Wayuu

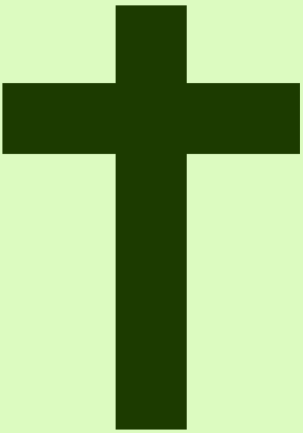

Wayuu: Tü nüchikimaajatkat Jesucristo New Testament

Wayuu

Wayuu: Tü nüchikimaajatkat Jesucristo New Testament

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wayuu

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 3 May 2025
dcbb0234-8491-58d2-b1da-acba92db0647

Contents

Mateo 1
Marcos 82
Lucas 131
Juan 214
Aluwataaushikana 277
Roma 357
1 Corinto 391
2 Corinto 423
Galacia 444
Éfeso 457
Filipos 468
Colosas 476
1 Tesalónica 484
2 Tesalónica 491
1 Timoteo 495
2 Timoteo 505
Tito 512
Filemón 516
Hebreokana 518
Santiago 545
1 Pedro 553
2 Pedro 564
1 Juan 570
2 Juan 579
3 Juan 581
Judas 583
Alateetkat Mapeena 586

Tü Nüchikikat Jesucristo chi O'tte'erüikai nütüma
MATEO

Na koo'uliwo'ukana Jesús

1 Anuu nanülia na koo'uliwo'ukana Jesucristo chi nuu'uliwo'ukai David
chi nuu'uliwo'ukai Abraham:

2 Abraham, nüshi Isaac.
Isaac, nüshi Jacob.
Jacob, nashi Judá namaa na nuwalayuukana.
3 Judá, nashi Fares oo'ulaka Zara. Tamar sünülia tü neikat.
Fares, nüshi Esrom.
Esrom, nüshi Aram.
4 Aram, nüshi Aminadab.
Aminadab, nüshi Naasón.
Naasón, nüshi Salmón.
5 Salmón, nüshi Booz. Rahab sünülia tü niikat.
Booz, nüshi Obed. Rut sünülia tü niikat.
Obed, nüshi Isaí.
6 Isaí, nüshi David chi aluwataashikai.

David, nüshi Salomón. Je tü niikat, shia tü nu'wayuusekat paala Urías.
7 Salomón, nüshi Roboam.
Roboam, nüshi Abías.
Abías, nüshi Asa.
8 Asa, nüshi Josafat.
Josafat, nüshi Joram.
Joram, nüshi Uzías.
9 Uzías, nüshi Jotam.
Jotam, nüshi Acaz.
Acaz, nüshi Ezequías.
10 Ezequías, nüshi Manasés.
Manasés, nüshi Amón.
Amón, nüshi Josías.
11 Josías, nashi Jeconías je na nuwalayuukana wanaa sümaa
no'uninnüin na wayuu Israelkana sulu'umüin tü mmakat Babilonia.

12 Anuu nanülia na koo'uliwo'ukana Jesucristo süchikijee no'uninnüin na
wayuu Israelkana Babiloniamüin:
Jeconías, nüshi Salatiel.
Salatiel, nüshi Zorobabel.
13 Zorobabel, nüshi Abiud.
Abiud, nüshi Eliaquim.
Eliaquim, nüshi Azor.
14 Azor, nüshi Sadoc.
Sadoc, nüshi Aquim.
Aquim, nüshi Eliud.
15 Eliud, nüshi Eleazar.

Eleazar, nüshi Matán.
Matán, nüshi Jacob.
16 Jacob, nüshi José chi su'wayuusekai María tü niikat Jesús, chi
Cristokai anülia.

17 Eesü poloo pienchimüin shi'ipapa'a nutuushiirua Jesucristo
nüchikijee Abraham nünainmüin David. Je eesü poloo pienchimüin
shi'ipapa'a nutuushiirua nüchikijee David sünainmüin tü o'uninnaakat
Babiloniamüin. Je eesü poloo pienchimüin shi'ipapa'a nutuushiirua
süchikijee tü o'uninnaakat Babiloniamüin nünainmüin Cristo chi
Nüneekajalakai Maleiwa.

Nüchiki Jesús sünain jemelinjachin

18 Otta nüchiki Jesucristo sünain jemelinjachin, müsü mayaa: María,
tü niikat, achuntuushiirü shia nütüma wane wayuu José anüliai süpüla
nu'wayuusee. Otta nnojoliiwa'aya José sünainpünaain, ipootkalaka shia
sütüma nüpülain chi Naa'inkai Maleiwa.
19 Otta José chi sümüraajüinkai, saa'u lotüin nukuaippa nu'upala
Maleiwa, je saa'u nnojolüin nücheküin süpüleerua saapülijünüinjatüin
sütüma wayuu süpüshua, anasü nümüin nuu'ulaale shia sujuuna wayuu.
20 Otta wanaa sümaa jülüjüin naa'in José tü naa'inrüinjatkat süka
María, antüshi wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa nünainmüin
nü'lapüinru'u sünain maa nümüin: “Josée, nuu'uliwo'ukai David, nnojo
mmolüin pia saa'u María, pu'wayuuse pümata. Ipootsü shia sütüma
nüpülain chi Naa'inkai Maleiwa.
21 Jemeyuleerü shia nümaa wane jo'uu toolo je pi'itaajeerü nünülia chi
jo'uukai Jesúsüin süka niainjachin o'tte'erüin tü nüpüshikalüirua suulia
saainjala”, nümakalaka chi aapieekai nümüin José.
22 Alatüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai
aküjünakat paala nütüma wane nünüikimaajachi, tü makat:
23 “Wane majayülü, nnojotkat nünainpünaain wayuu toolo, ipooleerü
shia, jemeyuleerü shia nümaa wane jo'uu toolo je ne'itaajeerü nünülia chi
jo'uukai Emanuel”. (“Eeshi Maleiwa wamaa”, malu'ut tia.)
24 Shiasa nüchijiraapa José, naa'inrüin tü nuluwataakat anain chi
aapieekai sünain naapaain María süpüla nu'wayuusein.
25 Otta nnojoishi nia sünainpünaain wane'ere'eya jemeyutpa shia
nümaa chi süchonkai. Je nujuittapa chi süchonkai, ni'itaakalaka nünülia
Jesúsüin.

2

Antüshii wayuu wattaje'ewalii nünainmüin chi jo'uukai

1 Wanaa sümaa jemelin Jesús sulu'u tü pueulokat Belén sulu'u tü
mmakat Judea, nia aluwataaka Herodes sulu'u tü mmakat. Shiasa
süchikijee jemelin nia, antüsü wane wayuuirua sulu'umüin tü pueulokat
Jerusalén. Wattaje'ewalii naya, wüinpuje'ewalii. Atüjaashii naya saa'u
sukuaippa tü jolotsükat.
2 Nasakirakalaka:
—¿Jalashi chi jo'uu jemeikai aluwataainjachikai saa'u tü wayuu
judíokolüirua? We'rüitpa wane jolotsü eweetüsü wanaa sümaa cha-
janain waya wüinpümüin, watüjaakalaka saa'u sünain jemelichipain nia,
wantüinakalaka joolu'u yaamüin süpüla wee'iyatüinjatüin nujut nümüin
—namakalaka.

3 Otta müshia Herodes chi aluwataashikai, oo'ulaka wainma tü kepi-
asükalüirua sulu'u Jerusalén, ashapapajaasü ma'i naa'in naapapa süchiki
tü namakat nala wayuukana.
4 Neenajitkalaka Herodes napüshua na laülaayuushiikana na'akajee
na sacerdote judíokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana süpüla
nüsakirüinjanain naya sünain jalainjachin jemelin Cristo chi
Nüneekajalakai Maleiwa.
5 Nasouktakalaka nümüin:
—Jemeijeechi nia sulu'u tü pueulokat Belén sulu'u tü mmakat Judea,
naashin wane nünüikimaajachi Maleiwa sünain nüshajüin paala tü
nünüikikat, sünain maa:
6 “Tü pueulokat Belén sulu'u tü mmakat Judea,
nnojotsü shiainjatüin ne'e wane pueulo me'nnaajuusat sa'aka tü
pueulokalüirua cha'aya.
Süka jamüin, eweeteechi yaa sulu'u wane aluwataai
süpüla niainjachin süpü'üyain tü tapüshikalüirua, na wayuu Is-
raelkana”.
7 Neenakakalaka Herodes na wayuu wüinpuje'ewaliikana süpüla
naashajaainjachin namaa sujuuna wayuu soo'opünaa joujatüin ma'i
shiweetüin tü jolotsü ne'rakat paala. Süküjünakalaka nümüin natüma.
8 Nüjütakalaka naya Belénmüin sünain nümüin namüin:
—Ju'una jumaala süpüla jüchajaainjachin nüchiki chi jo'uukai. Je
jüntapa nünain, jaapiramaateechi taya nüchiki süpüla to'unüinjachin
nünainmüin tayaka'iya süpüla tee'iyatüinjatüin nujut nümüin —
nümakalaka Herodes namüin.
9 O'una müshi'iya naya süchikijee naapüin nünüiki Herodes. Je tü
jolotsü ne'rapü'ükat wanaa sümaa chajanain naya wüinpümüin, o'unüsü
joolu'u napüleerua sünain süsha'walaain iipünaa saa'u tü miichikat eere
chi jo'uukai.
10 Talatashaanasü ma'i naa'in süka ne'rüin tü jolotsükat.
11 Je nantapa eemüin tü miichikat, eeshi napüla chi jo'uukai sümaa
tü niikat. No'nnuwaakalaka süka nasapain süpüla nee'iyatüin nujut
nümüin. Naakatakalaka shirouse tü juraskeerü kalu'ukot tü nakoloinkat
nepialu'ujee nümüin chi jo'uukai. Nasülajakalaka kasa eekai kojutüin
ma'i: ooro, wane wunu'u jemeta eejuut, je wane wunu'u kanüliasü
“mirra”.
12 Shiasa no'unapa süpüla nale'ejüinjanain noumainpa'amüin,
eitaashii sulu'upünaa wane wopu naatajatü. Nnojoliishii alatapünaain
Jerusalénpünaa süka naapinnüin na'lapüinru'u nnojoliinjanain nale'ejüin
nünainmüin Herodes.

Aa'inmajünüshi chi jo'uukai nütüma Maleiwa cha'aya Egipto

13 Shiasa süchikijee no'unapa na wayuu wüinpuje'ewaliikana,
eweetüshi wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa nümüin José
nü'lapüinru'u sünain nümüin nümüin: “Püchijiraa maala süpüla
pümaainjachin chi jo'uukai sümaa tü niikat chamüin sulu'umüin tü
mmakat Egipto süpüla jujuittüinjanain nuulia Herodes. Nüchajaweechi
achiki chi jo'uukai süpüla nu'utüinjachin naa'in. Anakaja makatüle jia
cha'aya wane'ere'eya jaapinnapa tatüma”, nümakalaka chi aapieekai
nümüin José.
14 Nüchijiraakalaka José sünain nujuittüin nümaa chi jo'uukai je tü
niikat süse'eru'upünaa ai sünain no'unüin Egiptomüin

15 eeinjanale kepiain naya wane'ere'eya ouktapa Herodes. Alatüsü tüü
süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai aküjünakat paala
nütüma wane nünüikimaajachi, tü makat: “Teenaküin chi Tachonkai
sulu'ujee tü mmakat Egipto”.
16 Je nütüjaapa saa'u Herodes sünain neme'erainpalain nia na wayuu
wüinpuje'ewaliikana, jashichishaatashi ma'i nia. Nu'utirakalaka naa'in
na tepichi tooloyuuchonniikana eekai motsoyünnuuin suulia piama juya
sulu'u tü pueulokat Belén je pejepünaa sünain. Tü sotokot naa'in, shia tü
naashajalakat paala namaa na wayuu wüinpüje'ewaliikana soo'opünaa
joujatüin ma'i eweetüin tü jolotsü ne'rakat paala.
17 Alatüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai
aküjünakat paala nütüma Jeremías chi nünüikimaajachikai, tü makat:
18 “Aapünüsü shi'ira wane wayuuirua sünain shi'yalajüin ma'i yaa sulu'u
tü pueulokat Ramá.
A'yalajüsü tü suu'uliwo'ukalüirua Raquel naa'u na süchooinkana.
Nayoukta achikit amüliannaa süka ouktüin naya”.

Amaanüshi Jesús Nazaretmüin

19 Shiasa süchikijee ouktapa Herodes, eweetüshi cha'aya Egipto wane
aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa nümüin José nü'lapüinru'u
20 sünain nümüin nümüin: “Püchijiraa maala süpüla pümaainjachin
chi jintüikai sümaa tü niikat nachikua chamüin sulu'umüin tü mmakat
Israel. Na o'uteepü'ükana naa'in chi jintüikai, ouktüinapa”.
21 Nüchijiraakalaka José sünain nujuittüin nümaa chi jintüikai je tü
niikat süpüla o'unaa sulu'umüin tü mmakat Israel.
22 Mmotshi José seema ekerolaa sulu'umüin tü mmakat Judea süka
naapüin nüchiki chi nüchonkai Herodes kanüliakai Arquelao sünain
nuluwataain cha'aya süchikijee ouktüin chi nüshikai. Je José, süka
achiajaanüin nü'lapüinru'u suulia ekerolaa chamüin, o'una müshia
chamüin sulu'umüin tü mmakat Galilea.
23 Je nüntapa cha'aya, o'unüshi sulu'umüin wane pueulo kanüliasü
Nazaret süpüla kepiainjanain naya cha'aya. Alatüsü tüü süpüla ker-
aainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai aküjünakat paala natüma na
nünüikimaajanakana, tü makat: “Nazaretje'ewai chii”.

3

Sünain ekeraajaa nüpüna chi Senyotkai

1 Je so'u ka'ikalüirua tia, eweetüshi Juan chi owoutisaajüikai sünain
aküjaa nüchiki Maleiwa sümüin wayuu cha'aya isashiipa'a sulu'u tü
mmakat Judea.
2 Mapü'üshi nia: “Jiyaawajaa jumaala suulia jaainjala süka sülü'ülüin
nükalia chi Maleiwakai süpüla aluwatawaa jaa'u”.
3 Otta Juan, aküjüna achikichi nia paala sümaiwa nütüma Isaías chi
nünüikimaajachikai Maleiwa sünain maa:
“Owoottaweechi wane wayuu cha'aya isashiipa'a sünain maa:
‘Yapa jütüma nüpüna chi Senyotkai.
Juu'ulaa suulia jaainjala süpülapünaa nüntajachin ja'akamüin’ ”.
4 Otta Juan, kashe'inshi nia wane süta mürüt kanüliasü “camello”,
oo'ulaka nüsi'irain, paa'ata. Eküi kaashapü oo'ulaka mapa.
5 O'unüsü wayuu watta saalin nünainmüin sulu'ujee Jerusalén, sulu'ujee
Judea, je sulu'ujee tü mma sotpünaakat tü süchikat Jordán.

6 Aküjashii naya süchiki naainjala nümüin Maleiwa, je owouti-
saajünüshii nütüma Juan cha'aya shiroku tü süchikat Jordán.
7 Otta süntapa wainma wayuu fariseo oo'ulaka wayuu saduceo
nünainmüin Juan shii'iree nuwoutisaajaa, nümakalaka namüin: “Jiakana
wüi ouktasiro'ut, e'rülii wayumüin jia. Nnojoleerü kasalajanain jaainjala
jümüin jaajüin sükajee ne'e juwoutisaajünüin, nnojoleena jia e'rüin
müliaa jaajüin süsala.
8 Müleka shiimüinreje sünain jükatalaain suulia jaainjala, atüjaaneerü
aa'u tia sünainjee tü kasa anasü jaa'inrakat.
9 Je nnojotsü che'ojaain ju'waataain sulu'u nuu'uliwo'uin jia Abra-
ham. Müleka nnojoliire jaa'inrüin tü nuluwataakat anain jia Maleiwa,
süsaleena jia nütüma. Müleka nücheküle Maleiwa, eesü süpüla jaa'a
sümeerüin tü ipakalüirua nütüma süpüla shiainjatüin nuu'uliwo'uin
Abraham.
10 Müleka nnojorule jaa'inrüin tü anasükat nu'upala Maleiwa,
aleejüneena jia nütüma, maa aka süshottünüin sümaa sujutünüin so'u
siki wane wunu'u eekai nnojolüin anain süchon.
11 “Tayakai, wayuu ne'e. Nnojoishi wanaapünaain nümaa Cristo,
süka pülashin ma'i nia toulia. Na eekai nayaawajaain suulia naainjala,
tawoutisaajüin ne'e naya süka wüin. Otta müshia Cristo, anteechi
jünainmüin süpüla naapüinjachin jümüin chi Naa'inkai Maleiwa süpüla
eeinjachin nia waneepia jümaa. Akaajasa chi eekai ayatüin sünain
naainjala, süsaleechi nia nütüma.
12 O'tte'enneechi chi eekai nünoujain nünain Cristo, maa aka
sükatannüin süchon wane a'ttiee suulia tü suwasalakat süpüla
sünaajaanüin. Otta chi eekai niyouktüin Cristo, amülouleechi waneepia,
maa aka tü suwasalakat sünain sa'ajünüin”, nümakalaka Juan namüin.

Owoutisaajünüshi Jesús

13 Nüntakalaka Jesús chajee Galileajee eemüin tü süchikat Jordán
süpüla nuwoutisaajünüin nütüma Juan.
14 Otta müshia Juan, ayouktajüshi nümüin sünain maa nümüin:
—Taya tayakai che'ojaaka amüin owoutisaajünaa pütüma, piakalaka
ne'e antüin tanainmüin süpüla tawoutisaajaa —nümakalaka nümüin
Jesús.
15 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Anasü müleka paa'inrüle joo tü tachuntakat pümüin, süka kee'ireein
taa'in tekeraajüin süpüshua tü nüchekakat chi Maleiwakai tapüleerua —
nümakalaka Jesús.
Je süka tü nümakat Jesús, naa'inrüin Juan tü nüchuntakat nümüin.
16 Kettaapa nuwoutisaajünüin Jesús, asha'walaa müshia nia shirokujee
tü wüinkat. Je wanaa ma'i sümaa tia, eerulaasü tü sirumakat chaa
iipünaa. Ni'rakalaka Jesús chi Naa'inkai Maleiwa sünain ashakataa
nünainmüin sünain müin aka saa'in wane mo'uwa.
17 Saapünakalaka joo wane pütchi chaa iipünaajee sünain maa: “Anii
chi Tachonkai aishikai tapüla. Talatüshi ma'i taya nümaa”.

4

Wanaa sümaa nuu'ulakünüin aa'in Jesús

1 O'uninnüshi Jesús nütüma chi Naa'inkai Maleiwa isashiipa'amüin
süpüla nuu'ulakünüin aa'in nütüma Satanás chi sülaülakai yolujaa.

2 Otta Jesús, süchikijee maa aka pienchi shikii ka'i sünain aamüjaa,
ouktüshi nia jamü.
3 Nüntakalaka joo chi Yolujaakai nünainmüin sünain nümüin nümüin:
—Müleka Nüchonle pia Maleiwa, puluwataa türa ipakat
shii'iranajaaiwa pan —nümakalaka nümüin Jesús.
4 Asouktüshi Jesús ni'ipajee:
—Nnojo. Áshajünüsü paala wane pütchi sulu'u tü karaloukta
nüchikimaajatkat Maleiwa, müsü yaa: “Nnojotsü shiain sümüiwa tü
pankat katüin atüma so'u wayuu, kateerü o'u shiaya sütüma süpüshua
tü nünüikikat chi Maleiwakai” —nümakalaka Jesús nümüin.
5 Nu'uninnakalaka joo Jesús nütüma chi Yolujaakai chamüin
Jerusalénmüin eemüin tü a'waajüleekat Maleiwa, sünain
nüsha'wale'erüin nia iipünaa süralo'u tü miichikat,
6 sünain nümüin nümüin:
—Müleka Nüchonle pia Maleiwa, pumutta pümata yaajee
mmolu'umüin. Aneechi pia saashin tü ashajuushikat makat mayaa:
“Nuluwataajeena Maleiwa na aapieekana süpüla naa'inmajüin pia.
Najapulu'uinjachi pia suulia sheewa'alaain puu'ui sütüma ipa”,
mataa sümakai tü ashajuushikat —nümakalaka chi Yolujaakai nümüin
Jesús.
7 Asouktüshi Jesús:
—Nnojo. Müsü tü ashajuushikat: “Nnojo juu'ulaküin naa'in chi
Jümaleiwasekai” —nümakalaka Jesús nümüin.
8 Nu'uninnakalaka joo Jesús nütüma chi Yolujaakai chamüin
iipünaamüin saa'upünaa wane uuchi, sünain nii'iyatüin nümüin tü
suumainkalüirua wayuu süpüshua'ale sünain anashaatain ma'i shia.
9 Nümakalaka nümüin Jesús:
—Müleka püsapainyo'ukale pia yaa tamülatu'u sünain pu'waajüin
taya, taapeerü pümüin tü suumainkalüirua süpüshua'ale —nümakalaka
chi Yolujaakai nümüin Jesús.
10 Asouktüshi Jesús ni'ipajee:
—Pu'una pümata toulia Satanás süka ashajuushin paala: “Nia
ju'waajüinjachika, chi Jümaleiwasekai nümüiwa, nia ji'yataainjachika
amüin nümüiwa” —nümakalaka Jesús nümüin.
11 O'unamaatüshi chi Yolujaakai nuulia Jesús. Anta müsia wane
aapieeirua nüma'anajeejatü Maleiwa nünainmüin Jesús süpüla
saa'inmajüinjachin nia.

O'ttüshi Jesús sünain aküjaa nüchiki Maleiwa

12 Naapapa Jesús nüchiki Juan sünain püreesain nütüma Herodes,
ale'ejüshi Galileamüin sulu'umüin tü pueulokat Nazaret.
13 O'una müshia nia yalajee sulu'umüin tü pueulo kanüliakat Caper-
naum süpüla kepiainjachin nia cha'aya. Je Capernaum, sotpa'asü tü palaa
kanüliakat Galilea. Shia tü mma kepiapü'ükat alu'u sümaiwa paala na
wayuu judío nuu'uliwo'ukana Zabulón oo'ulaka Neftalí.
14 Antüshi Jesús chamüin Capernaum süpüla keraainjatüin tü
nünüikikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma Isaías chi
nünüikimaajachikai, tü makat:
15 “Na wayuu kepiakana sulu'u tü mmakat Zabulón oo'ulaka tü mmakat
Neftalí,
na kepiakana yaa sulu'u tü mmakat Galilea pejekat sünain tü palaakat,
pejekat sünain tü süchikat Jordán,

na wayuu judíokana oo'ulaka na eekana nnojolüin judíoin,
16 na eepü'ükana sümaa piyuushi sünain kaainjalain,
naapeerü mapeena nüchiki chi Maleiwakai süpüla nu'tte'erüin naya”.
17 Shiasa süchikijee so'u ka'ikat tia, o'ttüshi Jesús sünain aküjaa sümüin wayuu sainküin mma sünain maa sümüin: “Jiyaawajaa jumaala suulia jaainjala süka sülü'ülüin nükalia chi Maleiwakai süpüla aluwatawaa jaa'u”.

Nüneeküin Jesús na wayuu nümaainjanakana

18 Je wanaa sümaa waraittüin Jesús sotpa'apünaa tü palaa kanüliakat Galilea, ni'rakalaka piamashii wayuu, wane Simón chi kanüliakai Pedro, oo'ulaka Andrés chi nuwalakai. Ajuna'atshii tü nakusüinkat shiroku tü palaakat süka olojüliin naya jime.
19 —Anashii tamaatalai jia. Maa aka olojüliin jia jime, okotchajüinjana jia wayuu tamüin süpüla saapüinjatüin tanüiki —nümakalaka Jesús namüin.
20 Napüta namüsüja tü nakusüinkat süpüla o'unaa nümaa.
21 Nu'unaiwa'aya ne'e Jesús mamüin aka türa, ni'rüin joo piamashii wayuu pawalaawashii, na nüchooinkana Zebedeo. Jacobo nünülia wane, otta Juan chi nuwalakai. Areweentaja'atshii naya tü nakusüinkat yaa sulu'u tü anuakat nümaa chi nashikai. Je neenakünapa nütüma Jesús,
22 napüta namüsüja tü na'anuainkat oo'ulaka chi nashikai süpüla o'unaa nümaa Jesús.

Anasü wayuu wainma nütüma Jesús

23 Nu'unakalaka Jesús sainküinpünaa tü mmakat Galilea sünain nikirajüin wayuu sulu'upünaa tü ekirajüleekalüirua wayuu judío cha'aya Galilea. Aküjüshi nia tü pütchi anasükat sümüin wayuu süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa, je anasü nütüma wainma wayuu eekai ayuulin sütüma ayuulii eekai eein ne'e.
24 Su'walakajaakalaka nüchiki Jesús sainküinpünaa Galilea je sainküinpünaa tü mmakat Siria. Je sükajee tia, antinnüsü nünainmüin wainma wayuu eekai ayuulin sütüma ayuulii eekai eein. Antinnüshii na eekai müliain sütüma alin ne'iruku, na eekai kale'eru'uin yolujaa, na eekai ko'kchichijaaraliin, je na eekai ouktüin asa'a. Eiyajünüshii napüshua nütüma.
25 Oushikajaasü wayuu watta saalin nüchiirua Jesús. Eejatü wayuu sulu'ujee Galilea, sulu'ujee tü poloosükot pueuloirua kanüliasü Decápolis, sulu'ujee Jerusalén oo'ulaka Judea, je sulu'ujee tü mma waneekat sa'ata tü süchikat Jordán.

5

Na anakuaippaliikana naashin Jesús

1 Ni'rapa Jesús tü wattakat saalin wayuu antakat nünainmüin, o'unüshi nia saa'umüin wane namüna süpüla ekirajaa naya. Je nüikkalaapa, arütkaashii na nikirajüinkana nünainmüin.
2 Nu'ttakalaka sünain ekirajaa tü wattakat saalin wayuu sünain maa namüin:
3 “Anata'aleeshiija'a ma'i jia e'rakana sünain che'ojaain chi Maleiwakai jümüin,
süka jikeroteenain chamüin eere nuluwataain.
4 Anata'aleeshiija'a ma'i jia a'yalajakana nümüin Maleiwa saa'u jaainjala,

süka jümülianneenain nütüma.
5 Anata'aleeshiija'a ma'i jia nnojoliikana pülain aa'in nuulia Maleiwa,
süka saapüneerüin jümüin tü kasa anasü nüsülajeekat.
6 Anata'aleeshiija'a ma'i jia kachiiruakana aa'in aa'inraa tü anasükat,
süka nükaaliijain jia Maleiwa süpüla juuntüin jaa'inrüin.
7 Anata'aleeshiija'a ma'i jia amüliajüliikana wayuu,
süka jümüliajüneenain.
8 Anata'aleeshiija'a ma'i jia ulekana aa'in,
süka ji'reechin Maleiwa.
9 Anata'aleeshiija'a ma'i jia akaaliijakana na juwalayuukana süpüla anaji-
raainjanain naya,
süka ji'nnaajüneenain sünain nüchooin jia Maleiwa.
10 Anata'aleeshiija'a ma'i jia müliakana aa'in sütüma wayuu saaliijee
jaa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua,
süka jikeroteenain chamüin eere nuluwataain.
11 “Anata'aleeshiija'a ma'i jia müleka shi'rüle wayumüin wayuu jümüin saaliijee jünoujain tanain, müleka shime'erainparale jia je müleka jaasha-jaanüle sünain mojuin pütchi jüchiki.
12 Meerü jukuaippa aka nakuaippa na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa sünain ne'nnüin amüin natüma na jutuushikanairua. Otta jiakana so'u tü ka'i mülieenakat o'u jia sütüma wayuu, talata jia süka süpüshua jaa'in, süka jütüjaain naa'u chi Maleiwakai sünain nüsülajüinjatüin kasa anashaatakat jümüin chaa iipünaa eere nia”, nümakalaka Jesús namüin.

Jaloulinjana naya sümüin wayuu

13 “Jiakana, müshii aka jia saa'in ichii jalouikat sümüin wayuu süpüshua. Maa aka nnojolüin sümojujaain asalaa sütüma ichii, akaain-jana jia sümüin tü wayuukolüirua süpüla nnojolüinjatüin koo'omüin ma'i saainjala. Otta müleka me'ejüle tü ichiikat, nnojoleerü kasain saamüin sümüin wayuu. Ojotünüsü ne'e anouipa'a süka nnojolüin anain süpüla ekünaa je süpüla shiküin mürüt. Akaajaa chi wayuu eekai nnojolüin noonooin sümaa tanüiki, nnojoleerü kasain naamüin tamüin.
14 “Müshii aka jia saa'in wane anakia, süka shiyaawatüinjatüin saa'u tü shiimüinkat wayuu jütüma. Maa aka ja'yain wane pueulo iipünaa saa'u namüna, akaajaa jiakana sünain jii'iyatüin tü shiimüinkat waneepia sümüin wayuu.
15 ¿Jalasü e'itaanüin wane luusa shipejaanüle? ¿E'itaanüsü cheje suupünaa wushu? Nnojo. E'itaanüsü eere süpülee luusa süpüla sünaküinjatüin kasa süpüshua.
16 Akaajaa jiakana, müleka jaa'inrüin waneepia tü anasükat su'upala wayuu. Je sükajee ne'rüin tü kasa anasü jaa'inrakat, nayaawateerü aa'u nukuaippa Maleiwa je na'waajeechin nia.

Nnojoleerü aja'ttüin tü nünüikikat Maleiwa

17 “¿Antüshi taya jaajüin süpüla sümalajaainjatüin tatüma tü nu-luwataakat anain Moisés oo'ulaka tü nashajakat na nünüikimaajanakana Maleiwa? Nnojo. Shia tantaka apüla takaaliijain jia süpüla joonooinjanain sümaa tü nümakat Maleiwa.
18 Shiimüin tü tamakat jümüin: Tü mmakat je tü kasa chakat iipünaa, aja'lajaweerü so'uweena wane ka'i. Otta tü nünüikikat chi Maleiwakai ashajünakat paala nütüma Moisés, nnojoleerü aja'ttüin waneeshikaiyaaje

no'u pütchi sünainjee wane'ere'eya shikeraajapa süpüshua tü süküjakat achiki.
19 Chi wayuu eekai moonooin sümaa tü pütchi aluwataanakat anain nütüma Moisés, ja'itairü waneeshikaije ne'e pütchi shiyouktünüle nütüma, otta nikirajüle wayuu sünain moonooloinjanain naya sümaa, mojuteechi nia cha'aya eere nuluwataain Maleiwa. Akaajaa chi oonookai sümaa tü nuluwataakat anain, sümaa nikirajüin sünain, kojuteechi nia cha'aya.
20 Tamüshii paala jia: Müleka nnojorule jülatüin sünain anain jia noulia na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana sünain jikeraajüin tü nüchekalakat chi Maleiwakai jüpüleerua, shiimüin sünain nnojoleenain ekerolüin jia cha'aya eere nuluwataain Maleiwa.

Nüchiajaain Jesús na wayuukana suulia jashiee

21 “Ji'raajüin tü nümapü'ükat Moisés namüin na jutuushinuukana sümaiwa paala, tü makat mayaa: ‘Nnojo pu'utüin saa'in wayuu. Je chi o'utakai saa'in wayuu, shiimüin sünain kasalajaneerüin nümüin tü naa'inrakat’.
22 Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Chi eekai naashichijaain nümüin wane nuwala, shiimüin sünain kasalajaneerüin nümüin tia nütüma Maleiwa. Otta müshia chi eekai ni'rüin wayumüin süka nünüiki nümüin wane nuwala, shiimüin sünain kasalajaneerüin nümüin tia natüma na laülaayuukana. Otta müshia chi eekai mojuin nünüiki nümüin wane nuwala sünain ‘maa'in aa'inchi pia’ sünain nümüin nümüin, eesü süpüla nujutüneechin so'umüin tü sikikat eere süpülee tü ouktüsükalüirua.
23 “Sükajee tüü, wanaa sümaa püsülajüin kasa nümüin Maleiwa eere süpülee asülajaa, müleka sotüle paa'in sünain mojuin nünüiki pümüin wane puwala,
24 anakaja müleka püpütüle tü püsülajüinjatkat yaala sü'ütpa'a tü süpüleekat asülajaa süpüla pu'unüinjachin nünainmüin chi puwalakai süpüla pukumajiraain sukuaippa nümaa. Je süchikijee, ale'eja meechia pia süpüla asülajaa nümüin Maleiwa.
25-26 “Müleka kaainjarale pia nuulia wane puwala, acheküshi pütüjamaatüin pünüiki nümüin süpülapünaa nuluwataain wane pütchipü'ü pünainmüin suulia kojutajüin püpüleerua.

Nüchiajaain Jesús na wayuukana suulia yarüttaa aa'in

27 “Ji'raajüin tü nümapü'ükat Moisés namüin na jutuushinuukana sümaiwa paala, tü makat mayaa: ‘Nnojo püma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojoikai pu'wayuusein’.
28 Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Chi eekai niirakaain sümüin wane jierü sümaa kee'ireein naa'in ama'üjirawaa sümaa, shiimüin sünain kaainjalain nia wanaa nümaa eekai nüma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat nu'wayuusein.
29 Jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa pi'rakat. Anasüje ne'e amüloulire puulia waneesia po'u suulia pikerolüin chamüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat po'u, chaa eemüinjachire pujutünüin eere süpülee tü ouktüsükalüirua.
30 Jalia pia suulia kaainjalaa pia sükajee tü kasa paa'inrakat süka pajapü. Anasüje ne'e amüloulire puulia waneesia pajapü suulia pikerolüin chamüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat pajapü, chaa eemüinjachire pujutünüin eere süpülee tü ouktüsükalüirua.

Nüchiajaain Jesús suulia oo'ulawaa suulia a'wayuusee

31 “Ji'raajüin tü nümapü'ükat Moisés namüin na jutuushinuukana
sümaiwa paala, tü makat mayaa: ‘Müleka nücheküle wane wayuu
süpüleerua nuu'ulaain suulia tü nu'wayuusekat, che'ojaasü nüshajüin
wane karaloukta aapiria tü nu'wayuusekat sünain nuu'ulaainjatüin shia’.
32 Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Chi eekai
nuu'ulaain suulia nu'wayuuse, sümaa nnojolüin süma'üjiraasüin nümaa
wane wayuu naata nuulia, ni'rala wayumüin sümüin. Süka jamüin,
müleka ka'wayuusere tü jietkat süchikua, kaainjalasü. Je kasalajaneerü
sümüin süma'üjaain nümaa chi jekechikai su'wayuusein. Akaajaa chi
wayuu ka'wayuusekai tü jierü oo'ulaaushitkat, kaainjalashi nia'aya, je
kasalajaneerü nümüin nüma'üjaain sümaa tü jierü oo'ulaaushitkat.

Pansaainjatü nanüiki waneepia

33 “Ji'raajüin tü nümapü'ükat Moisés namüin na jutuushinuukana
sümaiwa paala, tü makat mayaa: ‘Müleka pümüle nümüin Maleiwa,
“Pansaasü tanüiki pümüin”, anasü müleka pikeraajüle shia’.
34 Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Anakaja müleka
lotüle pünüiki waneepia sümüin wayuu süpüshua sünain nnojolüinjachin
püküjain alawaa. Nnojo ne'e shiainjatüin pansaakat o'u pünüiki o'upalaa,
maa aka su'upala tü kasa chakat iipünaa eere Maleiwa, süka chain
nuluwataain Maleiwa,
35 maa aka su'upala tü kasa yaakat mmalu'u, süka shiain akumajuushin
nütüma Maleiwa, maa aka su'upala tü kasa chakat sulu'u Jerusalén, süka
shiain nepiain na wayuu aluwataaushikana nütüma Maleiwa,
36 je maa aka pükajiraa piakai saa'u laülaain pia pümüiwa.
37 Müleka paa'inrüinjatüle wane kasa, ‘Aa’ meeshi ne'e pia. Je müleka
nnojolüinjatüle paa'inrüin shia, ‘Nnojo’ meeshi ne'e pia. Atüjaaneena aa'u
jia sünain pansaain jünüiki sükajee tia. Chi eekai nikirajüin naata suulia
tüü, nia chi Kama'üraikai.

Achiajaanüshii naya suulia pasalawaa

38 “Ji'raajüin tü nümapü'ükat Moisés namüin na jutuushinuukana
sümaiwa paala, tü makat mayaa: ‘Müleka saa'innüle wane kasa mojusü
pümüin, anakaja müleka paa'inrüle shia sümüin tü aa'inrakat pümüin.
Maa aka chi wayuu eekai niyu'lüin so'u wane wayuu, anasü shiyu'nnüle
no'u. Je maa aka chi wayuu eekai niyuutüin sai wane wayuu, anasü
shiyuutünüle nai’, makat.
39 Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Nnojo kee'ireein
paa'in pasalawaa. Müleka süshe'etünüle pu'upünaa sütüma wane wayuu
e'rülü wayumüin, anasü müleka nnojorule püchekajüin shia. Shia anaka
alu'u müleka pujununtaale süpüla süshe'etünüin tü wane'e.
40 Je müleka süchuntünüle pümüin wane püshe'in saa'u paainjala,
anasü müleka paapaleere tü sutujunakat.
41 Je müleka püta'ünnüle süpüla e'ikaa wane chisoui waneemüin
kilómetro, anasü müleka pi'ikale'ere piama kilómetro.
42 Je nümüin eekai che'ojaain kasa nümüin, püsülaja nümüin. Nnojo
je'iyein pia nuulia.

Ekirajünüshii sünain alinjanain na na'ünüükana napüla

43 “Ji'raajüin tü nümapü'ükat Moisés namüin na jutuushinuukana
sümaiwa paala, tü makat mayaa: ‘Anashii aire jüpüla na jüpüshi
judíokana. Otta na jü'ünüükana, anashii kanainre jaa'in naya’.

44 Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Anashii aire
jüpüla na jü'ünüükana. Je anashii juchuntüle nümüin Maleiwa naa'u na
e'rüliikana wayumüin jümüin
45 süpüla ji'nnaajünüinjanain sünain nüchooin jia Maleiwa chakai
iipünaa, süka nüntirüin nuwarala chi ka'ikai je nü'itirüin tü juyakat
sünainmüin wayuu eekai kaainjaralin je eekai anamiain.
46 Müleka aire ne'e jüpüla tü wayuu aikat apüla jia, shia ne'e saa'inraka
wayuu süpüshua. Mayaashiije kaainjaraliin naya, aisü napüla wayuu
aikat apüla naya.
47 Je müleka jüsaküle ne'e na juwalayuukana namüiwa, shia ne'e
saa'inraka wayuu süpüshua. Aa'innüsü tia natüma na manoujainsali-
ikana.
48 Otta jiakana, anasü müleka aire wayuu süpüshua jüpüla maa aka
naa'in chi Maleiwakai sünain alin shia nüpüla süpüshua.

6

Tü nakuaippainjatkat sünain asülajaa

1 “Jalia jia suulia kee'ireejüin jaa'in ji'nnüinjanain sütüma wayuu
wanaa sümaa jaa'inrüin tü kasa anasü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua.
Müleka jaa'inrüle ne'e shia su'upala wayuu süpüla ji'nnüinjanain sütüma,
mawalaajuujeena jia nütüma chi Jüshikai Maleiwa chakai iipünaa.
2 “Wanaa sümaa jüsülajüin sümüin wayuu eekai müliain, nnojo
müin aka jia naa'in na wayuukana aapitkana süka kaasha sulu'u tü
ekirajüleekalüirua je sulu'u tü wopukot süchiki tü kasa anasü naa'inrakat,
süka wayuuin piama o'upünaachii naya. Shiimüin tü tamakat jümüin:
Mayaashiije na'waajünüin sütüma wayuu, nnojoleena a'waajünüin naya
nütüma Maleiwa.
3-4 Otta jiakana, wanaa sümaa jüsülajüin sümüin wayuu eekai müliain,
jaa'inra tia sujuuna wayuu süpüshua süpüla nnojolüin sütüjaain saa'u.
Nia Maleiwa chi Jüshikai atüjaaka saa'u tü kasa anasü jaa'inrakat sujuuna
wayuu. Nuwalaajeena jia sükajee tia.

E'iküshi Jesús sünain achuntaa nümüin Maleiwa

5 “Wanaa sümaa jüchuntüin nümüin Maleiwa, nnojo müin aka jia
naa'in na wayuu alaayaakana. Asha'walaashii naya su'upala wayuu sulu'u
tü ekirajüleekalüirua je sulu'u tü wopukot sünain achuntaa nümüin
Maleiwa süka kee'ireein naa'in e'nnaa sütüma wayuu. Shiimüin tü
tamakat jümüin: Mayaashiije na'waajünüin sütüma wayuu maa'ulu yaa,
nnojoleena a'waajünüin naya nütüma Maleiwa mapeena.
6 “Otta jiakana, wanaa sümaa jaashajaain nümaa Maleiwa, jüsürülaa
jipialu'umüin süpüla jüchuntüinjanain nümüin sujuuna wayuu
süpüshua. Chi Jüshikai Maleiwa, nütüjaajeerü aa'u tü jaa'inrakat
sujuuna wayuu je nuwalaajeena jia sünainjee tia.
7 Je tü jukuaippainjatkat sünain achuntaa nümüin Maleiwa, nno-
joleerü müin aka sukuaippa wayuu eekai süchuntüin sümüin tü
sümaleiwaseyaasükalüirua. Kaashajaaralii ma'i naya. Aapüneerü,
saa'in namüin, tü nachuntakat apüla sükajee kama'ain ma'i naya sünain
achuntaa.
8 Otta jukuaippa jiakana, nnojoleerü müin aka nakuaippa. Süpülapünaa
jüchuntüin, nütüjaa aa'ut chi Jüshikai Maleiwa süpüshua tü che'ojaakat
jümüin.
9 “Meena jia jüchuntapa nümüin Maleiwa:
Taata Maleiwa chakai iipünaa,

kojutshaatashi pia watüma.
Kasataalejese kojutüin pia sütüma wayuu süpüshua.
10 Kasataalejese püntüin maalü wa'akamüin sünain aluwatawaa.
Kee'ireesü waa'in soonooin wayuu süpüshua yaa mmalu'u sümaa pünüiki,
maa aka soonooin tü aapieekalüirua chakat iipünaa.
11 Anakaja müleka paapawaire wamüin weküin süpüla wane'ewai ka'i.
12 Anakaja motüle paa'in tü waainjalakat,
maa aka wayakana sünain motüin waa'in süma'üla eekai süma'ülapalain waya.
13 Je nnojo piyüülajüin waya süpüla oo'ulakünaa aa'in.
Anasüje müleka pu'tte'erüle waya nuulia chi Kama'üraikai.
Shia jüchuntiainjatka tia nümüin.
14 Müleka motüle jaa'in tü saainjalakat wayuu eekai kaainjalain juulia,
alatinneerü jaainjala juuliaya nütüma chi Jüshikai Maleiwa.
15 Otta müleka nnojorule motüin jaa'in tü saainjalakat, nnojoleeria
alatinnüin jaainjala juulia nütüma.

Nakuaippainjatü sünain naamajüin

16 “Wanaa sümaa jaamajüin, nnojotsü ja'yashinjatüin sünain ju'upünaa
tü aamüjaakat süpüla sütüjaainjatüin jaa'u wayuu. Shia nakuaippaka'aya
na wayuu piama o'upünaachiikana tia. Shiimüin tü tamakat jümüin:
Mayaashiije na'waajünüin sütüma wayuu saa'u naamajüin maa'ulu yaa,
nnojoleena a'waajünüin nütüma Maleiwa mapeena.
17 Otta müshi'iya jiakana, wanaa sümaa jaamajüin, anakaja müleka
jüpeinajaale ju'wala sümaa ju'lojooin ju'upünaa,
18 süpüla nnojolüinjatüin shiyaawatüin wayuu saa'u sünain jaamajüin.
Nia chi Jüshikai Maleiwa nümüiwa atüjaaka jaa'u je nuwalaajeena jia
sünainjee tia.

Achiajaanüshii naya suulia anaajawaa kasa yaa mmalu'u

19 “Anakaja müleka nnojorule jünaajaain kasa anasü yaa mmalu'u eere
she'e mma aja'ttirüinjatkat shia je eere su'luwajünüin.
20 Müleka jaa'inrüle tü anasükat sümüin wayuu, naapeerü jümüin
Maleiwa tü kasa anasü matüjainkat ke'ewaa, matüjainkat aja'ttaa,
matüjainkat a'luwajünaa, süka nüma'anain shia Maleiwa chaa iipünaa.
21 Je sükajee tia, acheküsü jülüjain jaa'in tü kasa anasü chakat
iipünaa aapünüinjatkat jümüin. Nnojo jülüjain jaa'in waneepia tü kasa
jünaajaakat yaa mmalu'u.
22 “Otta tü wo'ukot, müsü aka saa'in suwarala luusa, süka we'rüin
tü kasa wapüleeruakat sütüma. Müleka anale tü wo'ukot, we'rüin tü
kasakat süpüshua sütüma.
23 Akaajasa mo'upa'ale waya, müsatüsü tü mmapa'akat wo'ulu'u.
Akaweeria müleka ulere tü jaa'inkat, jüüjüüjeena jia sünain aa'inraa tü
anaakat. Otta müleka yarüttüle jaa'in, shieerü jaa'inraka tü mojusükat,
nnojoleerü jaa'inrüin tü anaakat. Otta müleka ayatüle ulein tü jaa'inkat
sümaa jiyouktüin tü yarüttüsükat, jaa'inreerü tü anaakat waneepia
sümüin wayuu.
24 “Maa aka kojuta'atüle piamashii laama nütüma chi a'yataaikai
sünain alin nüpüla wane je sünain maalin nüpüla chi wane'e, meechi
aka Maleiwa jütüma müleka shiale kachiiruain jaa'in tü washirüükat
nuuliale'eya.

Aa'inmajünüshii na anoujashiikana nütüma Maleiwa

25 “Nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jiküinjatkat je tü jüsüinjatkat,
katüinjatkat atüma jo'u, je saa'u tü kuluulu ja'atajatkat anainjatkat atüma
jiyolojo. Tü talateetkat atüma jaa'in, nnojotsü shiain ne'e tü eküülü
katüinjatkat atüma jo'u, nnojotsü shiain ne'e tü kuluulu anainjatkat atüma
jiyolojo.
26 Jülüja jaa'in sukuaippa tü wuchiikalüirua. Mapünajüinsat shia
je manaajaalasat shia shiküin, nnojotpaja e'rüin jamü shia, süka
shikinnüin nütüma chi Jüshikai Maleiwa chakai iipünaa. Jialeeka jiakana,
aa'inmajünüshii waneepia nütüma Maleiwa, süka alana'aleein jia sünain
kojutüin nütüma suuliale'eya tü wuchiikalüirua.
27 Je tü shapawaakat aa'in, nnojoleerü kasain saapüin jümüin süpüla
epijawaa.
28 “¿Jamüsü jüshapajaaka'a saa'u tü jüshe'injatkat? Jülüja jaa'in
sukuaippa tü süsiikat tü wüitshiikat sünain anashantain ma'i tü
süno'ukot. Mayaainje nnojolüin a'yataain je nnojolüin saainjüin süshe'in,
29 alana'aleesia ma'i sünain anachonin shiyolojo suuliale'eya süno'u
nüshe'in Salomón chi washitshaanakai sülaülashikai mma paala
sümaiwa.
30 ¿Jamüsü nnojotka'a jünoujain sünain jaa'inmajünüin nütüma
Maleiwa? Tü süsiikat, anashaatasü ma'i süno'u nütüma Maleiwa,
mayaasüje julumaatüin shia sümaa sa'ajünüin mapa. Müshi'iya jiakana,
aa'inmajünüshii nütüma suuliale'eya tü süsiikalüirua wüitshii.
31 “Je sükajee tia, nnojo jüshapajaain aa'in sünain müin jünüiki: ‘¿Kasa
weküinjatka? ¿Kasa wasüinjatka? ¿Kasa wa'atüinjatka?’.
32 Ashapataasü ma'i naa'in na manoujainsaliikana waneepia saa'u
kasa eekai müin aka tia. Alu'ujasa jiakana, anakaja müleka nnojorule
jüshapataain aa'in saa'u tia maa aka naa'in nayakana. Soto jaa'in
sünain nütüjaain saa'u chi Jüshikai Maleiwa tü che'ojaakat jümüin je
naa'inmajeena jia waneepia.
33 Tamüshii jia wane'ewa'i jukua: Müleka keejiale jümüin niainjachin
chi Maleiwakai aluwataain jaa'u sümaa kee'ireein jaa'in tü nüchekakat
jüpüleerua, aapüneerü jümüin süpüshua tü che'ojaakat jümüin.
34 Je sükajee tia, nnojo jüshapajaain aa'in saa'u tü alateetkat mapeena,
süka wainmeerüin tü kasa jülüjüinjatkat jaa'in mapeena. Nnojotsü anain
jüshapataale aa'in saa'u kasa wainma maa'ulu yaa.

7

Nnojotsü anain nayoujüle na nawalayuukana

1 “ ‘Kaainjarai nia’ anakaja nnojorule jümüin sümüin wane wayuu.
Müleka jaa'inrüle tia, ‘Kaainjarai pia’ meechi chi Maleiwakai jümüin.
2 Süka jamüin, müleka mamüliajule chi wayuukai jütüma, nnojoleena
jia nümüliajüin Maleiwa. Je müleka jiyoujüle nia sünainjee wane wwatua
ne'e naainjala, akaweenia jiakana nütüma Maleiwa ja'itasü wwatuain ne'e
jaainjala.
3-4 “Jia ayoojaakana waneepia na juwalayuukana, müshii aka jia naa'in
wane wayuu eekai ni'rüin yarüttüsü sulu'u no'u chi nuwalakai sünain,
‘Tawalaa, anashi tayu'rule tü yarüttüsükat sulu'ujee po'u’, sünain nümüin
nümüin. Otta nnojotsü nütüjaain aa'u sünain eein wane sa'ata wunu'u
sulu'u tü no'ukalia ma'i.
5 Jiakana piamakana akuaippa, müleka juu'ulaale suulia kaainjalaa,
juunteerü jii'iyatüin namüin na juwalayuukana sünain kaainjalain naya.

6 “Tü kasa anasü akatannakat süpüla saapünüinjatüin nümüin Maleiwa,
nnojo jujutüin shia sümüin wane erü, süka yarüttüin tü mürütkat no'ulu'u
Maleiwa. Müleka jaapüle shia sümüin, awataajeerü jünainmüin sünain
sojottüin jia. Otta tü kasa anasükat, nnojo jojotüin shia'aya sümüin
püülükü, süka nnojolüin shiyaawatüin saa'u sünain akataluushin nümüin
Maleiwa. Sü'tküteerü aa'u ne'e.

Naapüin Maleiwa tü achuntünakat natüma na nüchooinkana

7-8 “Anakaja müleka juchuntüle nümüin Maleiwa waneepia süka
süpüshua jaa'in. Maa aka wane wayuu nuchuntüle, aapüna amüinchi.
Maa aka wane wayuu mekeerüle, nünta anainrü tü nüchajaakat achiki.
Maa aka wane wayuu nütaletüle miicho'u, ajutanna apüleechi.
9 “¿Jamüsü jukuaippa jiakana namüin jüchonnii? Maa aka nüchuntüle
pümüin wane pan chi püchonkai, ¿paapeerü wane ipa nümüin? Nnojo
taa.
10 Jama müleka nüchuntüle wane jime, ¿paapeerü wane wüi nümüin?
Nnojo taa.
11 Eereje'e ne'e wayuuin kaainjaraliin jia, atüjashii jia aapaa kasa
anasü namüin na jüchooinkana. Nialeeka chi Jüshikai Maleiwa chakai
iipünaa, alana'aleeshia ma'i sünain anamiain jümüin. Naapeerü kasa
anasü jümüin müleka jüchuntüle nümüin.
12 Anasü müleka jaa'inrüle tü anasükat sümüin wayuu, maa aka
jücheküin saa'inreein tü anasükat jümüin. Shia aluwataanaka anain
wayuu nütüma Moisés oo'ulaka natüma na nünüikimaajanakana
Maleiwa.

Wainma na wayuu mekerotüinkana nünainmüin Maleiwa

13-14 “Chi eekai nnojolüin nünoujain tanain, nnojoleechi ountüin
ekeroloo chamüin eere nuluwataain Maleiwa. Wainmeerü wayuu
mekerolüinkat süka nnojolüin nanoujain tanain. Müshii aka naya
saa'in wayuu eekai süneeküin o'unaa sulu'u wopu eekai jerulüin saa'u
mapüleein napüleerua. Otta na anoujashiikana tanain, nnojoleena
wainmain. Müshii aka naya saa'in wayuu eekai süneeküin wopu eekai
moulin ja'itasü kapüleein napüleerua. Anakaja müle aka jia naa'in na
wayuu o'unakana sulu'u wopu mouisü.

Tü süchonkot wane wunu'u

15 “Jalia jia suulia jünoujain nanüiki na nünüikimaajanayaakana
Maleiwa. Anamiayaashii naya sümaa kee'ireein naa'in namalajirüin tü
jünoulakat.
16 Jütüjaajeena aa'u sünain naküjain alawaa sükajee tü kasa naa'inrakat
ji'rüin. Jülüja jaa'in sukuaippa wane wunu'u. Müleka shi'nnüle süchon
tü wunu'ukot, atüjaaneerü aa'u kasain kachoin. Tü uuwakat, nnojotsü
atpajünüin sünainjee wunu'u eekai keimsein, je tü süchonkot ‘higuera’,
nnojotsü atpajünüin sünainjee wunu'u eekai eein ne'e.
17-18 Wane wunu'u eekai shikaajünüin achoin, anasü tü süchonkot,
nnojotsü kachoin eekai mekaajuuin. Otta wane wunu'u eekai mekaajuuin
süchon, nnojotsü kachoin eekai shikaajünüin.
19 Süpüshua tü wunu'ukolüirua eekai nnojolüin anain süchon,
ashottüneerü sümaa sujutünüin so'u siki.
20 Akaajaa na nünüikimaajanayaakana Maleiwa, jütüjaajeena aa'u
sünain naküjüin alawaa sükajee tü kasa naa'inrakat ji'rüin.
21 “Mayaasüje, ‘Senyotkalee, kojutüshi pia watüma’ jümüin tamüin,
müleka nnojorule jaa'inrüin tü nüchekakat jüpüleerua chi Tashikai
chakai iipünaa, nnojoleena ekerotüin jia cha'aya eemüinre nuluwataain.

22 Je so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u wayuu saainjala nütüma Maleiwa,
meerü wayuu wainma tamüin: ‘Senyotkalee, ¿nnojotsü shiimüin
sünain laülaain waya pütüma sünain waküjapü'üin pünüiki, sünain
wayu'lapü'üin yolujaa süle'eru'ujee wayuu, je sünain waa'inrapü'üin tü
kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa?’.
23 Otta tayakai, meechi taya namüin: ‘Jia kaainjaraliikana, ¿joujanakai
jia te'raajüin? Ju'una yaajee toulia’.

Nukuaippa wane wayuu kekiishi ma'i

24 “Chi wayuu eekai nüntüin tanainmüin, sünain naapajüin tü tekira-
jakat anain, sünain naa'inrüin waneepia tü taluwataakat anain nia, ¿kasa
maka aka nia? Müshi aka nia naa'in wane wayuu eekai yalayalain süpüla
aainjaa miichi. Nüpotüin tü mmakat süpüleerua tü nipiakat süpüla
nükumajüinjatüin shia saa'u ipa.
25 Je süntapa wane juya miyo'ushaata sünainmüin tü miichikat sümaa
katsüin tü jouktaikat, nnojotsü ojuttüin shia, süka ichein ma'i sükumajia.
26 Akaajasa chi wayuu eekai naapajüin tü tekirajakat anain sünain nno-
jolin naa'inrüin tü taluwataakat anain, müshia aka nia naa'in wane wayuu
eekai matüjain süpüleerua aainjaa miichi. Nükumajüin tü miichikat saa'u
mma ne'e sünain nnojolin nüpotüin tü mmakat süpüleerua tü nipiakat.
27 Je süntapa wane juya miyo'ushaata sünainmüin tü miichikat sümaa
katsüin tü jouktaikat, ojuttüsü shia”, nümakalaka Jesús namüin.
28 Je kettaapa nünüiki Jesús sünain ekirajaa tü wayuukolüirua cha'aya
saa'u tü namünakat, ponusü ma'i naa'in na wayuukana tü nünüikikat,
29 süka shiyaawatüin saa'inyaka naa'u sünain ni'itaaushin nütüma
Maleiwa süpüla ekirajaa nünüiki, süka nnojolüin müin aka naa'in na
karalouktamaajanakana.

8

Anashi nütüma Jesús wane wayuu aja'tta atachi

1 Je nüshakatapa Jesús saa'ujee tü namünakat, o'unüsü wayuu watta
saalin nümaa.
2 Arütkaashi nünainmüin wane wayuu mayeinshi sütüma aja'ttaa ata.
Asapainyo'ukashi nia nümülatu'u Jesús sünain nüchuntüin nümüin:
—Senyotkalee, müinka püchekülе, piiyaja taya —nümakalaka chi
wayuukai.
3 Niyurulakalaka joo nütüna Jesús nünainmüin chi ayuuishikai sünain
naapaain nia.
—Tacheküin süpüleerua anainjachin pia —nümakalaka nümüin.
Anaichipa joo chi wayuukai. Nnojolüitpa aja'ttüin tü nütakat.
4 Aashajaashi joo Jesús nümüin chi wayuukai nüchikua:
—Otta müshia joolu'u, nnojo püküjain sümüin wayuu püchiki sünain
teiyajüin pia. Pu'una palajana eemüin chi sacerdotekai süpüla
pii'iyatüinjatüin nümüin tü pütakat süpüla naapüinjatüin nümüin
Maleiwa tü mürüt ouktajatkat saa'u anaichipain pia, maa aka tü nu-
luwataakat anain Moisés paala sümaiwa. Je sükajee tia, sütüjaajeechi
aa'u pia wayuu sünain anaichipain pia süpüla sa'akainjachin pia püchikua
—nümakalaka Jesús nümüin.

Tü nünoulakat wane wayuu sülaülashikai poloo shikii surulaat

5 Je nikerolapa Jesús sulu'umüin tü pueulokat Capernaum,
arütkaashi wane sülaülashi surulaat nnojoikai judíoin nünainmüin.
Nüchuntakalaka kaalinyüü nümüin Jesús:
6 —Senyotkalee, ayuuishi chi tachepchiakai tepialu'u. Müliashi ma'i nia
sütüma ouktüin nüsa'a —nümakalaka chi sülaülashikai surulaat.
7 Nümakalaka Jesús:
—O'uneechi joo taya pümaa teiyajaiwa nia.
8 Otta chi sülaülashikai surulaat, nüsouktakalaka nümüin Jesús:
—Nnojoishi kasajachin taya pümüin, saa'in tamüin. Otta müleka
püküjale ne'e wane pütchi, tatüjaa aa'ut sünain aneechin chi tachepchi-
akai sütüma tü pümakat.
9 Tayakai, laülaashi taya saa'u surulaat. Tatüjaain saa'u aluwataanaa
maa aka tatüjaain saa'u aluwatawaa. Müleka tajütüle wane surulaat,
o'unüshi. Müleka teenaküle nia, antüshi. Müleka taluwataale chi
tachepchiakai, naa'inramaatüin motso'o tü taluwataakat anain nia —
nümakalaka nümüin Jesús.
10 Oponojoosü ma'i naa'in Jesús sütüma tü nümakat chi sülaülashikai
surulaat. Ajununtaashi joo sünain nümüin sümüin tü wayuukolüirua
wattakat saalin eekat nümaa:
—Shiimüin tü tamakat jümüin: Miyo'utaaleeja'a nünoula chi
sülaülashikai surulaat tanain. Nnojoishi eein wane makai aka naa'in
sünain anoujaa tanain, ja'itakaja ne'e na'aka na wayuukana Israelkana.
11 Tamüshii paala jia: Anteerü wayuu wainma eekai wüinpujeekualüin
oo'ulaka eekai wopujeekualüin sünain ekerolaa chamüin eere nu-
luwataain Maleiwa sünainmüin wane ekawaa miyo'u nümaa Abraham
oo'ulaka Isaac oo'ulaka Jacob.
12 Otta na wayuu aneekünakana paala süpüla nayainjanain na
nüpüshikana Maleiwa, süka nayouktüin nia, ayouktüneena naya nütüma
süpüleerua nekerolüin cha'aya nünainmüin. A'yalajeena ma'i naya süka
makatüinjanain anouipa'a sa'aka piyuushi —nümakalaka Jesús namüin
na wayuukana.
13 Nümakalaka Jesús joo nümüin chi sülaülashikai surulaat:
—Anakaja pu'unüle. Aneechi joo püchepchiakai nütüma Maleiwa
süka pünoujain sünain anainjachin nia tatüma —nümakalaka Jesús
nümüin.
Je chi nüchepchiakai, anaichipa nia wanaa ma'i sümaa naashajaain
Jesús nümaa chi sülaülashikai surulaat.

Wainma wayuu niiyajüin Jesús

14 Shiasa mapa, antüshi Jesús nipialu'umüin Pedro. Eejatkalaka nüpüla
tü nimeshikat Pedro sünain ayuulin sütüma aapuwaa.
15 Nürütkaakalaka joo sünainmüin sünain naapaain sajapü.
Naawale'erakalaka tü ayuuliikat suulia. Je süka anaitpain shia,
atamaamaatüsü sünain shikirüin nia.
16 Je motsopa ka'i, antinnüsü wainma wayuu kale'eru'usü yolujaa
nünainmüin Jesús. Nujuittirakalaka tü yolujaakalüirua süka nünüiki je
niiyajüin tü ayuuisükalüirua süpüshua.
17 Alatüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai
nüchiki Cristo aküjünakat paala nütüma Isaías chi nünüikimaajachikai
sünain maa:
“Taashishii waya nütüma suulia süpüshua tü ayuulii eekat wanain”.

Naküjain wane wayuuirua sünain no'uneein nüchiirua Jesús

18 Ni'rapa Jesús tü wayuu wattakat saalin nü'ütpa'a, “Anashii wo'unüle
waneemüin sa'ata tü palaakat”, nümakalaka namüin na nikirajüinkana.
19 Je nnojoliiwa'aya no'unüin sulu'u tü anuakat, arütkaashi wane
karalouktamaajachi nünainmüin Jesús sünain nümüin nümüin:
—Ekirajüikalee, pümaajeechi taya eepünaale pia —nümakalaka
nümüin.
20 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Tü walitkalüirua, eesü ishi süpüla eeinjatüle sütunküin. Je tü
wuchiikalüirua, kepiasü iipünaa eere sütunküle. Otta tayakai, chi
Shipayakai Wayuu, mepiasai —nümakalaka Jesús.
21 Otta nünüiki wane nikirajüinkai Jesús, müsü mayaa:
—Senyotkalee, alü'ütsü nükalia chi tashikai süpüla ouktajachin. Anashi
tojoitüle nia palajana süpülapünaa to'unüin pümaa —nümakalaka
nümüin Jesús.
22 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Anakaja nayale ojoitüin, na püpüshi makana saa'in wayuu ouktüsü
saa'u nnojolüin nanoujüin tanain. Otta piakai, anakaja pu'unüle tamaa
—nümakalaka Jesús nümüin.

Niimale'erüin Jesús wane wawai

23 No'otookoloko Jesús sulu'umüin tü anuakat namaa na nikirajüinkana.
24 Je süma'inru'u waraittüin tü anuakat shirokupünaa tü palaakat
natüma na nikirajüinkana, anta müsia joo wane wawai nanainmüin
sünain shi'yotüin palaa sulu'umüin tü anuakat. Otta müshia Jesús,
atunküshi.
25 Narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin.
—Senyotkalee, püchijiraa maala süpüla pu'tte'erüinjanain waya.
Ouktüshii taa waya —namakalaka nümüin.
26 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—¿Jamüshii mmotka'a jia? ¿Jamüshii nnojoliika'a jünoujüin paala
sünain to'tte'erüinjanain jia suulia tü wawaikat? —nümakalaka namüin.
Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nüchiajaain tü wawaikat sümaa tü
palaa ko'ontakat nanainmüin. Ejimalaa müsia joo tia sütüma nünüiki.
27 Otta na nikirajüinkana:
—¿Jaraikai wayuukai chii, kache'ekai amüin wawai oo'ulaka tü
palaakat? —namakalaka sünain ponüin naa'in tü ne'rakat.

Ajuittinnüsü watta saalii yolujaairua nale'eru'ujee piama wayuu nütüma Jesús

28 Je süntapa tü anua kalu'ukot Jesús namaa na nikirajüinkana
waneemüin sa'ata palaakat eere kepiain wane wayuuirua kanüliajüsü
Gadareno, eeshii napüla piamashii wayuu kale'eru'ushii yolujaa. Nan-
takalaka nünainmüin Jesús sa'akajee tü amuuyuukalüirua. Saa'u
jashichipü'üin naya, mmotpü'üsü wayuu seema waraittaa chapünaa
cha'aya eere kepiain naya.
29 Emetutsü joo nanüiki na yolujaa nale'eru'ukana na wayuukana sünain
namüin:
—Jesúsuu, Nüchonka'iya Maleiwa, ¿jamüinjatü wakuaippa pütüma?
¿Antüshi pia süpüla müliainjanain waya pütüma süpülapünaa tü ka'i
süsalainjanakat o'u waya waainjala? —müshii naya.
30 Eejatü wane püülüküirua wainma ekajaain maa aka tüsa.
31 Nachuntüin na yolujaakana wainmatua nümüin Jesús sünain namüin
nümüin:

—Müleka pujuittirüle waya, anakaja müleka püjütüle waya süle'eru'umüin tia püülükkalüirua —namakalaka nümüin Jesús.
32 —Ju'una jümaarüleen —nümakalaka Jesús namüin.
Ojuitta müsüja tü yolujaakalüirua nale'eru'ujee na wayuu piamashiikana sünain shikerolüin süle'eru'umüin tü püülükkalüirua. Apantajaayaa müsü tü püülükkalüirua saa'ujee tü namünakat shirokumüin tü palaakat. Oo'uwo'utkalaka shia süpüshua.
33 Na arüleejüliikana tü püülükkalüirua, apantajaashii naya sulu'umüin tü pueulokat sünain akükjaa süchiki tü püülükkalüirua je nachiki na piamashii kale'eru'ushiikana yolujaa.
34 Otta na wayuu aapakana nanüiki sulu'u tü pueulokat, o'unüshii naya nünainmüin Jesús süpüla nachuntüin nümüin süpüla nu'unüinjachin noulia sulu'ujee tü noumainkat.

9

Eiyajünüshi wane wayuu oukta asa'achi

1 No'otookalaka Jesús nüchikua sünain o'unaa Capernaummüin eejeewa'ire nia.
2 Je cha'aya, süntakalaka wane wayuuirua nünainmüin sünain nalü'üjiraain wane wayuu ayuuishi süka süi shii'iree niiyajeein nia. Oukta asa'achi, oukta atünachi. Nütüjaapa Jesús saa'u nanoula na wayuukana, aashajaashi nia nümüin chi ayuuishikai:
—Tawalachee, anakaja talatüle paa'in. Talatirüitpa paainjala puulia —nümakalaka nümüin.
3 Otta wane na karalouktamaajana yaakana sa'aka tü wayuukolüirua, müsü naa'in: “¿Jaraikai wayuu chi e'rüiyaaka aa'in wayumüin süpüleerua nünüiki nümüin Maleiwa?”.
4 Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin saa'u tü sulu'ukat naa'in, asouktüshi nia namüin:
—¿Jamüshii jia mojuka'a jünüiki tamüin sulu'u jaa'in?
5 Je wanaa sümaa tamüin nümüin, “Talatirüitpa paainjala puulia”, nnojoishi jütüjaain aa'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sünain laülaain süpüla alatiraa saainjala wayuu.
6 Otta müsia joolu'u, jütüjaweechi aa'u taya sünain laülaain süka tameechin nümüin: “Püsha'walaa, waraittaiwa pia”.
Aashajaashi joo Jesús nümüin chi oukta asa'achikai:
—Püsha'walaa. Pülü'üjaa pu'ula. Pu'una pipialu'umüin —nümakalaka nümüin.
7 Asha'walaashi joo chi wayuukai sünain nu'unüin nipialu'umüin.
8 Ponokalaka ma'i saa'in tü wayuukolüirua tü shi'rakat je na'waajüin Maleiwa saa'u laülaain Jesús nütüma süpüla eiyajaa wayuu.

Ounejaanüshi Mateo nütüma Jesús

9 Shiasa mapa süchikijee tia, sünain nu'unüin Jesús yalajee, eeshi nüpüla wane wayuu kanüliashi Mateo joyotüin eere ni'yataale. Okotchajüi neerü nümüin chi sülaülashikai mma.
—Anashi tamaatalai pia —nümakalaka Jesús nümüin.
Nüsha'walaakalaka joo Mateo sünain o'unaa nümaa Jesús.
10 Shiasa süchikijee tia, neenakakalaka Mateo wainma wayuu nipialu'umüin sünainmüin wane ekawaa nüpüla Jesús namaa na nikirajüinkana. Je na'aka na wayuu eküshiikana, eeshii wainma na

kaainjaraliikana naashin na fariseokana, maa aka na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma.
11 Otta na wayuukana fariseokana ne'rapa tia, mojusü nanüiki namüin
na nikirajüinkana Jesús sünain namüin namüin:
—¿Jamüshi cheje eera nikaaka'a chi ekirajüikai jia namaa na eekana
kaainjaraliin maa aka na okotchajüliikana neerü? —namakalaka namüin.
12 Naapapa Jesús tü namakat na fariseokana namüin na nikirajüinkana,
nüsouktakalaka ne'ipajee:
—Wane wayuu eekai nnojolüin ayuulin, nnojotsü che'ojaain tottoolu
sümüin. Shia che'ojaaka amüin eekai ayuulin.
13 Sükajee tüü, antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla achajawaa
süchiki eekai kaainjaralüin shii'iree sükatalaain suulia saainjala. Nno-
joishi taya antüshin süpüla achajawaa süchiki eekai maainjalain saa'in
namüin. Jülüja jaa'in tü nünüiki Maleiwa ashajünakat paala sümaiwa
sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa sünain maa: “Tacheküin süpüleerua
kamaneein jia sümüin wayuu. Nnojotsü tacheküin mürüt o'utünajatkat
aa'in tamüin” —nümakalaka Jesús namüin.

Asakinnüshi Jesús soo'opünaa tü aamüjaakat

14 Nantakalaka na nikirajüinkana Juan nünainmüin Jesús sünain
nasakirüin nia sünain namüin nümüin:
—Aamüjapü'üshii waya wanaa sümaa aashajawaa nümaa Maleiwa,
maa'aya aka na fariseokana. ¿Jamaka'a joo na pikirajüinkana nnojoliika'a
naamajüin? —namakalaka nümüin Jesús.
15 Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee sünain nikirajüin naya süka
sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma sünain nümüin namüin:
—Tü wayuu antakat sünain shikiira wane ka'wayuusee, anasü ta-
latüle saa'in sümaa nnojolüin mojuin saa'in wanaa sümaa eein chi
ka'wayuuseshikai namaa. Akaajaa tayakai joolu'u, süka eein taya namaa
na tekirajüinkana, anasü talatüle naa'in. Alu'ujasa mapa takatalaapa
noulia, eeshii süpüla naamajüin —nümakalaka Jesús namüin.
16 Aashajaashi Jesús joolu'u namüin nüchikua: “Nnojotsü anain müleka
shi'yotoonüle wane shi'ipa kuluulu eekai jeketüin süpüla ekeittiajünaa
süka wane ashe'in eekai laülaain. Amojujaajeerü süpüshua wanaa sümaa
süshijaanüin süka süsüküijaweerüin. Akaajaa jiakana, nnojotsü anain
masütaajule jia sünain tü jünoujakat paala wanaa sümaa jünoujain tü
pütchi jeket tekirajakat anain.
17 Maa'aya aka wane wiino. Müleka süla'annüle wane wiino eekai
saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai laülaain, eesü süpüla
süchatajaain tü paa'atakat sütüma jashü'üpa. Amülouleerü tü wi-
inokot oo'ulaka tü paa'atakat. Shi'itaaneekalaka wane wiino eekai
saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai jeketüin suulia amüloulin
tü wiinokat oo'ulaka tü paa'atakat”.

Wane jintut kato'ulu nütüma Jesús oo'ulaka wane jierü ayuuisü anasü nütüma

18 Wanaa sümaa naashajaain Jesús sümaa tü wayuukolüirua,
nüntakalaka wane wayuu laülaashi sulu'u tü ekirajüleekat tü
judíokolüirua sünain nüsapainyo'ukain nümülatu'umüin Jesús, sünain
nümüin nümüin:
—Kaalin taya püpüla, ouktüsü tü tachonkot. Tatüjaa aa'ulu müleka
pu'unüle sünainmüin sümaa pi'itaainjatüin pajapü sünain, kateerü so'u
süchikua —nümakalaka nümüin Jesús.
19 Nu'unakalaka Jesús je na nikirajüinkana nümaa chi wayuukai.

20 Shiasa nükoyoloiwa'aya Jesús, süntakalaka nünainmüin
nüchiiruajee wane jierü ayuuisü sünain shipettüin sot nüshe'in. Polooirü
piammüin juya amülain isha sümüin waneepia.
21 “Müleka tepettüle ne'e sot nüshe'in, aneerü taya”, mapü'üsü saa'in.
22 Ajununajaashi Jesús sünain ni'rüin tü wayuukot.
—Nii waa'iraa, anakaja talatüle paa'in. Anaitpa pia süka pünoujain
tanain —nümakalaka Jesús sümüin.
Anasü shia wanaa ma'i sümaa naashajaain Jesús sümaa.
23 Je süchikijee tia, ayatshia nia o'unüin nipialu'umüin chi laülaashikai.
Shiasa nikerolapa, eesü nüpüla wainma wayuu sünain a'yalajaa oo'ulaka
wane amaasijaalüirua.
24 —Ju'una jümaala yaajee yaa. Tü jintutkot, nnojotsü ouktüin, atunküsü
ne'e —nümakalaka namüin.
Otta tü wayuukolüirua, asirajüsü nüka Jesús sütüma tü nümakat.
25 Nujuittirapa anooipa'amüin tü wayuu wattakat saalin, ekerotshi Jesús
eemüin tü jintutkot. Naapaakalaka joo sajapü. Süsha'walaakalaka sünain
katüin so'u.
26 Su'walakajaakalaka joo sainküin mma süchiki tü naa'inrakat Jesús.

Eiyajünüsü wayuu mo'usat je wayuu manüisat

27 Shiasa nu'unapa Jesús sulu'ujee shipia tü jintutkot, eeshii piamashii
wayuu mo'usalii sünain o'unaa nüchiiruajee sulu'u tü wopukot sünain
na'waatüin nümüin:
—Jesúsuu, Nülüinkai David, anashi müleka pümüliajüle waya.
28 Shiasa nikerolapa Jesús sulu'umüin wane miichi, arütkaashii na
wayuu mo'usaliikana nünainmüin. Nüsakirakalaka Jesús naya:
—¿Anoujashii jia sünain tountüin teiyajüin jia? —nümakalaka.
—Aa shiimüin, Ekirajüikalee —nasouktakalaka nümüin.
29 Ni'itaakalaka Jesús najapü saa'u tü no'ukot wane'ewa'ire nakua sünain
nümüin namüin:
—Anashii ko'ule jia joolu'u saa'u jünoujain tanain.
30 Ko'u müshiija na wayuukana. Otta Jesús, nüchiajaakalaka naya
sünain nümüin namüin:
—Nnojo jüküjain jüchiki sümüin wayuu sünain jiiyajünüinapain
tatüma —nümakalaka.
31 Otta na wayuu mo'usaliikana paala, o'unüshii naya sünain
na'walakajüin sainküin mma süchiki tü naa'inrüitpakat Jesús naka.
32 Shiasa no'unapa na wayuukana nüma'anajee Jesús, antinnüshi wane
wayuu nünainmüin. Manüisai nia süka kale'eru'uin yolujaa.
33 Kanüikalaka nia shiyu'nnapa nuulia nütüma Jesús. Otta tü
wayuukolüirua eejatkat jutkatüin, awatüsü ma'i saa'in süka anaichipain
nia shi'rüin:
—Nnojotsü we'rüirüin kasa eekai müin aka tia yaa sulu'u tü mmakat
Israel —sümakalaka.
34 Otta nanüiki na fariseokana:
—Chi kapülainkai atüma chira süpüla ayu'laa yolujaa, nia chi
sülaülashikai tü yolujaakalüirua süpüshua —namakalaka.

Palitchon na aküjakana nüchiki chi O'tte'erüikai

35 Shiasa süchikijee tia, o'unüshi Jesús sulu'upünaa tü pueulokat
süpüshua sünain niiyajüin wainma wayuu eekai ayuulin sütüma ayuulii
eekai eein ne'e je sünain ekirajaa sulu'u tü ekirajüleekalüirua tü judíokot.

Aküjüshi nia tü pütchi anasükat sümüin wayuu, süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa.
36 Je ni'rapa Jesús tü wayuu wattakat saalin, nümüliajüin naya süka müliain saa'in atümaa otta walakatüin shia maa aka saa'in anneerü eekai marüleejuuin.
37 Nümakalaka namüin na nikirajüinkana:
—Wainma wayuu eekai saapeein tachiki tayakai chi O'tte'erüikai. Otta palitchon na yapakana süpüla o'unaa sünainmüin tü wayuukolüirua süpüla naküjainjatüin tachiki sümüin.
38 Je sükajee tia, juchunta jumaala nümüin chi Tashikai Maleiwa süpüla nuluwataainjanain na wayuu aküjüinjanakana tachiki namüin.

10

Aapünüsü laülawaa namüin na polooshiikana piammüin

1 Neenakakalaka Jesús na polookana piammüin nikirajüinkana nünainmüin sünain nümüin namüin: “Taapüin laülawaa joolu'u jümüin süpüla ayu'laa yolujaa süle'eru'ujee wayuu je süpüla eiyajaa wayuu eekai ayuulin”, nümakalaka.
2 Ni'itaakalaka joo nanülia na polooshiikana piammüin “Aluwataaushi” münüin, süka nuluwataainjanain naya sünain aküjaa nünüiki sümüin wayuu.
Anuu nanülia na Aluwataaushikana: Simón, chi e'itaanakai anülia Pedroin nütüma Jesús. Andrés, chi nimüliakai Simón. Jacobo nümaa Juan nüchonnii Zebedeo.
3 Felipe, Bartolomé, je Tomás. Mateo, chi okotchajüikai neerü nümüin chi sülaülashikai mma. Jacobo, chi nüchonkai Alfeo. Tadeo.
4 Simón, wane no'utku na wayuukana kanüliakana Zelote. Je Judas Iscariote, chi aapüinjachikai nikii Jesús.

Nakuaippainjatü na polooshiikana piammüin wanaa sümaa no'unüin sünain aküjaa

5 Nüjütakalaka Jesús na polookana piammüin sünain nuluwataain naya sünain nümüin namüin: “Nnojo ju'unüin sa'akamüin tü wayuukolüirua nnojotkat judíoin, tü ‘gentile’ münakat. Je nnojo ju'unüin sulu'umüin tü pueulokalüirua cha'aya sulu'u tü mmakat Samaria.
6 Alu'ujasa, ju'una sünainmüin tü wayuu Israelkalüirua sümüiwa, tü makat aka saa'in anneerü eekai amüloulin.
7 Ju'una süpüla jüküjainjatüin namüin sünain maa namüin: ‘Alü'ütsü nükalia chi Maleiwakai süpüla aluwatawaa’, meena jia namüin.
8 Jiiyaja wayuu eekai ayuulin. Jüso'ire'era saa'in wayuu eekai ouktüin. Jiiyaja wayuu eekai ayuulin sütüma aja'ttaa ata. Jiyu'la yolujaa süle'eru'ujee wayuu. Saa'u nnojolüin juwalaajüshin tamüin süpüla juuntüin jaa'inrüinjatüin tü anasükat, anakaja müleka nnojorule jüchuntüin awalaajünaa saa'u tü kasa anasü jaa'inrakat sümüin wayuu.
9 Je nnojo jülü'üjüin makat aka ooro, pülaata je ‘cobre’ sulu'u tü juwo'olüinkat.
10 Nnojo jüchisein jükatto'uise je wunu'u jüshepü'üjia. Nnojo jülü'üjüin suwala'ata jüshe'in je suwala'ata jüsapaatse. Maa aka nuwalaajünüin wane a'yataai, akaajaa jiakana. Anakaja saapajünüle tü che'ojaakat jümüin sütüma tü wayuu jikirajakat.
11 “Je jüntapa sulu'umüin wane pueulo, jikerola sulu'umüin sünain jüchajaain nüchiki wane wayuu eekai kamaneeinjachin jümüin süpüla

ni'iyouinjanain jia. Je nnojoleerü jii'iratüin tü miichi jüntakat alu'u palajana. Waneeitpaleerü jüpülee süma'inru'u eein jia sulu'u tü pueulokot.
12 Je jikerolapa sulu'u tü miichikat, ‘Eeshi Maleiwa jümaa’, meena jia namüin na kepiakana sulu'u.
13 Je müleka kamaneere naya jümüin, anakaja jüchuntüle nümüin Maleiwa süpüla nii'iyatüinjatüin na'anasia namüin. Akaajasa müleka nnojorule kamaneein naya jümüin, nnojoleena jia achuntüin nümüin Maleiwa naa'u nala wayuukana.
14 Je müleka nnojoliire kapülain aa'inyüü jia sulu'u wane pueulo je shiyouktünüle tü pütchi jüküjüinjatkat sümüin, ju'unamaata suulia sünain jo'otojooin tü mmakat sünainjee juu'ui jüma'ichiki shiyaawase jümüin: ‘Nnojotsü wasirüitpain eekai manoujüinyeein ale saa'in ne'e’.
15 Shiimüin tü tamakat jümüin: So'u tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümüin saainjala wayuu nütüma Maleiwa, na ayouktakana jünüiki, mülialeweena ma'i naya suuliale'eya tü kaainjaratkalüirua sulujutkat paala tü pueulokat Sodoma oo'ulaka Gomorra.

Achiajaanüshii naya noulia na nü'ünüükana Jesús

16 “Jülüja jaa'in tü tamüinjatkat jümüin joolu'u: Tajütüin jia maa aka saa'in anneetchen sa'aka unaalü, süka eein wainma na ta'ünüükana sa'aka tia wayuukolüirua. Ee jaa'in sünain tü wayuukolüirua, otta nnojo jütkaain namaa.
17 Jalia jia noulia, süka nata'ülireenain jia süpüla naapaa ekii namüin na laülaayuukana je süka na'yaatireenain jia sulu'u tü ekirajüleekat naya.
18 Saaliijee jünoujain tanain, asha'wale'enneena jia namülatu'u na sülaülashiikana mma oo'ulaka namülatu'u na aluwataashiikana saa'u wayuu süpüla jüsouktüinjanain namüin saa'u tü jünoulakat. Je wanaa sümaa jüsha'wale'ennüin namülatu'u, jüküjainjatü tachiki namüin je sümüin tü wayuu gentilekalüirua.
19 Je so'uweena tü ka'i jüta'ünneenakat o'u natüma, nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jüsouktüinjatkat aka namüin. Aapüneerü jümüin so'u ma'i ka'ikat tia tü pütchi jümüinjatkat namüin.
20 Otta tü pütchi jüsouktüinjatkat aka, nnojoleerü jüle'eru'ujeejatüin, aapüneerü shia jümüin nütüma chi Naa'inkai chi Jüshikai Maleiwa.
21 “Je sükuaippainjatkat wayuu so'u ka'ikat tia, aapüneerü ekii süpüla ouktaa natüma na suwalayuukana je nütüma chi süshikai. Eejeena wayuu eekai ne'nnüin amüin sütüma nachooin sümaa no'utinnüin aa'in natüma.
22 A'ürülaajeerü saa'in wayuu süpüshua jünain saaliijee jünoujain tanain. Otta jia, müleka jüchecherüle jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat, ayateena jia o'tte'ennüin tatüma.
23 Müleka jashichire wayuu jümüin sulu'ujee wane pueulo, anakaja jujuittüle yalajee sünainmüin wane'eya. Shiimüin tü tamakat jümüin: Nnojoleerü jikeraajüin tü jaa'inrüinjatkat sulu'u tü pueulokalüirua süpüshua sulu'u tü mmakat Israel süpülapünaa tantüin tayakai chi Shipayakai Wayuu.
24-25 “Maa aka eein wayuu eekai shi'rüin wayumüin tamüin tayakai chi Jüsenyotsekai, akaweenia jia tekirajüinkana atüma'aya. Maa aka eein wayuu eekai mojuin sünüiki tamüin, sünain Beelzebú tamünüin sütüma, alana'aleejeeria sünain mojuin nanüiki jümüin. Wane ekirajaashi, nnojoishi alanaain nuulia chi ekirajüikai, je wane achepchiee, nnojoishi alanaain nuulia chi kachepchiakai

Achechennüsü naa'in suulia mmoluu

26 “Nnojo mmolüin jia seema wayuu e'rütkat wayumüin jümüin.
Müleka sunujunnule wane kasa, eweeteerü süchikua. Müsüya aka tü
nüchikikat chi Maleiwakai. Ja'itairü nnojolüin aküjünüin paala sümüin
wayuu sainküin mmakat süpüshua, aküjüneerü joolu'u sümüin.
27 Sükajee tia, tü tekirajakat anain jia sujuuna wayuu, anakaja jikirajüle
wayuu süpüshua sünain.
28 Je nnojo mmolüin jia seema wayuu eekai su'uteein jaa'in. Müleka
ju'utünüle aa'in, tü aja'tteetkat, shia ne'e tü ji'irukukat. Nnojoleerü kasain
saa'inrüin tü wayuukolüirua jüka süchikijee. Takü jeerü joo jümüin
jaralin chi mmolüinjachin eema jia. Anakaja niale mmolüin eema jia
Maleiwa, nia kapülainka nümüiwa süpüla nu'unirüin jia Hadesmüin
eemüin süpülee tü ouktüsükalüirua. Anakaja niale mmoluukain eema.
29 Nnojo motüin jaa'in sünain naa'inmajüin jia Maleiwa waneepia. Eesü
süpüla süikkünüin piamasü wuchii saa'u wane neerü kachueerachen ne'e,
¿aashi müin? Otta tü wuchiikalüirua süpüshua, nnojotsü juunasüin
nütüma chi Jüshikai Maleiwa.
30-31 Müshii aka jiakana sünain nnojoliin oo'ulaanüin jümüiwa nütüma,
süka alana'aleein ma'i jujut nümüin suuliale'eya tü wuchiikalüirua
süpüshua. Je sükajee jaa'inmajünüin nütüma Maleiwa, nnojo mmolüin
jia seema wayuu e'rütkat wayumüin jümüin.
32 “Müleka ‘Anoujashii waya nünain Jesús’, jümüle su'upala wayuu,
‘Shiimüin sünain nanoujain tanain’, meechi taya jüchiki nümüin chi
Tashikai Maleiwa chakai iipünaa.
33 Alu'usa müleka juunjulajüle tachiki su'upala wayuu, ‘Nnojoishii
te'raajüin naya’, meechi taya jüchiki nümüin.
34 “¿Aluwataaushi taya, saa'in jümüin, süpüla achiajawaa wayuu
atkaasü yaa mmalu'u? Nnojoishi süpülajachin taya tia. Süpülajachi
mojujiraainjatüin wayuu tatüma saaliijee tü taa'inrakat je tü tekirajakat
anain.
35 A'ülüjeechi wane wayuu nümüin chi nüshikai. A'ülüjeerü wane
wayuu sümüin tü shiikat. A'ülüjeerü wane wayuu sümüin tü sa'ütkat.
36 Sulu'u wane miichi, a'ülüjiraweena na apüshiikana maa aka natkaain
wayuu eekai pa'ünüüwajiraain.
37 “Tamüshii paala jia: Nnojoleerü kasain jaamüin tamüin müleka aire
jüpüla chi jüshikai je tü jiikat je tü jüchooinkalüirua suuliale'eya alin taya
jüpüla.
38 Chi wayuu eekai niyouktalaa nümüin taya ni'rapa müliaa sümaa
mmoluu sheema o'utinnaa aa'in tanainjee, nnojoishi wanaain sümaa
niainjachin wane tekirajüin.
39 Chi eekai niyouktüin taya süka naa'inmajiraweein nukuaippa suulia
ouktaa, amülouijeerü nukuaippa süpüshua. Otta chi wayuu eekai
naapajiraain nukuaippa süpüla ni'yataainjachin tamüin, mayaashije
o'utüneechin aa'in sünainjee tia, ayateechi o'tte'ennüin tatüma.
40 “Chi wayuu kapülakai aa'in jia, kapülashi naa'in tayaka'iya wanaa
jümaa. Je saa'u kapülain naa'in taya, kapülashi naa'in chi kajünalakai
taya.
41 Chi wayuu kapülakai aa'in wane nünüikimaajachi Maleiwa
sümaa kojutüin nia nütüma sünainjee tü naa'inrakat, wanaaweerü
tü nümüinjatkat maa aka tü awalaajünakat nümüin chi
nünüikimaajachikai. Je chi wayuu kapülakai aa'in wane wayuu eekai
anain no'ulu'u Maleiwa sünainjee naa'inrüin tü anasükat, wanaaweerü tü
nümüinjatkat maa aka tü awalaajünakat nümüin chi wayuu anamiakai.

42 Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi eekai kamaneein nümüin wane
wayuu anoujashi sünainjee niain wane tekirajüin maa aka jiakana, maa
aka nüsülajüin ne'e wüin nüsüin, shiimüin sünain nuwalaajüneechin
sükajee tia”, nümakalaka Jesús namüin.

11

A'waajünüshi Juan nütüma Jesús

1 Shiasa süchikijee nikirajüin Jesús na polookana piammüin nikirajüin,
o'unüshi yalajee yala namaa süpüla aküjaa nüchiki Maleiwa sümaa
ekirajaa wayuu sulu'upünaa tü pueulokalüirua cha'aya Galilea.
2 Otta müshia Juan chi owoutisaajüikai, wanaa sümaa püreesain nia,
aapinnüshi süchiki süpüshua tü naa'inrakat Jesucristo. Nuluwataakalaka
Juan na nikirajüinkana
3 süpüla nasakirüinjachin Jesús sünain namüin nümüin:
—¿Shiimü'inya piain chi aluwataaushikai nütüma Maleiwa süpüla
pu'tte'erüinjachin wayuu? ¿Nnojottaapa shiimüin?
4 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Ju'una jümata jüchikua jüküjaiwa nümüin Juan tü jaapakat achiki je
tü ji'rakat.
5 Tü wayuu eekai mo'uin, ko'usü. Tü eekai masa'ain, kasa'asü. Tü eekai
saja'ttüin süta, ashatüsü tü sütakat. Tü eekai mache'ein, kache'esü. Tü
eekai ouktüin, oso'iraasü saa'in. Je tü eekai müliain, aküjüna amüinrü
tachiki tayakai chi O'tte'erüikai.
6 Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu eekai nnojolüin nuu'ulaain suulia
anoujaa tanain sütümajee tü alatakat nümüin —nümakalaka Jesús
namüin.
7 Shiasa'a no'unapa na nikirajüinkana Juan, o'ttüshi Jesús sünain aküjaa
nüchiki Juan sümüin tü wattakat saalin wayuu: “Soto jaa'in wanaa
sümaa nuwoutisaajüin Juan chaa isashiipa'a. ¿Kasa ju'unaka ee'iree
nünainmüin? ¿Shii'iree ji'rüinjachin wane wayuu eekai nünouja'ayata
nümüin eekai eein ne'e maa aka wane türiiya liyantajakat sütüma jouktai?
Nnojo.
8 ¿Süpüla ji'rüinjachin wane wayuu washirü eekai kashe'in kuluulu
anasü? Nnojo. Na wayuu washinnuukana, na anakana ashe'in, kepiashii
naya sulu'u nipia chi sülaülashikai mma, nnojoishii kepiain chaa eere
maa'inyatuulin mma.
9 Shiimüin sünain ju'unüin chamüin süpüla ji'rüinjachin wane
nünüikimaajachi Maleiwa. Je alana'aleeshia ma'i nia sünain kojutüin
nütüma Maleiwa noulia na waneeinnua, süka niain chi aapirakai wayuu
sünain tantajachin tayakai.
10 Nia chi ashajünakai achiki paala sünain nümüin chi Maleiwakai
nümüin chi Nüchonkai sünain maa:
‘Taluwataajeechi chi pünüliamaajachikai püpüleerua
süpüla naapirüinjatüin tü wayuukolüirua sünain püntajachin
sa'akamüin.
Yapainjatü nütüma tü wayuukolüirua süpüla saapajüin pünüiki’,
müsü tü ashajuushikat.
11 Shiimüin tü tamakat jümüin: Yaa sa'aka wayuu maa'ulu yaa,
alana'aleeshia ma'i Juan sünain kojutüin nütüma Maleiwa suulia tü
wayuukolüirua süpüshua. Otta na wayuu anoujashiikana tanain,
mayaasüje nnojoliin kojutüin joolu'u sütüma wayuu, alana'aleejeeria tü

nojutkat so'uweena wane ka'i suulia tü nujutkat Juan maa'ulu yaa. Shia süka laülaweenain naya cha'aya eere nuluwataain Maleiwa.

12 “Sünainje'ere'eya tü ka'i niweetakat o'u Juan chi owoutisaajüikai sünainmüinre'eya maa'ulu, jashichishii na wayuu kama'üraliikana namüin na ekerolüinjanakana chamüin eere nuluwataain Maleiwa.

13 Je sümaiwa paala, nnojoliiwa'aya niweetüin Juan sünain aküjaa tachiki sümüin wayuu, ekirajuushi na jutuushikana natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa oo'ulaka sütüma tü nüshajalakat Moisés.

14 Je joolu'u müleka kapürale jaa'in tanüiki, jütüjaajeechi aa'u Juan sünain niain chi Elías antajachikai sa'akamüin wayuu naashin chi nünüikimaajachikai Maleiwa.

15 Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla niyaawatüinjatüin saa'u tü tekirajakat anain.

16 “¿Kasa maka aka naa'in na wayuu ka'akakana jia, na ayouktakana tanüiki? Nnojoishii naya talatüin tamaa, süka nnojolin taa'inrüin tü nachekakat. Müshii aka naya saa'in tepichi eekai namüin namüin na natünajutkana saaliijee nnojoliin nashaitteein namaa:

17 ‘Ja'itaina amaasijaayaain waya,
nnojoliishii jia oyonnojoyaain sütüma.
Je ja'itaina mojuyaain waa'in sünain ee'irajaa,
nnojoliishii jia a'yalajayaain sütüma’,
müshii na tepichikana.

18 Müshii aka naya saa'in tepichi, saa'u ‘Kale'eru'ushi nia yolujaa’, namüin nümüin Juan sünain nayouktüin nünüiki, süka nnojolin ni'rajaain mi'iraa je süka nnojolin nüsüin wanaa namaa.

19 Otta nanüiki tamüin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süka te'rajaain mi'iraa sümaa wayuu: ‘Wayuu kasa ale'echi nia, sütünajut tü okotchajütkalüirua neerü nümüin chi sülaülashikai mma, sütünajut tü kaainjaratkalüirua’, müshii naya tamüin sünain nayouktüin tanüiki. Shiimüin tü tamakat, müleka nnojorule taa'inrüin süpüshua tü nachekakat, nnojoleena naya talatüin tamaa. Otta chi wayuu eekai shiimüin sünain nünoujain nünain Maleiwa, nütüjaweerü aa'u sünain shiimüin tü takü̈jakat nümüin”, nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua.

Naapirüin Jesús tü wayuukolüirua nnojotkat ayaawajaweein

20 O'ttüshi joolu'u Jesús sünain aküjaa süchiki tü wayuukolüirua kepiakat sulu'u tü pueulokalüirua eere naa'inrapü'üin wainmatua tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa sünain süsalainjanain naya nütüma nnojolüin nayaawajaain:

21 “Jia kepiakana cha'aya sulu'u tü pueulokat Corazín oo'ulaka Betsaida, alu'uleeka ma'i jia amülouinjanaka saaliijee jiyouktüin tanüiki sünain ji'rüin ma'i taa'inrüin wainma kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Otta müleka shialeinkaje e'rüin tü wayuu gentilekalüirua sümaiwa paala sulujutkat tü pueulokalüirua Tiro oo'ulaka Sidón tü kasa anasü taa'inrakat joolu'u ju'upala, mojusüinkaje saa'in saalii saainjala sümaa suu'ulaain suulia.

22 Tamüshii paala jia: So'u tü ka'i süsaleetkat o'u wayuu saainjala nütüma Maleiwa, mülialeweenia ma'i jia suuliale'eya tü kaainjaratkalüirua chajatkat Tiro je Sidón.

23 “Jia kepiakana cha'aya sulu'u tü pueulokat Capernaum, ayouktakana tanüiki, süsaleena jiakanaya. Awalaajüneena jia nütüma Maleiwa jaajüin. Otta nnojoleena awalaajünüin jia. Shieerü eeka süsaleenain ma'i jia nütüma. Otta müleka shialeinkaje e'rüin tü wayuu gentilekalüirua

sümaiwa paala sulujutkat tü pueulokat Sodoma tü kasa anasü taa'inrakat
joolu'u ju'upala, nnojotsüje o'utünüin aa'in nütüma Maleiwa.
24 Tamüshii paala jia: So'u tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümüin saainjala
wayuu nütüma Maleiwa, mülialeweena ma'i jia suuliale'eya tü kaain-
jaratkalüirua sulujutkat paala tü pueulokat Sodoma”, nümakalaka Jesús.

Wane eemerawaa napüla na anoujashiikana

25 Nümakalaka Jesús so'u ka'ikat tia: “Taataa, ta'waajüin pia,
pia Aluwataashikai cha'aya iipünaa oo'ulaka ya'aya mmolu'u. Tü
paa'inrüinjatkat, nnojotsü pii'iyatüin sümüin wayuu eekai kekiin saashin,
pii'iyatüitpa namüin na wayuu kamaneekana pümüin.
26 Talatüitpa ma'i paa'in sütüma tia”, nümakalaka nümüin Maleiwa.
27 Aashajaashi joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua süpüshua: “Chi
Tashikai Maleiwa, nüneeküin taya süpüla atüjawaa saa'u kasa süpüshua
nütüma. Chi e'raajakai taya, nia ne'e chi Tashikai nümüiwa. Je
chi e'raajakai chi Tashikai, taya ne'e oo'ulaka tü wayuukolüirua eekai
tee'iyatüin nia sümüin.
28 Maa aka mapüsain wane wayuu süchiki a'yatawaa, aka'aya jiakana
sütüma süpümüin ma'i jaa'in tü nüshajakat Moisés. Anakaja müleka
jüüjüüle jia tamüin taapaiwa jümüin eemerawaa.
29-30 Anakaja joonoole sümaa tanüiki süpüla jüshatüinjatüin tü shiimüin
tekirajeekat anain jia. Süka jamüin, mapüleejeerü jümüin aluwataanaa
tatüma, mapüleejeerü jümüin tü tachekakat jüpüleerua. Müleka
jüüjüüle jia tamüin, taapeerü jümüin tü eemerawaakat süka anamiain
ma'i taya”, nümakalaka Jesús namüin.

12

Laülaashi Jesús saa'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana

1 So'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, awaralijaashi Jesús namaa
na nikirajüinkana sulu'u wane wopu pasanainpünaa sünain wane yüüja.
Je na nikirajüinkana, süka ouktüin jamü naya, nasürüttapünaain wane
a'ttiee kanüliakat “trigo” sünain nashalejüin shia.
2 Otta na fariseokana ne'rapa tia, süka müin aka saa'in wane a'yatawaa
tü naa'inrakat na nikirajüinkana Jesús naashin, namakalaka nümüin
Jesús:
—Saashin tü nüshajakat Moisés, nnojotsü anain süpüla naa'inrüin na
pikirajüinkana tia so'u tü ka'i weemeraakat o'u —namajaakalaka nümüin
Jesús.
3 Asouktüshi Jesús joolu'u namüin na fariseokana saa'u nnojolüin
kaainjalaain tü naa'inrakat na nikirajüinkana naajüin:
—Soto jaa'in tü naa'inrakat David paala sümaiwa wanaa sümaa alin
jamü nümüin je namüin na nütünajutkana.
4 Ekerotshi nia sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa sümaa
shi'itaanüin tü pan aapünajatkat nümüin Maleiwa. Tü pankat naashin
Moisés, nnojotsü shika'ain sümüinjatüin wayuu eekai eein ne'e. Na
sacerdote judíokana, naya eküinjanaka namüiwa. Otta David, naa-
paain tü pankat sümaa niküin, je naapüin süpüshi namüin na
nütünajutumuyuukana. Je nnojoliishii süsalain naya tü naa'inrakat
nütüma Maleiwa.
5 “Soto jaa'in tü ashajünakat nütüma Moisés nachiki na sacerdote
judíokana sünain nnojolüin mojuin nümüin Maleiwa na'yataain sulu'u tü
a'waajüleekat Maleiwa so'u tü ka'i neemeraajatkat o'u.

6 Tamüshii joolu'u jia: Chi antüichipakai ja'akamüin, alana'aleeshia ma'i
sünain anain nia suulia tü a'waajüleekat Maleiwa.
7 Soto jaa'in tü nünüiki Maleiwa ashajünakat paala sümaiwa sulu'u tü
nüchikimaajatkat, makat: ‘Tacheküin süpüleerua kamaneein jia sümüin
wayuu. Nnojotsü tacheküin mürüt o'utünajatkat aa'in tamüin’, müsü tü
ashajuushikat. Müleka shiimüinre sünain jiyaawatüin saa'u tü nümakat
Maleiwa, nnojoishiije jiyoujain na tekirajüinkana saaliijee tü naa'inrakat
so'u tü ka'i eemeraanakat o'u.
8 Je joolu'u, soo'opünaa tü naa'inrakat na tekirajüinkana so'uka'i,
nnojoliishii kaainjalain. Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, taya laülaashika
saa'u tü ka'i sheemeraakat o'u wayuu. Je sükajee tia, nnojoliishii
kaainjalain na tekirajüinkana saaliijee tü naa'inrakat”, nümakalaka Jesús
namüin na fariseokana.

Eiyajüshi Jesús so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana

9 O'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana yalajee yala sünain ekerolaa
sulu'umüin tü ekirajüleekat na judíokana.
10 Eejachikalaka nüpüla wane wayuu joso ajapüchi. Je na fariseokana,
süka naapeein nikii Jesús, eekalaka ma'i naa'in nüpüla müleka niiyajüle
so'u tü ka'i eemeraanakat o'u, shii'iree, “Kaainjarai nia süka ni'yataain so'u
tü ka'i eemeraanakat o'u sünain niiyajüin wane wayuu”, namüinjanain
sümüin wayuu. Nasakirayaakalaka joo Jesús:
—¿Shiimüin sünain anain müleka weiyajüle wane wayuu so'u sükalia
eemerawaa naashin Moisés?
11 Nümakalaka joo Jesús namüin:
—¿Jameerü müleka sujutuule wane ja'anneetse sulu'u wane ishi
sükalio'u tü eemerawaakat? ¿Nnojoleerü jiyu'lamaatüin ja'itainje
sükalio'uin eemerawaa?
12 Je wane wayuu, alana'aleesia ma'i sünain kojutüin watüma suu-
liale'eya wane anneerü, ¿aashi müin? Je sükajee tia, anasü müleka
waa'inrüle kasa anasü sümüin wayuu ja'itasü sükalio'uin eemerawaa —
nümakalaka namüin.
13 Otta nümüin chi wayuu joso ajapüchikai, nümakalaka:
—Puwasta tü pajapükat.
Je sünain naa'inrüin tü aluwataanakat anain nia, anale'eitpa tü na-
japükat maa aka saa'in tü suwala'atakat.
14 Otta na fariseokana, najuinnajaakalaka sünain namajiraain: “¿Kasa
waa'inrüinjatka süpüla wo'utirüinjatüin naa'in?”, müshii naya.

Chi Nüneekajalakai Maleiwa

15 Otta Jesús, süka nütüjaain saa'u tü jülüjakat naa'in na fariseokana,
o'unüshi yalajee yala. Eesü wainma wayuu o'unakat nüchiirua je niiyajüin
eekai ayuulin sa'aka tü wayuukolüirua.
16 Otta nüchiajaain naya suulia na'walakajüin nüchiki.
17 Müsü nünüiki namüin na wayuukana süpüla keraainjatüin tü
nünüikikat chi Maleiwakai nüchiki Cristo aküjünakat paala nütüma
Isaías chi nünüikimaajachikai, tü makat:
18 “Anii chi aneekuushikai tatüma süpüla ni'yataainjachin tamüin.
Nia aishika'a ma'i tapüla je talatüsü ma'i taa'in nümaa.
Taapeechi chi Taa'inkai nümüin süpüla eeinjachin nia nümaa.
Aküjeechi nia tachiki sümüin wayuu sainküin mmakat süpüshua
sünain su'tte'ennüinjatüin tatüma.
19 Nnojoleechi a'ülüjaajiraain, nnojoleechi a'waatüin,
nnojoleechi woottüin sulu'upünaa tü pueulokalüirua.

20 Anamieechi nia waneepia sümüin wayuu eekai makaaliijuuin.
Nnojoleechi e'rülin wayumüin sümüin eekai matsüin.
Meechia nia waneepia, wane'ere'eya nuu'ulaain su'tte'ennapa wayuu
nütüma.
21 Nieechi sa'atapaka anainjee tü wayuukolüirua sainküin mmakat
süpüshua o'tte'ennaa”.

Nia Maleiwa kapülainka atüma Jesús

22 O'uninnüshi nünainmüin Jesús wane wayuu kale'eru'ushi yolujaa.
Mo'usai je manüisai chi wayuukai sütüma tü yolujaakat. Otta nüntapa chi
wayuukai nünainmüin Jesús, kanüikalaka nia, ko'ukalaka nia nütüma.
23 Otta tü wayuukolüirua eejatkat jutkatüin, awatüsü ma'i saa'in süka
anaichipain nia shi'rüin. “¿Niataapa chi Nülüinkai David wa'atapakai?”,
sümakalaka tü wayuukolüirua.
24 Otta na fariseokana naapapa nüchiki chi wayuukai sünain ni-
iyajünüin, aashajaajiraashii naya sünain maa: “Chi kapülainkai atüma
chira süpüla ayu'laa yolujaa, nia ne'e Beelzebú, chi sülaülashikai tü
yolujaakalüirua süpüshua”.
25 Nütüjaapaja Jesús saa'u tü saashajaakat achiki naa'in na fariseokana,
nümakalaka namüin: “Müleka sütkaajiraale wane wayuuirua,
aja'lajaajiraweena naya. Je müleka sü'ülüjaale wane wayuu sümaa
tü süpüshikat, pa'ünüüwaweerü.
26 Akaajaa Satanás, müleka nujuittirüleje tü yolujaakalüirua sünain
nütkaain sümaa, oo'ulaajeechi nia suulia aluwatawaa.
27 ¿Jalaje'ewat saa'in jümüin tü napülainkat na jikirajüinkana süpüla
ayu'laa yolujaa? ¿Nütüma Beelzebú? Nnojo, ¿aashi müin? Nayeenaja
nayakana ayaawataka saa'u jalaje'ewalüin tü tapülainkat.
28 Saa'u tayu'lüin yolujaa sütüma nüpülain chi Naa'inkai Maleiwa,
jütüjaaitpaja aa'u sünain nu'ttüin chi Maleiwakai sünain aluwatawaa
wayuu yaa mmalu'u.
29 “Nnojotsü süpüla asaajaanüin nükorolo wane wayuu eekai
katsüin. Alu'ujasa müleka nüntüle wane ka'ruwarai nünainmüin eekai
katsüinreein ma'i nuulia, ayamülüneechi chi wayuukai nütüma, je
alü'üjüneerü tü nükorolokot nüma'anajee. Akaajaa tayaka'iya. Süka
niyamülüichipain tatüma chi sülaülashikai yolujaa, tountüin tayu'lüin
yolujaa.
30 “Soto jaa'in wane kasa: Chi wayuu ayouktajaakai tamaa, te'ipoloshi.
31 Shiimain ma'i tü tamakat jümüin: Atüjasü alatinnaa saainjala wayuu
suulia nütüma Maleiwa. Ja'itasü mojuin sünüiki nümüin Maleiwa, atüjasü
alatinnaa suulia nütüma. Alu'ujasa müleka niale chi Naa'inkai Maleiwa
mojuin amüin sünüiki, matüjüinsat alatinnaa shia suulia.
32 Ja'itairü mojuin jünüiki tamüin tayakai, chi Shipayakai Wayuu,
alatinneerü tia juulia nütüma Maleiwa. Akaajasa, müleka ji'rüliire
wayumüin süka jünüiki nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, müiria nnojolüin
alatinnüin juulia, maa aka maa'ulu otta mapeena.
33 “Müleka anale waneepia tü kasa taa'inrakat, ¿jamüsü ‘Kapülainshi
nütüma chi Yolujaakai’ jümaka'a tamüin? Jülüja jaa'in sukuaippa wane
wunu'u. Müleka shi'nnüle süchon wane wunu'u, atüjaaneerü aa'u
kasain kachoin. Müleka kachonle eekai shikünaajuulin, atüjaaneerü aa'u
sünain anain tü wunu'ukot. Otta müleka kachonle eekai mekünaajuuin,
atüjaaneerü aa'u sünain mojuin tü wunu'ukot.

34 “Jiakana wüi ouktasiro'ut, e'rülii wayumüin jia. Müshii aka jia saa'in
tü wunu'u eekai mojuin. Saa'u kaainjaraliin jia, nnojotsü juuntüin jiwee-
tirüin pütchi eekai analu'ulüin. Soto jaa'in wane kasa: Tü saashajaakat
wane wayuu, shia tü ajuittakat sulu'ujee saa'in.
35 Wane wayuu eekai nüküjüin waneepia kasa anasü, watüjaa aa'ut
sünain shiain sulu'uin naa'in tü anasükat, süka waapüin shia nüküjüin.
Akaajasa wane wayuu eekai nüküjüin waneepia tü kasa mojusükot,
watüjaa aa'ut sünain shiain sulu'uin naa'in tü mojusükat.
36 Tamüshii paala jia: So'uweena tü ka'ikat kasalajaneetkat o'u saainjala
wayuu nütüma Maleiwa, asouktinneerü wayuu süpüshua saa'u tü pütchi
mojulu'ut neweetitpü'ükat.
37 Müleka jiweetitpü'üle pütchi mojulu'ut, aapüneerü jikii nütüma
Maleiwa so'uweena ka'ikat tia. Otta müleka jiweetitpü'üle pütchi anasü,
‘Maainjalasalii jia’ meechi Maleiwa jümüin”.

Aso'innüsü naa'in na wayuukana süka nüchiki Jonás

38 Otta no'utku na karalouktamaajanakana oo'ulaka no'utku na
fariseokana, müshii naya nümüin Jesús:
—Anashi paa'inrüle wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua
Maleiwa nümüiwa, süpüla watüjaainjatüin paa'u sünain chaje'ewalin pia
iipünaajee —namakalaka nümüin.
39 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Jia wayuu eekana maa'ulu yaa, jia kaainjaralii e'rüliikana ma'i
wayumüin nümüin Maleiwa, jüchuntüin tamüin taa'inrüin wane
kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa süpüla
jütüjaainjatüin taa'u sünain cheje'ewalin taya iipünaajee. Nnojoleena
toonooin amaa jia. Shieerü taso'iraka anain jaa'in tü nüchikikat Jonás
chi nünüikimaajachikai Maleiwa nümaiwa süpüla jütüjaainjatüin saa'u
jaralin taya.
40 “Maa aka Jonás sünain süle'eru'uin nia wane jime mülo'u apünüin
ka'i je apünüin ai, akaweechia tayakai chi Shipayakai Wayuu sünain
shiinalu'ujeechin taya tü mmakat apünüin ka'i je apünüin ai.
41 Je na wayuukana Níniveje'ewaliikana so'uweena nükalia chi Malei-
wakai wanaa sümaa kasalajanainjatüin saainjala wayuu süpüshua
nütüma, meena jümüin: ‘Wayakana, oonooshiinka sümaa tü nümakat
Jonás wamüin sünain woo'ulaainjanain suulia waainjala. Otta müshia
Jesús, alana'aleesia ma'i nujut nuulia Jonás. ¿Jamüshii jia nnojoliika'a
joonooin sümaa nünüiki?’, meena naya jümüin.
42 “Je soto jaa'in süchiki tü aluwataasükat paala sümaiwa sulu'u wane
mma wattajatü chaa uuchimüin. Antüsü nünainmüin Salomón chi
aluwataashikai sulu'u Israel wanaa sümaa tia, süpüla saapajüinjatüin
nünüiki süka kekiin ma'i nia. Anuu tü tamakat jümüin: So'uweena
nükalia chi Maleiwakai wanaa sümaa kasalajanainjatüin saainjala
wayuu süpüshua nütüma, meerü jümüin tü wayuukot aluwataasükat:
‘Alana'aleesia ma'i nujut Jesús nuulia Salomón. ¿Jamüshii jia nnojoliika'a
jaapajeein nünüiki?’, meerü shia”, nümakalaka Jesús namüin.
43 Aashajaashi Jesús joolu'u namüin nüchikua, sünain nikirajüin naya
soo'opünaa nüchiki chi nnojoikai ayouktajaain nümaa Satanás: “Wane
yolujaa, süchikijee shiyu'nnüin nuulia wane wayuu, o'unüsü saainküin
mmakat süpüla süchajaainjatüin süchiki eere maa'inyatuulin süpüla
sheemeraain. Je müleka nnojorule süntüin sünain eeinjatüle sheemer-
aain,

44 ‘Anasü tale'ejüle tachikua eejatüle paala taya tamaiwa’, meerü shia.
Je süntapa süchikua nünainmüin chi wayuukai ayu'nnakai oulia paala,
sünta anainchi nia sünain taashin süpüla süka ayatüin manoujain nünain
Maleiwa.
45 Sükajee tia, süsaajale'einya joo akaratshisü yolujaairua soo'omüin,
alana'aleekalia ma'i sünain mojulaain suulia. Ekerolaa müsia süpüshua
nünain chi wayuukai. Müle'oleejeeria ma'i tü nümüliainkat suuliale'eya
paala. Meena'a jia kaainjaraliikana mapeena”, nümakalaka Jesús namüin
na karalouktamaajanakana oo'ulaka na fariseokana.

Tü niikat je na nuwalayuukana Jesús

46 Wanaa sümaa naashajaain Jesús sümüin tü wattakat saalin wayuu,
eesü tü niikat oo'ulaka na nimüliayuukana sünain a'atapajaa yala
anooipa'a süka naashajaweein nümaa.
47 Naapinnakalaka Jesús:
—Naa tü püikat anooipa'a oo'ulaka na puwalayuukana. Aashajaweeshii
pümaa —nümünakalaka.
48 Asouktüshi Jesús:
—Takü̇jeerü jümüin joolu'u jaralin tü teein oo'ulaka jaralin na tawalayu-
uin —nümakalaka namüin.
49-50 Je nümakalaka sünain nii'iyatüin na nikirajüinkana:
—Tü wayuu “teikat” je na wayuu “tawalayuukana” tamüinjanakana
amüin, naya na eekai naa'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain chi
Tashikai Maleiwa chakai iipünaa maa aka naairua —nümakalaka Jesús
namüin.

13

Süchiki wane mma apünajünakat alu'u

1 Je so'u ka'ikat tia, o'unüshi Jesús sulu'ujee tü miichi eejechire nia
sünain ekirajaa. Nu'unakalaka sotpa'amüin tü palaakat eere joyotüin nia.
2 Shiasa süka wattain saalin tü wayuu okotchajaakalüirua nünainmüin,
o'otooshi nia sulu'u wane anua. Nüikkalaakalaka süpüla ekirajaa yala
sulu'u shirokujee tü palaakat. Otta tü wayuukolüirua, sha'washawatsü
yaa sotpa'a.
3 Ekirajüshi joolu'u nia sünain kasa wainma süka sukuaippa tü kasa
e'nnaajünakat sainküin mma sünain nümüin namüin na wayuukana:
“Eetaashi wane wayuu apünajüi. O'unüshi sulu'umüin tü niyüüjasekat
sünain nijinain tü nuwaüyekat.
4 Eesü waüyee ejituukat sulu'u wopu eere shiküin shia wuchii.
5 Eesü ejituukat sa'aka ipashira eere arülain mma. Osota müsia shia
mayaainje arülain tü mmakat.
6 Shiasa susotapa, julumaatüsü sütüma tü ka'ikat süka arülain tü
mmakat süpüla tü suurulakat.
7 Eesü ejituukat sa'aka mojuui keimsesü. Shiasa süsotapa, ouktüsü tü
pünajütkat sütüma tü mojuuikat.
8 Alu'usa wane waüyeekat, ejituushi saa'u mma anasü. Asotüsü,
emiyo'ulaasü sünain wattain saalin süchooin. Eesü eekai sujuittirüin
poloo shikii süchon sünainjee waneesia so'u, eesü eekai sujuittirüin
aippirua shikii süchon sünainjee wane'eya, je eesü eekai sujuittirüin
apünüin shikii süchon sünainjee wane'eya”, müshi joo Jesús sümüin tü
wayuukolüirua.

9 Je kettaapa nünüiki Jesús, “Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü
jülüjüle naa'in süpüla niyaawatüinjatüin saa'u tü tekirajakat anain”,
nümakalaka namüin.

Asakinnüshi Jesús soo'opünaa tü nikirajiakat

10 Arütkaashii na nikirajüinkana Jesús nünainmüin sünain namüin
nümüin: “¿Jamüsü pikirajaka'a tü wayuukolüirua süka sukuaippa tü kasa
e'nnaajünakat sainküin mma?”, namakalaka nümüin.
11 Nüsouktakalaka Jesús namüin: “Nnojotsü atüjaanüin aa'u paala
süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Otta müshia joolu'u,
o'ttüichipa nia sünain nii'iyatüin shia jümüin jiakana tekirajüinkana. Otta
na wane wayuukanairua, nnojotsü nii'iyatüin shia namüin.
12 Chi wayuu eekai jülüjain naa'in tü shiimainkat ekirajünakat anain
nia, ekirajüneechi nia soo'omüin süpüla niyaawatüin saa'u. Akaajasa chi
eekai nnojolüin kasajatüin nümüin tü shiimainkat, asütüneerü nuulia tü
ekirajünakat anain nia paala.
13 Tekirajüin tü wayuukolüirua waneepia süka sukuaippa tü kasa
e'nnaajünakat sainküin mma.
‘Süka jamüin, neirakaain sümüin tü kasa anasü taa'inrakat,
otta nnojoliishii ne'raajüin taya.
Je naapüin tü kasa anasü takü̇jakat achiki,
otta nnojotsü nayaawateein aa'u tü tekirajeekat anain naya’.
14 Manoulakat tü wayuukolüirua, süpülajatü shikeraajüin tü nünüikikat
chi Maleiwakai akü̇jünakat paala nütüma Isaías chi nünüikimaajachikai
sünain maa:
‘Ja'itatataairü ma'i jaapüin otta ji'rüin,
nnojottataaleerü jiyaawatüin aa'u.
15 Tü wayuukalüirua, süsülajaain süche'eirua otta so'uirua toulia.
Süchechajaain saa'inrua
suulia nayaawatüin saa'u tü shiimainkat.
Nnojoishii naya anoujeein tanain.
Müleka nanoujüleje,
anasüje tatüma nakuaippa tamaa’,
müsü nünüiki Maleiwa”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.
16 Ayatshi Jesús sünain nümüin namüin: “Anata'aleeshiija'a ma'i jia süka
ji'rüin je süka jaapüin tü tekirajakat anain.
17 Tamüsü paala jümüin tü shiimainkat: Wainma na
nünüikimaajanakana Maleiwa je na wayuu anakana no'ulu'u Maleiwa
paala sümaiwa eekai ne'reein ma'i tü kasa ji'rakat, eekai naapeein ma'i
tü kasa jaapakat joolu'u, nnojotsü ne'rüin je nnojotsü naapüin.

Tü shikirajakat anain tü nüchikikat chi apünajüikai

18 “Jaapa jumaala tanüiki jütüjaaiwa saa'u tü shikirajakat anain tü
nüchikikat chi apünajüikai takü̇jaitpakat sümüin tü wayuukolüirua
sünain ekirajaa süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma:
19 Tü waüyee ejituukat eepünaale süliikatünüin aa'u sütüma
wayuu, shia nakuaippa na wayuu eekai naapüin ne'e süchiki
nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa sümaa nnojolüin nayaawatüin
saa'u. Asütünamaatüsü tü pütchikat noulia nütüma Satanás suulia
nanouja'alüin sünain.
20-21 Je tü ejituukat eere arülain mma saa'u ipa, shia nakuaippa wayuu
eekai naapüin sümaa talataa aa'in nünüiki Maleiwa akü̇jünakat namüin.
Müshii aka naya saa'in tü pünajüt ajulujaakat. Anoujashii naya motso'o

ne'e. Otta ne'rapa müliaa sünainjee tü nanoulakat, oo'ulaa müshiija suulia anoujaa.
22 Je tü ejituukat sa'aka mojuui eekai keimsein, shia nakuaippa wayuu eekai naapüin nünüiki Maleiwa. Akatsa malaüle'erüin naa'in naya sünain anoujaa sükajee kachiiruain ma'i naa'in shii'iree washirüü, tü nnojotkat kalu'uin talataa.
23 Otta tü waüyee ejituukat saa'u mma anasü, shia nakuaippa na wayuu aapakana nünüiki Maleiwa sümaa noonooin sümaa. Koo'omüinsü ma'i namüin na wayuukana aa'inraa kasa anasü, maa aka tü pünajütkat saa'ukat mma anasü, maa aka eekai sujuittirüin poloo shikii süchon sünainjee waneesia so'u, eekai sujuittirüin aippirua shikii süchon sünainjee wane'eya, je eekai sujuittirüin apünüin shikii süchon sünainjee wane'eya", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Süchiki wane mojuui sa'aka tü pünajütkat

24 Ekirajüshi joolu'u Jesús nüchikua süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma sünain nümüin sümüin tü wattakat saalin wayuu: "¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa wane yüüja eere nüpünajüin wane wayuu waüyee anasü kanüliasü 'trigo'.
25 Shiasa aipa'apa wanaa sümaa natunküin na wayuukana, süntakalaka wane na'ünüü sulu'umüin tü yüüjakat sünain shijinain sa'aka tü trigokat wane sü'ü mojuui keimsesü.
26 Mayaainje wanaawain ma'i jo'uuiwa'aya tü mojuuikat sümaa tü trigokat, süsotapa tü trigokat sümaa kachoin, atüjaana aa'ulu sünain eein tü mojuuikat sa'aka.
27 "Nantakalaka na nüchepchiakana chi ka'ttiashikai sünain namüin nümüin: 'Walaamainkalee, ¿aashi apünajayaain pia "trigo" sulu'u tü pa'apainsekat? ¿Jamakalaka shiweetaka'a joolu'u mojuui keimsesü yaa sulu'u?', namakalaka nümüin.
28 'Saainjala saa'in tamüin tü ta'ünüükalüirua', nümakalaka namüin. '¿Püchekü̈in süpüleerua wayuunaain shia?', müshii na nüchepchiakana.
29 'Nnojo. Müleka jiyuunaale shia, eesü süpüla shiyuunaain tü trigokalia.
30 Shia anaka alu'u müleka juu'ulaale süpüla süntapa sükalia tü trigokat süpüla shi'yonoojünüin. Je so'uweena ka'ikat tia, taluwataweena na a'yataaliikana süpüla nejinnajüin palajana tü mojuui keimsesükat süpüla na'ajaa. Otta süchikijee, nakotchajeerü tü trigokat sümaa ne'itaainjatüin shia sulu'u tü anaajaaleekat ta'ttia', müshi nia namüin", nümakalaka Jesús.

Süchiki tü sü'ükat "mostaza"

31 Ekirajüshi joolu'u Jesús nüchikua süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma sünain nümüin sümüin tü wattakat saalin wayuu: "¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa sü'ü tü 'mostaza' münakat.
32 Mayaainje jo'uuchechoin ma'i shia wanaa sümaa süpünajünüin, osotüsü sütüma wane suu'ulia miyo'u. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Mayaainje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'uweena wane ka'i", nümakalaka Jesús namüin.
33 Ekirajataalashi joo nia süka wane'eya: "¿Jamüsü, saa'in jümüin, nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa,

müsü aka saa'in sukuaippa tü oolojiakat pan ejitünakat sütüma wane wayuu sa'aka jaliina. Mayaainje wainmain tü jaliinakat, oolojoosü süpüshua sütüma tü ejitünakat sa'aka. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Mayaainje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'uweena wane ka'i”, nümakalaka Jesús namüin.

34 Ekirajüshi joolu'u Jesús tü wattakat saalin wayuu waneepia süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma.

35 Alatüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma wane nünüikimaajachikai sünain maa:
“Shiasa süchikijee nükumajüin Maleiwa tü mmakat sümaiwa paala,
eesü kasa eekai nnojoliyülüin nüküjüin achiki sümüin wayuu.
Shia tekirajeetka achiki maa'ulu yaa
süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma”.

Tü shikirajakat anain tü süchikikat tü mojuuikat

36 O'unüshi joolu'u Jesús yalajee yala sa'akajee tü wattakat saalin wayuu sünain nikerolüin nüchikua sulu'umüin tü miichikat eejachire paala nikirajüin. Arütkaashii na nikirajüinkana nünainmüin sünain namüin nümüin:

—Pikirajüinapa waya sünain wane kasa süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. ¿Jamalu'ut tü püküjakat wamüin süchiki tü mojuui sa'akakat tü trigokat? —namakalaka nümüin.

37 Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Chi apünajakai tü so'ukat trigo, taya tayakai chi Shipayakai Wayuu.

38 Je tü yüüjakat, shia tü wayuukolüirua süpüshua sainküin mmakat süpüshua. Je tü so'ukot “trigo”, shia tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma Maleiwa. Je tü sü'ükat mojuui keimsesü, shia tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma chi nü'ünüükai Maleiwa, chi Yolujaakai.

39 Chi ejinakai sü'ü mojuui sa'aka tü trigokat, nia chi Yolujaakai. Je tü sükaliakat “trigo” süpüla shi'yonoojünüin, shia tü ka'i saja'lajaweetkat o'u kasa süpüshua. Je na wayuu a'yataakana sünain akotchajaa tü trigokat, naya na aapiee nüma'anajeejanakana Maleiwa.

40 “Je maa aka shiyuunnüin tü mojuuikat süpüla a'ajünaa, akaweeria tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma chi Yolujaakai so'u tü ka'i saja'tteetkat o'u kasa süpüshua.

41 Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, tajüteena na aapiee tama'anajeejanakana süpüla nayu'lüin na kaainjaraliikana oo'ulaka na kaainjalapü'ükana atüma wayuu sa'akajee tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma Maleiwa.

42 Ajutüneena naya natüma na aapieekana sa'akamüin tü sikikat, tü kanüliakat Hades süpüleekat tü ouktüsükalüirua, eere na'yalajeenain ma'i sütüma tü müliaa ne'reetkat.

43 Otta tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma Maleiwa, saa'u lotüin ma'i nakuaippa nu'upala, eejeena naya nümaa chi Nashikai Maleiwa sünain kojutüin ma'i naya nütüma chaa eere nuluwataain. Otta joolu'u, chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla niyaawatüinjatüin saa'u tü tekirajakat anain.

Süchiki tü jula'akat oo'ulaka tü kaa'ürülakat

44 “¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in wane korolo kojutüsü ojoitünakat paala sulu'u wane jula'a sulu'u wane yüüja. Nüntakalaka wane wayuu sünain tü korolokot. Nojoitakalaka shia süchikua sünain nu'unüin sümaa talatüin ma'i naa'in. Nüikkakalaka

süpüshua tü kasa eejatkat nüma'ana nipialu'u süpüla niyalajüin tü yüüjakat eere tü korolo nüntakat anain.
45 “Tü nuluwataayakat Maleiwa, müshi aka naa'in wane wayuu achajaakai süchiki kaa'ürülairua eekai anasüin.
46 Je nüntakalaka sünain tü kaa'ürüla anasükat ma'i sünain kojutüin ma'i shia, nüikkakalaka süpüshua tü kasa eejatkat nüma'ana nipialu'u süpüla niyalajüin shia.

Süchiki wane kusu

47 “Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa wane kusu ajutünakat shiroku tü palaakat, kasitkat jime eekai shikaajünüin oo'ulaka eekai mekaajuuin.
48 Je wotopa tü kusukot, najaraittüin na olojüshiikana jime sotpa'amüin tü palaakat süpüla nakatajüin tü jime ekaajuushikat suulia tü mekaajuusatkat süpüla ne'itaainjatüin tü ekaajuushikat sulu'u wane katto'ui. Oo'ulaka tü mekaajuusatkat, ojotünüsü ne'e natüma.
49 Akaweeria tü wayuukolüirua so'u tü ka'i saja'ttajatkat o'u kasakat süpüshua. Anteena na aapiee nüma'anajeejanakana Maleiwa sünain nakatajüin wayuu eekai kaainjaralüin suulia tü wayuu eekai lotüin sukuaippa nu'upala Maleiwa.
50 Je na kaainjaraliikana, ajutüneena natüma na aapieekana sa'akamüin tü sikikat, tü kanüliakat Hades, süpüleekat tü ouktüsükalüirua, eere na'yalajeenain ma'i sütüma tü müliaa ne'reetkat”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.
51 Nüsakirakalaka Jesús naya:
—¿Jiyaawata aa'u süpüshua tü takükjaitpakat jümüin?
—Aa —namakalaka na nikirajüinkana.
52 Nümakalaka Jesús:
—Saa'u jiyaawatüin shia, tamüshii paala jia: Chi eekai nikirajüin sünain tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa, müleka niyaawatüle saa'u tü nuluwataayakat Maleiwa, müshi aka naa'in chi wayuu washirü ayu'tkai korolo kojutshaatasü eekai sünaajuushin sulu'u wane juraskeerü, kasa eekai jeketüin je kasa eekai laülaain.

Ayouktünüshi Jesús cha'aya Nazaret

53 Shiasa Jesús süchikijee ekirajaa süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma, o'unüshi yalajee yala.
54 Je nüntapa sulu'umüin tü pueulo eejachire nia tepichiiwa'aya, o'ttüshi nia sünain ekirajaa sulu'u tü ekirajüleekat.
—¿Jarai cheje kekiika atüma chii? ¿Jarai cheje pülashika atüma süpüla aa'inraa tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa? —müsü tü wayuukolüirua süka ponüin ma'i saa'in tü nümakat Jesús.
Otta waneeirua, asakiijirawa'ain müshii:
55 —Watüjaa aa'uchi nia sünain niain wane nüchon chi a'yataaikai sümaa taapüla. Je we'raajüin María tü niikat oo'ulaka Jacobo, José, Simón je Judas na nimüliayuukana.
56 Otta na nüshunuukana, kepiashii yaaya sulu'u tü pueulokat wanaa wamaa. ¿Jarai cheje eera laülaaka atüma nia süpüla aa'inraa tü naa'inrakat? —namakalaka.
57 Müshi Jesús joolu'u süka nnojolichipain kasajachin nia namüin:
—Müinka nüntüle wane nünüikimaajachi Maleiwa nuumainpa'amüin, mojuteechi nia sütüma tü wayuukolüirua je sütüma tü nüpüshikalüirua, maa aka tayakai sünain mojutüichipain jütüma joolu'u —nümakalaka namüin.

58 Je süka nnojolüin nanoujain nünain, nnojoishi aa'inrüin cha'aya
wainmatua tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa.

14

Nüchiki Juan sünain nu'utinnüin aa'in paala nütüma Herodes

1 Otta müshia Herodes, chi sülaülashikai mma, naapa achikichi Jesús
sümaa süpüshua tü kasa naa'inrakat sainküin mmakat.
2 Nümakalaka Herodes namüin na a'yataaliikana nümüin: “Chi Jesúskai
anülia, nia ne'e naa'in tamüin Juan chi owoutisaajüikai, oso'iraasü eera
naa'in süchikijee ouktaa. Müshijese pülashin nia süpüla aa'inraa tü
nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa”, nümakalaka Herodes.
3-4 Je nüchiki Juan sünain nu'utinnüin aa'in paala, müsü mayaa:
Herodías tü nu'wayuusekat Herodes, nu'wayuusesü paala Felipe chi
nimüliakai Herodes. Otta müshia Juan, mapü'üshi nümüin Herodes:
“Nnojotsü anain no'ulu'u Maleiwa sünain pu'wayuusein tü jierü
nu'wayuusekat paala chi pimüliakai”. Je sükajee tia, ata'ülinnüshi Juan
nütüma sümaa nüpüreesajüin nia.
5 Otta müshia Herodes, o'utünee aa'inchi ma'i Juan nütüma. Akaisa
mmolüin nia sheema tü wayuu judíokolüirua, süka nünüikimaajachin
Maleiwa Juan saajüin.
6 Otta so'u wane mi'iraa nütüma Herodes saa'u nikeraajüin juya, oy-
onnajüsü tü süchonkot Herodías su'upala tü wayuu antakat sünainmüin
tü mi'iraakat. Süka talatüin ma'i naa'in Herodes sümaa tü süchonkot
Herodías,
7 müshi nia sümüin su'upala tü wayuukolüirua: “Tamüsü paala pümüin
joolu'u su'upala tü kasa chakat iipünaa: Taapeerü pümüin tü kasa
püchunteekat tamüin”, nümakalaka sümüin.
8 Je saa'u shi'ikünüin aa'in sütüma tü shiikat soo'opünaa tü kasa
süchuntajatkat, sümakalaka nümüin:
—Püntira tamüin yaamüin sulu'u wane pülaata tü nikiikat Juan chi
owoutisaajüikai —sümakalaka nümüin.
9-10 Mojukalaka ma'i naa'in Herodes sütüma tü süchuntakat. Shi-
asa saa'u pansaaitpain nünüiki sümüin su'upala tü wayuukolüirua,
nümakalaka namüin na nüsurulaatsekana:
—Ju'una nünainmüin Juan chi püreesashikai jüshottoiwa nünutpünaa.
11 Nantitkalaka tü nikiikat chi müliashiikai sulu'u wane pülaata sünain
naapüin shia sümüin tü süchonkot Herodías. Shi'ikajaakalaka shia
sümüin tü shiikat.
12 Otta müshi'iya na nikirajüinkana Juan natüjaapa saa'u sünain
ouktüin nia, antüshii naya sünain naapaain chi müliashii süpüla ne'iküin
amouyuupa'amüin. Süchikijee tia, o'unüshii naya nünainmüin Jesús
süpüla aküjaa nüchiki nümüin.

Ekitshi watta saalin wayuu Jesús

13 Naapapa Jesús nüchiki Juan sünain nu'utinnüin aa'in, o'otooshi nia
namaa na nikirajüinkana sulu'u wane anua sünain no'unüin sujuuna tü
wayuukolüirua chamüin eemüinre yüütüülin mmakat. Otta tü wattakat
saalin wayuu sütüjaapa naa'u Jesús, o'unüsü nüchiirua süka suu'ui
sulu'ujee tü pueulokalüirua.
14 Nüntaiwa'aya Jesús, ni'rüin tü wattakat saalin wayuu.
Nümüliajakalaka naya sünain niiyajüin eekai ayuulin.

15 Shiasa motsopa ka'ikat, narütkaakalaka na nikirajüinkana
nünainmüin sünain namüin nümüin:
—Ekirajüikalee, yüü'üyütüüisü ma'i tü mmakat yaaya, je alü'ütsü
süpüla shipiyu'ujaain. Anasü müleka püjütüleirua su'unaiwa sulu'umüin
tü pueulokalüirua nayalajaaiwa tü neküinjatkat —namakalaka nümüin.
16 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Anashii makatüle naya yaaya. Jaapa jiakana neküin —nümakalaka
Jesús namüin.
17 Namakalaka nümüin:
—Ja'raisü pan je piamasü ne'e jime asijuushi eekat wama'ana.
18 —Iche'era tamüin.
19 Anakaja müleka süikkalaale tü wayuukolüirua saa'u tü alamakat —
nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.
Naapaakalaka joo Jesús tü ja'raisükat pan je tü piamasükat jime.
Niirakaakalaka iipünaamüin sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa
saa'u. Nüshanaajakalaka joo shia süpüla nottonojüinjatüin na niki-
rajüinkana süka tü wayuukolüirua.
20 Eküshii napüshuale'eya je emirashii sünainjee. Je süchikijee,
okotchajünüsü tü napütaalakat natüma na nikirajüinkana, maa aka poloo
piammüin katto'ui.
21 Eejana maa aka 5.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua süpüshua
sünain mayaawajuin na jieyuu oo'ulaka na tepichi eejanakana.

Waraittüshi Jesús soo'opünaa tü palaakat

22 Shiasa mapa süchikijee tia, nüjütüin Jesús na nikirajüinkana
süpüla no'unüinjanain nüpüleerua. No'otookalaka sulu'u tü anuakat
sünain no'unüin namüiwa nüpüleerua waneemüin sa'ata tü palaakat
süma'inru'u nüpütaain Jesús süpüla tü wayuukolüirua.
23 Shiasa süchikijee nüpütaain süpüla, o'unüshi Jesús nümüiwa
saa'umüin wane namüna süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa. Je motsapa
ka'i, eeshi nia nümüiwa saa'u tü namünakat.
24 Otta müsia tü anua kalu'ukot na nikirajüinkana, wattasü shia suulia
tü mmakat. Je yala pasanain sünain tü palaakat, napanapajakalaka joo
wane jouktai. Katsüinsü ma'i joo tü palaakat sütüma.
25 Shiasa maa aka eeiwa'aya aikat, o'unüshi Jesús nanainmüin na
nikirajüinkana sünain waraittüin nia soo'opünaa tü palaakat.
26 Shiasa ne'rapa Jesús sünain waraittüin nia soo'opünaa tü palaakat,
—Epeinjaasü kasa wapüla ne'e —namakalaka sünain na'waatüin sümaa
mmoluu sheema tü ne'rakat.
27 Nüsouktamaatakalaka Jesús namüin:
—Nnojo mmolüin jia, jüchechera jaa'in. Taya tayakalin —nümakalaka
namüin.
28 Nümakalaka Pedro nümüin:
—Senyotkalee, müleka shiimainreje piain we'rüin, anakaja peenaküle
taya süpüla tantajachin pünainmüin soo'opünaa tü palaakat.
29 —Anakaja, jalaichi pümaala —nümakalaka Jesús nümüin.
Nüshakatakalaka joo Pedro sulu'ujee tü anuakat sünain waraittüin
soo'opünaa tü palaakat nünainmüin Jesús.
30 Otta mmotkalaka Pedro sotopa naa'in tü wawaikat. Nu'ttakalaka
sünain nimerolo nimerolo nümüin shirokumüin tü palaakat.
—Jalia taya Senyotkalee —nümakalaka nümüin Jesús sünain
nu'waatüin.
31 Otta Jesús, niyurulamaatüin nütüna sünain naapaain Pedro.

—Pia matsüinkai anoula, ¿jamüsü nnojotka'a püchecherüin paa'in
sünain anoujaa tanain? —nümakalaka Jesús nümüin.
32 Je no'otoopa sulu'umüin tü anuakat, ejimalaa müsia tü jouktaikat.
33 Otta na nikirajüinkana yaakana sulu'u tü anuakat, na'waajüin Jesús
sünain namüin nümüin:
—Shiimüinja sünain piain chi Nüchonkai Maleiwa —namakalaka
nümüin.
34 Je nantapa waneemüin sa'ata tü palaakat, antüshii naya sulu'umüin
wane mma kanüliasü Genesaret.
35 Je niyaawatünapa Jesús sütüma tü wayuuirua kepiakat cha'aya,
su'walakajaakalaka nüchiki sainküin süpüshua tü mma pejekat sünain
Genesaret. Süntinnakalaka wayuu eekai ayuulin nünainmüin Jesús.
36 Nachuntakalaka na wayuukana nümüin Jesús shii'iree shiain
nepettüin ne'e na ayuuishiikana sot nüshe'in. Anakalaka nütüma
napüshua'aya na eekai nepettüin nüshe'in.

15

Tü nekirajakat anain na fariseokana

1 Antüshii no'uluku na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana
chajee Jerusalénjee eemüin Jesús sünain namüin nümüin:
2 —¿Jamüshii na pikirajüinkana moonooinka'a sümaa tü
ekirajünapü'ükat anain waya judíokana natüma na watuushinuukana?
Nnojoliikalaka no'lojüin najapü wanaa wamaa süpüla ekaa süpüla
wuleinjatüin wakuaippa no'ulu'u Maleiwa —namakalaka nümüin Jesús.
3 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—¿Jamakalaka shiaka'a ne'e jaa'inrüin tü nekirajapü'ükat anain jia
na jutuushikana, sümaa moonooin jia sümaa tü nuluwataakat anain
Maleiwa?
4 “Soto jaa'in sünain juluwataanüin nütüma Maleiwa sünain ko-
jutüinjachin jütüma jüshi oo'ulaka jii, je chi eekai e'rülin wayumüin
nümüin nüshi oo'ulaka sümüin nii, o'utinnajachi aa'in nia. Shia nu-
luwataakat anain Maleiwa tüü.
5-6 Otta saashin tü nekirajapü'ükat anain na jutuushikana, eeshii süpüla
namüin na wayuukana namüin na kachooinkana naya: ‘Nnojoleena jia
tasülajüin amüin joolu'u süka taapüitpain süpüshua nümüin Maleiwa’.
Je sükajee tia, ju'wanajaaitpa tü nuluwataakat anain Maleiwa sütümajee
ju'unüin süchiirua tü nekirajapü'ükat anain na jutuushikana.
7 Jia alaayuukana, lotüsü ma'i nünüiki Isaías jüchiki, chi
nünüikimaajachikai Maleiwa, sünain nümüin mayaa:
8 ‘Kojutuyaashi taya natüma na wayuukana süka nanüiki ne'e,
nnojoittaapa'a kojutüin taya natüma süka süpüshua naa'in.
9 Tü namapü'ükat sünain na'waajüin taya naashin,
nnojotsü kasain saamüin tamüin.
Je nekirajüin wayuu sünain pütchi nale'eru'ujeejatü ne'e,
nnojotsü nekirajüin anain tü taluwataakat anain’,
müsü nünüiki Maleiwa”, nümakalaka Jesús namüin.

Tü yarüttakat atüma saa'in wayuu no'ulu'u Maleiwa

10 Nuuneküin Jesús nachikua na wattakana naalin wayuu nünainmüin
sünain nümüin namüin:
—Jaapa jumaala tanüiki jüpüshua jiyaawataiwa saa'u tü tekirajeekat
anain jia.

11 Nnojotsü shiain yarüttüin atüma saa'in wane wayuu nu'upala
Maleiwa tü kasa ekerotkat saanükülu'upünaa. Shia yarüttaka atüma
saa'in tü pütchi ajuittakat saanükülu'ujee —nümakalaka namüin.
12 Arütkaashii na nikirajüinkana Jesús nünainmüin sünain namüin
nümüin sujuuna tü wayuukolüirua:
—¿Pütüjaa aa'ut sünain mojushiin namüin na fariseokana tü
püküjüitpakat namüin? —namakalaka nümüin.
13 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Nala fariseokana, müshii aka saa'in wane a'ttiee naatajatü nnojotkat
nüpünajalain chi Tashikai Maleiwa chakai iipünaa sünain nusuje'ereerüin
shia mapeena.
14 Anakaja joolu'u müleka nnojoliire kasajanain naya jümüin.
Mayaashiije mo'uin naya, e'itaanüshii naya naashin süpüla
nee'iyatüinjatüin tü wopukot sümüin wayuu eekai mo'uin. Soto jaa'in
wane kasa: Müleka nu'uninnüle wane wayuu eekai mo'uin nütüma wane
eekai mo'uinya, eeshii süpüla nojunuujiraain sulu'u ishi —nümakalaka
Jesús namüin na nikirajüinkana.
15 Nümakalaka Pedro nümüin Jesús:
—¿Jamalu'ut tü püküjüitpakat sümüin tü wayuukolüirua süchiki tü
yarüttakat atüma saa'in no'ulu'u Maleiwa? —nümakalaka nümüin.
16 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—¿Nnojoliyütta'aya jiyaawatüin aa'u jiakanaya tü tekirajakat anain?
17 Tamüshii paala jia jüchikua: Tü ekerotokot sulu'upünaa jaanükü,
jüle'eru'umüinjatü ne'e sünain shiyu'laain süchikua juulia.
18 Otta tü pütchi ojuittakat sulu'upünaa jaanükü, jüle'eru'ujeejatü.
Mojulu'urüle shia, shia yarüttaka atüma jaa'in nu'upala Maleiwa.
19 Je müleka yarüttüle naa'in wane wayuu, kachiiruasü naa'in waneepia
kasa mojusü, maa aka o'utaa saa'in wayuu, maa aka ama'üjawaa sümaa
wayuu nnojotkat nu'wayuusein otta nnojoikai su'wayuusein, maa aka
a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane
toolo, maa aka a'luwajaa, maa aka aküjaa alawaa süchiki wane wayuu, je
maa aka mojuu anüiki sümüin wayuu.
20 Shia yarüttaka'a atüma naa'in wane wayuu nu'upala Maleiwa. Otta
nnojotsü yarüttüsüin naa'in sütüma mo'lojooin najapü süpüla ekaa —
nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Tü sünoulakat wane wayuu nnojotkat judíoin

21 Shiasa mapa tia, o'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana yalajee
yala Genesaretjee sulu'umüin tü mmakat kalu'ukot tü pueulokalüirua Tiro
oo'ulaka Sidón.
22 Eekalaka wane jierü kepiasü cha'aya, wane jierü Canaánje'ewat,
suu'uliwo'u tü wayuukolüirua nnojotkot judíoin, kepiapü'ükat paala
sulu'u tü mmakat Canaán. Antüsü tü wayuukot nünainmüin Jesús sünain
su'waatüin nümüin:
—Ekirajüikalee, mayeinsü ma'i tachon sütüma kale'eru'uwaa yolujaa.
Pia Nülüinkai David, anakaja pümüliajüle taya —sümakalaka nümüin.
23 Otta Jesús, ko'utakalaka nia suulia. Narütkaakalaka joo na niki-
rajüinkana sünain nachuntüin ma'i nümüin:
—Mojushiisü wamüin tüü. Masütaajusat shia sünain a'waataa wachi-
irua. Anakaja püjütüle shia woulia —namakalaka nümüin.
24 Nüsouktakalaka Jesús:

—Nnojoishi ajütüüshin taya nütüma Maleiwa sünainmüin wayuu nnojotkat judíoin, ajütüüshi taya süpüla to'tte'erüinjatüin tü wayuu Israelkalüirua sümüiwa, tü makat aka saa'in anneerü eekai amüloulin —nümakalaka.
25 Je joolu'u tü jietkat, süsapainyo'ukakalaka shia nümülatu'u Jesús.
—Ekirajüikalee, pükaaliija taya —sümakalaka nümüin.
26 Nüsouktakalaka sümüin:
—Tamüsü paala pia: Nnojotsü anain müleka saapünüle tü shiküinjatkat süchooin wane wayuu sümüin tü etkalüirua —nümakalaka.
27 Sümakalaka nümüin:
—Aa, shiimüin, Ekirajüikalee, ayatapaja'aya ne'e a'lumujüin chi etkai tü ojutuusükat saa'ujee nemeesain na ekaashiikana —sümakalaka.
28 Nümakalaka Jesús sümüin:
—Maachee, te'rüin pia sünain shiimüin pünoujain tanain süka süpüshua paa'in. Anakaja müleka naapüle joolu'u Maleiwa tü püchuntakat —nümakalaka sümüin.
Anakalaka tü süchonkot wanaa ma'i sümaa tia.

Ekitshi watta saalin wayuu Jesús nüchikua

29 Shiasa mapa tia, ale'ejüshi Jesús nüchikua sotpünaa tü palaakat Galilea. Je yalajee, o'unüshi nia saa'umüin wane namüna. Nüikkalaakalaka cha'aya.
30 Je antüsü wayuu watta saalin nünainmüin Jesús ayuuisümaajatü. Eesü wayuu eekai masa'ain, eekai mo'uin, eekai matünain, eekai manülin, je wainma eekai ayuulin sütüma ayuulii eekai eein ne'e. Antinnüsü tü ayuuisükalüirua nümülatu'umüin Jesús je niiyajüin shia.
31 Je tü wattakat saalin wayuu, ponosü ma'i saa'in tü shi'rakat: Chi manüisaikai paala, kanülichipa, chi matünasaikai paala, katünaichipa, chi masa'asaikai paala, kasa'aichipa, je chi mo'usaikai paala, ko'uichipa. Je tü wayuukolüirua süpüshua, su'waajakalaka joo Maleiwa, chi Namaleiwasekai nayakana na Israelkana.
32 Nuunejakalaka joo Jesús na nikirajüinkana nünainmüin sünain nümüin namüin:
—Tamüliajee amüinrü tü wattakat saalin wayuu süka apünüinrüin ka'i tü kettatkat naa'u sünain tamaain naya. Je aja'lajaaitpa tü nemiakat. Tacheküin süpüleerua neküinjanain nama'ichiki. Müleka tajütüle naya sünain ouktüin jamü, eeshii süpüla nawalejünüin wopulu'u —nümakalaka namüin.
33 Namakalaka na nikirajüinkana:
—Nnojotsü kasain eein yaaya. ¿Jalajeekualüinjatkai wapüla tü eküülü shikajatkat watüma tü wattakat saalin wayuu?
34 —¿Jera pan eekat jüma'ana? —nümakalaka Jesús.
—Akaratshisü ne'e pan eekat yaaya sümaa palitchen ne'e jimechen asijuushi —namakalaka ni'ipajee.
35 Nuluwataakalaka Jesús tü wattakat saalin wayuu sünain süikkalaainjatüin mmalu'u.
36 Naapaakalaka joo Jesús tü akaratshisükat pan je tü jimechenkat sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshanaajakalaka joo shia süpüla nottonojüinjatüin na nikirajüinkana süka tü wayuukolüirua.
37 Eküshii naya napüshuale'eya je emirashii sünainjee. Je süchikijee, okotchajünüsü tü napütaalakat natüma na nikirajüinkana, maa aka akaratshi katto'ui.

38 Eejana maa aka 4.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua süpüshua
sünain mayaawajuin na jieyuu oo'ulaka na tepichi eejanakana.
39 Je kettaapa shiküin tü wayuukolüirua, nümakalaka Jesús namüin:
“Anashii ju'unüle jipialu'umüin”. Je Jesús, o'otooshi nia namaa na
nikirajüinkana sulu'u wane anua sünain o'unaa eemüin tü mmakat
kalu'ukot tü pueulokot Magdala.

16

Achuntünüsü nümüin Jesús naa'inrüin kasa anasü

1 Je nantapa chamüin cha'aya, eeshii napüla wane wayuuirua fariseo
oo'ulaka waneeirua saduceo. Antüshii naya süpüla nasakirayaainjachin
Jesús shii'iree niweetirüin wane pütchi kasalajanajatkat natüma nümüin.
Nachuntayaain nümüin naa'inrüinjatüin no'upala wane kasa eekai
anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü ee'iyatüsüjatkat
nukuaippa sünain nüjünalain nia Maleiwa.
2 Nüsouktakalaka Jesús namüin: “Müleka ishole tü sirumakat motsapa
ka'i, ‘Nnojoleerü a'itüin juya’, müshii jia.
3 Otta müleka ishole shia watta'a maalü sümaa sirumain, ‘Juyapeerü
so'uka'i tüü’, müshii jia. Jia kayaawasekana sümüin tü sirumakat, ¿jamüsü
nnojotka'a jiyaawatüin saa'u kasain tü taa'inrakat maa'ulu yaa?
4 Jia wayuu eekana maa'ulu yaa, jia kaainjaralii e'rüliikana ma'i
wayumüin nümüin Maleiwa, ¿jamüsü taa'inreeka'a jütüma wane kasa
anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü ee'iyatüsüjatkat
takuaippa sünain nüjünalain taya Maleiwa? Shiimüin tü tamakat
jümüin: Nnojoleerü taa'inrüin tü juchuntakat tamüin. Shia soto
jaa'in tü nüchikikat Jonás chi nünüikimaajachikai Maleiwa nümaiwa
süpüla jütüjaainjatüin taa'u mapeena sünainjee sünain nüjünalain taya
Maleiwa”, nümakalaka Jesús namüin. Kettaapa nünüiki, o'unüshi nia
nama'anajee.

Achiajaanüshii na nikirajüinkana suulia tü nekirajakat anain na fariseokana

5 Otta na nikirajüinkana Jesús, sotüitpa naa'in joolu'u sünain malü'üjüin
naya tü pan nakotchirakat paala nanainjee na wayuukana.
6 Nüchiajaataalakalaka naya sünain maa namüin:
—Jalia jia suulia tü oolojiakat pan nama'anajeejatkat na fariseokana
oo'ulaka tü nama'anajeejatkat na saduceokana —nümakalaka namüin na
nikirajüinkana.
7 Namajiraakalaka sütüma tü nümakat Jesús:
—Shiakajasa'a nümüin süka motüin waa'in tü pankat —namakalaka.
8 Süka nütüjaain saa'u Jesús tü naashajaajiraakat achiki, müshi nia
namüin:
—Jiirakaa jiakana motsokana anoula, ¿jamüshii jaashajaajiraaka'a
süchiki sünain nnojolüin pan jüma'ana?
9 ¿Nnojoliyüttaaja'a jiyaawatüin aa'u tü tekirajeekat anain jia? Soto
jaa'in wanaa sümaa tekirüin 5.000 tooloyuu oo'ulaka jieyuu je tepichiya
süka tü ja'raisükat pan je sünain süpütaain wainma süchikijee.
10 Je soto jaa'inya wanaa sümaa tekirüin 4.000 tooloyuu oo'ulaka jieyuu
je tepichiya süka tü akaratshisükat pan je sünain süpütaainja'a wainma
süchiki.

11 Otta wanaa sümaa tachiajaain jia, nnojoishi taya aashajaashin süchiki
pan. Shia tachiajaaka oulia tü oolojiakat pan nama'anakat na fariseokana
oo'ulaka na saduceokana —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.
12 Nayaawatüitpa aa'u joolu'u na nikirajüinkana sünain shiain
nüchiaain oulia tü nekirajakat anain na fariseokana oo'ulaka na sa-
duceokana, tü a'walakajaakat sa'akamüin wayuu, nnojoloja'a shiain tü
oolojiakat pan.

Aküjüshi Pedro jaralin Jesús

13 O'unüshi joolu'u Jesús namaa na nikirajüinkana sü'ütpa'amüin tü
pueulokat Cesarea de Filipo münakat. Nümakalaka Jesús namüin:
—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, ¿jarai taya saashin tü wayuukolüirua?
14 Nasouktakalaka ni'ipajee:
—“Niataa Juan chi owoutisaajüikai”, müsü waneeirua. “Niataa Elías”,
eesü makat. “Niataa Jeremías, niataa no'uluku na nünüikimaajanakana
Maleiwa paala sümaiwa”, eesü makat ne'e —namakalaka nümüin.
15 —Jama jiakana, ¿jarai taya jaajüin? —nümakalaka namüin.
16 Nüsouktakalaka joo Pedro nümüin:
—Pia Cristoka'aya, chi Nüneekajalakai Maleiwa süpüla o'tte'eraa
wayuu. Pia chi Nüchonkai chi Maleiwa matüjüinkai ouktaa —
nümakalaka Pedro.
17 Nümakalaka Jesús nümüin:
—Simón, nüchonkai Jonás, anata'aleeshija'a ma'i pia. Nnojotsü
piyaawatalain aa'u shiimüinkat tüü sükajee ne'e pikirajünüin sünain
sütüma wayuu. Nia chi Tashikai chakai iipünaa ee'iyataka shia pümüin.
18 Tamüshi paala pia: Watüjaa aa'ut sünain “Ipa” malu'ulüin tü anüliee
Pedro makat te'itaakat paala pünain. Je joolu'u, maa aka ichein ma'i süsa'a
wane miichi müleka shi'itaanüle saa'u ipa, akaweeria sünain ichein ma'i
tü pünoulakat. Je meeria nanoula na anoujashiikana tanain sainküin
mmakat. Je nnojoleena shiyamülüin naya tü ouktaakat.
19 Meechi aka pia wane wayuu kajapulu'ukai atümaa shiyaawein wane
miichi, süka laülaweechin pia wanaa tamaa chaa eere nuluwataain
chi Tashikai Maleiwa. Tü kasa kapükat pütüma yaa saa'u mmakat,
kapeerü chaa iipünaa eere Maleiwa. Je tü kasa taashikat pütüma yaa
saa'u mmakat, taasheerü chaa iipünaa eere Maleiwa —nümakalaka Jesús
nümüin Pedro.
20 Ni'ikakalaka joo Jesús naa'in na nikirajüinkana sünain nümüin
namüin:
—Nnojo jüküjüin tachiki sümüin wayuu sünain tayain chi Cristo
Nüneekajalakai Maleiwa —müshi nia namüin.

Aküjüshi Jesús nüchiki sünain ouktajachin

21 Shiasa süchikijee ka'ikat tia, o'ttüshi Jesús sünain aküjaa namüin
na nikirajüinkana süchiki süpüshua tü aa'inneetkat nüka mapeena
sünain nümüin namüin: “Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua
to'unüin Jerusalénmüin süpüla müliainjachin ma'i taya natüma
na laülaayuushiikana naa'u na judíokana, oo'ulaka natüma na
laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana, oo'ulaka natüma na
karalouktamaajanakana. O'utinneechi aa'in taya natüma. Je so'u apünüin
ka'i süchikijee tia, oso'ire'enneechi aa'in taya”, nümakalaka namüin.
22 Najattünakalaka Jesús nütüma Pedro mamüin aka türa sünain
nüchiaainjachin nia:
—Senyotkalee, jalia pia suulia sülanüin pümüin tüü —nümakalaka.

23 Nujununujaakalaka Jesús nuulia Pedro sünain nümüin nümüin:
—Nünüikimaajachi pia Satanás, ko'uta ne'e pia toulia. Nnojo pa'alijirüin
taya suulia tekeraajüin tü nüchekakat tapüleerua Maleiwa. Tü jülüjakat
paa'in, püle'eru'ujeejatü ne'e shia, nnojotsü shiain tü ni'inaajalakat paala
chi Maleiwakai tapüleerua —nümakalaka Jesús nümüin Pedro.
24 Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana: "Chi wayuu eekai
tamaweein, anakaja müleka nnojorule naa'inrüin tü nüchekakat ne'e
nümüiwa. Shia anaka alu'u müleka naa'inrüle waneepia tü nüchekakat
Maleiwa nüpüleerua, sümaa nnojolin mmolüin sheema o'utinnaa aa'in
saa'u noonooin sümaa tanüiki.
25 Chi eekai niyouktüin taya süka naa'inmajiraweein nukuaippa suulia
ouktaa, amülouijeerü nukuaippa süpüshua. Otta chi wayuu eekai
naapajiraain nukuaippa süpüla ni'yataainjachin tamüin, mayaashije
o'utüneechin aa'in sünainjee tia, ayateechi o'tte'ennüin tatüma.
26 Maja'a aka chi eekai niyouktüin taya süka washireein nia,
amülouijeerü tü nukuaippakat süpüshua, süka nnojolüin suuntüin tü
nuwashirüinkat süpüla nu'tte'ennüin sükajee.
27 Tayakai chi Shipayakai Wayuu, anteechi tachikua eejee chi Tashikai
saa'u e'itaaushin taya nütüma süpüla aluwatawaa wanaa nümaa je ee-
jeena na aapieekana nüma'anajeejanakana tamaa. Anteechi taya süpüla
tawalaajeerüin wane'ewai sükua tü wayuukolüirua saa'u süpüshua tü
kasa saa'inrapü'ükat, maa aka na aa'inrakana kasa anasü, otta na
aa'inrakana kasa mojusü.
28 Shiimüin tü tamakat jümüin: Ana'aya ju'utku jia yaakana maa'ulu
yaa nnojoleenakana ouktüin süpülapünaa ne'rüin tayakai chi Shipayakai
Wayuu sünain o'ttaa sünain aluwatawaa".

17

Ee'iranajaasü nukuaippa Jesús

1 Je mapa aippirua ka'i süchikijee tia, neenajaakalaka Jesús apünüinshii
na nikirajüinkana: Pedro, Jacobo oo'ulaka Juan, chi nimüliakai Jacobo,
süpüla no'unajanain nümaa namüiwa eemüin wane uuchi.
2 Je chamüin cha'aya, ee'iranajaasü nukuaippa Jesús no'upala. Chuwatsü
ma'i nu'upünaa maa aka naa'in chi ka'ikai. Otta nüshe'in, jorojorotsü ma'i.
3 Eweenaa müshi'iya no'upala wane piamashii wayuu sünain naasha-
jaain nümaa Jesús: nia Moisés oo'ulaka Elías, na nünüikimaajanakana
Maleiwa paala sümaiwa.
4 Nümakalaka Pedro:
—Senyotkalee, anasü ma'i süka we'rüitpain tü kasa alatakat wo'upala.
Müleka püchekule, anasü müleka takumajüle apünüinsü luma: wane
püpüla, wane nüpüla Moisés, je wane nüpüla Elías —nümakalaka.
5 Wanaa sümaa naashajaain Pedro, eweetalaa müsü wane siruma
kasuutalü ma'i nanainmüin. Süsouktakalaka wane pütchi sa'akajee tü
sirumakat: "Anii chi Tachonkai aishikai tapüla. Talatüshi ma'i taya
nümaa. Jüüjüü jümata sümüin nünüiki", sümakalaka tü pütchikat
namüin.
6 Je na apünüinshiikana nikirajüin, naapapa tü pütchikat,
a'wachiraashii mmalu'u süka mmolüin ma'i naya.
7 Nürütkaakalaka Jesús nanainmüin sünain ni'itaain najapü nanain
sünain nümüin namüin:
—Jüsha'walaa, nnojo mmolüin jia —nümakalaka namüin.
8 Otta nayaletpa nekii, ne'rüin Jesús sünain nümüiwain.

9 Je wanaa sümaa nashakatüin saa'ujee tü uuchikat, ni'ikakalaka joo
Jesús naa'in sünain nümüin namüin:
—Nnojo jüküjüin süchiki tü kasa ji'rüitpakat wane'ere'eya jüküjüin
taso'iraapa aa'in süchikijee ouktaa, taya chi Shipayakai Wayuu —
nümakalaka Jesús namüin.
10 Nasakirakalaka nia:
—¿Jamüshii naküjaka'a na karalouktamaajanakana nüchiki Elías
sünain niainjachin antüin palajana nüpüleerua chi Cristo Nüneekajalakai
Maleiwa? —namakalaka.
11 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Shiimüin sünain niainjachin Elías antüin palajana süpüla yapain-
jatüin nütüma süpüshua tü nüpüshikalüirua Maleiwa.
12 Tamüshii paala jia: Antüichipa Elías, akaisa nnojolin shiyaawatüin
nia wayuu. E'rüliishii wayumüin nümüin. Akaweechia tayakai chi
Shipayakai Wayuu, ne'reechi amüin tayaka'iya —nümakalaka namüin.
13 Je na apünüinshiikana nikirajüin, nayaawatüitpa joolu'u saa'u sünain
niain Juan chi owoutisaajüikai naashajaain achiki Jesús.

Anashi nütüma Jesús wane jintüi kale'eru'ushi paala yolujaa

14 Nantapa sa'akamüin tü wattakat saalin wayuu, arütkaashi wane
wayuu nünainmüin Jesús sünain nüsapainyo'ukain nümülatu'u sünain
nümüin nümüin:
15 —Ekirajüikalee, anii tachon ayuuishi, anakaja pümüliajüle nia.
Müliasü ma'i naa'in wanaa sümaa nu'kchichijaain. Ojutu'uwaishi nia
sütüma sa'aka tü sikikat je shiroku wüin.
16 To'unirüin paala chi tachonkai nanainmüin na pikirajüinkana
shii'iree neiyajeein nia. Isasü nachiki —nümakalaka nümüin Jesús.
17 Nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua süpüshua:
—Jiakana manoujüinyeekana tanain, jia e'rüliikana wayumüin tamüin,
wattairü süma'a ta'atapajüin jia shii'iree jünoujeein tanain —nümakalaka
namüin.
—Püche'era chira püchonkai —nümakalaka nümüin nüshi chi
jintüikai.
18 Otta müshia Jesús, nuu'ule'erakalaka tü yolujaakat suulia tü
saa'inrakat nüka chi jintüikai. Sujuittakalaka nüle'eru'ujee. Anakalaka
chi jintüikai wanaa sümaa tia.
19 Narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin sujuuna tü wattakat
saalin wayuu sünain nasakirüin nia:
—¿Jamüsü nnojotka'a wountüin wayu'lüin tü yolujaakat nuulia? —
namakalaka nümüin.
20 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Isasü jüchiki süka nnojolüin jünoujain tanain. Shiimüin tü tamakat
jümüin: Müleka jünoujüle tanain, ja'itairü nnojolüin katsüin joolu'u
tü jünoulakat, jaa'inreerü tü kasa isakat süchiki wayuu. Maa aka
jümataarüle paala sümüin wane uuchi, “Anakaja pu'unüle yaajee
ka'yatamüin”, sünoujeerü jünüiki. Nnojoleerü kasain isain jüchiki.
21 Otta yolujaa eekai müin aka tü ojuittinnakat nuulia chi jintüikai,
nnojoleerü ojuittüin müleka nnojorule jüchuntüin nümüin Maleiwa
sümaa jaamajüin —nümakalaka Jesús namüin.

Aküjüshi Jesús nüchikua nüchiki sünain ouktajachin

22 Shiasa mapa tia, wanaa sümaa jutkatüin Jesús namaa na niki-
rajüinkana cha'aya Galilea, müshi nia namüin:

—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, aapüneematüichi ekii taya sajapulu'umüin wane wayuuirua.
23 O'utinneechi aa'in taya natüma. Je so'u apünüin ka'i süchikijee tia, oso'ire'enneechi aa'in taya —nümakalaka namüin.
Je na nikirajüinkana, mojukalaka ma'i naa'in sütüma tü nümüitpakat namüin.

Tü neerü okotchajünakat süpüla tü a'waajüleekat

24 Nüntakalaka Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'umüin tü pueulokat Capernaum. Eeshii wane okotchajülii neerü süpülajatü tü a'waajüleekat Maleiwa. Nantakalaka nünainmüin Pedro sünain nasakirüin nia:
—¿Naapüin chi ekirajüikai pia tü neerü süpülajatkat tü a'waajüleekat Maleiwa? —namakalaka nümüin.
25 —Aa —nümakalaka Pedro namüin.
Shiasa nikerolapa Pedro sulu'umüin wane miichi, arütkaa müshia Jesús nünainmüin sünain nümüin nümüin:
—Simón, tasakirüin paala pia sünain wane kasa: ¿Jaralii na wayuu awalaajüinjanaka nümüin chi sülaülashikai mma? ¿Naya na nüchooinkana? ¿Nayataapa na wayuu nnojoliikana nüchooin, na wayuu nuluwataakana ne'e aa'u? —nümakalaka Jesús nümüin Pedro.
26 —Naya na wayuu nnojoliikana nüchooin —nümakalaka Pedro ni'ipajee.
Nümakalaka Jesús nümüin:
—Nnojoluja mata awalaajüinjanain na nüchooinkana.
27 Otta müsia suulia mojujain naa'in na wayuu aashajaayüliikana pümaa, anakaja müleka pu'unüle joolu'u sotpa'amüin tü palaakat süpüla pujutüin tü kuli'rakat shiroku. Je tü palajateetkat jime piyu'lüin, pujutala saanükü, je eejeerü püpüla wane neerü kachueera. Paapa tia namüin na okotchajüliikana süpüla wawalaajüin wayakana piamale süka, piakai oo'ulaka tayakai —nümakalaka Jesús nümüin Pedro.

18

Kee'ireesü naa'in laülawaa na nikirajüinkana Jesús

1 Shiasa mapa tia, arütkaashii na nikirajüinkana Jesús nünainmüin sünain namüin nümüin:
—¿Jaraleechi miyo'uka so'uweena wane ka'i eere nuluwataain Maleiwa? —müshii naya.
2 Neenajakalaka Jesús wane jintüi nünainmüin pasanain nanain na nikirajüinkana.
3 Nümakalaka Jesús namüin:
—Shiimüin tü tamakat jümüin: Müleka nnojorule shii'iranajaain jukuaippa maa aka nukuaippa chi jintüikai, müinaya jia mekerolüin cha'aya eere nuluwataain Maleiwa.
4 Maa aka jintüikai chii sünain nnojolüin yaletayaain naa'in, akaainjachia chi wayuu eekai miyo'uweein cha'aya eere nuluwataain Maleiwa.
5 Je chi wayuu eekai kamaneein sümüin wane wayuu, maa aka naa'in jintüikai chii, saa'u nünoujain tanain, kamaneeshi nia tamü'inya wanaa sümaa.

Chi eekai kaainjalain atüma wane anoujashi

6 “Na anoujashiikana tanain, na makana saa'in tepichi, müleka
naka'injaale suulia anoujaa nütüma wane wayuu, anashi müleka nu-
jutinnüle chia wayuukai shirokumüin tü palaakat sünain kanutpünaain
nia wane ipa miyo'u süpüla wattainjachin nia shiinalu'umüin.

7 “Kapüleesü saa'innüin tü anasükat sütüma wayuu yaa saa'u mmakat,
süka wainmain tü kasa kaainjalakat atüma wayuu. Je süka tia, ay-
ateerü wayuu wainma sünain kaainjalaa. Otta chi eekai naainjireein
tü wayuukolüirua kasa mojusü, ‘aisha'ajaa’ meechi nia, süka kasalaja-
neerüin shia nümüin.

8 Jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa paa'inrakat süka pa-
japü je sükajee tü kasa paa'inrakat eepünaale su'unirüin pia tü
puu'uikat. Anasüje ne'e shiale amüloulin puulia waneesia pajapü je puu'ui
shiale sünain pikerolüin nüma'anamüin Maleiwa suulia pikerolojüin
Hadesmüin sümaa tü piamasükat pajapü je puu'ui, chaa eemüinjachire
pujutünüin sa'akamüin tü ouktüsükalüirua.

9 Jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa pi'rakat. Anasüje ne'e
shiale amüloulin puulia waneesia po'u sünain pikerolüin nüma'anamüin
Maleiwa suulia pikerolojüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat po'u, chaa
eemüinjachire pujutünüin sa'akamüin tü ouktüsükalüirua.

Süchiki wane anneerü machikisat

10 “Jalia jia suulia pülajüin jaa'in noulia na anoujashiikana tanain, na
makana saa'in tepichi. Tamüshii paala jia: Na aapiee e'itaaushikana
süpüla aa'inmajaa naya, jutatüsü napüla ekerolaa nünainmüin chi
Tashikai Maleiwa chaa iipünaa.

11 “Antüshi tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süpüla to'tte'erüinjatüin
wayuu eekai maa'awain nuulia Maleiwa.

12 Wane wayuu ja'aka, müleka kamü'ünüinre nia poloo shikii anneerü
je machikitaarüle waneesia sünainjee, nüpüteerü tü süpüshikat, tü
mekietsatkat shikii mekietsalümüin, chaa saa'u tü namünakat süpüla
o'unaa sünain achajawaa süchiki tü machikisatkat.

13 Shiimüin tü tamakat jümüin: Nüntapa chi wayuukai sünain, ta-
lataleejeeria ma'i naa'in sümaa suulialee sümaa tü mekietsatkat shikii
mekietsalümüin nnojotkat machikisalüin.

14 Müsia nukuaippa chi Jüshikai Maleiwa chakai iipünaa, nnojotsü
nücheküin süpüleerua maa'awain nuulia waneesükaije'e tü anou-
jasükalüirua tanain, na makana saa'in tepichi.

Müleka kaainjarale wane juwala juulia

15 “Müleka kaainjarale wane puwala puulia, anakaja pu'unüle
nünainmüin süpüla paashajaain nümaa nümüiwa süchiki tü kasa mojusü
naa'inrakat pümüin. Je müleka kapürale naa'in tü püküjakat nümüin,
puunteerü anajiraain pia nümaa.

16 Akaajasa müleka niyouktüle pünüiki, anakaja püle'ejüle nünainmüin
mapeena sünain pümaain waneesia je piama puwalayuu shiale
atüjaakana saa'u sünain pansaain tü pümakat nümüin, maa aka tü
suluwataakat anain tü nüchikimaajatkat Maleiwa.

17 Je müleka ayatüle nnojolüin kapülain naa'in tü pümakat nümüin,
anakaja püküjale süchiki tü naainjalakat namüin na anoujashiikana
wanaa sümaa jutkatüin. Je müleka niyouktüle tü namakat na anoujashi-
ikana napüshua nümüin, piirakaa pümata nümüin maa aka naa'in eekai
matüjüin ayaawajawaa suulia aainjalaa.

18 “Shiimüin tü tamakat jümüin: Tü kasa kapükat jütüma yaa saa'u
mmakat, kapeerü chaa iipünaa eere Maleiwa. Je tü kasa taashikat jütüma
yaa saa'u mmakat, taasheerü chaa iipünaa eere Maleiwa.
19 “Tamüsü paala jümüin wane kasaya: Müleka paa'inwale piamashii
wayuu ja'akajee sünain achuntaa soo'opünaa wane kasa nümüin chi
Tashikai Maleiwa chakai iipünaa, aapüneerü shia namüin nütüma.
20 Süka jamüin, eejeechi taya jümaa jiakana anoujashiikana tanain
wanaa sümaa jutkatüin jia süpüla achuntaa nümüin Maleiwa, ja'itaina
piamashiin je apünüinshiin ne'e jia”, nümakalaka Jesús namüin na
nikirajüinkana.

Nüchiki wane achepchiee mamüliajüinsai

21 Arütkaashi joolu'u Pedro nünainmüin Jesús sünain nümüin nümüin:
—Senyotkalee, müleka masütaajule wane tawala sünain kaainjalain nia
toulia, ¿jeratuainjatü motoka amaa taa'in tü kasa mojusü naa'inrakat?
¿Kojuyatua? —nümakalaka nümüin.
22 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Tamüshi paala pia: Nnojotsü kojuyatuain ne'e. Motowalinjatü paa'in
waneepia kaainjalakat o'u puulia —nümakalaka nümüin.
23 Nüküjakalaka Jesús nüchiki Maleiwa sünain nuluwataain
süpüla natüjaainjatüin saa'u sünain jamüinjatüin sukuaippa süpüla
motüinjatüin naa'in naainjala wane nawala noulia: “Tü nuluwataayakat
Maleiwa, müsü aka saa'in nukuaippa wane wayuu aluwataashi sulu'u
wane mma. So'u wane ka'i, neenajirüin na nüchepchiakana nünainmüin
süpüla nütüjaain saa'u jerain neerü najuyaajüin nuulia wane'ewai nakua
süpüla nawalaajüinjatüin shia nümüin süchikua.
24 Nüntakalaka nünainmüin wane chi nüchepchiakai kajuyaalakai
watta saalin neerü nuulia.
25 Otta nnojotkalaka nuuntüin nuwalaajüin süchikua tü nujuyaalakat.
Nüsouktakalaka chi laamakai: ‘Jüikka jümaala chi wayuukai sümaa
nu'wayuuse sümaa nüchooin oo'ulaka süpüshua tü kasa eekat
nüma'ana süpüla walaainjatüin tü nujuyaalakat toulia süka tü naliakat’,
nümakalaka.
26 “Nüsapainyo'ukakalaka chi nüchepchiakai nümülatu'u chi
nülaamainkai sünain nuchuntashaatain nümüin nümülialüin nia sünain
nümüin nümüin: ‘Anakaja paawarüle paala taya, tawalaajeerü pümüin
süpüshua tü tajuyaalakat’, nümakalaka nümüin.
27 Je chi laamakai, nümüliajakalaka naa'inyaka chi nüchepchiakai
sümaa nuu'ulaaleein tü nünneetsekat nüpüla sümaa taashin nia nütüma.
28 “Otta chi achepchieekai, nu'unakalaka nünainmüin wane achepchiee
wanaa nümaa. Nujuyaajirüin paala wane palitchon neerü. Naa-
paa nümüshia chi nüpüshikai nümülapünaa sünain nümüin nümüin:
‘Puwalaaja pümaala tü pujuyaalakat toulia’, nümakalaka nümüin.
29 “Niasa chi nüpüshikai, nüsapainyo'ukakalaka nia nümülatu'u
sünain nüchuntashaatain nümüin nümülialüin nia sünain nümüin
nümüin: ‘Anakaja paawarüle taya, tawalaajamaateerü pümüin süpüshua
tü tajuyaalakat’, nümakalaka nümüin.
30 “Nüsouktakalaka nümüin: ‘Nnojoruleeja'a süpüla taawalüin
pia’, nümakalaka nümüin. Nüpüreesajitkalaka joo chi nüpüshikai
wane'ere'eya nujuittüin nuwalaajapa tü nujuyaalakat.
31 Nayasa na waneeirua achepchieekanairua, mojukalaka ma'i naa'in
naapapa süchiki tü alatakat. No'unakalaka nünainmüin chi nalaamainkai
sünain aküjaa süchiki süpüshua tü alatakat nümüin chi napüshikai.

32 “Je joolu'u chi laamakai, neenajakalaka joo chia nüchepchiakai
nünainmüin sünain nümüin nümüin: ‘E'rüikaiche aa'in wayumüin pia.
Aashin too'ulaayaainkain tü tanneetsekat püpüla süka püchuntüin tamüin
taawalüin pia.
33 Mojushiisü tamüin nnojolüin pümüliajüin chi püpüshikai maa aka
tamüliajüin pia’, nümakalaka nümüin.
34 Je sünain jashichin ma'i chi laamakai, nujutitkalaka joo
chi nüchepchiakai sulu'umüin tü kaatsetkat süpüla ni'yaajünüin
wane'ere'eya nujuittüin nuwalaajapa süpüshua tü nujuyaalakat.
35 “Tamüshii paala jia: Akaweenia jia wane'ewaire jukua nütüma
chi Tashikai Maleiwa chakai iipünaa müleka nnojorule motoleeinya
jaa'in naainjala na juwalayuukana juulia”, nümakalaka Jesús namüin na
nikirajüinkana.

19

Ekirajüshi Jesús soo'opünaa akatalawaa suulia a'wayuusee

1 Shiasa nüküjapa Jesús tüü namüin na nikirajüinkana, o'unüshi nia
chajee Galileajee sulu'umüin tü mmakat Judea. Je yalajee yala, o'unüshi
waneemüin sa'ata tü süchikat Jordán.
2 Suushikajaakalaka watta saalin wayuu nüchiirua. Je nüntapa
chamüin, niiyajüin wayuu eekai ayuulin sa'aka tü wayuukolüirua.
3 Narütkaakalaka wane wayuu fariseoirua nünainmüin Jesús süpüla
nasakirayaainjachin nia shii'iree niweetirüin wane pütchi kasalajana-
jatkat nümüin natüma sünain maa:
—¿Anasü müleka nuu'ulaale nu'wayuuse wane wayuu saaliijee kasa
eekai eein ne'e? —namakalaka na fariseokana nümüin Jesús.
4 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Jütüjaa aa'ut tü ashajünakat paala süchiki jamüin sukuaippa
wayuu wanaa sümaa sükumajünüin paala sümaiwa nütüma Maleiwa.
Nükumajüin wayuu toolo oo'ulaka wayuu jierü.
5 Je nümakalaka chi Maleiwakai: “Sükajee takumajüin wayuu toolo
oo'ulaka wayuu jierü, anashi nujuittüle chi wayuukai nuulia chi nüshikai
je suulia tü niikat süpüla ka'wayuusein nia je süpüla kepiainjachin nia
sümaa tü nu'wayuusekat saa'u sa'aniraaitpain nukuaippa sümaa”, müshi
Maleiwakai paala sümaiwa.
6 Waneeinapa wayuu naya, nnojoliinapa katata'awain. Tamüshii paala
jia: Sa'aniraapa nukuaippa wane wayuu toolo sümaa wane jierü nütüma
Maleiwa, nnojotsü anain süpüla sükatajiraanüin sütüma wayuu —
nümakalaka Jesús namüin.
7 Namakalaka na fariseokana ni'ipajee:
—¿Jamaka'a sümaka'a tü nüshajakat Moisés tü makat: “Müleka
nücheküle wane wayuu süpüleerua nuu'ulaain suulia tü nu'wayuusekat,
che'ojaasü nüshajüin ne'e wane karaloukta aapiria tü nu'wayuusekat
sünain nuu'ulaainjatüin shia. Süchikijee naapüin tü karalouktakat
sümüin, eesü süpüla nüjütüin shia nüma'anajee”, makat? —namakalaka
nümüin Jesús.
8 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—“Ma jütüma sukuaippa ju'wayuuse müleka juu'ulaweere suulia”,
müshija Moisés namüin na jutuushinuukana süka nayouktüin tü
nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua. Eekaja'a su'ttaiwa'aya, nnojotsü
majatüin.

9 Je tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Chi eekai nuu'ulaain
suulia nu'wayuuse, sümaa nnojotsüin süma'üjiraasüin nümaa wane
wayuu naata nuulia, müleka ka'wayuusere nia nüchikua, kaainjalashi.
Je kasalajaneerü nümüin nüma'üjaain sümaa tü jeketkat nu'wayuusein.
Akaajaa chi wayuu ka'wayuusekai tü jierü oo'ulaaushitkat, kaain-
jalashi nia'aya, je kasalajaneerü nümüin nüma'üjaain sümaa tü jierü
oo'ulaaushitkat —nümakalaka Jesús namüin na fariseokana.
10 Namakalaka joolu'u na nikirajüinkana nümüin Jesús:
—Müleka shialeje nukuaippain wane wayuu sümaa tü nu'wayuusekat
tia pümakat, anasüja ayatüle wane wayuu ma'wayuusein —namakalaka
nümüin.
11 Nümakalaka Jesús namüin:
—Nnojotsü kapülain saa'in wayuu süpüshua tü jümüitpakat. Naya
kapülaka aa'in ne'e na süpülajanakanaja'aya nütüma Maleiwa.
12 Eeshii wayuu eekai ma'wayuusein süka aleinjanain naya. Eeshii
wayuu eekai ma'wayuusein süka nakapajünüin. Je eeshii eekai
ma'wayuusein süka na'yataweein nümüin Maleiwa chakai iipünaa süka
süpüshua naa'in. Je joolu'u, chi eekai nuuntüin ma'wayuusee, anakaja
kapürale naa'in —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Nümanee Jesús namaa na tepichikana

13 Je so'u wane ka'i, antinnüshii wane tepichiirua nünainmüin Jesús
süpüla ni'itaainjatüin najapü naa'uirua sümaa nüchuntüin nümüin
Maleiwa naa'u. Otta na nikirajüinkana ne'rapa tia, nachiajaakalaka tü
wayuukolüirua.
14 Otta müshia Jesús, müshi namüin na nikirajüinkana:
—Kettshi'iya na tepichikana nantaiwa tanainmüin. Maa aka nakuaippa
na tepichikana sünain nnojolüin kaa'in toulia, müinjatia nakuaippa
tamüin na ekeroteekana chaa eere nuluwataain Maleiwa —nümakalaka
namüin.
15 Shiasa süchikijee ni'itaain najapü saa'u tü tepichikalüirua, o'unüshi
nia yalajee yala.

Chi ekeroteechikai eere nuluwataain Maleiwa

16 Nürütkaakalaka nünainmüin Jesús wane wayuu jima'ai sünain
nüsakirüin nia:
—Ekirajüikalee, ¿jarat anasü taa'inrüinjatka süpüla eeinjachin taya
nümaa Maleiwa waneepia?
17 Asouktüshi Jesús:
—¿Jamüshi püsakiraka'a taya sünain kasa anasü? Waneeshia Maleiwa
niain anashin. Müleka pücheküle süpüleerua eeinjachin pia nümaa
waneepia, poonoo pümaala sümaa tü nuluwataakat anain —nümakalaka
Jesús nümüin.
18 —¿Tü jaratkat? —nümakalaka nümüin Jesús.
Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Tü nuluwataakat anain, müsü mayaa: “Nnojo pu'utüin saa'in wayuu.
Nnojo püma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojoikai
pu'wayuusein. Nnojo pu'luwajüin sükorolo wayuu. Nnojo püküjüin
alawaa süchiki wane wayuu.
19 Kojutüinjatü pütüma püi je püshi. Oo'ulaka na wayuukana napüshua,
anashii aire püpüla maa aka alin pia püpülajiraa”, makat —nümakalaka
Jesús nümüin.
20 —Taa'inratüjütsa'aya tia süpüshuale'eya. ¿Kasa che'ojaaka
tapüleerua? —nümakalaka nümüin Jesús.

21 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Müleka pikeraajeere süpüshua tü nüchekakat püpüleerua Maleiwa, anashi müleka puikküle tü pukorolokot süpüshua süpüla püsülajüinjatüin tü süliakat sümüin wayuu eekai mojuin. Kee'irakeerü pümüin shia iipünaamüin cha'aya eere Maleiwakai. Je paa'inrapa tia, ale'ejeechi pia püchikua tanainmüin süpüla tamaain pia —nümakalaka Jesús nümüin.
22 Je chi jima'aikai sütümajee tü nümakat Jesús nümüin, o'unüshi nüma'anajee sünain mojuin ma'i naa'in süka washirüin ma'i nia.
23 Nümakalaka joolu'u Jesús namüin na nikirajüinkana:
—Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi wayuu eekai ataralaain sümaa tü nuwashirüinkat, kapüleejeerü ma'i nümüin ekerotoo cha'aya eemüinre nuluwataain Maleiwa.
24 Müshi tachikua: Mapüleesat süpüleerua shikerotüin wane “camello” so'ulu'upünaa wane wutia suuliale'eya shikerotüin wane wayuu washirü cha'aya eere nuluwataain Maleiwa —nümakalaka namüin.
25 Patatsü ma'i naa'in na nikirajüinkana sütüma tü nümakat Jesús.
—Isasüja'a sümata nüchiki nu'ttaainjachin wane wayuu —namajiraakalaka.
26 Eirakaashi joo Jesús namüin sünain maa namüin:
—Tü kasa isakat süchiki wayuu, nnojotsü kapüleein nümüin Maleiwa.
27 Müshi joo Pedro nümüin Jesús:
—Wapütüin süpüshua tü kasa eejatkat wama'ana süpüla yaainjanain waya pümaa. ¿Kasakalaka nuwalaajeenain aka waya Maleiwa? —nümakalaka.
28 Nüsouktakalaka Jesús:
—Shiimüin tü tamakat jümüin, e'itaaushi tayakai chi Shipayakai Wayuu nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa so'uweena wane ka'i. Otta jia polookana piammüin tekirajüin, saa'u tamaain jia waneepia, aluwataweena jia so'uweena ka'ikat tia naa'u na wayuu Israelkana, na polooshiikana piammüin e'irukuu, sulu'u tü mma jeketkat.
29 Je chi wayuu eekai nüpütüin nipia, nuwalayuu, nüshi, nii, nüchonnii, je na'apainse shiale süpüleerua aküjaa tachiki, alana'aleejeeria tü aapüneetkat nümüin maa aka polootua shikii suulia tü kasa nüpütakat. Je eejeechi nia nümaa Maleiwa waneepia saa'u shii'iranajaaushin naa'in.
30 Tamüshii paala jia: Ja'itaina mojutüin na anoujashiikana sütüma wayuu maa'ulu yaa, ekeroleenapaja'a naya nüma'anamüin Maleiwa so'u wane ka'i. Akaajasa na manoujainsaliikana, ja'itayaashiije kojutüin sütüma wayuu maa'utpünaa yaa, nnojoleena kasajanain nümüin Maleiwa so'u ka'ikat tia —nümakalaka Jesús namüin.

20

Nachiki wane a'yataalii sulu'u wane apain

1 Nümakalaka Jesús namüin: “¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in nukuaippa wane wayuu ka'apainseshi. O'unüshi watta'a maalü pülaasapa'amüin sünain nüchajaain süchiki wayuu süpüla shi'yataainjatüin so'u ka'ikat tia sulu'u tü na'apainsekat.
2 Nüküjain namüin na wayuukana sünain nuwalaajüinjachin namüin wane'ewai nakua waneesia neerü kanüliasü ‘denario’ süpüla wane ka'i saa'u na'yataain nümüin sulu'u tü na'apainsekat. Nüjütakalaka naya sulu'umüin tü na'apainsekat.

3 “Shiasa mapa tia, maa aka ja'ipa ka'i, o'unüshi nia nüchikua
pülaasapa'amüin. Eekalaka nüpüla wane wayuuirua sha'washawalüin
sünain ma'yataain.
4 Nümakalaka namüin: ‘Anakaja ju'unüle ji'yataaiwa jiakanaya sulu'u
tü ta'apainsekat. Tawalaajeerü jümüin ji'yataain’, nümakalaka namüin.
5 No'unakalaka.
“Je maa aka kale'o oo'ulaka maa aka aliika, o'unüshi nia
pülaasapa'amüin nüchikua süka che'ojaayülüin nümüin wayuu
a'yataainjatkat.
6 Shiasa mapa, maa aka motsapa ka'i, o'unüshi pülaasapa'amüin
nüchikua'aya. Eekalaka waneeiruaya sha'washawalüin sünain
ma'yataain. Nümakalaka namüin: ‘¿Jamüsü kettatka'a ka'ikat jaa'u
sünain ma'yataain jia?’, nümakalaka namüin.
7 Nasouktakalaka nümüin: ‘Nnojoliishii waya a'yataain süka nnojolin
jaralin eenajaain süpüla a'yatawaa’, namakalaka. Nümakalaka namüin:
‘Anakaja müleka ju'unüle sulu'umüin tü ta'apainsekat süpüla ji'yataain
chamüin’.
8 “Shiasa mapa aipa'a, nümakalaka chi ka'apainseshikai nümüin chi
ni'ipajachikai: ‘Peenaka na a'yataaliikana süpüla puwalaajüin namüin
tü na'yataainkat. Puwalaaja palajana na chiiruajanakana o'ttüin sünain
a'yatawaa. Je süchikijee, puwalaajeena na palajanakana o'ttüin’,
nümakalaka.
9 “Narütkaakalaka nünainmüin na o'ttüshiikana sünain a'yatawaa mot-
sapa ka'i. Nawalaajünakalaka wane'ewaire nakua süka wane ‘denario’.
10 Otta narütkaapa na o'ttüshiikana palajana sünain a'yatawaa,
alatüinjatüyaa naashin namüin suulia tü waneekat ‘denario’. Otta
nawalaajünakalaka wane'ewaire nakuaya süka wane ‘denario’.
11 Je nawalaajünapa, o'ttüshii naya sünain noyoojooin noo'omüin chi
ka'apainseshikai sünain namüin nümüin:
12 ‘Nala o'ttüshiikana motsapa ka'i sünain a'yatawaa, wanaawasü
puwalaajüin namüin wanaa wamaa waya o'ttüshiikana watta'ajee maalü,
ka'isitshiikana so'uka'ipa’, namakalaka nümüin.
13 “Nümakalaka joo chi ka'apainseshikai nümüin wane: ‘Waa'iraa,
nnojoishi e'rüshin wayumüin taya pümüin. Soto paa'in sünain taasha-
jaalatüjülin tüü pümaa sünain tawalaajüinjatüin pümüin tü waneekat
“denario” süpüla wane ka'i.
14 Pu'una pümata pipialu'umüin sümaa tü taapüitpakat pümüin.
Tacheküin taa'inyaka wanaaweein taapakat nümüin chi antüshikai chi-
irua sümaa tü taapakat pümüin.
15 Taashishi taya süpüla taa'inrüin tü tachekakat süka tü tanneet-
sekat. ¿Mojushiisü pümüin nnojolin ji'iyein taya saa'u suulia wayuu?’,
nümakalaka chi ka'apainseshikai nümüin.
16 “Akaweechia chi eekai jekechin sünain anoujaa tanain, maa aka chi
eekai kama'aichin sünain anoujaa tanain, ekeroleena naya chamüin eere
nuluwataain Maleiwa sünain wanaawain nakuaippa no'ulu'u Maleiwa”,
nümakalaka Jesús namüin.

Aküjüshi Jesús nüchikua nüchiki sünain nu'utinnajachin aa'in

17 So'u wane ka'i, wanaa sümaa nu'unüin Jesús Jerusalénmüin, neena-
jakalaka namüiwa na nikirajüinkana polooshiikana piammüin sünain
maa namüin:
18 —O'unajana joolu'u waya Jerusalénmüin, je tayakai chi Shipayakai
Wayuu, aapüneematüichi ekii taya najapulu'umüin na laülaayuushiikana

na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana.
“Anashi nu'utinnüle aa'in süka kaainjaralin ma'i nia”, meena naya tachiki
19 sünain naapüin taya najapulu'umüin na gentilekana. Je naairua,
neme'erainpaleechi taya sümaa na'yaateechin taya. Je süchikijee tia,
nakachereechi taya süpüla ouktaa. Otta nu'unnaa chi apünüinkai
ka'i süchikijee tia, oso'iraajeerü taa'in —nümakalaka Jesús namüin na
nikirajüinkana.

Jacobo oo'ulaka Juan, achuntüshii wane kasa nümüin Jesús

20 Sürütkaakalaka joolu'u tü niikat Jacobo je Juan, na nüchonniikana
Zebedeo, nünainmüin Jesús namaa nayakana. Süsapainyo'ukakalaka
shia nümülatu'umüin süpüla süchuntüinjatüin nümüin wane kasa.
21 Nümakalaka Jesús sümüin:
—¿Kasa kee'ireeka paa'in taa'inrüin pümüin?
Süsouktakalaka nümüin:
—Tacheküin süpüleerua püikkale'erüin na tachonniikana pa'ato'u
cha'aya eejeechire puluwataain, wane pikialu'ujee oo'ulaka wane
pipe'eru'ujee —sümakalaka nümüin Jesús.
22 Nümakalaka joolu'u Jesús namüin Jacobo oo'ulaka Juan:
—Nnojotsü jütüjaain aa'u tü juchuntakat. ¿Juunteerüjasa'aya jülatirüin
tü müliaa te'reetkat? —müshi nia namüin.
—Aa, wounteerü —namakalaka nümüin Jesús.
23 Nümakalaka Jesús namüin:
—Shiimüin sünain ji'rüinjatüin müliaa maa aka tayakai. Otta na
aikkalaainjanakana tekialu'ujee oo'ulaka tepe'eru'ujee, nnojoishi laülaain
taya süpüla, nieechi e'itaaka chi Tashikai Maleiwa —nümakalaka Jesús
namüin.
24 Shiasa na polooshiikana nikirajüin, natüjaapa saa'u tü nachuntakat,
aashichijaashii naya namüin Jacobo je Juan süsala tia.
25 Neenajakalaka Jesús napüshua na nikirajüinkana nünainmüin
sünain nümüin namüin:
—Na laülaashiikana naa'u na gentilekana, naluwataain naya pejeewa.
26 Otta jukuaippa jiakana, nnojotsü müinjatüin. Chi wayuu laülaweekai
ja'aka, acheküshi jüüjüüinjachin jümüin jüpüshua.
27 Akaajaa chi wayuu eekai nücheküin süpüleerua miyo'uweein ja'aka,
acheküshi niainjachin jüüjüüin jümüin jüpüshua.
28 Maa aka tayakai chi Shipayakai Wayuu, nnojoishi antüshin taya
süpüla shi'yataainjatüin wayuu tamüin, alu'ujasa süpüla ta'yataainjachin
sümüin wayuu, je süpüla taashinjatüin wayuu wainma suulia saainjala
sünainjee ouktüin taya saa'u —nümakalaka Jesús namüin na niki-
rajüinkana.

Anashii piamashii mo'usalii nütüma Jesús

29 Ajuittüshi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'ujee tü pueulo
kanüliakat Jericó sümaa wayuu watta saalin.
30 Eekalaka napüla piamashii wayuu mo'usalii joyojoyolüin sotpa'a tü
wopukot. Je natüjaapa saa'u na mo'usaliikana sünain nülatüin Jesús
na'ütpünaa, nowoorulaakalaka joo sünain namüin:
—Senyotkalee, Nülüinkai David, pümüliaja waya.
31 Shiasa tü wayuu wattakat saalin,
—Kaseesün jikiisa —müsü namüin na mo'usaliikana.
Otta nayakana, masütaajusalii sünain a'waataa:
—Senyotkalee, Nülüinkai David, pümüliaja waya —namakalaka.

32 Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nüsaajirüin na mo'usaliikana
nünainmüin.
—¿Kasa jüchekaka taa'inrüin jümüin? —nümakalaka Jesús namüin.
33 —Senyotkalee, anashii müleka ko'ule waya —namakalaka nümüin.
34 Nümüliajüin Jesús na mo'usaliikana sümaa ni'itaain najapü sünain
no'u. Ko'u müshiija na wayuukana. Je süka anaitpain no'u, no'unakalaka
joo nümaa Jesús.

21

Kantiashi talataa Jesús Jerusalénmüin

1 Je nülü'ülapa Jesús namaa na nikirajüinkana sünainmüin Jerusalén,
antüshii naya sü'ütpa'a tü pueulokat Betfagé, peje sünain tü wu-
tai kanüliakat Olivos. Nüjütakalaka piamashii na nikirajüinkana
nüpüleerua,
2 sünain nümüin namüin:
—Ju'una samüin eemüin tüsa pueulokat. Jikerolapa sulu'umüin, ji'reerü
kapüin wane püliikü oo'ulaka chi süchonkai sü'ütpa'a. Jüsiwateerü tü
süpükat süpüla jajattüin naya tamüin yaamüin.
3 Je müleka “¿Jamüinjatü jüsiwataka'a tü süpükat?”, sümüle wayuu
jümüin, “Che'ojaashii nümüin chi Senyotkai je nüjütiramaateechi
yaamüin nüchikua”, meena jia sümüin —nümakalaka Jesús namüin.
4 Alatüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai
aküjünakat paala nütüma wane nünüikimaajachi sünain maa:
5 “Jüküja namüin na wayuu Jerusalénje'ewaliikana sünain maa namüin:
‘Iseeichi jünainmüin naa'u wane püliikü puutut chi Aluwataainjachikai
jaa'u.
Shiimüin sünain anamiain ma'i nia’ ”.
6 No'unakalaka na nikirajüinkana sünain nekeraajüin tü aluwataanakat
anain nütüma Jesús.
7 Najattakalaka tü püliikükot oo'ulaka chi püliiküchonkai eemüin
Jesús. Ne'itaakalaka tü nashe'inpalajanakat naa'u na püliikükana. Je
no'otookalaka Jesús naa'u chi püliiküchonkai.
8 Awayalayaa müsü süshe'inpalajana tü wayuukolüirua wattakat saalin
nüpüleerua sulu'upünaa tü wopukot. Oo'ulaka waneeirua, ashottüshii
alanatüna süpüla ne'itaainjatüin shia nüpüla eepünaainjachire nülatüin.
Naa'inrüin tüü süpüla nee'iyatüin nujutu nümüin.
9 Je tü wayuuirua wattakat saalin nüpüleerua oo'ulaka nüchiiruajee
Jesús, namayaa namakalaka emetut sünain nasaküin:
“Aleluya,
wa'waajüin chi Nülüinkai David”.
“Wa'waajüin chi Maleiwakai süka nüjütüin nia wamüin.
Anata'aleeshija'a ma'i chi antakai wanainmüin”.
“Aleluya,
wa'waajüin ma'i Maleiwa”.
10 Je nikerolapa Jesús sulu'umüin Jerusalén, patatsü saa'in tü
wayuukolüirua süpüshua sümaa naashajaajiraain sünain maa:
—¿Jaraikai nian? —namakalaka.
11 Namakalaka na wayuukana eekai naküjeein:
—Nia Jesús chi nünüikimaajachikai Maleiwa chaje'ewaikai Nazaret
cha'aya Galilea —namakalaka.

Nujuittirüin Jesús tü oikkaatkalüirua

12 Shiasa süchikijee nüntüin Jesús Jerusalénmüin, nikerotokalaka
sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Eesü nüpüla wane wayuu
oikkaasüirua sünain süikkaain tü mürüt o'utinnajatkat aa'in nümüin
Maleiwa, je na ayalajüshiikana. Nujuittirakalaka na wayuukana
sümaa tü mürütkalüirua anooipa'amüin. Nujunnajakalaka nemeesain
na a'wanajaaliikana neerü oo'ulaka neinase na oikkaaliikana wuchii
toomasü.
13 Müshi Jesús sümüin tü wayuukolüirua:
—Tü nünüiki Maleiwa ashajuushikat paala sümaiwa, müsü mayaa: "Tü
tepiakat, nachuntiajatü na tapüshikana tamüin", müshi. Otta jiakana,
saa'u nnojolüin lotüin jukuaippa sünain jüikküin tü mürütkat, müsü
aka saa'in shipia ka'ruwarannuu jütüma tü nipiakat —nümakalaka Jesús
namüin.
14 Je wanaa sümaa eein Jesús sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa, antüsü
nünainmüin wayuu eekai mo'uin oo'ulaka eekai masa'ain. Niiyajakalaka
naya.
15 Otta na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka
na karalouktamaajanakana, jashichishii naya nümüin Jesús saaliijee tü
kasa anasü naa'inrakat ne'rüin, je saaliijee tü sümakat tü tepichikalüirua
sünain su'waajüin nia sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa sünain namüin:
"Aleluya, wa'waajüin chi Nülüinkai David".
16 Nasakirakalaka Jesús:
—¿Paapüin tü sümakat tü tepichikalüirua? —müshii nümüin.
—Aa —nümakalaka Jesús namüin. —Nnojottaale sotüin jaa'in tü
ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa makat mayaa:
"Pi'itaain na tepichikana oo'ulaka na atujaayüliikana
süpüla na'waajüin pia süka süpüshua naa'in",
makat —nümakalaka namüin.
17 Shiasa süchikijee tia, o'unüshi Jesús nama'anajee sünain
nu'unüin sulu'ujee Jerusalén sulu'umüin tü pueulokat Betania süpüla
nülatirüinjatüin aikat cha'aya.

Ajulujaasü tü wunu'u higuerakat nütüma Jesús

18 Shiasa mapa watta'a maalü, sünain nüle'ejüin Jesús nüchikua namaa
na nikirajüinkana Jerusalénmüin, ouktakalaka nia jamü wopulu'u.
19 Ni'rapa wane wunu'u kanüliasü "higuera" sotpa'a tü wopukot,
nürütkaakalaka sünainmüin. Machonkalaka shia nüpüla, ee'eraaka ne'e
süpana.
—Maleeirüma'alee pia machoin —nümakalaka sümüin tü wunu'ukot.
Ajulujaa müsia tü wunu'ukot sütüma nünüiki Jesús.
20 Je na nikirajüinkana, patatsü ma'i naa'in ne'rapa tü alatakat. Nasaki-
rakalaka Jesús:
—¿Kasa sujulujaamaataka atüma tü wunu'ukat?
21 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Shiimüin tü tamakat jümüin: Müleka kanourale jia sümaa nnojolüin
wainmajüin jaa'in sünain anoujaa, juunteerü jaa'inrüin tü taa'inrakat
sümüin tü wunu'ukot. Oo'ulaka müleka jümataarüle sümüin wane uuchi,
"Anakaja pu'unüle yaajee shirokumüin tü palaakat", sünoujeerü jünüiki.
22 Tamüshii paala jia: Wanaa sümaa juchuntüin nümüin Maleiwa,
müleka jünoujüle sünain naa'inrüinjatüin tü jüchuntakat, shiimüin
sünain naa'inreerüin —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

¿Jara koonoloka Jesús?

23 Nikerotakalaka Jesús sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Je wanaa sümaa nikirajüin tü wayuukolüirua yala, arütkaashii nünainmüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na laülaashiikana naa'u na judíokana, sünain namüin nümüin:
—¿Jara koonoloka pia süpüla pujuittirüin anooipa'amüin tü wayuu oikkaatkalüirua? ¿Jarai ke'inaajalaka pia süpüla paa'inrüin shia? —namakalaka nümüin.
24 Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:
—Tasakirüin paala jia'aya. Müleka jüsouktüle tamüin, takü̇jeerü jümüin kasain ootüin taya süpüla tojuittirüinjatüin anooipa'amüin tü wayuu oikkaatkalüirua.
25 ¿Jara ke'inaajalaka Juan sünain owoutisaajaa? ¿Shi'inaajala wayuu, niataapa Maleiwa? —nümakalaka Jesús namüin.
Naashajaajiraakalaka namüiwa: “Müleka ‘Nia Maleiwa’ wamüle, ‘¿Jamakalaka nnojoliika'a jünoujain nünüiki?’, meechi nia wamüin.
26 Oo'ulaka mojushiisü süpüla ‘Wayuu’ wamüinjanain süka nünüikimaajachin nia Maleiwa saajüin tü wayuukolüirua. Mojushiijeerü namüin”, majiraashii naya nujuuna Jesús.
27 Nasouktakalaka joo nümüin Jesús:
—Nnojoishi watüjaain aa'u jaralin ke'inaajalain.
Nümakalaka joo Jesús namüin:
—Nnojoluja'a süpüla takü̇jüin jümüin jaralin ke'inaajalain taya —nümakalaka namüin.

Nüküjüin Jesús nachiki piamashii achonlu

28 Ayatüshi Jesús sünain naashajaain namaa na laülaayuu judíokana cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat. Müshi nia namüin: “Jülüja jaa'in tü takü̇jainjatkat joolu'u jümüin. Eetaashi wane wayuu, kachonshi piamashii tooloyuu. Arütkaashi nia nünainmüin chi emülieekai sünain nümüin nümüin: ‘Tachee, anakaja müleka pu'unüle pi'yataaiwa so'uka'i sulu'u tü ta'apainsekat’, nümakalaka nümüin.
29 ‘Nnojo, nnojoleechi taya a'yataain sulu'u tü pa'apainsekat’ nümakalaka chi emülieekai nümüin chi nüshikai. Otta müshia süchikijee, ee'iranajaasü naa'in je nu'unakalaka ni'yataain.
30 Arütkaashi chi nashikai nünainmüin chi epayaakai sünain nümüin nümüin: ‘Tachee, anakaja müleka pu'unüle pi'yataaiwa so'uka'i sulu'u tü ta'apainsekat’, nümakalaka nümü'inya. ‘Meerüja'a’, nümakalaka chi epayaakai nümüin chi nüshikai. Otta mo'unüinkalaka nia, nnojotsü nikeraajüin tü nümakat paala”, nümakalaka Jesús namüin.
31 Nüsakirakalaka joolu'u Jesús na laülaayuu judíokana sünain nümüin namüin:
—Nanainjee na piamashiikana achonlu, ¿jarai oonooka sümaa nünüiki chi nashikai?
—Chi emülieekai —namakalaka nümüin Jesús.
Nümakalaka Jesús namüin:
—Shiimüin tü tamakat jümüin: Na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma oo'ulaka tü wayuuirua maa'insatkat, nayeena ekerolaka cha'aya eemüinre nuluwataain Maleiwa. Otta jiakana, íseerü jüchiki ekerotaa.
32 Süka jamüin, antüshi paala Juan chi owoutisaajüikai jünainmüin sünain nii'iyatüin jümüin jamüinjatüin jukuaippa süpüla jaa'inrüin tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua. Otta jiakana, nnojotsü jünoujain tü nümakat jümüin. Akaajasa na okotchajüliikana neerü oo'ulaka tü

wayuuirua maa'insatkat, nanoujüin tü nümakat. Je mayaainje ji'rüin naya sünain anoujaa, nnojotsü jiyaawaje'erüin jaa'in, shia eeka ne'e masütaajuin jia sünain jiyouktüin tü nümakat Juan —nümakalaka Jesús namüin.

Nachiki na aa'inmajüliikana wane apain

33 Ayatshi Jesús sünain naashajaain namaa na laülaayuu judíokana sünain nümüin namüin: “Jaapa tanüiki süpüla tekirajüinjanain jia süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma: Eetaalashi wane wayuu kama'anashi wane mma. Nükulaalajakalaka shia süpüla apünajünaa tü wunu'u kachonkat uuwa sulu'u. Je yaa sulu'u tü na'apainsekat, nükumajakalaka wane ishi süpüla ocho'ulajia süchon tü nüpünajüinkat süpüla wiinoinjatüin shia. Otta nükumajüin wane türoojo süpüla e'rajia saa'u tü na'apainsekat.

“Saa'u nu'unajachin wattamüin, naa'inmajirakalaka wane wayuuirua tü nüpünajüinkat.

34 Je kettaapa süka'iya tü a'ttieekat süpüla sütpajünüin, nüjütüin na nüchepchia nanainmüin na aa'inmajüliikana sünain maa namüin: ‘Anakaja juluwataale tamüin süpüshi süchon tü ta'ttia jükotchajalakat, tü tamüinjatkat jütüma saa'u takoroloin shia’.

35 “Otta na nüchepchiakana, ata'ünnüshii natüma na aa'inmajüliikana. Nashe'ejüin wane. No'uta aa'inchi wane. Je chi wane, na'ina'alüin süka ipa.

36 Shiasa süchikijee tia, nüjütakalaka joo wane nüchepchiairuaya kojuya noulia na palajanakana nanainmüin na aa'inmajüliikana. Mataaja'a naa atüma'aya.

37 Shiasa mapa ma'i, nüjütüinja'a chi nüchonkai nanainmüin na aa'inmajüliikana sünain nümüin, ‘Nieechi kojutka chi tachonkai natüma’, nümakalaka.

38 “Nayasa na aa'inmajüliikana ne'raiwa'aya chi nüchonkai nüpanapa, aashajaajiraashii naya: ‘Iseeichi chi apaaneechikai amüin tü apainkat. Joo'uya wo'utaiwa naa'in süpüla wayainjanain makatüin apüla shia’, müshii naya.

39 Nayu'tkalaka joo nia anooipa'amüin je no'utakalaka naa'in.

40 “Tasakirüin paala jia: ¿Kaseerü naa'inraka chi ka'apainseshikai naka na aa'inmajüliikana?”, nümakalaka Jesús namüin na laülaayuu judíokana.

41 Nasouktakalaka nümüin:

—Nnojoleena nümüliajüin na aa'inmajülii e'rüliikana wayumüin. Nu'uteena aa'in naya. Je naa'inmajireerü tü nüpünajüinkat wayuu naata aapawalinjatkat nümüin waneepia tü süpüshikat süchon tü a'ttieekat sükotchajünajatkat o'u —namakalaka nümüin Jesús.

42 Nümakalaka Jesús namüin:

—Soto jaa'in tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa: “Tü ipa ayouktünakat natüma na akumajüliikana miichi,
ekeraajüitpa sünain anain ma'i shia süpüla akumajia miichi.
Chi e'itaakai tü ipakat, nia Maleiwa.
Je patatsü ma'i waa'in süka we'rüin tü naa'inrakat”,
makat.

43 “Tamüshii paala jia: Mayaashiije e'itaaushin jia paala sümaiwa süpüla eeinjanain jia nümaa Maleiwa eere nuluwataain, nuu'ule'ereena jia suulia tia. Nayeena e'itaanaka nütüma na eekai naa'inreerüin tü nuluwataakat anain.

44 Otta tayakai, taya'aya chi ipa jiyouktakai. Je sükajee tia, soto jaa'in
wane kasa. Taya'aya chi Nüneekajalakai Maleiwa, je chi eekai niyouktüin
taya, amülouijeechi”, nümakalaka Jesús namüin.
45 Otta müshi'iya na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote
judíokana je na fariseokana, naapapa tü nüküjaitpakat Jesús, nayaawata
aa'u sünain nayain müin aka naa'in na aa'inmajülii e'rüliikana wayumüin
sulu'u tü nüküjaitpakat achiki Jesús.
46 Kee'ireesü ma'i naa'in nata'üleein Jesús, otta nnojoishi nata'ülüin süka
mmolüin naya seema tü wayuu kamalainkat amüin nünüiki Jesús süka
niain wane nünüikimaajachi Maleiwa saajüin tü wayuukolüirua.

22

Süchiki wane ekawaa

1 Ayatshi Jesús sünain naashajaain namaa na laülaayuu judíokana
sünain nikirajüin naya süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma.
Müshi nia namüin:
2 “¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain
aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in nukuaippa
wane aluwataashi ekeraajakai wane ekawaa miyo'u shikiira ka'wayuusee
nütüma wane nüchon.
3 Nüjütakalaka na nüchepchiakana süpüla neenajüinjatüin wane
wayuuirua sünainmüin tü mi'iraakat. Nayasa'a na eenajiruushikana
napüshua, oo'ulaayaa müshii naya suulia antaa sünainmüin tü mi'iraakat.
4 “Niasa chi aluwataashikai, nüjütakalaka nüchikua wane
nüchepchiairuaya nanainmüin na eenajiruushikana süpüla
namüinjatüin namüin: ‘Joo'uya jümaala, kettaaitpa tü eküütkat
jüpüla. Shia o'utinnaka aa'in tü paa'a kaüsüsükat ma'i süpüla tü
mi'iraakat. Anakaja müleka ju'unamaatüle chamüin nipialu'umüin chi
aluwataashikai sünainmüin tü ekawaakat shikiirakat tü ka'wayuuseekat
nütüma chi nüchonkai’.
5 “Otta na eenajiruushikana napüshua, nnojotsü kapülain naa'in
shia. No'unayaa namakalaka sünain na'yataain. Eeshii o'unakai sünain
apünajaa, sünain ayalajaa je sünain oikkawaa.
6 Otta na waneeirua eenajiruushikana, ne'ra'ala amüinchii na achep-
chiee ajütüüshikana nanainmüin. Nata'ülakalaka naya süpüla no'utaa
aa'in.
7 Niasa chi aluwataashikai, naashichijaakalaka ma'i. Nüjütakalaka na
nüsurulaatsekana süpüla no'una'alüin naa'in na uwomuyuushiikana je
süpüla na'ajüinjatüin tü miichikalüirua sulu'u tü pueulo kepiakat alu'u
naya.
8 “Nümakalaka chi aluwataashikai namüin na nüchepchiakana: ‘Ket-
taaitpa tü ekawaakat. Otta na eenajiruushikana tatüma, nnojoliija'a
wayuuin anashii süpüla antaa sünainmüin tü mi'iraakat.
9 Anakaja müleka ju'unüle joolu'u chaa metkaaralu'upünaa süpüla
shiain jeenajüin wayuu eekai eein ne'e sünainmüin tü ekawaakat’,
nümakalaka namüin.
10 No'unakalaka na nüchepchiakana chaa metkaaralu'upünaa sünain
nantirüin süpüshua wayuu eekat napüla sünainmüin tü mi'iraakat,
wayuu eekai anamiain je eekai mojulaain. Wotokalaka nipia chi
aluwataashikai süka süntüin wayuu watta saalin sünainmüin tü
ekawaakat shikiirakat ka'wayuusee nütüma chi nüchonkai.

11 “Wanaa sümaa nekaain na wayuukana, antüshi chi aluwataashikai
na'akamüin. Ni'rakalaka wane wayuu sulu'u ne'e wane nüshe'in nnojotsü
süpülajatüin wane mi'iraa shikiira ka'wayuusee.
12 Nümakalaka chi aluwataashikai nümüin: ‘Waa'iraa, ¿jamüshi yaaka'a
pia sulu'u wane püshe'in nnojotkat süpülajatüin wane mi'iraa shikiira
ka'wayuusee?’, nümakalaka. Otta chi wayuukai, ko'utüshi nia nuulia.
13 “Nümakalaka joo chi aluwataashikai namüin na nüchepchiakana:
‘Jüüttaa jümaala nütüna oo'ulaka nüsa'a chira wayuukai. Jujuittira nia
anooipa'amüin sa'akamüin tü piyuushikat eere shi'yalajüin ma'i wayuu
waneepia sütüma tü müliaa shi'rakat’, nümakalaka.
14 “Tamüshii paala jia: Eenakünüsü wayuu wainma nütüma Maleiwa
chaa eemüinre nuluwataain. Otta na'aka na eenakünakana, eeshii
wainma eekai nayouktüin antaa”, nümakalaka Jesús namüin.

Asakinnayaashi Jesús soo'opünaa tü neerü nümüinjatkat chi sülaülashikai mma

15 Shiasa mapa tia, no'unakalaka na fariseokana nüma'anajee Jesús
süpüla naashajaajiraain süchiki tü naa'inrüinjatkat nüka. Kee'ireesü
naa'in nanteein sünain wane pütchi sa'aka tü nümakat Jesús süpüla
süsalainjachin nia natüma.
16 Najütakalaka na fariseokana wane na nekirajüinkana nünainmüin
Jesús oo'ulaka wane nümaajanakana Herodes chi sülaülashikai mma,
sünain namüin nümüin Jesús:
—Ekirajüikalee, watüjaa aa'uchi pia sünain shiimüin tü pümakat
sünain ekirajaa tü nuluwataakat anain Maleiwa, je sünain matüjüin pia
kachekalaa su'utku wayuu.
17 Wasakiree amüinchi pia sünain wane kasa: ¿Anashiisü saa'in pümüin
wawalaajüle tü neerü nümüinjatkat César chi joyotokai cha'aya Roma
sünain aluwatawaa saa'u mmakat, nnojottaapa anain?
18 Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin saa'u sünain naa'inreein kasa
mojusü nümüin, nümakalaka namüin:
—Jia piamakana o'upünaa, ¿jamüsü juu'ulakeeka'a taa'in süka pütchi
shii'iree süsalainjachin taya jütüma?
19 Iche'era tamüin wane neerü kachueera awalaajiapü'ükat nümüin chi
sülaülashikai mma, te'raiwa shia —nümakalaka Jesús namüin.
Nasaajakalaka tü neetkat nümüin.
20 Nüsakirakalaka naya Jesús:
—¿Jara kayaakuaka tü sünainkat? ¿Jara kanüliamaajachika shian? —
nümakalaka namüin.
21 —Shia niyaakua oo'ulaka nünülia César tü sünainkat —namakalaka
nümüin.
Asouktüshi Jesús:
—Tamüshii paala jia: Anakaja müleka jaa'inrüle tü nuluwataakat anain
César otta jaa'inrüinjatü tü nuluwataakat anain Maleiwaya —nümakalaka
namüin.
22 Ponokalaka ma'i naa'in nayakana tü nüsouktiakat Jesús.
No'unakalaka nüma'anajee sükajee tia.

Shiimüin ma'i naajüin Jesús tü oso'irawaakat aa'in

23 Antüsü so'u ka'ikat tia nünainmüin Jesús süpüla süsakirayaainjachin
nia wane wayuuirua judío kanüliasü “saduceo” münüin. Nnojoleerü
oso'irawaa aa'inyüü süchikijee ouktaa müsü tü shikirajapü'ükat anain tü
wayuukolüirua.

24 Namakalaka joo nümüin Jesús:
—Ekirajüikalee, müsü nünüiki Moisés wamüin sulu'u tü ashajünakat
paala: “Müleka ouktüle wane wayuu sümaa machoin nia, anashi müleka
niisarüle chi nimüliakai nüchukumüin süpüla kachooinjatüin tü jietkat
nütüma”, müsü.
25 Eetaashiija'a akaratshishii wayuu pawalaawashii. Ka'wayuuseshi chi
epayaakai sümaa ouktüin nia machoinwa'aya sümüin tü nu'wayuusekat.
Niisatkalaka chi nimüliakai sümüin tü jietkat.
26 Ouktataashija chii'iya nnojoiwa'aya kachoin sümüin tü jietkat. Eisat-
taaja'a joo wane'eya nüchukumüin. Mataaja'a aka nakuaippa napüshua
na akaratshishiikana awalayuwaa. Ouktüshii naya sünain machoin
sümüin tü jietkat natüma.
27 Je oo'uwo'utpa na su'wayuusekana napüshua, ouktüsü mapa shia
nachiiruajee.
28 Su'wayuuseshii napüshua na akaratshishiikana kataiwa'aya
so'u. Wasakiree amüinchi joo pia soo'opünaa tia: So'u tü ka'ikat
suso'iraainjateetkat o'u saa'in wayuu paajüin, ¿jaraleechi ka'wayuuseka
tü wayuu ouktama'akat? —namakalaka na saduceokana nümüin Jesús.
29 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Nnojotsü jiyaawatüin saa'u tü ashajuushikat sulu'u tü
nüchikimaajatkat Maleiwa. Je nnojotsü jütüjaain naa'u Maleiwa sünain
pülashaatain ma'i nia. “Nnojoleerü oso'irawaa aa'inyüü süchikijee
ouktaa”, jümakalaka ne'e. Sükajee tia, nnojotsü lotüin tü jünoujakat.
30 Suso'iraapa saa'in wayuu süchikijee ouktaa, nnojoleerü
pa'wayuuseewain, süka meenain aka naya saa'in nakuaippa na
aapieekana chakana nüma'ana Maleiwa sümaa ma'wayuusein naya.
31 Jia manoujainsaliikana sünain suso'iraainjatüin saa'in wayuu,
soto jaa'in tü nümakat chi Maleiwakai namüin na jutuushinuukana
ashajünakat paala sünain maa:
32 “Tayakai, Nümaleiwasekai Abraham, Nümaleiwasekai Isaac,
Nümaleiwasekai Jacob”, müshi. Tamüshii paala jia: Chi Maleiwakai,
nnojoishi Sümaleiwasein wayuu ouktüsü. Sümaleiwase eekai katüin
so'u —nümakalaka Jesús namüin.
33 Je kettaapa nünüiki Jesús, ponusü ma'i saa'in tü wayuu wattakat saalin
tü nikirajakat anain.

Tü che'ojaaleekat ma'i süpüla saa'inrüin wayuu

34 Otta na fariseokana, naapapa süchiki tü saduceokalüirua sünain
yüütüin shia nütüma Jesús, nakotchajaakalaka nünainmüin Jesús.
35 Je na'aka na fariseokana, eeshi wane wayuu karalouktamaajachi.
Süka kee'ireein ma'i naa'in nünteein sünain wane pütchi sa'aka tü
nümakat Jesús süpüla süsalainjachin nia natüma, nüsakirayaain Jesús
sünain wane kasa sünain nümüin nümüin:
36 —Ekirajüikalee, ¿jarat alana'aleeka sünain anain sa'akajee süpüshua
tü nuluwataakat anain waya Moisés? —nümakalaka nümüin.
37 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Maleiwa, chi Pümaleiwasekai, anashi aire püpüla waneepia süka
süpüshua paa'in. Anashi jülüjüle paa'in Maleiwa waneepia.
38 Alana'aleesia ma'i tüü sa'akajee süpüshua tü nuluwataakat anain jia
Moisés.
39 Je eesü wane'eya alana'aleesia ma'i sünain anain, müsü mayaa: Anasü
aire püpüla wayuu süpüshua maa aka alin pia püpülajiraa.

40 Tü piamasükat, shia saa'inka süpüshuale'eya tü nuluwataakat
anain Moisés je süpüshuale'eya tü nekirajapü'ükat anain na
nünüikimaajanakana Maleiwa.

Asakinnüshii na fariseokana nütüma Jesús

41 Sünain eein na fariseokana jutkatüin nü'ütpa'a Jesús, nüsakirakalaka
naya:
42 —¿Jarai chi Cristokai anülia saa'in jümüin? ¿Jarai koo'uliwo'uka nia?
—nümakalaka namüin.
—Nia koo'uliwo'uka David —namakalaka nümüin.
43-45 Nümakalaka Jesús namüin:
—Soto jaa'in nünüiki David, tü nümakat paala nütüma chi Naa'inkai
Maleiwa sünain maa:
"Müshi chi Maleiwakai nümüin chi Tasenyotsekai:
'Kojutshaatashi pia tatüma.
Püikkalaa puluwataaiwa tekialu'ujee.
So'u wane ka'i, tayamüleerü tü pü'ünüükalüirua süpüla malainjatüin
shiairua püpüla' ".
"Tasenyotsekai" nümüleje'e David nümüin Cristo, ¿jamakuaippalinjachi
nuu'uliwo'ulaaka'a ne'e nia? —nümakalaka Jesús namüin.
46 Otta na fariseokana, isasü nachiki asouktaa ni'ipajee Jesús. Je
süchikijeere'eya ka'ikat tia, noo'ulaaichipa suulia nasakirayaain.

23

Nüchiaain Jesús na nikirajüinkana noulia na laülaayuu judíokana

1 Shiasa süchikijee tia, nümakalaka Jesús sümüin tü wayuu wattakat
saalin oo'ulaka namüin na nikirajüinkana:
2 "Na karalouktamaajanakana oo'ulaka na fariseokana, naya
laülaashiika süpüla ekirajaa wayuu sünain tü nüshajakat Moisés.
3 Je sükajee tia, anakaja müleka joonoole sümaa süpüshua tü
naluwataakat anain. Akatsa nnojolüin jüshateein nakuaippa, süka
wayuuin ne'e naya piama o'upünaachii saa'u nnojolüin naa'inrüin tü
nuluwataakat anain Moisés.
4 Naluwataain tü wayuukolüirua sünain aa'inraa kasa kapüleesü sümaa
nnojoliin eeyaain nakaalinjüin shia.
5 "Tü kasa naa'inrakat, naa'inrüin ne'e süpüla ne'nnüin sütüma wayuu
je süpüla ne'nnaajünüin sünain keisalain nakuaippa nu'upala Maleiwa.
Miyo'u ma'i sot nashe'in je miyo'u ma'i tü kasa e'itaanakat natüma
ne'ipolu'u je sünain natüna kalu'ukot wane pütchi nüchikimaajatkat
Maleiwa.
6 Yaletayaasü naa'in su'upala wayuu. Keejiasü namüin joyotoo sulu'u
neinase na jülaülayuukana sünain wane ekawaa je sulu'u tü eki-
rajüleekat,
7 je kojuteeshi naya sütüma wayuu chaa metkaaralu'u sümaa 'Eki-
rajüikalee' namüneein nasakünapa.
8 "Otta jiakana, süka waneeshin ne'e chi Jüsenyotsekai, anakaja müleka
nnojorule kee'ireein jaa'in 'Laülaashikalee' jümüneein. Pawalaawashii
jia jüpüshua, nnojotsü jaralüin alata'atalüin ajut.
9 Je anakaja müleka nnojorule 'Taataa' jümüin sümüin wayuu yaa saa'u
mmakat, süka jamüin, waneeshin ne'e chi Jüshikai chakai iipünaa.

10 Je anakaja müleka nnojorule jücheküin ‘Ekirajüikalee’ jümünüin,
süka jamüin, waneeshin ne'e chi Ekirajüikai jia, tayakai chi Cristo
Nüneekajalakai Maleiwa.
11 Chi wayuu eekai nücheküin süpüleerua laülaain ja'aka, achekü shi
ni'yataain jümaa jüpüshua.
12 Chi eekai yaletayaain nukuaippa su'upala wayuu, nnojoleechi kasa-
jachin nümüin Maleiwa. Alu'usa chi eekai nnojolüin yaletayaain naa'in,
kojuteechi nütüma.

Kasalajanasü nütüma Jesús tü piamaakat o'upünaa

13 “Jiakana karalouktamaajanakana oo'ulaka na fariseokana, jia pia-
makana o'upünaa, ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü
mojusü jaa'inrakat sünain junujulüin suulia wayuu tü nikirajakat anain
Maleiwa süpüla shikerolüin nünainmüin eere nuluwataain. Nnojotsü
joonooin amaa nünüiki Maleiwa je jutuunajüin nakuaippa na eekana
naa'inreein tü nuluwataakat anain.
14 “Jiakana karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana
o'upünaa, ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mo-
jusü jaa'inrakat sünain ji'ike'erüin wayuu eekai ouktüin su'wayuuse
shii'iree jaapaweein sükorolo. Je süchikijee, kama'ashii jia sünain
jüchuntayaain nümüin Maleiwa su'upala wayuu shii'iree kojuteein jia
sütüma. Alana'aleejeeria ma'i sünain süsalain jia nütüma Maleiwa
saaliijee tia.
15 “Jiakana karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana
o'upünaa, ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü
mojusü jaa'inrakat. O'unüshii jia sainküinpünaa mmakat süpüshua
süpüla jime'ejüin saa'in wayuu wainma shii'iree süshatüin sukuaippa
tü jünoulakat. Je chi eekai nüshatüin jukuaippa, alana'aleeshia
sünain süsaleechin nia juulia chamüin Hadesmüin süpüleekat tü
ouktüsükalüirua.
16 “Jia e'itaaushikana jaashin süpüla jii'iyatüinjatüin tü wopukot sümüin
wayuu eekai mo'uin sünain mo'uinya ne'e jia, ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka
kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat, makana sünain ekirajaa:
‘Müleka pansaale jünüiki sulu'u sünülia tü a'waajüleekat Maleiwa sünain
jaa'inrüinjatüin wane kasa, nnojoleerü anoujünüin jümüin. Otta müleka
pansaale jünüiki sulu'u sünülia tü ooro sulu'ukot tü a'waajüleekat
Maleiwa, anoujüneerü jümüin’, müshii jia.
17 Jia maa'inkana aa'in, jia mo'usaliikana, ¿jamüshii nnojoliika'a
jiyaawatüin saa'u sünain shiain alana'aleein ma'i tü a'waajüleekat
Maleiwa suulia tü ooro sulu'ukot? Tü oorokot, kojutsü nümüin Maleiwa
süka sulu'uin ne'e shia tü a'waajüleekat.
18 “Otta mataatshii joo jia'aya: ‘Müleka pansaale jünüiki sulu'u sünülia
tü a'ajüleekat sulu'ukot tü a'waajüleekat Maleiwa sünain jaa'inrüinjatüin
wane kasa, nnojoleerü anoujünüin jümüin. Otta müleka pansaale jünüiki
sulu'u sünülia tü kasa aapünakat saa'u, anoujüneerü jümüin’, mapü'üshii
jia.
19 Jia mo'usaliikana, ¿jamüshii nnojoliika'a jiyaawatüin saa'u sünain shi-
ain alana'aleein ma'i tü a'ajüleekat suulia tü aapünakat? Tü aapünakat,
kojutsü nümüin Maleiwa süka saa'uin ne'e tü a'ajüleekat.
20 Je sükajee tia, chi eekai pansaain nünüiki sulu'u sünülia tü a'ajüleekat
sünain naa'inrüinjatüin wane kasa, sulu'usia ne'e sünülia tü asülajünakat
saa'u.
21 Aka'aya chi eekai pansaain nünüiki sulu'u sünülia tü a'waajüleekat
Maleiwa, sulu'usia ne'e nünülia chi kepiakai sulu'u.

22 Je chi eekai pansaain nünüiki sulu'u sünülia tü kasa chakat iipünaa,
sulu'usia ne'e sünülia niinase Maleiwa oo'ulaka niakai chi joyotakai saa'u.
Niainjachi kojutka jütüma nümüiwa.

23 “Jiakana karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana
o'upünaa, ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü
jaa'inrakat sükajee kachekala'atain jia sümüin wayuu sümaa nnojolüin
jümüliajüin eekai müliain, je sükajee nnojolüin jaa'inrüin tü jümakat
nümüin Maleiwa. Nnojoishii jia ta'ülüjüin amüin saaliijee jüsülajüin
süpüshi ji'yataain nümüin Maleiwa, süka shiain tü nuluwataakat anain
Moisés. Nnojoishii jia ta'ülüjüin amüin saaliijee jüsülajüin süpüshi
süpana wunu'u eekai ekünaajuulin. Shia sünainjee nnojolüin jaa'inrüin
süka süpüshua jaa'in tü alana'aleekat sünain anain, maa aka alin Maleiwa
jüpüla je jaa'inrüin tü anakat sümüin wayuu süpüshua.

24 E'itaaushi jia jaashin süpüla jii'iyatüinjatüin tü wopukot sümüin
wayuu eekai mo'uin sünain mo'uinya ne'e jia. Shiakalajasa kamaain
ma'i jaa'in tü nnojotkat che'ojaain suuliale'eya tü che'ojaakat ma'i süpüla
jaa'inrüin.

25 “Jiakana karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana
o'upünaa, ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü
jaa'inrakat. Jiakana keisalakana ma'i ne'e sümüin jiitain je jüpülaatse
süpüla uleinjatüin shia, nnojotkalajasa jiisalajüin jaa'in süpüla uleinjatüin
shia. Yarüttüsü ma'i, süka jülüjain jaa'in kasa mojulu'ut waneepia, maa
aka kachiiruaa aa'in washirüü.

26 Jia fariseo mo'usaliikana, juu'ulaa suulia yarüttüin jaa'in süpüla
juuntüinjatüin jaa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua.

27 “Jiakana karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana
o'upünaa, ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü
jaa'inrakat. Maa aka tü amouyuukolüirua sünain anasüin ma'i shiyolojo
süka kasuuin ma'i sütüma tü kaatkat, sünain wotüin ma'i shiimse wayuu
je süpüshua kasa yarüttüsü,

28 aka'aya jiakana piamakana o'upünaa: E'nnüshii jia sütüma wayuu
sünain anamiain süka jaa'inrüin su'upala tü nüchekakat Maleiwa jaashin.
Otta yaa sulu'u jaa'in, kee'ireesü jaa'in tü mojusükot.

Kasalajaneerü naainjala na laülaayuu judíokana nütüma Maleiwa

29 “Jiakana karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana
o'upünaa, ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü
jaa'inrakat sünain kojutuyaain jütüma na nünüikimaajanakana Maleiwa
paala sümaiwa je na wayuukana eekai lotüin nakuaippa nu'upala
Maleiwa. Jaainjirayaa atachii naya shii'iree ‘kojutuleeka ma'i naya
natüma’ sümeein wayuu jümüin.

30 Je jaajüin jiakana, jiyouktüin tü naa'inrakat paala na jutuushinuukana
sünain no'utirüin naa'in na nünüikimaajanakana Maleiwa.

31 Jiyaawata aa'ulu sünain noo'uliwo'uin jia na wayuu o'utakana naa'in
na nünüikimaajanakana Maleiwa. Shiimüin sünain müinya aka jia naa'in
na jutuushikanairua.

32 Acheküsü jaa'inrüinjatüin joolu'u taka tü kasa mojusü sulu'ukat
jaa'in süpüla shikeraajüin jütüma tü kasa mojusü no'ttakat anain na
jutuushikanairua.

33 “Jiakana wüi ouktasiro'ut, e'rülii wayumüin jia. Shiimüin sünain
süsaleenain jia nütüma Maleiwa. Nüjüteena jia sa'akamüin tü sikikat
kanüliakat Hades eere süpülee tü ouktüsükalüirua.

34 Ajüteechi taya jünainmüin wayuu jaapiainjatkat nünüiki Maleiwa,
wayuu eekai kekiin, oo'ulaka wayuu ekirajülin. Eejeena eekai
jükachereenain süpüla ouktaa. Eejeena eekai ji'yaateenain sulu'u tü
ekirajüleekat. Eejeena eekai jülojüin nachiirua sulu'upünaa tü pueulokat
süpüshua.
35 Otta tü kasa jaa'inreetkat naka na wayuukana tajütajanakana
jünainmüin, kasalajaneerü jümüin maa'aya aka kasalajaneerüin
namüin na jutuushinuukana tü kasa mojusü naa'inrakat namüin
napüshuale'eya na wayuu lotokana akuaippa nu'upala Maleiwa
o'utinnakana aa'in süchikijee sükumajünüin tü mmakat. O'ttüsü
nüka Abel nünainmüinre'eya Zacarías chi nüchonkai Berequías, chi
o'utünakai aa'in pasanain sünain tü a'ajüleekat sümaa tü a'waajüleekat.
36 Jia wayuu katakana o'u maa'ulu yaa, shiimüin ma'i tü takü̇jaitpakat
jümüin sünain kasalajaneerüin jümüin jaainjala, tü shikeraajiakat tü kasa
mojusü no'ttakat anain na jutuushikanairua”, nümakalaka Jesús namüin
na wayuukana.

Mojusü naa'in Jesús saalii Jerusalén

37 Jülüjakalaka naa'in Jesús tü wayuukolüirua eekat sulu'u Jerusalén
sünain nümüin mayaa: “Aituala ma'i jia wayuu Jerusalénje'ewaliikana,
jia o'utakana naa'in süka ipa na nünüikimaajanakana Maleiwa
aluwataaushikana jünainmüin. Kee'ireepü'üsü ma'i taa'in taa'inmajüin
jia, maa aka saa'inmajüin süchon wane kaliina. Otta jiakana, jiyouktajaa
amaalü tia.
38 Sükajee tia, nnojoliinapa kasajanain jia nümüin Maleiwa.
39 Müshi taya joolu'u jümüin jia manoujainsaliikana tanain: Nnojoleechi
taya ji'rüin tachikua wane'ere'eya jümaleepa tamüin, ‘Anata'aleeshija'a
ma'i chi Nüjünalakai Maleiwa’ ”, nümakalaka Jesús.

24

Tü kasa ee'iyataainjatkat süpülapünaa niitaain Cristo

1 Nujuittakalaka Jesús sulu'ujee tü a'waajüleekat Maleiwa. Wanaa
sümaa nu'unajachin yalajee, arütkaashii na nikirajüinkana nünainmüin
sünain namüin nümüin:
—Piirakaa sümüin tü miichikalüirua yaaya sulu'u süpaatiase tü
a'waajüleekat Maleiwa. Anasü ma'i shiyolojo —namakalaka nümüin.
2 Nümakalaka Jesús namüin:
—¿Ponosü ma'i jaa'in tü a'waajüleekat? Shiimain tü tamakat
jümüin: Süpüshua türa ipa ji'rakat joo müinma'a yaa, ojuttinneerü
shia mmolu'umüin sünain süsolojüneerüin so'uweena wane ka'i —
nümakalaka namüin.
3 Shiasa nantapa sünainmüin tü wutai kanüliakat Olivos, wanaa
sümaa joyotüin Jesús cha'aya, arütkaashii na nikirajüinkana namüiwa
nünainmüin süpüla nasakirüin nia:
—¿Joujaleerü sujuttinnaka tü a'waajüleekat Maleiwa? —namakalaka
nümüin.
Nasakirakalaka nia nachikua:
—¿Kasa shiyaawaseetka wamüin süpüla watüjaainjatüin saa'u sünain
sülü'ülüin pükalia süpüla piweetüinjachin, tü sükaliajatkat saja'lajaain
kasakat süpüshua? —namakalaka nümüin.
4-5 Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana sümaa tü
wayuukolüirua: “Anteerü wayuu wainma sünain maa: ‘Taya'aya
Cristokai’, meena. Pülashii naya nütüma Maleiwa naashin. Jalia jia

suulia anouja'alaa na'alain naya wayuukana maa aka sünoujeerüin wayuu wainma nanain.
6 Ja'itaina jia aapüin süchiki kasachiki sainküin mmakat süpüshua, nnojo jainkuuin aa'in sütüma. Ja'itakaje tiairua, nnojotsü shiain shiyaawa-sein sünain süntüitpain tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasakat süpüshua. Alatüinjatia ne'e kasa eekai müin aka tüü süpülapünaa süntüin ka'ikat tia.
7 Atkaajiraajeerü wayuu sainküin mmakat süpüshua. Mülieerü ma'i saa'in wayuu sütüma jamü je sütüma ayuulii sainküin mma. Je akutku-jaweerü tü mmakat sainküin mma.
8 Je süpüshua tü müliaa shi'reetkat wayuu süpülapünaa teweetüin tayakai, meerü aka su'ttakai saalin jo'uu sümüin jieyuu.
9 “Ata'ünneena jia sütüma wayuu süpüla müliainjatüin ma'i jaa'in sütüma sümaa su'utireerüin jaa'in. Je saaliijee jünoujain tanain, maal-injeena jia süpüla wayuu sainküin mmakat süpüshua.
10 Otta wayuu wainma, oo'ulaajeena suulia anoujaa tanain so'uweena ka'ikat tia. Ataüjiraweerü wayuu nanainmüin na laülaayuukana saa'u kanainjiraain saa'in.
11 “Je so'uweena ka'ikat tia, eejeena wainma na nünüikimaajanayaakana Maleiwa ja'aka. Je anoujüneerü na'alain sütüma wayuu wainma.
12 Koo'omüinjeerü wayuu kaainjarat sainküin mmakat. Je sükajee tia, oo'ulaajeerü wayuu wainma suulia aijirawaa.
13 Otta chi eekai nüchecherüin naa'in su'unnaa tü müliaa ni'rakat, ayateechi o'tte'ennüin tatüma.
14 Süpülapünaa süntüin tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasakat süpüshua, aküjüneerü sümüin wayuu tü pütchi anasükat, tü süchikikat nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Aküjüneerü sainküin mmakat süpüshua süpüla saapünüinjatüin sütüma wayuu süpüshua. Je kettaapa shia, anteerü sükalia saja'lajaainjatkat o'u tü kasakat süpüshua.
15 “Ji'reerü sha'watüin yaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa tü kasa kashüülasü nülerajüinjatkat anainjee Maleiwa tü a'waajüleekat, tü ashajünakat achiki paala nütüma Daniel chi nünüikimaajachikai Maleiwa. (Jia aashaje'erakana tü tashajakat, anakaja jiyaawatüle saa'u.)
16 Je so'uweena ka'ikat tia, na wayuu kepiakana sulu'u tü mmakat Judea, anakaja müleka na'luwataale sa'akamüin tü uuchikat süpüla nanujulaainjanain cha'aya.
17 Chi wayuu joyotokoi sheemioushi tü nipiakat so'u ka'ikat tia, nnojoi nikerolüin paülü'ümüin süpüla nükotchajaain nükorolo.
18 Otta chi wayuu eekai ni'yataain sulu'u niyüüjase, anakaja nnojoire nüle'ejüin nipialu'umüin süpüla a'wanajawaa nüshe'in.
19 ‘Aisha'ajaa’ meerü tü wayuu eekai ipoolüin je eekai sütulayülüinya süchon so'u ka'ikat tia, süka kapüleejeerüin ma'i süpüleerua awatawaa.
20 Jüchunta nümüin Maleiwa süpüla nnojolüinjatüin sülatüin jümüin tüü juyapü je so'u sükalia eemerawaa.
21 So'uweena ka'ikat tia, alana'aleejeeria ma'i tü müliaa shi'reetkat wayuu suulia tü shi'rakat wayuu paala sümaiwa süchikijee sükumajünüin tü mmakat je suulia tü shi'rakat wayuu maa'ulu yaa. Nnojoleerü wane müliaa eekai müin aka saa'in tia mapeena.
22 Müleka nnojoruleje saawalaain tü müliaakat, aja'lajaweerü wayuu süpüshua sütüma. Akatsa naawale'ereerüin shia Maleiwa naa'ujee na aneekuushikana nütüma.

23 “Je so'uweena ka'ikat tia, müleka jümünüle ‘Jiirakaa, ichaa Cristo
chi Nüneekajalakai Maleiwa cha'aya’ je ‘Jiirakaa, anii nia yaaya’, müleka
jümünüle, nnojo joonooin sümaa tia.
24 Je so'uweena ka'ikalüirua tia, eweeteechi wayuu eekai ‘Taya
Cristoka’ nümeechin, je eekai ‘Taya wane nünüikimaajachikai
Maleiwa’ nümeechin. Alaayuu ne'e nayairua. Pülashiijeena naya
sünain naa'inreerüin tü kasa eekai müin aka saa'in tü nütüjakat
apüleerua Maleiwa nümüiwa shii'iree nanoujüneein anain sütüma
wayuu süpüshua, ja'itashii nnojoliin anoujünüin anain natüma na
nüneekajalakana Maleiwa.
25 Takü jüin jümüin süchiki tü alateetkat nnojolüiwa'aya sülatüin süpüla
yapainjanain jia süpüla.
26 “Müleka jümünüle ‘Iraa Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa, ichaa
cha'aya isashiipa'a’, nnojo ju'unüin shi'ipajee tia sünain jüchajaain tachiki.
Je müleka jümünüle ‘Iraa paülü'ü’, nnojo jünoujain tia.
27 Süka jamüin, maa aka tü shiyaakat juya shi'rakat wayuu süpüshua
amachetaain chaa sirumatu'upünaa, akaweechia tayakai, chi Shipayakai
Wayuu, tale'ejapa, shi'reechi wayuu süpüshua.
28 Müleka ji'rüle wane samulüirua, jütüjaa aa'ut sünain eein wane
mürüt ouktüsü.
29 “So'uweena ka'ikat tia, süchikijee sükalia tü müliaakat,
‘Epiyuushijaajeechi chi ka'ikai,
je oyokujaweechi chi kashikai,
je ojunuwaajeerü tü jolotsükolüirua iipünaajee.
Alanaajaweerü süpüshua'aya tü kasa chakat iipünaa’.
30 “Je wanaa ma'i sümaa tia, e'nneerü chaa sirumatu'u wane
kasa atüjaaneetkat atüma saa'u sünain tantamaateechin tayakai chi
Shipayakai Wayuu. Je tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua
eekai nnojolüin sa'atapajüin taya, a'waateena naya süka mmolüin naya
teema. Je shi'reechi taya wayuu, tayakai, chi Shipayakai Wayuu,
sünain antaa sa'aka tü sirumakat. Anashaateerü ma'i tü tantiakat, süka
tanteechin sünain pülashin je sünain e'itaaushin nütüma Maleiwa süpüla
aluwatawaa wanaa nümaa.
31 Eweeteerü wane shipijana jontoroyoi emetuluinjatü ma'i. Je
ajütüneena na aapiee nüma'anajeejanakana Maleiwa süpüla
nakotchajüinjatüin tü wayuu aneekuushikalüirua nütüma sainküinjee tü
mmakat süpüshua'ale.
32 “Soto jaa'in sukuaippa tü wunu'u ‘higuera’ münakat. Wanaa sümaa
iyotüin süpana tü wunu'ukot, jütüjaa aa'ulu sünain sülü'ülüin süpüla
sü'itüin iiwa.
33 Aka'aya ji'rapeena tü takü jaitpakat achiki jümüin, jütüjaweerü aa'u
sünain sülü'ülüin ma'i takalia süpüla antaa.
34 Shiimüin ma'i tü tamakat jümüin, alateerü tüü süpülapünaa shi'rüin
ouktaa tü wayuu eekat maa'ulu yaa.
35 Taso'iree aa'inchii jia joolu'u sünain wane kasa: Mayaainje
saja'tteerüin tü kasakat cha'aya iipünaa oo'ulaka yaa mmolu'u so'uweena
wane ka'i, tü pütchi tekirajapü'ükat anain jia, ayateerü süpüla ka'ikat
süpüshua.

Matüjaajuu aa'ulu joujaleechin nüle'ejüin Cristo

36 “Nnojotsü sütüjaain aa'u wayuu joujaleerüin sülatüin tü
takü jaitpakat achiki jümüin. Ja'itakaje na aapiee chakana iipünaa,
nnojotsü natüjaain aa'u. Nia ne'e chi Tashikai Maleiwa atüjaaka saa'u
nümüiwa.

37-39 Soto jaa'in nüchiki Noé. Tü wayuukolüirua nnojoliiwa'aya no'otooin
Noé sulu'umüin tü anuakat, ee'eraashii ne'e naya sünain nnojolüin
jülüjain naa'in tü naainjalakat. Nnojotsü natüjaain aa'u tü kasa alatajatkat
namüin. Je mapa no'otoopa Noé sulu'umüin tü anuakat, a'itüsü tü
juyakat sünain miyo'uin ma'i shia süpüla ouktajatüin tü wayuukolüirua
süpüshua'ale eekai nnojolüin nümaain Noé sulu'u tü anuakat. Akawee-
ria takalio'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, wanaa sümaa tanteechin
tachikua.
40 Eejeena piamashii wayuu sünain a'yatawaa sulu'u nayüüjase.
Tamaweechi wane. Oo'ulaka wane, tapüteechi.
41 Eejeena piamashii jieyuu sünain amoliinajaa. Tamaweerü wane.
Oo'ulaka wane, tapüteerü.
42 "Je sükajee tia, anakaja müleka eere jaa'in tapüla tayakai, chi
Jüsenyotsekai, süka tale'ejüinjachin tachikua jünainmüin so'uweena
wane ka'i matüjaajuukat aa'u jütüma.
43 Soto jaa'in wane kasa. Wane wayuu nipiajachi, müleka nütüjaaleje
saa'u tü ka'i nüntajaikai o'u wane ka'ruwarai, nnojoireeja süpüla nu-
tunküinjachin suulia nikerolüin chi ka'ruwaraikai.
44 Müinjanaya jiakana, anashii müleka keraajüle jia sümaa eein
jaa'in tapüla tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süka tale'ejüinjachin
tachikua jünainmüin so'uweena wane ka'i matüjaajuukat aa'u jütüma",
nümakalaka Jesús namüin.

Nüchiki chi achepchiee moonooinkai sümaa nünüiki chi laamakai

45 Nikirajakalaka Jesús joolu'u süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin
mma sünain jamüinjatüin nukuaippa nüntapeena sünain nümüin:
"¿Jameechi wane achepchiee eekai kekiin ma'i sünain tütüin ma'i sünain
tü aluwataanakat anain nia? E'itaaneechi nia sünain nekiipü'üin na
waneeirua süpüla ekiraa naya.
46 Je nüle'ejapa chi nülaamainkai, talateerü ma'i naa'in nümaa müleka
ayatüle naa'inrüin süpüshua tü ni'itaakat nüpüleerua.
47 Shiimüin tü tamakat jümüin, e'itaaneechi nia nütüma chi
nülaamainkai süpüla laülaain saa'u süpüshua'ale tü kasa eekat
nüma'ana.
48 "¿Jama müleka nnojorule jüüjüüin nia sümüin nünüiki chi
nülaamainkai, müleka 'Nnojoleechi antamaatüin chi talaamainkai
nüchikua' nümataarüle ne'e
49 sünain emi'ijawaa oo'ulaka sünain eperuwawaa je sünain ni'yaajüin
na achepchieekana wanaa nümaa?
50 Antalaa meechia chi nülaamainkai so'u wane ka'i nnojotkat
na'atapüin o'u nia.
51 Süsala meechia nia nütüma. Ni'ikajaajeechi nia na'akamüin na
anoujayaashiikana nünüiki Maleiwa eere ne'rüin müliaa napüshua",
nümakalaka namüin na nikirajüinkana.

25

Nachiki na polooshiikana majayünnüü

1 Ayatshi Jesús aashajaain namaa na nikirajüinkana je tü wayuukolüirua
sünain nümüin namüin: "¿Jameerü wayuu so'uweena tü ka'i tanteetkat
o'u tachikua süpüla taluwataain saa'u? Meerü aka saa'in nakuaippa wane
polooshii majayünnüü e'rajaashii wane mi'iraa shikiira ka'wayuusee.
No'unakalaka shipialu'umüin tü wayuu jeketüjatkat ka'wayuusein süpüla

na'atapajüinjachin chi wayuu su'wayuuseinjachikai. Alü'üjashii naya naramparase wane'ewai nakua.

2-4 Kekiishii ma'i ja'raishii nanainjee na majayünnüükana, nnojotsü motüin naa'in nalü'üjüin wane'ewai nakua seite süpüla shii'irakainjatü sulu'u tü naramparasekat müleka saja'lajaale. Otta na wane ja'raishiikana majayünnüü, süka maa'in naa'in, motüsü naa'in nalü'üjüin seite süpüla shii'irakainjatü sulu'u tü naramparasekat.

5 Niasa chi jekechijachikai ka'wayuusein, koulainkalaka nia sünain antaa. Je süka nnojolüin nüntamaatüin, natunkeekalaka na majayünnüükana napüshua. Atunka müshi'iya naya.

6 “Je süse'eru'upünaa aikat, su'waatakalaka wane wayuu sünain maa: ‘Anii antüin chi ka'wayuuseinjachikai. Jalaina nüpanapa’.

7 Achijiraa müshi'iya napüshua na majayünnüü polooshiikana sünain yapainjatüin natüma tü naramparasekat süpüla napanapüin nia anooipa'a.

8 Otta na majayünnüü motokana aa'in seita, namakalaka namüin na eekana ama'ana: ‘Ayokujaweematüirü tü waramparasekalüirua süka yootchoin seita sulu'u. Anasü jüsülajüle wamüin süpüshi tü seita jüma'anakat’.

9 Nasouktakalaka na majayünnüü kama'anakana seita sünain namüin namüin: ‘Nnojo. Müleka wasülajüle seita jümüin, eesü süpüla nnojoleerüin wama'ana süpüla tü waramparasekalüirua müleka saja'lajaamaatüle sulu'u. Shia anaka alu'u müleka ju'unüle süma'anamüin wane wayuu eekai suikküin’.

10 “Shiasa nachikiru'u sünain achajawaa seita, antüshi chi ka'wayuuseinjachikai miichipa'amüin. Na majayünnüü apanapakana nia, ekerotshii joolu'u nümaa sulu'umüin tü miichikat sünainmüin tü ekawaakat. Je nekerolapa, süsürünnakalaka so'u tü miichikat.

11 “Shiasa süchikijee tia, nantakalaka na wane majayünnüükana so'ulu'umüin tü miichikat sünain namüin nümüin chi jekechikai ka'wayuusein: ‘Tepayachee, pujutala wapüleerua’, namakalaka.

12 Otta nümakalaka namüin: ‘Shiimüin tü tamakat jümüin sünain nnojoliinapain jamajanain jia tamüin’, nümakalaka chi jekechikai ka'wayuusein yaa paülü'üjee.”

13 Müshi joo Jesús: “Tamüshii jia jüchikua: Anakaja müleka yapale jia sünain eein jaa'in tapüla tayakai, süka tale'ejüinjachin tachikua jünainmüin so'uweena wane ka'i matüjaajuukat aa'u jütüma”.

Nachiki na achepchiee e'itaanakana ajapulu'u neerü

14 Nümakalaka joo Jesús nüchikua namüin: “¿Jameerü wayuu so'uweena tü ka'i tanteetkat o'u tachikua süpüla aluwatawaa saa'u? Meerü aka saa'in nakuaippa wane achepchiee a'yataashii nümüin wane wayuu washirü. O'unajachi nia süpüla kakaliaa sulu'umüin wane mma wattasü. Otta nüma'ichiki, neenajakalaka na nüchepchiakana nünainmüin süpüla ni'itaainjatüin najapulu'u tü nuwashirüinkat süma'inru'u nüle'ejüin, sünain nümüin namüin: ‘Süma'inru'u nnojolin taya jümaa, anuu taapüin jümüin tüü süpüla jiyalajüin kasa süka, jüikkaiwa shia, kachoinwa tü neetkat jütüma’, nümakalaka namüin.

15 Ni'itaain najapulu'u wane, ja'rai wo'ot neerü. Je najapulu'u wane, ni'itaain piama wo'ot. Oo'ulaka chi wane'e, wane wo'ot. O'unüsü nütüma süchiirua tü nountakat na nüchepchiakana. Je süchikijee tia, nu'unakalaka chamüin ee'ewaire nia.

16 Shiasa nüchikiru'u, chi nüchepchia ni'itaakai ajapulu'u jarai wo'ot
neerü, o'ttüshi yaawalaja'a sünain ayalajaa kasa süpüla nuikkaain.
Kachonkalaka tü neetkat nütüma, ja'rai wo'ot, maa'aya aka tü aapünakat
paala nümüin.
17 Akaajaa chi naapakai amüin piama wo'ot, kachonsü nütüma piama
wo'ot.
18 Otta müshia chi naapakai amüin wane wo'ot paala, nüpotüin wane
ishi süpüla nunujulüinjatüin tü neetkat sulu'u.
19 “Shiasa mapa kakalia süchikijee, nüle'ejakalaka chi washitshikai
nipialu'umüin süpüla nütüjaainjatüin saa'u sukuaippa tü neerü ni'itaakat
paala najapulu'u na nüchepchiakana.
20 Chi nüchepchia kajapulu'ukai ja'rai wo'ot neerü, müshi nümüin:
‘Aluwataashikalee, anu'uya ja'rai wo'ot neerü süchon tü ja'raikat
wo'ot neerü paapakat paala tamüin. Anuukalaka tü polookot wo'ot’,
nümakalaka.
21 Nümakalaka joo chi washitshikai nümüin: ‘Tachepchiee, wayuuja'a
eera anashi pia, anasü ma'i tü paa'inrakat. Saa'u pikeraajüin sümaa tü
te'itaakat püpüleerua, mayaasüje palitchon shia, te'itaainjachi pia joolu'u
süpüla laülawaa saa'u kasa wainma. Anakaja müleka talatüle ma'i paa'in
wanaa tamaa’, nümakalaka chi washitshikai nümüin.
22 Chi nüchepchia kajapulu'ukai piama wo'ot neerü, müshi nümüin:
‘Aluwataashikalee, anu'uya piama wo'ot neerü süchon tü piamakat
wo'ot neerü paapakat paala tamüin. Anuukalaka tü pienchikat wo'ot’,
nümakalaka.
23 Nümakalaka chi washitshikai nümüin: ‘Tachepchiee, wayuuja'a eera
anashi pia, anasü ma'i tü paa'inrakat. Saa'u pikeraajüin sümaa tü
te'itaakat püpüleerua mayaasüje palitchon shia, te'itaainjachi pia joolu'u
süpüla laülawaa saa'u kasa wainma. Anakaja müleka talatüle ma'i paa'in
wanaa tamaa’, nümakalaka chi washitshikai nümüin.
24-25 “Otta chi nüchepchia kajapulu'ukai wane wo'ot neerü, müshi
nümüin: ‘Aluwataashikalee, anuu tü waneekat wo'ot neerü paapakat
tamüin paala. Sajatü ne'e shia tanujulüin sulu'u wane ishi süka mmolüin
taya peema, süka wayuuin iche ajapüchi pia süpüla awalaajaa shi'yataain
wayuu’, nümakalaka ne'e nümüin.
26 Nümakalaka chi washitshikai nümüin: ‘Tachepchiee, pia ku'lajaakai
aa'in, pi'rala ne'e wayumüin tamüin tü paa'inrakat. Süka pütüjaainje taa'u
sünain wayuuin iche ajapüchi taya,
27 ¿jamaka'a nnojotka'a paapüin tü neetkat sümüin wane wayuu
süpüla shi'yate'erüin shia süpüla kachoinjatüin shia tapüla?’, nümakalaka
nümüin.
28 “Nümakalaka joo chi washitshikai namüin wane nüchepchiakana:
‘Jüsüta jümata nuulia türa neerü nüma'anakat saapünaiwa nümüin chi
kama'anakai poloo wo'ot.
29 Tamüshii paala jia: Chi wayuu eekai koo'omüin nütüma tü aapünakat
nümüin, aapüneerü soo'omüin nümüin. Akaajasa chi eekai nnojolüin
koo'omüin nütüma tü aapünakat nümüin, asütüneerü nuulia.
30 Je joolu'u, jujuittira chira achepchiee e'rüikai wayumüin
anooipa'amüin sa'akamüin tü piyuushikat eere shi'yalajüin ma'i wayuu
waneepia sütüma tü müliaa shi'rakat’.

Sükotchajünapa tü wayuukolüirua süpüshua nümülatu'umüin Cristo

31 “Je so'uweena tü ka'i tanteetkat o'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu,
sümaa eeinjanain napüshua na aapieekana tamaa, je sünain e'itaaushin

taya nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa wanaa nümaa, o'tteechi taya
sünain aluwatawaa.
32 Je so'uweena ka'ikat tia, okotchojüneerü tamülatu'umüin wayuu
süpüshua sainküinjee mmakat süpüshua. Takatajeena na wayuukana
maa aka nütüma wane anneetpü'ü sünain nükatajüin tü anneetkalüirua
suulia tü kaa'ulakalüirua.
33 Na wayuu eekai naa'inrapü'üin tü nüchekakat chi Maleiwakai
napüleerua, takataleena naya yaa tekialu'ujee. Otta müshi'iya na eekai
nayouktapü'üin tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua, takataleena
naya yaa tepe'eru'ujee.
34 “Otta tayakai, chi Aluwataashikai, meechi taya namüin na wayuu
yaakana tekialu'ujee: ‘Anata'aleeshiija'a ma'i jia nütüma chi Tashikai
Maleiwa. Anakaja joolu'u jürütkaale tanainmüin süpüla eeinjanain jia
waneepia wamaa chaa eere waluwataain, maa aka tü ni'itaatüjütkalia
sümaiwa paala nükumajaiwa'aya tü mmakat je tü kasakat süpüshua.
35 Teenaküin jia süka jiainkain ekirüin taya wanaa sümaa ouktüinkain
taya jamü, je süka jiain asirüinkain taya wüin wanaa sümaa münyaasüin
taya, je süka jiain ekerotirüinkain taya jipialu'umüin wanaa sümaa
waraitta'ain tamüin sainküinpünaa mma,
36 je süka jiain kashe'inkain atüma taya wanaa sümaa mashe'inkain
taya, je süka jiain aa'inmajüin taya wanaa sümaa ayuulin taya, je süka
jiain antüinkain tanainmüin wanaa sümaa püreesainkain taya’, meechi
taya namüin na wayuu yaakana tekialu'ujee.
37 Meenakalaka te'ipajee na yaakana tekialu'ujee, na aa'inrapü'ükana
tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua: ‘Senyotkalee, ¿joujachi pia
we'rüin sünain jamüsirüü je wekirataalain pia? ¿Joujachi pia we'rüin
sümaa münyaasüü je wasirataalain pia wüin?
38 ¿Joujachi pia we'rüin sünain waraitta'ain maa je wekerotittaalain pia
wepialu'u? ¿Joujachi pia we'rüin sünain mashe'inyüü je kashe'intaalain
pia watüma?
39 ¿Joujachi pia we'rüin sünain ayuulii je sünain püreesaa je wanat-
taalain pia?’, meena naya tamüin.
40 Otta tayakai, chi Aluwataashikai, meechi taya namüin: ‘Tamüsü paala
tü shiimüinkat jümüin: Saa'u kamaneepü'üin jia sümüin wayuu eekai
müliain, na aishiikana tapüla, na nnojoliikana jamajanain sümüin wayuu,
kamaneeshii jia tamü'inya sükajee tia’, meechi taya namüin.
41 “Otta namüin na wayuu takatalakana yaa tepe'eru'ujee, na ay-
ouktapü'ükana tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua, meechi
taya namüin: ‘Jiakana ayouktünüinapakana nütüma Maleiwa, ju'una
jümata yaajee Hadesmüin eere süpülee tü ouktüsükalüirua, eere tü siki
matüjüinsatkat ayokujawaa, tü siki e'itaaushikat nüpüla chi Yolujaakai
oo'ulaka na a'yataashiikana nümüin.
42 Tayouktüin jia süka nnojolinkain jikirüin taya wanaa sümaa
jamüsirüin taya, je süka nnojolinkain jüsirüin taya wüin wanaa sümaa
münyaasüin taya,
43 je süka nnojolinkain jikerotirüin taya jipialu'u wanaa sümaa
waraitta'ain tamüin sainküinpünaa mma, je süka nnojolinkain kashe'in
taya jütüma wanaa sümaa mashe'in taya, je süka nnojoliinkain jünalaain
tamüin wanaa sümaa ayuulin je püreesain taya’, meechi taya namüin.
44 Meenakalaka te'ipajee na yaakana tepe'eru'ujee, na ayouktapü'ükana
tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua: ‘Senyotkalee, ¿joujachi pia
we'rüin sünain jamüsirüü je nnojolin wakaaliijain pia? ¿Joujachi pia
we'rüin sünain münyaasüü, sünain waraitta'ain maa sainküin mma,

sünain mashe'inyüü, sünain ayuulii, je sünain püreesaa, je nnojoishi
wakaaliijain pia paajüin?', meena naya tamüin.
45 Otta tameechikalaka ne'ipajee: 'Tamüsü paala tü shiimüinkat jümüin:
Saa'u nnojotpü'üin kamaneein jia sümüin wayuu eekai müliain, na nno-
joliikana jamajanain sümüin wayuu, nnojoliishii jia kamaneein tamü'inya
sükajee tia', meechi taya namüin.
46 "Najütüneenakalaka süsala naainjala so'umüin tü sikikat süpüla
ka'ikat süpüshua. Otta müshi'iya na wayuu aa'inrapü'ükana tü
nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua, eejeena naya nümaa Maleiwa
waneepia", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana sümaa tü
wayuukolüirua chaa saa'u tü wutai kanüliakat Olivos.

26

No'utee aa'inchi Jesús na laülaayuu judíokana

1 Niasa Jesús süchikijee tüü, nümakalaka namüin na nikirajüinkana:
2 "Che'ojaasü piama ka'i ne'e süpüla su'ttüin tü 'Pascuakat', tü mi'iraa
süpülajatkat sotüin waa'in wanaa sümaa nojuittinnüin na watuushin-
uukana sulu'ujee Egipto. Je so'u tia, ata'ünneechi tayakai, chi Shipayakai
Wayuu, maa aka tü tamapü'ükat jümüin, süpüla takachennüinjachin
süpüla ouktaa," nümakalaka namüin.
3 Chakanaja'a akotchajaain Jerusalén na laülaashiikana na'akajee na
sacerdote judíokana oo'ulaka na laülaayuushiikana naa'u na judíokana.
Akotchajaashii naya sulu'u nipia Caifás, chi laülaashikai napüleerua na
sacerdotekana,
4 süpüla aashajaajirawaa süchiki tü naa'inrüinjatkat nüka Jesús.
"Anakaja wata'ürüle nia sujuuna wayuu süpüla wo'utirüinjatüin naa'in.
5 Otta anasü müleka waa'inrüle tia süchikijee kettaain tü mi'iraakat
suulia saashichija'alaain naalin woo'omüin tü wayuukolüirua", müshii
naya.

O'yotünüsü wane "perfume" saa'u nikii Jesús

6 Antüshi Jesús sulu'u tü pueulo kanüliakat Betania nipialu'umüin wane
wayuu Simón anüliai, chi ayuuishikai paala sütüma aja'ttaa ata.
7 Je wanaa sümaa nikaain Jesús, sürütkaakalaka nünainmüin wane
jierü alü'üjasü wane pachiishichon akumajuushi süka ipa kanüliashi
"alabastro" kalu'ushi wane "perfume" kojutüsü ma'i. Shi'yotokalaka tü
perfumekat saa'u nikii.
8 Otta na nikirajüinkana ne'rapa tü saa'inrakat tü jietkat, mojushiisü
namüin sünain naashajaajiraain mayaa:
—¿Jamüsü sa'amülajaaka'a tü perfumekat?
9 Kojutpaja'a ma'i shia. Anasüje müleka suikkünüle süpüla sükaaliijia
wayuu eekai müliain —namajiraakalaka sünain nachiajaain shia.
10 Je naapapa Jesús tü naashajaajiraakat achiki, nümakalaka namüin:
—Juu'ulaa suulia jiyoujüin tü jietkat. Anashaatasü ma'i tü saa'inrakat
taka.
11 Na wayuu müliakana, eejeena jümaa waneepia süpüla
jüsülajüinjanain namüin. Otta tayakai, süpülajachire joo yaawaa jümaa.
12 Sükajee tüü, shii'iyatüin tamüin tojut süpülapünaa tojoitünüin.
13 Tamüshii paala jia: Sainküin mma eepünaale süküjüneerüin tachiki
tayakai chi O'tte'erüikai, ja'yeerü süchiki tü jietkat süpüla sotüinjatüin
saa'in wayuu tü saa'inrakat —nümakalaka Jesús namüin na niki-
rajüinkana.

Judas, aapeeshi nikii Jesús

14 Niasa Judas Iscariote, napüshi na polooshiikana piammüin
Aluwataaushikana, nu'unakalaka nanainmüin na laülaashiikana
na'akajee na sacerdote judíokana sünain nümüin namüin:
15 —Jereerü juwalaajüin tamüin müleka taapüle nikii Jesús jümüin —
nümakalaka namüin.
Otta nayakana, naküjakalaka süchiki nawalaajüin nia süka apünüin
shikii neerü pülaata saa'u naapüinjachin nikii Jesús namüin.
16 Shiasa süchikijee tia, nüchajaain Judas sukuaippa naapüin nikii Jesús
namüin.

Tü nümakat Jesús sünain tü ekawaakat shikiira "Pascua"

17 Shiasa süntapa sükalia tü mi'iraa Pascua münakat, tü ekünapü'ükat
anain tü pan ma'akasatkat soolojia, narütkaakalaka na nikirajüinkana
nünainmüin Jesús sünain namüin nümüin:
—¿Jalasü pücheküin süpüleerua weküinjatüin tü Pascuakat, wekeraa-
jaiwa shia pupüla? —namakalaka nümüin.
18 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Ju'una yalamüin sulu'umüin tü pueulokat nünainmüin wane wayuu.
Meenakalaka jia nümüin jüntapa nünainmüin: "Müshi chi Ekirajüikai:
'Antüitpa tü takalia e'itaaushikat nütüma chi Tashikai. Ekaainjachi taya
tü Pascuakat namaa na tekirajüinkana pipialu'u', meena jia nümüin" —
nümakalaka Jesús namüin.
19 No'unakalaka na nikirajüinkana nünainmüin chi wayuukai. Je
nekeraajakalaka tü Pascuakat.
20 Shiasa joo aipa'a, aikkalaashi Jesús sünain ekawaa namaa na
nikirajüinkana na polooshiikana piammüin.
21 Je wanaa sümaa nekaain, nümakalaka Jesús namüin:
—Shiimüin tü tamakat jümüin, aapüneechi ekii taya nütüma wane
ja'akajee —nümakalaka.
22 Mojukalaka ma'i naa'in na nikirajüinkana sütüma tü nümakat Jesús
namüin. Namakalaka nümüin wane'ewaire nakua:
—Senyotkalee, kasataalejese nnojolin tayain chia.
23 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Chi aapüinjachikai tekii, nieechi chi acholotitkai tü pankat shiroku tü
shirakat asalaa wanaa tamaa.
24 Shiimüin sünain to'utinneechin aa'in maa aka tü ashajünakat paala
tachiki tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Otta chi aapüinjachikai tekii,
alu'uleekaija'a ma'i nia. Anashije nnojolinkale jemelin nia —nümakalaka
Jesús namüin.
25 Otta müshia Judas, chi aapüinjachikai nikii Jesús, nümakalaka
nümüin:
—Ekirajüikalee, kasataalejese nnojolin tayain paashajaain achiki —
nümakalaka.
—Pia taashajaaka achiki piakai —nümakalaka Jesús nümüin.
26 Wanaa sümaa nekaain, naapaakalaka Jesús wane pan sünain naapüin
analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshaletakalaka shi'ipawalin shia
namüin na nikirajüinkana, sünain nümüin namüin:
—Jaapaa jikaiwa tü pankat. Maa aka taapüin joolu'u jümüin tü pankat,
meechia taya sünain aapajiraain tekii jaa'u jiakana —nümakalaka Jesús
namüin.

27 Naapaakalaka joo Jesús wane iita kalu'usü wiino sünain naapüin
analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Naapakalaka shia namüin na niki-
rajüinkana sünain nümüin namüin:
—Anakaja müleka jüsüle jüpüshua wane'ewai jukua süpüshi tü
asüüshikat.
28 Asüüshikat tüü, müsü aka sukuaippa tü tasha amülainjatkat
süpüla nikeraajüinjatüin chi Maleiwakai tü pütchi jeket pansaatüjütkalia
nütüma je süpüla sülatinnajatüin saainjala wayuu süpüshua.
29 Tamüshii paala jia: Je joolu'u yaajee yaa, nnojoleechi taya asüin
tüü jümaa tachikua wane'ere'eya tasüin jümaa so'uweena wane ka'i
cha'aya nüma'anamüin chi Tashikai Maleiwa chaa eere nuluwataain —
nümakalaka Jesús namüin.
30 Shiasa süchikijee nee'irajüin wane jayeechi na'waajakat aka Maleiwa,
o'unüshii naya yalajee saa'umüin tü wutai kanüliakat Olivos.

Aattajaweechi Pedro naashin Jesús

31 Je nantapa sünainmüin tü wutaikat, nümakalaka Jesús namüin na
nikirajüinkana:
—O'uneena jia jüpüshua tama'anajee so'u aikat tüü, otta jüpüteechi taya
tamüiwa süka mmoleenain jia sheema tü kasa mojusü alateetkat tamüin,
maa aka tü sümakat paala, tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat
Maleiwa makat:
“To'uteechi aa'in chi anneetpü'ükai
je su'walakajaweetkalaka tü na'anneetsekalüirua”.
32 Otta shiasa süchikijee suso'iraapa taa'in süchikijee ouktaa, o'uneechi
taya jüpüleerua Galileamüin —nümakalaka Jesús namüin.
33 Otta müshia Pedro, nümakalaka joo nümüin Jesús:
—Mayaashiije napüteechin pia na waneeirua sütüma tü kasa mojusü
alateetkat pümüin, nnojoireeja'a tapütüinjachin pia pümüiwa.
34 Nümakalaka Jesús nümüin:
—Shiimüin tü tamakat pümüin: Süpülapünaa ni'yalajüin wane kaliina
so'u aikat tüü, apünüintueechi taya punujulajüin achiki sünain pi'raajüin
taya —nümakalaka nümüin.
35 Nümakalaka joo Pedro ni'ipajee:
—Ja'itakaje'e ouktajachin taya pümaa, nnojoireeja'a süpüla taattajaain-
jachin paa'u —nümakalaka.
Je mayaa müsü joo nanüiki na waneeiruaya nikirajüinkana.

Aashajaashi Jesús nümaa chi Nüshikai

36 Nikerolokalaka Jesús namaa na nikirajüinkana süpümüin wane
una'apü kanüliasü Getsemaní. Nümakalaka Jesús namüin:
—Anakaja müleka jüikkalaale yaaya süma'inru'u sajeein paala taya
sünain aashajawaa nümaa Maleiwa.
37 Neenajaakalaka Pedro oo'ulaka Jacobo je Juan, na nüchooinkana
Zebedeo, süpüla nümaain. Nu'ttakalaka Jesús sünain mojuin ma'i naa'in
38 sünain nümüin namüin:
—Süpüleeruasü ma'i taa'in tü mojuukat aa'in süpülainshi tü müliaa
te'reetkat. Anakaja müleka yaale jia sümaa eein jaa'in —nümakalaka
namüin.
39 Nükatalaakalaka joo Jesús noulia mamüin aka tüsa sünain
nu'wachiraain mmalu'u sünain aashajawaa nümaa Maleiwa:
—Taata Maleiwa, müleka püchekule, anasüje puu'ule'erüle toulia tü
müliaa te'reetkat joolu'u. Akatsa nnojolüin shiainjatüin paa'inrüin tü

tachekakat ne'e tamüiwa, shia paa'inrüinjatka tü püchekakat tapüleerua
—nümakalaka.
40 Shiasa süchikijee naashajaain nümaa Maleiwa, nüsha'walaakalaka
sünain nürütkaain nanainmüin na apünüinshiikana nikirajüin eere
natunkaja'attaain nüpüla. Nümakalaka Jesús nümüin Pedro:
—¿Jamüshii jia nnojoliika'a juuntüin eein jaa'in wanaa tamaa
motso'oyaakaije'e ne'e?
41 Anakaja müleka eere jaa'in süpüla jüchuntüin nümüin Maleiwa
suulia nuu'ulakajüin jaa'in Satanás. Mayaainje kee'ireein jaa'in tü
tachekakat jüpüleerua, isasü jüchiki —nümakalaka.
42 Nükatalaakalaka joo Jesús nüchikua noulia süpüla naashajaain
nüchikua nümaa Maleiwa:
—Taata Maleiwa, müleka nnojorule pücheküin suu'ulaain toulia tü
müliaa te'reetkat joolu'u, anakaja shiale paa'inrüin tü püchekakat
tapüleerua —nümakalaka.
43 Je nüle'ejapa nüchikua'aya nanainmüin na nikirajüinkana,
atunküshii naya nüpüla, maa aka paala, süka müle'oin ma'i lapü naa'u.
44 Nükatalaakalaka joo Jesús noulia nüchikua süpüla naashajaain
nümaa Maleiwa maja'a aka nünüiki paala. Apünüintuaichi joo aashajaain
nümaa Maleiwa süka tüü.
45 Je nüle'ejapa nanainmüin na nikirajüinkana, nümakalaka namüin:
—¿Jamüshii jia jutunkajaka'a ma'i? ¿Jamüshii jia nnojoliika'a eein jaa'in
wanaa tamaa? Antüitpa takalia tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süpüla
taapünüinjachin ekii sajapulu'umüin wayuu kaainjarat.
46 Jütamaajaa jumaala, joo'uya wo'unaiwa. Alü'ütshi chi aapüinjachikai
tekii —nümakalaka namüin.

Ata'ünnüshi Jesús

47 Wanaa sümaa naashajaain Jesús namaa na nikirajüinkana, anta
müshia Judas chi napüshikai na polookana piammüin. Je antapaatasü
nümaa Judas, wane wayuuirua wainma sümaa wunu'u oo'ulaka chajaru-
uta sajapulu'u. Ajütüüshi naya natüma na laülaashiikana na'akajee na
sacerdote judíokana oo'ulaka na laülaayuushiikana naa'u na judíokana.
48 Je Judas, chi aapüinjachikai nikii Jesús, müshi paala wopulu'u
sümüin tü wattakat saalin wayuu: “Chi wayuu tachu'tkai awalapa'a, nia
ata'ünnajachika jütüma”, müshi nia namüin paala.
49 Nürütkaakalaka joolu'u Judas nünainmüin Jesús sünain nümüin
nümüin:
—Ekirajüikalee, anii taya antüin —nümakalaka nümüin sünain
nüchu'lüin nuwalapa'a.
50 Nümakalaka Jesús nümüin:
—Waa'iraa, anakaja müleka paa'inrüle joolu'u tü püntakat apüla.
Arütkaashiijase joo na wayuukana nünainmüin Jesús sünain nata'ülüin
nia.
51 Otta wane nikirajüinkai Jesús, naapaakalaka tü nüchajaruutsekat.
Nuwatakalaka noo'omüin wane nüchepchia chi laülaashikai napüleerua
na sacerdote judíokana süpüla nüshottajachin nia. Nüchoto'oleekalaka
tü nüche'ekat.
52 Nümakalaka Jesús nümüin chi nikirajüinkai:
—Pi'itaa püchajaruutse süchikua sulu'u süta. Chi eekai nütkaweein
süka chajaruuta, shiimüin sünain oukteechin nia sütüma tü atkawaakat.

53 Nnojo motüin jaa'in sünain tountüin tachuntüin nümüin chi Tashikai
süpüla nükaaliijainjachin taya. Je nüjütamaateerü tanainmüin watta
saalin aapiee nüma'anajee.
54 Otta müleka nu'tte'ettaarüle joolu'u taya Maleiwa suulia tü
wayuukolüirua, nnojoluja süpüla shikeraajüin tü nünüiki Maleiwa
ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat soo'opünaa tü alateetkat
tamüin —nümakalaka Jesús nümüin.
55 Nümakalaka joolu'u Jesús namüin na antakana nünainmüin:
—¿Ka'ruwaraiyaa taya jaa'inru'u jüntakalaka tanainmüin sümaa
wunu'u oo'ulaka chajaruuta jajapulu'u süpüla jüta'ülüinjachin taya?
¿Jamüshi nnojoika'a jüta'ülüin taya paala cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat
Maleiwa eere tekirajapü'üin ju'upala?
56 Otta müsia tüü, alatüsü süpüla shikeraajüinjatüin tü nünüikikat chi
Maleiwakai tachiki aküjünakat paala natüma na nünüikimaajanakana —
nümakalaka Jesús namüin.
Je joolu'u na nikirajüinkana, na'luwataakalaka nüma'anajee sünain
napütüin nia nümüiwa napüla na wayuukana.

Asakiijünüshi Jesús natüma na laülaayuu judíokana

57 Na ata'ülakana Jesús, no'unirüin nia yalajee nipialu'umüin Caifás chi
laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, eere jutkatüin na karaloukta-
maajanakana oo'ulaka na laülaayuushiikana naa'u na judíokana.
58 Otta müshia Pedro, nünanajakalaka nüchiirua ka'yatalu'ujee.
Nüntakalaka so'ulu'umüin nüpaatiase chi laülaashikai. Nikerolakalaka
sulu'umüin. Nüikkalaakalaka sa'aka tü suwaariasekat tü a'waajüleekat
Maleiwa süpüla nütüjaainjatüin saa'u tü aa'inneetkat nüka Jesús.
59 Je yaa paülü'ü sulu'u nipia Caifás, eeshii jutkatüin na laülaashiikana
na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka napüshua na waneeirua
laülaayuu judío sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. Süka no'uteein
ma'i naa'in Jesús, nachajaa achikit wayuu süpüla süküjüinjatüin sa'alain
nüchiki Jesús.
60 Mayaainje süntüin wayuu wainma nanainmüin sünain aküjaa alawaa
noo'opünaa Jesús, nnojotsü nantüin anain kasain no'utirajatüin anainjee
naa'in.
Shiasa mapa yaaulerü, süntakalaka piamasü wayuu nanainmüin
61 sünain namüin namüin:
—Naashin chira, nuuntüin nujuttirüin tü a'waajüleekat Maleiwa sümaa
nütame'erüinjatüin shia süchikua so'u apünüin ka'isan —namakalaka.
62 Otta müshia chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana,
nüsha'walaakalaka joolu'u sünain nümüin nümüin Jesús:
—¿Jamüinjatü joo pünüiki shi'ipajee türa namakat nala wayuukana
püchiki? —nümakalaka.
63 Otta müshia Jesús, ko'utüshi ne'e nuulia.
Ayatakalaka nia sünain asakiraa:
—Tachuntüin joolu'u pümüin sünain püküjainjatüin wamüin tü shi-
imüinkat nu'upala chi Maleiwa matüjüinkai ouktaa. Tasakirüin paala
pia: ¿Shiimüinjasa sünain piain Cristoin Nüneekajalakai Maleiwa?
¿Shiimüinjasa sünain piain chi Nüchonkai Maleiwa? —nümakalaka
nümüin Jesús.
64 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Aa, shiimüin sünain tayain maa aka tü pümakat. Tamüshii paala
jia jüpüshua: So'uweena wane ka'i, ji'reechi taya, chi Shipayakai Wayuu,

sünain joyotüin taya nikialu'ujee Maleiwa chi Pülashikai ma'i saa'u kojutüin taya nütüma. Je ji'reechi taya sünain tantüin mmalu'umüin chajee nüma'anajee Maleiwa sa'aka tü sirumakat —nümakalaka Jesús namüin.

65 Otta müshia chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, nüsükülijakalaka tü nüshe'inkat sütüma tü jashieekat sünain nümüin namüin na laülaayuu judíokana napüshua:

—E'rütkatche ma'i aa'in wayumüin süka sünüiki nümüin Maleiwa. Nnojolüitpa che'ojaain wayuu wamüin aküjüinjatkat nüchiki. Jaapüitpa nünüiki sünain wanaawain nia nümaa Maleiwa naashin.

66 ¿Kasa anaka süpüla aa'innaa nüka? —nümakalaka namüin.

Nasouktakalaka nümüin:

—Anakaja su'utinnüle aa'in —müshii naya.

67 Je joolu'u waneeirua na'aka, nejenaakalaka nu'uutajee Jesús sümaa nashe'etüin nia. Otta waneeirua, na'yaatüin nuwalapünaa

68 sünain namüin nümüin:

—Müleka pialeje chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa, püshantaja saa'u jaralin ashe'etüin pia —namakalaka nümüin sünain neme'erainpalain nia.

Aattajaashi Pedro naa'u Jesús

69 Wanaa sümaa yaain Jesús sulu'u nipia chi laülaashikai, chashi Pedro joyotüin anooipa'a sulu'u tü paatiakat. Sürütkaakalaka wane majayüt achepchiee nünainmüin sünain sümüin nümüin:

—Pia'aya'asa wane nümaapü'ükai Jesús chi Galileaje'ewaikai —sümakalaka nümüin.

70 Otta Pedro, naattajaakalaka su'upala süpüshua tü wayuu eejatkat yala sulu'u tü paatiakat sünain nümüin sümüin:

—Nnojoishi te'raajüin chi pümakai tamüin.

71 Nüsünülaakalaka Pedro eemüin tü so'ukot paatia. Shi'rakalaka joo nia wane majayülia. Sümakalaka namüin na wayuu eejanakana sulu'u tü paatiakat:

—Alu'usa chia, nümaapü'üshi Jesús chi Nazaretje'ewaikai —sümakalaka namüin.

72 Naattajaakalaka Pedro nüchikua sünain nümüin namüin:

—Takükjaleenja jümüin tü shiimüinkat nu'upala Maleiwa sünain nnojolin te'raajüin chira wayuukai —nümakalaka namüin.

73 Shiasa mapa yaaulerü, sürütkaakalaka wane wayuuirua eekana sulu'u tü paatiakat nünainmüin Pedro sünain namüin nümüin:

—Pia'aya'asa wane nümaapü'ükai chira wayuukai. Wayaawatüin pia sünainjee tü pünüikikat, süka saashajaayain wayuu Galileajeejatü tia —namakalaka nümüin.

74 Nümakalaka Pedro namüin:

—Takükjüin tachikua jümüin nu'upala Maleiwa sünain nnojolin te'raajüin chira wayuukai —nümakalaka namüin.

Akootole'erajaa müshia wane kaliina.

75 Sotokalaka naa'in Pedro tü nümakat Jesús paala nümüin: “Süpülapünaa ni'yalajüin wane kaliina, apünüintueechi taya punujulajüin achiki sünain pi'raajüin taya”, nümakat. Nujuittaakalaka Pedro yalajee yala sünain mojuin ma'i naa'in sünain ni'yalajashaanain.

27

Aülaashi Judas

1 Shiasa mapa ja'yuupa, outkajaashii nachikua na laülaashiikana
na'akajee na sacerdote judíokana namaa na waneeirua laülaayuu
judíokana. Naashajaajiraain süchiki tü naa'inrüinjatkat süpüla
no'utirüinjatüin naa'in Jesús.
2 No'unitkalaka Jesús sünain kapüin nia natüma nünainmüin Pilato chi
Romaje'ewaikai sülaülashikai tü mmakat Judea so'u ka'ikat tia.
3 Niasa Judas, chi aapüichipakai nikii Jesús, nütüjaapa naa'u Jesús
sünain nu'uninnüichipain natüma na laülaayuu judíokana süpüla
o'utinnüinjatüin naa'in, mojukalaka ma'i naa'in saalin naapüin nikii.
Nu'unakalaka nüchikua nanainmüin na laülaashiikana na'akajee na
sacerdote judíokana oo'ulaka na waneeirua laülaayuu judíokana sünain
niite'erüin süchikua namüin tü apünüinkat shikii neerü pülaata
4 sünain nümüin namüin:
—Shiimüin sünain kaainjalain taya saa'u taapüin jümüin nikii wane
wayuu maainjalasai süpüla o'utinnaa aa'in —nümakalaka namüin.
—¿Jamajatka'a joo shia wamüin? Naaja pukuaippajiraa sümaa —
namakalaka nümüin.
5 Nijinaakalaka Judas tü neetkat yala sulu'umüin tü a'waajüleekat.
Nu'unakalaka yalajee. Nüülaakalaka.
6 Je na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana, nakotcha-
jaakalaka tü neetkat sünain maa:
—Saa'u süliain ouktaa tü neetkat, nnojotsü anain süpüla we'itaain shia
sa'aka tü neerü sümüinjatkat tü a'waajüleekat Maleiwa, maa aka sümakat
tü nuluwataakat anain Moisés —namakalaka.
7 Je süka tü neetkat mapa, nayalajakalaka wane mma süpüla amouyu-
uinjatüin shia napüla na wayuu nnojoliikana judíoin. Je tü mmakat paala,
wane atükülee amüchi.
8 Otta müsia maa'ulu yaa, sünülia tü amouyuukot, Ishama'ana.
9 Alatüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi
Maleiwakai nüchiki Cristo aküjünakat paala nütüma Jeremías chi
nünüikimaajachikai sünain maa: “Tü apünüinkat shikii neerü pülaata
aapünakat paala natüma na wayuu Israelkana süpüla saapünüinjatüin
nikii, naapaain shia süchikua
10 süpüla shiyalajünüinjatüin tü mmakat atüküleekat amüchi, maa aka
tü aluwataanakat anain taya nütüma Maleiwa”, makat.

Asakinnüshi Jesús nütüma Pilato

11 Je süchikijee nüntinnüin Jesús nünainmüin Pilato chi sülaülashikai
mma, eeshi nia sha'watüin nümülatu'u sünain nüsakinnüin nütüma:
—¿Pia'aya chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío? —nümakalaka Pilato
nümüin.
Nümakalaka Jesús ni'ipajee:
—Shia'aya tia pümakat.
12 Shiasa shi'ipajee tü alawaa naküjakat joo na laülaashiikana na'akajee
na sacerdote judíokana oo'ulaka na waneeirua laülaayuu judíokana
sünain naa'inrüin wainma kasa mojusü naajüin, nnojoishi asouktüin
Jesús.
13 Nümakalaka Pilato nümüin:
—Paa'inrüin wainma kasa mojusü naajüin nala wayuukana. ¿Jamüshi
nnojoika'a püsouktüin shi'ipajee tü namakat? —müshi.

14 Otta müshia Jesús, ko'utüshi ne'e nuulia. Je süka nnojolüin
nüsouktüin Jesús wwatuayaakaije ne'e ne'ipajee, tanataa müsü naa'in chi
sülaülashikai mma sükajee tia.
15 Waneepia su'unna'awai tü Pascuakat, natüjainsü na judíokana
taashiwalinjachin wane püreesashi nütüma chi sülaülashikai mma, chi
naneekakai na wayuukana süpüla taashii.
16 Je wanaa sümaa tia, eeshi wane püreesashi kanüliashi Barrabás
e'nnaajuushi sükajee mojulaain ma'i nia.
17 Je suutkajaapa tü wattakat saalin wayuu, nümakalaka Pilato sümüin:
—¿Jücheküin süpüleerua niainjachin tajütüin joolu'u Barrabás? ¿Ni-
ainjachitaapa Jesús chi Cristokai anülia? —nümakalaka Pilato sümüin.
18 Anasü nümüin Pilato müleka taashire Jesús, süka nütüjaain naa'u na
laülaayuu judíokana sünain naapuushin Jesús sükajee ne'e na'ürülaain
nünain.
19 Wanaa sümaa nüikkalaain Pilato süpüla kasalajanainjatüin saain-
jala wayuu nütüma, ajütünüsü wane pütchi nümüin sütüma tü
nu'wayuusekat sünain maa: “Maainjalasai chira wayuukai saa'in tamüin.
Mojushaatasü ma'i taa'in sükajee keemain ma'i tü ta'lapüinkat nüchiki
sa'waipa. Anakaja müleka puu'ulaale suulia süsalain nia pütüma”, müsü.
20 Je na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na
waneeirua laülaayuu judíokana, najütüin wane wayuuirua sa'akamüin tü
wattakat saalin wayuu süpüla nashüküjainjatüin shia süpüla süchuntüin
nümüin Pilato niainjachin taashin Barrabás je nu'utirüinjatüin naa'in
Jesús.
21 Nümakalaka Pilato sümüin tü wattakat saalin wayuu:
—¿Jarai na'aka na piamashii püreesashiikana tajuittirüinjachika
jümüin? —nüsakirakalaka.
—Nia pujuittira wamüin Barrabás —müsü sünüikiirua nümüin.
22 Nüsakirakalaka Pilato naya:
—¿Kasa taa'inrüinjatka joo nüka Jesús chi Cristokai anülia?
Süsouktakalaka tü wayuukolüirua süpüshua nümüin:
—Püchitira saa'u kuruusa.
23 Nümakalaka Pilato sümüin:
—¿Jamüshi takacherirüinjachika'a nia? ¿Kasa naainjalaka?
Otta müshi'iya na wayuukanairua, masütaajusalii sümaa nekiisa:
—Püchitira saa'u kuruusa —namakalaka nümüin nachikua sünain
emetuluin ma'i nanüiki.
24 Otta Pilato, ni'rapa tü wattakat saalin wayuu sünain a'waataa,
niyaawata aa'ut sünain nnojolüin soonoonüin amaa tü nümakat.
Nu'lojoojookalaka najapü süka wüin su'upala tü wayuukolüirua sünain
nümüin sümüin:
—Nnojot tasirüin nukuaippa chi wayuukai sünain ouktaa. Shieerü
taa'inraka ne'e tü jüchekakat nüpüleerua —nümakalaka sümüin.
25 Asonnuwaasü süpüshua tü wayuukolüirua ni'ipajee:
—Wayeenaja kasitka nukuaippa sünain ouktaa je na woo'uliwo'ukana
—sümakalaka nümüin.
26 Otta Pilato, nujuittirakalaka joo Barrabás nanainmüin. Naapakalaka
joo Jesús sümüin tü nusurulaatsekalüirua süpüla na'yaajüinjachin nia je
süpüla nakacherüinjachin nia sünain kuruusa süpüla ouktaa.

Mee'erapalashi Jesús sütüma wane surulaalüirua

27 Nu'uninnakalaka Jesús sütüma tü nusurulaatsekalüirua Pilato
sulu'umüin tü laülaapiakat. Seenajakalaka tü waneeirua suru-
laatkalüirua süpüla shi'rajüinjatüin nukua Jesús.
28 Saakatakalaka nüshe'in Jesús sümaa sa'atüin wane ashe'inyüü anasü
nünain, jepisiiyaa o'ulu, maa aka saa'in nüshe'in wane aluwataai saa'u
mma, süpüla shime'erainpalain nia.
29 Shi'itaakalaka wane kotse keimsesü saa'u nikii oo'ulaka wane
waraaratchon sulu'u tü najapü nikialujutkat sümaa süsapainyo'ukain
nümülatu'u sünain shime'erainpalain nia sünain sümüin nümüin:
—Pia chi aluwataashikai saa'u wayuu judío —müshii naya nümüin.
30 Sejetakalaka suluula naa'u sümaa shi'yaajüin nia kojuyatua
nüralo'upünaa süka tü waraaratkat.
31 Shiasa süchikijee shime'erainpalain nia, saakatüin tü ashe'inyüü
anasükat sa'atakat paala nünain. Sa'atüin tü nüshe'inkat
nünain süchikua süpüla su'unirüinjachin nia yalajee yala süpüla
sükacherüinjachin nia süpüla ouktaa.

Akachennüshi Jesús sünain kuruusa süpüla ouktaa

32 Wanaa sümaa nu'uninnüin Jesús natüma na surulaatkana
eemüinjachire nükachennüinjachin natüma, antüshi Jerusalénmüin
wane wayuu Cireneje'ewai kanüliashi Simón. Nüta'ünnakalaka
joo natüma na surulaatkana süpüla nülü'üjainjatüin tü wunu'u
akachennüinjachikat anain Jesús.
33 No'unirakalaka Jesús eemüin wane wutai kanüliasü Gólgota.
“Ekiyüükat” malu'ut tia.
34 Je chamüin cha'aya, naapüin na surulaatkana nümüin Jesús wane wi-
ino ka'akasü ishisü süpüla nüsüinjatüin. Otta nuu'ulakapa tü asüüshikat,
niyouktüin shia.
35 Nayasa na surulaatkana süchikijee nakacherüin Jesús sünain
tü kuruusakat, nashantanajiraakalaka saa'u tü nüshe'inkat süpüla
natüjaainjatüin saa'u jaralin makatüinjachin apüla süpüshi tü
nüshe'inkat wane'ewai nakua.
36 Je süchikijee tia, ojoyolooshii naya sü'ütpa'a tü kuruusakat sünain
anajaa naa'u Jesús sünain ouktaa.
37 Eesü ashajünüin tü kasalajanakat anainjee nia sünain wane taapüla
akachennüsü iipünaa sünain tü kuruusa kanainkat nia. Müsü mayaa:
ANII JESÚS CHI ALUWATAASHIKAI SAA'U WAYUU JUDÍO.
38 Je nümaa Jesús, akachennüshii piamashii wayuu ka'ruwarannuu
o'utünüinjanakana aa'in wanaa nümaa. Akachennüshi wane nikialu'ujee
oo'ulaka wane nüpe'eru'ujee.
39 Tü wayuu eekai sülatüin nü'ünnaa Jesús, eirakaasü nümüin sümaa
mojuin sünüiki nümüin mayaa:
40 —Aisha'ajaa pia. Pujuttirüinjatü tü a'waajüleekat Maleiwa sümaa
pütame'erüinjatüin shia süchikua so'u apünüin ka'isan. Müleka
shiimüinre Nüchoin pia Maleiwa, ¿jamaka'a nnojoika'a püshakatüin
saa'ujee tü kuruusakat süpüla nnojolinjachin ouktüin pia? —sümakalaka
tü wayuukolüirua nümüin Jesús.
41 Akaata'aya nanüiki na laülaashiikana na'akajee na sacerdote
judíokana, je na karalouktamaajanakana, je na waneeirua laülaayuu
judíokana sünain neme'erainpalain nia. Namajiraakalaka:
42 —¿Jamüshisa nnojoika'a nu'tte'erajiraain nümüiwa maa aka
nu'tte'erapü'üin wayuu naashin? Nia chi Aluwataashikai saa'u tü

wayuu Israelkalüirua naajüin. Müleka nüshakatüle joolu'u saa'ujee
tü kuruusakat, anoujeena waya nünain.
43 “Taya Nüchonka Maleiwa” mapü'üshi nia. Je aa'inmajüneechi nia
nütüma Maleiwa naajüin. Je joolu'u, müleka nücheküle chi Maleiwakai
süpüleerua nu'tte'erüin nia, anakaja müleka nu'tte'eramaatüle nia —
namakalaka.
44 Otta müshi'iya na wayuu ka'ruwarannuu ouktajanakana wanaa
nümaa Jesús, müshii aka naya sünain mojuin nanüiki nümüin.

Ouktüshi Jesús

45 Shiasa maa aka kale'o, epiyuushijaasü mmapa'akat süpüshua,
awasaja'aleesia maa aka aliika.
46 Shiasa aliuukapa ka'ikat, nu'waatakalaka Jesús sünain emetuluin
nünüiki sünain nümüin: *“Elí, Elí, ¿lama sabactani?”*. (Je tüü, malu'ut:
“Tamaleiwasee, Tamaleiwasee, ¿jamüshi pia püpütaka'a taya tamüiwa?”,
müsü.)
47 Je saapapa nünüiki Jesús wane wayuuirua sha'washawatsü nü'ütpa'a,
müsü shia:
—Nuunejüin Elías chi nünüikimaajachikai Maleiwa —sümakalaka.
48 Awataa müshia wane wayuu sünain asaajaa wane maawüi
ocholotinnüsü shiroku wane asüüshi jashü'üsü shi'iru'usü wane lumia
süpüla shi'itaanüinjatüin sünain niimata Jesús.
49 Müsü tü waneeirua wayuukolüirua:
—Anakaja müleka wa'atapajüle watüjaaiwa saa'u müleka nünteechire
Elías süpüla nüshakatirüinjachin nia —sümakalaka.
50 Nu'waatakalaka emetut Jesús nüchikua nümüin Maleiwa. Ouk-
takalaka nia süchikijee.
51 Je sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa ma'i sümaa ouktüin
Jesús, asüküijaasü pasanainpünaa sünain tü kuluulu so'ulujunakat tü
paü shiinalu'usükat. Je akutkujaasü tü mmakat nütüma Maleiwa sümaa
suwajaain tü ipakalüirua
52 je sümaa sujutajaain tü woowirakalüirua. Nüso'ire'etkalaka naa'in
Maleiwa wainma na anoujashii ouktüshiikana paala.
53 Najuittaakalaka sulu'ujee tü woowirakalüirua. (Je süchikijee
nüso'iraain aa'in Jesús, ekerotshii na wayuukana sulu'umüin Jerusalén
eere ne'nnüin sütüma wayuu wainma.)
54 Je chi sülaülashikai surulaat je na surulaatkana eejanakana nümaa
sünain nanajüin naa'u Jesús sünain ouktaa, ne'rapa tü mmakat sünain
sükutkujaain je tü alatakat nümüin Jesús, sainkuukalaka ma'i naa'in
sünain maa:
—Shiimüinyala ma'i nia sünain niain chi Nüchonkai Maleiwa —
namakalaka.
55 Je wanaa sümaa yaain Jesús sünain tü kuruusakat, eesü wane
jieyuuirua wainma sünain ananajaa maa aka türa. Naya na antüshiikana
nümaa Jesús Jerusalénmüin, na aa'inmajapü'ükana nia namaa na niki-
rajüinkana paala wanaa sümaa waraittapü'üin naya Galileapünaa.
56 Je na'aka na jieyuukana eesü María Magdalena, oo'ulaka María tü
niikat Jacobo je José, oo'ulaka tü neikat na nüchooinkana Zebedeo.

E'itaanüshi Jesús

57-58 Je motsapa ka'i, antüshi wane wayuu washirü nünainmüin
Pilato kanüliasü José chaje'ewai Arimatea, wane nikirajüin Jesús.

O'unamaatüshi nia eemüin Pilato süpüla achuntaa müliashii süpüla ni'itaainjachin nia sulu'u woowira. Niasa'a Pilato, naapakalaka nümüin José süpüla nüshakatirüinjachin müliashii saa'ujee kuruusakat.

59 Niasa José, nüshakatirakalaka müliashii sünain nüko'oloin nia süka wane kuluulu wulesü kanüliasü “lino”.

60 Eejatüja'a wane woowira akumajiruushi paala nütüma José sulu'u wane ipa müle'o süpüla nüpüshi. Akumajuushi tü shirousekat süka wane ipa müle'o. Me'itaajuyülia aamakaa sulu'u. Ni'itaakalaka müliashii sulu'u tü woowirakat sünain nüsürülüin tü woowirakat süka tü ipakat. O'unaa müshia nia süchikijee.

61 Otta María Magdalena sümaa María tü niikat Jacobo je José, makatüshii naya joyotüin yala peje sünain tü woowirakat.

Shi'raja aa'ulu surulaat tü woowirakat

62 Shiasa mapa waneemüin ka'i, so'u tü ka'i sheemeraakat o'u wayuu judío, o'unüshii na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana je na fariseokana nünainmüin Pilato

63 sünain namüin nümüin:

—Laülaashikalee, sotüsü waa'in tü nümakat paala chira alaakai kataiwa'aya no'u sünain maa: “So'u apünüin ka'i süchikijee ouktüin taya, oso'iraajeerü taa'in”, müshi nia.

64 Anakaja joolu'u müleka püjütüle wane surulaalüirua süpüla shi'rajüinjatüin so'u tia apünüinkat ka'i saa'u tü woowirakat eere ni'itaanüin müliashii. Anakaja paa'inrüle tia suulia süntajüin tü nikirajüinkalüirua sünain su'luwajüin müliashii süpüla süküjainjatüin sümüin wayuu sünain süso'iraaitpain naa'in süchikijee ouktaa saajüin. Je tü alawaa süküjainjatkat sümüin wayuu, alana'aleejeeria ma'i sünain mojuin suulia tü alawaa nüküjapü'ükat paala Jesús —namakalaka nümüin Pilato.

65 Nümakalaka Pilato namüin:

—Te'itaajeerü joolu'u wane surulaalüirua süpüla tia. Anakaja joolu'u müleka jümaale shia süpüla shi'rajüinjatüin saa'u tü woowirakat.

66 No'unakalaka napüshua eemüin tü woowirakat. Nayasa na laülaayuu judíokana, ne'itaakalaka wane shiyaawase sünain tü shirousekat süpüla natüjaainjatüin saa'u müleka süsünne'ennüle mapeena. No'unakalaka yalajee sünain napütüin tü surulaatkalüirua süpüla shi'rajüinjatüin saa'u tü woowirakat.

28

Oso'iraasü naa'in Jesús

1 Je suwasajaapa aikat süchikijee tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, o'unüsü María Magdalena oo'ulaka María tü niikat Jacobo je José eemüin tü woowirakat eejachire ni'itaanüin Jesús.

2 Akutkujaasü tü mmakat sükajee nüntüin chajee iipünaajee wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa sünainmüin tü woowira e'itaanakat alu'u paala müliashii. Je nüntapa, nüsünne'erüin tü shirousekat waneemüin sa'ata sümaa nüikkalaain saa'u.

3 Kamacherasü ma'i nu'upünaa. Kasuusü ma'i nüshe'in.

4 Otta na surulaatkana, ainkuusü ma'i naa'in süka mmolüin neema chi aapieekai. Müinapa aka naya saa'in wane ouktüsü sütüma tü ne'rakat.

5 Je nantapa na jieyuukana, nümakalaka chi aapieekai namüin:

—Nnojo jainkuuin aa'in. Tatüjaa aa'ut sünain jüchajaain nüchiki Jesús chi akachennakai paala süpüla ouktaa.
6 Nnojoishi nia yaaya. Oso'iraaitpa naa'in nüchikua, maa aka tü nümapü'ükat paala sünain naa'inrüinjatüin. Jürütkaa jümaala ji'rajaaiwa tü nüchikanainkat eejachire nia süpütüin wayuu.
7 Anakaja joolu'u müleka ju'unamaatüle süpüla jüküjainjatüin nüchiki namüin na nikirajüinkana sünain jümüinjatüin namüin: “Oso'iraasü naa'in süchikijee ouktaa je o'uneechi joolu'u nia jüpüleerua Galileamüin. Ji'reechi nia cha'aya”, meena jia namüin. Soto jaa'in tü tamüitpakat jümüin —nümakalaka chi aapieekai namüin.
8 Napantajaakalaka na jieyuukana eejee tü woowirakat. Ja'itairü ayo'ujaain naa'in, talataleesia ma'i naa'in sütüma tü ne'rakat. Nawataakalaka eemüin na nikirajüinkana Jesús süpüla naküjainjatüin namüin süchiki tü aküjünakat.
9 Shiasa sulu'u tü wopukot, napanapajiraakalaka nümaa Jesús. “Eeshi Maleiwa jümaa”, nümakalaka namüin. Narütkaakalaka na jieyuukana nünainmüin sünain nasapainyo'ukain naya nümülatu'umüin sünain na'waajüin nia sümaa najapulu'ujain nuu'ui.
10 Nümakalaka Jesús namüin:
—Nnojo mmolüin jia. Shia anaka alu'u müleka ju'unüle nanainmüin na tawalayuukana jaapiraiwa naya süchiki no'unüinjanain Galileamüin. Ne'reechi taya cha'aya —nümakalaka namüin.

Tü naküjakat achiki na surulaatkana

11 Wanaa sümaa no'unüin na jieyuukana eemüin na nikirajüinkana Jesús, o'unüsü pueulopa'amüin waneeirua tü surulaat e'rajüsükalüirua saa'u tü woowirakat. Naküjakalaka namüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana süchiki süpüshua tü alatüitpakat.
12 Naashajaajiraakalaka na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdotekana namaa na waneeirua laülaayuu judíokana soo'opünaa tü naa'inrüinjatkat. Naapakalaka wainma neerü namüin na surulaatkana
13 sünain namüin namüin:
—Jüküjainjatü sümüin wayuu sünain süntüin tü nikirajüinkalüirua sa'waipa wanaa sümaa jutunküin sünain su'luwajüin müliashii.
14 Je müleka naapinnüle Pilato sünain nnojolichipain müliashii, aashajaweena waya nümaa süpüla nnojoliinjanain süsalain jia nütüma saaliijee tia —namakalaka na laülaayuukana namüin na surulaatkana.
15 Naapaakalaka joo na surulaatkana tü neetkat sünain naa'inrüin tü namakat namüin. Je mapa, tü nachikikat na nikirajüinkana Jesús sünain na'luwajüin müliashii, su'walakajaakalaka sa'aka tü wayuu judíokolüirua. Ayatsia joulüin maa'ulu yaa.

Aluwataanüshii na nikirajüinkana nütüma Jesús

16 No'unakalaka na polookana waneemüin nikirajüinkana Jesús Galileamüin saa'umüin tü namünakat aküjünakat achiki paala nütüma.
17 Shiasa nantapa chamüin sünain ne'rüin nia, na'waajüin nia. Otta wane no'utku, naashajaain sulu'u naa'in sünain maa:
—¿Niayaa cheje ma'i eera Jesús chii? —müshii.
18 Nürütkaakalaka joo Jesús nanainmüin sünain nümüin namüin:
—Laülaashi taya nütüma chi Tashikai Maleiwa saa'u wayuu süpüshua yaa mmalu'u oo'ulaka saa'u tü kasakalüirua süpüshua chakat iipünaa.
19 Je sükajee tia, ju'una jumaala sainküin mmakat süpüshua süpüla jüküjainjatüin tachiki sümüin wayuu süpüla sünoujainjatüin tanain.

Jikirajeena naya süpüla nayainjanain na tekirajüinkana maa aka jiakana.
Je juwoutisaajeena naya saa'u nünülia chi Tashikai, saa'u tanülia tayakai
chi Nüchonkai, je saa'u nünülia chi Naa'inkai Maleiwa.
20 Jikirajeena naya sünain tü taluwataapü'ükat anain jia süpüla
noonooinjatüin sümaa. Shiimüin sünain jümaainjachin taya waneepia
wane'ere'eya süntapa tü ka'i saja'lajaweetkat o'u kasa süpüshua. Shiimüin
sünain jümaainjachin taya süpüla ka'ikat süpüshua.

Tü Nüchikikat Jesucristo chi O'tte'erüikai nütüma
MARCOS

Yapasü nütüma Juan nüpüna chi Senyotkai

1 Anuu su'ttia tü anasükat pütchi, tü nüchikikat Jesucristo chi
Nüchonkai Maleiwa:
2 Tü sulu'ukot tü karaloukta nüshajalakat Isaías chi
nünüikimaajachikai Maleiwa, müsü yaa:
“Taluwataajeechi chi pünüliamaajachikai püpüleerua
süpüla naapirüinjatüin tü wayuukolüirua sünain püntajachin
sa'akamüin.
Yapainjatü nütüma tü wayuukolüirua süpüla saapajüin pünüiki.
3 Owoottaweechi wane wayuu cha'aya isashiipa'a sünain maa:
‘Yapa jütüma nüpüna chi Senyotkai.
Juu'ulaa suulia jaainjala süpülapünaa nüntajachin ja'akamüin’ ”.
4 Süpüla shikeraajüinjatüin tü nüshajakat achiki paala Isaías, niweet-
akalaka Juan chi owoutisaajüikai sünain aküjaa nüchiki Maleiwa sümüin
wayuu cha'aya isashiipa'a. Nu'ttakalaka sünain nime'ejüin naa'in na
wayuukana shii'iree nayaawajaain suulia naainjala sümaa nakatalaain
suulia süpüla sülatinnüinjatüin noulia. Je nuluwataain na oonookana
sümaa nünüiki sünain nawoutisaajünüin.
5 O'unüsü wayuu watta saalin nünainmüin sulu'ujee süpüshua tü
mmakat Judea je sulu'ujee tü pueulokat Jerusalén. Naküjüin tü naain-
jalakat nümüin Maleiwa, je owoutisaajünüshii nütüma Juan cha'aya
shiroku tü süchikat Jordán.
6 Otta Juan, kashe'inshi nia wane süta tü mürüt kanüliakat “camello”,
otta kasi'irainshi paa'ata. Ekapü'üshi nia kaashapü oo'ulaka mapa.
7 Anuu tü nümapü'ükat Juan sümüin wayuu: “Anteechi tachiirua
wane wayuu alana'aleeshia toulia. Tayakai, wayuu ne'e. Nnojoishi
wanaapünaain taya nümaa, süka pülashin ma'i nia toulia.
8 Tawoutisaajüin ne'e jia süka wüin. Otta müshia niakai, anteechi
jünainmüin süpüla naapüinjachin jümüin chi Naa'inkai Maleiwa süpüla
eeinjachin nia waneepia jümaa”, mapü'üshi Juan.

Owoutisaajünüshi Jesús

9 Je wanaa sümaa tia, nüntakalaka Jesús chajee Galileajee sulu'ujee
tü pueulokat Nazaret eemüin tü süchikat Jordán süpüla nuwouti-
saajünüinjachin nütüma Juan shiroku tü süchikat.
10 Je wanaa sümaa nüsha'walaain Jesús süchikijee emetaa shirokujee tü
wüinkat, eirakaashi nia iipünaamüin. Je wanaa ma'i sümaa tia, eerulaasü
tü sirumakat chaa iipünaa. Ni'rakalaka chi Naa'inkai Maleiwa maa aka
saa'in wane mo'uwa sünain ashakataa nünainmüin.
11 Saapünakalaka joo wane pütchi chaa iipünaajee sünain maa: “Pia
chi Tachonkai aishikai tapüla. Talatüshi ma'i taya pümaa”.

Wanaa sümaa nuu'ulakünüin aa'in Jesús

12 O'uninna müshia Jesús nütüma chi Naa'inkai Maleiwa isashi-
ipa'amüin.

13 Chajachi nia maa aka pienchi shikii ka'i sünain nuu'ulakünüin aa'in
nütüma Satanás chi sülaülakai yolujaa. Je chaa eejachire Jesús, eesü
tü kasa jashichi kepiakat wuna'ainküin. Oo'ulaka aa'inmajünüshi nia
natüma wane aapieeirua nüma'anajeejana Maleiwa.

O'ttüshi Jesús sünain aküjaa nüchiki Maleiwa

14 Shiasa wanaa sümaa nüpüreesajünüin Juan nütüma Herodes,
ale'ejüshi Jesús Galileamüin süpüla aküjaa tü anasükat pütchi, tü
nünüikikat chi Maleiwakai, sünain maa:
15 "Antüitpa nükalia chi Maleiwakai süpüla nikeraajüin tü namapü'ükat
na nünüikimaajanakana. Jiyaawajaa jumaala suulia jaainjala sümaa
jünoujain tü anasükat pütchi, süka sülü'ülüin nükalia chi Maleiwakai
süpüla aluwatawaa jaa'u", mapü'üshi nia.

Nüneeküin Jesús na wayuu nümaainjanakana

16 Je wanaa sümaa waraittüin Jesús sotpa'apünaa tü palaa kanüliakat
Galilea, ni'rakalaka Simón oo'ulaka Andrés chi nuwalakai. Ajuna'atshii tü
nakusüinkat shiroku tü palaakat süka olojüliin naya jime.
17 —Anashii tamaatalai jia. Maa aka olojüliin jia jime, okotchajüinjana
jia wayuu tamüin süpüla saapüinjatüin tanüiki —nümakalaka Jesús
namüin.
18 Napüta namüsüja'a tü nakusüinkat süpüla o'unaa nümaa.
19 Nu'unaiwa'aya Jesús mamüin aka türa, ni'rüin joo Jacobo, chi
nüchonkai Zebedeo, oo'ulaka Juan chi nuwalakai. Areweentaja'atshii tü
nakusüinkat yaa sulu'u tü anuakat nümaa chi nashikai.
20 Eenaküna müshi'iya naya nütüma Jesús. Napütakalaka chi nashikai
namaa na nüchepchiakana sulu'u tü anuakat süpüla o'unaa nümaa.

Ayu'nnüsü wane yolujaa nütüma Jesús

21 Nüntakalaka Jesús namaa na nüneekajalakana sulu'umüin tü pueulo
kanüliakat Capernaum. Je so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana,
ekerotshi nia sulu'umüin tü ekirajüleekat sünain nu'ttüin sünain ekirajaa
tü wayuukolüirua cha'aya.
22 Je ponusü ma'i naa'in na wayuukana tü nünüikikat, süka
shiyaawatüin saa'inyaka naa'u sünain ni'itaaushin nütüma Maleiwa
süpüla ekirajaa nünüiki, nnojoishi müin aka naa'in na karalouktamaa-
janakana.
23 Asha'walaa müshia wane wayuu sulu'u tü ekirajüleekat, kale'eru'ushi
yolujaa. Su'waatakalaka joo tü yolujaakalüirua nüle'eru'ukat chi
wayuukai nümüin Jesús:
24 —Alu'uleekaija'a waya pütüma Jesús, piakai chi Nazaretje'ewaikai.
Aashin we'raajüin pia. Je watüjaa aa'uchi pia sünain piain aneekuushin
nütüma Maleiwa. ¿Jamüinjatü wakuaippa pütüma? ¿Püjütajanataaka
waya yaajee? —sümakalaka.
25 Nüchiajaakalaka joolu'u Jesús tü yolujaakat:
—Ko'uta pia. Pujuitta yalajee nuulia chi wayuukai —nümakalaka
sümüin.
26 Sujuittakalaka joo tü yolujaakat nuulia chi wayuukai sünain
nu'kchichijaain sütüma sümaa nu'waatüin.
27 Otta na wayuukana napüshua, ponusü ma'i naa'in tü ne'rakat sünain
naashajaajiraain:
—¿Kasashikai wayuu chi Jesúskai? Jeket sukuaippa tü nikirakat anain,
je laülaain nia suulia tü yolujaakalüirua. Kojutkalaka nünüiki sütüma
wanaa sümaa nüjütüin shia süle'eru'ujee wayuu —namakalaka.

28 Yootoo müsüja'a nüchiki Jesús sainküin tü mmakat Galilea.

Wainma wayuu niiyajüin Jesús

29 Nujuittaakalaka Jesús sulu'ujee tü ekirajüleekat namaa Jacobo
oo'ulaka Juan sünain no'unüin nipialu'umüin Simón oo'ulaka Andrés.
30 Eejatkalaka nüpüla tü nimeshikat Simón sünain ayuulin sütüma
oushuwaa. Je achuntünüsü nümüin Jesús natüma na wayuukana
niiyajüinjatüin shia namüin.
31 Nürütkaakalaka joo sünainmüin sünain naapaain sajapü süpüla
nüikkale'erüin. Naawale'erakalaka tü ayuuliikat suulia. Je süka anaitpain
shia, o'ttüsü shia sünain shikirüin na shi'iyoukana.
32 Je motsopa ka'i, antinnüsü wainma wayuu eekai ayuulin je eekai
kale'eru'uin yolujaa nünainmüin Jesús.
33 Okotchajaasü tü wayuu kepiasükalüirua sulu'u tü pueulokat sü'ütpa'a
tü so'ukot tü miichikat.
34 Niiyajakalaka wainma wayuu eekai ayuulin, tü ayuuisükat sütüma
ayuulii eekai eein ne'e sünain. Je nujuittirakalaka yolujaa süle'eru'ujee
wainma wayuu. Otta nüchiajaain tü yolujaakalüirua suulia saashajaain
nüchiki, süka sütüjaain naa'u sünain jaralin nia.

Tü naa'inreekat Jesús sulu'upünaa Galilea

35 Je eeiwa'aya aikat, achijiraashi Jesús sünain o'unaa chamüin cha'aya
eere yüütüülin mmakat süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa.
36 Otta müshia Simón je na eekana nümaa, o'unüshii naya sünain
achajawaa nüchiki Jesús.
37 Je nantapa nünainmüin,
—Asukaasü wayuu wainma püpüla —namakalaka nümüin.
38 Nüsouktakalaka Jesús:
—Anakaja wo'unüle yaajee yaa. O'uneeshi taya chamüin cha'aya
eemüin tü pueuloirua chakat wapüleerua takü̈jaiwa nüchiki Maleiwa
sümüin tia wayuukolüirua, süka shiain ajütünüin apüla taya —
nümakalaka namüin.
39 Nu'unakalaka Jesús sainküinpünaa tü mmakat Galilea sünain
nüküjain nüchiki Maleiwa sulu'upünaa tü ekirajüleekalüirua wayuu
judío cha'aya je sünain nujuittirüin yolujaa süle'eru'ujee wayuu.

Eiyajünüshi wane wayuu aja'tta atachi

40 Arütkaashi nünainmüin Jesús wane wayuu mayeinshi sütüma
aja'ttaa ata. Nüsapainyo'ukashi nia nümülatu'u Jesús sünain nüchuntüin
nümüin:
—Müinka pücheküle, piiyaja taya —nümakalaka chi wayuukai.
41 Nümüliajakalaka naa'in Jesús chi ayuuishikai sünain niyurulain
nütüna nünainmüin sünain naapaain nia:
—Tacheküin süpüleerua anainjachin pia —nümakalaka.
42 Anaichipa joo chi wayuukai. Nnojolüitpa aja'ttüin tü nütakat.
43 Nüjüta nümüshia Jesús chi wayuukai sünain nüchiajaain nia sünain
maa nümüin:
44 —Nnojo püküjain sümüin wayuu püchiki sünain teiyajüin pia. Pu'una
palajana eemüin chi sacerdotekai süpüla pii'iyatüinjatüin nümüin tü
pütakat süpüla naapüinjatüin nümüin Maleiwa tü pümü'ünüin oukta-
jatkat saa'u anaichipain pia, maa aka tü nuluwataakat anain Moisés paala
sümaiwa. Je sükajee tia, sütüjaajeechi aa'u pia wayuu sünain anaichipain
pia süpüla sa'akainjachin pia püchikua —nümakalaka Jesús nümüin.

45 Otta chi wayuukai, nnojoishi ko'utüin. Nu'unakalaka sümaa aküjaa
süchiki tü kasa anasü alatakat nüka. Je süka sütüjaaichipain naa'u Jesús
tü wayuukolüirua, nnojoishi ekeroteein sulu'umüin tü pueulokalüirua.
Makatüshi nia anooipa'a eere yüütüülin mmakat. Otta tü wayuukolüirua,
antüsü nünainmüin sulu'ujee mmakat süpüshua.

2

Eiyajünüshi wane wayuu oukta asa'achi

1 Je nüle'ejapa Jesús Capernaummüin süchikijee kojuya ka'i, aapüna
achikichi nia sünain nüntüichipain nipialu'umüin.
2 Je süka süntüin wayuu watta saalin nünainmüin, wotüsü tü miichikat
sütüma. Cho'ujaasü tü miichikat süpüleerua. Otta müshia Jesús, aküjüshi
nünüiki chi Maleiwakai sümüin.
3 Nantakalaka wane pienchishii wayuu tooloyuu nünainmüin Jesús
sünain nalü'üjiraain wane wayuu ayuuishi shii'iree niiyajeein nia. Oukta
asa'achi, oukta atünachi.
4 Je süka wainmain tü wayuukolüirua so'ulu'u tü miichi, isasü nachiki
ekeroloo nünainmüin Jesús. Naliikajaakalaka nümaa chi wayuukai chaa
süralo'umüin tü miichikat, süpüla naakatüinjatüin süralo'ujee iipünaa
naa'u Jesús. Je jutatapa shia, nashakatirüin tü süi kalu'ukot chi wayuu
oukta asa'achikai.
5 Nütüjaapa Jesús saa'u nanoula na wayuukana, aashajaashi nia nümüin
chi ayuuishikai:
—Tawalachee, talatirüitpa paainjala puulia —nümakalaka nümüin.
6 Je wane na wayuukana karalouktamaajana eejanakana sa'aka tü
wayuukolüirua, müsü naa'in:
7 “¿Jaraikai wayuu chi e'rüiyaaka aa'in wayumüin süpüleerua nünüiki
nümüin Maleiwa? Nnojoishi jerain Maleiwa sünain niain ainküin
nümüiwa alatiraa saainjala wayuu”.
8 Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin saa'u tü sulu'ukat naa'in na
karalouktamaajanakana, asouktüshi nia namüin:
—¿Jamüshii jia mojuka'a jünüiki tamüin sulu'u jaa'in?
9 Je wanaa sümaa tamüin nümüin chi oukta asa'achikai, “Talatirüitpa
paainjala puulia”, nnojoishi jütüjaain aa'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu,
sünain laülaain süpüla alatiraa saainjala wayuu.
10 Otta müsia joolu'u, jütüjaweechi aa'u taya sünain laülaain süka
tameechin nümüin, “Püsha'walaa, pülü'üjaa pu'ula, waraittaiwa pia”.
Aashajaashi joo Jesús nümüin chi oukta asa'achikai:
11 —Tamüshi paala pia: Püsha'walaa, pülü'üjaa pu'ula, pu'una pipi-
alu'umüin —nümakalaka nümüin.
12 Asha'walaamaatüshi joo chi wayuukai sünain naapaain tü nu'ulakat
sünain nu'unüin su'upala tü wayuukolüirua süpüshua. Ponokalaka ma'i
saa'in tü wayuukolüirua tü shi'rakat sünain maa:
—Anashaataleesia ma'i tü kasa we'rakat so'uka'i tüü, tü nnojotkat
we'rapü'üin paalainka —namakalaka sünain na'waajüin Maleiwa.

Eenakünüshi Leví nütüma Jesús

13 O'unüshi Jesús nüchikua sotpa'amüin tü palaakat. Je süntapa wane
wayuuirua watta saalin nünainmüin, o'ttüshi nia sünain nikirajüin naya.
14 Je sünain nu'unüin yalajee, eeshi nüpüla wane wayuu kanüliashi
Leví, chi nüchonkai Alfeo, joyotüin eere ni'yataale. Okotchajüi neerü
nümüin chi sülaülashikai mma.

—Anashi tamaatalai pia —nümakalaka Jesús nümüin.

Nüsha'walaakalaka joo Leví sünain o'unaa nümaa Jesús.

15 Shiasa süchikijee tia, neenakakalaka Leví wainma wayuu nipialu'umüin sünainmüin wane ekawaa nüpüla Jesús namaa na nikirajüinkana, süka wainmain wayuu oushikajaakat nüchiirua. Je na'aka na wayuu eküshiikana, eeshii wainma na kaainjaraliikana naashin na fariseokana, maa aka na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma.

16 Otta na karalouktamaajanakana na'aka na wayuu fariseokana ne'rapa Jesús sünain nikaain namaa na kaainjaraliikana oo'ulaka na okotchajüliikana neerü, mojusü nanüiki namüin na nikirajüinkana sünain namüin namüin:

—Jamüshi cheje eera nikaaka'a chi ekirajüikai jia namaa na eekana kaainjaraliin maa aka na okotchajüliikana neerü —namakalaka namüin.

17 Naapapa Jesús tü namakat na fariseokana namüin na nikirajüinkana, nüsouktakalaka ne'ipajee:

—Wane wayuu eekai nnojolüin ayuulin, nnojotsü che'ojaain tottoolu sümüin. Shia che'ojaaka amüin eekai ayuulin. Sükajee tüü, antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla achajawaa süchiki eekai kaainjaralüin shii'iree sükatalaain suulia saainjala. Nnojoishi taya antüshin süpüla achajawaa süchiki eekai maainjalain saa'in namüin —nümakalaka Jesús namüin.

Asakinnüshi Jesús soo'opünaa tü aamüjaakat

18 So'u wane ka'i, aamüjüshii na nikirajüinkana Juan. Müshii aka na fariseokana sünain aamüjaa. Süntakalaka wane wayuuirua nünainmüin Jesús sünain nasakirüin nia sünain maa nümüin:

—Aamüjapü'üshii na nikirajüinkana Juan wanaa sümaa aashajawaa nümaa Maleiwa, maa'aya aka na nekirajüinkana na fariseokana. ¿Jamaka'a joo na pikirajüinkana nnojoliika'a naamüjüin? —namakalaka nümüin Jesús.

19 Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee sünain nikirajüin naya süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma sünain nümüin namüin:

—Tü wayuu antakat sünain shikiira wane ka'wayuusee, anasü talatüle saa'in sümaa nnojolüin mojuin saa'in wanaa sümaa eein chi ka'wayuuseshikai namaa. Nnojoleena aamüjüin wanaa sümaa eein nia namaa.

20 Akaajaa tayakai joolu'u, süka eein taya namaa na tekirajüinkana, anasü talatüle naa'in. Alu'ujasa mapa takatalaapa noulia, eeshii süpüla naamüjüin.

21 “Nnojotsü anain müleka shi'yotoonüle wane shi'ipa kuluulu eekai jeketüin süpüla ekeittiajünaa süka wane ashe'in eekai laülaain. Amojujaajeerü süpüshua wanaa sümaa süshijaanüin süka süsüküijaweerüin. Akaajaa jiakana, nnojotsü anain masütaajule jia sünain tü jünoujakat paala wanaa sümaa jünoujain tü pütchi jeket tekirajakat anain.

22 Maa'aya aka wane wiino. Müleka süla'annüle wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai laülaain, eesü süpüla süchatajaain tü paa'atakat sütüma jashü'üpa. Amülouleerü tü winokot oo'ulaka tü paa'atakat. Shi'itaaneekalaka wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai jeketüin”.

Laülaashi Jesús saa'u tü ka'i sheemeraakat o'u wayuu

23 So'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, awaralijaashi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'u wane wopu pasanainpünaa sünain wane yüüja.

Je sünain waraittüin na nikirajüinkana, nasürüttapünaain wane a'ttiee kanüliasü “trigo”.

24 Otta na fariseokana, süka müin aka saa'in wane a'yatawaa tü naa'inrakat na nikirajüinkana Jesús naashin, namakalaka nümüin Jesús:

—Saashin tü nüshajakat Moisés, nnojotsü anain süpüla naa'inrüin na pikirajüinkana tia so'u tü ka'i weemeraakat o'u —namajaakalaka nümüin Jesús.

25 Asouktüshi Jesús joolu'u namüin na fariseokana saa'u nnojolüin kaainjalaain tü naa'inrakat na nikirajüinkana naajüin:

—Soto jaa'in tü naa'inrakat David paala sümaiwa wanaa sümaa müliain süka alin jamü nümüin je namüin na nütünajutkana.

26 So'u tü ka'i nuluwataakat o'u Abiatar chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana, ekerotshi David sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa sümaa shi'itaanüin tü pan aapünajatkat nümüin Maleiwa. Tü pankat naashin Moisés, nnojotsü shika'ain sümüinjatüin wayuu eekai eein ne'e. Naya eküinjanaka namüiwa, na sacerdote judíokana. Otta David, naapaain tü pankat sümaa niküin, je naapüin süpüshi namüin na nütünajutumuyuukana. Je nnojoliishii süsalain naya tü naa'inrakat nütüma Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin na fariseokana.

27 Aashajaashi Jesús nüchikua:

—Je wayuu süpüshua, nnojotsü akumajuushin nütüma Maleiwa süpüla apüleeruainjatüin saa'in so'u sükalia eemerawaa. E'itaaushi tü ka'ikat süpüla jaloulinjatüin sümüin wayuu.

28 Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, taya laülaashika saa'u tü ka'i sheemeraakat o'u wayuu. Je sükajee tia, nnojoliishii kaainjalain na tekirajüinkana saaliijee tü naa'inrakat —nümakalaka Jesús namüin.

3

Üttüsü naa'in na fariseokana nümüin Jesús

1 So'u wane ka'i, ekerotshi Jesús nüchikua sulu'umüin tü ekirajüleekat. Eejachikalaka nüpüla wane wayuu joso ajapüchi.

2 Je na fariseokana, süka naapeein nikii Jesús, eekalaka ma'i naa'in nüpüla müleka niiyajüle so'u tü ka'i eemeraanakat o'u, shii'iree “Kaainjarai nia süka ni'yataain so'u tü ka'i eemeraanakat o'u sünain niiyajüin wane wayuu”, namüinjanain sümüin wayuu.

3 Otta Jesús,

—Püsha'walaa yala pasanainmüin sünain tü wayuukolüirua —nümakalaka nümüin chi wayuu joso ajapüchikai.

4 Nümakalaka joo Jesús namüin na fariseokana:

—Saajüin tü nüshajakat Moisés, ¿kasa anaka süpüla waa'inrüinjatüin so'u tü ka'i eemeraanakat o'u? ¿Anasü müleka waa'inrüle tü kasa eekai anain? ¿Shiataapa eekai mojuin? ¿Anasü müleka waa'inmajüle wayuu suulia ouktaa? ¿Shiataapa anain wo'utüle saa'in? —nümakalaka namüin.

Ko'utüshii ne'e naya nuulia.

5 Niirakaakalaka Jesús namüin na wayuukanairua napüshua sünain jashichin nia namüin. Mojusü naa'in Jesús süka manoujüinyeein naya nünüiki. Nümakalaka joolu'u nümüin chi joso ajapüchikai:

—Puwasta tü pajapükat.

Je süka naa'inrüitpain tü nümakat nümüin, anale'eitpa tü najapükat.

6 Otta na fariseokana, noju'innajaakalaka nanainmüin na nümaajanakana Herodes sünain namajiraain namaa:

—¿Kasa waa'inrüinjatka süpüla wo'utirüinjatüin naa'in? —müshii naya.

Antüsü wayuu watta saalin nünainmüin Jesús

7 Nu'unakalaka Jesús namaa na nikirajüinkana suulia tü wayuukolüirua sotpa'amüin tü palaakat. Otta wayuu watta saalin sulu'ujee tü mmakat Galilea, oushikajaasü nüchiirua.
8 Je süka saapüitpain wayuu wainma nüchiki Jesús sünain naa'inrüin kasa anasü, antüsü joolu'u nünainmüin sulu'ujee tü mmakat Judea, sulu'ujee tü pueulokat Jerusalén, oo'ulaka sulu'ujee tü mmakat Idumea. Antüshii na chaje'ewaliikana wüinpümüin saa'ujee tü süchikat Jordán oo'ulaka sulu'ujee tü mmakat pejekat sünain tü pueulokalüirua Tiro oo'ulaka Sidón.
9 Süka wainmain tü wayuukolüirua, nuluwataain Jesús na nikirajüinkana süpüla yapainjatüin wane anua nüpüla suulia sülainjirain nia.
10 Süka saapüin nüchiki Jesús sünain niiyajüin wayuu wainma, arütkaasü joolu'u tü wayuukolüirua eekai ayuulin sünain chentaawain süpüla shipettüin nia shii'iree anain shia nütüma.
11 Otta tü wayuu kale'eru'usükalüirua yolujaa, shi'rapa Jesús, su'wachiraakalaka nümülatu'umüin sünain su'waatinnüin sütüma tü yolujaakalüirua:
—Pia Nüchonkai chi Maleiwakai —sümakalaka.
12 Otta nüchiajaain shiairua suulia su'walakajüin nüchiki sainküin wayuu.

Aneekünüshii na polookana piammüin Aluwataaushikana

13 Je süchikijee tia, o'unüshi Jesús saa'upünaa wane namüna sünain neenaküin na wayuu nüchekakana süpüleerua nümaain. Je narütkaapa nünainmüin,
14 nüneeküin poloo piammüin na'akajee. Ni'itaakalaka joo nanülia “Aluwataaushi” münüin, süka nuluwataainjanain naya sünain aküjaa nünüiki sümüin wayuu.
15 “Taapüin laülawaa joolu'u jümüin süpüla ayu'laa yolujaa süle'eru'ujee wayuu”, nümakalaka namüin.
16 Anuu nanülia na polookana piammüin wayuu aneekuushikana nütüma: Simón, chi e'itaanakai anülia Pedroin nütüma Jesús.
17 Jacobo nümaa Juan nüchonnii Zebedeo, na ni'itaakana anülia Boanerges. (Je tü nanüliakat, “Sütürüla Juya”, malu'ut.)
18 Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, je Tomás. Jacobo chi nüchonkai Alfeo. Tadeo. Simón, wane no'utku na wayuukana kanüliakana Zelote.
19 Je Judas Iscariote chi aapüinjachikai nikii Jesús.

Nia Maleiwa kapülainka atüma Jesús

20 Shiasa süchikijee tia, ekerotshi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'umüin wane miichi. Sükotchajaakalaka süchikua wane wayuu watta saalin nünainmüin. Kapüleekalaka namüin nekaain saa'ujee tü wayuukolüirua.
21 Shiasa natüjaapa naa'u Jesús na nüpüshikana sünain chenta'ain sümüin tü wayuukolüirua nünain, nasaajaweein nia yalajee. “Maa'inkai cheje aa'in nia”, namajiraakalaka.
22 Otta na karalouktamaajanakana antakana Jerusalénjee, aashajaajiraashii naya sünain maa: “Süka niain Beelzebú chi sülaülakai yolujaa eein nümaa, pülakalaka nia süpüla ayu'laa yolujaa”, müshii naya.

23 Neenajakalaka Jesús tü wayuukolüirua nünainmüin süpüla nikirajüinjanain naya süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma:
“¿Jamakuaippat süpüla nüjütajaajiraainjachin ne'e Satanás nümüiwa,
chi sülaülakai yolujaa?
24 Müleka sütkaajiraale wane wayuuirua, aja'lajaajiraweena naya.
25 Je müleka sü'ülüjaale wane wayuu sümaa tü süpüshikat,
pa'ünüüwaweerü.
26 Akaajaa Satanás, müleka nujuittirüleje tü yolujaakalüirua sünain
nütkaain sümaa, oo'ulaajeechi nia suulia aluwatawaa.
27 Nnojotsü süpüla asaajaanüin nükorolo wane wayuu eekai
katsüin. Alu'ujasa müleka nüntüle wane ka'ruwarai nünainmüin eekai
katsüinreein ma'i nuulia, ayamülüneechi chi wayuukai nütüma, je
alü'üjüneerü tü nükorolokot nüma'anajee. Akaajaa tayaka'iya. Süka
niyamülüichipain tatüma chi sülaülashikai yolujaa, tountüin tayu'lüin
yolujaa.
28 Shiimain ma'i tü tamakat joolu'u jümüin: Eesü süpüla sülatinnüin
saainjala wayuu suulia nütüma Maleiwa. Ja'itakaje mojuin sünüiki
nümüin Maleiwa, eesü süpüla sülatinnüin suulia tia'aya.
29 Akaajasa müleka niale chi Naa'inkai Maleiwa mojuin amüin pütchi,
müiria nnojolüin alatinnüin suulia tü makat, nnojotsü joolu'u je nno-
joleerü mapeena”, nümakalaka Jesús namüin.
30 Müsü nünüiki Jesús sümüin tü wayuukolüirua süka “Yolujaa ne'e”
namüin na karalouktamaajanakana nümüin chi Naa'inkai Maleiwa chi
niyu'lakai aka yolujaa.

Tü niikat je na nuwalayuukana Jesús

31 Süntataalakalaka joolu'u tü niikat Jesús namaa na nimüliayuukana.
A'atapajüshii naya yala anooipa'a sünain neenakirüin nia süka naasha-
jaweein nümaa.
32 Naapinnakalaka Jesús sütüma tü wattakat saalin wayuu joyotokana
nü'ütpa'a:
—Naa tü püikat anooipa'a oo'ulaka na puwalayuukana. Aashajaweeshii
pümaa —nümünakalaka.
33 Asouktüshi Jesús:
—Takü̇jeerü joolu'u jümüin jaralüin tü teein oo'ulaka jaraliin na
tawalayuuin —nümakalaka namüin.
34-35 Je nümakalaka namüin na wayuukana napüshua sünain niirakaain
namüin na wayuu joyotokana nü'ütpa'a:
—Tü wayuu “teikat” je na wayuu “tawalayuukana” tamüinjanakana
amüin, naya na eekai naa'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain chi
Maleiwakai maa aka naairua —nümakalaka Jesús namüin.

4

Süchiki wane mma apünajünakat alu'u

1 O'ttüshi Jesús sünain ekirajaa nüchikua sotpa'a tü palaakat. Shi-
asa süka wattain saalii tü wayuu okotchajaakalüirua nünainmüin,
no'otookalaka sulu'u wane anua sünain nüikkalaain süpüla ekirajaa
yalajee shirokujee tü palaakat.
2 Ekirajüshi nia sünain kasa wainma süka sukuaippa tü kasa
e'nnaajünakat sainküin mma sünain nümüin namüin na wayuukana:
“Jaapa tanüiki.

3 Eetaashi wane wayuu apünajüi. O'unüshi sulu'umüin tü niyüüjasekat
sünain nijinain tü nuwaüyekat.
4 Eesü waüyee ejituukat sulu'u wopu eere shiküin shia wuchii.
5 Eesü ejituukat sa'aka ipashira eere arülain mma. Osota müsüja'a shia
mayaainje arülain tü mmakat.
6 Shiasa susotapa, julumaatüsü sütüma tü ka'ikat süka arülain tü
mmakat süpüla tü suuralakat.
7 Eesü ejituukat sa'aka eejatüle paala mojuui keimsesü. Shiasa süsotapa
tü mojuuikat süchikua, eweeniraasü sümaa tü pünajütkat. Je oukta
müsia tü pünajütkat sütüma tü mojuuikat sümaa machoin sütüma.
8 Alu'usa wane waüyeekat, ejituushi saa'u mma anasü. Asotüsü,
emiyo'ulaasü sünain wattain saalii süchoin. Eesü eekai sujuittirüin
apünüin shikii süchon sünainjee waneesia so'u, eesü eekai sujuittirüin
aippirua shikii süchon sünainjee wane'eya, je eesü eekai sujuittirüin
poloo shikii süchon sünainjee wane'eya”, müshi joo Jesús sümüin tü
wayuukolüirua.
9 Shiasa kettaapa nünüiki Jesús, nümakalaka namüin: “Chi eekai
nüshateein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla niyaawatüinjatüin saa'u
tü tekirajakat anain”.

Asakinnüshi Jesús soo'opünaa tü nikirajiakat

10 Je wanaa sümaa nümüiwain Jesús, asakinnüshi natüma na polookana
piammüin nikirajüin je wane wayuuirua nümaajana sünain jamalu'ulüin
tü nikirajüitpakat anain süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin
mma.
11 Nüsouktakalaka Jesús namüin: “Nnojotsü atüjaanüin aa'u paala
süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Otta müshia joolu'u,
o'ttüichipa nia sünain nii'iyatüin shia jümüin jiakana tekirajüinkana. Otta
na wane wayuukanairua, e'ikünüshii naya ne'e süka sukuaippa tü kasa
e'nnaajünakat sainküin mma,
12 süpülajatü shikeraajüin tü nünüikikat chi Maleiwakai aküjünakat
paala sünain maa:
‘Ja'itatataairü ma'i naapüin otta ne'rüin,
nnojottataaleerü nayaawatüin aa'u.
Nnojoishii naya anoujeein tanain
süpüla talatirüinjatüin naainjala noulia’,
müsü nünüiki Maleiwa”.

Süchiki sünain jamalu'ulüin tü mma apünajünakat alu'u

13 Nümakalaka Jesús namüin: “Tekirajüinapa jia sünain wane kasa
süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. Saa'u nno-
jolüin jiyaawatayaain aa'u tü takújaitpakat jümüin, ¿jamakuaippaleerü
jiyaawatüin aa'u müleka shiale takuaippain tüü sünain ekirajaa jia
tachikua'aya?
14 Chi apünajüikai, nia niyaawaseka'aya chi aküjaikai nünüiki Maleiwa
sainküin mma.
15 Tü waüyee ejituukat sulu'u wopu, shia nakuaippa na wayuu eekai
naapüin ne'e nünüiki Maleiwa. Akatsa asütünamaatüin tü pütchikat
noulia nütüma Satanás suulia nanoujajüin sünain.
16 Je tü ejituukat sa'aka ipashira, shia nakuaippa na wayuu eekai naapüin
sümaa talataa aa'in tü nünüikikat Maleiwa aküjünakat namüin.
17 Müshii aka naya saa'in tü pünajüt julumaatakat, süka nanoujain
ne'e motso'o. Shiasa ne'rapa müliaa sünainjee tü nanoulakat, oo'ulaa
müshi'iya naya suulia anoujaa.

18 Je tü ejituukat sa'aka eejatüle paala mojuui keimsesü, shia nakuaippa
na wayuu eekai naapüin nünüiki Maleiwa.
19 Akatsa malaüle'erüin naa'in naya sünain anoujaa sükajee shapaain
naa'in saa'u tü katüinjatkat atüma no'u, saa'u tü alateetkat mapeena, je
sükajee kachiiruain ma'i naa'in washirüü, tü nnojotkat kalu'uin talataa.
20 Otta tü waüyee ejituukat saa'u mma anasü, shia nakuaippa na wayuu
aapakana nünüiki Maleiwa sümaa noonooin sümaa. Koo'omüinsü ma'i
namüin na wayuukana aa'inraa kasa anasü, maa aka tü pünajütkat
saa'ukat mma anasü, maa aka eekai sujuittirüin apünüin shikii süchon
sünainjee waneesia so'u, eekai sujuittirüin aippirua shikii süchon
sünainjee wane'eya, je eekai sujuittirüin poloo shikii süchon sünainjee
wane'eya", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Süchiki wane luusa chuwatsü iipünaa

21 Nümakalaka Jesús namüin: "¿Jalasü e'itaanüin wane luusa shipe-
jaanüle? ¿E'itaanüsü cheje suupünaa wushu? Nnojo. E'itaanüsü eere
süpülee luusa süpüla sünaküinjatüin kasa süpüshua.
22 Müleka sunujunnüle wane kasa, eweeteerü süchikua. Müsüya aka
tü nüchikikat chi Maleiwakai. Ja'itairü nnojolüin aküjünüin paala sümüin
wayuu sainküin mmakat süpüshua, aküjüneerü joolu'u sümüin.
23 Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla
niyaawatüinjatüin saa'u tü tekirajakat anain", nümakalaka namüin.
24 Ayatüshi aashajaain Jesús namaa sünain namüin namüin: "Anashii
müleka eere jaa'in sünain tü pütchi jaapakat. Müleka jülüjüle jaa'in
tü shiimüinkat tekirajakat anain jia, jiyaawateerü aa'u tü tamüinjatkat
jümüin mapeena.
25 Chi wayuu eekai jülüjain naa'in tü shiimainkat ekirajünakat anain
nia, ekirajüneechi nia soo'omüin. Akaajasa chi eekai nnojolüin kasajatüin
nümüin tü shiimainkat, asütüneerü nuulia tü ekirajünakat anain nia
paala", nümakalaka Jesús namüin.

Sukuaippa tü pünajütkat

26 Aashajaashi joolu'u sümüin tü wattakat saalii wayuu: "¿Jamüsü,
saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü
nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa wane yüüja eere
nüpünajüin wane wayuu sulu'u.
27 Je chi apünajüikai, wanaa sümaa na'atapajüin, ja'itaichi atunküin,
maa'aya aka katüle no'u, osotüsia ne'e nujuuna tü nüpünajüinkat je
müle'osü shia'aya sünain nnojolüin nütüjaain saa'u jamakuaippalüin.
28 Eweetüsü shia sümüiwa süle'eru'ujee mma. Osotüsü palajana tü
süpanakat. Eweeta müsia tü süsiikat süchikijee. Je süchiki tü süsiikat,
kachon müsia.
29 Oo'ulaka jakütapa tü pünajütkat, ashannüsü süka kettaaitpain
sükalia süpüla okotchajünaa", nümakalaka Jesús namüin.

Süchiki tü sü'ükat "mostaza"

30 Nümakalaka Jesús namüin: "¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaip-
pakat Maleiwa sünain aluwatawaa? ¿Jameerü tanüiki jümüin müleka
tekirajüle jia sünain süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin
mma?
31 Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa sü'ü tü
'mostaza' münakat. Mayaainje jo'uuchechoin ma'i shia wanaa sümaa
süpünajünüin,

32 osotüsü sütüma wane suu'ulia miyo'u. Müsia nukuaippa Maleiwa
sünain aluwatawaa. Mayaainje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u,
wainmeerü so'uweena wane ka'i”, nümakalaka Jesús namüin.
33 Müsü nünüiki Jesús sümüin tü wayuukolüirua sünain ekirajaa.
Müleka shiyaawatüle saa'u tü nümakat sümüin, ayatshia nia ekirajüin
soo'omüin.
34 Tü nikirajakat aka tü wayuukolüirua, shia süka sukuaippa tü kasa
e'nnaajünakat sainküin mma. Otta nümüiwa namaa na nikirajüinkana,
nüküjain kasain kayaawasein tü naashajaakat achiki.

Niimale'erüin Jesús wane wawai

35 Je motsapa ka'i so'u ka'ikat tia sünain eein Jesús yaa sulu'u tü anuakat,
—Anashii wo'unüle waneemüin sa'ata tü palaakat —nümakalaka Jesús
namüin na nikirajüinkana.
36 O'otooshii na nikirajüinkana Jesús sulu'u tü anuakat eere nia joyotüin
napüla süpüla o'unaa sulu'u tü anuakat suulia tü wattakat saalin wayuu.
O'unüsü wane anuairua nüchiirua.
37 Je süma'inru'u waraittüin tü anuakat shirokupünaa tü palaakat
natüma na nikirajüinkana, anta müsia joo wane wawai nanainmüin
sünain shi'yotüin palaa sulu'umüin tü anuakat.
38 Otta müshia Jesús, atunküshi shiinalu'u tü anuakat saa'u wane
ekiipalaa. Narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin:
—Ekirajüikalee, püchijiraa maala. Ouktüshii taa waya. ¿Jamüshi
nnojoika'a pükaaliijayaain waya suulia wüinsirajüin? —namakalaka
nümüin.
39 Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nüchiajaain tü wawaikat:
—Jimata pia —nümakalaka sümüin.
Ejimalaa müsia joo tia sütüma nünüiki.
40 Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:
—¿Jamüshii mmotka'a jia? ¿Jamüshii nnojoliika'a jünoujüin paala
sünain to'tte'erüinjanain jia suulia tü wawaikat? —nümakalaka namüin.
41 Ponokalaka ma'i naa'in na nikirajüinkana sünain namüin:
—¿Jaraikai wayuukai chii, kache'ekai amüin wawai oo'ulaka tü
palaakat?

5

Ajuittinnüsü watta saalii yolujaairua nüle'eru'ujee wane wayuu nütüma Jesús

1 Antüsü joolu'u tü anua kalu'ukot Jesús namaa na nikirajüinkana
waneemüin sa'ata palaakat eere kepiain wane wayuuirua kanüliajüsü
Gadareno.
2 Nüshakatapa Jesús sulu'ujee tü anuakat, eejachi nüpüla wane
wayuu kale'eru'ushi yolujaa. Antüshi nünainmüin sa'akajee tü
amouyuukalüirua.
3-4 Kepiashi nia sa'aka tü amouyuukat. Ja'itaichi kapüin atümaa nia süka
kaleena sünain nütüna oo'ulaka sünain nüsa'a, nüpülajaapü'üin. Isashi
nia achikii shii'iree nüta'ünnüin süpüla kapüin nia atümaa.
5 Warai mapü'üshi nia sa'wai je so'uka'i sa'akapünaa amouyuu je
soo'opünaa uuchi sünain nu'waatüin je sünain nükashalüin tü nütakat
süka ipa.
6 Shiasa ni'raiwa'aya Jesús ka'yatajee, awataashi nia nüpanapa sünain
nu'wachiraain yaa nümülatu'umüin.

7-8 Otta müshia Jesús,
—Pujuittaa nuulia —nümaja amüinrü tü yolujaakat.
Emetutsü joo sünüiki tü yolujaakat nüle'eru'ukat chi wayuukai:
—Jesúsuu, Nüchonka'iya Maleiwa Miyo'ushikai ma'i, ¿jamüinjatü takuaippa pütüma? Anakaja pansaale pünüiki nu'upala Maleiwa süpüla nnojolüinjatüin te'rüin tamüliala pütüma —süchuntakalaka ma'i nümüin.
9 —¿Kasaichi pünülia? —nümakalaka Jesús sümüin.
—Watta saalii, münüshii waya —sümakalaka nümüin Jesús.
10 Achuntüsü ma'i joo tü yolujaakalüirua:
—Nnojo püjütüin waya yaajee wattamüin —sümakalaka nümüin Jesús.
11 Eejatü wane püülüküirua wainma ekajaain maa aka tüsa saa'u wane namüna.
12 Nachuntüin ma'i na yolujaakana nümüin Jesús:
—Anakaja müleka püjütüle waya süle'eru'umüin tia püülükkalüirua —namakalaka.
13 —Ju'una jümaarüleen —nümakalaka Jesús namüin.
Ojuitta müsüja tü yolujaakalüirua nüle'eru'ujee chi wayuukai süpüla shikerolüin süle'eru'umüin tü püülükkalüirua. Eejatüja'a maa aka 2.000 püülükü. Apantajaayaa müsü saa'ujee tü namünakat shirokumüin tü palaakat. Oo'uwo'utkalaka shia süpüshua.
14 Na arüleejüliikana tü püülükkalüirua, apantajaashii naya sulu'umüin tü pueulokat je sainküin mma sünain aküjaa süchiki tü alatakat.
15 Otta na wayuu aapakana nanüiki sulu'u tü pueulokat, o'unüshii naya nünainmüin Jesús. Je nantapa nünainmüin, ne'rüin chi wayuukai ojuittinna ouliachikai yolujaa, sünain kashe'inchipain nia otta nnojolichipain mamainnain, sünain joyotüin nü'ütpa'a Jesús. Eimolojooshii naya ne'rapa nia.
16 Otta na wayuu eejanakana wanaa sümaa niiyajünüin chi wayuukai, naküja achikichi nia sümüin tü antüsükalüirua je süchiki tü püülükkalüirua.
17 Je na wayuu Gadarenokana, nachuntüin ma'i nümüin Jesús süpüla nu'unüinjachin sulu'ujee tia mmakat.
18 Je wanaa sümaa no'otooin Jesús sulu'umüin tü anuakat süpüla ale'ejaa Galileamüin, arütkaashi joo chi ojuittinna ouliachikai yolujaa nünainmüin shii'iree nu'uneein nümaa.
19 Otta müshia Jesús, niyouktüin süchiki nümaainjachin nia, sünain nümüin nümüin:
—Anashi püle'ejüle püchikua pipialu'umüin sünainmüin tü püpüshikalüirua sünain püküjain süchiki tü kasa anasü naa'inrüitpakat chi Maleiwakai pümüin sünain nümüliajüin pia —nümakalaka Jesús nümüin.
20 O'unüshi joo chi wayuukai sulu'upünaa tü mma kanüliakat Decápolis sünain aküjaa sümüin wayuu süpüshua süchiki tü kasa anasü naa'inrüitpakat Jesús nümüin. Je ponosü ma'i saa'in tü wayuukolüirua tü nüküjakat namüin.

Wane jintut kato'ulu nütüma Jesús oo'ulaka wane jierü ayuuisü anasü nütüma

21 Shiasa mapa, ale'ejüshi Jesús nüchikua waneemüin sa'ata tü palaakat. Je chamüin cha'aya, outkajaasü wayuu watta saalin nünainmüin sotpa'a palaa.

22 Nüntakalaka wane wayuu kanüliashi Jairo, wane laülaashi sulu'u tü
ekirajüleekat tü judíokolüirua. Je ni'rapa Jesús, nüsapainyo'ukashi nia
nümülatu'umüin sünain
23 nüchuntüin nümüin süka süpüshua naa'in sünain nümüin nümüin:
—Kaalin taya püpüla, amotsojünüsü saa'in tü tachonkot sütüma
wane ayuulii. Tatüjaa aa'ulu müleka pu'unüle sünainmüin sümaa
pi'itaainjatüin pajapü sünain, kateerü o'u süchikua —nümakalaka
nümüin Jesús.
24 Nu'unakalaka Jesús nümaa. Wanaa sümaa waraittüin Jesús nipi-
alu'umüin Jairo, chentaawasü wayuu watta saalii nünain.
25 Je sa'aka tü wayuukolüirua, eejatü wane jierü ayuuisü. Polooirü
piammüin juya amülain isha sümüin.
26 Müliasü ma'i saa'in sütüma tü ayuuliikat. Aja'lajaasü tü sünneetsekat
so'uinnain tottoolu. Nnojotsü anayaain natüma. Ja'itairü e'rajaanüin
sütüma tottoolu wainma, isasia ne'e nachiki tü ayuuliikat.
27 Sütüma sütüjaain naa'u Jesús sünain nütüjain eiyajaa wayuu,
amülü'iraasü shia sa'akajee tü wayuukolüirua nünainmüin süpüla
shipettüin nüshe'in.
28 “Müleka tepettüle ne'e sot nüshe'in, aneerü taya”, mapü'üsü saa'in
süle'eru'u.
29 Je shipettapa shia, anaitpa, nnojolüitpa amülain isha sümüin. Je
sütüjaaitpa aa'ut sümaa anaitpain shia süka saawalaain saa'in süle'eru'u.
30 Nütüjaamaata aa'ulu Jesús sünain niiyajüitpain wane wayuu. Aju-
nunajaashi nia sünain,
—¿Jara epettaka tashe'in? —sünain nümüin sümüin tü wayuukolüirua
wattakat saalii.
31 —¿Jamüshi “¿Jara epettaka tashe'in?”, pümaka'a? Watta'asa saalii
wayuu chentaawakat pünain —namakalaka na nikirajüinkana nümüin.
32 Masütaajusai joo Jesús sünain eirakawaa sümüin tü wayuukolüirua
shii'iree ni'reein tü wayuu epettakat nüshe'in.
33 Sütüjaapa saa'u tü jietkat tü kasa anasü alatüitpakat sümüin,
sürütkaakalaka nünainmüin Jesús sümaa momoluu sünain
süsapainyo'ukain shia nümülatu'umüin. Süküjakalaka nümüin sünain
shiain epettüin tü nüshe'inkat je sünain anaitpain shia nütüma.
34 Nümakalaka Jesús sümüin:
—Nii waa'iraa, anaitpa pia süka pünoujain tanain. Anasü pu'unüle
sünain anain paa'in. Müiria nnojolüin müliain pia sütüma tü ayuuliikat.
35 Wanaa sümaa naashajaain Jesús sümaa tü jietkat, süntakalaka
joo wane wayuuirua nipialu'ujeejatü Jairo chi laülaashikai sulu'u tü
ekirajüleekat, sünain nümüin nümüin:
—Ouktüitpa tü püchonkot. Puu'ulaa suulia peenajaain chi Ekirajüikai.
36 Otta Jesús, nnojotsü jamajatüin nümüin tü aküjünakat natüma na
wayuukana. Nümakalaka nümüin Jairo:
—Nnojo piyo'ujaain aa'in. Pünouja ne'e tanain süpüla anainjatüin tü
püchonkot.
37 Niyouktakalaka Jesús süpüleerua su'unüinjatüin tü wayuukolüirua
nümaa. Na o'unakana nümaa, naya ne'e na nikirajüinkana: Pedro, Jacobo
oo'ulaka Juan chi nuwalakai Jacobo.
38 Shiasa nüntapa Jesús nipialu'umüin Jairo, eesü wane wayuuirua
a'waatüin ma'i shi'iralu'u saalii tü jintutkot.
39 Je nikerolopa sulu'umüin tü miichikat,

—Nnojo ji'yalajüin. Tü jintutkot, nnojotsü ouktüin, atunküsü ne'e —nümakalaka Jesús sümüin.
40 Otta tü wayuukolüirua, süsirajakalaka nüka Jesús sütüma tü nümakat.
Nujuittirakalaka Jesús anooipa'amüin süpüshua tü wayuukolüirua. Naya ne'e ekerotoko nütüma eemüin tü müliashiikat chi süshikai oo'ulaka tü shiikat je na nikirajüinkana eejanakana nümaa.
41 Naapaakalaka tü jintutkot süka sajapü sünain nümüin sümüin:
—*Talita, kumi.*
(Je tü pütchikat, "Tachee, püchijiraa maala, müshi taya pümüin", malu'ut.)
42 Asha'walaa müsia tü jintutkot sümaa suwara'iraain. (Müitka poloo piammüin juya suuyase.) Ponusü ma'i saa'in tü wayuukolüirua tü shi'rakat.
43 Otta Jesús, nüchuntale'einya saapünüinjatüin eküülü sümüin tü jintutkot je ni'ita'aleein napüleerua na wayuukana sünain nnojolüinjatüin na'walakajüin süchiki sainküin wayuu.

6

Nnojoishi kachipünaain aa'inyüü Jesús cha'aya Nazaret

1 Nu'unakalaka Jesús yalajee yala namaa na nikirajüinkana eemüin tü pueulo eejachire nia tepichiiwa'aya.
2 Je so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, o'ttüshi nia sünain ekirajaa sulu'u tü ekirajüleekat.
—¿Jarai cheje kekiika atüma chii? ¿Jarai cheje pülashika atüma süpüla aa'inraa tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa? —müsü wayuu wainma süka ponüin ma'i saa'in tü nümakat Jesús.
3 Otta waneeirua, nnojoishi kasajachin nia namüin. Asakiijirawa'ain müshii:
—Watüjaa aa'uchi nia sünain niain chi a'yataaikai sümaa taapüla. Je we'raajüin María tü niikat oo'ulaka Jacobo, José, Judas je Simón na nimüliayuukana. Otta na nüshunuukana, kepiashii yaaya sulu'u tü pueulokat wanaa wamaa —namakalaka.
4 Nümakalaka Jesús namüin:
—Tamüshii paala jia: Müinka nüntüle wane nünüikimaajachi Maleiwa nuumainpa'amüin, mojuteechi nia sütüma tü wayuukolüirua je sütüma tü nüpüshikalüirua —müshi namüin süka mojutüin nia natüma.
5 Je tü manoulaa eekat nanain na wayuukana cha'aya, süta'ülüin tü kasa anasü naa'inreekat Jesús, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Waneesia ne'e ni'itaain najapü sünain wayuu palitchon süpüla anainjatüin nütüma.
6 Je ainkuusü ma'i naa'in Jesús süka manoulain na wayuukana cha'aya.

Aapünüsü laülawaa namüin na polooshiikana piammüin

Shiasa süchikijee tia, o'unüshi Jesús sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua sünain ekirajaa.
7 Neenakakalaka na Aluwataaushikana polooshiikana piammüin sünain nüjütüin naya piamawalin süpüla akujaa tü nüchikikat. Naapüin laülawaa namüin süpüla ajuittiraa yolujaa suulia wayuu.
8 Nümakalaka Jesús namüin:
—Nnojo jülü'ujüin jüshe'in, jimia, jükapateetse, je jünneetse. Waneesia ne'e jülü'ujeerüin wunu'u jüshepü'ujia.

9 Nnojo jülü'üjüin suwala'ata jüsapaatse je suwala'ata jüshe'in.
10 Shiasa wanaa sümaa jüntüin sulu'umüin wane pueulo, nnojolüinjatü
jii'iratüin tü miichi jüntakat alu'u palajana.
11 Je müleka nnojoliire kapülain aa'inyüü jia sulu'u wane pueulo
je shiyouktünüle tü pütchi jüküjüinjatkat sümüin, ju'unamaata suulia
sünain jo'otojooin tü mmakat sünainjee juu'ui jüma'ichikü shiyaawase
jümüin: “Nnojotsü wasirüitpain eekai manoujüinyeein ale saa'in ne'e”.
12 No'unakalaka joo na polooshiikana piammüin sulu'upünaa tü pueu-
lokat süpüshua sünain naküjain nüchiki Cristo sümüin wayuu shii'iree
shiyaawajaainjatüin suulia saainjala.
13 Nojuittirüin wainma yolujaa suulia wayuu je anasü suulia ayuulii tü
wayuu o'yotünakat aa'u seita natüma.

Süchiki nu'utia naa'in Juan chi owoutisaajüikai

14 Otta müshia Herodes, chi sülaülashikai mma, naapa achikichi Jesús
süka wattaitpain nüchiki sainküin mma. Müsü sünüiki wane wayuu
nüchiki:
—Chi Jesúskai anülia, nia'aya ne'e naa'in wamüin Juan chi owouti-
saajüikai, oso'iraataasü eera naa'in süchikijee ouktaa. Müshijese'e
pülashin nia süpüla aa'inraa tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa
nümüiwa.
15 Shiasa süküjala waneeirua:
—Niataa Elías.
Otta sünüiki wane'eya:
—Niataa wane nünüikimaajachi Maleiwa maa aka na nünüikimaajana
namaiwajanakana.
16 Shiasa naapapa Herodes tia, majataasü naa'in: “¿Nia cheje eera Juan
chi tashottirakalinka anulu? ¿Oso'iraasü cheje naa'in eera?”
17-18 Je nüchiki Juan wanaa sümaa nu'utinnüin aa'in paala, müsü mayaa:
Eejattaa wane jierü kanüliasü Herodías, tü nu'wayuusekat Herodes.
Nu'wayuuse paala Felipe chi nimüliakai. Shiasa nümapü'ükalaka Juan
nümüin Herodes: “Nnojotsü anain nu'upala Maleiwa pu'wayuusein tü
jierü nu'wayuusekat paala chi pimüliakai”. Je saa'ujee tia, ata'ülinnüshi
Juan nütüma sümaa nüpüreesajüin.
19 Shiasa Herodías, su'utiree aa'inchi ma'i Juan, süka üttüin saa'in
nünain. Akaisa isain süchiki
20 süka niyouktajüin sümüin Herodes. Kojutshi ma'i Juan nütüma süka
nütüjaain saa'u sünain naa'inrüin tü nuluwataakat anain Maleiwa je
sünain nükatannüin nütüma süpüla ni'yataain nümüin. Keejiapü'üsü
nümüin nünüiki mayaainje müin aka kapüleekai shia nümüin.
21 Süntakalaka joo wane ka'i ananuwasü saa'in sümüin Herodías süpüla
su'utirüinjatüin naa'in Juan. Eejattaaja wane mi'iraa nütüma Herodes
su'utpünaa nikeraajüin juya. Neenajirakalaka sünain tü mi'iraakat na
laülaayuushiikana oo'ulaka na sülaülashiikana surulaat oo'ulaka na
sülaülashiikana tü mmakat Galilea.
22-23 Je shikerolapa tü süchonkot Herodías sünain oyonnajaa su'upala tü
wayuukolüirua, talatüsü ma'i naa'in Herodes je napüshua na wayuukana.
Nümakalaka joo Herodes sümüin tü majayütkat:
—Tamüsü paala pia no'upala naairua: Püchunta kee'ireekat paa'in.
Müleka pücheküle süse'eru'upünaa tü mma taluwataakat alu'u,
pümüinjeerü.
24 Sujuittaakalaka tü majayütkat sünainmüin tü shiikat sünain asakiraa:
—¿Kasa cheje paala tachuntaka nümüin? —sümakalaka sümüin.
Süsouktakalaka tü shiikat sümüin:

—Puchunta nümüin tü nikiikat Juan chi owoutisaajüshikai —sümakalaka.
25 Ale'ejaa müsia tü majayütkat nünainmüin Herodes sünain sümüin nümüin:
—Püntira pümata tamüin sulu'u wane pülaata tü nikiikat Juan chi owoutisaajüikai.
26 Mojukalaka ma'i naa'in Herodes sütüma tü süchuntakat. Shiasa saa'u pansaaitpain nünüiki sümüin su'upala tü wayuukolüirua, naa'inrüinjatü tü süchuntakat nümüin.
27 Nümakalaka nümüin wane surulaat:
—Pu'una nünainmüin Juan chi püreesashikai püshottaiwa nunulu.
O'una müshia chi surulaatkai eemüin tü kaatsetkat süpüla naa'inrüinjatüin tü aluwataanakat anain nia.
28 Nüntitkalaka tü nikiikat chi müliashiikai sulu'u wane pülaata sünain naapüin shia sümüin tü süchonkot Herodías. Shi'ikajaakalaka shia sümüin tü shiikat.
29 Otta müshi'iya na nikirajüinkana Juan natüjaapa saa'u nu'utünüin aa'in, antüshii naya sünain asaajaa chi müliashiikai süpüla ne'itaain sulu'umüin wane woowira.

Ekitshi Jesús watta saalii wayuu

30 Ale'ejüshii joo na Aluwataaushikana polooshiikana piammüin nünainmüin Jesús sünain naküjain nümüin süchiki tü kasa naa'inrakat je süchiki tü nekirajakat anain sainküin mma.
31 Je süka süntapaayaa sümüin wayuu wainma nünainmüin Jesús namaa na nikirajüinkana, je süka mojunuain namüin eemerawaa otta ekawaa, müshi Jesús namüin:
—Joo'uya tamaaiwa jia chamüin eere yüütüülin mmakat süpüla jeemeraainjanain —nümakalaka namüin.
32 No'otookoloko namüiwa sulu'u wane anua sünain no'unüin chamüin eemüinre yüütüülin mmakat.
33 Shiasa tü wattakat ma'i saalii wayuu sütüjaapa naa'u Jesús je na nikirajüinkana sünain no'unüin, o'unüsü sulu'ujee tü pueulokalüirua süpüshua. Awanaajüshii sümaa nantüin nüpüleerua Jesús.
34 Wanaa sümaa nüshakatüin Jesús sulu'ujee tü anuakat, ni'rüin tü wayuu wattakat saalii. Nümüliajakalaka shia süka walakatüin maa aka saa'in anneerü eekai memekeetsein. Nu'ttakalaka sünain ekirajaa shia sünain kasa wainma.
35 Shiasa motsopa ka'ikat, narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin sünain namüin nümüin:
—Ekirajüikalee, yüü'üyütüüisü ma'i tü mmakat, je alü'ütsü süpüla shipiyu'ujaain.
36 Anasü müleka püjütüleirua su'unaiwa sulu'umüin tü pueulokalüirua je sainküin shipia wayuu nayalajaiwa tü neküinjatkat —namakalaka nümüin.
37 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Jaapa jiakana neküin.
Namakalaka nümüin:
—¿Pücheküin süpüleerua wayalajüin tü wattakat saalii eküülü napüla? Ja'itayaakaje palirawalin neküin, nnojoleerü asetaain naka sujut shi'yataain wayuu so'u mekiisat kashi —namakalaka.
38 —¿Jera pan eekat jüma'ana? Ji'rajaapa jütüjaaiwa saa'u —nümakalaka Jesús.

—Ja'raisü pan je piamasü ne'e jime asijuushi eekat wama'ana —namakalaka natüjaapa saa'u.
39 —Anakaja jüikkale'erüle tü wayuukolüirua saa'u tü alamakat sünain katatawalin naya —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.
40 Naikkalaakalaka na wayuukana sünain ja'raiwalin je polo'owalin shikii.
41 Naapaakalaka joo Jesús tü ja'raisükat pan je tü piamasükat jime. Niirakaakalaka iipünaamüin sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshanaajakalaka joo tü pankat süpüla nottonojüinjatüin na nikirajüinkana süka tü wayuukolüirua. Akaataaja joo sukuaippa tü piamasükat jime nütümaya.
42 Ekühii napüshuale'eya je emirashii sünainjee.
43 Je süchikijee, okotchajünüsü tü napütaalakat natüma na nikirajüinkana, maa aka poloo piammüin katto'ui.
44 Eejana maa aka 5.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua süpüshua.

Waraittüshi Jesús soo'opünaa tü palaakat

45 Shiasa mapa süchikijee tia, nüjütüin Jesús na nikirajüinkana süpüla no'unüinjanain nüpüleerua. No'otookoloko sulu'u tü anuakat sünain no'unüin namüiwa nüpüleerua waneemüin sa'ata tü palaakat, eemüin tü pueulo kanüliakat Betsaida, süma'inru'u nüpütaain Jesús süpüla tü wayuukolüirua.
46 Shiasa süchikijee nüpütaain süpüla, o'unüshi Jesús nümüiwa saa'umüin wane namüna süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa.
47 Je motsapa ka'i, eeshi nia nümüiwa saa'u tü namünakat. Otta müsia tü anua kalu'ukot na nikirajüinkana, wattasü shia suulia tü mmakat.
48 Ni'rakalaka na nikirajüinkana cha'aya pasanain sünain tü palaakat sünain müliain naya sünain apalainkajaa süka katsüin tü jouktaikat napanapa. Shiasa maa aka eeiwa'aya aikat, o'unüshi Jesús nanainmüin na nikirajüinkana sünain waraittüin nia soo'opünaa tü palaakat. Alatüshi Jesús sü'ütpünaa tü anuakat.
49-50 Shiasa ne'rapa Jesús sünain waraittüin nia soo'opünaa tü palaakat,
—Epeinjaasü kasa wapüla ne'e —namakalaka sünain na'waatüin sümaa mmoluu sheema tü ne'rakat.
Nüsouktamaatakalaka Jesús namüin:
—Nnojo mmolüin jia, jüchechera jaa'in. Taya tayakalin —nümakalaka namüin.
51 No'otookoloko sulu'umüin tü anuakat nanainmüin na nikirajüinkana je ejimalaa müsia tü jouktaikat. Ponokoloko ma'i naa'in na nikirajüinkana tü kasa ne'rakat.
52 Otta nnojoliyülia nayaawatüin aa'u tü nikirajeekat anain Jesús wanaa sümaa nikirüin tü wayuukalüirua pan, sükajee nnojolüin jülüjüin naa'in jamalu'ulüin tia.
53 Je nantapa waneemüin sa'ata tü palaakat, antüshii naya sulu'umüin wane mma kanüliasü Genesaret. Nasha'wale'etkalaka tü anuakat sotpa'amüin tü palaakat cha'aya.
54 Shiasa nashakatapa sulu'ujee tü anuakat, ayaawatünüshi Jesús sütüma tü wayuukolüirua kepiakat cha'aya.
55 Suwataakalaka sainküinpünaa tü mmakat sünain süntirüin wayuu eekai ayuulin saa'u suju'lejia nünainmüin Jesús eepünaale nia.
56 Je ne'itaain tü ayuuisükalüirua eepünaale nu'unüin sulu'upünaa tü pueulokalüirua je sainküinpünaa tü mmakat. Je nachuntüin nümüin Jesús

shii'iree shiain nepettüin ne'e na ayuuishiikana sot nüshe'in. Anakalaka nütüma napüshua'aya na eekai nepettüin nüshe'in.

7

Tü nekirajakat anain na fariseokana

1 Antüshii no'utku na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana chajee Jerusalénjee eemüin Jesús. Akotchajaashii naya süpüla arütkawaa nünainmüin,
2 süka ne'nnapü'üin na nikirajüinkana Jesús natüma sünain ekawaa sümaa mo'lojooin najapü, süka shiain wuleinjatüin atüma sukuaippa wayuu nu'upala Maleiwa naashin.
3 (Oo'ulaka nakuaippa na fariseokana je na wayuu judíokana napüshua, müleka nnojorule no'lojooin najapü süpüla wuleinjatüin nakuaippa nu'upala Maleiwa, nnojoliishii naya eküin. Shia'aya nakuaippa na natuushikanairua napüleerua.
4 Tü eküülü nayalajakat metkaaralu'u, müleka nnojorule no'lojooin shia, nnojotsü neküin. Je naa'inrüin wainma nakuaippa na natuushinuukana napüleerua, maa aka no'lojooin iita, amüchi, wushu, oo'ulaka neinasepala.)
5 Namakalaka joo na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana nümüin Jesús:
—¿Jamüshii na pikirajüinkana moonooinka'a naya sümaa tü ekirajünapü'ükat anain waya natüma na watuushinuukana? Nnojoliikalaka no'lojooin najapü süpüla ekaa, maa aka wayakana, süpüla wuleinjatüin nakuaippa nu'upala Maleiwa —namakalaka nümüin Jesús.
6 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Alaayuukana cheje ma'i jia. Lotüsü ma'i nünüiki Isaías jüchiki, chi nünüikimaajachikai Maleiwa, sünain nümüin mayaa:
“Kojutuyaashi taya natüma na wayuukana süka nanüiki ne'e,
nnojoittaapa'a kojutüin taya natüma süka süpüshua naa'in.
7 Tü namapü'ükat sünain na'waajüin taya naashin,
nnojotsü kasain saamüin tamüin.
Je nekirajüin wayuu sünain pütchi nale'eru'ujeejatü ne'e,
nnojotsü nekirajüin anain tü taluwataakat anain”,
müsü nünüiki Maleiwa.
8 Jiyouktüin tü nuluwataakat anain Maleiwa süpüla joonooinjatüin sümaa tü shikirajapü'ükat anain wayuu —nümakalaka Jesús namüin.
9 Müshi Jesús namüin:
—¿Jamakalaka shiaka'a ne'e jaa'inrüin tü nekirajapü'ükat anain jia na jutuushikana, nnojottaapa'a shiain joonooin amaa tü nuluwataakat anain Maleiwa?
10 Soto jaa'in sünain juluwataanüin nütüma Moisés sünain kojutüinjachin jütüma jüshi oo'ulaka jii, je chi eekai e'rülin wayumüin nümüin nüshi oo'ulaka sümüin nii, o'utinnajachi aa'in nia.
11-12 Otta saashin tü nekirajapü'ükat anain na jutuushikana, eeshii süpüla namüin na wayuukana namüin na kachooinkana naya: “Nnojoleena jia tasülajüin amüin joolu'u süka taapüitpain shia nümüin Maleiwa”.
13 Je sükajee tia, ju'wanajaaitpa tü nuluwataakat anain Maleiwa sütümajee ju'unüin süchiirua tü nekirajapü'ükat anain na jutuushikana. Je wainma kasa jaa'inrüin eekai müin aka tia —nümakalaka Jesús namüin.

Tü yarüttakat atüma sukuaippa wayuu no'ulu'u Maleiwa

14 Nuuneküin Jesús nachikua na wattakana naalii wayuu nünainmüin
sünain nümüin namüin:
—Jaapaja jumaala tanüiki jüpüshua jiyaawataiwa saa'u tü tekirajeekat
anain jia.
15 Nnojotsü shiain yarüttüin atüma sukuaippa wane wayuu nu'upala
Maleiwa tü kasa ekerotkat saanükülu'upünaa. Shia yarüttaka
atüma sukuaippa nu'upala Maleiwa tü pütchi mojulu'ut ojuittakat
saanükülu'ujee je tü kasa mojusü saa'inrakat.
16 Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla
niyaawatüinjatüin saa'u tü tekirajakat anain —nümakalaka Jesús
namüin.
17 Shiasa nu'unapa Jesús suulia tü wattakat saalin wayuu, ekerotshi nia
sulu'umüin wane miichi. Nasakirakalaka nia na nikirajüinkana sünain
jamalu'ulüin tü nüküjaitpakat achiki sümüin tü wayuukolüirua.
18-19 Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:
—¿Nnojoliyütta'aya jiyaawatüin aa'u tü tekirajakat anain jiakanaya?
Tamüshii paala jia jüchikua: Tü ekerotokot sulu'upünaa saanükü wane
wayuu, süle'eru'umüinjatü ne'e sünain shiyu'laain süchikua suulia.
Nnojotsü yarüttüin nukuaippa nu'upala Maleiwa sütüma süka nnojolüin
shikerolüin sulu'umüin tü naa'inkat —nümakalaka namüin.
(Sütüma tü nümakat Jesús, sütüjaaitpa aa'u wayuu sünain anain
no'ulu'u Maleiwa tü eküütkat süpüshua süpüla ekünaa.)
20 Ayatshi Jesús aashajaain namüin:
—Tü pütchi mojulu'ut ojuittakat sulu'upünaa jaanükü, je tü kasa mojusü
jaa'inrakat, shia yarüttaka atüma jükuaippa nu'upala Maleiwa.
21 Je müleka yarüttüle naa'in wane wayuu, kachiiruasü naa'in waneepia
kasa mojusü, maa aka a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta
wane jierü nümaa wane toolo, maa aka a'luwajaa, maa aka o'utaa saa'in
wayuu, maa aka ama'üjawaa sümaa wayuu nnojotkat nu'wayuusein otta
nnojoikai su'wayuusein,
22 maa aka kachiiruaa aa'inyüü washirüü, maa aka kanain aa'inyüü
wayuu, maa aka aküjaa alawaa, maa aka yarüttaa aa'inyüü sümaa jieyuu,
maa aka kachumulaa sükorolo wayuu, maa aka mojaa anüiki sümüin
wayuu, maa aka pülaa aa'inyüü suulia wayuu, je maa aka maa'inyuwaa
aa'in.
23 Süpüshua tü aainjalaa eekai müin aka tüü, naa'inrüin na wayuukana
süka yarüttüin naa'in. Shia yarüttaka'aya atüma nukuaippa wane wayuu
nu'upala Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Tü sünoulakat wane wayuu nnojotkat judíoin

24 Shiasa mapa süchikijee tia, o'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana
yalajee yala Genesaretjee sulu'umüin tü mmakat kalu'ukot tü pueu-
lokalüirua Tiro oo'ulaka Sidón. Je cha'aya, nikerotakalaka sulu'umüin
wane miichi. Niyouktakalaka süchiki sütüjaainjatüin wayuu naa'u. Otta
isasü nüchiki nunujulaain suulia wayuu nüntapa cha'aya sa'akamüin.
25-26 Eekalaka wane jierü kepiasü cha'aya aashajaasü pütchi griego.
Sirofeniciaje'ewat shia. Kale'eru'usü yolujaa süchon tü wayuukot. Je
sütüjaapa naa'u Jesús sünain nüntüin, antüsü shia nünainmüin sünain
süsapainyo'ukain nümülatu'u sünain süchuntüin süka süpüshua saa'in
shii'iree nujuittirüinjatüin tü yolujaakat suulia tü süchonkot.
27 Nümakalaka Jesús sümüin tü jietkat:

—Emirainjana palajana süchooin wane wayuu. Nnojotsü anain müleka saapünüle tü shiküinjatkat sümüin tü etkalüirua —nümakalaka.
28 Sümakalaka nümüin:
—Aa, shiimüin Ekirajüikalee, ayatapaja'aya ne'e a'lumujüin chi etkai tü ojutuusükat saa'ujee nemeesain na ekaashiikana —sümakalaka.
29 Nümakalaka Jesús sümüin:
—Tamüsü paala pia: Anakaja müleka püle'ejüle pipialu'umüin. Anaitpa tü püchonkot saa'ujee tü pümakat tamüin, ojuittüitpa tü yolujaakat suulia.
30 Su'unakalaka joo tü jietkat shipialu'umüin sünain eein süpüla tü süchonkot sulu'u su'ula sünain anaitpain shia. Nnojolüitpa tü yolujaakat sünain.

Anashi nütüma Jesús wane wayuu manüisai sümaa mache'ein

31 Shiasa süchikijee tia, nu'unakalaka Jesús sulu'ujee tü mmakat kalu'ukot tü pueulokat Tiro. Alatüshi nia sulu'upünaa tü pueulokat Sidón süpüla nüntüinjachin eemüin tü palaakat Galilea. Je chajee cha'aya, o'unüshi nia eemüin tü mma kanüliakat Decápolis.
32 Nüntinnakalaka nünainmüin Jesús wane wayuu mache'esai. Kapüleesü nümüin aashajawaa. Nachuntakalaka na wayuu antitshiikana nümüin Jesús shii'iree ni'itaain najapü nünain süpüla anainjachin nia nütüma.
33 Najattakalaka Jesús chi wayuukai sa'akajee tü wayuukolüirua. Ni'itaakalaka nejepira sulu'u nüche'e chi wayuukai. Nejetakalaka saa'u nejepira sünain nushulerüin sünain niyee chi wayuukai.
34 Niirakaakalaka Jesús iipünaamüin nümüin Maleiwa sünain süsanalüin naa'in. Nümakalaka nümüin chi wayuukai: *"Efata"*. ("Jutata mata püche'e", malu'ut tia.)
35 Je wanaa ma'i sümaa tia, aapatüjü'iya je analeesia naashajaaya.
36 Otta müshia Jesús, nüchiajaakalaka na wayuukana suulia na'walakajüin süchiki tü ne'rakat. Mayaainje achiajaanüin naya suulia aashajawaa, yooto'oin müshii süchiki
37 süka ponoin ma'i naa'in tü ne'rakat. "Anashaatasü ma'i süpüshua tü naa'inrakat Jesús. Chi eekai mache'ein, kache'eshi nütüma. Chi eekai manülin, kanüishi nütüma", müshii naya sünain yooto'oin namüin sainküin mma.

8

Ekitshi watta saalii wayuu Jesús nüchikua

1 Sürütkaakalaka wane wayuuirua watta saalii nünainmüin Jesús. Je saa'u nnojolüin eküülü nama'ana, nuunejakalaka joo Jesús na nikirajüinkana nünainmüin sünain nümüin namüin:
2 —Tamüliajee amüinrü tü wattakat saalii wayuu süka apünüinrüin ka'i tü kettatkat naa'u sünain tamaain naya. Je aja'lajaaitpa tü nemiakat.
3 Tacheküin süpüleerua neküinjanain nama'ichiki. Müleka tajütüle naya sünain ouktüin jamü, eeshii süpüla nawalejünüin wopulu'u, süka eein na'aka wayuu eekai wattajeejatüin —nümakalaka namüin.
4 Namakalaka na nikirajüinkana:
—Nnojotsü kasain eein yaaya. ¿Jalajeekualüinjatkai wapüla tü eküülü shikajatkat watüma tü wattakat saalii wayuu?
5 —¿Jera pan eekat jüma'ana? —nümakalaka Jesús.
—Akaratshisü ne'e pan eekat yaaya —namakalaka ni'ipajee.

6 Nuluwataakalaka Jesús tü wattakat saalii wayuu sünain
süikkalaainjatüin mmalu'u. Naapaakalaka joo Jesús tü akaratshisükat
pan sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshanaajakalaka
joo shia süpüla nottonojüinjatüin na nikirajüinkana süka tü
wayuukolüirua.
7 Eejatüja'a nama'ana palitchon ne'e jime asijuushiya. Naapüin analu'ut
nümüin Maleiwa saa'u tü jimekalia sünain nüshanaajain shia süpüla
nottonojüinjatüin na nikirajüinkana süka tü wayuukolüirua.
8 Eküshii naya napüshuale'eya je emirashii sünainjee. Je süchikijee,
okotchajünüsü tü napütaalakat natüma na nikirajüinkana, maa aka
akaratshi katto'ui.
9 Eejana maa aka 4.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua süpüshua
sünain mayaawajuin na jieyuu oo'ulaka na tepichi eejanakana. Je kettaapa
shiküin tü wayuukolüirua, nümakalaka Jesús namüin:
—Anashii ju'unüle jipialu'umüin.
10 Je Jesús, o'otooshi nia namaa na nikirajüinkana sulu'u wane anua
sünain o'unaa eemüin wane mma kanüliasü Dalmanuta.

Achuntünayaasü nümüin Jesús naa'inrüin kasa anasü

11 Nantakalaka na fariseokana nünainmüin Jesús süpüla nasaki-
rayaainjachin nia shii'iree niweetirüin wane pütchi kasalajanajatkat
nümüin natüma. Nachuntayaain nümüin naa'inrüinjatüin no'upala wane
kasa eekai anashaatain nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü
ee'iyatüsüjatkat nukuaippa sünain nüjünalain nia Maleiwa.
12 Nümakalaka namüin sünain süsanalüin naa'in:
—Aisha'ajaa wayuu naaja'a maa'utpünaa yaa. ¿Jamüsü taa'inreeka'a
jütüma wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa,
tü ee'iyatüsüjatkat takuaippa sünain nüjünalain taya Maleiwa? Shiimüin
tü tamakat jümüin: Nnojoleerü taa'inrüin tü juchuntakat tamüin —
nümakalaka namüin.
13 Shiasa süchikijee tia, nu'unakalaka noulia sünain no'otooin nüchikua
sulu'u tü anuakat sünain o'unaa waneemüin sa'ata tü palaakat.

Achiajaanüshii na nikirajüinkana suulia tü nekirajakat anain na fariseokana

14 Otta na nikirajüinkana Jesús, sotüitpa naa'in joolu'u sünain
malü'üjain naya pan. Waneesia ne'e eejatkat nama'ana yaa sulu'u tü
anuakat.
15 Nüchiajaataalakalaka naya sünain maa namüin:
—Jalia jia suulia tü oolojiakat pan nama'anajeejatkat na fariseokana
oo'ulaka tü nüma'anajeejatkat Herodes —nümakalaka Jesús namüin na
nikirajüinkana.
16 Namajiraakalaka sütüma tü nümakat Jesús:
—Shiakajasa'a nümüin süka motüin waa'in tü pankat —namakalaka.
17 Je sükajee nütüjaain saa'u Jesús tü naashajaajiraakat achiki, müshi
nia namüin:
—¿Jamüshii jaashajaajiraaka'a süchiki sünain nnojolüin pan jüma'ana?
¿Nnojoliyüttaaja'a jiyaawatüin aa'u tü tekirajeekat anain jia? ¿Nno-
joliyüttaaja'a jülüjüin jaa'in jamalu'ulüin tü taa'inrakat paala sünain
tekirüin wayuu süka tü pankat?
18 Ja'itaina ko'uin jia, nnojoliishii jia e'rüin. Ja'itaina kache'ein, nnojoli-
ishii jia aapüin. Soto jaa'in wanaa sümaa
19 tekirüin 5.000 wayuu süka tü ja'raisükat pan. ¿Jera katto'ui tü
süpütaalakat? —nümakalaka namüin.

—Poloo piammüin —namakalaka.
20 —Je soto jaa'in wanaa sümaa tekirüin 4.000 wayuu süka tü akaratshisükat pan. ¿Jera katto'ui tü süpütaalakat? —nümakalaka namüin.
—Akaratshisü —namakalaka.
21 —¿Nnojoliyüttaaja'a jiyaawatüin aa'u tü tekirajeekat anain jia? —nümakalaka Jesús namüin.

Anashi wane wayuu mo'usai nütüma Jesús

22 Antüshi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'umüin tü pueulo kanüliakat Betsaida. Süntirakalaka wane wayuuirua wane wayuu mo'usai nünainmüin sünain süchuntüin nümüin shii'iree ni'itaain najapü nünain süpüla anainjachin nia nütüma.
23 Najattakalaka Jesús chi mo'usaikai süka najapü anooipa'a suulia tü pueulokot. Shiasa süchikijee ni'itaain nuwaa sünain no'u chi mo'usaikai sümaa ni'itaain najapü nünain, nüsakirakalaka nia:
—¿Kasa pi'raka, waa'iraa?
24 Eirakawa'ain müshi chi wayuukai:
—E'tshi taya wayuu maa aka saa'in wunu'u eekai waralimuuin —nümakalaka nümüin Jesús.
25 Ni'itaakalaka Jesús najapü nüchikua sünain no'u chi wayuukai. Ko'uichipa joolu'u chi mo'usaipü'ükai. Eirakawa'ain müshi nia sünain ja'yain süpüshua nüpüleerua.
26 Nümakalaka Jesús nümüin:
—Anashi pu'unüle pipialu'umüin sünain nnojolüin püküjainjatüin joolu'u püchiki yaa sulu'u tü pueulokat Betsaida —nümakalaka.

Aküjüshi Pedro jaralin Jesús

27 Nu'unakalaka joolu'u Jesús namaa na nikirajüinkana eemüin tü pueulokalüirua cha'aya sulu'u tü mmakat sü'ütpa'a Cesarea de Filipo. Je wopulu'u, nümakalaka Jesús namüin:
—¿Jarai taya saashin tü wayuukolüirua?
28 Nasouktakalaka ni'ipajee:
—“Niataa Juan chi owoutisaajüikai”, müsü waneeirua. “Niataa Elías”, eesü makat. “Niataa no'uluku na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa”, eesü makat ne'e —namakalaka nümüin.
29 —Jama jiakana, ¿jarai taya jaajüin? —nümakalaka namüin.
Nüsouktakalaka joo Pedro nümüin:
—Pia Cristoka'aya, chi Nüneekajalakai Maleiwa süpüla o'tte'eraa wayuu —nümakalaka Pedro.
30 Ni'ika aa'inchii joo Jesús na nikirajüinkana sünain nümüin namüin:
—Nnojo jüküjüin tachiki sümüin wayuu sünain tayain Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa —müshi nia namüin.

Aküjüshi Jesús nüchikijiraa sünain ouktajachin

31 Nu'ttakalaka Jesús sünain ekirajaa na nikirajüinkana süchiki süpüshua tü aa'inneetkat nüka mapeena sünain nümüin namüin: “Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua müliainjachin ma'i tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Ayouktüneechi taya natüma na laülaayuushiikana naa'u na judíokana, oo'ulaka natüma na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana, oo'ulaka natüma na karalouktamaajanakana. O'utinneechi aa'in taya natüma. Je so'u apünüin ka'i süchikijee tia, oso'ire'enneechi aa'in taya”, nümakalaka namüin.

32 Ja'yashitpa joo tü nünüikikat namüin, nnojolüitpa nunujulüin achiki
noulia. Najattünakalaka Jesús nütüma Pedro mamüin aka türa süpüla
nüchiaainjachin nia.
33 Nujununujaakalaka Jesús nuulia Pedro sünain niirakaain namüin na
nikirajüinkana. Nüchiajaakalaka Pedro sünain nümüin nümüin:
—Nünüikimaajachi pia Satanás, ko'uta ne'e pia toulia. Tü jülüjakat
paa'in, püle'eru'ujeejatü ne'e, nnojotsü shiain tü ni'inaajalakat paala chi
Maleiwakai tapüleerua —nümakalaka Jesús nümüin Pedro.
34 Neenakakalaka tü wattakat saalin wayuu oo'ulaka na nikirajüinkana
nünainmüin sünain maa namüin:
—Chi wayuu eekai tamaweein, anakaja müleka nnojorule naa'inrüin tü
nüchekakat ne'e nümüiwa. Shia anaka alu'u müleka naa'inrüle waneepia
tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua, sümaa nnojolüin mmolüin sheema
o'utinnaa aa'in saa'u noonooin sümaa tanüiki.
35 Chi eekai niyouktüin taya süka naa'inmajiraweein nukuaippa su-
ulia ouktaa, amülouijeerü nukuaippa süpüshua. Otta chi wayuu
eekai naapajiraain nukuaippa süpüla ni'yataainjachin tamüin sünain
aküjaa tachiki, mayaashije o'utüneechin aa'in sünainjee tia, ayateechi
o'tte'ennüin tatüma.
36-37 Maja'a aka chi eekai niyouktüin taya süka washireein nia,
amülouijeerü tü nukuaippakat süpüshua, süka nnojolüin suuntüin tü
nuwashirüinkat süpüla su'tte'erüin nia.
38 Je maa'ulu yaa, shiimüin sünain kaainjalain wayuu süpüshua je
sünain shiyouktüin Maleiwa. Alu'ujasa so'u chi ka'i tale'ejeechikai o'u
tayakai, chi Shipayakai Wayuu, chajee eejee chi Tashikai Maleiwa, warat-
tuuleerü tü mmakat, süka eeinjanain na aapiee nüma'anajeejanakana
Maleiwa tamaa. Je chi eekai nnojolin jamajachin taya nümüin maa'ulu
yaa, chi eekai japülin süka tanüiki, nnojoleechi jamajachin tamü'inya so'u
ka'ikat tia —nümakalaka Jesús namüin.

9

1 Ayatshia aashajaain Jesús namüin na nikirajüinkana:
—Shiimüin tü tamakat jümüin: Ana'aya ju'utku jia yaakana maa'ulu
yaa nnojoleenakana ouktüin süpülapünaa ji'rüin nu'ttüin Maleiwa sünain
aluwatawaa sünain pülashaatain ma'i nia —nümakalaka.

Ee'iranajaasü nukuaippa Jesús

2 Je mapa aippirua ka'i süchikijee tia, neenajaakalaka Jesús apünüinshii
na nikirajüinkana: Pedro, Jacobo oo'ulaka Juan, süpüla no'unajanain
nümaa namüiwa eemüin wane uuchi. Je chamüin cha'aya, ee'iranajaasü
nukuaippa Jesús no'upala.
3 Jorottokalaka ma'i nüshe'in sünain alana'aleein sünain kasuuin ma'i
maa aka saa'in kuluulu eekai anain ma'i süshijaaya.
4 Eweenaa müshi'iya no'upala wane piamashii wayuu sünain naasha-
jaain nümaa Jesús: nia Elías oo'ulaka Moisés, na nünüikimaajanakana
Maleiwa paala sümaiwa.
5 Nümakalaka joo Pedro nümüin Jesús:
—Ekirajüikalee, anasü ma'i süka we'rüitpain tü kasa alatakat wo'upala.
Anasü müleka wakumajüle apünüinsü luma: wane püpüla, wane nüpüla
Moisés, je wane nüpüla Elías —müshi nümüin Jesús
6 sünain nnojolüin nütüjaain saa'u tü nümajatkat süka sainkuuin ma'i
naa'in sütüma tü ne'rakat.

7 Wanaa sümaa naashajaain Pedro, eweetalaa müsü wane siruma
nanainmüin. Süsouktakalaka wane pütchi sa'akajee tü sirumakat:
“Anii chi Tachonkai aishikai tapüla. Jüüjüü jümata sümüin nünüiki”,
sümakalaka tü pütchikat namüin.
8 Eirakaa müshi'iya joo naya sünain nnojoliinapain ne'rüin na piamashii
nünüikimaajanakana Maleiwa. Nia'ala Jesús nümüiwa ne'raka.
9 Je wanaa sümaa nashakatüin saa'ujee tü uuchikat, ni'ika aa'inchii Jesús
na apünüinshiikana nikirajüin sünain nümüin namüin:
—Nnojo jüküjüin süchiki tü kasa ji'rüitpakat wane'ere'eya jüküjüin
taso'iraapa aa'in süchikijee ouktüin taya, chi Shipayakai Wayuu —
nümakalaka Jesús namüin.
10 Noonoo amaat joolu'u tü nuluwataaitpakat anain Jesús naya. Otta
asakiraajiraashii naya soo'opünaa jamalu'ulüin tü nümakat Jesús sünain
“süso'iraainjatüin taa'in” makat.
11 Nasakirakalaka nia:
—¿Jamüshii naküjaka'a na karalouktamaajanakana nüchiki Elías
sünain niainjachin antüin palajana nüpüleerua chi Cristo Nüneekajalakai
Maleiwa? —namakalaka nümüin.
12 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Shiimüin sünain niain Elías antüin palajana nüpüleerua Cristo sünain
anouktaa sukuaippa wayuu süpüla kapülainjachin nia naa'in. Otta
joolu'u, tasakirüin paala jia: ¿Jamüsü süshajünaka'a paala tachiki tayakai,
chi Shipayakai Wayuu, sünain müliainjachin taya sümaa tayouktünüin
sütüma wayuu?
13 Tamüshii paala jia: Antüichipa Elías, je e'rüliishii wayumüin na
wayuukana nümüin, maa aka tü sümakat tü ashajuushikat nüchiki paala
—nümakalaka Jesús namüin.

Anashi nütüma Jesús wane jintüi kale'eru'ushi yolujaa

14 Nantapa nanainmüin na waneeirua nikirajüinkana, ne'rüin wane
wayuu karalouktamaajanakana sünain na'ülüjaajiraain namaa pasanain
sünain watta saalii wayuu.
15 Talatakalaka ma'i saa'in tü wayuukolüirua süpüshua'aya shi'rapa
Jesús je awataashii naya nünainmüin sünain asakaa.
16 —¿Kasa jü'ülüjaajiraaka achiki namaa? —nümakalaka Jesús namüin
na nikirajüinkana.
17 Nüsouktakalaka wane wayuu sa'akajee tü wayuukolüirua sünain
maa:
—Ekirajüikalee, anii tachon tasaajüin pümüin. Manüisai nia sütüma
wane yolujaa nüle'eru'ukot.
18 Müliasü ma'i naa'in wanaa sümaa nu'kchichijaain sünain nujutu-
upü'üin mmolu'u sütüma. Komokoinshi naanükülu'u oo'ulaka kepis-
hanasü nai sümaa ichein ma'i nia sütüma. Tachuntayaainje'e namüin
na pikirajüinkana shii'iree nayu'leein tü yolujaakat nuulia. Isasü nachiki
—nümakalaka chi wayuukai nümüin Jesús.
19 Nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua süpüshua:
—Jiakana manoujüinyeekana tanain, jia e'rüliikana wayumüin tamüin,
wattairü süma'a ta'atapajüin jia shii'iree jünoujeein tanain. ¿Joujeena
jülaüle'etka aa'in sünain anoujaa? —nümakalaka namüin.
—Püche'era chira püchonkai —nümakalaka nümüin nüshi chi
jintüikai.

20 No'unirakalaka chi jintüikai nünainmüin Jesús. Shiasa shi'raiwa'aya
Jesús tü yolujaakat, o'kchichijawa'ain müshi chi jintüikai sütüma.
Oo'ulaka yalapa nia mmalu'u, apalasijaashi je komokoinshi nia sütüma.
21 Nümakalaka Jesús nümüin nüshi chi jintüikai:
—¿Jerairü sükalia sünain eein nünain tüü?
Nümakalaka chi nüshikai:
—Jo'uuiwajachia müin nia sütüma.
22 Ojutu'uwaishi nia sütüma so'u siki je shiroku wüin shii'iree su'uteein
naa'in. Tachuntüin paala pümüin, müleka painküle pükaaliijain waya,
pükaaliija waya —müshi nia nümüin Jesús.
23 Nümakalaka Jesús nümüin:
—¿Jamüsükai pünüiki tamüin “müleka painküle”, pümakalaka? Chi
eekai anoujain nünain Maleiwa, nnojotsü kasain isain nüchiki —
nümakalaka nümüin.
24 Nümakalaka nümüin Jesús:
—Anoujaichipa taya pünain, anakaja pükaaliijüle taya süpüla katsüin
tanoula pünain waneepia —müshi.
25 Shiasa ni'rapa Jesús tü wattakat saalin wayuu arütkaain nanainmüin,
naa'ayajaakalaka saa'in tü yolujaakat suulia tü saa'inrakat nüka chi
jintüikai sünain maa:
—Yolujawaa, pia manüikat atüma wayuu, pia mache'ekat atüma wayuu,
pujuitta nuulia chi jintüikai. Nnojo piitaain piantua püchikua —
nümakalaka Jesús sümüin.
26 Sujuittakalaka tü yolujaakat sünain su'waatüin. O'kchichijaashaatashi
ma'i chi jintüikai sütüma sujuittapa.
—Ouktüichipa nia —sümakalaka wainma tü e'rajüsükalüirua süka
müin aka nia nukuaippa wane eekai ouktüin.
27 Naapaakalaka Jesús najapü chi jintüikai süpüla nüsha'wale'erüin nia
süka anaichipain joolu'u.
28 Shiasa süchikijee nikerolüin Jesús sulu'u wane miichi,
narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin namüiwa sünain
nasakirüin nia:
—¿Jamüsü nnojotka'a wountüin wayu'lüin tü yolujaakat nuulia? —
namakalaka nümüin.
29 —Otta yolujaa eekai müin aka tü tojuittirüitpakat nuulia chi jintüikai,
nnojoleerü ojuittüin müleka nnojorule jüchuntüin nümüin Maleiwa
sümaa jaamüjüin —nümakalaka Jesús namüin.

Aküjüshi Jesús nüchiki süchikua sünain ouktajachin

30 O'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana yalajee yala sulu'upünaa tü
mmakat Galilea. Nnojotsü nücheküin süpüleerua sütüjaain wayuu naa'u
sünain chain nia,
31 süka nümüiwa'ajeein sünain ekirajaa na nikirajüinkana.
Nümakalaka namüin:
—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, aapüneematüichi ekii taya sa-
japulu'umüin wane wayuuirua. O'utinneechi aa'in taya natüma. Je so'u
apünüin ka'i süchikijee tia, oso'ire'enneechi aa'in taya —nümakalaka
namüin.
32 Otta na nikirajüinkana, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü nümakat
namüin. Je eimolojooshii ne'e naya seema nasakirüin nia sünain.

Kee'ireesü naa'in laülawaa na nikirajüinkana Jesús

33 Antüshi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'umüin tü pueulokot
Capernaum. Je nekerolopa sulu'umüin tü miichikat, nümakalaka namüin:

—¿Kasa jü'ülüjaaka aalii sulu'u tü wopukot? —müshi.
34 Otta na nikirajüinkana, ko'utüshii naya süka shiimain na'ülüjaain
wopulu'u soo'opünaa jaralin miyo'ujachin na'aka sünain aluwatawaa.
35 Nüikkalaakalaka Jesús sünain nuuneküin nünainmüin na polookana
piammüin nikirajüin sünain nümüin namüin:
—Chi wayuu eekai nücheküin laülaweein sa'aka wayuu, acheküshi
müinjachin aka wane achepchiee sünain jüüjüwaa sümüin wayuu —
nümakalaka namüin.
36 Neenajakalaka Jesús wane jintüi nünainmüin pasanain nanain na
nikirajüinkana. Naapaakalaka nia nütünalu'umüin sünain maa namüin
na nikirajüinkana:
37 —Chi wayuu eekai kamaneein sümüin wane wayuu saa'u nünoujain
tanain, maa aka kamaneein taya nümüin jintüikai chii, kamaneeshi nia
tamü'inya wanaa sümaa. Je saa'u kamaneein nia tamüin, kamaneeshi nia
nümüin chi kajünalakai taya'aya —nümakalaka.

Na wane anoujashiikana

38 Nümakalaka Juan:
—Ekirajüikalee, eeshi we'rüin wane wayuu ayujashi yolujaa
süle'eru'ujee wayuu süka pülashin nia naajüin pütüma.
Woo'ule'erakalaka nia suulia süka nnojolin wamaajachin nia —müshi nia
nümüin Jesús.
39 —Juu'ulaapa ne'e —nümakalaka Jesús. —Chi eekai naa'inrüin wane
kasa anasü, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, süka pülashin
nia naajüin tatüma, nnojoleerü mojuin nünüiki tamüin mapeena.
40 Eekai nnojolin wa'ünüüin, wapüshi.
41 Tamüshii paala jia: Chi eekai kamaneein jümüin sünainjee jiain
tapüshin, taya Cristokai anülia, maa aka nüsülajüle ne'e wüin jüsüin,
shiimüin sünain nuwalaajüneechin nütüma Maleiwa sükajee tia —
nümakalaka Jesús namüin.

Chi eekai kaainjalain atüma wane anoujashi

42 Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana: “Müleka kaain-
jarale sütüma wayuu wane anoujashi, maa aka jiakana, anashi
müleka nujutinnüle chia wayuukai shirokumüin tü palaakat sünain
kanutpünaainjachin nia wane ipa miyo'u süpüla wattainjachin nia
shiinalu'umüin.
43 Jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa paa'inrakat süka pa-
japü. Anasüje ne'e shiale amüloulin puulia waneesia pajapü sünain
pikerolüin nüma'anamüin Maleiwa suulia pikerolojüin Hadesmüin sümaa
tü piamasükat pajapü, chaa eemüinjachire pujutünüin sa'akamüin tü
ouktüsükalüirua.
44 Oo'ulaka chamüin cha'aya, mülieerü ma'i wayuu süpüla ka'ikat
süpüshua, süka matüjüin ouktaa tü jokomakalüirua sünainkat, je
matüjüin ayokujawaa tü sikikat.
45 “Je jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa paa'inrakat eepünaale
su'unirüin pia tü puu'uikat. Anasüje ne'e shiale amüloulin puu-
lia waneesia puu'ui sünain pikerolüin nüma'anamüin Maleiwa su-
ulia pikerolojüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat puu'ui, chaa
eemüinjachire pujutünüin sa'akamüin tü ouktüsükalüirua.
46 Mülieerü ma'i wayuu cha'aya süpüla ka'ikat süpüshua, süka matüjain
ouktaa tü jokomakalüirua sünainkat, je matüjüin ayokujawaa tü sikikat.
47 “Je jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa pi'rakat. Anasüje ne'e
shiale amüloulin puulia waneesia po'u sünain pikerolüin nüma'anamüin

Maleiwa suulia pikerolojüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat po'u, chaa
eemüinjachire pujutünüin sa'akamüin tü ouktüsükalüirua.
48 Mülieerü ma'i wayuu cha'aya süpüla ka'ikat süpüshua, süka matüjain
ouktaa tü jokomakalüirua sünainkat, je matüjüin ayokujawaa tü sikikat.
49 “Tamüshii paala jia: Maa aka anain asalaa eekai e'ichiijaaushin,
aka'aya wayuu süpüshua, aneerü sukuaippa müleka shi'rüle müliaa
palajana.
50 Anasü ma'i tü ichiikat süpüla e'ichiijaayaa. Otta müleka me'ejüle,
nnojoleerü kasain saamüin sümüin wayuu. Akaajaa jiakana, müleka
kamaneejiraale jia, akaaliijiraajeena suulia mojujirawaa”, nümakalaka
Jesús namüin.

10

Ekirajüshi Jesús soo'opünaa akatalawaa suulia a'wayuusee

1 O'unüshi Jesús chajee sulu'umüin tü mmakat Judea. Je yalajee yala,
o'unüshi waneemüin sa'ata tü süchikat Jordán. Süntakalaka watta saalii
wayuu nünainmüin je nikirajüin naya, maa aka nikirajapü'üin paala
wayuu.
2 Narütkaakalaka waneeirua wayuu fariseo nünainmüin Jesús süpüla
nasakirayaainjachin nia shii'iree niweetirüin wane pütchi kasalajana-
jatkat nümüin natüma sünain maa:
—¿Anasü müleka nuu'ulaale nu'wayuuse wane wayuu?
3 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—¿Kasa nuluwataaka anain jia Moisés?
4 Namakalaka nümüin:
—Naashin Moisés, müleka nücheküle wane wayuu süpüleerua
nuu'ulaain suulia tü nu'wayuusekat, kettaasü ne'e süka naapüin wane
karaloukta saapiria süpüla nuu'ulaainjatüin shia. Süchikijee naapüin
tü karalouktakat sümüin, eesü süpüla nüjütüin shia nüma'anajee —
namakalaka nümüin Jesús.
5 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Müsüja'a tü nümakat Moisés namüin na jutuushinuukana saa'ujee
nayouktüin tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua.
6 Otta paala sümaiwa nükumajaiwa'aya Maleiwa chi wayuukai,
nükumajüin wayuu toolo oo'ulaka wayuu jierü.
7 Saa'ujee tia, anashi nujuittüle chi wayuukai nuulia chi nüshikai je
suulia tü niikat süpüla ka'wayuusein nia je süpüla kepiainjachin nia
sümaa tü nu'wayuusekat saa'u sa'aniraaitpain nukuaippa sümaa.
8 Waneeinapa wayuu naya, nnojoliinapa katata'awain.
9 Tamüshii paala jia: Sa'aniraapa nukuaippa wane wayuu toolo sümaa
wane jierü nütüma Maleiwa, nnojotsü anain süpüla sükatajiraanüin
sütüma wayuu —nümakalaka Jesús namüin.
10 Shiasa süchikijee nikerolüin Jesús sulu'u wane miichi, nasakirüin nia
na nikirajüinkana soo'opünaa tüü.
11 Nüsouktakalaka namüin:
—Chi eekai nuu'ulaain suulia nu'wayuuse, müleka ka'wayuusere nia
nüchikua, kaainjalashi suulia tü palajatkat nu'wayuuse. Je kasalajaneerü
nümüin nüma'üjaain sümaa tü jeketkat nu'wayuusein.
12 Akaaja'a wane jierüya eekai suu'ulaain nuulia su'wayuuse, müleka
ka'wayuusere shia süchikua, kaainjalasü. Je kasalajaneerü sümüin
süma'üjaain nümaa chi jekechikai su'wayuusein.

Nümanee Jesús namaa na tepichikana

13 Je so'u wane ka'i, antinnüsü wane tepichiirua nünainmüin Jesús
süpüla ni'itaainjatüin najapü naa'uirua. Otta na nikirajüinkana ne'rapa
tia, nachiajaakalaka tü wayuukolüirua.
14 Niasa Jesús ni'rapa tia, jashichishi namüin sünain nümüin:
—Kettshi'iya na tepichikana nantaiwa tanainmüin. Maa aka nakuaippa
na tepichikana sünain nnojolüin kaa'in toulia, müinjatia nakuaippa
tamüin na ekeroteekana chaa eere nuluwataain Maleiwa.
15 Tamüshii paala jia: Chi wayuu eekai nnojolin müin aka naa'in na
tepichikana sünain nanoujain tanain, müichia nnojolin ekerotüin eere
nuluwataain Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin.
16 Naapaakalaka na tepichikana nütünalu'umüin sünain ni'itaain na-
japü naa'u je sünain nüchuntüin nümüin Maleiwa süpüla nii'iyatüinjatüin
na'anasia namüin.

Chi ekeroteechikai eere nuluwataain Maleiwa

17 Shiasa nu'unalaaiwa'aya ne'e Jesús mamüin aka türa, nuwataakalaka
wane wayuu nünainmüin sünain nüsapainyo'ukain nia nümülatu'u
sünain nümüin nümüin:
—Ekirajüikalee, pia anamiakai, ¿kasa taa'inrüinjatka süpüla eeinjachin
taya nümaa Maleiwa waneepia? —nümakalaka nümüin Jesús.
18 Asouktüshi Jesús,
—¿Jamüshi “Pia anamiakai” pümakalaka tamüin? Waneeshia Maleiwa
niain anamiain.
19 Aashin pütüjaayaain aa'u tü nuluwataakat anain Maleiwa makat
mayaa: “Nnojo pu'utüin saa'in wayuu. Nnojo püma'üjaain sümaa wayuu
nnojotkat pu'wayuusein otta nnojoikai pu'wayuusein. Nnojo pu'luwajüin
sükorolo wayuu. Nnojo püküjüin alawaa süchiki wane wayuu. Nnojo
pi'ike'erüin wayuu. Kojutüinjatü pütüma püi je püshi”, müsü tü pütchikat
—nümakalaka Jesús nümüin.
20 —Ekirajüikalee, taa'inratüjütsa'aya tia süpüshuale'eya tepichi-
iwa'aya taya ja'itakaje maa'utpünaa yaa —nümakalaka nümüin Jesús.
21 Niirakaakalaka Jesús nümüin. Süka nümülialüin nia naa'inyaka,
nümakalaka nümüin:
—Che'ojaayülia wane kasa paa'inrajatkat. Anakaja puikküle tü puko-
rolokot süpüshua süpüla püsülajüinjatüin tü süliakat sümüin wayuu
eekai mojuin. Kee'irakeerü pümüin shia iipünaamüin cha'aya eere
Maleiwakai. Je paa'inrapa tia, ale'ejeechi pia püchikua tanainmüin süpüla
tamaain pia —nümakalaka Jesús nümüin.
22 Je chi wayuukai sütümajee tü nümakat Jesús nümüin, o'unüshi
nüma'anajee sünain mojuin ma'i naa'in süka washirüin ma'i nia.
23 Eirakaashi joolu'u Jesús namüin na nikirajüinkana sünain maa
namüin:
—Kapüleesü ma'i ekerotoo sümüin wayuu washirü cha'aya eemüinre
nuluwataain Maleiwa —nümakalaka.
24 Je na nikirajüinkana, patatsü ma'i naa'in sütüma tü nümakat namüin.
Otta müshia Jesús, müshi nia nüchikua:
—Tawalayuwaa, chi wayuu eekai ataralaain sümaa tü nuwashirüinkat,
kapüleejeerü ma'i nümüin ekerotoo cha'aya eemüinre nuluwataain
Maleiwa.
25 Mapüleesat süpüleerua shikerotüin wane “camello” so'ulu'upünaa
wane wutia suuliale'eya shikerotüin wane wayuu washirü cha'aya eere
nuluwataain Maleiwa —nümakalaka namüin.

26 Patatsü ma'i naa'in na nikirajüinkana sütüma tü nümakat Jesús.
—Isasüja'a sümata nüchiki nu'ttaainjachin wane wayuu —
namajiraakalaka.
27 Eirakaashi joo Jesús namüin sünain maa namüin:
—Tü kasa isakat süchiki wayuu, nnojotsü kapüleein nümüin Maleiwa.
28 Müshi joo Pedro nümüin Jesús:
—Wapütüin süpüshua tü kasa eejatkat wama'ana süpüla yaainjanain
waya pümaa.
29 Nüsouktakalaka Jesús:
—Shiimüin tü tamakat jümüin, chi wayuu eekai nüpütüin nipia,
nuwalayuu, nüshi, nii, nüchonnii, je na'apainse shiale saa'u nünoujain
tanain je süpüleerua aküjaa tachiki,
30 alana'aleejeeria tü aapüneetkat nümüin, maa aka polootua shikii
suulia tü kasa nüpütakat. Akaweeria jümüin jiakana, aapüneerü
jümüin miichi, juwalayuu, jii, jüchonnii, je ja'apainseirua, mayaainje'e
müliainjanain jia sütüma wayuu saa'ujee tü jünoulakat. Je eejeena jia
nümaa Maleiwa waneepia saa'u shii'iranajaaushin jaa'in.
31 Tamüshii paala jia: Ja'itaina mojutüin na anoujashiikana sütüma
wayuu maa'ulu yaa, ekeroleenapaja'a naya nüma'anamüin Maleiwa so'u
wane ka'i. Akaajasa na manoujainsaliikana, ja'itayaashiije kojutüin
sütüma wayuu maa'utpünaa yaa, nnojoleena kasajanain nümüin Maleiwa
so'u ka'ikat tia —nümakalaka Jesús namüin.

Aküjüshi Jesús nüchikua nüchiki sünain nu'utinnajachin aa'in

32 O'unüshija'a joolu'u Jesús Jerusalénmüin namaa na nikirajüinkana
oo'ulaka sümaa wane wayuuirua. Napüleeruashi nia. Ayo'ujaasü
naa'in nayakana süka masütaajuin Jesús sünain o'unaa Jerusalénmüin.
Nuunejakalaka Jesús na nikirajüinkana nünainmüin, na polookana pi-
ammüin namüiwa, süpüla nüküjainjatüin süchikua namüin süchiki tü
aa'innajatkat nüka.
33 Müshi nia namüin: “O'unajana joolu'u waya Jerusalénmüin, je
tayakai chi Shipayakai Wayuu, aapüneematüichi ekii taya najapulu'umüin
na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na
karalouktamaajanakana. ‘Anashi nu'utinnüle aa'in süka kaainjaralin
ma'i nia’, meena naya tachiki sünain naapüin taya najapulu'umüin na
gentilekana.
34 Je naairua, neme'erainpaleechi taya sünain nejeteenain taa'u sümaa
na'yaateechin taya. Je süchikijee tia, no'utireechi aa'in taya. Otta nu'unnaa
chi apünüinkai ka'i süchikijee tia, oso'iraajeerü taa'in”, nümakalaka Jesús
namüin na nikirajüinkana.

Jacobo oo'ulaka Juan, achuntüshii wane kasa nümüin Jesús

35 Je Jacobo oo'ulaka Juan, na nüchonniikana Zebedeo, arütkaashii naya
joolu'u nünainmüin Jesús sünain maa nümüin:
—Ekirajüikalee, anashi paa'inrüle wamüin tü wachunteekat pümüin —
namakalaka nümüin Jesús.
36 Nüsakirakalaka Jesús naya:
—¿Kasa kee'ireeka jaa'in taa'inrüin jümüin?
37 Nasouktakalaka nümüin:
—Wacheküin süpüleerua püikkale'erüin waya pa'ato'u cha'aya eein-
jachire puluwataain, wane pikialu'ujee oo'ulaka wane pipe'eru'ujee —
namakalaka nümüin Jesús.
38 Nümakalaka joolu'u Jesús namüin:

—Nnojotsü jütüjaain aa'u tü juchuntakat. ¿Juunteerüjasa'aya jülatirüin tü müliaa te'reetkat? ¿Yapeenajasa'aya jia süpüla ju'utinnüin aa'in maa aka tayakai? —müshi nia namüin.

39 —Aa, wounteerü —namakalaka nümüin Jesús.

Nümakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin sünain ji'rüinjatüin müliaa maa aka tayakai je sünain ju'utinnajanain aa'in maa aka tayakai.

40 Otta nnojoishi laülaain taya süpüla taikkale'erüinjanain jia tekialu'ujee oo'ulaka tepe'eru'ujee. Napülajatü na kamüinjanakana tia —nümakalaka Jesús namüin.

41 Shiasa na polooshiikana nikirajüin, natüjaapa saa'u tü nachuntakat, aashichijaashii naya namüin Jacobo je Juan süsalajee tia.

42 Neenajakalaka Jesús napüshua na nikirajüinkana nünainmüin sünain nümüin namüin:

—Na laülaashiikana naa'u na gentilekana, naluwataain naya pejeewa.

43 Otta jukuaippa jiakana, nnojotsü müinjatüin. Chi wayuu laülaweekai ja'aka, acheküshi jüüjüüinjachin jümüin jüpüshua.

44 Akaajaa chi wayuu eekai nücheküin süpüleerua miyo'uweein ja'aka, acheküshi niainjachin jüüjüüin jümüin jüpüshua.

45 Maa aka tayakai, chi Shipayakai Wayuu, nnojoishi antüshin taya süpüla shi'yataainjatüin wayuu tamüin, alu'ujasa süpüla ta'yataainjachin sümüin wayuu, je süpüla taashinjatüin wayuu wainma suulia saainjala sünainjee ouktüin taya saa'u —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Anashi wane mo'usai nütüma Jesús

46 Nüntapünaakalaka Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'u tü pueulo kanüliakat Jericó. Je nujuittapa sulu'ujee sümaa wayuu watta saalin, eejachi joyotüin wane wayuu mo'usai sotpa'a tü wopukot sünain ajulija'alaa, Bartimeo nünülia, nüchon Timeo.

47 Shiasa nütüjaapa saa'u sünain niain Jesús Nazaretje'ewaikai alatüin, o'ttüshi sünain a'waataa:

—Jesúsuu, Nülüinkai David, pümüliaja taya.

48 Shiasa wainma wayuu,

—Kaseesü pikiisa —müsü nümüin.

Otta niakai, masütaajusai sünain a'waataa:

—Nülüinkai David, pümüliaja taya —müshi.

49 Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nümüin sümüin tü wayuukolüirua:

—Juuneja tamüin nia —müshi.

50 Nounejakalaka chi mo'usaikai sünain maa:

—Talata paa'in, püsha'walaa, nuunejüin pia Jesús —namakalaka nümüin.

Nüpütapünaain tü nüshe'inpalajanakat sünain nüsha'walaain nünainmüin Jesús.

51 Nümakalaka Jesús nümüin:

—¿Kasa püchekaka taa'inrüin pümüin?

—Senyotkalee, anashi müleka ko'ule taya —nümakalaka chi mo'usaikai nümüin Jesús.

52 Asouktüshi Jesús:

—Ko'uichipa pia joolu'u saa'u pünoula —nümakalaka nümüin.

Ko'u müshija nia. Je süchikijee tia, o'unüshi nümaa Jesús.

11

Kantiashi talataa Jesús Jerusalénmüin

1 Je nülü'ülapa Jesús namaa na nikirajüinkana sünainmüin Jerusalén,
antüshii naya sü'ütpa'a tü pueulokat Betfagé oo'ulaka Betania, peje sünain
tü wutai kanüliakat Olivos. Nüjütakalaka piamashii na nikirajüinkana
nüpüleerua,
2 sünain nümüin namüin:
—Ju'una samüin eemüin tüsa pueulokat. Jikerolapa sulu'umüin,
ji'reechi kapüin wane püliiküchon sareerü. Jüsiwateerü tü nüpükat
süpüla jajattüin nia tamüin yaamüin.
3 Je müleka "¿Jamüinjatü jüsiwataka'a tü nüpükat?", sümüle wayuu
jümüin, "Che'ojaashi nümüin chi Senyotkai je nüjütiramaateechi
yaamüin nüchikua", meena jia sümüin —nümakalaka Jesús namüin.
4 No'unakalaka na nikirajüinkana sünain eein napüla wane püliiküchon
kapüin sulu'u tü wopukot so'ulu'u wane miichi. Je wanaa sümaa
nasiwatüin nüpü chi püliiküchonkai,
5 namünakalaka natüma wane wayuuirua sha'washawatshii:
—¿Jamüinjatü jüsiwataka'a tü nüpükat?
6 Nasouktakalaka namüin süka tü nümakat paala Jesús namüin.
—Anakaja —namünakalaka.
7 Najattakalaka chi püliiküchonkai eemüin Jesús. Ne'itaakalaka tü
nashe'inpalajanakat naa'u chi püliiküchonkai. Je no'otookalaka Jesús
naa'u.
8 Awayalayaa müsü süshe'inpalajana tü wayuukolüirua wattakat
saalin nüpüleerua sulu'upünaa tü wopukot. Oo'ulaka waneeirua,
ashottüshii alanatüna sulu'ujee yüüja süpüla ne'itaainjatüin shia nüpüla
eepünaainjachire nülatüin. Naa'inrüin tüü süpüla nee'iyatüin nujutu
nümüin.
9 Je tü wayuukolüirua wattakat saalii nüpüleeruajee oo'ulaka
nüchiiruajee Jesús, namayaa namakalaka emetut sünain nasaküin:
"Aleluya".
"Wa'waajüin chi Maleiwakai
süka nüjütüin wamüin chi antakai wanainmüin".
10 "Anata'aleeshija'a ma'i chii.
Meechi aka nia naa'in chi watuushikai David sünain aluwatawaa".
"Aleluya,
wa'waajüin ma'i Maleiwa".
11 Je nikerolapa Jesús sulu'umüin Jerusalén, o'unüshi nia sulu'umüin
tü a'waajüleekat Maleiwa. Niirakaakalaka sümüin kasa süpüshua yaa
sulu'u. Otta süka motsoin ka'i, nu'unakalaka chaa sulu'umüin tü pueulokat
Betania namaa na nikirajüinkana, na polooshiikana piammüin.

Nujuittirüin Jesús tü oikkaatkalüirua

12 Shiasa mapa watta'a maalü, sünain nu'unüin Jesús namaa na
nikirajüinkana sulu'ujee Betania, ouktakalaka nia jamü wopulu'u.
13 Ni'rapa wane wunu'u kapanasü kanüliasü "higuera", nürütkaakalaka
sünainmüin nütüjaaiwa saa'u müleka kachonle. Je nüntapa sünain tü
wunu'ukot, machonkalaka shia nüpüla, ee'eraaka ne'e süpana. Nno-
joyülia antüin sükalia süpüla kachonwaa.
14 Nümakalaka sümüin tü wunu'ukot:
—Müirüja'a pümata mekujuin tü püchonkot —müshi nia no'upala na
nikirajüinkana.

15 Shiasa süchikijee nüntüin Jesús Jerusalénmüin, nikerotokalaka
sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Eesü nüpüla wane wayuu
oikkaasüirua sünain süikkaain tü mürüt o'utinnajatkat aa'in nümüin
Maleiwa, je na ayalajüshiikana. Nujuittirakalaka naya anooipa'amüin.
Nujunnajakalaka nemeesain na a'wanajaaliikana neerü oo'ulaka neinase
na oikkaaliikana wuchii toomasü.
16 Je nuu'ule'erüin tü wayuukolüirua suulia sülü'üjüin tü sükorolokot
sulu'upünaa süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa.
17 Nümakalaka sümüin:
—Tü nünüiki Maleiwa ashajuushikat paala sümaiwa, müsü mayaa:
“Tü tepiakat, nachuntiajatü na tapüshikana tamüin sainküinjee mmakat
süpüshua”, müshi. Otta jiakana, saa'u nnojolüin lotüin jukuaippa sünain
jüikküin tü mürütkat, müsü aka saa'in shípia ka'ruwarannuu jütüma tü
nipiakat —nümakalaka Jesús namüin.
18 Otta na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana
oo'ulaka na karalouktamaajanakana, naapapa süchiki tü naa'inrüitpakat
Jesús yala sulu'u tü a'waajüleekat, naashajaajiraakalaka süchiki kasain
naa'inrüinjatüin süpüla no'utirüin naa'in. Otta kapüleesü namüin süka
mmolüin naya neema süka ponoin saa'in tü wattakat saalii wayuu
oushikajaasükat nüchiirua tü nikirajakat anain.
19 Je aipa'a, o'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana anooipa'a suulia
Jerusalén.

Ajulujaasü tü wunu'ukot nütüma Jesús.

20 Shiasa mapa watta'a, sünain nu'unüin Jesús namaa na nikirajüinkana,
ne'rapünaakalaka tü wunu'u higuerakat nü'ülüjakat amüin Jesús paala.
Ajulujaasü tü wunu'ukat süpüshua suurulanainje'ere'eya.
21 Otta müshia Pedro, sotüsü naa'in tü nümakat paala Jesús sümüin tü
wunu'ukot. Nümakalaka nümüin Jesús:
—Ekirajüikalee, piirakaa, ajulujaaitpa tü wunu'u pü'ülüjakat amüin.
22 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Anakaja jünoujüle nünain chi Maleiwakai.
23 Shiimain ma'i tü tamakat jümüin: Müleka jümataarüle sümüin wane
uuchi “Pülataa yaajee yaa shirokumüin tü palaakat”, oonoojeerü sümaa
jünüiki müleka jünoujüle sümaa nnojolüin wainmajüin jaa'in.
24 Tamüshii paala jia: Wanaa sümaa juchuntüin nümüin Maleiwa,
müleka jünoujüle sünain naa'inrüinjatüin tü jüchuntakat, shiimüin
sünain naa'inreerüin.
25 Je wanaa sümaa jaashajaain nümaa chi Maleiwakai, anasü motüle
jaa'in tü saainjalakat wayuu eekai kaainjalain juulia. Müleka motüle
jaa'in tü saainjalakat, alatinneerü jaainjala juuliaya nütüma chi Jüshikai
Maleiwa.
26 Otta müleka nnojorule motüin jaa'in tü saainjalakat, nnojoleeria
alatinnüin jaainjala juulia nütüma Maleiwa.

¿Jara laülaaka atüma Jesús?

27 Ale'ejüshi Jesús namaa na nikirajüinkana Jerusalénmüin. Je wanaa
sümaa nawaralijaain yaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa, arütkaashii
nünainmüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana
oo'ulaka na karalouktamaajanakana oo'ulaka na laülaashiikana naa'u na
judíokana sünain namüin nümüin:

28 —¿Jara koonoloka pia süpüla pujuittirüin anooipa'amüin tü wayuu
oikkaatkalüirua? ¿Jara ke'inaajalaka pia süpüla paa'inrüin shia? —
namakalaka nümüin.
29 Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:
—Tasakirüin paala jia'aya. Müleka jüsouktüle tamüin, takü̇jeerü
jümüin jaralin e'itaain taya süpüla tojuittirüinjatüin anooipa'amüin tü
wayuu oikkaatkalüirua.
30 ¿Jara ke'inaajalaka Juan sünain owoutisaajaa? ¿Shi'inaajala wayuu,
niataapa Maleiwa? Jüküjaa tamüin —nümakalaka Jesús namüin.
31 Naashajaajiraakalaka namüiwa: “Müleka ‘Nia Maleiwa’ wamüle,
‘¿Jamakalaka nnojoliika'a jünoujain nünüiki?’, meechi nia wamüin.
32 Oo'ulaka mojushiisü süpüla ‘Wayuu’ wamüinjanain süka
nünüikimaajachin nia Maleiwa saajüin tü wayuukolüirua. Mojushiijeerü
namüin”, majiraashii naya nujuuna Jesús.
33 Nasouktakalaka joo nümüin Jesús:
—Nnojoishi watüjaain aa'u jaralin ke'inaajalain.
Nümakalaka joo Jesús namüin:
—Nnojoluja'a süpüla taküjüin jümüin jaralin ke'inaajalain taya —
nümakalaka namüin.

12

Nachiki na aa'inmajüliikana wane apain

1 O'ttüshi Jesús sünain ekirajaa tü wayuukolüirua süka sukuaippa tü
kasa e'nnakat sainküin mma. Müshi nia: “Eetaalashi wane wayuu
kama'anashi wane mma. Nükulaalajakalaka shia süpüla apünajünaa
tü wunu'u kachonkot uuwa sulu'u. Je yaa sulu'u tü na'apainsekat,
nükumajakalaka wane ishi süpüla ocho'ulajia süchon tü nüpünajüinkat
süpüla wiinoinjatüin shia. Otta nükumajüin wane türooja süpüla e'rajia
saa'u tü na'apainsekat.
“Saa'u nu'unajachin wattamüin, naa'inmajirakalaka wane wayuuirua tü
nüpünajüinkat.
2 Je kettaapa süka'iya tü a'ttieekat süpüla sütpajünüin, nüjütüin
wane nüchepchia nanainmüin na aa'inmajüliikana sünain maa namüin:
‘Anakaja juluwataale tamüin süpüshi süchon tü ta'ttia jükotchajalakat,
tü tamüinjatkat jütüma saa'u takoroloin shia’.
3 Otta chi nüchepchiakai, ata'ünnüshi natüma na aa'inmajüliikana
sümaa nashe'ejüin ma'i nia. Ajütajaanüshi nia sümaa nnojolüin kasain
najapüipain natüma.
4 Otta chi ka'apainseshikai süchikijee tia, nüjütakalaka joo wane
nüchepchiaya nii'iraka chi wane. A'yaajünataa joo chii natümaya sünain
sheewaain nikii natüma. E'rülii ma'i wayumüin naya nümüin.
5 Je joolu'u chi ka'apainseshikai, nüjütüin wane'eya. O'utünataala
aa'in chii natümaya na aa'inmajüliikana. Maleesia süpüshua tü
aluwataaushikalüirua. Eesü eekai sheewaain natüma. Eesü eekai
no'utüin saa'in.
6 “Iraayü'iya wane wayuukai apütaain nüma'ana chi ka'apainseshikai.
Nia chi nüchonkai, chi aishikai nüpüla. Nüjütüinja'a nia nachiirua
na nüjütakana paala nanainmüin na aa'inmajüliikana sünain nümüin,
‘Nieechi kojutka chi tachonkai natüma’, nümakalaka.
7 “Nayasa'a na aa'inmajüliikana ne'raiwa'aya chi nüchonkai nüpanapa,
aashajaajiraashii naya: ‘Iseeichi chi aapüneechikai amüin tü apainkat.

Joo'uya wo'utaiwa naa'in süpüla wayainjanain makatüin apüla shia’,
müshii naya.
8 Nayu'lakalaka joo nia anooipa'amüin je no'utakalaka naa'in.
9 “Tasakirüin paala jia: ¿Kaseerü naa'inraka chi ka'apainseshikai
naka na aa'inmajüliikana? Shiimüin sünain nüle'ejeechin süpüla
nu'utüinjatüin saa'in. Je naa'inmajireerü tü na'apainsekat wayuu naata-
jatü.
10 “Soto jaa'in tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat
Maleiwa:
‘Tü ipa ayouktünakat natüma na akumajüliikana miichi,
ekeraajüitpa sünain anain ma'i shia süpüla akumajia miichi.
11 Chi e'itaakai tü ipakat, nia Maleiwa.
Je patatsü ma'i waa'in süka we'rüin tü naa'inrakat’,
makat”.
12 Otta müshi'iya na laülaayuushii judíokana, naapapa tü
nüküjüitpakat Jesús, nayaawata aa'ulu sünain nayain müin aka naa'in na
aa'inmajülii e'rüliikana wayumüin sulu'u tü nüküjaitpakat achiki Jesús.
Je sükajee tia, kee'ireesü ma'i naa'in nata'üleein Jesús, otta nnojoishi
nata'ülüin süka mmolüin naya seema tü wayuu kamalainkat amüin
nünüiki Jesús. No'unakalaka ne'e nuulia.

Asakinnayaashi Jesús soo'opünaa tü neerü nümüinjatkat chi sülaülashikai mma

13 Shiasa mapa tia, najütünakalaka nünainmüin Jesús wane fariseokana
oo'ulaka wane nümaajanakana Herodes chi sülaülashikai mma, süpüla
nasakirayaainjachin nia shii'iree niweetirüin wane pütchi kasalajanain-
jatkat anainjee nia natüma.
14 Je nantapa nünainmüin Jesús, namakalaka nümüin:
—Ekirajüikalee, watüjaa aa'uchi pia sünain shiimüin tü pümakat
sünain ekirajaa tü nuluwataakat anain Maleiwa, je sünain matüjüin pia
kachekalaa su'utku wayuu. Wasakiree amüinchi pia sünain wane kasa:
¿Anashiisü saa'in pümüin wawalaajüle tü neerü nümüinjatkat César chi
joyotokai cha'aya Roma sünain aluwatawaa saa'u mmakat,
15 nnojottaapa anain? —namakalaka nümüin.
Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin saa'u sünain naa'inreein kasa
mojusü nümüin, nümakalaka namüin:
—Jia piamakana o'upünaa, ¿jamüsü juu'ulakeeka'a taa'in süka pütchi
shii'iree süsalainjachin taya jütüma? Iche'era tamüin wane neerü
kachueera awalaajiapü'ükat nümüin chi sülaülashikai mma, te'raiwa shia
—nümakalaka Jesús namüin.
16 Nasaajakalaka tü neetkat nümüin. Nüsakirakalaka naya Jesús:
—¿Jara kayaakuaka tü sünainkat? ¿Jara kanüliamaajachika shian? —
nümakalaka namüin.
—Shia niyaakua oo'ulaka nünülia César tü sünainkat —namakalaka
nümüin.
17 Nüsouktakalaka Jesús:
—Tamüshii paala jia: Anakaja müleka jaa'inrüle tü nuluwataakat anain
César otta jaa'inrüinjatü tü nuluwataakat anain Maleiwaya —nümakalaka
namüin.
Ponokalaka ma'i naa'in nayakana tü nüsouktiakat Jesús.

Shiimüin ma'i naajüin Jesús tü oso'irawaakat aa'in

18 Süntakalaka wane wayuuirua judío kanüliasü saduceo nünainmüin
Jesús süpüla süsakirayaainjachin nia. Nnojoleerü oso'irawaa aa'inyüü
süchikijee ouktaa müsü tü shikirajapü'ükat anain tü wayuukolüirua.
19 Namakalaka joo nümüin Jesús:
—Ekirajüikalee, müsü nünüiki Moisés wamüin sulu'u tü ashajünakat
paala: “Müleka ouktüle wane wayuu sümaa machoin nia, anashi müleka
niisarüle chi nimüliakai nüchukumüin süpüla kachooinjatüin tü jietkat
nütüma”, müsü.
20 Eetaashiija'a akaratshishii wayuu pawalaawashii. Ka'wayuuseshi chi
epayaakai sümaa ouktüin nia machoinwa'aya sümüin tü nu'wayuusekat.
Niisatkalaka chi nimüliakai sümüin tü jietkat.
21 Ouktataashija chii'iya nnojoiwa'aya kachoin sümüin tü jietkat. Eisat-
taaja'a joo wane'eya nüchukumüin.
22 Mataaja'a aka nakuaippa napüshua na akaratshishiikana
awalayuwaa. Ouktüshii naya sünain machoin sümüin tü jietkat natüma.
Je oo'uwo'utpa na su'wayuusekana napüshua, ouktüsü mapa shia
nachiiruajee.
23 Su'wayuuseshii napüshua na akaratshishiikana kataiwa'aya
so'u. Wasakiree amüinchi joo pia soo'opünaa tia: So'u tü ka'ikat
suso'iraainjateetkat o'u saa'in wayuu paajüin, ¿jaraleechi ka'wayuuseka
tü wayuu ouktama'akat? —namakalaka na saduceokana nümüin Jesús.
24 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Nnojotsü jiyaawatüin saa'u tü ashajuushikat sulu'u tü
nüchikimaajatkat Maleiwa. Je nnojotsü jütüjaain naa'u Maleiwa sünain
pülashaatain ma'i nia. “Nnojoleerü oso'irawaa aa'inyüü süchikijee
ouktaa”, jümakalaka ne'e. Sükajee tia, nnojotsü lotüin tü jünoujakat.
25 Suso'iraapa saa'in wayuu süchikijee ouktaa, nnojoleerü
pa'wayuuseewain, süka meenain aka naya saa'in nakuaippa na
aapieekana chakana nüma'ana Maleiwa sümaa ma'wayuusein naya.
26 Jia manoujainsaliikana sünain suso'iraainjatüin saa'in wayuu, soto
jaa'in tü nüshajakat achiki paala Moisés soo'opünaa tü nümakat
chi Maleiwakai nümüin pasanainjee sünain suwarala tü wunu'u
jotüsükat: “Tayakai, Nümaleiwasekai Abraham, Nümaleiwasekai Isaac,
Nümaleiwasekai Jacob”, müshi.
27 Tamüshii paala jia: Chi Maleiwakai, nnojoishi Sümaleiwasein wayuu
ouktüsü. Sümaleiwase eekai katüin so'u. Shiimüin sünain nnojolüin
lotüin tü jünoujakat —nümakalaka Jesús namüin.

Tü che'ojaaleekat ma'i süpüla saa'inrüin wayuu

28 Antüshi wane wayuu karalouktamaajachi sünain aapajaa nanüiki na
wayuu a'ülüjashiikana nümaa Jesús. Saa'u niyaawatüin saa'u sünain
anain ma'i tü nüsouktiakat Jesús, nüsakirayaakalaka nia:
—¿Jarat alana'aleeka sünain anain sa'akajee süpüshua tü nuluwataakat
anain waya Moisés? —nümakalaka nümüin Jesús.
29 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Tü alana'aleekat sünain anain, müsü mayaa: “Jaapa jiakana Is-
raelkana tüü: Chi Wamaleiwase Aluwataakai, nia nümüiwa sünain
Maleiwain.
30 Anashi aire nia püpüla waneepia süka süpüshua paa'in. Anashi
jülüjüle paa'in Maleiwa waneepia”.
31 Je eesü wane'eya alana'aleesia ma'i sünain anain, müsü mayaa:
“Anasü aire püpüla wayuu süpüshua maa aka alin pia püpülajiraa”.
Nnojotsü eein eekai alana'aleein ma'i sünain anain suulia tüü sa'akajee

süpüshua tü nuluwataakat anain waya Moisés —nümakalaka Jesús nümüin.
32 Nümakalaka chi wayuukai nümüin Jesús:
—Ekirajüikalee, shiimüin tü pümüitpakat sünain “Chi Wamaleiwase, nia nümüiwa sünain Maleiwain”, sünain pümüin.
33 Je shiimüin tü pünüikikat sünain niainjachin alin wapüla chi Maleiwakai süka süpüshua waa'in, je sünain jülüjüin waa'in Maleiwa waneepia. Je shiimüin tü pümakat sünain alinjatüin wapüla wayuu süpüshua maa aka alin waya wapülajiraa. Alana'aleesia ma'i tüüirua suuliale'eya waapüin mürüt nümüin Maleiwa, tü o'utünakat aa'in watüma —nümakalaka nümüin Jesús.
34 Nütüjaaichipa aa'u Jesús chi wayuukai sünain lotüin nünüiki, nümakalaka nümüin:
—Yapashi pia süpüla pu'ttüin sünain anoujaa tanain süpüla pikerolüinjachin eemüinre nuluwataain Maleiwa —nümakalaka nümüin.
Je süchikijee tia, mmotsü wayuu sheema asakiraa Jesús sünain wane kasa.

Asakinnüshii na wayuukana nütüma Jesús

35 Wanaa sümaa nikirajüin Jesús sulu'u paatia tü a'waajüleekat Maleiwa, nüsakirakalaka na wayuu akotchajaakana nünainmüin:
—Naashin na karalouktamaajanakana, chi Cristokai anülia, nuu'uliwo'ulaa ne'e David. ¿Jamüsü namaka'a tia?
36 Soto jaa'in nünüiki David, tü nümakat paala nütüma chi Naa'inkai Maleiwa sünain maa:
“Müshi chi Maleiwakai nümüin chi Tasenyotsekai:
‘Kojutshaatashi pia tatüma.
Püikkalaa puluwataaiwa tekialu'ujee.
So'u wane ka'i, tayamüleerü tü pü'ünüükalüirua süpüla malainjatüin shiairua püpüla’ ”.
37 “Tasenyotsekai” nümüleje'e David nümüin Cristo, ¿jamakuaippalinjachi nuu'uliwo'ulaaka'a ne'e nia? —nümakalaka Jesús namüin.
Shiasa tü wattakat saalii wayuu, talatüsü ma'i saa'in sütüma nünüiki.

Nüchiajaain Jesús na nikirajüinkana noulia na laülaayuu judíokana

38 Mapü'üshi Jesús sünain ekirajaa: “Jalia jia suulia ashataa nakuaippa na karalouktamaajanakana waraitteekana ma'i aa'in cha'aya metkaaralu'upünaa sünain kashe'iin naya kuluulu anasü shii'iree nasaküneein sütüma wayuu.
39 Je sulu'u tü ekirajüleekat je sünain wane mi'iraa, ojoyolooshii naya na'aka na laülaayuukana süpüla kojutüinjanain naya sütüma wayuu.
40 Otta e'ike'etshii wayuu eekai ouktüin su'wayuuse shii'iree naapaweein sükorolo. Je süchikijee, kama'ashii naya sünain nachuntayaain nümüin Maleiwa su'upala wayuu shii'iree kojuteein naya sütüma. Alana'aleejeeria ma'i sünain süsalain naya nütüma Maleiwa saaliijee tia”.

Tü asülajuushikat sütüma wane wayuu oukta a'wayuuset

41 Nüikkalaakalaka Jesús yala peje sünain tü kojon ejitünakat alu'u tü neerü asülajünüinjatkat nümüin Maleiwa. Ni'rakalaka tü wayuukolüirua sünain ejitaa sünneetse sulu'u. Ni'rüin wayuu wainma eekai nejitüin wainma neerü yaa sulu'u süka washinnuuin naya.
42 Süntakalaka wane wayuu müliasü oukta a'wayuuset. Shijitakalaka piamasü neerü kachueerachen ne'e.

43 Neenajaakalaka Jesús na nikirajüinkana nünainmüin sünain maa
namüin:
—Tamüshii paala jia: Alana'aleesia ma'i nümüin Maleiwa tü shijitakat tü
wayuukot oukta a'wayuusetkat suuliale'eya tü shijitakat tü wayuukolüirua
süpüshua.
44 Na washinnuukana, nejitüin tü süpütaalakat nanneetse. Alu'usa
shiakat, mayaainje müliain ma'i, shijitüin süpüshua tü sünneetse
süma'anajatkat —nümakalaka Jesús namüin.

13

Tü kasa ee'iyataainjatkat süpülapünaa niitaain Cristo

1 Shiasa nujuittaapa Jesús sulu'ujee tü a'waajüleekat Maleiwa, wanaa
sümaa eein naya anooipa'a, nümakalaka wane chi nikirajüinkai nümüin:
—Ekirajüikalee, piirakaa sümüin tü a'waajüleekat Maleiwa,
anashaatasü ma'i shia, je miyo'u ma'i tü ipakalüirua akumajuushikat
aka shia.
2 Nümakalaka Jesús nümüin,
—¿Ponosü ma'i jaa'in tü a'waajüleekat? Süpüshua türa ipa ji'rakat joo
müinma'a yaa, ajuttinneerü shia mmolu'umüin sünain süsolojüneerüin
so'uweena wane ka'i —nümakalaka namüin.
3 Shiasa nantapa sünainmüin tü wutai kanüliakat Olivos ka'yatajeekat
suulia tü a'waajüleekat, wanaa sümaa joyotüin Jesús cha'aya, arütkaashi
Pedro, Jacobo, Juan oo'ulaka Andrés namüiwa nünainmüin süpüla
nasakirüin nia:
4 “¿Joujaleerü sujuttinnaka tü a'waajüleekat Maleiwa? ¿Je kasa
shiyaawaseetka wamüin süpüla watüjaainjatüin saa'u sünain sülü'ülüin
sükalia süpüla shikeraajüinjatüin süpüshua tü püküjakat wamüin?”,
namakalaka nümüin.
5-6 Nümakalaka Jesús namüin: “Anteerü wayuu wainma sünain maa:
‘Taya'aya Cristokai’, meena. Pülashii naya nütüma Maleiwa naashin.
Jalia jia suulia anouja'alaa na'alain na wayuukana maa aka sünoujeerüin
wayuu wainma nanain.
7 Ja'itaina jia aapüin süchiki kasachiki sainküin mmakat süpüshua,
nnojo jainkuuin aa'in sütüma. Ja'itakaje tiairua, nnojotsü shiain shiyaawa-
sein sünain süntüitpain tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasakat süpüshua.
Alatüinjatia ne'e kasa eekai müin aka tüü süpülapünaa süntüin ka'ikat
tia.
8 Atkaajiraajeerü wayuu sainküin mmakat süpüshua. Mülieerü ma'i
saa'in wayuu sütüma jamü je sütüma ayuulii sainküin mma. Je akutku-
jaweerü tü mmakat sainküin mma. Je süpüshua tü müliaa shi'reetkat
wayuu süpülapünaa teweetüin tayakai, meerü aka su'ttakai saalin jo'uu
sümüin jieyuu.
9 “Jalia jia, süka jüta'ülinneenain süpüla aapünaa ekii namüin
na laülaayuukana je süka ji'yaatinneenain sulu'u tü ekirajüleekat
tü judíokolüirua. Saaliijee jünoujain tanain, asha'wale'enneena
jia namülatu'u na sülaülashiikana mma oo'ulaka namülatu'u na
aluwataashiikana saa'u wayuu süpüla jüsouktüinjanain namüin saa'u
tü jünoulakat. Je wanaa sümaa jüsha'wale'ennüin namülatu'u,
jüküjainjatü tachiki namüin.
10 Süpülapünaa süntüin tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasakat süpüshua,
aküjüneerü tachiki tayakai, chi O'tte'erüikai, sümüin wayuu sainküin
mmakat süpüshua.

11 Je so'uweena tü ka'i jüta'ünneenakat o'u süpüla jüsha'wale'ennüin
namülatu'u na laülaashiikana, nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü
jüsouktüinjatkat aka namüin. Aapüneerü jümüin so'u ma'i ka'ikat
tia tü pütchi jümüinjatkat namüin. Otta tü pütchi jüsouktüinjatkat
aka, nnojoleerü jüle'eru'ujeejatüin, aapüneerü shia jümüin nütüma chi
Naa'inkai Maleiwa.

12 "Je sukuaippainjatkat wayuu so'u ka'ikat tia, aapüneerü ekii süpüla
ouktaa natüma na suwalayuukana je nütüma chi süshikai. Eejeena wayuu
eekai ne'nnüin amüin sütüma nachooin sümaa no'utinnüin aa'in natüma.
13 A'ürülaajeerü saa'in wayuu süpüshua jünain saaliijee jünoujain
tanain. Otta jia, müleka jüchecherüle jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat,
ayateena jia o'tte'ennüin tatüma.

14 "Ji'reerü sha'watüin yaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa tü
kasa kashüülasü nülerajüinjatkat anainjee Maleiwa tü a'waajüleekat,
tü ashajünakat achiki paala nütüma Daniel chi nünüikimaajachikai
Maleiwa. (Jia aashaje'erakana tü tashajakat, anakaja jiyaawatüle saa'u.)
Je so'uweena ka'ikat tia, na wayuu kepiakana sulu'u tü mmakat Judea,
anakaja müleka na'luwataale sa'akamüin tü uuchikat süpüla nanujulaain-
janain cha'aya.
15 Chi wayuu joyotokoi sheemioushi tü nipiakat so'u ka'ikat tia, nnojoi
nikerolüin paülü'ümüin süpüla nükotchajaain nükorolo.
16 Otta chi wayuu eekai ni'yataain sulu'u niyüüjase, anakaja nnojoire
nüle'ejüin nipialu'umüin süpüla a'wanajawaa nüshe'in.
17 'Aisha'ajaa' meerü tü wayuu eekai ipoolüin je eekai sütulayülüinya
süchon so'u ka'ikat tia, süka kapüleejeerüin ma'i süpüleerua awatawaa.
18 Jüchunta nümüin Maleiwa süpüla nnojolüinjatüin sülatüin tüü
juyapü.

19 "So'uweena ka'ikat tia, alana'aleejeeria ma'i tü müliaa shi'reetkat
wayuu suulia tü shi'rakat wayuu paala sümaiwa süchikijee sükumajünüin
tü mmakat je suulia tü shi'rakat wayuu maa'ulu yaa. Nnojoleerü wane
müliaa eekai müin aka saa'in tia mapeena.
20 Müleka nnojoruleje saawalaain tü müliaakat, aja'lajaweerü wayuu
süpüshua sütüma. Akatsa naawale'ereerüin shia Maleiwa naa'ujee na
aneekuushikana nütüma.
21 "Je so'uweena ka'ikat tia, müleka jümünüle 'Jiirakaa, ichaa Cristo
chi Nüneekajalakai Maleiwa cha'aya' je 'Jiirakaa, anii nia yaaya', müleka
jümünüle, nnojo joonooin sümaa tia.
22 Je so'uweena ka'ikalüirua tia, eweeteechi wayuu eekai 'Taya
Cristoka' nümeechin, je eekai 'Taya wane nünüikimaajachikai
Maleiwa' nümeechin. Alaayuu ne'e nayairua. Pülashiijeena naya
sünain naa'inreerüin tü kasa eekai müin aka saa'in tü nütüjakat
apüleerua Maleiwa nümüiwa shii'iree nanoujüneein anain sütüma
wayuu süpüshua, ja'itashii nnojolüin anoujünüin anain natüma na
nüneekajalakana Maleiwa.
23 Takü jüin jümüin süchiki tü alateetkat nnojolüiwa'aya sülatüin süpüla
yapainjanain jia süpüla.

24 "So'uweena ka'ikat tia, süchikijee tü müliaakat,

'Epiyuushijaajeechi chi ka'ikai,
je oyokujaweechi chi kashikai,
25 je ojunuwaajeerü tü jolotsükolüirua iipünaajee.
Alanaajaweerü süpüshua'aya tü kasa chakat iipünaa'.

26 “Je shi'reechi taya wayuu, tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sünain
antaa sa'aka tü sirumakat. Anashaateerü ma'i tü tantiakat, süka tan-
teechin sünain pülashin je sünain e'itaaushin nütüma Maleiwa süpüla
aluwatawaa wanaa nümaa.
27 Je ajütüneena na aapiee nüma'anajeejanakana Maleiwa süpüla
nakotchajüinjatüin tü wayuu aneekuushikalüirua nütüma sainküinjee tü
mmakat süpüshua'ale.
28 “Soto jaa'in sukuaippa tü wunu'u ‘higuera’ münakat. Wanaa sümaa
iyotüin süpana tü wunu'ukot, jütüjaa aa'ulu sünain sülü'ülüin süpüla
sü'itüin iiwa.
29 Aka'aya ji'rapeena tü takü̈jaitpakat achiki jümüin, jütüjaweerü aa'u
sünain sülü'ülüin ma'i takalia süpüla antaa.
30 Shiimüin ma'i tü tamakat jümüin, alateerü tüü süpülapünaa shi'rüin
ouktaa tü wayuu eekat maa'ulu yaa.
31 Taso'iree aa'inchii jia joolu'u sünain wane kasa: Mayaainje
saja'tteerüin tü kasakat cha'aya iipünaa oo'ulaka yaa mmolu'u so'uweena
wane ka'i, tü pütchi tekirajapü'ükat anain jia, ayateerü süpüla ka'ikat
süpüshua.

Matüjaajuu aa'ulu joujaleechin nüle'ejüin Cristo

32 “Nnojotsü sütüjaain aa'u wayuu joujaleerüin sülatüin tü
takü̈jaitpakat achiki jümüin. Ja'itakaje na aapiee chakana iipünaa,
nnojotsü natüjaain aa'u. Nia ne'e chi Tashikai Maleiwa atüjaaka saa'u
nümüiwa.
33 Je sükajee tia, anakaja müleka eere jaa'in tapüla tayakai, chi
Jüsenyotsekai, süka tale'ejüinjachin tachikua jünainmüin so'uweena
wane ka'i matüjaajuukat aa'u jütüma.
34 Meena aka jia saa'in nüchepchiairua wane wayuu naa'inmajirüin
tü nükorolokot nüchikiru'u. E'itaanüshii naya süpüla tü a'yatawaakat
wane'ewai nakua. Eeshi wane e'itaanüin süpüla eeinjatüin naa'in so'ulu'u
tü miichikat süma'inru'u nüle'ejüin chi kepiashikai.
35 “Je sükajee tia, anakaja müleka eere jaa'in tapüla tayakai chi
kepiashikai, süka nnojolüin jütüjaain aa'u müleka tale'ejeechire ka'apü
aikat, süse'eru'upünaa ai, maalia, je watta'achon maalü shiale.
36 Antalaa meechi taya. Anasü eere jaa'in waneepia süma'inru'u
ja'atapajüin taya suulia tantajüin jaa'u sünain atunkaa.
37 Tü tamüitpakat jümüin, süpülajatü wayuu süpüshua'aya: ‘Ee jumata
jaa'in tapüla’ ”.

14

O'yotünüsü wane “perfume” saa'u nikii Jesús

1 Che'ojaasü piama ka'i ne'e süpüla su'ttüin tü “Pascuakat”, tü mi'iraa
süpülajatkat sotüin saa'in wayuu judío wanaa sümaa nojuittinnüin na
natuushinuukana sulu'ujee Egipto. (Mi'iraakat tüü, shia tü ekaanapü'ükat
anain tü pan ma'akasatkat soolojia.) Je na laülaashiikana na'akajee na sac-
erdote judíokana, oo'ulaka na karalouktamaajanakana, aashajaajiraashii
naya süchiki tü naa'inrüinjatkat nüka Jesús:
—Anakaja wata'ürüle nia sujuuna wayuu süpüla wo'utirüinjatüin
naa'in.
2 Otta anasü müleka waa'inrüle tia süchikijee kettaain tü mi'iraakat
suulia saashichija'alaain naalin woo'omüin tü wayuukolüirua —müshii
naya.

3 Antüshi Jesús sulu'u tü pueulo kanüliakat Betania nipialu'umüin wane
wayuu Simón anüliai, chi ayuuishikai paala sütüma aja'ttaa ata. Je
wanaa sümaa nikaain Jesús, sürütkaakalaka nünainmüin wane jierü
alü'üjasü wane pachiishichon akumajuushi süka ipa kanüliashi “alabas-
tro” kalu'ushi wane “perfume” kojutsü ma'i. Susottakalaka tü shirousekat
süpüla shi'yotoinjatüin shia saa'u nikii.
4 Otta waneeirua ekaashiikana nümaa, ne'rapa tü saa'inrakat tü jietkat,
mojushiisü namüin sünain naashajaajiraain mayaa:
—¿Jamüsü sa'amülajaaka'a tü “perfumekat”?
5 Kojutpaja'a ma'i shia. Tü sujutkot, müsü aka shi'yataainjut wane wayuu
so'u wane juya. Anasüje müleka suikkünüle süpüla sükaaliijia wayuu
eekai müliain —namajiraakalaka sünain nachiajaain shia.
6 Nümakalaka Jesús namüin:
—Juu'ulaa suulia jiyoujüin tü jietkat. Anashaatasü ma'i tü saa'inrakat
taka.
7 Na wayuu müliakana, eejeena jümaa waneepia süpüla
jüsülajüinjanain namüin. Otta tayakai, süpülajachire joo taya yaawaa
jümaa.
8 Sükajee tüü, shii'iyatüin tamüin tojut süpülapünaa tojoitünüin.
9 Tamüshii paala jia: Sainküin mma eepünaale süküjüneerüin tachiki
tayakai chi O'tte'erüikai, ja'yeerü süchiki tü jietkat süpüla sotüinjatüin
saa'in wayuu tü saa'inrakat —nümakalaka Jesús namüin.
10 Otta müshia Judas Iscariote, napüshi na polooshiikana pi-
ammüin Aluwataaushikana, nu'unakalaka nanainmüin na laülaashiikana
na'akajee na sacerdote judíokana süpüla aapaa nikii Jesús.
11 Je na laülaashiikana, talatakalaka ma'i naa'in sütüma tü nümakat
Judas namüin.
—Wawalaajeechi pia müleka pükaaliijüle waya sünain ata'ülaa Jesús
—müshii nümüin.
Nu'ttakalaka Judas sünain achajawaa sukuaippa aapaa nikii Jesús.

Tü nümakat Jesús sünain tü ekawaakat shikiira “Pascua”

12 Je sünain tü mi'iraakat Pascuakat anülia, tü ekünapü'ükat anain tü
pan ma'akasatkat soolojia, antüsü joolu'u tü ka'ikat o'utünakat o'u naa'in
wane anneetchon süpüla ekaanaa. Nasakirakalaka na nikirajüinkana:
—¿Jalasü pücheküin süpüleerua wekaainjatüin tü Pascuakat, wekeraa-
jaiwa shia püpüla? —namakalaka nümüin Jesús.
13 Nüjütakalaka Jesús piamashii nikirajüinkana sünain maa namüin:
—Ju'una yalamüin sulu'umüin tü pueulokat. Eejeechi jüpüla wane
wayuu alü'üjüshi amüchi sümaa wüin. Ju'una nüchiirua chi wayuukai.
14 Je eemüinre nikerolüin, meena jia nümüin chi nipiajachikai:
“Aluwataashi nünüiki chi Ekirajüikai süpüla wasakirüin sünain jaralüin
tü paü nikaainjatkat alu'u tü Pascuakat namaa na nikirajüinkana”.
15 Nii'iyateerü jümüin wane paü miyo'u saa'ujeesü tia miichikat kalu'usü
korolo. Anakaja jikettaajüle tü paükat wapüla —nümakalaka Jesús
namüin.
16 O'una müshiija joo naya sulu'umüin tü pueulokat. Ayatsia tü
nüküjakat achiki Jesús namüin. Nekeraajakalaka tü paükat süpüla
neküinjatüin tü Pascuakat yala sulu'u.
17 Shiasa joo aipa'a, nüntakalaka Jesús namaa na nikirajüinkana na
polooshiikana piammüin eemüin tü miichikat.

18 Je wanaa sümaa naikkalaain sünain ekawaa, nümakalaka Jesús namüin:
—Shiimüin tü tamakat jümüin jia ekaashiikana tamaa joolu'u, aapüneechi ekii taya nütüma wane ja'akajee —nümakalaka.
19 Mojukalaka ma'i naa'in na nikirajüinkana sütüma tü nümakat Jesús namüin.
—Kasataalejese nnojolin tayain chia —namakalaka nümüin wane'ewaire nakua.
20 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Chi aapüinjachikai tekii, nieechi waneeshia ja'aka jiakana polooshi-ikana piammüin, chi acholotitkai tü pankat shiroku tü shirakat asalaa wanaa tamaa.
21 Shiimüin sünain to'utinneechin aa'in maa aka tü ashajünakat paala tachiki tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Otta chi aapüinjachikai tekii, alu'uleekaija'a ma'i nia. Anashije nnojolinkale jemelin nia —nümakalaka Jesús namüin.
22 Wanaa sümaa nekaain, naapaakalaka Jesús wane pan sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshaletakalaka shi'ipawalin shia namüin na nikirajüinkana, sünain nümüin namüin:
—Jaapaa jikaiwa tü pankat. Maa aka taapüin joolu'u jümüin tü pankat, meechia taya sünain aapajiraain tekii jaa'u jiakana —nümakalaka Jesús namüin.
23 Naapaakalaka joo Jesús wane iita kalu'usü wiino sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Naapakalaka shia namüin na niki-rajüinkana süpüla nasüin shia napüshua wane'ewai nakua.
24 Nümakalaka namüin:
—Asüüshikat tüü, müsü aka sukuaippa tü tasha amülainjatkat süpüla nikeraajüinjatüin chi Maleiwakai tü pütchi jeket pansaatüjütkalia nütüma.
25 Tamüshii paala jia: Je joolu'u yaajee yaa, nnojoleechi taya asüin tüü tachikua wane'ere'eya tasüin so'uweena wane ka'i cha'aya nüma'anamüin chi Maleiwakai chaa eere nuluwataain —nümakalaka Jesús namüin.
26 Shiasa süchikijee nee'irajüin wane jayeechi na'waajakat aka Maleiwa, o'unüshii naya yalajee saa'umüin tü wutai kanüliakat Olivos.

Aattajaweechi Pedro naashin Jesús

27 Je nantapa sünainmüin tü wutaikat, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:
—O'uneena jia jüpüshua tama'anajee sünain jüpütüin taya tamüiwa maa aka tü sümakat paala, tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa makat:
“To'uteechi aa'in chi anneetpü'ükai
je su'walakajaweetkalaka tü na'anneetsekalüirua”.
28 Otta shiasa süchikijee suso'iraapa taa'in süchikijee ouktaa, o'uneechi taya jüpüleerua Galileamüin —nümakalaka Jesús namüin.
29 Otta müshia Pedro, nümakalaka joo nümüin Jesús:
—Mayaashiije napüteechin pia na waneeirua, nnojoireeja'a tapütüinjachin pia pümüiwa.
30 Nümakalaka Jesús nümüin:
—Shiimüin tü tamakat pümüin: Süpülapünaa ni'yalajüin wane kaliina piantua so'u aikat tüü, apünüintueechi taya punujulajüin achiki sünain pi'raajüin taya —nümakalaka nümüin.
31 Nümakalaka joo Pedro ni'ipajee:

—Ja'itakaje'e ouktajachin taya pümaa, nnojoireeja'a süpüla taattajaain-jachin paa'u —nümakalaka.

Je mayaa müsü joo nanüiki na waneeiruaya nikirajüinkana.

Aashajaashi Jesús nümaa chi Nüshikai

32 Nikerolokalaka Jesús namaa na nikirajüinkana süpümüin wane una'apü kanüliasü Getsemaní. Nümakalaka Jesús namüin:

—Anakaja müleka jüikkalaale yaaya süma'inru'u taashajaain nümaa Maleiwa.

33 Neenajaakalaka Pedro oo'ulaka Jacobo je Juan süpüla nümaain. Nu'ttakalaka Jesús sünain mojuin ma'i naa'in

34 sünain nümüin namüin:

—Süpüleeruasü ma'i taa'in tü mojuukat aa'in süpülainshi tü müliaa te'reetkat. Anakaja müleka yaale jia sümaa eein jaa'in —nümakalaka namüin.

35 Nükatalaakalaka joo Jesús noulia mamüin aka tüsa sünain nu'wachiraain mmalu'u sünain nüchuntüin nümüin chi Maleiwakai shii'iree naakateein tü müliaakat nuulia:

36 —Taata Maleiwa, müleka püchekule, anasüje puu'ule'erüle toulia tü müliaa te'reetkat joolu'u. Akatsa nnojolüin shiainjatüin paa'inrüin tü tachekakat ne'e tamüiwa, shia paa'inrüinjatka tü püchekakat tapüleerua —nümakalaka.

37 Shiasa süchikijee naashajaain nümaa Maleiwa, nüsha'walaakalaka sünain nürütkaain nanainmüin na apünüinshiikana nikirajüin eere natunkaja'attaain nüpüla. Nümakalaka Jesús nümüin Pedro:

—¿Tunkatataashi pia, Simón? ¿Jamüshii jia nnojoliika'a juuntüin eein jaa'in wanaa tamaa motso'oyaakaije'e ne'e?

38 Anakaja müleka eere jaa'in süpüla jüchuntüin nümüin Maleiwa suulia nuu'ulakajüin jaa'in Satanás. Mayaainje kee'ireein jaa'in tü tachekakat jüpüleerua, isasü jüchiki —nümakalaka.

39 Nükatalaakalaka joo Jesús nüchikua noulia süpüla naashajaain nüchikua nümaa Maleiwa. Nüchuntüin tü nümakat paala nümüin.

40 Je nüle'ejapa nüchikua'aya nanainmüin na nikirajüinkana, atunküshii naya nüpüla maa aka paala, süka sütunkeein ma'i naa'in. Je nüchijirapa naya, isakalaka nachiki asouktaa nümüin.

41 Nükatalaakalaka joo Jesús noulia nüchikua süpüla naashajaain nümaa Maleiwa maja'a aka nünüiki paala. Apünüintuaichi joo aashajaain nümaa Maleiwa süka tüü. Je nüle'ejapa nanainmüin na nikirajüinkana, nümakalaka namüin:

—¿Jamüshii jia jutunkajaka'a ma'i? ¿Jamüshii jia nnojoliika'a eein jaa'in wanaa tamaa? Antüitpa takalia tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süpüla taapünüinjachin ekii sajapulu'umüin wayuu kaainjarat.

42 Jütamaajaa jumaala, joo'uya wo'unaiwa. Alü'ütshi chi aapüinjachikai tekii —nümakalaka namüin.

Ata'ünnüshi Jesús

43 Wanaa sümaa naashajaain Jesús namaa na nikirajüinkana, anta müshia Judas chi napüshikai na polookana piammüin. Je antapaatasü nümaa Judas wane wayuuirua wainma sümaa wunu'u oo'ulaka cha-jaruuta sajapulu'u. Ajütüüshi naya natüma na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana oo'ulaka na laülaayuushiikana naa'u na judíokana.

44 Je Judas, chi aapüinjachikai nikii Jesús, müshi paala wopulu'u
sümüin tü wattakat saalin wayuu: “Chi wayuu tachu'tkai awalapa'a, nia
ata'ünnajachika jütüma”, müshi nia namüin paala.
45 Nürütkaakalaka joolu'u Judas nünainmüin Jesús sünain nümüin
nümüin:
—Ekirajüikalee, anii taya antüin —nümakalaka nümüin sünain
nüchu'lüin nuwalapa'a.
46 Arütkaashiijase joo na wayuukana nünainmüin Jesús sünain
nata'ülüin nia.
47 Otta wane nikirajüinkai Jesús, naapaakalaka tü nüchajaruutsekat.
Nuwatakalaka noo'omüin wane nüchepchia chi laülaashikai napüleerua
na sacerdote judíokana süpüla nüshottajachin nia. Nüchoto'oleekalaka
tü nüche'ekat.
48 Nümakalaka Jesús namüin na antakana nünainmüin:
—¿Ka'ruwaraiyaa taya jaa'inru'u jüntakalaka tanainmüin sümaa
wunu'u oo'ulaka chajaruuta jajapulu'u süpüla jüta'ülüinjachin taya?
49 ¿Jamüshi nnojoika'a jüta'ülüin taya paala cha'aya sulu'u tü
a'waajüleekat Maleiwa eere tekirajapü'üin ju'upala? Otta müsia tüü,
alatüsü süpüla shikeraajüinjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai tachiki
aküjünakat paala natüma na nünüikimaajanakana —nümakalaka Jesús
namüin.
50 Je joolu'u na nikirajüinkana, na'luwataakalaka nüma'anajee sünain
napütüin nia nümüiwa napüla na wayuukana.
51-52 Nata'ülakalaka wane jima'ai o'unapü'ükai nüchiirua Jesús. Otta
isashi nia najapulu'ujee sünain nüpütüin tü naanalakat sünain o'unaa
mashe'inyüin nama'anajee.

Asakiijünüshi Jesús natüma na laülaayuu judíokana

53 Na ata'ülakana Jesús, no'unirüin nia yalajee nipialu'umüin
Caifás, chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana, eere
jutkatüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana, na
laülaayuushiikana naa'u na judíokana, oo'ulaka na karalouktamaa-
janakana.
54 Otta müshia Pedro, nünanajakalaka nüchiirua ka'yatalu'ujee.
Nüntakalaka so'ulu'umüin nüpaatiase chi laülaashikai. Nikerolakalaka
sulu'umüin. Nüikkalaakalaka sa'aka tü suwaariasekat tü a'waajüleekat
Maleiwa sünain aatulajaa.
55-56 Je yaa paülü'ü sulu'u nipia Caifás, eeshii jutkatüin na
laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka napüshua
na waneeirua laülaayuu judío sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. Süka
no'uteein ma'i naa'in Jesús, nachajaa achikit wayuu süpüla süküjüinjatüin
sa'alain nüchiki Jesús. Mayaainje süntüin wayuu wainma nanainmüin
sünain aküjaa alawaa noo'opünaa Jesús, nnojotsü nantüin anain kasain
no'utirajatüin anainjee naa'in süka nnojolüin wanaawain tü namakat
nüchiki Jesús.
57 Müsü nanüiki waneeirua sünain nüküjayaain nüchiki:
58 —Naashin chira, nuuntüin nujuttirüin tü a'waajüleekat Maleiwa, tü
akumajünakat paala sütüma wayuu, sümaa nütame'erüinjatüin wane
suwala'ata so'u apünüin ka'isan, tü wane nnojoleetkat sükumajeerüin
wayuusan —namakalaka.
59 Otta nnojotsü wanaawajiraain tü namakat.

60 Otta müshia chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana,
nüsha'walaakalaka joolu'u pasanain nanain na laülaayuukana napüshua
sünain nüsakirüin Jesús:
—¿Jamüinjatü joo pünüiki shi'ipajee türa namakat nala wayuukana
püchiki? —nümakalaka.
61 Otta müshia Jesús, ko'utüshi ne'e nuulia. Ayatakalaka nia sünain
asakiraa:
—Tasakirüin paala pia: ¿Shiimüinjasa sünain piain Cristoin
Nüneekajalakai Maleiwa? ¿Shiimüinjasa sünain piain chi Nüchonkai
Maleiwa? —nümakalaka nümüin Jesús.
62 Nüsouktakalaka Jesús:
—Aa, shiimüin sünain tayain maa aka tü pümakat. Tamüshii paala
jia jüpüshua: So'uweena wane ka'i, ji'reechi taya, chi Shipayakai Wayuu,
sünain joyotüin taya nikialu'ujee Maleiwa chi Pülashikai ma'i saa'u
kojutüin taya nütüma. Je ji'reechi taya sünain tantüin mmolu'umüin
chajee nüma'anajee Maleiwa sa'aka tü sirumakat —nümakalaka Jesús
namüin.
63 Otta müshia chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana,
nüsükülijakalaka tü nüshe'inkat sütüma tü jashieekat sünain nümüin
namüin na laülaayuu judíokana napüshua:
—E'rütkatche ma'i aa'in wayumüin süka sünüiki nümüin Maleiwa.
Nnojolüitpa che'ojaain wayuu wamüin aküjüinjatkat nüchiki.
64 Jaapüitpa nünüiki sünain wanaawain nia nümaa Maleiwa naashin.
¿Kasa anaka süpüla aa'innaa nüka? —nümakalaka namüin.
Nasouktakalaka nümüin:
—Anakaja su'utinnüle aa'in —müshii naya.
65 Je joolu'u waneeirua na'aka, nejenaakalaka nu'uutajee Jesús.
Nako'oyojooin tü no'ukot süka kuluulu sümaa nashe'etüin nia sünain
namüin nümüin:
—Müleka pialeje chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa, püshantaja saa'u
jaralin ashe'etüin pia —namakalaka nümüin sünain neme'erainpalain nia.
Nayasa'a na susurulaatsekana tü a'waajüleekat, na'yaatayaa namüshi
nia.

Aattajaashi Pedro naa'u Jesús

66 Wanaa sümaa yaain Jesús sulu'u nipia chi laülaashikai, chashi
Pedro joyotüin anooipa'a sulu'u tü paatiakat. Sürütkaakalaka wane
majayüt nünainmüin, tü nüchepchiakat chi laülaashikai napüleerua na
sacerdotekana.
67 Shiirakaakalaka nümüin wanaa sümaa naatuluja'alüin. Sümakalaka
nümüin:
—Pia'aya'asa wane nümaapü'ükai Jesús chi Nazaretje'ewaikai —
sümakalaka nümüin.
68 Otta Pedro, nunujulajakalaka sünain nümüin sümüin:
—Nnojoishi te'raajüin chi pümakai tamüin, nnojotsü tatüjaain aa'u tü
paashajaakat achiki —nümakalaka sümüin sünain nüsünülaain eemüin
tü so'ukot paatia. Akootole'erajaa müshia wane kaliina.
69 Shi'rapa nia süchikua tü achepchieekat, sümakalaka namüin na
wayuu eejanakana sulu'u tü paatiakat:
—Alu'usa chia, nümaapü'üshi Jesús —sümakalaka namüin.
70 Naattajaakalaka Pedro nüchikua. Shiasa mapa yaaulerü,
sürütkaakalaka wane wayuuirua eekana sulu'u tü paatiakat nünainmüin
Pedro sünain namüin nümüin:

—Pia'aya'asa wane nümaapü'ükai chira wayuukai, süka Galileaje'ewalin pia wanaa nümaa —namakalaka nümüin.
71 Nümakalaka Pedro namüin:
—Taküjüin tachikua jümüin nu'upala Maleiwa sünain nnojolin te'raajüin chira wayuukai —nümakalaka namüin.
72 Akootole'erajaa müshia wane kaliina nüchikua. Sotokalaka naa'in Pedro tü nümakat Jesús paala nümüin: “Süpülapünaa ni'yalajüin wane kaliina piantua so'u aikat tüü, apünüintueechi taya punujulajüin achiki sünain pi'raajüin taya”, nümakat. Nujuittaakalaka Pedro yalajee yala sünain mojuin ma'i naa'in sünain ni'yalajashaanain.

15

Asakinnüshi Jesús nütüma Pilato

1 Shiasa mapa ja'yuupa, outkajaashii nachikua na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana, na laülaayuushiikana naa'u na judíokana, na karalouktamaajanakana, oo'ulaka napüshua na waneeirua laülaayuu judío sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. Naashajaajiraain süchiki tü naa'inrüinjatkat süpüla no'utirüinjatüin naa'in Jesús. No'unitkalaka Jesús sünain kapüin nia natüma nünainmüin Pilato chi Romaje'ewaikai sülaülashikai tü mmakat Judea so'u ka'ikat tia.
2 —¿Pia'aya chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío? —nümakalaka Pilato nümüin.
Nümakalaka Jesús ni'ipajee:
—Shia'aya tia pümakat.
3 Naküjakalaka na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana nümüin Pilato sünain naa'inrüin Jesús wainma kasa mojusü naajüin.
4 Nümakalaka Pilato nümüin Jesús:
—Paa'inrüin wainma kasa mojusü naashin nala wayuukana. ¿Jamüshi nnojoika'a püsouktüin shi'ipajee tü namakat?
5 Otta müshia Jesús, ko'utüshi ne'e nuulia. Tanataakalaka naa'in chi sülaülashikai mma sükajee tia.
6 Waneepia su'unna'awai tü Pascuakat, natüjainsü na judíokana taashiwalinjachin wane püreesashi nütüma chi sülaülashikai mma, chi naneekakai na wayuukana süpüla taashii.
7 Je wanaa sümaa tia, eeshi wane wayuu kanüliashi Barrabás, püreesashi nia namaa na nüpüshikana, na o'utüshiikana saa'in wayuu sünain ashutaa saa'u tü sülaülakat mma.
8 Süntakalaka joo tü wattakat saalii wayuu nünainmüin Pilato süpüla achuntaa süpüleerua naa'inrüinjatüin tü naa'inrapü'ükat namüin.
9 —¿Jücheküin süpüleerua niainjachin tajütüin joolu'u chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío? —nümakalaka Pilato sümüin.
10 Anasü nümüin Pilato müleka taashire Jesús, süka nütüjaain naa'u na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana sünain naapuushin Jesús sükajee ne'e na'ürülaain nünain.
11 Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana, najütüin wane wayuuirua sa'akamüin tü wattakat saalin wayuu süpüla nashüküjainjatüin shia süpüla süchuntüin nümüin Pilato niainjachin taashin Barrabás.
12 Nüsakirakalaka Pilato naya:
—¿Kasa taa'inrüinjatka joo nüka chi “Aluwataashikai saa'u wayuu judío” jümakai?

13 Süsouktakalaka tü wayuukolüirua süpüshua nümüin:
—Püchitira saa'u kuruusa.
14 Nümakalaka Pilato sümüin:
—¿Jamüshi takacherirüinjachika'a nia? ¿Kasa naainjalaka?
Otta müshi'iya na wayuukanairua, masütaajusalii sümaa nekiisa:
—Püchitira saa'u kuruusa —namakalaka nümüin nachikua sünain emetuluin ma'i nanüiki.
15 Otta Pilato, süka nücheküin süpüleerua talatüinjatüin saa'in tü wayuukolüirua nüka, nüjütirakalaka joo Barrabás nanainmüin. Naapakalaka joo Jesús sümüin tü nusurulaatsekalüirua süpüla na'yaajüinjachin nia je süpüla nakacherüinjachin nia sünain kuruusa süpüla ouktaa.

Mee'erapalashi Jesús sütüma wane surulaalüirua

16 Nu'uninnakalaka Jesús sütüma tü nusurulaatsekalüirua Pilato sulu'umüin tü laülaapiakat. Seenajakalaka tü waneeirua surulaatkalüirua süpüla shi'rajüinjatüin nukua Jesús.
17 Sa'atakalaka wane ashe'inyüü anasü nünain, jepisiiyaa, maa aka saa'in nüshe'in wane aluwataai saa'u mma, süpüla shime'erainpalain nia. Shi'itaakalaka wane kotse keimsesü saa'u nikii.
18 O'ttüsü tü surulaatkalüirua sünain maa:
—Pia chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío —sünain maa nümüin sünain shime'erainpalain nia.
19 Shi'yaajakalaka nia kojuyatua nüralo'upünaa süka wane waraaratchon. Süsapainyo'ukayaakalaka nümülatu'u sünain na'waajayaain nia.
20 Shiasa süchikijee shime'erainpalain nia, saakatüin tü ashe'inyüü anasükat sa'atakat paala nünain. Sa'atüin tü nüshe'inkat nünain süchikua süpüla su'unirüinjachin nia yalajee yala süpüla sükacherüinjachin nia süpüla ouktaa.

Akachennüshi Jesús sünain kuruusa süpüla ouktaa

21 Wanaa sümaa nu'uninnüin Jesús natüma na surulaatkana eemüinjachire nükachennüinjachin natüma, antüshi Jerusalénmüin wane wayuu Cireneje'ewai kanüliashi Simón, chi nüshikai Alejandro oo'ulaka Rufo. Nüta'ünnakalaka joo natüma na surulaatkana süpüla nülü'üjainjatüin tü wunu'u akachennüinjachikat anain Jesús.
22 No'unirakalaka Jesús eemüin wane wutai kanüliasü Gólgota, “Ekiyüükat” malu'ut tia.
23 Je chamüin cha'aya, naapüin na surulaatkana nümüin Jesús wane wiino ka'akasü “mirra” süpüla nüsüinjatüin. Otta niyouktüin shia.
24 Nayasa'a na surulaatkana süchikijee nakacherüin Jesús sünain tü kuruusakat, nashantanajiraakalaka saa'u tü nüshe'inkat süpüla natüjaainjatüin saa'u jaralin makatüinjachin apüla süpüshi tü nüshe'inkat wane'ewai nakua.
25 Akachennüshi Jesús maa aka yaamüin ka'ikat.
26 Eesü ashajünüin tü kasalajanakat anainjee nia sünain wane taapüla akachennüsü iipünaa sünain tü kuruusa kanainkat nia. Müsü mayaa:
ANII CHI ALUWATAASHIKAI SAA'U WAYUU JUDÍO.
27 Je nümaa Jesús, akachennüshii piamashii wayuu ka'ruwarannuu o'utünüinjanakana aa'in wanaa nümaa. Akachennüshi wane nikialu'ujee oo'ulaka wane nüpe'eru'ujee.

28 Je sükajee tia, shikeraajüin tü ashajünakat paala nüchiki Jesús sünain maa: “Nia'aya wane kaainjaraiya saashin wayuu”, makat.
29 Tü wayuu eekai sülatüin nü'ünnaa Jesús, eirakaasü nümüin sümaa mojuin sünüiki nümüin mayaa:
—Aisha'ajaa pia. Pujuttirüinjatü tü a'waajüleekat Maleiwa sümaa pütame'erüinjatüin shia süchikua so'u apünüin ka'isan.
30 ¿Jamaka'a nnojoika'a püshakatüin saa'ujee tü kuruusakat süpüla nnojolinjachin ouktüin pia? —sümakalaka tü wayuukolüirua nümüin Jesús.
31 Akaata'aya nanüiki na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana je na karalouktamaajanakana sünain neme'erainpalain nia. Namajiraakalaka:
—¿Jamüshisa nnojoika'a nu'tte'erajiraain nümüiwa maa aka nu'tte'erapü'üin wayuu naashin?
32 Nia Cristo chi Aluwataashikai saa'u tü wayuu Israelkalüirua naajüin. Müleka nüshakatüle joolu'u saa'ujee tü kuruusakat, anoujeena waya nünain —namakalaka.
Otta müshi'iya na ouktajanakana wanaa nümaa Jesús, müshii aka naya sünain mojuin nanüiki nümüin.

Ouktüshi Jesús

33 Shiasa maa aka kale'o, epiyuushijaasü mmapa'akat süpüshua, awasaja'aleesia maa aka aliika.
34 Shiasa aliuukapa ka'ikat, nu'waatakalaka Jesús sünain emetuluin nünüiki sünain nümüin: *“Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?”*. (Je tüü, malu'ut: “Tamaleiwasee, Tamaleiwasee, ¿jamüshi pia püpütaka'a taya tamüiwa?”, müsü.)
35 Je saapapa nünüiki Jesús wane wayuuirua sha'washawatsü nü'ütpa'a, müsü shia:
—Nuunejüin Elías chi nünüikimaajachikai Maleiwa —sümakalaka.
36 Awataa müshia wane wayuu sünain asaajaa wane maawüi ocholotinnüsü shiroku wane asüüshi jashü'üsü shi'iru'usü wane lumia süpüla shi'itaanüinjatüin sünain niimata Jesús. Nümakalaka chi wayuukai:
—Anakaja müleka wa'atapajüle watüjaaiwa saa'u müleka nünteechire Elías süpüla nüshakatirüinjachin nia —nümakalaka.
37 Nu'waatakalaka emetut Jesús nüchikua nümüin Maleiwa. Ouktakalaka nia süchikijee.
38 Je sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa ma'i sümaa ouktüin Jesús, asüküijaasü pasanainpünaa sünain tü kuluulu so'ulujunakat tü paü shiinalu'usükat.
39 Je chi sülaülashikai surulaat sha'watakai nümülatu'u Jesús, naapapa nikiise Jesús je ni'rapa nia sünain ouktaa, nümakalaka:
—Shiimüinyala ma'i sünain niain chi Nüchonkai Maleiwa —nümakalaka.
40-41 Je wanaa sümaa yaain Jesús sünain tü kuruusakat, eesü wane jieyuuirua wainma sünain ananajaa maa aka türa. Naya na antüshiikana nümaa Jesús Jerusalénmüin, na aa'inmajapü'ükana nia namaa na nikirajüinkana paala wanaa sümaa waraittapü'üin naya Galileapünaa. Je na'aka na jieyuukana, eesü María Magdalena, oo'ulaka María tü niikat Jacobo chi emülieekai je José, oo'ulaka Salomé, oo'ulaka waneeirua wainma antüsükalüirua nümaa Jesús Jerusalénmüin.

E'itaanüshi Jesús

42-43 Je tü ka'i ouktakat o'u Jesús, shia tü ka'i sü'lakajaakat o'u shiküin
tü wayuukolüirua süpüla tü ka'i sheemeraainjatkat o'u. Eejachi wane
wayuu kanüliashi José, chaje'ewai Arimatea, no'uluku na laülaashii su-
lujunakana tü kanüliakat Sanedrín, eekai kojutüin natüma. A'atapajüshi
nia nükalia Maleiwa süpüla aluwatawaa. Je motsapa ka'i, o'unamaatüshi
nia eemüin Pilato sünain nnojolin mmolüin süpüla achuntaa müliashii
süpüla ni'itaainjachin nia sulu'u woowira.
44 Niasa'a Pilato, süka nnojolüin niyaawatüin naa'u Jesús sünain
ouktüichipain, nüsakirüin wane sülaülashi surulaat soo'opünaa tia.
45 Shiasa nütüjaapa saa'u sünain ouktüichipain Jesús, naapüin nümüin
José süpüla nüshakatirüinjachin müliashii saa'ujee kuruusakat.
46 Je José, nikeraajatüjülia wane kuluulu kanüliasü “linoin”.
Nüshakatirakalaka müliashii sünain nüko'oloin nia süka tü kuluutkot.
Eejatüja'a wane woowira akumajiruushi paala nütüma José sulu'u wane
ipa müle'o süpüla nüpüshi. Akumajuushi tü shirousekat süka wane ipa
müle'o. Ni'itaakalaka müliashii sulu'u tü woowirakat sünain nüsürülüin
tü woowirakat süka tü ipakat.
47 E'nnüsü sütüma María Magdalena oo'ulaka María tü niikat José
eejachire ni'itaanüin müliashii.

16

Oso'iraasü naa'in Jesús

1-2 Je suwasajaapa aikat süchikijee tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana,
o'unüsü María Magdalena oo'ulaka María tü niikat Jacobo oo'ulaka Salomé
eemüin tü woowirakat eejachire ni'itaanüin Jesús. Nalü'üjüin wane
wunu'u jemeta eejuut ayalajuushi paala natüma süpüla ne'itaainjatüin
shia naa'u müliashii.
3 Aashajaajiraashii naya wopulu'u sünain maa:
—¿Jarai cheje aakatüinjachika wamüin tü shirousekat so'ulu'ujee tü
woowirakat?
4 Shiasa nantapa chamüin, nanta anainrü süsünne'eruushin tü ipa
müle'o shirousesükat tü woowirakat.
5 Je nekerolapa sulu'umüin tü woowirakat, ne'rakalaka wane jima'ai
joyotüin nekialu'ujee sünain kasuuin ma'i nüshe'in. Sainkuukalaka ma'i
naa'in na jieyuukana sütüma tü ne'rakat.
6 Nümakalaka chi jima'aikai namüin:
—Nnojo jainkuuin aa'in. Tatüjaa aa'ut sünain jüchajaain nüchiki Jesús
chi Nazaretje'ewaikai, chi akachennakai paala süpüla ouktaa. Nnojoishi
nia yaaya. Oso'iraaitpa naa'in nüchikua. Jürütkaa jümaala ji'rajaaiwa tü
nüchikanainkat eejachire nia süpütüin wayuu.
7 Anakaja joolu'u müleka ju'unüle süpüla jüküjainjatüin nüchiki
nümüin Pedro je namüin na waneeirua nikirajüinkana. Meena jia
namüin: “O'uneechi joolu'u nia jüpüleerua Galileamüin. Ji'reechi nia
cha'aya maa aka tü nümakat paala jümüin”, meena jia —nümakalaka
namüin.
8 Nakutkujaakalaka na jieyuukana je ponosü ma'i naa'in tü ne'rakat. Na-
pantajaakalaka yalajee sulu'ujee tü woowirakat. Nnojoliishii aküjayaain
süchiki tü ne'rakat sümüin wayuu süka mmolüin ma'i naya.

Ee'iyataashi Jesús sümüin María Magdalena

9 Oso'iraasü naa'in Jesús so'u tü palajatkat ka'i su'ttiakat semaana.
Ee'iyataashi nia sümüin María Magdalena watta'a maalü nnojoliiwa'aya
shi'rüin nia wayuu. Tü Maríakat anülia, shia tü ayu'nnakat oulia
akaratshisü yolujaa paala nütüma Jesús.
10 Süchikijee shi'rüin Jesús, o'unüsü María sünain aküjaa nüchiki
namüin na wayuu nümaajanakana paala. Eejana naya süpüla sünain
a'yalaja'alüin süka mojuin ma'i naa'in.
11 Shiasa'a süküjapa namüin sünain shi'rüichipain Jesús sünain kataa
o'u, nnojotsü noonooin amaa tü sünüikikat.

Ee'iyataashi Jesús namüin piamashii na nümaajanakana paala

12 Je süchikijee tia, ee'iyataashi Jesús namüin wane piamashii no'uluku
sünain waraittüin naya sulu'u wopu. Mayaainje waraittüin nia namaa,
nnojoishi nayaawatüin.
13 O'unüshii naya süchikijee nayaawatapa Jesús sünain aküjaa nüchiki
namüin na napüshikana. Otta müshi'iya naairua, nnojoliishii oonooin
sümaa tü nanüikikat.

Tü nuluwataakat anain Jesús na nikirajüinkana

14 Je süchikijee mapa, ee'iyataashi Jesús namüin na nikirajüin
polookana waneemüin. Ekaashii naya nüpüla. Nüchiajaain naya süka
matsüin nanoula je süka manoujüinyeein naya, süka nnojoliin noonooin
sümaa nanüiki na wayuu e'rüshiikana nia süchikijee suso'iraain naa'in.
15 Je shiasa mapa, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana: “Ju'una
jumata sainküin mmakat süpüshua süpüla aküjaa tachiki tayakai, chi
O'tte'erüikai, sümüin wayuu süpüshua'ale'eya.
16 Chi wayuu eekai nünoujain tanain sünain nuwoutisaajünüin,
o'ttaajeechi tatüma. Alu'usa chi eekai nnojolin nünoujain tanain, kasala-
janeerü nümüin naainjala.
17 “Chi wayuu eekai nünoujain tanain, naa'inreerü tatüma kasa eekai
isain süchiki wayuu, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Oun-
teechi ayu'laa yolujaa je aashajawaa süka pütchi waneejatü.
18 Müleka naapaale wane wüi ouktasiro'ut, je müleka nüsüle wane eme-
neenajia, nnojoleechi ouktüin sütüma. Je ni'itaapa najapü saa'u wayuu
eekai ayuulin, aneerü”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

O'uninnüshi Jesús iipünaamüin eemüin chi Maleiwakai

19 Shiasa süchikijee naashajaain chi Senyotkai Jesús namüin,
nu'uninnakalaka chaa iipünaamüin eemüin chi Maleiwakai sümaa
nüikkalaain nikialu'ujee.
20 Nayasa'a na nikirajüinkana, no'unakalaka sainküin mmakat
süpüshua sünain aküjaa nüchiki sümüin wayuu. Je sütüjaanakalaka
aa'ut sütüma wayuu sünain pansaain nanüiki, süka nakaaliijünüin
nütüma chi Senyotkai süpüla aa'inraa tü kasa anasü nütüjakat apüleerua
Maleiwa nümüiwa.

Tü Nüchikikat Jesucristo chi O'tte'erüikai nütüma
LUCAS

Alo'iraa nüchiki Cristo

1-4 Teófilo, pia kojutkai sütüma wayuu, tashajeerü joolu'u pümüin
nüchiki Jesucristo, tü aküjünakat wamüin natüma na e'rapü'ükana
tü naa'inrakat kataiwa'aya no'u, na aneekajuushikana süpüla ekirajaa
tü shiimainkat. Je wainma wayuu, maa aka wayakana, eekai naa-
pajüin tü nüchikikat Cristo, nashajüin nüchiki sümüin wayuu, süka
nayaawatüin saa'u sünain shikeraajüitpain wainma tü pütchi nüküjakat
chi Maleiwakai paala. Otta tayakai, süchikijee taapüin nüchiki Cristo,
tasakirapü'üin anainrü. Je joolu'u süka tatüjaain saa'u sünain shiimüin
tü taapakat achiki, talo'irüin sukuaippa süpüla tashajüinjatüin pümüin,
süpüla lotüin pikiiru'u sünain shiimüin süpüshua tü ekirajünakat anain
pia.

Nüchiki Juan sünain jemeinjachin

5 Je paala sümaiwa, wanaa sümaa nuluwataain Herodes sulu'u tü
mmakat Judea, eeshi wane wayuu sacerdote judío kanüliashi Zacarías,
oo'ulaka tü nu'wayuusekat kanüliasü Elisabet. Nuu'uliwo'u naya Aarón,
chi palajachikai sacerdote na'akajee na judíokana. A'yataashi Zacarías
nümüin Maleiwa namaa na waneeirua sacerdote aluwataaushikana
nütüma Abías.
6 Otta Zacarías sümaa tü nu'wayuusekat, anashii naya no'ulu'u Maleiwa
sümaa lotüin nakuaippa nu'upala süka naa'inrüin waneepia süpüshua tü
nuluwataakat anain.
7 Otta machooinsalii naya sünain laülaain süka maralüin Elisabet.
8-9 Alü'ütsü nakalia na sacerdote aluwataaushikana nütüma Abías
süpüla na'yataainjanain nümüin Maleiwa. Wanaa sümaa na'yataain
sünain sacerdotein, aneekünüshi Zacarías na'akajee süpüla nikerolüin
sulu'umüin tü a'waajüleekat chi Maleiwakai süpüla na'ajüin wane wunu'u
jemeta eejuut sünain a'waajaa Maleiwa.
10 Je wanaa sümaa na'ajüin tü wunu'ukot, eesü jutkatüin süpüshua tü
a'waajüsükalüirua yaa anooipa'a sünain aashajawaa nümaa Maleiwa.
11 Antalaa müshi wane aapiee chajee eejee Maleiwa nünainmüin
Zacarías. Sha'watüshi chi aapieekai yaa nikialu'ujee sü'ütpa'a tü
a'ajüleekat tü wunu'ukot.
12 Otta ni'rapa chi aapieekai, ayo'ujaasü naa'in sümaa mmolüin ma'i nia
neema.
13 Nümakalaka joo chi aapieekai nümüin:
—Zacarías, nnojo mmolüin pia teema. Naapüinjatü chi Maleiwakai
joolu'u pümüin tü kasa püchuntakat nümüin. Kachonweerü pümüin tü
pu'wayuusekat wane jo'uu toolo. Anakaja pi'itaale nünülia Juain.
14 Talateerü ma'i saa'in wayuu wainma saapapa nüchiki sünain ni-
weetüin, je talateerü ma'i paa'in nümaa weinshi.
15 Kojuteechi nia nütüma Maleiwa sümaa eeinjachin chi Naa'inkai sulu'u
naa'in waneepia, süpülapünaa jemelin nia je süpüla ka'ikat süpüshua.
Je süpüla sütüjaain naa'u wayuu sünain aneekuushin nütüma Maleiwa,
anashi müleka nnojoire nüsüin wane asüüshi eekai jashü'üin.

16 Nükaaliijeerü chi püchonkai wainma tü wayuu Israelkalüirua süpüla
sünoujainjatüin nünain chi Maleiwakai.
17 O'uneechi nia nüpüleerua Maleiwa sünain katsüin naa'in nütüma chi
Naa'inkai, maa aka naa'in Elías chi nünüikimaajachikai Maleiwa paala
sümaiwa. Je sütüma nünüiki chi püchonkai, aijiraweerü wayuu wainma
sümaa süchooin süchikua. Je na wayuukana ayouktapü'ükana nünüiki
Maleiwa, nayaawateerü aa'u sünain kekiin na nüchooinkana Maleiwa je
o'tteena naya sünain naapüin nanüiki. Shiimü'inya sünain yapajeerüin
saa'in wayuu wainma nüpüla Maleiwa sütüma nünüiki chi püchonkai,
je kamaneejeena naya nümüin nüntapa nanainmüin —nümakalaka chi
aapieekai nümüin Zacarías.
18 Nüsakirakalaka Zacarías chi aapieekai:
—Laülaaichi ma'i taya, je ta'wayuuse, laülaairü. ¿Kaseerü tatüjaaka
atüma saa'u sünain shiimüin tü püküjaitpakat tamüin süchiki sünain
kachonweerüin tü ta'wayuusekat?
19 Nüsouktakalaka chi aapieekai:
—Taya Gabrielkai anülia, nüma'anajeejachikai Maleiwa. Aluwataaushi
taya nütüma pünainmüin süpüla takü̈jainjatüin pümüin süchiki tü kasa
anasü alateetkat jümüin.
20 Je süka nnojolin pünoujüin joo tanüiki, manüleechi pia. Je
wane'ere'eya paashajaain shikettaajapa süka'iya tü takü̈jakat achiki
pümüin —nümakalaka nümüin Zacarías.
21 Wanaa sümaa naashajaain, asukaasü tü wayuukolüirua yala
anooipa'a nüpüla süka kama'ain ma'i nia yala sulu'u tü a'waajüleekat.
22 Je nujuittaapa, isasü nüchiki naashajaain namaa na wayuukana süka
manülin nia. Otta saa'u naashajaain namüin süka najapü, nayaawata aa'u
sünain shii'iyataain nümüin wane kasa yala sulu'u tü a'waajüleekat.
23 Shiasa kettaapa sükalia ni'yataain Zacarías sünain sacerdotein nia,
o'unüshi nipialu'umüin.
24 Shiasa süchikijee tia, ipootsü joo Elisabet tü nu'wayuusekat.
Süsürülaakalaka maa aka ja'rai kashi.
25 A'waajüsü Maleiwa sünain: “Nümüliajüin taya chi Maleiwakai saa'u
anamiain ma'i nia tamüin. Nnojoleerü joo taya shime'erainpalain wayuu
saa'u maralüin taya”, sünain sümüin nümüin.

Nüchiki Jesús sünain jemeinjachin

26-27 Shiasa maa aka aippirua kashi sünain ipoolüin Elisabet,
aluwataanüshi chi aapieekai Gabriel nütüma Maleiwa sünainmüin wane
majayülü kepiasü sulu'u wane pueulo kanüliasü Nazaret sulu'u tü
mmakat Galilea. Otta sünülia tü majayütkat, María. Nnojoyülia shia
nünainpünaain wayuu toolo. Achuntuushiirü shia nütüma wane wayuu
José anüliai süpüla nu'wayuuse. Otta José, nuu'uliwo'u David chi
sülaülakai mma paala sümaiwa.
28 Nüntakalaka joo chi aapieekai sünainmüin María sünain nümüin
sümüin:
—¿Jamayaa pia? Eeshi chi Maleiwakai pümaa süka kojutüin ma'i pia
nütüma.
29 “¿Jamalu'ut cheje nünüiki tamüin makalaka joolu'u nüsaküin taya?”,
majataasü saa'in María süka sainkuuin saa'in sütüma tü nümakat chi
aapieekai sümüin.
30 Ayatshi chi aapieekai aashajaain sümüin:
—María, Nnojo mmolüin pia neema Maleiwa, süka nüneeküin pia
süpüla wane kasa anasü.

31 Ipooleerü joo pia. Jemeyuleerü pia nümaa wane jo'uu toolo je
pi'itaajeerü nünülia chi jo'uukai Jesúsüin.
32-33 Kojutshaateechi chi jo'uukai nütüma chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i
sümaa: “Pia Tachonka”, nümeechin nümüin. Aneekuushi chi jo'uukai
nütüma Maleiwa süpüla nuluwataainjatüin tü wayuu judíokalüirua, tü
nuu'uliwo'ukalüirua Jacob, maa aka nuluwataapü'üin paala sümaiwa chi
putuushikai David. Müichia nnojolin oo'ulaain suulia aluwatawaa —
nümakalaka chi aapieekai sümüin María.
34 Otta sünüiki María nümüin:
—¿Jamakuaippatkai taya kachoinjatüin sünain nnojolüin
nünainpünaain taya wayuu toolo? —sümakalaka.
35 Asouktüshi joo chi aapieekai:
—Chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i, nuluwataainjachi chi Naa'inkai
pünainmüin. Ni'itaweetkalaka pümüin kachonwaa, süpüla “Pia Tachon
Maainjalasaikai”, süpüla nümünüinjachin chi jo'uukai nütüma Maleiwa.
36-37 Soto paa'in sünain nnojolüin kasain isain nüchiki Maleiwa. Je wane
kasaya: tü püü'itkat Elisabet, tü maratkat paala, aippiruairü kashi sünain
ipoolüin shia. Mayaasüje laülaain, kachonsü. Shiimüin sünain nnojolüin
kasain isain nüchiki Maleiwa —nümakalaka chi aapieekai sümüin María.
38 Sümakalaka joo María ni'ipajee:
—Anuuitpaja joo taya nümüin Maleiwa. Anashi müleka naa'inrüle taka
tü püküjakat achiki tamüin.
Shiasa süchikijee tia, o'unüshi chi aapieekai süma'anajee.

María ayaatüsü saa'u Elisabet

39-40 Je süchikijee maa aka palitchon ka'i, o'unüsü María sünain
suwa'ülaain chaa eemüin Elisabet eere kepiain shia nümaa Zacarías
chi su'wayuusekai sulu'u wane pueulo pasanain sünain uuchi sulu'u tü
mmakat Judea. Je süntaiwa'aya María nepialu'umüin, süsaküin Elizabet.
41 Je saapaiwa'aya Elisabet sünüiki María, akutulaashi chi süchonkai yaa
süle'eru'u. Je Elisabet, wanaa sümaa tia, antüshi chi Naa'inkai Maleiwa
saa'u süpüla sümüin
42 sümüin María, sünain emetuluin sünüiki:
—Anata'aleesüja'a ma'i pia nütüma Maleiwa suulia jieyuu maleekalia.
Je anata'aleeshija'a ma'i chi jo'uu jemeyuleetkai amaa pia.
43 Atak, anasüja müin te'iyouin pia, pia niikat chi Tasenyotsekai.
44 Taapaiwa'aya pünüiki sünain püsaküin taya, akutulaashi chi
tachonkai tale'eru'u süka talatüin naa'in.
45 Anata'aleesüja'a ma'i pia, süka pünoujain sünain shiket-
taajünüinjatüin süpüshua tü nüküjakat achiki Maleiwa pümüin —
sümakalaka Elisabet sümüin María.

Shii'irain María

46-47 Ee'irajüsü joo María sünain su'waajüin chi Maleiwakai:
“Kojutüshi ma'i chi Tamaleiwasekai tatüma süka süpüshua taa'in.
Talatashaatasü ma'i taa'in nümaa,
süka niain o'tte'erüinjachin taya
48 je süka nükaaliijain taya nüchepchiakat sa'akajee tamüliala.
‘Anata'aleesüja'a ma'i shia nütüma Maleiwa’, meerü tamüin wayuu
joolu'u je watta ka'i,
49 süka naa'inrüin kasa anashaatasü ma'i tamüin.
Ta'waajüin chi Maleiwakai süka pülashin nia je süka maainjalain.
50 Nümüliajüin paala chi eekai kojutüin nia nütüma,

je ayateechi nia amüliajüin na eekana kojutüin nia natüma.
51-52 Je süka pülashin ma'i nia, naa'inrüin tü kasa ponokot saa'in wayuu.
Na eekana pülain naa'in nuulia, maa aka na sülaülashiikana mma, mapülainsalii nütüma.
Otta tü wayuu mapülainsatkalüirua, kojutshii naya nütüma.
53 Chi eekai alin jamü nümüin, emirashi kasa anasü nütüma,
otta chi washitshikai, ajütünüshi nüma'anajee nütüma sünain majapulu'ujanain.
54 Je waya nüchepchiakana Maleiwa, na nuu'uliwo'ukana Israel, aa'inmajünüshii waya nütüma,
55 süka pansaain nünüiki namüin na watuushikana
sünain nümüin namüin, 'Tamüliajeena waneepia Abraham oo'ulaka na nuu'uliwo'ukana' ".
Shia tü sümakat María sünain su'waajüin chi Maleiwakai.
56 Je süchikijee maa aka apünüin kashi sünain chain María süma'ana Elisabet, ale'ejüsü shipialu'umüin süchikua.

Jemeishi Juan

57 Shiasa kettaapa joo tü sükaliakat Elisabet jemeyulajatkat o'u shia, jemeyuttaalakalaka shia nümaa wane jo'uu toolo.
58 Je na süpüshikana oo'ulaka na wayuu kepiakana pejepünaa sünain, naapaiwa'aya süchiki, wanaawajiraasü naa'in sümaa Elisabet sünain talatüin ma'i naa'in. Nayaawata aa'uchi chi Maleiwakai sünain nümüliajüin Elisabet, tü maratkat paala, sünain naapüin kachonwaa sümüin.
59 Je nakuaippa na judíokana nümüin wane jo'uu toolo, o'yotoona atachi, süka shiain niyaawasein wane nüpüshikai Maleiwa. Je süntapa mekiisat ka'i nükalia chi süchonkai Elisabet, antüshii na süpüshikana oo'ulaka na kepiakana pejepünaa sünain süpüla e'rajaa sukua tü o'yotoonookat ata.
—Anasü Zacaríasüi nünülia wanaawaiwa nünülia nümaa chi nüshikai —müsü naashajiraala na wayuukana.
60 Otta sünüiki tü niikat:
—Nnojo. E'itaaneerü Juain nünülia —sümakalaka.
61 Nasouktakalaka joo na wayuukana:
—Nnojoishi wayuu eekai Juain nünülia sa'aka tü jüpüshikalüirua.
62 Aashajaashii joo na wayuukana süka najapü nümüin nüshi chi jo'uukai sünain nasakirüin nia sünain tü nünüliainjatkat chi nüchonkai.
63 Nüsaajitkalaka joo Zacarías wane taapüla süpüla nüshajüinjatüin sünain. Otta tü wayuukolüirua, ainkuusü ma'i saa'in sütüma tü nüshajakat: "E'itaanüitpa Juainjatüin nünülia", müsü tü nüshajakat.
64 Je wanaa sümaa yaain nüshajüin, kanü'iraa müshi. Nu'waajakalaka joo chi Maleiwakai.
65 Ponusü ma'i saa'in tü wayuu e'rajaasükalüirua nukua chi jo'uukai tü ne'rakat. Otta tü wayuu kepiasükalüirua sa'akapünaa tü uuchikat yala sulu'upünaa tü mmakat Judea, yootüshii ma'i naya süchiki süpüshua tü alatakat.
66 "¿Wanewee cheje wayuu anashi chi jo'uukai miyo'upa nia?", müshii naya, süka nayaawatüin naa'u sünain naa'inmajünüin nütüma Maleiwa.

Nüchiki chi O'tte'erüikai nütüma Zacarías

67 Otta Zacarías, chi nüshikai chi jo'uukai, antüshi chi Naa'inkai Maleiwa naa'u süpüla nuuntüinjatüin nüküjain süchiki tü naa'inrüinjatkat chi jo'uukai. Müshi nia namüin na wayuukana:
68 "Waya nuu'uliwo'ukana Israel, anashii wa'waajüle chi Wamaleiwasekai.

Sotüshii waya naa'in süpüla taashinjanain waya suulia waainjala
69-70 nütüma chi O'tte'erüikai Pülashikai ma'i,
chi nuu'uliwo'ukai David nüchepchiakai Maleiwa.
Nia chi aküjünapü'ükai achiki natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa, na akatannakana suulia kaainjalaa.
71-72 Nikeraajüin chi Maleiwakai tü nümakat namüin na watuushikana sünain nümüliajüinjanain naya,
tü pütchi e'itaanakat nütüma.
Je joolu'u, watüjaa aa'ulu sünain nu'tte'ereenain waya
noulia na wa'ünüükana je noulia na eekai kanain waya naa'in.
73 Pansaasü nünüiki chi Maleiwakai paala nümüin chi watuushikai Abraham sünain nümüin nümüin:
74-75 ‘Piakai, namaa na püchooinkana,
anajiraajeena jia tamaa je akatalaajeena jia suulia jaainjala.
Takaaliijeena jia süpüla ji'yataainjanain tamüin waneepia
sümaa nnojolüin mmolüin jaa'in neema na jü'ünüükana,
süka tajuittireenain jia nama'anajee’, müshi chi Maleiwakai nümüin”.

76 Aashajaashi joo Zacarías nümüin chi jo'uukai:
“Tachee, pieechi nünüikimaajachika chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i,
süka pu'unajachin nüpüleerua chi Senyotkai süpüla pikeraajüin tü nüpünakat nüpüleerua.
77-78 Paapireena na nüpüshikana Maleiwa sünain nümüliajüinapain naya.
Je joolu'u, nülatireein naainjala noulia süpüla nu'tte'erüinjanain naya.
Shiimüin sünain nüjütüinjachin chi O'tte'erüikai wanainmüin chajee iipünaajee
79 süpüla nükaaliijainjanain waya mmotkana seema ouktaa saaliijee waainjala,
je süpüla naapüinjatüin wane anaa wamüin”,
müshi Zacarías nümüin chi nüchonkai.
80 Otta müshia chi jo'uukai, ataralaashi joo nia sünain yalayalain ma'i.
Kepiashi nümüiwa cha'aya isashiipa'a kojuya juya süpülapünaa niweetüin sümüin tü wayuu Israelkalüirua.

2

Jemeishi Jesús

1-2 Je tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua, aluwataanüshii naya nütüma chi sülaülashikai mma, Augusto Césarkai anülia, kepiakai Roma. Je chi sülaülashikai tü mmakat Siria eere kepiain María, nia Cirenio. Je so'u tü juya ipootkat o'u María, aapinnüsü wayuu süpüshua süpüla ayaawajünaa. Nnojotsü ayaawajünaajüin tü wayuukolüirua paalainka maa aka shiyaawajünüin joolu'u.
3 Ajütünüsü tü wayuukolüirua süpüshua sulu'umüin suumain süpüla yaawaa cha'aya.
4-5 Otta müshia José, o'unüshi nuumainpa'amüin süpüla ayaawajünaa. O'unüshi sulu'ujee tü pueulokat Nazaret eejachire kepiain sulu'u tü mmakat Galilea chamüin sulu'umüin tü mmakat Judea eemüin wane pueulo kanüliasü Belén, tü nuumainkat David sümaiwa chi nutuushikai. Shia nuumainka José maa'ulu yaa süka niain nülüin David. Otta María, tü nüchuntalakat paala, o'unüsü nümaa sümaa jakütüin ma'i shia.

6-7 Otta nantapa chamüin Belénmüin, wotüsü tü atunküleekat nou-
lia. Kettaataalakalaka sükalia María süpüla jemeyulüinjatüin shia.
Jemeyuttaalakalaka María nümaa chi shi'irumakai sulu'u shipia mürüt.
Süko'oyotkalaka chi jo'uukai süka wane kuluulu. Je sutunkirakalaka nia
sulu'u wane shiitain mürüt.

Na aapieekana je müshi'iya na arüleejüliikana

8 Je so'u aikat tia, eeshii wane wayuuirua arüleejülii sünain aa'inmajaa
na'anneetse süpa'a wane anooishi cha'aya sü'ütpa'a Belén.
9 Nii'iyalaakalaka wane aapiee chajee iipünaajee namüin sümaa
warattuuin tü mmakat nütüma süka nüma'anajeejachin nia Maleiwa.
Mmotshaatashii ma'i na arüleejüliikana sütüma tia.
10 “Nnojo mmolüin jia teema”, nümakalaka chi aapieekai namüin.
“Takükjainjatü joolu'u jümüin süchiki wane kasa anasü talatüinjatkat
amaa saa'in wayuu süpüshua.
11 So'u ka'ikat tüü, jemelichipa jümüin wane jo'uu toolo yaa sulu'u
Belén, tü nuumainkat David. Nia chi Senyotkai, Cristokai anülia, chi
Nüneekajalakai Maleiwa süpüla nu'tte'erüinjatüin wayuu.
12 Jünteechi anain chi jo'uukai ko'oyooin süka kuluulu sünain
ju'letachoin sulu'u wane shiitain mürüt. Je sükajee tia, jütüjaweerü aa'u
sünain shiimüin tü tamakat jümüin”, nümakalaka chi aapieekai namüin.
13 Je nümaa chi aapieekai, eweenuwaasü yaawala wane aapieeirua
watta saalin iipünaajee sünain na'waajüin Maleiwa nee'irainru'u sünain
maa:
14 “Wa'waajüin chi Maleiwakai chaa iipünaa
saa'u nii'iyatüin na'anasia sümüin wayuu yaa mmolu'u
shii'iree anajiraainjanain naya nümaa”.
15 Shiasa no'unapa na aapieekana nachikua iipünaamüin eemüin
Maleiwa, aashajaajiraashii na arüleejüliikana nachikiru'u:
—Joo'uya wo'unaiwa Belénmüin we'rajaaiwa tü kasa alatakat, tü
nükujirakat achiki wamüin chi Maleiwakai —müshii naya.
16 No'unakalaka joo na arüleejüliikana sünain nawa'ülaain pueu-
lopa'amüin eere nantüin sünain María je José oo'ulaka chi jo'uukai
ju'letachoin sulu'u tü shiitainkat mürüt.
17 Je na arüleejüliikana süchikijee ne'rüin chi jo'uukai, naküja achikit
sümüin wayuu süpüshua sünain kaapiain paala naya nüchiki chi jo'uukai
nütüma Maleiwa.
18 Je na aapakana nanüiki, ponusü ma'i naa'in tü naküjalakat.
19 Otta María, jülüjasü saa'in waneepia tü shi'rakat paala oo'ulaka tü
saapakat achiki joolu'u, sümaa talatüin ma'i saa'in sütüma.
20 No'unakalaka joo na arüleejüliikana nepialu'umüin sünain
na'waajüin Maleiwa saa'u süpüshua tü ne'rakat je süpüshua tü naapakat
achiki, sünain wanaawain ma'i shia sümaa tü aküjünakat achiki paala
namüin.

Wanaa sümaa ni'itaanüin Jesús najapulu'u Maleiwa

21 Shiasa so'u tü mekiisatkat ka'i nükalia chi süchonkai María, keraasü
joo nükalia süpüla shi'yotoonüin nüta, süka shiain niyaawasein wane
nüpüshikai Maleiwa. Je so'u ka'ikat tia, e'itaanüsü nünülia Jesúsüin, süka
shiain e'itaanatüjülüin tia anülieekat nünain nütüma chi aapieekai paala
süpülapünaa ipoolüin María.
22 Je saashin tü nüshajakat Moisés, wane wayuu judío süchikijee
jemeyulaa, nnojotsü anain shikerolüin sulu'umüin tü a'waajüleekat

Maleiwa so'u maa aka wane kashi, süka nnojolüin wulein shia nu'upala
Maleiwa. Otta müshi'iya José sümaa María, keraapa nakalia sünain
wuleinjanain naya, nalü'üjakalaka chi nachonkai Jerusalénmüin süpüla
ne'itaainjachin nia najapulu'u Maleiwa chaa sulu'u tü a'waajüleekat, süka
23 shiain sotüin naa'in tü nuluwataakat anain Maleiwa sümaiwa paala:
“Chi jo'uu e'irumaakai, e'itaanajachi tajapulu'u”.
24 Eesü nama'ana wuchii o'utünajatkat aa'in nümüin Maleiwa maa aka
sümakat tü nüshajakat Moisés: “Piama wawaachi, piama toomas shiale
eekai motsoyünnuuchen”.
25 Je nantapa eemüin tü a'waajüleekat, eekalaka napüla wane wayuu
kanüliashi Simeón, kepiashi Jerusalén. Nia wayuuka anashi no'ulu'u
Maleiwa süka jüüjüüin waneepia nümüin. Na'atapüin Simeón tü ka'i
akaaliijünüinjatkat o'u tü wayuu Israelkalüirua nütüma Maleiwa. Eeshi
chi Naa'inkai Maleiwa nümaa,
26 je nii'iyatatüjülia nümüin Simeón sünain nnojolinjachin ouktüin nia
süpülapünaa ni'rüin Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa.
27 Eejachi Simeón napüla, süka neenakünüin chamüin nütüma chi
Naa'inkai Maleiwa. Shiasa nantapa José oo'ulaka María je Jesús chi
nachonkai süpüla ne'itaainjachin nia najapulu'u Maleiwa maa aka tü
nümakat Moisés,
28 naapaakalaka Simeón chi jo'uukai sümaa nu'waajüin Maleiwa sünain
maa:
29 “Maleiwakalee, Aluwataakai waa'u,
keraataainja joo taya chi püchepchiakai süpüla ouktaa sünain anain
taa'in,
süka paa'inrüitpain tü püküjakat tamüin paala.
30-31 Te'rüichipa joo chi aneekünakai pütüma su'upala wayuu süpüshua
süpüla nu'tte'erüinjachin wayuu.
32 Nütüma chi jo'uukai, na gentilekana, na nnojoliikana püpüshin,
nountüin ne'raajüin pia.
Je na püpüshikana Israelkana,
na'waajeechi pia naa'u chi jo'uukai, süka pansaain pünüiki namüin”,
nümakalaka Simeón.
33 Otta nüshi chi jo'uukai sümaa tü niikat, ponüsü ma'i naa'in tü
aküjünakat nüchiki chi nachonkai.
34-35 Nümakalaka joo Simeón namüin:
—Anata'aleeshiija'a ma'i jia.
Otta sümüin tü niikat:
—María, aneekuushi chi jo'uukai nütüma Maleiwa süpüla
sütüjaainjatüin saa'u tü wayuu Israelkalüirua sünain su'ttaainjatüin
nünainjee müleka sünoujale nünain. Akaajasa eekai nayouktüin,
amülouijeena naya. Ja'yeetkalaka sünain niyouktünüin chi Maleiwakai
süka niyouktünüin chi jo'uukai. Je mojeerü ma'i paa'in pi'rapa tü
e'ralaakat wayumüin nümüin chi püchonkai —nümakalaka Simeón.
36 Je cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat, eesü wane wayuu laülaa,
oukta a'wayuuset, nünüikimaajatü Maleiwa kanüliasü Ana, nüchon
Fanuel, nuu'uliwo'u Aser. Akaratshi ne'e juya eejatüin shia nümaa chi
su'wayuusekai süpülapünaa ouktüin nia.
37 Mekiisalüirü shikii juya pienchimüin sünain sümüiwain. Nnojotsü
ojuittüin shia sulu'ujee tü a'waajüleekat. Ayatsü so'uka'i, sa'wai sünain
su'waajüin Maleiwa, sünain saashajaain nümaa je sünain saamajüin.

38 Wanaa sümaa najapulu'uin chi jo'uukai Simeón, sürütkaakalaka
joo Ana nanainmüin, sünain saapüin analu'ut nümüin Maleiwa. Shiasa
süchikijee tia, aküjasü waneepia nüchiki chi jo'uukai namüin na wayuu
a'atapajakana süpüla taashinjanain na wayuukana Israelkana suulia
müliaa.
39 Otta müshia José sümaa María, süchiki naa'inrapa süpüshua
tü aluwataanakat anain nütüma Moisés, ale'ejüshii naya nümaa chi
nachonkai noumainpa'amüin sulu'umüin tü pueulokat Nazaret cha'aya
Galilea.
40 Otta müshia chi jo'uukai, jintüishi joo nia. Yalayalashi sümaa kekiin
ma'i nia, je nii'iyatüin Maleiwa waneepia na'anasia nümüin.

Jesús jintüliiwa'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa

41 Je nakuaippa chi nüshikai Jesús sümaa tü niikat, o'unapü'üshii naya
wwatua süpüla juyakat chamüin Jerusalénmüin sünainmüin tü mi'iraakat
kanüliasü "Pascua" münüin.
42 Je so'u tü polookot piammüin juya nuuyase chi nachonkai, o'unüshi
nia namaa sünainmüin tü mi'iraakat maa aka no'unapü'üin paala.
43 Shiasa keraapa tü mi'iraakat, o'unüshii naya nachikua nepialu'umüin.
Otta müshia chi nachonkai, nnojoishi o'unüin namaa. Saa'u wainmain
wayuu sünain o'unaa namaa, nnojoliishii nayaawatüin saa'u sünain
makatüin nia noulia.
44 Nnojoishi nia nasukajüin so'u tü waneekat ka'i waraittüin naya,
süka yaayaain nia naashin sa'aka tü wayuukolüirua. Otta natüjaapa
naa'u sünain nnojolin nia namaa, nachajaakalaka nüchiki sa'akapünaa
tü napüshikalüirua je sa'akapünaa tü ne'raajüinkalüirua.
45 Je süka nnojolüin nantüin nünain, nale'ejaakalaka nachikua yaawala
Jerusalénmüin sünain nachajaain nüchiki cha'aya.
46 Je so'u tü apünüinkat ka'i, nantakalaka nünain sulu'u tü a'waajüleekat
Maleiwa. Eekalaka nia joyotüin napüla na'aka na ekirajüliikana sünain
aapajaa nanüiki je sünain asakiijaa naya.
47 Otta tü wayuu aapajüsükalüirua, ponüsü ma'i saa'in tü nümakat
chi jintüikai namüin na laülaayuukana, süka nütüjüin ma'i asouktaa
ne'ipajee.
48 Otta tü niikat nümaa chi nüshikai, ponüshi ma'i naa'in chi nachonkai
ne'rapa tü naa'inrakat. Je mapa, sümakalaka tü niikat nümüin:

—Tachonchee, ¿jamüshii nnojoliika'a paapirüin waya sünain makata-
jachin pia? Achajaashii waya püchiki sünain shapaain ma'i waya paa'u
—sümakalaka tü niikat nümüin.
49 Nüsouktakalaka joo chi jintüikai namüin:

—¿Jamüshii jia jüchajaaka'a tachiki? Yaaweeyülia paala taya yaa sulu'u
nipia chi Tashikai —nümakalaka namüin.
50 Otta tü niikat oo'ulaka chi nüshikai, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü
nümakat chi nachonkai namüin.
51 Je shiasa süchikijee tia, o'unüshi Jesús namaa nepialu'umüin, chaa
palaamüin Nazaretmüin, sünain jüüjüüin waneepia namüin cha'aya. Je
tü niikat süchikijee, jülüjasü saa'in waneepia tü shi'rakat je tü saapakat
joolu'u nüchiki chi süchonkai.
52 Je mapa, ataralaashi joo Jesús sümaa kekiin ma'i je sümaa yalayalain.
Kojutshi nia sütüma wayuu süpüshua, je talatüsü ma'i naa'in Maleiwa
nümaa.

3

Sünain ekeraajaa nüpüna chi Senyotkai

1 Je so'u tü polookot ja'ralimüin juya nuuyase chi Tiberio Césarkai anülia
sünain aluwatawaa sulu'u tü mmakat süpüshua, eeshii na pienchishii
sülaülashiikana noumain na wayuu judíokana. Eeshi Poncio Pilato
chi Romaje'ewaikai sülaülashikai tü mmakat Judea. Eeshi Herodes chi
sülaülashikai Galilea. Eeshi Felipe, nimülia Herodes, sülaülashi Iturea je
Traconite. Otta eeshi Lisanias sülaülashi Abilinia.
2 Je so'u juyakat tia, eeshii piamashii laülaashiikana napüleerua na
sacerdote judíokana, kanüliashi Anás, je nünülia wane, Caifás. Je so'u
juyakat tia, naashajaakalaka chi Maleiwakai nümaa Juan chi nüchonkai
Zacarías wanaa sümaa chajachin nia kepiain cha'aya isashiipa'a.
3 Nu'unakalaka Juan sütüma tü nümakat Maleiwa nümüin sa'akamüin
wayuu sainküin mmakat eepünaa tü süchikat Jordán. Nu'ttakalaka
sünain nime'ejüin naa'in na wayuukana shii'iree nayaawajaain suulia
naainjala sümaa nakatalaain suulia süpüla sülatinnüinjatüin noulia. Je
nuluwataain na oonookana sümaa nünüiki sünain nawoutisaajünüin.
4 Tü naa'inrakat Juan, shia tü ashajünakat achiki paala sümaiwa nütüma
Isaías chi nünüikimaajachikai Maleiwa sünain maa:
“Owoottaweechi wane wayuu cha'aya isashiipa'a sünain maa:
‘Yapa jütüma nüpüna chi Senyotkai.
Juu'ulaa suulia jaainjala süpüla nüntajachin ja'akamüin.
5 Wanaaweesü tü wopukat jütüma.
Aakatüneesü tü namünakalüirua.
Ase'ejüneesü eekai japatshin.
Alo'inneesü eekai shokotüin.
6 Yapa jütüma nüpüna chi Senyotkai
süpüla sütüjaainjatüin wayuu süpüshua naa'u sünain niain chi
O'tte'erüikai’ ”.
7 Nümakalaka Juan namüin na wayuu outkajaakana nünainmüin
shii'iree nuwoutisaajaa: “Jiakana wüi ouktasiro'ut, e'rülii wayumüin
jia. Nnojoleerü kasalajanain jaainjala jümüin jaajüin sükajee ne'e
juwoutisaajünüin, nnojoleena jia e'rüin müliaa jaajüin süsala.
8 Müleka shiimüinreje sünain jükatalaain suulia jaainjala, atüjaaneerü
aa'u tia sünainjee tü kasa anasü jaa'inrakat. Je nnojotsü che'ojaain
ju'waataain sulu'u nuu'uliwo'uin jia Abraham. Müleka nnojoliire
jaa'inrüin tü nuluwataakat anain jia Maleiwa, süsaleena jia nütüma.
Müleka nücheküle Maleiwa, eesü süpüla jaa'a sümeerüin tü ipakalüirua
nütüma süpüla shiainjatüin nuu'uliwo'uin Abraham.
9 Müleka nnojorule jaa'inrüin tü anasükat nu'upala Maleiwa,
aleejüneena jia nütüma, maa aka süshottünüin sümaa sujutünüin
so'u siki wane wunu'u eekai nnojolüin anain süchon”.
10 Nasakirakalaka joo na wayuukana sütümajee tü nümakat namüin:
—¿Kasa anaka süpüla waa'inrüin süpüla wee'iyatüin pümüin sünain
wakatalaaitpain suulia waainjala?
11 Asouktüshi Juan namüin:
—Chi wayuu eekai piamain nüshe'in, anasü müleka nüsülajüle wa-
neesia nümüin wayuu eekai mashe'in. Je chi eekai keküin, anashi müleka
nüsülajüle süpüshi tü niküinkat nümüin eekai meküin —nümakalaka.
12 Je na'aka na wayuu antakana nünainmüin Juan shii'iree nuwoutisaa-
jaa, eeshii wane okotchajülii neerü nümüin chi sülaülashikai mma.

—Ekirajüikalee, saa'u pümüichipain wamüin, ¿kasa anaka süpüla waa'inrüin süpüla wee'iyatüin pümüin sünain wakatalaaitpain suulia waainjala? —namakalaka nümüin.
13 —Nnojo sülatüin jütüma süpüleerua wayuu tü suwalaajüinjatkat nümüin chi sülaülashikai mma —nümakalaka namüin.
14 Nasakirakalaka joo wane surulaalüirua:
—Jama wayakana, ¿kasa anaka süpüla waa'inrüin süpüla wee'iyatüin pümüin sünain wakatalaaitpain suulia waainjala?
Asouktüshi nia namüin:
—Nnojo ji'ike'erüin wayuu süka ja'alain saa'u sükorolo. Nnojo jüta'ülüin wayuu müleka nnojorule mojulaain. Je talata ne'e jia sümaa tü ji'yataainjutkat —nümakalaka namüin.
15 Je na wayuukana napüshua sütüma tü nüküjakat Juan namüin, “Niataakaja Cristo, chi wa'atapakai süka süpüshua waa'in”, müsü naa'in.
16 Nüküjakalaka joo Juan namüin na wayuukana napüshua: “Tayakai, wayuu ne'e. Nnojoishi wanaapünaain nümaa Cristo, süka pülashin ma'i nia toulia. Tawoutisaajüin ne'e jia süka wüin. Otta müshia Cristo, anteechi jünainmüin süpüla naapüinjachin jümüin chi Naa'inkai Maleiwa süpüla eeinjachin nia waneepia jümaa. Akaajasa chi eekai ayatüin sünain naainjala, süsaleechi nia nütüma.
17 O'tte'enneechi chi eekai nünoujain nünain Cristo, maa aka sükatannüin süchon wane a'ttiee suulia tü suwasalakat süpüla sünaajaanüin. Otta chi eekai niyouktüin Cristo, amülouleechi waneepia, maa aka tü suwasalakat sünain sa'ajünüin”, nümakalaka namüin.
18 Ayatshi Juan aküjain nüchiki chi O'tte'erüikai namüin, sümaa nime'ejüin naa'in süka pütchi wainma.
19-20 Je süchikijee tia, naashichijaakalaka Herodes chi sülaülashikai mma nümüin Juan sünainjee nüchiaain nia saalin naapaain tü nu'wayuusekat chi nimüliakai süpüla nu'wayuusein, tü Herodíaskat anülia, otta saaliijee wainma kasa mojusü naa'inrakat. Nüpüreesajitkalaka Juan.

Owoutisaajünüshi Jesús

21 Je chaa eejatüle suwoutisaajünüin tü wayuukolüirua nütüma Juan, owoutisaajünüshi Jesús nütümaya. Je wanaa sümaa naashajaain Jesús nümaa Maleiwa, ajutalaasü chaa iipünaa eere Maleiwa.
22 Nüshakatakalaka joo chi Naa'inkai Maleiwa nünainmüin Jesús, sünain müin aka saa'in wane mo'uwa. Saapünakalaka joo wane pütchi chaa iipünaajee sünain maa:
—Anii chi Tachonkai aishikai tapüla. Talatüshi ma'i taya nümaa.
23 Je kettaapa maa aka apünüin shikii juya nuuyase Jesús, o'ttüshi nia sünain ekirajaa wayuu. Otta Jesús, saashin wayuu süpüshua, nüchon José. Anuu nanülia na koo'uliwo'ukana José nüchon Elí:
24 Elí, nüchon Matat.
Matat, nüchon Leví.
Leví, nüchon Melqui.
Melqui, nüchon Jana.
Jana, nüchon José.
25 José, nüchon Matatías.
Matatías, nüchon Amós.
Amós, nüchon Nahum.
Nahum, nüchon Esli.
Esli, nüchon Nagai.

26 Nagai, nüchon Maat.
Maat, nüchon Matatías.
Matatías, nüchon Semei.
Semei, nüchon José.
José, nüchon Judá.
27 Judá, nüchon Joana.
Joana, nüchon Resa.
Resa, nüchon Zorobabel.
Zorobabel, nüchon Salatiel.
Salatiel, nüchon Neri.
28 Neri, nüchon Melqui.
Melqui, nüchon Adi.
Adi, nüchon Cosam.
Cosam, nüchon Elmodam.
Elmodam, nüchon Er.
29 Er, nüchon Josué.
Josué, nüchon Eliezer.
Eliezer, nüchon Jorim.
Jorim, nüchon Matat.
Matat, nüchon Leví.
30 Leví, nüchon Simeón.
Simeón, nüchon Judá.
Judá, nüchon José.
José, nüchon Jonán.
Jonán, nüchon Eliaquim.
31 Eliaquim, nüchon Melea.
Melea, nüchon Mainán.
Mainán, nüchon Matata.
Matata, nüchon Natán.
Natán, nüchon David.
32 David, nüchon Isaí.
Isaí, nüchon Obed.
Obed, nüchon Booz.
Booz, nüchon Salmón.
Salmón, nüchon Naasón.
33 Naasón, nüchon Aminadab.
Aminadab, nüchon Aram.
Aram, nüchon Esrom.
Esrom, nüchon Fares.
Fares, nüchon Judá.
34 Judá, nüchon Jacob.
Jacob, nüchon Isaac.
Isaac, nüchon Abraham.
Abraham, nüchon Taré.
Taré, nüchon Nacor.
35 Nacor, nüchon Serug.
Serug, nüchon Ragau.
Ragau, nüchon Peleg.
Peleg, nüchon Heber.
Heber, nüchon Sala.
36 Sala, nüchon Cainán.
Cainán, nüchon Arfaxad.
Arfaxad, nüchon Sem.

Sem, nüchon Noé.
Noé, nüchon Lamec.
37 Lamec, nüchon Matusalén.
Matusalén, nüchon Enoc.
Enoc, nüchon Jared.
Jared, nüchon Mahalaleel.
Mahalaleel, nüchon Cainán.
38 Cainán, nüchon Enós.
Enós, nüchon Set.
Set, nüchon Adán.
Otta Adán, nükumala Maleiwa.

4

Wanaa sümaa nuu'ulakünüin aa'in Jesús

1 Ale'ejüshi Jesús chejee eejee tü süchikat Jordán, sünain eein chi
Naa'inkai Maleiwa nümaa. O'uninnüshi nia nütüma isashiipa'amüin
2 süpüla chainjachin nia cha'aya maa aka pienchi shikii ka'i sünain
meküin. Je keraapa tü ka'ikat nütüma cha'aya sünain ouktüin nia jamü,
antüshi Satanás chi sülaülakai yolujaa nünainmüin süpüla nuu'ulaküin
naa'in.
3 —Müleka Nüchonle pia Maleiwa, puluwataa türa ipakat
shii'iranajaaiwa pan —nümakalaka chi Yolujaakai nümüin Jesús.
4 Asouktüshi Jesús ni'ipajee:
—Nnojo. Ashajünüsü paala wane pütchi sulu'u tü karaloukta
nüchikimaajatkat Maleiwa, müsü yaa: "Nnojotsü shiain sümüiwa tü
pankat katüin atüma so'u wayuu, kateerü o'u shiaya sütüma süpüshua
tü nümakat chi Maleiwakai" —nümakalaka Jesús nümüin.
5 Nu'uninnakalaka joo Jesús nütüma chi Yolujaakai chamüin
iipünaamüin saa'upünaa wane uuchi, sünain nii'iyatüin nümüin tü
suumainkalüirua wayuu süpüshua'ale wwatuo'ushi, sünain nümüin
nümüin:
6-7 —Tü mmakat süpüshua, aapünüsü tamüin süpüla tasülajüinjatüin
shia nümüin chi wayuu eekai tacheküin süpüleerua. Je joolu'u, müleka
püsapainyo'ukale pia yaa tamülatu'u sünain pu'waajüin taya, taapeerü
pümüin süpüla puluwataainjatüin tü wayuukolüirua sulu'ukat je süpüla
kojutüinjachin pia sütüma —nümakalaka chi Yolujaakai nümüin Jesús.
8 Asouktüshi Jesús ni'ipajee:
—Nnojo. Ashajünüsü paala: "Nia ju'waajüinjachika, chi
Jümaleiwasekai nümüiwa, nia ji'yataainjachika amüin nümüiwa" —
nümakalaka Jesús nümüin.
9 Nu'uninnakalaka joo Jesús nütüma chi Yolujaakai chamüin
Jerusalénmüin eemüin tü a'waajüleekat Maleiwa, sünain
nüsha'wale'erüin nia iipünaa süralo'u tü miichikat, sünain nümüin
nümüin:
—Müleka Nüchonle pia Maleiwa, pumutta pümata yaajee
mmolu'umüin.
10-11 Aneechi pia saashin tü ashajuushikat, makat mayaa:
"Nuluwataajeena Maleiwa na aapieekana süpüla naa'inmajüin pia.
Najapulu'uinjachi pia suulia sheewa'alaain puu'ui sütüma ipa",
mataa sümakai tü ashajuushikat —nümakalaka chi Yolujaakai nümüin
Jesús.
12 Asouktüshi Jesús:

—Nnojo. Müsü tü ashajuushikat: “Nnojo juu'ulaküin naa'in chi Jümaleiwasekai” —nümakalaka Jesús nümüin.

13 Shiasa kettaapa chi Yolujaakai sünain nuu'ulaküin naa'in Jesús, o'unüshi nia nüma'anajee süpüla nüle'ejüinjachin nüchikua so'uweena wane ka'i nüchekakat o'u.

Aleejünüshi Jesús Nazaretjee

14 Ale'ejüshi joo Jesús Galileamüin, sünain pülashin ma'i nia nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Je aküjünüsü nüchiki sütüma tü wayuukolüirua sainküin mma sünain nüle'ejüichipain nüchikua.

15 O'ttüshi Jesús sünain ekirajaa wayuu sulu'upünaa tü ekirajüleekalüirua na judíokana. Otta na aapakana nünüiki, na'waajüin nia.

16 Nüntakalaka joo Jesús sulu'umüin tü pueulokat Nazaret eejachire kepiain paala nia jima'aliiwa'aya. Je so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, ekerotshi nia sulu'umüin tü ekirajüleekat, maa akaapü'ü nütüma sainküin mma. Nüsha'walaakalaka süpüla naashaje'erüinjatüin tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa.

17 Saapünakalaka joo tü karalouktakat nümüin, tü nüshajalakat Isaías chi nünüikimaajachíkai Maleiwa paala sümaiwa. Nuwastakalaka joo shia saa'u tü pütchi makat mayaa:

18-19 “Antüshi chi Naa'inkai Maleiwa taa'u,
süka taneekünüin nütüma
süpüla takü̈jainjatüin süchiki anaa sümüin wayuu eekai müliain.
Nuluwataain taya süpüla takü̈jainjatüin sümüin wayuu süpüshua süchiki
tü juya o'tte'ennüinjanakat o'u naya nütüma Maleiwa.
Nücheküin süpüleerua taapirüin na püreesashiikana sünain taashiinapain naya,
na mo'usaliikana sünain ko'uinapain naya,
je na se'ejenashiikana naainjala sünain suu'ule'ennüitpain noulia”.

20 Shiasa kettaapa tü naashaje'erakat Jesús, nüko'olaa nümüsia tü karalouktakat süchikua sünain naapüin nümüin chi aa'inmajüikai. Je wanaa sümaa nüikkalaain Jesús süpüla ekirajaa, eesü naa'in na wayuukana napüshua süpüla tü nüküjainjatkat namüin,

21-22 süka natüjaain saa'u sünain kamalain ma'i nünüiki Jesús sümüin wayuu sainküin mma je keme'eriain shia namüin. Otta ne'raajüin nia sümaa niain kachoin José. Nümakalaka joo Jesús namüin:

—Je so'u ka'ikat tüü, ekeraajüsü ju'upala tü ashajuushikat taashaje'erüitpakat jümüin, süka tayain saashajaain achiki.

23 Aashajaashi joolu'u Jesús namüin nüchikua sünain nüchiajaain naya:

—Meena jia tamüin sünain jiyouktüin tanüiki: “Müleka ayuuire wane tottoolu, eiyajaashi nümüiwa süpüla nütüjaanajachin aa'u sünain tottoolüin nia. Akaweechia pia, müleka paa'inrüle wo'upala ya'ayaa puumainpa'a tü kasa anasü paa'inrakat cha'aya Capernaum, wanoujeerü tü pümakat wamüin”, meenain jia tamüin.

24 Shiimüin ma'i tü tamakat jümüin: Müinka nüntüle wane nünüikimaajachi Maleiwa sa'akamüin nüpüshi, mojuteechi nia sütüma, maa aka tayakai sünain mojutüitpain jütüma joolu'u —nümakalaka Jesús namüin.

25-26 Nüso'irüin naa'in na wayuukana sünain nüchiki Maleiwa sünain nuu'ulaain suulia nükaaliijain na wayuu judíokana saaliijee noo'ulaain suulia oonowaa sümaa nünüiki. Müshi nia namüin:

—Soto jaa'in nüchiki Elías, chi nünüikimaajachikai Maleiwa sümaiwa, wanaa sümaa alin jamü sümüin wayuu süpüshua sütümajee nnojolüin sü'itüin juya apünüin juya shiatapünaamüin. Ajütünüshi Elías nütüma Maleiwa sulu'umüin tü mmakat Sidón eemüin wane wayuu oukta a'wayuuset cha'aya sulu'u tü pueulokat Sarepta süpüla nükaaliijainjatüin shia. Nnojoishi aluwataanüin nia namüin na eekai ouktüin na'wayuuse sulu'u tü mmakat Israel.

27 Je soto jaa'in nüchiki Eliseo chi nünüikimaajachikai Maleiwa sümaiwa, wanaa sümaa ayuulin wainma na wayuukana sulu'u tü mmakat Israel sütüma aja'ttaa ata. Ajütünüshi Eliseo nütüma Maleiwa nünainmüin wane wayuu Siriaje'ewai kanüliashi Naamán. Nnojoishi aluwataanüin namüin na ayuuishiikana sulu'u Israel.

28 Otta na wayuukana yaa sulu'u tü ekirajüleekat, üttajaasü ma'i naa'in sütüma tü nümakat Jesús namüin.

29 Natamaajaakalaka sünain najütüin Jesús sulu'ujee tü pueulokot solumüin wane namüna, süpüla na'ttüinjachin nüchiki mmolu'umüin.

30 Otta müshia Jesús, nülatakalaka pasanainpünaa nanain na wayuukana sünain nu'unüin nama'anajee.

Ajuittinnüsü wane yolujaa nütüma Jesús

31 O'unüshi joo Jesús Nazaretjee chamüin sulu'umüin tü pueulokat Capernaum cha'aya sulu'u tü mmakat Galilea. Je so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, o'ttüshi nia sünain ekirajaa tü wayuukolüirua cha'aya.

32 Süka aluwataaushin nia nütüma Maleiwa süpüla ekirajaa, ponusü ma'i naa'in na wayuukana tü nüküjakat namüin.

33 Eetaalakalaka wane wayuu sulu'u tü ekirajüleekat, kale'eru'ushi yolujaa. Su'waatakalaka joo tü yolujaakalüirua nüle'eru'ukat chi wayuukai sünain emetuluin sünüiki nümüin Jesús:

34 —Alu'uleekaija'a taya pütüma Jesús, piakai chi Nazaretje'ewaikai. Tatüjaa aa'uchi pia sünain piain aneekuushin nütüma Maleiwa. ¿Jamüinjatü wakuaippa pütüma? ¿Püjütajanataaka waya yaajee? —sümakalaka.

35 Nüchiajaakalaka joolu'u Jesús tü yolujaakat:

—Ko'uta pia. Pujuitta yalajee nuulia chi wayuukai —nümakalaka sümüin.

Sujuittakalaka joo tü yolujaakat nuulia chi wayuukai sünain sujutüin nia mmolu'u pasanainmüin sünain tü wayuukolüirua, sümaa nnojolin neewaain nia sütüma.

36 Otta na wayuukana napüshua, ponusü ma'i naa'in tü ne'rakat sünain naashajaajiraain:

—¿Kasashikai wayuu chi Jesúskai? Laülaashi nia suulia tü yolujaakalüirua je kojutüsü nünüiki sütüma wanaa sümaa nujuittirüin shia süle'eru'ujee wayuu —namakalaka.

37 Shiasa süchikijee tia, yootüsü nüchiki Jesús sainküin tü pueulokalüirua sü'ütpünaa Capernaum.

Wainma wayuu niiyajüin Jesús

38 O'unüshi joo Jesús sulu'ujee tü ekirajüleekat eemüin nipia Simón, eejatkalaka tü nimeshikat Simón sünain ayuulin sütüma aapuwaa. Mayeinsü ma'i. Je achuntünüsü nümüin Jesús natüma na wayuukana niiyajüinjatüin shia namüin.

39 Nürütkaakalaka joo sünainmüin tü ayuuisükat. Naawale'erakalaka
tü ayuuliikat suulia süka nünüiki. Saamatüitpa joo tü sütakat. Je süka
anaitpain shia, atamaamaatüsü sünain shikirüin na shi'iyoukana.
40 Je motsopa ka'i, alü'üjünüsü wainma wayuu eekai ayuulin
nünainmüin Jesús, sümaa ayuulii eekai eein ne'e. Otta Jesús, ni'itaain
najapü naa'u wane'ewaire nakua. Anakalaka napüshua.
41 Je ojuittinnüsü yolujaa süle'eru'ujee wayuu wainma nütüma sünain
su'waatüin ma'i:
—Pia chi Nüchonkai Maleiwa.
Otta Jesús, nüchiajaain tü yolujaakalüirua suulia saashajaain nüchiki,
süka sütüjaain naa'u sünain niain Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa.
42 Je mapa ja'yuumüin, o'unüshi Jesús sulu'ujee tü pueulokat chaa eere
yüütüülin. Otta tü wayuukolüirua, nachajaa achikichi nia. Je shiasa
nantapa nünain, neme'ejüin naa'in shii'iree makateein nia namaa.
43 Asouktüshi Jesús:
—Acheküshi taküjüinjachin tü pütchi anasükat sulu'upünaa tü pueu-
lokat süpüshua, süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa, süka
shiain ajütünüin apüla taya —nümakalaka Jesús namüin.
44 Shiasa süchikijee tia, ayatshi Jesús sünain aküjaa nüchiki Maleiwa
sulu'upünaa tü ekirajüleekalüirua cha'aya Galilea.

5

O'ttüshi Jesús sünain aneekaa na wayuu o'unajanakana nümaa

1 Je so'u wane ka'i, eeshi Jesús sha'watüin sotpa'a tü palaakat Genesaret
sümaa wayuu wainma yentaawain shii'iree saapeein nünüiki Maleiwa.
2 Ni'rüin piamasü anua malu'usot sotpa'a tü wüinkat, tü apütünakat
yala natüma na olojüshiikana jime sünain ashijawaa nakusüin.
3 O'otooshi joo Jesús sulu'u waneesia tü anuakat, tü na'anuainkat Simón
Pedro. “Anashi pujutule süchiki tü pe'ejenakat tamaa yala pejechon
shirokumüin tü palaakat”, müshi nia nümüin. Ojoyolooshi joo Jesús
sünain nikirajüin tü wayuukalüirua yaakat sotpa'a tü palaakat sünain
yaain nia sulu'u tü anuakat.
4 Shiasa keraapa Jesús süchikijee nikirajüin na wayuukana, naasha-
jaakalaka nümaa Simón:
—Anashii müleka wo'unule cha'aya eere o'ttüin tü palaakat süpüla
jujutüinjatüin tü jukusüinkat chamüin süpüla olojoo jime —nümakalaka
Jesús nümüin.
5 Nüsouktakalaka Simón:
—Ekirajüikalee, olojüshii waya waneepia sa'waipa. Masitsalii waya
sünain jime. Otta saa'u piaichipain müin tamüin, wajuteerü tü
wakusüinkat süchikua —nümakalaka Simón.
6 Shiasa najutakalaka tü nakusüinkat shirokumüin tü palaakat, ka-
sitkalaka naya jime watta saalin. Je süka pejechoin süpüla süchatajaain
tü nakusüinkat süpüleerua tü jimekat,
7 neenakajaakalaka na wane natünajutkana sulu'ukana tü wane an-
uakat süpüla nakaaliijainjanain naya. Je süntapa tü anuakat sümaa
nepirajüin shia jime, emeroteematüsü joo tü anua piamasükalüirua
shirokumüin tü palaakat sütüma saawain tü jimekat.
8 Otta müshia Simón Pedro, ni'rapa tü jimekat, nu'wachiraakalaka
nümülatu'umüin Jesús sünain nümüin nümüin:

—Senyotkalee, wayuu kaainjarai taya. Anashi püpütüle taya tamüiwa
—nümakalaka nümüin.
9 Müshi tüü, süka ponüin ma'i naa'in tü nasitkat sünain wattain saalii,
aka'aya naa'in na eejanakana nümaa sulu'u tü ne'ejenakat,
10 aka'aya naa'in Jacobo oo'ulaka Juan, na nüchooinkana Zebedeo,
na nütünajutkana Simón sulujunakana tü wane anuakat. Nümakalaka
joolu'u Jesús nümüin Simón:
—Nnojo mmolüin pia teema saa'u kaainjaralin pia. Maa aka olojülin pia
jime, okotchajeechi joo pia wayuu tamüin süpüla saapajüinjatüin tanüiki.
11 Shiasa süchikijee nantirüin tü piamasükat ne'ejena sotpa'amüin tü
palaakat, napütüin süpüshua tü nakorolokot süpüla o'unaa nümaa Jesús.

Eiyajünüshi wane wayuu aja'tta atachi

12 Je so'u wane ka'i, antüshi Jesús sulu'umüin wane pueulo eere wane
wayuu mayeinshi sütüma aja'ttaa ata. Je ni'rapa Jesús, arütkaashi nia
nünainmüin sünain palastaleein nia yaa nümülatu'u sünain nüchuntüin
nümüin:
—Senyotkalee, müinka pücheküle, piiyaja taya —nümakalaka chi
wayuukai.
13 Niyurulakalaka joo nütüna Jesús nünainmüin chi ayuuishikai sünain
naapaain nia:
—Tacheküin süpüleerua anainjachin pia —nümakalaka nümüin.
Anaichipa joo chi wayuukai. Nnojolüitpa aja'ttüin tü nütakat.
14 Aashajaashi joo Jesús nümüin chi wayuukai nüchikua:
—Otta müshia joolu'u, nnojo püküjain sümüin wayuu püchiki sünain
teiyajüin pia. Pu'una palajana eemüin chi sacerdotekai süpüla
pii'iyatüinjatüin nümüin tü pütakat süpüla naapüinjatüin nümüin
Maleiwa tü mürüt ouktajatkat saa'u anaichipain pia, maa aka tü nu-
luwataakat anain Moisés paala sümaiwa. Je sükajee tia, sütüjaajeechi
aa'u pia wayuu sünain anaichipain pia süpüla sa'akainjachin pia püchikua
—nümakalaka Jesús nümüin.
15 A'walakajaasü ma'i nüchiki Jesús sainküin mmakat, mayaasüje
ko'utüin chi wayuukai. Ayatsü antapaatüin wayuu wainma nünainmüin
shii'iree aapajaa tü nikirajakat anain je shii'iree shiiyajünüin nütüma.
16 Otta Jesús, o'unawaishi nümüiwa sa'akajee tü wayuukolüirua chaa
eere yüütüüin süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa.

Eiyajünüshi wane wayuu oukta asa'achi

17 Je so'u wane ka'i, wanaa sümaa nikirajüin Jesús tü wayuukolüirua,
eeshii wane wayuuirua fariseo oo'ulaka na karalouktamaajanakana joy-
ojoyolüin sa'aka tü wayuukolüirua. Antüshii naya sünain e'rajaa naa'u
Jesús sulu'ujee tü pueulokalüirua sulu'u tü mmakat Galilea je Judea
oo'ulaka chajee Jerusalénjee. Otta müshia Jesús, pülaichipa nia nütüma
Maleiwa süpüla eiyajaa wayuu.
18 Nantakalaka wane wayuuirua sünain nalü'üjiraain wane wayuu
ayuuishi süka süi shii'iree ne'itaain nia nümülatu'umüin Jesús shii'iree
niiyajeein nia. Oukta asa'achi, oukta atünachi. Otta sünain nekerotirüin
nia so'ulu'upünaa tü miichikat,
19 isasü nachiki süka wainmain tü wayuukolüirua so'ulu'u. Nali-
ikajaakalaka nümaa chi wayuukai chaa süralo'umüin tü miichikat,
süpüla naakatüinjatüin süralo'ujee süpüla nashakatirüinjachin nia
pasanainpünaa sünain tü wayuukolüirua nümülatu'umüin Jesús.

20 Nütüjaapa Jesús saa'u nanoula na wayuukana, aashajaashi nia
nümüin chi ayuuishikai:
—Tawalachee, talatirüitpa paainjala puulia —nümakalaka nümüin.
21 Otta na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, müsü
naa'in: "¿Jaraikai wayuu chi e'rüiyaaka aa'in wayumüin süpüleerua
nünüiki nümüin Maleiwa? Nnojoishi jerain Maleiwa sünain niain ainküin
nümüiwa alatiraa saainjala wayuu".
22 Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin saa'u tü sulu'ukat naa'in,
asouktüshi nia namüin:
—¿Jamüshii jia mojuka'a jünüiki tamüin sulu'u jaa'in?
23-24 Je wanaa sümaa tamüin nümüin, "Talatirüitpa paainjala puulia",
nnojoishi jütüjaain aa'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sünain laülaain
süpüla alatiraa saainjala wayuu. Otta müsia joolu'u, jütüjaweechi aa'u
taya sünain laülaain süka tameechin nümüin, "Püsha'walaa waraittaiwa
pia".
Aashajaashi joo Jesús nümüin chi oukta asa'achikai:
—Püsha'walaa, pülü'üjaa pu'ula, pu'una pipialu'umüin —nümakalaka
nümüin.
25 Asha'walaamaatüshi joo chi wayuukai su'upala tü wayuukolüirua
süpüshua. Naapaain tü nu'ulakat palastakat aa'u paala nia sünain
nu'unüin nipialu'umüin sünain nu'waajüin chi Maleiwakai.
26 Ponokalaka ma'i saa'in tü wayuukolüirua tü shi'rakat sünain maa:
—Anashaataleesia ma'i tü kasa we'rakat so'uka'i tüü, tü nnojotkat
we'rapü'üin paalainka —namakalaka sünain na'waajüin Maleiwa.

Ounejaanüshi Leví nütüma Jesús

27 Shiasa mapa süchikijee tia, sünain nu'unüin Jesús yalajee, eeshi
nüpüla wane wayuu joyotüin eere ni'yataale kanüliashi Leví. Okotchajüi
neerü nümüin chi sülaülashikai mma.
—Anashi tamaatalai pia —nümakalaka Jesús nümüin.
28 Nüsha'walaakalaka joo Leví sünain nüpütüin ni'yataain süpüshua
süpüla o'unaa nümaa Jesús.
29 Shiasa süchikijee tia, neenakakalaka Leví wainma wayuu nipi-
alu'umüin sünainmüin wane ekawaa nütüma nüpüla Jesús. Je na'aka na
wainma wayuu eküshiikana, eeshii wainma na okotchajüliikana neerü
nümüin chi sülaülashikai mma.
30 Otta na wayuukana fariseokana je na karalouktamaajanakana eekai
fariseoin, ejejeraashii naya nojuuna na nikirajüinkana Jesús sünain
mojuin nanüiki namüin:
—¿Jamüshii cheje eera nekaaka'a namaa na eekana kaainjaraliin, maa
aka na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma? —
namakalaka namüin.
31 Nüsouktakalaka joo Jesús ne'ipajee:
—Wane wayuu eekai nnojolüin ayuulin, nnojotsü che'ojaain tottoolu
sümüin. Shia che'ojaaka amüin eekai ayuulin.
32 Otta müshia tayakai, antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla acha-
jawaa süchiki eekai kaainjaralüin shii'iree sükatalaain suulia saainjala.
Nnojoishi taya antüshin süpüla achajawaa süchiki eekai maainjalain
saa'in namüin —nümakalaka Jesús namüin.

Asakinnüshi Jesús soo'opünaa tü aamüjaakat

33 Naashajaakalaka joo na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaa-
janakana nachikua nümüin Jesús:

—Na nikirajüinkana Juan, aamüjapü'üshii naya wanaa sümaa nachuntüin nümüin Maleiwa, maa'aya aka na wekirajüinkana wayakana fariseokana. ¿Jamaka'a joo na pikirajüinkana nnojoliika'a naamüjüin? Ayatshii naya sünain ekaa —namakalaka nümüin Jesús.

34-35 Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee sünain nikirajüin naya süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma sünain nümüin namüin:

—Tü wayuu antakat sünain shikiira wane ka'wayuusee, anasü talatüle saa'in sümaa nnojolüin mojuin saa'in wanaa sümaa eein chi ka'wayuuseshikai namaa. Je joolu'u, süka eein taya namaa na tekirajüinkana, anasü talatüle naa'in. Alu'ujasa mapa takatalaapa noulia, eeshii süpüla naamüjüin —nümakalaka Jesús namüin.

36 Nümakalaka namüin:

—Nnojotsü anain müleka shi'yotoonüle wane shi'ipa kuluulu eekai jeketüin süpüla ekeittiajünaa süka wane ashe'in eekai laülaain. Amojujaajeerü süpüshua wanaa sümaa süshijaanüin süka süsüküijaweerüin. Akaajaa jiakana, nnojotsü anain masütaajule jia sünain tü jünoujakat paala wanaa sümaa jünoujain tü pütchi jeket tekirajakat anain.

37 Maa'aya aka wane wiino. Müleka süla'annüle wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai laülaain, eesü süpüla süchatajaain tü paa'atakat sütüma jashü'üpa. Amülouleerü tü wiinokot oo'ulaka tü paa'atakat.

38 Shi'itaaneekalaka wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai jeketüin.

39 Chi eekai nüsülüin wane asüüshi eekai jashü'üin, nnojotsü naa'in sünain eekai nnojolüin jashü'üin, süka ki'rain nümüin asaa tü jashü'üsükat. Akaajaa jiakana fariseokana, ki'rairü jaa'in sünain tü ekirajünakat anain jia natüma na jutuushikana otta jiyouktüin tü tekirajakat anain —nümakalaka Jesús namüin.

6

Eiyajüshi Jesús so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana

1 So'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, awaralijaashi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'u wane wopu pasanainpünaa sünain wane yüüja. Je na nikirajüinkana, nasürüttapünaain wane a'ttiee kanüliakat “trigo” sünain nashalejüin shia.

2 Otta na fariseokana, süka müin aka saa'in wane a'yatawaa tü naa'inrakat na nikirajüinkana Jesús naashin, namakalaka namüin:

—Saashin tü nüshajakat Moisés, nnojotsü anain süpüla jaa'inrüin tia so'u tü ka'i weemeraakat o'u —namajaakalaka namüin na nikirajüinkana Jesús.

3 Asouktüshi Jesús joolu'u namüin saa'u nnojolüin kaainjalaain tü naa'inrakat na nikirajüinkana naajüin:

—Soto jaa'in tü naa'inrakat David paala sümaiwa wanaa sümaa alin jamü nümüin je namüin na nütünajutkana.

4 Ekerotshi nia sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa sümaa shi'itaanüin tü pan aapünajatkat nümüin Maleiwa. Tü pankat naashin Moisés, nnojotsü shika'ain sümüinjatüin wayuu eekai eein ne'e. Naya eküinjanaka namüiwa, na sacerdote judíokana. Otta David, naapaain tü pankat sümaa niküin, je naapüin süpüshi namüin na nütünajutumuyuukana. Je nnojoliishii süsalain naya tü naa'inrakat nütüma Maleiwa.

5 Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, taya laülaashika saa'u tü ka'i sheemer-
aakat o'u wayuu. Je sükajee tia, nnojoliishii kaainjalain na tekirajüinkana
saaliijee tü naa'inrakat —nümakalaka Jesús namüin.
6 Je so'u wane'eya sükalia eemerawaa, ekerotshi Jesús süpüla ekirajaa
sulu'umüin tü ekirajüleekat tü judíokalüirua. Eejachikalaka nüpüla wane
wayuu joso ajapüchi, tü najapü nikiakat.
7 Je na fariseokana namaa na karalouktamaajanakana, süka naapeein
nikii Jesús, eekalaka ma'i naa'in nüpüla müleka niiyajüle so'u tü ka'i
eemeraanakat o'u, shii'iree "Kaainjarai nia süka ni'yataain so'u tü ka'i
eemeraanakat o'u sünain niiyajüin wane wayuu" namüinjanain sümüin
wayuu.
8 Otta Jesús, süka nütüjaain saa'u tü jülüjakat naa'in,
—Püsha'walaa yala pasanainmüin sünain tü wayuukolüirua —
nümakalaka nümüin chi wayuu joso ajapüchikai.
Nüsha'walaakalaka joo chi wayuukai yala yalaala.
9 Nümakalaka joo Jesús namüin na wayuukana sünain nüchiajaain
naya:
—Saajüin tü nüshajakat Moisés, ¿kasa anaka süpüla waa'inrüinjatüin
so'u tü ka'i eemeraanakat o'u? ¿Anasü müleka waa'inrüle tü kasa eekai
anain? ¿Shiataapa eekai mojuin? ¿Anasü müleka waa'inmajüle wayuu
suulia ouktaa? ¿Shiataapa anain wo'utüle saa'in?
10 Niirakaakalaka Jesús namüin na wayuukanairua napüshua sünain
nümüin nümüin chi ayuuishikai:
—Puwasta tü pajapükat.
Je sünain naa'inrüin tü aluwataanakat anain nia, anale'eitpa tü na-
japükat.
11 Otta na fariseokana je na karalouktamaajanakana, aashichijaashii
ma'i naya nümüin Jesús sütüma tia. "¿Kasa waa'inrüinjatka nüka?",
müshii naya sünain aashajaajirawaa.

Aneekünüshii na polookana piammüin Aluwataaushikana

12 O'unüshi Jesús so'u wane ka'i saa'umüin wane namüna süpüla
aashajawaa nümaa Maleiwa. Eeshi nia sünain nüsira'irüin aikat tia
sünain achuntaa nümüin.
13 Shiasa ja'yuupa, neenaküin na nikirajüinkana nünainmüin süpüla
nüneeküinjanain poloo piammüin na'akajee. Ni'itaakalaka joo nanülia
"Aluwataaushi" münüin, süka nuluwataainjanain naya sünain aküjaa
nünüiki sümüin wayuu.
Anuu nanülia na Aluwataaushikana:
14 Simón, chi e'itaanakai anülia Pedroin nütüma Jesús. Andrés, chi
nimüliakai Simón. Jacobo, Juan, Felipe, Bartolomé,
15 Mateo, je Tomás. Jacobo chi nüchonkai Alfeo. Simón, wane no'utku
na wayuukana kanüliakana Zelote.
16 Judas nüchonkai Jacobo. Je Judas Iscariote chi aapüinjachikai nikii
Jesús.

Na anakuaippaliikana naashin Jesús

17 Süchikijee tia, ashakatüshi Jesús saa'ujee tü namünakat namaa
na polooshiikana piammüin eemüin wane anoui eere wainmain na
nikirajüinkana otta wayuu watta saalin sulu'ujee süpüshua tü mmakat
Judea, oo'ulaka Jerusalén, oo'ulaka sotpa'ajee palaa sulu'ujee tü pueulokat
Tiro oo'ulaka Sidón.

18 Antüsü tü wayuukolüirua nünainmüin Jesús shii'iree saapajeein
nünüiki je shii'iree shiiyajünüin tü ayuuliikat suulia nütüma. Na wayuu
eekana müliain sütüma kale'eru'uwaa yolujaa, eiyajünüshii naya nütüma.
19 Arütkaashii na wayuukana napüshua nünainmüin Jesús shii'iree
nepetteein nia süpüla anainjanain naya nütüma, süka natüjaain naa'u
sünain pülashin nia je sünain niiyajüin wayuu wainma.
20 Eirakaashi joo Jesús namüin na nikirajüinkana sünain nikirajüin naya
no'upala na wayuukana napüshua:
“Anata'aleeshiija'a ma'i jia müliakana joolu'u,
süka jikeroteenain chamüin eere nuluwataain Maleiwa.
21 Anata'aleeshiija'a ma'i jia aikana amüin joolu'u jamü,
süka emireenain jia so'u ka'ikat tia,
je jiakana a'yalajakana joolu'u,
süka jüsirajeenain so'u tia.
22 Anata'aleeshiija'a ma'i jia shi'rakana amüin wayuu joolu'u
saaliijee anoujaa tanain tayakai, chi Shipayakai Wayuu,
mayaasüje kanain jia saa'in wayuu,
mayaasüje süjünajaain jia wayuu sünain mojuin sünüiki jümüin,
otta müleka shiyouktüle jia saa'u mojulaain jia saajüin.
23 “Meerü jukuaippa aka nakuaippa na nünüikimaajanakana Maleiwa
paala sümaiwa sünain ne'nnüin amüin natüma na jutuushikanairua.
Otta jiakana so'u tü ka'i mülieenakat o'u jia sütüma wayuu, talata
jia süka süpüshua jaa'in, süka jütüjaain naa'u chi Maleiwakai sünain
nüsülajüinjatüin kasa anashaatakat jümüin chaa iipünaa eere nia”,
nümakalaka Jesús namüin.
24 Aashajaashi joo Jesús namüin na wayuukana napüshua:
“Na wayuu eekana washirüin ja'aka,
‘Aisha'ajaa’, meena naya, süka kasalajaneerüin namüin tü mojusü
naa'inrakat.
Mayaasüje talatüin naa'in joolu'u sümaa washirüü ne'e,
mojeerü naa'in so'uweena wane ka'i.
25 Je na wayuukana eekana emirain ja'aka maa'ulu yaa,
mojeerü ma'i naa'in, süka aijeerüin jamü namüin.
Otta na asirajakana,
‘Aisha'ajaa’, meena naya, süka na'yalajeenain saalii mojuu aa'in.
26 Je jia kojutkana sütüma wayuu süpüshua, jalia jia talataja aa'in sütüma
tia.
Anakaja sotüle jaa'in nachiki na nünüikimaajanayaakana Maleiwa
sümaiwa paala kojutkana sütüma tü jutuushikalüirua soo'opünaa
naküjain alawaa. Otta no'ulu'u Maleiwa, mojutsalii naya”.

Ekirajünüshii sünain alinjanain na nü'ünüükana napüla

27 Aashajaashi Jesús nüchikua namüin na nikirajüinkana no'upala na
wayuukana napüshua: “Jia aapaakana tü tamakat, anashii aire jüpüla na
jü'ünüükana, sümaa jükaaliijain naya, mayaashiije kanain jia naa'in.
28 Je anashii jücheküle tü anasükat napüleerua na mojukana anüiki
jümüin, sümaa jüchuntüin nümüin Maleiwa naa'u, mayaashiije e'rüliin
wayumüin jümüin.
29 Müleka süshe'etünüle ju'upünaa sütüma wayuu, anasü müleka
nnojorule jüchekajüin shia. Shia anaka alu'u müleka jujununtaale süpüla
süshe'etünüin tü wane. Je müleka süsütünüle tü jüshe'inkat, anasü
müleka juu'ulaale tü wane'eya süpülaya.

30 Je nümüin chi eekai che'ojaain kasa nümüin, jüsülaja nümüin. Je
nümüin chi asütakai jükorolo juulia, nnojo jüsütüin süchikua nuulia.
31 Anasü müleka jaa'inrüle tü anasükat sümüin wayuu, maa aka
jücheküin saa'inreein tü anasükat jümüin.
32 “Müleka aire ne'e jüpüla tü wayuu aikat apüla jia, ¿kasa anaka
alu'u tia nu'upala Maleiwa? Na wayuukana napüshua, mayaashiije
kaainjaraliin naya, aisü napüla wayuu aikat apüla naya.
33 Je müleka jükaaliijale ne'e tü wayuu akaaliijakat jia, ¿kasa anaka
alu'u nu'upala Maleiwa tia? Na wayuukana napüshua, mayaashiije
kaainjaraliin naya, naa'inrüin tia.
34 Je müleka jujuyaajirüle ne'e wayuu eekai sütüjain awalaajaa, ¿kasa
anaka alu'u nu'upala Maleiwa tia? Shia saa'inraka ne'e wayuu süpüshua,
mayaasüje kaainjaralüin. Najuyaajirüin süpüla suwalaajünüinjatüin
süchikua.
35 Alu'usa jiakana, anashii aire jüpüla na jü'ünüükana, maa aka
naa'in chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i chakai iipünaa sünain kamaneein
sümüin wayuu eekai kaainjalain, eekai nnojolüin saapüin analu'ut
nümüin. Je müleka jükaaliijüle na jü'ünüükana sümaa jujuyaajirüin
naya sünain nnojoliin jüchekajüin namüin süpüla nawalaajüinjatüin
süchikua, nayaawateena aa'u jia sünain nüchooin jia Maleiwa. Je
asülajüneena amüin jia wainma kasa anasü nütüma so'u wane ka'i.
36 Anashii müleka jümüliajüle wayuu süpüshua, maa aka naa'in
chi Jüshikai Maleiwakai sünain nümüliajüin shia”, nümakalaka Jesús
namüin na nikirajüinkana.

Nnojotsü anain tü ayoojawaakat tü awalayuukalüirua

37 Aashajaashi Jesús nüchikua namüin na nikirajüinkana no'upala na
wayuukana: “Anakaja müleka nnojorule jiyoujüin wane wayuu. Müleka
jaa'inrüle tia, meeria jukuaippa nütüma Maleiwa. Anakaja müleka
nnojorule jaapüin shikii wane wayuu. Müleka jaa'inrüle tia, meeria
jukuaippa nütüma Maleiwa. Shia anaka alu'u müleka motüle jaa'in
saainjala wayuu eekai kaainjalain juulia, süpüla motüinjatüin naa'in
Maleiwa tü jaainjalakat nuulia.
38 Anashii müleka jüsülajüle sümüin wayuu eekai che'ojaain kasa
sümüin. Je tü che'ojaakat jümüin, asülajüneerü nütüma chi Maleiwakai
sünain wainmashaateerüin shia. Akaajaa müleka matüjüinre asülajaa
jia sümüin wayuu, meeria jukuaippa nütüma Maleiwa. Masülajuujeena
amüin jia”, nümakalaka Jesús namüin.
39 Ekirajüshi joo Jesús süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma:
“Müleka nu'uninnüle wane wayuu eekai mo'uin nütüma wane eekai
mo'uinya, eeshii süpüla nojunuujiraain sulu'u ishi.
40 Wane wayuu, nüshatapa tü ekirajünakat anain nütüma chi eki-
rajüikai, shieerü nikirajaka anain tü ekirajünakat anain nia paala”,
nümakalaka namüin na nikirajüinkana.
41-42 “Jia ayoojaakana waneepia na juwalayuukana, müshii aka jia naa'in
wane wayuu eekai ni'rüin yarüttüsü sulu'u no'u chi nuwalakai sünain
‘Tawalaa, anashi tayu'rule tü yarüttüsükat sulu'ujee po'u’ sünain nümüin
nümüin. Otta nnojotsü nütüjaain aa'u sünain eein wane sa'ata wunu'u
sulu'u tü no'ukalia ma'i. Jiakana piamakana akuaippa, müleka juu'ulaale
suulia kaainjalaa, juunteerü jii'iyatüin namüin na juwalayuukana sünain
kaainjalain naya”, nümakalaka Jesús.

Tü süchonkot wane wunu'u

43 Aashajaashi Jesús joolu'u nüchikua namüin na nikirajüinkana
no'upala na wayuukana: “Wane wunu'u eekai shikaajünüin achoin,
nnojotsü kachoin eekai mekaajuuin. Otta wane wunu'u eekai mekaajuuin
süchon, nnojotsü kachoin eekai shikaajünüin.
44 Müleka shi'nnüle süchon wane wunu'u, atüjaaneerü aa'u kasain
kachoin. Tü süchonkot tü higuerakat, nnojotsü atpajünüin sünainjee
wunu'u eekai keimsein, je tü uuwakat, nnojotsü atpajünüin sünainjee
wunu'u eekai eein ne'e.
45 Akaajaa naa'in wane wayuu eekai nüküjüin waneepia kasa anasü,
watüjaa aa'ut sünain shiain sulu'uin naa'in tü anasükat, süka waapüin
shia nüküjüin. Akaajasa wane wayuu eekai nüküjüin waneepia tü
kasa mojusükot, watüjaa aa'ut sünain shiain sulu'uin naa'in tü mo-
jusükat. Tü saashajaakat wane wayuu, shia tü ojuittakat sulu'ujee saa'in”,
nümakalaka Jesús namüin.

Nukuaippa wane wayuu kekiishi ma'i

46 Aashajaashi Jesús nüchikua namüin sünain nüchiajaain naya: “
‘Senyotkalee, kojutshi pia watüma’, ¿jamüshii jümaka'aka tamüin sünain
nnojolüin jaa'inrüin tü taluwataakat anain jia?
47 Chi wayuu eekai nüntüin tanainmüin, sünain naapajüin tü tekirajakat
anain, sünain naa'inrüin waneepia tü taluwataakat anain nia, ¿kasa maka
aka nia?
48 Müshi aka nia naa'in wane wayuu eekai yalayalain süpüla aain-
jaa miichi. Nüpotüin tü mmakat süpüleerua tü nipiakat süpüla
nükumajüinjatüin shia saa'u ipa. Je süntapa wane juya miyo'ushaata
sünainmüin tü miichikat, nnojotsü ojuttüin shia, süka ichein ma'i
sükumajia.
49 Akaajasa chi wayuu eekai nnojolin naa'inrüin tü taluwataakat anain,
müshia aka nia naa'in wane wayuu eekai matüjain süpüleerua aainjaa
miichi. Nükumajüin tü miichikat saa'u mma ne'e sünain nnojolin
nüpotüin tü mmakat süpüleerua tü nipiakat. Je süntapa wane juya
miyo'ushaata sünainmüin tü miichikat, ojuttüsü shia”, nümakalaka Jesús
namüin.

7

Tü nünoulakat wane wayuu sülaülashikai poloo shikii surulaat

1 Je keraapa nünüiki Jesús namüin na nikirajüinkana no'upala na
wayuukana napüshua, o'unüshi sulu'umüin tü pueulokat Capernaum.
2 Eeshi wane sülaülashi surulaat nnojoishi judíoin. Je chi nüchepchia
kojutkai nütüma, ayuuishi, mayeinshi ma'i.
3 Niasa'a chi sülaülashikai surulaat, naapüin nüchiki Jesús sünain niain
atüjain eiyajaa wayuu. Nuluwataakalaka wane laülaayuushiikana naa'u
na judíokana süpüla naashajaainjanain nümaa shii'iree niiyajeein chi
nüchepchiakai.
4 Shiasa nantapa na laülaayuushiikana nünainmüin Jesús, nachuntüin
nümüin süka süpüshua naa'in sünain namüin nümüin:
—Kojutshi ma'i chi sülaülashikai surulaat watüma. Anakaja müleka
piiyajüle chi nüchepchiakai
5 süka alin ma'i waya judíokana nüpüla je süka naainjirüin wamüin tü
ekirajüleekat —namakalaka nümüin Jesús.
6-7 O'una müshija Jesús namaa.
Otta yaa pejemüin sünain nipia chi sülaülashikai surulaat,
nüpanapajakalaka Jesús wane nütünajutüirua chi laülaashikai

ajütünakat nünainmüin süpüla naküjainjatüin nünüiki nümüin: “Ekirajüikalee, nnojoishi taya o'unüin pünainmüin, süka nnojolin kasajachin taya pümüin, saa'in tamüin. ¿Jamakuaippalinjachika joo süpüla tantajachin pünainmüin? Süka jamüin, laülaain pia saa'u ayuulii. Müleka püküjale ne'e wane pütchi, tatüjaa aa'ut sünain aneechin chi tachepchiakai sütüma tia

8 süka tatüjaain saa'u aluwataanaa maa aka tatüjaain saa'u aluwatawaa. Müleka tajütüle wane surulaat, o'unüshi. Müleka teenaküle nia, antüshi. Müleka taluwataale chi tachepchiakai, naa'inramaatüin motso'o tü taluwataakat anain nia”, müshii naya nümüin Jesús sünain naküjain nünüiki chi sülaülashikai surulaat.

9 Oponojoosü ma'i naa'in Jesús sütüma tü nümakat chi sülaülashikai surulaat. Ajununtaashi joo sünain nümüin sümüin tü wayuukolüirua wattakat saalin eekat nümaa:

—Miyo'utaaleeja'a nünoula chi sülaülashikai surulaat tanain. Nnojoishi eein wane makai aka naa'in sünain anoujaa tanain, ja'itakaja ne'e na'aka na wayuukana Israelkana —nümakalaka Jesús namüin.

10 Nale'ejaakalaka joo na ajütünakana nipialu'umüin chi sülaülashikai surulaat sünain eein chi nüchepchiakai napüla. Anaichipa joo nia.

Kato'uchi nütüma Jesús wane ouktüshi

11 Süchikijee tia, o'unüshi Jesús chamüin cha'aya eemüin wane pueulo kanüliasü Naín namaa na nikirajüinkana oo'ulaka watta saalin wayuu.

12 Je nüntapa so'ulu'umüin tü pueulokat, eesü nüpüla wane wayuu oukta a'wayuuset sümaa wainma wayuu shipiajannuu. Ouktüichipa joo chi süchonkai waneeshika'iya sümüin. Alü'üjünüshi nia amuuyu-upa'amüin.

13 Shiasa ni'rapa chi Senyotkai tü wayuukot, nümüliajakalaka shia.

—Nnojo pi'yalajüin, maachee —nümakalaka sümüin.

14 Nürütkaakalaka joo Jesús nünainmüin chi ouktüshikai. Je ni'itaapa najapü sünain tü alü'üjiasükat, asha'walaashii joo na wayuukana alü'üjashiikana.

—“Püsha'walaa, waa'iraa”, müshi taya müin —nümakalaka nümüin chi ouktüshikai.

15 Otta müshia chi wayuukai, nojoyolookalaka sünain naashajaain. Otta Jesús, nümakalaka sümüin tü niikat:

—Anii chi püchonkai.

16 Ponusü ma'i naa'in na wayuukana tü ne'rakat. Je na'waajüin Maleiwa:

—Anashikaiche ma'i chi nünüikimaajachikai Maleiwa antakai wa'akamüin —müshii waneeirua.

Otta wane:

—Antüichipa Maleiwa süpüla nükaaliijainjanain waya nüpüshikana —müshii.

17 Je tü naa'inrakat Jesús nüka chi ouktüshikai, a'walakajaasü süchiki sütüma wayuu cha'aya sulu'u tü mmakat Judea je cha'aya sü'ütpünaa.

A'waajünüshi Juan nütüma Jesús

18 So'u wane ka'i, wanaa sümaa püreesain Juan chi owoutisaajüikai, aküjünüsü nümüin natüma na nikirajüinkana süchiki süpüshua tü naa'inrakat Jesús. Neenakakalaka Juan piamashii na nikirajüinkana

19 sünain nuluwataain naya chamüin nünainmüin chi Senyotkai süpüla namüinjanain nümüin: “¿Shiimü'inya piain chi aluwataaushikai nütüma Maleiwa süpüla pu'tte'erüinjachin wayuu? ¿Nnojottaapa shiimüin?”.

20 Shiasa nantapa na nikirajüinkana Juan nünainmüin Jesús, müshii naya nümüin:
—Aluwataaushi waya pünainmüin nütüma Juan chi owoutisaajüikai süpüla wasakirüinjachin pia: “¿Shiimü'inya piain chi aluwataaushikai nütüma Maleiwa süpüla pu'tte'erüinjachin wayuu? ¿Nnojottaapa shiimüin?” —namakalaka.
21 Je so'u ka'ikalüirua tia, eiyajünüsü wayuu watta saalin nütüma, wayuu eekai müliain sütüma ayuulii je eekai kale'eru'uin yolujaa. Je wayuu wainma eekai mo'uin, ko'usü nütüma.
22 Je sükajee tia, asouktüshi joo Jesús namüin na nüjünalakana Juan:
—Aa, shiimüin tayain chi aluwataaushikai nütüma Maleiwa süpüla to'tte'erüinjachin wayuu. Ju'una jümata jüchikua jüküjaiwa nümüin Juan tü ji'rakat je tü jaapakat achiki. Tü wayuu eekai mo'uin, ko'usü. Tü eekai masa'ain, kasa'asü. Tü eekai saja'ttüin süta, ashatüsü tü sütakat. Tü eekai mache'ein, kache'esü. Tü eekai ouktüin, oso'iraasü saa'in. Je tü eekai müliain, aküjüna amüinrü tachiki tayakai chi O'tte'erüikai.
23 Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu eekai nnojolüin nuu'ulaain suulia anoujaa tanain sütümajee tü alatakat nümüin —nümakalaka Jesús namüin.
24 Shiasa'a no'unapa na nüjünalakana Juan, o'ttüshi Jesús sünain aküjaa nüchiki Juan sümüin tü wattakat saalin wayuu: “Soto jaa'in wanaa sümaa nuwoutisaajüin Juan chaa isashiipa'a. ¿Kasa ju'unaka ee'iree eemüin nia? ¿Süpüla ji'rüinjachin wane wayuu eekai nnojolin lotüin sünain anoujaa? Nnojo.
25 ¿Süpüla ji'rüinjachin wane wayuu washirü eekai kashe'in kuluulu anasü? Nnojo. Na wayuu washinnuukana, na anakana ashe'in, kepiashii naya sulu'u nipia chi sülaülashikai mma, nnojoishii kepiain chaa eere maa'inyatuulin mma.
26 Shiimüin sünain ju'unüin chamüin süpüla ji'rüinjachin wane nünüikimaajachi Maleiwa. Je alana'aleeshia ma'i nia sünain kojutüin nütüma Maleiwa noulia na waneeinnua süka niain chi aapirakai wayuu sünain tantajachin tayakai.
27 Nia chi ashajünakai achiki paala sünain nümüin chi Maleiwakai nümüin chi Nüchonkai sünain maa:
‘Taluwataajeechi chi pünüliamaajachikai püpüleerua
süpüla naapirüinjatüin tü wayuukolüirua sünain püntajachin sa'akamüin.
Yapainjatü nütüma tü wayuukolüirua süpüla saapajüin pünüiki’,
müsü tü ashajuushikat.
28 Shiimüin tü tamakat jümüin, yaa sa'aka wayuu maa'ulu yaa, alana'aleeshia ma'i Juan sünain kojutüin nütüma Maleiwa suulia tü wayuukolüirua süpüshua. Otta na wayuu anoujashiikana tanain, mayaasüje nnojoliin kojutüin joolu'u sütüma wayuu, alana'aleejeeria tü nojutkat so'uweena wane ka'i suulia tü nujutkat Juan maa'ulu yaa. Shia süka laülaweenain naya cha'aya eere nuluwataain Maleiwa”, nümakalaka Jesús.
29 Napüshua na wayuu aapakana tü nümakat Jesús, je na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma, süka owoutisaajuushin naya nütüma Juan, müshii naya: “Anasü ma'i tü nuluwataakat anain waya Maleiwa”.
30 Akaajasa na fariseokana namaa na karalouktamaajanakana, na nnojoliikana owoutisaajünüin nütüma Juan, nayouktüin tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua.

31 Nümakalaka Jesús namüin na ayouktakana nünüiki: “¿Kasa maka
aka naa'in na wayuu ka'akakana jia, na ayouktakana tanüiki?
32 Nnojoishii jia talatüin tamaa, süka nnojolin taa'inrüin tü jüchekakat
tapüleerua. Müshii aka jia saa'in tepichi eekai namüin namüin na
natünajutkana saaliijee nnojoliin nashaitteein namaa:
‘Ja'itaina amaasijaayaain waya,
nnojoliishii jia oyonnojoyaain sütüma.
Je ja'itaina mojuyaain waa'in sünain ee'irajaa,
nnojoliishii jia a'yalajayaain sütüma’,
müshii na tepichikana.
33 Müshii aka jia saa'in tepichi, saa'u ‘Kale'eru'ushi nia yolujaa’ jümüin
nümüin Juan chi owoutisaajüikai sünain jiyouktüin nünüiki, süka nno-
jolin ni'rajaain mi'iraa je süka nnojolin nüsüin wanaa jümaa.
34 Otta jünüiki tamüin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süka te'rajaain
mi'iraa sümaa wayuu: ‘Wayuu kasa ale'echi nia, sütünajut tü
okotchajütkalüirua neerü nümüin chi sülaülashikai mma, sütünajut tü
kaainjaratkalüirua’, müshii jia tamüin sünain jiyouktüin tanüiki. Shi-
imüin tü tamakat, müleka nnojorule taa'inrüin süpüshua tü jüchekakat,
nnojoleena jia talatüin tamaa.
35 Otta chi wayuu eekai shiimüin sünain nünoujain nünain Maleiwa,
nütüjaweerü aa'u sünain shiimüin tü takü̈jakat nümüin”, nümakalaka
Jesús sümüin tü wayuukolüirua.

Nülatirüin Jesús saainjala wane wayuu kaainjalasü

36 Eenajinnüshi Jesús sünain wane ekawaa nipialu'u wane wayuu
fariseo kanüliashi Simón. Nu'unakalaka. Shiasa nüntapa chamüin
cha'aya, nüikkalaakalaka sünain tü ekawaakat.
37 Je wane jierü kaainjarat shipiajatü cha'aya, sütüjaapa naa'u Jesús
sünain nikaain nipialu'u chi fariseokai, süntakalaka nünainmüin süpüla
shi'rüinjachin nia. Alü'üjasü wane maraaja akumajuushi süka ipa
kanüliasü “alabastro”, kalu'usü “perfume”.
38 Asha'walaasü shia nüchiiruajee Jesús sü'ütpa'a nuu'ui sünain
shi'yalajüin sünain süshorottirüin tü su'wüirakat saa'u. Süla'ajaakalaka
shia süka su'wala. Shipesutkalaka shia sünain shi'yotüin tü perfumekat
saa'u.
39 Otta chi fariseokai eenajitkai Jesús, müsü naa'in nüle'eru'u: “Je chira,
müleka niale wane chi nünüikimaajachikai Maleiwa, niyaawatüinje tü
jierü epettakat nia, nütüjaa aa'uluje sukuaippa sünain kaainjaralüin shia,
je niyouktüinje sümüin tü saa'inrakat nüka”.
40 Otta Jesús, süka nütüjaain saa'u tü jülüjakat naa'in, müshi nia
nümüin:
—Simón, anashi takü̈jale pümüin süchiki wane kasa.
—Anakaja, Ekirajüikalee. Püküja maala tamüin —nümakalaka
nümüin.
41 Nümakalaka Jesús:
—Eeshi wane wayuu a'anapitshi nünneetse. Nujuyaajirüin piamashii
wayuu. Wainma neerü tü najuyaalakat: 500 “denario” tü nujuyaalakat
wane. Oo'ulaka chi wane, ajuyaajüshi ja'rai shikii “denario”.
42 Otta na nujuyaajitkana, naja'ttirüin tü neerü najuyaalakat. Isasü
nachiki nawalaajüin süchikua nümüin chi a'anapitshikai naya. Otta
niakai, nuu'ulaain tü nünneetsekat napüla —nümakalaka Jesús.
Nüsakinnakalaka joo Simón nütüma:
—¿Jaraleechi, saa'in pümüin, aika ma'i apüla chi a'anapitshikai neerü?

43 Asouktüshi Simón:
—Niataa chi wayuu oo'ulaanakai wainma ojuyaala —müshi.
—Pütchi lotüsü tü püsouktakat aka —nümakalaka Jesús nümüin.
44 Niirakaakalaka Jesús sünainmüin tü jietkat sünain ayatüin naashajaain nümüin Simón:
—Piakai, nnojoishi kamaneein tamüin sümaa aapüin wüin su'lojia too'ui tantaiwa'aya pipialu'umüin. Alu'usa shiakat, süshorottirüin su'wüira saa'u too'ui sünain süla'ajaain shia süka su'wala.
45 Piakai, nnojoishi püpesujüin taya wanaa sümaa püsaküin taya tantaiwa'aya. Alu'usa shiakat, moo'ulaainyülia suulia epesujaa too'ui.
46 Piakai, nnojoishi kamaneein tamüin sümaa o'yotoo seita saa'u tekii. Alu'usa shiakat, shi'yotüin "perfume" saa'u too'ui süpüla shii'iyatüin sünain kojutüin taya sütüma.
47 Ja'itairü wainmain paala tü saainjalakat, saa'u aliichipain taya süpüla süka süpüshua saa'in, atüjaana aa'ulu sünain motüitpain taa'in saainjala. Akaajasa piakai, nnojoishi alin taya püpüla süka süpüshua paa'in, maa aka alin taya süpüla tü jietkat, süka nnojolin che'ojaain motüin taa'in paainjala paajüin —nümakalaka Jesús nümüin Simón.
48 Nümakalaka joo Jesús sümüin tü jietkat:
—Motüitpa taa'in paainjala.
49 Otta na wayuukana ekaashiikana wanaajiraa nümaa, aashajaajiraashii naya:
—Atak. Motüsü naa'in saainjala wayuu naajüin. ¿Jarai wayuu atüjaka süpüleerua tia? —müshii naya sünain nayoujüin Jesús.
50 Otta nünüiki Jesús sümüin tü jietkat:
—O'tte'ennüitpa pia süka pünoujain tanain. Anasü müleka pu'unüle sünain anain paa'in —nümakalaka sümüin.

8

Süchiki wane mma apünajünakat alu'u

1 Shiasa süchikijee tia, o'unüshi Jesús sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua. Aküjüshi nia tü pütchi anasükat sümüin wayuu, süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Je na Aluwataaushikana, na polooshiikana piammüin, o'unüshii naya nümaa.
2 Otta namaa nayakana, o'unüshii wane jieyuu eiyajünakana nütüma Jesús oo'ulaka na ayu'nnakana oulia yolujaa. Eesü María Magdalena, tü ayu'nnakat ale'eru'ujee akaratshisü yolujaa.
3 Eesü Juana, nu'wayuuse Chuza chi laamakai sulu'u nipia Herodes chi sülaülashikai mma. Je eesü Susana oo'ulaka wane jieyuu wainma. Nakaaliijain na jieyuukana Jesús je na nikirajüinkana süka tü nawashirüinkat.
4 So'u wane ka'i, antapaatasü wayuu watta saalin nünainmüin Jesús sulu'ujee tü pueulokat süpüshua. Ekirajüshi joolu'u nia sünain wane kasa süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma.
5 Müshi nia namüin: "Eetaashi wane wayuu apünajüi. O'unüshi sulu'umüin tü niyüüjasekat sünain nijinain tü nuwaüyekat. Eesü waüyee ejituukat sulu'u wopu eepünaale süliikatünüin aa'u sütüma wayuu, eere shiküin shia wuchii.
6 Eesü ejituukat eere arülain mma saa'u ipa. Shiasa susotapa, ajulujaasü süka josoin tü mmakat.

7 Eesü ejituukat sa'aka mojuui eekai keimsein. Shiasa süsotapa, ouktüsü
tü pünajütkat sütüma tü mojuuikat.
8 Alu'usa wane waüyeekat, ejituushi saa'u mma anasü. Asotüsü, emiyo'ulaasü sünain wattain saalii süchon, maa aka poloo shikii süchon sünainjee waneesia so'u”, müshi joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua. Je kettaapa nünüiki Jesús, “Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla niyaawatüinjatüin saa'u tü tekirajakat anain”, nümakalaka sünain emetuluin nünüiki namüin.
9 Otta na nikirajüinkana Jesús: “Pikirajüinapa waya sünain wane kasa süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. ¿Jamalu'ut tü püküjakat wamüin?”, namakalaka nümüin.
10 Asouktüshi Jesús: “Nnojotsü atüjaanüin aa'u paala süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Otta müshia joolu'u, o'ttüichipa taya sünain tee'iyatüin shia jümüin jiakana tekirajüinkana. Otta na wane wayuukanairua, tekirajüin naya waneepia süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma, süpüla keraainjatüin tü ashajünakat paala, tü münakat wamüin:
‘Ja'itaka'a neirakaain sümüin tü kasa anasü taa'inrakat,
je ja'itaka'a naapüin tü kasa anasü takü̇jakat achiki,
nnojoleerü nayaawatüin aa'u tü tekirajeekat anain naya’ ”,
nümakalaka Jesús namüin.
11 Nii'iyatakalaka joo Jesús namüin sünain jamalu'ulüin tü nüküjaitpakat sümüin tü wayuukolüirua süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. Müshi nia namüin: “Tü waüyeekat, shia nünüiki Maleiwa.
12 Je tü waüyee ejituukat eepünaale süliikatünüin aa'u sütüma wayuu, shia nakuaippa na wayuu eekai naapüin ne'e nünüiki Maleiwa sünain süsütünamaatüin tü pütchikat noulia nütüma Satanás suulia nanouja'alüin sünain süpüla no'tte'ennüinjanain nütüma Maleiwa.
13 Je tü ejituukat eere arülain mma saa'u ipa, shia nakuaippa wayuu eekai naapüin sümaa talataa aa'in nünüiki Maleiwa aküjünakat namüin. Müshii aka naya saa'in tü pünajüt ajulujaakat. Anoujashii naya motso'o ne'e. Otta ne'rapa müliaa sünainjee tü nanoulakat, oo'ulaa müshiija suulia anoujaa.
14 Je tü ejituukat sa'aka mojuui eekai keimsein, shia nakuaippa wayuu eekai naapüin nünüiki Maleiwa sünain malaüle'erüin naa'in sünain anoujaa, sükajee ayatüin naya shapaain naa'in naa'ujiraa shii'iree washirüü je shii'iree emi'ijaa.
15 Otta tü waüyee ejituukat saa'u mma anasü, shia nakuaippa na wayuu eekai naapüin nünüiki Maleiwa sümaa naapaain shia süka süpüshua naa'in. Lotüshii ma'i naya sünain anoujaa waneepia sütüma. Je maa aka tü pünajütkat saa'u mma anasü sünain wainmain süchon, koo'omüinsü namüin na wayuukana aa'inraa kasa anasü, süka nachecherüin naa'in sünain anoujaa”, nümakalaka Jesús namüin.

Süchiki wane rampara chuwatsü iipünaa

16 Aashajaashi joolu'u Jesús namüin nüchikua: “¿Jalasü e'itaanüin wane rampara chuwatüle? ¿E'itaanüsü suupünaa wayeeta? ¿E'itaanüsü suupünaa türoojo? Nnojotsü anain tia. Anasü shi'itaanüle iipünaa eere süpülee luusa, süpüla shi'nnüinjatüin tü suwaralakat sütüma wayuu eekai shikerolüin. Müsüya aka tü nüchikikat chi Maleiwakai. Nnojotsü anain müleka sunujunnule suulia wayuu. Shia anaka alu'u müleka süküjünüle sümüin wayuu süpüshua sünain shikirajünüinjatüin sünain.

17 Müleka sunujunnule wane kasa, eweeteerü süchikua. Müsüya aka
tü nüchikikat chi Maleiwakai. Ja'itairü nnojolüin aküjünüin paala sümüin
wayuu sainküin mmakat süpüshua, aküjüneerü joolu'u sümüin.
18 Je sükajee tia, anashii müleka eere jaa'in sünain tü pütchi jaapakat.
Chi wayuu eekai jülüjain naa'in tü shiimainkat ekirajünakat anain nia,
ekirajüneechi nia soo'omüin. Akaajasa chi eekai nnojolüin kasajatüin
nümüin tü shiimainkat, asütüneerü nuulia tü ekirajünakat anain nia
paala”, nümakalaka Jesús namüin.

Antüsü nii je nuwalayuu Jesús nünainmüin

19 Je joolu'u, antüsü tü niikat Jesús oo'ulaka na nimüliayuukana süpüla
naashajaainjanain nümaa. Otta isasü nachiki arütkawaa nünainmüin,
süka wainmain wayuu yaa nü'ütpa'a.
20 Naapinnakalaka Jesús:
—Naa tü püikat anooipa'a oo'ulaka na puwalayuukana. Aashajaweeshii
pümaa —nümünakalaka.
21 Asouktüshi Jesús:
—Tü wayuu “teikat” je na wayuu “tawalayuukana” tamüinjanakana
amüin, naya na eekai naapüin tü nünüikikat Maleiwa sünain naa'inrüin
waneepia tü nuluwataakat anain —nümakalaka Jesús namüin.

Niimale'erüin Jesús wane wawai

22 So'u wane ka'i, müshi Jesús namüin na nikirajüinkana:
—Anashii wo'unüle waneemüin sa'ata tü palaakat.
O'otoo müshiija'a joo naya sulu'u tü anuakat sünain no'unüin.
23 Je süma'inru'u waraittüin tü anuakat shirokupünaa tü palaakat
natüma na nikirajüinkana, atunküshi Jesús. Anta müsia joo wane wawai
nanainmüin sünain shi'yotüin palaa sulu'umüin tü anuakat. Pejeirü
süpüla shimerojooin tü anuakat shiinalu'umüin tü palaakat.
24 Narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin,
—Ekirajüikalee, püchijiraa maala. Ouktüshii taa waya —namakalaka
nümüin.
Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nüchiajaain tü wawaikat sümaa tü
palaa ko'ontakat nanainmüin. Ejimalaa müsia joo tia sütüma nünüiki.
25 Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:
—¿Nnojotsü jünoujüin paala sünain to'tte'erüinjanain jia suulia tü
wawaikat? —müshi nia namüin.
Eimolojooshii ma'i naya sümaa naashajaajiraain sünain namüin:
—¿Jaraikai wayuukai chii, kache'ekai amüin wawai oo'ulaka tü
palaakat? —müshii naya, süka ponüin ma'i naa'in tü ne'rakat.

Ajuittinnüsü watta saalii yolujaairua nüle'eru'ujee wane wayuu nütüma Jesús

26 Antüsü joolu'u tü anua kalu'ukot Jesús namaa na nikirajüinkana
waneemüin sa'ata palaakat chejee Galileajee. Je cha'aya, kepiasü wane
wayuuirua kanüliajüsü Gadareno.
27 Nüshakatapa Jesús sulu'ujee tü anuakat, eejachi nüpüla wane wayuu
kale'eru'ushi yolujaa. Kepiashi chi wayuukai paala sulu'u tü pueulokat.
Akaajasa joolu'u nia, kepiashi amuuyuupa'a sünain mashe'inkuu nümüin.
Kakaliaichi sünain nnojolin kepiain nia sulu'u miichi.
28-29 Je süntaiwa'aya tü yolujaakalüirua nünain, ako'ojinnüshi
nia sütüma wayuu. Otta ja'itaichi ako'ojünüin nia süka kaleena,
nü'tsouktüin tia sünain nu'uninnüin sütüma tü yolujaakat eemüinre
isashiipa'a. Arütkaashi joolu'u chi wayuukai nünainmüin Jesús sünain

nüsapainyo'ukain nümülatu'umüin. Otta müshia Jesús, nümaja amüinrü
tü yolujaakat süpüla sujuittüinjatüin nüle'eru'ujee chi wayuukai.
Emetutsü joo sünüiki tü yolujaakat nüle'eru'ukat chi wayuukai sünain
sümüin:
—Jesúsuu, Nüchonka'iya Maleiwa Miyo'ushikai ma'i, ¿jamüinjatü
takuaippa pütüma? Nnojo e'rülin wayumüin pia tamüin —sümakalaka
wainmatua nümüin.
30 —¿Kasaichi pünülia? —nümakalaka Jesús sümüin.
—Watta saalii, münüshii waya —sümakalaka nümüin Jesús.
31 Namakalaka joolu'u na yolujaakana yaakana nüle'eru'u chi wayuukai:
—Nnojo püjütüin waya wattamüin shiinalu'umüin mmakat eere müliain
weinshi tü wapüshikalüirua —müshii naya wainmatua nümüin Jesús.
32 Eejatü wane püülüküirua ekajaain cha'aya saa'u wane namüna.
Nachuntüin na yolujaakana wainmatua nümüin Jesús shii'iree najütünüin
süle'eru'umüin tü püülükkalüirua.
—Ju'una jümaarüleen —nümakalaka Jesús namüin.
33 Ojuitta müsüja tü yolujaakalüirua nüle'eru'ujee chi wayuukai sünain
shikerolüin süle'eru'umüin tü püülükkalüirua. Apantajaayaa müsü
tü püülükkalüirua saa'ujee tü namünakat shirokumüin tü palaakat.
Oo'uwo'utkalaka shia süpüshua.
34 Na arüleejüliikana tü püülükkalüirua ne'rapa tü alatakat sümüin,
apantajaashii naya sulu'umüin tü pueulokat je sainküin mma sünain
aküjaa süchiki.
35 Otta na wayuu aapakana nanüiki, o'unüshii naya sünain e'rajawaa
tü aküjünakat achiki namüin. Je nantapa nünainmüin Jesús, ne'rüin chi
wayuukai ojuittinna ouliachikai yolujaa, sünain kashe'inchipain nia, otta
nnojolichipain mamainnain, sünain joyotüin nü'ütpa'a Jesús. Eimolo-
jooshii naya ne'rapa nia.
36 Otta na wayuu eejanakana wanaa sümaa niiyajünüin chi wayuukai,
naküja achikichi nia sümüin tü antüsükalüirua.
37 Je napüshua na wayuu Gadarenokana, süka mmolüin ma'i naya,
nachuntüin ma'i nümüin Jesús süpüla nu'unüinjachin noulia. Je wanaa
sümaa no'otooin Jesús sulu'umüin tü anuakat süpüla ale'ejaa Galileamüin,
38 arütkaashi joo chi ojuittinna ouliachikai yolujaa nünainmüin shii'iree
nu'uneein nümaa. Otta müshia Jesús, niyouktüin süchiki nümaainjachin
nia, sünain nümüin nümüin:
39 —Anashi püle'ejüle püchikua pipialu'umüin sünain püküjain süchiki
tü kasa anasü naa'inrüitpakat chi Maleiwakai pümüin.
Ale'ejaashi joo chi wayuukai pueulopa'amüin sünain aküjaa sümüin
wayuu süpüshua süchiki tü kasa anasü naa'inrüitpakat Jesús nümüin.

Wane jintut kato'ulu nütüma Jesús oo'ulaka wane jierü ayuuisü anasü nütüma

40 Shiasa nüle'ejapa Jesús Galileamüin, eesü wayuu wainma a'atapajüsü
nia. Je talatüsü saa'in nüntapa.
41-42 Je na'aka na wayuukana, eeshi wane wayuu kanüliashi Jairo, wane
laülaashikai sulu'u tü ekirajüleekat tü judíokolüirua. Ayuuisü nüchon,
waneesüchon shia nümüin, polooirü piammüin juya suuyase. Amot-
sojünüsü saa'in sütüma tü ayuulii sünainkat. Anta müshija'a nia sünain
nüsapainyo'ukain nümülatu'umüin Jesús, sünain nüchuntüin wain-
matua nümüin süpüla nu'unajachin nipialu'umüin süpüla niiyajüinjatüin
tü nüchonkot.

Je sünain nu'unüin Jesús nipialu'umüin Jairo, eesü wayuu watta saalin
sünain yentaawain shia nümaa.
43 Je sa'aka tü wayuukolüirua, eesü wane wayuu ayuuisü. Polooirü
piammüin juya amülain isha sümüin waneepia. Mepiirü shia, ja'itairü
saapüin sünneetse süpüshua sümüin tottoolu.
44 Sülü'ülaakalaka tü wayuukot nüchiirua Jesús shii'iree shipetteein sot
nüshe'in. Je shipettapa shia, anaitpa, nnojolüitpa amülain isha sümüin.
45 —¿Jarat epettaka tashe'in? —nümakalaka joo Jesús.
Otta tü wayuukolüirua süpüshua, ko'utüsü ne'e nuulia. Nümakalaka
joo Pedro:
—Senyotkalee, ¿jamüshikai pia? Wainma wayuu chentaawain pümaa.
46 Nümakalaka Jesús:
—Nnojo. Eesü wane epettakat tashe'in, süka tayaawatüin saa'u anait-
pain tatüma wane wayuu —müshi nia.
47 Je sütüjaapa saa'u tü jietkat sünain nüliratüin naa'in shia, arütkaasü
shia nünainmüin sünain süsapainyo'ukain nümülatu'umüin sünain sha-
pashapatüin saa'in. Je su'upala tü wayuukolüirua süpüshua, aküjüsü shia
nümüin Jesús sünain shiain epettüin tü nüshe'inkat je sünain anaitpain
shia nütüma.
48 Nümakalaka Jesús sümüin:
—Nii waa'iraa, anaitpa pia süka pünoujain tanain. Anasü pu'unüle
sünain anain paa'in.
49 Wanaa sümaa naashajaain Jesús sümaa tü jietkat, nüntakalaka
joo wane wayuu nipialu'ujeejachi Jairo chi laülaashikai sulu'u tü eki-
rajüleekat, sünain nümüin nümüin:
—Ouktüitpa tü püchonkot. Puu'ulaa suulia peenajaain chi Ekirajüikai.
50 Naapapa Jesús nünüiki chi wayuukai, nümakalaka nümüin Jairo:
—Nnojo piyo'ujaain aa'in. Pünouja ne'e tanain süpüla anainjatüin tü
püchonkot.
51-53 Shiasa nüntapa Jesús nipialu'umüin Jairo, eesü wane wayuuirua
a'waatüin ma'i shi'iralu'u saalii tü jintutkot.
—Nnojo ji'yalajüin. Tü jintutkot, nnojotsü ouktüin, atunküsü ne'e —
nümakalaka Jesús sümüin.
Süsirajakalaka tü wayuukolüirua nüka Jesús, süka natüjaain saa'u
sünain ouktüin shia. Nikerotitkalaka joo Jesús palitchon wayuu ne'e
sulu'umüin tü miichikat: Pedro, Jacobo, Juan, oo'ulaka chi süshikai tü
jintutkot je tü shiikat.
54 Naapaakalaka joo Jesús sajapü tü jintutkot sünain nümüin sümüin:
—Püchijiraa maala, Tachee.
55 Suso'iraakalaka aa'in tü jintutkot sünain süsha'walaamaatüin. Shiasa
süchikijee tia,
—Anasü müleka shikinnüle —müshi Jesús.
56 Ponusü ma'i joo naa'in chi süshikai je tü shiikat. Otta Jesús,
—Nnojo jüküjüin sümüin wayuu süchiki tü taa'inrakat süka tü
jüchonkot —müshi nia namüin.

9

Aapünüsü laülawaa namüin na polooshiikana piammüin

1 Shiasa süchikijee tia, nükotchajaakalaka Jesús na Aluwataaushikana
polooshiikana piammüin sünain nümüin namüin:
—Taapüin laülawaa joolu'u jümüin süpüla ayu'laa yolujaa süle'eru'ujee
wayuu je süpüla eiyajaa wayuu eekai ayuulin.

2 Ju'una jümata jiiyajaiwa wayuu eekai ayuulin, je ju'una jüküjaiwa
sümüin wayuu süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa.
3 Nnojo jülü'üjüin jüchise: wunu'u jüshepü'üjia, jükatto'uise, jimia,
jünneetse, je suwala'ata jüshe'in.
4 Je jüntapa sulu'umüin wane pueulo, nnojoleerü jii'iratüin tü miichi
jüntakat alu'u palajana. Waneeitpaleerü jüpülee süma'inru'u eein jia
sulu'u tü pueulokot.
5 Je müleka nnojoliire kapülain aa'inyüü jia sulu'u wane pueulo,
ju'unamaata suulia sünain jo'otojooin tü mmakat sünainjee juu'ui
jüma'ichikü shiyaawase jümüin: “Nnojotsü wasirüitpain eekai
manoujüinyeein ale saa'in ne'e” —nümakalaka Jesús namüin.
6 No'unakalaka joo na polooshiikana piammüin sulu'upünaa tü pueu-
lokat süpüshua, sünain naküjain tü nüchikikat chi O'tte'erüikai sümüin
wayuu je sünain neiyajüin wainma wayuu.
7 Otta müshia Herodes, chi sülaülashikai mma, naapa achikichi Jesús
sümaa süpüshua tü kasa naa'inrakat sainküin mmakat. “¿Jarai cheje
eera nia?”, müsü naa'in nüle'eru'u süka nnojolüin wanaawain süküjala
tü wayuukolüirua nüchiki. “Niataa Juan owoutisaajüikai oso'iraain aa'in”,
müsü waneeirua.
8 “Niataa Elías chi nünüikimaajachikai Maleiwa paala sümaiwa,
eweetüin maa'ulu yaa”, müsü süküjala waneeirua. “Oso'iraataasü naa'in
wane eekai nünüikimaajachin Maleiwa paala sümaiwa”, eesü makat.
9 Otta Herodes sütüma tü naapakat achiki, ni'reekalaka ma'i Jesús.
“¿Jarai cheje eera chi taapakai achiki? Nnojoijasa niain Juan nia.
Tashottira anutpünaachinkasa chia”, majataasü naa'in.

Ekitshi watta saalii wayuu Jesús

10 Ale'ejüshii joo na Aluwataaushikana polooshiikana piammüin
nünainmüin Jesús sünain naküjain nümüin süchiki tü kasa naa'inrakat
sainküin mma. Nümaakalaka joo naya sa'akajee tü wayuukolüirua
eemüinre yüütüülin, peje sünain wane pueulo kanüliasü Betsaida.
11 Otta tü wattakat saalin wayuu, su'unakalaka nüchiirua Jesús
sütüjaapa naa'u sünain nu'unüin. Nürütkaakalaka joo shia süntapa
nünainmüin, sünain niiyajüin eekai ayuulin. Je nüküjain namüin süchiki
nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa.
12 Shiasa motsopa ka'ikat, na polooshiikana piammüin, süka
mo'unüinyülia ne'rüin tü wattakat saalii wayuu, narütkaakalaka
nünainmüin Jesús sünain maa:
—Ekirajüikalee, yüü'üyütüüisü ma'i tü mmakat yaa. Anasü müleka
püjütüleirua su'unaiwa sulu'umüin tü pueulokalüirua je sainküin shipia
wayuu nachajaaiwa tü neküinjatkat je süpüla eeinjatüle sutunküin —
namakalaka nümüin Jesús.
13 —Jaapa jiakana neküin —nümakalaka Jesús namüin.
Nasouktakalaka nümüin:
—Ja'raisü pan je piamasü ne'e jime asijuushi eekat wama'ana. Ja'itakaje
ne'e wo'unüin wayalajaain shiküin, isasia ne'e wachiki. Watta ma'i saalii
tü wayuukolüirua —müshii naya.
14 Eejana maa aka 5.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua süpüshua
sünain mayaawajuin na jieyuu oo'ulaka na tepichi eejanakana.
—Anakaja müleka süikkalaale tü wayuukolüirua sünain ja'raiwalin
shikii —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.
15 Naa'inrüin joo tü nuluwataakat anain naya. Aikkalaashii joo
napüshua na wayuukana.

16 Naapaakalaka joo Jesús tü ja'raisükat pan je tü piamasükat jime.
Niirakaakalaka iipünaamüin sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa
saa'u. Nüshanaajakalaka joo shia süpüla nottonojüinjatüin na niki-
rajüinkana süka tü wayuukolüirua.
17 Eküshii napüshuale'eya je emirashii sünainjee. Je süchikijee,
okotchajünüsü tü napütaalakat, maa aka poloo piammüin katto'ui.

Aküjüshi Pedro jaralin Jesús

18 Shiasa so'u wane ka'i, aashajaashi Jesús nümaa Maleiwa najuuna na
nikirajüinkana. Je süchikijee, nüsakitkalaka joo naya:
—¿Jarai taya saashin tü wattakat saalin wayuu?
19 Nasouktakalaka:
—“Niataa Juan chi owoutisaajüikai”, müsü waneeirua. “Niataa Elías”,
eesü makat. “Oso'iraataasü naa'in wane eekai nünüikimaajachin Maleiwa
paala sümaiwa”, eesü makat ne'e —namakalaka nümüin.
20 —Jama jiakana, ¿jarai taya jaajüin? —nümakalaka namüin.
Nüsouktakalaka joo Pedro nümüin:
—Pia Cristo, chi Nüneekajalakai Maleiwa süpüla o'tte'eraa wayuu.
21 Nüchiajaakalaka joo Jesús naya suulia naküja'alüin nüchiki sümüin
wayuu sünain niain Cristoin.
22 Nüküjakalaka joo namüin süchiki tü alateetkat nümüin:
—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, ja'ijaasü müliainjachin taya sünain
tayouktünüinjachin natüma na laülaayuushiikana naa'u na judíokana,
oo'ulaka natüma na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana,
oo'ulaka natüma na karalouktamaajanakana. O'utinneechi aa'in taya
natüma. Je so'u apünüin ka'i süchikijee tia, oso'ire'enneechi aa'in taya
—nümakalaka namüin.
23 Aashajaashi joo Jesús namüin na nikirajüinkana je sümüin tü
wayuukolüirua süpüshua:
—Chi wayuu eekai tamaweein, anakaja müleka nnojorule naa'inrüin tü
nüchekakat ne'e nümüiwa. Shia anaka alu'u müleka naa'inrüle waneepia
tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua, sümaa nnojolüin mmolüin sheema
o'utinnaa aa'in saa'u noonooin sümaa tanüiki.
24 Chi eekai niyouktüin taya süka naa'inmajiraweein nukuaippa suulia
ouktaa, amülouijeerü nukuaippa süpüshua. Otta chi wayuu eekai
naapajiraain nukuaippa süpüla ni'yataainjachin tamüin, mayaashije
o'utüneechin aa'in sünainjee tia, ayateechi o'tte'ennüin tatüma.
25 Maja'a aka chi eekai niyouktüin taya süka washireein nia, nnojoleerü
shiain amülouleerüin ne'e tü nuwashirüinkat sümüiwa, amülouijeerü tü
nukuaippakat süpüshua.
26 Chi wayuu eekai nnojolin kasajachin tayakai chi Shipayakai Wayuu
nümüin sünain nnojolin nüküjüin tachiki sümüin wayuu süka japülin
nia taka, nnojoleechi kasajachin nia tamü'inya tale'ejapa chajee eejee chi
Tashikai Maleiwa. Je tantapa, shiimain sünain warattuuleerüin tü mmakat
süka eeinjanain na aapiee nüma'anajeejanakana tamaa.
27 Shiimüin tü tamakat jümüin: Ana'aya ju'utku jia yaakana
maa'ulu nnojoleenakana ouktüin süpülapünaa ne'rüin sünain su'ttüin tü
aluwatawaakat nütüma Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin.

Ee'iranajaasü nukuaippa Jesús

28 Je mapa süchikijee tia maa aka wane semaana, neenajaakalaka
Jesús apünüinshii na nikirajüinkana: Pedro, Juan oo'ulaka Jacobo, süpüla
no'unajanain nümaa namüiwa eemüin wane uuchi, süpüla naashajaain-
jachin nümaa Maleiwa cha'aya.

29 Je chamüin cha'aya, wanaa sümaa nüchuntüin Jesús nümüin
Maleiwa, ee'iranajaasü nu'upünaa. Otta nüshe'in, jorojorotsü ma'i maa
aka shiyaa juya.
30-31 Eweenaa müshi'iya wane piamashii wayuu nünainmüin Jesús,
nia Moisés oo'ulaka Elías, na nünüikimaajanakana Maleiwa paala
sümaiwa. Kamacherajüsü ma'i nashe'in sümaa anashaatain ma'i shia
süka nantüshiin nüma'anajee Maleiwa. Yootüshii naya nümaa Jesús
süchiki tü ouktajachin nia cha'aya Jerusalén süpüla keraainjatüin nütüma
tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua.
32 Otta müshia Pedro namaa na nütünajutkana, yaashii naya sümaa
natunkeein ma'i. Shiasa'a neerutpa no'u, ne'rüin Jesús sünain ka-
macherain ma'i nüshe'in sümaa kasuuin je sünain warattuuin tü mmakat
nü'ütpa'a. Je ne'rüin na piamashiikana wayuu sha'watiraain nümaa.
33 Je wanaa sümaa nu'unüin Moisés nümaa Elías nüma'anajee Jesús,
nümakalaka Pedro:
—Ekirajüikalee, anasü ma'i süka we'rüitpain tü kasa alatakat wo'upala.
Anasü müleka wakumajüle apünüinsü luma: wane püpüla, wane nüpüla
Moisés, je wane nüpüla Elías —müshi nümüin Jesús sünain nnojolüin
jülüjain naa'in tü nümakat.
34 Wanaa sümaa naashajaain Pedro, eweetalaa müsü wane siruma
nanainmüin. Neimolojookalaka sütüma süka süntüin na'akamüin.
35 Süsouktakalaka wane pütchi sa'akajee tü sirumakat: “Anii chi
Tachonkai, chi Taneekajalakai. Jüüjüü mata jia sümüin nünüiki”,
sümakalaka tü pütchikat namüin.
36 Je kettaapa tü pütchikat, eeshi Jesús nümüiwa namaa na
apünüinshiikana nikirajüin. Je nnojoliishii naküjain süchiki tü kasa
ne'rakat sümüin wayuu.

Anashi nütüma Jesús wane jintüi kale'eru'ushi paala yolujaa

37 Shiasa mapa waneemüin ka'ikat, ashakatüshi Jesús saa'ujee tü
uuchikat namaa na apünüinshiikana nikirajüin. Napanapajakalaka
wayuu watta saalin. Otta na nikirajüinkana, nnojotsü naküjain sümüin
tü wayuukolüirua tü ne'rakat.
38-39 Je sa'akajee tü wayuukolüirua, nu'waatakalaka wane wayuu
nümüin Jesús:
—Ekirajüikalee, anii tachon ayuuishi. Kale'eru'ushi yolujaa. Je
wanaa sümaa saapaain nia, a'waatüshi sütüma. O'kchichijaashi sümaa
komokoin sütüma, süka nüle'eru'uin shia waneepia. Pükaaliijapan, süka
waneeshichan chi tachonkai tamüin.
40 Tachuntayaainje'e namüin na pikirajüinkana shii'iree nayu'leein tü
yolujaakat nuulia. Isasü nachiki —nümakalaka nümüin Jesús.
41 Nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua süpüshua:
—Jiakana manoujüinyeekana tanain, jia e'rüliikana wayumüin tamüin,
wattairü süma'a ta'atapajüin jia shii'iree jünoujeein tanain —nümakalaka
namüin.
—Püche'era chira püchonkai —nümakalaka nümüin nüshi chi
jintüikai.
42 Je sünain nürütkaain chi jintüikai nünainmüin Jesús,
apalasüjawa'ain müshi, o'kchichijawa'ain müshi sütüma tü yolujaakat.
Otta müshia Jesús, nuu'ule'erakalaka tü yolujaakat suulia tü saa'inrakat
nüka chi jintüikai. Niiyajakalaka joo nia je naapüin nia nümüin chi
nüshikai.

43 Otta tü wayuukolüirua, oponojoosü ma'i saa'in süka shi'rüin tü
naa'inrüitpakat Jesús. “Anashaataleeshia ma'i chi Maleiwa Pülashikai
ma'i”, müshii naya.
Naashajaakalaka joo Jesús namaa na nikirajüinkana:
44 —Jülüja jümata jaa'in tü tamüinjatkat jümüin joolu'u. Tayakai,
chi Shipayakai Wayuu, aapüneematüichi ekii taya sajapulu'umüin wane
wayuuirua —nümakalaka Jesús namüin.
45 Otta na nikirajüinkana, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü nümakat
namüin. Nnojotsü ja'yain sulu'u, süka nnojolüin shii'iyatünüin namüin
nütüma. Je eimolojooshii ne'e naya seema nasakirüin nia sünain.

Kee'ireesü naa'in laülawaa na nikirajüinkana Jesús

46 A'ülüjaajiraashii joo na nikirajüinkana Jesús nujuuna sünain jar-
aleechin miyo'uin na'akajee so'uweena wane ka'i.
47 Shiasa Jesús, süka nütüjaain saa'u tü sulu'ukat naa'in nayakana,
neenakakalaka wane jintüi no'upala nü'ütpa'amüin.
48 Naashajaakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:
—Chi wayuu eekai kamaneein sümüin wane wayuu saa'u nünoujain
tanain, maa aka kamaneein taya nümüin jintüikai chii, kamaneeshi nia
tamü'inya wanaa sümaa. Je saa'u kamaneein nia tamüin, kamaneeshi nia
nümüin chi kajünalakai taya'aya. Chi wayuu eekai kamaneein sümüin
wayuu süpüshua, nieechi laülaashika'aya ja'akajee —müshi nia namüin.
49 Nümakalaka Juan:
—Ekirajüikalee, eeshi we'rüin wane wayuu ayujashi yolujaa
süle'eru'ujee wayuu. Naa'inrüin tia süka shiain kojutüin pünülia nütüma
naajüin. Woo'ule'erakalaka nia suulia süka nnojolin wamaajachin nia
—müshi nia nümüin Jesús.
50 —Kettiichian. Chi wayuu eekai nnojolin jü'ünüüin, jüpüshi —
nümakalaka namüin.

Nnojoishi kojutüin Jesús natüma na wayuukana cha'aya Samaria

51 Shiasa joolu'u, süka pejein tü nükaliakat Jesús süpüla ouktajachin
otta süpüla niyaleraainjachin iipünaamüin eemüin Maleiwa, o'ttüshi
sünain o'unaa Jerusalénmüin, süka shiain tü nüchekakat chi Maleiwakai
nüpüleerua.
52 Aluwataanüshii wane anülieeirua palajana nütüma süpüla nacha-
jaain atunkülee nüpüla Jesús namaa na nikirajüinkana. Nantakalaka joo
na anülieekana eemüin wane pueulo sulu'u tü mmakat Samaria.
53 Je na wayuukana cha'aya natüjaapa naa'u Jesús sünain cha'walin
Jerusalénmüin, mamaneesalii naya nuulia.
54 Otta Jacobo nümaa Juan natüjaapa saa'u sünain mamaneein tü
wayuukolüirua noulia, müshii naya:
—Senyotkalee, ¿pücheküin wachuntüin wane siki nümüin Maleiwa
süpüla a'ajia tü wayuukolüirua, maa aka nütüma Elías paala sümaiwa?
55-56 Nujununtaakalaka joo Jesús nanainmüin sünain nüchiajaain naya:
—Nnojo jütüjaain saa'u tü jümakat. Taya, chi Shipayakai Wayuu,
nnojoishi tantüin süpüla to'utirüin saa'in wayuu, alu'ujasa süpüla
to'tte'erüinjatüin shia —nümakalaka namüin.
O'unüshii joo naya eemüin wane pueulo naata.

Naküjain wane wayuuirua sünain no'uneein nüchiirua Jesús

57 Shiasa sünain wopulu'uin Jesús namaa na nikirajüinkana,
nümakalaka wane wayuu nümüin:

—Pümaajeechi taya eepünaale pia.

58 Asouktüshi Jesús nümüin:

—Tü walitkalüirua, eesü ishi süpüla eeinjatüle sütunküin. Je tü wuchiikalüirua, kepiasü iipünaa eere sütunküle. Otta tayakai, chi Shipayakai Wayuu, mepiasai —nümakalaka Jesús nümüin.

59 Aashajaashi joo Jesús nümüin wane'eya:

—Joo'uya tamaaiwa pia —nümakalaka nümüin.

Je nünüiki chi wayuukai ni'ipajee:

—Senyotkalee, alü'ütsü nükalia chi tashikai süpüla ouktajachin. Anashi tojoitüle nia palajana süpülapünaa to'unüin pümaa.

60 Asouktüshi Jesús nümüin:

—Anakaja nayale ojoitüin na püpüshi makana saa'in wayuu ouktüsü saa'u nnojolüin nanoujüin tanain. Otta piakai, anashi müleka pu'unüle tamaa püküjaiwa sümüin wayuu süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa —nümakalaka Jesús nümüin.

61 Otta wane'eya, müshi nümüin Jesús:

—Senyotkalee, pümaajeechi taya. Otta palajana, anashi tapütaale süpüla tü tapüshikalüirua cha'aya tepialu'u —nümakalaka nümüin.

62 Asouktüshi Jesús:

—Müinka naapaale wane wayuu tü aküjaakat süchiki nukuaippa Maleiwakai sünain aluwatawaa, nnojoleerü nuuntüin naa'inrüin müleka shiale jülüjain naa'in tü naa'inrapü'ükat paala süpülapünaa naapaain —nümakalaka Jesús nümüin.

10

Nüjütüin Jesús wainma na nikirajüinkana sünain aküjaa nüchiki

1 Shiasa süchikijee tia, nüneekajakalaka chi Senyotkai noo'omüin na nikirajüinkana maa aka akaratshishii nekii noo'omüin na polookana piammüin. Nüjütüin naya nüpüleerua sünain piamawalin naya nütüma sulu'upünaa tü pueulokot süpüshua je sainküin mmakat süpüshua chaa eemüinjachire nia.

2 Aashajaashi Jesús namaa nama'ichiki: “Wainma wayuu eekai saapeein tachiki tayakai chi O'tte'erüikai. Otta palitchon na yapakana süpüla o'unaa sünainmüin tü wayuukolüirua süpüla naküjainjatüin tachiki sümüin. Je sükajee tia, jüchunta jumaala nümüin chi Tashikai Maleiwa süpüla nuluwataainjanain na wayuu aküjüinjanakana tachiki namüin.

3 Ju'una jumata. Meena aka jia saa'in anneetchen sa'aka unaalü, süka taluwataain jia sa'akamüin tü ta'ünüükalüirua.

4 Nnojo jülü'üjüin jünneetse oo'ulaka jükapateetse oo'ulaka shii'iratia jüsapaatse. Je nnojo jüsha'walaain sulu'u wopu sünain yootoo sümaa wayuu.

5 “Je jüntapa nama'anamüin wane wayuu: ‘Kasataalejese saapünüin wane anaa jümüin nütüma Maleiwa’, meena jia namüin.

6 Je na kepiashiikana sulu'u tü miichikat, müleka nacheküle süpüleerua anainjanain naya nütüma Maleiwa, aapüneerü wane anaa namüin. Akaajasa nnojorule nacheküin, nnojoleerü aapünüin shia namüin.

7 Anakaja müleka jutunküle süma'ana tü wayuu jüntakat anainmüin palajana. Nnojoleerü jii'iratüin shia süma'inru'u chain jia sulu'u tü pueulokot. Maa aka nuwalaajünüin wane a'yataai, akaajaa jiakana. Anakaja saapajünüle tü che'ojaakat jümüin sütüma tü wayuu jikirajakat.

8 “Je jikerolapa sulu'u wane pueulo, müleka kamaneere tü
wayuukolüirua jümüin, anashii makatüle jia sümaa jiküin tü aapünakat
jümüin.
9 Jiiyaja tü wayuu eekai ayuulin cha'aya. Je jüma namüin na wayuukana
napüshua: ‘Nücheküin Maleiwa süpüleerua juu'ulaain suulia jaainjala
süpüla nuluwataainjanain jia’.
10 Je müleka mamaneere tü wayuukolüirua juulia, ju'una nama'anajee
sünain jümüin namüin emetut süpa'apünaa tü pueulokat:
11 ‘Saa'u nnojoliin kasajanain waya jümüin, nia nnojoika kasajachin
jümüin Maleiwa. Anashii joolu'u wo'unüle juulia. Otta soto jaa'in
sünain sülü'ülüin nükalia chi Maleiwakai süpüla aluwatawaa’, meena jia
namüin.
12 So'u tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümüin saainjala wayuu nütüma
Maleiwa, na ayouktakana jünüiki, mülialeweena ma'i naya suuliale'eya tü
kaainjaratkalüirua sulujutkat paala tü pueulokat Sodoma”, nümakalaka
Jesús namüin.

13 Ayatshi Jesús aashajaain namaa na nikirajüinkana: “Tü tamüinjatkat
sümüin tü wayuu judíokalüirua cha'aya sulu'u tü pueulokat Corazín
oo'ulaka Betsaida, müsü mayaa: ‘Alu'uleeka ma'i jia amülouinjanaka'a
saaliijee jiyouktüin tanüiki sünain ji'rüin ma'i taa'inrüin wainma kasa
anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Otta müleka shialeinkaje
e'rüin tü wayuu gentilekalüirua sümaiwa paala sulujutkat tü pueu-
lokalüirua Tiro oo'ulaka Sidón tü kasa anasü taa'inrakat joolu'u ju'upala,
mojusüinkaje saa'in saalii saainjala sümaa suu'ulaain suulia.
14 Je so'u tü ka'i süsaleetkat o'u wayuu saainjala nütüma Maleiwa,
mülialeweenia ma'i jia suuliale'eya tü kaainjaratkalüirua chajatkat Tiro
je Sidón’.
15 Je tü tamüinjatkat sümüin tü wayuu judíokalüirua cha'aya sulu'u tü
pueulokat Capernaum, müsü mayaa: ‘Süsaleena jiakanaya ayouktakana
tanüiki. Awalaajüneena jia nütüma Maleiwa jaajüin. Otta nnojoleena
awalaajünüin jia. Shieerü eeka süsaleenain ma'i jia nütüma’.

16 “Otta jiakana tekirajüinkana, chi wayuu eekai naapaain jünüiki,
naapaain tanüikiya. Je chi eekai niyouktüin jia, niyouktüin tayakai
wanaa jümaa. Je sünain nnojolin kasajachin taya nümüin, nia nnojoika
kasajachin nümüin Maleiwa chi kajünalakai taya”, nümakalaka Jesús
namüin.

17 Shiasa mapa süchikijee no'unüin na nikirajüinkana Jesús
nüma'anajee, na akaratshishiikana nekii, süchikijee naa'inrüin süpüshua
tü aluwataanakat anain, ale'ejüshii naya nünainmüin sümaa talatüin ma'i
naa'in.

—Senyotkalee, saa'u puluwataalain waya, jüüjüüsü wamüin yolu-
jaayaakaije'e ne'e —namakalaka nümüin.

18 Nümakalaka joo Jesús namüin:

—Jüüjüüsü shia jümüin süka tayamülüichipain Satanás chi
sülaülashikai. Te'rüin nia nujutuuiwa'aya paala, maa aka saa'in shiyaa
juya chajee iipünaajee eejachire nuluwataain paala.
19 Laülaainapa jia tatüma naa'u chi we'ipolokai. Jüyamüleechi nia.
Ja'itaichi pülashin ma'i nia juulia, nnojoleena jia atuunajünüin nütüma.
Meena aka jia naa'in wane wayuu eekai meimolüin sünain waraittaa
sa'akapünaa maa'ala je ja'yulu.

20 Nnojo talatüin ne'e jaa'in saa'u jüüjüüin tü yolujaakalüirua jümüin.
Talata jia saa'u ayateenain jia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua
süchikijee ouktaa —nümakalaka Jesús namüin.
21 Talataleesia ma'i naa'in joolu'u Jesús süka eein chi Naa'inkai Maleiwa
nümaa. “Taataa, ta'waajüin pia, pia Aluwataashikai cha'aya iipünaa
oo'ulaka ya'aya mmolu'u. Tü paa'inrüinjatkat, nnojotsü pii'iyatüin
sümüin wayuu eekai kekiin saashin, pii'iyatüitpa namüin na wayuu
kamaneekana pümüin. Talatüitpa ma'i paa'in sütüma tia”, nümakalaka.
22 Aashajaashi joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua süpüshua: “Chi
Tashikai Maleiwa, nüneeküin taya süpüla atüjawaa saa'u kasa süpüshua
nütüma. Chi e'raajakai taya, nia ne'e chi Tashikai nümüiwa. Je
chi e'raajakai chi Tashikai, taya ne'e oo'ulaka tü wayuukolüirua eekai
tee'iyatüin nia sümüin”, nümakalaka Jesús namüin.
23 Nujununtaakalaka joo Jesús sünain naashajaain ne'e namüin na
nikirajüinkana: “Anata'aleesüja'a ma'i tü wayuu eekai shi'rüin tü ji'rakat
joo maa'ulu yaa.
24 Soto jaa'in wane kasa. Wainma na nünüikimaajanakana Maleiwa
je na sülaülashiikana mma paala sümaiwa eekai ne'reein ma'i tü kasa
ji'rakat, eekai naapeein ma'i tü kasa jaapakat joolu'u, nnojotsü ne'rüin je
nnojotsü naapüin”, nümakalaka Jesús namüin.

Nüchiki wane wayuu kamaneeshi Samariaje'ewai

25 Je so'u wane ka'i, antüshi wane wayuu no'utku na karalouk-
tamaajanakana nünainmüin Jesús süpüla asakirayawaa nia shii'iree
naapülijüinjachin nia nüsouktapa:
—Ekirajüikalee, ¿kasa taa'inrüinjatka süpüla eeinjachin taya nümaa
Maleiwa waneepia süchikijee ouktaa? —nümakalaka nümüin Jesús.
26 Asouktüshi Jesús:
—Pi'raajüin ma'i tü nüshajalakat Moisés. ¿Kasa paa'inrüinjatka
saashin? —nümakalaka Jesús nümüin.
27 Nüsouktakalaka chi wayuukai:
—Tü taashaje'erakat, müsü mayaa: “Maleiwa, chi Pümaleiwasekai,
anashi aire pupüla waneepia süka süpüshua paa'in. Anashi jülüjüle
paa'in Maleiwa waneepia”. Je eesü wane'eya: “Anasü aire pupüla wayuu
süpüshua maa aka alin pia pupülajiraa”, müsü sünüiki tü karalouktakat
—nümakalaka chi wayuukai nümüin Jesús.
28 —Shia'aya ma'i tia. Lotüsü pünüiki. Anasü müleka paa'inrüle tia
süpüshua supüla eeinjachin pia nümaa Maleiwa waneepia süchikijee
ouktaa —nümakalaka Jesús nümüin.
29 Otta müshia chi wayuukai, sütüma isain nüchiki asouktaa ni'ipajee
Jesús, nüsakirakalaka nüchikua:
—Je sa'akajee tü wayuukolüirua süpüshua, ¿jaralii na aijanakana tapüla
paajüin?
30 Nüküjain joolu'u Jesús nüchiki wane wayuu nümüin süpüla niki-
rajüinjachin nia sünain alinjatüin wayuu supüshua nupüla: “Eeshi
wane wayuu o'unüshi chajee Jerusalénjee chamüin cha'aya Jericómüin.
Wanaakalaka nümaa wane wayuuirua ka'ruwarannuu sulu'u wopukot.
Saakajüin nükorolo süpüshua sünain süshe'ejüin ma'i nia sünain
su'una'alüin naa'in. Süpütüin nia ouktapünaain.
31 Shiasa süchikijee tia, nülatakalaka wane sacerdote judío sulu'upünaa
tü wopukot eejachire chi wayuukai palastüin. Je ni'raiwa'aya nia,
ayakalaashi waneepünaa sa'ata wopukot.

32 Nülatakalaka joo wane wayu'uya nuu'uliwo'u Leví. Akaataaja
chiija'a, ni'raiwa'aya wayuukai palastüin, ayakalaashi waneepünaa sa'ata
wopukot.
33 Niweetaakalaka joo wane wayuu Samariaje'ewai, nnojoishi judíoin.
Alu'ujasa chii, ni'raiwa'aya wayuukai palastüin sulu'u wopukot,
nümüliajüin nia naa'inyaka.
34 Nürütkaakalaka nünainmüin sümaa nüshorotirüin seita oo'ulaka
wiino saa'u tü nülio'ukot, sünain nüko'oyolüin shia süka kuluulu.
No'otokalaka chi mayeinshikai saa'u ne'ejena sünain nüntirüin nia
sulu'umüin wane atunkülee süpüla naa'inmajüinjachin nia cha'aya.
35 Je mapa watta'amüin süpülapünaa nu'unüin, naapakalaka wane
neerü piamasü kanüliasü 'denario' nümüin chi aa'inmajüikai tü
atunküleekat, sünain nümüin nümüin: 'Anuu tüü, taapüin pümüin. Jalia
tapüla chi wayuukai. Jamale'ein müleka che'ojaale pümüin soo'omüin,
pi'itaajeerü ne'e. Tawalaajeerü pümüin tale'ejapa', nümakalaka nümüin".
36 Asakinnüshi joo chi karalouktamaajachikai nütüma Jesús:
—Na'akajee na apünüinshiikana wayuu, ¿jarai saa'in pümüin aika apüla
chi wayuukai a'yaajünüshikai? —nümakalaka.
37 —Nia chi amüliajakai chi wayuukai —nümakalaka nümüin Jesús.
—Pu'una paa'inraiwa eekai müin aka tia —nümakalaka Jesús nümüin.

Jesús, wanaa sümaa shi'iyouin Marta je María

38-39 Shiasa mapa nu'unapa Jesús namaa na nikirajüinkana, nojun-
tapünaakalaka sulu'u wane pueulo eere kepiain wane wayuu kanüliasü
Marta je wane shimiirua kanüliasü María süpüla ne'iyouin nia nepialu'u.
Nikerotpa Jesús nepialu'umüin, ojoyolaasü María nümülatu'u sünain
saapajüin tü nümakat sümüin.
40 Oo'ulaka Marta, yalasü sünain shapaain saa'in sünain aa'inraa wane
kasa nüpüla chi ne'iyoukai. Sürütkaakalaka joo Marta nünainmüin Jesús
sünain sümüin nümüin:
—Senyotkalee, ¿nnojot cheje pi'rüin taya sünain a'yatawaa tamüiwa,
nnojotkalaka püjütayaain tü temiiruakat sünain akaaliijaa taya?
41 Asouktüshi joo Jesús:
—Tawala Marta, nnojo püshapataain aa'in saa'u tü pi'yataainkat.
42 Tü kasa anakat süpüla paa'inraa, shia tü saa'inrakat María sünain
jülüjain saa'in tü kasa anasü tekirajakat anain. Nnojotsü wanaain sümaa
too'ule'eraa shia suulia saa'inrüin tüü —nümakalaka Jesús sümüin.

11

E'ikü shi Jesús sünain achuntaa nümüin Maleiwa

1 Shiasa so'u wane ka'i, aashajaashi Jesús nümaa Maleiwa. Shiasa
kettaapa tü nünüikikat, nümakalaka wane chi nikirajüinkai nümüin:
—Senyotkalee, anashii pikirajüle waya sünain aashajawaa nümaa
Maleiwa maa aka nikirajüin Juan na nikirajüinkana —nümakalaka
nümüin Jesús.
2 Nümakalaka Jesús namüin:
—Meena jia jüchuntapa nümüin Maleiwa:
"Taata Maleiwa,
kojutshaatashi pia watüma.
Kasataalejese kojutüin pia sütüma wayuu süpüshua.
Kasataalejese püntüin maalü wa'akamüin sünain aluwatawaa.
3 Anakaja müleka paapawaire wamüin weküin süpüla wane'ewai ka'i.

4 Anakaja motüle paa'in tü waainjalakat,
maa aka wayakana sünain motüin waa'in süma'ülа eekai süma'ülapalain waya.
Je nnojo piyüülajüin waya süpüla oo'ulakünaa aa'in”.
Shia jüchuntiainjatka nümüin.

5 Aashajaashi Jesús joolu'u namüin nüchikua'a: “¿Kaseerü alataka müleka pu'unüle eemüin wane wayuu pa'aleewain sünain achuntaa naa'u süse'eru'upünaa ai pümataalai nümüin yaa: ‘Tawa'irüin, anashi müleka pujuyaajirüle taya wane apünüinsü pan niküinjatü
6 wane tapüshi nii'iwa'aya antaa wattajee, akatsa nnojolüin eein wane kasa tasalijaain niyaalu'u’?

7 “Eeshi süpüla nüsouktüin yala paülü'üjee sümaa nümüin: ‘Nnojo pike'ejüin taa'in. Eisalaaichipa taya je atunküshii na tachooinkana. Akulajaasü taa'in atamawaa süpüla taapüin pümüin wane kasa’, meechi nia pümüin.

8 Ja'itaichi pütünajutüin nia, nnojoleerü naapüin saa'ujee pa'aleewain nia. Naapeerü tü che'ojaakat pümüin saa'ujee pike'ejüin ma'i naa'in süchiirua.

9-10 “Anuu tü tamakat joolu'u jümüin: Anakaja müleka jüchuntüle nümüin Maleiwa waneepia süka süpüshua jaa'in. Maa aka wane wayuu nüchuntüle, aapüna amüinchi. Maa aka wane wayuu mekeerüle, nünta anainrü tü nüchajaakat achiki. Maa aka wane wayuu nütaletüle miicho'u, ajutanna apüleechi.

11 “¿Jamüsü jukuaippa jiakana namüin jüchonnii? Maa aka nüchuntüle pümüin wane jime chi püchonkai, ¿paapeerü wane wüi nümüin? Nnojottaa.

12 Jama müleka nüchuntüle wane kaliinashuku, ¿paapeerü wane je'yulu nümüin? Nnojottaa.

13 Eereje'e ne'e wayuuin kaainjaraliin jia, atüjashii jia asülajaa kasa anasü namüin na jüchooinkana. Nialeeka chi Jüshikai Maleiwakai chakai iipünaa, alana'aleeshia ma'i sünain anamiain jümüin. Naapeechi chi Naa'inkai jümüin müleka jüchuntüle nümüin”, nümakalaka Jesús namüin.

Nia Maleiwa kapülainka atüma Jesús

14 Shiasa so'u wane ka'i niyu'lüin Jesús wane yolujaa nuulia wane wayuu. Manüisai chi wayuukai paala sütüma tü yolujaakat. Kanüikalaka nia shiyu'nnapa nuulia. Otta tü wayuukolüirua eejatkat jutkatüin, awatüsü ma'i saa'in süka anaichipain nia shi'rüin.

15 Eekalaka wane wayuuirua na'aka, müshii naya: “Chi kapülainkai atüma chira süpüla ayu'laa yolujaa, nia ne'e Beelzebú, chi sülaülashikai tü yolujaakalüirua süpüshua”, namakalaka.

16 Otta sünüiki waneeirua süpüla noo'ulaküin naa'in Jesús: “Anashi paa'inrüle wane kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, süpüla watüjaainjatüin paa'u sünain chaje'ewalin pia iipünaajee”, namakalaka nümüin.

17 Nütüjaapaja Jesús saa'u tü saashajaakat achiki naa'in na wayuukana, nümakalaka namüin: “Müleka sütkaajiraale wane wayuuirua, aja'lajaajiraweena naya. Je müleka sü'ülüjaale wane wayuu sümaa tü süpüshikat, pa'ünüüwaweerü.

18 Pülashi taya nütüma Beelzebú chi sülaülashikai yolujaa jaashin. Akaajaa Satanás, müleka nujuittirüleje tü yolujaakalüirua sünain nütkaain sümaa, oo'ulaajeechi nia suulia aluwatawaa.

19 ¿Jalaje'ewat saa'in jümüin tü napülainkat na jikirajüinkana süpüla
ayu'laa yolujaa? ¿Nütüma Beelzebú? Nnojo, ¿aashi müin? Nayeenaja
nayakana ayaawataka saa'u jalaje'ewalüin tü tapülainkat.
20 Saa'u tayu'lüin yolujaa sütüma nüpülain Maleiwa, jütüjaaitpaja aa'u
sünain nu'ttüin chi Maleiwakai sünain aluwatawaa wayuu yaa mmalu'u.
21 "Nnojotsü süpüla su'luwajünüin nükorolo wane wayuu eekai katsüin,
kachajaruutsere, oo'ulaka eein naa'in saa'u tü nükorolokot.
22 Alu'ujasa müleka nüntüle wane ka'ruwarai nünainmüin katsüinreein
ma'i nuulia, ayamülüneechi chi wayuukai nütüma. Asünaaneerü
tü nüchajaruutsekat najapulu'ujee. Je tü nükorolokot, alü'üjüneerü
nüma'anajee sünain amüloulin nuulia. Akaajaa tayaka'iya. Süka
tayamülüin chi Yolujaakai, tountüin tayu'lüin yolujaa.
23 Je chi wayuu ayouktajaakai tamaa, te'ipoloshi", nümakalaka Jesús
namüin.
24 Aashajaashi Jesús joolu'u namüin nüchikua, sünain nikirajüin naya
soo'opünaa nüchiki chi nnojoikai ayouktajaain nümaa Satanás: "Wane
yolujaa, süchikijee shiyu'nnüin nuulia wane wayuu, o'unüsü saainküin
mmakat süpüla süchajaainjatüin süchiki eere maa'inyatuulin süpüla
sheemeraain. Je müleka nnojorule süntüin sünain eeinjatüle sheemer-
aain, 'Anasü tale'ejüle tachikua eejatüle paala taya', meerü shia.
25 Je süntapa süchikua nünainmüin chi wayuukai ayu'nnakai oulia
paala, sünta anainchi nia sünain nnojolüin eein Maleiwa sulu'u naa'in.
26 Sükajee tia, süsaajale'einya joo akaratshisü yolujaairua soo'omüin,
alana'aleekalia ma'i sünain mojulaain suulia. Ekerolaa müsia süpüshua
nünain chi wayuukai. Müle'oleejeeria ma'i tü nümüliainkat suuliale'eya
paala", nümakalaka Jesús namüin.
27 Otta wanaa sümaa naashajaain Jesús namüin na wayuukana,
a'waatüsü wane jierü yaa sa'akajee tü wayuukolüirua:
—Anata'aleesüja'a ma'i tü wayuu kachonkat pia, tü epijakat pia —
sümakalaka nümüin Jesús.
28 Asouktüshi Jesús:
—Naya müle'oka anaa amüin na aapakana nünüiki Maleiwa sünain
noonooin sümaa —nümakalaka sümüin.

Aso'innüsü naa'in na wayuukana süka nüchiki Jonás

29 Sünain wattain ma'i saalin wayuu nünainmüin Jesús, müshi nia
namüin: "Jia wayuu eekana maa'ulu yaa, jia kaainjaralii e'rüliikana
ma'i wayumüin nümüin Maleiwa, achuntüshii jia taa'inrüin wane
kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa süpüla
jütüjaainjatüin taa'u sünain cheje'ewalin taya iipünaajee. Nno-
joleena toonooin amaa jia. Shia soto jaa'in tü nüchikikat Jonás
chi nünüikimaajachikai Maleiwa nümaiwa süpüla jütüjaainjatüin taa'u
mapeena sünainjee sünain nüjünalain taya Maleiwa.
30 Tü wayuukolüirua Níniveje'ewatkalüirua, sütüma tü alatakat
nümüin Jonás, nayaawata aa'ulu sünain aluwataaushin nia nütüma
Maleiwa. Müshi aka tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sütüma tü alateetkat
tamüin, jiyaawateerü aa'ulu sünain aluwataaushin taya nütüma Maleiwa.
31 Je soto jaa'in süchiki tü aluwataasükat paala sümaiwa sulu'u wane
mma wattajatü chaa uuchimüin. Antüsü nünainmüin Salomón chi
aluwataashikai sulu'u Israel wanaa sümaa tia, süpüla saapajüinjatüin
nünüiki süka kekiin ma'i nia. Anuu tü tamakat jümüin: So'uweena
nükalia chi Maleiwakai wanaa sümaa kasalajanainjatüin saainjala
wayuu süpüshua nütüma, meerü jümüin tü wayuukot aluwataasükat:

‘Alana'aleesia ma'i nujut Jesús nuulia Salomón. ¿Jamüshii jia nnojoliika'a jaapajeein nünüiki?’.
32 Akaweenia na wayuukana Níniveje'ewaliikana so'uweena nükalia chi Maleiwakai wanaa sümaa kasalajanainjatüin saainjala wayuu süpüshua nütüma, meena jümüin: ‘Wayakana oonooshiinka sümaa tü nümakat Jonás wamüin sünain woo'ulaainjanain suulia waainjala. Otta müshia Jesús, alana'aleesia ma'i nujut nuulia Jonás. ¿Jamüshii jia nnojoliika'a joonooin sümaa nünüiki?’, meena naya jümüin”, nümakalaka Jesús namüin.

Tü wuleekat aa'in süpüla aa'inraa anaa

33 Aashajaashi joo Jesús nüchikua namüin na wayuukana: “¿Jalasü e'itaanüin wane luusa shipejaanüle? ¿E'itaanüsü cheje suupünaa wushu? Nnojo. E'itaanüsü eere süpülee luusa süpüla sünaküinjatüin kasa süpüshua.
34 Otta tü wo'ukot, müsü aka saa'in suwarala luusa, süka we'rüin tü kasa wapüleeruakat sütüma. Müleka anale tü wo'ukot, we'rüin tü kasakat süpüshua sütüma. Akaajasa mo'upa'ale waya, müsatüsü tü mmapa'akat wo'ulu'u. Akaweeria müleka wulere tü jaa'inkat, jüüjüüjeena jia sünain aa'inraa tü anaakat. Otta müleka yarüttüle jaa'in, shieerü jaa'inraka tü mojusükat.
35 Jalia jia suulia yarüttaa aa'in, suulia nnojolujayaa jaa'inrüin tü anaakat waneepia.
36 Müleka ayatüle wulein tü jaa'inkat sümaa jiyouktüin tü yarüttüsükat, jaa'inreerü tü anaakat waneepia sümüin wayuu”, nümakalaka Jesús namüin.

A'ülüjashi Jesús namüin na fariseokana je na karalouktamaajanakana

37 Shiasa süchikijee naashajaain Jesús, eenajaanüshi nia nütüma wane fariseo süpüla ekaa nipialu'u. Nu'unakalaka Jesús sünainmüin tü ekawaakat.
38 Nüponojoo amaat chi fariseokai, süka nnojolin nu'lojooin na-japü Jesús süpülapünaa ekawaa, süka nakuaippain na judíokana tü o'lojowaakat ajapüü süpüleerua ekaa süpüla anainjanain naya nu'upala Maleiwa naashin.
39 Aashajaashi joolu'u chi Senyotkai nümüin: “Jiakana keisalakana ma'i ne'e sümüin jiitain je jüpülaatse süpüla wuleinjatüin shia, nnojotkalajasa jiisalajüin jaa'in süpüla wuleinjatüin shia. Yarüttüsü ma'i, süka jülüjain jaa'in kasa mojulu'ut waneepia, maa aka kachiiruaa aa'in washirüü.
40 Maa'insalii jia, motokoloko jaa'in chi Maleiwakai sünain nükumalain kasakat süpüshua. Müleka ju'lojoole jajapü, anasü tia. Otta tü nüchekakat Maleiwa süpüleerua wulein waneepia, shia tü jaa'inkat.
41 Müleka kamaneere jia sünain jüsülajüin sümüin wayuu eekai müliain, atüjaaneena aa'u jia sünain wulein jaa'in.
42 “ ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sükajee kachekala'atain jia sümüin wayuu sümaa maalin Maleiwa jüpüla. Nnojoishii jia ta'ülüjüin amüin saaliijee jüsülajüin süpüshi ji'yataain nümüin Maleiwa, süka shiain tü nuluwataakat anain Moisés. Nnojoishii jia ta'ülüjüin amüin saaliijee jüsülajüin süpüshi süpana wunu'u eekai ekünaajuulin. Shia sünainjee nnojolüin jaa'inrüin süka süpüshua jaa'in tü alana'aleekat sünain anain, maa aka alin Maleiwa jüpüla je jaa'inrüin tü anakat sümüin wayuu süpüshua.

43 “ ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü
jaa'inrakat sünain yaletayaain jaa'in su'upala wayuu. Keejiasü jümüin
joyotoo na'ato'u na jülaülayuukana sulu'u tü ekirajüleekat, je kojuteeshii
jia sütüma wayuu eepünaale jia.
44 “ ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü
jaa'inrakat sünain ja'alainpalain tü jikirajakat anain na wayuukana.
Na aapakana jünüiki, naa'inrüin tü juu'ulakakat napüleerua, amüloui
müshi'iya naya jütüma”, nümakalaka Jesús namüin na fariseokana.
45 Nümakalaka joo wane karalouktamaajachi:
—Ekirajüikalee, tü pümakat namüin na fariseokana, aisü wamüin
wayakanaya.
46 Asouktüshi Jesús namüin:
—Jiakana karalouktamaajanakana, “Aisha'ajaa” meena jia, süka
kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sünain juluwataain tü
wayuukolüirua sünain aa'inraa kasa kapüleesü sümaa nnojoliin eeyaain
jükaaliijeein naya.
47-48 “ ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü
jaa'inrakat sünain kojutuyaain jütüma na nünüikimaajanakana Maleiwa
paala sümaiwa. Jaainjirayaa atachii naya shii'iree ‘kojutuleeka ma'i naya
natüma’ sümeein wayuu jümüin. Mayaainje jütüjaain naa'u na jutuush-
inuukana sünain nayain na o'utirakana naa'in na nünüikimaajanakana
Maleiwa, nnojoyülia jiyouktajaain amaa tü naa'inrakat naka.
49 Müshi paala chi Maleiwakai kekiishikai ma'i: ‘Tajüteena
wane tanüikimaajana oo'ulaka na Aluwataaushikana sa'akamüin tü
tapüshikalüirua. O'utüneena aa'in waneeirua natüma, je wane, e'nneena
amüin natüma saaliijee naküjain tanüiki’, müshi nia.
50 Otta tü kasa jaa'inreetkat naka na wayuukana tajütajanakana
jünainmüin, kasalajaneerü jümüin maa'aya aka kasalajaneerüin namüin
na jutuushinuukana tü kasa mojusü naa'inrakat namüin napüshuale'eya
na wayuu lotokana akuaippa nu'upala Maleiwa o'utinnakana aa'in
süchikijee sükumajünüin tü mmakat.
51 O'ttüshii nüka Abel nünainmüinre'eya Zacarías, chi o'utünakai
aa'in pasanain sünain tü a'ajüleekat sümaa tü a'waajüleekat. Jia
wayuu katakana o'u maa'ulu yaa, shiimüin ma'i tü takü̈jaitpakat jümüin
sünain kasalajaneerüin jümüin jaainjala, tü shikeraajiakat tü kasa mojusü
no'ttakat anain na jutuushikanairua.
52 “Jiakana karalouktamaajanakana, ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasala-
janeerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sünain junujulüin suulia wayuu
süpüshuale'eya tü nikirajakat anain jia Maleiwa. Nnojotsü joonooin
amaa nünüiki Maleiwa je jütuunajüin nakuaippa na eekana aa'inreein
tü nuluwataakat anain”, nümakalaka Jesús namüin.
53-54 Je nu'unapa Jesús süma'anajee tü wattakat saalii wayuu,
a'ürülaashii ma'i na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana
nümüin. Nasakirayaain nia shii'iree nantüin sünain wane kasa
aapünüinjatkat anainjee nikii.

12

Nünüiki Jesús süpüla achecheraa aa'in sünain anoujaa

1 Shiasa mapa, outkajaasü wayuu watta ma'i saalin sünain yentaajiraain.
Süpülapünaa naashajaain Jesús namaa na wayuukana, aashajaashi nia
palajana namaa na nikirajüinkana süpüla nachecherüinjatüin naa'in
sünain tü nanoulakat: “Jalia jia majayaa aka naa'in na fariseokana

piamakana akuaippa saa'u nnojoliin ayatüin natüma tü nekirajakat anain.
Na wayuu ashatakana tü nakuaippakat, amülouishii naya sütüma.
2 Je maa'ulu yaa, saa'in namüin na wayuukana oonookana sümaa
nanüiki na fariseokana, lotüsü saa'in namüin. Otta so'uweena wane ka'i,
shiyaawateerü aa'u wayuu wainma sünain nnojolüin pansaain nanüiki.
3 Tamüshii joo jia: Anakaja lotüle jünüiki waneepia. Ja'itairü
jüküjüin sümüin wayuu palitchon, kanülieerü sütüma wayuu wainma
müleka pansaale tü jünüikikat. Je müleka nnojorule pansaain jünüiki,
ayaawatüneena jia sütüma wayuu sünain piamain jukuaippa, maa aka
naa'in na fariseokana.
4 “Tatünajutumuyuwaa: Nnojo mmolüin jia seema wayuu eekai
su'uteein jaa'in. Müleka ju'utünüle aa'in, tü aja'tteetkat, shia ne'e
tü ji'irukukat. Nnojoleerü kasain saa'inrüin tü wayuukolüirua jüka
süchikijee.
5 Takü jeerü joo jümüin jaralin chi mmolüinjachin eema jia. Anakaja
niale mmolüin eema jia Maleiwa, nia kapülainka nümüiwa süpüla
nu'unirüin jia Hadesmüin eemüin süpülee tü ouktüsükalüirua. Anakaja
niale mmoluukain eema.
6 Nnojo motüin jaa'in sünain naa'inmajüin jia Maleiwa waneepia. Eesü
süpüla süikkünüin ja'raisü wuchii saa'u piama neerü kachueerachen ne'e,
¿aashi müin? Otta tü wuchiikalüirua süpüshua, nnojotsü juunasüin
nütüma Maleiwa.
7 Müshii aka jiakana sünain nnojoliin oo'ulaanüin jümüiwa nütüma,
süka alana'aleein ma'i jujut nümüin suuliale'eya tü wuchiikalüirua
süpüshua. Je sükajee jaa'inmajünüin nütüma Maleiwa, nnojo mmolüin
jia seema wayuu eekai su'uteein jaa'in.
8 “Müshi taya, chi Shipayakai Wayuu, jümüin: Müleka ‘Anoujashii
waya nünain Jesús’ jümüle su'upala wayuu, ‘Shiimüin sünain nanoujain
tanain’, meechi taya jüchiki nümüin chi Tashikai Maleiwa chakai iipünaa.
‘Naya tapüshika'aya’, meechi taya jüchiki no'upala na aapieekana
nümaajanakana Maleiwa.
9 Alu'usa müleka juunjulajüle tachiki su'upala wayuu, ‘Nnojoishii
te'raajüin naya’, meechi taya jüchiki no'upala na aapieekana.
10 Ja'itairü mojuin jünüiki tamüin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, alatin-
neerü tia juulia nütüma Maleiwa. Akaajasa, müleka ji'rüliire wayumüin
süka jünüiki nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, nnojoleerü alatinnüin tia
juulia.
11 “Müleka ju'uninnüle eemüin na sülaülakana judío je chi
sülaülashikai mma saalinjee jünoujain tanain, nnojo jüshapataain
aa'in saa'u tü jüsouktüinjatkat aka namüin.
12 Naapeerü jümüin chi Naa'inkai Maleiwa tü pütchi jüsouktüinjatkat
aka wanaa sümaa tia”, nümakalaka Jesús namüin.

Nüchiki wane wayuu kachiirua aa'inchi washirüü

13 Je wane wayuu sa'akajee tü wayuukolüirua, müshi nümüin Jesús:
—Ekirajüikalee, anashi müleka puluwataale nümüin chi tepayakai
süpüla naapüinjatüin tamüin süpüshi tü ni'ipünaakat chi washikai
wapüla ouktaiwa'aya nia —nümakalaka nümüin.
14 Nüsouktakalaka Jesús:
—Nnojoishi e'itaanüin taya sünain pütchipü'üin süpüla pümüinjachin
taya süchiirua tia —nümakalaka nümüin.
15 Nümakalaka joolu'u Jesús namüin na wayuukana napüshua:

—Jalia jia suulia kachiiruaa aa'in tü washirüükat. Tü talateetkat atüma jaa'in, nnojolüinjatü shiain sükajee koo'omüin jümüin tü jükorolokot — nümakalaka namüin.

16 O'ttüshi joo Jesús sünain ekirajaa naya süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma: “Eetaashi wane wayuu washirü. Wainma ma'i süchon tü nüpünajüinkat sulu'u niyüüjase.

17 ‘¿Jalayaai paala tanaajaain tü tapünajüinkat che'ojaapaja wane süpülajana eeinjatüle shia tanaajaain?’, ma müsü naa'in.

18 “Nümakalaka joo chi wayuukai: ‘Aa, tatüjaaitpa aa'u tü taa'inrüinjatkat. Tawasaje'ereerü miichikat tüü süpüla takumajirüin wane miichiirua eekai miyo'uin suulia, süpüla tanaajaainjatüin süpüshua takorolo je tü tapünajüinkat yaa sulu'u.

19 Je kettaapa tü miichikat, talateerü taa'in sünain maa: “Watta saalin korolo tama'ana joolu'u, tü tepijaajeetkat atüma süpüla wainma juya. Anakaja joolu'u teemeraale, sümaa tekaain, sümaa tasaain sümaa talataa aa'in”, meechi taya’, müshi chi wayuukai.

20 “Otta chi Maleiwakai, meechi nümüin: ‘Maa'inkaiche aa'in pia. So'u aikat tüü, anteerü ouktaa pümüin. ¿Jaraleerü saa'in pümüin makataka apüla tü pünaajaakat ma'i püpüla?’.

21 “Anuu tü tamakat joo jümüin: Chi eekai kachiiruain aa'in tü washirüükat sümaa nnojolin nüchajaain nüchiki Maleiwa, nnojoleerü kasain anain apüla nümüin tü nuwashirüinkat ouktapa nia”, nümakalaka Jesús namüin.

Aa'inmajünüshii na anoujashiikana nütüma Maleiwa

22 Naashajaakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana: “Nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jiküinjatkat katüinjatkat atüma jo'u, je saa'u tü kuluulu ja'atajatkat anainjatkat atüma jiyolojo.

23 Tü talateetkat atüma jaa'in, nnojotsü shiain ne'e tü eküülü katüinjatkat atüma jo'u, nnojotsü shiain ne'e tü kuluulu anainjatkat atüma jiyolojo.

24 Jülüja jaa'in sukuaippa tü wawaachikalüirua. Mapünajüinsat shia je manaajaalasat shia shiküin, nnojotpaja e'rüin jamü shia süka shikinnüin nütüma Maleiwa. Jialeeka jiakana, aa'inmajünüshii waneepia nütüma Maleiwa, süka alana'aleein jia sünain kojutüin nütüma suuliale'eya tü wuchiikalüirua.

25 Je tü shapawaakat aa'in, nnojoleerü kasain saapüin jümüin süpüla epijawaa.

26 Nnojoleerü aapünüin jümüin tü jiküinjatkat oo'ulaka tü jüshe'injatkat sükajee.

27 “Jülüja jaa'in sukuaippa tü süsiikat wüitüshii sünain anashantain ma'i tü süno'ukot. Mayaainje nnojolüin a'yataain je nnojolüin saainjüin süshe'in, alana'aleesia ma'i sünain anachonin shiyolojo suuliale'eya süno'u nüshe'in Salomón chi washitshaanakai sülaülashikai mma paala sümaiwa.

28 ¿Jamüsü nnojotka'a jünoujain sünain jaa'inmajünüin nütüma Maleiwa? Tü süsiikat, anashaatasü ma'i süno'u nütüma Maleiwa, mayaasüje julumaatüin shia sümaa sa'ajünüin mapa. Müshi'iya jiakana, aa'inmajünüshii nütüma suuliale'eya tü süsiikalüirua wüitüshii.

29-30 Ashapataasü ma'i naa'in na manoujainsaliikana waneepia saa'u tü neküinjatkat oo'ulaka tü nasüinjatkat. Alu'ujasa jiakana, nnojo jüshapataain aa'in saa'u tia maa aka naa'in nayakana. Soto jaa'in

sünain nütüjaain saa'u chi Jüshikai Maleiwa tü che'ojaakat jümüin je naa'inmajeena jia waneepia.

31 Müleka keejiale jümüin niainjachin chi Maleiwakai aluwataain jaa'u, aapüneerü jümüin süpüshua tü che'ojaakat jümüin”, nümakalaka Jesús namüin.

32 “Jiakana aa'inmajuushikana tatüma, mmolujayaa jia sheema ayüülajünaa tatüma. Soto jaa'in sünain nücheküin chi Jüshikai Maleiwa süpüleerua juluwataainjanain wanaa nümaa so'uweena wane ka'i.

33 Anakaja müleka jüikküle süpüshi tü jükorolokot je tü jümü'ünüinkat süpüla jüsülajüinjatüin tü süliakat sümüin wayuu eekai che'ojaain sümüin. Müleka jükaaliijüle wayuu, naapeerü jümüin Maleiwa tü kasa anasü matüjainkat aja'ttaa, matüjainkat a'luwajünaa, matüjainkat ke'ewaa, süka nüma'anain shia Maleiwa chaa iipünaa.

34 Je sükajee tia, acheküsü jülüjain jaa'in tü kasa anasü chakat iipünaa aapünüinjatkat jümüin”, nümakalaka Jesús namüin.

Eewaa aa'in süpüla nüle'ejüinjachin Jesús nüchikua

35-36 Ekirajüshi joo Jesús süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma: “Eeshi wane wayuu o'unüshi sünain wane mi'iraa, shikiira ka'wayuusee. Nüpütüin na nüchepchiakana nipialu'u süpüla eeinjatüin naa'in nüpüla nüle'ejapa. Pejesü nashe'in na'ütpa'a süpüla na'anaamaatüinjatüin. Chuwatüsü natüma naramparase waneepia. Eesü ma'i naa'inrua nüpüla chi nalaamainkai süpüla neerulamaatüinjatüin tü so'ukot miichi nüpüleerua nüntapa. Anakaja müle aka jia naa'in na achepchiaakana sünain ja'atapüin taya so'u tü ka'i tale'ejüinjatkat o'u jünainmüin.

37-38 Eeshi süpüla tale'ejeechin süse'eru'upünaa ai je watta'achon maalü. Anakaja müleka keraajüle jia tapüla. Chi laamakai takü̈jakai achiki jümüin, süka eein naa'in na nüchepchiakana nüpüla, talataleesía ma'i naa'in namaa. Na'atakalaka süshe'in achepchiee nünain. Nüikkaajire'etkalaka na nüchepchiakana süpüla ekaa je niitajakalaka neküin.

39 Soto jaa'in wane kasa. Wane wayuu nipiajachi, müleka nütüjaaleje saa'u tü ka'i nüntajachikat o'u wane ka'ruwarai, nnojoireeja süpüla nutunküinjachin suulia nikerolüin chi ka'ruwaraikai.

40 Müinjanaya jiakana, anashii müleka keraajüle jia sümaa eein jaa'in tapüla tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süka tale'ejüinjachin tachikua jünainmüin so'uweena wane ka'i matüjaajuukat aa'u jütüma”, nümakalaka Jesús namüin.

41 Nüsakirakalaka Pedro:

—Senyotkalee, tü püküjaitpakat achiki wamüin, ¿püküjüin joo wamüin wamüiwa je sümüinjattaapa wayuu süpüshua?

42 Asouktüshi chi Senyotkai: “Na'akajee na achepchieekana takü̈jakana achiki, aneekünüshi wane aa'inmajüi, chi eekai kekiin ma'i, chi tütükai sünain tü aluwataanakat anain nia. Nia nekiipü'üinjachikai na waneeinnua süpüla ekiraa naya.

43 Je nüle'ejapa chi nülaamainkai, talateerü ma'i naa'in nümaa müleka ayatüle naa'inrüin süpüshua tü ni'itaakat nüpüleerua.

44 Shiimüin tü tamakat jümüin, e'itaaneechi nia nütüma chi nülaamainkai süpüla laülaain saa'u süpüshua'ale tü kasa eekat nüma'ana.

45 “¿Jama müleka nnojorule jüüjüüin nia sümüin nünüiki chi nülaamainkai, müleka ‘Nnojoleechi antamaatüin chi talaamaainkai

nüchikua’ nümataarüle ne'e sünain emi'ijawaa oo'ulaka sünain eperuwawaa je sünain ni'yaajüin na achepchieekana wanaa nümaa, na tooloyuukana otta na jieyuukana?

46 Antalaa meechia chi nülaamainkai so'u wane ka'i nnojotkat na'atapüin o'u nia. Süsala meechia nia nütüma. Ni'ikajaajeechi nia na'akamüin na eekai ne'rüliin wayumüin namüin nalaamain eere ne'rüin müliaa napüshua.

47-48 “Chi wayuu eekai nütüjaain saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua, anakaja müleka naa'inrüle waneepia tia. Je chi aapünakai amüin kasa wainma süpüla ni'yataainjachin nümüin Maleiwa, acheküshi naa'inrüin süpüshua tü e'itaanakat nüpüla. Jiakana judíokana nüchepchiakana Maleiwa, atüjaakana saa'u tü nuluwataakat anain, müleka nnojorule jaa'inrüin tü nüchekakat jüpüleerua je nnojorule eein jaa'in sünain tü ka'i tale'ejüinjatkat o'u, mülieena ma'i jia nütüma Maleiwa süsalajee tia. Akaajasa wane wayuu eekai nnojolin nütüjaain saa'u tü nuluwataakat anain Maleiwa, müleka kaainjarale nia, jiyatteerü tü nümüliainkat süsalajee tia”, nümakalaka Jesús.

Akatajiraasü wayuu naa'ujee Jesús

49-50 Nüküjakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana süchiki tü alatüinjatkat namüin na eekai nanoujain nünain: “Yapashi taya süpüla ouktaa sünainjee tayouktünüin sütüma wayuu wainma. Te'rüin tamüliala wanaa sümaa ta'atapüin tü takaliakat süpüla ouktaa wane'ere'eya suu'ulaain toulia kettaapa takalia. Kasataalejese su'ttüin maalü tü takaliakat. Je jiakana anoujashiikana tanain, ayouktüneena jiakanaya wanaa tamaa.

51 ¿Aluwataaushi taya, saa'in jümüin, süpüla achiajawaa wayuu atkaasü yaa mmalu'u? Nnojoishi süpülajachin taya tia. Süpülajachi mojujiraainjatüin wayuu tatüma saaliijee tü taa'inrakat je tü tekirajakat anain.

52 Süchikijee ka'ikat tüü, ne'ipoleena na anoujashiikana tanain na manoujainsaliikana. Sulu'u wane miichi eere eein wayuu maa aka ja'rai, a'ülüjeena na apünüinshiikana namüin na piamashiikana, je na piamashiikana namüin na apünüinshiikana.

53 A'ülüjeechi wane wayuu nümüin chi nüchonkai je chi nüchonkai nümüin chi nüshikai. A'ülüjeerü wane wayuu sümüin tü süchonkot je tü süchonkot sümüin tü shiikat. A'ülüjeerü wane wayuu sümüin tü sa'ütkat je tü sa'ütkat sümüin tü niikat chi su'wayuusekai”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Mayaawasesat wayuu sünain tü nüchekakat Maleiwa

54 Nümakalaka joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua wattakat saalin sünain nüchiajaain naya: “Jiakana, müleka ji'rüle sükojojooin tü sirumakat wopujeekana, ‘Jalia, a'iteesü juya’, mamaatüshii jia. Shiimüin sünain sü'iteerüin.

55 Otta müleka ji'rüle tü jouktaikat sünain suwataain, ‘Jouktale'olujana waya’, müshii jia. Shiimüin sünain saja'lajaain juya sütümajee tia.

56 Jiakana piamakana o'upünaa, kayaawaseshii jia sümüin tü jouktaikat oo'ulaka tü sirumakat, ¿jamüsü nnojotka'a jiyaawatüin saa'u kasain tü taa'inrakat maa'ulu yaa?

57-59 “Jaapa tü tamüinjatkat joolu'u: Müleka kaainjarale pia nuulia wane puwala, acheküshi pütüjamaatüin pünüiki nümüin süpülapünaa nuluwataain wane pütchipü'ü pünainmüin suulia kojutajüin pupüleerua. Akaajaa jiakana, jiyaawata jumaala saa'u sünain che'ojaain jümüin

anajiraain jia joolu'u nümaa Maleiwa”, nümakalaka Jesús namüin na wayuukana.

13

Nukuaippainjatkat chi makatalaainkai suulia naainjala

1 Arütkaasü joolu'u wane wayuuirua nünainmüin Jesús süpüla naküjain
nümüin süchiki wane wayuuirua judío Galileaje'ewalii na o'utünakana
aa'in. Wanaa sümaa naapüin tü namü'ünüinkat nümüin Maleiwa
süpüla ouktaa saa'u naainjala, o'utüna aa'inchii naya nütüma Pilato, chi
sülaülashikai mma.
2 Nümakalaka Jesús: “Saa'in jümüin, ¿ouktüshii naya süka alana'aleein
naainjala noulia na waneeirua?
3 Nnojotsü sükajeein tia. Kaainjalasü wayuu süpüshua. Tamüshii paala
jia: Müleka nnojorule jiyaawajaain suulia jaainjala, amülouleenia ne'e jia
waneepia maa aka amüloulin na wayuukana.
4 Je soto jaa'in na wayuu polookana mekiisalümüin sujuttakana aa'u tü
‘torre’ kanüliakat Siloé. Saa'in jümüin, ¿ouktüshii naya süka alana'aleein
naainjala noulia na waneeirua chakana Jerusalén?
5 Nnojotsü sükajeein tia. Kaainjalasü wayuu süpüshua. Tamüshii paala
jia tachíkua: Müleka nnojorule jükatalaain suulia jaainjala, amülouleenia
ne'e jia waneepia maa aka amüloulin na wayuukana”, nümakalaka Jesús
namüin.
6 Ekirajüshi joo Jesús süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin
mma. Nümüsü pütchikat tüü sümüin tü wayuu nnojoyütkalia akatalaain
suulia saainjala: “Eesü wane wunu'u kanüliasü ‘higuera’ apünajuushi
sulu'u niyüüjase wane wayuu. Je so'u wane ka'i, antüshi chi wayuu
kayüüjaseshikai süpüla asü'ütaa süchon tü wunu'ukot. Machonkalaka
shia nüpüla.
7 Nümakalaka joo nümüin chi aa'inmajüikai tü niyüüjasekat:
‘Apünüinchi taya juya sünain tantawalin yaamüin shii'iree asü'ütaa
süchon tü wunu'ukot. Machonsot shia waneepia. Anakaja müleka
püshottüle shia süpüla püpünajüin wane wunu'u jeket shii'iraka’,
nümakalaka nümüin.
8 Nüsouktakalaka joolu'u chi aa'inmajüikai saa'u: ‘Waa'iraa, anasü
müleka woo'ulaale paala shia süpüla wane juya. Tapoteerü ekiiru'upünaa
süpüla tejitüin kaa'ulacha'a kama'a aneerüle sütüma.
9 Müleka kachonle shia, woo'ulaajeerü. Akaajasa nnojorule, washot-
teerü’, nümakalaka chi aa'inmajüikai”.

Anasü wane wayuu nütüma Jesús so'u sükalia eemerawaa

10 Ekirajüshi Jesús sulu'u wane ekirajülee so'u tü ka'i neemeraakat o'u
na judíokana.
11 Shiasa'a sulu'u tü ekirajüleekat, eejatü wane wayuu ayuuisü poloo
mekiisalümüin juya. Jokotüsü shia sünain waraittaa süka yolujaasirüin
shia.
12-13 Shiasa ni'rapa Jesús tü wayuukot, neenajakalaka shia nünainmüin
sünain nümüin sümüin:
—Maachee, anaitpa joo pia suulia tü ayuuliikat.
Ni'itaakalaka najapü saa'u. Lotoloo müsüja tü wayuukot sünain
waraittaa sümaa su'waajüin ma'i Maleiwa.
14 Otta chi laülaashikai sulu'u tü ekirajüleekat, jashichishi ma'i nia
nümüin Jesús süka anain nütüma wane wayuu so'u tü nakaliakat

sünain eemerawaa. Nümakalaka chi laülaashikai sümüin tü wayuu eejatkalüirua:

—Eesü aippirua ka'i wa'yataainjatkat o'u. Acheküsü antaa wayuu süpüla eiyajünaa so'u ka'ikalüirua tia. Nnojotsü anain jüntüle so'u tü ka'i weemeraakat o'u, süka shiain a'yatawaa tü eiyajünaakat.

15 Nüsouktakalaka chi Senyotkai nümüin:

—Piakai, piamakai o'upünaa, ¿kasa paa'inraka so'u tü ka'i weemeraakat o'u? ¿Nnojotsüjasa ji'yataain sünain taashin pütüma püpüliise sümaa püsachirat süpüla asaa wüin so'u sükalia tü eemerawaakat?

16 Shialeeka tü nuu'uliwo'ukot Abraham polooitkat mekiisalümüin juya sünain kapüü nütüma Satanás süka wane ayuulii, ¿anasüche waapüle taashii sümüin suulia tü ayuuliikat mayaainje sükaliain tü eemerawaakat? —nümakalaka Jesús nümüin.

17 Japüisü tü nü'ünüükalüirua Jesús sütüma tü nümakat nümüin chi laülaashikai. Otta tü wayuu eejatkalüirua, talatüsü ma'i saa'in sütüma tü kasa naa'inrakat, süka anashaatain ma'i shia.

Sukuaippa tü nuluwataayakat Maleiwa

18 Nüsakirakalaka Jesús na wayuukana: “¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa?

19 Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa sü'ü tü ‘mostaza’ münakat. Mayaainje jo'uuchoin ma'i shia wanaa sümaa süpünajünüin, miyo'u tü suu'uliakat süsotapa. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Mayaainje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'uweena wane ka'i”, nümakalaka Jesús namüin.

20 Nüsakirakalaka joo naya nachikua: “¿Jamüsü, saa'in jümüin, nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa?

21 Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa tü oolojiakat pan ejitünakat sütüma wane wayuu sa'aka jaliina. Mayaainje wainmain tü jaliinakat, oolojoosü süpüshua sütüma tü ejitünakat sa'aka. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Mayaainje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'uweena wane ka'i”, nümakalaka Jesús namüin.

Na ekeroleenakana nünainmüin Maleiwa eere nuluwataain

22 Sünain nu'unüin Jesús Jerusalénmüin, ajuntawaishi sulu'upünaa tü pueulokalüirua wopulu'ukot süpüla nikirajüinjatüin tü wayuukolüirua.

23 Nüsakinnakalaka nütüma wane wayuu:

—Senyotkalee, ¿palitchon ne'e tü o'ttaasüjatkalüirua?

Asouktüshi Jesús nümüin:

24-25 —Chi eekai nnojolüin nünoujain tanain, nnojoleechi ountüin ekeroloo chamüin eere nuluwataain Maleiwa. Wainmeerü wayuu mekerolüinkat, mayaainje nekeroleein, süka nnojolüin shiimüin tü nanoulakat. Chi shiimüinkai sünain anoujaa, müshi aka saa'in wane wayuu eekai shikerolüin sulu'upünaa wane so'u miichi eekai moulin. Je jiakana, jalia jia suulia mekerotüinja. Nala wayuu eekai nnojolüin shiimüin sünain nanoujain, müshii aka naa'in wane wayuuirua antakana sa'wai süchukumüin süsürünnüin wane miichi, ja'itaina neenaküin chi nipiajachikai anooipa'ajee süka süpüshua naa'in: “Waa'iraa, peerula wapüleerua miicho'ukot”. Asoukta meechia nia namüin: “Nnojoliishii jia te'raajüin. Nnojoishii tatüjaain aa'u jalaje'ewaliin jia”.

26 “Soto paa'in. Ekaapü'üshii waya pümaa, asaapü'üshii waya pümaa, je waapapü'üin tü pikirajakat anain waya sainküin mma”, meena naya nümüin.

27 “Jiakana kaainjaraliikana, ju'una yaajee toulia. Nnojoliishii jia
te'raajüin. Nnojoishii tatüjaain aa'u jaleje'ewaliin jia”, meechi nia namüin.
28 “Meena na manoujainsaliikana so'uweena wane ka'i sünain
na'yalajüin ma'i saaliijee mekerotirujuin chamüin eere nuluwataain
Maleiwa. Ne'reena ne'e wattajee Abraham nümaa Maleiwa chaa eere
nuluwataain, oo'ulaka Isaac, je Jacobo, oo'ulaka na nünüikimaajanakana
Maleiwa napüshua. Mojeerü ma'i naa'in, süka nnojoliin nountüin
nekerotüin süpüla eeinjanain naya cha'aya namaa.
29 ¿Jaralii na ekeroleenakana nünainmüin Maleiwa eere nuluwataain?
Nayeena na shiimüinkana sünain anoujaa, na chaje'ewaliikana wiin-
naajee, waapünaajee, palaapünaajee, oo'ulaka uuchijee. Ekeroleena
napüshua chamüin süpüla eeinjanain naya nümaa Maleiwa sünainmüin
wane ekawaa miyo'u eenakünakat apüla naya.
30 Ja'itaina joolu'u maa'ulu yaa mojutüin na anoujashiikana sütüma
wayuu, ekeroleena naya nüma'anamüin Maleiwa so'u ka'ikat tia. Akaajasa
na manoujainsaliikana, mayaashiije kojutüin naya sütüma wayuu maa'ulu
yaa, nnojoleena kasajanain nümüin Maleiwa so'u ka'ikat tia”, nümakalaka
Jesús namüin.

Mojusü naa'in Jesús saalii Jerusalén

31 Wanaa sümaa tia, antüshii joo wane na fariseokana nünainmüin Jesús
süpüla maa nümüin:
—Nu'utee aa'inchi pia Herodes, chi sülaülakai mma. Acheküshi
pu'unamaatüin yaajee yaa nuulia —namakalaka nümüin Jesús.
32-33 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Ju'una jümaiwa nümüin chi e'rüliyaakai aa'in wayumüin sünain
isayüliain apünüin ka'i ne'e süpüla taa'inrüin süpüshua tü aneekünakat
apüla taya. Ayateechi taya joolu'u sünain tojuittirüin yolujaa je sünain
teiyajüin wayuu. Nnojoishi taya oo'ulaainjachin suulia wane'ere'eya
keraain süpüshua tü aluwataanakat anain taya. Tatüjaa aa'ut sünain
tanteechin Jerusalénmüin, süka nnojolin süpüla ouktajachin wane
nünüikimaajachi Maleiwa, maa aka taya, sa'atalu'u Jerusalén —
nümakalaka Jesús namüin.
34 Jülüjakalaka naa'in Jesús tü wayuukolüirua eekat sulu'u Jerusalén
sünain nümüin mayaa: “Aituala ma'i jia wayuu Jerusalénje'ewaliikana,
jia o'utakana naa'in süka ipa na nünüikimaajanakana Maleiwa
aluwataaushikana jünainmüin. Kee'ireepü'üsü ma'i taa'in taa'inmajüin
jia, maa aka saa'inmajüin süchon wane kaliina. Otta jiakana, jiyouktajaa
amaalü tia.
35 Sükajee tia, nnojoliinapa kasajanain jia nümüin Maleiwa. Müshi
taya joolu'u jümüin jia manoujainsaliikana tanain: Nnojoleechi taya
ji'rüin tachikua wane'ere'eya jümaleepa tamüin: ‘Anata'aleeshija'a ma'i
chi Nüjünalakai Maleiwa’ ”, nümakalaka Jesús.

14

Jesús sünain wane ekawaa nipialu'u wane fariseo

1 So'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, eenajinnüshi Jesús sünain
wane ekawaa nipialu'umüin wane wayuu fariseo kojutkai sütüma wayuu.
Je cha'aya, eeshii na nü'ünüükana Jesús nüpüla süpüla natüjaain naa'u
müleka niiyajüle so'u tü ka'i eemeraanakat o'u.
2 Shiasa eekalaka wane wayuu ayuuishi nüpüla Jesús. Shütüsü ma'i
nütüna otta nüsa'a.

3 Nüsakirakalaka joo Jesús na fariseokana je na karalouktamaa-
janakana ekaakana nümaa:
—Naashin Moisés, ¿anasü eiyajaa wayuu so'u süka'iya tü eemer-
awaakat, nnojottaapa anain shia? —nümakalaka namüin.
4 Nayasa na wayuukana, ko'utakalaka naya. Neenakakalaka
joolu'u Jesús chi ayuuishikai nünainmüin süpüla niiyajüinjachin nia.
Nüjütakalaka nia süchikijee.
5 Nüsakirakalaka joo Jesús na wayuukana:
—¿Jameerü müleka sujutuule wane jüpüliise sulu'u wane ishi sükalio'u
tü eemerawaakat? ¿Je müleka shiale ojutuuin jüsachiratse? ¿Nnojoleerü
jiyu'lamaatüin ja'itainje sükalio'uin eemerawaa? —nümakalaka Jesús
namüin.
6 Otta na wayuukana, ko'uko'utshii naya, süka isain nachiki nasouktia-
jatkat.
7 Ni'rapa Jesús na wayuukana antakana sünain tü ekawaakat sünain
naikkaajaain peje nünain chi eenajitkai naya shii'iree kojuteein naya
sütüma wayuu, nikirajakalaka naya süka sukuaippa tü kasa e'nnakat
sainküin mma. Müshi nia namüin:
8 “Müleka peenajinnüle sünain shikiira wane ka'wayuusee, nnojo
püikkalaain yaa peje nünain chi ka'wayuuseshikai shii'iree kojuteein pia
sütüma wayuu. ¿Jameechi müleka nüntüle wane wayuu püchiiruajee
eekai kojutüin ma'i sütüma wayuu puulia?
9 ‘Anakaja müleka püsünnaale nüpüleerua’, müneechi pia nütüma chi
eenajitkai pia. Japüi meechia pia süka asha'wale'ennaa sa'aka wayuu eekai
yaain shi'rajüsüin ne'e tü ekawaakat.
10 Shia anaka alu'u, püikkalaale palajana sa'aka tü e'rajaasükalüirua
ne'e. Arütkaa meechia pünainmüin chi eenajitkai pia sünain
nümüin pümüin: ‘Wa'lee, jalaichi püikkalaaiwa yaa nü'ütpa'a
chi ka'wayuuseshikai’. Kojuteechikalaka pia sütüma süpüshua tü
ekaasükalüirua sükajee tia.
11 Soto jaa'in wane kasa. Chi eekai kee'ireein naa'in kojuteein sütüma
wayuu, nnojoleechi kojutüin. Japüleechi ne'e. Alu'usa chi eekai nnojolin
müliain naa'in shii'iree kojutaa, nieechi kojutka'aya”, nümakalaka Jesús.
12 Naashajaakalaka joolu'u Jesús nümüin chi wayuukai eenajitshikai:
“Müleka peenajirüle wayuu süpüla ekawaa pipialu'u, nnojo peenajirüin
na püpüshikana ne'e namüiwa, na pütünajutumuyuukana ne'e oo'ulaka
na wayuu washinnuukana kepiakana pü'ütpa'a ne'e, süka ke'icheerüin
pümüin natüma tü ekawaakat paala pipialu'u.
13 Naya peenajira na mojushiikana, na matünasaliikana, na eekai
masa'ain, je na eekai mo'uin.
14 Anata'aleejeechija'a ma'i pia sükajee tia, ja'itaina nnojolüin ke'ichin
pümüin natüma. Nia Maleiwa awalaajüneechika atüma pia so'uweena
tü ka'i naso'iraweetkat o'u aa'in na wayuu anashiikana no'ulu'u”,
nümakalaka Jesús nümüin.

Süchiki wane ekawaa

15 Je shiasa sütüma tü nümakat Jesús, nüsouktakalaka waneeshia chi
ekaashikai nümaa:
—Anata'aleejeechija'a ma'i chi wayuu eekai neenajinneechin sünain tü
ekawaakat chamüin eere nuluwataain Maleiwa.
16 Nikirajakalaka joolu'u Jesús na wayuukana süka sukuaippa tü kasa
e'nnakat sainküin mma, süpüla nii'iyatüinjatüin namüin jaralüinjatüin
nümaain Maleiwa chamüin eere nuluwataain. Müshi nia namüin:

“Eetaashi wane wayuu. Neenajitkalaka wainma wayuu nipialu'umüin
süpüla wane ekawaa miyo'u so'u wane ka'i.
17 Je kettaapa tü eküütkat, nüjütakalaka waneeshia chi nipiuunasekai
nanainmüin na eenajiruushikana paala: ‘Jalaina jümaala, kettaaitpa tü
eküütkat jüpüla’, nümakalaka namüin.
18 Nayasa'a na eenajiruushikana napüshua, oo'ulaayaa müshii naya
suulia o'unaa. ‘Ayalajüichipa taya wane yüüja. Chawaika'a taya
analaain sümüin, makatajachikalaka taya suulia o'unaa sünainmüin tia
ekawaakat’, müshi wane.
19 Je nünüiki wane: ‘Ayalajüichipa taya wane paa'a poloosü. Chawaika'a
taya eki'rajüin shia. Mo'unüinyeechi taya sünainmüin tia ekawaakat’,
müshi nia.
20 Je nünüiki chi wane: ‘Isaitpa tachiki o'unaa süka ka'wayuuseichipain
ne'e taya’.
21 “Nüle'ejakalaka chi nipiuunasekai süpüla nüküjain nümüin chi
nülaamainkai süchiki tü wayuukolüirua sünain mantüinjanain naya.
Naashichijaakalaka ma'i joo chi nipiajachikai sütüma tia. ‘Pu'una pümata
sainküin miichi je chaa metkaaralu'upünaa süpüla shiain peenajüin tü
mojusükalüirua. Peenaja wayuu eekai matünain, eekai mo'uin je eekai
masa'ain’, nümakalaka nümüin chi nipiuunasekai.
22 “Je nüle'ejapa chi nipiuunasekai, ‘Aluwataashikalee, taa'inrüitpa tü
puluwataakat anain taya. Otta tü pipiakat, nnojolüyülia shia wotüin’,
nümakalaka nümüin.
23 Asouktüshi joolu'u chi nülaamainkai: ‘Pu'una pümata joolu'u
sulu'upünaa tü wopukot süpüshua, sainküin mmakat süpüshua, süpüla
pükotchajüin wayuu eekai eein ne'e süpüla wotüinjatüin tü tepiakat
sütüma.
24 Akaajaa tü wayuu eenajinnakalüirua paala tatüma, nnojoleerü
pikerotirüin shia sünain tü ekawaakat yaa tepialu'u saa'u mantüinyeein
paala naya’, müshi nümüin chi nipiuunasekai”. Kettaasü nünüiki Jesús
sünain nikirajüin na wayuukana.

Na anoujashii eekai alin ma'i Cristo napüla

25 Nu'unakalaka joo Jesús sünain eein wayuu watta saalin nümaa. Nu-
jununtaakalaka joo süpüla aashajawaa sümaa tü wayuukolüirua sünain
maa namüin:
26 “Wane wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaa tanain, müleka
niyouktüle müliaa je ouktaa taa'ujee, mojushiisü süpüla tekirajüüin
nia. Süka jamüin, wane tekirajüin, alinjachi taya nüpüla süka
süpüshua naa'in nouliale'eya nüshi, nii, nu'wayuuse, nüchooin oo'ulaka
na nuwalayuukana. Meena aka maalinkai naya nüpüla saa'u tayain alin
ma'i nüpüla.
27 Chi wayuu eekai niyouktalaa nümüin taya ni'rapa müliaa sümaa
mmoluu sheema o'utinnaa aa'in tanainjee, nnojoishi wanaain sümaa
niainjachin wane tekirajüin.
28 “¿Jameechi pia müleka pükumajeere wane miichi eekai anashaatain
ma'i? Acheküsü jülüjain paa'in palajana sünain jerainjatüin sujuittakat
aa'u tü miichikat, suulia saja'laja'alaain pünneetse süpülapünaa kettaain
shia,
29-30 suulia shiajüin eein ne'e tü süpülajanakat miichi sümüiwa. ‘Isasü
nüchiki keraainjatüin nütüma tü miichikat o'ttakat paala’, ma meeria tü
wayuukolüirua pümüin sünain shime'erainpalain pia.
31 “Saa'in pümüin, wane sülaülashikai mma kama'anakai ne'e 10.000
surulaat, ¿eeshi süpüla nujuittüin sünain atkawaa nümaa chi nü'ünüü

kama'anakai 20.000 surulaat? Acheküsü jülüjain naa'in palajana müleka
nükanajeechire chi nü'ünüükai.
32 Müleka niyaawatüle saa'u sünain nnojoleechin nükanajüin,
acheküshi nuluwataainjachin wane wayuu anülieein süpüla achuntaa
anaawaa nnojoliiwa'aya nüntüin chi nü'ünüükai nünainmüin süpüla
atkawaa.
33 Aka'aya jukuaippa jiakana wane'ewaire jukua: Acheküsü jülüjain
jaa'in palajana tü nüchekakat jüpüleerua Maleiwa. Müleka nnojoliire
yapain jia süpüla jaawalüin süpüshua tü juwashirüinkat süpüleerua
a'yatawaa tamüin, je müleka nnojoliire yapain jia süpüla müliaa je süpüla
ouktaa taa'ujee, mojushiisü süpüla tekirajüüin jia", nümakalaka Jesús
namüin.
34 Nikirajakalaka joo Jesús nüchikua süka sukuaippa tü kasa e'nnakat
sainküin mma: "Anasü ma'i tü ichiikat süpüla e'ichiijaayaa. Otta müleka
me'ejüle, nnojoleerü kasain saamüin sümüin wayuu.
35 Ojotünüsü ne'e anouipa'a süka nnojolüin anain süpüla ekünaa je
süpüla shiküin mürüt. Akaajaa chi wayuu eekai nnojolüin noonooin
sümaa tanüiki, nnojoleerü kasain naamüin tamüin. Chi eekai nüshateein
tanüiki, anasü müleka jülüjüle naa'in", nümakalaka Jesús namüin.

15

Süchiki wane anneerü machikisat

1 Je so'u wane ka'i, arütkaashii wane wayuuirua nünainmüin Jesús
süpüla aapajaa nünüiki, na kaainjaraliikana naashin na fariseokana, maa
aka na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma.
2 Otta na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, ejejeraashii
naya sünain namüin:
—Atak, mojusü naa'inrakat chira wayuukai. Kamaneeshi namüin na
kaainjaraliikana otta ekaashi joo nia nama'aya —müshii naya.
3 Otta Jesús, süka nütüjaain saa'u tü jülüjakat naa'in, nikirajakalaka na
wayuukana süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Müshi nia
namüin:
4 "¿Jarai wayuu yaa ja'akajee, müleka kamü'ünüinre nia poloo shikii
anneerü je machikitaarüle waneesia sünainjee, nüpüteerü tü süpüshikat,
tü mekietsatkat shikii mekietsalümüin, chaa süpa'a tü anooikat süpüla
o'unaa sünain achajawaa süchiki tü machikisatkat, je wane'ereein
nuu'ulaain suulia achajawaa nüntapa sünain?
5 Je nüntapa sünain, ni'itaain shia nünulo'upünaa sünain talatüin ma'i
naa'in.
6 Je nüntapa nipialu'umüin, neenakeerü tü nütünajutumuyuukalüirua
oo'ulaka tü wayuukolüirua kepiasükat nü'ütpünaa, sünain maa namüin:
'Talata jaa'in wanaa tamaa, süka ja'yaitpain wane ta'anneetse machikisat
paala'.
7 Tamüshii paala jia: Aka'aya na aapieekana chaa iipünaa, talatüshii
ma'i naya nümaa wane wayuu kaainjarai, maa aka na yaakana tamaa,
müleka nükatalaale suulia naainjala. Talatüshii ma'i naya nümaa
suuliale'eya sümaa mekietsatkat shikii mekietsalümüin wayuu eekai müin
aka jiakana fariseokana, jia nnojoliikana mojuin aa'in saalin jaainjala
saa'u anashiin jia no'ulu'u Maleiwa jaajüin", nümakalaka Jesús namüin.

Süchiki wane neerü machikisat

8 Ayatshi Jesús sünain ekirajaa sünain maa namüin: "Müinka
eere wane jierü yaa ja'aka, müleka kanneetsere shia poloo 'dracma',

machikitaarüle suulia wane ‘dracma’, nnojotsü süpüla suu'ulaainjatüin shia. Acheküsü süpüla süchuwajaainjatüin süramparase süpüla süchajaamaatüin süchiki süka wane awareejia süpa'apünaa tü shipiakat süpürale'e suu'ulaain süntapa sünain.
9 Je süntapa sünain, seenakeerü tü sütünajutumuyuukalüirua oo'ulaka tü wayuukolüirua kepiasükat sü'ütpünaa sünain maa namüin: ‘Talata jaa'in wanaa tamaa süka ja'yaitpain wane tanneetse machikisat paala’.
10 Tamüshii paala jia: Aka'aya na aapieekana chaa iipünaa, talatüshii ma'i naya nümaa wane wayuu kaainjarai müleka nuu'ulaale suulia naainjala”, nümakalaka Jesús namüin.

Nüchiki wane emüliee maa'insai

11 Ayatshi Jesús sünain ekirajaa sünain maa namüin: “Eetaashi wane wayuu oo'ulaka piamashii nüchooin tooloyuu nümaa.
12 So'u wane ka'i, naashajaataalakalaka chi emülieekai nümaa chi nüshikai: ‘Taataa, paapa pümata tamüin joolu'u tü tapatseinjatkat pütüma’, nümakalaka nümüin. Otta chi nüshikai, naapa nümüsüja tü nükorolokot namüin na nüchooinkana wane'ewai nakua.
13 “Shiasa mapa tia, nu'unakalaka chi emülieekai sulu'umüin wane mma wattamüin sümaa süliapala tü kasa nüsülajakat chi nüshikai nümüin. Je nüntapa chamüin cha'aya, naja'ttirüin tü nünneetsekat süpüshua sünain tü kasa eekai nücheküin naa'inreein. Müshi aka maa'inkai naa'in sümaa.
14 Shiasa mapa wanaa sümaa saja'lajaain tü nünneetsekat nuulia, aisü ma'i jamü sümüin tü wayuukolüirua chakat kepiain cha'aya süka nnojolüin sü'itüin juya. Je chi jima'aikai, o'ttüshi nia sünain müliaa sütüma jamü.
15 Nuchuntakalaka a'yatawaa nümüin wane wayuu chaje'ewai cha'aya sulu'u tia mmakat. Nuluwataanakalaka nütüma sünain ekajiraa tü nüpüülüksekalüirua.
16 Aisü ma'i jamü nümüin süka nnojolüin saapünüin eküülü nümüin. Nikeetaa amüinrü joo tü su'lojooyakat, tü shikakat tü püülükkalüirua nütüma.
17 “Niyaawajaakalaka joo aa'in chi jima'aikai mapa saalin ouktüin ma'i nia jamü. Müsü joolu'u naa'in: ‘Ouktajai cheje ne'e taya sütüma jamü, otta nipiuunaseirua tashi, emirashii ma'i naya waneepia.
18 Anainja tojuittüle yaajee tale'ejaiwa nünainmüin tashi tamaiwa nümüin: “Taataa, kaainjalashi taya nuulia chi Maleiwakai je puuliaya.
19 Nnojoi mata müin aka taya wane püchon. Anakaja müleka pipiuunasere ne'e taya”, meechi’.
20 Nu'unakalaka joo chaje'eya nünainmüin chi nüshikai.
“Ni'rakalaka joo chi nüshikai nia nüpanapa seeiwa'aya ka'yatajee. Nuwataakalaka nüpanapa. Nuko'ojooin nünain je nüpesujüin nia süka nümüliajüin nia naa'inyaka.
21 Nümakalaka chi jima'aikai: ‘Taataa, kaainjalashi taya nuulia chi Maleiwakai je puuliaya. Nnojoi mata müin aka taya wane püchon’.
22 “Nümakalaka joo chi nüshikai namüin na nüchepchiakanairua: ‘Jüsaaja jümata tü tashe'in anashaatasükat ma'i süpüla ja'atüinjatüin nünain. Oo'ulaka wane tasüttiijase, ji'itaa sünain najapü. Oo'ulaka wane asapaatsee, ja'ata sünain nuu'ui.
23 Je jüsaaja jümata wane paa'achon eekai kaüsüin ju'utaiwa naa'in, wekaaiwa, wemi'ijaiwa naa'u chi tachonkai.
24 Paala nia, maa'awashi toulia, je joolu'u, ja'yaichipa’, nümakalaka. No'ttakalaka joo sünain emi'ijaa.

25 “Otta chi nipayakai wanaa sümaa tü mi'iraakat, chashi nia a'yataain
sulu'u tü niyüüjasekat. Je nüntapa miichipa'amüin, naapüin kaasha'ira
saa'u tü yonnakat.
26 ‘¿Kasaajutü tü mi'iraakat?’, nümakalaka nümüin wane nüchepchia
chi nüshikai.
27 Asouktüshi chi achepchiaakai nümüin: ‘Niaichi yalaka ale'ejüin
chi pimüliakai chajee wattajee sünain katüin no'u. Otta chi püshikai,
nu'utirüin naa'in wane paa'achon kaüsüshi süpüla nimi'ijirüinjachin
naa'u’.
28 “Naashichijaakalaka joo chi epayaakai sütüma tia. Niyoukta achikit
ekeroloo sünainmüin tü mi'iraakat. Otta chi nüshikai, nujuittaakalaka joo
nünainmüin süpüla nüchuntüin nümüin shii'iree nimi'ijiraweein namaa.
29 Nüsouktakalaka joolu'u chi nüchonkai: ‘Pipiuunase aa'inchi ma'i
taya sünain taa'inrüin waneepia süpüshua tü puluwataakat anain taya.
Je nnojoishi aapüichin pia tamüin wane kaa'ulachonyaakaije'e ne'e süpüla
temi'ijia namaa tatünajunnuu.
30 Shiasa joo naa'u chi püchonkai, aja'laje'etkai tü puwashirüinkat pu-
ulia sünain jieyuu maa'insat, pu'utirüin naa'in wane paa'achon kaüsüshi
saa'u nüle'ejüin pünainmüin’.
31 Asouktüshi joo chi nüshikai: ‘Tachee, tamaashi pia waneepia. Je
süpüshua'ale tü kasa tama'anakat, pükorolo piakai.
32 Otta joolu'u, emi'ijireeshii waya süka talatüin waa'in saa'u
nüle'ejüichipain chi pimüliakai. Paala nia, maa'awashi toulia, je joolu'u,
ja'yaichipa’, nümakalaka chi nüshikai nümüin”. Kettaasü nünüiki Jesús
sünain nikirajüin na wayuukana.

16

Nüchiki wane aa'inmajüi

1 Ekirajüshi joo Jesús na nikirajüinkana süka sukuaippa tü kasa
e'nnakat sainküin mma. Müshi nia namüin: “Eejachi paala wane wayuu
washirü oo'ulaka wane aa'inmajüi tü nuwashirüinkat. Je so'u wane
ka'i, niyoojünakalaka achiki chi aa'inmajüikai sütüma wayuu nümüin chi
nülaamainkai: ‘A'luwajünüsü tü puwashirüinkat nütüma’, müshii naya.
2 Neenakakalaka chi nülaamainkai chi aa'inmajüikai sümaa maa
nümüin: ‘¿Jamüsü tü taapakat püchiki? Püküja pümata tamüin süchiki
tü paa'inrakat süka tü tawashirüinkat. Too'ule'ereechi pia joolu'u suulia
a'yatawaa tamüin’.
3 “Shiasa mapa tia, naashaje'etkalaka naa'in chi aa'inmajüikai:
‘¿Kaseerü ta'yataaka anain süchikijee nuu'ule'erüin taya chi talaamainkai
suulia a'yatawaa nümüin? Müleka ta'yataale sulu'u wane yüüja, aja'tteerü
taa'in. Je müleka tojulijale, wane japülii tia.
4 Ajüüsa'a paajüin, tatüjaaitpa aa'u tü taa'inrajatkat joolu'u süpüla
takaaliijünüinjachin sütüma wayuu süchikijee too'ule'ennüin suulia tü
ta'yataainkat’.
5 “Neenakakalaka joo nünainmüin na wayuu kojuyaalakana nuulia chi
nülaamainkai wane'ewai nakua. Nüsakirakalaka chi palajachikai: ‘¿Jera
pujuyaala nuulia chi talaamainkai?’.
6 Asouktüshi nia: ‘Kojuyaalashi taya seita, maa aka poloo shikii laata
nuulia’. Nümakalaka joo chi aa'inmajüikai nümüin: ‘Anuu tü karaloukta
pujuyaalamaajatkat. Pii'irata pümata shia süpüla puwalaajüin ne'e ja'rai
shikii laata nümüin’.

7 Nüsakirakalaka chi wane'eya: ‘¿Jera pujuyaala piakai nuulia chi
talaamainkai?’. Asouktüshi nia: ‘Kojuyaalashi taya maikki, maa aka
poloo shikii toleeka nuulia’. Nümakalaka joo chi aa'inmajüikai nümüin:
’Anuu tü karaloukta pujuyaalamaajatkat. Pii'irata pümata shia süpüla
puwalaajüin ne'e mekiisat shikii toleeka nümüin’.

8 “Je niasa'a chi nülaamainkai sütüma ni'rüin nia sünain tütüin ma'i
sünain tü nukuaippakat, kaa'ushi naa'in mayaasüje'e nu'luwajüin tü
nuwashirüinkat”, nümakalaka Jesús namüin.

Nikirajakalaka joo Jesús na nikirajüinkana sulu'uje'ere'eya tü naasha-
jaaitpakat achiki namüin. Müshi nia namüin: “Tü manoujainsatkalüirua
maa'ulu yaa, alana'aleeshiija'a sünain tütüin suuliale'eya tü anou-
jasükalüirua.

9 Tamüshii paala joo jia: Anakaja müleka tütüle jiakanaya sünain
jaa'inrüin tü anasükat sümüin wayuu süka jünneetse, süpüla alinjanain
jia süpüla wayuu wainma. Je ja'itaka'a saja'lajaajeerüin tü jünneetsekat
so'uweena wane ka'i, na akaaliijuushikana jütüma, nayeena eeka jümaa
chaa iipünaa nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua”, nümakalaka
Jesús namüin.

10 Ayatüshi Jesús sünain nikirajüin na nikirajüinkana: “Müleka
jaa'inrüle tü aluwataanakat anain jia, mayaainje malaachein shia,
aneeküneena jia süpüla jaa'inrüinjatüin kasa anashaatasü. Maa'aya aka
müleka nnojorule mojuin jaa'in saaliijee jaainjala müleka ju'luwajüle
wane kasa eekai jayain, nnojoleerü mojuin jaa'in saaliijee ju'luwajüin
wane kasa eekai kojutüin.

11 Je jiakana tekirajüinkana, müleka nnojoliire jaa'inrüin tü
aluwataanakat anain jia nütüma chi wayuu ji'yataakai amüin, nnojoleena
aneekünüin jia nütüma Maleiwa süpüla ji'yataainjanain nümüin.

12 Je müleka matüjüinre jia süpüleerua jaa'inmajüin tü nuwashirüinkat
chi jülaamainkai maa'ulu yaa, nnojoleerü aapünüin kasa anasü jümüin
nütüma Maleiwa so'uweena wane ka'i.

13 “Maa aka kojuta'atüle piamashii laama nütüma chi a'yataaikai
sünain alin nüpüla wane je sünain maalin nüpüla chi wane'e, meechi
aka Maleiwa jütüma müleka shiale kachiiruain jaa'in tü washirüükat
nuuliale'eya”, nümakalaka Jesús namüin.

14 Otta na fariseokana naapapa tü nüküjakat Jesús namüin na niki-
rajüinkana, neme'erainpalashi nia, süka nayain kee'ireein aa'in washirüü
waneepia.

15 Naashajaakalaka joo Jesús namüin: “Nnojotsü mojuin jaa'in saaliijee
jaainjala, süka shiain ne'e anain o'ulu'u jia wayuu. Otta chi Maleiwakai,
nütüjaa aa'ut tü jukuaippakat süpüshua. Mayaashiije kojutüin jia sütüma
wayuu, nüleejeena jia Maleiwa”, nümakalaka.

Nnojoleerü aja'ttüin tü nünüikikat Maleiwa

16 Ayatüshi Jesús asouktüin namüin na fariseokana süka nayouktüin
tü nikirajakat anain. Müshi nia namüin: “Je sümaiwa paala, nnojoli-
iwa'aya niweetüin Juan sünain aküjaa tachiki sümüin wayuu, ekirajuushi
na jutuushikana sütüma tü nüshajakat Moisés oo'ulaka natüma na
nünüikimaajanakana Maleiwa. Otta joolu'u süchikijee niweetüin Juan,
aküjünüsü sümüin wayuu sainküin mmakat süpüshua süchiki nukuaippa
Maleiwa sünain aluwatawaa. Ja'itaina manoujain jia tanain, eesü wayuu
wainma eekai kee'ireein saa'in ekeroloo chamüin eere nuluwataain
Maleiwa.

17 Juu'ulaa suulia jiyouktüin tü tekirajakat anain. Soto jaa'in wane kasa.
Tü mmakat je tü kasa chakat iipünaa, aja'lajaweerü so'u wane ka'i. Otta tü
nünüikikat chi Maleiwakai ashajünakat paala nütüma Moisés, nnojoleerü
aja'ttüin. Nnojoleerü aja'ttüin waneeshikaiyaaje no'u pütchi sünainjee,
18 maa aka tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai sünain müin mayaa:
'Chi eekai nuu'ulaain suulia nu'wayuuse, müleka ka'wayuusere nia
nüchikua, kaainjalashi suulia tü palajatkat nu'wayuuse. Je kasalajaneerü
nümüin nüma'üjaain sümaa tü jeketkat nu'wayuusein. Akaajaa chi
wayuu ka'wayuusekai tü jierü oo'ulaaushitkat, kaainjalashi nia'aya, je
kasalajaneerü nümüin nüma'üjaain sümaa tü jierü oo'ulaaushitkat' ",
nümakalaka Jesús namüin.

Nüchiki wane wayuu washirü

19 Süka na'waataain na fariseokana sulu'u anashiin no'ulu'u na
wayuukana, aküjüshi joo Jesús süchiki wane wayuuirua piamasü. Müshi
nia: "Eetaashi wane wayuu washirü. Kashe'inshi nia wane kuluulu
anashaatasü kanüliasü 'lino'. Anashaatasü ma'i niyolojo sulu'u. Je süka
washirüin ma'i nia, emi'ijashi waneepia.
20-21 Je so'ulu'u tü nipiakat, e'ikünapü'üshi wane wayuu mojushi
kanüliashi Lázaro süpüla nujulijainjachin nüpütaain chi washitkai süka
müliain nia jamü. Yaaka atachi nia. Je antüsü erüirua nünainmüin süpüla
she'erujaain tü nütoutakat yaakasükat.
22 "Shiasa mapa, ouktüshi chi ajulijapü'ükai. Sükajee nüchoin Maleiwa,
nüsaajünakalaka nü'ütpa'amüin Abraham sütüma wane aapieeirua
nüma'anajeejatü Maleiwa. Otta müshia chi washitkai, ouktüshi
nüchiiruajee. Nojoitünakalaka. Sükajee nnojolin nüchoin Maleiwa,
nüsaajünakalaka sulu'umüin süpülee tü ouktüsükalüirua kanüliakat
Hades.
23 Müliakalaka ma'i joo chi washitkai cha'aya. Niirakaakalaka chaa
watta sünain ni'rüin Abraham otta müshia Lázaro nü'ütpa'a.
24 'Taata Abraham', müshi joo chi washitkai nümüin, 'anashi müleka
pümüliajüle taya. Müliashi ma'i taya sütüma tü sikikat. Püjüta tamüin
Lázaro yalajee nücholotiraiwa najapü shiroku wüin nüchüttaiwa süpa'a
tayee', nümakalaka.
25 Asouktüshi Abraham: 'Tachee, soto paa'in anapü'üin ma'i pia sulu'u
puwashirüin kataiwa'aya po'u. Otta müshia Lázaro, müliapü'üshi,
nnojotpü'üsü kasain eein nüma'ana. Otta joolu'u, talatüitpa naa'in ya'aya.
Otta müshia piakai, pi'rüin joolu'u müliaa.
26 Je mojushiisü süpüla sülatüin wayuu chajee yaamüin yaa, maa
aka mojushiin alataa yaajee chamüin cha'aya, süka eein wane ishi
jerutshaatain ma'i yaa pasanain wanain'.
27-28 "Nümakalaka joo chi washitkai nümüin Abraham: 'Taataa,
tachuntüin pümüin süka süpüshua taa'in, puluwataa pümata Lázaro
chaa nipialu'umüin chi tashikai, eere eein ja'raisüirua tawalayuu, süpüla
nüchiaain naya suulia nantajüin yaamüin sa'akamüin watta saalin
müliaa', nümakalaka.
29 Asouktüshi Abraham: 'Eesü nama'ana tü ashajuushikat nütüma
Moisés je natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa.
Anasü jülüjale naa'in tü naashajaakat achiki', nümakalaka.
30 'Taata Abraham, nnojotsü nanoujain tü naküjakat achiki. Akaa-
jasa müleka su'unüle nanainmüin wane wayuu eekai süso'iraain aa'in
süchikijee ouktaa, ayaawajaweena naya süpüla noo'ulaainjatüin suulia
naainjala'.

31 Nüsouktakalaka Abraham: ‘Müleka moonooinre naya sümaa
nünüiki Moisés je nanüiki na nünüikimaajanakana Maleiwa, meenaja'a
ne'e moonooin sümaa sünüiki wane wayuu eekai suso'iraasüin saa'in
süchikijee ouktaa’, nümakalaka nümüin chi washitkai”. Kettaasü joolu'u
nünüiki Jesús namüin na fariseokana.

17

Chi nüchepchiakai Maleiwa

1 Aashajaashi joo Jesús namaa na nikirajüinkana sünain nikirajüin naya.
Müshi nia: “Eejeerü waneepia wayuu eekai naainjireein jia kasa mojusü.
Otta naya, kasalajaneerü namüin tü naa'inrakat.
2 Anashii müleka nojutinnüle shirokumüin tü palaakat sünain
kanutpünaain wane ipa miyo'u, suulia naainjirüin jia kasa mojusü.
3 Anakaja eere jaa'in sünain aa'inmajirawaa wane'ewai jukua.
Müleka naa'inrüle chi puwalakai kasa mojusü pümüin, anashi müleka
püchiajaale nia. Je müleka nuu'ulaale suulia, anasü müleka motüle paa'in
shia.
4 Ja'itaichi kaainjalain nia puulia wainmatua, maa aka akaratshitua
süpüla wane ka'i, müleka nüntüle akaratshitua pünainmüin sünain
mojuin ma'i naa'in saaliijee tü naa'inrakat pümüin, anasü müleka motüle
paa'in shia”, nümakalaka Jesús.
5 Namakalaka joo na Aluwataaushikana nümüin chi Senyotkai:
—Anakaja müleka pükaaliijüle waya süpüla koo'omüinjatüin sütsüin
tü wanoulakat.
6 Asouktüshi Jesús:
—Müleka jünoujüle tanain, ja'itairü nnojolüin katsüin joolu'u tü
jünoulakat, jaa'inreerü tü kasa isakat süchiki wayuu. Maa aka
jümataarüle paala sümüin wane wunu'u eekai laktain: “Anakaja
piyu'laale yaajee shirokumüin palaakat”, ayu'laajeerü shia sütüma jünüiki
—nümakalaka Jesús namüin.
7 Ayatshi Jesús sünain ekirajaa na nikirajüinkana sünain nümüin
namüin: “Müleka kachepchiale jia, ¿eeshii süpüla jümüin nümüin chi
jüchepchiakai nüle'ejapa sulu'ujee tü jiyüüjasekat oo'ulaka süchikijee
arüleejaa shiale: ‘Pikeroloo, püikkalaa pikaaiwa’? Nnojo.
8 Shieerü eeka ne'e jümüin nümüin: ‘Pii'iranaja pümata püshe'in
pü'lakajaaiwa teküin tekaamaataiwa. Otta ekeechi pia tachukumüin
kettaapa süchiki teküin’.
9 Je süchikijee tia, nnojotsü süpüla jaapüinjatüin analu'ut nümüin saa'u
naa'inrüin tü juluwataakat anain nia.
10 Aka'aya jiakana jüpüshua, süchikijee jaa'inrüin tü aluwataanakat
anain jia nütüma Maleiwa, anakaja jümüle: ‘Waya nüchepchiakana
Maleiwa. Nnojotsü jaralüinjatüin aapüin analu'ut wamüin, süka shiain
waa'inrüin ne'e tü nuluwataakat anain waya’ ”. Kettaasü joo tü nümakat
Jesús namüin na nikirajüinkana.

Na wayuu aja'tta atachiikana

11 Sünain nu'unüin Jesús Jerusalénmüin, ojuittüshi nia sulu'ujee tü
mmakat Galilea, ekerotshi sulu'umüin Samaria.
12-13 Je nüntapa so'ulu'umüin wane pueulo, eejana nüpüla wane
wayuuírua polooshii aja'tta atachii. Sha'washawatshii ka'yata nuulia.
Nowoorulaakalaka emetut:
—Jesúsuu, Ekirajüikalee, anashi müleka pümüliajüle waya, piiyaja
waya —namakalaka.

14 Shiasa ni'rapa Jesús naya,
—Ju'una jii'iyataiwa nümüin chi sacerdotekai sünain suu'ulaaitpain tü
ayuuliikat juulia —nümakalaka namüin.
Je sünain no'unüin, ashatüsü tü natakat.
15-16 Otta müshia waneeshia, wane wayuu Samariaje'ewai, nnojoishi
judíoin, saa'u ni'rüitpain sünain anain tü nütakat, ale'ejüshi nia
nünainmüin Jesús. Nu'waajüin chi Maleiwakai sünain emetuluin nünüiki
je nüsapainyo'ukashi nia nümülatu'umüin Jesús sünain naapüin wane
miyo'ushaata analu'ut nümüin.
17 Nümakalaka joo Jesús namüin na wayuukana nümaajanakana:
—Mataashii polooshiikai naya sünain neiyajünüin. ¿Jalasü tü mekiet-
satsükalüirua nüpüshi?
18 Je chi ale'ejaakai tanainmüin sünain nu'waajüin chi Maleiwakai,
nnojoishi judíoin. Wayuu naatajai.
19 Otta nümüin chi wayuukai, müshi Jesús:
—Püsha'walaa pu'unaiwa. Anaichipa pia saa'u pünoujain tanain.

Na kaainjaraliikana nüntapeena Cristo

20-21 So'u wane ka'i, nasakirüin Jesús na fariseokana sünain joujaleechin
o'ttüin Maleiwa sünain aluwatawaa. Asouktüshi Jesús:
—Tü naa'inrakat chi Maleiwakai, naa'inrüin süka naa'in, nnojotsü
sükajatüin jüsakirüin sünain. Je “Anii nia sünain aluwatawaa” oo'ulaka
“Ichaa nia sünain aluwatawaa”, nnojoleechi münüin. Jütüjaa jümata
naa'u chi Maleiwakai sünain nu'ttüichipain sünain aluwatawaa maa'ulu
yaa, süka tantüichipain ja'akamüin —nümakalaka.
22 O'ttüshi joo Jesús nüchikua sünain ekirajaa na nikirajüinkana sünain
nümüin namüin: “Meena jia so'uweena wane ka'i: ‘Kasataalejese we'rüin
chi Shipayakai Wayuu sünain nüle'ejüin’. Otta tamüshii paala jia:
Nnojoleechi ji'rüin taya sünain ale'ejaa so'u tia.
23 Je tü wayuukolüirua, meerü shia jümüin: ‘Jiirakaa, ichaa chi
Shipayakai Wayuu cha'aya’ oo'ulaka ‘Jiirakaa, anii nia yaaya’. Nnojo
ju'unüin shi'ipajee tia sünain jüchajaain tachiki.
24 Süka jamüin, maa aka tü shiyaakat juya shi'rakat wayuu süpüshua
amachetaain chaa sirumatu'upünaa, akaweechia tayakai, chi Shipayakai
Wayuu, tale'ejapa, shi'reechi wayuu süpüshua.
25 Otta palajana, e'itaanüshi taya süpüla müliainjachin ma'i sütüma tü
wayuu judíokalüirua eekai sülerajüin taya maa'ulu yaa.
26-27 “Soto jaa'in nüchiki Noé. Tü wayuukolüirua nnojoliiwa'aya
no'otooin Noé sulu'umüin tü anuakat, ee'eraashii ne'e naya sünain
nnojolüin jülüjain naa'in tü naainjalakat. Je mapa no'otoopa Noé
sulu'umüin tü anuakat, a'itüsü tü juyakat sünain miyo'uin ma'i shia süpüla
ouktajatüin tü wayuukolüirua süpüshua'ale eekai nnojolüin nümaain Noé
sulu'u tü anuakat. Akaweeria takalio'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu,
wanaa sümaa tanteechin tachikua.
28 “Maa'aya aka nükalio'u chi wayuu kanüliakai Lot paala sümaiwa,
chi kepiapü'ükai sulu'u tü pueulokot kanüliakat Sodoma. Eeshii na
wayuukana sünain emi'ijaa, sünain ayalajawaa kasa, sünain oikkawaa,
sünain apünajaa, oo'ulaka sünain aainjaa miichi. Nnojotsü jülüjain naa'in
tü naainjalakat.
29 Je süchikijee nujuittüin Lot sulu'ujee tü pueulokot, ajunuujaasü
iipünaajee wane siki maa aka saa'in ipalira chuwachuwatsü süpüla

su'utajatüin saa'in süpüshua tü wayuu kepiasükalüirua sulu'u tia pueulokat.

30 “Maa aka tü wayuukolüirua sümaiwa paala sünain nnojolüin jülüjüin naa'in tü naainjalakat, meeria tü wayuukolüirua so'uweena tü ka'i teweeteechikat o'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu.

31 Chi wayuu eekai joyotüin sheemioushi tü nipiakat so'u ka'ikat tia, anakaja nnojoire nikerolüin paülü'ümüin süpüla nükotchajaain nükorolo. Otta chi wayuu eekai ni'yataain sulu'u niyüüjase, anakaja nnojoire nüle'ejüin nipialu'umüin süpüla asaajaa nükorolo.

32 Soto jaa'in süchiki tü nu'wayuusekat Lot. Najuittapa sulu'ujee Sodoma, o'utinna aa'inrü shia nütüma Maleiwa saaliijee shiirakaain süchikua sümüin tü sükorolo süpütakat sulu'u tü pueulokot.

33 Chi wayuu eekai jülüjüin naa'in waneepia tü nükorolokot süpüla naa'inmajüin je süpüla najapulu'uin shia, amülouleerü süpüshua. Alu'usa chi eekai naapüin nukuaippa süpüla ni'yataainjachin tamüin, ja'itasü amüloulin süpüshua tü nükorolokot sünainjee tia, aapüneerü nümüin kasa anasü tatüma nnojotkat amülouleerüin.

34 Je so'uweena tü ka'i teweeteechikat o'u, eejeena piamashii wayuu atunküin sulu'u wane miichi. Tamaweechi wane. Oo'ulaka wane, tapüteechi.

35 Eejeena piamashii jieyuu sünain amoliinajaa. Tamaweerü wane. Oo'ulaka wane, tapüteerü.

36 Eejeena piamashii wayuu sünain a'yatawaa sulu'u nayüüjase. Tamaweechi wane. Oo'ulaka wane, tapüteechi”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

37 —Senyotkalee, ¿jameenaka na makatakana? —müshii naya nümüin.

Asouktüshi Jesús:

—Müleka sükotchajaale wane samulüirua, atüjaana aa'ut sünain ouktüin wane kasa.

18

Wane wayuu masütaajusat sünain achuntaa

1 Ekirajüshi joolu'u Jesús na nikirajüinkana süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma shii'iree nachecherüinjatüin naa'in sünain achuntaa nümüin Maleiwa waneepia.

2 Müshi nia namüin: “Eetaashi wane wayuu pütchipü'ü kepiashi sulu'u wane pueulo. Manoujainsai nia nünain Maleiwa, je püla aa'inchi ma'i nia suulia wayuu.

3 Oo'ulaka sulu'u tü pueulokat, eesü wane wayuu oukta a'wayuuset. Antawaisü nünainmüin chi pütchipü'ükai sünain, ‘Anasü pükaaliijüle taya sünain amaünajaa nümüin chi ta'ünüükai’, sümüin nümüin.

4-5 Niyouktajakalaka joo shia. Masütaajukalaka joo shia sünain achuntaa nümüin. Shiasa so'u wane ka'i, saa'u wainmatuairüin sükua tü jietkat nüma'anajee, müsü naa'in: ‘Aisha'ajaa, shike'ejakatche ma'i taa'in meinshi tü wayuukot, müirüinja'a shia sümaa shike'era. Anainja taa'inrüle sümüin tü süchuntakat tamüin, mayaashije'e manoujain taya nünain Maleiwa je mamaneein taya suulia wayuu’, müsü naa'in chi pütchipü'ükai.

6 “Soto jaa'in nüchiki chi pütchipü'ü pülakai aa'in suulia wayuu. Mayaasüje niyouktajüin paala tü wayuukot, nükaaliijain shia mapa süka shike'ejüin ma'i naa'in waneepia.

7 Otta müshia chi Maleiwakai, ¿nnojoleena nükaaliijüin waya aneeku-
ushikana achuntakana nümüin waneepia so'uka'i, sa'wai? Shiimüin
sünain nükaaliijeenain waya noulia na wa'ünüükana.
8 Jiakana müliakana natüma na jü'ünüükana, shiimüin tanüiki jümüin:
Yapashi chi Maleiwakai süpüla nükaaliijain jia waneepia. Otta müshi'iya
jiakana, müleka ayatüle jia sünain jaa'inrüin tü nuluwataakat anain,
katsüinjeerü jaa'in sünain anoujaa so'uweena tü ka'i tale'ejeechikat
o'u, taya chi Shipayakai Wayuu”, nümakalaka Jesús namüin na niki-
rajüinkana.

Nüchiki chi fariseokai otta chi okotchajüikai neerü

9 Aashajaashi joo Jesús sümüin tü wayuu eekai pülain saa'in suulia
wayuu, na wayuu anakana saa'in namüin no'ulu'u Maleiwa. Nikirajüin
joo naya süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma:
10 “Ekerotshii piamashii wayuu sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa
süpüla achuntaa nümüin: wane fariseo oo'ulaka wane okotchajüi neerü
nümüin chi sülaülashikai mma.
11 Asha'walaashi chi fariseokai sünain naashajaain nümaa Maleiwa
sünain nu'waataain sulu'u nukuaippa. Müshi nia: ‘Maleiwakalee,
taapüin pümüin analu'ut saa'u nnojolin müin aka taya saa'in wayuu
wainma sünain ka'ruwaralüin, sünain mojulaain, je sünain ama'üjawaa
sümaa wayuu nnojotkat nu'wayuusein otta nnojoikai su'wayuusein.
Je anayaawatshija taa'u sünain nnojolin müin aka taya naa'in chi
okotchajüikai neerü.
12 Aamajüshi taya pümüin waneepia piantua süpüla semaanakat
shii'iree talateein pia tamaa. Je tasülajüin pümüin polo'owai sünainjee
tü polookot shikii süpüshi tü ta'yataainkat’.
13 “Otta chi okotchajüikai neerü, yalashi nia sha'watüin ka'yatalu'u
nuulia chi fariseokai. Jepitüshi nia sünain nüshe'ejüin naa'into'u süka
mojuin ma'i naa'in saaliijee naainjala. ‘Maleiwakalee, wayuu kaainjarai
taya. Anakaja müleka pümüliajüle taya’, nümakalaka.
14 “Saa'u nümüin joo chi wayuukai, anajiraaichipa nümaa Maleiwa.
Akaajasa chi fariseokai, ale'ejüshi nipialu'umüin sünain nnojolin ana-
jiraain. Chi eekai yaletayaain nukuaippa su'upala wayuu, nnojoleechi
kasajachin nümüin Maleiwa. Alu'usa chi eekai nnojolüin yaletayaain
naa'in, kojuteechi nütüma”, nümakalaka Jesús namüin.

Nümanee Jesús namaa na tepichikana

15 Je so'u wane ka'i, antinnüsü wane tepichiirua nünainmüin Jesús
süpüla ni'itaainjatüin najapü naa'uirua sümaa nuchuntüin nümüin
Maleiwa naa'u. Otta na nikirajüinkana ne'rapa tia, nachiajaakalaka tü
wayuukolüirua.
16 Otta müshia Jesús, nuchuntakalaka namüin na wayuukana nantirüin
na tepichikana nünainmüin nachikua. Nümakalaka joo namüin na
nikirajüinkana:
—Kettshi'iya na tepichikana nantaiwa tanainmüin. Maa aka nakuaippa
na tepichikana sünain nnojolüin kaa'in toulia, müinjatia nakuaippa
tamüin na ekeroteekana chaa eere nuluwataain Maleiwa.
17 Tamüshii paala jia: Chi wayuu eekai nnojolin müin aka naa'in na
tepichikana sünain nanoujain tanain, müichia nnojolin ekerotüin eere
nuluwataain Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin.

Chi ekeroteechikai eere nuluwataain Maleiwa

18 Nürütkaakalaka nünainmüin Jesús wane wayuu aluwataashi sünain
nüsakirüin nia:
—Ekirajüikalee, pia anamiakai, ¿kasa taa'inrüinjatka süpüla eeinjachin
taya nümaa Maleiwa waneepia?
19 Asouktüshi Jesús:
—¿Jamüshi “pia anamiakai” pümakalaka tamüin? Waneeshia Maleiwa
niain anamiain.
20 Aashin pütüjaayaain aa'u tü nuluwataakat anain Maleiwa, makat
mayaa: “Nnojo püma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein
otta nnojoikai pu'wayuusein. Nnojo pu'utüin saa'in wayuu. Nnojo
pu'luwajúin sükorolo wayuu. Nnojo püküjüin alawaa süchiki wane
wayuu. Kojutüinjatü pütüma püi je püshi”, müsü tü pütchikat —
nümakalaka Jesús nümüin.
21 —Taa'inratüjütsa'aya tia süpüshuale'eya tepichiiwa'aya taya
ja'itakaje maa'utpünaa yaa —nümakalaka nümüin Jesús.
22 Sütüma tü nümakat chi wayuukai, asouktüshi Jesús:
—Che'ojaayülia wane kasa paa'inrajatkat. Anakaja puikküle tü puko-
rolokot süpüshua süpüla püsülajüinjatüin tü süliakat sümüin wayuu
eekai mojuin. Kee'irakeerü pümüin shia iipünaamüin cha'aya eere
Maleiwakai. Je paa'inrapa tia, ale'ejeechi pia püchikua tanainmüin süpüla
tamaain pia —nümakalaka Jesús nümüin.
23 Je chi wayuukai sütümajee tü nümakat Jesús nümüin, mojusü ma'i
naa'in, süka washirüin ma'i nia.
24 Eirakaashi Jesús nümüin chi wayuukai sünain maa nümüin:
—Chi wayuu eekai ataralaain sümaa tü nuwashirüinkat, kapüleejeerü
ma'i nümüin ekerotoo cha'aya eemüinre nuluwataain Maleiwa.
25 Mapüleesat süpüleerua shikerotüin wane “camello” so'ulu'upünaa
wane wutia suuliale'eya shikerotüin wane wayuu washirü cha'aya eere
nuluwataain Maleiwa —nümakalaka nümüin.
26 Je na wayuukana eekai naapajüin nünüiki Jesús, namakalaka
nümüin:
—Isasüja'a sümata nüchiki nu'ttaainjachin wane wayuu.
27 Asouktüshi Jesús:
—Tü kasa isakat süchiki wayuu, nnojotsü kapüleein nümüin Maleiwa.
28 Müshi joo Pedro nümüin Jesús:
—Wapütüin süpüshua tü kasa eejatkat wama'ana süpüla yaainjanain
waya pümaa.
29-30 Asouktüshi Jesús:
—Jiakana apütakana kasa süpüshua eejatkat jüma'ana süpüleerua
aküjaa süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa, shiimüin tü
tamakat jümüin sünain saapüneerüin jümüin kasa anasü. Mayaasüje
jüpütüin jipia, ju'wayuuse, juwalayuu, mayaasüje jüpütüin jii, jüshi
oo'ulaka jüchonnii shiale, alana'aleejeeria tü aapüneetkat jümüin suulia
tü kasa jüpütakat. Je eejeena jia nümaa Maleiwa waneepia saa'u
shii'iranajaaushin jaa'in —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Aküjüshi Jesús nüchiki sünain nu'utinnajachin aa'in

31 Otta müshi'iya na Aluwataaushikana polooshiikana piammüin,
neenajakalaka naya Jesús nünainmüin sujuuna tü wayuukolüirua
süpüla naashajaain namaa. Müshi nia namüin: “O'unajana joolu'u
waya Jerusalénmüin. Je tü ashajünakat tachiki paala natüma na
nünüikimaajanakana Maleiwa, tachiki tayakai, chi Shipayakai Wayuu,
ekeraajeerü süpüshua.

32 Aapüneematüichi ekii taya najapulu'umüin na gentilekana.
Neme'erainpaleechi taya. Naa'ayataajeechi aa'in taya sünain nejeteenain
taa'u je sünain na'yaateechin taya. Je süchikijee tia, no'utireechi aa'in
taya.
33 Otta nu'unnaa chi apünüinkai ka'i süchikijee tia, oso'iraajeerü taa'in”,
nümakalaka Jesús namüin.
34 Otta na nikirajüinkana, nnojotsü nayaawatüin saa'u tü nüküjaitpakat
namüin. Isasü nachiki nayaawatüin saa'u sünain ouktajachin Jesús.

Anashi wane mo'usai nütüma Jesús

35 Je nüntapa Jesús so'ulu'umüin tü pueulokat kanüliakat Jericó, eejachi
joyotüin wane wayuu mo'usai sotpa'a tü wopukot sünain ajulija'alaa.
36 Je naapapa chi wayuukai tü suu'uipsana'irakat wayuu sünain sülatüin
nü'ütpünaa,
—¿Jamüsü sülataka'a wayuu wainma yaapünaa? —nümakalaka.
37 —Nia alataka Jesús chi Nazaretje'ewaikai —sümakalaka tü
wayuukolüirua nümüin.
38 Nuwoorulaakalaka joo sünain nümüin:
—Jesúsuu, Nülüinkai David, pümüliaja taya.
39 Shiasa tü wayuu nüpüleeruasükat Jesús sulu'u tü wopukot,
—Kaseesü pikiisa —müsü nümüin chi mo'usaikai.
Otta chi mo'usaikai, masütaajusai nia sünain a'waataa:
—Nülüinkai David, pümüliaja taya —nümakalaka.
40 Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nüsaajirüin chi mo'usaikai
nünainmüin. Je nüntapa nünainmüin, nümakalaka Jesús nümüin:
41 —¿Kasa püchekaka taa'inrüin pümüin?
—Senyotkalee, anashi müleka ko'ule taya —nümakalaka nümüin Jesús.
42 Asouktüshi Jesús:
—Ko'uichipa pia joolu'u saa'u pünoula —nümakalaka nümüin.
43 Ko'u müshija nia. Je süka anaichipain nia, nu'unakalaka joo nümaa
Jesús sünain nu'waajüin Maleiwa. Je na wayuukanaya, na'waajüin chi
Maleiwakai süka ne'rüichipain chi wayuukai sünain ko'uin.

19

O'tte'ennüshi Zaqueo nütüma Cristo

1 Je nikerolopa Jesús sulu'umüin Jericó, waraittakalaka nia
süpa'apünaa.
2 Otta müsia cha'aya eeshi wane wayuu washirü kanüliashi Zaqueo, nia
laülaaka naa'u na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma.
3 Ni'reein ma'i Jesús. Otta süka wainmain wayuu je süka motsachoin
nia, isashi nüchiki ni'rüin.
4 Nuwataakalaka nüpülamüin Jesús eepünaainjachire nülatüin.
Nüliikajaakalaka naa'u wane wunu'u miyo'u shii'iree ni'reein nia.
5 Shiasa nüntapa Jesús eere nüliikajaain Zaqueo, niirakaakalaka
iipünaamüin sünain nümüin nümüin:
—Püshakata pümata yalajee, waa'iraa. Achekü shi pi'iyouin taya
so'uka'i chaa pipialu'umüin.
6 Ashakata müshija Zaqueo naa'ujee chi wunu'ukai. Nüntirakalaka
Jesús nipialu'umüin sümaa talatüin ma'i naa'in nümaa.

7 Mojukalaka sünüiki tü wayuu waraittakalüirua nümaa Jesús sünain
sümüin nujuuna: “¿Jamakuaippaikai makalaka nia ni'iyouin chi kaain-
jaraikai?”.
8 Nüsha'walaakalaka Zaqueo no'upala na wayuukana sümaa naasha-
jaain nümaa Jesús:
—Senyotkalee, tasülajeerü joolu'u shiatapünaa tü tawashirüinkat
sümüin wayuu eekai müliain. Je müleka te'ike'erüle paala wane wayuu
süka ta'alain saa'u sükorolo, tawalaajeerü sümüin süchikua pienchitua
—nümakalaka.
9-10 Asouktüshi Jesús:
—Antüshi tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süpüla achajawaa süchiki
wayuu eekai maa'awain nuulia Maleiwa, shii'iree su'tte'enneein tatüma,
maa aka piakai. Je süka pünoujain tanain, maa aka chi watuushikai Abra-
ham sünain nünoujain nünain Maleiwa, shiimüin sünain pu'tte'ennüin
tatüma sümaa tü wayuukalüirua kepiakat yaa sulu'u tü pipiakat —
nümakalaka Jesús nümüin Zaqueo.

Nachiki na achepchiee e'itaanakana ajapulu'u neerü

11 Saa'in namüin na wayuukana waraittakana nümaa Jesús,
alü'ülüyaasü nükalia Maleiwa süpüla aluwatawaa, süka pejein Jesús
sünain Jerusalén. Nu'ttakalaka joo Jesús sünain ekirajaa naya süka
sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma süpüla sütüjaainjatüin saa'u
tü alateetkat
12 sünain nümüin namüin: “Eetaashi wane wayuu nülüin chi
sülaülapü'ükai mma. O'unajachi nia sulu'umüin wane mma wattasü
süpüla ni'itaanajachin sünain aluwatawaa. Ale'ejüinjachi nia süchikijee
tia süpüla nuluwataainjachin naa'u na wayuukana.
13 Je nüma'ichiki, neenajakalaka wane nüchepchiairua nünainmüin,
maa aka polooshii, süpüla naapüinjatüin wane neerü kanüliasü ‘mina’
namüin wane'ewai nakua. ‘Süma'inru'u nnojolin taya jümaa, anakaja
müleka jiyalajüle kasa süka tü taapakat jümüin jüikkaiwa shia kachoinwa
tü neetkat jütüma’, müshi nia namüin.
14 “Otta wainma na wayuu nuluwataainjaneenakana aa'u, süka
na'ürülaain nia, najütüin wane aapieeirua nüchiirua süpüla maa: ‘Nno-
jotsü wacheküin süpüleerua nuluwataainjachin chi wayuukai waa'u’.
15 Mayaainje niyouktünüin chi wayuukai sütüma wainma wayuu,
ayatshia e'itaanüin nia sünain aluwatawaa.
“Je shiasa mapa nüle'ejapa nuumainpa'amüin, neenajakalaka na
nüchepchiakana nünainmüin, na naapakana amüin neerü paala. ‘¿Jera
süchon tü neerü taapakat jümüin?’, nümakalaka namüin.
16 “Asouktüshi wane palajana: ‘Aluwataashikalee, anu'uya poloosü
neerü sükanain tü waneesia paapakat paala tamüin’, nümakalaka.
17 ‘Tachepchiee, tütüshi pia. Analeesia ma'i tü paa'inrakat. Süka
paa'inrüin tü aluwataanakat anain pia, mayaainje malaachein shia,
te'itaain pia joolu'u süpüla laülaainjachin saa'u wayuu sulu'u pueulo
poloosü’, nümakalaka chi aluwataashikai nümüin.
18 Asouktüshi wane'eya: ‘Aluwataashikalee, anu'uya ja'raisü neerü
sükanain tü waneesia paapakat paala tamüin’, nümakalaka.
19 ‘Tachepchiee, te'itaain pia joolu'u süpüla laülaainjachin saa'u wayuu
sulu'u pueulo ja'raisü’, nümakalaka nümüin.
20-21 “Asouktüshi wane'eya: ‘Aluwataashikalee, anuu tü waneesiakat
neerü paapakat tamüin paala. Sajatü ne'e shia tanaajaain sulu'u susukot

süka mmolüin taya peema, süka wayuuin iche ajapüchi pia süpüla
awalaajaa shi'yataain wayuu', nümakalaka.
22 'Tachepchiee, pia ku'lajaakai aa'in, pi'rala ne'e wayumüin tamüin tü
paa'inrakat. Süka pütüjaainje taa'u sünain wayuuin iche ajapüchi taya,
23 ¿jamaka'a nnojotka'a paapüin tü neetkat sümüin wane wayuu
süpüla shi'yate'erüin shia süpüla kachoinjatüin shia tapüla?', nümakalaka
nümüin.
24 "Nümakalaka joo chi aluwataaikai sümüin tü wayuu eejatkat nümaa:
'Jüsüta jümata nuulia türa neerü nüma'anakat saapünaiwa nümüin chi
akanajakai poloosü'.
25 'Aluwataashikalee, naa'aya poloosü neerü nüma'ana', namakalaka
nümüin süka nnojolüin nayaawatüin saa'u tü nümakat namüin.
26 " 'Shiimüin ma'i tü tamakat jümüin: Chi wayuu eekai koo'omüin
nütüma tü aapünakat nümüin, aapüneerü soo'omüin nümüin. Akaajasa
chi eekai nnojolüin koo'omüin nütüma tü aapünakat nümüin, asütüneerü
nuulia.
27 Otta müshi'iya na ta'ünüükana ayouktakana taya süpüleerua
taluwataainjachin yaa toumainpa'a, anakaja su'utinnüle saa'in joolu'u yaa
to'upala', nümakalaka chi aluwataaikai namüin".

Kantiashi talataa Jesús Jerusalénmüin

28 Shiasa kettaapa nünüiki Jesús sünain nikirajüin na wayuukana,
o'unüshi nia napüleerua sulu'u tü wopukot Jerusalénmüinjatkat.
29 Je nülü'ülapa sünainmüin tü pueulokat Betfagé oo'ulaka Betania, tü
pejekalüirua sünain tü wutai kanüliakat Olivos, nüjütakalaka piamashii
na nikirajüinkana nüpüleerua sünain nümüin namüin:
30 —Ju'una samüin eemüin tüsa pueulokat jüpüleeruakat. Je jikerolapa
sulu'umüin, ji'reechi kapüin wane püliikchon sareerü. Jüsiwateerü tü
nüpükat süpüla jajattüin nia tamüin yaamüin.
31 Je müleka "¿Jamüinjatü jüsiwataka'a tü nüpükat?" sümüle wayuu
jümüin, "Che'ojaashi nümüin chi Senyotkai", meena jia sümüin —
nümakalaka Jesús namüin.
32 Na ajütüüshikana, ayatsia napüla maa aka tü nümakat Jesús namüin.
33 Je wanaa sümaa nasiwatüin nüpü chi püliikchonkai,
—¿Jamüinjatü jüsiwataka'a tü nüpükat? —nasakirakalaka na
kapüliisekana namüin.
34 Nasouktakalaka namüin:
—Che'ojaashi nümüin chi Senyotkai.
35 Najattakalaka chi püliikchonkai eemüin Jesús. Ne'itaakalaka tü
nashe'inpalajanakat naa'u chi püliikchonkai. Je no'otokalaka Jesús naa'u.
36 Je sünain nu'unüin Jesús naa'u chi püliikchonkai, awayalayaa müsü
süshe'inpalajana tü wayuukolüirua nüpüleerua sulu'upünaa tü wopukot
süpüla shii'iyatüin nujutu nümüin.
37 Je nülü'ülapa Jesús sünainmüin eere süshakatüin tü wopukot saa'ujee
tü wutai kanüliakat Olivos, talatüsü ma'i naa'in na wainmakana nikirajüin
napüshua, süka ne'rapü'üin tü kasa anasü naa'inrakat Jesús, tü nütüjakat
apüleerua Maleiwa nümüiwa. Na'waajakalaka joo Maleiwa sünain
emetuluin nanüiki mayaa:
38 "Anata'aleeshija'a ma'i chi Nüjünalakai Maleiwa, chi aluwataashikai
waya".
"A'waajünüshi nia maa'ulu yaa chaa iipünaa, süka anajiraainapain na
nüpüshikana nümaa Maleiwa",

müsü nanüiki nüchiki Jesús.
39 Otta nanüiki wane na fariseokana sa'akajee tü wattakat saalin wayuu:
—Ekirajüikalee, anakaja püchiajaale na pikirajüinkana —namakalaka nümüin Jesús.
40 —Müshi taya jümüin: Müleka ko'utüle na tekirajüinkana, shieerü a'waataka tü ipakalüirua sünain su'waajüin taya —nümakalaka Jesús namüin.
41 Alü'ütshi joolu'u Jesús sünainmüin Jerusalén. Shiasa ni'rapa tü pueulokot, müshi nia sünain a'yalajaa saalin tü wayuu kepiasükalüirua sulu'u:
42 “Alu'uleeka ma'i jia süka nnojoliiyüliain jiyaawatüin saa'u tü ekirajünakat anain jia. Je saa'ujee nnojoipü'üin jamajachin jümüin taya, müina nnojoliin anajiraain jia nümaa Maleiwa.
43-44 Je süka nnojoliipü'üin jünoujain tanain, sünain aluwataaushin taya nütüma Maleiwa, anteena na jü'ünüükana jünainmüin so'uweena wane ka'i süpüla atkawaa jümaa. Noukaajeena achiki jia suulia ojuittaa sulu'ujee tü pueulokat. Je nekerolapa jünainmüin, o'utüneena aa'in jia sümaa jüchonnii je ojunnajinneerü tü jipiakat”.

Nujuittirüin Jesús tü oikkaatkalüirua

45 Shiasa süchikijee nüntüin Jesús Jerusalénmüin, nikerotokalaka sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Eesü nüpüla wane wayuu oikkaasüirua sünain süikkaain tü mürüt o'utinnajatkat aa'in nümüin Maleiwa. Nujuittirakalaka naya anooipa'amüin.
46 Nümakalaka sümüin:
—Tü nünüiki Maleiwa ashajuushikat paala sümaiwa, müsü mayaa: “Tü tepiakat, nachuntiajatü na tapüshikana tamüin sainküinjee mmakat süpüshua”, müshi. Otta jiakana, saa'u nnojolüin lotüin jukuaippa sünain jüikküin tü mürütkat, müsü aka saa'in shípia ka'ruwarannuu jütüma tü nipiakat —nümakalaka Jesús namüin.
47 Nu'ttakalaka Jesús sünain ekirajaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, no'utee aa'inchi Jesús. Müshi'iya aka naa'in na kojutkana sa'akajee tü wayuukolüirua.
48 Akatsa süka eein wayuu wainma nümaa waneepia sünain aapajaa nünüiki, mojushiikalaka shia namüin.

20

¿Jara laülaaka atüma Jesús?

1 So'u wane ka'i sünain yaain nikirajüin Jesús tü wayuukolüirua yala sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa je sünain nüküjain nüchiki niakai, chi O'tte'erüikai, namüin, narütkaakalaka nünainmüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana, oo'ulaka na karalouktamaajanakana, oo'ulaka na laülaashiikana naa'u na judíokana sünain namüin nümüin:
2 —¿Jara koonoloka pia süpüla pujuittirüin anooipa'amüin tü wayuu oikkaatkalüirua? ¿Jara ke'inaajalaka pia süpüla paa'inrüin shia? —namakalaka nümüin.
3-4 Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:
—Tasakirüin paala jia'aya: ¿Jara ke'inaajalaka Juan sünain owoutisaajaa? ¿Shi'inaajala wayuu, niataapa Maleiwa? Jüküjaa tamüin —nümakalaka Jesús namüin.

5 Naashajaajiraakalaka namüiwa: “Müleka ‘Nia Maleiwa’ wamüle,
‘¿Jamakalaka nnojoliika'a jünoujain nünüiki?’, meechi nia wamüin.
6 Oo'ulaka mojushiisü süpüla ‘Wayuu’ wamüinjanain, süka
nünüikimaajachin nia Maleiwa saajüin tü wayuukolüirua. Eesü süpüla
shi'ina'aleenain waya”, majiraashii naya nujuuna Jesús.
7 Nasouktakalaka joo nümüin Jesús:
—Nnojoishi watüjaain aa'u jaralin ke'inaajalain.
8 Nümakalaka joo Jesús namüin:
—Nnojoluja'a süpüla takü̇jüin jümüin jaralin ke'inaajalain taya —
nümakalaka namüin.

Nachiki na aa'inmajüliikana wane apain

9 Ayatshi Jesús sünain ekirajaa tü wayuukolüirua süka sukuaippa
tü kasa e'nnakat sainküin mma. Müshi nia: “Eetaalashi wane
wayuu ka'apainseshi. Nüpünajüin tü wunu'u kachonkot uuwa sulu'u.
Naa'inmajirüin wane wayuuirua tü nüpünajüinkat süka nu'unüin süpüla
kakaliaa sulu'umüin wane mma wattasü.
10 Je kettaapa süka'iya tü a'ttieekat süpüla sütpajünüin, nüjütüin
wane nüchepchia nanainmüin na aa'inmajüliikana sünain maa namüin:
‘Anakaja juluwataale tamüin süpüshi süchon tü ta'ttia jükotchajalakat,
tü tamüinjatkat jütüma saa'u takoroloin shia’. Otta chi nüchepchiakai,
ashe'ejünüshi natüma na aa'inmajüliikana. Ajütajaanüshi sümaa nno-
jolüin kasain najapüipain natüma.
11 Otta chi ka'apainseshikai süchikijee tia, nüjütakalaka joo wane
nüchepchiaya nii'iraka chi wane. Ashe'ejünataaja joo chii natümaya.
Ajütajaanüshi nia sümaa nnojolüin kasain nülü'üjaain natüma, süka
e'rüliin ma'i wayumüin naya.
12 Nüjütataaja'a joo wane'eya, apünüinsüirü joo wayuu nüjütüin nüka
chii. Eewaataaja'a joo chii natümaya sümaa nojunaain nia anooipa'amüin.
13 “Je chi ka'apainseshikai süchikijee tia, ‘¿Kaseerü cheje taa'inraka?’,
ma müsü naa'in. ‘Anashi tajütüle chi tachonkai aishikai ma'i tapüla.
Kojuttaajeechipa eera nia natüma’, müshi.
14 “Nayasa'a na aa'inmajüliikana ne'raiwa'aya chi nüchonkai chi
ka'apainseshikai nüpanapa seeiwa'aya nia, aashajaajiraashii naya: ‘Anii
chi ka'apainseinjachikai ouktapa chi nüshikai. Joo'uya wo'utaiwa naa'in
süpüla wayainjanain makatüin apüla shia’, müshii naya.
15 Nayu'lakalaka joo nia anooipa'amüin je no'utakalaka naa'in.
“Tasakirüin paala jia: ¿Kaseerü naa'inraka chi ka'apainseshikai naka na
aa'inmajülii e'rüliikana ma'i wayumüin?
16 Shiimüin sünain nüle'ejüin süpüla nu'utüinjatüin saa'in. Je
naa'inmajireerü tü na'apainsekat wayuu naatajatü”, nümakalaka Jesús
namüin.
Otta tü wayuukolüirua saapapa nünüiki Jesús, müshii naya:
—Kasataalejese nnojolüin alatüin wamüin tü alatakat namüin na
aa'inmajülii e'rüliikana wayumüin.
17 Niirakaakalaka joo Jesús namüin na laülaayuushiikana sünain
nümüin namüin:
—Müshi'iya aka jia saa'in na aa'inmajüliikana. Soto jaa'in tü ashaju-
ushikat paala jüchiki:
“Tü ipa ayouktünakat natüma na akumajüliikana miichi,
ekeraajüitpa sünain anain ma'i shia süpüla akumajia miichi”.
Otta tayakai, taya'aya chi ipa jiyouktakai.

18 Je sükajee tia, soto jaa'in wane kasa. Taya'aya chi Nüneekajalakai
Maleiwa, je chi eekai niyouktüin taya, amülouijeechi —nümakalaka Jesús
namüin.

Asakinnayaashi Jesús soo'opünaa tü neerü nümüinjatkat chi sülaülashikai mma

19 Otta na karalouktamaajanakana oo'ulaka na laülaashiikana na'akajee
na sacerdote judíokana, kee'ireesü ma'i naa'in nata'üleein Jesús so'u
ka'ikat tia, süka nayaawatüitpain saa'u sünain nayain müin aka naa'in
na aa'inmajülii e'rüliikana wayumüin sulu'u tü nüküjaitpakat achiki
Jesús. Otta nnojoishi nata'ülüin süka mmolüin naya seema tü wayuu
kamalainkat amüin nünüiki Jesús.
20 Najütakalaka wane wayuu ajayajüsüirua eekai anamiayaain
nünainmüin Jesús süpüla nasakirayaainjachin nia shii'iree niweetirüin
wane pütchi kasalajanainjatkat anainjee nia natüma nu'upala chi
sülaülashikai mma.
21 Namayaakalaka nümüin:
—Ekirajüikalee, watüjaa aa'uchi pia sünain shiimüin tü pümakat
sünain ekirajaa tü nuluwataakat anain Maleiwa, je sünain matüjüin pia
kachekalaa su'utku wayuu.
22 Wasakiree amüinchi pia sünain wane kasa: ¿Anashiisü saa'in pümüin
wawalaajüle tü neerü nümüinjatkat César chi joyotokai cha'aya Roma
sünain aluwatawaa saa'u mmakat, nnojottaapa anain? —namakalaka
nümüin.
23 Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin saa'u sünain naa'inreein kasa
mojusü nümüin, nümakalaka namüin:
24 —Iche'era tamüin wane neerü kachueera awalaajiapü'ükat nümüin
chi sülaülashikai mma, te'raiwa shia. ¿Jara kayaakuaka tü sünainkat?
¿Jara kanüliamaajachika shian? —nümakalaka namüin.
25 —Shia niyaakua oo'ulaka nünülia César tü sünainkat —namakalaka
nümüin.
Nüsouktakalaka Jesús:
—Tamüshii paala jia: Anakaja müleka jaa'inrüle tü nuluwataakat anain
César otta jaa'inrüinjatü tü nuluwataakat anain Maleiwaya —nümakalaka
namüin.
26 Na ajayajüshiikana, nnojotsü nountüin nantüin sünain wane pütchi
kasalajanainjatkat anainjee Jesús natüma. Ko'uko'utshii naya, süka
ponoin ma'i naa'in tü nüsouktiakat Jesús namüin.

Shiimüin ma'i naajüin Jesús tü oso'irawaakat aa'in

27 Süntakalaka wane wayuuirua judío kanüliasü saduceo nünainmüin
Jesús süpüla süsakirayaainjachin nia. “Nnojoleerü oso'irawaa aa'inyüü
süchikijee ouktaa”, müsü tü shikirajapü'ükat anain tü wayuukolüirua.
28 Namakalaka joo nümüin Jesús:
—Ekirajüikalee, müsü nünüiki Moisés wamüin sulu'u tü ashajünakat
paala: “Müleka ouktüle wane wayuu sümaa machoin nia, anashi müleka
niisarüle chi nimüliakai nüchukumüin süpüla kachooinjatüin tü jietkat
nütüma”, müsü.
29 Eetaashiija'a akaratshishii wayuu pawalaawashii. Ka'wayuuseshi chi
epayaakai sümaa ouktüin nia machoinwa'aya sümüin tü nu'wayuusekat.
30 Niisatkalaka chi nimüliakai sümüin tü jietkat. Ouktataashija chii'iya
nnojoiwa'aya kachooin sümüin tü jietkat.

31 Eisattaaja'a joo wane'eya nüchukumüin. Mataaja'a aka nakuaippa napüshua na akaratshishiikana awalayuwaa. Ouktüshii naya sünain machoin sümüin tü jietkat natüma.
32 Je oo'uwo'utpa na su'wayuusekana napüshua, ouktüsü mapa shia nachiiruajee.
33 Su'wayuuseshii napüshua na akaratshishiikana kataiwa'aya so'u. Wasakiree amüinchi joo pia soo'opünaa tia: So'u tü ka'ikat suso'iraainjateetkat o'u saa'in wayuu paajüin, ¿jaraleechi ka'wayuuseka tü wayuu ouktama'akat? —namakalaka na saduceokana nümüin Jesús.
34 Nüsouktakalaka Jesús:
—Sukuaippa tü wayuukolüirua maa'ulu yaa, ka'wayuusejiraasü.
35 Alu'ujasa tü wayuukolüirua eekai aneekünüin nütüma Maleiwa süpüla eeinjatüin nümaa süpüla ka'ikat süpüshua, oso'iraweerü aa'in süchikijee ouktaa. Je cha'aya nüma'ana Maleiwa, nnojoleerü pa'wayuuseewain.
36 Saa'u meenain aka naya saa'in nakuaippa na aapieekanairua chakana nüma'ana Maleiwa sümaa nnojoliin ouktüin naya, nnojoleena ka'wayuusein, nnojoleena kachooin. Nüchooin Maleiwa naya saa'u naso'iraainapain aa'in süchikijee ouktaa.
37 “Jia manoujainsaliikana sünain suso'iraainjatüin saa'in wayuu, soto jaa'in tü nüshajakat achiki paala Moisés soo'opünaa tü nümakat chi Maleiwakai nümüin pasanainjee sünain suwarala tü wunu'u jotüsükat: ‘Tayakai, Nümaleiwasekai Abraham, Nümaleiwasekai Isaac, Nümaleiwasekai Jacob’, müshi.
38 Tamüshii paala jia: Chi Maleiwakai, nnojoishi Sümaleiwasein wayuu ouktüsü. Sümaleiwase eekai katüin so'u, süka katüin no'u naya wayuukana nümüin Maleiwa”, nümakalaka Jesús namüin.
39 Müshii joolu'u wane na karalouktamaajanakana:
—Ekirajüikalee, lotüsü ma'i tü püküjaitpakat namüin na saduceokana —namakalaka nümüin.
40 Mmolüinapa joo na saduceokana je na wayuukana napüshua seema asakiraa Jesús nachikua sünain wane kasa.

Asakinnüshii na wayuukana nütüma Jesús

41 Aashajaashi joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua:
—Naashin wane wayuuirua: Chi Cristokai anülia, nuu'uliwo'ulaa ne'e David. ¿Jamüsü sümaka'a tia?
42-43 Soto jaa'in nünüiki David, tü nümakat paala sulu'u tü karaloukta kanüliakat Salmos:
“Müshi chi Maleiwakai nümüin chi Tasenyotsekai:
‘Kojutshaatashi pia tatüma.
Püikkalaa puluwataaiwa tekialu'ujee.
So'u wane ka'i, tayamüleerü tü pü'ünüükalüirua süpüla malainjatüin shiairua püpüla’ ”.
44 “Tasenyotsekai” nümüleje'e David nümüin Cristo, ¿jamakuaippalin-jachi nuu'uliwo'ulaaka'a ne'e nia? —nümakalaka Jesús namüin.
45 Aashajaashi joolu'u Jesús namaa na nikirajüinkana sünain saapajüin nünüiki tü wayuukolüirua süpüshua:
46 “Jalia jia suulia ashataa nakuaippa na karalouktamaajanakana waraitteekana ma'i aa'in cha'aya metkaaralu'upünaa sünain kashe'iin naya kuluulu anasü shii'iree nasaküneein sütüma wayuu. Je sulu'u tü ekirajüleekat je sünain wane mi'iraa, ojoyolooshii naya na'aka na laülaayuukana süpüla kojutüinjanain naya sütüma wayuu.

47 Otta e'ike'etshii wayuu eekai ouktüin su'wayuuse shii'iree naapaweein
sükorolo. Je süchikijee, kama'ashii naya sünain nachuntayaain nümüin
Maleiwa su'upala wayuu shii'iree kojuteein naya sütüma. Alana'aleejeeria
ma'i sünain süsalain naya nütüma Maleiwa saaliijee tia”, nümakalaka
Jesús namüin na nikirajüinkana.

21

Tü asülajuushikat sütüma wane wayuu oukta a'wayuuset

1 Nüikkalaakalaka Jesús yala peje sünain tü kojon ejitünakat alu'u tü
neerü asülajünüinjatkat nümüin Maleiwa. Ni'rakalaka tü wayuukolüirua
washinnuukana sünain ejitaa sünneetse sulu'u.
2 Süntakalaka wane wayuu müliasü oukta a'wayuuset. Shijitakalaka
piamasü neerü kachueerachen ne'e.
3 Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:
—Tamüshii paala jia: Alana'aleesia ma'i nümüin Maleiwa tü shijitakat tü
wayuukot oukta a'wayuusetkat suuliale'eya tü shijitakat tü wayuukolüirua
süpüshua.
4 Na washinnuukana, nejitüin tü süpütaalakat nanneetse. Alu'usa
shiakat, mayaainje müliain ma'i, shijitüin süpüshua tü sünneetse
süma'anajatkat —nümakalaka Jesús namüin.

Tü kasa ee'iyataainjatkat süpülapünaa niitaain Cristo

5 Yootüshii waneeirua na nikirajüinkana Jesús sünain namüin:
—Anashaatasü ma'i tü a'waajüleekat Maleiwa. Anasü ma'i shipitüin
tü ipakat je tü kasa aapuushikat nümüin Maleiwa süpüla anainjatüin
shiyolojo yaa sulu'upünaa —müshii naya.
Nümakalaka Jesús namüin:
6 —Süpüshua türa ipa ji'rakat joo müinma'a yaa, ojuttinneerü shia
mmolu'umüin sünain süsolojüneerüin so'uweena wane ka'i.
7 Nasakirakalaka na nikirajüinkana:
—Ekirajüikalee, ¿joujaleerü sujuttinnaka tü a'waajüleekat Maleiwa?
¿Je kasa shiyaawaseetka wamüin süpüla watüjaainjatüin saa'u sünain
sülü'ülüin ka'ikat tia?
8 Nüsouktakalaka Jesús: “Anteerü wayuu wainma sünain maa:
‘Taya'aya Cristokai’, meena. Pülashii naya nütüma Maleiwa naashin.
‘Alü'ütsü sükalia süpüla saja'lajaainjatüin tü kasakat süpüshua’, meena
naya. Jalia jia suulia anouja'alaa na'alain na wayuukana, suulia
jüüjü'ülaajüin jia sümüin tü nekirajakat anain.
9 Ja'itaina jia aapüin süchiki kasachiki sainküin mmakat süpüshua,
nnojo jainkuuin aa'in sütüma. Ja'itakaje tiairua, nnojotsü shiain shiyaawa-
sein sünain süntüitpain tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasakat süpüshua.
Alatüinjatia ne'e kasa eekai müin aka tüü süpülapünaa süntüin ka'ikat
tia”, nümakalaka Jesús namüin.
10 Ayatshi Jesús ekirajüin na nikirajüinkana: “Atkaajiraajeerü wayuu
sainküin mmakat süpüshua.
11 Mülieerü ma'i saa'in wayuu sütüma jamü je sütüma ayuulii sainküin
mma. Je akutkujaweerü tü mmakat sainküin mma. Je ainkuujeerü ma'i
saa'in tü wayuukolüirua sütüma tü kasa ee'iyataajeetkat chaa iipünaa
sirumatu'u.
12 “Otta süpülapünaa sülatüin tü takü̈jaitpakat achiki jümüin,
ata'ünneena jia sütüma wayuu sünain müliain ma'i jaa'in sütüma saaliijee
kojutüin tanülia jütüma. Asha'wale'enneena jia sulu'u tü ekirajüleekat
namülatu'u na laülaayuukana judíokana süpüla jüsouktüinjanain

namüin saa'u tü jünoulakat. Je o'uninneena jia natüma nanainmüin
na sülaülashiikana mma süpüla jikerotinneenain natüma sulu'umüin tü
kaatsetkat.
13 Je sükajee jüsoukteenain saa'u tü jünoulakat, atüjaaneechi aa'u taya
natüma na sülaülashiikana mma.
14 Je so'u ka'ikat tia, nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jüsouktüinjatkat
aka namüin.
15 Kekiijeena jia tatüma je taapeerü jümüin tü pütchi jüsouktüinjatkat
aka namüin na ji'ipolokana. Je iseerü nachiki na'ülüjaain jümaa, süka
pansaajeerüin ma'i tü jüsouktiakat ne'ipajee.
16 Aapüneerü jikii nütüma jüshi otta jii je juwalayuu je nütüma chi
eekai ja'aleewain. Nnojolii ne'e nayain namüiwa katümasireenain na
ji'ipolokana. Je eeshii ja'aka eekai nnojoleenain o'ttooin suulia o'utinnaa
aa'in natüma na sülaülashiikana mma.
17 Je saaliijee jünoujain tanain, maalinjeena jia süpüla wayuu süpüshua.
18 Akaajasa jiakana, nnojo mmolüin jia seema tü na'ürülakat, süka
shiimüin sünain taa'inmajeenain jia noulia. Jünouja jümaala tü tamakat
joolu'u jümüin: Nnojoleena jia ayüülajünüin tatüma.
19 Je müleka jüchecherüle jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat, ayateena
jia o'tte'ennüin tatüma.

20 “Je wanaa sümaa nashutüin Jerusalénmüin na jü'ünüü gentilekana
sümaa suukaajüneerüin tü pueulokot natüma suulia sujuinnajüin wayuu,
jütüjaajeerü aa'u sünain sülü'ülüin tia ka'i sujuttinnüinjatkat o'u tü
a'waajüleekat Maleiwa.
21 Je so'uweena ka'ikat tia, na wayuu kepiakana sulu'u tü mmakat
Judea, anakaja müleka na'luwataale sa'akamüin tü uuchikat süpüla
nanujulaainjanain cha'aya. Je tü wayuuirua yaasükat sulu'u Jerusalén,
anasü müleka sujuittüle sulu'ujee. Je tü waraittüsükalüirua anooipa'a,
anasü müleka nnojorule shikerolüin yala sulu'umüin süpüla asaajaa
sükorolo.
22-23 ‘Aisha'ajaa’ meerü tü wayuu eekai ipoolüin je eekai sütulayülüinya
süchon so'u ka'ikat tia, süka kapüleejeerüin ma'i süpüleerua awatawaa.
Tüü, shieerü sükaliaka süsalainjatüin saainjala wayuu süpüla shiker-
aajüinjatüin süpüshua tü ashajünakat achiki paala. Miyo'u ma'i tü müliaa
shi'reetkat tü wayuukolüirua sainküin mmakat tüü sütüma nü'ürüla
Maleiwa saaliijee saainjala.
24 O'utüneerü aa'in wainma wayuu natüma na gentilekana sünain
tia atkawaakat. Je eekai apütaain sünain katüin so'u, ata'ünneerü
süpüla e'ikajünaa chaa watta sulu'umüin wainma mma naatawai. Je
na gentilekana, o'tteena naya sünain laülaain saa'u Jerusalén. Nno-
joleena oo'ulaain naya suulia aluwatawaa süma'inru'u ayatüin tü ka'i
aapünakat namüin nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa”, nümakalaka
Jesús namüin na nikirajüinkana.

25-26 Ayatshi Jesús sünain aküjaa namüin na nikirajüinkana süchiki tü
alateetkat so'uweena wane ka'i. Müshi nia namüin: “Akaweeria takalia
tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Ee'iyataajeerü tü shiyaawasekalüirua
eejee chi ka'ikai, chi kashikai, je tü jolotsükalüirua süpüshua, süpüla
sütüjaainjatüin saa'u wayuu sünain teitaain. Ojunuwaajeerü tü
jolotsükolüirua iipünaajee. Otta yaa mmolu'u, ko'lotüinjeerü ma'i tü
palaakat sümaa ko'ontüin shia. Ayo'ujaajeerü saa'in wayuu süpüshua
sütüma, süka nnojolüin sütüjaain saa'u tü o'otaainjatkat yaa saa'u
mmakat.

27 Otta so'uweena ka'ikat tia, shi'reechi taya wayuu, tayakai, chi
Shipayakai Wayuu, sünain antaa sa'aka wane siruma. Anashaateerü
ma'i tü tantiakat, süka tanteechin sünain pülashin je sünain e'itaaushin
nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa wanaa nümaa. Je sütüjaajeechi aa'u
taya sünain ajütüüshin nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa.
28 Je su'ttapa sünain sükutkujaain tü kasakat chaa iipünaa, anakaja
eejeerüle jaa'in sünain tale'ejüinjachin. Nnojolumaateerü mojuin jaa'in,
süka taashimaateenain jia suulia kaainjalaa", nümakalaka Jesús namüin.
29 Nikirajakalaka joo naya süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat
sainküin mma. Müshi Jesús namüin: "Soto jaa'in sukuaippa tü wunu'u
'higuera' münakat.
30 Wanaa sümaa iyotüin süpana tü wunu'ukot, jütüjaa aa'ulu sünain
sülü'ülüin süpüla sü'itüin iiwa.
31 Aka'aya ji'rapeena tü takü̇jaitpakat achiki jümüin, jütüjaweerü aa'u
sünain sülü'ülüin nükalia Maleiwa süpüla aluwatawaa.
32 "Shiimüin ma'i tü tamakat jümüin, tü wayuu eejeetkat wanaa sümaa
ka'ikat tia, nnojoleerü ouktüin süpülapünaa sülatüin süpüshua tü kasa
takü̇jaitpakat achiki jümüin.
33 Taso'iree aa'inchi jia joolu'u sünain wane kasa: Mayaainje
saja'tteerüin tü kasakat cha'aya iipünaa oo'ulaka yaa mmolu'u so'uweena
wane ka'i, tü pütchi tekirajapü'ükat anain jia, ayateerü süpüla ka'ikat
süpüshua", nümakalaka Jesús namüin.
34-35 Nüso'irakalaka Jesús naa'in na nikirajüinkana süpüla eeinjatüin
naa'in sünain nükalia chi Shipayakai Wayuu. Müshi nia namüin:
"Shiimüin sünain taluwataajeechin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, saa'u
tü wayuukolüirua ütamüinre'eya so'uweena wane ka'i. Müleka jülüjüle
jaa'in ne'e emi'ijaa, eperuwaa oo'ulaka ekawaa, je müleka jüshapataale
aa'in saa'u tü jiküinjatkat, nnojoliishiija'a yapain jia sünain a'atapaa taya
sükajee tia.
36 Anakaja müleka jülüjüle jaa'in tü takaliakat waneepia, sümaa
jüchuntüin nümüin Maleiwa süpüla süchechennajatüin jaa'in sünain
tü jünoulakat su'unnaa tü kasa mojusü alateetkat, suulia japüijain jia
tamülatu'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu", nümakalaka Jesús namüin.
37 Eepü'üshi Jesús so'uka'i sünain ekirajaa wayuu yaa sulu'u tü
a'waajüleekat Maleiwa. Shiasa sa'wai, eepü'üshi nia saa'u tü wutaikat
kanüliasü Olivos.
38 Je wainma wayuu antapü'ükat watta'a maalü sulu'umüin tü
a'waajüleekat süpüla saapajüin nünüiki.

22

Judas, aapeeshi nikii Jesús

1 Alü'ülaasü joo sükalia tü mi'iraakat "Pascua" münakat,
ekaanapü'ükat anain tü pan ma'akasatkat soolojia.
2 Je na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana, oo'ulaka
na karalouktamaajanakana, nachajaain sukuaippa nu'utia naa'in Jesús.
Saa'ujee mmolüin naya neema na wayuu nümaajanakana Jesús, mo-
jusheekalaka shia namüin.
3-4 Otta müshia Judas Iscariote, napüshi na polooshiikana pi-
ammüin Aluwataaushikana, jüüjüüsü naa'in sümüin nünüiki Satanás chi
sülaülashikai yolujaa. Nu'unakalaka Judas nanainmüin na laülaashiikana
na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na sülaülashiikana suwaariase

tü a'waajüleekat Maleiwa süpüla naashajaain namaa süchiki aapaa nikii Jesús.

5-6 Talatakalaka ma'i naa'in nayakana. “Wawalaajeechi pia müleka pükaaliijüle waya sünain ata'ülaa Jesús sujuuna tü wayuukolüirua nümaakat”, namakalaka nümüin Judas. “Meerüja”, müshi nia sünain nüchajaain sukuaippa aapaa nikii Jesús sujuuna tü nümaajatkat.

Tü nümakat Jesús sünain tü ekawaakat shikiira “Pascua”

7 Je sünain tü mi'iraakat Pascuakat anülia, antüsü joolu'u tü ka'ikat o'utünakat o'u naa'in wane anneetchon süpüla ekünaa.

8 Nüjütakalaka Jesús Pedro je Juan sünain maa namüin:

—Ju'una jumata pueulopa'amüin yapaiwa jütüma tü weküinjatkat sünain tü mi'iraakat —nümakalaka namüin.

9 —¿Jalasü pücheküin süpüleerua wekeraajüin shia? —namakalaka nümüin.

10 Nüsouktakalaka joo Jesús namüin:

—Cha'aya sulu'u tü pueulokot, eejeechi jüpüla wane wayuu alü'üjüshi amüchi sümaa wüin. Ju'una nüchiirua eemüinre nikerolüin sulu'umüin wane miichi.

11 Meenakalaka jia nümüin chi nipiajachikai: “Aluwataashi nünüiki chi Ekirajüikai süpüla wasakirüin sünain jaralüin tü paü nikaainjatkat alu'u tü Pascuakat namaa na nikirajüinkana”.

12 Nii'iyateerü jümüin wane paü miyo'u saa'ujeesü tia miichikat kalu'usü korolo. Anakaja jikettaajüle tü paükat wapüla —nümakalaka Jesús namüin.

13 O'una müshiija joo naya sulu'umüin tü pueulokat. Ayatsia tü nüküjakat achiki Jesús namüin. Nekeraajakalaka tü paükat süpüla neküinjatüin tü Pascuakat yala sulu'u.

14 Shiasa joo aipa'a keraapa tü paükat natüma, nüntakalaka Jesús namaa na Aluwataaushikana sünainmüin tü ekawaakat.

15 O'ttüshi joolu'u Jesús sünain aashajawaa namaa:

—Süchuntatüjülia taa'in shii'iree tekeein jümaa tü Pascuakat süpülapünaa te'rüin tamüliala.

16 Shiimüin sünain nnojoleechin eküin taya tachikua tüü wane'ere'eya süntapa nükalia Maleiwa süpüla aluwatawaa shikeraajapa tü ashajünakat tachiki —nümakalaka Jesús namüin.

17 Naapaakalaka joo Jesús wane iita kalu'usü wiino sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nümakalaka namüin na nikirajüinkana:

—Na. Jüsa jümaala wane'ewa'ire jukua.

18 Tamüshii paala jia: Je joolu'u yaajee yaa, nnojoleechi taya asüin tüü tachikua wane'ere'eya tasüin so'uweena wane ka'i cha'aya nüma'anamüin chi Maleiwakai chaa eere nuluwataain.

19 Naapaakalaka wane pan sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshaletakalaka shi'ipawalin shia namüin na nikirajüinkana sünain nümüin namüin:

—Maa aka taapüin joolu'u jümüin tü pankat, meechia taya sünain aapajiraain tekii jaa'u jiakana. Tü waa'inrakat joolu'u, süpülajatü jaa'inrüin waneepia süpüla sotüinjachin jaa'in taya —nümakalaka Jesús namüin.

20 Akaajaa tü naa'inrakat süka tü iitakat kalu'ukot wiino. Süchikijee nekaain, naapaakalaka shia sünain nümüin namüin:

—Asüüshikat tüü, anuu jüsüitpain joolu'u, müsü aka sukuaippa tü tasha amülainjatkat süpüla nikeraajüinjatüin chi Maleiwakai tü pütchi

jeket pansaatüjütkalia nütüma je süpüla sülatinnajatüin saainjala wayuu
süpüshua.
21-22 Ayatüshi Jesús sünain aashajawaa namaa:
—Shiimüin sünain to'utinneechin aa'in maa aka tü ashajünakat paala
tachiki tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Otta chi wayuu aapüinjachikai
tekii, alu'uleekaija'a ma'i nia, süsaleechika'a —nümakalaka namüin.
23 Otta na nikirajüinkana, nasakirajiraakalaka sünain jaralin na'akajee
chi aapüinjachikai nikii.
24 Je süchikijee, o'ttüshii naya sünain a'ülüjaajirawaa saa'u jaralin chii
miyo'uin na'akajee.
25 Anuu tü nümakat Jesús soo'opünaa tia: “Na laülaashiikana naa'u na
gentilekana, naluwataain naya pejeewa.
26 Otta jukuaippa jiakana, nnojotsü müinjatüin. Chi wayuu laülaweekai
ja'aka, acheküshi jüüjüüinjachin jümüin jüpüshua.
27 Sa'aka wayuu maa'ulu yaa, ¿jarai chi kojutkai atümaa? Aashin niain
chi aikkalaakai süpüla ekawaa, nnojoishi niain chi e'ikajüikai eküülü
amüinyüü. Alu'ujasa tayakai ja'aka, müshi aka taya saa'in wane e'ikajüi
eküülü, süka jüüjüüin jümüin waneepia.
28 “Süka nnojolin jüyüülajüin taya su'unnaa tü müliaa te'rapü'ükat,
29-30 taneeküin jia süpüla tamaainjanain jia cha'aya nümaa Maleiwa.
Je süka te'itaanüin nütüma chi Tashikai süpüla aluwatawaa, te'itaweena
jia so'uweena ka'ikat tia süpüla aluwatawaa naa'u na wayuu Israelkana,
na polooshiikana piammüin e'irukuu, je ekeena jia tamaa cha'aya saa'u
sa'aniraaitpain jukuaippa tamaa”, nümakalaka Jesús namüin na niki-
rajüinkana.

Pedro, ounjulajeechi nüchiki Jesús

31 Aashajaashi joo Jesús nümaa Pedro:
—Tawala Simón, paapa tü takü jainjatkat pümüin. Achuntünüshii jia
nütüma Satanás süpüla nuu'ulaküinjatüin jaa'in.
32 Otta paa'u piakai, achuntüshi taya nümüin Maleiwa süpüla
püchecherüinjatüin paa'in sünain tü pünoulakat. Mayaainje
püyüülajüinjachin taya, ayaawajaweechi pia paa'in püchikua. Shiasa
piyaawajaapa paa'in, anashi müleka pükaaliijüle na puwalayuukana
süpüla nanoujainjanain waneepia —nümakalaka Jesús nümüin.
33 Nüsouktakalaka Pedro:
—Senyotkalee, nnojoireeja ma'i tayüülajüinjachin pia, ja'itaichi
ata'ünnüin taya sulu'umüin tü kaatsetkat, ja'itaichi to'utüneein aa'in
saaliijee tanoujain pünain —nümakalaka nümüin.
34 —Pedro, tamüshi paala pia: So'ule'eya aikat tüü, süpülapünaa
ni'yalajüin wane kaliina, aattajiraweechi pia paa'u apünüintua sünain
pi'raajüin taya —nümakalaka Jesús nümüin.
35 Müshi joo Jesús namüin napüshua na nikirajüinkana:
—Soto jaa'in tü ka'i taluwataaka'inka o'u paala jia, wanaa sümaa
nnojoliin jülü'üjüin jünneetse oo'ulaka jükapateetse oo'ulaka shii'iratia
tü jüsapaatsekat. ¿Eesüsa'aya kasa che'ojaaka jümüin jukualu'u? —
nümakalaka namüin.
—Nnojotsü kasain che'ojaain wamüin —namakalaka nümüin.
36-37 Asouktüshi Jesús:
—Alu'ujasa müinma'a yaa, müleka kanneetsere jia, acheküsü jülü'üjüin.
Je müleka kama'anale jia kapateerü, anasü müleka jülü'üjüle. Müleka
che'ojaale jümüin chajaruuta süpüla eejirawaa, anashii müleka juikküle

tü jüshe'inpalajanakat süpüleerua. Soto jaa'in tü ashajünakat paala tachiki: “Kaainjarai nia saa'in namüin na wayuukana”, müsü. Anashii jütüjaale saa'u tü pütchikat sünain sülü'ülaain shikeraajüin ju'upala —nümakalaka Jesús namüin.

38 —Senyotkalee, anuu piamasü chajaruuta wama'ana —müshii naya nümüin.

Nümakalaka Jesús namüin:

—Anasü woo'ulaale joolu'u suulia waashajaain süchiki eejirawaa.

Aashajaashi Jesús nümaa chi Nüshikai

39 Nu'unakalaka joo Jesús namaa na nikirajüinkana eemüin tü wutaikat “Olivos” münakat eepü'üle noutkajaapü'üin.

40 Je nantapa chamüin, nümakalaka Jesús namüin:

—Anashii müleka jüchuntüle joolu'u nümüin Maleiwa suulia nuu'ulakajüin jaa'in Satanás —nümakalaka namüin.

41 Nükatalaakalaka joo Jesús noulia na nikirajüinkana mamüin aka tüsa sünain nüsapainkain nia süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa:

42 “Taata Maleiwa, müleka pücheküle, anasüje puu'ule'erüle toulia tü müliaa te'reetkat joolu'u. Akatsa nnojolüin shiainjatüin paa'inrüin tü tachekakat ne'e tamüiwa, shia paa'inrüinjatka tü püchekakat tapüleerua”, nümakalaka Jesús nümüin Maleiwa.

43-44 Nüntakalaka joo wane aapiee nüma'anajee Maleiwa süpüla nüchecherüinjatüin naa'in Jesús, süka mojuin ma'i naa'in sünain achuntaa nümüin Maleiwa. Keraawataashi Jesús, mataasü aka saa'in isha tü nirakat sünain shipittüin mmolu'umüin.

45 Shiasa süchikijee naashajaain nümaa Maleiwa, nüsha'walaakalaka sünain nürütkaain nanainmüin na nikirajüinkana eere natunkaja'attaain nüpüla saa'ujee mojuin ma'i naa'in nayakana.

46 —¿Jamüshii jia jutunkajaka'a ma'i? Jütamaajaa jumaala. Anashii müleka jüchuntüle joolu'u nümüin Maleiwa suulia nuu'ulakajüin jaa'in Satanás —nümakalaka namüin.

Ata'ünnüshi Jesús

47 Wanaa sümaa naashajaain Jesús namaa na nikirajüinkanairua, nantapaatakalaka wane wayuuirua wainma nüchiiruajee Judas chi napüshikai na polookana piammüin. Nürütkaakalaka nünainmüin Jesús sünain nuusajüin nia.

48 Nümakalaka Jesús nümüin:

—Judas, ¿paapüinra ma'i tekii süka wane achu'nnaa, tayakai, chi Shipayakai Wayuu?

49 Na nümaajanakana Jesús, nayaawatapa aa'u tü alatajatkat nümüin, müshii joolu'u:

—Senyotkalee, ¿acheküsü wayuutüin wachajaruutse noo'omüin? —namakalaka nümüin.

50 Nuwatakalaka wane chi nikirajüinkai Jesús noo'omüin wane nüchepchia chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana. Nüchoto'oleekalaka tü nüche'e nikialu'ujeejatkat.

51 —Juu'ulaa jümata suulia tü jashieekat —nümakalaka Jesús namüin sünain ni'itaain najapü saa'u nüche'e chi wayuukai süpüla anain süchikua.

52 Je nünüiki Jesús namüin na antakana nünainmüin, na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na sülaülashiikana suwaariase tü a'waajüleekat oo'ulaka na laülaashiikana naa'u na judíokana:

—¿Ka'ruwaraiyaa taya jaa'inru'u jüntakalaka tanainmüin sümaa wunu'u oo'ulaka chajaruuta jajapulu'u süpüla jüta'ülüinjachin taya?
53 ¿Jamüshi nnojoika'a jüta'ülüin taya paala cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa eere tekirajapü'üin ju'upala? Antüshii jia tanainmüin joolu'u süse'eru'upünaa ai, süka jüüjüüin jia sümüin nünüiki Satanás chi sülaülashikai piyuushi —nümakalaka namüin.

Aattajaashi Pedro

54 Nata'ülakalaka Jesús sünain no'unirüin nia yalajee nipialu'umüin chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana. Otta müshia Pedro, nünanajakalaka nüchiirua ka'yatalu'ujee.
55 Shiasa nantapa chamüin cha'aya sulu'umüin nüpaatiase chi laülaashikai, achuwajaashii siki pasanain sünain tü paatiakat eere joyojoyolüin naya sü'ütpa'a. Otta müshia Pedro, ojoyolooshi na'aka.
56 Je wane nüchepchia chi laülaashikai, shi'rüin Pedro so'u suwarala tü sikikat. Shiirakaakalaka ma'i nia.
—Nia'asa chi nümaapü'ükai chi ata'ünnakai chii —sümakalaka namüin na wayuukana.
57 Otta müshia Pedro, naattajaakalaka suulia tü wayuukot:
—Nii waa'iraa, nnojoishi te'raajüin chi pümakai tamüin —nümakalaka sümüin.
58 Shiasa mapa, niirakaakalaka joo wane wayuu nümüin Pedro sünain nümüin nümüin:
—Aashin piayaain wane nütünajut chi wayuukai ata'ünnakai.
Nüsouktakalaka Pedro nümüin:
—Nnojo, nnojoishi tayain —nümakalaka.
59 Shiasa mapa, maa aka wane oora süchikijee, nümakalaka emetut wane wayuu:
—Shiimüin sünain nümaapü'üin chira wayuukai, süka Galileaje'ewalin nia wanaa nümaa.
60 Nüsouktakalaka Pedro:
—¿Kasakai wayuu tia? Nnojoruleeja tatüjaain aa'u tü paashajaakat achiki —nümakalaka.
Shiasa wanaa ma'i sümaa naashajaain Pedro, akootole'erajaashi chi kaliinakai.
61 Otta müshia chi Senyotkai yaa ka'yatalu'u nünain Pedro, nujununtaakalaka sünain niirakaain ma'i nümüin Pedro. Sotokalaka naa'in Pedro tü nümakat Jesús paala nümüin: “So'ule'eya aikat tüü, süpülapünaa ni'yalajüin wane kaliina, apünüintueechi taya punujulajüin achiki sünain pi'raajüin taya”.
62 Nujuittaakalaka Pedro yalajee yala sünain mojuin ma'i naa'in. Miyo'u ma'i ni'ira sünain a'yalajaa.

Mee'erapalashi Jesús sütüma wayuu

63 Je na wayuukana ata'ütkana Jesús, o'ttüshii sünain neme'erainpalain nia je sünain nashe'ejüin nia.
64 Ne'itaain wane kuluulu nu'upa'apünaa sümaa namüin:
—Müleka chajeejachire pia eejee Maleiwa, püshantaja saa'u jaralin ashe'etüin pia —namakalaka.
65 E'rüshii ma'i wayumüin sulu'u nanüiki nümüin.

Asakinnayaashi Jesús natüma na laülaayuukana

66 Shiasa mapa ja'yuupa, outkajaashii napüshua na laülaayuukana. Eeshii na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka

na karalouktamaajanakana. O'uninnüshi Jesús nanainmüin süpüla
nüsakiijünüinjachin natüma.
67 —¿Shiimüinjasa sünain piain Cristoin Nüneekajalakai Maleiwa?
Pükaja wamüin —namakalaka na laülaayuukana nümüin.
Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:
—Müleka “taya'aya” tamüle jümüin, nnojoleerü jünoujain tanüiki.
68 Je müleka jiale asakinnüin tatüma sünain wane kasa, nnojoleena
asouktüin jia te'ipajee.
69 Je joolu'u mapeena, eejeechi taya, chi Shipayakai Wayuu, nümaa
Maleiwa Pülashikai sünain joyotüin nikialu'ujee, saa'u kojutüin taya
nütüma —nümakalaka Jesús namüin.
70 Nasakirayaakalaka nia nüchikua:
—¿Pia chi Nüchonkai Maleiwa paajüin? —namakalaka nümüin.
—Aa, shiimüin sünain tayain chi jümüichipakai achiki —nümakalaka
Jesús namüin.
71 —Waapüitpa'asa nünüiki sünain niain chi Nüneekajalakai Maleiwa
naajüin, chi Nüchonkai Maleiwa naajüin. Nnojolüitpa che'ojaain wayuu
wamüin aküjüinjatkat nüchiki süpüla kasalajanainjatüin tü nümakat
watüma —namakalaka joo na laülaayuukana.

23

Asakinnüshi Jesús nütüma Pilato

1 Nasha'walaakalaka joo na laülaayuukana napüshua süpüla namaain-
jachin Jesús eemüin Pilato chi Romaje'ewaikai sülaülashikai tü mmakat
Judea so'u ka'ikat tia.
2 O'ttüshii joo naya sünain aküjaa na'alain nümüin Pilato sünain
kaainjaralin Jesús naajüin. Anuu tü namakat:
—Nikirajüin tü wayuukolüirua süpüla kanainjachin saa'in chi Césarkai
je süpüla nnojolüinjatüin saapüin tü neerü nüchuntakat wamüin. Müle'o
ma'i tü e'raakat wayumüin nüma'ana. Nia Cristokai naashin, wane
aluwataai, süka chajeejachin nia eejee Maleiwa naashin.
3 Nüsakinnakalaka Jesús nütüma Pilato:
—¿Pia'aya chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío?
Nüsouktakalaka Jesús:
—Shia'aya tia pümakat.
4 Nüküjakalaka joo Pilato namüin na laülaashiikana na'akajee na
sacerdote judíokana oo'ulaka sümüin tü wayuukolüirua eejatkalüirua:
—Nnojotsü tantüin anain wane aainjalaa nünain süpüla süsalainjachin
nia tatüma saa'ujee —nümakalaka.
5 Masütaajusalii joo naya sünain mojuin nanüiki nümüin Jesús:
—O'ttüshi nia sünain ekirajaa wayuu cha'aya Galilea, je antüichipa
yaamüin yaa Jerusalénmüin süpüla sütkaajiraainjatüin tü wayuukolüirua
süpüshua yaa sulu'u tü mmakat Judea sütüma tü nikirajakat anain sümüin
—namakalaka nümüin Pilato.

Asakinnayaashi Jesús nütüma Herodes

6 Je Pilato, sütüma tü namakat nümüin, nüsakirüin naya sünain müleka
cheje'ewaire Jesús Galileajee.
7 Mayaashi nütüjaain saa'u sünain Galileaje'ewalin nia, nüjütakalaka
nia nünainmüin Herodes chi sülaülashikai Galilea, süka yalajachin nia
Jerusalén wanaa sümaa tia.

8 Talatüsü ma'i naa'in Herodes nüntinnapa Jesús nünainmüin.
Saa'u naapapü'üin nüchiki, ni'reepü'üin ma'i nia. Ni'reein süpüla
naa'inrüinjatüin Jesús nu'upala wane kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa
nümüiwa.
9 Kama'a ma'i Herodes sünain nüsakirayaain Jesús. Otta müshia Jesús,
nnojoishi asouktüin. Ko'uu müshi nuulia.
10 Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka
na karalouktamaajanakana, sha'washawatshii nü'ütpa'a Herodes sünain
emetuluin nanüiki, “Wayuu kaainjarai nia”, sünain namüin nümüin Jesús.
11 Püla aa'inchii Herodes oo'ulaka tü nüsurulaatsekalüirua nuulia Jesús.
Na'atakalaka wane ashe'inyüü anasü nünain, maa aka saa'in nüshe'in
wane aluwataai saa'u mma, süpüla neme'erainpalain nia. Nüjütakalaka
nia nüchikua nünainmüin Pilato.
12 Je paala, mojaawapü'üshi Herodes nümaa Pilato. Anaawaleeshii naya
so'u ka'ikat tia.

Oonooshi Pilato sümaa tü wayuukolüirua

13 Nükotchajaakalaka joolu'u Pilato na laülaashiikana na'akajee na
sacerdote judíokana je na laülaayuukana je tü wayuukolüirua
14 sünain nümüin namüin:
—Aashin jüntirüin chi wayuukai tamüin, sünain nikirajüin tü
wayuukolüirua süpüla kanainjachin saa'in César jaajüin. Saa'in tamüin,
süchikijee tasakirüin nia ju'upala, nnojotsü tantüin anain tü naainjala
jüküjakat achiki tamüin.
15 Akaajaa Herodes, nüle'ejirüin chi wayuukai wanainmüin nüchikua,
süka nnojolin nüntüin sünain wane kaainjalaa nünain. Akaajaa
jiakanaya, jütüjaa aa'uchi sünain nnojolüin wane aainjalaa süpüla
waapüinjatüin nikii sünain ouktaa.
16 Anashi tajütirüle nia süchikijee ta'yaajirüin —nümakalaka Pilato
namüin na wayuukana.
17 (Eesü wane kasa naa'inrapü'üin Pilato su'unna'awai tia mi'iraakat.
Nujuittirapü'üin wane püreesashi namüin na judíokana.
18-19 Eejachikalaka wane püreesashi kanüliashi Barrabás. Ata'ünnüshi
nia saaliijee nütke'erüin wayuu nümaa chi sülaülashikai mma cha'aya
Jerusalén je saaliijee o'utaa saa'in wayuu.)
Namakalaka joo na wayuukana süka nekiisa nümüin Pilato:
—Pu'uta naa'in Jesús. Püjüta nüchiki Barrabás.
20 Naashajaakalaka joo Pilato namaa na wayuukana nüchikua shii'iree
nüjütireein Jesús.
21 Otta na wayuukanairua, nayouktüin nüjütünüinjachin.
—Püchitira saa'u kuruusa —namakalaka sünain a'waataa.
22 Naashajaakalaka Pilato namaa nüchikua, apünüintuairü süka tüü.
Nümakalaka namüin:
—¿Jamüshi takacherirüinjachika'a nia? ¿Kasa naainjalaka? Nnojotsü
tantüin anain wane naainjala süpüla taapüinjatüin nikii süpüla ouktaa.
Anashi tajütirüle nia süchikijee ta'yaajirüin.
23 Otta müshi'iya na wayuukanairua, masütaajusalii sümaa nekiisa:
—Püchitira saa'u kuruusa.
Nountakalaka noonooin Pilato sümaa tü nachuntakat.
24 —Taa'inreerü tü jüchuntakat tamüin —nümakalaka namüin.
25 Naapünakalaka Jesús süpüla aa'innüinjatüin nüka tü kee'ireekat
naa'in nayakana. Otta chi wayuukai püreesashikai saa'u nütke'erüin
paala wayuu je saa'u nu'utüin saa'in wayuu, chi “anashi nüjütünüle”

namakai paala na wayuukana, nujuittinnakalaka chi wayuukai nütüma Pilato.

Akachennüshi Jesús sünain kuruusa süpüla ouktaa

26 Wanaa sümaa nu'uninnüin Jesús sütüma wane surulaalüirua eemüinjachire nükachennüinjachin natüma, antüshi Jerusalénmüin wane wayuu Cireneje'ewai kanüliashi Simón. Nüta'ünnakalaka joo natüma na surulaatkana süpüla nülü'üjainjatüin tü wunu'ukot nüchiirua Jesús, tü akachennüinjachikat anain nia.

27 Je sa'aka tü wayuu wattakat saalii o'unakat nüchiirua Jesús, eesü wane jieyuuirua sünain shi'yalajüin emetut ma'i naalii.

28 Nujununtaakalaka Jesús nanainmüin na jieyuukana süpüla nümüinjatüin namüin:

—Jia jieyuukana Jerusalénje'ewaliikana, nnojo ji'yalajüin taalin. Ji'yalajaa jaa'u jiakana je saa'u jüchonnii.

29 E'reena jia müliaa so'uweena wane ka'i. Je so'u ka'ikat tia, “Alana'aleekatche anaa sümüin tü machonsatkalüirua”, meena jia süka nnojoleerüin shi'rüin o'utinnüin aa'in süchon.

30 Je sünüiki wayuu süpüshua so'uweena tia: “Anasüje sujuttüle tü uuchikalüirua waa'u”, meerü süka mülo'ujeerüin ma'i tü müliaakat namüin.

31 Shiimüin sünain eein tü müliaakat jüma'ana maa'ulu yaa, mayaainje eein taya ja'aka. Otta süchikijee to'unapa juulia, alana'aleejeena ma'i jia sünain müliaa —nümakalaka Jesús namüin.

32 Je nümaa Jesús, o'uninnüshii piamashii wayuu kaainjaralii o'utünüinjanakana aa'in wanaa nümaa.

33 Je nantapa chaa eemüin wane wutai kanüliasü “Ekiyüükat”, nükachennakalaka Jesús oo'ulaka na piamashii kaainjaralii. E'itaanüshi wane nikialu'ujee oo'ulaka wane nüpe'eru'ujee.

34 Nümakalaka Jesús nümüin Maleiwa:

—Taataa, anashi müleka pülatirüle naainjala noulia na aa'inrakana tamüin tüü, süka nnojoliin natüjaain saa'u tü naa'inrakat taka —nümakalaka.

Je na surulaatkana, nashantanajiraakalaka saa'u tü nüshe'inkat süpüla natüjaainjatüin saa'u jaralin makatüinjachin apüla süpüshi tü nüshe'inkat wane'ewai nakua.

35 Ananajüsü tü wayuukolüirua naa'u Jesús wanaa sümaa nükachennüin sünain kuruusa. Otta na sülaülakana judío, neme'erainpalashi nia sünain namüin nümüin:

—Müleka piale chi Cristokai anülia, chi Nüneekajalakai Maleiwa, ¿jamüshisa nnojoika'a pu'tte'erajiraain pümüiwa maa aka pu'tte'erapü'üin wayuu paashin? —namakalaka nümüin Jesús.

36 Akaajaa tü surulaatkalüirua, naapüin wane asüüshi jashü'üsü nümüin sünain neme'erainpalain nia.

37 —Müleka piale chi Aluwataashikai saa'u tü judíokolüirua, ¿jamüshisa nnojoika'a pu'tte'erajiraain pümüiwa? —namakalaka nümüin.

38 Eesü wane ashajuushi kachetüsü iipünaa sünain tü kuruusa kanainkat Jesús. Müsü mayaa: ANII CHI ALUWATAASHIKAI SAA'U WAYUU JUDÍO.

39 Niasa wane chi kaainjaraikai kachetüshikai wanaa nümaa Jesús, mojukalaka nünüiki nümüin:

—Pu'tte'erajiraa pümüiwa, süka piain Cristoin anülia paashin, chi Nüneekajalakai Maleiwa. Oo'ulaka pu'tte'erale'eya waya wanaa pümaa —nümakalaka.
40 Otta müshia chi nuwala'atakai chi kaainjaraikai, nüchiajaakalaka nia sünain nümüin nümüin:
—¿Jamüshikai pia nnojoikalaka kojutüin pütüma Maleiwa sümaa ouktajanain waya wanaa nümaa chii?
41 Wayakana, maa aka müliain waya yaaya, süsalashii waainjala. Otta niakai, nnojotsü kasain naainjalain —nümakalaka.
42 Je nünüiki nümüin Jesús:
—Jesúsuu, motojoyoo taya paa'in pu'ttapa sünain aluwatawaa chamüin.
43 Nümakalaka Jesús:
—Shiimüin tü tamakat pümüin: Joolu'u, cheechi pia tamaa cha'aya "paraíso" —nümakalaka Jesús nümüin chi kaainjaraikai.

Ouktüshi Jesús

44-45 Shiasa maa aka kale'o, epiyuushijaasü mmapa'akat süpüshua awasaja'aleesia maa aka aliika. Je sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa, asüküijaasü pasanainpünaa sünain tü kuluulu so'ulujunakat tü paü shiinalu'usükat.
46 Nu'waatakalaka emetut Jesús nümüin Maleiwa:
—Taataa, taapüin pümüin chi taa'inkai süpüla paa'inmajüinjachin —nümakalaka.
Je keraapa tü nünüikikat, ouktalaa müshi.
47 Je chi sülaülashikai surulaat, saa'u ni'rüin tü alatakat nümüin Jesús, nu'waajüin Maleiwa:
—Shiimüinyala ma'i nia sünain maainjalaa —nümakalaka.
48 Je tü antüsükalüirua sünain e'rajaa naa'u Jesús, o'unüshii naya yalajee sünain mojuin ma'i naa'in saa'ujee tü ne'rakat.
49 Otta na wayuukana e'raajakana Jesús oo'ulaka na jieyuukana nümaajanakana Galileajee, makatüshii naya sha'washawalüin ka'yata sünain ananajaa naa'u.

E'itaanüshi Jesús

50-51 Je na'aka na laülaashii sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín, eeshi wane wayuu kanüliashi José, cheje'ewai Arimatea yaa sulu'u tü mmakat Judea. Wayuu anamia nu'upala Maleiwa sümaa na'atapajüin nükalia Maleiwa süpüla aluwatawaa. Nnojotsü wanaawain naa'in José sümaa tü aa'innakat nüka Jesús sütümairua tü sülaülakat judío wanaa nümaa.
52 O'unamaatüshi José eemüin Pilato süpüla achuntaa e'ikaa müliashii.
53 Nüshakatirakalaka müliashii sünainjee tü kuruusakat. Nüko'olokalaka nia süka wane kuluulu kojutsü kanüliasü "lino". Eejatüja'a wane woowira akumajiruushi paala nütüma José sulu'u wane ipa miyo'u. Me'itaajuyülia aamakaa sulu'u. Ni'itaakalaka müliashii sulu'u tü woowirakat.
54 Je tü ka'i ouktakat o'u Jesús, shia tü ka'i sü'lakajaakat o'u shiküin tü wayuukolüirua süpüla tü ka'i sheemeraainjatkat o'u. E'itaanüshi Jesús motsapa ka'ikat. Alü'ütchonsü süpüla su'ttüin tü eemerawaakat.
55 Je na jieyuukana nümaajanakana Jesús chajee Galileajee, o'unüshii nüchiirua José, sünain ne'rüin tü woowirakat oo'ulaka chi müliashiikai wanaa sümaa e'itaanüin sulu'u.
56 Nale'ejakalaka Jerusalénmüin sünain nekeraajüin wane wunu'u jemeta eejuut nüpüla chi müliashiikai. Je so'u tü ka'i eemeraanakat

o'u, eemeraashii naya, süka shiain tü nuluwataakat anain Maleiwa paala sümaiwa.

24

Oso'iraasü naa'in Jesús

1 Shiasa ja'yuumüin süchikijee tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana,
no'unakalaka na jieyuukana eemüin tü woowirakat eejachire ni'itaanüin
Jesús. Nalü'üjüin tü wunu'u jemetakat eejuut nekeraajakat paala.
2 Shiasa nantapa chamüin, nanta anainrü süsünne'eruushin tü ipa
shirousekat.
3 Shiasa nekerolapa sulu'umüin tü woowirakat, nnojoikalaka nantüin
nünain chi müliashiikai, chi Senyotkai Jesucristo.
4 Nnojotsü natüjaain aa'u nekii sütüma tü ne'rakat. Eeraa namakalaka
wane piamashii tooloyuu na'ütpa'amüin. Jorojorotsü ma'i tü nashe'inkat.
5 Sainkuukalaka ma'i naa'in na jieyuukana sünain nomorolooin
napüleerua na wayuukana. Nasouktakalaka na wayuukana namüin:
—¿Kasa jaainjaka jüchajaaka'a wane wayuu kato'uchi sa'aka ouktüsü?
6 Nnojoishi nia yaaya. Oso'iraaitpa naa'in nüchikua. Soto jaa'in tü
nümakat paala jümüin chaiwa'aya nia jümaa cha'aya Galilea:
7 “Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, aapüneechi ekii taya sümüin wayuu
kaainjarat süpüla nakacherüinjachin taya süpüla ouktaa. Je nulu'u chi
apünüinkai ka'i süchikijee tia, oso'iraajeerü taa'in”, tü nümakat paala
jümüin. Shiairia nanüiki na wayuukana tüü namüin na jieyuukana.
8 Shiasa na jieyuukana, sotoloo müsü naa'in tü nümakat Jesús paala
namüin.
9-10 Je nale'ejapa na jieyuukana chajee eejee tü woowirakat,
naküjakalaka süchiki tü ne'rakat namüin na Aluwataaushikana
polooshiikana waneemüin je namüin na nikirajüinkana Jesús napüshua.
Eejatü María Magdalena, eejatü Juana, eejatü María tü niikat Jacobo
oo'ulaka natünajutüirua namaa.
11 Otta naapapa nanüiki na jieyuukana, nnojotsü nanoujain tü naküjakat
namüin süka nnojolüin shiimüin saa'in namüin.
12 Otta müshia Pedro, nüsha'walaakalaka sünain nuwataain
sünainmüin tü woowirakat. Je nüntapa chamüin cha'aya,
nejepülaakalaka süpüla niirakaain sulu'upünaa. Ni'rakalaka tü kuluulu
oko'ojünakat aka müliashii yaa jachitüin sümüiwa. Nüle'ejakalaka
nüchikua nipialu'umüin sünain müin jalapa'akai naa'in sütüma tü
ni'rakat.

Ee'iyataashi Jesús namüin piamashii na nikirajüinkana

13 Shiasa süchikijee naküjain na jieyuukana süchiki tü ne'rakat,
ojuittüshii piamashii na nikirajüinkana Jesús chaa eemüin wane
pueulo kanüliasü Emaús, maa aka poloo “kilómetro” su'unia yalajee
Jerusalénjee.
14 Je nakuo'u sümaa waraittüin sulu'u wopu, aashajaajiraashii süchiki
tü kasa alatakat nüka Jesús.
15 Je wanaa sümaa yoonatüin naya, nürütkaakalaka Jesús nanainmüin
süpüla waraittüin namaa.
16 Mayaainje waraittüin nia namaa, nnojoishi nayaawatüin.
17 Nüsakirakalaka naya Jesús:
—¿Kasa jaashajiraaka achiki sulu'u wopu? —nümakalaka namüin.
Otta nayakana, nasha'walaakalaka sünain mojuin ma'i naa'in.

18 Nüsouktakalaka chi wane kanüliashikai Cleofas:
—¿Piaja neje chi waneeshikai wayuu sulu'u Jerusalén sünain matüjaain
saa'u tü kasachikikat? —nümakalaka nümüin Jesús.
19 —¿Kasa kasachiki alataka? —nümakalaka Jesús namüin.
—Shia tü alatakat nümüin Jesús chi Nazaretje'ewaikai,
nünüikimaajachikai Maleiwa. Pülashi ma'i nia nütüma Maleiwa
süpüla naa'inrüinjatüin kasa anasü su'upala wayuu wainma je süpüla
nüküjainjatüin tü anasükat namüin.
20 Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na
walaülayuukana, naapa ekiichi süpüla nu'utinnüinjachin aa'in. Shiimüin
sünain we'rüin nia nükachennüin süpüla ouktaa.
21 Otta wayakana Israelkana anülia, wa'atapajüin sünain niain taashin-
janain atüma waya noulia na wayuu Romaje'ewaliikana. Je apünüinrü joo
ka'i süchikijee ouktüin nia.
22-23 Eesüyaaje wane jieyuuirua wa'akajee, o'unüshii naya watta'a maalü
eemüin tü woowirakat, nnojoliikalaka nantüin nünain chi müliashiikai.
Ainkuusü ma'i waa'in sütüma nanüiki nale'ejapa wanainmüin. Ne'rüin
naashin wane aapieeirua nüma'anajeejatü Maleiwa, na aküjakana
namüin nüchiki Jesús sünain katüin no'u.
24 Je süchikijee tia, o'unüshii wane watünajutüirua eemüin tü
woowirakat. Ayatsia ne'rüin maa aka naküjain na jieyuukana wamüin.
Ja'itakaja nayakana, nnojoishi nantüin anain —namakalaka nümüin.
25-26 Nüsouktakalaka Jesús:
—Maa'inkanache aa'in jia, nnojoliikalaka jünoujain tü naküjapü'ükat
paala na nünüikimaajanakana Maleiwa sünain mülieechin Cristo,
chi Nüneekajalakai Maleiwa, süpülapünaa nu'unüin nüma'anamüin
Maleiwa sümaa kojutüinjachin nia nütüma —nümakalaka Jesús namüin.
27 Nüküjakalaka namüin tü ashajünakat nüchiki sulu'u tü karaloukta
nüchikimaajatkat Maleiwa, o'ttüin sünainjee tü ashajuushikat nütüma
Moisés je sulu'upünaa tü ashajuushikat natüma na nünüikimaajanakana
Maleiwa.
28 Je nalü'ütpa sünainmüin tü pueulokat ee'ewaliire naya, nno-
joishiyaaje ajuntaweein Jesús namaa.
29 Neme'ejakalaka naa'in süpüla makatüinjachin nia namaa:
—Anakaja müleka we'iyoule pia süka motsoirüin ka'ikat —namakalaka
nümüin.
Je süka nounejaain nia nepialu'umüin, nujuntaakalaka Jesús sulu'umüin
tü pueulokat namaa.
30 Je sünain joyotüin nia namaa sünain ekawaa, naapaakalaka wane
pan sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshaletakalaka
shia shi'ipawai namüin na nikirajüinkana.
31 Nayaawatalaa namakalaka nia. Shiasa wanaa sümaa niyaawatünüin
Jesús natüma, motu'ulaa müshi noulia.
32 Naashajaajiraakalaka na nikirajüin piamashiikana:
—Keenairüje talatashaanain ma'i waa'in wanaa sümaa naashajaain
wamaa sulu'u tü wopukot sünain nikirajüin waya sünain tü pütchi
nüchikimaajatkat Maleiwa —namakalaka.
33 O'una müshi'iya naya nachikua Jerusalénmüin. Eekalaka napüla
na polooshiikana waneemüin Aluwataaushikana sünain jutkataa namaa
waneeirua na nikirajüinkana Jesús.
34 Sümünakalaka namüin natüma na polooshiikana waneemüin:

—Shiima'inya sünain nüso'iraain aa'in chi Senyotkai, je ee'iyataaichipa nümüin Simón —müshii namüin.
35 Otta na nikirajüinkana piamashiikana, naküjakalaka joolu'u nüchiki Jesús sünain wanaain namaa sulu'u wopu: “Müshi aka wane eekai mochoojüin wo'u. Shiasa wanaa sümaa wekaain nümaa, wayaawatalaa müshi”, namakalaka namüin.

Ee'iyataashi Jesús na'akamüin na nikirajüinkana

36 Shiasa nnojolüiwa'aya kettaain nanüiki, ee'iyata'alaa müshi Jesús yaa pasanain nanain.
—Kasataalejese anain jia —nümakalaka namüin.
37 Shiyo'ujaakalaka ma'i naa'in nayakana. Epeinjaayaashi naashin.
38 Nümakalaka Jesús namüin:
—¿Jamüshii jia jiyo'ujaaka'a aa'in? ¿Jamüshii jia wainmaka'a saashajaala jaa'in?
39 Jiirakaa tamüin, müsia sümüin tajapü je too'ui. Ke'irukushi taya. Keimseshi taya. Jipetta taya jütüjaaiwa taa'u sünain shiimüin sünain tayain. Nnojoishi epeinjaashin taya —nümakalaka namüin.
40 Je süchikijee naashajaain Jesús, nii'iyatüin najapü, nii'iyatüin nuu'ui namüin.
41 Patatshii ma'i naya sümaa talatüin naa'in sütüma tü ne'rakat. Isasü nachiki nanoujain sünain nüso'iraain aa'in. Müshi joo Jesús namüin:
—¿Eesü eküülü jüma'ana?
42 Saapünakalaka wane jime asijuushi nümüin.
43 Naapaakalaka shia sünain niküin no'upala.
44 Ayatshi Jesús sünain aashajawaa namaa:
—Ekettaajüitpa joo tü ashajünakat tachiki paala nütüma Moisés je natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa je sulu'u tü jayeechikalüirua ashajünakat nütüma David. Tü ji'rakat, shia tü taküjapü'ükat achiki jümüin jümaaiwa'aya taya —nümakalaka namüin.
45 Süpüla nükaaliijüinjatüin na nikirajüinkana sünain ayaawataa saa'u tü ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa,
46 nümakalaka Jesús namüin:
—Taya'aya chi ashajünakai achiki paala sünain müin yaa: “Müliainjachi Cristo, chi Nüneekajalakai Maleiwa. O'utinneechi aa'in. Oso'iraajeerü naa'in so'u apünüin ka'i süchikijee ouktaa.
47 Je aküjüneerü nüchiki sümüin wayuu süpüshua shii'iree shiyaawajaainjatüin suulia saainjala süpüla sülatinnüinjatüin tü saainjalakat suulia nütüma Maleiwa. Je o'tteerü tü aküjaakat nüchiki sulu'ujee Jerusalén”. Shia'aya ashajuushikat tüü.
48 Je joolu'u jiakana tekirajüinkana, jüküjeerü sümüin wayuu süpüshuale'eya tü ji'rapü'ükat.
49 Süpüla takaaliijüinjanain jia sünain tüü, taluwataajeechi maalü chi Naa'inkai Maleiwa jümüin. Nia chi nümakai achiki chi Tashikai sünain pansaain nünüiki sünain naapüinjachin nia jümüin. Anashi müleka ja'atapajüle nia ya'aya Jerusalén. Mülo'ujeerü pülaa jaa'u nütüma nüntapa jünainmüin —nümakalaka Jesús namüin.

Ayalennüshi Jesús nüma'anamüin Maleiwa

50 Eenajaanüshii joo naya nütüma Jesús yalajee Jerusalénjee chamüin sü'ütpa'amüin Betania. Je nantapaapa chamüin, achuntüshi nia na'anasia Maleiwa naa'u na nikirajüinkana.

51 Wanaa sümaa nüchuntüin nümüin Maleiwa, ayalennüshi na'akajee
nüma'anamüin Maleiwa.
52 Otta na wayuukana, na'waajashaatain nia kama'alu'u. Yalejee yala,
nale'ejakalaka nachikua Jerusalénmüin sünain mülo'uin ma'i talataa
sulu'u naa'in.
53 Je süchikijee tia, ayatshi'iya naya outkajaain waneepia sulu'u tü
a'waajüleekat Maleiwa sünain na'waajüin nia.

Tü Nüchikikat Jesucristo chi O'tte'erüikai nütüma
JUAN

Wayuulaa müshi Cristo

1 Jesucristo, kanüliashi “Pütchi” münüin. Eetüjü'iya nia paala sümaiwa
nnojolüiwa'aya kasain eein soo'opünaa tü mmakat. Nümaatüjü'iya
Maleiwa sünain wanaawain nia nümaa.
2 Nümaashi Maleiwa waneepia paala sümaiwa je mayülinja'a nia
sünain nümawaa.
3 E'itaanüshi nia nütüma Maleiwa sümaiwa paala sünain
nükumajüinjatüin tü kasakalüirua süpüshua. Nnojotsü kasain eein
eekai nnojolüin akumajuushin nütüma.
4 Nia ee'iranajaaka atüma saa'in wayuu. Je müshi aka nia saa'in wane
anakia. Maa aka ja'yain süpüna wayuu sütüma nuwarala chi ka'ikai,
akaajaa chi wayuu ee'iranajaaichipakai aa'in nütüma, niyaawateerü aa'u
tü shiimüinkat.
5 Maa aka ja'yain süpüna wayuu watta'a maalü ja'itairü kojoin paala
tü piyuushikat, akaweeria tü shiimüinkat ayaawatüneerü aa'u ja'itasü
joulüin tü aainjalaakat.
6 Shiasa so'u wane ka'i, nüntakalaka joo wane wayuu kanüliashi Juain
sa'akamüin wayuu. Ajütünüshi nia nütüma Maleiwa
7 süpüla niainjachin aapirüin wayuu süpüshua sünain niweetajachin
Cristo, chi anaküinjachikai süpüna wayuu. Otta Juan, nime'ejakalaka
saa'in wayuu süpüla sünoujainjatüin nünain Cristo, chi nüküjakai achiki
namüin.
8 Nnojoishi niain Juan anaküinjachin süpüna wayuu. Nüchikimaajachi
ne'e
9 süpüla naapirüinjatüin wayuu nüpüla Cristo sünain niainjachin
anaküin süpüna wayuu je sünain nüntajachin maalü sa'akamüin wayuu
süpüla nii'iyatüinjatüin tü shiimüinkat sümüin wayuu süpüshua.
10 Cristo, chi kanüliakai “Pütchi” münüin, antüshi yaa mmolu'umüin
süpüla kepiainjachin sa'aka wayuu. Mayaainje akumajuushin nütüma tü
wayuukolüirua je tü kasakalüirua süpüshua yaa saa'u mmakat, wainma
wayuu mochoojokot o'u nia sünain niain ee'iyatüinjachin tü shiimüinkat
sümüin.
11 Antüshi nia noumainpa'amüin na nüpüshikana süpüla kepiainjachin
nia namaa. Otta mamaneesalii naya nuulia.
12 Eesü wayuu eekai kamaneein nümüin sümaa ne'itaain naa'in sünain
anoujaa nünain. Je sükajee nanoujain nünain, e'itaanüshii naya nütüma
süpüla nayainjanain nüchooin Maleiwa.
13 Nnojoishii nüchooinshiin naya maa aka jemelin sütüma nei oo'ulaka
nashi, sükajeejana jeketüin nakuaippa nütüma Maleiwa.
14 Cristo, chi kanüliakai “Pütchi” münüin, wayuulaa müshi süpüla kepi-
ainjachin wa'aka je süpüla nii'iyatüinjatüin nukuaippa Maleiwa wamüin.
Je süka we'rapü'üin Jesucristo, chi waneeshikai Nüchon Maleiwa, sünain
anashaatain ma'i nia, watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain anashaatain
ma'i nia'aya, sünain anamiashaatain ma'i nia, je sünain pansaain tü
nümakat sümüin wayuu.

15 Otta müshia Juan, so'u wane ka'i, naapirüin na wayuukana eekana
nümaa süchiki sünain nüntüichipain na'akamüin chi kanüliakai “Pütchi”
münüin. Owootooshi sünain nüküjain nüchiki Cristo namüin. Müsü
nünüiki: “Nia taküjaka achiki jümüin joolu'u chi tamapü'üka jümüin
sünain maa: ‘Anteechi tachiiruajee sümaa kojuteechin nia toulia sükajee
eetüjülin nia tapüleerua’ ”.
16 Saa'u anamiashaatain ma'i Cristo wamüin waya anoujashiikana
nünain, ayatshi nia sünain aa'inraa kasa anasü wamüin.
17 Tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai na wayuu judíokana, atüjaana
aa'ulu sütüma tü nüshajakat Moisés paala sümaiwa. Akaajasa maa'ulu
yaa, tü nukuaippakat chi Maleiwakai sünain anamiashaatain ma'i nia,
atüjaana aa'ulu nünainjee Cristo, süka anamiashaatain ma'i nia. Maja'a
aka tü nukuaippakat sünain pansaain nünüiki, atüjaana aa'ulu nünainjee
Cristo, süka pansaain nünüiki.
18 Nnojotsü wayuu eekai shi'rüichin Maleiwa. Otta chi Nüchonkai
Maleiwa, chi waneeshikai nüchoin, chi wanaawajiraakai aa'in nümaa,
nia ee'iyataka nukuaippa Maleiwa wamüin, süka shiimüin sünain niain
Maleiwain maa aka naa'in chi Nüshikai.

Asakinnüshi Juan sünain jaralin nia

19 So'u wane ka'i, nantakalaka wane sacerdote judíoirua oo'ulaka
wane nuu'uliwo'uirua Leví nünainmüin Juan süpüla nasakirüinjachin
nia sünain jaralin nia. Ajütüüshi naya natüma na laülaayuu judíokana
chakana Jerusalén.
20 Nnojoija'a ayouktüin Juan asouktaa ne'ipajee.
—Nnojoishi tayain Cristoin chi Nüneekajalakai Maleiwa —nümakalaka
namüin.
21 Nasakirakalaka sünain müleka niale Elías.
—Nnojo, nnojoishi tayain Elías —nümakalaka Juan namüin.
Nasakirakalaka joo nia sünain müleka niale chi Nünüikimaajachikai
Maleiwa ajütünajachikai so'uweena wane ka'i sa'akamüin wayuu.
—Nnojo, nnojoishi tayain chi wayuukai —müshija'a joo nia namüin.
22 —Püküja pümaala wamüin sünain jaralin pia, watüjaaiwa paa'u,
waküjaiwa namüin na kaluwanaajalakana waya pünainmüin —
namakalaka nümüin Juan.
23 —Taya chi owoorolooshikai yaaya isashiipa'a süpüla yapainjatüin tü
wayuukolüirua süpüla anoujaa nünain chi Senyotkai —nümakalaka Juan
namüin.
Je tü pütchi nüsouktakat aka Juan, shia tü münakat sümaiwa paala
nütüma Isaías wane nünüikimaajachikai Maleiwa.
24 Eesü wane wayuuirua fariseo na'aka na ajütünakana nünainmüin
Juan. Naya na judío a'waataakana sulu'u nekeraajüin süpüshua saa'in
namüin tü nuluwataakat anain Moisés.
25 Nasakirakalaka nia:
—¿Jamaka'a puwoutisaajaka'a wayuu sünain nnojolin piain
Cristoin, sünain nnojolin piain Elías, je sünain nnojolin piain chi
Nünüikimaajachikai Maleiwa? —namakalaka nümüin Juan.
26 —Tawoutisaajüin ne'e jia süka wüin. Otta eeshi yaa ja'aka wane
wayuu mochoojokai so'u wayuu sünain niainjachin ee'iyatüin tü shi-
imüinkat sümüin.
27 Nia taküjaka achiki jümüin, chi anteechikai tachiiruajee. Nnojoishi
wanaapünaain taya nümaa, süka pülashin ma'i nia toulia —nümakalaka
Juan namüin.

28 Eejechire nüsakinnüin Juan chajachi sulu'u tü pueulo kanüliakat
Betania cha'aya wane sa'ata tü süchikat Jordán chaa wüinpümüin saa'ujee
eere nuwoutisaajüin wayuu.

Aküjüshi Juan nüchiki Jesús sünain niain Nüchoin Maleiwa

29 Shiasa mapa watta'amüin, ni'rakalaka Juan Jesús sünain nürütkaain
nünainmüin. Nümakalaka Juan namüin na wayuu eejanakana nümaa:
"Jiirakaa, iseeichi chi wayuu aneekünakai nütüma Maleiwa süpüla
nu'utünajachin aa'in süpüla nüla'ajaainjatüin saainjala wayuu süpüshua
sainküin mmakat, maa akaapü'ü tü anneerü o'utünapü'ükat aa'in watüma
wayakana judíokana shii'iree süla'ajaanüin waainjala.
30 Nia taküjaka achiki jümüin chi tamapü'ükai jümüin: 'Anteechi tachi-
iruajee sümaa kojuteechin nia toulia sükajee eetüjülin nia tapüleerua'.
31 Otta mayaainje nnojolin tatüjaain aa'u paala sümaa jaralin chi
taküjakai achiki, antüshija'a ne'e taya süpüla owoutisaajaa jia süpüla
ni'nnaajünüinjachin sütüma tü wayuu Israelkalüirua", nümakalaka Juan
namüin.
32 Ayatshi joolu'u Juan sünain aküjaa süchiki süpüshua tü kasa ni'rakat,
sümaa nümüin namüin: "Te'rüin chi Naa'inkai Maleiwa sünain ashakataa
iipünaajee eejee Maleiwa maa aka saa'in wane mo'uwa. Antüshi nia
nünainmüin Jesús sünain makatale'einya nia nümaa.
33 Mayaainje nnojolüin tatüjaain aa'u paala sümaa jaralin chi taküjakai
achiki, tatüjaaichipa aa'u nia so'u tü ka'i nüshakatakat o'u chi Naa'inkai
Maleiwa naa'u süka tamünüin paala nütüma chi kajünalakai taya süpüla
owoutisaajaa. Müshi nia tamüin: 'Chi wayuu pi'reechikai sünain
nüshakatüin chi Naa'inkai Maleiwa nünain sümaa makatüin nia nümaa,
nia aapajachika chi Naa'inkai Maleiwa namüin na eekai nanoujain
nünain', müshi.
34 Otta tayakai, sünainjee tü kasa te'rakat, tountüin joolu'u taküjain
jümüin nüchiki Jesús sünain shiimüin sünain niain chi Nüchonkai
Maleiwa", nümakalaka Juan namüin na wayuukana.

Na piamashiikana nikirajüin Juan, o'unüshii nümaa Jesús

35 Shiasa mapa watta'amüin, ale'ejüshi Juan namaa piamashii na
nikirajüinkana eejachire paala naashajaain namaa na wayuukana.
36 Shiasa ni'rapa Jesús nülatüin na'ütpünaa, nümakalaka namüin na
nikirajüinkana:
—Jiirakaa, ichaaichi chi wayuu aneekünakai nütüma Maleiwa süpüla
nu'utünajachin aa'in maa akaapü'ü tü anneerü o'utünapü'ükat aa'in
watüma wayakana judíokana shii'iree süla'ajaanüin waainjala —
nümakalaka.
37 Otta na piamashiikana nikirajüin, sünainjee tü nümakat namüin,
no'unakalaka nüchiirua Jesús.
38 Nujununtaakalaka Jesús nanainmüin. Je ni'rapa na piamashiikana
wayuu nüchiirua,
—¿Kasa kee'ireeka jaa'in? —nümakalaka namüin.
—Rabí, ¿jalashi pia katunkülein? —namakalaka nayakana nümüin.
(Otta tü pütchikat "Rabí" makat, "Ekirajüi" malu'ut.)
39 —Joo'uya ji'raajaiwa eere tatunkule —nümakalaka Jesús namüin.
No'unakalaka nümaa süpüla ne'raajüinjatüin eere nia kepiain. Je saa'u
nantüin aliuukapa ka'ikat chamüin, natunkaakalaka nüma'ana.
40 Waneeshia chi aapüshikai paala nünüiki Juan sümaa no'unüin nümaa
Jesús, kanüliashi Andrés, nimülia wane wayuu kanüliashi Simón Pedro.

41 Je mapa nu'unapa Andrés nipialu'ujee Jesús, o'unüshi yaawalaja'a
nünainmüin chi nipayakai sünain maa nümüin:
—Wantüichipa anain chi Mesíaskai. (Otta tü pütchi “Mesías” makat,
“Cristo Nüneekajalakai Maleiwa” malu'ut.)
42 Naanejaakalaka joo Andrés chi nipayakai nünainmüin Jesús. Ni-
irakaataalakalaka Jesús nümüin Simón sünain nümüin nümüin:
—Simón, pia nüchonkai Jonás, te'itaainjatü joolu'u wane anüliee
pünain, Cefas müsü. (Tü anüliee “Cefas” süka pütchi griego, “Pedro”
malu'ut.)

Eenakünüshii Felipe oo'ulaka Natanael nütüma Jesús

43 Shiasa mapa watta'amüin: “Anashi to'unüle sulu'umüin tü mmakat
Galilea”, müsü naa'in Jesús. Je süpülapünaa nu'unüin chamüin,
nüntakalaka nünainmüin wane wayuu kanüliashi Felipe. Nümakalaka
nümüin:
—Joo'uya tamaaiwa pia.
44 Chi Felipekai anülia, chaje'ewai nia sulu'u tü pueulokat Betsaida
wanaa namaa Andrés oo'ulaka Pedro.
45 Je mapa, nüntakalaka Felipe nünainmüin wane nütünajut kanüliashi
Natanael. Nümakalaka nümüin:
—Wantüichipa anain chi nüshajapü'ükai achiki Moisés, chi nasha-
japü'ükai achiki na nünüikimaajanakana Maleiwa. Nia chi Jesúskai
anülia, chaje'ewaikai sulu'ujee tü pueulokat Nazaret, chi nüchonkai José
—nümakalaka.
46 —¿Jeratuairü ajuittüin kasa anasü sünainjee wayuu eekai müin aka
saa'in tü wayuuirua kepiakat Nazaret eekai nnojolüin kasain anain apüla?
—nümakalaka Natanael.
—Joo'uya pi'raajaiwa Jesús —nümakalaka Felipe nümüin.
47 Otta müshia Jesús, wanaa sümaa ni'rüin Natanael nüpanapa,
nümakalaka namüin na eekana nümaa:
—Iseeichi wane wayuu loto akuaippachi, napüshi na wayuu Israelkana,
nuu'uliwo'u chi Israelkai anülia —nümakalaka.
48 —¿Jamüshi pütüjaaka'a taa'u? —nümakalaka Natanael nümüin
Jesús.
Asouktüshi Jesús:
—Te'rüin pia joyotüin sheemioushi tü wunu'u “higuera” münakat,
nnojoliiwa'aya peenakünüin nütüma Felipe —nümakalaka nümüin.
49 —Ekirajüikalee, tatüjaaichipa aa'ut pia joolu'u sünain pia'inya chi
Nüchonkai Maleiwa, je sünain pia'inya chi Aluwataashijaikai waa'u
wayakana na wayuu Israelkana —nümakalaka Natanael nümüin Jesús.
50 Nüsouktakalaka Jesús:
—Anoujaichipa ne'e pia tanain sükajee takü jüin püchiki sünain te'rüin
pia joyotüin sheemioushi tü wunu'u “higuera” münakat. Je joolu'u,
e'reechi pia kasa eekai sülana'aleein sünain anain suulia tüü —
nümakalaka nümüin Natanael.
51 Aashajaashi joolu'u Jesús namüin na wayuukana napüshua:
—Shiimüin tü tamakat jümüin: Ji'reena na aapieekana sünain
nashakatüin chajee iipünaajee eejee Maleiwa yaa tanainmüin tayakai chi
Shipayakai Wayuu je sünain naliikajaain nachikua chamüin —müshi nia
namüin.

2

Nu'wanajaain Jesús tü wüinkat sünain wiinoin

1-2 Piama ka'i süchikijee naashajaain Jesús nümaa Natanael, antüshi nia namaa na nikirajüinkana Galileamüin. Neenajinnakalaka namaa na nikirajüinkana oo'ulaka tü niikat sünainmüin wane mi'iraa shikiira ka'wayuusee sulu'u tü pueulo kanüliakat Caná.

3 Shiasa shi'rapa tü niikat Jesús sünain saja'ttalaa sümüin tü wiinokat, sümakalaka nümüin:

—Aja'ttüsü tü asüüshikat.

4 Asouktüshijese'e Jesús sümüin:

—Maachee, nnojo pikerotirüin taya sünainpünaa tüü. Nnojoyülia antüin takalia —nümataalakalaka sümüin tü niikat.

5 Sümakalaka joo tü niikat namüin na nüchepchiakana chi emi'ijitshikai:

—Anakaja jaa'inrüle tü nümeetkat jümüin chi tachonkai.

6 Je yala eejatü aippiruasü tünaasha malu'usat, sütapü'ükat tü wüin süpülajatkat naa'inrüin tü kasa wuleinjatkat akajee nakuaippa nu'upala Maleiwa. Je tü tünaashakat, kettatsü maa aka aippirua pasaana wüin sulu'u waneesia.

7 Nümataalakalaka joo Jesús namüin na achepchieekana:

—Jipiraja wüin tüü.

Nepirajakalaja'aka shia sünain piratashaatain ma'i natüma.

8 Nümakalaka Jesús namüin:

—Je joolu'u, jaja'ita süpüshi türa asüüshikat ji'ikajaaiwa nümüin chi emi'ijitshikai.

Ne'ikajaakalaja'aka shia nümüin.

9 Nuu'ulakakalaka se'ejü tü asüüshikat. Süka wiinoitpain shia, nnojotsü nütüjaain aa'u sünain wüiin ne'e paala shia, je nnojotsü nütüjaain aa'u jalajeejatüin shia. Naya atüjaaka ne'e saa'u na achepchiee epirajakana paala tü tünaashakat süka wüin. Chi emi'ijitshikai, neenakakalaka nünainmüin chi ka'wayuuseshikai,

10 sünain nümüin nümüin:

—Sukuaippa sütüma wayuu süpüshua sünain wane mi'iraa, shia asülajünaka palajana tü wiino jemetüsükat. Je mapa süchikijee payutpa tü antüsükalüirua, asülajünüsü tü wiino meje'ejütsükat namüin. Otta pütüma piakai, pünaajüin tü jemetüsükat süpüla asülajünaa chiirua —müshi.

11 Tü naa'inrakat Jesús sulu'u tü pueulokat Caná sulu'u tü mmakat Galilea, shiimüin sünain shiain tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Nnojotsü naa'inrüin paala su'upala wayuu wane kasa eekai müin aka tia. Naa'inrüin shia süpüla nii'iyatüinjatüin nukuaippa namüin na nikirajüinkana süpüla natüjaainjachin naa'u sünain wanaawain nia nümaa Maleiwa sünain anashaatain ma'i. Je na nikirajüinkana, ne'itaain naa'in sünain nanoujain nünain süka ne'rüin tü naa'inrakat.

Nujuittirüin Jesús na oikkaaliikana sulu'ujee tü a'waajüleekat Maleiwa

12 Shiasa mapa süchikijee tü mi'iraakat sulu'u tü pueulokat Caná, o'unüshi Jesús sümaa tü niikat je namaa na nuwalayuukana je na nikirajüinkana chamüin sulu'umüin tü pueulo kanüliakat Capernaum süpüla chainjanain naya cha'aya kojuya ka'i.

13 Je sülü'ülapa sükalia tü mi'iraa kanüliakat “Pascua” münüin, tü nemi'irakat na judíokana, o'unüshi Jesús chamüin cha'aya Jerusalénmüin süpüla e'rajaa sukua tü mi'iraakat. (Otta tia mi'iraakat, shia süpülajatü sotüinjatüin naa'in na judíokana wanaa sümaa nojuittinnüin paala

sümaiwa na natuushinuukana nütüma Maleiwa sulu'ujee tü mmakat Egipto.)

14 Je nüntapa Jesús Jerusalénmüin, nikerolokoloko sulu'umüin
süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa eere nüntüin sünain wane
wayuuirua oikkaannuu paa'a, anneerü, oo'ulaka wuchii toomasü süpüla
su'utinnajatüin aa'in sütüma tü wayuukolüirua nümüin Maleiwa. Je
eesü nüpülaya wane a'wanajaalüirua neerü yaa joyotüin sü'ütpa'a tü
nemeesainkat.

15 Nükumajataalakalaka Jesús wane jiiku lakta süpüla niipiijüinjatüin
na wayuukana napüshua oo'ulaka tü mürütkalüirua, paa'a je anneerü,
sulu'ujee süpaatiase tü a'waajüleekat. Nu'walakajakalaka nanneetse na
a'wanajüliikana neerü sümaa nujunaain tü nemeesainkat.

16 Nümakalaka Jesús namüin na oikkaashiikana wuchii toomasü:
“Jujuittira tü wuchiikalüirua yaajee yaa. Nnojotsü oikkaaleein nipia chi
Tashikai jüpüla”.

17 Je ne'rapa na nikirajüinkana tü naa'inrakat Jesús, sotüsü naa'in
tü ashajünakat paala nüchiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat
Maleiwa, sünain müin mayaa: “Kee'ireesü ma'i taa'in shii'iree kojuteein
tü pipiakat sütüma tü wayuukalüirua”, müsü.

18 Otta na laülaayuu judíokana, sütümajee tü naa'inrakat Jesús sulu'u
süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa, nasouktakalaka nümüin:

—Süpüla watüjaainjachin paa'u sünain shiimüin e'itaaushin pia
nütüma Maleiwa süpüla tü paa'inrüitpakat yaaya, anakaja müleka
paa'inrüle joolu'u wo'upala wane kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa
nümüiwa —namakalaka nümüin Jesús.

19 Asouktüshi Jesús namüin:

—Müinka jujuttirüle joolu'u a'waajüleekat tüü, tatame'ereerü shia
süchikua so'u apünüin ka'i —nümakalaka namüin.

20 Namakalaka nümüin Jesús:

—Atak, pienchi ma'i shikii juya aippiruamüin na'yataain na watuushin-
uukana sünain akumajaa tü a'waajüleekat Maleiwa. Je piakaiche ma'i,
kaalapeechin pütamate'erüinjatka'a shia so'u apünüin ka'i paajüin —
namakalaka nümüin.

21-22 (Je mapa süchikijee süso'iraain naa'in Jesús, sotüsü naa'in na
nikirajüinkana tü pütchi nümakat paala namüin na judíokana sünain
nayaawatüin saa'u sünain shiain tü ni'irukukat naashajaain achiki Jesús
wanaa sümaa naashajaain süchiki tü a'waajüleekat Maleiwa. Je sükajee
tia, nanoujain süpüshua tü ashajuushikat nüchiki sulu'u tü karaloukta
nüchikimaajatkat Maleiwa je süpüshua tü nümapü'ükat Jesús namüin.)

23 Otta müshia Jesús, wanaa sümaa ni'rajüin sükua tü mi'iraakat
kanüliakat Pascuain cha'aya Jerusalén, naa'inrüin su'upala tü
wayuukolüirua kasairua nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa süpüla
nii'iyatüinjatüin sümüin sünain nüjünalain nia Maleiwa. Je wainma tü
wayuukolüirua, sünainjee ne'e tü shi'rakat, anoujaitpa nünain.

24 Otta müshia Jesús, nnojoishi ma'i ataralaain namaa na wayuukana,
süka nütüjaain saa'u nanoujain ne'e sünainjee naa'inrüitpain kasa anasü
no'upala.

25 Nnojotsü che'ojaain süküjünüin nümüin jamüin sukuaippa wayuu,
süka nütüjaatüjülüinya saa'u.

3

Jesús yootüshi nümaa Nicodemo

1 Eeshi wane wayuu fariseo kanüliashi Nicodemo no'uluku na
laülaashiikana na'aka na judíokana.
2 Nüntakalaka nünainmüin Jesús aipa'a, sünain nümüin nümüin:
—Ekirajüikalee, saa'u paa'inrüin we'rüin tü kasa nütüjakat apüleerua
Maleiwa nümüiwa, watüjaa aa'uchi pia sünain laülaain nütüma süpüla
ekirajaa wayuu sünain nüchiki Maleiwa. Müleka nnojoireje nüjünalain
pia Maleiwa, nnojotsüje puuntüin paa'inrüin kasa eekai müin aka tia —
nümakalaka Nicodemo nümüin Jesús.
3 Asouktüshi joolu'u Jesús nümüin:
—Shiimüin tü tamakat pümüin: Müleka nnojorule jemein pia püchikua,
müichia pia nnojolin ekerolüin cha'aya eere nuluwataain Maleiwa —
nümakalaka nümüin Nicodemo.
4 —¿Jeratuaichi wane wayuu jemein nüchikua nütaralaapa? ¿Jeratu-
aichi ale'ejüin wane wayuu nüchikua süle'eru'umüin nii süpüla jemelii
nüchikua? —nümakalaka Nicodemo nümüin Jesús.
5 Asouktüshi Jesús:
—Shiimüin tü tamakat pümüin: Tü paa'inrajatkat süpüla müinjachin
aka jemeikai pia püchikua, shia puu'ulaainjatka oulia paainjala süpüla
shii'iranajaainjatüin paa'in nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Müleka nno-
jorule paa'inrüin tia, nnojoleechi pia ekerolüin cha'aya eere nuluwataain
Maleiwa.
6 Jülüja paa'in tüü: Sünain jemelin pia sütüma püi, jemeishi pia sünain
wayuuin. Otta chi jemeikai nüchikua, nia chi eekai jeketüin nukuaippa
süka shii'iranajaaitpain naa'in nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.
7 Nnojo puponojooin sütüma tü tamakat joolu'u pümüin: Che'ojaasü
jemelii süchikua sümüin wayuu süpüshua.
8 Maa aka tü jouktaikat saapünüin ne'e shipijana sümaa nnojolüin
sütüjaanüin aa'u eejeere su'unüin otta jalamüinjatüin süntüin, müshia
chi wayuu jemeikai nüchikua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süka ja'yain
sünain shii'iranajaain naa'in —nümakalaka Jesús nümüin Nicodemo.
9 —Nnojotsü tayaawatüin aa'u tü naa'inrakat chi Naa'inkai Maleiwa
süpüla jemeinjatüin süchikua wane wayuu —nümakalaka Nicodemo
nümüin Jesús.
10 Asouktüshi Jesús:
—Sünain pi'nnaajünüin ma'i sünain piain ekirajülin tü wayuu Israel-
kalüirua, ¿jamüsü nnojotka'a piyaawatüin saa'u tü taküjaitpakat achiki
pümüin?
11 Shiimüin tü tamakat pümüin: Wayakana, shia waashajaaka achiki,
otta wakü jaka achiki, tü kasa eekai we'rüin sümaa watüjaain saa'u. Otta
müshi'iya jiakana, ja'itasü shiain tü shiimüinkat tü wekirajakat anain,
nnojotsü kapülain jaa'in shia.
12 Nnojolüiwapaje'e jünoujain tamüin tü taküjakat jümüin süchiki tü
kasa yaakat saa'u mmakat, nnojoluja'a jünoujainjatüin tamüin müleka
shiale taküjain achiki jümüin tü kasa chakat iipünaa eere Maleiwa.
13 “Tountüin taküjüin jümüin süchiki tü kasa chakat iipünaa eere
Maleiwa süka tashakatüshin chajee, tayakai chi Shipayakai Wayuu.
Nnojoishi eeichin wane wayuu eekai nu'unüin chamüin iipünaamüin
nüma'anamüin Maleiwa süpüla aküjaa süchiki nüle'ejapa.
14 Maa aka nükacherüin paala sümaiwa Moisés wane shiyaakua
wüi iipünaa sünain wane wunu'u cha'aya isashiipa'a süpüla
neiyajünüinjanain na wayuu eekai neirakaain sümüin, akaweechia
tayakai, chi Shipayakai Wayuu, akachenneechi taya iipünaa sünain wane
wunu'u

15 süpüla shii'iranajaainjatüin naa'in na eekana ne'itaain naa'in sünain
anoujaa tanain süpüla eeinjanain naya nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat
süpüshua”, nümakalaka Jesús nümüin Nicodemo.

Saalii wayuu nüpüla Maleiwa

16 Anuu sukuaippa saalii wayuu sainküin mmakat süpüshua nüpüla chi
Maleiwakai: Naapüin chi Nüchonkai waa'u, chi waneeshikai Nüchoin.
Niasa'a chi eekai nünoujain nünain, ee'iranajaweerü naa'in nütüma
Maleiwa. Nnojoleechi amüloulin süchikijee ouktaa, eejeechi nümaa
Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.
17 Nnojoishi nüjütüinshin chi Nüchonkai sa'akamüin wayuu süpüla
süsalainjatüin saainjala nütüma sümaa nükatalüin shia nuulia,
süpülajachi nu'tte'erüinjatüin shia suulia süsalaa saainjala.
18 Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaa nünain chi
Nüchonkai, müichia nnojolin süsalain naainjala nütüma Maleiwa. Akaa-
jasa chi eekai nnojolüin nünoujain nünain, e'itaanatüjü'iya nia nütüma
Maleiwa süpüla süsalaa naainjala sümaa katatüin nia nuulia saa'u
manoujüinyeein nia nünain chi Nüchonkai Maleiwa, chi waneeshikai
Nüchoin.
19 ¿Kasa kasalajanainjatka anainjee saainjala wayuu sümüin? Shia
sünainjee nayouktüin Cristo, chi anakakai süpüna wayuu, ajütünakai
sa'akamüin wayuu süpüla nii'iyatüinjatüin namüin tü shiimüin
nüchikikat Maleiwa. Shia sünainjee masütaajuin sünain aa'inraa tü
mojusükat maa aka saa'in tü wayuu makateekat sümaa piyuushi.
20 Chi wayuu eekai naa'inrüin tü mojusükat, nnojotsü kasajatüin
nümüin tü shiimüin ee'iyatünakat nümüin. Nnojoishi jamajachin
Cristo nümüin, chi anakakai süpüna wayuu, süka nnojolin nücheküin
süpüleerua sütüjaanüin aa'u tü naainjalakat.
21 Akaajasa chi wayuu eekai noonooin waneepia sümaa nünüiki
Maleiwa, tü shiimüin ekirajünakat anain nia, nnojoishi mmolüin neema
Cristo chi anakakai süpüna wayuu. Anasü nümüin sütüjaanüin aa'u
tü naa'inrakat süka naa'inrüin waneepia tü nüchekakat chi Maleiwakai
nüpüleerua.

Kojutshi Cristo nütüma Juan

22 Süchikijee tia, o'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana Jerusalénjee
wuna'ainküinmüin cha'aya ne'e sulu'u tü mmakat Judea. Chajanakalaka
naya nümaa kojuya semaana sünain nawoutisaajüin wayuu.
23-24 Otta müshia Juan, nnojoliiwa'aya püreesain nia, chajachi owouti-
saajüin wayuu sulu'u wane pueulo kanüliasü Enón, peje sünain tü pueulo
kanüliakat Salim, süka miyo'uin tü wüinkat cha'aya. Antüsü waneepia
wayuu nünainmüin süpüla owoutisaajünaa nütüma.
25 Je waneeirua na nikirajüinkana Juan, a'ülüjiraashii nümaa
wane wayuu judío soo'opünaa jamüinjatüin sukuaippa judío süpüla
saa'inrüinjatüin tü kasa wuleinjatkat akajee sukuaippa nu'upala Maleiwa.
26 No'unakalaka na nikirajüinkana Juan nünainmüin sünain maa
nümüin:
—Ekirajüikalee, chi wayuu pümaapü'ükai cha'aya wane sa'ata tü
süchikat Jordán, chi püküjakai achiki waneepia wamüin, owoutisaajüshi
nia joolu'u wayuu, je o'unüsü wayuu watta saalin püma'anajee süpüla
o'unaa nünainmüin —namakalaka nümüin Juan.
27 Asouktüshi Juan ne'ipajee:
—Shia anasükaja'a ma'i sulu'u suushikajaain tü wayuukolüirua
nüchiirua Cristo süka shiain nücheküin chi Maleiwakai.

28 Soto jaa'in tü takükjapü'ükat paala jümüin sünain nnojolin tayain
Cristoin, chi Nüneekajalakai Maleiwa. Ajütüüshi ne'e taya nütüma
Maleiwa süpülapünaa niweetüin Cristo.
29 Soto jaa'in sukuaippa wane mi'iraa shikiira ka'wayuusee. Nütünajut
chi ka'wayuuseshikai, talatüsü ne'e naa'in wanaa sümaa ni'rüin chi
ka'wayuuseshikai sünain saapünüin najapulu'u tü jietkat. Akaajaa
tayakai, talatüsü taa'in joolu'u wanaa sümaa te'rüin Jesús sünain antaa
wayuu wainma nünainmüin.
30 Kasataalejese'e niain alanaain sünain kojutüin Jesús sütüma wayuu
toulia, ja'itashije tayain mojutüin sütüma —nümakalaka Juan namüin.

Shia nünüiki Maleiwa nüküjaka Cristo

31 Wayuu süpüshua, sütüjaa aa'ulu kasa eekai shi'nnüin sainküin mma
ne'e. Otta müshia Jesús, shiimüin sünain kojutüin suulia wayuu süpüshua
süka chaje'ewalin nia iipünaajee.
32 Aküjüna amüinrü wayuu nütüma süchiki tü kasa ni'rakat oo'ulaka
tü pütchi naapajakat chaa iipünaa. Otta wainma tü wayuu aapakalüirua
nünüiki, nnojotsü kapülain saa'in tü nüküjakat achiki sümüin.
33 Otta chi wayuu eekai kapülain naa'in tü nümakat, ja'yasü nünainjee
sünain pansaain nünüiki Maleiwa.
34 Cristo, chi nüjünalakai Maleiwa, shiimain sümaa nüküjaain nünüiki
chi Maleiwakai waneepia sümüin wayuu, süka eein chi Naa'inkai Maleiwa
nümaa waneepia.
35 Saa'u niain Cristo chi Nüchonkai Maleiwa, aishi ma'i nia nüpüla chi
Nüshikai. Je laülaashi nia nütüma saa'u kasakat süpüshua.
36 Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaa nünain chi
Nüchonkai Maleiwakai, ee'iranajaweerü naa'in süpüla eeinjachin nia
nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Akaajasa chi wayuu eekai
nnojolüin noonooin sümaa nünüiki chi Nüchonkai Maleiwa, nnojoleerü
ee'iranajaain naa'in, shieerü eeka süsalain nia naainjala nütüma Maleiwa.

4

Yootüshi Jesús sümaa wane jierü Samariaje'ewat

1-2 Je na fariseokana, naapüin nüchiki Jesús sünain koo'omüin ma'i na
nümaajanakana je sünain nawoutisaajünüin natüma na nikirajüinkana.
Wainma noulia na nümaajanakana Juan.
3 Shiasa nütüjaapa Jesús naa'u na fariseokana sümaa naashajaain
nüchiki, nujuittaakalaka noulia sulu'ujee tü mmakat Judea süpüla ale'ejaa
nüchikua Galileamüin.
4 Anakalaka saa'in nümüin Jesús nülatüinjachin sulu'upünaa tü mmakat
Samaria.
5 Je nülatakalaka sü'ütpünaa wane pueulo kanüliasü Sicar cha'aya
eepünaa wane mma e'ipünaalaa sümaleiwa'aya nütüma Jacob, chi
natuushikai na judíokana, nüpüla José, chi nüchonkai.
6 Je saa'u nüntüin Jesús maa aka kale'o ka'ikat, neemeraapünaakalaka
sotpa'a wane ishi nüsüle Jacob sümaiwa paala.
7-8 No'unataalakalaka na nikirajüinkana Jesús sünain apalaalajaa pueu-
lopa'amüin. Shiasa nachikiru'u, süntakalaka joo wane wayuu aja'itüsü
sünainmüin tü ishikat. Wayuu yalajatia ne'e Samaria.
—Nii waa'iraa, tasa maa wüin —nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukot.
9 Saa'u nnojolüin anaawain tü Samariajatkalüirua namaa na judíokana,
sümakalaka tü jietkat:

—Atak, sünain wayuuin judío pia, ¿jamüshi püchuntaka'a asa'iree wüin tamüin tayakat Samariajatkat? —sümakalaka nümüin.
10 Asouktüshi Jesús:
—Müleka piyaawatüle saa'u tü kasa anasü nüsülajeekat chi Maleiwakai sümüin wayuu süpüshua, je müleka pütüjaale naa'u jaralin chi achuntakai wüin pümüin, achuntüsüje pia nümüin wane wüin katajatkat atüma so'u wayuu je naapeerüje shia pümüin —nümakalaka sümüin.
11 Sümakalaka joo nümüin:
—O'ttüsü tü ishikat. ¿Jalasü sho'olo paja'itajatkat aka tü wüinkat tamüin, tü katajatkat atüma so'u wayuu?
12 ¿Piataale alanaain ma'i nuulia chi watuushikai Jacob chi ke'ipünaajalakai tü ishikat wapüla? Shia nüsapü'üka niakai otta na nüchooinkana oo'ulaka nümü'ünüin —sümakalaka nümüin Jesús.
13 Asouktüshi Jesús:
—Chi eekai nüsüin tü wüin sulu'ukat ishikat tüü, miyaaseechi nüchikua.
14 Otta chi eekai nüseechin tü wüin taapakat, müichia nnojolin miyaasüin nüchikua. Meerü aka saa'in wane wüin aparatkat mmaapüjee, süka shii'iranajaweerüin naa'in sütüma —nümakalaka Jesús sümüin.
15 Müsü joolu'u tü jietkat:
—Püsülaja tamüin türa wüin paashajaakat achiki suulia miyaasajain taya tachikua je suulia taja'inajüin waneepia —sümakalaka nümüin Jesús.
16 —Pu'una püsaajaiwa chi pu'wayuusekai yaamüin yaa —nümakalaka Jesús sümüin.
17 Süsouktakalaka nümüin:
—Ma'wayuusesat taya.
Nümakalaka Jesús sümüin:
—Lotüsü tü pümakat tamüin sünain ma'wayuusein pia paajüin.
18 Ja'raituairü ma'i pia oo'ulaain pu'wayuuse. Je chi pümaakai maa'ulu yaa, nnojoishi pu'wayuusein. Shiimüinkalaka tü pümakat tamüin —nümakalaka sümüin.
19 —Eekaja'a eera pia saa'in tamüin nünüikimaajachi Maleiwa.
20 Na watuushinuu Samariajanakana, na'waajüin Maleiwa yaa saa'u tü uuchikat. Akaajasa jaajüin jiakana judíokana, chainjachi a'waajünüin Jerusalén —sümakalaka.
21 Nu'ttakalaka joolu'u Jesús sünain nikirajüin tü wayuukot sünain maa sümüin:
—Nii waa'iraa, anakaja kapürale paa'in tü tamüinjatkat joolu'u pümüin: So'uweena wane ka'i, tü a'waajüleekat Maleiwa, nnojoleerü yaain saa'u tü uuchikat, nnojoleerü shia chain Jerusalénya.
22 Jia Samariajanakana, me'raajüinsalii jia chi Maleiwa ju'waajakai. Waya e'raajaka waya judíokana sükajee we'itaanüin nütüma süpüla aküjaa sümüin wayuu jamüinjatüin sukuaippa süpüla su'ttaainjatüin suulia saainjala.
23 Otta jiakana joolu'u wanaa sümaa ju'waajüin Maleiwa, anakaja müleka jüchuntüle nümüin chi Naa'inkai süpüla nii'iyatüin jümüin tü shiimüinkat. Shiainjatü jukuaippaka joolu'u sünain a'waajaa chi Washikai Maleiwa. Shia nüchekaka Maleiwa süpüla saa'inraa wayuu süpüshua.
24 Chi Maleiwakai, me'rujusai sütüma wayuu. E'nnaajünüshi ne'e nia sünainjee tü shiimüin ee'iyatünakat wamüin nütüma chi Naa'inkai. Sükajee tia, chi eekai nu'waajeein Maleiwa, anashi müleka nüchuntüle akaaliijünaa nümüin chi Naa'inkai —nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukot.

25 —Tatüjaa aa'uchi chi Cristokai anülia Nüneekajalakai Maleiwa
sünain nünteechin. Je nikirajeena waya sünain kasa süpüshua nüntapa
—sümakalaka nümüin.
26 —Chi paashajaakai achiki, taya'aya ne'e, chi yootokai pümaa —
nümakalaka Jesús sümüin.

Aashajaashi Jesús soo'opünaa tü a'yatawaakat nümüin Maleiwa

27 Wanaa sümaa naashajaain Jesús sümaa tü wayuukot, ale'ejüshii
na nikirajüinkana pueulopa'ajee. Mayaainje sainkuuin naa'in sütüma
yootüin Jesús sümaa wane wayuu Samariajatü, nnojoishi nasakirüin
sünain kasain nüchuntüin sümüin je sünain kasain naashajaain achiki
sümaa.
28 Otta joo tü aja'itüsükat, süpütakalaka tü sümüchikat sünain
süle'ejaain pueulopa'amüin sümaa sümüin sümüin tü wayuukolüirua
cha'aya:
29 —Tanta anainchi wane wayuu je nüküjain tamüin süpüshua tü
kasa taa'inrapü'ükat. Joo'uya ji'raiwa müleka niale chi Cristokai anülia
Nüneekajalakai Maleiwa —müsü namüin.
30 Ojuittüshii na wayuukana yaawalaja sulu'ujee tü pueulokat süpüla
o'unaa eemüin Jesús.
31 Otta na nikirajüinkana Jesús süchikiru'u tü jietkat, namüshi Jesús
kojuyatua:
—Ekirajüikalee, anashi müleka piküle süpüshi tü eküütkat —
namakalaka nümüin.
32 Asouktüshi nia namüin:
—Eesü wane eküülü tama'ana nnojotsü ji'raajüin —müshi.
33 —Ekinnüshi eera sütüma wayuu —namajirawa'ain namakalaka.
34 Nümakalaka Jesús namüin:
—Maa aka wane wayuu eekai talatüin naa'in emirapa, akaajaa
tayakai talateerü ma'i taa'in müleka taa'inrüle tü ajütünakat apüla taya
nütüma Maleiwa, süka kee'ireein ma'i taa'in tekeraajeein tü nüchekakat
tapüleerua.
35 Je ni'rapa Jesús na wayuu antakana nünainmüin pueulopa'ajee
sümaa tü aja'itüsükat, müshi nia namüin na nikirajüinkana: “Nnojotsü
anain müleka jümüle tamüin: ‘Isayülia pienchi kashi süpüla jakütüin tü
a'ttieekat süpüla asü'üjünaa’, müleka jümüle. Jiirakaa namüin na wayuu
antakana joolu'u. Müshii aka naya saa'in wane a'ttiee eekai yapain süpüla
asü'üjünaa. Kettaashii naya joolu'u süpüla akotchajünaa süpüla anoujaa
tanain
36 süpüla eeinjanain naya nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.
Chi eekai nüpünajüin oo'ulaka chi eekai nükotchajüin, talateena naya
wanaawa.
37 Shiimüin sümakat tü ashajünakat soo'opünaa tü a'yatawaakat
nümüin Maleiwa, müsü mayaa: ‘Apünajüshi wane, oo'ulaka wane,
asü'üjashi’.
38 Tajütüinjana jia joolu'u eepünaale nnojolüin ji'yatawaajüin paala
süpüla jükotchajüinjanain na eekai kettaain süpüla anoujaa tanain.
Talateena jia sünainjee naata ka'yataainshi”, nümakalaka Jesús namüin
na nikirajüinkana.

Anoujashii wainma na wayuu Samariajanakana

39 Otta wainma na wayuu Samariajanakana antakana nünainmüin Jesús
sulu'ujee tü pueulokat, anoujashii naya nünain sütümajee tü sümakat tü

aja'itüsükat namüin wanaa sümaa sümüin namüin: “Nüküjain tamüin
süpüshua tü kasa taa'inrapü'ükat”.
40 Je nantapa nünainmüin Jesús, na'alijirüin nia shii'iree makatüin
namaa. Je makatakalaka nia oo'ulaka na nikirajüinkana nümaa cha'aya
nama'ana so'u piama ka'i.
41 So'u tü piamakat ka'i, wainma na anoujakana nünain Jesús sütüma
tü nümakat namüin noulia na anoujakana paala sütüma tü sümakat tü
jietkat namüin.
42 Müshii joo na wayuukana sümüin tü jietkat:
—Anoujashii paala waya nünain sütüma tü pümakat ne'e. Alu'ujasa
joolu'u, anoujaleeinapa waya nünain süka waapaleeitpa'inya nünüiki.
Wayaawatüichipa aa'u nia sünain shiimüin niain chi o'ttaainjachikai
atüma wayuu sainküin mmakat süpüshua.

Niiyajüin Jesús nüchon wane sülaülashi mma

43 Süchikijee tü piamakat ka'i, nu'unakalaka Jesús chamüin nu-
umainpa'amüin Galileamüin eejeewa'ire nia antüin.
44-45 Shiasa nüntapa Galileamüin, kamaneeshii na wayuukana nümüin,
süka ne'rüin paala tü kasa anasü naa'inrakat cha'aya Jerusalén su'utpünaa
tü mi'iraakat kanüliakat “Pascua”. Otta müshia Jesús, nnojoishi ma'i
ataralaain namaa na wayuukana saa'u nikirajüin paala sünain mojutüin
wane nünüikimaajachi Maleiwa sulu'u nuumain.
46-47 Nüntakalaka Jesús nüchikua sulu'umüin tü pueulo kanüliakat
Caná eejechire paala nii'iratüin tü wüinkat sünain wiinoin. Otta
yala, nüntakalaka nünainmüin Jesús wane wayuu sülaüla mma kepi-
ashi sulu'u tü pueulo kanüliakat Capernaum chaa ka'yata sünain
Caná. Chi wayuukai, ayuuishi nüchon cha'aya nipialu'u. Mayein-
shi ma'i. Naapapa nüchiki Jesús sünain nüntüin chajee Judeajee
yaamüin Galileamüin, o'unüshijese'e nia nünainmüin Jesús süpüla
nüchuntüinjachin ma'i nümüin süpüla nu'unajachin nümaa Caper-
naummüin süpüla niiyajüinjachin chi nüchonkai.
48 Nümataalakalaka Jesús nümüin:
—Jiakana wayuukana, müleka nnojorule ji'rüin taa'inrüin ju'upala wane
kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, nnojoleena jia
anoujain tanain.
49 —Ekirajüikalee, anashi müleka pu'unamaatüle tamaa. Ouktaawashi
taa chi tachonkai —nümakalaka nüshi chi ayuuishikai nümüin Jesús.
50 —Pu'una maala püchikua pipialu'umüin. Anaichipa chi püchonkai,
nnojoleechi ouktüin —nümakalaka Jesús nümüin.
Sünain nünoujain chi wayuukai tü nümakat Jesús, o'unüshi nipi-
alu'umüin.
51 Nüpanapajakalaka chi wayuukai wane nüchepchiairua wopulu'u.
Naküjakalaka nümüin sünain anaichipain chi nüchonkai.
52 —¿Jalapshijachi aawalaain nia? —nümakalaka namüin.
—Aawalaasü tü tuttaakat nuulia kale'oinka maa aka süpu'uleematüin
ka'ikat —namakalaka nümüin.
53 Niyaawanajaakalaka saa'u joolu'u chi nüshikai sünain niiyajünüin
chi nüchonkai wanaa ma'i sümaa “Anaichipa chi püchonkai, nnojoleechi
ouktüin” nümüin paala Jesús. Ni'itaakalaka naa'in niakai je napüshua na
kepiakana nümaa sünain anoujaa nünain Jesús sükajee tia.
54 Piantuairü joo naa'inrüin Jesús cha'aya Galilea tü kasa anasü
nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Naa'inrüin shia süchikijee

nüle'ejüin Judeajee süpüla nii'iyatüinjatüin nukuaippa sümüin wayuu sünain nüjünalain nia Maleiwa.

5

Eiyajünüshi nütüma Jesús wane wayuu oukta asa'achi

1 Je mapa süchikijee, o'unüshi Jesús chamüin Jerusalénmüin nüchikua
süpüla e'rajaa sükua wane mi'iraa natüma na judíokana.
2 Je peje sünain so'u tü pueulokat eepünaale shikerojinnüin anneerü,
eesü wane anua jerutsü so'oojia wayuu. Eesü ja'raisü luma sotpünaa. Je
sünülia tü anuakat süka pütchi hebreo, “Betesda”.
3-4 Süka eein nüchiki wane aapieekai nüma'anajeejachi Maleiwa sünain
nüntawalin shirokumüin tü wüinkat süpüla nujurulajaainjatüin shia,
niasa'a chi ayuuishi palajachikai ekerolüin shirokumüin tü wüinkat
süchikiyaawain sujurulajaanüin, anashi suulia ayuulii eejatkat nünain.
Je wainmakalaka ma'i wayuu eekai ayuulin suupünaa tü lumakalüirua
sünain a'atapaa sujurulajaanüinjatüin süchikua tü wüinkat. Eejatü
wayuu eekai mo'uin, eekai masa'ain, je eekai ouktüin süsa'a.
5 Nüntakalaka Jesús sünainmüin tü anuakat. Eejachikalaka nüpüla
wane oukta asa'achikai, apünüinrü shikii juya mekiisalümüin sünain
ayuulin nia.
6 Je ni'rapa Jesús chi wayuukai je niyaawatapa naa'u sünain wain-
mainrüin juya nnojolüin waraittüin nia,
—¿Aneeshi pia? —nümataalakalaka nümüin.
7 Nümakalaka chi oukta asa'achikai nümüin Jesús:
—Waa'iraa, nnojotsülee jaralin alü'üjüinjachin taya shirokumüin tü
wüinkat wanaa sümaa sujurulajaanüin. Isasü tachiki atamawaa.
Antüsülee ne'e wayuu palajana tapüleerua shirokumüin.
8 Nümakalaka Jesús nümüin:
—Pütamaa maala puwaraijaiwa. Pülü'üja türa puju'lejiakat yaajee —
nümakalaka.
9 Anashi yaawalaja'a joo chi wayuukai. Nu'unakalaka sünain waraittaa
yalajee sünain nülü'üjüin tü nuju'lejiakat.
Otta tü ka'i niiyajakat o'u Jesús chi wayuukai, sükalia eemerawaa
natüma na judíokana.
10 Je sükajee tia, namakalaka na laülaashii judíokana nümüin chi
wayuu eiyajuushikai:
—¿Motüsü paa'in sünain sükaliain eemerawaa ka'ikat tüü? Achia-
jaanüshii waya nütüma Moisés suulia a'yatawaa so'uka'i. Tü paa'inrakat
sünain pülü'üjain puju'lejia, wane a'yatawaa saa'in wamüin.
11 Nüsouktakalaka chi eiyajuushikai namüin:
—Aluwataaushi ne'e taya nütüma chi wayuu keiyajalakai taya sünain
waraittaa je sünain alü'üjaa toju'lejia.
12 Nasakirakalaka nia:
—¿Jarat wayuuyaa tü aluwataaka pia sünain waraittaa je alü'üjaa
puju'lejia?
13 Otta chi eiyajuushikai, nnojoishi nütüjaain aa'u jaralin chi eiyajakai
nia, süka nu'unatüjüli'inya Jesús sa'akajee tü wayuukolüirua cha'aya.
14 Shiasa mapa, nünta anainchi Jesús chi wayuu eiyajuushikai cha'aya
sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Nümataalakalaka Jesús nümüin:
—Piirakaa. Anaichipa pia. Otta müleka nnojorule puu'ulaain joolu'u
suulia paainjala, eesü süpüla sülatüin pümüin kasa mojusü eekai

sülana'aleejeerüin sünain mojuin shia suulia tü ayuulii pünainjatkat paala.

15 Nu'unakalaka joolu'u chi wayuukai nanainmüin na laülaashii judíokana süpüla nüküjainjatüin namüin sünain niain Jesús keiyajalaka nia.

Laülaashi Jesús süpüla aapaa kataa o'u sümüin wayuu

16 Jashichikalaka ma'i na laülaashii judíokana joolu'u nümüin Jesús sünainjee naa'inrüin kasa eekai müin aka tia so'u sükalia eemerawaa.

17 Nümataalakalaka Jesús namüin:

—Maa aka masütaajuin chi Tashikai sünain aa'inraa kasa anasü sümüin wayuu, akaainjachia tayakai nnojolinjachi oo'ulaain suulia aa'inraa tü anasükat —nümakalaka.

18 Koo'omüinkalaka ma'i naashichin joolu'u na laülaashiikana saaliijee tü nümakat Jesús namüin. No'uteekalaka naa'in, nnojotsü sünainjeejatüin ne'e niiyajüin sükalio'u eemerawaa. No'utee aa'inchi nia sünainjee niain Maleiwa nüshin naashin je wanaawain nia nümaa naashin.

19 O'ttüshi joolu'u Jesús sünain nii'iyatüin namüin na laülaashii judíokana sünain shiimüin niain chi Nüchonkai Maleiwa. Müshi nia namüin: “Shiimüin tü tamüinjatkat joolu'u jümüin: Nnojotsü kasain tountüin taa'inrüin tamüiwa. Tü tountakat taa'inrüin, shia tü te'rakat naa'inrüin chi Tashikai. Tü naa'inrakat chi Tashikai, taa'inrüin tayaka'iya süka Nüchoin taya.

20 Süka alin ma'i taya nüpüla chi Tashikai, nii'iyatüin tamüin süpüshua tü naa'inrakat. Je nii'iyateerü tamüin mapeena tü poneetkat ma'i jaa'in, süka sülana'aleejeerüin ma'i sünain anain suulia tü nii'iyatüitpakat tamüin.

21 Maa aka chi Tashikai sünain nüso'irüin saa'in wayuu, akaweechia tayakai chi Nüchonkai Maleiwa, taapeerü kataa o'u nümüin chi wayuu eekai tacheküin süpüleerua.

22 “Je mayaainje laülaain chi Tashikai süpüla kasalajanainjatüin sümüin saainjala wayuu nütüma, ni'itaaichipa taya joolu'u süpüla kasalajanainjatüin sümüin saainjala wayuu süpüshua tatümaya,

23 süka nücheküin chi Tashikai süpüleerua kojutüinjachin taya Nüchonkai sütüma wayuu süpüshua wanaa nümaa. Chi eekai mojutüin atüma taya Nüchonkai Maleiwa, mojutsai chi Tashikai nütümaya, chi kajünalakai taya.

24 “Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi eekai noonooin sümaa tanüiki sümaa nünoujain nünain chi Maleiwa kajünalakai taya, ee'iranajaweerü naa'in süpüla eeinjachin nia nümaa süpüla ka'ikat süpüshua. Je müichia nnojolin süsalain naainjala nütüma Maleiwa je nnojoleechi katatüin nia nuulia. Nnojoliiwa'aya nünoujain, ouktajachi saaliijee naainjala. Otta müshia joolu'u saa'u nünoujaichipain, kateechi o'u.

25 “Shiimüin tü tamakat jümüin joolu'u: Napüshua na wayuu eekai manoujain, müshii aka ouktakai süka nnojolin jamajachin Maleiwa namüin. Je wainma na wayuukana so'uweena wane ka'i, naapeerü tanüiki tayakai chi Nüchonkai Maleiwa, tü anuu o'ttüitpain maa'utpünaa yaa sünain aapajünaa. Chi eekai noonooin sümaa, ee'iranajaweerü naa'in.

26 Maa aka chi Tashikai naapüin kataa o'u sümüin wayuu, akaajaa tayaka'iya chi Nüchonkai, ni'itaain taya süpüla aapaa kataa o'u sümüin wayuu.

27 Je saa'u tayain chi Shipayakai Wayuu, laülaashi taya nütüma chi
Tashikai süpüla kasalajanainjatüin saainjala wayuu sümüin tatüma.
28 “Nnojo jainkuuin aa'in sütüma tü takükainjatkat joolu'u
jümüin: So'uweena wane ka'i, saapeerü tanüiki süpüshua tü wayuu
ouktüsükalüirua
29 sümaa sujuitteerüin mmaapüjee. Chi wayuu eekai naa'inrapü'üin tü
anasükat kataiwa'aya no'u, oso'iraweechi aa'in süpüla eeinjachin nümaa
Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Otta chi eekai naa'inrapü'üin tü
mojusükat kataiwa'aya no'u, oso'iraweechi aa'in süpüla süsaleechin nia
naainjala”, nümakalaka Jesús namüin.

Na pansaakana atüma nüchiki Jesús

30 Ayatüshi Jesús sünain aashajawaa namüin na laülaayuu judíokana:
“Nnojotsü kasain tountüin taa'inrüin tamüiwa. Shia kee'ireeka taa'in tü
talatakat atüma naa'in Maleiwa chi kajünalakai taya, nnojotsü shiain
tü talatakat atüma ne'e taa'in tayakai tamüiwa. Süka shiain taa'inrüin
tü nümakat chi Maleiwakai tamüin, lotüsü waneepia sukuaippa tatüma
sünain kasalajanain saainjala wayuu.
31 Müleka tayale ne'e aküjiraain tachiki, nnojoleerü kapülain jaa'in tü
takükjakat jümüin, nnojoleerü jünoujain sünain shiimüin shia.
32 Otta müshia chi Tashikai, nia pansaaka atüma tachiki. Je tatüjaa
aa'ulu sünain shiimüin tü nükajakat tachiki.
33 “Otta müshia chi Juankai nünülia, pansaasü tachiki nütümaya
wanaa sümaa jüjütüin paala wane wayuuirua nünainmüin süpüla
nasakirüinjachin nia too'opünaa. Aküjashi nia tü shiimüinkat tachiki
namüin.
34 Nnojotsü tamüin jümüin tüü sükajee che'ojaain tamüin wayuu, makai
aka Juan, süpüla apansaajaa tachiki. Toso'ireein ne'e jaa'in sünain nüchiki
Juan shii'iree jünoujeein tü nümakat tachiki süpüla ju'tte'ennüinjanain
sütüma.
35 Soto jaa'in wanaa sümaa talatapünaainkain jaa'in sütüma nünüiki.
Saa'u pansaainkain tü nümakat, müshinka aka nia saa'in wane anakia
süka jütüjaainkain taa'u nütüma.
36 “Sünainjee tü nümapü'ükat Juan tachiki, eesü wayuu eekai sünoujain
sünain tayain ajünalaain nütüma chi Tashikai Maleiwa. Otta eesü
wane apansaajakat ma'i tachikiya alana'aleesia sünain anain suulia tü
shiimüin nüküjapü'ükat Juan. Shia tü kasa anasü taa'inrakat. Shiasa'a
sütüma tekeraajüin tü nüchekakat chi Tashikai süpüleerua taa'inrüin,
koo'omüinsü ma'i tü anoujasükalüirua tanain.
37-38 Otta müshia chi Tashika'iya, chi kajünalakai taya, pansaasü tachiki
nütüma. Otta saa'u nnojolin jünoujain tanain taya ajütüüshikai nütüma,
nnojotsü jaapüin nünüiki, nnojotsü ji'rüin nukuaippa, je nnojoliishii
jüüjüüin ekii jia süpüla tü nümakat jümüin.
39-40 “Jiyouktüin taya. Nnojoliishii jia jüüjüüin tamüin süpüla
shii'iranajaainjatüin jaa'in tatüma. Saa'in jümüin, eeinjana jia nümaa
Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua sünainjee ne'e jaashaje'erüin waneepia
tü karaloukta nüchikimaajatkat. Taya tayakai chi saashajaakai achiki, chi
anii joo ayouktünüin jütüma.
41 “Nnojoishi taya achajaashin su'waajaa wayuu maa'ulu yaa.
42 Otta tatüjaa aa'una jia sünain nnojolin alin chi Maleiwakai jüpüla.
43 Sünain tayain nüjünalain chi Tashikai süpüla laülawaa, nnojoishi
kasajachin taya jümüin. Alu'ujasa müleka nüntüle joo ja'akamüin wane
wayuu eekai nüküjiraain ne'e nüchiki, kamaneejeena jia nümüin.

44 Nnojoishii jia anoujeein tanain, süka shiain kee'ireein ne'e jaa'in
ju'waajüneein sütüma wayuu, je nnojotsü kee'ireein jaa'in aa'inraa tü
talatajaikat amaa Maleiwa, chi waneeshikai Maleiwain.
45 “Nnojoleechi tayain aküjüin nümüin chi Tashikai jüchiki sünain
kaainjaraliin jia. Shieerü tü nikirajapü'ükat anain Moisés aküjaka jüchiki
sünain kaainjaraliin jia, tü o'tte'enneetkat atüma jia saa'in jümüin.
46 Müleka shiimüinreje sünain jünoujain nünüiki Moisés, jünoujainje
tanüiki süka taya'inya ne'e nüshajüin achiki.
47 Saa'u nnojolüin jünoujain tü nüshajakat achiki, nnojoleerü jünoujain
tü taküjakat joolu'u jümü'inya”, nümakalaka Jesús namüin na laülaashii
judíokana.

6

Ekinnüsü watta saalii wayuu nütüma Jesús

1 Nu'unakalaka Jesús Jerusalénjee nüchikua Galileamüin. Shiasa mapa
süchikijee nüntüin, o'unüshi nia namaa na nikirajüinkana sulu'u wane
anua waneemüin sa'ata tü palaa kanüliakat Galilea. (Otta suwala'ata
sünülia tü palaakat, Tiberias.)
2 Okoutsü wayuu watta saalin nüchiirua Jesús süka suu'ui, süka
shi'rüin nia sünain aa'inraa tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa
nümüiwa, maa aka eiyajaa wayuu eekai ayuulin.
3 Je Jesús namaa na nikirajüinkana, o'unüshii saa'umüin wane
namünashii. Naikkaajaakalaka süpüla nekirajünüinjanain nütüma.
4 Alü'ütsü joo sükalia tü Pascuakat, tü nemi'irakat na judíokana.
5 Ni'rapa Jesús süntapaatüin watta saalin wayuuirua nünainmüin,
nümakalaka nümüin Felipe:
—¿Jaleena waya ayalajüin eküülü shikajatkat watüma tü wattakat
saalin wayuu?
6 Asakitshi Jesús sünain tüü süpüla nütüjaainjatüin ne'e saa'u
sünain jameerüin nünüiki ni'ipajee. Nütüjaatüjülia aa'u Jesús tü
naa'inrüinjatkat.
7 Nüsouktakalaka Felipe ni'ipajee:
—Atak, wainma neerü süchekü in shiküinria türa wayuukolüirua.
Ja'itakaja'a paliruwalin ne'e nekü in, nnojoleerü ekeraajüin naka
shi'yataainjut wane wayuu so'u mekiisat kashi.
8 Nümakalaka joolu'u wane, chi kanüliakai Andrés, chi nimüliakai
Simón Pedro:
9 —Ani'isa wane jintüi kama'anashi ja'raisü panchen aainjuushi süka
“cebada”, otta piamasü ne'e jimechen asijuushi. Nnojoluja'a keraainjatüin
namaa napüshua —nümakalaka Andrés nümüin Jesús.
10 Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:
—Anakaja müleka jüikkale'erüle tü wayuukolüirua mmalu'u.
Eesü wainma alama yala je süikkaajaakalaka tü wayuukolüirua saa'u
tü alamakat. Eejana maa aka 5.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua
süpüshua.
11 Niasa Jesús, naapaakalaka tü pankat sünain naapüin analu'ut nümüin
Maleiwa saa'u. Niitajakalaka joo tü pankat namüin na nikirajüinkana
süpüla neitajüin sümüin tü wayuukolüirua süpüshua yaasükalüirua
joyojoyolüin. Akaajaa sukuaippa tü jimekat nütümaya. Eküshii naya
napüshuale'eya, emirashii sünainjee.
12 Shiasa emirapa tü wayuukolüirua,

—Jükotchajapa tü süpütaalakat suulia mojujain —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

13 Sükotchajünakalaka tü süpütaalakat, maa aka poloo piammüin katto'ui süpütaala tü ja'raisükat pan süchikijee shikaain tü wayuukolüirua.

14 Shiasa ne'rapa na wayuukana tü naa'inrüitpakat Jesús sünain shiain tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, o'ttüshii naya sünain aashajaajirawaa nüchiki sünain maa:

—Shiimüintaaja'aya Jesús sünain niain chi Nünüikimaajachikai Maleiwa, chi antajachikai anülia sa'akamüin wayuu.

15 Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin naa'u na wayuukana sünain ne'itaweein nia süpüla aluwatawaa, o'unajaashi nia noulia nüchikua saa'umüin wane namüna naata.

Waraittüshi Jesús soo'opünaa tü palaakat

16 Shiasa motsopa ka'i, ashakanuwaashii na nikirajüinkana Jesús yalajee saa'ujee tü namünakat solumüin tü palaakat.

17 Shiasa mapa aipa'a, süka nnojolüin nüntüin Jesús napülamüin, o'otooshii naya sulu'u tü na'anuainkat süpüla ale'ejaa waneemüin sa'ata tü palaakat eemüin tü pueulo kanüliakat Capernaum.

18-19 Shiasa süchikijee no'unüin sulu'u tü anuakat maa aka aippirua kilómetro, napanapajakalaka joo wane wawai. Katsüinsü ma'i joo tü palaakat sütüma. Ne'rakalaka joolu'u Jesús alü'ülaain nachiirua sünain waraittüin nia soo'opünaa tü palaakat. Süka nnojolüin natüjaain naa'u sünain niain Jesús, mmotshii naya.

20 —Nnojo mmolüin jia. Taya tayakai ji'raka —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

21 Talatakalaka ma'i naa'in nikerolapa Jesús sulu'u tü anuakat, je nantalaa namaka'a sotpa'amüin tü palaakat eemüinjanale nantüin.

22 Shiasa mapa waneemüin ka'ikat, mo'unüinsat tü wattakat saalii wayuu chajee waneejee sa'ata tü palaakat eejanale nekaain paala tü pan naapakat Jesús namüin. Süka natüjaain naa'u sünain no'unüin na nikirajüinkana sulu'u tü waneesükat anua eejatkat paala sotpa'a tü palaakat sümaa nnojolin namaain Jesús, nnojotsü nayaawatüin aa'u jamüin nukuaippa Jesús.

23 Süntakalaka joolu'u wane anuairua chajee sulu'ujee tü pueulokat Tiberias sotpa'amüin tü palaakat eejatüle paala naapüin chi Seny-otkai analu'ut nümüin Maleiwa saa'u tü pankat sümaa nikirüin tü wayuukolüirua.

24 Otta müsia tü wayuukolüirua, sünain nayaawatüin saa'u sümaa nnojoliin Jesús oo'ulaka na nikirajüinkana, no'unakalaka chajee sulu'u tia anuakalüirua Capernaummüin süpüla nachajaainjachin nüchiki Jesús.

Jesús, nia chi pan katakai atüma so'u wayuu

25 Nantapa na wayuukana nünain Jesús cha'aya Capernaum, na-makalaka nümüin:

—Ekirajüikalee, ¿joujachi pia antüin yaamüin yaa?

26 Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Tamüsü paala jümüin tü shiimüinkat: Jüchajaa achikichi ne'e taya süka emirain jia tatüma süka tü pankat, nnojotsü sükajeejatüin jiyaawatüin saa'u tü taa'inrakat ju'upala, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa.

27 Nnojo kachiiruain jaa'in tü eküülü atüjakat aja'lajawaa, shia kachiirua
jaa'in tü eküülü katüinjatkat atüma jo'u waneepia nümaa Maleiwa. Shia
tü eküülü taapeekat jümüin tayakai chi Shipayakai Wayuu, süka laülaain
taya süpüla tia nütüma chi Tashikai Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin
na wayuukana.
28 Nasakirakalaka Jesús:
—¿Kasa waa'inrüinjatka süpüla wekeraajüinjatüin tü nüchekakat
Maleiwa wapüleerua? —namakalaka.
29 Asouktüshi Jesús ne'ipajee:
—Tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua, shia jünoujainjanain tanain
tayakai chi nüjünalakai —nümakalaka namüin.
30-31 Namakalaka na wayuukana nümüin Jesús:
—Sotüsü waa'in tü ashajünakat nachiki na watuushikana sümaiwa
paala, makat mayaa: “Ekü shii naya nütüma tü pan chajeejatkat
iipünaajee”, müsü. Otta müsia joolu'u, anakaja müleka paa'inrüle
wo'upala wane kasa anasü, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa,
maa aka tü aa'innakat paala namüin na watuushikana cha'aya isashiipa'a
sünain saapünüin waneepia namüin nütüma Maleiwa tü pan kanüliakat
“maná” münüin. Müleka pii'iyatüle wamüin sünain shiimüin piain
chi nüjünalakai Maleiwa, kapüleerü waa'in tü pümakat wamüin —
namakalaka nümüin Jesús.
32 Nümakalaka Jesús namüin:
—Tamüsü paala jümüin tü shiimüinkat: Tü eküülü naapakat paala
Moisés namüin na jutuushikana, nnojotsü shiain tü pan chajeejatkat
iipünaajee. Nia chi Tashikai nümüiwa aapaka jümüin tü pan shiimüinsü
iipünaajeejatkat.
33 Tü pan naapakat chi Maleiwakai, nia chi ashakatakai chajee
iipünaajee nüma'anajee, nia chi aapünakai atüma kataa o'u sümüin
wayuu süpüshua —nümakalaka Jesús namüin.
34 —Ekirajüikalee, paapa tia pankat wamüin waneepia —namakalaka
nümüin Jesús.
35 Asouktüshi Jesús:
—Müshi tachikua: Taya chi pan iipünaajeejachikai. Maa aka katsüin
naa'in na jutuushikana sütüma tü eküülü naapakat Moisés paala namüin,
sümaa nnojolüin jamüsirüin je nnojolüin miyaasüin, akaweenia jiakana
talateerü jaa'in müleka jünoujüle tanain süka shii'iranajaweerüin jaa'in.
36 Akanasa'a manoujüinyeein jia tanain, maa aka tü tamayütkat,
mayaashije ji'rüin taya.
37 Otta chi wayuu eekai ni'itaain chi Tashikai süpüla niainjachin
tapüshin, anoujeechija'a tanain. Je sükajee tia, nnojoleechi taleejüin nia.
38 “Ashakatüshi taya yaamüin chajee iipünaajee süpüla taa'inrüinjatüin
tü talatakat atüma naa'in Maleiwa chi kajünalakai taya, nnojotsü shiain
süpüla tü talatakat atüma ne'e taa'in tayakai tamüiwa.
39 Nnojotsü nücheküin Maleiwa süpüleerua amüloulinjatüin
toulia süchikijee ouktaa waneesükaije'e na'akajee napüshua na
ni'itaakana süpüla nayain tapüshin. Shia nüchekaka napüleerua
taso'ire'erüinjateerüin naa'in napüshua so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u
saainjala tü manoujainsatkalüirua.
40 Nücheküin chi Tashikai süpüleerua shii'iranajaainjatüin naa'in
napüshua na eekai nanoujain tanain sümaa nayaawatüin taa'u sünain
tayain chi Nüchonkai Maleiwa. Eejeena naya nümaa süpüla ka'ikat
süpüshua, süka shiimüin sünain taso'ire'erüinjateerüin naa'in napüshua

so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u saainjala tü manoujainsatkalüirua”, nümakalaka Jesús namüin na wayuukana.

41 Otta müshi'iya na laülaashii judíokana sütüma tüü, no'ttakalaka sünain mojuin nanüiki nümüin Jesús, süka “Taya tayakai chi pan ashakatakai chajee iipünaajee”, nümüichipain namüin.

42 Aashajaajiraashii naya sünain maa:

—Shiimüin sünain we'raajüin chi nüshikai je tü niikat. ¿Nnojoishi niain ne'e chi nüchonkai José? ¿Jamakuaippatka'a joo tü nümakat wamüin sünain nüshakatshin chajee iipünaajee nüma'anajee Maleiwa? —namakalaka na judíokana.

43 Nümakalaka Jesús namüin:

—Juu'ulaa suulia mojuin jünüiki tamüin.

44 Napüshua na antakana tanainmüin, taso'ire'ereena aa'in so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u saainjala tü manoujainsatkalüirua. Otta chi eekai nnojolin eenakuushin nütüma chi Tashikai kajünalakai taya, nnojoleechi antüin tanainmüin.

45 Soto jaa'in tü ashajünakat paala nütüma wane nünüikimaajachikai Maleiwa noo'opünaa na anteenakana tanainmüin, müsü mayaa: “Ekirajüneerü wayuu süpüshua nütüma Maleiwa”, müsü. Je joolu'u, tamüshii paala jia: Napüshua na wayuu kapülakana aa'in nünüiki chi Tashikai shii'iree nashatüin tü nikirajakat anain, anteena naya tanainmüin.

46 “Nnojoishi taya aküjashin jümüin süchiki sünain ni'nnüin chi Tashikai sütüma wayuu. Chi e'rakai chi Tashikai, taya tayakai tamüiwa süka chaje'ewalin taya nüma'anajee.

47 “Tamüsü paala jümüin tü shiimüinkat: Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaa tanain, ee'iranajaweerü naa'in süpüla eeinjachin nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.

48 Müshi taya tachikua: Taya'a chi pan katakai atüma so'u wayuu.

49 Mayaasüje nekapü'üin na jutuushikana paala sümaiwa tü eküülü kanüliakat ‘maná’ münüin cha'aya isashiipa'a, ayatshii ouktüin sümaa nnojolüin shii'iranajaain naa'in.

50 “Otta müsia tü pan chajeejatkat nüma'anajee Maleiwa iipünaajee, ashakatüitpa. Chi eekai niküin shia, nnojoleechi amüloulin.

51 Taya tayakai chi pan ashakatakai nüma'anajee Maleiwa, taya chi katakai atüma so'u wayuu. Chi eekai niküin tü pankat, eejeechi nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Tü pan taashajaakat achiki jümaa, shia tü te'iruku taapüinjatkat süpüla katüinjatüin so'u wayuu wainma”, nümataalakalaka Jesús namüin na judíokana.

52 Naashichijaakalaka na judíokana nümüin Jesús saaliijee tü nümakat namüin. Na'ülüjiraakalaka sünain maa:

—¿Jamüshikai chira wayuukai naapüinjatka'a ni'iruku wamüin süpüla weküinjatüin shia? —namakalaka.

53 Nümakalaka Jesús namüin:

—Tamüsü paala tü shiimüinkat jümüin: Müleka nnojorule jiküin tü te'irukukat tayakai, chi Shipayakai Wayuu, je müleka nnojorule jüsüin tü tashakat, shiimüin sünain nnojoleerüin katüin jo'u.

54 Otta chi eekai niküin tü te'irukukat sümaa nüsüin tü tashakat, ee'iranajaweerü naa'in süpüla eeinjachin nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua, je taso'ire'ereerü naa'in so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u saainjala tü manoujainsatkalüirua.

55 Süka jamüin, tü te'irukukat, shiimüin sünain eküülüin, je tü tashakat, shiimüin sünain asüüshin.

56 Chi eekai niküin tü te'irukukat sümaa nüsüin tü tashakat, wanaawa-
jiraweerü naa'in tamaa je eeweechi taya waneepia nümaa.
57 “Ajütünüshi taya nütüma chi Tashikai, chi katakai atüma so'u wayuu,
sümaa naapüin tamüin kataa o'u. Akaweechia chi wayuu eekai niküin tü
te'irukukat, taapeechi amüin nia kataa o'u.
58 Tayakai, taya chi pan ashakatakai chajee nüma'anajee Maleiwa.
Nnojoishi taya müin aka saa'in tü eküülü kanüliakat ‘maná’ nekapü'ükat
na jutuushikana. Mayaasüje neküin shia, ayatshi'iya ouktüin naya. Otta
chi eekai niküin tü pan iipünaajeejatkat, eejeechi nümaa Maleiwa süpüla
ka'ikat süpüshua”, nümakalaka Jesús namüin.
59 Shiairaja'a ne'e nünüiki Jesús namüin na wayuukana cha'aya Caper-
naum sulu'u tü ekirajüleekat na judíokana.

Oo'ulaasü wainma tü wayuukolüirua nuulia Jesús

60 Sütüma tü nümakat Jesús, sümakalaka wainma tü wayuukolüirua
waraittiraapü'ükat nümaa:
—Nnojotsüsa'a kapüleein waa'in tü nümakat wamüin. Nnojoleerü
wountüin —namakalaka.
61 Nütüjaapa saa'u Jesús nojuunajee sünain mojuin nanüiki nümüin,
nümakalaka namüin:
—¿Mojushiisü jümüin tü tamakat?
62 ¿Shia cheje jameematüin jünüiki müleka ji'rüle taya, chi Shipayakai
Wayuu, sünain o'unaa tachikua chaa iipünaamüin eejachire paala taya?
63 “Anakaja jütüjaale saa'u wane kasa: Nnojoleerü ee'iranajaain saa'in
wane wayuu sütüma tü kasa saa'inrakat ne'e sümüiwa, nieechi ee'irataka
chi Naa'inkai Maleiwa. Otta müshi'iya jiakana, müleka kapürale jaa'in
tü pütchi tamakat jümüin, aapüneechi jümüin chi Naa'inkai Maleiwa
katüinjachikai atüma jo'u.
64 Eeshii ja'aka eekai nnojolüin nanoujain tanain mayaasüje jaapajüin
tanüiki”, nümakalaka Jesús namüin.
Nümüsü tüü süka nütüjaatüjülü'inya saa'u paala sünain eein
wayuu nnojolüinjatkat anoujain nünain je jaralinjachin chi wayuu
aapüinjachikai nikii.
65 Nümakalaka Jesús nüchikua:
—Shiaja'a tü tamakat paala: Chi wayuu eekai nnojolin e'itaaushin
nütüma chi Tashikai süpüla anoujaa tanain, müichia nnojolin antüin
tanainmüin —nümakalaka namüin.
66 Süchikijee tia, oo'ulaayaa müsü wainma tü wayuukolüirua waraitti-
raapü'ükana nümaa.
67 Nüsakirakalaka Jesús na polookana piammüin nikirajüin:
—Jama jiakana, ¿jamüinjatü jukuaippa? ¿O'uneeshii jia
tama'anaje'eya?
68 Nüsouktakalaka Simón Pedro nümüin Jesús:
—Senyotkalee, nnojotsü wayuu eekai müin aka pia wo'unüinjachikai
anainmüin, süka shiimüin sünain shii'iranajaaitpain waa'in sütüma
pünüiki süpüla eeinjanain waya waneepia nümaa Maleiwa.
69 Ayatüinjana waya sünain anoujaa pünain, süka watüjaain paa'u
sünain piain chi Maainjalasaikai ajütünakai wanainmüin nütüma
Maleiwa —nümakalaka nümüin Jesús.
70 Nümakalaka Jesús:
—Shiimüin sünain jüneekuushin tatüma jüpüshua, jiakana polookana
piammüin. Otta waneeshia ja'akajee, oonooshi sümaa nünüiki chi
Yolujaakai —nümakalaka namüin.

71 (Chi naashajaakai achiki Jesús, nia Judas chi nüchonkai Simón Iscar-
iote. Mayaainje niain napüshi na polookana piammüin aneekuushikana
nütüma Jesús, nia'a ne'e aapajachika nikii Jesús mapeena.)

7

O'unüshi Jesús sünainmüin wane mi'iraa cha'aya Jerusalén

1 Shiasa süchikijee tia, makatüshi Jesús sulu'u tü mmakat Galilea sünain
waraittaa sulu'upünaa tü pueulokalüirua. Nnojoishi ale'ejeein chamüin
Judeamüin, süka nu'utüneein aa'in natüma na laülaayuu judío chakana
cha'aya.
2 Otta sülü'ülapa tü mi'iraa kanüliakat "Tü Lumakalüirua" cha'aya
Jerusalén natüma na judíokana,
3 namakalaka na nimüliayuukana Jesús nümüin sünain
neme'erainpalain nia:
—Anakaja pu'unüle yaajee yaa chamüin cha'aya Judeamüin sünainmüin
tü mi'iraakat süpüla ne'rüinjanain na pikirajüinkana tü kasa paa'inrakat.
4 Müleka shiimüinre sünain paa'inrüin tü kasa anasü nütüjakat
apüleerua Maleiwa nümüiwa, pii'iyata shia sümüin wayuu süpüshua.
Nnojoleechi e'nnaajünüin pia sütüma wayuu wainma müleka punujulajüi
tü paa'inrakat suulia —namakalaka nümüin.
5 Mayaainje nuwalayuuin naya, nnojoishii anoujain nünain.
6 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Nnojoyülia antüin tü takaliakat süpüla o'unaa chamüin. Otta jiakana,
eeshii süpüla ju'unüin so'u ka'i eekai eein ne'e.
7 Nnojotsü kasain maalinjatüin anainjee jia süpüla tü wayuukolüirua
sainküin mma. Otta tayakai, kanainshi naa'in saaliijee takujüin namüin
sünain kaainjalain tü naa'inrakat.
8 Ju'una jumata sünainmüin tü mi'iraakat cha'aya Judeamüin. Nnojoishi
taya o'unajachin joolu'u, süka nnojoliyülüin kettaain takalia süpüla o'unaa
—nümataalakalaka Jesús namüin.
9 Makatakalaka joo Jesús kojuya ka'i soo'omüin yaa sulu'u tü mmakat
Galilea.
10 Süchikijee no'unüin na nimüliayuukana Jerusalénmüin sünainmüin
tü mi'iraakat, o'unüshi Jesúsya. Nüntakalaka chamüin sujuunajee wayuu
süpüla nnojolinjachin ni'nnüin sütüma.
11 Je na laülaayuu judíokana cha'aya Judea, nasukajaa achikichi Jesús
sünain tü mi'iraakat sünain:
—¿Jalashi cheje eera nia? —sünain namüin.
12 Ejejeraasü nüchiki Jesús wainma tü e'rajüsükalüirua sukua tü
mi'iraakat. "Analeeshi chi wayuukai", müshii waneeirua. Je tü waneeirua,
"Nnojoishi nia anamiain. Akujüshi na'alain sümüin wayuu", müshii.
13 Nnojoishi naashajaain achiki Jesús no'upala na laülaayuu judíokana
süka mmolüin naya neema.

Nikirajüin Jesús na e'rajüshiikana sukua tü mi'iraakat

14 Maa aka shiatapünaa tü mi'iraakat, nikerolokoloko Jesús sulu'umüin
süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa süpüla ekirajaa tü wayuu
e'rajüsükalüirua sukua tü mi'iraakat.
15 Otta na laülaayuu judíokana, ponusü ma'i naa'in tü nümakat Jesús
namüin na wayuukana.
—¿Jamüshi cheje eera nütüjaaka saa'u kasa wainma sümaa nnojolin
ekirajuushin nia maa aka waya? —namakalaka.

16 Nümakalaka Jesús namüin:
—Tü tekirajakat anain, nnojotsü pütchin tale'eru'ujeejatü ne'e, naapa-
jala tamüin chi kajünalakai taya.
17 Chi wayuu eekai naa'inreein tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua,
nütüjaweerü aa'u tü tekirajakat anain müleka nüma'anajeejatüle
Maleiwa oo'ulaka pütchire ne'e tale'eru'ujeejatü.
18 Chi wayuu eekai nikirajüin shii'iree kojuteein nia sütüma wayuu, eki-
rajüshi süka pütchi nüle'eru'ujeejatü ne'e. Otta tayakai, ekirajüshi süpüla
niainjachin kojutüin chi kajünalakai taya. Je sükajee tia, jütüjaweechi
aa'u taya sünain shiimüin tanüiki waneepia. Müichia taya nnojolüin
aküjain alawaa.
19 Ju'utee aa'inchi taya süka nnojolin toonooin sümaa nünüiki Moisés
saa'in jümüin. Otta jiakana, mayaainje jiain aapünüin amüin tü
nuluwataakat anain Moisés, nnojotsü waneesüyaakaije ja'aka eekai
soonooin sümaa tü nümakat jümüin —nümakalaka Jesús namüin na
laülaayuu judíokana.
20 Nasouktakalaka na wayuukana napüshua sümaa patatüin naya
sütüma tü nümakat namüin:
—Mamainnataashi pia sütüma kale'eru'uin yolujaa. ¿Jarai chi o'uteeka
paa'in?
21 Nümakalaka Jesús namüin na wayuukana:
—Süka taa'inrüin wane kasa anasü ju'upala, tü nütüjakat apüleerua
Maleiwa nümüiwa, mojushiisü jümüin süka taa'inrüin shia so'u sükalia
eemerawaa süka a'yatawaain shia saa'in jümüin.
22 Otta jiakana, a'yataapü'üshii jia so'u sükalia eemerawaa sünain
ji'yotooin nüta chi jüchonkai süpüla joonooin sümaa tü nuluwataakat
anain Moisés. (Otta na aluwataakana sünain, naya na jikiishiikana
nüpülapünaa Moisés.)
23 Saa'u ji'yotooin nata na jüchooinkana so'u sükalia eemerawaa
süpüla keraainjatüin jütüma tü nuluwataakat anain Moisés, ¿jamaka'a jia
jashichika'a tamüin saa'u teiyajüin wane ayuuishi so'u sükalia eemerawaa
süpüla anainjachin nia?
24 Müleka jülüjüle jaa'in tü taa'inrakat so'u ka'ikat tia, jiyaawateechi aa'u
taya sünain lotüin takuaippa je nnojoleena jia ayatüin sünain ayoujoo taya
—nümakalaka Jesús namüin.

Aküjüshi Jesús sünain ajütüüshin nia nütüma Maleiwa

25 Naashajaajiraakalaka noo'opünaa Jesús waneeirua wayuu kepiashii
Jerusalén sünain namüin mayaa:
—Atak, shiimüin sünain niain chi no'uteekai aa'in na laülaayuukana.
26 ¿Jamüshii ko'utaka'a naya joolu'u wanaa sümaa naashajaain su'upala
tü wayuukolüirua? ¿Nayaawatataaichipale aa'u sünain niain chi
Cristokai anülia, chi Nüneekajalakai Maleiwa?
27 Otta saa'in wamüin, nüntapa Cristo, nnojoleerü atüjaanüin aa'u
sünain jalaje'ewalin nia. Otta chii, watüjaa aa'ut sünain jalaje'ewalin —
müsü tü wayuukolüirua.
28 Otta müshia Jesús, wanaa sümaa nikirajüin tü wayuukolüirua yaa
sulu'u tü süpaatiasekat tü a'waajüleekat Maleiwa, nuwoottaakalaka
sünain maa:
—Ji'raajayaain taya jaa'inru'u, jütüjaayaa aa'uchi taya jaa'inru'u sümaa
jalaje'ewalin taya. Otta antüshiwalain taya süka taa'in ne'e tamüiwa.

Ajütüüshi taya nütüma Maleiwa chi nnojoikai ji'raajüin. Je pansaasü
nünüiki waneepia.
29 Te'raajüin nia süka chajeejachin taya nüma'anajee je süka nu-
luwanaajalain taya —nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua.
30 Narütkaakalaka joolu'u wane laülaayuu judíokana nünainmüin Jesús
süpüla nata'ülüinjachin nia saaliijee tü nümakat sünain chajeejachin
nüma'anajee Maleiwa. Mayaashiije nata'üleein nia, nnojoishi nountüin
ne'itaain najapü nünain. Süka jamüin, nnojoliyülia kettaain nükalia Jesús
süpüla ata'ünnaa.
31 Otta sa'aka tü wayuukolüirua, eesü wayuu wainma eekai sünoujain
nünain Jesús sünain niain Cristoin, chi Nüneekajalakai Maleiwa. Aasha-
jaajiraashii naya sünain müin mayaa:
—Je saashin tü ekirajünapü'ükat anain waya nüchiki chi
Nüneekajalakai Maleiwa, naa'inreerü wainma kasa anasü nüntapa,
tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Je joolu'u, süka we'rüin Jesús
sünain naa'inrüin tia, wanoujaitpa sünain niain Cristoin —namakalaka.
32 Naapakalaka na fariseokana sünüiki tü wayuukolüirua sünain
nejejeraain nüchiki Jesús. Na laülaayuushiikana na'akajee na sac-
erdote judíokana oo'ulaka na fariseokana, najütakalaka nünainmüin
Jesús waneeirua susurulaatseirua tü a'waajüleekat Maleiwa süpüla
nata'ülüinjachin nia.
33 Je nantapa nünainmüin Jesús, naapüin nünüiki sünain nikirajüin tü
wayuukolüirua sünain maa sümüin:
—Yaajeechi taya jümaa so'u palit ka'i ne'e. Je süchikijee, o'uneechi taya
eemüin chi kajünalakai taya.
34 Jüchajaweechi achiki taya, otta nnojoleechi jüntüin anain taya.
Nnojoleerü juuntüin o'unaa chamüin eemüinjachire taya.
35 Aashajaajiraashii joolu'u na laülaayuu judíokana sünain maa:
—¿Jalawai cheje o'unüin joolu'u chii, nnojolinjachika'a wantüin nünain
naashin? ¿Chainjaittaale eera na'akamüin na wapüshi kepiakana
sa'aka tü wayuukolüirua griegokat anülia, süpüla nikirajüinjanain na
griegokana?
36 ¿Jamalu'ut cheje eera nünüiki nümakalaka wamüin: “Jüchajaweechi
achiki taya, otta nnojoleechi jüntüin anain taya”? ¿Je jamalu'ut nütüma
tü “Nnojoliiyülia juuntüin o'unaa chamüin eejeechire taya” nümakat?

Aashajaashi Jesús süchiki wane wüin kata atümat so'u wayuu

37 Je so'u tü ka'i saja'lajaakat o'u tü mi'iraakat, tü ka'i alana'aleekat sünain
anain, nüsha'walaakalaka Jesús sünain maa sümüin tü wayuukolüirua
emetut:
—Chi eekai münyaasüin, anashi nüntüle tanainmüin nüsaiwa,
38 maa aka tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa makat:
“Chi eekai nünoujain tanain, meerü aka süparalakai wüin sulu'u naa'in,
tü katakat atüma so'u wayuu” —nümakalaka Jesús.
39 Tü wüin nümakat Jesús, nia chi Naa'inkai Maleiwa aapüneechikai
namüin na eekai nanoujain nünain. Maapujuyülia nia süka nnojoliyülin
ayalennüin Jesús iipünaamüin nünainmüin chi Maleiwakai.
40 Shiasa su'uluku tü e'rajüsükat sükua tü mi'iraakat saapapa nünüiki
Jesús, müshii yaa: “Shiimain sümaa niain chi Nünüikimaajachikai
Maleiwa ajütünajachikai so'uweena wane ka'i sa'akamüin wayuu”.
41 Otta sünüiki waneeirua:
—Nia chi Cristokai anülia, chi Nüneekajalakai Maleiwa —müshii.

Otta waneeirua:
—¿Chaje'ewalinjachika joo chi Cristokai Galileajee? Nnojottaa.
42 Saashin tü nüchikimaajatkat Maleiwa, niainjachi wane nuu'uliwo'u
David, je chaje'ewalinjachi Belénjee eejechinkale kepiain David —
sümakalaka.
43 Nnojotkalaka wanaawain saa'in tü wayuukolüirua noo'opünaa Jesús.
44 Mayaainje nata'üleein nia waneeirua, nnojotsü nountüin ne'itaain
najapü nünain.

Mee'erapalashii na eekai kapülain naa'in tü nümakat Jesús

45 Nale'ejakalaka joo na susurulaatsekana tü a'waajüleekat Maleiwa
eemüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka
na fariseokana. Nasakinnakalaka natüma:
—¿Jamüshi nnojoika'a jüntirüin nia yaamüin?
46 Nasouktakalaka na surulaatkana namüin:
—Saa'in wamüin, nnojotsü wayuu eekai keme'eriain ma'i sünüiki maa
aka niakai.
47 Namakalaka joo na laülaashii judíokana namüin sünain
neme'erainpalain naya:
—¿Kapülaitpa jaa'in jiakanaya joo tü alawaa aküjünakat nütüma?
48-49 Otta wa'aka wayakana na laülaayuushii judíokana oo'ulaka
na fariseokana, nnojotsü eein eekai sünoujain nünain. Je müleka
sünoujüle nünain tü wattakat saalii wayuu, nnojotsü jamajatüin wamüin.
Matüjaainsalii naya saa'u tü nuluwataakat anain Moisés —namakalaka.
50 Wanaa sümaa naashajaajiraain na laülaashiikana, nüsouktakalaka
joo waneeshia fariseo chi kanüliakai Nicodemo, chi antakai paala
nünainmüin Jesús:
51 —Saashin tü nuluwataakat anain waya Moisés, nnojotsü anain
müleka we'itaale wane wayuu süpüla süsalainjachin naainjala
süpülapünaa saapünüin nünüiki naa'ujiraa —nümakalaka Nicodemo
namüin na nüpüshikana.
52 Nasouktakalaka nümüin:
—¿Galileaje'ewaija'a joolu'u pia? Müleka paashaje'erüle tü
nüchikimaajatkat Maleiwa, piyaawateerü aa'u sünain nnojolin
Galileaje'ewalinjachin wane nünüikimaajachi Maleiwa —namakalaka
nümüin.
53 Süchikijee tia, no'unakalaka napüshua nepialu'umüin.

8

Antinnüsü wane jierü kaainjarat nünainmüin Jesús

1 O'unüshi Jesús saa'umüin wane wutai kanüliasü Olivos sü'ütpa'asü
Jerusalén.
2 Je shiasa mapa watta'a maalü waneemüin ka'ikat, ale'ejaashi
nia Jerusalénmüin sulu'umüin süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa.
Nüikkalaakalaka süpüla nikirajüinjatüin tü wayuukolüirua eekai süntüin
nünainmüin.
3 Otta na karalouktamaajanakana je na fariseokana, nantitkalaka joo
wane jierü nünainmüin Jesús. Nata'ülüin shia süka süma'üjaain nümaa
wane wayuu nnojoikai su'wayuusein. Nantirüin shia su'upala wayuu
süpüshua
4 sümaa namüin nümüin Jesús:

—Ekirajüikalee, antüna aa'ulu jietkat tüü sünain ama'üjawaa nümaa wane wayuu nnojoikai su'wayuusein.
5 Je saashin tü nüshajakat Moisés, ouktüinjatü süka a'ina'aluushin süka ipa wayuu eekai saa'inrüin makat aka tüü. ¿Jamüinja'a eera pünüiki soo'opünaa tüü? —namakalaka.
6 Müsü nanüiki nümüin shii'iree niweetirüin wane pütchi kasalajanainjatkat nümüin natüma.
Otta Jesús, ejepülaashi sünain ashajaa süka najapü sünain tü mmakat.
7 Je saa'u masütaajuin naya sünain asakiraa nia, nüsha'walaakalaka sünain nümüin wane pütchi namüin:
—Chi eekai maainjalain yaa ja'aka, anashi niale palajachin sünain a'itaa —nümakalaka namüin.
8 Nejepülaakalaka Jesús nüchikua sünain ashajaa süka najapü sünain tü mmakat.
9 Sütüma tü nümakat Jesús, o'unayaa müshii naya wane'ewai nakua sünain nayain o'unüin palajanale'eya na alatüinakana ouyase. Je no'unapa napüshua, nia'ala ne'e apütüüka Jesús sümaa tü jietkat yaa sha'watüin nü'ütpa'a.
10 Asha'walaa müshia Jesús sünain nümüin sümüin:
—¿Jalakuaishii joolu'u na wayuu aapüinjanaka pikii? —nümakalaka sümüin.
11 —Ekirajüikalee, nnojotsü jaralüin —sümakalaka.
—Akaajaa tayakai, nnojolüinjatü pia taapüin ekii. Anakaja pu'unüle. Otta joolu'u, puu'ulaa pümata suulia kaainjalaa —nümakalaka Jesús sümüin.

Nnojotsü kapülain naa'in na fariseokana tü nikirajakat anain Jesús

12 Süchikijee tia, naashajaakalaka Jesús nüchikua sümüin tü wayuukolüirua sünain maa sümüin:
—Müshiree aka taya saa'in wane anakia, süka shiyaawatüinjatüin saa'u tü shiimüinkat wayuu tatüma. Chi eekai tamaweein, ee'iranajaweerü naa'in tatüma müleka ni'itaale naa'in sünain anoujaa tü shiimüin tekirajakat anain nia. Je müichia nia nnojolin waraittüin sümaa piyuushi otta maa'awaa suulia tü shiimüinkat —nümakalaka Jesús namüin.
13 Narütkaataalakalaka joo na fariseokana nachikua nünainmüin Jesús süpüla namajaainjanain nümüin:
—Saa'u piain ne'e aküjiraain püchiki, maawainsat tü pümakat wamüin —namakalaka.
14 Nüsouktakalaka Jesús namüin na fariseokana:
—Mayaainje takü̈jiraain tachiki, pansaasü tü tamakat, süka tatüjaain saa'u sümaa jalaje'ewalin taya otta jalamüinjachin taya. Alu'ujasa jiakana, nnojotsü jütüjaain aa'u sümaa jalaje'ewalin taya je sümaa jalamüinjachin taya.
15 Jiyoujüin taya süka ne'e tü jülüjakat saa'in wayuu. Otta tayakai, nnojoishi antüshin süpüla kasalajanain tatüma sümüin saainjala wayuu.
16 Otta müleka süsarale shia saainjala tatüma, lotüsü ma'i tü tamakat, süka nnojolin tamüiwain taya. Eeshi chi Tashikai tamaa, chi kajünalakai taya.
17 Saashin tü nüshajakat Moisés jüpüla, müleka wanaawale naküjala piamashii wayuu soo'opünaa nukuaippa wane wayuu, pansaasü tia.
18 Akaajaa müleka takü̈jiraale tachiki, pansaasü shia süka wanaawain sümaa tü nüküjakat tachiki chi Tashikai, chi kajünalakai taya. Je sükajee tia, anakaja müleka kapürale jaa'in shia —nümakalaka Jesús namüin.

19 Nasakirataalakalaka Jesús na fariseokana:
—¿Jalaka'a joo chi püshikai paashin?
Nüsouktakalaka namüin:
—Nnojoishi ji'raajüin taya, je nnojoishi ji'raajüin chi Tashika'iya. Müleka shiimüinreje ji'raajüin taya, ji'raajüinje wanaa tamaa chi Tashikai —nümakalaka namüin.
20 Nümüsü tüü wanaa sümaa nikirajüin yaa sulu'u tü a'waajüleekat sü'ütpa'a eere shi'itaanüin tü neerü asülajünakat. Mayaainje eejanain sa'aka tü aapajüsükalüirua nünüiki wane ka'ürülakana nia, nnojoishi ata'ünnüin natüma süka nnojoyülüin keraain nükalia.

Na laülaayuu judíokana mayaawatüinsalii saa'u tü nümakat Jesús namüin

21 Süchikijee tia, aashajaashi Jesús nüchikua sümüin tü wayuukolüirua yaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa sünain nümüin mayaa:
—O'uneechi taya juulia mapeena. Ja'itakaje jüchajaawalainje tachiki, nnojoleerü juuntüin o'unaa chaa eemüinjachire taya. Oukteena jia sümaa jaainjala —nümakalaka Jesús namüin.
22 Otta na laülaayuu judíokana, naashajaajiraakalaka sünain maa:
—¿Jamalu'ut tü nümakat: “Nnojoleerü juuntüin o'unaa chaa eemüinjachire taya”? O'uniraashijaittaale eera naa'in —namakalaka.
23 Ayatshi Jesús sünain yootüin namaa na wayuukana sünain nümüin mayaa:
—Jiakana, yaaje'ewalii mmolu'u sa'aka wayuu. Otta tayakai, chaje'ewai iipünaajee. Nnojoishi taya yaaje'ewalin sa'aka wayuu.
24 Takü̈jaitpa jümüin sünain oukteenain jia sümaa jaainjala. Müleka nnojorüle kapülain jaa'in tü tamakat sünain tayain tayakai chi takü̈jakai achiki, shiimain sünain oukteenain jia sümaa jaainjala —nümakalaka Jesús namüin.
25 —¿Jaraikai piawai? —namakalaka nümüin.
Nüsouktakalaka Jesús:
—Takü̈jatü̈jülia tantaiwa'aya ja'akamüin sünain jaralin taya. Je tamüshii jia jüchikua: Taya tayakai chi takü̈jakai achiki.
26 Isasü wainma tü kasa tamüinjatkat jümüin sünain tayoujüin jia saaliijee jiyouktüin tanüiki. Otta tü takü̈jakat jümüin jiakana sainküin mmakat, shia ne'e tü nükü̈jalakat tamüin chi kajünalakai taya, süka pansaain waneepia tü nümakat tamüin —nümakalaka namüin.
27 Sükajee nnojolüin nayaawatüin saa'u sünain niain nükü̈jüin achiki chi Nüshikai namüin,
28 nümakalaka Jesús namüin:
—Je so'uweena tü ka'i jükachereechikat o'u taya iipünaa, tayakai chi Shipayakai Wayuu, jütü̈jaweechi aa'u taya sünain tayain tayakai chi takü̈japü'ükai achiki je sümaa nnojolüin talaülaajain tamüiwa sünain aa'inraa tü kasa anasü taa'inrakat. Tü tamakat jümüin, shia tü pütchi naapajalakat tamüin chi Tashikai.
29 Otta chi Tashikai, chi kajünalakai taya, tamaashi waneepia. Nnojoishi nuu'ulaain taya tamüiwa, süka taa'inrüin weinshi tü kasa talatakat atüma naa'in —nümakalaka Jesús namüin.
30 Je wainma tü wayuu aapajüsükalüirua nünüiki Jesús, kapülasü naa'in tü nükü̈jakat namüin sümaa nanoujain nünain.
31 Nümakalaka Jesús namüin:
—Müleka joonoole sümaa tanüiki waneepia, shiimüinshaana jiain tekirajüin.

32 Je jiyaawateerü aa'u tü shiimainkat süpüla jujuittüinjanain sütüma
suulia achepchiaa —nümakalaka namüin.

A'ülüjaashii na laülaayuukana nümaa Jesús

33 Otta na laülaayuu judíokana, nasouktakalaka nümüin Jesús sünain
maa:
—Wayakana, nuu'uliwo'u Abraham. Nnojoliishii waya süchepchiaajüin
wayuu. ¿Jamalu'uja'a joo türa "jiyu'laaiwa suulia achepchiee" pümakat
wamüin?
34 Nümakalaka Jesús namüin:
—Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi wayuu eekai kaainjalain,
süchepchiashi kaainjalaa.
35 Soto jaa'in tüü: Wane wayuu achepchiee, nnojoishi kasain nünain chi
kachepchiakai. Alu'ujasa wane nüchon, nia kasaka nünain waneepia.
36 Müleka nujuittirüle jia chi Nüchonkai Maleiwa, shiimüin sünain
taashiinapain jia. Nnojoliinapa jia müinya aka wane achepchiee.
Müinapa aka wane achonlu.
37 Tatüjaa aa'una jia sümaa nuu'uliwo'uin Abraham. Otta saa'u
nnojolüin kapülain jaa'in tanüiki, ju'utee aa'inchi taya.
38 Taküja achikit jümüin tü nii'iyatakat chi Tashikai tamüin. Otta tü
jaa'inrakat, shia tü nüküjakat achiki jümüin chi jüshikai —nümakalaka
Jesús namüin na laülaayuu judíokana.
39 —Chi washikai, nia Abraham, chi koo'uliwo'ukai waya —namakalaka
nümüin.
Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Müleka shiimüinreje nüchooin jia Abraham, jaa'inrüinje tü kasa
anasü naa'inrapü'ükat.
40 Akaajasa jia, ju'utee aa'inchi taya mayaainje taküjüin jümüin tü
shiimain aküjünakat tamüin nütüma Maleiwa. Nnojotsü naa'inrüin
Abraham kasa eekai müin aka tia, tü jaa'inrakat jiakana maa'ulu yaa.
41 Shia jüshataka ne'e tü kasa naa'inrakat chi jüshikai jüpüleerua —
nümakalaka namüin.
—Nnojoishii waya müin aka saa'in tepichi ajunalaa. We'raajüin chi
Washikai, nia chi Maleiwakai nümüiwa —namakalaka nümüin.

Nüchooinkana chi sülaülakai yolujaa

42 Nümakalaka Jesús namüin na laülaayuu judíokana:
—Müleka shiimüinreje niain jüshin Maleiwa, aishije taya jüpüla süka
chaje'ewalin taya nüma'anajee Maleiwa. Nia'aya kajünalaka taya,
nnojoishi antüshin ne'e taya ja'akamüin süka taa'in tamüiwa.
43 Nnojotsü jiyaawatüin aa'u tü taküjakat achiki jümüin, süka nnojolüin
kapülain jaa'in tanüiki.
44 Shia jaa'inreeka ma'i tü kasa mojusü nüchekakat jüpüleerua chi
sülaülakai yolujaa, süka niain shiimüin jüshin. Nia o'ttatüjüikaja'a sünain
uwomuyuwaa sümaiwa paala je ayatayüija'a nia maa'ulu yaa sünain.
Nia kanainjeejachika'aya tü alawaakat. Niyouktüin tü shiimüinkat, shia
jülüjaka naa'in tü alawaakat waneepia.
45 Akaajaa jiakana, nnojotsü joonooin amaa tü tamakat jümüin süka
shiain tü shiimüinkat.
46 Nnojotsü süpüla "wayuu kaainjarai pia" jümüinjatüin tamüin.
Taküjain waneepia tü shiimüinkat jümüin, ¿jamüsü nnojotka'a kapülain
jaa'in shia?

47 Na eekai nüpüshin Maleiwa, kapülasü naa'in nünüiki. Otta jiakana, nnojotka'a kapülain jaa'in nünüiki sükajeejatü nnojoliin nüpüshin jia —nümakalaka Jesús namüin.

Naashin Jesús, nia Maleiwa nüshika

48 Nasouktakalaka na laülaayuu judíokana sünain mojulu'ulüin nanüiki nümüin Jesús:
—Lotüsü tü wamakat püchiki sünain "Samariaje'ewai pia je kale'eru'ushi pia yolujaa" wamüin pümüin.
49 Nümakalaka Jesús namüin:
—Nnojoishi taya kale'eru'ushin yolujaa. Nia kojutka ne'e tatüma Tashi. Otta tayakai jütüma, mojutsai.
50 Nnojoishi tayain kee'ireein aa'in kojutuu sütüma wayuu. Nia chi Tashikai Maleiwa kee'ireeka aa'in kojutüinjachin taya atümaa, süka niain kaneekajalain taya süpüla.
51 Shiimainkalaka ma'i tü tamakat jümüin joolu'u: Chi wayuu eekai noonooin sümaa tanüiki, nnojoleechi e'rüin ouktaa —nümakalaka.
52 Nasouktakalaka na laülaayuu judíokana nümüin:
—Pi'ra müsüje'e, shia wamakaja'a pümüin sünain shiimüin kale'eru'uin pia yolujaa. Abraham, ouktüshi oo'ulaka napüshua na nünüikimaajanakana Maleiwa. ¿Jamakuaippalaja'a joo pünüiki "Chi wayuu eekai noonooin sümaa tanüiki, nnojoleechi e'rüin ouktaa" pümakalaka wamüin?
53 Abraham, ouktüshi oo'ulaka napüshua na nünüikimaajanakana Maleiwa. ¿Piataale ma'i alana'aleein sünain miyo'uwaa noulia? ¿Jaraikai pia saa'in pümüin? —namakalaka nümüin Jesús.
54 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Müleka "wayuu anamia taya" tamüle ne'e, matüjaaja'a aa'ulu müleka shiimüinre je müleka alawaalein. Nia a'waajaka taya chi Tashikai, chi Jümaleiwasekai jaajüin,
55 chi ju'waataakai alu'u sümaa nnojolin ji'raajüin nia. Alu'usa tayakai, te'raajüin. Müleka "nnojoishi te'raajüin" tamüle, meechi aka taya jiakana aküjakana alawaa. Shiimüin sünain te'raajüin nia je toonooin waneepia sümaa nünüiki.
56 Otta müshia chi jutuushikai Abraham, talatüshinka ma'i süka nütüjaain saa'u sünain tantajachin so'uweena wane ka'i. Talatüsü ma'i naa'in süka nütüjaain saa'u tü kasa anasü taa'inrajatkat tantapa sa'akamüin wayuu —nümakalaka Jesús namüin.
57 Namakalaka na laülaayuu judíokana nümüin Jesús:
—¿Jamakuaippai süpüla pi'rüinjachin Abraham mataashikai kakali-aichikai nia ouktüin? Otta piakai, eeyaa ne'e püsa'wajüirüin ja'ralin shikii juya puuyase.
58 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Shiimüin tü tamakat jümüin: Eetüjü'iya taya nnojoliwa'aya jemelin Abraham —nümakalaka namüin süka nütüjaain saa'u sünain niain Maleiwain.
59 Nayasa nayakana, naapaakalaka ipa süpüla na'ina'alüinjachin nia saalii tü nümakat namüin sünain niain Maleiwain naajüin. Otta Jesús, nujuittaakalaka najuuna sulu'ujee tü a'waajüleekat Maleiwa.

9

Anashi wane wayuu mo'usai nütüma Jesús

1 Süchikijee nujuittüin Jesús sulu'ujee tü a'waajüleekat Maleiwa, awaralijaashi nia namaa na nikirajüinkana. Ni'rakalaka wane wayuu mo'usai, jemeishitüjü'iya sümaa mo'uin.
2 Nasakirakalaka na nikirajüinkana:
—Ekirajüikalee, ¿jamüshi jemeika'a nia sümaa mo'uin? ¿Saaliijeejachi naainjala, nayataapa kaainjalo'uin na kachoinkana? —namakalaka.
3 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Nnojoishi saaliijeejachin naainjala je saaliijeejachin naainjala na kachoinkana. Shia ne'e süpüla shi'rüinjatüin wayuu wainma tü kasa anasü naa'inreekat Maleiwa nüka.
4 Je süma'inru'u katüin wo'u, anakaja müleka wa'yataale nümüin chi Maleiwakai kajünalakai taya. Ouktapa waya, ¿jamataaleena süpüla wa'yataainjanain nümüin?
5 Sükajee tüü, süma'inru'u yaain taya sa'aka wayuu, müshi aka taya saa'in wane anakia, süka shiyaawatüinjatüin tatüma wayuu saa'u tü shiimüinkat —nümakalaka namüin.
6 Kettaapa nünüiki Jesús namüin na nikirajüinkana, nejetakalaka mmolu'u süpüla naainjain wane pootshi. Nushulerakalaka shia saa'u no'u chi mo'usaikai sümaa nümüin nümüin:
7 —Pu'una eemüin tü anua o'oojüleekat Siloékat sünülia pu'lojooiwa tü po'ukot chamüin —müshi nümüin.
Je chi mo'usaikai, nu'unakalaka chamüin cha'aya süpüla nu'lojooinjatüin tü no'ukot. Nüle'ejakalaka nipialu'umüin sümaa ko'uin nia. (Otta tü pütchi “Siloé” makat, “Ajütüüshi” malu'ut.)
8 Je shiasa sümakalaka tü wayuukolüirua eekai kepiain nü'ütpünaa je eekai shi'rapü'üin nia sünain ajulijaa:
—Atak, ¿nnojoishi niain chi mo'usai joyotopü'ükai sünain ajulijaa sulu'u wopu chira?
9 —Aanee, nia'aya chira —mataalasü waneeirua.
Otta waneeirua:
—Nnojoittaashi niain, mataashi aka naa'in ne'e —müshii.
Otta chi mo'upü'ükai:
—Tayaichija'aya chi ajulijapü'ükai, chi ji'rapü'ükai paalainka —müshi nia namüin.
10 Nasakirakalaka nia na wayuukana:
—¿Jamüsü pukuaippa süpüla ko'uinjachin pia?
11 Nüsouktakalaka namüin:
—Chi wayuu Jesúskai anülia, naainjüin wane pootshi je nushuletkalaka shia saa'u tü to'ukot. Nüjütakalaka taya eemüin tü anua kanüliakat Siloé süpüla to'lojüinjatüin tü to'ukot cha'aya. O'una müshia taya sütüma nünüiki. Je süchikijee to'lojüin to'u, e'ralaa müshi taya —nümakalaka namüin na wayuukana.
12 Nasakirakalaka nia:
—¿Jalaka'a joo chi wayuukai?
—¿Müinja? Nnojoishi tatüjaain aa'u —nümakalaka namüin.

Asakiijünüshi chi mo'upü'ükai natüma na laülaayuu judíokana

13 Nümaanakalaka chi mo'upü'ükai natüma na wayuukana nanainmüin na fariseokana eejanale naya jutkatüin sulu'u tü ekirajüleekat na judíokana.
14 Süka sükalio'ujatüin eemerawaa naainjüin Jesús tü pootshi anainjachikat atüma chi mo'usaikai,

15 nüsakiijünakalaka chi wayuukai natüma na fariseokana sünain
jamakuaippalin nia ko'uka'a. Nüsouktakalaka chi wayuukai namüin:
—Nushulejaain wane pootshi saa'u tü to'ukot je nüjütüin taya
süpüla to'lojooinjachin tü to'ukot. Ko'u müshia taya süchikijee tia —
nümataalakalaka namüin na fariseokana.
16 Namakalaka joo waneeirua fariseo:
—Watüjaaichipa aa'u chia wayuukai sünain nnojolin
nüma'anajeejachin Maleiwa, süka nnojolüin noonooin sümaa tü
nuluwataakat anain Moisés süpüla nnojoliin wa'yataain sükalio'u
eemerawaa. A'yataashi nia su'unnaa tia sünain niiyajüin chi wayuukai
—müshii naya.
Je nanüiki waneeirua na fariseokana:
—Nnojotsü nuuntüin naa'inrüin wane kaainjarai tü kasa anasü
nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa —müshii naya.
Süka nnojolüin paa'inwajiraain naya,
17 nasakirakalaka chi mo'upü'ükai nüchikua'aya:
—Piakai ko'ushikai nütüma, ¿jarai naa'in pümüin? —namakalaka
nümüin.
Nüsouktakalaka chi wayuukai namüin:
—Wane nünüikimaajachi Maleiwa naa'in tamüin —nümakalaka
namüin.
18 Nnojotkalaka nanoujain na laülaayuu judíokana sünain mo'upü'üin
chi wayuukai. Neenajitkalaka na kachoinshiikana nia süpüla
nasakinnüinjanain nünain.
19 —¿Jüchon chii? ¿Jemeishijasa'aya sümaa mo'uin? ¿Jamataalaka'a
joo nia ko'uka'a joolu'u? —müshii namüin.
20 —Aa, wacho'onya, shiimüin sünain jemeishin nia sümaa mo'uin.
21 Shia nnojotka watüjaain aa'u jamakuaippalin ko'uka'a nia joolu'u otta
jaralin anain atüma. Naaja nünüiki, niale jüsakirüin. Nüküjeerü süchiki
jümüin, jo'uule joo nia —namakalaka namüin na fariseokana.
22 Müsü nanüiki sütüma mmolüin naya seema tü namakat paala na
laülaayuu judíokana, tü makat: “Chi eekai kapülain naa'in nünüiki Jesús
sünain niain Cristoin chi Nüneekajalakai Maleiwa, müichia mekerolüin
nüchikua sulu'umüin tü ekirajüleekat”.
23 Je “nüküjeerü süchiki jümüin, jo'uule joo nia”, namaka'a na kachoin-
shiikana chi mo'upü'ükai, sükajana mmolüin neema na laülaayuukana.
24 Je na fariseokana, neenajakalaka nüchikua chi mo'upü'ükai sünain
namüin nümüin:
—Watüjaa aa'uchi chi eiyajakai pia sünain wayuuin kaainjarai nia.
Anakaja püküjüle wamüin joolu'u tü shiimüinkat noo'opünaa nu'upala
Maleiwa —namakalaka nümüin.
25 Nümakalaka namüin:
—Nnojoishi tatüjaain aa'u müleka kaainjaraire nia. Shia'ala ne'e
tatüjaaka aa'u, mo'upü'üin taya tamaiwa, otta müsia joolu'u, ko'uichipa
taya —nümataalakalaka.
26 Nasakirakalaka nia nüchikua:
—¿Jamüsü pukuaippa nütüma? ¿Kasa niiyajaka aka tü po'ukot? —
namakalaka nümüin.
27 —Takü jüitpa'asa jümüin, otta nnojotsü kachipünaain jaa'in tanüiki.
¿Jamataalaka'a joo jaapajeeka'a shia süchikua? ¿Ekirajüneeshii jia
nütüma? —nümakalaka namüin.
28 Na'ülüjakalaka na fariseokana nümüin chi wayuukai sünain mo-
julu'ulüin nanüiki nümüin:

—Piayaainje ne'e shikirajüin wayuwa'atakat tia. Eitüshi'ireein joo waya nikirajanain Moisés.
29 Watüjaa aa'ut sünain niain Moisés naashajaapü'üin amaa Maleiwa. Akaajasa chia, ¿jara atüjaaka saa'u jalaje'ewalin? —namakalaka nümüin.
30 Nümakalaka chi mo'upü'ükai namüin na laülaayuu judíokana:
—Atak, nia anaka atüma taya su'upala wayuu süpüshua. ¿Jamüsü nnojotka'a jütüjaain aa'u jalaje'ewalin wayuu eekai müin aka chia?
31 Jütüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain nnojolüin kapülain naa'in sünüiki wayuu eekai kaainjaralüin, alu'ujasa chi eekai keisalain sümüin nukuaippa nu'upala sünain noonooin sümaa nünüiki.
32 Nnojotsü waapüirüin achiki wane wayuu eekai sütüjüin süpüleerua ko'uin wayuu sütüma, eekai jemein sümaa mo'uin maa aka takuaippa.
33 Müleka nnojoireje aluwataaushin nütüma Maleiwa, nnojotsüje nuuntüin naa'inrüin kasa eekai müin aka tüü —nümakalaka namüin.
34 Namakalaka nayakana nümüin:
—Pia jemeikai sümaa kaainjalain, e'rüiyaakai aa'in wayumüin, ekirajeekai waya, pu'una yaajee —namakalaka nümüin sünain najünajaain sulu'ujee tü ekirajüleekat.

Achiajaanüshii na laülaayuu judíokana nütüma Jesús saaliijee nayouktüin nünüiki

35 Otta müshia Jesús naapapa nüchiki chi mo'upü'ükai sümaa nüjünajaanüin sulu'ujee tü ekirajüleekat na judíokana, nüchajaakalaka nüchiki. Shiasa nüntapa nünain, nüsakirakalaka nia:
—¿Anoujashi pia nünain chi Shipayakai Wayuu? —müshi nümüin.
36 —Ekirajüikalee, ¿jarai nian? Püküja tamüin nüchiki tanoujaiwa nünain —nümakalaka chi mo'upü'ükai nümüin Jesús.
37 —Nia chi pi'rakai joolu'u, chi yootokai pümaa —nümakalaka Jesús nümüin.
38 —Senyotkalee, anoujashi taya pünain joolu'u —nümakalaka sünain nu'waajüin Jesús.
39 Nümakalaka Jesús nümüin:
—Antüshi taya yaa mmolu'umüin sa'akamüin wayuu süpüla tee'iyatüinjatüin sümüin sünain kaainjaralüin süpüshua. Chi eekai kapülain naa'in tanüiki, niyaawateerü aa'u tü shiimüinkat, maa aka joo piakai ko'uichipain. Otta chi eekai niyouktüin tanüiki, maa aka naa'in nala fariseokana, müichia mayaawatüin saa'u tü shiimüinkat. Meena aka mo'ukai —nümakalaka Jesús.
40 Eejanakalaka waneeirua fariseo yaa peje sünain eejachire yootüin. Naapajakalaka tü nümakat. Namataalakalaka nümüin Jesús:
—¿Mo'usaliijasa'a joo waya paa'inru'u?
41 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Sükajee jiyouktüin tanüiki sünain ju'waataain sulu'u jütüjaain saa'u jaashin tü shiimüinkat, kasalajaneerü jümüin jaainjala. Otta chi wayuu eekai kapülain naa'in tü tekirajakat anain, maa aka chi mo'upü'ükai, nnojoleerü kasalajanain nümüin naainjala —nümakalaka namüin.

10

Nukuaippa chi anneetpü'ü shiimüinshikai

1 Ayatshia aashajaain Jesús namüin na laülaayuu judíokana sünain nümüin namüin: “Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi wayuu oototkai

shiinalu'upünaa sükulaatse anneerü, nnojoikai ekerolüin so'ulu'upünaa, ka'ruwarai.
2 Alu'ujasa'aya chi eekai nikerolüin so'ulu'upünaa, nia'aya chi shi-
imainkai anneetpü'üin.
3 Ajutannüsü so'u tü kulaatkat nüpüleerua. Je tü na'anneetsekat,
shi'raajüin nünüiki neenajapa süka sünülia süpüla nike'erüin
nüpüleerua.
4 Je nike'etpa shia, o'unüsü süpüshua nümaa eepünaale shia nütüma
süka shi'raajüin nünüiki.
5 Alu'ujasa sümüin wayuu eekai naatajatüin, nnojoleerü o'unüin
sümaa süka nnojolüin shi'raajüin sünüiki, a'walakajaweerü süpüleerua”,
nümataalakalaka Jesús namüin.
6 Aashajaashi joo Jesús süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin
mma süpüla nii'iyatüinjatüin namüin na laülaayuu judíokana sünain
nnojoliin naya müin aka naa'in niakai sünain ekirajaa tü shiimüinkat
sümüin wayuu. Otta nnojotkalaka nayaawatüin saa'u jamalu'ulüin tü
nüchikikat chi anneetpü'ükai nüküjaitpakat namüin.

Jesús, müshi aka naa'in wane anneetpü'ü eekai anamiain ma'i

7 Nümakalaka Jesús namüin nüchikua süka nnojolüin nayaawatüin
saa'u na laülaayuu judíokana tü nikirajeekat anain: “Shiimain tü tamakat
jümüin: Tayakai, müshi aka saa'in wane so'u sükulaatse anneerü.
8 Tü wayuu antakalüirua tapülapünaa, na aküjakana alawaa, müshii
aka saa'in ka'ruwaralii napüshua. Je tü anneetkalüirua, nnojotsü
shiyaawatüin aa'u nanüiki.
9 Tayakai, müshi aka saa'in so'u sükulaatse anneerü süka shikerolüin
wayuu tanainjee nüma'anamüin Maleiwa. Je chi eekai nünoujain tanain,
aapüneerü nümüin nütüma Maleiwa süpüshua tü che'ojaakat nümüin.
10 Chi ka'ruwaraikai, antüshi ne'e süpüla a'luwajaa anneerü je o'una'alaa
saa'in tü mürütkalüirua. Akaajasa tayakai, antüshi taya süpüla
shii'iranajaainjatüin saa'in wayuu tatüma süpüla eeinjatüin waneepia
nümaa Maleiwa”, nümataalakalaka Jesús namüin.
11 Aashajaashi Jesús nüchikua namüin: “Tayakai, müshi aka naa'in
wane anneetpü'ü eekai anamiain ma'i, chi nnojoikai mmolüin seema
ouktaa saa'ujee aa'inmajaa na'anneetse.
12 Akaajasa chi aa'inmajiruushikai ne'e saa'u neerü, nnojoishi müin aka
naa'in chi ka'anneetseshikai. Müleka süntüle wane unaalü sünainmüin,
nüpünaajeerü tü anneetkalüirua. A'walakajaa meeria sainküin mmakat,
shika sümeeria tü unaatkat.
13 Nüpütapünaain tü anneetkalüirua süka maalin shia nüpüla saa'u
nnojolüin nümü'ünüin, a'yataashin ne'e nia saa'u neerü.
14 “Saa'u müin aka taya naa'in wane anneetpü'ü eekai anamiain ma'i,
te'raajüin tü ta'anneetsekalüirua je ne'raajüin taya,
15 maa aka ni'raajüin taya chi Tashikai je te'raajüin nia'aya. Je yapashi
taya süpüla aapajirawaa tekii süpüla ouktaa saa'u tü ta'anneetsekalüirua.
16 Eeshi'iya wane anneerüiruaya'a waneejannuu. Tantireena naya'aya
tanainmüin süpüla noonooinjanain sümaa tanüiki. Kotteeshii tatüma
na ta'anneetsekana napüshua süpüla naa'inmajünüinjanain tatüma
tamüiwa, tayakai chi napü'üyakai.
17 “Aishi ma'i taya nüpüla chi Tashikai saa'u taapajiraainjachin tekii
süpüla ouktaa saa'u tü ta'anneetsekalüirua. Je oso'iraweerü taa'in
süchikijee ouktaa.

18 Taapajiraain tekii süka taa'in tamüiwa süpüla ouktaa, nnojotsü
sükajeejachin o'utünaa aa'in sütüma wayuu. Laülaa taya tamüiwa
süpüla aapajirawaa tekii oo'ulaka süpüla oso'irawaa aa'in, süka shiain
aluwataana anain taya nütüma chi Tashikai”, nümataalakalaka Jesús
namüin.
19 Otta müshi'iya na laülaayuu judíokana sütüma tü nümakat Jesús,
a'ülüjaajiraashii naya nachikua.
20 —Mamainnashi nia sütüma kale'eru'uwaa yolujaa. Nnojotsü anain
süpüla waapajüin nünüiki —müshii wainma na laülaayuukana.
21 Otta sünüiki waneeirua:
—Wane wayuu eekai kale'eru'uin yolujaa, nnojotsü aashajaain pütchi
eekai müin aka tüü. Je wane yoluja'aya, nnojotsü anain wane wayuu eekai
mo'uin sütüma —müshii naya.

A'ürülaashii ma'i waneeirua laülaayuu judío nünain Jesús

22 Wanaa sümaa alin jemiai chaa Jerusalén, o'ttüsü wane mi'iraa
natüma na judíokana cha'aya süpüla sotüinjatüin naa'in wanaa sümaa
süikkale'ennüin süchikua paala tü a'waajüleekat Maleiwa.
23 Warai müshi Jesús sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa suupünaapünaa
tü luma e'itaanakat anain nünülia Salomón.
24 Narütkaakalaka wane laülaayuu judíoirua nünainmüin süpüla
noo'ulaküin naa'in. Nasakirataalakalaka nia:
—¿Jamüshi pia kama'aka'a ma'i süpüla aküjaa wamüin sünain jaralin
pia? Müleka shiimüinre sünain piain Cristoin chi Nüneekajalakai
Maleiwa, püküjaa wamüin süka pütchi eekai ja'yashin —namakalaka
nümüin Jesús.
25 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Takükjüitpa'asa jümüin sünain tayain Cristoin, otta jiakana, nnojotsü
kapülain jaa'in tanüiki. Tü kasa anasü taa'inrakat, tü aluwataanakat anain
taya nütüma chi Tashikai, tü nütüjakat apüleerua nümüiwa, shii'iyatüin
jümüin takuaippa.
26 Masütaajuka'a jia sünain manoujain tanain, shia süka nnojoliin
ta'anneetsein jia.
27 Otta na ta'anneetsekana, te'raajüin naya je o'unüshii tamaa süka
ne'raajüin tanüiki.
28 Ee'iranajaaitpa naa'in tatüma süpüla eeinjanain naya nümaa Maleiwa
waneepia. Müina nnojoliin amüloulin naya. Je nnojotsü jaralüinjatüin
asütüin naya tajapulu'ujee.
29 Saa'u naapajalain naya tamüin chi Tashikai, chi alana'aleekai sünain
pülashin suulia kasakat süpüshua, nnojoruleeja'a nasütünajanain na-
japulu'ujee.
30 Tü takuaippakat, a'aniraasü nümaa chi Tashikai, akaajaa tü nukuaip-
pakat tamaa —nümakalaka Jesús namüin.
31 Na laülaayuu judíokana, naapaakalaka ipa nachikua süpüla
na'ina'alüinjachin nia.
32 Nümakalaka joo Jesús namüin:
—Tountüin taa'inrüin nütüma chi Tashikai kasa wainma eekai
anashaatain ma'i ju'upala, tü nütüjakat apüleerua niakai nümüiwa.
¿Jaratka'a ju'uteein anainjee taa'in süka ipa? —nümakalaka namüin.
33 Nasouktakalaka nümüin:
—Nnojoishi wa'iteein pia süka ipa saaliijee paa'inrüin kasa eekai anain,
saaliijeejatü e'rülin wayumüin pia sümaa pünüiki “Taya'aya Maleiwa”
pümüin sümaa wayuuin ne'e pia —namakalaka nümüin.

34-35 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Pansaasü tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. Soto jaa'in tü
nümakat chi Maleiwakai ashajünakat sulu'u nütüma Moisés sünain
“maleiwa jia” nümüin. Saa'u “maleiwa” namünüin na wayuu
kamüinjanakana tü pütchikat,
36 ¿jamaka'a joo mojushiika'a jümüin “Nüchon taya Maleiwa” tamüin
jümüin? Nnojotsü te'ralain wayumüin tia nümüin Maleiwa. Tayakai,
akatannüshi nütüma Maleiwa süpüla nüjütüinjachin taya sa'akamüin
wayuu.
37 Müleka nnojorule taa'inrüin tü naa'inrakat chi Tashikai, anasüja'a
sulu'u nnojorule kapülain jaa'in tanüiki.
38 Akaajasa taa'inrüle shia, ja'itaichi jiyouktüin taya, anakaja müleka
kapürale jaa'in tü taa'inrakat ju'upala süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u
sünain sa'aniraain nukuaippa chi Tashikai tamaa je sa'aniraain takuaippa
nüma'aya —nümataalakalaka Jesús namüin.
39 Nata'üleekalaka nachikua Jesús, akaisa isain nia noulia.
40 Ale'ejaa müshia Jesús chamüin waneemüin sa'ata tü süchikat Jordán
eejechire paala Juan sünain owoutisaajaa wayuu. Je saa'u makatüin Jesús
cha'aya,
41 antapaayaa müsü wayuu wainma nünainmüin sünain sümajiraain
nüchiki mayaa:
—Mayaainje nnojolüin naa'inrüin Juan wane kasa anasü nütüjakat
apüleerua Maleiwa nümüiwa, shiimainshaana tü nümapü'ükat
noo'opünaa Jesús —namakalaka.
42 Je cha'aya, anoujasü wainma wayuu nünain Jesús.

11

Ouktüshi Lázaro

1 Eejachi wane wayuu kanüliashi Lázaro, kepiashi cha'aya Beta-
nia sulu'u tü mmakat Judea sümaa nushunuumuyuu kanüliasü María
oo'ulaka Marta. Ayuuikalaka nia.
2 (Shia tü María o'yotokat “perfume” saa'u nuu'ui chi Senyotkai je
süla'ajain shia süka su'wala.)
3 Na nüshunuukana Lázaro, najütakalaka wane wayuu nünainmüin
Jesús eejachire nia wane sa'ata tü süchikat Jordán süpüla naapirüinjachin
nia nüchiki Lázaro:
—Senyotkalee, ayuuishi chi aishikai püpüla —nümünakalaka.
4 Je naapapa Jesús nüchiki Lázaro, nümakalaka:
—Ayuuliikat tia, nnojotsüyaaje'e ouktajachin sütüma. Süpülajatü ne'e
sütüjaainjachin wayuu naa'u chi Maleiwakai sünain pülashin ma'i je
süpüla sütüjaainjachin naa'u chi Nüchonkai Maleiwa sünain pülashin
ma'i nia'aya —nümakalaka Jesús.
5-6 Wanaa sümaa naapinnüin nüchiki Lázaro sünain ayuulin nia,
makatüshi Jesús maa aka piama ka'i cha'aya wane sa'ata tü süchikat
Jordán, mayaainje alin ma'i nüpüla Marta je tü shimiiruakat je müshija'a
Lázaro.
7 Shiasa süchikijee piama ka'i, nümakalaka Jesús namüin na niki-
rajüinkana:
—Anakaja wale'ejüle wachikua'aya joolu'u Judeamüin.
8 Namakalaka na nikirajüinkana nümüin:

—Ekirajüikalee, mataashi pu'utüneekai aa'in süka ipa natüma na laülaayuu judíokana cha'aya Jerusalén. ¿Jamüinjachi püle'ejeeka'a joolu'u chamüin? —namakalaka.
9 Süpüla nii'iyatüinjatüin Jesús namüin sünain nnojolüin keraain nükalia süpüla ouktaa, nümakalaka namüin:
—Müleka waraittüle wane wayuu so'uka'i, nnojoleechi ashanaain, süka ja'yain tü wopukot sütüma nuwarala chi ka'ikai.
10 Otta müleka waraittüle nia sa'wai, eeshi süpüla nüshanaain süka nnojolüin ja'yain tü wopukot sütüma tü piyuushikat —nümakalaka namüin.
11 Ayatshi Jesús sünain naashajaain namaa:
—Chi watünajutkai Lázaro, atunküshi nia. Chainjachika'a joo taya sünain achijiraa nia —nümakalaka namüin.
12 Namakalaka na nikirajüinkana nümüin:
—Senyotkalee, müleka nutunküle, analeerü naa'in.
13 Tü nümakat Jesús, shia nüchiki Lázaro sünain ouktüin nia. Otta saa'in namüin na nikirajüinkana, atunkayaaja'a ne'e naa'inru'u.
14 Lotokalaka joo nünüiki Jesús namüin:
—Ouktüichipa Lázaro,
15 je anasü saa'in tamüin sünain nnojolin chajachin taya wanaa sümaa ouktüin nia, süka katsüinjeerüin joolu'u tü jünoulakat sütüma tü kasa anasü ji'reetkat cha'aya. Joo'uya jümaala chamüin —nümakalaka Jesús namüin.
16 Nüsouktakalaka wane chi nikirajüinkai kanüliakai Tomás, chi Senkeyuu münakai:
—Joo'uya wapüshua ouktaiwa waya wanaa nümaa chi ekirajüikai waya —nümakalaka namüin na nüpüshikana.

Aashajaashi Jesús süchiki nüso'iraweechin aa'in Lázaro

17 Nu'unakalaka Jesús namaa na nikirajüinkana chamüin Judeamüin. Je nüntapa Betaniamüin, naapa achikit sünain sülatüirüin pienchi ka'i süchikijee ni'itaanüin chi ouktüshikai.
18 Saa'u pejein Betania sünain Jerusalén, maa aka apünüin “kilómetro” eera,
19 antapaatasü wainma wayuu chajee shipialu'umüin Marta je María sünain alapalawaa naya.
20 Saapaiwa'aya Marta nüchiki Jesús sünain antaa, süpanapajakalaka nia. Shiaka María, makatüin miichipa'a.
21 Sümakalaka Marta nümüin Jesús:
—Senyotkalee, müleka yaajachireje pia, nnojoishije ouktüin chi tawalakai.
22 Otta müsia joolu'u, mayaainje ouktüichipain nia, tatüjaa aa'ulu sümaa naa'inreerüin Maleiwa süpüshua tü puchuntakat nümüin —sümakalaka nümüin.
23 —Oso'iraweechi aa'in chi puwalakai —nümakalaka Jesús sümüin.
24 —Aa, tatüjaa aa'uchi sümaa nüso'iraweechin aa'in sümaa wayuu süpüshua so'uweena tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasa süpüshua —sümakalaka Marta nümüin.
25 Nümakalaka Jesús sümüin:
—Tayakai, taya atüjaka oso'ire'eraa saa'in wayuu süpüla eeinjatüin nümaa Maleiwa waneepia. Chi eekai nünoujain tanain, ja'itaichi ouktüin maa aka wayuu süpüshua, cheechi nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.

26 Ee'iranajaweerü naa'in sütüma nünoujain tanain, je nnojoleechi
amüloulin. ¿Kapülasü paa'in tü tamakat pümüin? —nümakalaka Jesús
sümüin Marta.
27 —Aa, tanoujain sünain piain Cristoin chi Nüneekajalakai Maleiwa,
chi Nüchonkai Maleiwa antajachikai yaa mmolu'u sa'akamüin wayuu —
sümakalaka Marta nümüin Jesús.
28 Kettaapa sünüiki Marta, ale'ejüsü shia süchikua eemüin María tü
shimiiruakat sünain sümüin sümüin sujuuna wayuu: “Isaa antüin chi
Ekirajüikai, nüsaajirüin pia”, sümakalaka sümüin.
29 Saapapa María tü pütchikat, asha'walaasü yaawalaja'a sünain o'unaa
eemüin Jesús.
30 Otta Jesús wanaa sümaa tia, sajachi eejechire paala nia yootüin sümaa
Marta. Mekerolüinsai sulu'umüin tü pueulokat.
31 Je nayasa na wayuu alapalaashiikana shipialu'umüin María, ne'rapa
shia sünain o'unaa yaawalaja'a, noushikajaakalaka süchiirua. Chain-
jatia naa'inru'u sünain a'yalajaa amouyuupa'amüin eere ni'itaanüin chi
ouktüshikai.
32 Mayaasü antüin María nünainmüin Jesús, o'ttüsü süka süsapain
nümülatu'umüin süka kojutüin nia sütüma.
—Senyotkalee, müinka yaajachireje pia, nnojoishije ouktüin chi
tawalakai —sümakalaka nümüin.
33 Je ni'rapa Jesús María sünain a'yalajaa oo'ulaka na wayuukana
sümaajanakana, mojukalaka ma'i naa'in sütüma.
34 —¿Jalashi nia e'itaanüin? —nümakalaka namüin.
—Joo'uya Senyotkalee, pi'raiwa —namakalaka nümüin.
35 Ni'yalajakalaka Jesús.
36 Shiasa'a nanüiki wane wayuukana:
—Aireekaija'a ma'i nia nüpüla —müshii.
37 Otta sünüiki waneeirua:
—¿Jamüshi nnojoika'a niiyajüin paala chi wayuukai suulia ouktaa, maa
aka niiyajüin paala chi mo'usaikai? —sümakalaka.

Nüso'ire'erüin Jesús naa'in Lázaro

38 Je nüntapa Jesús amouyuupa'amüin, mojukalaka ma'i naa'in
nüchikua. Je tü eejachire ni'itaanüin chi ouktüshikai, wane ipa müsü
aka saa'in sulu'upünaa paü ke'ipolosü wane ipa miyo'u.
39 —Jüsünne'era türa shirousekat —nümakalaka Jesús namüin.
—Senyotkalee, keejuuichin, pienchit ka'i süchiiruajee ni'itaanüin —
sümakalaka Marta tü nüshunuukat chi ouktüshikai.
40 Nümakalaka Jesús sümüin:
—Soto paa'in tü tamakat pümüin. Müinka pünoujüle tanain,
pütüjaweechi aa'u chi Maleiwakai sünain pülashaatain ma'i nia.
41 Süsünne'ennakalaka joolu'u tü shi'ipolokat. Eirakaa müshia Jesús
iipünaamüin sümaa maa:
—Taataa, taapüin pümüin analu'ut maa'ulu yaa süka paapüin tanüiki.
42 Tatüjaa aa'uchi pia sünain paapüin tanüiki meinshi. Tamüsü ne'e tü
pütchikat pümüin nayaalu'u na wayuu yaakana süpüla nanoujainjanain
sünain püjünalain taya —nümakalaka Jesús nümüin Maleiwa.
43 Shiasa kettaapa nünüiki Jesús, neenajaka'a chi ouktüshikai:
—Lázaro, pujuittaa yalajee yaa anooipa'amüin —nümakalaka sünain
emetuluin nünüiki.
44 Nujuittaakalaka chi ouktüshikai paala sünain ko'oin süka kuluulu
najapü, nuu'ui oo'ulaka nu'upünaa.

—Juwasta nuulia türa ko'oyookat akan. Juu'ulaapa nu'unaiwa nümüiwa —nümakalaka Jesús namüin na wayuukana.

Aashajiraashii na laülaayuu judíokana süchiki no'utirajachin naa'in Jesús

45 Wainma na wayuu antakana shipialu'umüin María, anoujashii nünain Jesús sütüma tü naa'inrakat.
46 Otta waneeirua, o'unüsü nanainmüin na fariseokana sünain aküjaa namüin süchiki tü naa'inrakat Jesús.
47 Je na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na fariseokana, nakotchajiraakalaka napüshua na laülaayuu judíokana. Namakalaka namüin:
—¿Kasa waa'inrüinjatka nüka chia wayuukai? Naa'inrüin wainma kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa.
48 Müleka woo'ulaale nia, anoujeerü wayuu wainma nünain. Anta meenia na sülaülakana mma Romaje'ewaliikana, süpüla najuttirüin tü a'waajüleekat Maleiwa sümaa no'una'alüinjatüin waa'in —namakalaka namüin na laülaayuukana napüshua.
49 Nüsouktakalaka joo wane na'akajee, Caifás nünülia, chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana so'u juyakat tia. Nümakalaka namüin:
—Matüjüinsalii jia jüpüshua.
50 Nnojotsü anain müleka wo'una'annüle aa'in wapüshua natüma na wayuu Romaje'ewaliikana. Shia anaka alu'u, saa'in tamüin, ouktüle waneeshia ne'e wayuu waa'u wayakana judíokana wapüshua —nümakalaka namüin.
51 Tü nümakat Caifás, shia noo'opünaa Jesús sünain ouktüinjachin saa'ujee tü judíokolüirua süpüshua. (Tü nümakat, nnojotsü niyaawatüin aa'u jamalu'ulüin. Nnojotsü nüle'eru'ujeejatüin ne'e tü pütchikat. Nuuntüin nüküjüin shia nütüma Maleiwa süka laülaashin nia napüleerua na sacerdote judíokana so'u juyakat tia.)
52 Nnojoishi ouktajachin ne'e Jesús naa'ujee na judíokana namüiwa, ouktajachi saa'ujee süpüshua tü nüpüshikalüirua Maleiwa eekat sainküin mmakat, süpüla kottüinjanain naya sünain wanaawain naa'in.
53 Otta na laülaayuu judíokana so'ule'eya ka'ikat tia, o'ttüshii sünain naashajaajiraain süchiki kasainjatüin naa'inrüin süpüla no'utirüinjachin naa'in Jesús.
54 Je sükajee tia, nnojolichipa waraittüin ma'i Jesús na'aka na wayuukana sulu'u tü mmakat Judea. Nu'unakalaka namaa na nikirajüinkana yalajee Judeajee sulu'umüin wane pueulo kanüliakat Efraín chaa sü'ütpa'a wane isashii süpüla chainjanain naya cha'aya.
55 Je sülü'ülapa sükalia tü mi'iraakat natüma na judíokana, tü kanüliakat Pascua, o'unüsü wayuu wainma sulu'ujee tü mmakat süpüshua chamüin cha'aya Jerusalénmüin. O'unüshii naya süpülapünaa su'ttüin tü mi'iraakat süpüla naa'inrüinjatüin tü kasa wuleinjatkat akajee nakuaippa nu'upala Maleiwa.
56 Je tü wayuu antakalüirua sünainmüin tü mi'iraakat, süchajaa achikichi Jesús. Wanaa sümaa sükotchijaain sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa, naashajaajiraakalaka sünain maa:
—¿Anteechi cheje nia sünain tü mi'iraakat naa'in jümüin? ¿Nnojoittaajeechi antüin?

57 Müsü sünüiki tü wayuukolüirua süka saapinnüin paala natüma
na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na
fariseokana süka tü pütchi makat: “Müleka sütüjaale wane wayuu naa'u
Jesús sünain jalain nia, anasü müleka saapirüle waya süpüla wata'ülüin
nia”.

12

O'yotünüsü wane “perfume” saa'u nuu'ui Jesús

1 Je aippirua ka'i süpülapünaa tü mi'iraa kanüliakat Pascua,
nüle'ejakalaka Jesús Betaniamüin eere kepiain Lázaro chi
nüso'ire'erakai aa'in paala.
2 Eesü wane ekawaa nüpüla nütüma Lázaro oo'ulaka na
nuwalayuukana süpüla nee'iyatüin sümüin wayuu sünain kojutüin
ma'i nia natüma. Shiitajakalaka Marta tü eküütkat. Otta müshia Lázaro,
yaashi nia eküin sa'aka tü eejatkalüirua sünain tü ekawaakat nümaa
Jesús.
3 Shiasa María, shi'yotokalaka wane shiatapünaa maraaja “perfume”
kojutüsü ma'i kanüliasü “nardo” saa'u nuu'ui Jesús süpüla shii'iyatüin
nujut nümüin sümaa süla'ajaain shia süka su'wala. Jemetuuikalaka ma'i
tü paükat sütüma eejanale naya.
4 Sa'aka tü ekaasükalüirua, eejachi chi nikirajüinkai, chi Judas Is-
cariotekai anülia, chi aapüinjachikai nikii Jesús sümüin wayuu. Saa'u
nnojolüin anain nümüin Judas tü saa'inrakat María,
5 nümakalaka nümüin Jesús:

—Kojutpaja'a ma'i tü “perfumekat”. ¿Jamüsü nnojotka'a suikkünüin
süpüla sükaaliijiain wayuu eekai müliain tü süliakat? Tü süliakat, müsü
aka shi'yataainjut wane wayuu so'u wane juya —nümakalaka.
6 Je tüü, nümaka'a Judas, nnojotsü sükajeejatüin alin wayuu nüpüla
eekai müliain, nümüsü süka ka'ruwaralin nia. Nu'luwatapü'ü apüshirü
tü neerü nalü'üjapü'ükat na nikirajüinkana Jesús, saa'u niain anaajaalin
shia.
7 Nüsouktakalaka Jesús nümüin Judas:

—Kettsian, ko'uta ne'e pia.

Je nümakalaka Jesús namüin na wayuukana napüshua:

—Anasü tü saa'inrakat María tamüin, süka sünaajaalatüjülü'inya
tü “perfumekat” süpüla sushulerüinjatüin tanain so'u tü ka'i to-
joitünajachikat o'u.
8 Je na wayuu müliakana, eejeena jümaa waneepia süpüla
jüsülajüinjanain namüin. Otta tayakai, süpülajachire joo yaawaa jümaa
—nümakalaka Jesús namüin.
9 Je naapünapa achiki Jesús sünain nüle'ejüin Betaniamüin, antapaayaa
müsü wayuu watta saalii nünainmüin süpüla shi'rüinjachin nia oo'ulaka
süpüla shi'rüinjachin Lázaro chi nüso'irakai aa'in paala.
10-11 Anoujasü nünain Jesús wainma wayuu judío süka nüso'ire'erüin
naa'in Lázaro. Je na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana,
süka suu'ulaayaa sümüin tü wayuukolüirua suulia oonowaa sümaa
nanüiki, no'utee aa'inchi Lázaro wanaa nümaa Jesús.

A'waajünüshi Jesús wanaa sümaa nüntüin Jerusalénmüin

12 Shiasa mapa waneemüin ka'ikat, aapüna achikichi Jesús sütüma tü
wayuu wattakat saalii antüsükalüirua sünainmüin tü mi'iraakat sünain
nüntajachin Jerusalénmüin.
13 Su'unakalaka tü wayuukolüirua nüpülamüin Jesús sulu'ujee tü
pueulokat sünain kajapulu'uyaa namüin alanatüna süpüla shi'itaainjatüin
nüpüla eepünaainjachire nülatüin süpüla shii'iyatüin nujutu nümüin.
Namayaa namakalaka emetuluin sünain asakaa nia:
“Aleluya”.
“Wa'waajüin chi Maleiwakai
süka nüjütüin wamüin chi Aluwataashikai waa'u wayakana Is-
raelkana”.
“Anata'aleeshija'a ma'i chi antakai wanainmüin”.
14 Nüntakalaka Jesús saa'u wane püliikü puutut, maa aka
tü ashajünakat paala nüchiki sümaiwa sulu'u tü karaloukta
nüchikimaajatkat Maleiwa makat:
15 “Jia wayuu Jerusalénje'ewaliikana,
nnojo mmolüin jia neema chi aluwataakai jaa'u.
Anii nia antüin jünainmüin saa'u wane püliikü puutut”.
16 (Je na nikirajüinkana Jesús, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü kasa
aa'innakat so'u ka'ikat tia. Nayaawatale aa'ulu wanaa sümaa niyalennüin
Jesús iipünaamüin nünainmüin Maleiwa. Sotüsü naa'in tü ashajünakat
nüchiki je tü ka'i a'waatünakat o'u naa'u sütüma tü wattakat saalii
wayuu.)
17-18 Je tü wattakat saalii wayuu o'unakat nüpülamüin Jesús,
sükajeejatü naapüin süchiki tü kasa anasü alatakat nümüin Lázaro, tü
nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Naapüin nanainjee na wayuu
e'rajüshiikana nukua Lázaro wanaa sümaa süso'iraain naa'in sütüma
nünüiki Jesús je wanaa sümaa nujuittaain sulu'ujee tü woowirakat
eejechire ni'itaanüin.
19 Nayasa na fariseokana, naashajaajiraakalaka:
—Atak, anoujasü wayuu watta saalii nünain. Nnojotsü kasakainjatüin
watüma tü wayuukolüirua süpüla woo'ule'erüin shia suulia o'unaa
nünainmüin —müshii naya sümaa shapaain naa'in.

Aküjüshi Jesús nüchiki sünain nülü'ülüin süpüla ouktaa

20 Sa'aka tü antüsükalüirua sünainmüin tü mi'iraakat süpüla a'waajaa
Maleiwa, eeshii eekai nnojolüin judíoin.
21 Narütkaakalaka no'uluku nünainmüin Felipe, chi chaje'ewaikai
sulu'ujee tü pueulokat Betsaida cha'aya Galilea, süpüla namüinjanain
nümüin:
—Ekirajüikalee, aashajaweeshii waya nümaa Jesús —namakalaka
nümüin.
22 Otta müshia Felipe, nüküjakalaka shia nümüin Andrés. Je na-
makalaka shia nümüin Jesús.
23 Shiasa nantapa nünainmüin Jesús na wayuukana, nümakalaka Jesús
namüin oo'ulaka namüin na nikirajüinkana:
—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, kettaasü takalia joolu'u süpüla
nii'iyatüinjatüin Maleiwa sümüin wayuu tü kasa anashaatasü
naa'inrüinjatkat taka.
24 Tamüsü paala jümüin tü shiimüinkat: Wane waüyee, mayaainje
süpünajünüin sulu'u palitchoin, shiasa'a süshannapa, watta saalii. Je
müleka nnojorule süpünajünüin, amülouijeerü. Akaainjachia taya,
ouktajachi süpüla su'tte'ennüinjatüin tatüma wayuu wainma.

25 Chi eekai naa'inmajiraweein nukuaippa suulia ouktaa, ouktajachia ne'e. Alu'ujasa chi eekai nnojolüin kachipünaain naa'in nukuaippa sükajee ni'yataweein nümüin Maleiwa, ayateechi nümaa Maleiwa waneepia.
26 Chi wayuu eekai ni'yataweein tamüin, anashi müleka ni'itaale naa'in süpüla nünoujain tanain. Je anteechi nia cha'aya ee'ewaire taya sümaa kojuteechin nia nütüma chi Tashikai saa'u ni'yataain tamüin —nümakalaka Jesús namüin.
27 Naashajaakalaka joo Jesús nümüin Maleiwa sünain maa nümüin: "Taataa, shapatüsü ma'i taa'in. ¿Jamüinjatü tanüiki pümüin joolu'u? 'Jaliachon taya, pülatira toulia tü alatajatkat tamüin joolu'u', ¿müinjachi taya? Nnojoleechi müin taya pümüin, süka shiainja tantüin apüla tü ouktaakat sa'akamüin wayuu.
28 Taataa, anakaja pii'iyatüle pukuaippa joolu'u sümüin wayuu sünain pülashaatain ma'i pia", nümakalaka Jesús.
Süsouktakalaka joo wane pütchi iipünaajee, müsü mayaa: "Tee'iyatüitpa takuaippa sümüin wayuu sünain pülashaatain ma'i taya, je too'ulakeerü shia süchikua", müsü.
29 Shiasa'a tü wayuukolüirua wattakat saalii eejatkat nü'ütpa'a Jesús, saapaiwa'aya tü pütchikat, müsü aka sütürüla juya saa'in sümüin waneeirua. Oo'ulaka saa'in sümüin waneeirua, nünüiki wane aapiee.
30 Nümakalaka joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua:
—Nnojotsü tayaalujutüin tü pütchikat, jiyaalujutü jiakana.
31 Keraaitpa sükalia tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüla kasalajanainjatüin sümüin saainjala nütüma Maleiwa. Otta müshia Satanás, chi aluwataashikai naa'u, alejüneerü joolu'u nuulia tü aluwatawaakat.
32 Otta müshia tayakai chi Shipayakai Wayuu, so'u tü ka'i akachennajachikat o'u taya süpüla ouktaa, teenakeerü wayuu sainküinjee mmakat süpüshua tanainmüin —nümataalakalaka.
33 Nümüsü Jesús tüü namüin süpüla nii'iyatüinjatüin sünain jamüinjatüin nukuaippa sünain ouktaa.
34 Sümakalaka tü wayuukolüirua nümüin Jesús:
—¿Jamalu'ut tü pümakat wamüin sünain nükachennajachin chi Shipayakai Wayuu? Saashin tü nüshajakat Moisés nüchiki Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa, katajachi o'u waneepia. ¿Jaraija'a joo chi Shipayakai Wayuu paashajaakai achiki? —namakalaka.
35 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Tayakai, shiimüin sünain tayain anaküin süpüna wayuu je yaajeechi taya jümaa motso'o ne'e. Anakaja joonoole sümaa tanüiki süma'inru'u yaain taya ja'aka süpüla jütüjaainjatüin saa'u tü shiimüinkat, süka sülü'ülüin süpüla süntüin tü piyuushikat jünainmüin. Chi eekai waraittüin sa'aka piyuushi, maa'awakuu meechi.
36 Anasü müleka jaapawaatüle joolu'u tü shiimüinkat eeiwa'aya shia süpüla nüpüshinjanain jia Maleiwa chi aapakai shia jümüin —nümakalaka Jesús namüin.
Kettaapa nünüiki namüin, o'unüshi anujulaain noulia.

Ayatsia manoujain tü wayuukolüirua nünain Jesús

37 Mayaainje naa'inrapü'üin Jesús wainma kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa su'upala tü wattakat saalii wayuu, ayatsüja'a manoujain nünain.
38 Tüü, shia shikeraajaka tü nümakat Isaías paala, chi nünüikimaajachikai Maleiwa, tü makat:

“Maleiwakalee, ja'itairü pii'iyatüin namüin pukuaippa sünain pülashin pia,
ayatsia ne'e manoujuuin tü püchikikat waküjakat namüin”.
39 Nnojoliikalaka nountüin nanoujain nünain. Müshii aka saa'in wayuu
eekai mo'uin, maa aka tü nümakat Isaías:
40 “Müleka nanoujüle nünain Maleiwa,
nüla'ajaajeerü naainjala noulia.
Otta nnojoliishii anoujain nünain.
Süka jamüin, mo'usalii naya nütüma, matüjainsalii naya nütüma,
süpüla nnojolüinjatüin nayaawatüin saa'u tü shiimüinkat”.
41 Tü nüküjakat Isaías, nüküjain süka shii'iyatünüin nümüin nütüma
Maleiwa sünain anashaateechin ma'i Jesús so'uweena wane ka'i je sünain
shiyoukteechin nia wayuu.
42 Mayaainje manoujain wainma wayuu nünain Jesús, eesü wainma
na'akajee na laülaayuu judíokana anoujain nünain. Shiasa süka mmolüin
naya neema na fariseokana suulia ajuittinnaa sulu'ujee tü ekirajüleekat,
nounjulajakalaka nachiki sünain nanoujain nünain Jesús,
43 süka shiain kee'ireein ma'i naa'in a'waajünaa sütüma wayuu nuu-
liale'eya Maleiwa.

Kasalajaneerü sümüin wayuu shiyouktüin tü nümakat Jesús

44 Naashajaakalaka Jesús nüchikua sümaa emetuluin nünüiki: “Chi
wayuu eekai nünoujain tanain, nnojoishi tayain ne'e nünouja anain
tamüiwa, nünouja anainchiya chi kajünalakai taya.
45 Maa'aya aka ni'raajüle taya'aya, ni'raajüin chi kajünalakai taya.
46 Antüshi taya sa'akamüin wayuu yaa mmalu'u sünain müinya aka taya
saa'in wane anakia, süka shiyaawatüinjatüin wayuu saa'u tü shiimüinkat
tatüma. Chi eekai nünoujain tanain, nnojolichipa waraittüin sümaa
piyuushi maa'awakuu müin suulia tü shiimüinkat.
47 “Otta müshia chi eekai naapajüin tanüiki sümaa nnojolin noonooin
sümaa, kasalajaneerü naainjala nümüin. Nnojoleechi tayain kasalajanain
atüma nümüin. Süka jamüin, antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla
to'tte'erüinjatüin shia suulia saainjala.
48 Na wayuu eekai nayouktüin taya oo'ulaka tü tamakat namüin maa'ulu
yaa, süsaleena naya tüü so'uweena tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümüin
saainjala tü manoujainsatkalüirua.
49 Süka jamüin, tü taküjakat, nnojotsü tale'eru'ujeejatüin ne'e, naapajala
tamüin chi Tashikai, chi kajünalakai taya.
50 Shia ne'e taküjaka waneepia tü naapakat tamüin chi Tashikai, süka
tatüjaain saa'u sünain shiain ee'iranajaweerüin atüma naa'in chi eekai
noonooin sümaa”, nümataalakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua.

13

O'lojüshi Jesús noo'ui na nikirajüinkana

1 Je so'u tü ka'i nekaainjatkat o'u na judíokana tü ekawaa kanüliakat
Pascua, nütüjaa aa'ut Jesús sünain keraain nükalia süpüla o'unaa
sa'akajee tü wayuukolüirua eemüin chi Nüshikai. Je saa'u alin ma'i
nüpüla waneepia na anoujashiikana nünain, ayatshiija'a alin ma'i naya
nüpüla pejepa nükalia süpüla ouktaa naa'ujee.
2 Shiasa motsapa tü ka'ikat, nükotchirüin Jesús na nikirajüinkana
sünainmüin tü ekawaakat. Otta chi nikirajüinkai Judaskai anülia, chi
nüchonkai Simón Iscariote, e'itaanatüjülia nikiiru'u nütüma Satanás, chi

sülaülakai yolujaa, süpüla naapüinjachin nikii Jesús süpüla o'utünaa aa'in.
3 Nütüjaa aa'ut Jesús sümaa sülaülain nia kasa süpüshua nütüma chi Nüshikai, je sünain chaje'ewalin nia eejee Maleiwa je sünain nüle'ejüinjachin nüchikua nünainmüin.
4 Otta süpüla nii'iyatüin namüin na nikirajüinkana sünain nnojolüin yaletayaain naa'in noulia, nüsha'walaakalaka joo sünainjee tü ekawaakat je naakatüin tü nüshe'inpalajanakat sünain nijittaain wane tuwaaya nüse'eru'upünaa.
5 Nipirajakalaka wane irala süka wüin. Nu'ttakalaka sünain o'lojoo noo'ui na nikirajüinkana sümaa noosojüin shia süka tü tuwaayakat.
6 Je wanaa sümaa nürütkaain nünainmüin Simón Pedro,
—Senyotkalee, ¿pu'lojooinjatü too'ui? —nümakalaka Pedro nümüin.
7 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Ja'itairü nnojolüin piyaawatüin maa'ulu yaa saa'u tü taa'inrakat püka, piyaawateerü aa'u mapeena —nümataalakalaka Jesús nümüin.
8 —Nnojottaa —nümakalaka Pedro nümüin —Nnojotsü tacheküin süpüleerua pu'lojooinjatüin too'ui.
Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Müleka nnojoire wulein pia tatüma, nnojoleechi kasajachin pia tamüin —nümakalaka.
9 —Senyotkalee, müleje shia, pu'lojole'e too'ui, tajapü je tekii süma'alee —nümakalaka Pedro nümüin Jesús.
10 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Wane wayuu süchikijee o'oojoo, wulesü nüta süpüshua. Shia ne'e che'ojaaka nümüin nu'lojooin nuu'ui süchikijee waraittaa. Otta müshi'iya jiakana, wuleinapa. Waneesha'alaja'a ne'e chi nnojoikai wulein ja'aka —nümakalaka Jesús.
11 Nümüsü Jesús tüü süka nütüjaatüjülüin aa'u jaralinjachin aapüin nikii.
12 Shiasa süchikijee nu'lojoin Jesús noo'ui na nikirajüinkana, na'atüin tü nüshe'inpalajanakat sümaa nüikkalaain nüchikua eejechire paala nikaain. Nümakalaka namüin na nikirajüinkana:
—¿Jamalu'ut saa'in jümüin tü taa'inrakat jüka?
13 “Ekirajüikalee” je “Senyotkalee” müshii jia tamüin. Je lotüsü jünüiki süka tia, süka tayainja'a chi jümakai.
14 Maa aka tayakai, chi ekirajüikai jia, chi Jüsenyotsekai, to'lojooitpa juu'ui, müinjana jia'aya ju'lojoojiraainjatü juu'ui.
15 Tüü, tee'iyatia jümüin sünain nnojolüin yaletayaain taa'in juulia. Akaainjana jia namüin na juwalayuukana, nnojotsü yaletayaainjatüin jaa'in noulia. Akaalinjiraainjana jia waneepia.
16 Tamüsü paala jümüin tü shiimüinkat: Wane wayuu eekai achepchieein, nnojoishi alanaain nuulia chi kachepchiakai. Je wane aluwataaushi, nnojoishi alanaain nuulia chi kajünalakai.
17 Otta müshi'iya jiakana, süka jütüjaaitpain saa'u joolu'u tüü, talatashaateena ma'i jia müleka ji'yataale namüin na juwalayuukana sümaa nnojolüin yaletayaain jaa'in noulia.

Aküjüshi Jesús süchiki naapünajachin ekii

18 “Tü tamakat jümüin: ‘Wuleinapa jia’, nnojotsü jümüinjatüin jüpüshua. Tatüjaa aa'ulu jukuaippa jüpüshua süka taneekalain jia. Otta tü kasa alateetkat joolu'u tamüin, süpülajatü shikeraajüinjatüin tü

ashajünakat paala sümaiwa sulu'u tü karalouktakat nüchikimaajatkat Maleiwa makat: ‘Nü'ünüüichipa joolu'u taya chi ekiraashikai tamaa’.

19 “Takü̇jüin joolu'u jümüin tachiki süpülapünaa saapünüin tekii süpüla jünoujüinjatüin sülatapeena sünain tayain tayakai chi aküjapü'ükai tachiki.

20 Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi eekai kamaneein namüin na eekai tajünalain, kamaneeshi tamü'inya. Je saa'u kamaneein tamüin, kamaneeshi nia nümüin chi kajünalakai taya'aya”, nümataalakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

21 Süchikijee nümüin Jesús tüü, antajaasü wane shapashapataa aa'in nümüin. Nümakalaka namüin na nikirajüinkana:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Naapeechi ekii taya wane ja'akajee.

22 Neirakaajiraakalaka joo na nikirajüinkana sünain “¿Jarai cheje eera nia?” sümüin naa'in nale'eru'u.

23 Otta müshia wane nikirajüinkai Jesús, chi aishikai ma'i nüpüla, yaashi joyotüin nü'ütpa'a.

24 Nujutachonkalaka najapü Simón Pedro nümüin süpüla nüsakirüinjachin Jesús sünain jaralin chi aapüinjachin nikii.

25 Nejejeraakalaka joo chi nikirajüinkai sünain nüsakirüin nia:

—Senyotkalee, ¿jarai chi aapüinjachika pikii? —nümakalaka nümüin Jesús.

26 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Nieechi chi tacholotitkai amüin pan shiroku tü shirakat asalaa —nümakalaka.

Nücholotirakalaka joo tü pankat sünain naapüin shia nümüin Judas, chi nüchonkai Simón Iscariote.

27 Je naapaapa Judas tü pankat, nikerolokalaka Satanás, chi sülaülakai yolujaa, nüle'eru'umüin. Nümakalaka Jesús nümüin:

—Pu'una pümaala paa'inramaataiwa tü paa'inrajatkat.

28 Otta müshi'iya na nikirajüinkana yaakana sünain tü ekawaakat, nnojotsü nayaawatüin aa'u jamalu'ulüin tü nümakat nümüin Judas.

29 Saa'u niain Judas anaajaalin tü neerü nalü'üjapü'ükat na nikirajüinkana Jesús, aluwataanayaashi ne'e saa'in namüin waneeirua sünain ayalajaa tü kasa che'ojaakat namüin süpüla tü mi'iraakat. Oo'ulaka saa'in namüin waneeirua, aluwataanayaashi sünain asülajaa sümüin wayuu eekai müliain.

30 Nujuittaataalakalaka Judas yaawalaja'aya anooipa'amüin süchikijee naapaain tü pankat süpüla o'unaa nama'anajee. Piyuupa tü mmapa'akat.

Aattajaweechi Pedro naa'u Jesús

31 Shiasa nüchikiru'u Judas, nümakalaka joo Jesús namüin na nikirajüinkana: “Müshi paala taya jümüin tachikua: Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, kettaasü takalia joolu'u süpüla nii'iyatüinjatüin Maleiwa sümüin wayuu tü kasa anashaatasü naa'inrüinjatkat taka. Je sünainjee tü naa'inrüinjatkat taka, sütüjaajeerü aa'u wayuu süpüshua sünain pülashaatain ma'i nia.

32 Je sütüjaapa wayuu naa'u sünain pülashaatain ma'i nia, nii'iyatamaateerü sümüin sünain anashaatain ma'i taya maa aka niakai.

33 “Tachonniwaa, jia aishiikana tapüla, yaashi ne'e taya jümaa motso'o. Jüchajaweechi achiki taya sümaa nnojoleechin jüntüin tanain, süka nnojoliyülin juuntüin o'unaa chamüin eemüinjachire to'unüin, maa aka tü tamakat paala namüin na laülaayuu judíokana.

34 “Otta müsia joolu'u, tü taluwataainjatkat anain jia, kasa jeket.
Taluwataain jia joolu'u sünain aijiraainjanain jia jüpüla wane'ewaire
jukua maa aka alin jia tapüla.
35 Müleka shiimüinre sünain aijiraain jia jüpüla, ayaawatüneena jia
sütüma wayuu süpüshua sünain tekirajanain jia”, nümataalakalaka Jesús
namüin na nikirajüinkana.
36 —Senyotkalee, ¿jalainjachi pia o'unüin? —nümakalaka Simón Pedro
nümüin.
Nüsouktakalaka Jesús:
—Nnojoyülia puuntüin o'unaa tamaa joolu'u chaa eemüinjachire
taya. Alu'ujasa mapeena, tamaajeechi pia chamüin —nümataalakalaka
nümüin.
37 —Senyotkalee, ¿jamüshikai nnojoika'a tountajachin o'unaa pümaa
joolu'u? O'uneeshi taya pümaa, ja'itashi taya o'utünüin aa'in pünainjee
—nümakalaka Pedro nümüin.
38 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—¿Shiimüin ma'i tü pümakat tamüin sünain yapain pia süpüla ouk-
taa tanainjee? Takü jüin paala pümüin tü shiimüinkat: Süpülapünaa
nükootale'erajüin wane kaliina so'u aikat tüü, aattajaweechi pia paa'u
apünüintua sünain pi'raajüin taya —nümakalaka Jesús nümüin.

14

Naashin Jesús, a'aniraasü nukuaippa nümaa Maleiwa

1 Ayatüshi Jesús aashajaain namaa na nikirajüinkana sünain nümüin
namüin: “Nnojo mojuin jaa'in. Anakaja ayatüle jia sünain jünoujain
nünain Maleiwa maa'aya aka tana'inya.
2 Chaa eere kepiain chi Tashikai, wainma ma'i paü. O'uneechi taya
joolu'u chamüin jüpüleerua süpüla yapainjatüin tatüma tü paükalüirua
jüpüla. Müleka nnojoruleje eein shia, nnojotsüje takü jain achiki jümüin.
3 Aniin taya o'unüinjachin joolu'u süpüla yapainjatüin tatüma tü
paükalüirua jüpüla, ale'ejeechi taya joo'omüin süpüla tasaajüin jia süpüla
chainjanain jia eere taya.
4 Jütüjaa aa'ulu eemüinjachire to'unüin otta jalapünaainjanain jia
süpüla jüntüin chamüin”, nümataalakalaka Jesús namüin.
5 Aashajaashi joo Tomás, wane chi nikirajüinkai Jesús:
—Senyotkalee, nnojotsü watüjaain aa'u eemüinjachire pu'unüin,
shialeeka watüjaweematüin aa'u jalapünaainjanain waya süpüla wantüin
chamüin.
6 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Tayakai, taya chi süntajachikai akajee wayuu nünainmüin Maleiwa,
süka tayain ee'iyatüin sümüin tü shiimüinkat nüchikikat Maleiwa süpüla
shii'iranajaainjatüin saa'in tatüma süpüla eeinjatüin nümaa waneepia.
Chi e'raajirakai Maleiwa, taya tayakai tamüiwa.
7 Müleka shiimüinreje sünain ji'raajüin ma'i taya, ji'raajüinje chi
Tashikai wanaa tamaa. Je shiasa joolu'u, ji'raajeechi chi Tashikai
sünainjee tü naa'inrüinjatkat taka —nümataalakalaka Jesús nümüin
Tomás.
8 Nüsouktakalaka wane'eya, chi Felipekai anülia:
—Senyotkalee, müleka pii'iyatüle wamüin chi Püshikai, aneerü waa'in
sümaa.
9 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Atak, ja'itaichiyala'a kakaliaichin taya jümaa, nnojoliyüitta'aya pi'raajüin taya. Chi eekai ni'rüin taya, ni'rüin chi Tashika'iya. ¿Jamalu'utka'a pütüma "Pii'iyata wamüin chi Püshikai" pümakalaka tamüin?
10 ¿Jamüsü nnojotka'a pünoujain tanain sünain sa'aniraain takuaippa nümaa chi Tashikai je sünain sa'aniraain nukuaippa tamaa? —nümakalaka Jesús nümüin Felipe.

Aashajaashi joo Jesús namüin napüshua: "Tü pütchi takükjapü'ükat jümüin, nnojotsü pütchi ne'e tale'eru'ujeejatü. Je tü kasa anasü taa'inrapü'ükat, tountüin taa'inrüin süka sa'aniraain nukuaippa chi Tashikai tamaa.
11 Anakaja jünoujüle tü tamakat jümüin sünain sa'aniraain takuaippa nümaa chi Tashikai je sünain sa'aniraain nukuaippa tamaa. Müleka isale shia jüchiki jünoujain, jünouja shia tamüin sünainjee ji'rüin tü kasa anasü taa'inrapü'ükat, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa.

12 "Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaa tanain, nuunteerü naa'inrüin kasa anasü makat aka saa'in tü taa'inrapü'ükat ju'upala. Je tü naa'inreetkat, alana'aleejeeria sünain anain ma'i suuliale'eya tü taa'inrapü'ükat, süka to'unüinjachin eemüin chi Tashikai.
13 Je süpüshua tü kasa jüchunteetkat nümüin chi Tashikai saa'u tapüshin jia, taa'inreerü shia süpüla nütüjaanüinjachin aa'u sünain anashaatain ma'i nia sütüma tü taa'inreetkat jümüin, tayakai chi Nüchonkai.
14 Otta süpüshua tü jüchuntakat tamüin tayakai saa'u tapüshin jia, taa'inreerü jümüin", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Naashin Jesús, ajütünajachi chi Naa'inkai Maleiwa

15 Ayatshi aashajaain joo Jesús namaa na nikirajüinkana sünain müin mayaa: "Müleka aire ma'i taya jüpüla, jaa'a meena jia sümüin tü taluwataapü'ükat anain jia.
16 Otta müshia tayakai, tachunteerü nümüin chi Tashikai süpüla nüjütüin jünainmüin wane Akaaliijü'iya maa aka tayakai süpüla eeinjachin jümaa waneepia.
17 Nieechi chi Naa'inkai Maleiwa, chi ekirajeechikai jia sünain tü shiimüinkat noo'opünaa Maleiwa. Otta tü wayuukolüirua eekai manoujain tanain, nnojoleechi kapülain saa'in nia, süka nnojolüin shiyaawatüin saa'u nukuaippa je süka mochoojüin nia so'u. Alu'ujasa jiakana, ji'raajüin süka eein nia jümaa. Je mapeena, sulu'ujeechi jaa'in.

18 "Nnojoleena makatüin jia jümüiwa sünain makaaliijuwaa tatüma. Ale'ejeechi taya jünainmüin.
19 Che'ojaasü motso'o ne'e süpüla nnojoireeinjachin shi'rüin taya wayuu eekai manoujain tanain. Alu'ujasa jiakana, ji'reechi taya. Saa'u katüinjatüin to'u süchikua, akaweenia jiakana kateena o'u nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.
20 Je so'u tü ka'i nüjütüneechikat o'u jünainmüin chi Naa'inkai Maleiwa, jütüjaweechi aa'u taya sünain sa'aniraain takuaippa nümaa chi Tashikai je sünain sa'aniraain jukuaippa tamaa maa'aya aka takuaippa jüma'aya.
21 Chi eekai noonooin sümaa tü taluwataakat anain nia, nia'aya aika apüla taya. Je saa'u alin taya nüpüla, aijeechi nia nüpüla chi Tashikai. Je aijeechi nia tapülaya sümaa tee'iyatüin takuaippa nümüin", nümataalakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

22 Nüsouktakalaka wane nikirajüin, chi kanüliakai Judas (nnojoishi niain chi Judas Iscariotekai):

—Senyotkalee, maa aka pii'iyatüinjatüin pukuaippa wamüin, ¿jamaka'a nnojolüinjatka'a pii'iyatüin pukuaippa namüin na manoujainsaliikana? —nümakalaka.

23 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Tamüsü paala pümüin süchikua: Chi eekai alin apüla taya, oonoweechi sümaa tü tekirajakat anain. Aijeechi nia'aya nüpüla chi Tashikai je anteena waya nünainmüin süpüla nümaain waya waneepia.

24 Otta chi eekai nnojolüin noonooin sümaa tü tekirajakat anain, maalinsai taya nüpüla. Je tü pütchi tamakat ayouktünakat sütüma tü wayuukolüirua, nnojotsü pütchin tale'eru'ujeejatü ne'e. Naapajala chi Tashikai tamüin, chi kajünalakai taya —nümakalaka Jesús nümüin.

25 Nümakalaka joo namüin napüshua na nikirajüinkana: “Tamüsü jümüin tüü süma'inru'u yaayülin taya jümaa.

26 Je chi Naa'inkai Maleiwa, chi Akaaliijüikai, ajütüneechi jünainmüin nütüma chi Tashikai sünainjee tapüshin jia. Nikirajeena jia sünain kasa süpüshua noo'opünaa Maleiwa je nüso'ireerü jaa'in sünain süpüshua tü tamapü'ükat jümüin.

27 Aapüneerü joolu'u wane anaa jümüin. Je chi aapüinjachikai shia jümüin, taya tayakai chi Jüsenyotsekai. Otta tü anaa taapajatkat jümüin, nnojotsü müin aka saa'in tü anaa saapakat wayuu. Je sükajee tia, anakaja nnojorule mojuin jaa'in sümaa mmolüin jia seema tü kasa alateetkat.

28 “Soto jaa'in tü tamakat jümüin: Mayaainje to'unajachin juulia, ale'ejeechi taya tachikua jünainmüin. Müleka aireje'eya ma'i taya jüpüla, talateerüje jaa'in sümaa to'unajachin eemüin chi Tashikai, süka laülaain nia toulia.

29 Tamüsü jümüin tüü süpülapünaa to'unüin, süpüla jünoujainjatüin sünain pansaain tanüiki sülatapeena tü tamakat.

30 Alü'ütsü joo süpüla kettaain taashajala jümaa, süka nüntamaateechin Satanás. Mayaainje nuluwataain saa'u wayuu sainküin mma, nnojoishi laülaain nia taa'u.

31 Chi toonookai amaa waneepia, nia chi Tashikai. Je joolu'u saa'u taa'inrüinjatüin tü nuluwataakat anain taya, atüjaaneerü aa'u sütüma wayuu sainküin mma sünain alin ma'i nia tapüla”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana. Je kettaapa nünüiki namüin, “Joo'uya wo'unaiwa yaajee”, müshi nia namüin.

15

Nukuaippa chi wayuu a'aniraakai akuaippa nümaa Jesús

1 Je sünain waraittain Jesús, yootüshi nia namaa na nikirajüinkana sünain nümüin namüin: “Wane sütüna wunu'u, kachonsü shia süka sünaain shia tü wunu'ukot, akaweenia jiakana juunteerü jaa'inrüin kasa anasü sünainjee sa'aniraain jukuaippa tamaa. Taya'aya tayakai chi wunu'u shiimüinshikai süka tayain tamüiwa suuntaka akajee wayuu saa'inrüin kasa anasü. Otta chi Tashikai, müshi aka naa'in wane a'yataai sulu'u yüüja, süka nükaaliijain jia süpüla juuntüinjatüin jaa'inrüin kasa anasü.

2 Akaajasa müleka nnojorule jaa'inrüin kasa anasü, meena aka jia saa'in tü sütünakalüirua wunu'u ashottünakat nütüma chi aa'inmajüikai saaliijee machonwaa. Alu'ujasa chi aa'inrakai kasa anasü, wuleerü naa'in

nütüma Maleiwa süpüla nuuntüinjatüin naa'inrüin waneepia kasa anasü,
maa aka tü wunu'u anaatünakat ma'i atüna süpüla ayatüinjatüin kachoin.
3 Je jiakana, wuleitpa jaa'in sütüma tü pütchi tamapü'ükat jümüin.
4 Müleka ayatüle sa'aniraain jukuaippa tamaa, ayateerü juuntüin
tatüma aa'inraa kasa anasü. Nnojorule kachetüin sütüna wane wunu'u
sünain, machonjeerü tü sütünakat. Akaweenia jiakana, nnojoleerü
juuntüin jaa'inrüin kasa anasü müleka nnojorule ayatüin jia tanain.
5 “Tayakai, müshi aka saa'in tü wunu'ukot. Otta jiakana, müshii aka
saa'in tü sütünakat. Süka jamüin, chi wayuu eekai ayatüin sünain
sa'aniraain nukuaippa tamaa je takuaippa nümaa, naa'inreerü wainma
kasa anasü. Müleka nnojorule ayatüin jia tanain, nnojoleerü juuntüin
jaa'inrüin kasa anasü.
6 Chi wayuu eekai nnojolüin sa'aniraain nukuaippa tamaa, müshi aka
saa'in wane sütüna wunu'u eekai süshottünüin sümaa sükotchijünüin
süpüla a'ajünaa jutpa.
7 Otta müleka sa'aniraale jukuaippa tamaa sümaa joonooin sümaa
tanüiki, jüchunta nümüin chi Tashikai tü kasa kee'ireekat jaa'in, je
aapüneerü shia jümüin.
8 Müleka jaa'inrüle ma'i wainma kasa anasü, a'waajüneechi chi Tashikai
sünainjee tia je atüjaaneena aa'u sümaa tekirajüin jia.
9 “Maa aka alin taya nüpüla chi Tashikai, aishii jia tapülaya. Joonoo
jumaala sümaa tanüiki süpüla ayatüinjanain jia alin tapüla.
10 Müleka joonoole sümaa tü taluwataakat anain jia, ayateena jia alin
tapüla, maa aka ayatüin alin taya nüpüla chi Tashikai saa'u toonooin
sümaa tü nuluwataakat anain taya.
11 Takü jain jümüin tüü süpüla talatashaatainjatüin ma'i waneepia jaa'in
tanainjee.
12 “Tü taluwataakat anain jia, shia tüü: Aijiraa jia jüpüla maa aka alin
jia tapüla.
13 Wane wayuu, aapajiraakai nukuaippa süpüla ouktaa saa'ujee
nütünajutüirua, miyo'ushaata ma'i naalii nüpüla.
14 ‘Tatünajut’ meechi taya jümüin müleka joonoole waneepia sümaa tü
taluwataakat anain jia.
15 Nnojoleena ‘tachepchia’ tamüin jia. Süka jamüin, wane achepchiee,
nnojotsü akü jünüin nümüin tü naa'inrakat chi nülaamainkai. Alu'ujasa
jiakana, ‘tatünajut’ tamüshii jia süka takü jüin jümüin süpüshua tü
akü jünakat tamüin nütüma chi Tashikai.
16 Nnojoishi jüneekajalain taya, jia taneekajalaka. Te'itaain jia süpüla
jaa'inrüinjatüin wainma kasa anasü matüjainkat amalajawaa. Müleka
jaa'inrüle tia, naa'inreerü chi Tashikai jümüin süpüshua tü juchuntakat
nümüin saa'u tapüshin jia.
17 Nnojo motüin jaa'in tü taluwataakat anain jia makat: Aijiraa jia
jüpüla”, nümataalakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Maaliisalii na anoujashiikana napüla na manoujainsaliikana

18 Aashajaashi Jesús nüchikua namüin: “Müleka kanainre jia saa'in tü
manoujainsatkalüirua, soto jaa'in sünain tayain kanain saa'in palajana.
19 Müleka wanaawaleje jaa'in namaa, aishiije jia napüla maa aka alin
napüla na wanaawakana namaa. Otta süka taneekajalain jia na'akajee,
nnojoishii wanaawain jia namaa. Je sükajee tüü, maalinsalii jia napüla.
20 Soto jaa'in tü pütchi tamayütkat jümüin makat: ‘Wane wayuu eekai
achepchieein, nnojoishi alanaain nuulia chi kachepchiakai’. Maa aka eein

wayuu kapülakat aa'in tü tekirajakat anain, meenia jiakana atüma'aya. Je maa aka eein wayuu eekai ni'rüin wayumüin tamüin, akaweenia jiakana atüma'aya.
21 Meena jia atümaa saa'u tapüshin jia je saa'u nnojolin ne'raajüin chi kajünalakai taya.
22 “Müleka nnojoireje tantüin na'akamüin na manoujainsaliikana sünain ekirajaa naya, nnojotsüje kasain kasalajanainjatüin namüin. Otta müsia saa'u tantüichipain na'akamüin, nnojotsü jamüinjatüin nanüiki.
23 Je chi eekai kanain naa'in taya, kanainshi naa'in chi Tashikai wanaa tama'aya.
24 Müleka nnojoireje taa'inrüin no'upala tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, nnojotsüje kasain kasalajanainjatüin namüin. Otta mayaainje ne'rüin tü kasa anasü taa'inrapü'ükat, ayatshi-ija'a kanain naa'in taya oo'ulaka chi Tashika'iya.
25 Müsü nakuaippa süpüla shikeraajüinjatüin tü pütchi ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa makat: ‘Nnojotsü kasain kanainjeein na'ürüla tanain’.
26 “Nüntapeena jünainmüin chi Akaaliijüikai, chi Naa'inkai Maleiwa, chi tajüteechikai chajee iipünaajee nüma'anajee chi Tashikai, nii'iyateerü jümüin süpüshua tü shiimüinkat noo'opünaa Maleiwa. Je aashajaweechi nia tachiki jümaa.
27 Otta müshi'iya jiakanaya, anashii müleka jüküjüle tachiki sümüin wayuu, süka jiainja'a tamaatüjüli'inya to'ttoiwa'aya sünain ekirajaa wayuu.

16

1 “Takü̇jain jümüin süpüshua tüü süpüla sotüinjatüin jaa'in tanüiki ji'rapa müliaa suulia sümalaja'alaain jünoula tanain.
2 So'uweena wane ka'i, ajünajaaneena jia sulu'ujee tü ekirajüleekat. Je chi eekai nu'uteein jaa'in, talateechi Maleiwa nümaa naashin müleka nu'utüle jaa'in.
3 Naa'inreerü kasa mojusü eekai müin aka tia, süka nnojolin ne'raajüin chi Maleiwakai je süka nnojolin ne'raajüin tayaka'iya.
4 Takü̇jüin jümüin joolu'u tüü tama'ichiki süpüla sotüinjatüin jaa'in shia mapeena ji'rapa tü müliaakat. Nnojotsü takü̇japü'üin shia jümüin paalainka süka aniiyüli'inya taya jümaa”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Tü naa'inreetkat chi Naa'inkai Maleiwa

5-6 Aashajaashi Jesús nüchikua namüin: “Je joolu'u, o'unajachi taya jüma'anajee eemüin chi Tashikai chi kajünalakai taya. Tatüjaa aa'ulu jamüin nnojoika'a jüsakirüin taya sünain jalamüinjachin taya. Shia süka mojushaatain ma'i jaa'in sütüma tü kasa tamayütkat jümüin.
7 Shiimüin tü tamüinjatkat joolu'u jümüin: Müleka to'unüle jüma'anajee, jiainjana anaka sükajee, süka tajüteechin jünainmüin chi Akaaliijüikai. Müleka yaale taya jümaa, nnojoleechi antüin.
8 “Je nüntapa yaamüin, nii'iyateerü sümüin wayuu eekai manoujain tanain sünain nnojolüin lotüin tü sünoujakat anain. Süka jamüin, nnojotsü nanoujain tü shiimüinkat sünain kaainjaraliin naya, sünain maainjalasalin tayakai, je sünain kasalajaneerüin namüin naainjala so'uweena wane ka'i.
9 Nnojotsü lotüin nekiiru'u sünain kasain wayuu tü aainjalaakat, süka nayouktüin anoujaa tanain.

10 Nnojotsü lotüin nekiiru'u sünain wayuuin maainjalasai taya, süka
to'unüinjachin nünainmüin chi Tashikai sümaa nnojoleechin taya shi'rüin
wayuu.
11 Nnojotsü lotüin nekiiru'u sünain kasalajaneerüin namüin naainjala,
süka kasalajanaitpain nümüin naainjala Satanás, chi aluwataashikai naa'u
na manoujainsaliikana sainküin mma.
12 “Wainma tü pütchi isakat süpüla taküjüin jümüin. Otta nnojoleerü
taküjüin jümüin süpüshua, süka kapüleejeerüin jümüin jiyaawatüin
saa'u maa'ulu yaa.
13 Otta müshia chi Naa'inkai Maleiwa nüntapa, chi ekirajeechikai
jia sünain tü shiimüinkat, nükaaliijeena jia süpüla jiyaawatüinjatüin
saa'u süpüshua tü shiimüinkat noo'opünaa Maleiwa. Tü nümüinjatkat
jümüin, nnojoleerü pütchi ne'e nüle'eru'ujeejatü. Shieerü nüküjaka tü
aküjünakat nümüin. Je naapireena jia süchiki tü kasa alateetkat mapeena.
14-15 Chi Tashikai, nüküjüin tamüin süchiki kasa süpüshua. Otta
tü nüküjakat tamüin, shia taküjapü'ükat jümüin. Je chi Naa'inkai
Maleiwa, nüso'ireerü jaa'in sünain tü taküjapü'ükat jümüin. Je sünainjee
nikirajeenain jia sünain tü taküjakat, kojuteechi taya jütüma.
16 “Je joolu'u, motsomüin yaain taya jümaa. Shiasa palitchon ka'i,
ji'reechi taya tachikua”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Jamüinjatü naa'in na nikirajüinkana nüchikiru'u Jesús

17 Naashajaajiraakalaka joo wane ne'ipa na nikirajüinkana sünain maa:
—¿Jamalu'ut cheje nünüiki wamüin sünain: “Je joolu'u, motsomüin
yaain taya jümaa. Shiasa palitchon ka'i, ji'reechi taya tachikua”,
makat? ¿Je jamalu'ut tü nümakat wamüin sünain: “Süka to'unüinjachin
nünainmüin chi Tashikai”, makat? —namajiraakalaka.
18 Ayatshii naya sünain nasakiijiraain sünain:
—¿Jamalu'ut cheje nünüiki wamüin sünain: “Je joolu'u motsomüin”,
oo'ulaka “Shiasa palitchon ka'i”, makat? Nnojotsü wayaawatüin aa'u tü
nümakat wamüin.
19 Otta müshia Jesús, süka nütüjaain saa'u sünain nasakireein nia
süchiki tü nümakat paala namüin, nümakalaka namüin:
—¿Aashajaajiraashii jia sünain tü tamakat sünain: “Je joolu'u, mot-
somüin yaain taya jümaa. Shiasa palitchon ka'i, ji'reechi taya tachikua”,
makat?
20 Shiimüin tü tamüinjatkat joolu'u jümüin: Mojeerü ma'i jaa'in
sümaa ji'yalajüin mapeena. Otta tü manoujainsatkalüirua sainküin mma,
talateerü saa'in. Mayaainje mojeerüin jaa'in, talateerü jaa'in süchikijee.
21 “Wane jierü eekai jemeyulüin, aisü sümüin saalii tü süchonkot. Otta
süchikijee jemeyulüin, anasü. Motüsü saa'in tü müliaakat süka talatüin
ma'i saa'in sujuittapa süchon.
22 Müshii aka jiakana sünain mojuin jaa'in joolu'u. Otta süchikijee
mapa ji'rapa taya, talateerü ma'i jaa'in. Je nnojoleerü oo'ulaain juulia tü
talataakat aa'in.
23 Je so'uweena ka'ikat tia, nnojoleechi taya jüsakirüin sünain wane
kasa. Shiimüin tü tamakat jümüin: Kasa süpüshua eekai juchunteerüin
nümüin chi Tashikai sünainjee jiain tapüshin, naapeerü shia jümüin.
24 Je jüchuntaiwa'aya nümüin chi Tashikai paala, nnojotsü juchuntüin
sünainjee jiain tapüshin. Otta müsia joolu'u, anakaja jüchuntüle
sünainjee jiain tapüshin, je aapüneerü tü kasa jüchuntakat jümüin
nütüma. Je talatashaateerü ma'i jaa'in süka tia”, nümataalakalaka Jesús
namüin na nikirajüinkana.

25 Ayatüshi Jesús aashajaain namaa: “Aküjüshi taya nüchiki chi Tashikai
jümüin süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. Otta
so'uweena wane ka'i, nnojoleechi müin aka taya joolu'u sünain ekirajaa
jia, alu'ujasa lotüinjatü tanüiki nüchiki.
26 Je so'u ka'ikat tia, nnojoleechi tayain chi achuntakai nümüin chi
Tashikai jaa'ujee. Alu'ujasa juunteerü jüchuntüin nümüin jiakana
sünainjee jiain tapüshin,
27 süka alin jia nüpüla niaka'iya. Aishii jia nüpüla chi Tashikai süka alin
taya jüpüla je süka jünoujain sünain nüma'anajeejachin taya.
28 Shiimüin sünain tantüshin chajee iipünaajee nüma'anajee chi
Tashikai yaamüin yaa sa'akamüin wayuu. Je joolu'u, o'uneechi taya
tachikua sa'akajee wayuu eemüin chi Tashikai”, nümataalakalaka Jesús
namüin na nikirajüinkana.
29 Namakalaka na nikirajüinkana nümüin:
—Atak, lotüitpa joo pünüiki wamüin je nnojolüitpa paashajaain süka
sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma.
30 Watüjaaichipa aa'u pia sünain piyaawatüin saa'u kasa süpüshua.
Müleka wasakireere pia sünain wane kasa, pütüjaatüjülia aa'ut tü
jülüjakat waa'in. Sükajee tüü, anoujainapa waya süka süpüshua waa'in
sünain püntüshin nüma'anajee Maleiwa —namakalaka nümüin Jesús.
31 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—¿Shiimüin cheje eera sünain jünoujainapain süka süpüshua jaa'in?
32 Alü'ütsü jükalia süpüla ju'walakajaain wane'ewa'ire jukua. Shiimüin
sünain süntüitpain tü jükaliakat süpüla jüpütüinjachin taya sümaa
jüle'ejüin jipialu'umüin. Otta müshia tayakai, nnojoleechi tamüiwain
süka eein chi Tashikai waneepia tamaa.
33 “Takü jain jümüin tüü süpüla anainjanain jia sünainjee sa'aniraain
jukuaippa tamaa. Mayaashiije mülieenain jia mapeena sütüma tü
kasa mojusü saa'inreetkat tü manoujainsatkalüirua jüka, anakaja joolu'u
talatüle jaa'in süka tayamülüichipain chi aluwataashikai naa'u na manou-
jainsaliikana”, nümataalakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

17

Achuntüshi naa'ujiraa Jesús nümüin Maleiwa

1 Shiasa süchikijee naashajaain Jesús namaa na nikirajüinkana,
eirakaashi nia iipünaamüin süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa:
“Taataa, kettaasü joo takalia süpüla ouktaa. Anakaja joolu'u müleka
pii'iyatüle sümüin wayuu tü kasa anashaatasü paa'inrüinjatkat taka
tayakai chi Püchonkai süpüla sütüjaainjatüin aa'u wayuu süpüshua
sünain pülashaatain ma'i pia.
2 E'itaanüshi taya pütüma süpüla laülaainjachin saa'u wayuu
süpüshua. Otta müsia tü wayuukolüirua e'itaanakat pütüma tajapulu'u,
pücheküin süpüleerua shii'iranajaainjatüin saa'in tatüma süpüla eein-
janain naya pümaa waneepia.
3 “Chi wayuu ee'iranajaaitpakai aa'in, nuuntüin niyaawatüin joolu'u
saa'u tü shiimüin ekirajünakat püchiki sünain waneeshin pia sünain
Maleiwain, je tachiki tayakai Jesucristo sünain püjünalain taya
sa'akamüin wayuu.
4 Saa'u tekeraajüin süpüshua tü puluwataakat anain taya,
tee'iyatüitpa pukuaippa sümüin wayuu süpüshua sainküin mma sünain
anashaatain ma'i pia.

5 Taataa, anakaja müleka kojutüle taya pütüma joolu'u chaa iipünaa
eere pia, maa aka kojutpü'üin taya pütüma sümaiwa paala nno-
jolüiwa'aya sükumajünüin tü kasakat süpüshua.

Achuntüshi Jesús naa'u na nikirajüinkana

6 “Taataa, na tekirajüinkana, na aneekuushikana pütüma sa'akajee
wayuu, tee'iyatüin pukuaippa namüin sünain anashaatain ma'i pia.
Saa'u püpüshin naya, pi'itaain naya süpüla nayainjanain na teki-
rajüinkana. Je noonooitpain sümaa pünüiki.
7 Otta müsia joolu'u, natüjaaitpa aa'u sünain shiimüin
pünainjeejatüin süpüshua tü püküjakat tamüin.
8 Tü pütchikat püküjapü'ükat tamüin, takü̈jain shia namüin je
kapülasü naa'in tanüiki. Natüjaa aa'ut sünain shiimüin tantüshin
püma'anajee je nanoujain sünain püjünalain taya sa'akamüin wayuu.
9 “Taataa, achuntüshi joolu'u taya pümüin naa'u na tekirajüinkana.
Nnojoishi taya achuntüin pümüin saa'u wayuu eekai nnojolüin
sünoujain tanain, alu'ujasa naa'u nayakana süka nayain na aneeku-
ushikana pütüma je süka nayain püpüshin.
10 Je saa'u püpüshin naya, tapüshi tayaka'iya. Je süka nanoujain
tanain, na'waajüin ma'i taya.
11 “Nnojoleechi makatüin taya yaaya sa'aka wayuu, süka to'unajachin
pünainmüin. Otta müshi'iya na tekirajüinkana, makateena naya yaaya
sa'aka tü wayuu manoujainsatkalüirua. Taataa, pia A'waajünakai,
tachuntüin pümüin sünain paa'inmajüinjanain na tekirajüinkana
süpüla wanaawajiraain naa'in maa aka wayakana sünain wanaawaji-
raain waa'in. Paa'inmaja naya süka tü püpülainkat. Saa'u paapüin tü
püpülainkat tamüin paala,
12 tountüin taa'inmajüin naya wanaa sümaa eepü'üin taya namaa.
Je süka taa'inmajüin naya suulia kasa eekai mojuin, nnojoliishii naya
ojutuuin. Waneeshia ne'e niain Judas ojutuuin süpüla amüloulin, chi
e'itaanatüjüika'iya süpüla tia, süpüla shikeraajüinjatüin tü ashajünakat
nüchiki sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa.
13 “O'uneechi taya joolu'u pünainmüin. Otta süka yaayülin taya sa'aka
wayuu, aashajaashi taya pümaa joolu'u süpüla talatashaatain ma'i
naa'in na tekirajüinkana sütümajee tanüiki maa aka tayakai sünain
talatüin taa'in.
14 Takü̈jüitpa namüin süpüshua tü püküjakat tamüin. Akatsa'a
maalin naya süpüla tü manoujainsatkalüirua, süka nnojoliin süpüshin
naya maa aka tayakai sünain nnojolin süpüshinya.
15 “Nnojoishi taya achuntüin pümüin süpüla püsaajüinjanain
naya sa'akajee tü wayuukolüirua eekai manoujain, alu'ujasa süpüla
paa'inmajüinjanain naya nuulia chi Kama'üraikai.
16 Nnojoliishii süpüshin naya tü manoujainsatkalüirua, maa aka
tayakai sünain nnojolin süpüshinya.
17 Anakaja müleka pükatarüle naya pünainmüin sütümajee tü
pünüiki shiimüinkat pi'itaakat napüleerua süpüla noonooin sümaa.
18 Je maa aka püjütüin taya sa'akamüin wayuu, tajütüin na teki-
rajüinkanaya sa'akamüin.
19 Je takatalaain pünainmüin süpüla jüüjüüin taya pümüin süpüla
nakatannüinjanain pünainmüin na tekirajüinkanaya”, nümakalaka Jesús
nümüin Maleiwa sünain nüchuntüin naa'u na nikirajüinkana.

Achuntüshi Jesús naa'u napüshua na anoujashiikana

20 Ayatshi Jesús achuntüin nümüin Maleiwa: “Nnojoishi taya
achuntüin joolu'u pümüin naa'u na tekirajüinkana ne'e namüiwa.
Achuntüshi taya'aya naa'u na wayuu anoujainjanakana tanain sütüma
tü nekirajüinjatkat anain na tekirajüinkana.
21 Taataa, achuntüshi taya pümüin naa'u na anoujashiikana napüshua
süpüla wanaawajiraainjatüin naa'in. Maa aka sa'aniraain pukuaippa
tamaa je sa'aniraain takuaippa püma'aya, tacheküin müleka sa'aniraale
nakuaippa wamaa süpüla shiyaawatüinjatüin aa'u wayuu süpüshua
sainküin mma sünain tajütüüshin pütüma.
22 “Tee'iyatüitpa sünain kojutüin naya tatüma, maa aka kojutüin taya
pütüma paala sümaiwa, süpüla wanaawajiraainjatüin naa'in, maa aka
wayakana sünain wanaawajiraain waa'in.
23 Saa'u sa'aniraain takuaippa namaa, maa aka sa'aniraain pukuaippa
tamaa, tachuntüin süpüla wanaawajiraainjatüin ma'i naa'in waneepia.
Je müleka wanaawajiraale naa'in, sütüjaajeerü aa'u wayuu süpüshua
sünain ajütüüshin taya pütüma je sünain alin naya püpüla maa aka alin
püpüla tayaka'iya.
24 “Taataa, na wayuu e'itaanakana pütüma tajapulu'u, tacheküin
napüleerua tamaainjanain naya chaa eere taya, süpüla ne'rüinjachin
taya sünain anashaatain ma'i. Shiimüin sünain kojutüin ma'i
taya pütüma süka alin taya püpüla sümaiwa paala nnojolüiwa'aya
sükumajünüin tü kasakat süpüshua.
25 “Taataa, pia lotokai akuaippa sünain kasalajanain pütüma sümüin
wayuu saainjala, mayaainje nnojolin shi'raajüin pia wayuu eekai
manoujain, te'raajüin pia tayakai. Je na anoujashiikana, natüjaa aa'ulu
sümaa püjünalain taya,
26 sükajee tee'iyatüitpain pukuaippa namüin. Je ayateechi taya sünain
tee'iyatüin shia namüin süpüla aijiraainjanain naya napüla maa aka alin
taya püpüla, je süpüla sa'aniraainjatüin takuaippa namaa”, nümakalaka
Jesús nümüin Maleiwa.

18

Aapünüsü nikii Jesús nütüma Judas

1 Shiasa süchikijee nüchuntüin Jesús nümüin chi Nüshikai,
nu'unakalaka namaa na nikirajüinkana waneemüin sa'ata wane luwopu
kanüliakat Cedrón, suupünaamüin wane wunu'ulia kanüliasü Olivos.
2 Otta müshia Judas, chi aapüinjachikai nikii Jesús, ni'raajüin
tü wunu'uliakat süka noutkajaapü'üin cha'aya Jesús namaa na niki-
rajüinkana.
3 Nüntakalaka joo Judas eemüin Jesús sümaa wane surulaalüirua
je wane suwaariase tü a'waajüleekat Maleiwa ajütünakana natüma
na fariseokana je natüma na laülaashiikana na'akajee na sacerdote
judíokana. Kajapulu'uyaa müshii chajaruuta oo'ulaka kasimo'uyaa
müshii süpüla nanaküin tü wopukot.
4 Otta Jesús, sünain nütüjaain saa'u süpüshua tü aa'innüinjatkat
joolu'u nüka, nürütkaakalaka sünainmüin tü surulaatkalüirua sünain
nüsakirüin naya:
—¿Jarai jüchajaaka achiki?
5 —Jesús chi Nazaretje'ewaikai —namakalaka.
—Taya'aya tayakai —nümakalaka Jesús namüin.
Otta müshia Judas chi aapakai nikii, eejachi sha'watüin namaa na
surulaatkana.

6 Je wanaa sümaa nümüin Jesús namüin: “Taya'aya tayakai”,
ansünajaashii sünain no'nnajaain mmalu'u.
7 Nüsakirakalaka joo Jesús nüchikua:
—¿Jarai jüchajaaka achiki?
—Nia Jesús chi Nazaretje'ewaikai —namakalaka nümüin.
8 —Tamüinapa'asa jia sünain taya'ayain tayakai. Müleka tayale
jüchajaain, juu'ulaa no'unaiwa na wayuu yaakana tamaa —nümakalaka
namüin.
9 Müsü nünüiki Jesús süpüla shikeraajüinjatüin tü nümakat paala
sünain maa: “Nnojotsü amüloulin toulia waneesükaije'e na'akajee
napüshua na ni'itaakana Maleiwa süpüla nayain tapüshin”.
10 Je Simón Pedro, nuwatakalaka noo'omüin wane nüchepchia chi
laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana sümaa wane chajaruuta.
Nüchoto'oleekalaka tü nüche'e nikialu'ujeejatkat. Otta müshia chi
achepchieekai, Malco nünülia.
11 Nümakalaka Jesús nümüin Pedro:
—Pi'itaa püchajaruutse süchikua sulu'u süta. Acheküsü talatirüin tü
müliaa nüchekakat chi Tashikai tapüleerua.

O'uninnüshi Jesús nünainmüin Anás

12 Chi sülaülashikai surulaat namaa na surulaatkana je na suwaari-
asekana tü a'waajüleekat Maleiwa, amaanüshi Jesús natüma
13 sünain kapüin nia süpüla no'unirüin nia palajana nünainmüin Anás.
Nia nüshimiaka Caifás chi laülaashikai so'u juyakat tia napüleerua na
sacerdote judíokana.
14 Chi Caifáskai anülia, nia maka paala namüin na laülaayuu judíokana
sünain maa: “Shia anaka alu'u, saa'in tamüin, ouktüle waneeshia ne'e
wayuu waa'u wayakana judíokana wapüshua”.
15 Otta müshia Simón Pedro, oushikajaashi nüchiirua Jesús nümaa
wane'eya. Chi wanee, e'nnaajünüshi nütüma chi laülaashikai napüleerua
na sacerdotekana. Je sükajee tia, nikerotinnakalaka nümaa Jesús
sulu'umüin nüpaatiase chi sacerdotekai.
16 Otta müshia Pedro, makatakalaka nia anooipa'a so'ulu'u tü paatiakat.
Otta chi nuwala'atakai, nujuittaakalaka nüchikua süpüla naashajaain
sümaa tü majayüt aa'inmajüsükat tü so'ukot süpüla shikerotirüinjachin
Pedro. Je wanaa sümaa nikerolüin,
17 süsakitkalaka nia tü majayütkat:
—Aashin piayaain wane chi nikirajüinkai —sümakalaka nümüin Pedro.
—Nnojoishi tayain —nümakalaka sümüin.
18 Je yaa sulu'u tü paatiakat, eejana wane nüchepchiairua chi
sacerdotekai namaa wane suwaariase tü a'waajüleekat Maleiwa
sha'washawalüin sü'ütpa'a wane siki chuwatsü natüma süpüla aatulajaa.
Eejachi Pedro sha'watüin namaa sünain aatulajaa.

Asakinnüshi Jesús nütüma Anás

19 Asakinnüshi joolu'u Jesús yaa paülü'ü nütüma Anás chi laülaashikai
napüleerua na sacerdotekana nachiki na nikirajüinkana je süchiki tü
nikirajapü'ükat anain.
20 Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Ekirajapü'üshi taya eepünaapü'üle nakotchajaain na judíokana
napüshua sulu'u tü ekirajüleekalüirua je sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa.
Aashajaapü'üshi taya su'upala wayuu wainma, nnojoishi aashajaain taya
sujuuna wayuu.

21 ¿Jamakalaka püsakiraka'a taya joolu'u? Shia anaka püsakirüle na
wayuu aapajapü'ükana tanüiki. Shiimüin sünain nayain atüjaain saa'u tü
tamapü'ükat —nümataalakalaka Jesús nümüin Anás.
22 Je nümapa Jesús tüü, nüshe'ejaanakalaka nuwalapa'anain nütüma
wane nuwaariase chi sacerdotekai sha'watüshikai nü'ütpa'a sünain
nümüin emetut nümüin Jesús:
—E'rüikaiche pia wayumüin sümaa pünüiki nümüin chi laülaashikai
napüleerua na sacerdotekana.
23 Nüsouktakalaka Jesús:
—Müleka mojulu'uruleje tanüiki nümüin, anasüje pii'iyatüle shia
tamüin. Akaajasa taküjüle nümüin tü shiimüinkat, ¿jamaka'a
püshe'etaka'a taya saalii? —nümakalaka Jesús.
24 Nu'uninnakalaka joo Jesús nütüma Anás nünainmüin Caifás chi wane
laülaashikai napüleerua na sacerdotekana. Maakatüjüyülia tü jiikukat
nuulia.

Ounjulajüshi Pedro nüchikua nüchiki Jesús

25 Wanaa sümaa sha'watüin Simón Pedro yaa anooipa'a sünain aatula-
jaa, nüsakinnakalaka sütüma wane wayuu:
—¿Nnojoishijasa piain wane chi nikirajüinkai?
Naattajaakalaka Pedro sünain maa:
—Nnojoishi tayain.
26 Niasa wane nüchepchia chi laülaashikai napüleerua na sacer-
dotekana, nüpüshi chi wayuu ochotoonokoi ache'e paala nütüma Pedro,
nümakalaka nümüin:
—Te'rüinsa pia nümaa suupünaa tü wunu'uliakat.
27 Naattajaakalaka Pedro nüchikua. Shiasa wanaa ma'i sümaa
nüsouktüin Pedro, akootole'erajaashi wane kaliina.

Asakinnüshi Jesús nütüma Pilato

28 Nu'uninnakalaka Jesús watta'a maalü natüma na laülaayuu
judíokana nipialu'ujee Caifás eemüin tü laülaapiakat eere ni'yataain
Pilato chi Romaje'ewaikai sülaülashikai tü mmakat Judea so'u ka'ikat
tia. Nayasa na judíokana, nnojoliishii ekerotüin sulu'umüin tü
laülaapiakat. Müleka nekerorule, saa'in namüin, na'akamüin na gen-
tilekana, yarütteerü nakuaippa nu'upala Maleiwa je nnojoleena eküin
shikiira tü Pascuakat.
29 Nujuittaakalaka Pilato anooipa'amüin süpüla nüsakirüinjanain naya
noo'opünaa Jesús:
—¿Kasa naainjalaka wayuukai chii jaajüin süpüla süsalainjachin nia
tatüma? —nümakalaka Pilato namüin na laülaayuu judíokana.
30 Nasouktakalaka nümüin:
—Müleka nnojoireje kaainjaralin nia, nnojoishije waapüin ekii pümüin
—namakalaka nümüin.
31 Nümakalaka Pilato:
—Ju'una jüchikua süpüla jiainjanain kasalajanain atüma naainjala
nümüin süka tü jukuaippapü'ükat.
Nasouktakalaka na judíokana:
—Nnojoliishii e'itaaushin waya judíokana süpüla o'utaa saa'in wayuu
—namakalaka nümüin.
32 (Münüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nümapü'ükat Jesús soo'opünaa
tü nukuaippainjatkat sünain ouktaa.)

33 Nikerotokoloko joo Pilato nüchikua paülü'ümüin sümaa neenaküin
Jesús nünainmüin süpüla nüsakirüinjachin nia:
—¿Piajasa'aya chi Aluwataashikai saa'u tü wayuu judíokolüirua? —
nümakalaka Pilato nümüin Jesús.
34 Nüsouktakalaka Jesús:
—¿Püle'eru'ujeejatü tü pümakat tamüin? ¿Shiataapasa ne'e tachiki
pümüin sütüma wayuu?
35 Nümakalaka Pilato:
—¿Judíojasa joo taya? Aashin nayain aapüin pikii na püpüshikana je
na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana. ¿Kasasalajeeshisa pia
namüin süpüla naapüin pikii tamüin?
36 Nüsouktakalaka Jesús:
—Wane'eya sümüin sukuaippa tü taluwataayakat, nnojotsü müin aka
nakuaippa na sülaülashiikana mma. Müleka müleje aka shia, atkaashiije
na tamaajanakana taa'ujee suulia tata'ünnüin natüma na laülaayuu
judíokana —nümakalaka Jesús nümüin.
37 —¿Shiimüinjasa'a piain wane aluwataashikai? —nümakalaka Pilato
nümüin.
Nüsouktakalaka Jesús nümüin:
—Shiimüin tü pümakat tachiki sünain tayain aluwataashin. Shia'aya
jemeika apüla taya tia. Je antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla
tee'iyatüinjatüin tü shiimüinkat sümüin. Chi eekai kachiiruain aa'in tü
shiimüinkat, nia aapaka tanüiki —nümakalaka Jesús.
38 —¿Eesüjasa'aya süpüla ountünüin tü shiimüinkat? —nümakalaka
Pilato nümüin.
Je süchikijee naashajaain nümaa Jesús, ojuittüshi Pilato anooipa'amüin
nüchikua süpüla naashajaain namaa na judíokana sünain maa namüin:
—Nnojotsü tantüin anain wane aainjalaa nünain süpüla süsalainjachin
nia tatüma.
39 Otta saashin jukuaippa jia judíokana so'u tü mi'iraa Pascuakat,
ajütünapü'üshi wane püreesashi tatüma. ¿Jücheküin süpüleerua niain
tajuittirüin joolu'u jümüin Jesús chi Aluwataashikai jaa'u jia judíokana?
—nümakalaka Pilato namüin.
40 —Nnojo, nnojoishi niainjachin. Anashi niale püjütüin wamüin
Barrabás —namakalaka emetut. Chi Barrabáskai, ata'ülüüshi saaliijee
ni'ipolopü'üin chi sülaülashikai mma.

19

O'uninnüshi Jesús nütüma Pilato süpüla o'utinnaa aa'in

1 Nüjütünakalaka Jesús nütüma Pilato süpüla ni'yaajünüin sütüma tü
surulaatkalüirua nünainru'upünaa wainmatua süka wane jiiku mani-
irase.
2 Shi'itaakalaka tü surulaatkalüirua wane kotse keimsesü saa'u nikii
Jesús. Na'atakalaka wane ashe'inyüü anasü nünain, jepisiiyaa, maa aka
saa'in nüshe'in wane aluwataai saa'u mma.
3 Narütkajaakalaka naya sümaa neme'erainpalain nia wainmatua
sünain maa nümüin:
—Pia Aluwataashikai saa'u tü wayuu judíokolüirua —müshii naya
nümüin.
Je nashe'ejakalaka nia sünain nu'upünaa.
4 Nujuittaakalaka Pilato anooipa'amüin nüchikua sünain nümüin
namüin na judíokana:

—Anii tojuittirüin joo nia jünainmüin süpüla taapirüin jia sünain nnojolüin tantüin anain wane aainjalaa nünain süpüla süsalainjachin nia tatüma —nümakalaka Pilato namüin.
5 Je nujuittapa Jesús anooipa'amüin sünain eein tü kotse keimsesükat sünain nikii oo'ulaka tü ashe'inyüü jepisiiyaa nünainjatkat, nümakalaka Pilato namüin na judíokana:
—Anii chi wayuukai.
6 Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana je na nawaari-asekana, na'waatakalaka ne'rapa Jesús:
—Anashi nüchitinnüle sünain kuruusa süpüla ouktaa. Püchitira pümaala nia —namakalaka.
Niasa Pilato, nüsouktakalaka namüin:
—Anakaja jiale jiakana achitüin nia. Alu'ujasa tayakai, nnojotsü tantüin anain wane aainjalaa nünain süpüla süsalainjachin nia tatüma —nümakalaka namüin.
7 Masütaajusalii na laülaashii judíokana sünain na'waatüin sünain maa:
—Saashin tü pütchi e'itaaushikat namüin na watuushiyuukana, acheküshi o'utinnaa aa'in nia saaliijee “Nüchon Maleiwa taya” nümüin —namakalaka.
8 Naapapa Pilato tüü, eimolojooleesia ma'i naa'in.
9 Nikerotkoloko joo sulu'umüin tü laülaapiakat süpüla naashajaain nüchikua nümaa Jesús:
—¿Jaleje'ewai ma'i pia? —nümakalaka nümüin.
Niasa Jesús, ko'uu müshi nuulia.
10 —¿Jamüshi ko'utaka'a pia toulia? ¿Nnojotsü pütüjaain aa'u sünain laülaain taya süpüla tajütüinjachin pia je süpüla tachitirüinjachin pia sünain kuruusa süpüla ouktaa? —nümakalaka Pilato nümüin.
11 Nüsouktakalaka Jesús ni'ipajee:
—Müleka nnojorule kaawain pünüiki nütüma Maleiwa, nnojoishije pia laülaain toulia. Je sükajee tia, chi alana'aleekai sünain kaainjalain, nia chi aapakai tekii pümüin —nümakalaka Jesús.
12 Je süchikijee tia, o'unüshi Pilato anooipa'amüin nüchikua süpüla naashajaain namaa na judíokana shii'iree nüjütüin Jesús. Otta nayakana, masütaajusalii sünain na'waatüin sünain namüin nümüin:
—Müleka püjütüle chi wayuukai, nnojoishija na'aleewain pia César. Süka jamüin, chi wayuu “Aluwataashi taya saa'u wayuu” makai, nia nü'ünüüka César —namakalaka nümüin Pilato.
13 Shiasa naapapa Pilato tü namakat nümüin, nojoyolookoloko eere naikkalaapü'üin na sülaülashiikana mma süpüla kasalajanainjatüin sümüin wayuu saainjala natüma. Je sünülia tü aikkajüleekat, “Ipakat” münüsü. (Je sünülia süka pütchi hebreo, “Gabata”.) Nüntirakalaka joo Jesús anooipa'amüin.
14 Je wanaa sümaa tia, kale'ojatü. Che'ojaasü wane ka'i süpülapünaa süka'iya tü eemerawaakat sünain tü mi'iraa Pascua münakat. Nümakalaka joo Pilato namüin na judíokana:
—Anii chi Aluwataashikai jaa'u.
15 Otta müshi'iya na wayuukana, masütaajusalii sümaa nekiisa sünain maa nümüin:
—Pi'ikaje'era maala nia yaajee pükacheriraiwan nia sünain kuruusa süpüla ouktaa —namakalaka.
—¿Shiimüin sünain jücheküin sünain takacherirüin jümüin chi Aluwataashikai jaa'u? —nümakalaka Pilato namüin.

Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana, nasouktakalaka nümüin:
—Nnojoishi niain aluwataain waa'u. Nia nümüiwa aluwataaka waa'u César.
16 Naapünakalaka joo Jesús nütüma Pilato sümüin tü surulaatkalüirua süpüla nükachennüinjachin natüma sünain kuruusa süpüla ouktaa.

Akachennüshi Jesús sünain kuruusa süpüla ouktaa

Süchikijee naapünüin Jesús namüin na surulaatkana,
17 o'uninnüshi nia natüma sünain nülü'üjüin tü wunu'u akachennüinjachikat anain nia eemüin wane wutai kanüliasü “Ekiyüükat”. (Je sünülia tü wutaikat süka pütchi hebreo, “Gólgota”.)
18 Je yala, nükachennakalaka Jesús. Eeshii piamashii wayuu akachennüin wanaa nümaa. Naatawaishii naya sünain wane wunu'u. Je Jesús, akachennüshi pasanain nanain.
19 Eesü wane pütchi ashajinnüsü nütüma Pilato e'itaanakat shi'ichiru'u tü kuruusa kanainkat Jesús. Müsü mayaa: ANII JESÚS CHI NAZARETJE'EWAIKAI, CHI ALUWATAASHIKAI SAA'U TÜ WAYUU JUDÍOKOLÜIRUA.
20 Aashaje'ennüsü tia sütüma wainma wayuu judío süka pejein sünain Jerusalén tü wutai akachennakat aa'u Jesús, je süka süshajuushin süka apünüinsü anüikii: hebreo, griego, je latín.
21 Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana, nayoukta amaalü tü nüshajirakat Pilato. Namakalaka nümüin:
—Nnojotsü anain tü püshajirakat: “Chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío”, pümüin. Anasüje müleka pii'iratüle tü pütchikat: “Chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío naashin”, müsüje.
22 —Tü tashajirüitpakat, tashajirüitpa. Nnojoleerü tee'iratüin —nümakalaka Pilato namüin.
23 Je na surulaatkana süchikijee nakacherüin Jesús sünain tü kuruusakat, naapaain tü nüshe'inkat sümaa nakatajiraain naka na pienchishiikana. Shiaka apütaain tü nüshe'inpalajanakat süka me'itiain shia, akumajuushi süka wane kuluulu waneesia.
24 Aashajiraashii na surulaatkana:
—Nnojo wasüküijiraain tü nüshe'inpalajanakat. Shia anaka alu'u müleka washantanajiraale saa'u süpüla watüjaain naa'u jaralin chi makatüinjachin apüla shia —namakalaka.
Noo'ulakakalaka shia. Naa'inrüin tüü süpüla shikeraajüinjatüin tü ashajuushikat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa sünain maa:
“Nakatajiraain tashe'in
je nashantanajiraa aa'ulu”.
25 Je peje sünain tü kuruusakat kachetakat anain Jesús, eejatü tü niikat sha'watüin, oo'ulaka wane nüü'irü, oo'ulaka María nu'wayuuse Cleofas, oo'ulaka María Magdalena.
26 Niasa Jesús wanaa sümaa ni'rüin tü niikat nümaa chi nikirajüin aishikai ma'i nüpüla sünain sha'watüin nia sü'ütpa'a, nümakalaka sümüin:
—Maachee, iraa chi püchonkai.
27 Otta nümüin chi nikirajüinkai:
—Naa tü püikat —nümakalaka.
Je süchikijee ka'ikat tia, o'ttüshi sünain jülüjain waneepia naa'in tü niikat Jesús chi nikirajüinkai.

Ouktüshi Jesús

28 Je Jesús süchikijee tia, sünain nütüjaain aa'u sümaa kettaain
süpüshua nütüma tü nuluwataakat anain nia Maleiwa,
—Münyaasüshi taya —nümakalaka.
Müsü nünüiki süpüla keraainjatüin tü ashajünakat paala sulu'u tü
nüchikimaajatkat Maleiwa.
29 Eesü wane iita yaa mmolu'u kalu'ukot wane asüüshi jashü'üsü.
Sücholetinnakalaka wane maawüi shi'ichiru'u wane lumia süpüla
shi'itaanüinjatüin sünain niimata Jesús.
30 Shiasa süchikijee nuu'ulaküin shia,
—Kettaaitpa tatüma —müshi Jesús sünain nejepülüin nikii je aja'ttüsü
naa'in yala'aya.
31 Je tü ka'i ouktakat o'u Jesús, shia süpülapünaa süka'iya tü eemer-
awaakat sünain tü Pascuakat. Je na laülaayuu judíokana, süka nnojolüin
nacheküin sünain makatajanain na kachetüshiikana saa'u tü kuru-
usakalüirua so'u sükaliain eemerawaa, nachuntakalaka nümüin Pilato
süpüla süshate'ennüinjatüin nasa'a süpüla ouktamaatüinjanain süpüla
nashakatinnüin.
32 Nashate'erakalaka na surulaatkana nasa'a na wayuukana piamashii
kachetüshiikana na'atalu'u Jesús.
33 Otta nantapa nünainmüin Jesús, süka ouktatüjülinya nia napüla,
nnojotsü nashate'erüin nüsa'a.
34 Otta müshia wane surulaat, nüsotüin naa'inpünaa Jesús süka wane
kachueera kasa e'ichirü. Süparalakalaka yaawala nüsha sümaa sujuittüin
wüin sümaa tü nüshakat.
35 (Tatüjaa aa'ulu sünain shiimüin tü alatakat nüka Jesús, süka te'rüin
nia sünain ouktaa. Je tashajüin joolu'u tü nüchikikat jümüin süpüla
jünoujainjatüin jiakanaya.
36 Tü naa'inrakat na surulaatkana nüka Jesús, alatüsü süpüla keraain-
jatüin tü ashajuushikat sünain maa: “Nnojoleerü ashate'ennüin niipüse”
37 oo'ulaka wane müsü'üya: “Neirakaajeechi amüin chi nasotüinkai”.)

E'itaanüshi Jesús

38 Eeshi wane laülaashi judío kanüliashi José cheje'ewaikai Ari-
matea yaa sulu'u tü mmakat Judea. Nuunjulajapü'üin sünain niain
wane nikirajüin Jesús süka mmolüin nia neema na nuwala'atakana.
Nüchuntakalaka joolu'u José nümüin Pilato ni'itaainjachin müliashii
sulu'u woowira. Saa'u anain nümüin Pilato tü nüchuntakat apüla,
nüntakalaka José sünain alü'üjaa müliashii.
39 Je nümaa, eejachi Nicodemo chi antakainka paala so'u wane ai
nünainmüin Jesús. Nülü'üjain wane wunu'u jemeta eejuulu, wane
“mirra” sümaa “áloes”, maa aka pienchi shikii “kilo”, süpüla shi'itaanüin
na'aka müliashii.
40 Nashakatirakalaka joo müliashii sünainjee tü kuruusakat.
Noko'olokoloko nia süka wane kuluulu kojutsü kanüliasü “lino”. Je
tü wunu'ukot jemetakat eejuut, e'itaanüsü sümaa tü kuluutkot. Shia
sukuaippaka'aya wayuu judío tia süpüla e'itawaa saamaka.
41 Je sü'ütpa'a tü wutaikat eejachire nu'utünüin aa'in Jesús, eesü wane
apain. Je sulu'u tü apainkat, eesü wane woowira akumajuushi sulu'u wane
ipa miyo'u. Jeket akumajuushin. Me'itaajuyülia aamakaa sulu'u.

42 Saa'u pejein tü woowirakat sünain tü wutaikat, ne'itaamaatakalaka müliashii yaa sulu'u, süka sülü'ülüin ma'i su'ttüin süka'iya tü eemerawaakat natüma na judíokana.

20

Tü woowira malu'uwaa makat

1 Je süchikijee tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, su'unakalaka María Magdalena eeiwa'aya aikat eemüin tü woowirakat eejachire ni'itaanüin Jesús. Shiasa süntapa chamüin, sünta anainrü süsünne'eruushin tü ipa shirousekat.

2 Suwataakalaka María eemüin Simón Pedro oo'ulaka wane'eya nikirajüin Jesús aipü'ükai ma'i nüpüla sünain sümüin namüin:

—Ayu'nnüshi chi Senyotkai sulu'ujee tü woowirakat je nnojotsü watüjaain aa'u jalakualin nia atümaa —sümakalaka María namüin.

3 Nuwataakalaka Pedro nümaa chi nuwala'atakai sünainmüin tü woowirakat.

4 Nüntakalaka chi wane nüpüleerua sünainmüin tü woowirakat süka kawatiraain nia nuulia.

5 Je nüntaiwa'aya, nünalaakalaka sulu'u tü woowirakat. Ni'rakalaka tü kuluutkot jachii müin. Otta nnojoishi ekerotüin nia.

6 Nüntakalaka joo Pedro nüchiiruajee sünain nikerotomaatüin sünain ni'rüin tü kuluutkat jachitüin, tü oko'ojünakat aka müliashii,

7 je tü saalajakat nikii sümüiwa'asü sünain apaa'awajaaushin shia.

8 Nikerotokoloko chi nuwala'atakai nüchiiruajee, chi antüshikai palajana sünainmüin tü woowirakat. Ni'rakalaka joo nüchikanain Jesús. Nünoujakalaka sünain süso'iraain naa'in.

9 Otta nnojoliiyülia nayaawatüin saa'u tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa sünain süso'iraainjatüin naa'in.

Ee'iyataashi Jesús sümüin María Magdalena

10 O'unüshii joo na nikirajüinkana chamüin nepialu'umüin nachikua,

11 otta María Magdalena, makatüsü anooipa'a sü'ütpa'a tü woowirakat. Sha'watüsü shia yala sünain shi'yalajüin. Sünalaakalaka joo sulu'u tü woowirakat

12 sümaa shi'rüin piamashii aapiee nüma'anaje'ewalii Maleiwa. Kasuutannuu nashe'in. Joyotüshi wane eejatüle nikii je wane eejatüle nuu'ui müliashii.

13 Nasakirakalaka shia:

—Nii waa'iraa, ¿jamüsü pia pi'yalajaka'a? —namakalaka sümüin.

—Ayu'nnüshi chi Tasenyotsekai, je nnojotsü tatüjaain aa'u jalamüinre nia alü'üjünüin —sümakalaka namüin.

14 Shiirakaakalaka joo María süchiiruajee sümaa shi'rüin Jesús yaa sha'watüin. Akaisa nnojolin shiyaawatüin nia.

15 Nümakalaka Jesús sümüin:

—Nii waa'iraa, ¿jamüsü pia pi'yalajaka'a? ¿Jarai chi pusukujaaka achiki? —nümakalaka Jesús sümüin.

Wayuuyaa a'yataai ne'e sulu'u tü apainkat saa'inru'u María chi saashajaakai amaa. Sümakalaka nümüin:

—Müleka piale chi alü'üjakai chi Tasenyotsekai yaajee yaa, anasüje püküjale tamüin jalamüinre nia pütüma tasaajaiwa nia nüchikua —sümakalaka María nümüin.

16 —María —nümakalaka Jesús sümüin.

Sujununajaakalaka nünainmüin Jesús sümaa sümüin nümüin:
—Raboni.
(Je tü pütchikat süka pütchi hebreo, “Ekirajüikalee” malu'ut.)
17 Nümakalaka Jesús sümüin:
—Nnojo pajapulu'ujain taya süka nnojoliyüliain tale'ejüin nüma'anamüin chi Tashikai. Shia anaka alu'u müleka pu'unüle eemüin na tawalayuukana süpüla püküjainjatüin tanüiki namüin sünain maa: “Ale'ejeechi taya nüma'anamüin chi Tashikai, chi Jüshikai wanaa tamaa, nüma'anamüin chi Tamaleiwasekai, chi Jümaleiwasekai wanaa tamaa”.
18 Su'unakalaka María Magdalena eemüin na nikirajüinkana Jesús sünain süküjaain tü shi'rakat:
—Te'rüichipa chi Senyotkai —sümakalaka namüin.
Je süküjain namüin tü nümüitpakat Jesús sümüin.

Ee'iyataashi Jesús na'akamüin na nikirajüinkana

19 Je mapa aipa'a so'u tü ka'i naashajaakat o'u Jesús sümaa María Magdalena, eeshii na nikirajüinkana Jesús jutkatüin sulu'u wane miichi. Türankalu'usü so'u tü miichikat süka mmolüin naya neema na laülaayuu judíokana. Ee'iyata'alaa müshi Jesús yaa pasanain nanain.
—Kasataalejese anain jia —nümakalaka namüin.
20 Süchikijee nümüin tüü, nii'iyatakalaka namüin tü nülio'u najappünaajatkat je tü nüchiro'upünaajatkat. Talatashaanasü ma'i naa'in na nikirajüinkana süka ne'rüin joo chi Senyotkai.
21 —Kasataalejese anain jia —nümakalaka namüin nüchikua. —Maa aka tayakai ajütünüin sa'akamüin wayuu nütüma chi Tashikai, akaajaa jiakana, tajütüin joolu'u jia —nümakalaka namüin.
22 Nuju'ulakalaka naya sünain nümüin namüin:
—Anasü müleka jümaale joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa.
23 Müleka jülatirüle saainjala wane wayuu, alatinneerü shia nütüma chi Tashikai. Akaajasa müleka nnojorule jülatirüin shia, nnojoleerü alatinnüin —nümakalaka Jesús namüin.

Nii'iyatüin Jesús nülio'u nümüin Tomás

24 Otta müshia Tomás, wane na nikirajüin polookana piammüin, chi Senkeyuukai anülia, nnojoishi eejachin na'aka na nüpüshikana wanaa sümaa nii'iyataain Jesús na'akamüin.
25 Aküjünüsü nümüin natüma:
—We'rüichipa chi Senyotkai —müshii naya nümüin.
Otta nünüiki Tomás ne'ipajee, müsü mayaa:
—Müleka nnojorule te'rüin süchikanain tü külaawakat sünain najapü sümaa te'itaain tajapü sünain tü nülio'ukot je sünain tü nülio'u yaakat sümülatu'u nüchira, nnojoleerü tanoujain sümaa katüin no'u —nümakalaka Tomás namüin.
26 Je süchikijee maa aka wane semaana, eeshii na nikirajüinkana Jesús nachikua sulu'u tü miichikat sümaa eein Tomás namaa. Mayaainje türankalu'uin so'u tü miichikat, ee'iyata'alaa müshi Jesús yaa pasanain nanain.
—Kasataalejese anain jia —nümakalaka namüin.
27 Nümakalaka nümüin Tomás:
—Piirakaa sümüin süchikanain tü külaawakat yaa sünain tajapü, pi'itaa pajapü sünain talio'u. Je piyurula pütüna yaa sünain tü talio'u sümülatu'ukat tachira pütüjaaiwa saa'u. Puu'ulaa suulia manoujüinyee, pünouja pümata tanain —nümakalaka Jesús nümüin.

28 Nüsouktakalaka Tomás nümüin:
—Shiima'inya sünain piain piakai chi Tasenyotsekai, chi Tamaleiwasekai.
29 Nümakalaka Jesús nümüin:
—Anoujashi pia joolu'u süka pi'rüichipain taya. Otta na wayuu anoujeenakana tanain ja'itashi nnojolin ne'rüin taya, talatashaateena ma'i naya.
30 Wainma kasa anasü naa'inrapü'ükat Jesús no'upala na nikirajüinkana, tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Otta nnojotsü tashajüin süpüshua sulu'u tü karalouktakat.
31 Otta müsia tü tashajakat jümüin, tashajüin süpüla jünoujainjanain nünain Jesús sünain niain chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa, sünain niain chi Nüchonkai Maleiwa. Je müleka jünoujüle nünain, ee'iranajaweerü jaa'in nütüma süpüla ayatüinjanain jia nümaa Maleiwa waneepia süpüla ka'ikat süpüshua.

21

Ee'iyataashi Jesús sotpa'a palaa

1 Je sülatapa kojuya ka'i süchikijee naashajaain Jesús nümaa Tomás, ee'iyataashi nüchikua na'akamüin no'utku na nikirajüinkana sotpa'a tü palaa kanüliakat Galilea, tü Tiberiaskat anüliaya.
2 Eejana Simón Pedro, Tomás chi Senkeyuukai, Natanael cheje'ewaikai Caná sulu'u Galilea, na nüchooinkana Zebedeo, oo'ulaka piamashii noo'omüin.
3 —Anakaja tolojüle jime —nümakalaka Simón Pedro namüin na nüpüshikana.
—Anashii pümaale waya —namakalaka nümüin.
No'otookoloko sulu'u wane anua süpüla olojoo jime. Otta nalatirüin aikat süpüshua sünain masirüin naya.
4 Shiasa nale'ejapa watta'a maalü, eeshi Jesús sha'watüin sotpa'a tü palaakat. Otta na nikirajüinkana, nnojoishi natüjaain aa'u sünain niain Jesús.
5 Nu'waatakalaka Jesús namüin:
—Tatünajutumuyuwaa, ¿kasirüyaashiije jia? —nümakalaka namüin.
—Nnojo —namakalaka.
6 —Müleka jujutüle tü jukusüinkat wopujeeru'u sünain tü anuakat, anteena jia sünain jime —nümakalaka Jesús namüin.
Shiasa najutakalaka tü nakusüinkat shirokumüin tü palaakat, kasitkalaka naya jime watta ma'i saalin. Isasü nachiki ayu'laa süka jawatüin shia noulia.
7 Je chi nikirajüin aishikai ma'i nüpüla Jesús, nümakalaka nümüin Pedro:
—Nia'ayaasa chi Senyotkai.
Je Pedro, naapapa nünüiki sünain nümüin: “Nia'ayaasa chi Senyotkai”, na'atakalaka nüshe'in süchikua nünain. Numuttakalaka shirokumüin tü palaakat süpüla o'unaa eemüin Jesús.
8 No'unakalaka na nüpüshikana sulu'u tü anuakat sotpa'amüin tü palaakat. Najaralijiraain tü nakusüin wotokot jime, süka pejein tü anuakat sünain tü mmakat, maa aka poloo shikii “metro”.
9 Nashakatapa sulu'ujee tü anuakat, eesü napüla wane siki asijüna aa'ulu jime otta pan sü'ütpa'a.
10 —Iche'era jumaala süpüshi tü jüsitkat —nümakalaka Jesús namüin.

11 No'otookalaka Simón Pedro nüchikua sulu'u tü anuakat süpüla najaralijaain tü nakusüinkat sotpa'amüin tü palaakat. Mayaainje wainmain jime mülo'uyuu sulu'u tü nakusüinkat, nnojotsü asüküijaain sütüma. Eejatü 153 jime sulu'u.
12 —Jalaina jikaaiwa —nümakalaka Jesús namüin.
Je na nikirajüinkana, mayaainje nasakireein sümaa jaralin nia, nnojoishii nasakirüin süka japülin naya sheema asakiraa. “Nia cheje Jesús eera”, müsü naa'in nale'eru'u.
13 Nürütkaakalaka Jesús sünainmüin tü sikikat. Naapaakalaka wane pan sümaa naapüin shia namüin na nikirajüinkana. Akaata'aya tü jimekat nütümaya.
14 Je süka tüü, apünüintuaichi ee'iyataain joo Jesús namüin na nikirajüinkana süchikijee süso'iraain naa'in.

E'rajiraashi Pedro nüchikua nümaa Jesús

15 Süchikijee nekaain, aashajaashi Jesús nümaa Simón Pedro:
—Simón, nüchonkai Jonás, ¿alatüsü taalin püpüla suulia taalin napüla na puwala'atakana? —nümakalaka Jesús nümüin.
—Senyotkalee, pütüjaa aa'ut sümaa alin pia tapüla —nümakalaka Pedro.
—Anakaja müleka pikirajüle tü anoujasükalüirua tanain —nümakalaka Jesús nümüin.
16 Nümakalaka Jesús nüchikua:
—Simón, nüchonkai Jonás, ¿shiimüin sünain alin taya püpüla?
Nümakalaka Pedro:
—Senyotkalee, shiima'inya pütüjaa aa'ulu sümaa alin pia tapüla.
Nümakalaka Jesús nümüin:
—Anakaja müleka paa'inmajüle tü anoujasükalüirua tanain.
17 Apünüintuaichi joolu'u nüsakirüin Jesús:
—Simónwaa, nüchonkai Jonás, ¿aishi taya püpüla? —nümakalaka nümüin.
Mojukalaka ma'i naa'in Pedro süka “¿Aishi taya püpüla?” nümüin apünüintua nümüin. Nüsouktakalaka Pedro:
—Senyotkalee, pütüjaa aa'ulu kasakat süpüshua. Pütüjaa aa'uchi alin pia tapüla —nümakalaka Pedro nümüin Jesús.
—Anakaja müleka pikirajüle tü anoujasükalüirua tanain —nümakalaka Jesús nümüin.
18 Naashajaakalaka Jesús nümaa Pedro nüchikua:
—Shiimüin tü tamakat pümüin: Jintüliiwa'aya pia, a'anaapü'üshi pia süpüla o'unaa eemüinre pu'uneein. Otta laülaapa pia, piyuruleerü pütüna süpüla sa'atünajatüin pünain püshe'in. Je e'ikajaaneechi pia atümaa eemüinre nnojolüin püchekü in —nümakalaka Jesús nümüin.
19 Müsü nünüiki Jesús nümüin süpüla naapirüinjachin nia süchiki jamüinjatüin nukuaippa sünain ouktaa so'uweena wane ka'i je süchiki nu'waajünüinjachin chi Maleiwakai sütüma tü e'rajüsükalüirua nükua Pedro wanaa sümaa ouktüin. Nümakalaka joolu'u Jesús nümüin:
—Ja'itairü tü alateetkat püka, anakaja ichere pia tanain waneepia.
20 Niirakaakalaka Pedro yaa nachiiruajee nümüin chi nikirajüinkai Jesús, chi aishikai ma'i nüpüla. (Nia chi joyotokai paala nü'ütpa'a Jesús sünain tü ekawaakat, chi “Senyotkalee, ¿jarai chi aapüinjachika pikii?” makai nümüin Jesús.)
21 Nümakalaka Pedro nümüin Jesús:

—Senyotkalee, ¿jamataaleerü nukuaippa chi wachiiruajeekai?

22 Nüsouktakalaka Jesús nümüin Pedro:

—Müleka tacheküleje katüin no'u süpürale'eya tale'ejapa, nnojotsü kasajatüinjatüin pümüin. Shia anaka alu'u müleka ichere pia tanain waneepia —nümakalaka.

23 Sükajee tia pütchikat, aashajaajiraashii na anoujashiikana nüchiki chi nikirajüinkai sünain nnojoleechin ni'rüin ouktaa naashin. Otta nnojotsü malu'ulüin tü nümakat Jesús sünain nnojolin ouktajachin nia. Tü nümakat, müsü ne'e: “Müleka tacheküleje katüin no'u süpürale'eya tale'ejapa, nnojotsü kasajatüinjatüin pümüin”.

24 Tayakai, Juankai anülia, taya'aya chi nikirajüinkai Jesús. Takújain nüchiki jümüin sünain shiimüin ma'i tü alatakat. Süka eepü'üin taya nümaa, jütüjaa aa'ut sünain shiimüin. Je joolu'u tashajüitpa joo shia jümüin.

25 Je eesü wane'eya kasairua naa'inrapü'üin Jesús. Müleka tashajüleje shia süpüshua'ale, wotüsüje tü mmakat sütüma tü karalouktakat.

Süchiki tü Naa'inrakat na ALUWATAAUSHIKANA

Nüchiki chi Naa'inkai Maleiwa sünain naapünajachin

1 Sulu'u tü palajatkat karaloukta tashajüin pümüin, Teófilo, taküja
achiküt pümüin süpüshua'a tü kasa nu'ttakat anain Jesús sünain
naa'inrüin otta nikirajaa anain chejeechikü su'ttianainjee,
2 sünainmüinre'eya tü ka'i niyalere'ennakat o'u sirumalu'umüin.
Nümaichiki, süpüla nu'unüin sirumalu'umüin, aashajaashi nükajee chi
Naa'inkai Maleiwa soo'opünaa tü kasa anakat süpüla naa'inrüinjatüin
na Aluwataaushikana nüchipünaa, na nüneekakana paala süpüla nu-
luwatawaa sünain aküjaa tü nüchikükat.
3 Süchikijee süso'iraain naa'in süchikijee ouktaa, eeshi nia yaa saa'u
mmakat pienchi shikii ka'i sünain nii'iyataawalin namüin sulu'u wane
nükuaippa maa aka wayuu, tü ee'iyatakat nia sünain shiimain katüin
no'u nüchukua'a. Otta eeshi nia sünain naashajaain namüin süchikü tü
nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa.
4 So'uma'a yaajachinkain nia, aashajaashi nia namaa na
Aluwataaushikana süpüla nnojoliinjanain nojuittüin paala suulia tü
pueulo kanüliakat Jerusalén. Müshi nia namüin:
—Ja'atapa shikeraajüin tü kasa nüküjakat achikü paala chi Tashikai
süka wane pütchi pansaasü, nüchikükat chi Naa'inkai naapüinjachikai
jümüin, tü anuu taashajaapü'üin achikü jümüin.
5 Shiimain sünain nuwoutisaajapü'üin Juan wayuu süka wüin,
alu'ujasa'a jiakana, alateerü sünain anain jükuaippa tatüma. Süka
jamüin, so'uweena palit ka'i, woutiiseena jia nüka chi Naa'inkai Maleiwa
sükajee nikeroleechin sulu'u jaa'in.

Ayalere'ennüshi Jesús sirumalu'umüin

6 Shiasa'a so'u wane ka'i wanaa sümaa noutkajaain na
Aluwataaushikana nümaa Jesús, nasakitkalaka nia:
—Senyotkalee, ¿püikkale'ereerü süchukua'a tü aluwatawaakat
watüma wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, yaa woumainru'u
maa'utpünaa yaa?
7 Nüsouktakalaka Jesús namüin:
—Nnojotsü aapüna ekii jümüin süpüla jütüjaainjatüin saa'u joujain-
jatüin sülatüin tüü. Nia ne'e chi Washikai Maleiwa laülaaka saa'u süpüla
ni'itaainjatüin süka'iya tü kasa naa'inrajatkat.
8 Alu'ujasa'a nüntapeena chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin jaa'in,
pülashiijeena jia nütüma chi Maleiwakai. Ojuitteena jia sulu'upünaa
Jerusalén, sulu'upünaa tü mmakat Judea, sulu'upünaa Samaria otta
sulu'upünaa süpüshua'a mma wattapünaa ma'i sünain aküjaa süchikü
tü takuaippa ji'rajakat akua. Jüküja tachikü sümüin wayuu sünain yaain
taya ja'aka paala sümaa to'utünüin aa'in otta toso'iraain aa'in tachukua'a
süpüla to'tte'erüinjatüin wayuu.
9 Sünain yootüin nia otta sünain chataain no'uirua nünainmüin,
niyalere'ennakalaka Jesús iipünaamüin no'upala. Shiasa'a wane siruma
sunujule'etkalaka nia noulia, nnojoishijese'e nia ne'rüin sütüma.
10 Je yaaiwa'aya chünchürünnüin no'u iipünaamüin nüchiirua Jesús
sünain nananajüin tü nükuaippakat sünain o'unaa sirumalu'umüin,

nee'iyata'alaa namakalaka, yaa na'ütpa'a, piamashii aapiee
nüma'anajeejana Maleiwa kasuuyuu ashe'inchii.
11 Namakalaka namüin:
—Wayuuinnuaa Galileaje'ewaliikana, juu'ulaa jumata suulia ananajaa
iipünaamüin. Chi Jesús yaajachinkakai jümaa, chi anii o'unüin joolu'u
sirumalu'umüin, ouyanteechi nüchukua'a sulu'uya ne'e tü nükuaippa
ji'rakat alu'u nia sünain o'unaa.

Matías, nii'irakalu'ushi Judas

12 Je saa'ujee tü wutaikat kanüliakat Olivos, ale'ejüshii nachukua'a
Jerusalénmüin na Aluwataaushikana. Tü wutaikat, motso'o o'unüshi
sünainjee tü pueulokat.
13 Nantapa pueulopa'amüin, o'otooshii naya iipünaamüin sulu'umüin tü
miichi eejanale naya kepiayaain, sücho'ujee tü wane miichikat. Eejana:
Pedro, Juan, Jacobo, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo
nüchonkai Alfeo, Simón chi Celote münakai otta Judas nüchonkai Jacobo.
14 Je napüshua'a naainnua namaa na nuwalayuukana Jesús, María
tü niikat otta na wane jieyuukana, outkaja'awaishii meinshi süpüla
aashajawaa nümaa Maleiwakai.
15 Je so'u wane ka'i, outkajaashii na anoujashiikana nünain Jesús. Eeshii
naya napüshua'a maa aka 120. Je Pedro nüsha'walaakalaka pasanain
nanain süpüla aashajawaa. Müshi nia:
16-17 “Tawalayuwaa, müinjatia ne'e ekeraajüin tü nümakat chi Naa'inkai
Maleiwa noo'opünaa Judas nuwaralu'upünaa David sulu'u tü kar-
aloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. Judas nia wane wo'ulukushi otta
nia eejachinka wamaa apashii sünain tü a'yatawaakat, akaisa'a neki-
ipü'üjanayaain nia na wayuu ata'ülakana Jesús”, nümakalaka Pedro.
18 (Süka tü neerü aapünakat nümüin Judas saa'u tü kasa mojusü
naa'inrakat nümüin Jesús, ayalajüshi mma eeinjachire ouktüin nia.
Sünain nujutuuin woyotüshi, süpüstakalaka tü nüle'ekat je shiwewa-
jaakalaka tü niyüülainkat.
19 Nayasa'a napüshua'a na wayuu kepiakana Jerusalén naapapa süchikü
tüü, ne'itaain sünülia tia mmakat Acéldama, “Ishama'ana” malu'ulu süka
tü nanüikükat.)
20 Ayatshija'a Pedro sünain aashajawaa soo'opünaa nükuaippa Judas:
“Sulu'u tü karaloukta kanüliakat Salmos, müsü nünüikü David yaa:
‘Mapa'ashiijeerü ne'e tü nipiapa'akat.
Nnojoleerü jaralüin kepiain sulu'u’.
Müsü wane nünüikü yaa:
‘Naateechi chi wayuu aapaaka tü ni'yataainkat’.
21 “Anakat süpüla waa'inrüin joolu'u, shia wachajaainjachin nüchikü
chi nii'irakainjachikai. Ana'aya wayuu wa'aka eekai wamaatüjüliin süpüla
ka'ikat süpüshua'a nülatitkat wamaa chi Senyotkai Jesús,
22 eekai wamaatüjüliin so'u tü ka'i nuwoutisaajünakat o'u nütüma Juan
so'umüinre'eya tü ka'i niyalere'ennakat o'u sirumalu'umüin. Cho'ujaasü
süpüla nikerolüinjachin wane no'uluku nayakana wanainmüin süpüla
nüküjiraainjachin wanaa wamaa nüchikü Jesús sünain nüso'iraain aa'in
nüchukua'a”, nümakalaka Pedro namüin.
23 Ne'itaakalaka piamashii wayuu. Wanee, nia José chi Barsabás
münakai otta Justo münüshi nia'yaa. Je nuwala'atashikai, nia Matías.
24 Je naashajaakalaka nümaa chi Maleiwakai. Müsü nanüikü yaa:
“Maleiwakalee, atüjaashi pia saa'u saa'in wayuu süpüshua'a. Anakaja'a

pii'iyatüle wamüin sünain jaralin paapaain na'akajee na piamashiikana wayuu

25 süpüla nii'irakainjachin nia Judas sünain tü a'yatawaa aapünakat paala wamüin wayakana Aluwataaushikana. Otta Judas, nüpütüin shia sütümajee naainjala süpüla o'unaa chamüin eemüinjachire nia süsalain tü kasa mojusü naa'inrakat”.

26 Naleeyajaa namüsüja'a sulu'u wane iita piamasü ipachen nanüliamaajatü na piamashiikana. Shiakalaka ojutuuin palajana tü nünüliamaajatkat Matías. Je yaleje'ere'eya ekerotinnaleeshia Matías na'akamüin na polookana waneemüin Aluwataaushi.

2

Wanaa sümaa nüntüin chi Naa'inkai Maleiwa

1 Süka'iyo'u tü mi'iraakat kanüliakat “Pentecostés”, eejana jutkatüin sulu'u waneesia miichi napüshua'a na anoujashiikana.

2 Shiasa'a, süntala'a sümakalaka sirumalu'ujee wane kasa ko'lotüinsü ma'i, müsü aka saa'in sujuttüin jouktai eekai katsüin ma'i. Emetutsü ma'i sulu'upünaa tü miichikat eejanale naya jutkatüin.

3 Ne'rakalaka wane kasairua müsü aka saa'in suwarala siki sulu'u shiyeekuaippayaain shia wayuu. A'walakajaayaa müsü tüüirua sünain su'nnuwaayaa sümüin naa'u nayakana wane'ewai nakua.

4 Nüntakalaka chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'inrua wane'ewai nakua sünain katsüinshantain ma'i nia naa'uirua napüshua'ale'eya. Aashajaashiijese'e naya süka pütchiirua naatajatü nnojotkat nanüiküin, tü eekaleje süpüla naashajaain nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.

5 Je so'u tia ka'ikalüirua, eejatü wayuuirua judío cha'aya Jerusalén sulu'ujeejatü tü mmakat süpüshua'a, so'ukualu'u atümachii tü akuaippaa noo'ulakakat napüshua'a na judíokana nümüin chi Maleiwakai.

6 Nayasa'a na wayuukana, noutkajaakalaka sütüma naapüin tü ko'lotüinkat. Maatshii jalapa'akai naa'in sütüma tü alatakat, süka naapüin sünain naashajaain na anoujashiikana süka süpüshua'a tü pütchi naashajaakat aka wane'ewai nakua.

7 Ainkuusü ma'i naa'inrua otta ponusü ma'i naa'in shia shii'iree natüjaweein saa'u tü alatakat. Majirawa'ain müshii joo naya:

—¿Nnojoishiiche wayuuin Galileaje'ewalii napüshua'a na yootokana?

8 ¿Jamakalaka waapakalaka sünain naashajaain süka tü pütchi waashajaakat aka wane'ewai wakua?

9 Anu'uya wayuu sulu'ujeejatü tü mmakat Partia, sulu'ujeejatü tü mmakat Media, sulu'ujeejatü tü mmakat Elam, sulu'ujeejatü tü mmakat Mesopotamia, sulu'ujeejatü tü mmakat Judea, sulu'ujeejatü tü mmakat Capadocia, sulu'ujeejatü tü mmakat Ponto, sulu'ujeejatü tü mmakat Asia.

10 Otta anu'uya wayuu sulu'ujeejatü tü mmakat Frigia, sulu'ujeejatü tü mmakat Panfilia, sulu'ujeejatü tü mmakat Egipto. Anu'uya wayuu sü'ütpünaajeejatü tü pueulokat Cirene cha'aya sulu'u tü mmakat Libia. Anu'uya wayuu eekai süntüsüin sulu'ujee tü pueulokat Roma,

11 eekai kashishiin otta keishiin wayuu judío otta eekai nekerotshiin paala sünainmüin tü akuaippaa oo'ulakünakat nümüin Maleiwakai natüma na judíokana. Otta anu'uya wayuu eekai süntüsüin sulu'ujee tü mmakat Creta otta sulu'ujeejatüin tü mmakat Arabia. Wapüshua'ale'eya wayakana yaakana, waapüin sünain naashajaain süka wanüikü wane'ewai wakua süchikü tü kasa anashantasü naa'inrakat Maleiwakai nütüjakat apüleerua niakai nümüiwa.

12 Ainkuujusü ma'i naa'inrua napüshua'a sütüma sünain müin aka
jalapa'akai naa'inrua. Asakiijirawa'ain müshii joo naya:
—¿Jamalu'utkai süpüshua'a tüü?
13 Nayasa'a wane no'uluku, namakalaka sulu'u neme'erain:
—Eperuwaajüsü ne'eiruan.

Wanaa sümaa naashajaain Pedro sümüin tü wattakat saalin wayuu

14 Niasa'a Pedro namaa na na'atakana, na Aluwataaushi polookana wa-
neemüin, nasha'waajaakalaka pasanainmüin nanain na jutkatshiikana. Je
aashajaashi nia wane pütchi namüin sünain emetulüin nünüikü: “Wayu-
uinnuaa judíoo, jipiajanakana ya'aya Jerusalén otta jiakana antüshiikana,
jiirakaa, kache'eja jia. Tapansaajüin paala jümüin wane kasa:
15 Wayuukana naainnua, nnojoliishii eperuwaashiin maa aka tü
ji'itaakat naa'u. Anaakalaka waya shiinalu'ujeeyülin ka'ikat, nnojotsü
jaralüin eperajüin yaa woumainru'u maa'utpünaa ka'i yaa.
16 Tü alatakat yaa, tü anuu ji'rüin joolu'u, shia ekeraajaka tü nüküjakat
achikü Joel paala nümaiwa, chi nünüikimaajachikai Maleiwa, wanaa
sümaa nümüin sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa:
17 ‘Sülü'ülaapeena tü ka'i taja'ttirüinjatkat o'u tü mmakat’, müshi Malei-
wakai,
‘tajüteechi chi Taa'inkai sünainmüin wayuu süpüshua'a
süpüla nikerolüinjachin sulu'umüin saa'inrua.
Na jüchooinkana, tooloyuu otta jieyuu, naküjeerü nütüma süchikü tü
pütchi tanainjeejatkat.
Na jima'aliikana, ne'rataaleerü saa'in tü kasa tee'iyateetkat namüin.
Otta na laülaayuukana, na'lapüjaweerü amaa tü kasa taküjeetkat
namüin.
18 Mataaja'a, so'u ka'ikat tia'yaa, na tachepchiakana, tooloyuu otta jieyuu,
tajüteechi chi Taa'inkai nanainmüin süpüla nikerolüinjachin
sulu'umüin naa'inrua,
aküjeenakalaka naya süchikü tü pütchi tanainjeejatkat.
19-20 Süpülapünaa süntüin tü ka'i süsalainjatkat o'u wayuu saainjala
tatüma,
tee'iyate'ereerü wane kasa cha'aya iipünaa oo'ulaka yaa saa'u mmakat,
tatüjakat apüleerua tayakai tamüiwa,
süpüla sütüjaainjatüin aa'u wayuu sünain sülü'ülaain tü ka'ikat.
Epiyuushijaweechi chi ka'ikai
otta ishapaiteerü nu'upa'a chi kashikai.
Otta saa'u mmakat, amüleerü isha, eeweerü kasa eekai süchuwajaain,
otta watteerü saalin sümüsain.
21 Alu'usa chi eekai nüchuntüin akaalinjünaa tamüin, to'tte'ereechi’.
22 “Wa'lemüinyuwaa, jiakana nuu'uliwo'ukana Israel, jaapaja tü pütchi
tamüinjatkat jümüin joolu'u: Maa aka jütüjaain naa'u Jesús chi
Nazaretje'ewaikai, nia wane wayuu naa'inrakai anainjee Maleiwakai
watta saalin kasa ji'rakat, tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa
otta tü kasa nii'iyatakat aka nüpülain. Sünainjee tia, nii'iyatüin Malei-
wakai sünain niain nünainjeejachin.
23 Wayuukai chii, aapünüsü nikii jümüin sulu'u tü akuaippaa
ni'itaatüjütkat Maleiwa nüpüleerua. ‘Müinjateerü tü aa'innakat nüka’,
nümatüjülia paala nüchikü. Sulu'u tü nikeraajatüjütkat Maleiwa sünain
nükuaippainjatüin Jesús, kojuya ju'uluku süta'ülüin nia otta su'utirüin
naa'in wayuu kaainjarannuu sünain sükacherirüin nia sünain wane
kuruusa.

24 Je Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchi nia. Mayaainje'e müliain
Jesús süpüla ouktaa, süchikijee tia, Maleiwakai niyu'lüin nia sa'akajee.
Nnojoishi ayatüin ouktüin nia süka pülashin chi Maleiwakai suuliale'eya
tü ouktaakat.
25 Müsü'üsa nünüikü David noo'opünaa Jesús:
‘Tatüjaa aa'uchi Maleiwakai sünain eein nia tamaa waneepia.
Sünain eein nia ta'ato'u sünain asouktaa taa'u waneepia,
nnojoleerü kasain ashapapatüin taa'in.
26 Müsüjase'e talatashantain taa'in.
Nnojoleechi taya mmolüin seema tü ouktaakat
27 süka nnojolin puu'ulaweechin taya sa'aka tü ouktüsükalüirua
je nnojoleerüin puu'ulaain ittüin te'iruku tayakai chi püchepchiakai,
chi Maainjalasaikai.
28 Pii'iyatüin tamüin tü paa'inrakat taka süpüla eeinjachin taya waneepia
pümaa.
Otta sünain eein pia tamaa, talatüsü ma'i taa'in pütüma’.
29 “Wa'lemüinyuwaa, jiakana judíokana wanaa tamaa, tamüsü paala
jümüin wane kasa nnojotkat ju'tchejaain amaa: Chi watuushikai David,
ouktüshi otta ojoitünüshi nia je tü niipüsekat, anuuyülia maa'ulu yaa
wa'aka.
30 Nnojoishi aashajaashin David nüchikijiraa ne'e wanaa sümaa nümüin
tüü. Nütüjaatüjülia aa'u süka nüküjüin achikü Maleiwakai nümüin
süka wane nünüikü pansaasü sünain ni'itaainjachin wane su'uluku tü
nuu'uliwo'ukat süpüla aluwatawaa maa aka nuluwataain paala niakai.
Sünain nünüikimaajachin Maleiwakai,
31 aashajaashi süchikü tü nii'iyatakat Maleiwa nümüin, sünain
nüso'ire'ennajachin aa'in nütüma Maleiwakai chi Nüneekajalakai süpüla
aluwatawaa, chi kanüliakai Cristoin. Sünain naashajaain nüchikü Cristo,
müshi nia: ‘Nnojoleechi puu'ulaain nia sa'aka tü ouktüsükalüirua otta
nnojoleerü puu'ulaain ittüin tü ni'irukukat’.
32 “Shia jütüjaweeka aa'u tatüma sünain niain oso'ire'ennüin aa'in
nütüma Maleiwakai chi Jesús taashajaakai achikü jümüin. Wayakana
wapüshua'a waküjain jümüin tüü sünain shiimain süka we'rüin nia
katüin no'u süchikijee ouktaa.
33 Je joolu'u, niyalere'erüin nia Maleiwakai iipünaamüin süpüla
aluwatawaa chaa nikialu'ujee. Aapünüshi chi Naa'inkai Maleiwa nümüin
Jesús nütüma. Je yalejee, Jesús, nüjütüin nia süpüla ekeroloo sulu'umüin
waa'in wane'ewai wakua, maa aka nüküjain Maleiwakai nüchikü paala
süka wane pütchi pansaasü sünain nüjütünüinjachin. Shia tü kasa ji'rakat
joolu'u otta jaapüin.
34 Atüjaana aa'u sünain nnojolin niain David ayalere'ennüin nütüma
Maleiwakai sirumalu'umüin. Eesüsa'a wane nünüikü David noo'opünaa
chi naashajaakai achikü:
‘Chi Maleiwakai müshi nümüin chi Tasenyotsekai:
“Kojutshaatashi pia tatüma. Püikkalaa puluwataaiwa tekialu'ujee.
35 So'u wane ka'i, tayamüleerü tü pü'ünüükalüirua
süpüla malainjatüin shiairua püpüla.” ’
36 “Joolu'u, jüpüshua'a jiakana nuu'uliwo'ukana Israel, pansaa sümata
jikiiru'u tüü: Jesúskai chii, su'utitkai aa'in kojuya ju'uluku sünain
sükacherirüin nia sünain wane kuruusa, ni'itaain nia Maleiwakai süpüla
Wasenyotsee otta nii'iyatüin wamüin sünain niain chi Nüneekajalakai”,
nümakalaka Pedro namüin.

37 Shiasa'a naapapa süpüshua'a tü nümakat Pedro, na wayuu ee-
janakana jutkatüin, amojulaasü ma'i naa'in sütüma. Nasakitkalaka nia
otta na waneeinnua Aluwataaushikana, müshii namüin:
—Wa'lemüinyuwaa, ¿kasa anaka süpüla waa'inrüinjatüin joolu'u?
38 Nüsouktakalaka Pedro ne'ipajee:
—Jiyaawajaa jümata suulia jaainjala otta juwoutisaajira jümata
wane'ewai jukua sünain süchuntünüin nünülia Jesucristo jaa'u
shiyaawase jünoujainapain nünain. Je chi Maleiwakai, moteerü naa'in
jaainjala otta nüjüteechikalaka chi Naa'inkai süpüla ekeroloo sulu'umüin
jaa'in.
39 Tü nüküjain paala nüchikü chi Naa'inkai süka wane nünüikü
pansaasü, jüpülajatü jiakana otta na juu'uliwo'ukana otta napüshua'a
na wayuu sulu'ukana mmakat cha'aya wattapünaa, na eekai
nüneeküinjaneenain chi Maleiwakai.
40 Je Pedro, wainma nünüikü namüin shii'iree naapaweein nümüin tü
nümakat namüin. Müshi joo nia namüin:
—Jiyu'laa suulia tü akuaippaa noo'ulakakat na wayuu kaainjaraliikana,
suulia süsalajüin jia wanaa namaa.
41 Je na eekai naapaain tü nüküjalakat Pedro, woutiisashii. Je no'u
ka'ikai chia, ekerotsü noo'omüin na anoujashiikana maa aka 3.000 wayuu.
42 Je mapa napüshua'ale'eya, ayatshii naya waneepia sünain
noo'ulaküin tü akuaippaa ne'ikakat anain naya na Aluwataaushikana.
Ayatshii naya sünain tü aleewajirawaakat. Ayatshii naya sünain tü
aashajawaakat nümaa chi Maleiwakai otta ayatshii naya sünain tü
okolochojowaakat süpüla jutkataa sünain ekawaa. Sünain kolotüin naya
sünain ekawaa, nekira'awalin tü pan sotüinjachikat akajee naa'in chi
Senyotkai.

Nakuaippa na anoujashiikana so'u ka'ikat tia

43 Nayasa'a napüshua'a na wayuu e'rakana tü naa'inrakat na
Aluwataaushikana, oponojooshii sümaa, tü kasa nütüjakat apüleerua
Maleiwa nümüiwa otta tü kasa nii'iyatakat aka nüpülain.
44 Otta napüshua'ale'eya na anoujashiikana, kolotiraashii ma'i naya
sünain napaajira'awalin naka tü kasa eekat nama'ana.
45 Kasale cho'ujaain namüin na wane no'uluku, na eekana ama'ana
noikküin noumain otta nakorolo süpüla napaajüin tü süliakat naka
wane'ewai nakua na cho'ujaakana amüin.
46 Meinshi outkaja'awaishii naya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa.
Otta nepialu'uwai, wanaa sümaa nakolochojo'owalin sünain ekawaa,
nekira'awalinya tü pankat sotojachikat akajee chi Senyotkai naa'in. Otta
talatüshii naya je jo'uujiraasü naa'in namüinjiraa.
47 A'waajawaishii naya Maleiwakai waneepia otta kojutshii naya
sütüma tü wayuukalüirua süpüshua'a. Je Maleiwakai nikerotirawalüin
nanainmüin tü wayuu nu'tte'erawaikat ka'iwai.

3

Anashi wane masa'asai nütüma Pedro

1 Je so'u wane ka'i, Pedro je Juan, o'unüshii naya aliuuka sulu'umüin
tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa sümaa süntüin tü oora shikerotpü'ükat
o'upünaa tü judíokalüirua sünain aashajawaa nümaa Maleiwa.
2 Je eeshi wane wayuu masa'asai matüjü'iya jemeliiwa'aya.
Alü'üjünawaishi nia so'u ka'ikat süpüshua'a sünain nüpütünawalin
so'ulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa, tü so'u kanüliakat Anasüchan, süpüla

nujulijawalin neerü saa'u tü wayuu ekerotsükalüirua sulu'umüin tü a'waajüleekat.
3 Je wanaa sümaa ni'rüin Pedro je Juan sünain nekerolüin, nujulijakalaka neerü naa'u.
4 Niasa'a Pedro je Juan, neirakaakalaka nümüin. Je nümakalaka Pedro nümüin:
—Piirakaa wamüin.
5 Je chi masa'asaikai, atanatshi nüche'e sümüin tü nümakat Pedro nümüin sünain shiain na'atapajüin nasülajüinjanain neerü nümüin.
6 Niasa'a Pedro, müshi nümüin:
—Nnojotsüsa'a neerü tama'ana, alu'ujasa'a shia eeka tama'ana nüpülain Jesucristo chi Nazaretje'ewaikai, je saa'u nünülia, tamüshi pia: Püsha'walaa je puwara'iraa —nümakalaka nümüin.
7 Je naapaakalaka nia Pedro süka najapü sünain nüsha'wale'erüin nia. Je yaawalaja'aya kalainkalaka tü nuu'uikat otta tü naaluwainkat.
8 Je chi wayuukai, nütamataakalaka sünain sha'wataatüin nia. Nuwara'iraakalaka. Je nikerotkalaka namaa sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa sünain waraittüin je wonnotüin nia otta nu'waajüin Maleiwakai.
9 Je shi'rakalaka nia tü wayuukalüirua süpüshua'a sünain waraittüin je sünain nu'waajüin Maleiwakai.
10 Je wanaa sümaa shiyaawatüin nia, sünain niain chi wayuu ojulijapü'ükai neerü so'ulu'u tü so'ukat kanüliakat Anasüchan, süponojookalaka aa'inrua sütüma tü kasa alatakat nümüin.

Nünüikü Pedro namüin na wayuu eiyajünakana o'upala chi masa'asaikai

11 Chi wayuu masa'asaikai anapa nia, nnojoishi yaleein nuulia Pedro nümaa Juan. Je tü wayuukalüirua süpüshua'a sünain süponojooin sümaa tü alatakat nümüin, awanaajaasü nanainmüin eejanale naya suupünaa tü luma sa'ato'ujeekat tü a'waajüleekat Maleiwa, tü luma e'itaanakat anain nünülia Salomón.
12 Je Pedro, ni'rapa sükolochojooin naya tü wayuukalüirua, nümakalaka sümüinrua: “Wayuuinnuaa, jiakana nuu'uliwo'ukana Israel, ¿jamüshiikai jia jüponojookalaka aa'in sütüma tüü? ¿Jamüshii ji'rajaakalaka waya sünain müin aka wayakai anain atüma chi wayuukai, maa aka anakai nia watüma sükajee ne'e wapülain wamüiwa otta sükajee keisalain waya sümüin wakuaippa nu'upala Maleiwakai? Nnojoishii wayain anain atüman.
13 “Chi Maleiwakai, Nümaleiwasekai Abraham, Isaac, Jacob otta na waneeinnua watuushinuukana, ni'itaain chi kanüliakai Jesús sünain nüchepchiain, süpüla kojutüinjachin sütüma wayuu suuliale'eya kasakat süpüshua'a, chi anii saapüinkain ekii ju'uluku nümüin Pilato. Wanaa sümaa nüjüteeyaainje'e achikü nia, jüjütaa amaachi süka nnojolin niain jaajüin chi Nüneekajalakai Maleiwa.
14 Jiakana, jüjütaa amaachi chi Maainjalasaikai, chi aa'inrakai waneepia tü nüchekakat Maleiwa, alu'usa shia juchuntaka nüjütünajachin achikü chi o'unaikai saa'in wayuu.
15 Je maa'aya aka jiakana, ju'utira aa'inchi Jesús, chi katakai atüma so'u wayuu. Je Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchi nia süchikijee ouktaa. Je watüjaa aa'ulu tüü sünain shiimain süka we'rüin nia nüchukua'a süchikijee ouktaa.
16 Je joolu'u, saa'u nünülia Jesús, süka pülashin nia, je sünainjee wanoula nünain, kalainsü nuu'ui chi wayuukai, chi anii ji'rüin otta

ji'raajüin. Maa aka ji'rüin joolu'u anale'eichipa'aya nia süka nünoujain nünain.

17 “Wa'lemüinyuwaa, tatüjaa aa'ulu sünain ju'utirüin naa'in Jesús jiakana namaa na jülaülashiikana süka nnojolüin jiyaawatüin saa'u sünain niain Nüneekajalain Maleiwa.

18 Je Maleiwakai, nikeraajüin sükajee tüü, tü nüküjatüjütkat achikü nawaralu'upünaa paala napüshua'a na nünüikimaajanakana sünain müliainjachin otta nu'utünajachin aa'in chi Nüneekajalakai.

19 Jiyaawajaa jümata suulia jaainjala otta juuyantaa jümata nünainmüin Maleiwakai suulia tü kasa mojusü jaa'inrakat süpüla nülanaainjatüin jaainjala juulia. Je sükajee tüü, meena aka jüsanatkai jaa'in nütüma

20 otta nüjüteechi jümüin Jesús, chi ni'itaatüjüikai süpüla niainjachin Nüneekajalain jüpüla jiakana.

21 Shiasa chainjachinja'a paala Jesucristo sirumalu'u süpürale'eja'a tü ka'i nülo'irüinjatkat o'u Maleiwakai sükuaippa süpüshua'a tü nükumalakat paala süpüla anainjatüin shia süchukua'a, maa aka nümüin süka wane pütchi pansaasü nawaralu'upünaa na wayuu eejanakana paala, na nükatajanainkana süpüla nünüike'ejanaa.

22 “Nia Jesús naashajaakai achikü Moisés wanaa sümaa nümüin namüin na watuushinuukana: ‘Chi Maleiwakai, Jümaleiwasekai, ni'itaajeechi ja'akajee jiakana wane wayuu nünüike'ejachinjachi maa aka ni'itaain taya joolu'u. Joonoo sümaa süpüshua'a tü nümüinjatkat jümüin.

23 Süka jamüin, chira eekai nnojolin jaa'a nümüin nümüin chi nünüikimaajachikai, ayujaaneechi sa'akajee tü nüpüshikat Maleiwa süpüla o'utünaa aa'in’.

24 “Maja'a aka naashajaain Moisés, aashajaashii napüshua'a na nünüikimaajanakana Maleiwakai nünainje'ere'eya Samuel sei sükua, sünain aküjaa süchikü tü kasa alatakat maa'ulu yaa.

25 Tü kasa nüküjakat achikü paala Maleiwakai nawaralu'upünaa na nünüikimaajanakana otta tü pütchi ni'itaakat napüla na jutuushikanainnua, nikeraajüin joolu'u shia jümüin nünainjee Jesús. Müsü'üsa nünüikü Maleiwakai nümüin Abraham: ‘Aneerü sükuaippa wayuukat süpüshua'a nünainjeweena wane nachon na puu'uliwo'ukana’.

26 Sünain ni'itaain Maleiwakai Jesús, chi nüchepchiakai, nüjütüin nia jünainmüin palajanale'eya shii'iree juuyantaainjanain suulia jaainjala nünainmüin süpüla anainjatüin jükuaippa nütüma Jesús sünainjee tia”.

4

Pedro nümaa Juan, asakiijünüshii natüma na laülaayuushiikana

1 Je yaaiwa'aya Pedro nümaa Juan sünain aashajawaa sümüin tü wayuukalüirua, antapaatasü no'uluku na sacerdote judíokana nümaa chi sülaülashikai suwaariase tü a'waajüleekat Maleiwa otta no'uluku napüshi na judío kanüliakana saduceo.

2 Jashichipüishii ma'i naya noo'omüin Pedro nümaa Juan süka nekirajüin tü wayuukalüirua otta sünainjee naküjain nüchikü Jesús sünain süso'iraain naa'in süchikijee ouktaa. Süka nnojolüin nanoujain sünain tü oso'irawaakat aa'in, nayouktüin sünoujainjatüin tü wayuukalüirua sünain sütüma tü naküjakat nüchikü Jesús.

3 Nata'ütkalaka naya. Je süka motsoin ka'ikat, nekerotitkalaka naya sulu'u tü püreesaapülekat süpüla na'atapajüinjatüin waneemüin ka'ikat.

4 Je no'uluku na eejanakana sünain aapajaa tü naküjalakat, kojuya anoujaka. Eekalaka joolu'u tü anoujasükalüirua maa aka 5.000 sünain shiain yaawain ne'e tü tooloyuukat.

5 Je waneemüin ka'ikat, outkajaashii Jerusalén na laülaayuu judío sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín, makana aka: na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdotekana, na laülaayuushiikana naa'u na judíokana otta na karalouktamaajanakana.

6 Je yala eejachi Anás, chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana. Eejachi Caifás, Juan, Alejandro otta napüshua'a na kasakana nanain na laülaayuushiikana napüleerua na sacerdotekana.

7 Nachuntakalaka süpüla nüntinnajachin Pedro nümaa Juan nama'anamüin. Yaapa naya pasanain nanain, nasakiijakalaka naya sünain namüin namüin:

—¿Jarat kapülainkajatka otta jarat ke'inaajalaka piairua sünain aa'inraa tü kasa jaa'inrakat?

8 Niasa'a Pedro süka niain katsüinshaatain ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u, nüsouktakalaka ne'ipajee:

—Wayuuinnuaa, jia ekiipü'üjanaakana sütüma tü wayuukalüirua:

9 ¿Shia jüsakitka achiirua waya tü kasa anasü aa'innakat nümüin wane wayuu ayuuishi? ¿Jütüjawee aa'ulu sünain jamakuaippalin sünain weiyajüin nia?

10 Ajaa, waküjüinsa'a paala jümüin shia süpüla jütüjaainjatüin saa'u jiakana otta sütüjaainjatüin saa'u tü wayuukalüirua süpüshua'a sulu'ukat tü mmakat Israel. Wayuukai chii, yaakai ji'rüin joolu'u sünain anaa, anashi süka nüpülain Jesucristo chi Nazaretje'ewaikai. Nia ke'inaajalaka waya sünain aa'inraa kasa makat aka tüü. Jesucristokai chii, nia'a ne'e chi ju'utitkalinka aa'in süka jükacherirüin sünain wane kuruusa, chi anii nüso'ire'erüin aa'in Maleiwakai süchikijee ouktaa.

11 Müsü nünüikü chi Maleiwakai sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat:

“Tü ipa ayouktünakat paala natüma na akumajüliikana miichi,
e'itaanüsü shia sünain shiain ja'ijaasüin ma'i süpüla akumajia tü miichikat”.

Je maa aka shiyouktünüin tü ipa ja'ijaasükat, müshia Jesús, ayouktünüshi jütüma.

12 Nia'a ne'e niakai nümüiwa eeka süpüla o'tte'eraa wayuu suulia saainjala süka nnojolüin eein wane wayuu nütüma Maleiwakai yaa saa'u mmakat yalejeeru'u nuulia eekai süpüla o'tte'eraa waya.

13 Nayasa'a na laülaayuukana, ne'rapa Pedro otta Juan sünain aashajawaa sümaa nnojolin mmotkai naa'inrua otta ne'rüin naya sünain wayuuin mekirajaainsalii sünain karaloukta otta sünain wayuuin wayuwa'ata naya, ainkuusü ma'i naa'inrua. Nayaawatakalaka naa'u sünain nashatüin tü ekirajünapü'ükat anain naya nütüma Jesús.

14 Otta müshia chi wayuu anaichipakai natüma, eejachi yala namaa, nnojotkalaka eein jamüinjatüyaain nanüikü ne'ipajee.

15 Nayasa'a na laülaayuukana, nachuntakalaka süpüla nayu'nnajanain paala Pedro nümaa Juan na'akajee. Je nachikiru'u aashajiraashii naya.

16 Müshii naya:

—¿Jamüinjatü watüma nakuaippa na wayuukana? Süpüshua'a tü wayuukalüirua yaakat sulu'u Jerusalén, sütüjaa aa'ulu sünain naa'inrüin tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü nii'iyatakat aka nüpülain. Nnojolaja'a süpüla waattajaainjanain saa'u.

17 Anakaja'a müleka weimolojüle ne'e naya süpüla nnojoliinjanain naya ayatüin sünain aküjaa nüchikü chi wayuwa'atakai kanüliakai Jesús sümüin tü wayuukalüirua suulia wattaawajüin su'walakalaain tü nüchikikat.
18 Neenajünakalaka nachukua'a süpüla sümünüin namüin sünain nnojoliinjanain naya ayatüin sünain ekirajaa otta aashajawaa nüchikü Jesús sümüin tü wayuukalüirua.
19 Nüsouktakalaka Pedro nümaa Juan namüin:
—Jüchaje'era jaa'in jiakanainnua sünain müleka anashiire nümüin Maleiwakai jiainjanain woonooin amaa anüikü suulia nünüikü niakai.
20 Wayakana, nnojoliija'a süpüla woo'ulaainjanain suulia aashajawaa süchikü tü kasa we'rakat otta tü waapakat süka wache'e.
21 Neimolojokoloko naya nachukua'a sünain najütünüinja'a achikü. Nnojoishii eein süpüla jamüinjanain naya natüma, süka jamüin, tü wayuukalüirua süpüshua'a, su'waajüin chi Maleiwakai sünainjee tü kasa alatakat nümüin chi ayuuishikai.
22 Chi wayuu nii'iyatakai anain nüpülain Maleiwakai sünain niiyajüin, alatüsü suulia pienchi shikii juya nuuyase.

Na anoujashiikana, achuntüshii yalayalaa

23 Ajütünüin achikü nayaja'a, o'unüshii eemüin na waneeinnua napüshikana. Naküjakalaka süchikü süpüshua'a tü kasa münakat namüin natüma na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana otta na laülaayuushiikana naa'u na judíokana.
24 Mayaasü keraain tü naküjalakat namüin, naashajaakalaka napüshua'a nümüin Maleiwakai. Müshii naya: “Maleiwakalee, Maleiwa Pülashikai, piakai kakumalakai tü sirumakat sümaa süpüshua'a tü kasa eekat chaa iipünaa, tü mmakat sümaa tü kasa eekat süpa'a, otta tü palaakat sümaa tü kasa eekat shiroku,
25 müshi pia nükajee chi Paa'inkai nuwaralu'upünaa David, chi püchepchiakai:
‘¿Jamüsü saashichijaakalaka tü wayuu nnojotkalüirua judíoin, tü “gentile” münakalüirua?
¿Jameerü tü kasa jülüjakat naa'in naa'inreein?
Nnojoleerü ayatüin maa aka tü jülüjakat naa'inrua,
amüleerü ne'e naa'in sünain.
26 Na laülaashiikana sulu'u tü mmakalüirua
otta na wayuu aluwataashiikana soo'opünaa wayuu,
outkajaashii nikiirajee chi Maleiwakai
otta nikiirajee chi Nüneekajalakai, kanüliakai Cristo’.
27 “Shia'a ma'i tü alatakat yaa sulu'u tü pueulokat Jerusalén. Aniitaalainkain Herodes chi aluwataashikai sulu'u tü mmakat otta Poncio Pilato chi laülaashikai cheje'ewaikai sulu'u Roma, outkajaain sulu'u tü pueulokat namaa na judíokana otta na gentilekana nikiirajee Jesús, chi püchepchiakai, sulu'u wayuuin maainjalasai otta niain chi Püneekajalakai.
28 Je sükajee tüü, shiataapa'a ne'e naa'inrüin tü kasa pi'itaatüjütkat paala sükajee püpülain süpüla müinjatü'inya shia alatüin.
29 Je joolu'u Maleiwakalee, piirakaa sümüin tü neimolojiakat wamüin. Paapa wamüin wayakana püchepchiakana wane meimolüinyüü sünain aküjaa tü pünüikikat.
30 Je sükajee püpülain piakai, anainjatüin watüma eekai ayuulin otta waa'inrüinjatüin saa'u nünülia Jesús, chi püchepchia maainjalasaikai,

kasa pii'iyatakat aka püpülain piakai otta tü kasa pütüjakat apüleerua pümüiwa”.

31 Mayaasü kettaain naashajaala nümaa Maleiwakai, sütüttüükalaka tü miichikat eejanale naya jutkatüin. Je katsüinkalaka ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u napüshua'ale'eya. Naküjakalaka nünüikü Maleiwakai sünain nnojolüin su'ttüin mmoluu nanain.

Na anoujashiikana, napaajiraain tü kasa eekat nama'ana

32 Paa'inwashii na anoujashiikana napüshua'ale'e. Nnojoishi eekai sümüin naa'in nüle'eru'u: “Takorolo tüü tamüiwa”. Napaajiraain süpüshua'a tü kasa eekat nama'ana.

33 Na Aluwataaushikana, katsüinsü naa'in sünain aküjaa nüchikü chi Senyotkai Jesús sünain shiimain ne'rüin nia sünain süso'iraain naa'in süchikijee ouktüin paala. Je anasü ma'i nakuaippa nütüma Maleiwakai napüshua'ale'eya na anoujashiikana.

34 Nnojotsü tü jaralüin cho'ujaain amüin kasa na'aka nayakana. Süka jamüin, eere wane cho'ujawaa, chi eekai kama'anain miichi oo'ulaka chi eekai kama'anain mma, nüikküin shia. Je ni'ikajaain tü süliakat

35 najapulu'u na Aluwataaushikana. Je na Aluwataaushikana, naapüin shia namüin na eekana cho'ujaain amüin kasa.

36 Je eeshi wane no'uluku na wayuukana oikküshiikana mma, kanüliashi José. Eesü wane suwala'ata nünülia natüma na Aluwataaushikana, Bernabé. (Tü Bernabé makat, “amüliajüikai wayuu” malu'ulu.) Je nia, wane wayuu nuu'uliwo'u Leví, cheje'ewai sulu'u tü mmakat Chipre.

37 Nüikküin wane mma nüma'anajatü. Je ni'ikajaain tü süliakat najapulu'u na Aluwataaushikana.

5

Ananías oo'ulaka Safira, ouktüshii sünainjee aküjaa na'alain

1 Je eeshi wane wayu'uya'asa kanüliashi Ananías oo'ulaka nu'wayuuse kanüliasü Safira. Nüikkakalaka wane mma nüma'anajatü.

2 Ni'ikajaakalaka süpüshi ne'e tü süliakat najapulu'umüin na Aluwataaushikana. Nükatalakalaka nojuuna tü süpüshikat nümüin. Je tü nu'wayuusekat, sütüjaa aa'ulu.

3-4 Je nümakalaka Pedro nümüin:

—¡Kaatei! ¿Jamüshi poonookalaka nümaa Satanás chi sülaülakai yolujaa süpüla nikerotüinjachin sulu'u paa'in? Aküjüshi pia pa'alain nümüin chi Naa'inkai Maleiwa sünain pümüin wamüin: “Shia'a süliaka'a ne'e tüü süpüshua'a”. Tü mma püikkakat, pükorolo. Je tü süliakat, pia laülaaka saa'u. Je joolu'u mojusü tü paa'inrakat sünain pümüin wamüin: “Shia'a süliaka'a ne'e tüü süpüshua'a”, sünain pükatalüin süpüshi pümüin. Nnojoishii wayain ne'e püküja amüin pa'alain, aküjashi pia pa'alain nümüin Maleiwaka'iya.

5 Je wanaa sümaa naapüin nünüikü Pedro, nujuttakalaka Ananías sünain ouktale'einya nia. Je antüsü wane mmoluu sünain tü wayuukalüirua aapakat süchikü tü alatakat nümüin Ananías.

6 Je wane wayuuinnua jima'alii, nako'olüin nia süka kuluulu sümaa nalü'üjüin nia süpüla nojoitüin.

7 Maa aka apünüin oora süchikijee, süntakalaka tü nu'wayuusekat sünain nnojolüin sütüjaain saa'u tü alatakat.

8 Je nüsakitkalaka shia Pedro:

—¿Shia'a süliaka'a ne'e tüü, tü mma jüikkakat?
Süsouktakalaka:
—Aa. Shia'a ne'e.
9 Je nümakalaka Pedro sümüin:
—¿Jamüshii joonoojiraakalaka sünain jaa'inrüin wane kasa mojusü eekai müin aka tia sünain jümajiraain: “Joo'uya wakatalaiwa süpüshi sülia tü mmakat nojuuna. Nnojotsü kasajatüin nümüin chi Naa'inkai Maleiwa tü waa'inreetkat”, sünain jümüin aa'in jüle'eru'u? Iseejüina na jima'alii ojoitakana chi pu'wayuusekai. Nalü'üjüinjatü joo pia'aya'asa nojoitüin.
10 Sujuttakalaka yaawalaja'a sünain ouktüin shia nümülatu'u Pedro. Wanaa sümaa nekerotüin na jima'aliikana, eesü shia napüla sünain ouktüin. Je nalü'üjakalaka shia. Nojoitakalaka shia na'ato'u chi su'wayuusekai.
11 Je mmotsü ma'i tü anoujasükalüirua süpüshua'ale'e oo'ulaka süpüshua'ale'e tü wayuuirua aapakat süchikü tü alatakat.

Maleiwakai, nii'iyatüin nüpülain nanainjee na Aluwataaushikana

12 Je nakajee na Aluwataaushikana, aa'innüsü nütüma Maleiwakai sa'aka tü wayuukalüirua watta saalin kasa nütüjakat apüleerua nümüiwa otta tü kasa nii'iyatakat aka nüpülain. Napüshua'a na anoujashiikana, outkaja'awaishii naya suupünaa tü luma e'itaanakat anain nünülia Salomón, tü luma sa'ato'ujeekat tü a'waajüleekat Maleiwa.
13 Je tü wayuukalüirua, mmoluwaasü saa'u nanainpünawaa na anoujashiikana, je kojutpaja'a ma'i naya sütüma.
14 Ako'omüinraashii ma'i na anoujashiikana nünain chi Senyotkai Jesús. Ekerotshi chira eekai tooloin maa aka türa eekai jierüin.
15 Je tü wayuukalüirua sükajee shi'rüin tü naa'inrakat na Aluwataaushikana, shiyu'lüin anooipa'amüin tü ayuuisükalüirua. Ju'lejuletsü shiairua natüma saa'u wane aju'lejiee. Nayu'lüin shiairua shii'iree aneein nütüma Pedro, otta sütüma niyaluju müleka shiale ne'e alatüin soo'opünaa tü ayuuisükalüirua nülatapa.
16 Je antüsü Jerusalénmüin tü wayuukalüiruaya'a sulu'ujeejatkat tü pueulo sü'ütpünaajatkat. Antitshii naya wayuu ayuuisü otta wayuu eekai müliaajüin sütüma yolujaa. Süpüshua'a tüüirua, anajüsü atümaa.

Pedro nümaa Juan, müliashii atümawaa sünainjee aküjaa nüchiki Jesús

17 Niasa'a chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana namaa napüshua'a na nümaajanakana, na sümaajanakana tü kanüliakat saduceo, a'ürülaja'alaasü naa'inrua sünainjee saapaayaa sümüin wayuu tü nekirajakat anain na Aluwataaushikana.
18 Nata'ütkalaka naya sünain ne'itaain sulu'u tü püreesaapülekat.
19 Niasa'a wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai, neerutkalaka sa'wai tü so'ukot tü püreesaapülekat. Nujuittitkalaka naya sünain nümüin namüin:
20 “Ju'unapa cha'aya sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa jüküjaiwa sümüin tü wayuukalüirua süchikü süpüshua'a tü akuaippaa jeket süpülajatkat wayuu, tü nünainjeejatkat Jesús”.
21 Maja'a aka sümünüin namüin, ekerotshii naya ja'yuumüin, watta'aja'a maalü, sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa sünain ekirajaa tü wayuukalüirua.

Yaashii napüshua'a na laülaayuukana sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín, akotchojoonüin nütüma chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana otta na nümaajanakana. Naluwataakalaka sulu'umüin tü püreesaapülekat süpüla nasaajünüinjanain na Aluwataaushikana.

22 Shiasa'a nantapa na waariakana sulu'umüin tü püreesaapülekat, nnojoliishii naya napüla sulu'u. Nale'eja'alaakalaka nachukua'a sünain aküjaa.

23 Müshii naya: “Tü püreesaapülekat, ayatsia süttüin wapüla sünain anashantain ma'i süsürülia maa aka paala. Ayatshi'iya na waariakana wapüla sha'washawalüin so'ulu'u. Shiasa'a wekerotpa, nnojotsü wayuu sulu'u wapüla”.

24 Shiasa'a naapapa tüü, chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, chi sülaülashikai suwaariase tü a'waajüleekat Maleiwa otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana, “¿Kasaseetkajasa'a wayuu mapeena tüü?”, maa'ain müshii naya.

25 Je nüntakalaka wanaa sümaa tia wane wayuu, chi anii aküjaichin nachikü namüin. Müshi nia: “Na wayuu jüpüreesajakana aliikainka, chayülii sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa ekiraja'attaain tü wayuukalüirua sulujutkat tü pueulokat”.

26 Shiasa'a nu'unakalaka chi sülaülashikai waaria sümaa tü waariakalüirua sünain asaajawaa naya. Sünain nasaajüin naya, nnojoishii jamajüin natüma süka mmolojüin naya seema a'ina'annaa süka ipa sütüma tü wayuukalüirua.

27 Je nantitpa naya, antinnüshii namülatu'umüin na laülaayuu sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. Nümakalaka chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana namüin:

28 —Aashin wapülajayaain juulia ayatüinjanain jia aashajaain süchikü türa anülieekat. Joolu'u shialeeitpa'a ne'e joutka sainküin Jerusalén, tü jikirajakat anain. Je sünainmüin tüü, jo'oteein waa'u tü nu'utünüin aa'in chi wayuukai jaashajaakai achikü.

29 Nüsouktakalaka Pedro otta na waneeinnua Aluwataaushikana. Müshii naya:

—Alana'aleesüja'a sünain niainjachin woonooin amaa anüikü Maleiwakai suuliale'eya sünüikü wayuu.

30 Chi Maleiwakai, Namaleiwasekai na watuushikana, nüso'ire'era aa'inchi Jesús süchikijee ouktaa, chi anii ju'utirüinkain aa'in süka jükacherirüin sünain wane kuruusa.

31 Je nia, nütüma Maleiwakai, niyalere'ennüin süpüla chainjachin joyotüin nikialu'ujee süpüla kojutüinjachin sütüma wayuu. Je ni'itaain nia sulu'u shikiipü'üjanain otta o'tte'erülin wayuu süpüla eeinjatüin süpüla shiyaawajaainjatüin tü nuu'uliwo'ukalüirua Israel suulia saainjala nütüma süpüla motüinjatüin naa'in Maleiwa saainjala.

32 Wayakana, watüjaa aa'ut süpüshua'a tüü sünain shiimain süka we'rajüin sukua. Müsüjase'e waküjain süchikü wayakana maja'a aka chi Naa'inkai Maleiwa sünain nii'iyatüin shia wakajee, chi naapakai Maleiwa sümüin wayuu eekai jüüjüüin nümüin.

33 Nayasa'a na laülaayuukana sütüma naapüin tüü, aashichijaashii naya noo'omüin na Aluwataaushikana. No'uteekalaka naa'inrua.

34 Je yala na'aka na laülaayuukana, eejachi wane wayuu kanüliashi Gamaliel, no'uluku napüshi na judío kanüliakana fariseo. Otta nia, wane wayuu ekirajüi sünain tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwakai sulu'u kojutüin ma'i nia sümüin tü wayuukalüirua. Niasa'a niakai,

nütamataakalaka sünain nüchuntüin süpüla nayu'nnajanain paala na Aluwataaushikana süpüla naashajaainjachin.

35 Müshi nia:

—Wayuuinnuaa, nuu'uliwo'ukana Israel, jalia ne'e jiaje'e. Anasü müleka jütüjaale ma'i saa'u tü kasa jaa'inreekat naka na wayuukana.

36 Süka jamüin, paala süpülapünaa ka'ikalüirua tüü, nu'ttotooloin Teudas sünain aküjaa süchikü laülawaa saa'u wayuu. Je nünainmüin, ekerotsü maa aka 400 wayuu. O'utüna aa'inchi nia, je tü nümaajatkalüirua, a'walakajaasü, sümotoloo sümakalaka tü kasa naa'inrakat.

37 Je mapa süchikije'eyaa, mataaja'a Judas, chi Galileaje'ewaikai, su'unnaa süka'iya süshaja'annüin sünülia tü wayuukalüirua süpüshua'a. Kojuyataaja'a wayuu nümaajana chiija'a. Ouktataaja'a chiija'a, mataaja'a aka a'walakajaataasüja'aya tü nümaajatkalüirua, sümotoloo sümakalaka süpüshua'a tü kasa naa'inrakat paala.

38 Tamüinjatkalaka wane kasa jümüin: Kettee na wayuukana. Nnojo jipettüin naya. Müleka sünainjeejatüle ne'e wayuu tü jülüjakat naa'in naa'inreein otta tü na'yataakat anain, aja'laja'alaajeerü ne'e.

39 Akaajasa'a müleka nünainjeejatüle shia Maleiwa, nnojoloja'a süpüla jiyunküinjatüin jujuichajüin shia. Jalia ne'e jia, jütka'alaa nümaa Maleiwakai.

40 Naapaakalaka süchikü tü nümakat namüin. Neenajitkalaka na Aluwataaushikana nachukua'a. Süchikijee na'yaajirüin naya, namüshii naya sünain nnojoliinjanain ayatüin sünain aashajawaa nüchikü Jesús. Je najütakalaka nachikü.

41 Na Aluwataaushikana, ojuittüshii nama'anajee na laülaayuukana sünain talatüin ma'i naa'in. Mayaainje'e müliain ma'i naa'in sünainjee tü aküjaakat nüchikü Jesús, natüjaa aa'uchi Maleiwakai sünain talatüin namaa sünainjee tü naa'inrakat.

42 Je meinshi, sulu'upünaa tü a'waajüleekat Maleiwa otta sulu'upünaa nepia na anoujashiikana, ayatshii waneepia sünain ekirajaa otta aküjaa nüchikü Jesús, chi Nüneekajalakai Maleiwa.

6

Aneekünüshii akaratshishii wayuu süpüla wane a'yatawaa sünain akaalinjaa na Aluwataaushikana

1 Je so'u tia ka'ikalüirua, maa aka sükojuyalaain ma'i tü anoujasükalüirua, ako'omüinraasü tü wayuu müliasükalüirua aapünawaikat amüin tü kasa cho'ujaakat sümüin. Je tü aashajaasükalüirua pütchi griego, ayoojooshii naya soo'omüin tü waneeirua aashajaasükalüirua pütchi hebreo, saalinjee nnojolüin süsülajünawalin amüin tü neiyeyuusekat eekai ouktüin su'wayuuse maa aka süsülajünawalin amüin tü waneeirua aashajaasükalüirua hebreo.

2 Je na polookana piammüin Aluwataaushikana, nokotchojooin tü anoujasükalüirua süpüshua'a sünain namüin sümüin: “Suulia woo'ula'alaain suulia aküjaa nünüiki Maleiwakai, nnojotsü süpüla ayateein wajapulu'uin tü ottonojookat sümüin wayuu müliasü.

3 Shia anaka, wawalayuwaa, müleka jüneeküle ja'akajee wane akaratshishii tooloyuu eekai ji'rüin sünain pansaain nakuaippa je sünain katsüin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'uirua je eekai nayaawatüin saa'u sükuaippa wane kasa süpüla walate'erüinjatüin najapulu'umüin tü a'yatawaakat, tü ottonojookat kasa sümüin wayuu müliasü.

4 Je sükajee tia, wayakana, ayateena sünain wa'yataain waneepia sünain
aashajawaa nümaa Maleiwakai je sünain aküjaa nünüikü waneepia
sümüin wayuu”.
5 Je tü anoujasükalüirua süpüshua'a, saapaain tü namakat sümüin.
Je süneekakalaka joo Esteban, wane wayuu kanoulashantashi sünain
katsüin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u. Oo'ulaka na na'atakanainnua,
nia Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, oo'ulaka Nicolás. Je
Nicolás, cheje'ewai nia sulu'u tü pueulokat Antioquía, ekerotshi paala
sünainmüin tü akuaippaa nakuaippakat na judíokana nümüin chi Malei-
wakai.
6 Je nantinnakalaka joo na wayuukana nanainmüin na
Aluwataaushikana. Je na Aluwataaushikana, aashajaashii joo naa'uirua
nümüin Maleiwakai sünain ne'itaain najapü naa'u shiyaawase ne'itaain
najapulu'u tü na'yataainjatkat anain.
7 Eesü kojuya wayuu aapaakat nünüikü Maleiwakai. Ako'omüinraashii
ma'i na anoujashiikana nünain Jesucristo cha'aya Jerusalén. Je eesü kojuya
no'uluku na sacerdote judíokana eekai naapaain tü anoujaakat.

Esteban, sa'alainpalashi wane wayuuirua

8 Je Esteban, anashi ma'i Maleiwakai nümüin otta naapüin
pülaa nümüin. Naainjakalaka Esteban watta saalin kasa sa'aka tü
wayuukalüirua, kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa otta tü
kasa nii'iyatakat aka nüpülain.
9 Nayasa'a wane wayuuinnua sulujuna wane ekirajülee tü
judíokalüirua, tü kanüliakat “Ekirajülee na Piuuna Ajütüüshikana
Achikü”, namaa wane wayuuinnua sulu'ujeejana tü pueulokalüirua
Cirene otta Alejandría otta waneeinnua sulu'ujeejana tü mmakalüirua
Cilicia otta Asia, aa'ayajiraashii nümaa Esteban.
10 Akatsa'a isain nachikü eejiraainjanain naya nümaa Esteban süka
nütüjain ma'i noulia sükajee nükaalinjain nia chi Naa'inkai Maleiwa.
11 Shiasa'a naainjala, nayalajakalaka wane wayuuirua süpüla
süküjainjatüin sa'alain sünain mojuyaain nünüiki Esteban sütüma,
nüliajatü Moisés otta Maleiwakai.
12 Je nakajee na yaloushikana, nashüküjakalaka noo'omüin Esteban tü
wayuukalüirua, na laülaayuushiikana naa'u na judíokana otta na kar-
alouktamaajanakana. Nayasa'a naainnua, nashutakalaka naa'u Esteban
sünain nasirüle'einya nia otta nantirüin nia nama'anamüin na laülaayuu
sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín.
13 Nantitkalaka wane wayuuiruaya mojuyaakat o'upala naashin,
nünüikü Esteban. Müshii naya:
—Wayuukai chii, meemerüinsai sünain mojuu anüikü süliajatü tü
miichi akataluushikat nütüma Maleiwa süpüla a'waajiaa nia otta süliajatü
tü nuluwataakat anain Maleiwa, tü nüshajakat paala Moisés sümüin
wayuu.
14 Waapüin nünüikü sünain yootüin nia süchikü sünain
nujuichajüinjatüin Jesús, chi Nazaretje'ewaikai, tü a'waajüleekat
otta sünain nu'wanajaainjatüin tü akuaippaa ni'itaakat paala Moisés
wapüleerua.
15 Nayasa'a na laülaayuukana otta napüshua'a na eejanakana joy-
ojoyolüin, sünain nananajataain Esteban, ne'rakalaka sünain ja'yain
nu'upünaautejee eein Maleiwakai nümaa, süka mataalain aka nu'upünaa
wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai.

7

Nünüiki Esteban shi'ipajee tü alawaa münakat nüchiki

1 Niasa'a chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, nümakalaka nümüin Esteban:

—¿Shiimainjasa'aya tü münakat tamüin püchikü?

2 Nüsouktakalaka Esteban:

—Wa'lemüinyuu otta jiakana taatakanainnuaa, jaapaja tü tamüinjatkat jümüin. Paala nümaiwa, chi Maleiwa anashantashikai ma'i, ee'iyataashi nümüin chi watuushikai Abraham. Ee'iyataashi nia nümüin chaiwa'aya nia kepiain sulu'u tü mmakat Mesopotamia, nnojoliwa'aya nu'unüin sulu'umüin tü pueulokat Harán süpüla kepiaa sulu'u.

3 Müshi nia nümüin: “Pu'una sulu'ujee tü puumainkat otta nama'anajee na kasakana pünain. Pu'una sulu'umüin tü mma tee'iyateetkat pümüin”.

4 Niasa'a Abraham, nujuittakalaka sulu'ujee tü mmakat Caldea, o'unüin nia kepiain sulu'umüin tü pueulokat Harán. Je yala mapa, ouktakalaka chi nüshikai. Niasa'a Maleiwakai nümüin Abraham, nüntitkalaka nia sulu'ujee tia mmakat sulu'umüin tü mma anuu kalu'uin waya maa'ulu yaa.

5 Akaisa nnojolin naapüin amüin nia mma jo'uuchonyaakaije'e süpüla nuumainyüü, shiasa pansaain nünüikü nümüin sünain naapüttateerüin shia nümüin süpüla shiainjatüin nüpünalain napüla na nüikeyuukana, mayaainje'e machoin nia so'u ka'ikat tia.

6 “Otta nümüshi nia Maleiwakai sünain kepiainjatüin tü nuu'uliwo'ukat sulu'u mma naata koumainshi, sa'aka wayuu naata noulia, otta sünain shipiuunaseinjanain naya sümaa müliainjatüin ma'i naa'in atümaa so'u 400 juya.

7 Nümaleeshia nia Maleiwakai sünain süsalainjatüin nütüma tü wayuukalüirua kepiuunaseetkat nayairua, otta sünain nojuitteenain süchikijee süpüla naa'inrüinjatüin kasa nümüin Maleiwakai sulu'u tü mmakat, tü kasa kojutkat aka nia natüma.

8 “Je sünain ni'itaain Maleiwakai wane pütchi nüpüla Abraham otta na nüikeyuukana sünain naa'inrüinjatüin kasa anasü namüin, ni'itaain wane akuaippaa napüleerua, shiyaawase naapaain tü pütchikat, shia tü shi'yotoonüinjatüin süpüshi nata na tooloyuukana. Müshijese'e ni'yotooin Abraham nüta Isaac, chi nüchonkai, nikeraajapa tü mekiisatkat ka'i süchikijee jemelin nia. Maja'a aka nütüma Isaac nümüin Jacob, chi nüchonkai, otta Jacob namüin na polookana piammüin nüchooin, na wekiishiikana sujuittakana anainjee tü polookat piammüin shi'ipapa'a nuu'uliwo'u Israel.

9 “Shiasa'a naainjala na nüchooinkana Jacob, na watuushinuukana, sütümajee na'ürülaain noo'omüin José chi nawalakai, noikkakalaka nia süpüla amaanaa chamüin sulu'umüin tü mmakat Egipto. Je Maleiwakai, eejachi nia nümaa José.

10 Niyu'lüin nia suulia nümüliala otta naapa amüinchi nia atüjaa. Otta nia, anajüshi José nütüma no'ulu'u chi Faraónkai aluwataashikai sulu'u tü mmakat Egipto, chi anii e'itaain José na'ato'ujee süpüla aluwatawaa wanaa nümaa sulu'u tü mmakat Egipto otta ni'itaain najapulu'u tü kasa eekat nipialu'u.

11 “Ee müsüja'a mapa sulu'upünaa süpüshua'a tü mmakat Egipto otta sulu'upünaa süpüshua'a tü mmakat Canaán jamü sümaa müliaa. Je na watuushinuukana, nnojotsü kasain eein nama'ana nekajatkat.

12 Shiasa'a naapapa süchikü Jacob sünain eein eküülü sulu'u Egipto,
nüjütakalaka chamüin na nüchooinkana süpüla ayalajaa eküülü
sulu'ujee Egipto. Shiayülaja'a ne'e palajatkat nakua tüü chamüin.
13 Sümaa tü chiiruajatkat nakua, aküjiraashi José nüchikü namüin na
nuwalayuukana sünain niain nia chi nawalakai. Je sükajee tia, nütüjaa
aa'ulu chi Faraónkai sünain jaralüin kapüshin José.
14 Je mapa süchikijee, José, nüsaajitkalaka Jacob, chi nüshikai, na-
maa na nüpüshikana süpüla nantinnajanain Egiptomüin. Eeshii naya
napüshua'a akaratshi nekii ja'ralimüin wayuu.
15 Je sükajee tia, o'unüshi Jacob kepiain Egiptomüin. Ouktüshi
yalaja'aya. Mataaja'a na nüchooinkana, na watuushinuukana, ouktüshii
yala'aya.
16 Je mapa, e'ikünüshii naya sulu'umüin tü mmakat Siquem.
Ojoitünüshii naya yala sulu'u tü amuuyuu niyalajakat paala Abraham
süka neerü noulia na nüchooinkana Hamor cha'aya Siquem.

17 “Je sülü'ütpa süpüla shikeraajüin tü nümakat Maleiwakai paala
nümüin Abraham süka wane nünüikü pansaasü, oko'omüinraasü ma'i tü
nuu'uliwo'ukat Israel cha'aya sulu'u Egipto.
18 Je so'u tia ka'ikalüirua, o'ttüshi süpüla aluwatawaa sulu'u Egipto
wane laülaa jekechi. Je chii, nnojoishi antüin naa'u José, nnojoikalaka
ni'nnaajünüin José nütüma.
19 Shiasa'a naainjala laülaashikai chii, nüpümüinjakalaka naa'in na
watuushinuukana sünain müliaatajüin naa'inrua nütüma. Nüsitshii naya
sünain noo'ulaainjatüin anouipa'a tü nachooinkat eekai jo'uuin sünain
tooloyuuin süpüla ouktajatüin shiairua suulia wainmaawajüin naya.

20 “Je su'unnaa ma'i tia, jemeishi Moisés. Otta nia, anashi ma'i no'ulu'u
Maleiwakai. Eeshi Moisés nama'ana na kachoinkana nia so'u apünüin
kashi.
21 Noo'ulaapa nia anouipa'a na kachoinkana sütümajee tü naa'inrakat
chi Faraónkai, chi laülaashikai sulu'u Egipto, süntakalaka nünain tü
nüchonkat. Je tüü, shipijakalaka nia maa aka naa'in wane eekai süchoin
ma'i.
22 Je Moisés, ekirajünüshi sünain sütüjüin tü wayuu sulujutkat tü
mmakat Egipto, wayuukalaka nia yalayatshi ma'i sümaa nünüikü otta
sünain tü ni'yataainkat.

23 “Shiasa'a süntapa nuuyase Moisés sünainmüin tü pienchikat shikii
juya, süntakalaka o'una'iree nümüin nama'anamüin na nüpüshikana, na
nuu'uliwo'ukana Israel wanaa nümaa. Je nu'unakalaka.
24 Je wanaa sümaa yaain nia na'aka, ni'rüin müliaatajüin wane
no'uluku nayakana nütüma wane Egiptoje'ewai, nuwataakalaka naalin
süpüla pasalaainjachin nia nütüma. Nu'utakalaka naa'in chi wayuukai
nüsalajee.
25 Tü jülüjakat naa'in Moisés, nayaawatüinjatüyaa aa'u na nüpüshikana
naajüin sünain niain nayu'laainjachin akajee nütüma Maleiwakai Egipto-
jee. Nnojotkalajasa nayaawatüin aa'u shia.

26 “Shiasa'a waneemüin ka'ikat, eejanakalaka piamashii no'uluku
nayakana, na nuu'uliwo'ukana Israel, atka'alaain nüpüla.
Nüchiajaakalaka naya sünain nümüin namüin: ‘Wa'lemüinyuwaa,
¿jamüshiikai jia müliaatajiraakalaka jaa'in jütüma? Aashin jiajiraayaain
ne'e’.

27 Niasa'a chi müliaatajüshikai atüma naa'in chi wanee, nüjünaakalaka
nüchikü Moisés sünain nümüin nümüin: ‘¿Jaraisa'a joo ke'inaajalaka pia
süpüla aluwatawaa waa'u otta süpüla ekeraajaa wakuaippa?
28 ¿Pu'uteetaale aa'in joo taya, maa aka pu'utüin naa'in so'ukalinka chi
wayuu Egiptoje'ewaikai?’.
29 Niasa'a Moisés, wanaa sümaa nütüjaain saa'u tü nüchikükat sünain
su'walakajaain sainküin wayuu, nu'luwataakalaka yalejee. O'unüshi nia
wattamüin sulu'umüin tü mmakat Madián. Je yala, kepiashi nia sa'aka
wayuu naata nuulia, sulu'u naata koumainshi, eejachire nia kachooin
piamashii wayuu tooloyuu.
30 “Sülatapa pienchi shikii juya süchikijee tü alatakat paala, ee'iyataashi
wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai nümüin Moisés cha'aya isas-
hiipa'a eekai tü uuchi kanüliakat Sinaí. Ee'iyataashi nia nümüin sa'aka
nuchuwala wane wunu'u chuwatshi ma'i.
31 Niasa'a Moisés, aponojoosü naa'in sütüma tü kasa ni'rakat. Shi-
asa'a wanaa sümaa nürütkaainjachin süpüla nünalüinjatüin shia
süma'anamüin, naapakalaka nünüikü chi Maleiwakai sa'akajee tü
ni'rakat. Müsü nümüin:
32 ‘Taya chi Namaleiwasekai na putuushikanainnua. Taya
Nümaleiwasekai Abraham, Isaac otta Jacob’. Niasa'a Moisés,
kutkutta'atshi ne'e sütüma mmoluu. Nnojoire'eja'a niirakaweeyaain
nümüin chi Maleiwakai.
33 Je nümakalaka chi Maleiwakai nümüin: ‘¡Paakajaa püsapaatse
su'uyaawa kojutüin taya pütüma! Süka jamüin, tü mma eere pia
sha'watüin, pülasü süka aniin taya sulu'u.
34 Te'rüin waneepia tü namülialakat na tapüshikana chakana sulu'u
tü mmakat Egipto. Taapüin waneepia na'letüinya. Ashakatüshijese'e
taya süpüla tayu'lüinjanain naya chejee. Je joolu'u, jalaichi tamüin
taluwataaiwa pia Egiptomüin’.”
35 Ayatshia Esteban sünain aashajawaa sümüin tü laülaayuukalüirua:
—Moiséskai chii, chi anii najütaainka amaa paala sünain namüin
nümüin: “¿Jaraisa'a joo ke'inaajalaka pia süpüla aluwatawaa waa'u otta
süpüla ekeraajaa wakuaippa?”, nia neenajaka Maleiwakai nükajee wane
aapiee sa'akapünaa nuchuwala wane wunu'u chuwatshi ma'i. Neenajüin
süpüla nuluwatawaa Egiptomüin sünain laülawaa naa'u otta sünain
ayu'laa naya Egiptojee sa'akajee namüliala.
36 Chiiyaalai, nia ayu'tka naya süchikijee naa'inrüin watta saalin kasa,
tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa otta tü kasa nii'iyatakat
akajee nüpülain. Naa'inrüin tüü cha'aya sulu'u tü mmakat Egipto, cha'aya
eekai tü palaa kanüliakat Palaa Ishosü otta so'u pienchi shikii juya
eepünaajanale naya waraittüin sainküinpünaa tü isashiikat.
37 “Moiséskai chii, nia chi makai namüin na watuushinuukana: ‘Malei-
wakai, chi Jümaleiwasekai, ni'itaajeechi ja'akajee jiakana wane wayuu
nünüikimaajachinjachi jümüin maa aka ni'itaain taya joolu'u. Joonoo
sümaa süpüshua'a tü nümüinjatkat jümüin’.
38 Moiséskai chii, nia eejachika namaa na watuushinuukana sünain
jutkataa cha'aya isashiipa'a eekai tü uuchi kanüliakat Sinaí. Nia
aashajaanaka amaa palajana so'u ka'ikat tia, nütüma chi aapiee
nüma'anajeejachikai Maleiwa, nüntiraakat o'u nümaa saa'u tü
uuchikat. Je yalejee, nüshakatapa, nüküjainjatüin shia sümüin tü
wayuukalüirua. Nia aapünaka amüin tü nünüikükat Maleiwa nütüma
süpüla nülatirüinjatüin shia wamüin süpüla katüinjatüin wo'u sütüma.

39 “Akatsa'a nnojolüin jüüjüweein na watuushinuukana nümüin, nay-
ouktajaa amaachi ma'i nia. Ale'ejaweesü ma'i naa'in nachukua'a Egip-
tomüin.
40 Süka kama'ain Moisés saa'u tü uuchikat, müshii naya nümüin
Aarón: ‘Paainja wamüin wane su'uyaakua kasa süpüla wamaleiwasee,
tü o'unirajatkat waya. Süka jamüin, chi Moisés ayu'tkai waya Egiptojee,
nnojotsü watüjaa aa'u kasain alatüin nümüin’.
41 Je naainjakalaka su'uyaakua paa'a süpüla namaleiwaseyawaa.
No'utakalaka saa'in mürüt süpüla naapüin sümüin, na'waajia shia.
Emi'ijaashii naya saa'u tü kasa naainjakat.
42 Je sütümajee tüü, ayakalaashi Maleiwakai noulia. Niyüülajüin naya
sünain na'waajüin tü jolotsükalüirua süpüla ne'rüinjatüin tü müliaa
saapeetkat namüin. Müshi'isa Maleiwakai sulu'u tü karaloukta kalu'ukat
tü nashajakat na nünüikimaajanakana:
‘Jiakana nuu'uliwo'ukana Israel, wanaa sümaa chajanainkain jia
waraittüin pienchi shikii juya sainküinpünaa tü isashiikat,
¿ju'uta aa'inrü mürüt tamüin otta ju'waajüinka taya?
43 Mataasükai shiakai jülü'üjaakuu jümüin tü miichi ju'waajiakat chi
jümaleiwaseyaa kanüliakai Moloc
otta nu'uyaakua chi jolotshi jümaleiwaseyaashikai, chi jolotshi
kanüliakai Refán,
na anaa jaainjüin süpüla ju'waajaa.
Sünainjee tia, tajuittireena jia sulu'ujee juumain,
je tajünaweena jia chejeeru'u sünain tü pueulokat Babilonia’,
nümakalaka Maleiwakai namüin.
44 “Chaiwa'aya na watuushikana sainküinpünaa tü isashiikat, Moisés,
naainjirüin naya wane miichi na'waajiainjatü Maleiwakai. Naainjain shia
sulu'u tü sükuaippa nii'iyatakat Maleiwakai nümüin Moisés shiainjatüin
saainjiain. Je yala sulu'u, nanaajaain tü ipa ashajünakat anain paala tü
pütchi e'itaanakat nütüma Maleiwakai napüla. Nalü'üjaakuu namüsü tü
miichikat eepünaale naya cha'aya sainküin tü isashiikat.
45 Ouktapa naya yala isashiipa'a, apütünüsü tü miichikat napüla
na nachooinkana. Je nalü'üjüin shia namaa nekerotpa nümaa Josué
sulu'umüin tü mma nasünaakat suulia tü wane wayuukalüirua, na anaa
niipiijaain Maleiwakai napüleerua. Je tü miichikat, ayatsia nama'ana
sünainmüinre'eya nüka'iya David.
46 “Chi laülaashikai David, anashiishi nümüin Maleiwakai. Je nia,
nüchuntüinyaaje'e nümüin Maleiwakai niainjachin niakai aainjüin wane
miichi nümüin eekai jimatüinjatüin, süpüla a'waajiaa Maleiwakai, chi
Nümaleiwasekai chi watuushikai Jacob.
47 Niakaijasa akumajirirüin shia Salomón, chi nüchonka'iya ne'e David.
Tü miichikat, shia wane miichi miyo'u aainjuushi süka ipa.
48 Shiajasa nnojolinja'a kepiain chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i sulu'u mi-
ichi saainjanain wayuu. Maa aka nümakat Maleiwakai nuwaralu'upünaa
chi nünüikimaajachikai:
49 ‘Tü sirumakat shia teinaseka süpüla aluwatawaa
otta tü mmakat shia süpülajanaka'aya too'ui.
¿Kasa wayuu miichi tü jaainjeetkat tapüla?’, müshi Maleiwakai.
‘¿Jaraleerü miichi tia teemeraainjatkat alu'u
50 sünain tayain kaainjanain tü kasakat süpüshua'a?’ ”
51 Ayatshia Esteban sünain aashajawaa sümüin tü laülaayuukalüirua:
—Otta jiakana, wayuu iche aa'inchii jia. Müshiijese'e saa'in wayuu
manoulasat süka nnojolüin jaa'a jümüin sümüin nünüikü Maleiwa otta

nnojolüin joonooin sümaa. Jiyouktüin tü naa'inreekat chi Naa'inkai Maleiwa. Müshi'iya aka ne'e jia naa'in na jutuushinuukanainnua paala sümaiwa.
52 Nnojoishi eeichin wane na'akajee na nünüikimaajanakana Maleiwa eekai nnojolin müliain natüma na jutuushikana. No'uta aa'inna na eekai nakújain süpülainpüshi nüntüin chi Nüchepchiakai Maleiwa, chi aa'inrakai nümüin waneepia tü nüchekakat, chi anii jaapüinkain ekii sünain ju'utirüin naa'in.
53 Mayaainje'e saapuushin jümüin nakajee na aapieekana tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai, nnojotsü kasajatüyaain jümüin.

O'utüna aa'inchi Esteban

54 Shiasa'a naapapa tü nümakat Esteban namüin, üttüsü ma'i naa'in otta jashichishii ma'i naya nümüin.
55 Je Esteban, sütüma niain katsüin chi Naa'inkai Maleiwa naa'u otta sünain chain chüntüin no'u iipünaamüin, ni'rakalaka chi Maleiwakai sünain anashantain ma'i nia otta Jesús sha'watüin nikialu'ujee Maleiwakai.
56 Nümakalaka namüin na wayuukana:
—¡Jiirakaa! Te'rüin jutatüin tü sirumakat otta chi Shipayakai Wayuu sha'watüin nikialu'ujee Maleiwa sünain laülawaa na'ato'ujee.
57 Nayasa'a nayakana, mache'eyaakalaka naya suulia tü nümakat namüin. Sünain na'waatüin, nawanaajaakalaka noo'omüin Esteban sünain nasaapünaajaain nümaa.
58 Nayu'tkalaka nia anooipa'amüin suulia tü pueulokat eere nia na'ina'alüin süka ipa. Je na wayuu aküjashiikana ma'i nüchikü, naakajaain nashe'in süpüla na'ina'alüin nia, yaakalaka shia napütüin nüpüla wane jima'ai kanüliashi Saulo.
59 Je Esteban sünain yaain nü'ina'annüin süka ipa, aashajaashi nümüin Jesús. Müshi nia: “Senyotkalee Jesús, paapaa taa'in”.
60 Nujutuukalaka süka nüsapain mmolu'u sünain nu'waatüin emetut: “Senyotkalee, nnojo kachipünaain paa'in namüin na wayuukana tü naa'inrakat taka”. Je süchikijee nümüin tüü, ouktakalaka nia.

8

Müliaatajüshii na anoujashiikana atümaa je a'walakajaashii naya

1 Je eejaittaala Saulo sünain “Anashi müleka nu'utünüle aa'in” sünain maa nümüin Esteban. Je so'uya ne'e ka'ikat tia, saa'innakalaka wane müliaatajaa aa'in namüin na anoujashiikana chajanakana Jerusalén natüma na judío manoujainsaliikana. Na'walakajaakalaka joo napüshua'ale'eya shi'ipa tü mmakat Judea otta Samaria. Naya'ala ne'e apüta'alaaka, na Aluwataaushikana cha'aya Jerusalén.
2 Je wane wayuuinnua keisalajüshii sümüin nakuaippa nu'upala Maleiwakai, nojoitüin joo Esteban sünain wattain saalin ne'ira nüchiirua.
3 Yaakaijasa'a Saulo sümaa naja'laje'ereein ma'i na anoujashiikana. Ekerojotaashi nia sulu'u nepia wane'ewai nakua sünain najaraijüin naya sulu'ujee süpüla nüpüreesajirüinjanain naya, maa aka tooloyuu otta jieyuu.

Eeshii na wayuu eekai naapaain tü nüchikükat Jesús cha'aya Samaria

4 Nayasa'a na a'walakajaakana paala, aküjashii naya tü pütchi nüchikümaajatkat Jesús eepünaaleje naya.

5 O'unaka'iya Felipe chai nukua sulu'umüin tü pueulo miyo'usükat sulu'u
Samaria, je yala nüküja achikichi chi Cristokai sümüin tü wayuukalüirua.
6 Je na wayuukana, naapajapa tü nümakat Felipe namüin otta ne'rapa tü
kasa naa'inrakat Felipe nütüma Maleiwakai, tü kasa nütüjakat apüleerua
Maleiwa nümüiwa, tü nii'iyatakat aka nüpülain, kache'ejüshii ma'i naya
napüshua'a süpüla tü naashajaakat achikü namaa.
7 Eesü kojuya wayuu kale'eru'usü yolujaa, ayu'laasü shia nale'eru'ujee.
Ayu'laajüsü sünain kookotajüin. Otta eesü kojuya wayuu anakat nütüma,
türa eekai ouktüin süsa'a sümaa türa eekai masa'ain.
8 Eekalaka ma'i saa'in wane miyo'u talataa sulu'u tia pueulokat.

9 Je yala eeshi wane wayuu kanüliashi Simón. Je nia, wane wayuu
ouutshi, chajachijese'e nia sulu'u tia pueulokat sünain na'alainpalajüin tü
wayuukalüirua chajatkat sulu'u Samaria. Je sümüin tü wayuukalüirua,
a'waataashi ma'i nia nulu'ujiraa sünain nülanaain suulia tü waneeirua
wayuukalüirua naashin.
10 Napüshua'ale'eya na wayuukana, makat aka wayuu eekai müliain
nanainmüinre'eya na wayuu eekai anapülin, kache'ejüshii ma'i süpüla
tü nümakat namüin. Otta majataashii naya nümüin: “Nia'a chii, chi
‘Nüpülainmaajachi Maleiwa’ münakai”.
11 Oonooshii naya sümaa tü nümakat namüin süka kakaliainain naya
sünain na'alainpalakuu nümüin naya süka tü kasa naa'inrakat süka tü
outsüü eekat nüma'ana.

12 Shiasa'a wanaa sümaa nanoujain nümüin Felipe tü pütchi anasükat
nüküjakat namüin süchikü tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa
otta nüchikü chi wayuukai kanüliakai Jesucristo, nawoutisaajitkalaka,
makana aka wayuu tooloyuu otta wayuu jieyuu.
13 Otta anoujashi chi Simónka'iya sümaa nuwoutisaajirale'einya.
Je süchikijee, nümaakuu nümüshi joo nia Felipe eepünaale nia,
ainku'uwaisejese'e ma'i naa'in eepünaale ni'rüin Felipe sünain naa'inrüin
tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü nii'iyatakat aka
nüpülain.

14 Nayasa'a na Aluwataaushikana chajanakana Jerusalén, naapapa
nachikü na wayuu chajanakana Samaria sünain nanoujain sünain tü
nünüikükat chi Maleiwakai, najütüin Pedro nümaa Juan chamüin
nanainmüin.
15 Nantapa chamüin, aashajaashii naya nümaa chi Maleiwakai naa'u
na anoujashiikana süpüla nüntajachin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin
naa'in wane'ewai nakua,
16 süka mantüinyüli'inya nia sulu'umüin naa'inrua. Shia eeka ne'e,
woutiisain naya saa'u nünülia chi Senyotkai Jesús.
17 Je Pedro nümaa Juan, ne'itaakalaka najapü naa'uirua shiyaawase
nachuntüin süpüla nikerolüinjachin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin
naa'inrua na wayuukana. Nikerotkalaja'ayaka sulu'umüin naa'inrua.

18 Ni'rapa Simón sünain nikerolüin chi Naa'inkai Maleiwa
sulu'umüin naa'inrua na anoujashiikana sükajee ne'itaain najapü na
Aluwataaushikana naa'uirua, nüküjakalaka süchikü neerü namüin
19 sünain nümüin:

—Iche'era tamüin türa pülaa jüma'anakat tama'anaiwa wanaa jümaa
süpüla nikerolüinjachi'inya chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'inrua
na wayuu eekai te'itaain tajapü naa'uirua, maa aka jütüma.

20 Nümakalaka Pedro nümüin:

—¡Amülouijiraa pümata nümaa Yolujaakai sümaa tü pünneetsekat saa'u suwataain pikiiru'umüin piyalajeein tü kasa nüsülajakat Maleiwakai wamüin, tü wainkakat aka waa'inrüin kasa eekai müin aka tüü!

21 Nnojoishi pia eeinjachin apashii sünain tü a'yatawaakat süka wayuuin pia nnojoishi pansaain aa'in nu'upala chi Maleiwakai.

22 Puu'ulaa suulia türa paainjalakat otta puchunta nümüin chi Maleiwakai kama'ache mototoojeerüle naa'in pümüin saashajaala paa'in.

23 Te'rüin tü pükuaippakat sünain ayatüin sünain mojuin ma'i shia. Nülerajüin ma'i chi Maleiwakai akuaippaa eekai müin aka türa. Piakai, müshi isakai püchikü sünain puu'ulaain suulia paainjala.

24 Niasa'a Simón, nümakalaka:

—Jaashajaa jiakana nümaa chi Maleiwakai taa'u suulia sülanüin tamüin tü kasa mojusü jümakat tamüin.

25 Je mapa Pedro nümaa Juan, süchikijee naküjain süchikü tü kasa ne'rakat namaaiwa'aya Jesús otta naküjain nünüikü chi Maleiwakai, ale'ejüshii naya Jerusalénmüin nachukua'a. Je nakua'ata, naküja achiküt tü pütchi anasükat nüchikü Jesús chi O'tte'erüikai sulu'upünaa wainma pueulochen sulu'u tü mmakat Samaria.

Felipe nümaa chi wayuu cheje'ewaikai Etiopía

26 Shiasa'a mapa, süchikijee tüü, nümakalaka wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai nümüin Felipe: “¡Pümayawaata! Pu'una uuchimüin pukua sulu'upünaa süpüna Jerusalén chawatkat sünainmüin tü pueulokat Gaza, tü wopu alatakat eere maa'inyatuulin mmakat”.

27 Amayawaaja'a nümüin Felipe. O'unüshi nia. Shiasa'a sulu'upünaa tü wopukat, nülatirakalaka nia wane wayuu cheje'ewai sulu'u tü mmakat Etiopía. Wayuu kajapulu'ushi wane miyo'u a'yatawaa, süpü'üyashi suwashirüin Candace, tü aluwataasükat sulu'u Etiopía. Otta nia, wayuu akapajuushi. O'unüshi paala Jerusalénmüin sünain a'waajaa Maleiwakai su'uyaawa kojutüin nia nütüma.

28 Ale'ejüshichikalaka nia chai nukua nuumainpa'amüin süchikijee a'waajaakat, joyotojo'olüin sulu'u wane kareeta ne'ejenasü sünain aashaje'eraa tü ashajuushikat nütüma Isaías, chi nünüikimaajachikai Maleiwa.

29 Niasa'a chi Naa'inkai Maleiwa, nümakalaka nümüin Felipe: “Pülü'üla süchiirua tia kareetakat sa'ato'uiwa pia”.

30 Nuwataakalaka süchiirua sünain nürütkaain sünainmüin. Shiasa'a wanaa sümaa yaain nüntüin nüma'anamüin chi wayuukai, naapakalaka sünain shiain naashaje'erüin tü ashajuushikat nütüma Isaías. Nüsakitkalaka nia:

—¿Eesüya piyaawata aa'u türa paashaje'etkat?

31 Je chi wayuukai, nüsouktakalaka ni'ipajee:

—¿Jamakuaippalüinjatü süpüla tayaawatüin saa'u, nnojolire eein wane wayuu aküjainjachikai tamüin sünain jamalu'ulüin?

Je nuchuntakalaka nümüin Felipe süpüla no'otooinjachin otta nüikkalaainjachin na'ato'u.

32 Tü shi'ipakat tü ashajuushi naashaje'erakat, shia tü makat mayaa:

“O'uninnüshi nia süpüla o'utünaa aa'in maa aka nu'uninnakai wane anneerü sulu'umüin tü aüjaaleekat süpüla o'utünaa aa'in.
Maa aka naa'in wane anneerü ma'yalajüin najapulu'u chi aüjakai noi, müshia niakai, nnojoishi asouktüin naa'ujiraa namüin na o'utakana naa'in.

33 Müliashi nia atümaa süka mojutüin amüinyüü, otta awalaajüshia ne'e atümaa maainjaloule.
Nnojoire'eja'a jaraleechin müin: ‘Shiayaain nuu'uliwo'u türairua’, müin nümüin
süka nu'utünatüjülin aa'in maalü yaa saa'ujee mmakat”.

34 Niasa'a joo chi wayuukai nümakalaka nümüin Felipe:

—Püküja tamüin jaman, ¿jarai nüshajaka achikü chi nünüikimaajachikai Maleiwa, nüchiküjiraa niakai, nüchikütaapa wane naata?

35 Nüsouktakalaka Felipe nümüin:

—Niasa saashajaaka achikü Jesús.

Je nu'ttakalaka sulu'uje'eya ne'e tü shi'ipakat tü ashajuushi sulu'ukat tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sünain aküjaa nümüin tü pütchi anasükat nüchikü Jesús chi O'tte'erüikai.

36 Shiasa'a mapa, nalatakalaka sü'ütpünaa wane mma eere eejatüin wane wüin. Nümakalaka chi wayuukai nümüin Felipe:

—Anu'usa wane wüin, ¿eesü wane kasa nnojotka woutiiseein aa'ujee taya?

37 Je nüsouktakalaka Felipe nümüin:

—Eeshi pia süpüla woutiisüin müleka pünoujüle süka paa'in shiimain.

Nümakalaka nümüin Felipe:

—Tanoujain sünain niain Jesucristo Nüchoin Maleiwa.

38 Nüsha'wale'eritkalaka tü kareetakat. Nashakanuwaakalaka pia-male'e eemüin tü wüinkat. Je nuwoutisaajakalaka nia Felipe.

39 Shiasa'a wanaa sümaa nayu'laain shirokujee tü wüinkat, aapünaajaanala'a münüshi Felipe nütüma chi Naa'inkai Maleiwa nüma'anajee chi wayuukai. Nnojo'iraa nümakalaka ni'rüin nia yalejee. Ayatakaijasa'a o'unüin chi wayuukai ee'ewaire nia sünain talatashantain ma'i naa'in.

40 Je chajaittaasa'a Felipe sulu'u tü pueulokat Azoto. Je yale-jee, nu'unanajakalaka sulu'upünaa wane'ewai sukua tü pueulokalüirua sünain aküjaa nüchikü chi O'tte'erüikai, antatataalain sulu'umüin tü pueulokat Cesarea.

9

Anoujalaa müshi Saulo nünain Jesús

1 Je süma'inru'u tü waraittüin Felipe sünain aküjaa nüchikü Jesús, ayatshia Saulo sünain nu'uteein saa'in tü anoujasükalüirua nünain chi Senyotkai. Müshijese'e nia o'unüin nünainmüin chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana süpüla taashinjachin nia sünain olojoo süchiirua tü anoujasükalüirua.

2 Achuntüshijese'e nia nümüin wane karalouktairua namüinjatü na laülaashiikana sulu'ukana wane'ewai sükua tü ekirajüleekat na judíokana cha'aya sulu'u tü pueulokat Damasco. Müsü pütchi sulu'ukat tü karalouktakat wane'ewai sükua: “Eesü süpüla nüta'ülirüin Saulo tü wayuukalüirua nüntakat anain cha'aya eekai sünoujain nünain Jesús, tü oo'ulakakalüirua tü akuaippaa kanüliakat ‘Wopu Jeket’ nünainjeejatkat. Nüta'ülireerü tia wayuukalüirua, maa aka tooloyuu sümaa jieyuu, süpüla nüntirüinjatüin shia yaamüin Jerusalénmüin süpüla püreesainjanain naya atümaa”.

3 Nu'unakalaka joo Saulo chamüin Damascomüin. Shiasa'a chamüin
nülü'ülaapa süpüla nüntüin Damascomüin, sootolo'ola sümakalaka wane
luusa chejeejatü sirumalu'ujee sünain pasanainjaain nia süchiki.
4 Nu'tpünajaakalaka Saulo mmolu'u sünain naapüin wane pütchi müsü
yaa:
—Sauloo, ¿jamüshi taya pümüin, müliakalaka ma'i taa'in pütüma?
5 Nüsakitkalaka Saulo:
—¿Jarai pia, Laülaashikalee?
Süsouktakalaka tü pütchikat:
—Taya chi Jesús müliakai aa'in pütüma sünain pulojüin ma'i süchiirua
tü wayuu tamaajatkalüirua.
6 Pütamawaata pikeroloiwa sulu'umüin tü pueulokat. Je yala
aküjüneerü pümüin tü anakat süpüla paa'inrüin.
7 Je na nümaajanakana, ainkuusü ma'i naa'in je masouktüinpünaasalii
süka naapüin wane pütchi sünain nnojolüin eein ne'rüin wane wayuu.
8 Nütamaakalaka Saulo mmolu'ujee. Je wanaa sümaa neerulüin tü
no'ukat, nnojotsü ni'rüin tü mmapa'akat. Aapaanüshijese'e nia süka
najapü sünain najattünüin chamüin Damascomüin.
9 Makatakalaka nia cha'aya apünüin ka'i sünain ayatü'inya nia
mo'upa'ain, sünain meküin je nnojolüin kasain nüsüin.
10 Cha'aya Damasco, kepiashi wane wayuu anoujashi, kanüliashi
Ananías, je ni'rataalain naa'in chi Senyotkai sünain nümüin nümüin:
—Ananías.
Nüsouktakalaka Ananías ni'ipajee:
—Anii taya, Senyotkalee.
11 Nümakalaka Senyotkai nümüin:
—Pu'unaata sulu'umüin tü kaaye kanüliakat Lotüsü. Je yala nipialu'u
Judas, püsakira nünain wane wayuu kanüliashi Saulo cheje'ewai sulu'u
tü pueulokat Tarso. Je nia maa'ulu, aashajaashi nümaa Maleiwakai.
12 Je ni'rataalain naa'in wane wayuu kanüliashi Ananías ekerolüin
nünainmüin sünain ni'itaain najapü naa'u süpüla ko'uinjachin nia
nüchukua'a.
13 Nüsouktakalaka Ananías sütüma tü münakat nümüin:
—Senyotkalee, chi wayuukai, taapüin nüchikü sütüma wayuu wainma
sünain wattain saalin kasa mojusü naa'inrakat namüin na wayuu anou-
jashiikana pünain chakana sulu'u Jerusalén.
14 Je antüshi joolu'u nia yaamüin yaa sünain laülaashin natüma na
laülaayuushiikana na'akajee na sacerdotekana süpüla nütaüjirüinjanain
napüshua'ale'e na anoujakana pünain, süpüla nüpüreesajirüinjanain
naya.
15 Je nümakalaka ne'e Senyotkai nümüin:
—¡Pu'unaata maala! Süka jamüin, chisa wayuukai, taneekajala süpüla
naashajaainjachin tachikü sümüin tü wayuu nnojotkalüirua judíoin, tü
“gentile” münakalüirua, nama'ale'eya na aluwataashiikanairua saa'u je
sümüin tü nuu'uliwo'ukalüirua Israel süma'aya'a.
16 Tee'iyateerü nümüin tü wattakat saalin müliaa ni'rüinjatkat
sünainjee aküjaa tachikü.
17 Nu'unakalaka Ananías eemüin tü miichikat eere Saulo. Shiasa'a
nikerotpa, nümakalaka nümüin sünain ni'itaain najapü naa'u:
—Tawala Sauloo, chi Senyotkai Jesús, chi ee'iyataakai pümüin sulu'u tü
wopukot eepünaajachire pia, nuluwataain taya süpüla ko'uinjachin pia
püchukua'a je süpüla niainjachin katsüin chi Naa'inkai Maleiwa paa'u.

18 Shiasa'a yaawalaja'aya, ojunuujaasü süpa'ajee no'u Saulo wane müsü
aka saa'in soi jime. Je anakalaka tü no'ukat süchukua'a. Nütamaakalaka,
woutiisakalaka nia.
19 Je süchikijee, nikakalaka. Atütülaasü naa'in süchukua'a. Je
makatakalaka nia, so'u maa aka jera ka'i eera, namaa na anoujashiikana
kepiakana cha'aya Damasco.

Saulo sünain aküjaa nüchikü Jesús sulu'u Damasco

20 Nnojoittaainja'a nia eekuu müin, o'ttomaatüshi sünain aküjaa,
sulu'upünaa tü ekirajüleekat na judíokana, nüchikü Jesús sünain nia'inya
Nüchoin chi Maleiwakai.
21 Nayasa'a napüshua'a na eejanakana sünain aapajaa tü nüküjalakat,
ainkuusü ma'i naa'inrua sünain namajiraain: “¿Nnojoishiche niain chi
aja'laje'ereepü'ükai wayuu cha'aya Jerusalén eekai sünoujain nünain
chira naashajaakai ma'i achikü joolu'u? ¿Nnojoishi nia antüshin yaamüin
süpüla nütaüjirüinjatüin türa eekai yaain yaa süpüla nümaainjatüin
Jerusalénmüin püreesain nama'anamüin na laülaashiikana na'akajee na
sacerdotekana?”.
22 Je Saulo aashajaashi sümaa yalayalain ma'i naa'in je sünain niyu'la
niyu'la nümüin tü apansaajakat nüchikü Jesús sünain nia'inya chi
Cristokai, Nüneekajalakai Maleiwa. Je na judío kepiashiikana Damasco,
eetüjüttaayai jamüin nanüikü shi'ipajee tü nümakat.

Saulo, isashi noulia na o'uteekana naa'in

23 Je mapa sülatapa kojuya ka'i, anajiraakalaka nanüikü na judíokana
nikiirajee Saulo shii'iree no'utüin naa'in.
24 Je Saulo naapa achiküt tü naa'inreekat na wayuukana nüka. So'uka'i
je sa'wai, ko'ulujunayaa müsü wane'ewai sükua natüma so'u sükulaatse
tü pueulokat shii'iree nüntüin ne'ipamüin süpüla no'utajachin naa'in.
25 Shiasa'a sa'wai, na anoujashiikana, nashakatirakalaka nia sulu'u wane
shaaula sulu'upünaa wane wentaana süpücho'umüin tü sükulaatsekat.
Isaichikalaja'aka nia.

Saulo, aküjiraashi nüchikü Jesús wanaa namaa na Aluwataaushikana

26 Je nüntapa Saulo Jerusalénmüin, kee'ireeyaatsü naa'in kotteein nia
namaa na anoujashiikana chajanakana cha'aya, akanasa'a nnojolüin
nanoujain sünain nünoujashichipain. Mmolojokalaka naya napüshua'a
neema süka ayatayaayüli'inya nia naashin sünain olojoo nachiirua.
27 Je niakalaka o'unirüin nia Bernabé nanainmüin na
Aluwataaushikana. Nüküjakalaka Bernabé namüin nüchikü Saulo
sünain ni'rüin chi Senyotkai sünain naashajaain chi Senyotkai nümaa
sulu'u süpüna Damasco. Otta nüküjain namüin sünain nüküjüin Saulo
nüchikü Jesús cha'aya Damasco sümaa yalayalashantain ma'i naa'in
sünain aküjaa.
28 Makatüichikalaja'aka Saulo yala Jerusalén. Namaakuu namüshi joo
nia. Je aküjashi nia nüchikü chi Senyotkai sümaa yalayalain ma'i naa'in,
eepünaale nia namaa.
29 Otta aashajaashi nia nüchikü chi Senyotkai sünain naa'ayajiraain ma'i
namaa na judío aashajaashiikana pütchi griego. Shiasa'a sünainjee tia,
no'uteekalaka naa'in.
30 Nayasa'a na anoujashiikana, natüjaapa saa'u tü aa'inneekat nüka
Saulo, no'unirüin nia Cesareamüin, je yalejee najütüin nia chamüin
Tarsomüin.

31 Jimatakalaka saa'in mmapa'akat namüin na anoujashiikana
napüshua'a chajanakana sulu'u tü mmakalüirua cha'aya Judea, Galilea
otta Samaria. Akatsinraasü ma'i naa'inrua sünain nanoula sünain
kojutüin chi Senyotkai natüma waneepia. Je sükajee nükaalinjain naya
chi Naa'inkai Maleiwa, o'unüshii naya sulu'u nokojuyalaain ma'i.

Anashi Eneas nütüma Pedro

32 Je mapa Pedro, o'unanajüshi sulu'upünaa wane'ewai sukua noumain
na anoujashiikana sünain waraittaa naa'u. Je antatataalain nia
nanainmüin na kepiakana sulu'u tü pueulo kanüliakat Lida.
33 Je yala, nünta anainchi wane wayuu oukta asa'achi je oukta atünachi,
kanüliashi Eneas. Eeichi nia mekiisalü juya sünain ju'letaa.
34 —Eneas, ¡pütamaapa! Anaichipa pia nütüma Jesucristo. Pükotchajaa
puju'lejia —nümakalaka Pedro nümüin.
Je so'ujee tia, atamataashi Eneas.
35 Je süka anaichipain joo nia shi'rüin tü wayuukolüirua chajatkat
sulu'u Lida otta sulu'u tü mmakat Sarón, anoujashii joo naya nünain chi
Senyotkai.

Aso'iraasü saa'in Dorcas nütüma Pedro

36 Je sulu'u wane pueulo miyo'u kanüliasü Jope, eesü wane wayuu
anoujasü kanüliasü Tabita, je süka pütchi griego, “Dorcas” münüsü. Je tü
wayuukat, aa'intsü waneepia kasa anasü sünain sükaalinjain na wayuu
müliashiikana.
37 Shiasa'a so'u wane ka'i, antüsü ayuulii sünain, je mapa, ouktakalaka
shia. Je süchikijee so'oojinnüin, e'ikajaanüsü shia sulu'umüin sütaüjia tü
iipünaajatkat miichi, süka paa'uwaain tü shipiakat.
38 Je Jope, ka'yatüsü su'unalut sünainjee Lida eere Pedro. Shiasa'a na
anoujashiikana, süka natüjaain naa'u sünain yalain nia, naluwataakalaka
piamashii wayuu süpüla maa nümüin: “Jalia'aya waya. Anashia pu'unüle
wamaa joolu'uchon Jopemüin, eemüin na wawalayuu ajütakana waya”.
39 Je o'unamaatüshi joo Pedro namaa. Mayaashi antüin nia,
e'ikajaanüshi eemüin tü ouktüsükat. Je yala eeshii nüpüla wane jieyuu
oukta a'wayuusechii. Noutkajaakalaka joo nia sünain na'yalajüin ma'i
je sünain nee'iyatüin nümüin tü nashe'in saainjanainkat paala Dorcas
namüinrua kataiwa'aya so'u.
40 Nujuittirüin joo Pedro naya napüshua'ale'eya. Je achuntüshi joo
nia nümüin Maleiwa sünain nüsapainkain. Keraapa nia süchikijee
achuntaa, apalaitaashi sünainmüin tü ouktüsükat sünain nümüin
sümüin: “Pütamaa, Tabitaa”. Shiasa'a shiakat, sujutalüin joo tü so'ukot.
Je mayaashi shi'rüin Pedro, süikkalaakalaka.
41 Shiasa'a naapaakalaka shia sajapü'ipa sünain nütamate'erüin.
Je neenakakalaka na anoujashiikana namaa na jieyuu oukta
a'wayuusechiikana süpüla nii'iyatüin shia namüin sümaa katüin so'u.
42 Je a'walakajaasü süchikü sulu'upünaa süpüshua'a tü pueulokat Jope.
Je wainma wayuu, anoujasü sulu'ujee nünain chi Senyotkai.
43 Makatüshi Pedro kojuya ka'i sulu'u Jope nipialu'u wane wayuu
akuttiirajüi kanüliashi Simón.

10

Cornelio, aluwataashi nünain Pedro

1 Eeshi wane wayuu kanüliashi Cornelio cha'aya sulu'u tü pueulokat
Cesarea. Je nia, sülaülashi poloo shikii surulaat sünainjee tü waneekat
shi'ipapa'a surulaat romano chakat Cesarea, tü kanüliakat Italiano.
2 Je nia, wayuu keisalashi sümüin nükuaippa nu'upala Maleiwakai. Je
kojutshi Maleíwakai nütüma otta natüma napüshua'a na eekana nipialu'u.
Je aapawaishi nia neerü süpüla akaalinjiaa na judío müliajüshiikana otta
aashaja'awaishi nia waneepia nümaa chi Maleiwakai.
3 Shiasa'a so'u wane ka'i aliika ka'ikat, nii'iyataakalaka wane aapiee
nümüin, nüma'anajeejachi Maleiwakai. Ni'rashantain ma'i süka no'u
sünain ekerolaa nünainmüin eejachire nia. Nümakalaka chi aapieekai
nümüin:
—Cornelioo.
4 Je Cornelio, yalaichija'a nia chüntüin no'u nünain. Nüsouktakalaka
nümüin sümaa tüntüin ma'i naa'in:
—¿Kasa wayuu, laülaashikalee?
Naashajaakalaka aapieekai nümüin nüchukua'a:
—Anashiisü nümüin Maleiwakai paashajaain nümaa otta pükaalinjain
tü müliajüsükat.
5 Je joolu'u, püjüta pümata wayuu chamüin Jopemüin nasaajaiwa wane
wayuu kanüliashi Simón, chi Pedro münakai.
6 Katunküleshi nia nipialu'u wane niisholia, akuttiirajüi, kepiakai
sotpa'a palaakat.
7 Niasa'a Cornelio, nu'unapa chi aapiee aashajaashikai nümaa, neena-
jakalaka piamashii na nüchepchiakana otta waneeshia surulaat no'uluku
na nümaatalakana aa'in, keisalashi sümüin nükuaippa nu'upala Malei-
wakai.
8 Je süchikijee nüküjain namüin süpüshua'a tü ni'rakat otta tü
nüküjakat chi aapieekai nümüin, nüjütakalaka naya Jopemüin.

Tü kasa ni'rakat aa'in Pedro

9 Shiasa'a watta'amüin, kale'o ma'i ka'ikat, Pedro cha'aya Jope,
wanaa sümaa nalü'ülüin ma'i na wayuukana sünainmüin tü pueulokat,
nüliikajaakalaka sünainmüin wane müsü saa'in süpa'a miichi yaasü
saa'ujee tü miichikat sünain aashajawaa nümaa Maleiwakai.
10 Süntakalaka jamü nünain. Nikeekalaka aa'in. Je süma'inru'u
sü'lakajaanüin tü niküinkat, antüsü nünainmüin wane müsü saa'in lapü.
11 Eerulaataalasü saa'in sirumakat no'ulu'u. Ni'rakalaka wane kasa
miyo'u ma'i müsü aka saa'in wane kuluulu ashakatüin süpa'amüin
mmakat. Kaalajasü sünainjee tü pienchisükat sot.
12 Eesü su'uluku mürüt koo'uisükat yaa sulu'u, otta su'uluku tü kasa
lemtüsükat mmolu'u, otta su'uluku tü wuchii waawatsükat iipünaa. Eesü
su'uluku süpüshua'ale'eya yaa sulu'u.
13 Shiasa'a naapakalaka wane pütchi müsü nümüin:
—Pedroo, püüjawaata pikaaiwan.
14 Je nüsouktakalaka Pedro:
—¡Nnojo, Maleiwakalee! Nnojoishi eeichin teküin eekai süpülajünüin
woulia wayakana judíokana.
15 Je süsouktakalaka tü pütchikat süchukua'a:
—Tü eküülü nüpülajapü'ükat paala Maleiwakai, nnojotsü
apülajünajatüin maa'utpünaa yaa naashin. Müshijese'e müin taya
pümüin: Nnojo ayatüin ”Apülajünüsü toulia türa” pümüin sümüin.
16 Je apünüintua ma'i sülatüin tüü. Je süchikijee, ojoloochijaanüsü tü
kuluutkat chai sükua sirumalu'umüin süchukua'a.

17 Je wanaa sümaa yaain shiiwa'ajaain naa'in Pedro sünain
nüchaje'erüin naa'in sünain jamalu'ulüin tü ee'iyalaakat nümüin,
nantapaatakalaka na wayuu nuluwanaajalakana Cornelio so'ulu'umüin
nipia Simón eejachire nia. Süka nasakiijain sünain, nanta anainrü.
18 Nasakitkalaka sünain emetulüin nanüikü: “¿Nnojoishi yaain ji'rüin
katunkülein wane wayuu kanüliashi Simón, chi Pedro münakai?”.
19 Je yaataaiwaja'a Pedro sünain aashaje'eraa naa'in sünain
tü ee'iyalaakat nümüin shii'iree niyaawatüin saa'u jamalu'ulüin,
nümakalaka chi Naa'inkai Maleiwa nümüin:
—Piirakaa, Pedro, anaa apünüinshii wayuu achajaashii püchikü.
20 Puuntawaata sünain ashakataa pu'unaiwa namaa. Je nnojo wain-
majüin paa'in saa'u o'unaa namaa süka tayain kamajalain naya süpüla
nasaajüinjachin pia.
21 Je ashakatüshi Pedro nanainmüin. Je nümakalaka namüin:
—Taya chi wayuu jüchajaakai achikü. ¿Kasa te'iyouka amüin jia?
22 Je nasouktakalaka na wayuukana:
—Nüjünala waya Cornelio, chi sülaülashikai poloo shikii surulaat ro-
mano. Wayuu aa'inrakai tü anasükat je kojutshi Maleiwakai nütüma. Otta
na judíokana, naashajaa achikichi nia sünain wayuuin anamia. Aasha-
jaashire'e wane aapiee nümaa, nüma'anajeejachi Maleiwakai süpüla
nüsaajirüinjachin pia nipialu'umüin süpüla aküjaa tü püküjüinjatkaleje
achikü nümüin.
23 Niasa'a Pedro, nikerotitkalaka naya paülü'ümüin. Atunkaashii
naya nüma'ana so'u tia. Je watta'amüin, nu'unakalaka namaa. Otta
eesü no'uluku na anoujashii Jopeje'ewaliikana o'unüin namaa süpüla
nu'uyaajanaa Pedro.

Pedro sünain aküjaa nipialu'u Cornelio

24 Shiasa'a waneemüin ka'ikat, nantapaatakalaka Cesareamüin, ee-
jachire Cornelio sünain a'atapajaa naya sümaa nüpüshi otta na
nütünajunnuu nnojotkana yalejeein aa'in nuulia, tü naapirüinkalüirua
paala.
25 Je wanaa sümaa nüntüin Pedro nipialu'umüin Cornelio, ajuittaashi
nia nüpanapa sünain nu'ttüin süka nüsapain yaa nuu'uleepshimüin,
shiyaawase kojutüin nia nütüma süka pülashiyaain nia naashin.
26 Nümakalaka Pedro nümüin:
—¡Pütamaa! ¡Wayu'uya ne'e taya wanaa pümaa!
27 Nekerotkalaka paülü'ümüin sünain yootüin naya, eejatüle jutkatüin
wainma wayuu nüpüla.
28 Shiasa'a nümakalaka Pedro namüin:
—Jiakana, jütüjaa aa'ulu wakuaippa wayakana judíokana sünain
süpülajünüin nüpüleerua wane judío aleewainjachin nümaa wane wayuu
gentile otta nürütkaainjachin nünainmüin. Akaisa'a nüchiaaichipain
taya Maleiwakai suulia “Apülajünüsü toulia” tamüinjachin aa'in tale'eru'u
sümüin jaralü yaa.
29 Shiaja'a to'unamaata atümalü chejee sünain nnojolin ta'alijiraain
wanaa sümaa jüsaajirüin taya. Je joolu'u, tatüjawee aa'ulu sünain kasain
jüsaajira apüla taya.
30 Nüsouktakalaka Cornelio:
—Eeirü pienchi ka'i süchiirua maja'a ka'i yaa, yaajachi taya tepialu'u
aamaja'alüin otta aashaja'alaain nümaa Maleiwakai. Je nii'iyataakalaka
wane aapiee tamüin, kachuwala ashe'inchi ma'i, nüma'anajeejachi Malei-
wakai.

31 Nümakalaka tamüin: “Cornelioo, naapüin Maleiwakai pünüikü
sünain aashajawaa nümaa otta anashiisü nümüin pükaalinjain tü
müliajüsükat.
32 Püjüta pümata wayuu chamüin Jopemüin nasaajaiwa nia”,
nümakalaka pümüin. “Katunküleshi nia nipialu'u wane niisholia,
akuttiirajüi, kepiakai sotpa'a palaakat”, müshire'e tamüin chi aapieekai.
33 Taluwataamaatakalaja'aka wayuu pünainmüin süpüla
nasaajüinjachin pia. Anasüja'a tü paa'inrakat sünain püntüin.
Anaakalaka joo waya jutkatüin nu'upala Maleiwakai süpüla
waapajüinjatüin süpüshua'a tü nüküjirüinjatkat pia wamüin.
34 Nu'ttakalaka joo Pedro sünain aashajawaa. Müshi nia mayaa:
—Alu'ujasa'a joolu'u, tayaawatüitpa aa'u sünain shiimain nnojolüin
ko'uin nükuaippa Maleiwakai sümüin wayuu.
35 Wayuu eekai eein sulu'u mmakat süpüshua, kojutkat atüma Malei-
wakai otta aa'inrakat tü anasükat, nnojoleerü nüjütaain amaa shia,
ja'itairü judíoin otta nnojorüleje'e judíoin shia.
36 Aküjashi paala taya: Chi Maleiwakai, nüküjirüitpa nünüikü
wamüin wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, tü süchikükat anajirawaa
aa'in eeinjatkat nümaa nükajee Jesucristo, chi sülaülashikai wayuu
süpüshua'ale'eya.
37 Jüche'ojüle joo süchikü tü alatakat sainküin tü mmakat Judea,
o'ttototoolain shia süchikijee nüküjüin Juan nüchikü chi Maleiwakai
sümüin wayuu sünain nümüin sümüin: “Anashii müleka juwoutisaa-
jirüle”.
38 Jütüjaa aa'uchi Jesús chi Nazaretje'ewaikai sünain naapünüin nütüma
Maleiwakai chi Naa'inkai nümüin otta pülaa. Je jütüjaa aa'ulu sünain
waraittapü'üin nia sainküin mmakat sünain aa'inraa kasa anasü je sünain
nüshatirüin suulia wayuu tü müliaa shi'rakat nütüma chi Yolujaakai.
Nainküin tüü süpüla naa'inrüin süka eejachin Maleiwakai nümaa.
39 “Je wayakana, tayakai otta na waneeinnua eejanakana nümaa Jesús,
we'rajüin sükua süpüshua'ale'eya tü naa'inrakat cha'aya Jerusalén otta
sulu'upünaa tü mmakalüirua eekat wanaa sümaa sulu'u Judea. Je
süchikijee, o'utüna aa'inchi nia sünain nükachennüin sünain wane
kuruusa.
40 Je Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchi nia so'u apünüin ka'i je
nii'iyate'erüin nia wamüin.
41 Nnojoishi nia ee'iyataain sümüin wayuukat süpüshua'a. Waya ne'e
nii'iyataaka amüin, wayakana nüneekatüjüliikana Maleiwakai süpüla
we'rajüinjatüin sükua tü naa'inrakat nüka. Shiimain tü waküjakat
nüchikü, süka eküshii waya nümaa je asüshii waya nümaa süchikijee
nüso'iraain aa'in.
42 Je Maleiwakai, nüjütüin waya süpüla waküjüinjanain nüchikü Jesús
sümüin tü wayuukalüirua süpüshua'a sünain ni'itaain nia süpüla joyotoo
süpüla kasalajanaa atüma sümüin saainjala wayuu süpüshua'ale'eya,
türa eekai katayülüin so'u je maa aka türa eekai ouktüirüin.
43 Je napüshua'a na nünüikimaajanakana Maleiwakai, naküja achikichi
paala Jesúskai chii, sünain moteerüin naa'in chi Maleiwakai nükajee,
naainjala chira eekai nünoujain nünain”.

Chi Naa'inkai Maleiwa, antüshi sulu'umüin naa'in na gentilekanaya

44 Yaataaiwaja'a Pedro sünain aashajawaa, antala'a müshi chi Naa'inkai
Maleiwa sulu'umüin naa'in napüshua'ale'eya na eejanakana sünain
aapajaa tü pütchikat.

45 Nayasa'a, na anoujashii judíokana antüshiikana nümaa Pedro,
naponojoo amaalü sünain nüntüin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin
naa'in na eejanakana mayaainje'e gentilein naya.
46 Natüjaa aa'u sünain nüntüin, süka ne'rüin naya sünain aashajawaa
süka pütchi naata je sünain a'waajaa Maleiwakai.
47 Shiasa'a nümakalaka Pedro:
—Saa'in tamüin, woutiiseeshii na wayuukana joolu'u süka kamüin naya
chi Naa'inkai Maleiwa maa aka wamüin nia. ¿Anasü süka tian?
48 Nüjütakalaka naya süpüla woutiisainjanain saa'u nünülia Jesu-
cristo. Shiasa'a süchikijee, nachuntakalaka nümüin Pedro süpüla
makatüinjachin nia namaa süpüla kojuya ka'i.

11

Pedro, aküjashi namüin na anoujashiikana cha'aya Jerusalén nachikü na gentilekana sünain anoujaa

1 Na Aluwataaushikana otta na anoujashiikana chakana Judea, naapa
achikichii na gentilekana sünain anoujaa nünüikü Maleiwakai.
2 Shiasa'a wanaa sümaa nüle'ejüin Pedro Jerusalénmüin, shiy-
oujünakalaka nümüin tü naa'inrakat natüma na judío anoujashiikana
nünain Cristo, na cho'ujaakana aajüin shi'yote'ennüin süta wayuu süpüla
su'tte'ennajatüin nütüma Maleiwakai.
3 Je nasakitkalaka nia:
—¿Jamüshi pia chejeekalaka sünain ayaataa saa'u wayuu gentile je
sünain pikataalain sümaa?
4 Je Pedro, nüküjakalaka namüin süpüshua'ale'eya su'ttieepüshijee tü
alatakat paala, sünain nümüin namüin:
5 —Chajachi taya sulu'u tü mmakat Jope. Shiasa'a wanaa sümaa
taashajaain nümaa Maleiwakai, süntala'a sümakalaka tanainmüin wane
müsü saa'in lapü. Te'rakalaka wane kasa miyo'u ma'i müsü aka saa'in
kuluulu ashakatüin sümaa kaalajain sünainjee tü pienchisükat sot chejee
sirumalu'ujee süpa'amüin mmakat eejachire taya.
6 Tanalaakalaka sümüin süpüla te'rüinjatüin kasain eein yaa sulu'u. Je
eekalaka te'rüin tü mürüt miichipa'ajatkat otta tü kasa jashichi kepiakat
wuna'ainküin. Je eesü tü kasa lemtüsükat mmolu'u otta tü wuchii
waawatsükat iipünaa.
7 Shiasa'a taapakalaka wane pütchi müsü tamüin: “Pedroo, püüjawaata
pikaaiwan”.
8 Je tasouktakalaka: “¡Nnojo, Maleiwakalee! Nnojoishi eein teküichin
eekai süpülajünüin woulia wayakana judíokana”.
9 Je süsouktakalaka tü pütchikat süchukua'a sünain sümüin tamüin:
“Tü eküülü nüpülajapü'ükat paala Maleiwakai, nnojotsü apülajünajatüin
maa'utpünaa yaa naashin. Müshijese'e müin taya pümüin: nnojo ayatüin
‘Apülajünüsü toulia türa’ pümüin sümüin”.
10 Apünüintua ma'i sülatüin tüü. Je süchikijee tia, ojoloochijaanüsü
süpüshua'a chai sükua sirumalu'umüin süchukua'a.
11 “Wanaa ma'i sümaa tia, nantapaatakalaka so'ulu'umüin tü miichikat
apünüinshii wayuu aluwataaushi chejee Cesareajee sünain asaajaa taya.
12 Je chi Naa'inkai Maleiwa, nümüshi taya sünain to'unajachin namaa
sümaa nnojolüin wainmajüinjatüin taa'in saa'u o'unaa. Je o'unüshii
tamaa na aippiruashiikana wawalayuu yaakana joo ji'rüin tamaa. Je
wekerotkalaka wapüshua'ale'eya sulu'u nipia chi wayuu asaajitkai taya.

13 Je nüküjakalaka wamüin chi wayuukai sünain nii'iyataain wane
aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai nümüin cha'aya nipialu'u. Sünain
yaain sha'watüin chi aapieekai nü'ütpa'a, nümakalaka nümüin: 'Püjüta
pümata wayuu chamüin Jopemüin nasaajaiwa chi wayuu kanüliakai
Simón, chi Pedro münakai.
14 Nieechi aküjaka pümüin sünain jamüinjachin pia süpüla
pu'ttaainjachin otta napüshua'a na eekana pümaa pipialu'u suulia
jaainjala'.
15 "To'ttaiwa'aya ne'e sünain aashajawaa namüin, antala'a müshi chi
Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'in maa aka paala nüntüin sulu'umüin
waa'in wayakana judío anoujashiikana.
16 Je yalapünaa, sotokalaka taa'in tü nümakat paala chi Senyotkai
wamüin: 'Shiimain sünain nuwoutisaajapü'üin Juan wayuu süka wüin,
alu'ujasa'a jiakana, alateerü sünain anain jükuaippa tatüma. Woutiiseena
jia nüka chi Naa'inkai Maleiwa sükajee nikeroleechin sulu'u jaa'in', müshi
nia wamüin.
17 Süka niain aapüin Maleiwakai chi Naa'inkai namüin, maa aka
naapüin nia wamüin wayakana süchikijee wanoujain nünain chi Seny-
otkai Jesucristo, ¿jaraikalaka joo taya süpüla touküinjachitaalain nüchikü
Maleiwakai?"
18 Je na wayuukana sütüma naapüin tüü, noo'ulaakalaka suulia ayoujaa.
Na'waajakalaka Maleiwakai sünain namüin:
—Anakaiche ma'i chi Maleiwakai sümüin wayuu gentile, sünain eein
nütüma süpüla shiyaawajaainjatüin suulia saainjala süpüla eeinjatüin
shia nümaa waneepia.

Na anoujashiikana cha'aya Antioquía

19 Na anoujashiikana a'walakajaakana paala süpüleerua tü müliaa aa'in
antakat noo'omüin süchikijee nu'utünüin aa'in Esteban, o'onuwaashii
sainküin mmakat süpüshua. Chatataatsü o'otüin napüshi Feniciamüin,
Chipremüin otta Antioquíamüin. Je eepünaale no'otüin, naküja achiküt tü
pütchi nüchikümaajatkat Jesús. Akanasa'a nayain ne'e naküja amüin, na
judíojiraakana wanaa namaa. Makalaka ne'e na wayuukana griegokana,
maküjuuin amüin.
20 Akanasa'a ee'inya wane wayuuinnua na'aka, cheje'ewalii Chipre
otta Cirene, antapaatüin Antioquíamüin. Naküjakalaka joo namüin na
griegokanaya süchikü tü pütchi anasükat nüchikü chi Senyotkai Jesús.
21 Je chi Maleiwakai, nükaalinjain naya süka tü nüpülainkat.
Kaa'ukalaka ma'i tü nanüikükat sümüin tü wayuukalüirua. Kojuyakalaka
ma'i wayuu oo'ulaayaa makat tü sünoujapü'ükat anain paala süpüleerua
anoujaa nünain chi Senyotkai.
22 Nayasa'a na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya
Jerusalén, naapapa nachikü na griegokana sünain anoujaa cha'aya
Antioquía, najütüin Bernabé chamüin süpüla analawaa namüin.
23 Je wanaa sümaa nüntüin Bernabé chamüin, talatüshi ma'i nia süka
ni'rüin sünain anamiain Maleiwakai namüin na wayuu griegokanaya.
Aashajaashi nia namaa napüshua'a süpüla nachecherüinjatüin ma'i
naa'in sünain ayataa waneepia nüchiirua chi Senyotkai.
24 Nükaaliijüin naya süka wayuuin nia anamia sümaa kanoulain ma'i
nia otta niain katsüin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u. Sünainjee tü
nüküjakat, anoujasü wainma wayuu nünain chi Senyotkai.
25 Nu'unakalaka joo Bernabé Tarsomüin nii'iree Saulo.

26 Je nüntapa nünain, nümaashi nia Antioquíamüin, eejanale naya
kettatüin wane juya natüma sünain outkajawaa namaa na anoujashiikana
sünain ekirajaa wainma wayuu. Yalejeesü ma'i Antioquíajee akumalaain
tü “cristianos” namünüin na anoujashiikana, “na nümaajanakana Cristo”
malu'ut.
27 Je su'unnaa ka'ikat tiairua, eeshii wane wayuuinnua nünüikimaajana
Maleiwakai antapaatüin Antioquíamüin chejee Jerusalénjee.
28 Je wane no'uluku kanüliashi Agabo, nüsha'walaakalaka
pasanainmüin nanain na jutkatshiikana sünain nüküjain nükajee chi
Naa'inkai Maleiwa sünain süntajateerüin wane ka'i alinjatkat o'u ma'i
jamü saa'u mmakat süpüshua. (Ekeraajüsü tüü wanaa sümaa niain
joyotüin Claudio cha'aya Roma süpüla aluwatawaa saa'u tü mmakat.)
29 Nayasa'a na anoujashii chajanakana sulu'u Antioquía, “Anakaja'a
müleka waniijiraale wane kasa wakaalinjiajatü na wawalayuu chakana
kepiain Judea. We'iteerü tü wainkakaleje ne'e süpüla we'itüin”, namaji-
raakalaka.
30 Makalaja'aka shia natüma. Najütakalaka tü nakotchajalakat nümaa
Bernabé otta Saulo namüin na laülaashiikana napüleerua na anoujashi-
ikana cha'aya sulu'u Judea süpüla neitajüinjatüin shia naka na anoujashii
eekai müliain sütüma tü jamükat.

12

Ata'ülinnüshi Pedro nütüma Herodes

1 Je su'unnaa ka'ikat tiairua, Herodes chi aluwataashikai sulu'u
tü mmakat, nütaüjirüin joo no'uluku na anoujashiikana süpüla
müliajüinjatüin ma'i naa'in nütüma.
2 Je nu'utira aa'inchi Jacobo chi nuwalakai Juan süka chajaruuta.
3 Sükajee ni'rüin Herodes naa'in na judíokanairua sümaa talatüin
naa'in süka ouktüichipain Jacobo, nüpüreesajitkalaka joo Pedroya'asa.
Je tüü, eesü alatüin wanaa sümaa sükalia tü mi'iraa kanüliakat “Pascua”
münüin, ekaanapü'ükat anain tü pan ma'akasatkat soolojia.
4 Ekerotinnüshi joo Pedro sulu'u püreesaapülekat nütüma Herodes.
Je cha'aya kawaariaseshi nia poloo aippiruamüin surulaalüirua sulu'u
pienchiwalin shia sünain pachukuatüin naya sünain anajaa naa'u. Je
tü jülüjakat naa'in Herodes shia naapajachin nikii Pedro süpüla ouktaa
no'upala na judíokanairua süchikijee tü mi'iraakat.
5 Eeshijese'e joo nia sünain a'atapiyouin ma'i nia sulu'u tü
püreesaapülekat. Je na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüirua,
achuntüshii naa'u nümüin Maleiwakai waneepia.

Ajütüna achikichi Pedro nütüma wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa

6 Je aipa'a süpülapünaa tü ka'i saapünajatkat o'u nikii Pedro süpüla
ouktaa, eejaittaa nia atunkajattaain sa'aka piamasü surulaat sünain
kapüin nia süka piamasü kaleena. Je yaakanaja'a na wane surulaatkana
waariain so'ulu'u tü püreesaapülekat.
7 Je antüshi joo wane aapiee nünainmüin nüma'anajeejachi chi
Maleiwakai. Shiasa'a sulu'upünaa tü püreesaapülekat, warattuuisü
ma'i nütüma. Nüchijinnakalaka Pedro nütüma sünain nu'watüin yaa
nüchüipa'anain.
—Pütamawaataa —müshi joo nümüin. Je ajunuujaayaa müsü joo tü
kaleenakat nüpüsükat sünainjee najapü.

8 —Pa'anaa püshe'in je püsapaatse. Joo'uya, pu'una tachiirua —
nümakalaka nümüin. Je makalaja'aka shia nütüma Pedro.
9 Je ajuittüshi Pedro sümaa nu'unüin nüchiirua chi aapieekai. Je Pedro,
nnojotsü nütüjaakai saa'u tü naa'inrakat chi aapieekai sünain shiimüin.
Ko'upe'ejayaashi ne'e naa'inru'u.
10 Je o'unüshii naya nalatüin joo tü palajatkat je tü süchiiruajatkat
waariapülee eejanale ne'rajüin na surulaatkana. Antüshii naya
sünainmüin tü puatto'u kachueerakat tü antakat sünainmüin tü kaayekat.
Je tüü, ojutalaasü ne'e sümüiwa. Ojuittüshii joo naya sünain no'unüin
sulu'upünaa wane kaaye. Je yalejeechikü, akatala'alaa müshi chi
aapieekai nuulia.
11 Je Pedro, niyaawatüitpa aa'u joo shia. Je müichipa joo nia:
“Tatüjaaitpa aa'u joolu'u sünain shiimü'inya nuluwataain Maleiwakai chi
aapieekai süpüla nujuittirüinjachin taya najapulu'ujee Herodes otta suulia
tü kasa naa'inrajatkat na judíokana taka”.
12 Je nütüjaapa saa'u Pedro tüü, o'unüshi joo nia shipialu'umüin María,
tü niikat Juan, chi Marcos münakai. Je eejatü wayuuirua wainma
jutkatüin shipialu'u María sünain aashajawaa nümaa Maleiwakai.
13 Je nütaletüin joo Pedro süpottonseo'u tü paatiakat. Süntakalaka
wane jintut kanüliasü Rode sünain analawaa nümüin.
14 Je shiyaawatapa nünüikü Pedro sünain asakiraa, awataasü
paülü'ümüin süpüla süküjüin nüchikü sünain yalain nia so'ulu'u tü
paatiakat. Nnojotsü saa'inru'ukai saa'in sünain sujutalaatüin süka
talatüin ma'i shia.
15 —¡Mamainnasü pia! —müshii joo naya sümüin.
Je ayatsia shia ichein süchiirua sümaa shiimüin shia.
—Shia ne'e ee tü nujuyakat —müshii joo naya.
16 Je ayatshia ataletüin ma'i Pedro. Nojutat namüsüja'a tü pottonkat
nüpüleerua. Mayaashi ne'rüin nia, patatshii ma'i nayairua.
17 Nüchuntüin Pedro süka najapü namüin ko'uko'ulüinjanain. Nüküjain
joo tü nükuaippakat sünain nujuittirüin nia chi Maleiwakai sulu'ujee tü
püreesaapülekat. Je nümüshii naya'aya:
—Jüküja süchikü tüü nümüin Jacobo je na wanee wawalayuukana.
Je ojuittüshi joo nia yalajee yala.
18 Je ja'yuupa shia, yoota'ain müsü joo tü surulaatkalüirua. Nnojotsü
nayaawata aa'u sünain jamüin nükuaippa Pedro.
19 Nüchaje'era achikichi joo nia Herodes, je nnojoishi antüna anain
joo nia. Je süchikijee, asakiijinnüshii na surulaatkana nütüma. Je
keraapa süchikü nüsakiijirüin naya, nu'utira aa'inchii joo naya sünainjee
isain Pedro nama'anajee. Süchikijee mapa, ojuittüshi Herodes Judeajee
sulu'umüin Cesarea süpüla kepiaa chamüin.

Ouktüshi Herodes

20 Je Herodes, jashichishi ma'i namüin na wayuukana kepiakana
sulu'u tü pueulokalüirua Tiro otta Sidón. Nayasa'a na wayuukana,
paa'inwajiraashii joo naya süpüla su'unüinjatüin no'uluku
nüma'anamüin sünain achuntaa nümüin anawaa nümaa. Süka jamüin,
tü eküülü ekünakat sulu'u Tiro otta Sidón, sulu'ujeejatia ne'e tü mmakat
nuluwataakat alu'u Herodes. Je nantapa, süka jashichishin Herodes
namüin, niakalaka neme'era aa'in palajana chi wayuu ni'ipajachikai
sünain tü a'yatawaakat kanüliakai Blasto. Je nükajee niakai, eekalaka
süpüla nachuntüin anawaa nümüin Herodes.

21 Niasa'a Herodes, ni'itaakalaka wane ka'i napüla naashajaainjatkat o'u namaa. Je so'u tü ka'i ni'itaakat, na'atüin wane ashe'inyüü anasü ma'i süpüla nüikkalaain saa'u tü niinasekat joyotopü'ükat aa'u nia süpüla aluwatawaa. Je nüküjakalaka wane pütchi namüin na wayuukana süpüla naapajüin shia.
22 Je süpüshua'a tü eejatkalüirua sünain aapajaa, su'waatayaa sümakalaka sünain sümüin: “¡Chi aashajaakai, nnojoishi wayuuin, maleiwan!”
23 Je wanaa ma'i sümaa, ayuuijaakalaka Herodes nütüma wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai süka kapülain naa'in Herodes nu'waajünüin sütüma tü wayuukalüirua nuulia Maleiwakai. Sükajee tia, oukta'alakalaka nia sütüma jokoma.
24 Je nünüikü Maleiwakai, ayurulaataalasü sünain aküjünaa sümüin wayuu.
25 Je kettaapa nütüma Bernabé otta Saulo tü a'yatawaa aapünakat najapulu'u, tü e'ikajawaakat neerü Jerusalénmüin, ale'ejüshii naya yalejee Antioquíamüin nachukua'a sünain namaain Juan, chi Marcos münakai.

13

Ajütünüshii Bernabé nümaa Saulo süpüla o'unaa sainküin mma sünain aküjaa nüchikü Cristo

1 Je na'aka na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Antioquía, eejatü wayuuirua aapirülii wayuu süka nünüikü chi Maleiwakai otta wayuuirua ekirajülii wayuu sünain sükuaippainjatkat sünain anoujaa. Eejachi makai aka Bernabé, Simón chi Niger münakai, Lucio chi Cireneje'ewaikai, Manaén chi nümaajachikai Herodes tepichijaiwa'aya naya (chi Herodes, sülaülashikai Galilea paala), otta wane eejachika nia Saulo.
2 Je so'u wane ka'i wanaa sümaa yaain naya sünain a'waajaa chi Maleiwakai otta sünain aamajaa, nümakalaka chi Naa'inkai Maleiwa namüin: “Jükatala tamüin Bernabé otta Saulo süpüla tü a'yatawaa teenajakat apüla naya”.
3 Je süchikijee naashajaain nümaa Maleiwakai otta naamajüin, ne'itaakalaka najapü naa'u shiyaawase naikkale'ennüin sünain tü a'yatawaakat. Je ajütünüshii naya natüma sünain tü a'yatawaakat.

Anoujaichipa chi sülaülashikai Chipre

4 Sünain najütünüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, o'unaaja'a namüin chai nakua Seleuciamüin. Je yalejee naapaain wane anua chai nakua Chipremüin, tü mmakat pasanainkat sünain palaakat.
5 Je nantapa chamüin, ashakanuwaashii naya sulu'umüin tü pueulokat Salamina. Je yala o'ttüshii naya sünain aküjaa nünüikü chi Maleiwakai sulu'upünaa tü ekirajüleekat na judíokana. Je eejachia Juan chi Marcos münakai namaa sünain akaalinjaa naya.
6 Na'üta achiküt joo süpa'a Chipre süpüshua'a, antapaatashii naya sulu'u tü pueulokat Pafos yala'aya ne'e sulu'u Chipre. Je yala nanta anainchi wane wayuu judío ouutshi kanüliashi Barjesús. Je nia, wayuu alaa ma'i, aküjüiyaataatshi nünüikü Maleiwakai naashin.
7 Je nia chajaittaa apashii nümaa chi wayuu romanokai sülaülashikai Chipre kanüliakai Sergio Paulo. Sergio Paulo, nia wane wayuu kekiishi ma'i. Neenajitkalaka Bernabé otta Saulo süka naapajeein ma'i nünüikü chi Maleiwakai.

8 Niasa'a chi ouutshikai, Elimas münakai (tü “Elimas” makat, “ouutshi” malu'ulu), nnojoliishii nuu'ulaweein naya sünain aküjaa tü pütchikat suulia nünouja'alajüin chi laülaashikai.

9 Niasa'a Saulo, chi Pablo münaka'iya'asa, sünain niain katsüin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u, niirakaakalaka süpüla maa nümüin:

10 —¡Wayuu pia alaa, wayuu pia kama'ürai, müshi aka pia chi Yolujaakai sünain me'rüinyeein kasa anasü! Ayatshi pia waneepia sünain alajaa tü akuaippaa lotüsükat ni'itaakat Maleiwakai süpüleerua wayuu.

11 Je saa'u tia, süsalainjachi joo pia nütüma chi Maleiwakai. Antajatü wane mo'uaa pünainmüin, nnojoleetkalaka pi'rüin süpüla jera ka'i nuwarala chi ka'ikai.

Shiasa'a yala'aya wanaa sümaa tia, müsata müsata müsü tü mmakat no'ulu'u Elimas. Mo'ukalaka nia. Lemta'ain müshi joo nia sünain achajawaa wayuu ajattüinjatkat nia süka mo'uichipain nía.

12 Je chi laülaashikai, ni'rapa tüü, anoujashi nia. Kapülasü ma'i naa'in tü nüchikükat chi Senyotkai.

Pablo, aashajaashi nüchikü Jesús cha'aya Antioquía sü'ütpa'a Pisidia

13 Je Pablo namaa na nümaajanakana, naapaain anuakat Pafosjee, o'unüin naya Pergemüin, cha'aya sulu'u tü mmakat Panfilia. Je Juan Marcos yala, nüpütüin naya. Ale'ejaashi nia nuchukua'a Jerusalénmüin.

14 Je yalejee Pergejee alatüshii naya chai nakua eemüin wane pueulo kanüliasü Antioquía chakat sü'ütpa'a tü mmakat Pisidia. Je yala Antioquía, o'unüshii naya, so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, sulu'umüin tü ekirajüleekat na judíokana je naikkaajaakalaka yala.

15 Je süchikijee saashaje'ennüin shi'ipa tü nüshajalakat Moisés otta na nünüikimaajanakana Maleiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, na sülaülashiikana tü ekirajüleekat, nachuntakalaka nümüin Pablo otta Bernabé nayainjanain aashajaain. Müshii naya namüin:

—Wa'lemüinyuwaa, müleka eere wane pütchi jümüinjatkat wamüin süpüla akaalinjia waya, eesü süpüla jümüin joolu'u.

16 Nütamaakalaka Pablo sümaaja'a nüchuntüin süka najapü yüü'üyüülüinjanain naya. Müshi nia namüin:

—Wa'lemüinyuuinnuaa, jiakana nuu'uliwo'ukana Israel otta jiakana gentilekana kojutkana atüma chi Maleiwakai, jaapaja tanüikü.

17 Chi Maleiwa Wamaleiwasekai wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, nükatalüin na watuushinuukana nüpüla. Wattasü naalin otta kanüliashaatashii naya nütüma chaiwa'aya naya kepiain Egipto, tü mma naatakat koumainshi. Je mapa, niyu'lüin naya süka nüpülain sulu'ujee tia mmakat.

18 Mayaainje wainmain tü kasa mojusü noo'ulakakat nümüin chi Maleiwakai, ayatshia nia aa'inmajüin naya cha'aya sainküin tü isashiikat süpüla pienchi shikii juya.

19 Je Maleiwakai, naja'ttirüin akaratshisü shi'ipapa'a wayuu saa'u su-umain sulu'u tü mmakat Canaán süpüla naapajatüin shia namüin na watuushinuukana süpüla noumainjatüin.

20 Alatüsü 450 juya naa'u Maleiwakai sünain aa'inraa süpüshua'a tüü.

“Shiasa'a mapa, ni'ita'awalin Maleiwakai wane wayuu nekiipü'üjanain soo'omüin tü na'ünüükalüirua otta süpüla akumajaa nakuaippa eepa wane mojujirawaa. Laülaayuushii naya nütüma chi Maleiwakai sünainmüinre'eya nüka'iya Samuel, chi nünüikimaajachikai.

21 Nachuntakalaka na watuushikana wane wayuu süpüla aluwatawaa naa'u sulu'u tü mmakat. Ni'itaakalaka Maleiwakai Saúl, chi nüchonkai Cis, namüin. Wane wayuu nia Benjamín e'irukuchi. Je chii, eeshi sünain aluwatawaa naa'u süpüla pienchi shikii juya.
22 Niyu'lakalaka nia Maleiwakai mapa suulia tü ni'yataainkat, niakalaka David ni'itaain nii'iraka. Aashajaashi Maleiwakai noo'opünaa David sünain müin nia: ‘Te'rüin nünain David, nüchonkai Isaí, sünain waneein wayuu nia anashi tamüin otta naa'inreerüin süpüshua'a tü kasa tachekakat nüpüleerua’.
23 “Sa'akajee nuu'uliwo'u chii, ni'itaain Maleiwakai wane wayuu süpüla o'tte'eraa wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, maa aka tü nümatüjütkat paala süka wane nünüikü pansaasü. Je chi wayuukai, nia Jesús.
24 Nnojoliiwa'aya nu'ttüin Jesús sünain a'yatawaa sa'aka wayuu, eweetüshi Juan nüpüleeruajee sünain akújaa namüin na nuu'uliwo'ukana Israel sünain nayaawajaainjanain suulia naainjala otta nawoutisaajünüinjanain shiyaawase shii'iranajaaitpain naa'in.
25 Nikeraajeematapa Juan sümaa tü ni'yataainkat, müshi nia sümüin tü wayuukalüirua: ‘¿Taya jaajüin chi wayuu ja'atapajakai nünainjee Maleiwa? Nnojoishi tayain. Iseeyü'iya nia tachiiruajee. Je kojutshi ma'i nia toulia. Je súka kojutüin ma'i nia toulia, nnojoishi taya wanaapünaain sümaa asüüttaa saalaja nüsapaatse’, müshi nia sümüinrua.
26 “Wa'lemüinyuwaa, nuu'uliwo'ukana Abraham otta jiakana gentilekana kojutkana atüma chi Maleiwakai, tü pütchikat süchikümaajatkat tü o'tte'eraakat nütüma Maleiwa, antinnüsü wamüin wapüshua'ale'eya wayakana.
27 Na wayuu kepiakana Jerusalén, nama'ale'eya na aluwataakana naa'u, nnojoishi nayaawatüin aa'u Jesús sünain niain aküjünüin achikü natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa sulu'u tü nashajalakat, tü aashaje'ennawaikat süka'iyo'uwai tü eemerawaakat sulu'u tü ekirajüleekalüirua. Wanaa sümaa no'utirüin naa'in Jesús, mayaainje'e nnojolüin nayaawatüin saa'u, shia ekeraajaka natüma tü namakat na nünüikimaajanakana Maleiwa noo'opünaa Jesús.
28 Mayaainje'e nnojolüin nantüin sünain naa'inrüin Jesús tü kasa anakaleje süpüla o'utünaa anainjee naa'in, nachuntü'inya ne'e nümüin Pilato nu'utirajachin naa'in.
29 Mapa süchikijee, shikeraaja'atpa natüma süpüshua'a tü kasa aküjünakat nüchikü sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, sünain müinjatüinya nükuaippa atümaa, nashakatirüin nia sünainjee tü kuruusakat süpüla nojoitüin nia.
30 “Otta Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchi nia süchikijee ouktaa.
31 Je süpüla kojuya ka'i, Jesús, ee'iyata'awaishi nia namüin na wayuu nümaajanakana paala sünain nüntüin chejee Galileajee Jerusalénmüin. Naya wayuukana, naya aküjaka'aya nüchikü wamüin wayakana judíokana maa'ulu yaa.
32 “Anaakalaka joo wayakanaya'asa sünain aküjaa jümüin süchikü wane kasa anasü ma'i: Tü kasa nüküjakat achikü paala Maleiwakai süka wane nünüikü pansaasü namüin na watuushinuukana,
33 nikeraajüin shia joolu'u wamüin wayakana oo'uliwo'uukana. Nikeraajüin shia sünain nüso'ire'erüin naa'in Jesús, maa aka tü sümakat nünüikü Maleiwakai noo'opünaa Jesús, tü ashajünakat sulu'u Salmo piama:
‘Pia Tachonka'aya.

Süpüla ka'i tüü, te'itaain pia su'upala wayuu süpüshua'a
süpüla puluwataainjachin saa'u süka piain tachoin’.

34 “Aashajaashi Maleiwakai paala soo'opünaa tü nüso'ire'erajatüin naa'in süchikijee ouktaa, süpüla müichijachin nia nnojolin ouktüin nuchukua'a. Müshi nia mayaa:

‘Taa'inreerü jümüin süpüshua'a tü kasa anashaatasü ma'i takükjakat achikü nümüin David süka wane tanüikü pansaasü’.

35 “Shiima'inya tüü, süka müinya wane Salmoyaa:

‘Nnojoleerü puu'ulaain ittüin ni'iruku chi Maainjalasaikai pi'itaakai süpüla a'yatawaa pümüin’.

36 “Pütchikat tüü, nnojotsü aashajaain nüchikü David. Süka jamüin, David, a'yataashi namaa sünain aluwatawaa naa'u na wayuu eejanakana nüka'iyo'u, maa aka tü ni'itaakat Maleiwakai nüpüleerua. Ouktüshi mapa süchikijee je ojoitünüshi na'aka na nüpüshikana. Otta nia, ittüsü tü ni'irukukat.

37 Oo'ulaka Jesús, chi nüso'ire'erakai aa'in Maleiwakai, nnojotsü ittüin tü ni'irukukat.

38 “Wa'lemüinyuwaa, jütüjaa jümata saa'u wane kasa: Sükajee tü naa'inrakat wayuukai chii, eesü süpüla motüin naa'in chi Maleiwakai jaainjala. Shiakalaka shia tü anuu aküjünüin jümüin.

39 Mayaainje'e juu'ulaküin jaa'inrüin tü kasa nuluwataakat anain Moisés, nnojoishii jia anajiraain nümaa chi Maleiwakai sütüma. Alu'ujasa'a nükajee Jesús, chi eekai nünoujain nünain, anajiraajeechi nia nümaa Maleiwa.

40 Jalia jia suulia sülanüin jümüin tü münakat sulu'u tü ashajuushi nashajanainkat na nünüikimaajanakana Maleiwa, tü makat:

41 ‘Jiirakaa jiakana mojutkana atüma nünüikü Maleiwa.
Alü'ütsü süpüla sainkuuin jaa'in otta süpüla jaja'lajaainjanain.
Süka jamüin, wanaa sümaa jüka'iya, taa'inreerü wane kasa keemasü ma'i.
Ja'itataairü aküjünüin jümüin jamüin ma'i tü sükuaippakat,
nnojoleeria ne'e jünoujain’,
müsü tü ashajuushikat”.

42 Je süchikijee keraain nünüikü Pablo, wanaa sümaa nujuittaain nümaa Bernabé sulu'ujee tü ekirajüleekat, süchuntünakalaka namüin sünain nale'ejüinjanain nachukua'a so'u tü süka'iyakat eemerawaa anteetkat so'umüin wane semaanakat süpüla naashajaainjanain soo'omüin tü pütchikat namüin.

43 Je sujutaapa tü jutkataakat, kojuya no'uluku na judíokana otta na kojutkana atüma chi Maleiwakai eekai nekerotshiin sünainmüin tü akuaippaa nakuaippakat na judíokana nümüin chi Maleiwakai, oushikajaashii nüchiirua Pablo otta Bernabé. Je Pablo otta Bernabé, naashajaakalaka namaa süpüla nanoujamaatüinjanain nünain Jesús süpüla ayatüinjachin anamiain chi Maleiwakai namüin.

44 Shiasa'a so'u süka'iya tü eemerawaakat so'umüin wane semaanakat, watta saalin wayuu sulu'ujeejatkalüirua süpüshua'a tü pueulokat Antioquía outkajaain süpüla aapajaa nünüikü chi Maleiwakai.

45 Nayasa'a na judío manoujainsaliikana, achunjasü ma'i naa'in süka ne'rüin wainma wayuu jutkatüin sünain aapajaa. Mojukalaka nanüikü sümüin tü nüküjakat achikü Pablo. Müshii naya:

—¡Tü saashajaakat tü wayuwa'atakat, sa'alain ne'e! ¡Wayuu kaashajaarat ne'e! —müshii naya nümüin sünain naa'ayataain ma'i naa'in süka tü nanüikükat.

46 Je Pablo nümaa Bernabé, nasouktakalaka ne'ipajee sümaa nnojoliin mmotkai naa'in neema. Müshii naya namüin:

—Jiayaaje'e nüchuntaaka wamüin chi Maleiwakai, jiakana judíokana, sünain jiainjanain waküja amüin palajanale'eya nünüikü Maleiwa. Anaakalaka jia sünain ee'iyataa jükuaippa sünain jiyouktüin shia wamüin, sünain müin jia aka sükuaippa wayuu eekai nnojolüin süpülajatüin ee'iranajawaa aa'in süpüla eeinjatüin shia nümaa Maleiwa waneepia. Nayataainapajasa'a joo wojuntaaka anainmüin, na gentilekana.

47 Watüjaa aa'ulu sünain shiain kee'ireein naa'in chi Maleiwakai waa'inrüin shia, süka sümüin nünüikü tü nüshajitkat paala noo'opünaa chi O'tte'erüikai:

“Te'itaain pia maa aka saa'in wane luusa sümüin tü gentilekalüirua,
süpüla sütüjaainjatüin saa'u tü shiimainkat,
süpüla piainjachin o'ttaain akajee tü wayuukalüirua sainküin tü mmakat süpüshua'a chamüinre'eya saja'ttapshimüin”.

48 Nayasa'a na gentilekana, naapapa joo tüü, talatüshii ma'i naya sünain namüin: “¡Anata'aleesüja'a nünüikü chi Maleiwakai!”, müshii naya. Je nanoujakalaka napüshua'a na eekai süpülajanatüjüli'inya ee'iranajawaa aa'in nütüma chi Maleiwakai süpüla eeinjanain naya nümaa waneepia.

49 Ayurulaasü ma'i süpo'u tü nüchikükat chi Senyotkai sünain aküjünaa sulu'u süpüshua'a tia mmakat.

50 Nayasa'a joo na judíokana manoujainsaliikana, nasakaain na jieyuu kojutkana atüma chi Maleiwakai sulu'u wayuuin kojutshii atümaa naya sulu'u nakuaippa otta tü tooloyuu miyo'uyuukalüirua sulu'u tü pueulokat süpüla müliaatajüinjatüin joo naa'in Pablo otta Bernabé natümairua. Ajünajaanüshii naya natüma sulu'ujee tia mmakat.

51 Je Pablo otta Bernabé, ojuittüshii naya sulu'ujee tia mmakat sünain no'otojooin tü mmakat sünainjee noo'ui nama'ichikü shiyaawase namüin: “Nnojotsü wasirüitpain eekai manoujüinyeein ale saa'in ne'e”. O'unaaja'a namüin sulu'umüin tü pueulokat Iconio.

52 Je na wayuu eekai nanoujirüin cha'aya Antioquía, talatapüishii ma'i naya. Je chi Naa'inkai Maleiwa, katsüinshi ma'i nia naa'uirua süka eein nia namaa.

14

Pablo nümaa Bernabé, aküjashii tü pütchikat cha'aya Iconio

1 Cha'aya Iconio Pablo nümaa Bernabé, ekerotshii naya sulu'u tü ekirajüleekat na judíokana maa akaapü'ü nekerotawaipü'üin eepünaale naya. Je yala naashajaakalaka nüchikü chi Senyotkai Jesús. Je sütümajee tü naashajaalakat, anoujasü kojuya wayuu, makat aka wayuu judío otta wayuu gentile.

2 Nayasa'a na judío eekai nayouktüin süchikü tü anoujaakat, nashüküjüin na gentilekana noo'omüin na anoujashiikana shii'iree letüinjanain naya naa'in.

3 Je sükajee tia, makatakalaka na piamashii Aluwataaushikana yala so'u kojuya ka'i. “Naaja'a wakuaippa nütüma chi Senyotkai”, müshii naya sünain aküjaa sünain nnojoliin mmolüin naa'in. Je chi Senyotkai, sükajee naapüin pülaa namüin, nüpansaajüin ma'i tü namakat süchikü sünain anamiain nia sümüin wayuu. Eekalaka süpüla naa'inrüinjatüin nayakana nütüma tü kasa nii'iyatakat aka nüpülain chi Maleiwakai otta tü kasa nütüjakat apüleerua niakai nümüiwa.

4 Je tü wayuukalüirua kepiakat sulu'u tü pueulokat, akatajiraasü shiairua: waneeirua namaasü na judíokana otta waneeirua namaasü na Aluwataaushikana.
5 Nayasa'a joo na judíokana otta na gentilekana, pansaajiraasü nanüikü namaa na nalaülashiikana nikiye'eta Pablo nümaa Bernabé süpüla müliainjanain naya natüma otta na'ina'alüinjanain naya süka ipa.
6 Je Pablo nümaa Bernabé naapapa süchikü tüü, a'luwataashii naya chai nakua sulu'umüin tü pueulokat Listra otta Derbe sulu'u tü mmakat Licaonia otta sulu'umüin mma eekai sü'ütpünaain,
7 eejanale naya ayatüin sünain aküjaa nüchikü chi O'tte'erüikai.

A'waajüneeshi Pablo nümaa Bernabé sütüma tü wayuukalüirua cha'aya Listra

8 Je cha'aya Listra, eejachi wane wayuu masa'asai. Nnojoishi eeichin awara'iraain süka matüjüli'inya nia jemeliiwa'aya. Je chi wayuukai, eejaittaa joyotüin,
9 aapaja'alüin tü naashajaalakat Pablo. Je Pablo, niirakaakalaka nümüin. Ni'rapa sünain naapüin naa'in sünain eein süpüla niiyajünüin,
10 nümakalaka nümüin sünain emetulüin nünüikü:
—¡Pütamaa, pu'tta süka puu'uipa'a!
Niasa'a chi wayuukai nütamaapünaakalaka sünain nuwatüin mmolu'ujee sünain nuwara'irale'einya.
11 Nayasa'a na wayuu eejanakana yala, ne'rapa tü naa'inrakat Pablo, na'waatayaa namakalaka süka tü nanüikükat Licaoniaje'ewatkat, müshii naya:
—¡Ashakatüsü tü wamaleiwasekalüirua wanainmüin sulu'u wayuukuaippalu'uin shiairua!
12 Je Bernabé, niashi chi maleiwa kanüliakai Zeus natüma, otta Pablo, niashi chi maleiwa kanüliakai Hermes, süka niain aashajaashin.
13 Niasa'a joo chi sacerdote a'yataaikai nümüin Zeus, chi maleiwayaa chajachikai ka'waajülein sü'ütpa'a tü so'ukot tü ipa sükulaatsekat tü pueulokat, nüntitkalaka paa'airua tooloyuu kanunnaajüsü süsii wunu'u so'ulu'umüin tü pueulokat süpüla nu'utajatüin saa'in, niakai namaa na wayuukana, süpüla na'waajüinjanain na Aluwataaushikana süka.
14 Otta müshia Bernabé nümaa Pablo, nayaawatapa saa'u tü aa'inneekat namüin natüma na wayuukana, nasüküijaakalaka tü nashe'inkat, shiyaawase sünain mojushiin namüin tü naa'inreekat na wayuukana. Nekerojookalaka pasanainmüin nanain na wayuukana sünain na'waatüin:
15 —Wayuuinnuaa, ¿jamüinjanakai jia jaa'inreekalaka tüü wamüin? Aashi wayuuyaain waya wanaa jümaa. Otta wayayaa, shia wantaka apüla waküjainjatüin jümüin süchikü wane kasa anasü süpüla juu'ulaainjanainüin suulia a'waajaa kasa eekai müin aka tüü, nnojotkat kasain anain apüla, ju'wanajaainjatüirüin shia nüka chi Maleiwa kato'uchikai. Nia kakumalaka tü sirumakat sümaa süpüshua'a tü kasa eekat chaa iipünaa, tü mmakat sümaa tü kasa eekat süpa'a, otta tü palaakat sümaa tü kasa eekat shiroku.
16 Mayaainje'e paala nnojolüin nüta'ülüin Maleiwakai sükuaippa tü wayuukalüirua sünain saa'inrüin tü saa'inreekat eekai anain sümüin,
17 nnojoittaapaja'a nia oo'ulaain suulia ee'iyataa sünain jaralin nia sükajee tü kasa anasü naa'inrakat waneepia. Nia'a a'ititka tü juyakat jaa'u, otta nia aapaka tü a'ttieekat jümüin juyapü. Je nia'aya aapaka jümüin tü jikakat waneepia süpüla emirainjanain jia otta talatüinjatüin jaa'in.

18 Mayaainje'e naashajaain na Aluwataaushikana tüü namüin na wayuukana, ayatshi'iya naya mache'eyaain suulia tü nanüikükat. Kapüleesü ma'i namüin nountüin nachiaain na wayuukana suulia no'utüin saa'in tü paa'akalüirua süpüla na'waajüinjanain naya süka.
19 Shiasa'a joo nantapaatakalaka wane judíoinnua chejeechikü Antioquíajee, tü chakat Pisidia, otta Iconiojee, na anaa a'wanaje'erüin naa'in na wayuukana noo'omüin Pablo nümaa Bernabé. Na'ina'atkalaka Pablo süka ipa, je süka ouktayaain nia natüma naashin, najaraittakalaka nia nojutüin anouipa'amüin suulia tü pueulokat.
20 Shiasa'a mapa, nantapa na anoujashiikana, pasanainjaakalaka nia nachikü. Nütamaakalaka je nikerotkalaka nüchukua'a sulu'umüin tü pueulokat. Je waneemüin ka'ikat nu'unakalaka yalejee nümaa Bernabé chai nakua Derbemüin.
21 Je süchikijee naküjüin nüchikü chi O'tte'erüikai yala Derbe, eejanale nanoujirüin kojuya wayuu, ale'ejaashii naya nachukua'a Listramüin. Je yalejee alatüshii naya Iconiopünaa otta Antioquíapünaa.
22 Je yala sulu'u tü mmakalüirua, nakatsüinjüin naa'in na anoujashiikana sünain namüin namüin: “Anashii müleka ayatüle jia waneepia süchiirua tü anoujaakat. Acheküshii we'rüinjatüin palajana wamüliala naa'ujee Cristo süpülapünaa chainjanain waya mapeena nümaa Maleiwakai eere nuluwataain”.
23 Je Pablo nümaa Bernabé, e'inaajaleeshi'iya wayuu süpüla laülawaa sulu'u wane'ewai sukua tü noutkajaalekat na anoujashiikana. Je süchikijee naashajaain nümaa Maleiwakai noo'opünaa na anoujashiikana sünain naamajüin namaa, ne'itaain naya najapulu'u chi Senyotkai nanoujakai anain.

Pablo nümaa Bernabé, ale'ejüshii nachukua'a Antioquíamüin

24 Alatüin nayaja'a sulu'upünaa tü mmakat Pisidia, antatataalain joo naya sulu'umüin tü mmakat Panfilia.
25 Je süchikijee naküjüin nünüiki chi Maleiwakai sulu'u Perge, chakualiishii naya sulu'umüin tü pueulokat Atalia.
26 Je yalejee o'otooshii naya sulu'u anua chai nakua Antioquíamüin, tü pueulo eejeejanale ne'itaanüin paala najapulu'u chi Maleiwakai süpüla anainjatüin nakuaippa nütüma sünain tü a'yatawaakat, tü anuu nekeraajüitpain joolu'u.
27 Je nantapa Antioquíamüin, noutkajüin na anoujashiikana chajanakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya. Je naküjakalaka namüin süchikü süpüshua'ale'eya tü kasa naa'inrakat Maleiwakai nakajee nayakana otta sünain jutatüin süpüla wayuu eekai gentilein nütüma Maleiwakai süpüla sünoujainjatüin nüna'inya.
28 Je Pablo nümaa Bernabé, makatüshii naya yala namaa na anoujashiikana so'u kojuya ka'i.

15

Aashajawaa soo'opünaa tü nakuaippainjatkat na anoujashii gentilekana

1 Su'unnaa ka'ikat tiairua, nantapaatakalaka wane wayuuirua chajeechiküjana Judeajee Antioquíamüin sünain ekirajaa na anoujashiikana gentilekana. “Nnojotsü süpüla ju'ttaainjanain müleka nnojoliire ji'yote'erüin jüta maa aka nikirajüin paala Moisés”, namakalaka namüin.
2 Je Pablo nümaa Bernabé, nayouktüin tü namakat na wayuukana süka nnojolüin lotüin tü nekirajakat anain naajüin. Je naa'ayajiraakalaka

namaa. Je mapa ma'i, natüma na anoujashiikana, naneekünakalaka Pablo nümaa Bernabé otta no'uluku namaa süpüla o'unaa eemüin na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana chajanakana Jerusalén süpüla aashajawaa soo'opünaa müleka cho'ujaale namüin na gentilekana tü akuaippaa o'yotoonaakat ata.

3 Shiasa'a mapa, ajütünüshii naya natüma na anoujashii chakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Antioquía. Je wanaa sümaa nalatüin sulu'upünaa tü mmakat Fenicia otta Samaria, naküjakalaka nachikü na gentilekana sünain noo'ulaain suulia tü nanoujapü'ükat anain süpüleerua anoujaa nünain chi Maleiwakai. Je talatüshii ma'i na anoujashiikana sütüma tü naapakat achikü.

4 Je nantapa Pablo nümaa Bernabé Jerusalénmüin, okotchojooshii na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya namaa na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana sünain asakaa naya. Je naküjakalaka namüin süpüshua'a tü naa'inrakat Maleiwakai nakajee.

5 Shiasa'a, no'uluku na fariseo anoujainapakana, nasha'walaakalaka sünain namüin:

—Cho'ujaasü shi'yotoonüin nata na anoujashii gentilekana otta naluwataanüinjanain süpüla naa'inrüinjatüin tü kasa nuluwataakat Maleiwakai wapüleerua, tü nüshajakat Moisés.

6 Shiasa'a na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana, noutkajaakalaka süpüla aashajawaa soo'opünaa tü akuaippaa nojuittitkat achikü na fariseokana soo'opünaa nakuaippainjatkat na anoujashii gentilekana.

7 Süchikijee wainma naashajiraala, nütamaakalaka Pedro sünain nümüin:

—Tawalayuwaa, jütüjaashanta aa'uchi tayama'inka so'uma'a wane ka'i eetaairüja'a kojuya juya süchiiruamüin wanaa sümaa nüneeküin taya Maleiwakai ja'akajee süpüla aküjaa nüchikü chi O'tte'erüikai namüin na gentilekana süpüla nanoujainjana'inya.

8 Chi Maleiwakai, atüjaakai saa'u saa'in wayuu, nütüjaa aa'uchii na gentilekana sünain nanoujainapain nünain. Müshijese'e naapüin chi Naa'inkai namüin maa akainka naapüin nia wamüin süpüla natüjaanüin aa'u sünain nüchekalain naya süpüla anoujaa nünain.

9 Nnojotsü kasain naatain alu'u naya nümüin Maleiwakai woulia. Uleitpa naa'inrua nütüma Maleiwakai suulia naainjala sükajee nanoula nünain, maa aka wayakana sükajee wanoula.

10 ¿Jamataalainjanakalaka süpüla jujuya'alüinjatüin naa'in Maleiwakai sünain jo'oteein wane akuaippaa naa'u na anoujashii gentilekana? Akuaippaakat tüü, nnojotsü wainküirüin süpüla wekeraajüin amaa wayakana judíokana, ja'itakaja'a ne'e na watuushinuukana, nnojotsüya ne'e nainküin süpüla nekeraajüin.

11 Shiasa wayakana, wanoujain sünain wo'ttaashiin nütüma chi Senyotkai Jesús süka anamiain ne'e nia wamüin, akaaja'a nayakana, müshii aka wakuaippa sünain o'tte'ennaa.

12 Je sütümajee nünüikü Pedro, nako'ulaakalaka na wayuu eejanakana sünain tü outkajawaakat. Naapajakalaka joo tü nüküjalakat Bernabé otta Pablo süchikü tü kasa nii'iyatakat aka nüpülain Maleiwakai otta tü kasa nütüjakat apüleerua niakai nümüiwa, tü naa'inrakat Maleiwakai nakajee nayakana sa'aka tü gentilekalüirua.

13 Je kettaapa tü naküjalakat, nüsouktakalaka Santiago sünain nümüin:

—Tawalayuuinnuaa, jaapajapa tanüikü.

14 Simón, nüküjüitpa wamüin sünain jamüin nükuaippa Maleiwakai
sünain tü palajatkat sükua nii'iyatüin sünain anamiain nia sümüin tü
gentilekalüirua sünain naapaain su'uluku süpüla nüchooinjatüin.
15 Antiraasü tüü sümaa tü namakat na nünüikimaajanakana
Maleiwakai, eere nümüin wane no'uluku sulu'u tü karaloukta
nüchikimaajatkat Maleiwa:
16 “Müsü nünüikü chi Maleiwakai:
‘Mapeena süchikijee tia, ale'ejeechi taya
sünain taikkale'erüinjatüin süchukua'a tü aluwatawaakat natüma na
nüikeyuukana David ojuichajaakat paala.
Tüü, meerü aka saa'in tatüma wane miichi eekai sujuttinnüin otta
shiyalennüin süchukua'a.
Te'itaweechi waneeshi nülüin David süpüla aluwatawaa,
süpüla ayatüinjatüin tü aluwatawaakat süchukua'a nütüma maa aka
paala sümaiwa,
17 süpüla nachajaainjanain nüchikü Maleiwakai na waneeinnua
wayuukana yaakana süpa'a mmakat süpüshua,
napüshua'a na gentilekana eekai taneeküin süpüla tachooin’,
18 müshi chi Maleiwakai chi atüje'erüichipakai saa'u joolu'u tü kasa
nülü'üjakat achikü sulu'u naa'in chejeechikü sümaiwa ma'i,
tü anuu nümatüjülin: ‘Müinjateerü tatüma mapeena’ ”, müshi sulu'u
tü karalouktakat.
19 “Saa'in tamüin anasü müleka nnojorüle we'itaain wane kasa mojushi-
injatkat atüma nakuaippa sünain anoujaa na gentilekana ee'irataakana
nünainmüin chi Maleiwakai.
20 Shieesü washajaka namüin sünain noo'ulaainjanain suulia
ekaa eküülü eekai shikiirain tü a'waajaakat su'uyaakua kasa
amaleiwaseeyaasükat, otta suulia a'luwajirawaa nakuaippa sümaa
wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, otta suulia ekaa süsha
mürüt maa aka shi'iruku tü eekai ouktüsüin sütüma aülawaa sümaa
mayu'lujuin süsha.
21 Anashii müleka nekeraajüle sümaa tüü, na gentilekana, suulia
mojushiin tü nakuaippakat namüin na judíokana, süka nuluwataain
Moisés sünain nnojolüin saa'innajatüin kasa eekai müin aka tüü. Je, tü
nuluwataakat anain Moisés, eetüjülia paala sümaiwa sünain aküjünaa
sulu'upünaa mmakat süpüshua'a sünain saashaje'ennüin sulu'u tü eki-
rajüleekat wayakana judíokana so'uwai tü ka'i weemeraakat o'u”.

Ajütünüsü wane karaloukta namüin na anoujashii gentilekana

22 Na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana namaa napüshua'a
na anoujashiikana, anashiikalaka saa'in namüin naneeküinjanain wayuu
na'akajee nayakana süpüla najütüinjanain chamüin Antioquíamüin
nümaa Pablo otta Bernabé süpüla aküjaa süchikü tü akuaippaa ne'itaakat
nakuaippainjatkat na anoujashii gentilekana. Naneekakalaka Judas chi
Barsabás münakai otta Silas, wayuuinnua nemiyo'use na anoujashiikana.
23 Je najütakalaka wane karaloukta namaa nayakana, müsü sünüikü
yaa:

Wayakana Aluwataaushikana je wayakana laülaayuushiikana,
juwalayuukana, wasaküin jia, wawalayuu, jiakana gentilekana
kepiakana cha'aya Antioquía, je sulu'u süpüshua'a tü mmakat Siria otta
Cilicia.

24 Waapa achikichii na wayuu o'unakana yaajee yaa sünain eke'ejaa
jaa'in otta sünain müin maa'inkai jikii sütüma tü nekirajakat anain. Je
naya, nnojoliishii wajünalain.
25 Müshiijese'e paa'inwain waya wapüshua'a süka anashiin saa'in
wamüin wajütajanain wo'uluku jünainmüin namaa na wawalayuu aishi-
ikana ma'i wapüla, Bernabé otta Pablo,
26 na nnojoliikana aka'alirajüin nakuaippa suulia ouktaa sünainjee
nükuaippa chi Wasenyotsekai Jesucristo.
27 Anaakalaka wajütüin Judas otta Silas jünainmüin. Je nayakana,
shiainjatü namaka jümüin süka nanüikü tü yaakalia ne'e washajüin,
shiasa ne'e süpüla sütsüinjanain naya tü washajakat jümüin.
28 Anashiisü nümüin chi Naa'inkai Maleiwa otta wamüin wayakana
nnojolüinjatüin wo'otüin jaa'u wane akuaippaa nnojotkat ma'i ja'ijaain
suulia tü wamüinjateetkat joolu'u:
29 maa aka nnojoliinjanain jiküin shi'iruku mürüt eekai su'utuushin
aa'in süpüla a'waajiaa su'uyaakua kasa amaleiwaseeyaasükat, otta nno-
joliinjanain jiküin süsha tü mürütkalüirua maa'aya aka shi'iruku tü
mürüt eekai ouktüin sütüma aülawaa, otta nnojoliinjanain ju'luwajiraain
jükuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. Müleka
jiisalajiraale suulia tüüirua, loteerü jükuaippa.

Shiataaja'a ne'e. Eeshi Maleiwakai jümaa.

30 Shiasa'a süchikijee, kettaapa napünaajüin, no'unakalaka chai nakua
Antioquíamüin. Shiasa'a nantapa chamüin, noutkajakalaka na anoujashii
chajanakana süpüla naapüin tü karalouktakat namüin.
31 Je naashaje'etpa shia na anoujashiikana, talatüsü ma'i naa'in saa'u tü
amüliannaakat aa'in alü'üjinnakat namüin yaa sulu'u.
32 Je Judas otta Silas, süka wayuuin naya aapirülii wayuu süka nünüiki
chi Maleiwakai, namüliatkalaka ma'i otta natütülüin ma'i naa'in na
anoujashiikana süka wane pütchi kama'a ma'i.
33 Je süchikijee, eepa nakalia namaa, najütakalaka naya na anoujashi-
ikana nachukua'a nanainmüin na kajünalakana paala naya. Müshii naya
namüin: “Kasataalejese anain jükuaippa nütüma Maleiwakai wopulu'u”.
34 Niasa'a Silas, anajakalaka nümüin makataa sulu'u Antioquía.
35 Je Pablo otta Bernabé, makatüshii Antioquía. Je nayakana namaa wa-
neeinnua, ayatshi'iya sünain ekirajaa otta aküjaa nüchikü chi Senyotkai
cha'aya.

Akatajiraashi Pablo nümaa Bernabé

36 Je kojuya ka'i süchikijee, nümakalaka Pablo nümüin Bernabé:
—Joo'uya wanalaaiwa na wawalayuukana naa'u Cristo cha'aya
sulu'upünaa tü mmakalüirua eepünaajatüle wakü jain paala nüchikü chi
Senyotkai süpüla watüjaainjatüin saa'u nakuaippa nümaa Maleiwakai
maa'ulu.
37 Je Bernabé, kee'ireesü naa'in namaainjachin Juan chi Marcos
münakai.
38 Je nümüin Pablo, nnojotsü anashiin süpüla namaainjachin Juan
Marcos süka nüpünaainkain naya cha'aya sulu'u Panfilia sünain
nuu'ulaajaainkain suulia a'yatawaa namaa.
39 Eekalaka natüma wane mojujirawaa miyo'u sütümajee tia. Je
nakatajiraakalaka sünainjee tia. Nu'unakalaka Bernabé nümaa Juan
Marcos chai nükua Chipremüin süka anua.

40 Je yaakaija'a Pablo aneeküin Silas süpüla nümawaa. Je süchikijee
ne'itaanüin natüma na anoujashiikana najapulu'u chi Senyotkai süpüla
anainjatüin nakuaippa nütüma, ojuittüshii naya yalejee.
41 Alatüshii naya sulu'upünaa tü mmakat Siria otta Cilicia
sünain atütajaa na anoujashiikana cha'aya sulu'upüna'awai tü
noutkajaalekalüirua.

16

Pablo nümaa Silas, namaashi Timoteo sünain aküjaa nüchikü Cristo sainküin mmakat

1 Nantapaatakalaka Pablo nümaa Silas Derbemüin, je yalejee Listramüin
eejanale nantüin nünain wane wayuu anoujashi kanüliashi Timoteo,
süchon wane jierü judío anoujasü. Otta chi nüshikai, wayuu griego.
2 Na anoujashiikana chajanakana Listra otta Iconio, anasü ma'i naasha-
jaala nüchikü.
3 Pablo, nümawee amüinchi Timoteo. Akaisa'a ni'yote'erüin ata
palajana süpüla nümaainjachin suulia mojushiijain namüin na judíokana
tü akuaippaa nünainkat. Süka jamüin, napüshua'a na judío kepiakana
cha'aya sulu'u tia mmakat, natüjaa aa'uchi chi nüshikai Timoteo sünain
wayuuin griego. Müshijese'e nnojolin ni'yotoonatüjülin ata Timoteo süka
nnojolüin sükuaippain wayuu griego tia.
4 Je sulu'upüna'awai tü mmakalüirua eepünaale nalatüin, naküja
achiküt namüin na anoujashii gentilekana tü akuaippaa anakat
süpüla nekeraajaa amaa, tü naapaakat na Aluwataaushikana otta na
laülaayuushiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Jerusalén.
5 Je sükatsüinraakalaja'aka ma'i nanoula na anoujashiikana
sulu'upünaa tü outkajaaleekalüirua sümaa nokojuyalaain ma'i ka'iwai.

Eenajünüshii naya Macedoniamüin

6 Je süka nüchiajaain naya chi Naa'inkai Maleiwa suulia naküjüinjanain
tü pütchi nüchikümaajatkat Jesucristo sulu'u tü mmakat Asia,
chapünaajaakalaka naya süpa'apünaa tü mmakat Frigia otta Galacia.
7 Wanaa sümaa nantüin sünainmüin sot tü mmakat Misia,
no'unayaakaleje'eka sulu'umüin tü mmakat Bitinia, akanasa'a nüta'üla
akuaippa chi Naa'inkai Maleiwa nünainjeejachikai Jesús.
8 Je süka süta'ünnüitpain nakuaippa, lotokalaka naya süpa'apünaa
Misia, antüin naya sulu'umüin tü pueulokat Troas sotpa'amüin palaakat.
9 Je yala, nii'iyataakalaka aa'in wane wayuu aipa'a nümüin Pablo, niyalu-
jushi wane wayuu cheje'ewai sulu'u tü mmakat Macedonia. Ni'rataalain
naa'in sha'watüin nü'ütpa'a sünain achuntaa kaalinyüü nümüin: “Pülata
Macedoniapünaa pükaalinjaiwa waya”, müshi.
10 Je sükajee ni'rüitpain Pablo tia, yapajamaatakalaka waya süpüla
o'unaa Macedoniamüin sünain watüjaashaatain ma'i saa'u, sükajee tia,
sünain neenajüin waya Maleiwakai chamüin cha'aya süpüla aküjaa
namüin nüchikü chi O'tte'erüikai.

Anoujasü Lidia cha'aya Filipos

11 Wo'otookalaka Troasjee sulu'u anua shirokupünaa palaakat. Lotüshii
waya sünainmüin wane mma pasanainsü sünain palaakat kanüliasü
Samotracia. Je watta'amüin, wantakalaka sulu'umüin tü pueulokat
Neápolis.

12 Je yalejee, alatüshii waya chamüin Filiposmüin, wane pueulo su'uluku
tü mmakat aapaaushinkakat sütüma wayuu romano süpüla kepiainjatüin
süpüshi sulu'u. Je shia, shia'a yaletütchonka aa'in yaa sulu'u tü mmakat
Macedonia. Je eesü wakalia yala sulu'u.
13 Shiasa'a so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, wo'unakalaka
sünain awaraijawaa anooipa'amüin süchikijee sükulaatse tü pueulokat
cha'aya sotpa'amüin tü süchikat sünain waliraja'alüin waa'inyaka sünain
eein wane aashajaalee nümaa Maleiwakai natüma na judíokana. Je
wantapa sünain, waikkaajaakalaka sünain aküjaa süchikü tü anoujaakat
nünain Jesús sümüin waneeirua jieyuu eejatkalüirua outkajaain.
14 Eejatkalaka waneesia na'aka kanüliasü Lidia cheje'ewat Tiatira
oikkoot kuluulu anajüsü ma'i jepisiiyaa o'ulu. Je shia, kojutshi Malei-
wakai sütüma. Saapajakalaka ma'i tü aküjalaakat. Je Maleiwakai
nütanatkalaka saa'in süpüla kache'ejüinjatüin süpüla tü nüküjakat Pablo.
Sünoujakalaka.
15 Je süchikijee, woutiisakalaka shia süma'ale'e süpüshua'a süpüshi. Je
süchikijee, seenajaakalaka waya shipialu'umüin sümaa sümüin wamüin:
—Maa aka jütüjaaitpain taa'u sünain shiimüin tanoujasüin nünain chi
Senyotkai, anashii müleka chamüinre jia keemejülein tepialu'u.
Je waapaakalaja'aka sünüikü.

Püreesashii Pablo nümaa Silas cha'aya Filipos

16 Shiasa'a so'u wane ka'i sünain chainjanain waya eere tü aasha-
jaaleekat nümaa Maleiwa, wantiraakalaka sümaa wane wayuu piuuna
kaseyuusü, oo'ulaküt süka tü süseyuukat, tü anuu akanajülü ma'i neerü
namüin na sülaamainkana sükajee tü oo'ulakaakat.
17 Shiasa'a tü wayuukat, wachiiruaakuu wamüsü wayakana nümaa
Pablo sünain su'waanajakuu sümüin sünain aküjaa wachikü:
—Wayuukana naa, a'yataashii nümüin chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i
suulia tü waneeirua eekat eein, na anaa aküjüin jümüin süchikü tü
süpüno'ukat tü o'ttawaakat suulia müliaa saa'u jaainjala.
18 Kojuya ka'i sümakuu sümüin tü pütchikat. Shiasa'a üttapa naa'in
Pablo sütüma tü shikiisekat, nuuyanajaakalaka sümaa nümüin sümüin tü
süseyuukat:
—Saa'u nünülia Jesucristo, tamüsü paala pia: ¡Pujuitta suulia tü
jintutkat!
Shiasa'a süchikijeechon nümüin sümüin, sujuittakalaka suulia.
19 Shiasa'a na sülaamainkana tü wayuukat, ne'rüin sünain
nnojolüitpain süpüla nakanajüinjanain neerü sükajee shiakat.
Nata'ülakalaka Pablo otta Silas. No'unitkalaka naya chamüin süpa'amüin
pülaasakat nama'anamüin na laülaayuukana
20 otta na akumajüliikana sükuaippa kasa sünain maa namüin:
—Judíokana naa, neiwa'aja aa'inrü tü wayuukalüirua yaa sulu'u tü
woumainkat
21 sünain nekirajüin sünain akuaippaa nnojotkat achekünüin
wapüleerua sünain waa'inrüinjatüin, wayakana romanokana.
22 Shiasa'a na wayuukana eejanakana nama'ale'eya na sülaamainkana
tü wayuukat, napashajaakalaka Pablo je Silas. Shiasa'a na akumajüliikana
sükuaippa kasa, naluwataakalaka sünain saakatünüin tü nashe'inkat
süpüla na'yaajünüinjanain süka wunu'u.
23 Shiasa'a, süchikijee nayounjünüin, nekerotinnakalaka sulu'umüin tü
püreesaapülekat sümaa sümünüin nümüin chi kaatsetpü'ükai:
—Pikerotit na wayuukana sümaa pi'rajüinjatüin ma'i naa'u.

24 Je chi kaatsetpü'ükai, naa'inrüin tüü yaawalaja'a. Nikerotirüin naya
sümaa ni'itaain naya cha'aya shiinalu'u ma'i tü püreesaapülekat sümaa
su'uttünüin nasa'a sü'ttiralu'upünaa wane wunu'u süpülajana püreesasü
suulia isajüin.
25 Je süse'eru'u aikat, Pablo nümaa Silas, aashajaashii nümaa Malei-
wakai sümaa nee'irajüin nümüin. Je na waneeinnua püreesashiikana,
naapajüin tia.
26 Shiasa'a sükutkuja'alaa sümakalaka tü mmakat sümaa süne'etirüin
ma'i tü süsa'akat tü püreesaapülekat. Sujutajaakalaka tü so'ukalüirua
süpüshua. Je sujunuujaakalaka tü kaleenakalüirua noulia na
püreesashiikana napüshua.
27 Je nüchijiraakalaka chi kaatsetpü'ükai. Shiasa'a wanaa sümaa
niirakaain sümüin tü so'ukalüirua tü püreesaapülekat jutajutalüin, niyu-
utakalaka nüchajaruutse süpüla nu'uniraainjachin naa'in süka isajayaain
na püreesashiikana naashin.
28 Nu'waatakalaka Pablo nümüin:
—¡Nnojo pu'uniraain paa'in! Ana'aya waya wapüshua. Nnojoishii waya
isain.
29 Shiasa'a chi kaatsetpü'ükai, nüsaajitkalaka siko'u anakiainjatü
nüpüleerua sünain ekeroloo. Ekerotshi sünain nuwataain ma'i.
Kutkutta'atshi ne'e süka mmolüin nia. Nu'ttakalaka nuu'uleepshimüin
Pablo je Silas shiyaawase kojutüin naya nütüma.
30 Niyu'tkalaka naya anooipa'amüin sünain nüsakirüin naya:
—Wayuuinnuaa, ¿kasa anaka süpüla taa'inrüin süpüla to'ttaainjachin?
—müshi.
31 Asouktüshii naya nümüin:
—Pünouja nünain chi Senyotkai Jesús pu'tte'ennaiwa nütüma. Meenaya
na eekana pümaa pipialu'u, müleka nanoujale, o'tte'enneena.
32 Shiasa'a naashajaakalaka nümüin otta namüin napüshua'a na eekana
nümaa nipialu'u nüchikü chi Senyotkai. Nanoujakalaka.
33 Shiasa'a chi kaatsetpü'ükai, so'ule'e aikat tia, nu'lojokalaka tü
nalio'ukat. Woutiisaleekalaka nia namaa napüshua'a na eekana nümaa
nipialu'u.
34 Nümaashii Pablo je Silas nipialu'umüin. Nikitkalaka naya. Je talatüsü
ma'i naa'in chi kaatsetpü'ükai otta na eekana nümaa nipialu'u süka
nanoujainapain nünain Maleiwakai.
35 Shiasa'a watta'amüin watta'a maalü, na akumajüliikana sükuaippa
kasa, najütakalaka waneeirua pulusiiya nünainmüin chi kaatsetpü'ükai
süpüla nüjütüinjachin nüchikü Pablo otta Silas.
36 Je chi kaatsetpü'ükai, nümakalaka nümüin Pablo:
—Na akumajüliikana sükuaippa kasa, najütira achikichii jia.
Eekanaja'aka süpüla ju'unüin süka anakat akuaippa.
37 Je Pablo, nümakalaka namüin na pulusiiyakana:
—Wayakana, wayuu romanoshii apashii. Na'yaajirüin waya su'upala
wainma wayuu sümaa nnojoliin wekeraajünüin akuaippa palajana
müleka kaainjalashiire waya. Je nekerotirüin waya sulu'u tü
püreesaapülekat süchikijee. Je joolu'u, ¿najütiree achikichii waya sümaa
nnojolüin jaralüin atüjaain waa'u? ¡Nnojottaa süpüla tia! ¡Anashii
müleka nantüle nayakana sünain ajütaa wachikü!
38 Je na pulusiiyakana, naküjakalaka tüü namüin na akumajüliikana
sükuaippa kasa. Je mmotkalaka naya süka naapüin nachikü Pablo nümaa
Silas sünain wayuuin naya romano apashii. Süka jamüin, nnojotsü

aapünüin sünain shi'yaajünüinjatüin wane wayuu romano sünain nnojolüin shikeraajünüin akuaippa palajana.

39 No'unakalaka na akumajüliikana sükuaippa kasa sünain achuntaa süpüla jaliainjanain naya naa'in Pablo je Silas. Najütakalaka nachikü sümaa nachuntüin namüin süpüla nojuittajanain sulu'ujee tü mmakat.

40 Je nojuittapa Pablo nümaa Silas sulu'ujee tü püreesaapülekat, no'unakalaka shipialu'umüin Lidia. Je süchikijee ne'rüin na anoujashiikana otta nachijire'erüin naa'in, no'unakalaka yalejee.

17

Ootünüsü tü wayuukalüirua noo'omüin Pablo otta Silas cha'aya sulu'u Tesalónica

1 Je sünain tü waraittaa naainjakat Pablo nümaa Silas, alatüshii naya sulu'upünaa tü pueulokalüirua Anfípolis otta Apolonia. Je yala süchikijee, antüshii naya sulu'umüin tü pueulokat Tesalónica eejatüle napüla wane ekirajülee na judíokana.

2 Je Pablo maa aka tü nükuaippapü'ükat waneepia, o'unüshi nia sulu'umüin tü ekirajüleekat. Je so'uwai tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, aashajira'awaishi nia namaa na judíokana so'u apünüin semaana.

3 Nüküjain namüin jamalu'ulüin tü sümakat tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa noo'opünaa Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa otta sünain pansaain ma'i sütüma sünain müliainjachin nia, nu'utünajachin aa'in otta nüso'iraainjachin aa'in süchikijee. Müshi nia namüin: “Chi wayuu Jesús takükjakai achikü jümüin, nia'a chi Nüneekajalakai Maleiwa”.

4 Eekalaka anoujain no'uluku na judíokana sünain na'ata'ale'einya namaa Pablo otta Silas. Je eesü anoujain kojuya tü wayuu griegokat, wayuu kojutakat atüma Maleiwakai, otta kojuya jieyuu anoujasü, süchooin wayuu anapüisü.

5 Nayasa'a na judío eekai manoujain, achunjasü naa'in sütümajee ne'rüin wainma wayuu sünain anoujaa. Nakotchojookalaka nanainmüin wane wayuuirua, tü wayuu warai müsükat ne'e, süchi'rakat mmapa'a. Shiasa'a naainjala, nashükjakalaka saa'in tü wayuukalüirua sulujutkat tü pueulokat. Nashutakalaka saa'u nipia Jasón sünain achajawaa nüchiki Pablo nümaa Silas shii'iree nayu'leein naya shi'ipamüin tü wayuukalüirua.

6 Shiasa'a süka nnojoliin nantüin nanain yala, niakalaka nasirüin Jasón namaa no'uluku na anoujashiikana sünain nantirüin naya nanainmüin na laülaayuukana sulu'u tü pueulokat. Nantirüin naya sünain namüin nekiiseru'u: “Wayuukana naa, amojujashii sükuaippa wayuukat sainküin mmakat süpüshua'a. Je joolu'u antüshii naya yaamüin süpüla müinjanain waya natümaya.

7 Je Jasón, nüntirüin naya nipialu'umüinya'asa. Napüshua'a nayakana, ne'ra amüinrü tü nuluwataakat anain chi romano laülaashikai saa'u mmakat süpüshua'a, chi Césarkai. Eetaalain naashin, wane aluwataashi saa'u wayuu kanüliashi Jesús”.

8 Shiasa'a tü wayuukalüirua otta na laülaayuukana, naapapa tüü, mojushiijaasü namüin süchikü tü naa'inrakat otta aashichijaashii sütüma.

9 Je saa'u napütüin neerü napüla na laülaayuukana su'uyaawa naapüin nanüikü namüin sünain nnojoleerüin sülatüin süchukua'a tü alatakat paala, ajütüna achikichii naya.

Pablo nümaa Silas, cha'aya sulu'u Berea

10 Nayasa'a na anoujashiikana, najütamaatüin aipa'achiiruale'eya Pablo
nümaa Silas chamüin cha'aya Bereamüin. Je nantapa Bereamüin,
o'unüshii naya sulu'umüin tü ekirajüleekat na judíokana. Je yala,
aküjashii naya tü nünüikikat Maleiwa.
11 Je na judío yalajanakana, wayuu naya anashii, atüjashii akouti-
raa pütchi. Nnojoliishii müin aka naa'in na Tesalónicaje'ewaliikana.
Kapülakalaka naa'in naapüin tü pütchikat. Naashaje'erawalin waneepia
tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa süpüla natüjaainjatüin saa'u
müleka müle'eya tü münakat namüin.
12 Eekalaja'aya kojuya no'uluku nayakana anoujain. Kojuya no'uluku
na wayuu griegokanaya anoujaka, makai aka chira wayuu toolo otta türa
wayuu jierü, jieyuu süchooin wayuu anapüisü.
13 Nayasa'a joo na judío Tesalónicaje'ewaliikana, natüjaapa naa'u Pablo
sünain chain nüküjain süchiki tü nünüikikat Maleiwa sulu'u tü pueulokat
Berea, o'unüshii naya chamüin sünain nashüküjüin tü wayuukalüirua
chajatkat sulu'u tü pueulokat noo'omüin Pablo.
14 Otta na anoujashiikana, najütamaatüin Pablo palaairukumüin. Je
Silas nümaa Timoteo, makatüshii yala Berea.
15 Je na o'unakana nu'uyaajanayaain Pablo, wattashii nümaa sulu'umüin
tü pueulokat Atenas. Je yalejee ale'ejüshii naya sümaa nünüiki Pablo
nümüin Silas otta Timoteo sünain nantiraamaatüinjanain nümaa maalü.

Aküjüshi Pablo nüchikü chi Maleiwakai sümüin wayuu cha'aya Atenas

16 Sünain chain Pablo Atenas a'atapajüin Silas otta Timoteo, mo-
jushiisü nümüin tü joulüin su'uyaakua kasa maleiwayaakat atümaa
sainküinpünaa tü pueulokat.
17 Mayaainje'e aashajira'awalin nia sulu'u tü ekirajüleekat namaa na
judíokana otta namaa na wayuu griegokana eekai kojutüin atüma chi
Maleiwakai maa akaapü'ü nütüma waneepia, mataaja'a nia cha'aya
pülaasüpa'a sümaa türa eekai süntüin yalamüin, aashajiraashi waneepia.
18 Mataaja'a no'uluku na wayuu ekirajaakana sünain tü nekirajakat
anain na wayuu kanüliakana Epicúreos otta na kanüliakana Estoicos,
pe'ipoloojira'awaishii naya nümaa süka nanüikü. Müsü nanüiki wa-
neeirua:
—¿Kasakai naashajaaka achikü chi koyooroloikai?
Otta waneeinnua müshii:
—Süchikimaajachi maleiwairua naata kamaleiwaseshii. —müshii naya
süka nüküjain Pablo süchikü tü pütchi anasükat nüchikü Jesús otta
süchikü tü oso'irawaakat aa'in.
19 Niasa'a niakai natüma, no'unitkalaka nia nanainmüin na
laülaayuukana sulu'u tü pueulokat sulu'umüin tü noutkajaalekat tü
kanüliakat Areópago, eeinjachire nia apansaajinnüin soo'opünaa tü
naashajaakat achikü. Asakinnüshija'a nia sünain nümünüin amüin:
—Püküja wamüin kasain wayuu ekirajaa jeket tü püntitkat
wanainmüin,
20 tü paashajaain wamüin süchikü wane kasa waneejatü ma'i.
Watüjawee aa'ulu jamalu'ulüin.
21 (Napüshua'a na wayuu nepiajanakana sulu'u Atenas otta na wayuu
naatajanakana kepiakana yaa sulu'u, aapajeeshii otta aashajaweeshii ma'i
waneepia süchikü türa kasa eekai jeketüin ma'i.)

22 Niasa'a Pablo, nülatakalaka pasanainmüin süpüla aashajawaa
sümüin tü wayuukalüirua eejatkat sulu'u tü kanüliakat Areópago. Müshi
nia namüin:

—Wayuuinnuaa, yaaje'ewaliikana sulu'u Atenas, sünainjee süpüshua'a
tü te'rakat, wayuu jia kojuta atümachii ma'i tü jümaleiwasekalüirua.

23 Süka jamüin, sünain tananaja'alüin tü ju'waajülekalüirua tü
jümaleiwasekalüirua, tanta anainrü yala wane ashajuushi sünain wane
ipa eere jaapüin kasa sümüin tü jümaleiwasekalüirua. Müsü mayaa:
NÜMÜINJATÜ CHI MALEIWA ME'RAAJUUKAI.
Ajaa, chi Maleiwa ju'waajakai sünain nnojolin ji'raajüin nia, nia taasha-
jaainjachika'aya achikü jümüin joolu'u.

24 “Chi Maleiwa kakumalakai tü sirumakat sümaa süpüshua'a tü kasa
eekat chaa iipünaa, tü mmakat sümaa tü kasa eekat süpa'a, otta tü
palaakat sümaa tü kasa eekat shiroku, nia laülaashika'aya saa'uirua. Nno-
joishi nia kepiain sulu'u miichi saainjanainkat wayuu süpüla a'waajiain
nia.

25 Nnojotsü kasain cho'ujaain nümüin süpüla jaralinjaittaain wayuu
joolu'u akaalinjainjachin nia. Nia aapaka'aya wamüin kataa o'u, nia
aapaka'aya tü jouktai wasanatkat aka waa'in otta kasakat süpüshua'a.

26 “Nünainjee waneeshia wayuu, naainjüin tü wayuukalüirua
süpüshua'a, tü wattakat saalin shi'ipapa'a sainküin mmakat, süpüla
eeinjatüin shia süpa'a. Süpülapünaa naainjain shia, ni'itaatüjülia
süka'iya otta tü shipiapalainjatkat.

27 Nükumajüin shia Maleiwakai süpüla süchajaainjachin nüchikü,
kama'ache süntüle nünain müleka süchajaale ma'i nüchikü. Nnojoishi-
jasa wattain Maleiwakai woulia wane'ewai wakua.

28 Müsü wane pütchi: ‘Süka jamüin, nünain Maleiwakai, kato'uchii
waya, waraittüshii waya otta wayuushii waya’. Müsü nanüiki waneeirua
no'uluku na jüpüshi atüjashiikana: ‘Nüpüshi waya chi Maleiwakai’.

29 “Sünain nüpüshin waya Maleiwakai, nükumajala waya. Nnojoli-
ija'a waya süpüla we'itaainjachin nia sünain mataalain aka nia saa'in
su'uyaakua kasa eekai shiyujalain wayuu shikiiru'ujee ne'e, türa eekai
saainjuushin süka ooro, pülaata, otta ipa.

30 Nnojotsü kasalajanapü'üin sümüin wayuu nütüma Maleiwa tü
matüjüinwaakat naa'u. Alu'ujasa'a joolu'u, nuluwataain sümüin
wayuukat süpüshua'a otta süpa'a mmakat süpüshua'aya sünain
suu'ulaainjatüin suulia saainjala otta sünoujainjatüin nünain.

31 Süka jamüin, Maleiwakai, ni'itaain wane ka'i nikeraajüinjatkat
o'u sükuaippa tü wayuukalüirua süpüshua'a süka wane sükuaippa
pansaasü. Nikeraajüinjatü nükajee wane wayuu ni'itaala süpüla.
Nii'iyatüin sümüin wayuukat süpüshua'a, sükajee nüso'ire'erüin naa'in,
sünain shiimain niain ni'itaalain”.

32 Je no'uluku na eejanakana, naapapa süchiki tü oso'irawaakat aa'in,
neme'erainpalashi Pablo. Otta waneeirua, müshii ne'e:

—Waapajeeria taa türa so'uweena wane ka'i.

33 Nu'unakalaka Pablo nama'anajee.

34 Nayasa'a waneeinnua, ache'inraashii nümaa otta nanoujakalaka
nünain Jesús. Je na'aka na anoujakana, eejachi Dionisio, wane no'uluku
na laülaayuu sulujunakana tü kanüliakat Areópago otta eejatü wane jierü
kanüliasü Dámaris otta waneeirua soo'omüin.

18

Kakaliashi Pablo cha'aya Corinto sünain ekirajaa nünüiki Maleiwa

1 Je süchikijee tüü, ojuittüshi Pablo Atenasjee, o'unüin nia chamüin
sulu'umüin tü pueulokat Corinto.
2 Je yala, antiraashi nia nümaa wane wayuu judío kanüliashi Aquila.
Je nia nümaiwa, cheje'ewai sulu'ujee tü mmakat Ponto. Je Aquila
sümaa tü nu'wayuusekat kanüliasü Priscila, palit ka'i paala, antüshii naya
sulu'ujee tü mmakat Italia, eejeejanale naya ojuittüin sütümajee tü kasa
nuluwataakat anain Claudio, chi laülaashikai saa'u mmakat süpüshua'a.
Nuluwataain sünain sujuittüinjatüin süpüshua'a tü wayuu judíokalüirua
sulu'ujee Roma. Je Pablo, o'unüshi sünain awaraijawaa naa'uirua.
3 Shiasa'a süka müinya aka ne'e tü na'yataainkat tü ni'yataainkat, tü
aainjülüükat loona ojotonnokat süpüla miichin, makatakalaka nia yala
namaa sünain ni'yataajiraain namaa.
4 Je süka'iyo'uwai tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, Pablo,
o'unawaishi sulu'umüin tü ekirajüleekat na judíokana, eere nia
sünain aashajirawaa nüchikü Jesús sümaa tü judíokalüirua otta tü
griegokalüirua shii'iree sünoujeein tü nümakat.
5 Shiasa'a nüntapa Silas otta Timoteo chejeechikü Macedoniajee, o'ttüshi
Pablo sünain aküjaa waneepia süchikü tü nünüikükat Maleiwa. Nüküjain
sümüin tü judíokalüirua tü nütüjaakat aa'u noo'opünaa Jesús sünain
niain chi Nüneekajalakai Maleiwa.
6 Je nayakana, achechajaashii nuulia otta mojusü nanüikü nümüin.
Niasa'a Pablo, no'otojooin nüshe'in su'uyaawa niyu'laain noulia otta
nümakalaka namüin:
—Jüsirajiraaja'a jümata jükuaippa müleka amülouire jaa'in. Nno-
joishija'a tayaichipain kasirüin jia saa'u jiyouktüin tamüin tü nüchikükat
Cristo takújakat jümüin. Yaajee joolu'u, o'uneechi taya nanainmüin na
gentilekana.
7 Ojuittaashi nia sulu'ujee tü ekirajüleekat, o'unüshi nipialu'umüin
wane wayuu kanüliashi Ticio Justo, kojuta atümachi Maleiwakai otta
kepiashi yaa sü'ütpa'a tü ekirajüleekat.
8 Otta Crispo, wane sülaülashi tü ekirajüleekat, anoujashi nünain chi
Senyotkai süma'ale'eya süpüshua'a tü eekat nümaa nipialu'u. Aka'aya
kojuya na Corintoje'ewaliikana anoujashii sünain woutiisale'einya naya
naapapa tü pütchi nüküjakat Pablo namüin.
9 Shiasa'a so'u wane ai, Pablo, ni'rataalain naa'in chi Senyotkai sa'wai
sünain nümüin nümüin: “Nnojo piyo'ujaain aa'in. Ayata pia sünain
aküjaa tü pütchikat. Nnojo piyü'ülaain.
10 Süka jamüin, eeshi taya pümaa otta nnojoleerü jaralüin jamüin atüma
pia. Yaa sulu'u tü pueulokat, wainmayülia wayuu to'tte'erajatkat”.
11 Makatakalaka Pablo yala Corinto süpüla wane juya shiatapünaamüin
sünain ekirajaa na wayuukana sünain tü nünüikükat Maleiwa.
12 Shiasa'a naainjala na judíokana, wanaa sümaa niain Galión
laülaashin sulu'u tü mmakat Acaya, oonoojiraashii naya nikiirajee Pablo.
No'unitkalaka nia laülaapialu'umüin eere nükumajüin Galión sükuaippa
wayuu.
13 Namakalaka nümüin chi laülaashikai:
—Wayuukai chii, nikiraja'alüin tü wayuukalüirua shii'iree kojutüin
Maleiwakai sütüma sulu'u wane akuaippaa naata suulia tü aluwataanakat
anain waya.

14 Nnojoliiwa'aya nüsouktüin Pablo, nümakalaka Galión sümüin tü
judíokalüirua:
—Müleka nnojoireje nikeraajüin tü waluwataakat anain wayakana
romanokana otta müleka naa'inrüle wane kasa eekai mojuin ma'i makat
aka o'utaa wayuwa'in, taapajüinje'eya süpüshua'a tü jünüikükat jiakana
judíokana.
15 Akaajasa'a süka jü'ülüjiraain süchiirua tü pütchi ekirajünakat,
süchiirua anüliee otta süchiirua tü aluwataanakat anain jiakana
judíokana, nnojoija'a taya o'ttajachin sünain süpüla takumajainjatüin
sükuaippa. ¡Jukumaja ne'e sükuaippa jiakana!
16 Je Galión, nüjünaakalaka naya yalejee.
17 Nayasa'a napüshua'a na wayuu nnojoliikana judíoin, napasha-
jaakalaka Sóstenes, wane laülaashi sulu'u tü ekirajüleekat. Natunain
nia yala'aya nu'upala Galión otta nnojotsü kasajatüin nümüin Galión tü
naa'inrakat nüka.

Eitaashi Pablo Antioquíamüin süpüla o'unaa nüchukua'a sünain aküjaa nünüikü Maleiwa

18 Je eesü nüka'iya Pablo makatüin paala yala sulu'u tü pueulokat
Corinto. Je mapa, aküjashi süchikü o'unaa namüin na anoujashiikana.
Niakai nümaa Aquila otta Priscila, o'unüshii sulu'u anua chai nakua
sulu'umüin tü mmakat Siria. Nnojoliiwa'aya no'unüin, noojirüin Pablo
tü nikiikat cha'aya sulu'u tü pueulokat Cencrea. Süka jamüin, naapüin
nünüikü paala nümüin Maleiwakai sünain nümüin: “Müinjateerü tatüma
wane kasa pümüin”. Je joolu'u noojirüin shia su'uyaawa nikeraajüitpain
tü nümakat paala nümüin Maleiwakai.
19 Je nantapa sulu'umüin tü pueulokat Éfeso, e'ipünaanüshi Aquila
sümaa Priscila nütüma Pablo yala süpüla makatüinjanain. Je niakai,
o'unüshi sulu'umüin tü ekirajüleekat, eejachire nia aashajiraain sümaa
tü wayuu judíokalüirua, outkajaakat yala sulu'u.
20 Je na wayuukana, a'alijinnayaashije'e Pablo natüma shii'iree yaleein
paala nia namaa süpüla kojuya ka'i. Je niakai, niyoukta achiküt.
21 O'unüshi nama'anajee sünain nümüin namüin: “Müleka nücheküle
Maleiwakai, ale'ejeechi taa taya tachukua'a sünain awaraijawaa jaa'u”.
Je süchikijee, o'otowaaja'a nümüin Pablo sulu'u anua. O'unüshi niaja'a
yalejee Éfesojee.
22 Je nüntapa Cesareamüin, o'unüshi Jerusalénmüin sünain awarai-
jawaa naa'u na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya. Je yalejee,
o'unüshi Antioquíamüin.
23 Je kojuya ka'i süchikijee, o'unüshi nia nuchukua'a sünain alataa
sulu'upünaa wane'ewai sukua tü pueulokalüirua sulu'ukat tü mmakat
Galacia otta Frigia. Alatapüna'awaishi nia sünain atütajaa naa'in na
anoujashiikana sulujunakana tü mmakalüirua.

Ekirajüshi Apolos nüchiki chi Senyotkai

24 Je su'unnaa ka'ikat tiairua, antüshi Éfesomüin wane wayuu judío
kanüliashi Apolos. Je nia, wayuu cheje'ewai sulu'ujee tü pueulokat
Alejandría. Wayuu nia atüjashi ma'i aashajawaa otta e'raajashantashi tü
karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa.
25 E'ikuushi nia sünain tü wopu nünainjeejatkat chi Senyotkai. Aasha-
jaashi nia sulu'u wane yaletaataa aa'in sünain ekirajaa sulu'u wane
sükuaippa lotüsü ma'i süpüshua'a tü nütüjaakat aa'u noo'opünaa Jesús,

mayaainje'e shiain ne'e nütüjaain aa'u, tü nikirajakat anain Juan wanaa sümaa nuwoutisaajüin wayuu süpüla ayaawajawaa suulia saainjala.

26 Apolos, aashajaashi sümaa yalayalaa aa'in sulu'u tü ekirajüleekat na judíokana. Shiasa'a naapapa Aquila sümaa Priscila tü nikirajakat anain, nakatalüin nia nümüiwa süpüla naküjain süchikü nümüin tü kasa nnojoliyütkalia nütüjaain aa'u soo'opünaa tü wopu ni'itaakat Maleiwa süpüleerua wayuu.

27 Je nüküjapa Apolos süchikü o'una'iree sulu'umüin tü mmakat Acaya, na anoujashiikana, namüshi nia sünain anain namüin tü kee'ireekat naa'in. Nashajakalaka wane karaloukta namüin na anoujashii chajanakana cha'aya, süpüla kapülainjachin nia naa'inrua nüntapa nanainmüin. Je nüntapa Acayamüin, nükaaliijain ma'i na anoujashi-ikana, na ainkakana anoujaa sükajee anamiain Maleiwakai namüin.

28 Je süka wane nünüikü kaa'usü ma'i, pe'ipoloojiraashi nia sümaa tü judíokalüirua su'upala süpüshua'a tü wayuukalüirua. Je shiairua, nnojotsü eejiraain nümaa süka nii'iyatüin ma'i sümüinrua tü kasa nnojotkat jamüinjatüin oo'opünaa sünüikü. Otta sükajee tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, nii'iyatüin sümüin süpüshua'airua sünain niainya Jesús chi Nüneekajalakai Maleiwa.

19

Tü ni'yataainkat Pablo cha'aya Éfeso

1 Wanaa sümaa chain Apolos sulu'u Corinto, chashi Pablo alatüin sulu'upünaa tü pueulokalüirua sü'latiralu'ukat tü uuchikalüirua, an-tatataalain nia süchikijee Éfesomüin. Je yala, nünta anainchii wane anoujashii.

2 Je Pablo, nüsakirüin naya:

—¿Antüshi chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u jaa'in wanaa sümaa jikerolüin sünain anoujaa?

Je nasouktakalaka nümüin:

—Eeyaa ne'e waapüin nüchikü chi Naa'inkai Maleiwa sünain eein nia.

3 Nüsakitkalaka naya Pablo nüchukua'a:

—¿Kasasa'a ekirajünaka anain jia wanaa sümaa juwoutisaajünüin?

Asouktüshii nayakana nümüin:

—Sünain tü nikirajakat anain Juan wanaa sümaa nuwoutisaajüin wayuu.

4 Nümakalaka Pablo namüin:

—Aa shiimain. Juan, nuwoutisaajüin wayuu süpüla ayaawajawaa suulia saainjala sümaa nümüin sümüin sünain sünoujainjatüin nünain chi eweeteechikai mapa nüchiiruajee. Sünain naashajaain nüchikü chi eweeteechikai nüchiiruajee, nia naashajaaka achikü Jesús. Niakalaka sünoujainjachin anain wayuu.

5 Je naapapa tüü, awoutisaajitshii naya saa'u nünülia chi Senyotkai Jesús.

6 Je ni'itaapa najapü Pablo naa'uirua, antüshi chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'inrua nayakana. Naashajaakalaka pütchi naatajatü sünain naküjale'einya nünüikü Maleiwakai.

7 Eeshii na wayuukana maa aka poloo piammüin napüshua'a.

8 Eeshi Pablo yunnatüin süpüla apünüin kashi sulu'umüin tü ekirajüleekat na judíokana, eejachire nia aashajiraain sümaa tü

wayuukalüirua, sünain meimolüin naa'in, soo'opünaa tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa shii'ire'eyaa sünoujeein tü nümakat.

9 Nayasa'a waneeinnua, sütümajee ichein ma'i naa'inrua, nnojoishii anoujeein, shia eeka ne'e mojuin nanüikü sümüin tü Wopu nünainjeejatkat Jesús su'upala tü wayuu outkajaasükalüirua yala. Je Pablo, akatalaashi noulia namaa na anoujashiikana sulu'umüin tü nikirajülekat Tirano. Nnojoitpa Tirano sünain ekirajaa, ekerolowaishi Pablo namaa na anoujashiikana sulu'umüin tü ekirajüleekat. Je yala süpüla ka'ikat süpüshua'a, aashajira'awaishi nia sümaa wayuu.

10 Eeshi nia maa aka piama juya sünain naa'inrüin tia. Je sükajee tia, tü wayuukalüirua süpüshua'a yalajatkat kepiain sulu'u tü mmakat Asia, makat aka judío otta nnojotkat judíoin, saapüin tü nüchikükat chi Senyotkai Jesús.

11 Je nükajee Pablo, naa'inrüin Maleiwakai watta saalin kasa nütüjakat apüleerua nümüiwa.

12 Alü'üjünüsüjase'e sünainmüin tü ayuuisükalüirua süpüshi nüshe'inpalajana Pablo nünainpü'ükat süpüla a'yatawaa otta wane nüpanyeetseirua. Je sükajee tüü, tü ayuuisükalüirua, anasü. Otta ojuittaasü yolujaa süle'eru'ujee tü kale'eru'usükalüirua yolujaa sütüma tia.

13 Shiasa'a naainjala wane judíoirua waraittawaishii sünain ayujaa yolujaa süle'eru'ujee wayuu, noo'ulaküin joolu'u nachuunajüin nünülia chi Senyotkai Jesús sünain tü ayujaakat. Müshii naya sümüin tü yolujaakat: “Saa'u nünülia Jesús, chi nüküjakai achikü Pablo, tamüsü pia sünain pujuittajatüin”.

14 Otta no'uluku na a'yataakana sümaa tüü, wane akaratshishii wayuu nüchooin wane wayuu judío kanüliashi Esceva. Je chi wayuukai, wane laülaashi na'akajee na sacerdote judíokana.

15 Shiasa'a so'u wane ka'i, nantiraakalaka nümaa wane wayuu kale'eru'ushi yolujaa, chi anii nayu'lüinjachin ale'eru'ujee yolujaa süka nünülia Jesús naajüin. Shiasa'a süsouktakalaka tü yolujaakat nüle'eru'ujee namüin: “Te'raajüin Jesús. Tatüjaa aa'uchi jaralin Pablo. ¿Jaraliija'a joo jiakana?”.

16 Müshi nia namüin sünain nuwanaaja'ale'einya noo'omüinrua. Awataashijese'e nia noo'omüinrua sünain nükanajüin nayainnua. Müliashantashii ma'i naya nütüma. Awatawa'ain müshii mashe'inyoule sümaa nalio'u nütüma yalejee sulu'ujee türa miichikat.

17 Süpüshua'a tü wayuu yalajatkat kepiain sulu'u Éfeso, wayuu judío otta nnojotkat judíoin, saapa achiküt tüü. Je mmolojüshii ma'i naya sütüma. Je sünainjee tia, kojutsü amüinyüü nüchikü chi Senyotkai Jesús.

18 Je kojuya na anoujainapakana aküjakana joo süchikü süpüshua'a tü kasa mojusü naa'inrapü'ükat paala. Nalatira achiküt tia su'upala wayuukat süpüshua'a.

19 Je kojuyataaja'a na eekai na'yataapü'üin sünain outsüü, nantirüin tü nakaralouktase sükuaippamaajatkat tü outsüükat. Nantirüin shia süpüla na'ajüinjatüin yala su'upala süpüshua'a tü wayuukalüirua. Je shiyu'nnakalaka jerain ma'i tü süliakat süpüshua'a. Eetaasüja'a ojuittüin 50.000 neerü pülaata tü süliakat.

20 Je sükajee tüüirua, ayurulaasü ma'i tü nüchikükat chi Senyotkai Jesús. Otta shia, maapünaajuu amaalü ma'i.

21 Je süchikijee süpüshua'a tüü, nüchuntüin o'una'iree Pablo
Jerusalénmüin sümaa nülatajachin Macedoniapünaa otta Acayapünaa.
Otta jülüjasü naa'in o'unaa Jerusalénjee chamüin sulu'umüin tü pueulokat
Roma.
22 Nüjütakalaka palajana nüpüleerua piamashii na akaalinjüliikana
nia chamüin Macedoniamüin. Naya nüjütaka Timoteo otta Erasto. Otta
niakai, makatüshi yala paala sulu'u tü mmakat Asia.

Aashichijaashii na wayuukana cha'aya Éfeso

23 Je su'unnaa ka'ikat tiairua cha'aya sulu'u Éfeso, aashichijaashii ma'i
na wayuu chajanakana sünainjee kojuyain wayuu o'ttakat sünain anoujaa
nünain Jesús.
24 Tüü, nüshüküla akuaippat wane wayuu kanüliashi Demetrio. Je
nia, wane wayuu ojojüi kachueera pülaata süpüla naainjiain shia
su'uyaakuachen tü miichi eere su'waajünüin tü maleiwayaasü kanüliakat
Artemisa. Je niakai, walaasü ma'i nütüma tü a'yataasükalüirua nümaa
sünain.
25 Je wayuukai chii, nükotchojokalaka na wayuu a'yataakana nümaa
sünain otta na wayuu makanaja'a aka nükuaippa sünain tü a'yatawaakat
sünain nümüin namüin:
—Wayuuinnuaa, jütüjaa aa'ulu sünain anain waya saa'u tü wakanainkat
sünainjee a'yatawaakat tüü.
26 Maa aka ji'rüin otta jütüjaain saa'u, chi wayuu Pablo münakai,
yootokuu müshi nia sünain nnojolin maleiwain tü maleiwa saainjalakat
wayuu. Sükajee tü nikirajakat anain, wainma wayuu nu'wanaje'eraka
aa'in. Nnojotsü shiachoin ne'e ya'aya sulu'u Éfeso sümüiwa, maleesia
sulu'upünaa süpüshua'a tü mmakat Asia.
27 Tajak, kapüleejeetsa tüüje'e, eesü süpüla nnojolin joo shiyalajeein tü
wayuukalüirua tü wa'yataakat anain. Nnojotsü shieerüin ne'e amüloulin
ojutpala tü su'uyaakuakat tü wa'waajülekat tü wamaleiwasekat, alatalee-
jeeria ma'i müleka shiale amüloulin sujutpala tü wa'waajülekalüya'asa.
Je yalejee, eejeerü süpüla shiain amüloulin ojutpala tü wamaleiwasekat
Artemisa, tü kojutkat sütüma wayuu ya'aya Asia otta sainküin mmakat
süpüshua'a.
28 Je na wayuukana naapapa tü nümakat, aashichijaashii ma'i naya
sünain na'waanajaain ma'i. Müshii naya nekiiseru'u:
—¡Anashaatasü ma'i Artemisa, tü wamaleiwasekat wayakana
Éfesojanakana!
29 Je tü wayuukalüirua sulujutkat tü pueulokat, maatsü jamakai
saa'inrua. Awatawa'ain müsü, kookoto'oin müsü otta najaraitt-
apünawa'ain namüshi Gayo otta Aristarco, piamashii wayuu cheje'ewalii
Macedonia. Je naya, nümaajana Pablo nu'uyaajanain. Ajaraijünüshii
naya sütümairua chamüin sulu'umüin tü suutkajaalekat tü wayuu
cheje'ewatkat sulu'ujee tü pueulokat.
30 Je Pablo, ashuteesü naa'in sa'akamüin tü wayuukalüirua shii'iree
naashajaweein sümaa, akaisa'a nnojolin noo'ulaain nia na anoujashi-
ikana.
31 Je no'uluku na laülaayuukana sulu'u tü mmakat Asia, nütünajunnuu
Pablo. Mataaja'a naainnua, aluwataashii nanüikü nümüin sünain nnojolin
nüshutajachin sa'akamüin tü wayuukalüirua süpüla aashajawaa sümaa.
32 Yaakalajasa tü wayuukalüirua müin jamakai saa'inrua sünain tü
jutkataakat. Waneeinnua, naata kasa namakat nekiiseru'u suulia tü

namakat na wane ne'ipa. Kojuya ma'i tü matüja'ainreekat saa'u kasain suutkajaain apüla.

33 Je na judíokana, nojuta achikichi Alejandro shii'iree nülatajachin sünain aashajawaa. Je nülatapa, süküjain nümüin su'uluku tü wayuukalüirua kasain wayuu tü alatüin yala. Je nuchuntakalaka süka najapü namüin na wayuukana nako'ulaainjanain, süpüla naashajaainjachin shi'ipamüin tü wayuukalüirua sünain nnojolüin nasirüin na judíokana tü alatakat.

34 Shiasa'a tü wayuukalüirua sütüjaapa naa'u sünain judío'inya ne'e nia, a'waanajaasü ma'i shiairua maa aka süpüla piama oora. Müsü shiairua: “¡Anashaatasü ma'i Artemisa, tü wamaleiwasekat wayakana Éfesojanakana!”.

35 Niasa'a chi sülaülashikai tü outkajawaakalüirua sütüma wayuu yaa sulu'u tü pueulokat, niimale'etpa saa'in tü wayuukalüirua, müshi nia sümüinrua: “Wayuuinnuaa yaajanakana sulu'u Éfeso, wayuukat sainküin mmakat süpüshua'a, sütüjaa aa'ulu sünain wayain wayakana, yaakana sulu'u Éfeso, aa'inmajüinjanain tü miichi wa'waajülekat Artemisa tü wamaleiwase anasükat otta tü ipa su'uyaakua ojutuusükat sirumalu'ujee.

36 Nnojotsü süpüla jaralin ‘Nnojottaa’ müin sümüin sünain wajapulu'uin tüü. ¡Jiimalaa jümata! ¡Nnojo maa'in jaa'in sünain aa'inraa wane kasa eekai mojuin!

37 Wayuukana naa jüntitkana, nnojoishii a'luwajüin kasa sulu'ujee tü a'waajüleekat otta nnojoishii naya mojuin anüiküyaa sümüin tü wamaleiwasekat.

38 “Eere wane kasa mojushiikat nümüin Demetrio sünainjee jaralü yaa otta namüin na a'yataalii wanaawakana a'yataain nümaa, eeshii na sülaülashiikana mma süpüla tia. Naküja süchikü namüin chamüin sulu'umüin tü laülaapiakat. Je yala, naajeerüja'a tü nanüiküjiraa naa'u wane'ewaire nakua.

39 Otta kasaleje'e tü jaashajaweein achiküya, atüjasü jüntiraa wanainmüin süpüla wakumajiraainjatüin sükuaippa sünain tü outkajawaa waa'inrakat waneepia.

40 Sükajee ne'e joo tü alatakat, eesü süpüla ‘Ayaleraashii naya woo'omüin’ wamünüin ne'e sütüma tü laülaayuu romanokat. ¿Kasataaleerü wanüiküka wasakinnüle sütüma tü romanokalüirua sünain kasanainjeein wamüin tü aashichijawaakat?”.

41 Kettaapa naashajaain tüü, nujute'erüin tü jutkataakat.

20

Waraittüshi Pablo nüchukua'a sulu'upünaa Macedonia otta Grecia

1 Ni'rapa Pablo sünain shiimalaain naashichin na wayuukanairua, neenajirüin na anoujashiikana süpüla naashajaainjachin namaa süpüla nachecherüinjatüin naa'in sünain anoujaa. Je süchikijee, apütaashi nia napüla je o'unüshi nia chai nukua sulu'umüin tü mmakat Macedonia.

2 Alatüshi nia sulu'upünaa tü pueulokalüirua sulu'ukat tia mmakat sünain akatsinjaa naa'in na anoujashiikana süka wainma pütchi. Je yalejee, o'unüshi chamüin Greciamüin.

3 Je yala, makatüshi süpüla apünüin kashi. O'unajachichi ma'i nia sulu'u anua chamüin Siriamüin, nütüjaapa saa'u anajiraain nanüikü na judíokana nikiirajee. So'ujee tia, nümakalaka aa'in: “Anakaja'a tasaajaale mmakat süchukua'a Macedoniapünaa süpüla tantajachin Siriamüin”.

4 O'unüshii wayuukana naa nümaa süpüla nu'uyaajanain: Sópater, chi cheje'ewaikai Berea, nüchonkai Pirro, Aristarco otta Segundo cheje'ewaliikana Tesalónica. Eeshi Gayo cheje'ewaikai Derbe. Eejachi Timoteo otta eejana Tíquico je Trófimo, cheje'ewaliikana sulu'ujee Asia.

5 Je naainnua wawalayuukana, ne'ipünaain Pablo Filipos. Je nayakana, lotüshii Troasmüin, eere waya na'atapajüin.

6 Je wayakana, süchikijee süka'iya tü mi'iraa ekaanapü'ükat anain tü pan ma'akasatkat soolojia, o'unüshii waya yalejee Filiposjee sulu'u anua. Je süchikijee ja'rai ka'i wopulu'u, akotchojiraashii waya namaa Troasmüin. Je yala, makatüshii waya süpüla akaratshi ka'i.

Aashajaashi Pablo namüin na anoujashiikana cha'aya Troas

7 No'u chi palajaikai ka'i süka'iya tü semaanakat, okotchojooshii waya süpüla ekirawaa tü pan sotojatkat akajee waa'in chi Senyotkai. Je Pablo, aashajaashi namüin na anoujashiikana. Je süka nu'unajachin waneemüin ka'ikat, ayatshi nia aashajaain sünainmüin süse'eru'u sa'waikat.

8 Tü miichi eejanale waya jutkatüin, paa'uwaasü. Je yaashii waya iipünaa sulu'u tü “piso” apünüinkat, eejatüle chuwachuwalüin kojuyasü rampara.

9 Otta wane jima'ai kanüliashi Eutico, yaashi joyo'oin müin so'ulu'u tü wentaanakat. Shiasa'a süka kama'ain ma'i Pablo sünain aashajawaa, o'onoojüsü lapü naa'u chi jima'aikai. Je mapa ma'i, ka'lepa lapükat naa'u, nujutuukalaka iipünaajee, yalejee eejanale waya. Apataanüshi nia mmolu'ujee ouktüin.

10 Niasa'a Pablo, nüshakatakalaka nünainmüin je nu'wachiraakalaka naa'u sünain nüko'ojooin nünain. Nümakalaka namüin na anoujashi-ikana:

—¡Nnojo jainkuuin aa'in! ¡Katüichipa o'u!

11 Je süchikijee, aliikajawaaja'a nümüin Pablo nuchukua'a. Eküshi nia otta nuttanajüin naka na anoujashiikana tü pan sotojatkat akajee naa'in tü naa'inrakat chi Senyotkai. Je süchikijee, ayatshi nia aashajaain ja'yuumüinre'eya. O'unaaja'a nümüin süchikijee.

12 Otta chi jima'aikai, amaanüshi nia nipialu'umüin sünain kataa o'u. Je sütüma tüü, talatüsü ma'i naa'in na anoujashiikana.

O'unüshi Pablo Troasjee Miletomüin

13 O'unüshii waya palajana nüpüleerua Pablo sulu'u anua sulu'umüin tü pueulokat Asón. Je niakai, nnojoishi anualu'uin. Je yala, wa'atapajüin nia maa aka tü nümakat paala wamüin.

14 Nüntapa wanainmüin yala Asónmüin, o'otooshi nia wamaa, o'unüin waya Mitilenemüin.

15 Ojuittüin waya yalejee, alatüshii waya waneemüin ka'ikat cha'aya Quíopünaa. Je watta'amüin, antüshii waya süsha'wajüleru'umüin tü anuakalüirua cha'aya sulu'u tü mmakat Samo. Wane ka'i yalejee waraittüin sulu'u anua, antüshii waya chamüin sulu'umüin tü pueulokat Mileto.

16 Yalamüinshii waya antüin süka nnojolin nünteein Pablo Éfesomüin suulia kajajüin nukua yala sulu'u Asia. Ountaweesü naa'in shii'iree nüntamaateein maalü Jerusalénmüin süpüla yalainjachin nia süpüla süka'iya tü mi'iraa kanüliakat “Pentecostés”, müleka eereje süpüla nüntüin süpülapünaa.

Asaajinnüshii nütüma Pablo na laülaayuushiikana sulu'u tü outkajaaleekat Éfeso chamüin Miletomüin

17 Sünain chain waya Mileto, Pablo, nüsaajirüin na laülaayuushiikana sulu'u tü noutkajaalekat na anoujashiikana cha'aya Éfeso.

18 Je nantapa, müshi Pablo namüin: “Jiakana, jütüjaa aa'ulu jamüin takuaippa ja'aka cheje'ere'eya so'u tü palajatkat ka'i tantakat o'u sulu'u tü mmakat Asia.

19 Süpüla ka'ikat süpüshua'a a'yataashi taya nümüin chi Senyotkai sümaa jo'uuin taa'in ja'aka. Mayaainje mojuin taa'in motsowai sütüma tü saa'inrakat tü wayuukalüirua otta suu'ulakünüin taa'in su'unnaa tü müliaa te'rakat sütümajee anajiraain sünüikü tü judíokalüirua tekiirajee, ayatshia taya a'yataain nümüin chi Senyotkai.

20 Nnojotsü kasain tapüte'erüin juulia sünain taküjüin jümüin tü anainjatkat alu'ujee jia. Tekirajüin jia anooipa'a su'upala wayuu süpüshua'a otta jipialu'uya.

21 Sümüin wayuu judío otta nnojotkat judíoin, ayatshi taya mache'ein süchiirua akújaa sünain shiyaawajaainjatüin suulia saainjala nünainmüin Maleiwakai otta sünoujainjatüin nünain chi Wasenyotsekai Jesús.

22 “Anii joo taya o'unajachin Jerusalénmüin, sünain niain alü'üjain taya chi Naa'inkai Maleiwa, sümaa nnojolin tatüjaain saa'u kasain eein tapüla cha'aya.

23 Tü kasa tatüjaakat aa'u, shia sünain naapirüin taya chi Naa'inkai Maleiwa eepünaale talatüin sulu'upünaa tü pueulokalüirua. Müshi tamüin sünain tasürünnajachin sulu'u tü püreesaapülekat otta müliainjachin taya atümaa mapeena.

24 Akaisa'a nnojolin aa'inmajiraain ma'i taya takuaippa sütümajee tia. Ja'itakaja'a ouktüin taya, meemasat tamüin. Müleka shialeje tainküin tekeraajüin tü a'yatawaa ni'itaakat chi Senyotkai tajapulu'u sünain taküjain süchikü tü pütchi anasükat nüchikü Maleiwa sünain anamiain nia sümüin wayuu, talateerü taa'in tekeraajapeena shia.

25 “Tatüjaa aa'ulu sünain nnojolin jaraleechin ja'akajee e'rüin to'upünaa tachukua'a, jiakana taküjakana amüin süchikü tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa.

26 Tamüsü paala jümüin wane kasa süpüla pansaain jikiiru'u: Nnojolichipaja'a tayain kasirüin müleka jaraire amüloulin ja'aka jiakana chakana Éfeso.

27 Süka jamüin, sünain taküjain jümüin süpüshua'a tü naa'inreekat Maleiwa sümüin wayuu, nnojotsü kasain tapüte'erüin juulia sünain taküjain jümüin.

28 “Ee mata jaa'in jaa'ujiraa jiakana otta saa'u süpüshua'a tü anoujasükalüirua naapaakat Maleiwa süpüla nüpüshin sükajee ouktüin chi Nüchonkai. Chi Naa'inkai Maleiwa, ni'itaain jia süpüla jaa'inmajüin naya maa aka wane wayuu naa'inmajüin tü nümü'ünüinkat.

29 Tatüjaa aa'ulu sünain sünteerüin wayuu jünainmüin, to'unapeena yaajee, sünain e'ike'eraa jia süpüla naja'ttirüin tü jünoulakat juulia. Naya, müshii saa'in wasashi soo'omüin anneerü.

30 Ja'itakaje'e ja'akajee jiakana anoujashiikana, oju'iraajeerü ju'uluku sünain ekirajaa sa'alain shii'iree noushikajaainjanain na anoujashiikana süchiirua.

31 Ee mmatakalaka jaa'in. Soto jaa'in sünain taashalaain paala jümaa jüpüshua'a sümaa te'ira, wane'ewai jukua jiakana chakana Éfeso, süpüla

juu'ulaküinjatüin tü akuaippaa nüchekakat Maleiwakai jüpüleerua. Aashalaashi taya jümaa so'uka'i otta sa'wai so'u apünüin juya.

32 “Je joolu'u tawalayuwaa, te'itaain jia najapulu'u chi Maleiwakai otta taso'irüin jaa'in sünain tü nüchikükat sünain anamiain nia sümüin wayuu. Jainkeerü jülaüle'erüin jaa'in nütüma sünain jünoula sütümajee tü nünüikikat. Je mayaa, naapeerü jümüin süpüshua'a tü anasü nüküjakat achikü sümüin tü nüchooinkat, tü nükatatkat suulia saainjala.

33 Nnojotsü kachiiruain taa'in nünneetse otta nüshe'in wane jarai.

34 Jütüjaa aa'ulu ma'i sünain ta'yataain süka tajapü süchiirua tü ja'ijaakat tamüin otta tü ja'ijaakat namüin na tamaajanakana.

35 Tekirajüin jia waneepia, sükajee takuaippa sünain a'yatawaa, sünain müinjana'inya waya a'yataain süpüla wakaalinjüinjatüin tü wayuu ja'ijaakat amüin kasa. Soto jaa'in tü nümakat chi Senyotkai Jesús wanaa sümaa nümüin: ‘Anakuaippa'ire'eya chi wayuu aapakai nuulia chi aapünakai amüin’ ”.

36 Mayaasü keraain nümüin Pablo tüü, o'ttüshi süka nüsapain otta naashajaakalaka nümaa Maleiwakai namaa napüshua'a nayakana.

37 Je napüshua'aya, a'yalajüshii nünain Pablo sünain nako'ojooin nünain otta nachu'lüin nuwalapa'a.

38 Mojusü ma'i naa'inrua süka nümüin namüin sünain nnojolin ne'reechin nia nüchukua'a. Je süchikijee, o'unüshii naya nümaa sünain e'rajaa nukua eejatüle tü anuakat.

21

O'unaa Jerusalénmüin nütüma Pablo

1 O'unüin waya nama'anajee na anoujashiikana, o'otooshii waya sulu'u anua je o'unüin waya lotüin Cosmüin. Je mapa watta'amüin, chamüinshii waya Rodasmüin, je yalejee, chamüin Pátaramüin.

2 Je yala Pátara eejatü wapüla wane anua o'unajatü chamüin sulu'umüin tü mmakat Fenicia. Je wo'otookalaka sulu'u.

3 Wattashiija'a waya alatüin sü'ütpünaa Chipre. Walatüin shia, chasü waa'ujee maa aka tia palaapünaa. Lotüshii waya suulia, Siriamüin. Chakuatsü tü anuakat Tiromüin süka süshakajitpünaainjatüin chisoui sulu'u tü süsha'wajülekat cha'aya. Wantakalaka chamüin.

4 Je yala sulu'u Tiro, wachajaakalaka nachiki na anoujashiikana. Je wantapa nanain, makatakalaka waya namaa süpüla akaratshi ka'i. Je nayakana, süka nii'iyatüin chi Naa'inkai Maleiwa namüin tü alatajatkat nümüin Pablo cha'aya Jerusalén, naküjakalaka nümüin sünain nnojolüin anain süpüla nu'unajachin chamüin.

5 Mayaainje wamünüin, keraapa sülatüin tü akaratshikat ka'i, o'unüshi'iya ne'e waya yalejee. Napüshua'ale'eya na anoujashiikana sümaa na'wayuuse otta nachooin, o'unüshii wamaa anooipa'amüin suulia tü pueulokat. Je yala sotpa'a palaakat, wasapainkashii waya wapüshua'a sünain waashajaain nümaa Maleiwakai.

6 Süchikijee, apütaashii waya napüla otta o'otooshii waya sulu'u tü anuakat. Je nayakana o'unüshii nachukua'a nepialu'umüinrua.

7 O'unüin waya shirokupünaa palaa Tirojee, antüshii waya chamüin Tolemaidamüin. Je yala, wawaraijaapünaakalaka wane ka'i naa'u na anoujashiikana.

8 Waneemüin ka'ikat, ojuittüshii waya yalejee chai wakua Cesareamüin. Je yala Cesarea, o'unüshii waya nipialu'umüin Felipe, chi aküjaikai

nüchikü Jesús sümüin tü manoujainsatkalüirua, chi no'ulukukai na akaratshishii aneekünakana paala süpüla a'yatawaa sünain ottonojoo tü kasa cho'ujaakat sümüin wayuu. Je makatakalaka waya nüma'ana.

9 Je Felipe, kachooinshi pienchisü jieyuu majayünnüü, nünüikimaajatüirua Maleiwakai.

10 Eepa waka'iya sünain yalain waya nümaa, antüshi Judeajee chi wayuu nünüikimaajachikai Maleiwa, kanüliakai Agabo.

11 Nüntapa wa'ütpa'amüin, naapaain nükoreeyase Pablo je nijinnajiraakalaka tü najapükat otta tü nuu'uikat süka, sünain nüküjüin süchikü tü alatajatkat nümüin Pablo sünain nümüin:

—Chi Naa'inkai Maleiwa, müshi sünain nijittaaneechin cha'aya Jerusalén natüma na judíokana chi kokoreeyasekai tü koreeyakat otta sünain naapüneechin natüma sajapulu'u tü gentilekalüirua.

12 Sütümajee waapüin tüü, wayakana otta na chajanakana Cesarea, wa'alijitshantain ma'i Pablo shii'iree nnojolin nu'unüin Jerusalénmüin.

13 Je niakai müshi ne'e wamüin:

—¿Jamüshiikai jia ji'yalajakalaka? Nnojo jümalaje'erüin taa'in. Eeshantashi ma'i taya süpüla ejittaanaa, nnojo ne'e shiain süpüla tüü sümüiwa, eeshi taya süpüla oukta'ayaa cha'aya Jerusalén naa'ujee chi Senyotkai Jesús.

14 Süka nnojolin kasakain nia watüma, woo'ulaain.

—Shia mata ekeraaja tü nüchekakat Maleiwa —müinapa ne'e waya.

15 Yapaaja'a wamüin süchikijee otta o'unüin waya Jerusalénmüin.

16 O'unüsü no'uluku wamaa na anoujashiikana chajanakana Cesarea. Je wantapa Jerusalénmüin, no'unirüin waya nipialu'umüin wane wayuu Chipreje'ewai kanüliashi Mnasón, wane wayuu kama'aichi sünain anoujaa, chi anii aapüshijachin wamüin tü watunküleinjatkat.

Eere nüntiraain Pablo nümaa Santiago otta na laülaayuukana

17 Je wantapa Jerusalénmüin, talatüsü ma'i naa'in na anoujashiikana wamaa süka wantüin.

18 Waneemüin ka'ikat, o'unüshi Pablo wamaa sünain awaraijawaa naa'u Santiago. Je eejanakalaka wapüla napüshua'a na laülaayuushiikana napüleerua na anoujashiikana chajanakana Jerusalén.

19 Nüsaküin naya Pablo. Je süchikijee, nüküjakalaka namüin süpüshua'a wane'ewai sukua tü kasa naa'inrakat Maleiwa nükajee niakai sa'aka tü gentilekalüirua.

20 Shiasa'a naapapa tü nüküjalakat Pablo, müshii naya: “Anayaawatsüja'a nümüin Maleiwa saa'u”. Je namakalaka nümüin Pablo:

—Joolu'u wawalaa, pütüjaa aa'ulu wattain naalin na wayuu judío anoujakana, maa aka jera miirü ee. Napüshua'a naainnua, ayatshii katsin süchiirua sünain ja'ijaashantain ma'i naashin shikeraajünüinjatüin amaa tü nuluwataakat anain Moisés.

21 Otta naapa achikichi pia sünain pikirajüin na wayuu judío kepiakana sa'aka wayuu gentile sünain noo'ulaainjanain suulia ekeraajaa sümaa tü nuluwataakat anain Moisés. Pikirajüin naya naajüin sünain noo'ulaainjanain suulia na'yote'erajatüin nata na nachooin tooloyuukana otta sünain nnojolüinjatüin kasajatajatüin namüin wakuaippa wayakana judíokana.

22 Tü wayuukalüirua, sütüjaweechi aa'u pia sünain püntüin.
¿Jamüinjatü watüma tüü süpüla pii'iyatüinjatüin sünain nnojolüin
shiimain tü yootokat püchikü?
23 “Tü anakat süpüla paa'inraa joolu'u, shia tüü: Anaa pienchishii wayuu
wa'aka, aapüshii nanüikü paala nümüin Maleiwa sünain naa'inrüinjatüin
wane kasa nümüin süpüla kojuya ka'i. Je shia sükaliaka'a maa'ulu süpüla
nekeraajüin tü namakat.
24 Pu'una namaa otta paa'inra wanaa namaa tü kasa ni'itaakat Moisés
wapüleerua wayakana judíokana, tü uleinjatkat akajee wakuaippa
nümüin Maleiwakai. Je süchikijee, puwalaaja tü kasa naapajatkat
nümüin Maleiwa shikeraajapa süka'iya tü naküjakat achikü nümüin
otta süliapala tü noojiriajatkat nekii wanaa sümaa nekeraajüin sümaa
nanüikü. Paa'inra tüü. Je mayaa, sütüjaweerü aa'u tü wayuukalüirua
süpüshua'a sünain nnojolüin shiimain tü yootokat püchikü sümüinrua.
Otta sütüjaweerü aa'u sünain ayatü'inya pia lotüin süchiirua tü nu-
luwataakat anain Moisés.
25 “Noo'opünaa na anoujashii gentilekana, washajüitpa namüin tü
paa'inwajiraakat anain waya sünain shiain naa'inrüinjatüin: maa aka
nnojoliin neküinjanain shi'iruku mürüt eekai su'utuushin aa'in süpüla
a'waajiaa su'uyaakua kasa amaleiwaseeyaasükat, nnojoliin neküinjanain
süsha tü mürütkalüirua maa'aya aka shi'iruku mürüt eekai ouktüsüin
sütüma aülawaa otta nnojoliinjanain na'luwajiraain nakuaippa sümaa
wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo”.
26 Je Pablo, nümaashii na pienchishiikana wayuu. Je waneemüin
ka'ikat, niakai namaa na pienchishiikana, naa'inrüin tü kasa uleinjatkat
akajee nakuaippa nümüin Maleiwa. Mapa, ekerotshi nia sulu'umüin tü
a'waajüleekat Maleiwa sünain aküjaa nümüin chi sacerdotekai süchikü
süka'iya tü nojute'erüinjatkat o'u na pienchishiikana wayuu sümaa
nanüikü nümüin Maleiwa je nantirajatkat o'u tü naapajatkat nümüin.

Ata'ünnüshi Pablo

27 Shiasa'a sülü'ütpa ma'i süpüla shikeraajüin tü akaratshikat ka'iirua
keraainjatkat o'u süka'iya nantirüin tü nasülajalajatkat nümüin
Maleiwa, wane judíoirua Asiaje'ewalüirua, ne'rüin Pablo sünain ekeroloo
sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Shiasa'a naainjala, neiwa'ajaain
saa'in tü wayuu eejatkalüirua yala. Awanaajaashii naya noo'omüin Pablo
sünain nata'ülüin nia sümaa nekiise.
28 A'waatüshii ma'i naya mayaa: “¡Wayuuinnuaa, nuu'uliwo'ukana
Israel, jükaaliija waya! Wayuukai chii, nia chi wayuu a'ütakai süchikü
mmakat süpüshua'a sünain ekirajaa tü wayuukalüirua kasa waliajatü
wayakana judíokana, kasa süliajatü tü nuluwataakat anain Maleiwakai
sulu'u tü nüshajakat Moisés otta süliajatü tü a'waajüleekat Maleiwa.
Otta nia'yaa, sünain nüntirüin wayuu nnojotkat judíoin sulu'umüin tü
a'waajüleekat Maleiwa, mojushiisü nütüma nümüin Maleiwa tü miichi
akataluushikat nümüin”.
29 Müshii naya süka ne'rüin paala nia yaa sulu'u tü pueulokat nümaa
Trófimo, chi cheje'ewaikai sulu'u Éfeso. Nüntirayaain nia Pablo nümaa,
naajüin nayakana, sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa.
30 Je tü wayuukalüirua süpüshua'a, saapayaa sümapa tüü, maatsü
jamakai saa'in. Awatawa'ain müshii naya noo'omüin Pablo. Naapaajaain
nia sünain najaraijaain anooipa'amüin suulia tü a'waajüleekat Maleiwa
sünain nasürütpünaain tü so'ukat.
31 Ouktajachichi ma'i Pablo nachikü na wayuukana wanaa sümaa
süntüin tü nachikükat nümüin chi sülaülashikai tü waneekat shi'ipapa'a

surulaat romano sünain neiwa'ajaain ma'i napüshua'a na wayuukana sulujunakana Jerusalén.
32 Je chii, nuutkajaain no'uluku na sülaülashiikana surulaat nutujee-janakana otta no'uluku na surulaatkana. Je awataain naya eejatüle kolochuwaain tü wayuukalüirua. Je tü wayuukalüirua shi'rapa chi sülaülashikai surulaat namaa na nusurulaatsekana, suu'ulaain Pablo suulia süshe'ejüinrua.
33 Je chi sülaülashikai surulaat, antüshi nünainmüin Pablo sünain nüta'ülüin nia sümaa nijitte'erüin nia süka piamasü kaleena. Je süchikijee, nüsakira anainchi sünain jaralin nia otta kasain naainjalain.
34 Shiasa'a ne'e tü wayuukalüirua kashüülajüsü ma'i sümaa shikiise ni'ipajee. Mayaawatuju aa'ulu nanüiki sütüma nnojolüin wanaawain naküjala, nnojotkalaka kasayaain ne'e nüpansaajirüin achikü chi sülaülashikai surulaat sütüma tü kiisekat. Nümaaje'etkalaka ne'e nia chamüin sulu'umüin tü shipiakat surulaat.
35 Je yaapa nüntüin sünain tü o'onoojüleekat yaakat so'ulu'u shipia tü surulaatkat, süpülakat ekeroloo sulu'umüin, alü'üjünüshi Pablo anulo'u natüma na surulaatkana süka müin jamakai saa'in tü wayuukalüirua nii'iree.
36 Nayakana napüshua'a, kouta'ain müshii nüchiirua sümaa nekiise. Müshii naya: “¡Anasü ouktülen!”.

Asouktinnüshi Pablo shi'ipajee tü wayuukalüirua

37 Je wanaa sümaa nikerotinnajachin Pablo sulu'umüin tü shipiakat surulaat, müshi nümüin chi sülaülashikai surulaat:
—¿Eeshi süpüla taashajaain pümaa motso'o?
Nümakalaka chi sülaülashikai surulaat nümüin:
—Atak, atüjashi pia aashajawaa pütchi griego.
38 ¿Nnojoishiche piain chi wayuu Egiptoje'ewai kasitkaima'ainka tü atkawaakat sütüma wayuu nümaa chi sülaülashikai mma, chi ayu'tkai na 4.000 wayuu kanüliakana “Süpü'üya o'unalüü wayuwa'in” chamüin isashiipa'amüin?
39 Nümakalaka Pablo nümüin:
—Wayuu taya judío. Toumainche'echanka ma'i shia Tarso, eejachire taya jemelin, wane pueulo yaletüsü ma'i sulu'u tü mmakat Cilicia. Tachuntüin pümüin süpüla paapüin tamüin taashajaain sümüin tü wayuukalüirua.
40 Je chi sülaülashikai surulaat, nuu'ulaain nia süpüla naashajaain. Niasa'a Pablo, asha'walaashi nia yaa saa'u tü o'onoojüleekat yaakat so'ulu'u tü shipiakat surulaat süpüla aashajawaa. Nüchuntakalaka sümüin tü wayuukalüirua süka najapü shiyü'ülaainjatüin. Aashajaashi nia sümüinrua süka pütchi hebreo. Müsü nünüikü mayaa:

22

1 “Wa'lemüinyuwaa otta jia taatamüinyuukana, jaapaja tü tanülinjatkat taa'ujiraa”.
2 Je saapapa sünain naashajaain süka pütchi hebreo, koo'omüinre'esia ko'utüin shiairua sütüma. Ayatshija'a Pablo sünain aashajawaa:
3 “Wayuu taya judío. Jemeishi taya cha'aya Tarso sulu'u tü mmakat Cilicia, akaisa'a miyo'ushin taya yaa Jerusalén. E'ikuushi taya nütüma Gamaliel sünain süpüshua'ale'e tü nuluwataakat anain Moisés na watu-ushinuukana. Too'ulakayaainje'e taa'inrüin waneepia tü nüchekakat Maleiwa, maja'a aka jütüma shia, jiakana maa'utpünaaja'a ka'i yaa.

4 “Paala, tolojo achiiruachii na oo'ulakakana tü akuaippaa kanüliakat
Wopu Jeket nünainjeejatkat Jesús. Shia tachajaaka achikü tü
no'utünajanain aa'in. Tataüjirüin naya otta tekerojirirüin naya sulu'u tü
püreesaapülekat, makai aka chira wayuu toolo otta türa wayuu jierü.
5 Chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana otta napüshua'ale'eya
na waneeinnua laülaayuukana sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín,
natüjaa aa'ut sünain shiimain tü tamakat, süka naya'inya ne'e kaapajalain
tamüin tü karalouktairua namüinjatkat na wawalayuu judíokanainnua
chajanakana Damasco, tü jutatüinjatkat atüma wopo'u tapüleerua
süpüla toushikaainjachin süchiirua chamüin. O'unüshi taya chamüin
sünain shi'iyouwaa wayuukat tiairua süpüla tantirajatüin shia yaamüin
Jerusalénmüin süpüla müliainjatüin shiairua atümaa.

Nünüiki Pablo soo'opünaa nu'ttaiwa'aya sünain anoujaa

6 “Je sünain wopulu'uin taya, talü'ütpa ma'i sünain Damasco maa aka
kale'o ka'ikat, sootolo'oloo sümakalaka wane luusa katsinsü ma'i chejee
sirumalu'ujee, pasanainjaakalaka taya süchikü.
7 O'nnojooshijase'e taya mmolu'u sütüma sünain taapüin wane pütchi
müsü yaa: ‘Sauloo, ¿jamüshi taya pümüin müliakalaka ma'i taa'in
pütüma?’.
8 Asakitshijase'e taya: ‘¿Jarai pia, Laülaashikalee?’. Süsouktakalaka tü
pütchikat te'ipajee: ‘Taya Jesús chi Nazaretje'ewaikai, chi müliakai aa'in
pütüma sünain pulojüin ma'i süchiirua tü wayuu tamaajatkalüirua’.
9 Na wayuu tamaajanakana, ne'rüin tü luusakat otta ainkuusü ma'i
naa'inrua, shiasa nnojolüin nayaawatüin sulu'u nünüikü chi aashajaakai
tamaa.
10 Asakitshijase'e taya tachukua'a: ‘¿Kasa tü taa'inrajatkat Senyotkalee?’.
Nümakalaka chi Senyotkai tamüin: ‘Pütamawaata, ayata pu'unüin
Damascomüin. Je yala, aküjüneerü pümüin süpüshua'a tü anakat süpüla
paa'inraa’.
11 Je süka mo'uin taya süchikü tü luusakat, na wayuu tamaajanakana,
najattüin taya tajapü'ipa yalejee chamüin Damascomüin.
12 “Je yala Damasco, eejachi wane wayuu kanüliashi Ananías, wane
wayuu keisalashi sümüin nükuaippa nu'upala Maleiwa sümaaja'a niker-
aajüin sümaa tü nuluwataakat anain Moisés. Otta nia'yaa, anasü saasha-
jaala nüchikü süpüshua'a tü wayuu judíokalüirua kepiakat Damasco.
13 Antüshijese'e nia tanainmüin sünain nümüin tamüin: ‘Tawala Saulo,
ko'u mata pia püchukua'a’. Je yala'aya ne'e, anamaatüsü tü to'ukalüirua
süchukua'a. Te'rüinjese'e nia.
14 Je sünainmüin tia, nümakalaka tamüin: ‘Chi Maleiwa Namalei-
wasekai na watuushinuukana, naapaain pia süpüla pütüjaainjatüin
saa'u tü kee'ireekat naa'in naa'inreein, süpüla pi'rüinjachin Jesús, chi
Nüchepchiakai, chi aa'inrakai nümüin waneepia tü nüchekakat, otta
süpüla paapajüinjatüin nünüikü nuwaralu'upünaajatü ma'i pümüin.
15 Ni'itaain pia süpüla püküjainjachin sümüin tü wayuukalüirua
süpüshua'a sainküin mmakat süchikü tü pi'rakat otta tü paapakat.
16 Je joolu'u, nnojo kajain pükua, pütamaapa, puwoutisaajitpa
otta puchunta nümüin Maleiwa motüinjatüin naa'in paainjala je
nu'lojooinjatüin shia puulia’.

Nünüiki Pablo soo'opünaa wanaa sümaa nüjütünüin nanainmüin na gentilekana

17 “Tantapa tachukua'a Jerusalénmüin, o'unüshi taya sulu'umüin tü
a'waajüleekat Maleiwa sünain aashajawaa nümaa. Je yala, süntakalaka
tanainmüin wane müsü aka ta'lapüinkai saa'in
18 eere te'rüin chi Senyotkai sünain nümataalain tamüin: ‘¡Pu-
untawaata! Pujuittamaata yaajee Jerusalénjee. Süka jamüin, nnojoleerü
jaa'a müna amüin natüma tü püküjakat tachikü’.
19 Tamakalaka nümüin: ‘Senyotkalee, naapaweeria tamüin süka
natüjaain ma'i taa'u nayakana sünain talatapü'üin sulu'upünaa tü eki-
rajüleekalüirua nachiirua na eekai nanoujain pünain otta tamaapü'üin
naya sulu'umüin tü püreesaapülekat otta ta'yaajapü'üin naya.
20 Otta natüjaa aa'ulu eejachin taya wanaa sümaa nu'utünüin aa'in
Esteban, chi pi'inaajalakai süpüla aküjaa püchikü. Otta natüjaa aa'ulu
sünain wanaawajiraain taya shikiirajee nu'utünajachin aa'in otta eejachin
taya anajataain saa'u nashe'in napüla na o'utakana naa'in’.
21 Niasa'a ne'e chi Senyotkai nümüshi taya: ‘Pu'unaata, tajütüinjachi
pia sulu'umüin mma wattapünaa nanainmüin na gentilekana süpüla
püküjainjatüin tachiki namüin’ ”.

Pablo, nüma'ana chi sülaülashikai surulaat

22 Shiairüja'a ne'e naapajüin tü nüküjalakat Pablo yala'aya. Shi-
asa'a wanaa sümaa naapüin nachiki na gentilekana, a'waanajaataalashii
nachukua'a, müshii naya: “¡Wayuu makai aka chii, nnojoishi kateein o'u!
¡Aakaje'enneeshi saa'ujee mmakat!”.
23 Je süka ayatüin naya kookotüin sümaa nojunüin nashe'in
iipünaamüin otta nojonüin mma nekiyuutajee su'uyaawa jashichin
ma'i naya noo'omüin Pablo,
24 chi sülaülashikai surulaat, nuluwataakalaka sünain
nikerotinnajachin Pablo sulu'umüin tü shipiakat. Otta nuluwataakalaka
ni'yaajünajachin Pablo shii'iree nüküjeein jamüin makalaka tü
wayuukalüirua noo'omüin.
25 Yaapa Pablo kapüin atümaa süpüla a'yaajünaa, nümakalaka nümüin
chi laülaashi eejachikai yala nü'ütpa'a, chi nutujuchikai chi sülaülakai
surulaat:
—¿Aapünüsü jümüin shikii ji'yaajüinjachin wane wayuu eekai ro-
manoin apashii, sümaa nnojolin jikeraajüin takuaippa palajana müleka
kaainjalashire taya?
26 Shiasa'a sütümajee tü nümakat Pablo, chi laülaashi atujuchiikai,
o'unüshi nünainmüin chi laülaashi miyo'ushikai sünain aküjaa nümüin.
Müshi nia nümüin:
—¿Kasasükai wayuu tü paa'inrüinjatkat? Chisa wayuukai, wayuu
romano apashii.
27 Niasa'a chi sülaülashikai surulaat nürütkaakalaka nünainmüin Pablo
sünain nüsakirüin nia:
—¿Shiimainjasa'aya wayuuin pia romano apashii?
Nümakalaka Pablo nümüin:
—Aa, shiima'inyan.
28 Je chi sülaülashikai surulaat, nümakalaka:
—Wainma neerü tojutüin süpüla ekeroloo sünain romanoo apashii.
Nümakalaka Pablo:
—Alu'u tayakai, romanoshi apashii süka matüjüli'inya tashi tapüleerua.
29 Je sütümajee tüü, na a'yaajüinjanakana paala Pablo, ayakajaashii
naya nuulia. Ja'itakaja'a chi sülaülashikai surulaat, nütüjaapa naa'u

Pablo sünain wayuuin romano nia apashii, eimolojoosü naa'in naa'u saa'u nijitte'erüin paala nüpü.

Pablo, asouktaashi ne'ipajee na laülaayuu judíokana

30 Je waneemüin ka'ikat, chi sülaülashikai surulaat, shii'iree nütüjaweein ma'i saa'u tü kasain müin anainjee Pablo sütüma tü judíokalüirua, naakatüin tü nüpükat otta nükotchojirüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana otta napüshua'ale'eya na waneeinnua laülaayuukana sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín. Je yaapa naya, niyu'lüin Pablo je nüntirüin nia namülatu'umüin.

23

1 Je Pablo, nünanajashantain ma'i na laülaayuu sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín je nümakalaka namüin:

—Wa'lemüinyuwaa, tamüin tayakai, tü takuaippakat, pansaasü nu'upala Maleiwakai. Nnojotkalaka kasain saamatüin aalinjee taa'in maa'utpünaa ka'i yaa.

2 Niasa'a Ananías, chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, nootokalaka na wayuu pejekana nünain Pablo süpüla na'yaajaainjatüin niimatapünaa.

3 Je Pablo nümakalaka nümüin:

—¡Ni'yaajaajeeria eimatapünaa pia Maleiwakai, wayuu piamakat o'upünaa! Tamüsü pia süka yalain pia joyotüin süpüla pikeraajüinjatüin takuaippa, jaralüinjatüin shia, sükajee tü ni'itaakat Moisés wapüleerua soo'opünaa makat aka tüü. Je, ¿jamakalaka joo pi'yaatitkalaka taya süka wane akuaippaa naata suulia tü e'itaanakat nütüma Moisés wapüleerua?

4 Nayasa'a na eejanakana yala, müshii nümüin Pablo:

—E'rüiyaakai paa'in wayumüin sümaa pünüikü nümüin chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana.

5 Nümakalaka Pablo ne'ipajee:

—Wa'lemüinyuwaa, nnojoishi tatüjaain aa'u sünain niain chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana. Nnojoisheje taya müin nümüin tatüjaale naa'u. Süka jamüin, sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, müsü: “Nnojo mojuin pünüikü nümüin chi laülaashikai sulu'u tü puumainkat”.

6 Niasa'a Pablo, nütüjaapa saa'u sünain sümaajatüin no'uluku na laülaayuukana tü kanüliakat saduceo otta no'uluku, sümaajatüin tü kanüliakat fariseo, süka nütüjaain saa'u sünain nnojoliin wanaawajiraain naya sünain süpüshi tü kasa nanoujakat anain, nümakalaka süka wane nünüikü emetutsü:

—Wa'lemüinyuwaa, wayuu taya fariseo, kashishi wayuu fariseo. So'uka'i, yaashi taya atümaa süpüla tekeraajünajachin akuaippa, jaralüinjatüin shia, saaliijee anoujaa sünain tü oso'irawaakat aa'in.

7 Shiasa'a sütümajee tü nümakat Pablo, na fariseokana namaa na saduceokana, aa'ayajiraashii ne'e naya. Akatajirawaaitpa ne'e natüma na wayuukana.

8 Süka jamüin, na saduceokana, nnojotsü oso'iraain aa'in tü ouktüsükalüirua naajüin, nnojotsü eein tü aapiee nüma'anajeejatkalüirua Maleiwa naajüin otta nnojotsü nanoujain sünain eein tü aa'inyüükalüirua. Akaajasa'a na fariseokana, nanoujain sünain eein süpüshua'ale'eya tüüirua.

9 Napüshua'ale'eya kookoto'oin müshii naya. Je no'uluku na karalouk-
tamaajanakana sümaajanakana tü fariseokalüirua, asouknajaashii naya
yalejee sünain namüin:
—Nnojotsü kasain mojuin naainjalain chi wayuukai. Eeshi naashajaale
eera wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa nümüin otta niale aasha-
jaain wane aa'inyüü nümüin wanaa sümaa wopulu'uin nia Damascomüin.
10 Süka emetulüin ma'i saa'in shi'ipa'aya tü aa'ayajirawaakat, chi
sülaülashikai surulaat mmotsü naa'in naa'u Pablo suulia neewainjain
nia sümaaya no'utüin naa'in na wayuukana. Neenajirüichikalaka wane
jerasüirua surulaat süpüla nayu'lajachin Pablo yalejee otta no'unirajachin
nia nuchukua'a sulu'umüin tü shipiakat surulaat.
11 Je aipa'a süchikijee, ee'iyataashi chi Senyotkai nümüin Pablo sünain
nümüin nümüin: “¡Jalia pia! Nnojo pümalajaain aa'in. Süka jamüin,
maa aka püküjain yaa sulu'u Jerusalén süchikü tü shiimain pütüjaakat
aa'u tachikü, meeria shia pütüma chamüin Romamüin”.

O'utünee aa'inchi Pablo natüma na judíokana

12 Shiasa'a waneemüin ka'ikat, no'uluku na judíokana, anajiraasü
nanüikü ojuunaa nikiirajee Pablo süpüla no'utajachin naa'in. Otta
aküjashii naya süchikü meküinyüü otta nnojolüinjatüin kasain nasüin
süma'inru'u nnojolin no'utüin naa'in Pablo sümaa namüin: “Süsalai waya
nütüma Maleiwa nnojorüle wekeraajüin sümaa tü wamakat”.
13 Alatüshii suulia pienchi shikii wayuu na aküjakana süchikü
naa'inrajatüin tüü.
14 O'unüshiijase'e naya nanainmüin na laülaayuushiikana na'akajee
na sacerdotekana, otta na laülaayuukana naa'u na judíokana sünain
maa namüin: “Wayakana, aküjiraashii süchikü meküinyüü otta nno-
jolüinjatüin kasain wasüin süma'inru'u nnojolin wo'utüin naa'in Pablo
sümaa wamüinja'a: ‘Süsalai waya nütüma Maleiwa nnojorüle weker-
aajüin sümaa tü wamakat’.
15 Joolu'u, jiakana namaa na waneeinnua sulujunakana tü kanüliakat
Sanedrín, juchunta nümüin chi sülaülashikai surulaat süpüla
nüntirajachin Pablo nüchukua'a watta'a jümülatu'umüin. Shieerü
juchuntayaaka nümüin jüsakiijainjachin Pablo soo'omüin soo'opünaa tü
nükuaippakat süpüla nütüjaanajachin aa'u müleka kaainjalashire'eya
nia. Eeweenakalaka waya yapajüin süpüla wo'utajachin naa'in
wopulu'uiwa'aya, nnojoliiwa'aya nüntüin atümaa yaamüin”.
16 Niasa'a wane nüsiipü Pablo, naapa achiküt tü jülüjakat naa'in na
judíokana naa'inreein. O'unüshijase'e nia eemüin tü shipiakat surulaat,
nüküjakalaka shia nümüin Pablo.
17 Je Pablo, neenajakalaka wane no'uluku na laülaayuu nutujeejanakana
chi sülaülashikai surulaat sünain nümüin nümüin:
—Pu'unira chi jintüikai nünainmüin chi sülaülashikai surulaat, eesü
wane kasa nüküjainjatkat achikü nümüin.
18 Niasa'a chi laülaashi atujeejachiikai, nu'unitkalaka chi jintüikai
nünainmüin chi laülaashi miyo'ushikai. Nümakalaka nümüin:
—Chi püreesashikai Pablo, neenajüin taya süpüla nuchuntajatüin
tamüin tantirajachin pümüin chi jintüikai, eesü wane kasa nüküjainjatkat
pümüin.
19 Niasa'a chi sülaülashikai surulaat, najattakalaka chi jintüikai na-
japü'ipa mamüin aka türa nümüiwa. Nüsakitkalaka nia:
—¿Kasa wayuu tü püküjainjatka achiki tamüin?
20 Nümakalaka chi jintüikai nümüin:

—Na judíokana, anajiraasü nanüikü süpüla nachuntajatüin pümüin pu'unirajachin Pablo watta'a nanainmüin na laülaayuu sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín. Shia nachuntayaainjatka pümüin pu'unirajachin nia süpüla nasakiijainjachin nia soo'omüin soo'opünaa tü nükuaippakat süpüla nütüjaanajachin aa'u müleka kaainjalashire'eya nia.

21 Nnojo pünoujain namüin tü namüinjatkat pümüin. Süka jamüin, alatüsü suulia pienchi shikii wayuuirua ounjulaasüjatü sünain oukajaa nüpüla süpüla o'utaa naa'in. Shiairua, aküjasü süchikü meküinyüü otta nnojolüinjatüin kasain nasüin süma'inru'u nnojolin no'utüin naa'in Pablo sümaa namüin: “Süsalai waya nütüma Maleiwa nnojorüle wekeraajüin sümaa tü wamakat”. Je maa'ulu naya, keraajüshii ma'i. Shia ne'e na'atapajaka “anakaja'a” pümüinjachin namüin na laülaayuukana.

22 Je chi sülaülashikai surulaat, nüjütakalaka chi jintüikai sümaa nümüin nümüin sünain nnojolüin jaralüinjatüin nümüin amüin tü nüküjaitpakat nümüin.

Ajütünüshi Pablo nümüin Félix, chi sülaülashikai mma

23 Chi sülaülashikai surulaat, neenajüin piamashii na nutujeejanakana sünain nuluwataain naya süpüla nekeraajüinjatüin 200 surulaat tü suu'uikajatkalüirua, akaratshi shikii amaajunnuu otta 200 surulaat ka'apülajüshii wunu'u ke'ichisü kachueera satsatsü süpüla o'unaa ka'lepa aikat Cesareamüin.

24 Niyapajirale'einya amairua süpüla ne'ejenaa Pablo. Nuluwataain sünain nüntinnajachin Pablo chamüin süka anakat akuaippa nüma'anamüin chi sülaülashikai tü mmakat Judea, kanüliakai Félix.

25 Je namaa, nuluwataain wane karaloukta müsü sünüikü yaa:

26 Nütüma Claudio Lisias nümüin chi sülaülashikai mma Félix, kojutshikai sütüma wayuu.

Tasaküin pia.

27 Na judíokana, nata'ülüin paala wayuukai chii sümaa no'utajachin naa'in. Shiasa'a tatüjaapa naa'u sünain wayuuin nia romanoshi apashii, o'unüshi taya sümaa tü tasurulaatsekalüirua sünain tayu'lüin nia noulia.

28 Süka tatüjaweein ma'i saa'u tü makat anainjee nia naküja achikü, tamaakalaka nia watta'amüin nanainmüin na laülaayuukana na'aka na judíokana, na sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín.

29 Süsalajeeshitaapa ne'e nia natüma, nnojolüin lotüin tü nikirajakat anain süchiirua tü aluwataanakat anain nayakana judíokana. Nnojotsü kasain naainjalain saa'in wamüin ne'e wayakana romanokana su'utünajatkaleje anainjee naa'in. Ja'itakaja'a ne'e süpüla tasürülüinjachin nia, nnojotsia ne'e tü müinjatkat anainjee nia tatüma.

30 Je süka kachiküin tamüin sünain anajiraain sünüikü no'uluku na judíokana nikiirajee süpüla no'utajachin naa'in, tajütüichipa nia pümüin. Te'itaain namüin na aküjashiikana nüchikü nantirajatüin pümülatu'umüin kasain wayuu tü nalü'üja achikü noo'omüin. Iraaichipaja'a nia pütüma.

31 Je na surulaatkana, maa aka tü münakat namüin, no'unirüin Pablo sa'wai chai nakua Antípatrismüin.

32 Je waneemüin ka'ikat, na surulaat noo'ulikajanakana, ouyantüshii nachukua'a sulu'umüin tü shipiakat surulaat. Je na amaajunakana, naya wattaka o'unüin nümaa Pablo.
33 Je nantapa Cesareamüin, naapüin tü karalouktakat nümüin chi sülaülashikai mma otta ne'itaain Pablo najapulu'uyaa.
34 Je chi sülaülashikai mma, süchikijee naashaje'erüin tü karalouktakat, asakinnüshi Pablo nütüma sünain jaleje'ewalin nia. Je nüküjapa nümüin cheje'ewalin nia Ciliciajee,
35 nümüshi nia:
—Taashaje'ereechi taa pia nantapa na aküjashiikana püchikü.
Je süchikijee, nuluwataain sünain ni'rajünajachin aa'u sulu'u tü miichi eere nuluwataain niakai, eepü'üle kepiain Herodes.

24

Pablo, asouktaashi soo'opünaa nükuaippa nümüin Félix

1 Sülatapa ja'rai ka'i süchikijee, Ananías, chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, antüshi Cesareamüin namaa no'uluku na laülaayuukana naa'u na judíokana. Je namaa, antüshi wane wayuu pütchipü'ü, kanüliashi Tértulo. Naainnua, antüshii süpüla aküjaa nüchikü Pablo nümülatu'umüin Félix chi laülaashikai sulu'u Judea.
2 Ayu'nnüin Pablo namülatu'umüin, o'ttotüjüitta'aya Tértulo sünain maa nüliajatü Pablo nümüin Félix:
—Anayaawatsüja'a pümüin piakai, piakai laülaashikalee sulu'u tü mmakat, piakai Félix kojutshikai sütüma wayuu. Sükajee tü kekiitaain pia süpüla tü a'yatawaakat, jimatataasü saa'in tü mmakat wamüin pütüma, anouktaataasü wakuaippa sulu'u tü mmakat.
3 Eepünaale waya, we'rüin waneepia tü paa'inrakat. Je soo'opünaa, talatüsü ma'i waa'ín pümaa.
4 Je suulia kajajüin tatüma pükuaippa süchiirua tü waashajaainjatkat achikü pümüin, tachuntüin pümüin kapülainjanain waya paa'in sünain paapajüinjatüin wanüikü motso'o.
5 “Wayuukai chii wamüin, süchi'rashi ma'i tü wayuukalüirua. Nü'üta achiküt mmakat sünain niiwa'ajüin saa'in tü judíokalüirua sükajee tü nikirajakat anain. Otta nia'yaa, shikiipü'üjanashi tü nümaajatkalüirua chi Nazaretje'ewaikai.
6 Otta nuu'ulaküin naa'inrüin wane kasa mojushiikat atüma nümüin Maleiwa tü miichi a'waajüleekat nia, tü anuu wata'üla anainjee nia. Wekeraajüinjatüyaakaije'e tü nükuaippakat sükajee tü e'itaanakat wapüleerua wayakana judíokana,
7 niataalakalaka emenaain Lisias, chi sülaülashikai surulaat, sünain niyujaain nia wama'anajee.
8 Müshi nia wamüin sünain nantajanain pünainmüin piakai, na aküjashiikana nüchikü chi wayuukai. Pütüjaweerü aa'u sünain shiimain tü wamakat nüchikü püsakiijapa nia soo'opünaa”.
9 Je napüshua'a na judío eejanakana yala, wanaawasü nanüikü nümaa Tértulo noo'omüin Pablo.
10 Je chi sülaülashikai tü mmakat, nüchuntakalaka süka najapü nümüin Pablo naashajaainjachin. Je Pablo müshi yaa:
—Sümaa wane kapülaa aa'in, asouktüshija'a paala taya taa'ujiraa pu'upala piakai, süka jamüin, tatüjaain paa'u sünain wayuuin pia

kama'aichi yaa sulu'u woumain wayakana judíokana sünain akumajülüü sükuaippa wayuu.

11 Maa aka sümüneerüin pümüin, püsakiijale süchiirua, polooichi ma'i ne'e taya ka'i piammüin süchiiruajee tantüin Jerusalénmüin süpüla a'waajaa Maleiwakai.

12 Nnojoishi taya antüna aa'u sünain aa'ayajirawaa sümaa jaralü yaa, nnojoishi taya eiwa'ajüin saa'in wayuu apülaa cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Ja'itakaja'a sulu'u tü ekirajüleekat na judíokana, ja'itakaja'a sainküinpünaa tü pueulokat cha'aya Jerusalén, nnojoishi taya antüna aa'u sünain aa'inraa tü aa'ayajirawaakat otta tü eiwa'ajaakat saa'in wayuu.

13 Wayuukat tüüirua, isasü süchikü shii'iyatüinjatüin pümüin sünain shiimain tü süküjakat anainjee tachikü.

14 “Shiainja'a nnojolüin taattajaa aa'u puulia sünain shiain too'ulaküin tü akuaippaa kanüliakat Wopu Jeket, tü anuu shokotüin naajüin. Too'ulaküin shia süpüla kojutüinjachin tatüma chi Maleiwakai, Namaleiwasekai na tatuushinuukana, süka tü taa'inrakat nümüin. Je nnojoishi taya oo'ulaain suulia tanoujain sünain süpüshua'a tü ashajuushikat nütüma Moisés otta natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa.

15 Otta taya'yaa, anoujashi nünain Maleiwa sümaa ka'atapalain taya nünain maja'a aka nayakana ka'atapalain sünain süso'iraajeerüin aa'in tü wayuu ouktüsükalüirua, makat aka wayuu eekai saa'inrüin tü anasükat otta türa eekai saa'inrüin tü mojusükat.

16 Müshijase'e taya achajaain süchikü waneepia aneein taa'in nümaa Maleiwa otta sümaa wayuu suulia kasajüin saamatajüin atüma taa'in.

17 “Süchikijee jera juya waraittüin taya sulu'upünaa wane mmairua, ouyantüshi taya tachukua'a toumainru'u süpüla asülajaa neerü namüin na wayuu judío müliashiikana otta sünain aapaa kasa nümüin Maleiwakai.

18 Shiakaja'a ma'i ne'e taa'inrüin tü aapaakat kasa nümüin Maleiwakai sulu'u tü a'waajüleekat, süchikijee paala taa'inrüin tü ni'itaakat Moisés wapüleerua, tü uleinjatkat akajee wakuaippa nu'upala Maleiwakai. Eejachi taya napüla wane judíoirua cheje'ewalii sulu'ujee tü mmakat Asia, nnojolüinja'a eejatüin wainma wayuu tamaa, nnojoishi taya eiwa'ajüin saa'in jaralü yaa'aya.

19 Naya anakaja'a süpüla antaa yaa pümülatu'umüin naküjaiwa tü kasain taainjalain, müleka eereje taainjala noulia.

20 Nnojoliireje'e naya, anakaja'a namüle na yaakana müleka nantüle sünain kasain tü taainjalain so'u ka'ikat tia tantinnakat o'u namülatu'umüin na laülaayuukana sulu'u tü kanüliakat Sanedrín.

21 Jamaleeinje'e shiale taainjalain tü towoolojooin pasanain nanain so'u ka'ikat tia sünain tamüin: ‘Yaashi taya atümaa so'uka'i süpüla ekeraajünaa akuaippa, jaralüinjatüin shia, saaliijee tanoujain sünain süso'iraajeerüin aa'in tü ouktüsükalüirua’ ”.

22 Naapapa Félix tü nümakat Pablo, je süka wainmain kasa nütüjaakat aa'u soo'opünaa tü Wopu nünainjeejatkat Jesús, naawatkalaka paala tü nükuaippakat süpüla mapeena sünain nümüin:

—Nüntapeena Lisias, chi sülaülashikai surulaat, taapeerü nünüikü otta tekeraajeetkalaka nükuaippa chi wayuukai jaralüinjatüin shia.

23 Je nümakalaka Félix nümüin chi sülaülashikai surulaat atujeejachiikai sünain yalainjachi'inya paala Pablo süttüin atümaa, shiasa

nuu'ulaanüin nümünüinjachin sünain aa'inraa tü kasa naa'inreekat otta jutatajatüin nükuaippa napüla na kasakana nünain.

24 Je mapa, sülatapa wane ka'iirua, ouyantüshi Félix nuchukua'a sümaa tü nu'wayuusekat, kanüliasü Drusila, wane wayuu judío. Neenajitkalaka Pablo. Naapajakalaka tü naashajaalakat Pablo soo'opünaa nükuaippa chi wayuu eekai nünoujain nünain Jesucristo.

25 Shiasa'a nu'ttopa Pablo sünain naashajaain nümüin süchikü tü aa'inraakat tü nüchekakat chi Maleiwakai, süchikü tü laülawaakat aa'in otta süchikü sünain süsalainjatüin wayuu saainjala nütüma Maleiwakai so'uweena wane ka'i, awatüsü naa'in Félix sütüma. Nümüshijese'e nia:

—Pu'una pümata. Teenajireechia taa pia taashipa takuaippa.

26 Je Félix, eejüsü naa'in shii'iree naapeein neerü Pablo nümüin süpüla nüjütajachin nüchikü. Müshijase'e nia neenajirüin kojuyatua ma'i süpüla naashajaain nümaa sünainja'a eein naa'in shii'iree.

27 Alatüsü piama juya sünain ayatataain neenajirawalin nia. Ekeraajüsüjese'e nüka'iya Félix sünain laülawaa saa'u Judea. Je nii'iraka, o'ttüshi Porcio Festo. Je Félix, shii'iree talateein naa'in na judíokana nümaa, nnojoishi nüjüta achikü Pablo.

25

Nükuaippa Pablo najapulu'u Festo

1 Je antüshi Festo sulu'umüin tü mmakat Judea, eeinjachire nia laülaain. Je apünüin ka'i süchikijee, o'unüshi nia yalejee Cesareajee chamüin Jerusalénmüin.

2 Je yala Jerusalén, na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana namaa na nemiyo'usekana na judíokana, antüshii nünainmüin sünain namüin nümüin tü naküjakat anainjee paala nüchikü Pablo.

3 Otta nayayaa nachuntüin wane kasa nümüin. Müshii naya:

—Talateereje ma'i waa'in pümaa müleka püntirüle wamüin Pablo Jerusalénmüin süpüla shikeraajünajatüin nükuaippa yaamüin.

Je tü nachajaakat achikü süka tüü, shia noukajirüinjanain nüpüla Pablo sulu'u tü wopukot süpüla nu'utünajachin aa'in.

4 Je Festo, müshi nia namüin:

—Ichaa Pablo süttüin atümaa sulu'u tü püreesaapülekat cha'aya Cesarea otta ojuitteechi taya yaajee so'u palit ka'i chai takua Cesareamüin.

5 Eeweesü o'unüin no'uluku tamaa na laülaayuukana ja'aka chamüin Cesareamüin naküjaiwaje süchikü chamüin tü kasain naainjalain chi wayuukai, müleka kaainjalashireje'eya nia.

6 Je Festo, eeshi nia yala Jerusalén süpüla mekiisat ka'i eera otta poloo ka'i shiale. Je süchikijee, o'unüshi nüchukua'a Cesareamüin. Je watta'amüin, aikkalaashi nia süpüla akumajaa sükuaippa wayuu. Je nuluwataakalaka sünain nüntinnajachin Pablo nümülatu'umüin.

7 Je nüntinnapa Pablo, tü judíokalüirua antüsükalüirua Jerusalénjee, arütkaasüirua nü'ütpa'amüin Pablo sünain süküjain nüchikü sünain wattain saalin kasa mojusü tü naa'inrakat, shiasa isain nachikü nee'iyatüin sünain shiimain tü naküjakat amaa nüchikü Pablo.

8 Otta Pablo, asouktüshi naa'ujiraa. Müshi nia:

—Tayakai, nnojotsü kasain taainjalain suulia tü aluwataanakat anain wayakana judíokana, nnojotsü kasain taainjalain mojutkaleje akajee tatüma tü a'waajüleekat Maleiwa otta nnojotsü kasain taainjalain nuulia chi laülaashikai saa'u mmakat süpüshua'a, chi César münakai.

9 Je Festo, shii'iree talateein naa'in na judíokana nümaa sünainjee tü
nachuntakat paala, nümakalaka nümüin Pablo:
—¿O'uneeshi pia Jerusalénmüin süpüla tekeraajüinjatüin pükuaippa
chamü'inya?
10 Nüsouktakalaka Pablo ni'ipajee:
—Anii taya pümülatu'u piakai, e'itaaushikai nütüma chi César
münakai, acheküsü shikeraajünajatüin takuaippa yaa'aya. Maa aka
pütüjaain saa'u, nnojotsü kasain taainjalain noulia na judíokana.
11 Müleka eereje'e kasa taainjalain anakaleje süpüla o'utünaa anainjee
taa'in, nnojoija'a taya ojunaain süpüleerua ouktaa. Akaajasa'a nnojorüle
shiimain tü aküjünakat amaa tachikü, nnojolojo'o jaralüin laülaain taa'u
süpüla taapünajachin namüin na judíokana süpüla no'utajachin taa'in.
Sükajee wayuuin romanoshi taya apashii, tachuntüin to'uninnajachin
nünainmüin César süpüla niainjachin ekeraajüin takuaippa.
12 Niasa'a Festo, naashajiraakalaka namaa na nutujeejanakana, kasain
anain süpüla naa'inrajatüin. Je süchikijee, nümakalaka nümüin Pablo:
—Saa'u puchuntüitpain niainjachin ekeraajüin pükuaippa César,
tajütüichipaja'a pia nünainmüin.

Festo, yootüshi nümaa Agripa nüchikü Pablo

13 Je sülatapa jera ka'i süchikijee, Agripa, chi aluwataashikai naa'u na
judíokana, antüshi Cesareamüin sümaa Berenice sünain asakaa Festo.
14 Je süka eein naka'iya yala, Festo, nükülaakalaka nümüin Agripa
soo'opünaa tü nükuaippakat Pablo. Nümüshi nia:
—Anii wane wayuu püreesashi yaa, nüpünala Félix.
15 Shiasa'a wanaa sümaa chajachinkain taya Jerusalén, na
laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana namaa na
laülaayuushiikana naa'u na judíokana, antüshii naya tanainmüin sünain
naküjain tamüin süchikü tü kasain naainjalain naajüin otta sünain
nachuntüin tamüin shii'iree tamüin nümüin sünain kaainjala'inya nia.
16 Tamakalaka namüin sünain nnojolüin wakuaippain wayakana
romanokana tü ni'itaanajachin ekii wane wayuu sünain kaainjalashi'inya
nia otta sümaa kasalajanain shia nümüin süpülapünaa nüntire'ennüin
namaa na aküjashiikana nüchikü. Tüü, waa'inrüin süpüla
nüsouktajachin naa'ujiraa shi'ipajee tü aküjünakat amaa nüchikü.
17 “Müsüjase'e mayaain nantüin, nnojotsü eekuu müin tatüma. Wa-
neemüin ka'ikat, aikkalaashi taya süpüla akumajaa nükuaippa, tasaa-
jitkalaka nia ne'ipamüin.
18 Nayasa'a ne'e na antüshiikana sünain aküjaa süchikü tü kasain
naainjalain, nnojotsü neweetira achikü wane kasa noo'omüin eekai
mojuin ma'i, tü te'itaayaakat aa'u paala shiain naainjalain.
19 Tü neweetitkat ne'e achikü noo'omüin, shia nnojolüin wanaawain
nükuaippa sümaa nakuaippa sünain anoujaa nünain chi namaleiwasekai.
Otta wane'eya, shia nüchikü wane wayuu ouktatüjüima'a kanüliashi
Jesús, shiasa nüküjain Pablo nüchikü sünain katüin no'u.
20 Je süka nnojolüin tatüjaain saa'u jamüinjatüin tatüma süchajaaya
sükuaippa kasa makat aka tüü, tasakitkalaka Pablo sünain müleka
nücheküle nu'uneein Jerusalénmüin süpüla nikeraajünüinjachin
akuaippa chamüin sünainjee tü aküjünakat amaa nüchikü.
21 Je shiakalaka nüchuntüin jimatajatüin tü nükuaippakat atümaa
süpüla niainjachin ekeraajüin shia César, chi kojutshikai sütüma wayuu

maleekalia. Iraakalaka nia tasürülirüin sümaa tanajirüin naa'u. Shia ta'atapajaka ne'e eepa süpüla tajütajachin nia nümüin César”.

22 Niasa'a Agripa nümakalaka nümüin Festo:
—Anakaja'a taapajüle nünüikü chi wayuukai.
Je Festo müshi nümüin Agripa:
—Watta'aya ne'e paapajeerü nünüikü.

Antinnüshi Pablo nümüin Agripa

23 Shiasa'a mapa watta'amüin, antüshi Agripa sümaa Berenice otta na namaatalakana sünain a'anaaushin ma'i naya. Shiasa'a wanaa sümaa nekerolüin süpa'amüin tü miichi eeinjanale naya noutkajaain, shii'iyatünakalaka namüin sütüma tü wayuu namaajatkalüirua sünain kojutüin ma'i naya atümaa. Eejana namaa, na sülaülashiikana surulaat otta na wayuu emiyo'useekana sulu'u tü pueulokat. Je Festo, nüsaajitkalaka Pablo.

24 Je nüntapa, nümakalaka Festo nümüin Agripa:
—Laülaashikalee Agripa otta jia wayuuinnua yaakana wamaa süpüla ka'ikat tüü, iraa joo wayuukai chira tantirüin jümüin. Napüshua'a na judíokana nantirüin tamüin nüchikü sünain kaainjalain nia. Nantirüin shia tamüin cha'aya Jerusalén maa aka nantirüin shia tamüin yaa'ayaa Cesarea. Mojolooinsalii naya nekiiseru'u nüchiirua shii'iree nu'utünajachin aa'in.

25 Shiasa nnojolüin kasain naainjalain, saa'in tamüin, anakaleje süpüla nu'utünajachin anainjee naa'in. Jamaleeinja'a, maa aka tü nüchuntakalaja'a ne'e niakai, niainjachin César, chi kojutshikai sütüma wayuu, ekeraajüin nükuaippa sünain jaralüinjatüin shia, “tajütataaichipaja'a nia nünainmüin” tamakalaja'ayaka taa'in tale'eru'u.

26 Je süka nnojolüin tatüjaain saa'u tü kasain naainjalainjattaain tatüma nümüin César, anii nia tantirüin jümüin joolu'u, pümüinre'eja'a ma'i piakai laülaashikai Agripa, süpüla eeinjatüin tü tashajüinjatkaleje nüchikü süchikijee püsakiijain nia.

27 Malaayaakai saa'in tamüin nüjütünüin wane wayuu eekai püreesashin sümaa nnojolüin süküjünüin tü kasain naainjalain.

26

Nünüiki Pablo nümüin Agripa

1 Nümakalaka Agripa nümüin Pablo:
—Jutatüsü süpüla pümüinjachin tü pünüiküjatkat paa'ujiraa.
Je Pablo niyalerüin najapü sünain nu'ttüin sünain aashajawaa. Müshi nia mayaa:

2 —Anataale'e saa'in tamüin yaain taya süpüla ka'i tüü sünain aashajawaa pümülatu'u piakai Agripa, piakai aluwataashikai waa'u, süpüla tasouktajachin taa'ujiraa suulia süpüshua'a tü naküjakat amaa tachikü na judíokana.

3 Anasü tamüin süka pi'raajüin ma'i tü wakuaippakat wayakana judíokana. Otta pi'raajüin ma'i tü sükuaippa tü wanoujiakat, ke'epütkat wa'ülüjirawaa achiirua. Tachuntakalaka pümüin paapajüinjatüin ma'i süpüshua'a tü tamüinjatkat pümüin.

Nükuaippa Pablo jintülejeeiwa'aya naashin

4 “Napüshua'ale'eya na judíokana, natüjaa aa'ulu jamüin takuaippa
jintülejeeiwa'aya taya, na'aka na judíojiraakana wanaa tamaa cha'aya
toumainru'u otta cha'aya Jerusalén.
5 Otta nayayaa, kaka'iyaichi taya natüjaain aa'u sünain shiain
too'ulaküin waneepia nakuaippa na fariseokana, eekaja'a shia süpüla
namüin pümüin sünain shiimain, müleka nacheküle naküjeein.
Wayainaja'a wayakana fariseokana alana'aleeka sünain ekeraajaa sümaa
tü nuluwataakat anain Maleiwa noulia napüshua'a na waneeinnua
judíokana.
6 Yaashi taya atümaa joolu'u sünain ekeraajünaa akuaippa, shiaja'a ma'i
ne'e süka ka'atapalain taya sünain tü pütchi pansaakat paala nütüma
Maleiwa namüin na watuushinuukana.
7 Napüshua'a na wawalayuu polookana piammüin shi'ipapa'a
nuu'uliwo'u Israel, na'atapajüin nikeraajüinjachin Maleiwakai namüin
sümaa tü nüküjakat achikü paala, tü naa'inrajatkat nükajee chi
Nüneekajalakai. Müshiijase'e naya aa'inrüin nümüin Maleiwa, so'uka'i
otta sa'wai, tü kasa kojutkat aka nia natüma. Sünainje'eya ne'e
tüü, ka'atapalaakat, laülaashikalee, naküja achikichi taya joolu'u na
judíokana.
8 ¿Jamüshiikai jia isakalaka jüchikü jünoujain sünain nüso'ire'erüin
saa'in wayuu Maleiwakai?

Nünüiki Pablo soo'opünaa nulojoiwa'aya nachiirua na anoujashiikana

9 “Majachi tayakai paala, shiayaa taajüin ta'yataainka ouktiraainjachin
taya süchiirua aa'inraa kasa mojusü noo'omüin na anoujashiikana nünain
Jesús, chi Nazaretje'ewaikai.
10 Shia ta'yataaka amaa paala tüü cha'aya Jerusalén. Sulu'u nayain
kaapajalain tamüin shikii na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote
judíokana, tapüreesajirüin wainma no'uluku na anoujashiikana. Je
nanain na eekana no'utünüin aa'in, eejachi taya apashii sünain aapaa
tanüikü sulu'u shia'inya anain tüü.
11 Wainmatua müliaatajüin naya tatüma sulu'upünaa süpüshua'a tü
ekirajüleekat na judíokana shii'iree mojeein nanüikü nümüin Jesús
sünain namüin: ‘Nnojoishi niain chi Nüneekajalakai Maleiwa’. Üttüsü
ma'i taa'in noo'omüinrua, ashutatataatshijese'e taya sulu'upünaa pueulo
sainküin mma nnojotkat noumain na judíokana sünain olojoo nachiirua.

Nünüiki Pablo soo'opünaa wanaa sümaa neenajünüin nütüma chi Senyotkai

12 “So'uma'a wane ka'i, sulu'u nayain kaapajalain tamüin shikii otta
sulu'u nayain ke'inaajalain shia tajapulu'u na laülaashiikana na'akajee na
sacerdotekana, o'unüshi taya Damascomüin süpüla aa'inraa tüü.
13 Shiasa'a sulu'u tü wopukot, laülaashikalee, kale'o ma'i ka'ikat, te'rüin
wane luuso'u chejeejatü sirumalu'ujee, katsinsü ma'i suulia nuwarala
ka'ikai, ootolo'oloo müsü pasanainjaakalaka taya süchiki wanaa namaa
na tamaajanakana.
14 O'nnojooshiijase'e waya wapüshua'a mmolu'u otta taapakalaka wane
pütchi müsü tamüin süka pütchi hebreo: ‘Sauloo, ¿jamüshi taya pümüin
müliakalaka ma'i taa'in pütüma? Müshi aka pia saa'in tü paa'a e'ikaajakat
sütüma kojunainrü ne'e süsa'a saa'awaa wanaa sümaa süsa'ijünüin
achüipa'a süka o'ojia. Pasiruwaajiraashi ne'e pia pükuaippa sünain
püchechaja'alaain toulia’.

15 Asakitshijese'e taya: ‘¿Jarai pia, Laülaashikalee?’. Asouktüshijese'e
chi Senyotkai te'ipajee: ‘Taya Jesús, chi müliakai aa'in pütüma sünain
pulojüin ma'i süchiirua tü wayuu tamaajatkalüirua.
16 Pütamaapa. Püsha'walaa. Ee'iyataashi taya pümüin süpüla
te'itaainjachin pia süpüla tachepchiaa otta süpüla pükujüinjachin süchikü
tü pi'rüitpakat joolu'u otta tü pi'reetkat tee'iyataapeena taa pümü'inya.
17 Tayu'leechi pia suulia tü kasa eekai naa'inreein püka na judíokana
otta noulia na gentilekanaya, na anaa tajütüinjachin anainmüin pia
joolu'u.
18 Tajütüin pia nanainmüin süpüla pükaalinjüinjanain naya sünain
ayaawataa saa'u tü shiimainkat süpüla nayu'nnajanain sa'akajee tü
piyuushikat sünainmüin tü waratshiikat otta süpüla nnojoliinjanain
naya ayatüin suupünaa nüpülain Satanás, niainjachin nachajaain achikü
Maleiwakai. Je yalejee, sünainjee nanoujain tanain, moteerü naa'in
niakai naainjala süpüla eeinjanain naya apashii sa'aka tü nüchooinkat,
nükatatkat suulia saainjala’, müsü tü nünüikükat tamüin.

Pablo, nikeraajüin tü münakat nümüin naashin

19 “Toonookalaja'aka, laülaashikalee, sümaa süpüshua'a tü nümakat
tamüin chi ee'iyataashikai tamüin sirumalu'ujee.
20 To'ttokoloja'aya sünain aküjaa namüin na judíokana, palajanale'eya
Damascojee, je süchikijee Jerusalénmüin je sainküin süpüshua'a tü
mmakat Judea ottata'aya namüin na gentilekana, sünain nayaawa-
jaainjanain suulia naainjala, sünain nee'irataainjanain nünainmüin
Maleiwakai otta sünain naa'inrajatüin kasa nee'iyatajatkat aka sünain
shii'iranajaain naa'in.
21 Shiaja'a ne'e taa'inrakaja'a tüü, tü anuu nata'ülirüin anainjee taya na
judíokana cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa otta no'uteein anainjee
taa'in.
22 “Je sükajee nükaaliijüin taya Maleiwakai, aniiyüija'a taya ayatüin
sünain aküjaa nünüikü sümüin wayuu süpüshua'ale'eya, nünainjee chira
wayuu eekai mojutüin nünainmüinre'eya chira eekai kojutüin sütüma
wayuu. Nnojotsü kasain tamüin namüin yalejeeru'u suulia tü namakat
na nünüikimaajanakana Maleiwa otta tü nümakat Moisés sünain shiain
alatajatüin.
23 Namüin sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sünain
müliainjachin otta nu'utünajachin aa'in chi Nüneekajalakai Maleiwa
otta sünain nüso'iraainjachinja'a aa'in süchikijee ouktaa. Je naküjain
nüchikü sünain nii'iyatüinjatüin sünain eein tü o'ttawaakat suulia waain-
jala wapüleerua wayakana judíokana otta na gentilekana sükajee niain
palajachin sünain oso'irawaa aa'in”.

Anoujinneeshi Agripa nütüma Pablo

24 Wanaa sümaa nümüin Pablo tüü naa'ujiraa, nümakalaka Festo
nümüin nikiiseru'u:
—¡Mamainnashiche pia, Pablo! Mamainnaichi pia sütüma waneepiain
pia sünain ekirajawaa sünain karaloukta.
25 Nümakalaka Pablo nümüin:
—Nnojoishi taya mamainnain. Anashi taya, Festoo, piakai kojutshikai
sütüma wayuu. Tü tamakat, kasa lotüsü sümaa shia'inya tü shiimainkat.
26 Ira'asa Agripa, chi aluwataashikai saa'u wayuu, nütüjaa aa'ulu tü kasa
anuu taashajaain achikü, müshijase'e taya aashajaain sümaa nnojolüin
kasain taa'awa achikü yaa nu'upalapünaa. Tatüjaashaata aa'uchi nia

sümaa nütüjaain saa'u tüüyaalai taashajaakat achikü noo'opünaa Jesús, süka nnojolüin sülatüsüin sulu'u wane mma eekai me'raajuuin.

27 Nümakalaka nümüin Agripa:

—Piakai laülaashikalee, ¿pünouja anainrü tü namakat na nünüikimaajanakana Maleiwa? Tatüjaa aa'ulu sümaa pünoujain.

28 Nümakalaka Agripa nümüin:

—Nnojoija'a taya piyunküinjachin maalü süpüla pünoujiraa sünain niain Cristoin paajüin chi wayuu kanüliakai Jesús.

29 Nümakalaka Pablo nümüin:

—Maalü, otta eepünaale ne'e shiale, nücheküle Maleiwa, nnojoija'a piainjachin ne'e anoujain pümüiwa, laülaashikalee, maa aka taa'in, müinjana'aya anoujain napüshua'a na yaakana süpüla ka'i tüü sünain aapajaa tü tamakat. Shiasa nnojoliinja'a müinjanain jia aka taa'in sünain püreesaa atümaa sünainjee anoujaa.

30 Shiasa'a nütamaakalaka chi aluwataashikai saa'u wayuu, o'ttataala chi sülaülashikai tü mmakat Judea, sümaa Berenice otta na waneeinnua laülaayuukana eejanakana yala namaa.

31 Nakatalaakalaka mamüin aka türa sünain aashajirawaa soo'opünaa tü nükuaippakat Pablo. Majiraashii naya:

—Nnojotsü kasain naainjalain chi wayuukai tü anakaleje anainjee süpüla nu'utünajachin aa'in. Ja'itakaja'a ne'e süpüla yaainjachin nia püreesain watüma, nnojotsü.

32 Nümakalaka Agripa nümüin Festo:

—Ajütünakaije achikü chi wayuukai müleka nnojorüle nuchuntü'inya ne'e niakai niainjachin César ekeraajüin nükuaippa.

27

Ajütünüshi Pablo Romamüin

1 Je sümünapa wamüin: “Anashii najütünüle chamüin sulu'umüin tü mmakat Italia”, naapünakalaka Pablo namaa na waneeinnua püreesashiikana najapulu'u wane sülaülashi poloo shikii surulaat sulu'ujee tü waneekat shi'ipapa'a surulaat kanüliakat Nusurulaatse César münüin. Je chi sülaülashikai surulaat, Julio nünülia.

2 O'unüshiijese'e waya sulu'u wane anua cheje'ewat sulu'ujee tü pueulokat Adramitio, wane anua yapairü ma'i süpüla o'unaa sulu'umüin tü süsha'wajülekalüirua anua cha'aya Asia. Je eejachi wamaa Aristarco, wane wayuu cheje'ewai sulu'u tü pueulokat Tesalónica sulu'u tü mmakat Macedonia.

3 Je watta'amüin, antüshii waya sulu'umüin tü süsha'wajülekat anua cha'aya Sidón, eejachire naa'inrüin Julio wane kasa anasü nümüin Pablo sünain nuu'ulaain nia nuwaraijaain saa'u tü nütünajunnuukat otta naapünajachin amüin natüma tü cho'ujaakat nümüin.

4 Ojuittüin waya yalejee Sidónjee, asira'iraashii waya sümaalu'upünaa tü mma kanüliakat Chipre, pasanainkat sünain palaakat, suulia tü jouktaikat süka wapanapajeein shia.

5 Je alatüin waya sü'ütpünaa tü mmakat Cilicia otta Panfilia, antüshii waya Miramüin, wane pueulo sulu'u tü mmakat Licia.

6 Je yala, chi sülaülashikai surulaat, nünta anainrü wane anua cheje'ewat sulu'ujee tü pueulokat Alejandría o'unajatü Italiamüin. Je no'onooje'etkalaka waya sulu'u süpüla ayatajanain waya sünain tü o'unaakat.

7 Süpüla kojuya ka'i ayatshii waya o'unanajüin sümaa nnojoliin wountataain akua sütüma tü jouktaikat. Antüshiija'a waya mojusheeka sü'ülümüin tü pueulokat Gnido. Je süka mojulaajüin tü jouktaikat wamüin, chakualajaashii waya suulia, wasaajaain shiyaama'apünaa Creta, tü mma pasanainkat sünain palaakat. Alatüin waya sü'ütpünaa tü mmakat Salmón, asira'iraashii waya sümaalu'u Creta,
8 antatataalain waya mojusheeka sulu'umüin wane mma yaa'aya ne'e sulu'u Creta kanüliasü Buenos Puertos, sü'ütpa'asü tü pueulokat Lasea.
9 Je süka wattairüin saalin ka'i tü alatakat, mojutaairü saa'in o'unaa shirokupünaa tü palaakat süka sülü'ülaain süka'iya tü juyapuulin mmapa'akat. Shiimain tüü, süka sülatüirüin tü ka'i saamajakat o'u tü judíokalüirua juya'wai. Müshijase'e naashalaain Pablo namaa süpüla jimatajanain waya yala'aya.
10 Müshi nia namüin:
—Wayuuinnuaa, mojusüsa saa'in tamüin o'unaa, wainmeerü kasa amülouikat watüma. Nnojoleerü shiain ne'e amüloulin tü anuakat sümaa tü süisekat, eeshi'iya ne'e süpüla ouktüin waya'yaa.
11 Je chi sülaülashikai surulaat, nia noonooka amaa ma'i chi sülaülashikai otta chi suchupeetsekai tü anuakat nuulia Pablo.
12 Je süka mojuin tü süsha'wajülekat anua yala süpüla walatirajatüin yala tü juyapuulin mmakat, kojuya na paa'inwakana sünain shia'inya anain wojuittajanain yalejee je woo'ulakünjanain wantüin Fenicemüin, wane mma'yaa sulu'u Creta, süka eein wane süsha'wajüle anua yala eere kaanüküin tü mmakat süpüla tü palaakat. Je tüü, kache'esü, wane süche'ekat wopumüinsü palaapünaalu'u otta wane süche'ewala'atakat wopumüinsü uuchipünaalu'u. Anteeshii waya yalamüin süpüla walatirajatüin tü juyapuuliikat yala'aya.

Pablo sümaa tü eejatkalüirua nümaa, müliaajüshii sütüma wawai shiroku palaa

13 Je süka suwawalaain jiyatta'a wane jouktai uuchijeekana, anayaairü süpüla ayatüin waya sünain o'unaa naajüin. Najaraittüinjese'e süchukua'a sulu'umüin tü anuakat tü karapinkat. O'unüshii waya sünain pejepünaainja'a waya sünain sotkat palaa.
14 Je yaaulerü süchikijee wojuittüin, antüsü wane wawai wanain, palaajeekuat wiinnaalu'u, sünainjeejatü tü mmakat. Shi'yaatirüinjase'e ma'i tü anuakat wamaa.
15 Otta sülü'üjüinjase'e waya. Je süka isain wachikü shi'ipapa'akain watüma tü anuakat shi'ipajee tü wawaikat, waawalüitpa wakuaippa süpüla tü wawaikat, eepünaale ne'e waya sülü'üjüin.
16 Alatüshii waya shiyaama'apünaa wane mmachan pasanain sünain palaakat, kanüliasü Cauda, eejatüle jiyattain saa'in tü wawaikat. Je süchipünaa wainma wamüliala, wainküin wo'ote'erüin sulu'umüin tü anuakat tü anuachan sükorolokat.
17 O'otooin shia watüma, wakaalajüin tü anuakat süka jiiku suulia saawaja'alaain sükorolo süpüla su'walakajaain. Je mapa süka mmolüin naya seema sütüka'alaain tü anuakat sünain tü mma kanüliakat Sirte, wane jasai ko'oyotsü süle'eru'u palaakat, nasiratitkalaka tü uniakat unapümüinkana'aya suulia tü wawaikat. Je noo'ulaakalaka tü anuakat su'unüin sütüma tü wawaikat.
18 Je waneemüin ka'ikat, ayatsü katsüin woo'omüin tü wawaikat, nojunüitkalaka süpüshi süise tü anuakat shirokumüin tü palaakat süpüla jamaamainjatüin shia.

19 Je apünüinpa ka'i sünain waraittüin waya, na anuapü'ükanaya ne'e, nojunataainja'aya tü sükorolokot tü anuakat, tü nnojotkat ja'ijaain ma'i.
20 Süpüla kojuya ka'i, nnojoishi ee'iyalaain chi ka'ikai otta tü jolotsükalüirua. Je sütümajee tü wawaikat, a'yaatirakat ma'i wamaa tü anuakat, nnojolüitpa we'itaain sünain wo'ttaainjanain.
21 Je süka kojuyain ka'i walatitkat sümaa nnojolüin kasain weküin, nütamaakalaka Pablo sünain nüsha'walaain pasanain wanain wapüshua'a. Müshi nia:
—Wayuuinnuaa, müleka jaapaaleinkeje tamüin tü tamakat jümüin sünain nnojoliin wojuittajanain Cretajee, nnojolüje we'rüin tü müliaa we'rakat maa'ulu otta nnojolüje kasain amüloulin jütüma.
22 Je joolu'u, ¡jalia jia! ¡Jüchechera jaa'in! Süka jamüin, nnojoleerü jaralüin ouktüin ja'akajee, mayaainje'e shieerüin amüloulin tü anuakat woulia.
23 Aipa'inka, ee'iyataashi tamüin wane aapiee nüma'anajeejachi chi Maleiwakai, chi Maleiwa laülaakai taa'u sulu'u taa'inrüin nümüin tü kasa kojutkat aka nia tatüma.
24 Müshi nia tamüin: “Pabloo, nnojo mmolüin pia. Nnojoleechi pia nuu'ulaain Maleiwakai ouktüin süka püntajachi'inya ma'i nümülatu'umüin César, chi laülaashikai, süpüla püsouktüinjachin paa'ujiraa. Otta pünainjee, nnojoleerü nuu'ulaain Maleiwakai ouktüin tü wayuukalüirua yaakat pümaa sulu'u tü anuakat”.
25 Je sünainjee tü nümakat tamüin, tamüshii jia: ¡Jalia jia, wayuuinnuaa! ¡Jüchechera jaa'in! Tanoujain sünain müinjatü'inya wakuaippa nütüma Maleiwakai maa aka tü münakat tamüin.
26 Shiasa sütükaajeerüinja'a tü anuakat wamaa saa'ujee wane mma pasanain sünain tü palaakat.

Kato'uchii na wayuukana wanaa sümaa amüloulin tü anuakat

27 Shiasa'a so'u wane ai, shikeraajapa tü polookat pienchimüin ai waa'u sünain tü o'unaakat, sünain walü'üjaatünakuu wamünüin sütüma tü jouktaikat shirokupünaa tü palaa kanüliakat Adriático, maa aka süse'eru'u aikat, antajüsü nale'eru'umüin na anuapü'ükana sünain pejein waya sünain sot tü palaakat.
28 Noo'ulakakalaka je'tsüin shiinot tü palaakat, eekalaka shia piama shikii tüna. Je mamüin aka türa, noo'ulaküin shia süchukua'aya je eekalaka shia poloo ja'ralimüin tüna.
29 Je süka mmolüin naya seema no'onoojüin saa'u tü ipa joyojoyotkat shiroku palaa, nojutüin pienchisü karapin. Yaasü shia nojutüin süchiiruajee tü anuakat süpüla shiiyalajüinjatüin sukua. Je shapaatüsü ma'i naa'inrua shii'iree ja'yuumaatüin.
30 Nayasa'a na anuapü'ükana, a'luwataweesü naa'inrua sulu'ujee tü anuakat. Nojutirüinjase'e shirokumüin palaakat tü anuachan sükorolokot tü anuakat sümaa shiayaainjatüin nayurulüin, süpüleeruajee tü anuakat, tü süpükalüirua tü karapinkalüirua.
31 Niasa'a Pablo, naapitkalaka chi sülaülashikai surulaat otta na nüsurulaatsekana sünain nümüin namüin:
—Müleka nnojoliire makatüin nala wayuukana wamaa sulu'u tü anuakat, nnojoleena o'ttaain jia.
32 Na'yonoojookalaka na surulaatkana tü süpükat tü anuachankat sünainjee tü anuakat sünain najünaain süchikü.
33 Je eeiwa'aya aikat, Pablo, naashajaa amaana naya napüshua'a süpüla neküinjanain. Müshi nia namüin:

—Alatüirü poloo pienchimüin ka'i jaa'u sünain nnojoliin jikakai aa'in, sünain shiataain ja'atapajüin ma'i kaseerüin alatüin mapeena.

34 Anashii müleka jiküle jütsinru'uiwa jia süpüla jiyu'laainjanain suulia tüü süka anakat akuaippa. Nnojoleechisa jaralin jamüin, eeyaa ne'e jaraleechin pasiruwain.

35 Je süchikijee nümüin tüü, naapaainjese'e wane pan sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwakai saa'u yala no'upala napüshua'ale'eya. Je sünain nüshataain shia, ekaaja'a nümüin.

36 Je yalejee, atütülaashii naya napüshua'a sünain eka'iree. Neküinakalaja'aka napüshua'a.

37 Eeshii waya wapüshua'a 276 sulu'u tü anuakat.

38 Ne'ikapa naa'in sünain ekaa, nojunüin tü trigokat shirokumüin tü palaakat süpüla jamaamainjatüin tü anuakat.

39 Je ja'yuupa, na anuapü'ükana, nnojotsü nayaawatüin tü mmakat eejanale waya. Akatsa'a shiain ne'rüin wane sot tü palaakat jutatshiisü eere kaanüküin tü mmakat süpüla tü palaakat. Shiajase'e naapaaka sulu'u shiain anain noo'ulaküinjatüin nawatirüin tü anuakat sünainmüin tü sotkat palaa.

40 Na'yonoojooinjese'e tü süpükalüirua tü karapinkalüirua sünain noo'ulaain shiairua yala'aya. Je nasiwatakalaka tü wunu'u apala'ijiakat sunut tü anuakat süpüla ne'itaainjatüin shia süchukua'a shirokumüin tü palaakat. Nawatalüin iipünaamüin, süpüla tü jouktaikat, tü unia yaakat süpüleeruajee, chakualiikalaka wasünajüin sünain tü sotkat palaa.

41 Shiasa'a ne'e tü anuakat, so'otookalaka saa'u tü jasai ko'otüsükat süle'eru'u tü palaakat, eejatüle sütükaain. Yalaairaja'a shia ju'ttüin süka shi'ichikat sünain tü mmakat. Yaakalia ojuichajüin sa'ata tü anuakat yaa süchiiruajee sütüma sütsin tü süshikat palaa.

42 Nayasa'a na surulaatkana, jülüjasü naa'in no'uteein naa'in na püreesashiikana suulia isajüin naya shirokupünaa tü palaakat.

43 Akatsa'a nnojolin nuu'ulaain chi sülaülashikai surulaat naa'inrajatüin shia süka kateein no'u Pablo nütüma. Shiakalaka ne'e naapa ekii nojunuujaainjanain palajana shirokumüin tü palaakat na eekai natüjüin katünaa süpüla nantajanain jososhiipa'amüin.

44 Otta na waneeinnua, no'unajanain süka taapüla otta süka sa'ata'ata tü anuakat. Je mayaa, antüshii waya wapüshua'a jososhiipa'amüin süka anakat akuaippa.

28

Pablo cha'aya Malta

1 Wojuittaapa wapüshua'a jososhiipa'amüin, watüjaa aa'ulu sünain Maltain sünülia tü mmakat eejanale wo'otüin.

2 Na wayuu yaleje'ewaliikana sulu'u tü mmakat pasanainkat sünain tü palaakat, anashaatashii ma'i naya wamüin. Wantaiwa'aya nachuwa-jaakalaka siki miyo'usü ma'i suwarala natüma süpüla waaturujüinjanain wapüshua'a süka sü'itüin tü juyakat otta alin tü jemiaikat.

3 Je Pablo, chashi okotchojüin wunu'u jutsü je nujunakalaka shia so'umüin tü sikikat. Shiasa'a yalejee sünainjee tü wunu'u nükotchojonoinkat, suju'iraakalaka wane wüi ouktasiro'ut süpüleerua saa'ayula tü sikikat sünain sükacheraain sünain tü najapükat.

4 Je na wayuu yalajanakana sulu'u tü mmakat, ne'rapa tü wüikat ka-chetüin sünain najapü Pablo, majiraashii naya: “Eekaja'a eera wayuukai

chii, uwomuyuushi eera süchikü wayuu. Müshijase'e nia, nnojolin shipije'ereein tü maleiwa süpü'üyakat kasalajanaa atüma sümüin saainjala wayuu, chi o'ttooshi paala suulia ouktaa shirokujee tü palaakat”.

5 Je Pablo, nujututajaain tü wüikat so'umüin tü sikikat je nnojoittaainja'a nia jamajüin süchikijee süchotüin.

6 Napüshua'a, na'atapajüin nushushujünüinjachin otta nujutuuinjachin mmolu'u shiale sünain ouktüin sütümajee tü shiweneenasekat. Süchikijee watta nama'a sünain ne'rajüin naa'u otta ne'rüin sünain nnojolin jamajüin nia, a'wanajaasü naa'in noo'omüin Pablo. “Maleiwasa chira”, majiraashii joo naya.

7 Je yala peje sünain tü eejanale waya, eesü wane mmairua nukorolo chi wayuu laülaashikai yala sulu'u tü mmakat Malta, kanüliashi Publio. Je chi wayuukai, kapülashii wayakana naa'in neenajaakalaka waya nipialu'umüin, chajanakalaka waya nüma'ana so'u apünüin ka'i.

8 Je yala, eejachi chi nüshikai Publio ju'letiraain sümaa ayuulii. Ja'isü nüle'eru'upünaa otta e'iijashi nia isha. Nu'unakalaka Pablo sünain nünalüin nia. Je süchikijee naashajaain nümaa Maleiwakai naa'u, ni'itaakalaka najapü naa'u otta anakalaka nia nütüma.

9 Je sulu'ujee tüü, antüsü tü waneeirua ayuuisükalüiruaya'asa eejatkat yala sulu'u tü mmakat. Je anasü tüüiruaya nütüma Pablo.

10 Saa'u talatüin ma'i naa'in wamaa, nasülajüin wainma kasa wamüin wayakana. Je mapa, wo'unajanapa, naapüin wamüin süpüshua'a tü kasa cho'ujaajeetkat wamüin sulu'upünaa wopu sünain tü o'unaakat.

Pablo, antüshi Romamüin

11 O'unüin wayaja'a süchikijee walatirüin tü apünüinkat kashi yala'a sulu'u tü mmakat, o'unüshii waya yalejee sulu'u wane anua yalajataja'a alatirüin tü juyapuulin mmapa'akat. Je shia, wane anua cheje'ewat sulu'ujee tü pueulokat Alejandría. Otta shia, kanainsü no'uyaakua na maleiwayaa senkeyuukana kanüliakana Cástor otta Pólux yaa shi'ipo'unain.

12 Antüshii waya sulu'umüin süsha'wajülekat anua sulu'u tü pueulokat Siracusa, eejanale waya makatüin süpüla apünüin ka'i.

13 Je yalejee, o'unüshii waya sünain pejepünaain waya sünain sot tü palaakat, antatataalain wayaja'a sulu'umüin tü pueulokat Regio. Je waneemüin ka'ikat, awawatsü wane jouktai uuchijeekuwalü. Ojuittüshiijese'e waya, antatataalain watta'amüin sulu'umüin tü pueulokat Puteoli.

14 Je yala sulu'u Puteoli, wanta anainna wane anoujashii, na anaa a'alijirüin waya süpüla makatajanain waya namaa süpüla wane semaana. Je yalejee, o'unüinapainja'a waya Romamüin.

15 Yalejee Romajee, na anoujashii yalajanakana, naapapa wachikü sünain wantajanain, o'unüshii naya wapanapa sünain na'atapajüin waya sulu'u tü pueulo kanüliakat Foro de Ápio otta waneeirua eekai wane atunkapünaalee kanüliasü Tres Tabernas, sulu'usü tü wopukat. Je ni'rapa Pablo na anoujashiikana, aapüshi analu'ut nümüin Maleiwakai otta anatchonsü naa'in namaa.

16 Je wantapa Romamüin, oo'ulaanüshi Pablo kepiayaain sulu'u wane miichi nümüiwa nümaa waneeshichan surulaat e'rajüshi naa'u.

Pablo, aküjüshi nüchikü Senyotkai cha'aya Roma

17 Apünüin ka'i süchikijee nüntüin Pablo Romamüin, neenajirüin na nemiyo'usekana na judíokana chajanakana Roma. Je yaapa naya jutkatüin, nümüshii naya:

—Wa'lemüinyuwaa, nnojotsü kasain taainjalain noulia na judíokana ko'ulukukana taya otta jiakana. Ja'itakaja'a suulia tü akuaippaa nanainjeejatkat na watuushinuukana, nnojotsü kasain taainjalain. Soo'opünaa nnojolüin kasain taainjalain, ata'ünnüshi taya cha'aya Jerusalén süpüla püreesaa atümaa. Je chejee, alatinnüshi taya najapulu'umüin na laülaayuu romanokana.

18 Je naainnua, süchikijee nasakiijain taya sünain tü takuaippakat, najüteeyaa achikichije'e taya süka nnojoliin nantüin sünain tü kasa anakaleje süpüla o'utúnaa anainjee taa'in.

19 Akatsa'a nayoukta achikü na judío chajanakana tü tajütünajachin achikü, tü anuu kasirüin takuaippa tachuntajachin sünain niainjachin ekeraajüin takuaippa César. Nnojotsü shiain süka eein tü taküjainjatkat amaa nachikü na judíokana wanaa tamaa nümüin, shia ne'e süka tasouktajachin taa'ujiraa nümülatu'umüin.

20 Tü teenajitka apüla jia shia süpüla te'rüinjanain jia otta taashajaainjachin jümaa süka yaain taya püreesain sünainjee aküjünaa achikü sümaa kasa nnojotkat taa'inrüin. Jütüjawee aa'ulu tatüma sünain yaain taya püreesain sünainjee anoujaa sünain nüntüichipain chi Nüneekajalakai Maleiwa, chi wa'atapajakai wayakana nuu'uliwo'ukana Israel.

21 Namakalaka nayakana nümüin:

—Wayakana, nnojoishii waya anta amüin karaloukta chejee Judeajee püchikümaajatü. Ja'itakaja'a na wayuu judío antakana yaamüin chejee, nnojotsü kasain naküja amaa püchikü otta nnojotsü jamüin nanüikü poo'opüna'ayaa.

22 Wayakana, waapajee amüinrü pünüikü jamüin paa'in noo'opünaa chia wayuukai, chi Nüneekajalakai Maleiwa paajüin. Watüjaa aa'ut sünain mojuin sünüikü wayuu maleekat sümüin tü jünoujakat anain jiakana nümaajanakana chia wayuukai.

23 Je ne'itaakalaka wane ka'i nümüin Pablo, tü anuu nanta o'u sünain wainmain naya nünainmüin, eejachire nia kepiayaain. Watta'ajee maalü sünainmüinre'eya motsopa ka'ikat, Pablo, aküjashi namüin süchikü tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa. Nüküjain namüin noo'opünaa Jesús sükajee tü nüshajalakat Moisés otta na nünüikimaajanakana Maleiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa shii'iree nanoujeein nünain Jesús sünain niain chi Nüneekajalakai Maleiwa.

24 Waneeinnua, nanoujain nümüin tü nümakat. Otta wane ne'ipa, nnojotsü nanoujain.

25 Je sünain nnojolüin wanaawain nanüikü soo'opünaa tü nümakat Pablo, o'unayaa müshii naya. Je nnojoliiwa'aya na'walakajaain, nümüshii naya Pablo:

—Shiimainja'aya tü nümakat chi Naa'inkai Maleiwa nümüin Isaías, chi nünüikimaajachikai Maleiwa, süpüla nümüinjatüin shia namüin na jutuushinuukana, tü nümakat mayaa:

26 “Pu'unapa sünainmüin wayuukalüirua tüü pümaiwa sümüin:
‘Naajüin Maleiwakai, ja'itatataairü ma'i jaapüin otta ji'rüin,
nnojottataaleerü jiyaawatüin aa'u’.

27 Pümapa tüü sümüin, süka jamüin, müshi chi Maleiwakai:
‘Tü wayuukalüirua, süsülajaain süche'eirua
otta so'uirua toulia.
Süchechajaain saa'inrua
suulia nayaawatüin saa'u tü shiimainkat.

Nnojoishii naya ouyanteein tanainmüin.
Müleka naa'inrüleje shia, anasüje tatüma nakuaippa suchukua'a tamaa’
”.
28 Ayatshija'a Pablo sünain aashajawaa:
—Jütüjaa jümata saa'u sünain ni'itaain Maleiwakai sünain su'uninnajatüin pütchikat tüü, nüchikümaajatkat sünain o'tte'eraa, nanainmüin na gentilekana. Alu'utateerüjasa'aya natüma naa, naapaajeerü.
29 Kettaain nümüin Pablo tüü, o'unüshii naya aa'ayajiraatataalain ma'i nayajiraakana ne'e.
30 Je Pablo, yalajachi yala süpüla piama juya sulu'u wane miichi na'anapala kayanamüinwaisü nütüma. Je yala, kapülawaisü naa'in süpüshua'a tü eekai suwaraijaain naa'u.
31 Sünain meimolüin naa'in otta sümaa nnojolin jaralin ataüjüin nükuaippa, Pablo, aküjashi süchikü tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa otta ekirajüshi nia noo'opünaa chi Senyotkai Jesucristo.

Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana
ROMA

Nüsaküin Pablo na anoujashiikana chakana Roma

1 Taya, wane chi nüchepchiakai Cristo Jesús, Pablokai anülia, wane
chi Aluwataaushikai aneekajalaakai nütüma Maleiwa, tashajüin joolu'u
jümüin jia anoujashii nünain Jesucristo kepiakana sulu'u tü pueulokat
Roma. E'itaanüshi taya nütüma süpüla takü̈jainjachin sümüin wayuu tü
nüchiki anasükat aapünakat wamüin nütüma Maleiwa.
2 Saashin tü nashajakat na nünüikimaajanakana Maleiwa paala
sümaiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, pansaasü
nünüiki sünain nu'tte'erüinjatüin wayuu nükajee chi Nüchonkai, chi
Wasenyotsekai Jesucristo.
3 Watüjaa aa'uchi Jesús sünain wayuuin nia, saa'u niain nuu'uliwo'uin
David, chi sülaülashikai mma paala sümaiwa.
4 Maainjalasai Jesús. Je watüjaa aa'uchi sünain Nüchoin Maleiwa chi
Pülashikai ma'i, süka süso'iraain naa'in nütüma süchikijee ouktaa.
5 Saa'ujee anamiain Cristo tamüin, nüneeküin taya süpüla
ta'yataainjachin nümüin je süpüla kojutüinjachin nia tatüma. E'itaanüshi
taya süpüla takü̈jainjatüin tü nüchikikat sainküin mma sümüin tü
wayuukolüirua nnojotkat judíoin, tü “gentilekalüirua” maa aka jiakana,
süpüla sünoujainjatüin nünain je süpüla soonooinjatüin sümaa nünüiki.
6-7 Tasaküin joolu'u jia chakana Roma, jia aishiikana nüpüla
Maleiwa, jia aneekünüshiikana nütüma süpüla nüpüshinjanain Jesu-
cristo. Achuntüshi taya nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi
Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüin na'anasia waneepia jümüin je
süpüla naapüinjanain wane anaa jümüin.

Kee'ireesü naa'in Pablo o'unaa Romamüin

8 Je palajana, süka yootüin süchiki tü jünoulakat sainküin mmakat
süpüshua, taapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u tü kasa anasü
naa'inrakat Jesucristo jümüin jiakana jüpüshua.
9-10 Nia Maleiwa ta'yataaka amüin süka süpüshua taa'in sünain
takü̈jain nüchiki chi Nüchonkai O'tte'erüikai. Nia atüjaaka taa'u sünain
tachuntüin nümüin waneepia joo'opünaa so'uka'i je sa'wai. Je achuntüshi
taya nümüin süpüla o'unaa jünainmüin cha'aya Romamüin, müleka
nücheküle shia tapüleerua.
11 Cheeshi taya jümaa süpüla takü̈jainjatüin jümüin wane pütchi anasü
aapünakat nütüma chi Naa'inkai Maleiwa tamüin süpüla katsüinjatüin
jaa'in sütüma.
12 Kee'ireesü taa'in wakaaliijiraain wayakana wapüshua sünain
achecheraa waa'in sükajee tü wanoulakat. Wanaa sümaa katsüin jaa'in
tatüma saa'u ji'rüin tü tanoulakat, katsüinjeerü taa'in jütümaya saa'u
te'rüin tü jünoulakat.
13 Jütüjaa aa'uchi taya, tawalayuwaa, sünain takü̈jain nüchiki chi
O'tte'erüikai sümüin wayuu gentile sainküin mma, je takaaliijain naya
süpüla anoujaa nünain Cristo. Aka'aya na manoujainsaliikana chakana
Roma, kee'ireesü taa'in joolu'u takaaliijeein naya süpüla nanoujain

nünain. Wainmatuaichi taya achuntüin shii'iree to'uneein jünainmüin. Isasü tachiki o'unaa. Müshi aka ta'alijinnakai aa'in.

14 E'itaanüshi taya süpüla aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai sainküin mmakat süpüshua, sümüin wayuu eekai kache'ein pütchi griego je sümüin wayuu eekai mache'ein griego, sümüin wayuu eekai sütüjain karaloukta je sümüin eekai matüjain.

15 Je sükajee tia, yapashi taya süpüla takü̈jainjachin nüchiki sümüin tü wayuukolüirua chakat Roma.

16 Nnojoishi taya japülin sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu. Chi wayuu eekai naapüin tü nüchikikat Cristo sümaa nünoujain nünain, o'tte'enneechi nia nütüma chi Maleiwa Pülashikai. Na wayuu aküjünakana amüin tü nüchikikat palajana, naya na judíokana. Je na judío eekana nanoujain nünain, o'tte'ennüshii naya. Aka'aya na gentilekana, mayaasüje maküjuuin nüchiki namüin paala, aküjünüitpa namüin maa'ulu yaa süpüla no'tte'ennajanain na eekana nanoujain nünain.

17 Je sütüma tü nüchikikat chi O'tte'erüikai, wayaawatüin saa'u sünain anajiraainapain waya nümaa Maleiwa sünainjee tü wanoulakat. Naa'inrüin chi Maleiwakai tü kasa anasükat wamüin saa'ujee wanoujain nünain Jesucristo. Shia tü ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat chi Maleiwakai, sünain müin mayaa: “Chi wayuu eekai nünoujain nünain Maleiwa, anaawashi nümaa kataiwa'aya no'u. Je ouktapa nia, ayatshi anaawain nümaa”.

Nü'ürüla Maleiwa sünain wayuu süpüshua

18 Süka masütaajuin wayuu manoujainsat sünain kaainjalaa, shiy-ouktüin tü shiimüin nüchikikat chi Maleiwa iipünaajachikai. Je sükajee tia, jashichishi ma'i nia namüin. Süsaleena naya nütüma süka mojutüin nia natüma je süka ayatüin naya sünain kaainjalaa.

19 Tü shiimüin nüchikikat chi Maleiwakai, nnojotsü nunujulüin suulia tü wayuukolüirua. Ja'yasü ma'i sümüin wayuu süpüshua nütüma

20 sünain niain Maleiwain je sünain niain pülashin, sükajee tü kasa nükumajakat paala sümaiwa. Nnojotsü wayuu matüjaainkat naa'u Maleiwa, süka shi'rüin wayuu süpüshua tü kasa nükumajakat. Je sükajee tia, nnojotsü jamüinjatüin nanüiki nümüin.

21 Soo'opünaa natüjaain naa'u chi Maleiwakai, nnojoishi kojutüin natüma sümaa nnojolüin naapüin analu'ut nümüin. “Shiimüinshi sünain piain Maleiwain”, nnojoishii müin nümüin. Nnojotsü nayaawatüin aa'u tü shiimüinkat. Je tü jülüjakat naa'in, nnojotsü kasain anain apüla, süka nayouktüin tü shiimüinkat.

22 Ja'itaina kekiishiin naashin, maa'in aa'inchii ne'e naya.

23 Sünain nnojolin na'waajüin chi Maleiwakai Matüjainsaikai ouktaa, shia na'waajaka ne'e shiyaakua kasa wainma, tü namaleiwasekalüirua naajüin. Na'waajüin shiyaakua wayuu, tü ouktajatkat so'u wane ka'i. Je na'waajüin shiyaakua wuchii, shiyaakua mürüt, oo'ulaka shiyaakua tü kasa lemtüsükat mmolu'u.

24 Je saa'ujee nnojolin kasajachin chi Maleiwakai namüin, ayüülajünüshii naya nütüma süpüla naa'inrüinjatüin tü kasa mojusü kee'ireekat ma'i naa'in. Mojulaajiraashii naya napüshua. Naa'inrüin tü kasa japüikat atüma wayuu, maa aka a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo.

25 Nayouktüitpa tü shiimüinkat nüchikikat chi Maleiwakai süpüla
shiain joolu'u nanoujainjatüin tü alawaakat. Chi Maleiwakai akuma-
jakai kasa süpüshua, shiimüin sünain niainjachin wa'waajüin süpüla
ka'i süpüshua. Alu'usa nayakana, nnojoishi niain na'waajüin. Shia
na'waajaka ne'e tü kasa nükumajalakat.
26 Je süka nayouktüitpain tü shiimüinkat, ayüülajünüshii naya nütüma
Maleiwa süpüla naa'inrüinjatüin tü mojusü kee'ireekat ma'i naa'in.
Oo'ulaashii na jieyuukana suulia atunkirawaa nümaa na'wayuuse süpüla
nama'üjaainjanain namaa eekai jieyuujiraain wanaa namaa.
27 Mataaja'a na tooloyuukana sünain noo'ulaain suulia atunkirawaa
sümaa na'wayuuse, süka kee'ireein naa'in tü mojusükat namaa eekai
toolojiraain wanaa namaa. Ama'üjiraashii na tooloyuukana. Je süsalashii
naya tia nütüma Maleiwa.
28 Ja'itaina natüjaain aa'u chi Maleiwakai, motüsü naa'in tü
nayaawatakat aa'u nünainjee, süka nnojolüin kasain saapüin namüin
naajüin. Je sükajee tia, ayüülajünüshii naya nütüma süpüla
ne'iküinjatüin naa'in sünain aa'inraa tü mojusü jülüjakat waneepia
naa'in.
29 Je saa'ujee tia, alana'aleesia saainjala wayuu maa'ulu yaa, sümaa
mojulaain ma'i naya, maa aka kachiiruaa aa'ín washirüü, je maa aka
jülüjaa aa'in tü mojusükat waneepia. Achunjasü naa'in shii'iree o'utaa
saa'in wayuu. Ashe'ejiraweeshii naya. Aküjashii naya alawaa. Kanainsü
naa'in wayuu. Eperulajaashii naya.
30 Mojusü nanüiki sujuuna wayuu. A'ürülaashii ma'i nünain Maleiwa.
E'rülii ma'i wayumüin naya sümüin wayuu. A'waataashii ma'i naya sulu'u
nakuaippa sümaa pülain naa'in suulia wayuu. Jülüjasü naa'in waneepia tü
kasa mojusü naa'inrüinjatkat. Nayouktüin süchiawaa nei je nüchiawaa
nashi.
31 Nnojotsü mojuin naa'in saaliijee naainjala. Nnojotsü pansaain
nanüiki. Nnojotsü namüliajüin wayuu eekai müliain ja'itasü nüpüshin
naya.
32 Je ja'itasü natüjaain aa'u tü nümakat chi Maleiwakai sünain: “Kasala-
janeerü sümüin wayuu süpüshua eekai saa'inrüin kasa eekai müin aka tia
sümaa su'utinnaleein aa'in”, sünain nümüin sümüin wayuu, ayatshi'iya
naya sünain kaainjalaa. Je nanüiki namüin na wayuu aa'inrakana kasa
mojusü wanaa namaa: “Anasü tü jaa'inrakat”, müshii naya namüin.

2

Kasalajaneerü sümüin saainjala wayuu süpüshua nütüma Maleiwa

1 Eesüja'a süpüla jümüin tamüin: “Tü wayuukolüirua püküjakat achiki
wamüin, shiimüin sünain kaainjaraliin naya. Acheküsüja'a kasalajanain-
jatüin namüin naainjala. Otta wayakana, nnojoishii müin aka nayakana”.
Tamüshii paala jia: Wanaawashii jia namaa na wayuu jiyoujakana, süka
jaa'inrüinya ne'e tü kasa mojusü naa'inrakat. Sükajee tia, kasalajaneerü
jümüin jiakanaya.
2 Watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain lotüin nukuaippa süpüla
kasalajanainjatüin nütüma saainjala tü wayuu aa'inrakat kasa müin aka
tia.
3 Müsüja'a eera jaa'in jüle'eru'u: “Kaainjaralii nala, otta wayakana,
nnojoliishii müin aka naa'in. ¿Kasakaja eera kasalajaneerüin wamüin
nütüma Maleiwa?”. Tamüshii paala jia: Shiimüin sünain eein kasa
kasalajaneetkat jümüin, süka jaa'inrüin tü kasa mojusü naa'inrakat
nayakana.

4 Müshiija'a eera jia te'ipajee: “Nnojoleechi aashichijaain chi Maleiwakai wamüin maalü saaliijee waainjala, je nnojoleena süsalain waya nütüma, süka anamiain ma'i nia sümüin wayuu”. Tamüshii paala jia: E'rülii wayumüin ma'i jia nümüin Maleiwa. ¿Jamüshii jia nnojoliika'a jiyaawatüin saa'u sünain anamiain nia jümüin shii'iree jiyaawajaainjanain suulia jaainjala?

5 Manoujüinyeesalii jia sünain nnojolüin jaapaain tü nümakat chi Maleiwakai süpüla jükatalaain suulia jaainjala. Sükajee tia, müle'oleejeeria ma'i naashichin chi Maleiwakai jümüin, süka lotüin nukuaippa süpüla süsaleenain jia jaainjala nütüma so'uweena tü ka'i kasalajaneetkat o'u saainjala wayuu nütüma.

6 Je so'u ka'ikat tia, süsaleena jia jaainjala sünainjee tü jaa'inrakat kataiwa'aya jo'u.

7 Eesü wayuu eekai süchecherüin saa'in sünain aa'inraa tü anasükat sümüin wayuu. Kataiwa'aya no'u, a'waajünüshi chi Maleiwakai nütüma sümaa kojutüin nia nütüma, süka kee'ireein ma'i naa'in kateein no'u waneepia nümaa süchikijee ouktaa. So'u ka'ikat tia, aapüneerü nümüin nümawaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.

8 Akaajasa chi wayuu ayouktakai tü shiimüinkat sümaa naa'inrüin waneepia tü mojusükat kataiwa'aya no'u, süka kee'ireein naa'in tü anasükat nüpüla niakai ne'e nümüiwa suulia wayuu, ütteerü ma'i naa'in chi Maleiwakai noo'omüin so'u ka'ikat tia. Süsaleechi nia naainjala nütüma.

9 Müle'ojeerü ma'i tü müliaa ne'reetkat na wayuu aa'inrakana tü mojusükat kataiwa'aya no'u. Maa aka judío otta gentile, ne'reerü müliaakat so'u ka'ikat tia.

10 Otta napüshua na wayuu aa'inrakana tü anasükat sümüin wayuu kataiwa'aya no'u, kojuteena naya nütüma Maleiwa so'u ka'ikat tia, je nnojoleena mmolüin naya neema. Maa aka judío otta gentile, kojuteena nütüma süka

11 matüjain nia kachekalaawa'ataa wayuu.

12 Na gentilekana, mayaainje nnojolüin nama'anain tü nüshajakat Moisés, amülouijeenia ne'e waneepia naya saaliijee naainjala. Otta na judíokana kama'anakana tü nüshajakat Moisés, kasalajaneerü namüin naainjala nütüma Maleiwa süka moonooin naya sümaa tü nümakat.

13 Na wayuu eekai naapüin ne'e tü nümakat Moisés, nnojoliishii anajiraain nümaa chi Maleiwakai sükajee tia. Alu'ujasa müleka naa'inrüle tü nuluwataakat anain Maleiwa, anajiraweena nümaa.

14-15 Eesü wayuu gentile eekai naa'inrüin süka naa'in namüiwa tü nuluwataakat anain Maleiwa, mayaasüje nnojolüin aapünüin namüin tü nüshajakat Moisés. Akaaliijünüshii naya nütüma Maleiwa sünain atüjawaa saa'u tü kasa anasükat süpüla naa'inrüin oo'ulaka tü mojusükat süpüla nayouktüinjatüin. Wanaa sümaa naa'inrüin tü kasa anasükat, nayaawata aa'u sünain anain shia no'ulu'u Maleiwa. Je müleka naa'inrüle tü mojusükat, nayaawata aa'u sünain mojuin shia.

16 Saashin tü nüchikikat chi O'tte'erüikai, tü takü̈jakat jümüin, eejeechi Jesucristo nümaa chi Maleiwakai so'uweena tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümüin saainjala wayuu süpüshua nütüma. Mayaasüje nnojolüin atüjaanüin aa'u saainjala wane wayuu, atüjaaneerü aa'u kasalajanapa sümüin so'u ka'ikat tia.

Tü na'waataakat alu'u na judíokana

17 Müshii jia sünain ju'waataain sulu'u jünüiki: “Wayuu judío
waya, waya'aya nüpüshika Maleiwa, je kojutsü watüma süpüshua tü
nüshajanainkat Moisés.
18 Sünainjee we'ikünüin sünain tü nüshajakat, wayaawata aa'u tü
nüchekakat Maleiwa wapüleerua, tü kasa anasükat süpüla waa'inrüin
otta tü kasa mojusü nnojolüinjatkat waa'inrüin.
19 Waya ekirajaka wayuu sünain tü shiimüinkat, je wakaaliijain na
eekana nnojoliin natüjaain naa'u Maleiwa.
20 Süka wayain aapünüin amüin tü nüshajakat Moisés, watüjaa aa'ut
kasa süpüshua süpüla wekirajüinjatüin wayuu sünain tü shiimüinkat.
Eekai maa'in naa'in, wakaaliijeechi. Eekai matüjaain saa'u tü nüshajakat
Moisés, wekirajeechi”, müsü jünüiki.
21 Tamüshii paala jia: Jia ekirajüliikana wayuu, ¿jamüsü nnojotka'a
jaa'inrüin tü jikirajakat anain? Jia achiajaakana wayuu suulia o'uwajaa,
¿jamaka'a ka'ruwaraliika'a jia?
22 Jia achiajaakana wayuu suulia ama'üjawaa sümaa wayuu nnojotkat
su'wayuusein, ¿jamaka'a jiakana jüma'üjaaka'a sümaa wayuu nnojotkat
ju'wayuusein? Jia alerajakana tü maleiwayaasükalüirua, ¿jamaka'a
ju'luwajaka'a tü nakorolokat?
23 Jia a'waataakana sulu'u aapünaa amüin tü nüshajakat Moisés,
¿jamaka'a mojutka'a chi Maleiwakai jütüma sünain nnojolüin jaa'inrüin
tü nuluwataakat anain?
24 Ashajünüsü jüchiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat chi Malei-
wakai, müsü yaa: “Na gentilekana, mojutsai chi Maleiwakai natüma süka
ne'rüin tü kasa mojusü naa'inrakat na judíokana no'upala”.
25 “Ayaawatüna aa'uchii waya judíokana sünain nüpüshin waya
Maleiwa, süka shi'yotoonüin wata”, müshii jia sünain ju'waataain sulu'u
jukuaippa. Tamüshii paala jia: Aamasü jümüin tü o'yotoonookat ata
müleka jüüjüüle jia sümüin tü nuluwataakat anain Moisés. Akaajasa
müleka nnojorule jüüjüüin jia sümüin, nnojoleerü kasain saamüin
jümüin. Müshii aka ne'e naa'in wane wayuu eekai mo'yotoojuin nüta.
26-27 Je na gentilekana, mayaainje mo'yotoojuin nata, müleka naa'inrüle
tü nuluwataakat anain Moisés, “Jia tapüshika”, meechi chi Maleiwakai
namüin. Otta jiakana o'yotoona atachiikana, ayoujüneena jia natüma,
süka nnojolüin jüüjüüin jia sümüin tü nuluwataakat anain Moisés,
ja'itaina jiain aapuushin amüin.
28 “Jia tapüshika”, nnojoishi müin chi Maleiwakai sümüin wane wayuu
sünainjee shi'yotoonüin süta. ¿Kasa atüjaanaka atüma naa'u wane
wayuu sünain shiimüin nüpüshin nia Maleiwa?
29 “Jia tapüshika”, münüshii napüshua na eekai ne'itaanüin nütüma
chi Naa'inkai Maleiwa süpüla nüpüshinjanain naya Maleiwa. Nnojoliishii
naya e'itaanüin sünainjee o'yotoonaa ata, süpüla na'waajünüin sütüma
wayuu. E'itaanüshii naya sünainjee shii'iranajaaitpain naa'in, süpüla
na'waajünüin nütüma Maleiwa.

3

Lotüsü nukuaippa Maleiwa sünain süsaleerüin wayuu saainjala nütüma

1 Tasakirüin paala jia: ¿Kasa anaka alu'u na wayuu judíokana noulia na
gentilekana? ¿Kasa saamaka namüin tü o'yotoonookat ata?
2 Eesüja'aya anaka alu'u naya noulia na gentilekana, saa'u nayain
aapünüin amüin palajana tü pütchi nünüikikat Maleiwa paala sümaiwa,

je e'itaanüshii naya nütüma süpüla nekirajüinjatüin wayuu sünain tü
pütchikat sainküin mmakat süpüshua.
3 Je müleka eere napüshi na judíokana eekai manoulain, ¿amala-
jaweerü saa'in jümüin tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai sütüma?
4 Nnojo. Nnojoleerü amalajaain. Ayateeria naa'inrüin chi Maleiwakai tü
nümakat. Ja'itairü aküjain alawaa wayuu süpüshua, pansaasü nünüiki
chi Maleiwakai waneepia. Shia tü ashajünakat achiki paala sümaiwa.
Müsü mayaa:
“Lotüsü nukuaippa chi Maleiwakai wanaa sümaa kasalajanain saainjala
wayuu nütüma,
süka pansaain waneepia nünüiki”.
5 Eesü süpüla süsouktüin wane wayuu shi'ipajee tü tamakat, sünain
maa tamüin: “Ja'itaina kaainjalain waya judíokana, nülatirüinya ne'e
chi Maleiwakai tü waainjalakat woulia. Müleka nnojoruleje waa'inrüin
tü kasa mojusükat, nnojoishije atüjaanüin aa'u chi Maleiwakai sünain
alana'aleein lotüin ma'i tü nukuaippakat. Sükajee tia, nnojotsü anain
süpüla süsaleenain waya waainjala nütüma, saa'in wamüin”.
6 Tamüshii paala jia: Lotüshaatasü ma'i nukuaippa chi Maleiwakai
sünain süsaleenain jia jaainjala nütüma. Müleka nnojorüleje lotüin
nukuaippa sünain tüü, nnojotsüje nuuntüin süsalain saainjala wayuu
süpüshua nütüma.
7 Mataalasü wane'eya: “Sütümajee waküjain alawaa, shiyaawatüin
wayuu naa'u chi Maleiwakai sünain nnojolin müin aka waya, süka
pansaain waneepia nünüiki. Je saa'u kojutüin nia sütümajee tü mojusü
waa'inrakat, ¿jamakuaippat süsalainjanain waya nütüma?”.
8 Otta sünüiki wane'eya tamüin: “Pikirajüin waya sünain ayatüin
sünain waa'inrüin tü mojusükat shii'iree kojuteein chi Maleiwakai sütüma
wayuu sünainjee tü waainjalakat”. Tamüshii paala jia: Nnojotsü shiain
tekiraja anain tia. ¿Jamüshii ji'rüliika'a wayumüin sümüin tü tamakat
jümüin? Shiimüin sünain lotüin ma'i nukuaippa chi Maleiwakai sünain
kasalajanainjatüin jaainjala nütüma.

Nnojotsü jaralüin anajiraain nümaa Maleiwa sükajee tü nümakat Moisés

9 Sünainjee süpüshua tü tamüitpakat jümüin, müinjachi taya joolu'u
jümüin: Waya judíokana, nnojoliishii waya alanaain noulia na gen-
tilekana nu'upala chi Maleiwakai, süka süchepchiain kaainjalaa wayuu
süpüshua, wayuu judío oo'ulaka wayuu gentile.
10 Shia tü ashajünakat achiki paala sümaiwa sulu'u tü karaloukta
nüchikimaajatkat Maleiwa, müsü mayaa:
“Nnojotsü wayuu eekai anajiraain nümaa Maleiwa.
Nnojotsü eein waneesüyaakaleje.
11 Nnojotsü wayuu eekai süshatüin aa'inraa tü anasükat.
Nnojotsü wayuu eekai nümaweein Maleiwa.
12 Nnojoishi jamajachin chi Maleiwakai namüin na wayuukana napüshua,
süka shiain jülüjüin naa'in tü mojusükat waneepia.
Nnojotsü wayuu eekai saa'inrüin tü anasükat.
Nnojotsü waneesüyaakaleje.
13-14 E'rülii wayumüin ma'i na wayuukana napüshua sümaa na'ürülaain
ma'i.
Akülaashii alawaa, je ki'rashii ma'i sünain aashajawaa perulaa.
Mülia aa'inrü wayuu sütüma nanüiki maa aka süchotokai maa'ala.
15 Nashe'etaain wayuu.

No'utüin saa'in wayuu.

16 Eepünaale no'unüin, shi'rüin müliaa wayuu natüma.
Namojujain sukuaippa wayuu.

17 Natke'erüin wayuu süka tü naa'inrakat je tü namakat.

18 Nnojoishi jamajachin chi Maleiwakai namüin.
Mojutsai nia natüma”.

19-20 Waya judíokana, saa'u saapünüin wamüin tü nuluwataakat anain Maleiwa ashajünakat nütüma Moisés, antinneena waya nümülatu'umüin Maleiwa so'uweena wane ka'i süpüla wasouktüinjanain nümüin saaliijee nnojolüin waa'inrüin tü nümakat. Je iseerü wachiki asouktaa ni'ipajee Maleiwa saa'u waainjala. Soto jaa'in tü anajirawaakat nümaa Maleiwa, sünain nnojolüin sünainjeejatüin aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés, süka nnojolüin shiain süpülajatüin. Aapuushi wamüin nütüma Maleiwa süpüla wayaawatüinjatüin saa'u kaainjalain waya.

Anajiraashii waya nümaa Maleiwa sünainjee ne'e anoujaa nünain Jesucristo

21-22 Saa'u nnojolüin anajiraain wayuu nümaa Maleiwa sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés, ¿kasataalakalaka anajiraainjatüin aka wane wayuu nümaa? Anajiraashii waya nümaa Maleiwa sünainjee wanoujain nünain Jesucristo. Shia tü aküjünakat achiki paala sümaiwa natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa oo'ulaka Moisés. Je nii'iyatüin shia chi Maleiwakai wamüin wapüshua maa'ulu yaa sulu'u tü nüchikikat chi O'tte'erüikai. Wayuu süpüshua, na judíokana oo'ulaka na gentilekana, che'ojaasü anajiraainjanain naya nümaa Maleiwa.

23 Che'ojaasü anajirawaa wamüin süka kaainjalain wayuu ütamüinre'eya nuulia Maleiwa je sükatalaain suulia tü kasa anasü nüchekakat süpüleerua. Je nnojotsü nücheküin chi Maleiwakai ayatüin wayuu katatüin nuulia.

24 Anamia ma'i chi Maleiwakai sümüin wayuu süpüshua waneepia. Je saa'ujee anamiain ma'i nia, chi eekai nünoujain nünain Cristo Jesús, taashishi nia suulia naainjala sümaa anajiraain nia nümaa Maleiwa.

25-26 Je paalainka, naawalüin chi Maleiwakai wayuu suulia süsalaa saainjala. Otta watüjaa aa'uchi nia sünain lotüin ma'i nukuaippa. Je süka lotüin nukuaippa, ni'rüin sünain che'ojaain nüjütüin chi Nüchonkai süpüla ouktajachin saa'u saainjala wayuu süpüla anajiraainjatüin wayuu nümaa. Shiasa maa'ulu yaa, saa'u ouktüichipain Cristo, nuuntüin chi Maleiwakai nülatirüin saainjala wayuu eekai sünoujain nünain Cristo sünain ouktüin nia saa'u saainjala. Sünain nüjütüin Cristo sa'akamüin wayuu, nii'iyatüin chi Maleiwakai wamüin sünain shiimüin lotüin ma'i nukuaippa je shiimüin nuuntüin anajiraainjatüin nümaa wayuu süpüshua eekai sünoujain nünain Jesús.

27 Nnojo ju'waataain sulu'u joonooin sümaa tü nuluwataakat anain Maleiwa, maa aka takü jaitpain jümüin sünain nnojoliin anajiraain wayuu nümaa Maleiwa sünainjee naa'inrüin tü nüshajakat Moisés. Watüjaa aa'ulu sünain shiain sümüiwa anajiraain anainjee waya tü wanoulakat nünain Jesús.

28 Tee'iyatüitpa jümüin sünain anajiraain wayuu nümaa Maleiwa, nnojotsü sükajeejatüin naa'inrüin tü nümakat Moisés namüin, sükajeejatü nanoujain nünain Jesús sünain ouktüin saa'u naainjala.

29 Chi Maleiwakai, nnojoishi Wamaleiwasein ne'e wayakana judíokana
wamüiwa. Namaleiwase na gentilekana wanaa wamaa. Je sükajee tia,
Sümaleiwaseichipa wayuu süpüshua.
30 Waneeshia chi Maleiwakai anajiraakai atüma wayuu süpüshua. Na
judíokana, o'yotoona atachiikana, oo'ulaka na gentilekana, mo'yotooju
atachiikana, anajiraashii naya napüshua sünainjee ne'e anoujaa nünain
Jesucristo.
31 ¿Jamakalaka tü nüshajakat Moisés? ¿Jamüinjatü sukuaippa
watüma, waya anajiraainapakana nümaa Maleiwa sünainjee wanoujain
nünain Jesús? ¿Nnojolüitpa kasain saamüin wamüin joolu'u? Nno-
jolun. Alana'aleesia joolu'u sünain kojutüinjatüin shia watüma, süka
wayaawatüitpain joo saa'u kasapülajatüin shia wamüin nütüma Maleiwa.

4

Abraham, anajiraashi nümaa Maleiwa sünainjee nünoula

1 Soto jaa'in nüchiki Abraham, chi watuushikai waya judíokana
sümaiwa paala. ¿Kasa eejatka nüma'ana wanaa sümaa anajiraain nia
nümaa Maleiwa?
2 Watüjaa aa'uchi Abraham sünain naa'inrüin wainma kasa anasü
sümüin wayuu. Je müleka anajiraaleje nia nümaa Maleiwa sünainjee tü
kasa anasü naa'inrakat, a'waataashije sulu'u tü naa'inrakat. Otta tamüshii
paala jia: Nnojotsü kasain nu'waataain alu'u nu'upala Maleiwa.
3 ¿Jamüsü sünüiki tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa noo'opünaa
Abraham? Müsü mayaa: “Nücheka achikit Maleiwa anajiraain Abraham
nümaa sünainjee nünoujain nünüiki”.
4-5 Watüjaa aa'ulu sünain nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua
anajiraainjatüin wayuu kaainjarat süpüshua nümaa. Wane a'yataai,
“Asülajünüsü tamüin neerü”, nnojoishi müin. “Awalaajünüsü ta'yataain”,
müshi. Alu'usa wayakana, müshii aka waya naa'in wane wayuu eekai
nüsülajünüin amüin neerü sünain ma'yataain. Saa'ujee wanoujain
nünain Maleiwa, nücheka achikit anajiraain waya nümaa.
6 Nüküjain David paala sümaiwa nüchiki wane achekünakai amüin
süchiki anajirawaa nümaa Maleiwa. Naashin David, nnojotsü
sünainjeejatüin tü kasa anasü naa'inrakat, sükajeejatü nünoujain nünain
Maleiwa. Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuukai naashin David. Müsü tü
nüshajakat:
7-8 “Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu alatinnakai aainjala nuulia nütüma
Maleiwa,
süka motüin naa'in Maleiwa tü kasa mojusü naa'inrakat.
Müiria nnojolüin jülüjüin aa'inyüü naainjala
süpüla kasalajanaa nümüin nütüma Maleiwa”.
9 ¿Naya ne'e kamüinjanaka tü anajirawaakat nümaa Maleiwa na
o'yotoona atachiikana namüiwa? Nnojo. Namüinjatü shia na mo'yotooju
atachiikana wanaa namaa. Tamüinapa'asa jia soo'opünaa nüchiki
Abraham sünain nücheküin süchiki Maleiwa anajiraain nia nümaa süka
nünoujain nünain.
10 ¿Joujatü nücheküin achiki Maleiwa tü anajirawaakat nümaa Abra-
ham? ¿Anajiraashi nia süchikijee shi'yotoonüin nüta? Nnojo. Anajiraashi
süpülapünaa.
11 Saa'u anajiraain Abraham süpülapünaa shi'yotoonüin nüta,
shiyaawatüin wayuu saa'u anajiraain nia nümaa Maleiwa sünainjee
tü nünoulakat ne'e sümüiwa. Jümeenakalaka joo tamüin: “¿Kasa
apülajatka shi'yotoonüin nüta?”. O'yotoona atachi nia süpüla

sütüjaainjatüin wayuu naa'u sünain anajiraaichipain nia nümaa Maleiwa. Je maa'ulu yaa, na gentilekana, mayaainje mo'yotoojuin nata, anajiraainapa naya nümaa Maleiwa sünainjee tü nanoulakat nünain, maa aka anajiraain paala Abraham süpülapünaa shi'yotoonüin nüta. Eekalaka süpüla namüin na gentilekana: “Washi nia'aya”.

12 Watüjaa aa'uchi Abraham sünain natuushin na judíokana, na o'yotoona atachiikana, saa'u ni'irukuin naya. Otta müshi'iya joolu'u, na judíokana eekai nashatüin tü nünoulakat Abraham süpülapünaa shi'yotoonüin nüta, shiimainchipa sünain nashin.

Ekettaajüsü tü pütchi pansaakat paala nümüin Abraham, süka nünoujain nünain Maleiwa

13 Watüjaa aa'uchi Abraham oo'ulaka na nüikeyuukana sünain pansaain nünüiki chi Maleiwakai namüin sünain maa: “Anashaateechi ma'i Abraham tatüma oo'ulaka tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua eekai sümüin: ‘Nia Abraham washika’ ”. Tasakirüin paala jia: ¿Pansaasü, saa'in jümüin, nünüiki chi Maleiwakai namüin sünainjee naa'inrüin tü nuluwataakat anain Moisés? Nnojo. Shia sünainjee anajiraainapain naya nümaa Maleiwa sünainjee nanoujain nünain.

14-15 Müleka pansaaleje nünüiki chi Maleiwakai namüin sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés, ¿jamaka'a che'ojaaka'a namüin anoujaa nünain Maleiwa? Amülasüja'a mmata pansaain nünüiki sünain anashaatainjanain ma'i naya nütüma, je na wayuu pansaakana amüin nünüiki Maleiwa, acheküsüje süsalain naya nnojorule naa'inrüin tü nuluwataakat anain Moisés. Akaajasa müleka nnojorule anajiraain wayuu sünainjee aa'inraa tü nümakat Moisés, nnojoliija'a süsalainjanain na anoujashiikana maa aka nnojorule naa'inrüin shia.

16 Tamüshii paala jia jüchikua: Pansaasü nünüiki chi Maleiwakai nümüin Abraham süka nünoujain nünain. Shiasa süka anamiain ma'i chi Maleiwakai nümüin Abraham, anajiraakalaka nia nümaa. Anamiakalaka nia joolu'u sümüin wayuu süpüshua eekai “Nia Abraham washika” sümüin sünain sünoujain. Nnojoishi anamiain nia namüin na judíokana namüiwa, na aapünakana amüin tü nüshajalakat Moisés. Anamiashi namüin napüshua na eekai nanoujain nünain maa aka Abraham. Shi-imüinkalaka niain Abraham washin waya anoujashiikana wapüshua.

17 Jülüja jaa'in jaralin chi pansaain anüiki. Shiimüin niain Maleiwa, chi Maleiwa nünoujakai anain Abraham, chi Maleiwa keraakai atüma tü nümakat sünain pansaain nünüiki, chi Maleiwa oso'irakai saa'in wayuu ouktüsü, chi Maleiwa aküjakai süchiki tü naa'inrüinjatkat nnojolüiwa'aya naa'inrüin. Wamakalaka waya anoujashiikana süka süpüshua waa'in: “Anata'aleeshiija'a ma'i waya süka niain washin Abraham”, maa aka tü ashajünakat nüchiki Abraham sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa, sünain müin mayaa: “E'itaanüshi pia tatüma süpüla piainjachin süshin wayuu wainma sainküin mmakat”.

18 Süpüla nikeraajüinjatüin chi Maleiwakai tü nümakat nümüin Abraham sünain pansaain nünüiki, acheküsü naapüin kachonwaa nümüin. “Iseerü süchiki ayaawajünaa tü püikeyuukalüirua, süka wainmeerüin ma'i shia”, müshi chi Maleiwakai nümüin Abraham. Mayaainje laülaain Abraham sünain machonwaa, katsüinsü tü nünoulakat sünain na'atapajüin tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai nümüin. Sükajee tia, müirüjese wattain saalin nüikeyuu sainküin mmakat maa'ulu yaa.

19 “¿Jamakuaippaliikai waya süpüla kachoinjanain?”, müsü naa'in nüle'eru'u Abraham. Mayaainje sülü'ülüin polooin shikii juya nuuyase

je maralüin Sara tü nu'wayuusekat, ayatsü nünoujain sünain naapeerüin
Maleiwa kachonwaa namüin.
20-21 Nnojotsü naapüin naa'in sünain maa: “Matüjainsai Maleiwa
ekeraajaa tü nümakat tamüin”. Shia eeka katsüin tü nünoulakat sümaa
nu'waajüin Maleiwa waneepia. “Shiimüin sünain nuuntüin nikeraa-
jeerüin Maleiwa tü nümakat tamüin sünain pansaain nünüiki”, müshi.
22 Tamüshii paala jia: Sükajee nünoujain Abraham tü nümakat chi
Maleiwakai nümüin, ekettaajüsü tü ashajuushikat: “Nücheka achikit
Maleiwa anajiraain Abraham nümaa”, makat.
23-24 Tia pütchikat, nnojotsü nüpülajatüin Abraham nümüiwa,
wapülajatü wayakanaya. Nücheka achikit Maleiwa anajiraain waya
nümaa sünainjee wanoujain nünüiki. Nia chi Maleiwa Pülashikai ma'i,
chi oso'ire'etkai naa'in Wasenyotsekai Jesús süchikijee ouktaa.
25 Watüjaa aa'ulu sünain naapüin chi Nüchonkai süpüla ouktajachin nia
saa'u waainjala, je sünain nüso'ire'erüin naa'in süchikijee ouktaa süpüla
anajiraainjanain waya nümaa.

5

Tü anaawaakat nümaa Maleiwa nünainjee Cristo

1 Saa'u anajiraainapain waya nümaa chi Maleiwakai sünainjee tü
wanoulakat nünain, anaitpa joolu'u tü waa'inkat nu'upala nütüma chi
Wasenyotsekai Jesucristo.
2 Sünainjee tü naa'inrakat Cristo, nii'iyatüin chi Maleiwakai na'anasia
wamüin. Je maa'ulu yaa, kamalaintpa wamüin tü anajirawaakat
nümaa. Je saa'u anajiraainapain waya nümaa, talatashaatasü ma'i waa'in
saa'u nnojoliinapain katatüin waya suulia tü kasa anasü nüchekakat
Maleiwa wapüleerua, süka watüjaain saa'u sünain wama'anainjatüin shia
süpüshua so'uweena wane ka'i.
3 Ja'itairü we'rüin müliaa, ayatsü talatüin waa'in su'utpünaa tia. Sükajee
tü müliaakat, watüjeerü wachecherüin waa'in sünain anoujaa.
4 Je walatirapa tü müliaakat, “Lotüsü jukuaippa to'upala”, meechi chi
Maleiwakai wamüin. Je sükajee talatüin nia wamaa, watüjaa aa'ulu
sünain ayateenain nükaaliijüin waya müleka we'rüle müliaa wachikua.
5 Je nnojoleena waya e'rüin japülii, süka wakaaliijüneenain nütüma
Maleiwa sünain katsüinjatüin tü wanoulakat. Nükaaliijeena waya süka
alin ma'i waya nüpüla. Je chi Naa'inkai Maleiwa aapünakai wamüin,
nii'iyatüin wamüin sünain alin ma'i waya nüpüla Maleiwa.
6 Je paalainka, nnojotsü wountüin anajiraain waya nümaa Maleiwa,
süka nnojolin jamajachin nia wamüin. Wanaa sümaa tia, ouktüshi Cristo
süpüla nu'tte'erüinjanain waya.
7 Ja'itaichi takaaliijeein ma'i wane wayuu, nnojorüleeja'a tacheküin
ouktüin taya naa'ujee, ja'itaichi niain wane wayuu aa'inrakai süpüshua tü
nuluwataakat anain Moisés, ja'itaichikeje niain wane wayuu kamaneekai
waneepia sümüin wayuu.
8 Akaajasa Cristo, nnojotsü niyoukta achiki ouktaa waa'u. Je mayaainje
kaainjaraliin waya, ouktüshia ne'e nia waneepia waa'ujee. Süka tüü,
nii'iyatüin Maleiwa wamüin sünain alin ma'i waya nüpüla.
9 Sotoyoosüje jaa'in tü takükjakat jümüin süchiki süsaleerüin saainjala
wayuu nütüma Maleiwa so'uweena wane ka'i. Otta wayakana, mayaainje
kaainjalain waya paalainka, anajiraainapa waya joolu'u nümaa Maleiwa
sünainjee tü nüshakat Jesús amülakat sünain ouktüin saa'u waainjala. Je

sükajee tia, o'tte'ennüshii waya nütüma Cristo. Müinaya waya nnojoliin
süsalain waainjala nütüma.
10 Tamüshii paala jia jüchikua: Mayaainje mojaawain waya paalainka
nümaa Maleiwa, anaawashii waya joolu'u nümaa sütüma tü naa'inrakat
chi Nüchonkai sünain ouktüin nia waa'ujee. Je süka anaawainapain waya
nümaa Maleiwa, shiimüin sünain wo'tte'ennüinjanain nütüma Cristo süka
katüitpain no'u.
11 Je naapüin wamüin chi Maleiwakai miyo'ushaata talataa aa'in,
sükajee tü naa'inrakat Jesucristo chi Wasenyotsekai. Nia kakajeejanaka
anaawain waya nümaa Maleiwa.

Ouktaa nünainjee Adán otta anajirawaa nünainjee Cristo

12 Taso'iree aa'inchii jia sünain anain ma'i tü naapakat wamüin Cristo, je
sünain mojuin ma'i tü naapakat wamüin Adán. Kaainjalashi Adán nuulia
Maleiwa sükajee niyouktajaain sümaa nünüiki nümüin. Ouktakalaka
nia saaliijee. Je sükajee kaainjalain Adán, o'ttüsü wayuu ütamüinre'eya
sünain kaainjalaa. Ouktakalaka naya saaliijee.
13-14 Je wanaa sümaa tia, nnojotsü kasalajanain sümüin wayuu
moonooinwaa sümaa tü nüshajalakat Moisés, süka nnojolüin eejatüin
shia. Mayaainje'e nnojolüin nayouktajaain nünüiki Maleiwa, maa aka
Adán, ouktüshi'iya ne'e waneepia napüshua'ale'eya süka wayuuin kaain-
jaralii naya.
¿Jamüsü waneejatüka'a tü aapuushikat wamüin nütüma chi Malei-
wakai suulia tü aapuushikat wamüin nütüma Adán?
15 Sükajee kaainjalain Adán, shi'rüin ouktaa tü wayuukolüirua
süpüshua. Alu'usa tü naapakat wamüin chi Maleiwakai nünainjee
Jesucristo, alana'aleesia ma'i sünain anain shia. Anamiashaatashi ma'i
chi Maleiwakai süpüla naapüin chi Nüchonkai wamüin. Je tü kasa anasü
naa'inrakat Cristo, süpülajatü wayuu süpüshua'ale'eya.
16 Müshi taya tachikua: Tü naapakat wamüin chi Maleiwakai,
alana'aleesia ma'i sünain anain shia. Otta tü naapakat wamüin Adán,
mojusü. Saa'ujee naainjala waneeshia wayuu, kasalajanasü sümüin
saainjala wayuu süpüshua sümaa sükatalaain nuulia Maleiwa. Otta saa'u
tü naa'inrakat Cristo, anajiraajeerü wayuu watta saalin nümaa Maleiwa.
17 Saa'u naainjala Adán, o'ttüsü wayuu süpüshua sünain kaainjalaa je
ouktüshii naya saaliijee. Otta saa'u tü naa'inrakat Jesucristo, chi wayuu
aapaakai na'anasia Maleiwa süpüla anajiraainjachin nümaa, katsüinsü
naa'in sünain anoujaa.
18 Tamüshii paala jia jüchikua: Tü naapakat chi Maleiwakai wamüin
nünainjee Cristo, alana'aleesia ma'i sünain anain. Otta tü naapakat
wamüin Adán, mojusü. Nükajee Adán, saa'u kaainjalain nia, e'itaanüsü
wayuu süpüshua nütüma Maleiwa süpüla süsalainjatüin saainjala sümaa
katatüinjatüin nuulia. Otta nükajee Cristo, saa'u tü anasü naa'inrakat
sünain ouktüin waa'ujee, nnojoleerü kasalajanain wamüin waainjala.
Taashishii waya suulia süsalaa waainjala je müinaya nnojoliin akatannüin
nuulia Maleiwa.
19 Saa'ujee moonooin Adán sümaa nünüiki Maleiwa, o'ttüsü wayuu
ütamüinre'eya sünain kaainjalaa. Otta müsia joolu'u, saa'ujee noonooin
Jesucristo sümaa nünüiki Maleiwa, eeitpa süpüla anajiraain wayuu
maleekalia.
20 Mapa kakalia nüchikijee Adán, aapünüsü sümüin tü wayuu
judíokalüirua tü nüshajakat Moisés nütüma Maleiwa. Aapünüsü shia
süka nücheküin Maleiwa shiyaawatüinjatüin wayuu sünain shiimüin

kaainjaraliin naya. Otta müsia joolu'u, mayaainje kaainjaralüin ma'i tü wayuukolüirua, nountüitpa anajiraain naya nümaa Maleiwa süka anamiashaatain ma'i nia namüin.
21 Tü takükjüitpakat achiki jümüin, müsü mayaa: Na wayuu süchepchiakana kaainjalaa, oukteena naya napüshua sümaa katatüin naya nuulia Maleiwa. Otta wayakana, nnojoleena nükatalüin nuulia, süka anamiashaatain ma'i nia. Saa'u wanoujain nünain chi Wasenyotsekai Jesucristo, wountüin wapüshua anajirawaa nümaa Maleiwa sümaa su'wanajaain waa'in süpüla chainjanain waya nümaa weinshi.

6

Taashishii waya nütüma Cristo suulia süchepchiaa waainjala

1 Eesüja'a süpüla sümüin wane wayuu: “Anamiapaja'a ma'i chi Maleiwakai süpüla anajiraainjatüin wayuu nümaa ja'itairü wainmain saainjala. Je saa'u nülatirüin chi Maleiwakai saainjala wayuu, anakaja masütaajule waya sünain waainjala süpüla koo'omüinjatüin na'anasia Maleiwa wamüin”.
2 Nnojotsü shiain tia. Maa aka taashin wane wayuu ouktüsü suulia sukuaippa, taashiinapa waya suulia süchepchiaa waainjala. Woo'ulaweekalaka suulia kaainjalaa.
3 Wanaa sümaa wowoutisaajünüin waya anoujashiikana, müshii aka ouktiraakai waya nümaa Cristo.
4 Je maa aka nojoitünüin Cristo süchikijee ouktaa, müshii aka wojoitünakai wanaa nümaa. Je maa aka nüso'iraain aa'in Cristo süchikijee ouktaa nütüma chi Nüshikai Pülashikai ma'i, aka'aya wayakana, müshii aka woso'iraakai aa'in wanaa nümaa. Je süka jeketüitpain wakuaippa, wountüin woo'ulaain suulia waainjala.
5 Tamüshii jia jüchikua: A'aniraaitpa wakuaippa nümaa Cristo. Maa aka ouktüin nia, müshii aka ouktakai waya wanaa nümaa saa'u nnojolüin kasajatüin wamüin kaainjalaa. Je maa aka suso'iraain naa'in Cristo, akaweenia wayakana oso'iraweeria waa'in mapeena.
6 Maa aka nüchitünüin Cristo sünain kuruusakat süpüla ouktaa, aka'aya tü wakuaippakat, achitünüsü süpüla ouktaa wanaa nümaa. Nnojoliinapa joolu'u süchepchiain waya kaainjalaa.
7 Maa aka taashin wane wayuu ouktüsü suulia sukuaippa, taashiinapa waya suulia süchepchiaa waainjala.
8 Saa'u ouktüin waya wanaa nümaa Cristo, watüjaa aa'ulu sünain katüinjatüin wo'u wanaa nümaa.
9 Saa'u suso'innüin naa'in Cristo süchikijee ouktaa, watüjaa aa'uchi nia sünain nnojoleechin ouktüin piantua. Nnojolichipa süchepchiain nia tü ouktaakat.
10 Süka ouktüichipain Cristo saa'u saainjala wayuu, nnojoleechi ouktüin nüchikua. Eeshi nia nümaa Maleiwa maa'ulu yaa sünain katüinjatüin no'u süpüla ka'ikat süpüshua.
11 Akaajaa jiakana, saa'u müin aka ouktakai jia, anakaja jiyaawatüle saa'u sünain taashiinapain jia suulia süchepchiaa kaainjalaa.
12 Sükajee tüü, juu'ulaa jumata suulia süchepchiaa jia kaainjalaa. Nnojo joonooin sümaa tü mojusü keejiakat sümüin tü ji'iruku jookot süpüla ouktaa.
13 Nnojo jaapüin ji'iruku süpüla kaainjalaa, süpüla jaa'inrüinjatüin kasa mojusü süka. Nnojo motüin jaa'in sünain katüinapain jo'u nütüma Maleiwa. Shia anaka alu'u joolu'u jaapajiraale jukuaippa nümüin. Jaapa ji'iruku nümüin süpüla jaa'inrüinjatüin kasa anasü süka.

14 Soto jaa'in sünain anajiraainapain jia nümaa Maleiwa sünainjee
anamiashaatain nia jümüin süpüla taashinjanain jia nütüma suulia
süchepchiaa kaainjalaa. Nnojoliishii jia müin aka naa'in na wayuu
aapünakana amüin tü nuluwataakat anain Moisés, tü nnojotkat akaali-
ijain naya suulia kaainjalaa. Je sükajee tia, juu'ulaa suulia süchepchiaa
kaainjalaa.

Nüchepchiainapa waya Maleiwa

15 ¿Jamakalaka joo shia? ¿Ayatüinjana waya masütaajuin sünain
waainjala süka anajiraain waya sünainjee anamiashaatain chi Maleiwakai
wamüin je nnojolüin sünainjeejatüin woonooin sümaa tü nüshajakat
Moisés? Nnojottaa.
16 Soto jaa'in wane kasa. Müleka jaapajiraale jukuaippa nümüin
wane wayuu süpüla nüchepchiainjanain jia, nieechi jülaamainka.
Akaajaa müleka jaapajiraale jukuaippa sünain aa'inraa kasa mojusü,
süchepchieena jia kaainjalaa, je oukteena jia saaliijee. Alu'ujasa
müleka jaapajiraale jukuaippa nümüin Maleiwa süpüla jüüjüüinjanain
jia nümüin, loteerü jukuaippa nu'upala.
17 Taapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai jaa'u. Süchepchiapü'üshii
jia kaainjalaa paalainka. Je joolu'u, oonooshii jia süka süpüshua jaa'in
sümaa tü shiimüin ekirajünakat anain jia maa'ulu yaa.
18 Taashiinapa jia suulia süchepchiaa kaainjalaa. Nüchepchiainapa jia
Maleiwa süpüla aa'inraa tü kasa anasü nüchekakat jüpüleerua.
19 Tü takü̈jaitpakat jümüin, takü̈jain süka pütchi sütüjaakat aa'u
wayuu sainküin mma. Müsü joo tü tekirajeekat anain jia jüchikua:
Süchepchiapü'üshii jia kaainjalaa paalainka sünain jaa'inrapü'üin wa-
neepia tü kasa yarüttakat atüma jaa'in süka tü ji'irukukat. Otta müsia
joolu'u, saa'u nüchepchiainapain jia Maleiwa, nücheküin süpüleerua
jükatalaain suulia jaainjala. Je sükajee tüü, anakaja müleka jaapüle
ji'iruku nümüin süpüla jaa'inrüinjatüin waneepia tü nuluwataakat anain
jia.
20 Soto jaa'in tü jukuaippakat paalainka. Wanaa sümaa
süchepchiapü'üin jia kaainjalaa, nnojotsü kachipünaain jaa'in tü
nuluwataakat anain jia Maleiwa.
21 Kasayaa ne'e saapüin jümüin tü kasa mojusü jaa'inrakat. Joolu'u,
japüliinapa jia süka tü jaa'inrapü'ükat. Chi wayuu ayatakai aa'inrüin kasa
makat aka tia, oukteechi nia sümaa amülouleechin nia nuulia Maleiwa.
22 Otta müshi'iya jia joolu'u, taashiinapa suulia kaainjalaa, je
nüchepchiainapa jia Maleiwa. ¿Kasa saapaka jümüin tia? Eejeena jia
nümaa chi Maleiwakai süpüla ka'ikat süpüshua süka shii'iranajaaitpain
jaa'in sümaa jükatalaain suulia jaainjala.
23 Alu'ujasa chi wayuu ayatakai süchepchiain kaainjalaa, shiimüin
ouktajachin nia saaliijee sümaa amülouleechin nia nuulia Maleiwa. Otta
chi eekai sa'aniraain nukuaippa nümaa Cristo Jesús chi Wasenyotsekai,
ee'iranajaweerü naa'in süpüla chainjachin nia nümaa Maleiwa waneepia.

7

Müshii aka ouktakai waya suulia tü nüshajakat Moisés

1 Je joolu'u tawalayuwaa, jütüjaa aa'ulu tü nuluwataakat anain Maleiwa
ashajünakat nütüma Moisés napüla na judíokana sünain sümüinjatüin
wayuu süma'inru'u katüin so'u.

2-3 Maa aka tü wayuu ka'wayuusekat, aluwataanüsü sütüma tü
nüshajalakat Moisés sünain nnojolüinjatüin shii'iratüin su'wayuuse
süma'inru'u katüin no'u. Müleka ka'wayuusere shia wane wayuu
naata kataiwa'aya no'u chi su'wayuusekai, “Ama'üjaasü nümaa wayuu
nnojoikai su'wayuusein”, müneerü shia. Akaajasa müleka ouktüle chi
su'wayuusekai, jutatüsü sukuaippa süpüla ka'wayuusee wane jekechi.
“Ama'üjaasü nümaa wayuu nnojoikai su'wayuusein”, nnojoleerü münüin.
4 Akaajaa jiakana tawalayuwaa, müshii aka ouktakai jia suulia tü
nüshajakat Moisés sükajee ouktüin Cristo saa'u waainjala. Sükajee
jutatüitpain wakuaippa suulia tü suluwataakat anain, a'aniraaitpa
wakuaippa nümaa Cristo. Je sünainjee süso'iraain naa'in süchikijee
ouktaa, wountüin joolu'u wa'yataain nümüin Maleiwa sümaa waa'inrüin
tü anasükat nümüin waneepia.
5 Soto jaa'in tü wakuaippakat paalainka wanaa sümaa wale'eru'uin
süchiki kaainjalaa maa aka wayuu süpüshua. Wanaa sümaa saapünüin
wamüin tü nuluwataakat anain waya Moisés, müsü aka sootokai waya
sünain aa'inraa tü kasa mojusü achiajaanakat oulia waya sulu'u. Je
müleka mache'ere waya sünain aa'inraa waneepia kasa eekai müin aka
tia, shiimüin sünain ouktajanain waya sümaa amüloulinjanain nuulia
Maleiwa.
6 Mayaainje süchiajaain waya tü nuluwataakat anain Moisés, ayatshi'iya
waya sünain süchepchiain waainjala. Alu'usa joolu'u, müshii aka ouk-
takai waya suulia tü nüshajalakat Moisés, süka jutatüitpain wakuaippa
suulia tü suluwataakat anain. Nnojoliikalaka wa'yataain joo nümüin
Maleiwa süka tü akuaippaa laülaasükat ee'iyatünakat wamüin sulu'u tü
nüshajakat Moisés. A'yataainapa waya nümüin Maleiwa joolu'u süka
wane jeket akuaippaa nütüma chi Naa'inkai.

Tü atkawaakat sütüma wale'eru'uin kaainjalaa

7 Eesüja'a süpüla sümüin wane wayuu: “Mojusüja'a mmata tü
nüshajakat Moisés, naakaja müin aka sootokai waya sünain aa'inraa tü
kasa mojusü achiajaanakat oulia sulu'u”. Nnojoluyaaje shiain tia. Nno-
jotsü mojuin, anasü. Sütüma tü nuluwataakat anain Moisés, tayaawata
aa'u sünain kaainjaralin taya. Je takü̈jüin paala tachiki jümüin: Eesü
müleka kee'ireere taa'in tü süma'anakat wane wayuu. Tüü, nnojotsü
tayaawata aa'u sünain kaainjalaain shia. Tü tayaawatakat atüma saa'u,
shia tü nuluwataakat anain, eere sümüin: “Nnojo kee'ireein paa'in naata
kokoroloshi”.
8 Je tatüjaapa saa'u sütüma tü nüshajakat Moisés sünain mojuin tü
taa'inrakat, keejialeeitpa'aya tamüin suulia paalainka. Müleka nnojoruleje
tachiajaanüin suulia aa'inraa tia, nnojotsüje alana'aleein ma'i keejiain
tamüin.
9 Nnojolüiwa'aya tatüjaain saa'u tü nuluwataakat anain Moisés, nno-
jotsü ashapataain taa'in saa'u taainjala. Otta tatüjaapa saa'u, müshi aka
sootokai taya sünain aa'inraa tü kasa mojusü achiajaanakat oulia sulu'u.
Je müleka ayatüle taya sünain süchepchiain kaainjalaa, shiimüin sünain
ouktajachin taya saaliijee sümaa amülouleechin nuulia Maleiwa.
10 Tü nuluwataakat anain Moisés, süpülajatüyaaje'e su'tte'erüinjachin
taya suulia amüloulii nuulia Maleiwa. Akatsa e'itaain ouktaa tamüin
süsala taainjala.
11 Tatüjaapa saa'u sütüma tü nüshajakat Moisés sünain mojuin tü
taa'inrakat, ¿jamaka'a nnojotka'a too'ulaain suulia? Shia süka shiain
toonooin amaa tü alawaakat sütüma süchepchiain taya taainjala. Je

sükajee nnojolüin jüüjüüin taya sümüin tü nuluwataakat anain Moisés,
e'itaasü ouktaa tamüin süsala taainjala.
12 Shia tamaka jümüin tia: Tü nüshajakat Moisés, aapünüsü wamüin
nütüma chi Maleiwa Maainjalasaikai. Nnojotsü mojuin shia, anasü, süka
shii'iyatüin wamüin tü kasa anakat süpüla waa'inrüinjatüin je tü kasa
mojukat süpüla nnojolüin waa'inrüin.
13 Eesü süpüla sümüin wane wayuu: “Müleka anale tü nuluwataakat
anain Moisés paajüin, ¿jamakalaka shi'itaaka'a ouktaa sümüin wayuu
je amüloulii nuulia Maleiwa?”. Tamüshii paala jia: Nnojotsü shiain tia.
Tü nüshajakat Moisés, nnojotsü ouktajatüin wayuu sütüma. Ouktajatü
wayuu saaliijee nnojolüin suu'ulaain suulia kaainjalaa. Chi wayuu eekai
ayatüin sünain süchepchiaa naainjala, müleka nnojorule kasalajanain
nümüin naainjala, nnojoleerü niyaawatüin aa'u sünain mojushaatain
ma'i tü kaainjalaakat. Tü nüshajakat Moisés, sükaaliijain waya sünain
wayaawatüin saa'u tüü.
14 Watüjaa aa'ulu tü nuluwataakat anain Moisés sümaa saapünüin
nütüma Maleiwa. Otta tayakai, maa aka wayuu süpüshua sünain
ke'irukuin, süchepchiashi taya kaainjalaa.
15-16 Anasü takü jale paala tachiki jümüin. Shiimüin sünain nnojolüin
tayaawatüin saa'u jamüinjatüin taa'inrüin tü kasa taa'inrakat. Tü kasa
anasü tachekakat sünain taa'inreein, nnojotsü taa'inrüin. Shia taa'inraka
tü kasa mojusü nnojotkat tacheküin taa'inreein. Je sükajee tatüjaain saa'u
tü taa'inrakat sünain mojuin shia, “Lotüsü ma'i tü nuluwataakat anain
Moisés”, tamüsü.
17-18 ¿Jamüsü taa'inraka'a tü mojusü nnojotkat tacheküin taa'inreein je
nnojolüin taa'inrüin tü anasükat? Shia süka tale'eru'uin tü kaainjalaakat.
19 Tamüshii paala jia: Tü taa'inrakat, nnojotsü shiain tü kasa anasü
tachekakat taa'inreein, shia ne'e taa'inraka tü kasa mojusü nnojotkat
tacheküin taa'inreein.
20 Je taa'inrüin tü mojusü nnojotkat tacheküin taa'inreein, süka
jo'uutüjülin taya sümaa taainjala.
21 Müsü sukuaippa tü takü jaitpakat achiki jümüin: Mayaainje tacheküin
taa'inreein kasa anasü, ayatsia ne'e taneeküin aa'inraa tü kasa mojusükat.
22 Tacheküin taa'inreein tü kasa anasü nuluwataakat anain Maleiwa,
süka shii'iranajaaitpain takuaippa nütüma.
23 Otta müleka shiimüinre tia, ¿jamaka'a taneekaka'a waneepia aa'inraa
tü kasa mojusükat? Shia süka tale'eru'uin kaainjalaa. Je sükajee tüü,
müsü aka eekai wane atkawaa sütüma tü takuaippa jeketkat. Je müshi
aka kapükai taya, süka nnojolüin tountüin taa'inrüin tü anasükat.
24-25 Müshi paala tachikua: Saa'u nii'iratüitpain chi Maleiwakai
takuaippa, nüchepchiaichipa joo taya, sümaa shiain tacheküin waneepia
taa'inreein tü kasa anasü nuluwataakat anain. Akaajasa, süka jo'uushin
taya sümaa taainjala, ayatshia müin aka kapükai taya. Aa'inraa tü
kasa anasükat, kapüleesü. Otta aa'inraa tü mojusükat, mapüleesat.
Alu'uta'aleeshija ma'i taya süchepchiaka taainjala. Kasataalejese tajuit-
tinnüin maalü suulia. Akatsa eein wane kasa. Tatüjaa aa'ulu sünain tajuit-
tinneechin maalü nütüma chi Wasenyotsekai Jesucristo. Taapakalaka ma'i
joo müle'oshaata analu'ut saa'u tia.

8

Chi Naa'inkai Maleiwa nükaaliijain waya suulia kaainjalaa

1 Chi wayuu eekai sa'aniraain nukuaippa nümaa Cristo Jesús, müichia
nnojolin süsalain naainjala nütüma Maleiwa sümaa nnojolin nükatalüin
nia nuulia.
2 Chi wayuu eekai jüüjüüin waneepia nümüin chi Naa'inkai Maleiwa,
taashishi suulia süchepchiaa naainjala. Paalainka, ouktajana waya
wapüshua süka kaainjaraliin. Otta müsia joolu'u, sünainjee tü
naa'inrakat Cristo Jesús, taashishii waya suulia süchepchiaa kaainjalaa
je suulia tü ouktaakat, süka pülashin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa aapakai
wamüin kataa o'u.
3 Tü nuluwataakat anain Moisés, nnojotsü suuntüin sujuittirüin waya
suulia tü ouktaakat, süka wale'eru'uin tü kaainjalaakat. Chi taashikai
atüma waya, nia Maleiwa. Nuluwataain Jesucristo chi Nüchonkai, sünain
wayuuin nia maa aka waya kaainjaraliikana. Sünainjee naapajiraain
nikii süpüla ouktaa saa'u waainjala, süsalashi nia tü waainjalakat nütüma
Maleiwa.
4 Je saa'u wajuittinnüinapain suulia tü ouktaakat, wounteerü weker-
aajüin süpüshua tü kasa anasü nüchekakat wapüleerua chi Maleiwakai
sulu'u tü nüshajakat Moisés. Wounteerü wekeraajüin sükajee nnojoli-
inapain wale'eru'uin süchiki kaainjalaa saa'u jüüjüüin waya waneepia
nümüin chi Naa'inkai Maleiwa.
5 Chi wayuu eekai kee'ireein naa'in tü mojusükat, shia süka nüle'eru'uin
süchiki tü kaainjalaakat. Otta chi eekai kee'ireein naa'in tü nüchekakat
chi Naa'inkai Maleiwa, shia süka nüchepchiain Maleiwa.
6 Müleka masütaajule wane wayuu sünain jülüjüin naa'in tü
nüchekakat chi Naa'inkai Maleiwa, aapüneerü wane anaa nümüin
nütüma Maleiwa saa'u taashiichipain nia suulia tü ouktaakat. Akaajasa
chi eekai masütaajuin sünain jülüjüin naa'in kaainjalaa, oukteechi nia
saaliijee tia sümaa nükatannüin nuulia Maleiwa.
7 Süka jamüin, chi jülüjakai aa'in waneepia kaainjalaa, nnojoishi
oonooin sümaa tü nuluwataakat anain Maleiwa. Isasü nüchiki, süka
nü'ürülaain nünain.
8 Na wayuu eekai kale'eru'uin süchiki kaainjalaa, nnojoruleeja kasakain-
jatüin natüma talatüin Maleiwa namaa.
9 Otta jiakana, nnojoliinapa kale'eru'uin süchiki kaainjalaa. Saa'u eein
chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u jaa'in, niaichipa jüüjüüka amüin jia. Chi
wayuu eekai nnojolin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u naa'in, nnojoishi
nüpüshin nia Cristo.
10 Wayakana, saa'u wayuuin waya, we'reeria tü ouktaakat saali-
ijee kaainjalaa. Otta müshi'iya joolu'u, saa'u wamaaichipain Cristo,
nümaainjana waya Maleiwa waneepia sükajee anajiraainapain waya
nümaa.
11 Jütüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain niain oso'ire'erüin naa'in Jesús
süchikijee ouktaa. Meena'aya jiakanaya. Saa'u eeichipain chi Naa'inkai
Maleiwa sulu'u jaa'in, ja'itairü ji'reerüin tü ouktaakat, ayateena nümaa
Maleiwa waneepia.
12 Tawalayuwaa, saajüin tü taküjaitpakat jümüin, ¿kasa anaka süpüla
waa'inrüin? ¿Anasü müleka wale'eru'ule süchiki kaainjalaa? Nnojo.
Nnojotsü anain tia. Tachiajaain jia joolu'u suulia tia.
13 Müleka masütaajule jia sünain jüle'eru'uin süchiki kaainjalaa,
oukteena jia saaliijee sümaa jükatanneenain nuulia Maleiwa. Akaajasa,
müleka juu'ulaale suulia süpüshua tü kasa mojusü kee'ireekat jaa'in,
nümaajeena jia Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Nieechi chi Naa'inkai
Maleiwa akaaliijaka jia sünain tia.

14 Chi wayuu eekai jüüjüüin nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, shiimüin
sünain nüchoin Maleiwa.
15 Saa'u naapünüichipain wamüin chi Naa'inkai, nnojoliinapa waya
mmolüin sheema süchepchiaa kaainjalaa wachikua. Alu'ujasa joolu'u,
süka nüchooinapain waya Maleiwa, “Taata Maleiwa”, wainküin wamüin
nümüin.
16 Nükaaliijain waya chi Naa'inkai sünain ayaawataa saa'u sünain
nüchooinapain waya.
17 Nüchon wane wayuu, kapatseinjachi nütüma. Akaweenia wayakana
nütüma Maleiwa, saa'u nüchooinapain waya. Eejeerü wama'ana
süpüshua tü kasa anasü anaajuushikat nütüma chi Maleiwakai napüla
na nüpüshikana. Je wanaa nümaa Cristo, eejeerü wama'ana süpüshua
tü kasa anasü naapüinjatkat chi Maleiwakai nümüin. Watüjaa aa'uchi
sünain müliain paala Cristo. Je wayakana, saa'u müliain waya sünainjee
wanoujain nünain, meena'aya joo waya maa aka naa'in sünain anashaa-
teenain ma'i waya no'ulu'u Maleiwa so'uweena wane ka'i.

Müliaa joolu'u otta anaa mapeena

18 Shiimüin tü tamakat jümüin: Mayaasüje miyo'ushaatain tü müliaa
we'rakat maa'ulu yaa, nnojoleerü sotüin waa'in shia so'uweena ka'ikat tia,
süka anashaateenain ma'i waya no'ulu'u Maleiwa.
19 So'u ka'ikat tia, ee'iyatüneena waya nütüma chi Maleiwakai
sümüin tü kasa akumajuushikalüirua sümaiwa paala sünain nüchooin
waya. Sükajee tüü, sa'atapüin ma'i waya türa kasakalüirua süpüla
wee'iyatünüin sümüin.
20 Süchikijee nukumajüin Maleiwa tü kasakalüirua süpüshua,
niyüülajüin shia suulia shikeraajajüin tü akumajünakat apüla. Nnojotsü
süchekalain. Aleinjatü nütüma Maleiwa, süka nütüjaain saa'u sünain
naa'inrüinjatüin wane kasa anasü sümüin so'uweena wane ka'i.
21 A'atapüsü ma'i tü akumajuushikalüirua joolu'u sujuittinnüinjatüin
suulia sümüliala so'u ka'ikat tia. Meeria aka shia wayakana nüchooinkana
Maleiwa sünain anashaataleein ma'i no'ulu'u Maleiwa.
22 Watüjaa aa'ulu sünain müliayülüinya süpüshua tü kasa akumaju-
ushikalüirua, je kee'ireesü ma'i saa'in taasheein shia suulia. Müliasü ma'i
shia maa aka saa'in wane wayuu eekai sa'alijaain.
23 Otta wayakanaya, kee'ireesü ma'i waa'in taasheein waya suulia ouktaa
je shii'iree wee'iyatünüin sümüin süpüshua tü akumajuushikalüirua
sünain nüchooin waya Maleiwa. Je maa'ulu yaa, sünain wa'atapüin tia
ka'ikat, watüjaa aa'ulu sünain shiimüin nüchooin waya Maleiwa, süka
naapatüjülin chi Naa'inkai wamüin.
24-25 Je paala wekeroloiwa'aya sünain anoujaa süpüla
wo'tte'ennüinjanain nütüma Cristo, watüjaa aa'ulu sünain taashinjanain
waya nütüma Maleiwa suulia ouktaa so'uweena wane ka'i. Müleka
shikettaajüle nümüin wane wayuu tü kasa na'atapajakat, nnojoishi
asukaakuu müinjachin süpüla. Alu'ujasa wayakana saa'u nnojoliiyüliin
taashin waya, a'atapajeeshii waya waneepia.
26-27 Saa'u matsüin waa'in sünain tü wanoulakat, nükaaliijain waya
chi Naa'inkai Maleiwa süma'inru'u wa'atapajüin tia ka'ikat. Nütüjaa
aa'ulu chi Maleiwakai tü kee'ireekat waa'in. Je süka nnojolüin watüjaain
saa'u tü wachuntajatkat nümüin, nieechi achuntaka chi Naa'inkai süpüla
saapünüin wamüin. Nüchunteerü shia chi Naa'inkai Maleiwa süka
wane pütchi nnojotkat we'raajüin. Je niyaawatüin Maleiwa saa'u süka
nüchuntüin waneepia chi Naa'inkai tü kasa nüchekakat wapüleerua
waya na nüchooinkana.

Nnojotsü kasain asütüinjatüin waalii nüpüla Maleiwa

28 Watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain nünaatüin waneepia
süpüshua tü kasa alatakat namüin na wayuu aikana apüla nia, süpüla
koo'omüinjatüin namüin sütsüin tü nanoulakat sütüma tü alatakat
namüin, maa aka eekai mojuin otta eekai anain. Naya na nüneekakana
süpüla tü kasa naa'inrüinjattüjütkalia paala sümaiwa.
29 Aneekajuushitüjüli'iya naya nütüma Maleiwa süpüla
nüpüshinjanain. Akataluushitüjüli'iya naya nütüma süpüla müinjanain
aka naya naa'in chi Nüchonkai, süpüla kojutüinjachin Jesucristo sütüma
wayuu wainma saa'u nuwalayuuinapain naya.
30 Neenaküin joo chi Maleiwakai na akataluushikana süpüla tü
naa'inrüinjattüjütkalia paala sümaiwa. Je nücheka achikit anajiraain
naya nümaa süpüla eeinjanain naya nümaa sünain anashaateenain ma'i
no'ulu'u.
31 ¿Jamüinjatü wanüiki shi'ipajee tü pütchi anasükat? Ja'itairü wain-
main tü wa'ünüükalüirua saaliijee tü wanoulakat nünain Cristo, shiimüin
wayamüleerüin shia, sükajee niain Maleiwa akaaliijüin waya.
32 Chi Maleiwakai, nnojoishi na'alijirüin chi Nüchonche'echonkai ma'i.
Nüjütüin nia wa'akamüin süpüla ouktaa saa'u waainjala. Süka naa'inrüin
tia, watüjaa aa'uchi sünain naapeerüin wamüin süpüshua tü kasa
anasükat.
33 Nnojotsü jaralüin "Kaainjaralii jia" müinjatüin wamüin waya aneeku-
ushikana nütüma Maleiwa, süka nümatüjülin chi Maleiwakai wamüin:
"Talatirüitpa süpüshua tü jaainjalakat, je anajiraashii jia joolu'u tamaa".
34 Nnojotsü jaralüin e'itaainjanain waya süpüla süsalaa waainjala
sümaa wakatannüin nuulia Maleiwa. Jesucristo, nia chi aapajiraakai nikii
süpüla ouktaa waa'ujee. Nia chi oso'iraakai aa'in süchikijee ouktaa. Nia
chi laülaakai süpüla eeinjachin nikialu'ujee Maleiwa sümaa nüchuntüin
nümüin waa'u maa'ulu yaa.
35 Nnojotsü kasain oo'ule'ereechin Cristo suulia alin waya nüpüla.
¿Kaseerü asütaka waalii nüpüla? ¿Müliaa? ¿Mojuu akuaippa? ¿Müleka
jashichire wayuu wamüin saaliijee tü wanoulakat? ¿Müleka aire jamü
wamüin? ¿Müleka eere mojaa? ¿Müleka mmorule waya? ¿Müleka
su'uteere waa'in wayuu? Nnojotsü kasain asütüinjatüin.
36 Aküjünüsü wachiki sütüma tü ashajuushikat sulu'u tü karaloukta
nüchikimaajatkat Maleiwa, müsü mayaa:
"Jashichisü tü wa'ünüükalüirua wamüin shii'iree su'uteein waa'in
saa'ujee wanoujain nünain Maleiwa.
Oukteeshii waya atümawaa,
maa aka saa'in anneerü eekai ekiiraainjatüin".
37 Müshi tachikua jümüin: Nnojotsü jaralüin oo'ule'erüinjachin Cristo su-
ulia alin waya nüpüla. Ja'itairü wainmain tü wa'ünüükalüirua, shiimüin
sünain wayamüleerüin ütamüinre'eya, süka müichiain moo'ulaain Cristo
suulia alin waya nüpüla.
38-39 Müshi tachikua: Chi Maleiwakai, nnojoishi na'alijirüin chi
Nüchonkai, chi Wasenyotsekai Jesucristo. Nüjütüin nia wa'akamüin
süpüla ouktaa waa'ujee. Sükajee tüü, tatüjaa aa'ulu sünain nnojolüin
kasain asütajatüin joo waalii nüpüla Maleiwa. Ja'itairü kasain alatüin
wamüin kataiwa'aya wo'u, ja'itaina ouktüin waya, ayateena waya alin
nüpüla. Ja'itakaja noo'ule'ereein chi Maleiwakai tü yolujaakalüirua
oo'ulaka na aapiee chakana iipünaa suulia alin waya nüpüla, aya-
teena alin waya nüpüla. Ja'itakaja tü alatakat wamüin joolu'u je
mapeena, ja'itakaja tü naa'inreekat na sülaülashiikana mma, ja'itakaja

tü alatakat chaa sirumatu'upünaa je shiinalu'upünaa mmakat, ja'itakaja tü süchekakat wapüleerua süpüshua tü akumajuushikalüirua, nnojotsü suu'ule'erüinjachin chi Maleiwakai suulia alin waya nüpüla.

9

Nukuaippa chi Maleiwakai sünain aneekaa wayuu

1 Tü takükjainjatkat joolu'u jümüin, nnojotsü alawaain. Saa'u sa'aniraaitpain takuaippa nümaa Cristo je saa'u jüüjüüin taya nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, akükjüshi taya tü shiimüinkat waneepia, saa'in tamüin.

2-3 Shiimüin sünain mojushaatain ma'i taa'in waneepia naalii na tawalayuukana, na tapüshikanairua judíokana. Takaaliijeein naya sünain anoujaa nünain Cristo, ja'itashije akatannüin taya naa'ujee nütüma chi Maleiwakai nuulia Cristo.

4 Soto jaa'in tü kasa anasü aapünakat paala namüin. Naya Israelka anülia saa'u nuu'uliwo'uin naya chi watuushi Israelkai anülia. Naya e'itaanaka süpüla nüchooinjanain Maleiwa. Nii'iyatüin Maleiwa nukuaippa namüin sünain anashaatain ma'i nia. Naya aapünaka amüin tü pütchi e'itaanakat paala nütüma Maleiwa. Naya aapünaka amüin süpüshua tü nüshajakat Moisés süpüla natüjaainjatüin saa'u tü nuluwataakat anain Maleiwa. Naya ekirajünaka nütüma Maleiwa sünain a'waajaa nia sulu'u tü a'waajüleekat chi Maleiwakai. Naya aküjünaka amüin süchiki tü kasa anasü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai sünain pansaain nünüiki namüin.

5 Naya noo'uliwo'uka na wekii maalajanama'akana. Otta Cristo, nanainjeejachia ne'e, chi Wamaleiwasekai aluwataakai saa'u kasa süpüshua, chi wa'waajakai süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

6 Tamüshii paala jia: Nayapaja'a na judíokana akataluushin nütüma Maleiwa süpüla nüchonwaa, ¿jamaka'a nayouktaka'a Cristo? ¿Shia cheje eera nnojotka pansaain tü nümakat paala Maleiwa namüin? Nnojo. Pansaasü nünüiki Maleiwa waneepia. Akatsa müin mayaa: Eesü wayuu na'aka na nuu'uliwo'ukana Israel eekai manoujüinyeein nünain Cristo süka nnojolüin nüpüshin ma'i Maleiwa.

7 Soto jaa'in chi wekii maalajachima'akai kanüliakai Abraham, chi aküjünakai amüin nütüma Maleiwa sünain müin mayaa: “Na nuu'uliwo'ukana chi püchonkai Isaac, nayeena ne'e namüiwa püchooinka ma'i”. Eekalaka na'aka na nuu'uliwo'ukana Abraham wayuu eekai nnojolüin shiimüin nüpüshin Maleiwa.

8-9 Müshi chi Maleiwakai paala nümüin Abraham sümaa pansaain nünüiki nümüin: “So'u wane juyakaleena, keraajeerü tü tamakat paala pümüin sünain pansaain tanüiki. Jemeyuleerü Sara tü pu'wayuusekat nümaa wane püchon”, müshi nia nümüin. Sükajee tüü, na nuu'uliwo'ukana Isaac chi nüchonkai Abraham sümaa Sara, nayainjana ne'e namüiwa nüpüshika ma'i Maleiwa. Otta na nuu'uliwo'ukana chi wane nüchonkai Abraham, chi jemeikai sümaa nnojolin nükajeejachin Maleiwa, nnojoliishii nüpüshin Maleiwa.

10 Soto jaa'in nachiki na senkeyuu nüchooinkana chi watuushikai Isaac sümaa tü nu'wayuusekat kanüliakat Rebeca. Mayaainje nüchooin Isaac na piamashiikana tepichi,

11-12 aneekünüshi waneeshia nütüma Maleiwa, otta chi wane'e, maneekujusai. Nnojoliiwa'aya neweetüin, nnojolüiwa'aya naa'inrüin kasa anasü otta kasa mojusü, “Laülaajeechi chi emülieekai naa'u chi epayaakai”, münüsü tü neikat nütüma Maleiwa. Shia süpüla

sütüjaainjatüin wayuu naa'u chi Maleiwakai sünain nnojolüin nüneeküin
wayuu sünainjee tü kasa anasü saa'inrakat. Sünainjeejatü tü kasa
naa'inrüinjattüjütkalia niakai paala sümaiwa.
13 Müsü tü nümakat chi Maleiwakai noo'opünaa na senkeyuukana, tü
ashajünakat paala: “Nia taneekaka Jacob, chi emülieekai. Otta Esaú, chi
epayaakai, nnojoishi kasajachin tamüin”.
14 ¿Jamüinjatü wanüiki shi'ipajee tüü? “Nnojotsü lotüin nukuaippa
Maleiwa maka'a nüneekajüin wayuu”, ¿müinjana waya? Nnojo.
15 Soto jaa'in tü nümakat chi Maleiwakai nümüin Moisés sünain müin
mayaa:
“Eesü wayuu eekai tamüliajüin sümaa tee'iyatüin ta'anasia sümüin.
Je eesü eekai nnojolin tamüliajüin sümaa nnojolin tee'iyatüin ta'anasia
sümüin”.
16 Je sükajee tüü, nnojoishi aneekünüin wane wayuu nütüma chi
Maleiwakai sünainjee nücheküin chi wayuukai aneekünaa. Je nnojoishi
aneekünüin sünainjee kasa anasü naa'inrakat. Sükajeejatü nii'iyatüin
Maleiwa na'anasia nümüin.
17-18 Wane wayuuirua, nii'iyatüin na'anasia Maleiwa namüin shii'iree
nanoujain nünain. Otta waneeirua, achechennüsü naa'in nütüma
Maleiwa suulia nanoujajüin nünain. Ashajünüsü nüchiki wane
wayuu manoujüinyeesai nütüma Maleiwa sulu'u tü karaloukta
nüchikimaajatkat chi Maleiwakai. Müshi chi Maleiwakai nümüin Faraón
chi sülaülashikai tü mmakat Egipto: “E'itaanüshi pia tatüma sünain
aluwatawaa, süpüla tatüjaanüin aa'u sünain pülashin taya sütüma tü
taa'inrakat püka je süpüla te'nnaajünüinjachin sütüma wayuu sainküin
mma”.
19 Eesü süpüla süsouktüin wane wayuu shi'ipajee tü tamakat, sünain
sümüin tamüin: “Müleka sükaaliijünüleje nütüma Maleiwa wane wayu-
uirua sünain anoujaa, otta waneeirua, achechenna aa'inrü nütüma suulia
nanoujajüin, ¿jamaka'a kasalajanainjatka'a wamüin nütüma manoujain
waya? Isasü wachiki woo'ulaain suulia tü nüchekakat wapüleerua”.
20-21 Tamüshi paala chi wayuukai: Wayuu ne'e pia. ¿Jamüsü mojuka'aka
pünüiki ni'ipajee Maleiwa? Wane wayuu atükat, müleka sücheküle
süpüleerua sütükeein wane irala iita eekai anain ma'i, sütükain tia. Otta
müleka sütükeere ne'e wane amüchi eekai mojuin, “¿Jamüsü maka'a taya
pütüma?”, nnojotsü süpüla sümüinjatüin sümüin tü wayuu katükalakat.
22 Watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain nii'iyateein nukuaippa sümüin
wayuu sünain jashichin nia sümüin saalii saainjala je sünain pülashin
ma'i nia süpüla süsalainjatüin shia nütüma. Süka saja'ttinneerüin
wayuu jashichikat amüin chi Maleiwakai so'uweena wane ka'i, ¿jamaka'a
koulainka'a shia nütüma süpüla süsalaa saainjala maa'ulu yaa?
23 Shia süka nii'iyateein nukuaippa sünain anashaatain ma'i nia namüin
na nüneekatüjüliikana. Nümüliajüin naya süpüla eeinjanain nümaa
waneepia chaa iipünaa.
24 Na wayuu aneekünatüjüliikana nütüma Maleiwa süpüla nümüliajaa,
waya wayakana. Je eenakünüshii waya nütüma süpüla anoujaa nünain,
maa aka sa'akajee tü judíokalüirua oo'ulaka tü gentilekalüirua.
25 Tü naa'inrakat chi Maleiwakai sünain neenaküin na gentilekana, shia
tü nüshajakat achiki paala Oseas sünain aküjaa tü nümakat Maleiwa,
sünain müin mayaa:
“ ‘Jia tapüshika'aya’, meechi taya
sümüin wayuu eekai nnojolüin tapüshipü'üin.
Je sümüin wayuu eekai maaliipü'üin tapüla,

‘Jia aishiika'aya tapüla’, meechi taya namüin”.
26 Shia tü aküjünakat achiki sulu'u wane ashajuushiya nütüma Oseas
sünain müin mayaa:
“Namüin na wayuu, ‘Nnojoliishii jia tapüshin’,
nümapü'ükana amüin Maleiwa,
‘Naya nüchooinka Maleiwa Matüjainsaikai ouktaa’,
müneena so'uweena wane ka'i”.
27-28 Tü naa'inrakat chi Maleiwakai sünain neenaküin na judíokana, shia
tü nüshajakat achiki paala Isaías sünain müin mayaa:
“Alü'ütsü tü ka'i kasalajanainjatkat o'u nütüma Maleiwa namüin naainjala
napüshua na kaainjaraliikana saa'u mmakat.
Ja'itaina wainmain na Israelkana, maa aka saa'in jasai sotpünaa palaa,
o'tte'enneerü ne'e palirü na'akajee”.
29 Shia tü aküjünakat achiki sulu'u wane ashajuushiya nütüma Isaías,
sünain müin mayaa:
“Chi Maleiwa Pülashaatakai ma'i,
müleka nnojorule nüpüte'erüin paala süpüshi naikeyuu na watu-
ushikana,
müshiije aka waya saa'in tü pueulokolüirua Sodoma oo'ulaka Go-
morra paala sümaiwa sünain saja'ttale'einya”.

Ayouktünüshi Cristo natüma na Israelkana

30 ¿Jamüinjatü wanüiki shi'ipajee tüü? Na gentilekana, mayaainje
nnojolüin kasajatüin paala namüin anainjanain naya no'ulu'u Maleiwa,
anajiraainapa naya nümaa sünainjee nanoujain nünain Cristo.
31-32 Otta na wayuu Israelkana, soo'opünaa kee'ireein naa'in anain
naya no'ulu'u Maleiwa sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés,
nnojotsü nountüin anajirawaa nümaa Maleiwa, süka nayouktüin tü
anajirawaakat nümaa sünainjeejatkat anoujaa nünain Cristo. Nno-
joliishii kamaneweein nümüin chi ajütünakai nütüma Maleiwa, chi
o'tte'erüinjachikai naya.
33 Tü nüchikikat Cristo, sünain müin aka nia saa'in wane ipa eekai
shiyouktünüin sütüma wayuu, ashajünüsü paala. Müsü mayaa:
“Te'itaajeerü wane ipa cha'aya Jerusalén
mojeetkat atüma saa'in wayuu
süka süshanaajeerüin saa'ujee süpüla amalajawaa.
Otta chi eekai nünoujain nünain,
talateerü ma'i naa'in nümaa”.

10

1 Tawalayuwaa, kee'ireesü ma'i taa'in shii'iree no'tte'ennüin na
tapüshikana judíokanairua. Shia tachuntaka aa'u waneepia nümüin
Maleiwa.
2 Tatüjaa aa'uchii naya sünain na'yataweein nümüin Maleiwa. Akatsa
nnojolüin lotüin nakuaippa sünain a'yatawaa nümüin,
3 saa'u nnojolüin noonooin sümaa tü nümakat Maleiwa süpüla anaji-
raainjanain naya nümaa. Nnojotsü nayaawatüin saa'u tü anajiraainjatkat
akajee wayuu nümaa. Je saa'u nayouktüin tü nümakat Maleiwa,
nachajaain anajiraweein nümaa süka nakuaippa namüiwa.
4 Müshi taya tachikua jümüin: Nnojoliishii anajiraain waya nümaa
Maleiwa sünainjee woonooin sümaa tü nuluwataakat anain Moisés. Süka
shikeraajüitpain nütüma Cristo tü nümakat Moisés, anajiraashii nümaa
Maleiwa napüshua na eekai nanoujain nünain Cristo.

5 Aküjüshi Moisés süchiki sukuaippa wayuu eekai anajiraweein nümaa
Maleiwa, sünain nüshajüin nünüiki chi Maleiwakai mayaa: “Chi wayuu
eekai kee'ireein naa'in kataa o'u tamaa chaa iipünaa, acheküshi noonooin
waneepia sümaa tü taluwataakat anain”, müsü.
6-7 Otta saa'u shikeraajüitpain tü nuluwataakat anain Moisés nütüma
Cristo, suuntüitpa wayuu anajirawaa nümaa Maleiwa sünainjee
sünoujain ne'e nünain Cristo. Nnojotsü che'ojaain wamüin wachuntüin
nümüin Cristo nüshakatüinjachin iipünaajee je nüso'iraain aa'in, süka
naa'inratüjülü'inya tia.
8 Je tü nüchikikat chi O'tte'erüikai, aapünüsü wamüin süpüla
waküjainjatüin shia je süpüla wanoujainjanain sünain süka süpüshua
waa'in.
9 Anuu tü shikirajakat anain tü nüchikikat chi O'tte'erüikai: Müleka
waküjale sümüin wayuu nüchiki Jesucristo sünain Wasenyotsein nia,
sümaa wanoujain nünain süka süpüshua waa'in sünain süso'iraain
naa'in nütüma Maleiwa süchikijee ouktaa, shiimüin sünain wo'tte'ennüin.
10 Anajiraashii waya nümaa Maleiwa müleka wanoujüle nünain Cristo
süka süpüshua waa'in. Je atüjaaneena aa'u waya sünain wo'tte'ennüin,
süka waküjüin nüchiki Jesucristo sünain Wasenyotsein nia.
11 Je o'tte'ennüsü wayuu süpüshua eekai sünoujain nünain. Shia
tü ashajünakat achiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa,
sünain müin mayaa: “Wayuu süpüshua eekai sünoujain nünain, talateerü
ma'i saa'in nümaa”.
12-13 Otta wane ashajuushiya, müsü yaa: “Chi wayuu eekai nüchuntüin
saa'u nünülia chi Senyotkai Jesucristo, o'tte'enneechi nia”. Cristo, nia
Nasenyotseka napüshua na eekai nanoujain nünain, je anamiashaatashi
nia sümüin wayuu süpüshua eekai süchuntüin nümüin. Maa aka wayuu
judío otta gentile, o'tte'ennüshii naya wanaawa sünainjee tü naa'inrakat
Cristo.
14-15 ¿Jamüsü nnojotka'a wainmain na judío eekai nachuntüin saa'u
nünülia Cristo süpüla no'tte'ennüinjanain? Anuu tü ashajünakat paala
sünain müin mayaa: “Anashaatasü ma'i süka süntüin wayuu wa'akamüin
sünain aküjaa wamüin süchiki kasa anasü”, müsü. Otta müleka nno-
jorule suluwataanüin wayuu sünain aküjaa nüchiki Cristo, maküjainjeerü
shia. Je müleka nnojorule süküjünüin nüchiki sümüin wayuu, nnojoleena
naya atüjaain naa'u Cristo. Je wane wayuu, müleka nnojoire nütüjaain
naa'u Cristo, nnojoleerü nuuntüin anoujaa nünain. Je müleka nnojorule
nünoujain nünain Cristo, nnojoleerü nuuntüin achuntaa o'tte'ennaa
nümüin.
16-17 Müleka süküjünüle nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, sümüin
wayuu, shiimüin sünain eejeerüin wayuu eekai sünoujain nünain süpüla
su'tte'ennüinjatüin nütüma. Otta na Israelkana, ja'itaina naapüin nüchiki
chi O'tte'erüikai, wainma eekai nnojolüin sünoujain nünain. Shia tü
nüshajakat achiki paala Isaías sünain müin mayaa: “Maleiwakalee,
¿jamüsü nnojotka'a nanoujain na wayuukana tü tekirajakat anain?”.
18 Taya Pablo, asakitshi paala taya: ¿Jamüsü nnojotka'a wainmain
na anoujakana na'aka na Israelkana? ¿Shia süka nnojoliin naapüin
nüchiki chi O'tte'erüikai? Nnojo. Shiimüin sünain naapüin, maa aka tü
ashajünakat paala. Müsü mayaa:
“Aküjünüsü nüchiki sainküin mmakat süpüshua.
Shiimüin sünain saapünüin sütüma wayuu süpüshua”.
19 Asakitshi taya tachikua: ¿Jamüsü nnojotka'a wainmain na anoujakana
na'aka na Israelkana? ¿Shia süka nnojolüin nayaawatüin saa'u tü
naapakat? Nnojo. Shiimüin sünain nayaawatüin saa'u. Soto jaa'in

tü nünüikikat Maleiwa ashajünakat paala nütüma Moisés sünain müin mayaa:
“Jia wayuu Israelkana, achunjeerü jaa'in tatüma nachiirua na gentilekana,
na meirakaajukana amüin jütüma.
Jashicheena jia tatüma namüin na gentilekana,
na nnojoliikana aapünüin amüin tü nüshajakat Moisés maa aka jiakana”.
20 Jashichishii naya, süka kamaneein chi Maleiwakai namüin na gentilekana. Nnojoishi mmolüin Isaías neema na Israelkana sünain ashajaa tü nümakat Maleiwa noo'opünaa na gentilekana sünain müin mayaa:
“Na wayuu nnojoliikana achajaain tachiki paala,
antüinapa joolu'u tanain.
Tee'iyatüitpa joo takuaippa namüin”.
21 Otta nünüiki Maleiwa noo'opünaa na Israelkana, müsü mayaa:
“Ja'itairü kee'ireein taa'in anajiraweein naya tamaa,
ayatshi'iya ayouktüin tanüiki.
Masütaajusalii naya sünain moonooin sümaa tü taluwataakat anain”.

11

Nükatalüin Maleiwa napüshi na Israelkana nünainmüin

1 Asakitshi paala taya soo'opünaa tüü: Saa'u shiyouktünüin nünüiki Maleiwa natüma wainma na wayuu Israelkana, ¿niyüülajataapa Maleiwa na nüpüshikana? Nnojo. Nnojotsü shiain tia. Nnojoishi niyüülajüin tayakai, je shiimüin judíoin taya. Noo'uliwo'u taya na watuushikana Israel je Abraham. Je Benjamín te'iruku.
2 Shiimüin sünain nnojolin niyüülajüin Maleiwa na nüpüshikana, na nüneekatüjüliikanaya paala sümaiwa. Soto jaa'in nüchiki Elías, tü ashajünakat sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. Müshi Elías nümüin Maleiwa sünain niyoujain na Israelkana:
3 “Maleiwakalee, no'uta aa'inchii wainma na pünüikimaajanakana je nojunnajirüin tü a'ajüleekalüirua. Taya apütaaka ne'e tamüiwa sümaajaa no'uteein ma'i taa'inya”.
4 Je nünüiki chi Maleiwakai ni'ipajee Elías: “Nnojoishi piain pümüiwa na'akajee na Israelkana sünain oonooin sümaa tanüiki. Takatalüin tanainmüin maa aka 7.000 wayuu na'akajee na wayuu Israelkana eekai ayatüin sünain oonowaa sümaa tanüiki, eekai nnojoliin jüüjüüin nümüin chi maleiwayaa kanüliakai Baal”, müsü.
5-6 Müsia aka joo maa'ulu yaa. Eesü na'akajee na judíokana eekai nükatalüin chi Maleiwakai nünainmüin. Aneekünüshii naya nütüma Maleiwa sünainjee anamiain nia namüin, nnojotsü sünainjeejatüin kasa anasü naa'inrakat. Müleka süneekünüleje wayuu sünainjee tü kasa anasü saa'inrakat, nnojotsüje che'ojaain anamiainjachin Maleiwa wamüin.
7 Na'akajee na Israelkana, na eekai anajiraain nümaa Maleiwa, naya ne'e na aneekuushikana nütüma. Otta tü wane napüshikat, mayaainje kee'ireein saa'in anainjatüin shia no'ulu'u Maleiwa, nnojotsü suuntüin süka nüchecherüin Maleiwa saa'in suulia sünoujajüin nünain.
8 Otta tü nachikikat, ashajünüsü paala, müsü mayaa:
“Je nayakana nütüma chi Maleiwakai,
isasü nachiki nayaawatüinjatüin saa'u tü shiimüinkat.
Müshii aka wane mo'usai, otta wane mache'esai,

nnojotsü nountüin nayaawatüin saa'u tü kasa ne'rakat je tü naapajakat achiki.
Ayatshi'iya naya sünain müin aka tia maa'ulu yaa”.

9-10 Je tü nüshajalakat David nachiki, müsü mayaa:

“Kasataalejese nata'ünnüin nütüma Maleiwa wanaa sümaa nemi'ijaain kasalajanaiwa namüin tü naainjalakat.
Kasataalejese nnojoleerüin nayaawatüin saa'u tü shiimüinkat,
süpüla müliainjatüin ma'i naa'in sütüma tü kasa mojusü alateetkat namüin saaliijee naainjala”.

Kamaneeshi Maleiwa namüin na gentilekana sükajee nayouktüin Cristo na judíokana

11 Asakitshi paala taya: Na wayuu Israelkana, saa'u ayatüin naya sünain ayouktaa nünüiki Maleiwa, ¿ashanaashii naya sünain amüloulin sükajee tia? Nnojo. Nnojotsü shiain tia. Sükajee kaainjalain naya sünain nayouktüin Cristo, nükaaliijain Maleiwa na gentilekana sünain o'tte'ennaa. Müleka nachunjale aa'in na judíokana nachiirua na gentilekana sünainjee tia, eesü süpüla kee'ireein naa'in o'tte'ennaa nayakanaya.

12 Sükajee nayouktüin Cristo na judíokana, aküjünüsü nüchiki chi O'tte'erüikai namüin na gentilekana. Je talatüsü saa'in wayuu sainküin mma süka süküjünüin nüchiki Cristo sümüin wayuu ütamüinre'eya. Je alana'aleejeeria ma'i sünain talatüin saa'in so'uweena tia ka'ikat nanoujakat o'u wainma na judíokana sümaa no'tte'ennüinjanain.

13 Aashajaashi taya joolu'u jümüin jia anoujashii gentilekana chakana Roma. Saa'u tayain wane chi Aluwataaushi aneekünakai nütüma Maleiwa süpüla takü̈jainjatüin nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu eekai gentilein sainküin mmakat süpüshua, kojutsü tatüma tü ta'yataakat anain nümüin Maleiwa ja'aka.

14 Otta süka nayain tapüshin na judíokana, tacheküin ma'i müleka nachunjale aa'in wainma nayakana jüchiirua jiakana gentilekana, süpüla nanoujainjanain nünain Cristo sümaa no'tte'ennüinjanainya.

15 Sükajee nayouktünüin na judíokana nütüma Maleiwa saaliijee manoujain naya, suuntüin joo wayuu süpüshua anaawajirawaa nümaa Maleiwa. Je so'uweena tia ka'ikat kamaneekat o'u chi Maleiwakai namüin na judíokana, talatashaateerü saa'in wayuu sainküin mma, sünain meerüin aka saa'in wane wayuu eekai süso'iraaitpain naa'in wane suwala süchikijee ouktaa.

16 Aneekünüshii na wayuu Israelkana nütüma Maleiwa sümaiwa paala süpüla nüpüshinjanain naya je süpüla nakatannüinjanain suulia kaainjalaa. Akaajaa jia gentilekana maa'ulu yaa, aneekünüshii jia nütüma Maleiwa süpüla nüchooinjanain jia je süpüla nükatalüinjanain jia suulia kaainjalaa.

17 Müshii aka jia saa'in sütüna wunu'u sa'akajatü mojuui eekai shi'yotoonüin sümaa shi'itaanüin yaa miichipa'a sünain süsa'a wane wunu'u ekünaajuui achonlu süpüla kachoinjatüin tü sütünakat. Akaajaa na judíokana, müshii aka naya saa'in sütüna tü wunu'u ekünaajuuikat achon. Oshottünüsü sünainjee tü süsa'akat süpüla ji'itaanajanain jiakana shii'iraka.

18 Jiakana gentilekana, jalia jia suulia a'waatawaa sulu'u jukuaippa noulia na judíokana. Soto jaa'in sünain nnojoliin jiain süsa'ain tia wunu'ukot, sütüna ne'e jia.

19 Eesü süpüla jümüin tamüin: “Oshottünüsü sütüna tü wunu'u
ekünaajuuikat achon süpüla we'itaanajanain wayakana shii'iraka”,
müshii.
20 Mayaainje shiimüin tü jümakat, soto jaa'in wane kasa: Niyouktüin
chi Maleiwakai na judíokana saaliijee manoujain naya, je jia gentilekana,
anaawajiraashii jia nümaa sünainjee tü jünoulakat. Je sükajee tüü, jalia
jia suulia pülajüin jaa'in noulia na judíokana. Shia anaka alu'u mmorule
jia neema Maleiwa.
21 Saa'u niyouktüin Maleiwakai na judíokana saaliijee manoujain
naya, shiimüin sünain niyoukteenain jia gentilekana müleka nnojorule
jünoujain.
22 Nnojo motüin jaa'in sünain kamaneein ma'i jümüin chi Maleiwakai
müleka nnojorule jiyouktüin tü na'anasiakat. Alu'ujasa müleka jiyouktüle
nia, nuu'ulaajeena jia maa aka naa'inrakat paala naka na judíokana eekai
kaainjalain.
23 Tü sütünakalüirua oshottünakat sünainjee tü wunu'u ekünaajuuikat
achon, nnojotsü isain achiküü shi'itaanüin süchikua sünain tü süsa'akat.
Meena na wayuu judíokana. Müleka nanoujale nachikua nünain
Maleiwa, nii'iyateerü na'anasia namüin nüchikua.
24 Tamüshii paala jia jüchikua: Tü sütünakat wunu'u sa'akajeejatkat
mojuui, kapüleesü shi'itaanüin sünain süsa'a tü wunu'u miichipa'ajatkat
ekünaajuuikat achon. Otta müsia tü sütünakalüirua oshottünakat paala
sünainjee tü süsa'akat, mapüleesat shi'itaanüle süchikua sünainmüin.

Ojuittinneena na judíokana suulia kaainjalaa

25 Tawalayuwaa, suulia pülajüin jaa'in noulia na judíokana, anashi
takü jüle joolu'u jümüin süchiki wane kasa matüjaajuukat aa'u paala: Na
judío achechennakana aa'in nütüma Maleiwa suulia nanoujajüin nünain,
ayateena naya manoujain wane'ere'eya keraapa jerainjatüin tü gentile
anoujainjatkat nünain Cristo.
26-27 Je süchikijee tia, ojuittinneena na judíokana wainma suulia
kaainjalaa. Shia tü ashajünakat achiki paala sünain müin mayaa:

“Anteechi chi ojuittirüikai chajee Jerusalénjee nanainmüin na
nuu'uliwo'ukana Jacob
süpüla nükatalüinjanain naya suulia tü mojusükot.
Je so'u ka'ikat tia, ekettaajeerü tü pütchi jeket te'itaakat
süpüla talatirüinjatüin naainjala noulia”.

28 Saa'u nayouktüin na judíokana tü nüchikikat chi O'tte'erüikai,
nükaaliijain chi Maleiwakai na gentilekana sünain anoujaa nünain Cristo.
Otta na judíokana, ja'itaina nayain nü'ünüüin chi Maleiwakai maa'ulu yaa,
ayatshi'iya alin naya nüpüla süka naneekünüin nütüma paala sümaiwa
süpüla nayainjanain nüpüshin je süka pansaain nünüiki namüin na nekii
maalajanama'akana sünain nu'tte'erüinjanain naya.
29 Je watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai, müleka nüneeküle wane wayuu
süpüla naa'inrüinjatüin kasa anasü nümüin, ayatsü pansaain waneepia
nünüiki nümüin.
30 Jiakana gentilekana, moonoolosalii paala jia sümaa nünüiki Maleiwa
waneepia. Otta müsia joolu'u, nümüliajüinapa jia Maleiwa sükajee
moonooin na judíokana.
31 Je maa aka nümüliajüinapain jia, nümüliajeena na judíokana.
Acheküshii amüliajünaa naya nütüma, süka nayouktüin tü nünüikikat.

32 Otta wayuu süpüshua, saaliijee shiyouktüin nünüiki Maleiwakai,
ayüülajünüsü nütüma süpüla saa'inrüinjatüin tü mojusü kee'ireekat ma'i
saa'in. Je acheküsü amüliajünaa shia nütüma suulia amüloulii.

A'waajaa Maleiwa

33 Anashii wa'waajüle chi Maleiwakai. Kekiishaatashi ma'i nia. Nütüjaa
aa'ulu kasa süpüshua. Nnojotsü wayaawatüin aa'u süpüshua tü kasa
anasü naa'inrakat.
34 Shia tü ashajünakat achiki sümaiwa paala sünain müin mayaa:
“Saa'u nnojolüin watüjaain saa'u tü jülüjakat naa'in chi Maleiwakai,
nnojotsü wountüin waküjain nümüin tü naa'inrüinjatkat.
35 Nnojotsü kasain che'ojaain nümüin
süpüla wojuyaajirüin nia
süpüla nuwalaajüinjatüin süchikua wamüin”.
36 Nia kakumajalaka kasa süpüshua. Nia kataka atüma so'u kasa
süpüshua süpüla kojutüinjachin nia sünainjee tü kasa anasü naain-
jakat. Joo'uya wa'waajaiwa nia süpüla ka'ikat süpüshua. Amén, anasü
waa'inrüle tia.

12

Aapünüsü tü atüjaa wa'yataainjatkat aka nümüin Maleiwa

1 Tawalayuwaa, sünainjee süpüshua tü anasü naa'inrakat chi Malei-
wakai jaa'u sünain nümüliajüin jia, anakaja toso'irüle jaa'in shii'iree
ju'waajüinjachin nia süka süpüshua jaa'in. Saa'u jükatannüinapain
nütüma suulia jaainjala, jaapajiraa jümata jukuaippa nümüin, sünain
ji'yataain waneepia nümüin kataiwa'aya jo'u süpüla talatüinjachin nia
jümaa.
2 Alana'aleesia sünain anain tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua suulia
kasa süpüshua, süka shiain tü talatakat atüma naa'in. Je sükajee tia,
juu'ulaa suulia ashataa nakuaippa na manoujainsaliikana. Nnojo jülüjüin
jaa'in maa aka tü jülüjakat naa'in nayakana. Müleka juu'ulaale suulia,
nii'irateerü jukuaippa Maleiwa. Sünainjee tüü, juunteerü jiyaawatüin
saa'u tü nüchekakat jüpüleerua, je kee'ireejeerü jaa'in jaa'inreein tia.
3 Sünainjee na'anasia chi Maleiwakai aapünakat tamüin, tamüshii
paala jia jüpüshua: Nnojo ju'waataain sulu'u jukuaippa. Shia
anaka alu'u müleka jiyaawatüle naa'u Maleiwa sünain niain juuntüin
atüma jaa'inrüin tü nüchekakat jüpüleerua. Anakaja müleka sotüle
jaa'in che'ojaajeerüin waneepia akaaliijünaa jümüin nütüma Maleiwa
süma'inru'u ji'yataain nümüin.
4 Jülüja jaa'in wakuaippa sünain wainmain wa'ülia. Mayaainje eein
wajapü oo'ulaka woo'ui, nnojotsü akatajiraain tiairua. Waneesia ne'e
wakuaippa. Maa aka wajapü, ja'ijaasü süpüla aa'inraa wane kasa.
Akaajaa woo'ui, ja'ijaasü süpüla aa'inraa wane kasa'aya.
5 Müsia wakuaippa waya anoujashiikana wapüshua nünain Cristo.
Ja'itaina wainmain wayakana, wayajiraashii sünain tü wanoulakat.
A'aniraasü wakuaippa nümaa Cristo süka niain wa'yataain amüin
wane'ewaire wakua.
6 Anakaja müleka wa'yataale nümüin Maleiwa süka tü atüjaa
eitajünakat wamüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Naata'awaisü tü
atüjaa aapünakat wamüin süpüla wa'yataain nümüin Maleiwa. Müleka
saapünüle pümüin süpüla aapirülinjachin pia wayuu süka nünüiki
Maleiwa, anakaja püküjale waneepia tü shiimüinkat pünoujakat anain.

7 Müleka saapünüle pümüin süpüla akaaliijülinjachin pia na puwalayuukana, puu'ulaka pümata tia. Müleka shiale süpüla ekirajülinjachin pia sulu'u tü outkajaaleekat, anasü paa'inrüle tia.
8 Chi wayuu eekai naapünüin amüin süpüla achecherülinjachin nia saa'in wayuu sünain anoujaa, anashi müleka naa'inrüle tia. Chi eekai naapünüin amüin süpüla asülajülinjachin nia sümüin wayuu eekai maletsein, anashi nnojoire ji'iyein nia suulia. Müleka shiale süpüla aluwataalinjachin pia wayuu, anakaja tütüle pia sünain aluwatawaa. Müleka shiale süpüla amüliajülinjachin pia wayuu, anashi müleka paa'inrüle tia sümaa talatüin paa'in.

Anaawaa sümaa wayuu waneepia

9 Nnojo aiyaain wayuu jüpüla, shiimüinjatü alin jüpüla. Jiyoukta tü mojusükat süpüleerua jaa'inrüinjatüin tü kasa anasükat.
10 Anakaja müleka aijiraale jia jüpüla, süka pawalaawainapain jia. Nnojo yaletüin jukuaippa su'upala wayuu, shia jii'iyata nojut napüshua na juwalayuukana.
11 Anakaja ji'yataale nümüin chi Senyotkai süka süpüshua jaa'in sünain nnojoliin jukulajaain.
12 Müleka ji'rüle müliaa saaliijee tü jünoulakat, anasü jüchecherüle jaa'in su'utpünaa. Jüchunta waneepia nümüin Maleiwa, sümaa talatüin ma'i jaa'in süma'inru'u ja'atapajüin tü naa'inrüinjatkat jümüin.
13 Jüsülaja süpüshi tü juwashirüinkat namüin na juwalayuukana eekai maletsein. Je müleka nantüle wane juwalayuu jünainmüin, anashii müleka kapürale jaa'in naya.
14 Müleka ji'rüle müliaa sütüma wayuu sünainjee tü jünoulakat, anakaja müleka jüchuntüle nümüin Maleiwa süpüla nii'iyatüinjatüin na'anasia sümüin tia wayuukot, je nnojotsü süpüla kasalajanainjatüin sümüin nütüma.
15 Müleka talatüle naa'in wane wayuu ja'aka, talata jaa'in wanaa nümaa. Je müleka mojule naa'in wane wayuu ja'aka, moju jaa'in wanaa nümaa.
16 Nnojo ju'waataain sulu'u jukuaippa sümaa pülayaain jaa'in suulia wayuu, shia jaa'inra akaaliijaa wayuu süpüshua sünain nnojoliin kachekala'atain jia wayuu.
17 Müleka mojulaale wane wayuu jümüin, anakaja müleka jiirakaale nüka. Nnojo mojulaain jia ni'ipajee, shia jaa'inra tü anasükat su'upala wayuu süpüshua.
18 Anakaja müleka kamaneere jia sümüin wayuu süpüshua suulia pa'ürülaawajirawaa.
19 Müleka su'utünüle aa'in wane jüpüshi, nnojo kee'ireein jaa'in pasalawaa. Shia anaka alu'u juu'ulaale chi uwomuyuukai najapulu'u Maleiwa süpüla niainjachin süsalaa atüma nia. Anuu tü nümakat chi Maleiwakai soo'opünaa tia, ashajünüsü paala sümaiwa sünain müin mayaa:
“Süsalainjatü wayuu tatüma tayakai
süka tayain pasalaainjachin atüma wayuu”.
20 Je wane ashajuushikalia, müsü mayaa:
“Müleka aire jamü sümüin wane jü'ünüü,
anakaja jikirüle shia.
Je münyaasüle nia,
anakaja jüsülajüle wüin nüsüin
süpüla japülinjachin nia saaliijee tü mojusü naa'inrakat jüka”.

21 Jalia jia suulia shiyamülaa tü mojusükat. Shia anaka alu'u müleka jüyamürüle tü mojusükat süka tü anasü jaa'inrakat waneepia.

13

Kojutaa atüma na laülaayuushiikana

1 Tekirajeena joo jia sünain tü anasü jaa'inrüinjatkat shi'ipajee naluwataain na sülaülashiikana mma. E'itaaushi naya nütüma Maleiwa. Müleka nnojoliireje e'itaaushin naya nütüma, nnojoliishiije aluwataain. Je nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua jüüjüüinjatüin wayuu süpüshua namüin.

2 Chi eekai niyouktüin aluwataanaa natüma, niyouktüinja'a mmata tü ni'inaajalakat chi Maleiwakai. Süsaleechi nia nütüma saaliijee tia.

3-4 Shiimüin sünain jashichin chi Maleiwakai namüin na wayuu aa'inrakana tü mojusükat. Ni'itaain Maleiwa na sülaülashiikana mma süpüla kasalainjanainjatüin natüma naainjala na mojulaashiikana. Sükajee tia, mmoleena naya neema. Otta chi wayuu aa'inrakai tü anasükat, nnojoleechi mmolüin neema, süka nüchepchiain Maleiwa naya süpüla akaaliijaa wayuu. Nnojoleere jiimoliain naya, anakaja müleka lotüle jukuaippa no'upala süpüla neirakaainjanain jüka.

5 Tamüshii paala jia jüchikua: Anakaja jüüjüüle jia namüin na sülaülashiikana mma, süka nnojolüin süsaleein jia natüma, je süka jütüjaain saa'u sünain shiain tü anasükat nu'upala Maleiwa.

6-7 A'yataashii na sülaülashiikana mma waneepia sünain aluwatawaa. Oo'ulaka okotchajitshii neerü süpüla tü kasa che'ojaakat sulu'u tü mmakat. Anakaja nnojoliire ja'alijiraain suulia awalaajaa tia namüin, süka e'itaaushin naya nütüma Maleiwa süpüla tia. Je anakaja müleka jii'iyatüle nojut namüin, süka nüchepchiain naya Maleiwa süpüla akaaliijaa wayuu je süpüla süsalaa atüma na mojulaashiikana.

Aiwaa apüla wayuu süka sülü'ülüin nükalia Cristo

8 Watüjaa aa'ulu sünain anain müleka pansaale tü wamakat süpüla wawalaajüin süchikua tü wajuyaalakat. Akaajaa jia, pansaa jütüma tü jümakat süpüla aijiraain jia jüpüla jüpüshua waneepia. Na wayuu aijiraakana napüla, nekeraajüin süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés sükajee tia.

9 Müsü tü nuluwataakat anain Moisés: “Ai jüpüla wayuu süpüshua maa aka alin pia püpülajiraa”, müsü. Müleka juu'ulaküle tia, nnojoleerü jaa'inrüin tü kasa achiajaanakat oulia waya nütüma sünain müin mayaa: “Nnojo püma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojoikai pu'wayuusein. Nnojo pu'utüin saa'in wayuu. Nnojo pu'luwajüin sükorolo wayuu. Nnojo kee'ireein paa'in naata kokoroloshi”, müsü.

10 Müleka aire wapüla wane wayuu, nnojoleena waya e'rüliin wayumüin nümüin. Saa'u aijiraain waya wapüla wapüshua, wekeraajüin süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés sükajee tia.

11 Anakaja müleka aire jüpüla wayuu süpüshua, süka kettaaitpain sükalia süpüla eeinjatüin ma'i waa'in sünain süpüshua tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua. Ai jüpüla wayuu süpüshua, süka sülü'ülüin nükalia chi Wasenyotsekai Jesucristo sünain niitaain nüchikua süpüla nujuittirüinjanain waya suulia waainjala. Pejereesia ma'i nükalia suulia paala wekeroloiwa'aya sünain anoujaa nünain Cristo.

12-13 Saa'u sülü'ülüin nükalia Cristo, juu'ulaa suulia aa'inraa kasa mojusü, maa aka tü saa'inrakat wayuu sa'akapünaa piyuushi. Shia anaka alu'u müleka yapale jia süpüla eejirawaa sümaa tü mojusükat

sünainmüin aa'inraa tü anasükat. Nnojo maa'in jaa'in sünain emi'ijaa. Nnojo jiperüin. Nnojo ju'luwajiraain jukuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. Nnojo jüchunjain aa'in saa'u wayuu sünain jü'ülüjaain.

14 Juu'ulaa suulia jüle'eru'uin süchiki kaainjalaa. Shia anaka alu'u müleka jüshatüle nukuaippa chi Senyotkai Jesucristo, süpüla nükaaliijainjanain jia sünain ayamülaa tü mojusükat.

14

Eewaa aa'in sünain tü nünoujakat anain wane wawala

1 Ashajüshi taya jümüin joolu'u nachiki na anoujashiikana eekai nnojoliyülüin nayaawatüin ma'i saa'u sukuaippa tü anoujaakat. Anakaja müleka kamaneere jia namüin sünain nnojoliin jü'ülüjaain namaa sünainjee tü nanoujakat anain, müleka lotüle shia, nnojottaale lotüin.

2 Eesü süpüla nnojolüin mojuin jümüin ekaa eküülü eekai eein ne'e, süka anain tia no'ulu'u Maleiwa jaajüin. Otta nümüin chi juwalakai mayaawatüinkai saa'u sukuaippa tü anoujaakat, mojushiisü süpüla niküin asalaa, süka nnojolüin anain tia no'ulu'u Maleiwa naajüin.

3 Nnojo pülain jaa'in nuulia chi puwala meküinkai asalaa. Je pialeje chi meküinkai asalaa, anakaja nnojoire piyoujain chi puwalakai eekai niküin asalaa, süka kamaneein chi Maleiwakai wamüin waya anoujashiikana wapüshua.

4 Tamüshii paala jia jüpüshua: Nnojotsü anain jiyoujain wane juwala, süka nüchepchiain Maleiwa waya wapüshua. Nia akaaliijaka waya sünain atüjawaa saa'u tü waa'inrakat müleka anale shia, müleka mojule. Müleka waa'inrüle tü kasa mojusükat, kasalajaneerü wamüin nütüma. Otta wountüin waa'inrüin tü anasükat nütüma.

5 Eeshii ja'aka eekai kojutüin atüma nakalia na judíokana, tü na'waajakat o'u Maleiwa. Otta wanee, nnojotsü kojutüin natüma. Tamüshii paala jia jüpüshua: Anakaja müleka jiyaawatüle saa'u tü jünoujakat anain.

6 Chi kojutkai atüma nakalia na judíokana, kojutüshi Maleiwakai nütüma sükajee tia. Maa'aya aka chi meküinkai asalaa, kojutüshi Maleiwakai nütüma sükajee tia sümaa naapüin analu'ut nümüin. Maa'aya aka chi ekakai eekai eein ne'e, kojutüshi Maleiwakai nütüma sükajee tia sümaa naapüin analu'ut nümüin.

7-8 Tü waa'inrakat kataiwa'aya wo'u, nnojotsü süpülajatüin talatüinjatüin ne'e waa'in, süpülajatü kojutüinjachin watüma chi Maleiwakai. Nnojoleena wayain kojutka, nieechi chi Maleiwakai. Nüchooin waya sünainjee tü naa'inrakat chi Wasenyotsekai Jesucristo. Ja'itakaje'e ouktapa waya, ayateena waya nüchooin.

9 Watüjaa aa'uchi Cristo sünain ouktüin saa'u waainjala sümaa süso'iraain naa'in süpüla niainjachin Wasenyotsein. Nia Wasenyotseka joolu'u kataiwa'aya wo'u je ayateechia Wasenyotsein süchikijee ouktüin waya.

10 Süka niain Wasenyotsein wapüshua, nnojotsü anain pülale jaa'in nuulia chi juwalakai, je nnojotsü anain jiyoujale nia. Niainjachi Maleiwa ayoujaka, süka washa'wale'enneenain wapüshua nümülatu'u so'uweena wane ka'i süpüla wasouktüinjanain nümüin saa'u tü waa'inrapü'ükat.

11 Shia tü nünüiki Maleiwa ashajünakat paala sünain pansaain:
“ ‘Shiimüin sünain piain Maleiwain’,
meerü tamüin tü wayuukolüirua süpüshua'aya
sünain süsapainyo'ukain shia tamülatu'u”.

12 Asouktinneena waya nümüin wane'ewa'ire wakua saa'u tü
waa'inrapü'ükat kataiwa'aya wo'u, tü eekai anain, je tü eekai mojuin.
13 Sükajee tüü, juu'ulaa suulia jiyoujain na juwalayuukana. Anakaja
müleka eere jaa'in sünain süpüshua tü jaa'inrakat, suulia jaa'inrajüin
wane kasa nujutuweetkat atüma wane juwala.
14 Saa'u sa'aniraaitpain takuaippa nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo,
tatüjaa aa'ut sünain shiimüin nnojolüin yarüttüin waa'in sütüma wane
kasa wekakat. Otta müleka mojushiire nümüin wane juwala ekaa wane
eküülü, anakaja müleka nnojorule niküin shia.
15 Je müleka mojule naa'in chi juwalakai saaliijee masütaajuin jia sünain
ekaa türa eküütkat, shiimüinja'a maalin nia jüpüla sükajee tia. Müleka
niküle türa eküütkat jüchiirua, kaainjalashi nia saa'in nümüin sükajee
tia, je amalajaweerü tü nünoulakat. Nnojo motüin jaa'in sünain ouktüin
Cristo naa'ujee niaka'iya.
16 Müleka jütüjaale naa'u wane juwala sünain mojeerüin naa'in saaliijee
tü kasa jaa'inrüinjatkat, anakaja nnojorule jaa'inrüin shia. Ja'itairü
nnojolüin mojuin shia saa'in jümüin, mojeerü nünüiki chi juwalakai
jümüin müleka jaa'inrüle tia.
17 ¿Kasa nüchekaka chi Maleiwakai wapüleerua, waya eejeenakana
nümaa sünain aluwatawaa so'uweena wane ka'i? “Anakaja piküle tüü.
Tüü, nnojotsü süpüla piküinjatüin”, ¿münüshii waya nütüma Maleiwa?
Nnojo. Naapüin chi Naa'inkai wamüin süpüla woonooinjanain sümaa
nünüiki waneepia, süpüla anainjatüin wakuaippa nu'upala je süpüla
talatüinjatüin ma'i waa'in nümaa.
18 Otta jiakana, müleka kamaneere jia namüin na juwalayuukana
wanaa sümaa ji'yataain nümüin Cristo, talateechi chi Maleiwakai jümaa
je nnojoleerü mojuin sünüiki wayuu jümüin.
19 Saa'u nüchooinapain waya Maleiwa, anakaja wakaaliijiraale suu-
lia a'ülüjaajirawaa, süpüla katsüinjatüin waa'in wapüshua sünain tü
wanoulakat.
20 Jalia jia jümalaje'erajayaa tü naa'inrakat Maleiwa ja'aka. Watüjaa
aa'ulu sünain nnojolüin yarüttüin waa'in sütüma wane kasa wekakat.
Otta müleka kaainjarale wane wawala watüma sünainjee tü kasa
wekakat, mojusü tü waa'inrakat sükajee tia.
21 Müleka kaainjarale nia sütüma weküin asalaa, nnojotsü weküinjatüin
shia. Müleka kaainjarale nia sütüma wasüin wiino, nnojotsü
wasüinjatüin shia. Müleka kaainjarale nia sütüma wane kasa eekai eein,
nnojotsü waa'inrüinjatüin shia.
22 Müleka anale saa'in jümüin tü jünoujakat anain soo'opünaa eküülü
je soo'opünaa asüülü, anakaja müleka nnojoliire ju'waataain sulu'u tia.
Jaashajaa süchiki nümaa Maleiwa nümüiwa. Je müleka jütüjaale saa'u tü
nünoujakat anain wane juwala soo'opünaa eküülü je soo'opünaa asüülü,
nnojo jaa'inrüin wane kasa mojukat atüma naa'in. Müleka jaa'inrüle tia,
mojeerü nanüiki na juwalayuukana jümüin.
23 Je müleka nnojorule anain saa'in jümüin no'ulu'u Maleiwa
jiküinjatüin wane eküülü, nnojo jiküin shia. Müleka jikülen, kasalaja-
neerü jümüin shia nütüma Maleiwa süka nnojolüin sünainjeejatüin shia
tü jünoulakat. Nnojo motüin jaa'in tüü: Tü waa'inrakat, müleka nnojorule
sünainjeejatüin tü wanoulakat, kaainjalaa tia.

15

1-2 Wayakana ayaawatakana ma'i saa'u sukuaippa tü anoujaakat,
anakaja müleka wakaaliijüle na wawalayuu nnojoiyüliikana ayaawatüin

ma'i saa'u tü anoujaakat. Nnojotsü anain müleka waa'inrüle tü wachekakat ne'e wamüiwa. Shia anaka alu'u müleka wakaaliijale na wawalayuukana sümaa wachecherüinjatüin naa'in süpüla katsüinjatüin tü nanoulakat.

3 Anakaja müle aka waya naa'in Cristo sünain nnojolüin naa'inrüin tü nüchekakat ne'e nümüiwa wanaa sümaa yaajachin nia mmolu'u. Naa'inrüin waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua. Shia tü ashajünakat nüchiki sünain müin mayaa: “Na wayuu e'rüliikana wayumüin nümüin Maleiwa, e'rülii wayumüin tamüinya süka nanüiki”, müsü.

4 Aamasü ma'i wamüin süpüshua tü pütchi ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa süpüla wekirajaajiraain sünain. Müleka we'rüle müliaa, akaaliijünüshii waya sütüma tü pütchikat süpüla süchecherüinjatüin waa'in su'utpünaa tü müliaakat. Je müleka süshapajaale waa'in sünain wa'atapajüin tü naa'inrüinjateetkat chi Maleiwakai wamüin, katsüinsü waa'in sütüma tü pütchikat süma'inru'u wa'atapajüin.

5 Jia oushikajaakana süchiirua nukuaippa Cristo Jesús, tachuntüin nümüin chi Maleiwa achechetkai waa'in, katsüinkai atüma wanoula, süpüla paa'inwajiraainjanain jia nütüma,

6 je süpüla wanaawainjatüin jaa'in nütüma sünain a'waajaa nia, chi Nüshikai chi Wasenyotsekai Jesucristo.

Kamaneeshi chi Maleiwakai namüin na gentilekana

7 Maa aka kamaneein Cristo jümüin, anakaja kamaneejiraale jia süpüla nu'waajünüinjachin chi Maleiwakai sütüma wayuu süpüshua.

8 Nia a'waajünaka natüma na judíokana, süka nüjütüin Jesucristo chi Nüchonkai nanainmüin süpüla natüjaainjachin naa'u sünain nikeraajüin tü nümakat paala namüin na natuushinuu maalajanama'akana sünain pansaain nünüiki namüin sünain nüjütüinjachin Cristo na'akamüin so'uweena wane ka'i.

9 Je a'waajünüshi chi Maleiwakai natüma na gentilekanaya, süka nümüliajüinapain naya. Shia tü ashajünakat achiki paala sümaiwa sünain müin mayaa:

“Taapeerü pümüin analu'ut na'akapünaa na wayuu gentilekana.
Ee'irajeechi taya sünain ta'waajüin pia no'upala”.

10 Eesü wane ashajuushiya, müsü mayaa:

“Jiakana gentilekana,
anakaja jiajiraale namaa na nüpüshikana Maleiwa
sünain ju'waajüin nia”.

11 Je wane ashajuushikalia sünain maa:

“Jiakana gentilekana jüpüshua,
anakaja ju'waajüle chi Maleiwakai süka süpüshua jaa'in”.

12 Je wane ashajuushikat nütüma Isaías, mataasia yaa:

“So'uweena wane ka'i, anteechi wane nuu'uliwo'u Isaí, chi nüshikai David.
Aneekünatüjülia nia nütüma Maleiwa süpüla nuluwataainjanain na gentilekana.
Natüjaajeechi aa'u nia sünain naa'inreerüin kasa anasü namüin”.

13 Je joolu'u, achuntüshi taya tachikua jaa'u jia anoujashiikana chakana Roma, süpüla nükaaliijainjanain jia chi Maleiwakai, achechetkai saa'in wayuu sünain anoujaa, sünain talatüinjatüin jaa'in wanaa sümaa ji'yataain nümüin, je süpüla naapüinjatüin wane anaa jümüin sükajee jünoujain nünain. Je süma'inru'u ja'atapajüin tü kasa anasü

naa'inrüinjatkat jümüin, achechenneerü jaa'in waneepia sünain anoujaa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süka pülashin ma'i nia.

Soo'opünaa tü ni'yataainkat Pablo na'aka na gentilekana

14 Tawalayuwaa chakana Roma, tatüjaa aa'uchii jia sünain wayuuin jia anashii, je sünain jiyaawatüin saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua, je sünain juuntüin jikirajüin na juwalayuukana sünain tü shiimüinkat.
15 Saa'u anamiain chi Maleiwakai tamüin je saa'u nüneeküin taya, nnojoishi mmoluwain taya saa'u toso'irüin jaa'in sünain tü shiimüinkat süka tü tashajüitpakat jümüin.
16 Aneekünüshi taya nütüma Maleiwa süpüla takü jainjatüin nüchiki chi O'tte'erüikai namüin na gentilekana. A'yataashi taya nümüin Cristo Jesús naa'ujee na gentilekana shii'iree talatüinjachin Maleiwa namaa nanoujapa nünain sümaa nakatannüin suulia naainjala nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.
17 Saa'u sa'aniraaitpain takuaippa nümaa Cristo Jesús, a'waataashi taya sulu'u ta'yataain nümüin chi Maleiwakai,
18-19 süka nükaaliijain taya Cristo sünain tü taa'inrakat na'aka na gentilekana sünain aküjaa nüchiki sümüin wayuu süpüshua chajee Jerusalénjee chamüinre'eya Ilíricomüin. O'ttüsü wainma wayuu sünain oonowaa sümaa nünüiki Maleiwa, süka ne'rüin tü kasa anasü taa'inrakat no'upala, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Tountüin taa'inrüin shia, süka pülashin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa sünain nükaaliijain taya.
20 Keejiasü ma'i tamüin aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu eere matüjaajuuin naa'u Cristo. Nnojotsü keejiain tamüin a'yatawaa eere ni'yataaichin wane aküjai.
21 Anuu tü ashajünakat paala nüchiki Cristo, müsü mayaa:

“Aküjüneerü nüchiki sümüin wayuu eekai nnojolüin süküjünüin amüin paala
süpüla sütüjaainjachin naa'u”.

Aküjüshi Pablo süchiki o'unaa Romamüin

22-24 Otta jiakana Romaje'ewaliikana, wainmairü ma'i juya shii'iree te'reein ma'i jia. Isapü'üsü tachiki o'unaa jünainmüin, süka wainmain ta'yataain sünain aküjaa nüchiki Cristo sainküin mmakat süpüshua. Alu'ujasa joolu'u, süka kettaaitpain ta'yataain sulu'u tü mmakat eere taya maa'ulu yaa, yapashi taya süpüla to'unüin jünainmüin. Sünain to'unajachin Españamüin, ji'iyoupünaajeechi taya palit ka'i. Kaaliijeechi taya jütüma süpüla to'unüin chajee jüma'anajee chamüin Españamüin.
25 Otta palajana, o'uneechi taya Jerusalénmüin süpüla takaaliijüinjanain na wawalayuu judío müliakana jamü.
26 Na anoujashii gentilekana chakana sulu'u tü mmakat Macedonia oo'ulaka yaa sulu'u tü mmakat Acaya, asülajüshii naya süpüshi tü nawashirüinkat süpüla nakaaliijainjanain na wawalayuu chakana Jerusalén. Shia to'unajaika apüla Jerusalénmüin alü'üjaa tü nasülajüinkat.
27 Talatüsü naa'in na gentilekana sünain asülajaa. Anasü saa'in tamüin tü naa'inrakat sünain nasülajüin namüin na judíokana tü che'ojaakat namüin maa'ulu yaa, süka saapünüin namüin na gentilekana na'anasia Maleiwa naapakat paala namüin na judíokana.

28 Süchikijee taapüin tü asülajünakat namüin na judíokana, o'uneechi
taya chamüin Españamüin sünain ji'iyoupünaainjachin taya cha'aya
Roma.
29 Achuntüshi taya wainmatua nümüin Cristo jaa'u, shii'iree naapüin
jümüin wainma tü kasa anasü iipünaajeejatkat. Je joolu'u sünain
to'unüinjachin jünainmüin, tatüjaa aa'ulu sünain shikeraajüinjatüin
süpüshua tü tachuntakat apüla.
30 Saa'u jünoujain nünain chi Wasenyotsekai Jesucristo wanaa tamaa,
je saa'u aijiraain waya wapüla süka eein chi Naa'inkai Maleiwa wamaa,
anakaja waneepiale jia sünain achuntaa taa'u nümüin chi Maleiwakai.
31 Jüchunta nümüin taa'u süpüla talatüinjatüin naa'in na anoujashii
chakana Jerusalén sümaa tü taa'inrüinjatkat cha'aya. Je jüchunta nümüin
süpüla taa'inmajünüin nütüma noulia na manoujainsaliikana chakana
sulu'u tü mmakat Judea.
32 Müleka nücheküle tapüleerua chi Maleiwakai, anteechi taya
ja'akamüin sünain ji'iyouinjachin taya. Talateerü ma'i taa'in süka
eeinjachin taya jümaa.
33 Otta tayakai, tachuntüin nümüin Maleiwa aapakai wane anaa
wamüin, süpüla eeinjachin nia jümaa waneepia. Amén, tawalayuwaa.

16

Aluwate'etshii nanüiki süpüla asakaa na nawalayuukana

1 Tü wawalakat Febe anteetkat jünainmüin, yalayalasü shia saa'in
tamüin sünain shi'yataain sulu'u tü outkajaaleekat yaaya Cencrea.
2 Jia nüpüshikana Maleiwa, anakaja kamaneere jia sümüin, süka
jiajiraain sümaa sünain jünoujain nünain chi Senyotkai. Jükaaliija shia
sünain tü ja'ijaakat sümüin, süka sükaaliijapü'üin tayakai oo'ulaka wayuu
wainma.
3 Tasakeein joolu'u na tawalayuu chakana ja'aka.
Tasaküin Priscila nümaa Aquila a'yataaliikana tamaa paalainka yaaya
sünain aküjaa nüchiki Cristo Jesús.
4 Soo'opünaa no'utüneein aa'in, ayatshi'iya nakaaliijain taya. Sükajee
tüü, tayakai namaa na anoujashii gentilekana sulu'u tü outkajaaleekat
süpüshua, waapüin analu'ut namüin.
5 Tasaküin tü anoujasü jutkatsükalüirua chaa nepialu'u.
Je tasaküin Epeneto chi tatünajutkai, chi palajachikai sünain anoujaa
nünain Cristo yaa sulu'u tü mmakat Acaya.
6 Tasaküin joolu'u María, wane wayuu tütüsü sünain a'yatawaa ja'aka.
7 Tasaküin joo Andrónico sümaa Junias na tapüshi judíokana
püreesapü'ükana wanaa tamaa. Ekerotshii palajana tapüleerua sünain
anoujaa nünain Cristo, je kojutshii naya natüma na Aluwataaushikana.
8 Tasaküin joolu'u Amplias chi tatünajutkai aishikai tapüla sulu'u
anoujaa nünain chi Senyotkai.
9 Tasaküin Urbano chi a'yataaikai nümüin Cristo wanaa wamaa, oo'ulaka
Estaquis chi tatünajutkai.
10 Tasaküin Apeles chi anakai ma'i sünain sa'aniraain nukuaippa nümaa
Cristo, süka naa'inrüin waneepia tü aluwataanakat anain.
Tasaküin napüshua na nüpüshikanairua Aristóbulo.
11 Tasaküin Herodión chi judíokai wanaa tamaa.
Je tasaküin Narciso oo'ulaka na anoujashii chakana nipialu'u.

12 Tasaküin Trifena sümaa Trifosa oo'ulaka Pérsida kojutkat ma'i
tatüma. Tütüshii ma'i naya sünain a'yatawaa nümüin chi Senyotkai.
13 Tasaküin Rufo sümaa tü niikat. Yalayalashi ma'i nia sünain ni'yataain
nümüin chi Senyotkai. Je tü niikat, müsü aka shia saa'in wane tei, süka
saa'inmajapü'üin taya.
14 Tasaküin Asíncrito, Flegonte, Hermas, Patrobas, Hermes je
wawalayuu eekai jutkatüin namaa.
15 Tasaküin Filólogo, Julia, je Nereo sümaa tü nüshunuukat, oo'ulaka
Olimpas namaa napüshua na anoujashiikana eekai jutkatüin cha'aya
namaa.
16 Anakaja jüsakiraale jüpüshua süka aijiraain jia jüpüla sünainjee
anoujaa nünain Cristo. Je na anoujashiikana napüshua sulu'u tü
outkajaaleekalüirua yaaya, nasaküin jia jüpüshua.
17 Tawalayuwaa, jalia jia noulia na wayuu ekirajakana sünain kasa
naata, na wayuu oo'ule'etkana jia suulia paa'inwajirawaa je nekirajüin jia
sünain kasa mojusü. Nnojo ju'unüin nanainmüin sünain aapajaa nanüiki.
18 Tü pütchi nalü'üjakat achiki jümüin, nnojoleerü kasain saamüin
süpüla ji'yataainjanain nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo. Ekirajüshii
naya shii'iree washireein ne'e. Je chi wayuu eekai jekechin sünain anoujaa
nünain Cristo, nünoujeerü tü alawaakat aküjünakat nümüin, süka anain
ma'i shia sünain keme'eriain.
19 Talatashaatasü ma'i taa'in, süka ji'nnaajünüin sünain joonooin sümaa
nünüiki Maleiwa. Anakaja kekiire jia süpüla jütüjaainjatüin saa'u tü kasa
jaa'inrakat, müleka anale, müleka mojule, süpüla jiyouktüinjatüin tü kasa
mojusükat sünain jaa'inrüin tü anasükat waneepia.
20 Achuntüshi joolu'u taya jaa'u nümüin chi Wasenyotsekai Jesús süpüla
nii'iyatüin na'anasia jümüin. Je chi Maleiwa aapakai wane anaa jümüin,
ayamüleechi Satanás nütüma süpüla malainjachin nia süpüla ja'atajawaa.
21 Nüsaküin jia Timoteo chi a'yanaajiraakai tamaa nümüin chi Seny-
otkai. Nasaküin jia Lucio, Jasón, oo'ulaka Sosípater, na tapüshi judíokana.
22 Oo'ulaka Tercio, chi ashajüikai tü karalouktakat tanüikimaajatkat
aluwataanakat jümüin, nüsaküin jiakanaya süka nünoujain nünain Cristo
wanaa jümaa.
23 Nüsaküin jia Gayo, chi kamaneekai wamüin wayakana anoujashi-
ikana wapüshua ni'iyoule waya. Nasaküin jia Erasto, chi aa'inmajüikai
sünneetse tü pueulokot, oo'ulaka chi wawalakai Cuarto.
24 Anasü nii'iyatale Cristo na'anasia jümüin. Amén.
25 Anakaja ju'waajüle chi Maleiwakai katsüinkai atüma tü jünoulakat
sünainjee nüchiki Jesucristo, chi O'tte'erüikai, takujakat jümüin. Ja'itairü
nnojolüin ayaawatünüin aa'u tü nüchikikat sütüma wayuu sümaiwa
paala,
26 ee'iyatünüitpa joolu'u wamüin. Akaaliijünüshii waya sünain
ayaawataa saa'u sükajee tü nashajakat na nünüikimaajanakana Maleiwa.
Je aluwataanüshii waya nütüma chi Maleiwakai matüjainkai ouktaa
süpüla aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu sainküin mmakat
süpüshua süpüla nanoujainjanain nünain je süpüla naa'inrüinjatüin tü
nuluwataakat anain.
27 Anakaja joolu'u wa'waajüle wapüshua chi Maleiwakai waneeshikai
sünain Maleiwain, chi kekiikai ma'i sünain süpüshua tü naa'inrakat.
Anakaja kojutule nia watüma süpüla ka'ikat süpüshua sünainjee tü
miyo'ukat ma'i naa'inrakat Jesucristo. Amén, joo'uya waa'inraiwa tia.

Palajatkat Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana CORINTO

1-2 Taya, wane chi Aluwataaushikai nütüma Cristo Jesús, Pablokai anülia, aneekuushi taya nütüma chi Maleiwakai süka nücheküin taya süpüleerua nuluwatawaa. Otta tayakai nümaa chi wawalakai Sóstenes, wasaküin jia anoujashiikana nünain chi Maleiwakai chakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Corinto, jia akataluushikana suulia jaainjala nünainmüin chi Maleiwakai sünainjee tü naa'inrakat Cristo Jesús. Anii joo taya ashajüin jümüin jiakana je sümüin tü anoujasükalüirua sainküin mmakat süpüshua eekai süchuntüin nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo, sümaa niain Nasenyotsein wanaa wamaa saa'u aneekuushin waya wapüshua nütüma chi Maleiwakai süpüla wayainjanain nüpüshin.

3 Achuntüshii waya nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjanain anaa jümüin.

Aapaa analu'ut

4 Taapüin waneepia analu'ut nümüin chi Maleiwakai jaa'u, süka anamiashaatain ma'i nia jümüin sünainjee süpüshua tü naa'inrakat Cristo Jesús.

5-6 Yalayatshii jia nütüma chi Maleiwakai süpüla a'yatawaa nümüin sünain aküjaa nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, sümüin wayuu saa'u jaapaain tü nüchikikat waküjakat paala jümüin. Je akaaliijünüshii jia nütüma Cristo süpüla ji'raajüinjachin chi Maleiwakai.

7 Je naapüin chi Naa'inkai Maleiwa jümüin wane'ewaire jukua tü atüjaakat süpüleerua a'yatawaa nümüin chi Maleiwakai süka süpüshua jaa'in süma'inru'u ja'atapüin nii'iyataainjachin wamüin wapüshua chi Wasenyotsekai Jesucristo.

8 Akaaliijüneena jia nütüma Maleiwa süpüla katsüinjatüin jaa'in waneepia sünain tü jünoulakat süpüla lotüinjatüin jukuaippa nu'upala so'uweena tü ka'i nii'iyataainjachikat o'u chi Wasenyotsekai Jesucristo.

9 Shiimüin sünain jükaaliijüneenain süpüla katsüinjatüin jaa'in, süka pansaain nünüiki chi Maleiwakai sünain naa'inrüin waneepia süpüshua tü nüküjakat achiki wamüin. Nia aneekaka jia süpüla wanaawajiraainjatüin jaa'in nümaa chi Nüchonkai, chi Wasenyotsekai Jesucristo.

Akatajirawaa sulu'u tü outkajaaleekat

10 Saa'u jünoujain jüpüshua nünain chi Senyotkai Jesucristo, jalia jia suulia a'ülüjaajirawaa. Anakaja müleka ayatüle jia sünain paa'inwaa sünain anoujaa süpüla wanaawajiraainjatüin jaa'in.

11 Tawalayuwaa, taapa achikichii jia sütüma süpüshi tü wawalakat Cloé sünain jü'ülüjaajiraain.

12 “Nikirajala taya Pablo”, müsü waneeirua ja'aka.
“Nikirajala taya Apolos”, müsü nünüiki wane'e.
“Nikirajala taya Pedro”, eeshi makai.
“Nia Cristo kekirajalaka taya”, eeshi makai ne'e.
Shiimüin eera sünain jü'ülüjaajiraain je sünain ju'waataain sulu'u nukuaippa chi ekirajakai jia.

13 Jiakana anoujashiikana nünain Cristo, nnojotsü anain müleka
jükatajiraale tü jünoulakat sünain “Chi ekirajakai taya, nia Pablo” sünain
namüin waneeirua ja'aka. Chi akachennakai sünain tü kuruusakat süpüla
o'utinnaa aa'in, nnojoishi tayain. Nia Cristo. Je tü woutiisakat anainjee jia,
nnojotsü shiain tü taa'inrakat. Shia tü naa'inrakat Cristo.
14-16 Naya tawoutisaajaka ne'e ja'akajee Crispo oo'ulaka Gayo je
Estéfanas namaa na nüpüshikana. Nnojotsü sotüin taa'in müleka
tawoutisaajüle noo'omüin. Taapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai
saa'u nnojoliin wainmain na tawoutisaajakana ja'aka, suulia “awouti-
saajünüshii na wayuukana nütüma Pablo süpüla suushikajaain ne'e
nüchiirua”, suulia sümajüin wayuu jümüin.
17 Nnojoishi ajütüin taya nütüma Cristo süpüla awoutisaajaa wayuu,
nuluwataain taya süpüla takü̈jainjachin nüchiki niakai, chi O'tte'erüikai,
sümüin. Shiimüin sünain pülashin chi Maleiwakai süpüla nu'tte'erüin
wayuu sünainjee ouktüin Cristo saa'u tü kuruusakat. Otta tayakai, müleka
takü̈jüle nüchiki chi O'tte'erüikai süka pütchi tekiirujut ne'e, nnojoleena
anoujain na wayuukana nünain Cristo süpüla o'tte'ennaa.

Atüjaa otta nüpülain chi Maleiwakai

18 Tü nüchikikat Cristo sünain ouktüin saa'u tü kuruusakat, malaa
saa'in namüin na wayuu amüloulinjanakana sünainjee manoujain. Otta
wayakana anoujashiikana, watüjaa aa'ulu tü pütchikat sünain shiain tü
o'tte'ennakat anainjee waya nütüma chi Maleiwakai, süka pülashin nia
süpüla nu'tte'erüin waya sünainjee ouktüin Cristo saa'u waainjala.
19 Shia tü nüküjakat achiki chi Maleiwakai sünain süshajünüin paala:
“Tü jülüjakat naa'in chi wayuu eekai kekiin naashin sünain nnojolin
nünoujain tanain,
nnojotsü kasajatüin tamüin.
Amalajaweerü tatüma tü naashajaakat achiki,
süka pütchin nikiirujut ne'e”.
20 Soto jaa'in nakuaippa na wayuu kekiishiikana naashin sünain nay-
ouktüin chi Maleiwakai, oo'ulaka nakuaippa na karalouktamaajanakana
eekana manoujain, oo'ulaka na pütchipü'ükana eekana naashajaain
pütchi nikiirujut müle'e. Müshi chi Maleiwakai nachiki: “Mayaashiije
kekiin naya naashin, maa'insalii naya, süka nekirajüin sünain tü shikira-
jakat anain tü manoujainsatkalüirua sainküin mma”.
21 Nia Maleiwa kekiika, atüjaka nümüiwa. Otta chi wayuu eekai
manoujain, nnojotsü nuuntüin ni'raajüin chi Maleiwakai sükajee nikii
ne'e nümüiwa, süka nnojolüin shiain sukuaippain tia nütüma chi Malei-
wakai süpüla ni'nnaajünüinjachin sütüma wayuu. Alu'ujasa müleka
nünoujale nüchiki chi O'tte'erüikai, mayaasüje malaain saashin wayuu,
o'tte'enneechi.
22 Na wayuu judíokana, wanaa sümaa naapüin tatüma tü nüchikikat
Cristo, nachuntüin tamüin taa'inrüin no'upala wane kasa pülasü
nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, süpüla naapaainjatüin tü
tamakat namüin. Je na “gentilekana”, na nnojoliikana judíoin, shia
nachekaka naapajeein sünüiki wayuu eekai kekiin naashin.
23 Otta waya ekirajüliikana sünain tü shiimüinkat, tü waküjakat achiki,
shia nüchiki Cristo sünain nükachennüin sütüma wayuu sünain tü
kuruusakat süpüla ouktaa. Mayaasüje keke'erain süchiki tü kuruusakat
namüin na judíokana, je mayaasüje malaain tü pütchikat namüin na
gentilekana, ayatshi'iya waya aküjüin süchiki.

24 Akaajasa'a waya eenakuushikana nütüma chi Maleiwakai süpüla anoujaa, ja'itaina judíoin maa'aya aka eekai gentilein, kamalainsü wamüin tü pütchi nüchikikat Cristo chi O'tte'erüikai. Watüjaa aa'ulu sütüma sünain shiimüin sünain atüjain ma'i chi Maleiwakai, je sünain pülashin ma'i nia süpüla nu'tte'erüinjanain waya.
25 Mayaasüje malaain nüchiki Cristo saashin wayuu, alana'aleeshia ma'i chi Maleiwakai sünain atüjain suulia ekirajaakat pütchi shikiirujut ne'e. Je mayaashije nnojolin pülain chi Maleiwakai saashin wayuu, alana'aleeshia ma'i nia sünain pülain suulia wayuu eekai su'waataain sulu'u sukuaippa ne'e sümüiwa.
26 Tawalayuwaa, soto jaa'in jamakuaippaliin paala jeenakünaiwa'aya nütüma chi Maleiwakai süpüla anoujaa. Nnojoliishii wainmain ja'aka eekai atüjain saashin wayuu, eekai kojutüin sütüma wayuu, otta eekai nachooin washinnuu.
27 Na wayuu “¿Kasakai ne'raajaka aa'u?” münakana amüin, naya aneekünaka nütüma chi Maleiwakai süpüla aapülijaa na ayouktakana nia saa'u kekiin naya naashin. Je na wayuu malayaakana aa'in, naya aneekünaka nütüma süpüla aapülijaa na yalayatshiikana naashin.
28-29 Je na wayuu nnojoliikana jamajanain amüinyüü natüma na manoujainsaliikana, na pülakana oulia naa'in süka nnojoliin washinnuuin, je na mojutkana sütüma wayuu, naya aneekünaka nütüma chi Maleiwakai süpüla nii'iyatüinjatüin namüin na manoujainsaliikana sünain saja'lajaajeerüin tü nawashirüinkat so'u wane ka'i süpüla nnojolüinjatüin na'waataain sulu'u.
30-31 Maa aka tü sümakat tü ashajünakat paala: “Anakaja nnojoliire ju'waataain sulu'u jukuaippa. Anasü müleka shiale ju'waataain alu'u tü naa'inrakat chi Maleiwakai jümüin”. Aneekuushi waya süpüla nüpüshinjanain Cristo Jesús, süpüla sütüjaainjachin naa'u wayuu süpüshua sünain niain Maleiwa atüjakai ma'i nümüiwa. Anajiraainapa waya nümaa Maleiwa nütüma Cristo, je akatannüinapa waya suulia waainjala sükajee tü naa'inrakat Cristo, saa'ujee niain aikkalaain süpüla awalaajaa waainjala süpüla taashinjanain waya suulia.

2

1 Tawalayuwaa, tantaiwa'aya jünainmüin süpüla takü̈jain nüchiki chi Maleiwakai jümüin, tü makü̈juukat paala sümüin wayuu, nnojoishi taya a'waataain sulu'u kekiiwaa ju'upala je sulu'u keme'eriaa anüiki jümüin.
2 Shia tale'eru'uka ne'e tekirajüinjatüin nüchiki Jesucristo jümüin sünain nükachennüin sünain kuruusakat süpüla ouktaa.
3 Mmoluwaasü taa'in jeema süka müin aka mamalainjeetkai saa'in jümüin tü takü̈jainjatkat achiki jümüin.
4 Nnojoishii tekirajüin jia maa aka nikirajia wane wayuu eekai nütüjain ma'i. Je nnojoishii teme'ejüin aa'in jia süka pütchi eekai keme'eriain ma'i. Tountüin tee'iyatüin sünain shiimüin tü takü̈jakat achiki jümüin, süka niain akaalinjüin taya chi Naa'inkai Maleiwa Pülashikai.
5 Jütüjaa jumata saa'u sünain jünoujashiin sünainjee nüpülain chi Maleiwakai, nnojotsü sükajeejatüin keme'eriain tanüiki je nnojotsü sükajeejachin kekiin ma'i taya.

Atüjaa nünainjee chi Naa'inkai Maleiwa

6 Na wayuu alaüle'etkana naa'in sünain anoujaa, natüjaweerü aa'u tü tekirajakat anain sünain shiain nünüiki chi Maleiwakai atüjakai ma'i. Nnojotsü shikiirujutüin wayuu ne'e manoujainsat, mayaashiije kekiin naya naajüin. Je nnojotsü nekiirujutüin na sülaülashiikana mma

ne'e maa'ulu yaa. Mayaashiije kekiin naya naajüin, amalajaweerü tü
nekirajakat anain.
7 Tü tekirajakat anain, shiimüin sünain shiain tü nünüikikat chi
Maleiwakai atüjakai ma'i. Je paala, nnojolüiwa'aya sükumajünüin tü
mmakat, nütüjaatüjülia aa'u Maleiwa tü naa'inrüinjatkat wamüin waya
anoujashiikana so'uweena wane ka'i. Otta nnojotsü aküjünüin shia
paala sümüin wayuu eekai manoujain. Ounjunnüsü suulia. Nücheküin
chi Maleiwakai süpüleerua süküjünüinjatüin wamüin joolu'u süpüla
watüjaainjatüin saa'u kojutüin waya nütüma.
8 Na sülaülashiikana mma manoujainsaliikana, nnojotsü nayaawatüin
aa'u tü naa'inreekat chi Maleiwakai wamüin waya anoujashiikana.
Müleka nayaawatüleje saa'u, nnojoishije noponojüin chi Senyotkai Jesu-
cristo sünain niain kojutüin ma'i nütüma chi Maleiwakai, je nnojoishije
nakacherüin sünain tü kuruusakat süpüla ouktaa.
9 Shia tü ashajünakat achiki paala sulu'u tü karaloukta
nüchikimaajatkat chi Maleiwakai:
“Tü kasa anasü yapatüjütkat nütüma chi Maleiwakai napüla na aikana
apüla nia,
nnojotsü aküjünüin achiki paala sümüin wayuu,
je nnojotsü e'nnüin sümaa sütüjaanüin aa'u sütüma wayuu”.
10 Otta joolu'u, ee'iyatünüsü shia wamüin nütüma chi Maleiwakai nükajee
chi Naa'inkai.
Chi Naa'inkai Maleiwa, nütüjaa aa'ulu tü kasa jülüjakat saa'in wayuu
sainküin mmakat süpüshua. Nnojotsü shiain nütüjaain aa'u tia sümüiwa,
nütüjaa aa'ulu süpüshua tü kasa jülüjakat naa'in chi Maleiwakai.
11 Nnojoishi eein wane wayuu e'raajakai tü jülüjakat taa'in tale'eru'u
tamüiwa. Müsia aka tü jülüjakat naa'in chi Maleiwakai, nnojoishi eein
wane wayuu atüjaakai saa'u. Nia ne'e atüjaaka saa'u chi Naa'inkai
nümüiwa.
12 Tü shiimainkat ekirajünakat anain waya, nnojotsü shikiiru'ujeejatüin
wayuu manoujainsat. Nia chi Naa'inkai Maleiwa nümüiwa ekirajaka waya
sünain tü shiimainkat. Aapünüshi nia wamüin nütüma chi Maleiwakai
süpüla wayaawatüinjatüin saa'u nütüma tü kasa anasü aapünakat
wamüin, tü yapatüjütkat paala.
13 Je wanaa sümaa wakü̈jüin sümüin wayuu süchiki tü kasa anasü
aapünakat wamüin, nnojoishii aküjüin waya süka pütchi wekiirujut ne'e,
maa aka tü naashajaakat na manoujainsaliikana. Shia wakü̈jaka achiki
tü pütchi ekirajünakat anain waya nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Je na
wayuu eekana eein namaa chi Naa'inkai Maleiwa, nayaawateerü aa'u tü
wakü̈jakat achiki sünain shiain nünüikin chi Maleiwakai.
14 Akaajasa na eekana nnojolin chi Naa'inkai Maleiwa namaa, nay-
ouktüin tü pütchi wekirajakat anain, süka malaain shia saa'in namüin.
Nnojotsü nayaawatüin aa'u, süka makaaliijuuin naya sünain nütüma chi
Naa'inkai Maleiwa.
15-16 Shia tü ashajünakat achiki paala:
“Nnojotsü wayuu ayaawatakat saa'u tü jülüjakat naa'in chi Maleiwakai
süpüla shikirajüinjachin nia sünain wane kasa”.
Alu'ujasa wayakana anoujashiikana, süka eein chi Naa'inkai Maleiwa
wamaa, wayaawata aa'u tü kasa jülüjakat naa'in Cristo. Je saa'ujee
nükaaliijüin waya chi Naa'inkai Maleiwa, wayaawateerü aa'u tü pütchi
süküjakat wayuu wamüin, müleka shiimüinre oo'ulaka alawaale shia.
Je müleka mojule sünüiki wayuu wamüin sünain shiyoujain wakuaippa
süka malaain tü wakü̈jakat saa'in namüin, nnojoleerü kasajatüin wamüin
sünüiki, süka watüjaain saa'u sünain shiimüin tü wakü̈jakat.

3

Akatajirawaa sulu'u tü outkajaaleekat

1 Tawalayuwaa, wanaa sümaa chajachin taya ja'aka, jo'uusü jaa'in
sünain anoujaa nünain Cristo. Otta müsia joolu'u, ayatsia kee'ireein
jaa'in tü kasa mojusü kee'ireekat naa'in na manoujainsaliikana. Je süka
nnojoliin jüüjüüin jia nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, nnojotsü jiyaawatüin
aa'u tü tekirajakat anain.
2 Tekirajüinjese'e jia sünain tü shiimüinkat eekai mapüleein, süka isain
jüchiki jüshatüin eekai kapüleein. Ja'itakaja maa'ulu yaa, nnojoliiyülia
keraain jia süpüla ekirajünaa sünain kasa eekai kapüleein,
3 süka ayatüin keejiain jümüin tü kasa mojusü nale'eru'ukat na manou-
jainsaliikana. Aa'ayajiraashii jia sümaa juchunjiraain aa'in:
4 “Nikirajala taya Pablo”, müsü waneeirua ja'aka. “Nikirajala taya Apo-
los”, müshii wane'eya sünain ju'waataain sulu'u jukuaippa. Sukuaippa
wayuu manoujainsat tia juu'ulakakat.
5 ¿Jamüshii ju'waataaka'a sulu'u takuaippa? ¿Jamüshii ju'waataaka'a
sulu'u nukuaippa Apolos? A'yataalii ne'e waya nümüin chi Maleiwakai
süpüla akaaliijaa jia sünain ekeroloo sünain anoujaa. Shia waa'inraka ne'e
tü nuluwataakat anain waya chi Senyotkai wane'ewaire wakua sünain
wa'yataain nümüin.
6 Müshii aka waya saa'in wayuu eekai saa'inmajüin wane yüüja, maa
aka eein chi apünajakai otta chi o'yonüikai wüin saa'u tü pünajütkat.
Otta chi miyo'ukai atüma, nia chi Maleiwakai. Aka'aya tayakai, süka
taküjüin paala nüchiki chi O'tte'erüikai jümüin, müshi aka naa'in chi
apünajakai. Otta Apolos, süka nikirajüin jia tachikiru'u, müshi aka naa'in
chi o'yonüikai wüin. Otta chi Maleiwakai, nia chi lotokai atüma tü
jünoulakat.
7 Anakaja müleka kojutüle jütüma chi Maleiwakai wouliale'eya
wayakana, mayaainje tayain e'ikajaain nüchiki Cristo jümüin, je
mayaainje niain ekirajüin Apolos jia. Anashi kojutüle jütüma chi
Maleiwakai, süka niain lotüin atüma tü jünoulakat.
8-9 Je wayakana wapüshua, shiimüin sünain wakaaliijünüin nütüma
chi Maleiwakai sünain wa'yataain nümüin ja'aka. Awalaajüneena waya
wane'ewaire wakua nütüma saa'u tü kasa anasü waa'inrakat nümüin.
Mayaasüje nnojolüin wanaawain tü wa'yataakat anain ja'aka, maa aka
nnojolüin wanaawain tü aa'innakat sulu'u wane yüüja, tü kee'ireekat
waa'in wane'ewaire wakua, shia kojutüinjachin chi Maleiwakai jütüma
sünainjee tü waküjakat jümüin je sünainjee tü waa'inrakat ju'upala.
Müshi aka taya saa'in wayuu eekai ku'yamalin miichi.
10 Maa aka sojoitünüin ipa mmolu'u palajana nütüma süpüla
süikkalaain wane miichi, akaajaa tayakai sünain taküjüin nüchiki Cristo
chi O'tte'erüikai jümüin süpüla jünoujainjanain nünain. Tountüin
taküjüin nüchiki, süka nii'iyatüin chi Maleiwakai na'anasia tamüin. Je
maa aka kojuyain wayuu sünain akumajaa wane miichi, akaajaa jünain
jiakana, eejana wane a'yataalii sünain ekirajaa jia wanaa tamaa. Otta
joolu'u jiakana a'yataaliikana cha'aya Corinto, shiainjatü jikirajaka anain
waneepia tü shiimüinkat.
11 Müleka nnojoire niain Cristo jikirajüin achiki, nnojoleena o'ttaain na
aapajakana jünüiki.
12-13 Müleka jikirajüle sünain tü nnojotkat kasain saamüin sümüin
wayuu, atüjaaneerü aa'u so'u tü nükaliakat Cristo sünain mojuin ma'i tü
ji'yataainkat, süka mojuteerüin so'u ka'ikat tia tü pütchi jikirajakat anain
müinma'a, maa aka sa'ajaain wane miichi eekai sükumajuushin ne'e süka

alama. Otta müleka jikirajüle sünain tü shiimüinkat, atüjaaneerü aa'u so'u ka'ikat tia sünain anain tü ji'yataainkat. Nnojoleerü mojutüin tü pütchi jikirajakat anain.

14 Müinka katsüinre sünoula tü aapajakat jünüiki sütüma tü jikirajakat anain, walaajeena jia nütüma chi Maleiwakai saa'u tü ji'yataainkat.

15 Akaajasa müleka nnojorule kasain saamüin namüin, nnojoleena jia walaain. Ja'itaina o'tte'enneenain jia, meena aka jia wane wayuu eekai shiyu'luushin sulu'ujee wane miichi jotüsü sümaa amüloulin sükorolo.

16-17 Waya anoujashiikana sainküin mmakat süpüshua, aashin müin aka waya saa'in tü miichi a'waajüleekat chi Maleiwakai, süka yaain chi Naa'inkai sulu'u waa'in wane'ewaire wakua. Akatannüshii waya wapüshua nümüin chi Maleiwakai suulia waainjala. Je eere wane wayuu wakatajiraale tü wanoulakat nütüma, süsaleechi nia nütüma chi Maleiwakai saa'u tia.

18 Jiakana jüpüshua, jalia jia suulia jünouja'alüin pütchi alawaa ne'e aküjünakat jümüin natüma na manoujainsaliikana. Kekiishii naya saa'in namüin. Nachekakalaka wanaawain jia namaa sünain kee'ireein jaa'in tü mojusükat. Otta jiakana, maa aka kekiiweere jia, anakaja müleka jücheküle tü kasa anasü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua, mayaashiije sümalajüin jia wayuu.

19 Chi wayuu kekiikai so'ulu'u tü wayuu manoujainsatkalüirua, mala aa'inchi no'ulu'u chi Maleiwakai, maa aka tü ashajünakat achiki paala: “Chi e'rüikai wayumüin sümüin wayuu, mayaashije kekiin naa'in nümüin, süsaleechi nütüma Maleiwakai”.

20 Je müsia wane ashajuushiya: “Chi eekai nu'waataain sulu'u kekiin so'ulu'u wayuu, nütüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain malaain tü nu'waataakat alu'u”.

21 Je sükajee tia, anakaja juu'ulaale suulia ju'waataain nalu'u na ekirajüliikana, süka naa'inrüin chi Maleiwakai wainma kasa anasü jümüin.

22-23 Je nnojotsü naa'inrüin tia naa'ujee na ekirajakana jia. Naa'inrüin naa'ujee Cristo. Waya ekirajüliikana, maa aka tayakai, Apolos, oo'ulaka Pedro, ajütüüshi ne'e waya jünainmüin nütüma chi Maleiwakai süpüla wekirajüinjanain jia nüchiki Cristo chi Nüchonkai Maleiwa. Nia Maleiwa nümüiwa chi talatakai atüma jaa'in süma'inru'u katüin jo'u je süpalapünaa ouktaa, süka jütüjaain saa'u sünain eeinjanain jia waneepia nümaa.

4

Na Aluwataaushikana nütüma Cristo

1 Je süka wajütüüshin jünainmüin nütüma chi Maleiwakai, anakaja müleka jiirakaale wamüin maa aka wane a'yataalii nümüin Cristo sünain ekirajaa jia nüchiki chi Maleiwakai, tü makújuukat paala sümüin wayuu.

2 Che'ojaasü tamüin taa'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain taya chi Maleiwakai, maa aka na ajünalaakana wanaa tamaa.

3-4 Ja'itasüjasa mojuin sünüiki wane wayuuirua ja'aka sünain shiyoujain taya saaliijee tü ta'yataainkat nümüin Maleiwa, ja'itasüja mojuin nanüiki na sülaülashiikana mma tamüin saaliijee, nnojotsü jamajatüin shia tamüin. Nnojotsü shiyaawatüin aa'u wayuu müleka analein je müleka mojule tü ta'yataainkat. Akaajaa tayaka'iya, mayaasüje'e anain saa'in tamüin tü ta'yataainkat nümüin Maleiwa, isasü tachiki tatüjaain saa'u. Nia chi Senyotkai Jesucristo nümüiwa atüjaaka saa'u.

5 Je sükajee tia, anakaja nnojorule mojuin jünüiki sünain jiyoujain ni'yataain wane juwala nümüin Maleiwa süpülapünaa tü nükaliakat

chi Senyotkai nüle'ejüinjatkat o'u. Nii'iyateerü so'u ka'ikat tia tü nale'eru'ukat na wayuukana napüshua, müleka analein je müleka mojule. Nieechi Maleiwa a'waajaka waya anoujashiikana so'u ka'ikat tia saa'u tü wa'yataainkat nümüin.

6 Tawalayuwaa, anuu tashajüin jümüin tüü, süpüla jütüjaainjatüin saa'u takuaippa sünain ta'yataain nümüin Maleiwa, oo'ulaka nukuaippaya Apolos, süpüla sütütülaain jaa'in sünain ji'yataain nümüin chi Maleiwakai. Aashin aluwataanayaain waya sünain kojutajiraain wane'ewaire wakua. Nnojotsü anain müleka kachekala'atalüi waa'in.

7 Nnojotsü jaralüin alanaain sünain anain suulia wane'eya no'ulu'u chi Maleiwakai. Müleka jütüjale süpüleerua wane kasa, shia süka jükaaliijünüin nütüma chi Maleiwakai, süpüla nnojoliinjanain ju'waataain sulu'u jukuaippa, maa aka makaaliijuukai jia nütüma.

8 Jiyouktüin, saa'in tamüin, ekirajünaa je aluwataanaa watüma, süka jülanaain woulia jaashin, müsia laülaayuuin jia jümüiwa jaashin. Kasataalejese shiimüin sünain laülaayuuin jia jümüiwa, jükaaliijeenaje waya.

9 Saa'in tamüin, e'itaanüshii waya Aluwataaushikana nütüma chi Maleiwakai su'upala tü wayuukolüirua süpüshua je tü yolujaakalüirua süpüshua, süpüla shime'erainpalainjanain waya, maa aka nü'ünüükai waya Maleiwa sünain ni'itaain waya süpüla ouktaa.

10 Mayaashiije nüpüshin waya Cristo wanaa jümaa, mojutsalii waya jütüma, süka nnojolüin kasain we'raajüin aa'u je malaain tü waküjakat achiki saa'in jümüin. Otta müshi'iya jiakana, a'waataashii jia sulu'u jukuaippa sünainjee katsüin jaa'in sünain anoujaa, je sünainjee kekiin jia jaashin.

11 Mayaainje wa'yataain waneepia nümüin chi Maleiwakai, mojutsalii waya sütüma wayuu wainma sünain shi'rülüin wayumüin wamüin. Mepiasalii waya. Waraittüshii waya sümaa jamü, münyaasü, otta mojuu ashe'in sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai.

12 A'yataashii waya waneepia süpüla tü weküinjatkat aa'u. Mayaainje mojutüin waya sütüma wayuu, waa'inrüin tü anasükat sümüin. Müleka shi'rüle wayumüin wayuu wamüin, achuntüshii waya wane anaa nümüin chi Maleiwakai saa'u. Müleka jashichuukale wamüin sünainjee waküjain nüchiki Cristo, wachecherüin waa'in süpüla.

13 Je müleka mojule sünüiki wamüin wojuuna, anashii waya sümüin. Mayaainje wa'yataain nümüin chi Maleiwakai, ayatshi'iya waya mojutüin sütüma wayuu, maa aka saa'in wane wasuura ojotünakat ne'e.

14 Tawalayuwaa, tamüsü jümüin tüü saa'u alin jia tapüla maa aka naa'in wane tachooin. Nnojotsü tashajüin jümüin süpüla taapülijüinjanain jia süka. Süpülajatü süchiajaainjanain jia suulia jüüjüüjüin jia namüin na wayuu eekai pülain naa'in woulia waya Aluwataaushikana.

15 Mayaashiije wainmain na aa'inmajüshiikana jia sünain tü jünoulakat nünain Cristo, waneeshia ne'e jüshi, nia chi akaaliijakai jia paala jikeroloiwa'aya sünain anoujaa. Taya jüshika'aya sünain tü jünoulakat, süka tayain aküjain palajana jümüin nüchiki chi O'tte'erüikai.

16 Je sükajee tayain müin aka naa'in wane jüshi, tachuntüin jümüin süka süpüshua taa'in jüshatüinjatüin tü tanoulakat nünain Cristo.

17 Je joolu'u, süpüla takaaliijain jia sünain ashataa takuaippa, taluwataajeechi Timoteo jünainmüin. Aishi ma'i nia tapüla, müshi aka nukuaippa wane tachon tamüin. Saa'u naa'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain chi Senyotkai, nüso'ireerü jaa'in sünain tü takuaippakat sünain anoujaa nünain Cristo Jesús. Je tü tekirajakat anain sulu'u tü outkajaaleekat sainküin mmakat süpüshua, shia tü taa'inrakat waneepia.

18 Tamüshii paala jia soo'opünaa nakuaippa na wayuu pülakana aa'in
woulia waya Aluwataaushikana, na a'waataakana sulu'u nakuaippa.
Müichijachiya male'ejüin taya jünainmüin naashin.
19 Müleka nücheküle tapüleerua chi Senyotkai, o'uneechi taya
maalü jünainmüin süpüla tatüjaainjatüin naa'u nayakana müleka
nükajatüle chi Naa'inkai Maleiwa tü naashajaakat, müleka pütchire ne'e
nale'eru'ujeejatü.
20 Tü na'waataakat alu'u, nnojotsü shiain süchiki nukuaippa chi Malei-
wakai sünain aluwatawaa je sünain pülashin nia süpüla o'tte'eraa wayuu.
21 ¿Jameerü saa'in jümüin takuaippa tantapa jünainmüin? Müleka
noo'ulaale na wayuukana suulia pülaa aa'in, kamaneejeechi taya namüin.
Akaajasa nnojorule noo'ulaain suulia, jashicheechi taya namüin.

5

Nüchiki chi wawala kaainjalakai

1 Taapa achiküi waneeshia ja'aka sünain nu'luwajiraain nukuaippa
sümaa wayuu jierü, tü nu'wayuusekat chi nüshikai. Kasalajanasü tia
saa'innüle sa'aka tü manoujainsatkalüirua, süka mojushaatain ma'i shia.
2 Atak, nnojotsü mojuin saa'in jümüin tü naa'inrakat chia wayuukai,
aashin wayuuin anashii ma'i jia jaashin. Anakaja müleka jujuittirüle chi
wayuukai ja'akajee jia anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya
Corinto.
3 Mayaainje nnojolin taya chain jümaa, jülüjashii jia taa'in. Je mojusü
tamüin tü naa'inrakat chia wayuukai, maa aka eekai taya cha'aya jümaa.
4-5 Tamüshii paala jia sükajee tia: Wanaa sümaa jutkatüin jia
a'waajüshiikana chi Wasenyotsekai Jesucristo, anakaja müleka jaapüle
chi kaainjaraikai najapulu'u Satanás süka nünülia Jesucristo, süpüla
nuu'ulaainjachin suulia naainjala. Ja'itaichi amülouleechin paala nia
nütüma chi Yolujaakai, o'tte'enneechia ne'e nütüma chi Wasenyotsekai
Jesucristo so'uweena tü ka'i niitaajeechikai o'u.
6 A'waataashii jia sulu'u jukuaippa sünain anain sümaa yalataain wane
juwala sümaa kaainjalaa. Nnojotsü anain tia. Müleka nnojoliin jüchiaain
joolu'u chia wayuukai suulia naainjala, ki'reerü jümüin machiaalaa na
juwalayuukana suulia kaainjalaa.
7 Saa'u jükatannüinapain nümüin chi Maleiwakai suulia jaainjala,
anakaja kasalajanale jütüma aainjalaakat süpüshua eekat ja'aka. Soto
jaa'in nakuaippa na judíokana paala sümaiwa. Sünain nemi'ijaain tü
“Pascuakat” anülia, no'utirapü'ü aa'inchi wane anneetchon saa'u naain-
jala na wayuukana. Otta müshia Cristo maa'ulu yaa sünain nu'utinnüin
aa'in saa'u waainjala, müshi aka naa'in chia anneetchonkai.
8 Je sükajee süla'ajaanüitpain woulia waainjala, anakaja müleka
woo'ulaale suulia kaainjalaa, suulia kanainjiraain waya waa'in, je suulia
wa'waataain sulu'u wakuaippa. Shia wa'waataweeka alu'u süpüshua tü
kasa anasü naa'inrakat Cristo wamüin.
9 Je sulu'u tü karaloukta tashajakat paala jümüin süpüleerua tüü,
taluwataain jia sünain jükatalaainjanain noulia na wayuu eekai
na'luwajiraain nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa
wane toolo.
10 Otta na kaainjaralii tashajakana achiki jümüin, nnojoliishii nayain
na manoujainsaliikana. Müleka nayaleje jükatalaainjanain oulia na
manoujainsalii kaainjaraliikana, acheküin jükatalaain sa'akajee wayuu
süpüshua. Süka jamüin, wainma na manoujainsaliikana eekai

na'luwajiraain nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, eekai washireein ma'i naa'in, eekai kemeeraliin sükorolo wayuu, je eekai kamaleiwaseyaain.
11 Na jükatalaainjanakana oulia, naya na juwalayuukana eekai na'luwajiraain nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, eekai washireein ma'i naa'in, eekai kamaleiwaseyaain, eekai mojuin nanüiki sujuuna wayuu, eekai neperüliin, je eekai kemeeraliin sükorolo wayuu. Anashii jükatalaale noulia ja'itaina jia neenakirüin sünain wane ekawaa namaa.
12-13 Waya anoujashiikana, nnojoliishii e'itaanüin süpüla we'rajüinjatüin saa'u naainjala na manoujainsaliikana. Nieechi Maleiwakai kasalajanaka atüma namüin. Shia e'itaanaka apüla waya kasalajanainjatüin watüma naainjala na wawalayuukana, maa aka tü sümakat tü ashajünakat paala: “Jujuittira jümaala chi kaainjaraikai ja'akajee”.

6

Akumajaa sukuaippa tü o'ttaakat

1 Jiakana anoujashiikana, müleka ni'rüle wayumüin wane juwala jümüin, ¿aluwataajeena jia wane pütchipü'ü sümaa jünüiki sümaa jümaünajiraain no'upala na manoujainsaliikana? ¿Jamüshii nnojoliika'a jukumajüin sukuaippa tia no'upala na anoujashiikana ne'e namüiwa?
2 Soto jaa'in sünain wayeenain anoujashiikana kasalajanain atüma saainjala wayuu manoujainsat süpüshua so'uweena wane ka'i. ¿Jamataaka'a joo jia süpüla isain jüchiki akumajaa sukuaippa kasa eekai sülatüin jümüin?
3 Nnojo motüin jaa'in sünain wayeenain aapünüin amüin shikii tü yolujaakalüirua so'uweena ka'ikat tia. ¿Shiaka ma'i iseematüin jüchiki akumajaa sukuaippa kasa o'ttaakat jümüin?
4 Akaajasa joolu'u, müleka ni'rüle wayumüin wane juwala jümüin, ¿jamakuaippatsa'a juluwataaka'a wane pütche'ejachi manoujainsai nünainmüin chi juwalakai?
5 Tüü, süpülajatü aapülijia jia. ¿Shiataapa süka nnojolin eein ja'aka eekai nütüjain süpüleerua akumajaa sukuaippa tü o'ttaakat jümüin?
6 Mojusü ma'i taa'in süka jümaünajüin namüin na juwalayuukana no'upala na manoujainsaliikana.
7-8 ¿Jamüshii jia machecherüinka'a jaa'in soo'opünaa ni'rala wayumüin chi juwalakai jümüin saa'u nimeejüin jükorolo? Tü maünaakat ja'aka jia anoujashiikana, suchiiruajatü akanajaa neerü nanainjee na juwalayuukana. Nnojotsü anain tia no'ulu'u chi Maleiwakai, süka nnojoliin aijiraainjanain jia maa aka tü nuluwataakat anain jia.
9 Aashin jütüjaain saa'u tü wayuu kaainjaratkalüirua, müiria nnojolüin ekerolüin nüma'anamüin chi Maleiwakai eere nuluwataain. Nnojoleerü ekerolüin na wayuu eekai nu'luwajiraain nukuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, je na wayuu kamaleiwaseyaashiikana, je na wayuu eekai nama'üjaain sümaa wayuu nnojotkat nu'wayuusein otta nnojoikai su'wayuusein, je na tooloyuu ama'üjiraakana sümaa tooloyuu.
10 Jalia jia majayaa aka sukuaippa tü wayuu kaainjaratkalüirua sünain ka'ruwaraliin jia, sünain kee'ireein jaa'in washirüü, sünain jiperüliin, sünain mojuin jünüiki sujuuna wayuu, je sünain jimeejüin sükorolo wayuu. Müleka jaa'inrüle tia, shiimüin sünain nnojoleenain jikerolüin nüma'anamüin chi Maleiwakai eere nuluwataain.
11 Shia tü naa'inrapü'ükat waneeirua ja'aka paalainka. Otta müshi'iya joolu'u jia, ala'ajaanüitpa jaainjala juulia, je akatannüinapa jia suulia

nümüin chi Maleiwakai. Je anajiraainapa jia nümaa chi Maleiwakai nütüma chi Naa'inkai sünainjee tü naa'inrakat chi Senyotkai Jesucristo.

A'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo

12 Otta naashin wane wayuukana cha'aya ja'aka, taashishii naya süpüla naa'inrüin kasa eekai eein ne'e. Otta saa'in tamüin, müleka nnojorule kasain saapüin jümüin tü jaa'inrakat, anakaja müleka juu'ulaale suulia. Je jalia jia süchepchiajayaa tü kasa jaa'inreekat ma'i.

13 Saashin tia wayuukolüirua, nnojotsü mojuin nümüin chi Maleiwakai a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, maa aka ne'e saa'in tü eküülü wekakat sünain nnojolüin mojuin nümüin, süka ni'itaalain wapüla süpüla weküinjatüin shia süpüshua. Otta tü tamakat joolu'u jümüin, nnojoliishii akumajuushin waya süpüla a'luwajirawaa wakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. Shia e'itaanaka apüla waya kojutüinjachin chi Senyotkai watüma süka wakuaippa, süka niain laülaashin waa'u. Nnojo motüin jaa'in sünain saja'tteerüin mapeena tü we'irukukat je tü eküütkat süpüshua nütüma chi Maleiwakai.

14 Je so'uweena wane ka'i, oso'iraajeerü waa'in nütüma chi Maleiwakai Pülashikai ma'i, maa aka naa'in chi Senyotkai paala nüso'iraain aa'in nütüma süchikijee ouktaa.

15 Soto jaa'in sünain nüpüshinapain jia Cristo, je nücheküin süpüleerua kojutüinjachin nia jütüma süka jukuaippa. ¿Jamakuaippalüinjatü süpüla jüsütaain joolu'u nuulia Cristo süpüla jaapüinjatüin jukuaippa sümüin wane wayuu maa'insat? Shiimüin sünain mojuteechin nia jütüma müleka jaa'inrüle tia.

16 Chi eekai nüma'üjaain sümaa wane maa'insat, waneesia ne'iruku, maa aka sümakat tü ashajuushikat: “Wane wayuu sümaa nu'wayuuse, a'aniraasü nakuaippa”.

17 Alu'ujasa jiakana, müleka jaapüle jukuaippa nümüin chi Senyotkai süpüla nümaainjanain jia, wanaawajiraweerü jaa'in nümaa.

18 Jalia jia suulia ju'luwajiraain jukuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. Maa aka eein aainjalaa eekai nnojolüin kachajaalain ji'iruku sütüma, akaajasa müleka ju'luwajiraale jukuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, shiimüin sünain kachajaaleerüin ji'iruku sütüma.

19-20 Nnojotsü anain müleka jaa'inrüle tü jüchekakat ne'e jümüiwa, alu'ujasa shiale jaa'inrüin tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua, süka eein chi Naa'inkai sulu'u jaa'in wane'ewa'ire jukua, chi aapünakai nütüma chi Maleiwakai jümüin. Nuwalaajüin Cristo tü jaainjalakat süka tü nüshakat ouktapa nia, süpüla nüpüshinjanain jia, je süpüla kojutüinjachin chi Maleiwakai jütüma süka ji'iruku.

7

Soo'opünaa ka'wayuusee

1 Saa'u tü jüshajakat achiki tamüin soo'opünaa müleka anale tü ma'wayuuseekat, tamüsü paala jümüin: anasüyaaje'e tü ma'wayuuseekat.

2 Shiasa süka joulüin ma'i a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, chi eekai nücheküin ka'wayuusein, anashi müleka ka'wayuusere. Je wane jierü, müleka sücheküle keechinyüü, anasü müleka keechinre.

3-4 Chi a'wayuuseekai, anakaja müleka nnojoire niyouktüin ainkawaa
sümaa tü nu'wayuusekat, ja'itakaje tü jietkat nümaa chi su'wayuusekai.
Nnojotsü laülaain tü jietkat saa'u sukuaippa sümüiwa, nia chi
su'wayuusekai laülaaka saa'u. Maa'aya aka chi a'wayuuseekai, nnojoishi
laülaain saa'u nukuaippa nümüiwa, shia laülaaka tü jietkat saa'u.
Wanaawashii naya sünain laülaajirawaa saa'u nakuaippa.
5 Müleka paa'inwajiraale jia sünain nnojoliin jainkaain sümaa
ju'wayuuse süpüla aashajawaa kama'alu'u nümaa Maleiwa, anasü tia.
Nnojo jülatirüin wainma ka'i suulia ju'wayuuse suulia nüma'ülapalajüin
jia Satanás saa'ujee tia. Tashajüin tüü jümüin süka jo'uweein jaa'in.
6 Müleka ka'wayuusere jia, anasü tia, suulia kaainjalain jia nütüma
Satanás. Nnojoliishii ta'aliijain jia suulia ka'wayuusee suulia “nüsirü taya”
jümajüin tamüin.
7 Kasataalejese müin aka taa'in na anoujashiikana napüshua sünain
nnojolüin kee'ireein naa'in ka'wayuusee. Otta tatüjaa aa'ulu sünain
nnojoliin wanaawain wayakana anoujashiikana. Eeshii eekai e'itaanüin
nütüma chi Maleiwakai süpüla müinjanain aka takuaippa. Oo'ulaka
wane, nnojo.
8 Otta jiakana tooloyuu je jieyuu ouktakana a'wayuuset, oo'ulaka jia
ma'wayuusesaliikana, anasüyaaje'e müleka ayatüle jia jümüiwa'ain maa
aka tayakai.
9 Otta müleka kee'ireere jaa'in ka'wayuusee, anashii müleka
ka'wayuusere jia suulia müliajüin jaa'in sütüma.
10 Je tü tashajüinjatkat joolu'u, nnojotsü tanüiküin ne'e, shia tü nu-
luwataakat anain chi Senyotkai jümüinjatü jiakana ka'wayuuseshiikana.
Jiakana jieyuukana, nnojo jükatalaain nuulia ju'wayuuse.
11 Otta müleka jükatalaale nuulia sümaa nnojolüin jiitaweein jüchikua
nümaa, ayatüinjana jia sünain ma'wayuusee. Acheküshi jiite'erüin nia
nüchikua. Otta jiakana tooloyuukana, nnojo juu'ulaain suulia ju'wayuuse.
12 Je tü tashajüinjatkat joolu'u, jümüinjatü jiakana ka'wayuuseshiikana
wayuu manoujainsat. Tüü, tanüiki ne'e, nnojotsü paala nikirajüin anain
chi Senyotkai. Saa'in tamüin, müleka nnojorule sünoujain nu'wayuuse
wane wayuu wanaa nümaa, je müleka ayateere shia nümaa, anakaja
müleka nnojorule nuu'ulaain shia.
13 Je müleka nnojoire nünoujain su'wayuuse wane wayuu wanaa
sümaa, je müleka ayateere nia sümaa, anakaja müleka nnojoire
suu'ulaain nia.
14 Wane wayuu manoujainsai, ka'wayuusere wane anoujasü, anashi nia
sünainjee na'akain na nüchooinkana chi Maleiwakai. Mataaja'a wane
wayuu manoujainsat, ka'wayuusere wane anoujashi, anasü shia sünainjee
na'akain na nüchooinkana chi Maleiwakai. Je anashii na nachooinkana na
wayuukana sünainjee na'akain na nüchooinkana chi Maleiwakai. Müleka
nakatannüle noulia na anoujashiikana, ¿jaraleerü akaaliijaka naya sünain
tü nanoulakat?
15-16 Tawalaa, ¿pütüjaaka naa'u pükanajeechin pu'wayuusekai nümüin
Maleiwa müleka ayatüle nia pümaa? Müleka nu'uneere, nnojo pa'aliijain
nia. Nnojotsü kepin püma'ana. Nnojotpaja nücheküin chi Maleiwakai
süpüleerua pütkaain nümaa shii'iree makatüinjachin pümaa. Mataaja'a
wane anoujashi, nnojotsü nütüjaain aa'u müleka nükanajeerüin tü
nu'wayuusekat nümüin Maleiwa müleka ayatüle shia nümaa. Akaa-
jasa su'uneere, nnojotsü kasain naa'inrüinjatüin süpüla makatüinjatüin
nümaa.

17 Anakaja müleka ayatüle jia maa akaapü'ü wanaa sümaa jeenakünüin paala nütüma chi Maleiwakai süpüla jünoujain nünain Cristo, süka shia'inya naapajalain chi Maleiwakai jümüin. Anakaja müleka nnojoliire jii'iratüin joolu'u jukuaippa. Shiaale tü taluwataakat anain tü anoujasükalüirua sulu'u tü outkajaaleekat süpüshua.

18 Müleka jiale "na o'yotoonakana ata" jümaiwa, anakaja müleka nnojoliire jii'iratüin joolu'u jukuaippa shii'iree "na mo'yotooju atachii" jümüneein. Je müleka jiale "na mo'yotooju atachii" münakat, anakaja müleka nnojoliire jii'iratüin joolu'u jukuaippa shii'iree "na o'yotoona atachii" jümüneein.

19 Mayaashiije jiain na o'yotoonakana ata, mayaashiije jiain na mo'yotooju atachiikana, nnojotsü jamajatüin tia nümüin chi Maleiwakai. Shia anaka alu'u jaa'inrüle waneepia tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai.

20 Acheküsü ayatüinjatüin tü jukuaippakat paala wanaa sümaa jeenakünüin paala nütüma chi Maleiwakai.

21 Müleka piuunale jia wanaa sümaa jeenakünüin, nnojo mojuin jaa'in sütüma tia. Otta müleka saapünüle taashii jümüin nütüma chi kachepchiakai jia, o'uneenaja nüma'anajee.

22 Chi eekai piuunain wanaa sümaa neenakünüin nütüma chi Senyotkai, mayaashije ayatüin piuunain nia, müichipa aka taashikai naa'in süpüla ni'yataain nümüin Cristo. Je chi eekai nnojolin piuunain wanaa sümaa neenakünüin, eeichipa joolu'u wane a'yataai nümüin Cristo.

23 Taashiinapa jia suulia jaainjala sünainjee suwalaajünüin jaainjala nütüma Cristo. Je nnojoliinjana aluwataanüin jia joolu'u sütüma wayuu, niainjachi aluwataaka jia chi Maleiwakai nümüiwa.

24 Tawalayuwaa, müshi taya jümüin tachikua: Süma'inru'u ji'yataain nümüin Cristo, anakaja müleka nnojoliire jii'iratüin tü akuaippaa jüma'anatüjütkat wanaa sümaa jeenakünüin paala nütüma chi Maleiwakai.

25 Je saa'u tü jüshajakat achiki tamüin soo'opünaa jamüinjatüin jiakana ma'wayuusesaliikana, tamüsü paala jümüin: Sükajee nümüliajüin taya chi Senyotkai, nuluwataaka taya jünainmüin. Anashii müleka jaapüle tü takü̈jeetkat joolu'u jümüin. Tamüshii ne'e jia: Nnojotsüyaaje nümajalain tamüin chi Senyotkai.

26 Saa'in tamüin, anakaja müleka ayatüle jia jümüiwa, süka wainmain tü müliaa we'rakat waya anoujashiikana maa'ulu yaa sainküin mmakat.

27 Chi wayuu eekai ka'wayuusein, anashi müleka nnojoire nuu'ulaain tü nu'wayuusekat. Je chi eekai ma'wayuusein, anashi müleka nnojoire nüchajaain süchiki ka'wayuusee.

28 Otta müleka ka'wayuusere nia, nnojotsü kaainjalaain tia. Maa'aya aka wane jierü eekai ma'wayuusein, müleka ka'wayuusere shia, nnojotsü kaainjalain. Tamüshii jia süka koo'omüinjüin jümüin tü müliaakat müleka jüchajaale ka'wayuusee.

29 Tawalayuwaa, jülüja jaa'in tü takü̈jüinjatkat joolu'u jümüin. Jia ka'wayuuseshiikana, süma'inru'u jaa'inmajüin na ju'wayuusekana, anakaja müleka ji'yataale nümüin chi Maleiwakai süka süpüshua jaa'in, süka saja'tteerüin maalü tü wakalia wa'yataainjatkat o'u nümüin chi Senyotkai.

30 Je jiakana alapajüshiikana, anakaja müleka nnojoliire kakaliain jia sünain alapajaa. Jia emi'ijashiikana, anakaja müleka nnojoliire kakaliain jia sünain emi'ijaa. Jia ayalajüliikana, anakaja müleka nnojorule jaa'inanin ma'i waneepia tü jükorolokot.

31 Jia washinnuu oikkaaliikana korolo, nnojo jaa'inanin ma'i waneepia
tü washirü'ireekat. Shiimüin sünain saja'lajaajeerüin tü mmakat je tü
washirüükat süpüshua so'uweena wane ka'i.
32 Tashajüin jümüin tüü, süka tacheküin süpüleerua nnojoliinjanain
jüshapataain aa'in saaliijee kasa wainma. Wane wayuu anoujashi eekai
ma'wayuusein, jülüjüsü waneepia naa'in tü nüchekakat chi Senyotkai
nüpüleerua, je naa'inreein ma'i tü nuluwataakat anain nia.
33 Akaajasa wane eekai ka'wayuusein, shia jülüjaka ne'e naa'in wa-
neepia tü ni'yataainkat otta müsia tü talatüinjatkat atüma saa'in tü
nu'wayuusekat.
34 Kapüleejeerü nümüin aa'inraa tü nüchekakat chi Senyotkai
nüpüleerua, süka jülüjain naa'in waneepia tü naatajatkat suulia. Maa'aya
aka wane anoujasü ka'wayuusesü, jülüjasü ne'e saa'in waneepia tü
shi'yataainkat anain je tü talatüinjatkat atüma naa'in chi su'wayuusekai.
Akaajasa wane anoujasü eekai ma'wayuusein, je wane eekai ouktüin
su'wayuuse, jülüjasü naa'in waneepia tü nüchekakat chi Senyotkai
napüleerua, je naa'inreein süka süpüshua naa'in tü nuluwataakat anain
naya.
35 Tü tamakat jümüin, nnojotsü süpülajatüin ata'ülia jukuaippa,
süpülajatü takaaliijüinjanain jia sünain jaa'inrüinjatüin süka süpüshua
jaa'in tü anasükat nüchekakat chi Senyotkai jüpüleerua.
36 Wane wayuu, müliale shii'iree wane majayüt eekai kettaairüin
sükalia süpüla ka'wayuusee, müleka ka'wayuusere ma'i naa'in, anakaja
nu'wayuusere shia. Nnojoishi kaainjalain süka tia.
37 Akaajasa müleka nuuntule achecheraa naa'in sümaa ma'wayuusee,
nnojotsü mojuin müleka ma'wayuusere nia.
38 Müleka nu'wayuusere tü nümüraajüinkat, nnojotsü mojuin tü
naa'inrakat. Otta müleka ayatüle nia sünain ma'wayuusee, saa'in tamüin,
alana'aleesia sünain anain tü naa'inrakat.
39 Wane jierü, kataiwa'aya no'u chi su'wayuusekai, nnojotsü anain
süpüla ka'wayuusein wane naata nuulia. Müleka ouktüle nia, nnojotsü
mojuin ka'wayuusere shia süchikua. Chi su'wayuuseinjachikai, niainjachi
wane wayuu anoujashi.
40 Otta saa'in tamüin, alana'aleejeeria sünain talatüin müleka ayatüle
shia sünain ma'wayuusein. Tamüsü tüü süka eein chi Naa'inkai Maleiwa
tamaa.

8

Tü aapünakat sümüin tü maleiwayaasükalüirua

1 Saa'u tü jüshajakat achiki tamüin soo'opünaa tü ekawaakat
shi'iruku mürüt aapünakat sütüma tü manoujainsatkalüirua sümüin tü
sümaleiwaseyaasükalüirua, anuu tü tamüinjatkat jümüin: Püla aa'inchii
waneeirua anoujashiikana ja'aka noulia na nawalayuukana. Saa'in
namüin, natüjaa aa'ulu tü anasükat süpüla naa'inrüin, süka natüjaain
saa'u sünain nnojolin Maleiwain chi aapünakai amüin tü shi'irukukat
mürüt. Akaajasa müleka shiimüinreje sünain aijiraain jia jüpüla,
akaaliijiraajeena jüpüshua sünain tü jünoulakat.
2 Chi eekai nu'waataain sulu'u kekiin ma'i nia naashin, nnojoyülia
yalayalain sünain anoujaa.
3 Otta chi eekai shiimüin sünain alin apüla chi Maleiwakai,
e'nnaajünüshi nia nütüma süka nüpüshin nia.

4 Shiimüin tü jümakat: Nnojoishi Maleiwain chi aapünakai amüin tü
shi'irukukat mürüt. Watüjaa aa'uchi chi Wamaleiwasekai sünain niain
waneeshin Maleiwain.
5 Mayaasüje wainmain tü maleiwayaasükalüirua chakat iipünaa
oo'ulaka tü yaasükat mmolu'u, je mayaasüje kojutüin shia sütüma wayuu
manoujainsat,
6 watüjaa aa'uchi chi Wamaleiwasekai sünain niain waneeshin Malei-
wain. Nia Washika'aya, chi kama'anaje'ewaikai kasa süpüshua, chi
kojutkai watüma nümüiwa. Otta müshia Jesucristo, watüjaa aa'uchi
sünain niain waneeshin Wasenyotsein. Nia chi aapakai kataa o'u sümüin
wayuu, chi kakumajalakai kasa süpüshua.
7 Otta ja'aka jia anoujashiikana cha'aya Corinto, eeshii eekai nno-
joyüliain katsüin naa'in sünain anoujaa. Isayülia nachiki nayaawatüin
saa'u sünain nnojolüinjatüin kasajatüin wane maleiwayaasükat nümüin
wane anoujashi. Je müleka nikeere tü aapajuushikat sümüin tia malei-
wayaasükalüirua, yarütteerü naa'in sütüma saa'u pülain shia naashin,
süka sotoyülü'inya naa'in tü maleiwayaasü nünoujapü'ükalüirua anain
paala.
8 Otta jünüiki tamüin: “Nnojotsü shiain tü wekakat wountaka atüma
wanaawajiraain waa'in nümaa chi Maleiwakai. Müleka weküle wane
eküülü, nnojoliijeena alana'aleeinya waya sünain kojutüin nütüma chi
Maleiwakai sünainjee tü ekawaakat. Je müleka nnojorule weküin shia,
nnojoleena mojutüin waya nütüma saaliijee meküin”.
9 Shiimüin tü jümakat. Laülaa jia jümüiwa süpüla ekaa tü aapa-
juushikat sümüin tü maleiwayaasükalüirua. Achekü shi niain soteein
jaa'in chi matsüinkai aa'in sünain anoujaa, suulia sümalaja'alaain tü
nünoulakat sütüma tü jaa'inrakat nu'upala.
10 Jütüjaa aa'ut sünain nnojolin Maleiwain chi aapünakai amüin
tü shi'irukukat mürüt. Akaajasa chi juwala matsüinkai aa'in sünain
anoujaa, müleka ni'rüle jia sünain jiküin sulu'u tü a'waajüleekat tü
maleiwayaasükat, eesü süpüla nüshatüin tü ekaakat wanaa jümaa. Isasü
eera nüchiki niyaawatüin saa'u müleka anale tü naa'inrakat, shiataapa
müleka mojule.
11-12 Mayaasüje nnojoleerüin amalajaain tü jünoulakat sütüma tü
jaa'inrakat, eeshi süpüla sümalajaajeerüin nünoula chi juwalakai
matsüinkai aa'in süpüla nuu'ulaain nuulia Cristo chi ouktakai naa'ujee.
Kaainjalashii jia nuulia chi juwalakai saaliijee tia, otta nuulia Cristo.
13 ¿Kasa anaka süpüla waa'inrüin? Müleka sümalajaajeere nünoula
wane wawala saa'ujee wane kasa waa'inrakat nu'upala, anakaja müleka
nnojorule waa'inrüin shia piantua.

9

Nukuaippa wane Aluwataaushi

1 Eeshii waneeirua eekai ayoujain tü ta'yataainkat nümüin Cristo.
Anii taya asouktüin joolu'u shi'ipajee tü namakat tachiki: Mayaainje
nnojolin eejachin taya nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo maa aka na
polookana piammüin Aluwataaushikana, shiimüinpaja sünain te'rüin nia.
Je sünainjee takaaliijain jia sünain ekeroloo sünain anoujaa nünain chi
Senyotkai, jütüjaa aa'ut sünain shiimüin tayain wane Aluwataaushikai. Je
laülaashi taya tamüiwa sünain tü ta'yataainjatkat nümüin chi Maleiwakai.
2 Jiakana, jütüjaa aa'uchi taya sünain tayain wane Aluwataaushikai,
mayaashije nnojolin tayain wane Aluwataaushikai saajüin tia
wayuukolüirua ja'akakat. Ne'rapa tü jünoulakat sümaa natüjaain saa'u

sünain tayain chi ekirajakai jia, nayaawateechi aa'u taya so'uweena wane
ka'i sünain tayain Aluwataaushin nütüma Cristo.
3 Anuu tü takükjakat ne'ipajee na mojukana anüiki tachiki:
4 ¿Nnojoliishiijasa anain waya süpüla walawaa jütüma süpüla
wekinnüin je wasinnüin saa'ujee wa'yataain ja'aka nümüin chi Senyotkai?
5 Je sünain wakükjain nüchiki Cristo sainküin mmakat süpüshua,
¿nnojoliishiijasa anain waya süpüla saapünüin wamüin süsapia tü
wa'wayuusekat süpüla o'unaa wamaa, maa aka nümüin Pedro je napüshi
na Aluwataaushikana oo'ulaka nimüliayuu chi Senyotkai?
6 Tayakai nümaa Bernabé, wanaa sümaa wakükjain nüchiki Cristo
sümüin wayuu, ¿jamüshiisa wa'yataaka'a wane a'yatawaa yalapünaa
süpüla tü wekünjatkat aa'u?
7 ¿Mawalaajuusaijasa wane surulaat? Awalaajünüshi. Je wane
apünajüi, ¿a'alijinnüsü süchon tü nüpünajüinkat nuulia? Aapünüsü
süpüla nikünjatüin. Oo'ulaka wane arüleejüi, ¿a'alijinnüsü süchira
nürüleejüin nuulia? Aapünüsü süpüla nüsüinjatüin.
8 Shiimüin sünain walaain chi wayuu eekai ni'yataain. We'rüin tüü
sainküin mmakat maa'ulu yaa, otta sulu'u tü nüshajakat Moisés.
9 Müsü tü ashajünakat nütüma: “Wanaa sümaa shi'yataain tü
jüsachiratkat sünain asaichijaa tü jüpünajüinkat, anasü müleka
nnojorule keimataalajain jütüma, süpüla shikünjatüin süpüshi tü
süsaichijüinkat”. Je pütchikat tüü, nnojotsüyaaje süpülain ekirajaa waya
sünain aa'inmajaa wamü'ünüin,
10 alu'ujasa sünain awalaajaa chi eekai a'yataain wamüin. Chi
apünajakai, talatajatü naa'in süka nikünjatüin süchon tü nüpünajüinkat.
11-12 Akaajaa waya ekirajakana jia sünain nüchiki Cristo, ¿nnojoliishi-
ijasa anain waya süpüla walawaa jütüma saa'u wa'yataain, maa aka
napüshi na a'yataashiikana nümüin chi Maleiwakai ja'aka? Shiimüin
sünain anain waya süpüla walawaa jütüma, süka wayain wane na
Aluwataaushikana nütüma Cristo.
Akaajasa müleka shiyouktüle wayuu nüchiki chi O'tte'erüikai saaliijee
wachuntüin walawaa, nnojoleena waya achuntüin awalaajünaa jümüin,
mayaashiije müliain waya sünain che'ojaain kasa wamüin.
13 Soto jaa'in sünain nawalaajünüin na judío a'yataashiikana sulu'u tü
a'waajüleekat chi Maleiwakai. Wanaa sümaa no'utüin saa'in tü mürüt
aapünüinjatkat nümüin chi Maleiwakai, aapünüsü namüin süpüshi tü
asalaakat süpüla nekünjatüin shia.
14 Akaajaa wayakana akükjüliikana nüchiki chi O'tte'erüikai,
nuluwataain chi Maleiwakai sünain wawalaajünüinjanain saa'u tü
wa'yataainkat.
15 Otta tayakai, nnojoishi achuntüin paala jümüin awalaajünaa. Je
tü tamüitpakat jümüin, nnojotsü süpülajatüin joolu'u juwalaajüin taya.
A'waataweechi taya sulu'u ta'yataain maja'uule nu'upala chi Maleiwakai,
mayaainje oukteechin taya sulu'u müliaa.
16 Nnojoishi taya a'waataain sulu'u takükjain nüchiki chi O'tte'erüikai
sümüin wayuu, süka ajütüüshin ne'e taya nütüma chi Maleiwakai
sünain akükjaa. Aisha'ajaa, ¿jamataaleerüje takuaippa müleka nnojoire
taa'inrüin tü nüjütakat apüla taya?
17-18 Aneekuushi taya nütüma chi Maleiwakai süpüla takükjain nüchiki
chi O'tte'erüikai sümüin wayuu, taa'inrakalaka tü nüjütakat apüla taya.
Otta tü takuaippakat sünain akükjaa nüchiki sümüin wayuu, nnojoishi taya
achuntüin walaawaa namüin. Je sünainjee tia, alana'aleesia ma'i taa'in
sünain talataa.

19 Tayouktüin awalaajünaa jütüma suuliajatü jiain aluwataain taa'u.
Mayaainje laülaain taya tamüiwa, müshi aka taya saa'in süchepchia
wayuu süpüshua süpüla takaaliijain naya sünain nanoujain nünain Cristo.
20 Wanaa sümaa na'akain taya na judíokana o'unakana süchiirua
tü nüshajakat Moisés, süpüla takaaliijüinjanain naya sünain anoujaa
nünain Cristo, taa'inrüin wanaa namaa tü nüshajakat achiki Moisés,
ja'itaichi taya nnojolin o'unüin süchiirua tü nüshajakat Moisés maa aka
nayakana.
21 Müsia aka takuaippa sünain na'akain taya na gentilekana sünain
takaaliijeein naya sünain nanoujain nünain Cristo. Wanaa sümaa eein
taya na'aka, nnojoishi taya müin aka nakuaippa na judíokana. Mayaainje
na'akain taya na gentilekana, nnojotsü taa'inrüin tü nüchiajaakat oulia
chi Maleiwakai saa'u to'unüin waneepia süchiirua tü nümakat Cristo.
22-23 Jülüjüsü taa'in waneepia tü taa'inrakat, süka tacheküin takaaliijeein
wayuu süpüshua sünain nanoujain nünain Cristo. Müleka nümaale taya
wane wayuu eekai isayüli'inya achiki nünoujain nünain Cristo, eesü taa'in
suulia taa'inrüin wane kasa niyouktajatkat anainjee tü taküjüinjatkat
nümüin. Teisalajüin takuaippa shii'iree naapeein nüchiki chi O'tte'erüikai
taküjakat nümüin sümaa nünoujain nünain. Talatashaateerü taa'in
müleka nünoujale.
24-25 Soto jaa'in nukuaippa wane wayuu ayoujiraai. Süpülapünaa tü ka'i
niyoujiraainjatkat o'u, eki'rajaashi waneepia süpüla kalainjachin nia. Je
sünain tü ayoujirawaakat, awataashi nia süka süpüshua nütsüin shii'iree
nükanajeein wane kasa. Otta tü nükanajüinjatkat sünain awatawaa,
aja'tteerü maalü. Akaajasa tü wakanajeetkat waya anoujashiikana,
matüjainsat aja'ttaa. Je sükajee tia, ji'yataa jümaala nümüin chi
Maleiwakai süka süpüshua jaa'in süpüla juwalaajüneenain so'uweena
wane ka'i nütüma.
26 Je sükajee tia, sünain takü jain nüchiki Cristo, eesü taa'in waneepia
sünain tü taa'inrakat süpüshua, maa aka chi eekai yalayalain sünain
ayoujirawaa, maa aka chi eekai yalayalain sünain ashe'ejirawaa.
27 Eesü taa'in waneepia suulia taa'inrüin tü süchekalakat taa'in
tamüiwa, shia taa'inrüinjatka tü nüchekakat chi Maleiwakai tapüleerua
sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai, suulia ne'e mawalaajuuin taya
nütüma so'uweena wane ka'i.

10

Achiajawaa sünainjee nachiki na judíokana

1 Tawalayuwaa, süpüla jiyaawatüin saa'u tü takü jaitpakat jümüin,
anakaja sotüle jaa'in nüchiki chi Maleiwakai wanaa sümaa naa'inmajüin
paala na watuushinuukana judíokana. Nujuittirüin naya chajee sulu'ujee
Egipto, süka anamiain ma'i nia namüin. Nii'iyatüin namüin süka wane
siruma eepünaainjanale no'unüin. Naa'inmajüin naya sünain nu'unirüin
pasanainpünaa sünain tü palaa kanüliakat Palaa Ishosü. Nnojoliishii
emeronojooin shiroku tü palaakat, süka josoin shia napüleerua nütüma.
2 Je sünain no'unüin süchiirua tü sirumakat je sünain nalatüin
pasanainpünaa sünain tü palaakat, paa'inwajiraashii naya nümaa Moisés
chi nekiipü'ükai.
3 Chi Maleiwakai, eepü'üshi namaa sünain naapüin namüin tü eküülü
nekapü'ükat.
4 Je Cristo, eepü'üshi namaa sünain aa'inraa tü kasa anasükat namüin,
makat aka apülaje'eraa wüin eere alin münyaasü.

5 Otta müshi'iya na watuushinuukana, ja'itaina aa'inmajünapü'üin naya
nütüma chi Maleiwakai eepünaale waraittüin naya cha'aya sainküin
isashiikat, eesüya ne'e waneepia na'akajee watta saalii eekai nnojoliin
naa'inrüin tü talatakat atüma naa'in chi Maleiwakai. O'utinna aa'inchii
naya nütüma saaliijee tü kasa mojusü naa'inrakat.
6 Sünainjee watüjaain saa'u tü alatakat namüin na watuushinuukana
paala sümaiwa, achiajaanüshii waya maa'ulu yaa suulia kee'ireejüin
waa'in kaainjalaa maa aka naa'inrüin nayakana.
7 Anakaja nnojoliire jüüjüüin waya sümüin tü namalei-
waseyaasükalüirua na manoujainsaliikana, maa aka tü naa'inrapü'ükat
na watuushinuukana. Müsü tü ashajuushikat nachiki: “Tü
wayuu judíokolüirua, na'waajüin tü namaleiwaseyaasükalüirua
na manoujainsaliikana sümaa emi'ijaa, ekawaa, asawaa, oo'ulaka
oyonnajaa”.
8 Je anakaja nnojoliire wa'luwajiraain wakuaippa sümaa wayuu jierü
otta wane jierü nümaa wane toolo, maa aka tü naa'inrakat na watuushin-
uukana. Saaliijee tia, ouktüshii na'akajee maa aka 23.000 wayuu so'ule'eya
wane ka'i.
9 Je anakaja nnojorule woo'ulaküin naa'in chi Maleiwakai, maa aka tü
naa'inrakat na watuushinuukana süpüla ouktüinjanain naya sütüma wüi
saaliijee tia.
10 Je anakaja nnojoliire keke'eraliin waya nümüin chi Maleiwakai
süpüleerua tü nüchekakat, maa aka tü naa'inrakat na watuushin-
uukana sümaa no'utünüin aa'in nütüma wane aapiee ajütünakai süpüla
süsalainjanain naya.
11 Ashajünüsü nachiki na watuushinuukana wapüla waya katakana
o'u maa'ulu yaa saa'ujee sülü'ülüin nükalia chi Senyotkai süpüla
niitaajeechin nüchikua. Tü alatakat namüin, ashajüna achikit
süpüla süchiajaainjanain waya suulia waa'inrajüin tü kasa mojusü
naa'inrapü'ükat.
12 Nnojo ju'waataain sulu'u jukuaippa sünain nnojoleenain jaa'inrüin
kasa mojusü jaajüin. Jalia jia, kaainjalashii taa jia maa aka na judíokana
paala sümaiwa.
13 Oo'ulaküna aa'inchii waya wapüshua waneepia süpüla wojutuuin
sa'aka kasa mojusü. Otta wanaa sümaa juu'ulakünüin aa'in, pansaasü
nünüiki chi Maleiwakai jümüin süpüla nükaaliijeenain jia. Juunteerü
jüchecherüin jaa'in su'unnaa tia, süka nii'iyateerüin jümüin sünain
jamüinjatüin jujuittia sa'akajee.

Achiajawaa suulia jüüjüwaa sümüin tü maleiwayaasükalüirua

14 Jia tawalayuu aikana tapüla, saa'u kasalajanain namüin naainjala
na watuushinuukana nütüma chi Maleiwakai, juu'ulaa suulia jüüjüüin
sümüin tü namaleiwaseyaasükalüirua na manoujainsaliikana.
15 Kekiishii jia süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u sünain shiimüin tü pütchi
tashajeetkat joolu'u jümüin.
16 Anakaja jülüjale joolu'u jaa'in tü ekawaa oso'ijitkat waa'in sünain
ouktüin Cristo. Wanaa sümaa weküin, wasüin, wanaawajiraasü waa'in
nümaa chi Wasenyotsekai. Waapüin analu'ut saa'u tü asüüshikat,
süka wanoujain wapüshua sünain amülain nüsha saa'u waainjala. Je
tü pankat, ashaletünüsü süpüla shikaanüin watüma, süka wanoujain
wapüshua sünain naapajiraain nikii süpüla ouktaa waa'ujee.
17 Ja'itaina wainmain waya, wanaawajiraasü waa'in wapüshua wanaa
sümaa weküin tü waneesükat pan.

18 Maa aka nakuaippa na judíokana sünain naapüin nümüin chi
Maleiwakai namü'ünüin ouktakat saa'u naainjala, wanaawajiraasü naa'in
nümaa chi Maleiwakai wanaa sümaa neküin tü asalaakat.
19 Soo'opünaa tü shi'irukukat mürüt aapünakat sütüma tü manoujain-
satkalüirua sümüin tü sümaleiwaseyaasükalüirua, anuu tü tamüinjatkat
jümüin: Tü namaleiwaseyaasükat, je tü shi'irukukot mürüt aapünakat
sümüin, watüjaa aa'ut sünain nnojolüin kojutüin watüma waya anoujashi-
ikana.
20 Soto jaa'in: chi asülajünakai amüin, nnojoishi niain chi Maleiwakai,
shia kamüinka tü yolujaakalüirua. Mojuka'aka tamüin wanaawajiraain-
jatüin jaa'in sümaa tü yolujaakalüirua.
21 Müleka jiküle tü aapuushikat sümüin tü yolujaakalüirua, je jüsüle
tü asünakat wanaa sümaa na'waajüin tü namaleiwaseyaasükalüirua,
¿jamataaleerü süpüla wanaawajiraain jaa'in nümaa Cristo wanaa sümaa
jutkatüin jia sünain ekaa tü pankat je asaa tü asüüshikat oso'ijitkat waa'in
sünain tü naa'inrakat waa'ujee?
22 Je joolu'u, saa'u tü takü̈jaitpakat jümüin, jütüjaaitpa aa'ut tü kasa
anasükat süpüla jaa'inrüinjatüin. Ja'itaina laülaayuuin jia jümüiwa
süpüla ekaa tü aapajuushikat sümüin tü maleiwayaasükalüirua, müleka
masütaajule jia sünain jaa'inrüin tü nnojotkat nücheküin chi Maleiwakai
jüpüleerua, jüchechera jaa'in nüpüla.

Soo'opünaa laülaain nümüiwa wane anoujashi

23 Müshii jia: “Laülaa waya wamüiwa süpüla waa'inrüin kasa eekai
eein ne'e”. Anuu tanüiki shi'ipajee tü jümakat: Müleka nnojorule
kasain saamüin tü jaa'inrakat namüin na juwalayuukana, anakaja müleka
nnojorule jaa'inrüin tia.
24 Tü kasa anakat süpüla jaa'inrüin, shiainjatü tü jalouikat sümüin
wayuu wainma, nnojotsü shiainjatüin ne'e tü akaaliijiakat jia jümüiwa.
25 Müleka jiyalajüinjanale asalaa chaa metkaaralu'u, nnojo jüsakirüin
müleka shiale süpüshi tü shi'iruku mürüt aapuushikat sümüin tü malei-
wayaasükalüirua.
26 Soto jaa'in tü pütchi ashajuushikat: “Chi Maleiwakai, kakumalakai tü
mmakat, nia kokoroloko tü kasakat süpüshua yaakat saa'u”.
27 Je müleka jeenajinnüle sünain wane ekawaa nipialu'umüin wane
wayuu manoujainsai, anakaja müleka jiküle tü asalaa naapakat jümüin
sümaa nnojolüin jüsakirüin müleka aapuushire sümüin tü malei-
wayaasükalüirua.
28-29 Akaajasa müleka nümüle jümüin wane juwala matsüinkai aa'in
sünain anoujaa: “Shiasa süpüshi tü shi'irukukat mürüt aapuushikat
sümüin tü maleiwayaasükat”, nnojoleerü jiküin niyaalu'u chi juwalakai
süpüla jükaaliijainjachin nia sünain achecheraa tü nünoulakat.
Ja'itaina laülaain jia jümüiwa süpüla ekaa asalaa eekai eein ne'e,
anakaja jaa'inrüle waneepia tü akaaliijüinjatkat wane juwala eekai
matsüin naa'in sünain anoujaa.
30 Ja'itaina jia aapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai saa'u tü
jiküinjatkat, müleka mojule tü jaa'inrakat no'ulu'u chi juwalakai, anakaja
nnojorule jiküin shia.
31 Wanaa sümaa jikaain, wanaa sümaa jüsaain, wanaa sümaa jaa'inrüin
eekai eein, anakaja müleka jaa'inrüle shia süpüla kojutüinjachin wa-
neepia chi Maleiwakai sütüma wayuu sünainjee tü kasa anasü jaa'inrakat.
32 Anakaja müleka jiisalajüle jukuaippa su'upala wayuu süpüshua
suulia jaa'inrüin tü kaainjaleetkat atüma naya, maa aka no'upala na

judíokana, no'upala na gentilekana, oo'ulaka no'upala na anoujashiikana
napüshua.
33 Anakaja müle jia aka taa'in sünain takaaliijeein wayuu
süpüshua. Tü taa'inrakat, nnojotsü tapülainjatüin tamüiwa, süpülajatü
su'tte'ennüinjatüin wayuu wainma.

11

Sukuaippa a'waajaa sulu'u tü outkajaaleekat

1 Anakaja müleka jüshatüle takuaippa maa aka tashatüin nukuaippa
Cristo.
2 Talatüsü ma'i taa'in süka nnojolüin motüin jaa'in tü kasa anasü
taa'inrapü'ükat ja'aka, je süka ayatüin jia sünain jünoujain tü shi-
imüinkat, tü nüchikikat chi O'tte'erüikai takükjapü'ükat jümüin.
3 Ayatshia taya joolu'u ekirajüin jia sünain jamüinjatüin ju'waajia chi
Maleiwakai sulu'u tü outkajaaleekat. Chi laülaakai saa'u wane jierü, nia
chi su'wayuusekai. Je chi laülaakai naa'u chi su'wayuusekai, nia Cristo.
Oo'ulaka chi laülaakai naa'u Cristo, nia Maleiwa.
4 Aashin jütüjaain saa'u nakuaippa na wawalayuukana sulu'u tü outka-
jaaleekat sainküin mmakat süpüshua: Chi eekai tooloin, nnojotsü anain
müleka kakuomale nia wanaa sümaa nüchuntüin nümüin chi Maleiwakai
su'upala wayuu je wanaa sümaa naapirüin wayuu süka nünüiki chi
Maleiwakai. Mojutuyaasai Cristo nütüma müleka kakuomale nia sünain
achuntaa, süka shii'iyatüin sümüin wayuu sünain nnojolin laülaain chi
Senyotkai naa'u.
5-6 Akaajaa wane jierü wanaa sümaa eein shia sulu'u tü outkajaaleekat,
anakaja müleka kekiaalajale shia wanaa sümaa süchuntüin nümüin chi
Maleiwakai su'upala wayuu je wanaa sümaa saapirüin wayuu nütüma chi
Maleiwakai. Mojutuyaasai chi su'wayuusekai sütüma müleka nnojorule
kekiaalajain. Watüjaa aa'ut wane jierü, maa aka mochorole shikii,
japüijeerü shia süka tia. Akaajaa wane jierü, müleka nnojorule kekiaala-
jain sünain süchuntüin nümüin chi Maleiwakai, shii'iyatüin namüin na
suwalayuukana sulu'u tü outkajaaleekat sünain shiyouktüin süpüleerua
laülaain chi su'wayuusekai saa'u. Je sükajee tia, anakaja kekiaalajale shia.
7 Wane wayuu toolo, laülaa nia saa'u nu'wayuuse maa aka Cristo
laülaain naa'u chi wayuukai. Wanaa sümaa nüchuntüin nümüin chi
Maleiwakai sulu'u tü outkajaaleekat, kojutshi chi Maleiwakai nütüma
müleka nnojoire kakuomain nia. Otta wane jierü, wanaa sümaa
süchuntüin su'upala wayuu, anasü müleka kekiaalajale. Saa'inrüin tia
süpüla shii'iyatüinjatüin nujut chi su'wayuusekai.
8 Soto jaa'in nüchiki chi Maleiwakai sünain nükumajüin wayuu
sümaiwa paala: Chi toolokai, nnojoishi akumajuushin nia sünainjee tü
jietkat, alu'ujasa tü jietkat nünainjeejatü chi toolokai.
9 Je chi toolokai, nnojoishi e'itaanüin süpüla tü jietkat, alu'ujasa tü
jietkat, e'itaaushi nüpüla chi toolokai.
10 Müleka kekiaalajale tü jietkat wanaa sümaa süchuntüin nümüin chi
Maleiwakai sulu'u tü outkajaaleekat, natüjaweerü aa'u na aapieekana
chakana iipünaa sünain jüüjüüin shia nümüin chi su'wayuusekai wanaa
sümaa süchuntüin.
11 Anakaja müleka sotüle waa'in waneepia wayakana anoujashiikana:
Saa'u wanaawajiraain waa'in wapüshua nümaa chi Wasenyotsekai Je-
sucristo, che'ojaasü namüin na jieyuukana akaaliijünaa natüma na
tooloyuukana, oo'ulaka na tooloyuukana, che'ojaasü namüin akaaliijünaa
natüma na jieyuukana wanaa sümaa wa'yataain nümüin chi Maleiwakai.

12 Aashin akumajuushin tü jietkat nünainjee chi toolokai, akaajaa chi
toolokai, sünain jemeishin nia sünainjee tü jietkat. Shiimüin niain chi
Maleiwakai kakumajalakai kasa süpüshua.
13 ¿Jamüsü jünüiki? ¿Anasü saa'in jümüin müleka süchuntüle wane
jierü sünain mekiaalajain su'upala wayuu sulu'u tü outkajaaleekat?
14 Je wane wayuu toolo, müleka ka'waloulere, mojutsai nia sütüma
wayuu, ¿aashi müin?
15 Alu'usa wane jierü miyo'ule su'wala, anasü shipitüin süka tia.
16 Shia ne'e tü tamüinjatkat soo'opünaa tia. Shia wakuaippaka'aya tia
sulu'u tü outkajaaleekat süpüshua. Nnojo jumata jü'ülüjaain saa'ujee tia.

Tü ekawaa oso'irakat waa'in nünain chi Senyotkai

17 Tachiajaainjana joolu'u jia saaliijee tü jaa'inrakat wanaa sümaa
jutkatüin jia sulu'u tü outkajaaleekat, süka maamüin tü jaa'inrakat.
18 Taapa achikichii jia sünain nnojoliin paa'inwajiraain wanaa sümaa
juutkajaain. Nnojotpaja alawaawalain saa'in tamüin süpüshua tü
aküjünakat achiki tamüin.
19 Püla aa'inchii jia noulia na juwalayuukana, süka talatüin naa'in chi
Maleiwakai jümaa jiakana ne'e jümüiwa jaajüin.
20 Nnojo motüin jaa'in sünain aluwataaushin waya anoujashiikana
süpüla wakotchajaain sünain weküinjatüin tü pankat oso'irakat waa'in
nünain chi Senyotkai. Jiakana sünain outkajawaa, nnojoishi kojutüin
jütüma Cristo.
21 Na antakana palajana, nnojoliishii na'atapajüin na nawalayuukana
süpüla ekirawaa wanaa namaa. Eperuwaashii jia sümaa emirain sünain
yalain na juwalayuukana jamüsirüin.
22 Müleka ouktüle ma'i jia jamü, anakaja müleka jikaale je jüsaale
chajee jipialu'ujee. Nnojoliishii jia ta'waajüin saa'ujee tü jaa'inrakat, süka
mojutüin jütüma na anoujashiikana nünain chi Maleiwakai sulu'u tü
outkajaaleekat, je süka japülin jütüma na juwalayuu mojushiikana.
23 Taso'ireerü joolu'u jaa'in sünain tü tekirajapü'ükat anain paalainka.
Anakaja jülüjale jaa'in shia, süka niain kakujalain shia tamüin chi
Senyotkai. So'u tü ai aapünüinjatkat o'u nikii chi Wasenyotsekai Jesu-
cristo süpüla nu'utinnajachin aa'in, nakotchajaakalaka na nikirajüinkana
süpüla neküinjanain nümaa. Naapaakalaka chi Senyotkai wane pan
24 sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa. Nüshaletakalaka tü
pankat sünain nümüin namüin: “Maa aka taapüin joolu'u jümüin tü
pankat, meechia taya aapajiraain tekii jaa'u. Tü waa'inrakat joolu'u,
süpülajatü jaa'inrüin waneepia süpüla sotüinjachin jaa'in taya”, müshi
nia namüin.
25 Akaajaa tü naa'inrakat süka tü iitakat kalu'ukot wiino. Süchikijee
nekaain, naapaakalaka shia sünain nümüin namüin: “Asüüshikat tüü,
anuu jüsüitpain joolu'u, müsü aka sukuaippa tü tasha amülainjatkat
süpüla nikeraajüinjatüin chi Maleiwakai tü pütchi jeket pansaatüjütkalia
nütüma. Tü waa'inrakat joolu'u, süpülajatü jaa'inrüin waneepia süpüla
sotüinjachin jaa'in taya”, müshi nia namüin.
26 Wanaa sümaa jika'walin tü pankat, jüsa'walin tü asüüshikat, soteechi
jaa'in chi Senyotkai sünain ouktüin nia jaa'u. Jaa'inreerü tüü waneepia
süpülapünaa nüle'ejüin chi Senyotkai nüchikua.
27 Jülüja jumaala jaa'in jukuaippa sünain jükotchajaain süpüla jiküin
tü pankat oo'ulaka jüsüin tü asüüshikat süpüla sotüinjachin jaa'in chi
Senyotkai. Wanaa sümaa jiküin tü pankat, müleka nnojorule kojutüin
jütüma nukuaippa Cristo sünain ouktaa, kaainjalashii jia nuulia sükajee

tia. Je wanaa sümaa jüsüin tü asüüshikat, müleka nnojorule kojutüin jütüma tü nüshakat, kaainjalashii jia nuulia.
28 Sükajee tia, süpülapünaa jiküin tü pankat, jüsüin tü asüüshikat, anakaja jülüjüle jaa'in tü jukuaippakat jütüjaaiwa saa'u müleka kojutule jütüma chi Senyotkai sünainjee tü jaa'inrüinjatkat.
29 Müleka mojutule jütüma nukuaippa chi Senyotkai wanaa sümaa jiküin oo'ulaka jüsüin, süsaleena jia nütüma.
30 Taapa achikichii jia sünain wainmain eekai ayuulin ja'aka, eekai matsüin naa'in, je eekai ouktüin, süka mojutüin natüma chi Senyotkai wanaa sümaa nekaain tü pankat.
31 Akaajasa müleka jülüjale waa'in tü waa'inrüinjatkat süpülapünaa weküin, süpülapünaa wasüin, süpüla kojutüinjachin chi Senyotkai watüma, nnojoleena süsalain waya nütüma.
32 Süsalashii waya nütüma chi Senyotkai süka alin waya nüpüla, suulia sümaayajüin waya tü manoujainsatkalüirua.
33 Tawalayuwaa, jütüjaaitpa aa'u joolu'u: Wanaa sümaa juutka-jaain sünain ekawaa süpüla sotüinjachin jaa'in chi Senyotkai, anakaja ja'atapajiraale.
34 Chi eekai ouktüin ma'i jamü, anakaja niküle nipialu'ujee nüma'ichiki suulia mojutujaain jütüma chi Senyotkai suulia süsalajüin ne'e jia nütüma.
Kettaaitpa joo tü tashajakat jümüin süchiki jükotchajaain süpüla jiküin tü pankat. Otta tantapa jünainmüin, tokoo'omüinjeerü jümüin tü tekirajeekat anain.

12

Tü watüjakat apüleerua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa

1 Tawalayuwaa, saa'u tü jüsakitkat anain taya soo'opünaa tü jütüjakat apüleerua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, tacheküin süpüleerua jiyaawatüinjatüin saa'u.
2 Soto jaa'in jukuaippa manoujainwa'aya jia nünain Cristo. Jüüjüüpü'üshii jia sümüin tü jümaleiwaseyaasükalüirua sümaa ju'waajapü'üin shia, mayaainje nnojolüin kasain anain apüla shia.
3 Je joolu'u saa'u jünoujainapain nünain Cristo, ¿jamüshi süpüla jütüjaainjachin naa'u wane ekirajüi sünain shiimüin nünüiki je alawaale shia? Müleka e'rüire wayumüin nia süka nünüiki nümüin Jesús, jütüjaajeechi aa'u nia sünain nnojolin chi Naa'inkai Maleiwa nümaa. Alu'ujasa müleka nii'iyatüle sümüin wayuu sünain niain Jesús laülaain naa'u, jütüjaajeechi aa'u sünain shiimüin eein chi Naa'inkai Maleiwa nümaa.
4 Aapünüsü atüjaa wamüin waya anoujashiikana nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla wountüinjatüin wa'yataain nümüin chi Maleiwakai. Mayaasüje katata'awain tü atüjaa aapünakat wamüin, waneeshia chi Naa'inkai Maleiwa sünain eitajaa wamüin tü atüjaakat.
5 Je mayaasüje nnojolüin wanaawain tü wa'yataakat anain nümüin chi Maleiwakai, waneeshia chi Senyotkai aluwataakai waya.
6 Je mayaasüje nnojolüin wanaawain tü naa'inrakat chi Maleiwakai waka, waneeshia chi Maleiwakai aa'inrakai tü anasükat waka wayakana wapüshua.
7 Aapünüsü atüjaa wamüin wane'ewaire wakua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla wakaaliijiraain wapüshua sünain tü wanoulakat.

8 Nümüin wane, aapünüsü nütüma chi Naa'inkai Maleiwa atüjaa
süpüleerua aapiraa wayuu süpüla aa'inraa tü anasükat.
Nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa süpüleerua niyaawatüin saa'u tü
nüchekakat chi Maleiwakai wapüleerua.
9 Nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa süpüleerua yalayalaa aa'in sünain
anoujaa.
Nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa süpüleerua ayaleraa eekai ayuulin.
10 Nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa nütüma chi Naa'inkai süpüleerua
naa'inrüin wane kasa anasü nütüjakat apüleerua chi Maleiwakai
nümüiwa.
Nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa süpüleerua aapiraa wayuu süka
nünüiki chi Maleiwakai.
Nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa süpüleerua ayaawataa saa'u tü
nümakat wane aküjai, müleka shiimüinre, alawaale shia.
Nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa süpüleerua a'waajaa chi Maleiwakai
süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu.
Nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa süpüleerua niyaawatüin saa'u tia
pütchikat.
11 Chi atüjakai atüma waya anoujashiikana wapüshua, nia chi Naa'inkai
Maleiwa nümüiwa. Naapüin wamüin süka naa'in nümüiwa wane'ewaire
wakua tü atüjaakat süpüla wa'yataain nümüin chi Maleiwakai.

Akaaliijirawaa natüma na anoujashiikana

12 Mayaasüje nnojolüin wanaawain tü watüjakat apüleerua nütüma chi
Naa'inkai Maleiwa, je mayaasüje nnojolüin wanaawain tü wa'yataakat
anain nümüin Cristo, wayajira'alee ne'e wapüshua, maa aka saa'in
sukuaippa waneesia wayuu. Mayaainje eein najapü, nüche'e, nuu'ui, no'u
wane wayuu nünain, nnojoishi sükatajiraain. Waneeshia ne'e nia.
13 Je wekerolapa sünain anoujaa, o'ttüshii waya nütüma chi Naa'inkai
Maleiwa sünain wanaawajiraain waa'in nümaa Cristo. Je joolu'u
süka eeichipain chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u waa'in, wayajira'alee ne'e
wapüshua, ja'itaina waya judíoin je gentilein, ja'itaina piuunain je
laülaain wamüiwa.
14 Anakaja sotüle jaa'in wane wayuu sünain wainmain sü'ülia sünain:
eesü najapü, nüche'e, nuu'ui, no'u, otta süpüshua eekat nünain.
15 Ja'itasü müin tü nuu'uikat: “Süka nnojolüin najapüin taya, nno-
jotsü che'ojaain taya nümüin chi wayuukai”, nnojotsü akatalaain suulia
nukuaippa. Ayateeria nünain waneepia.
16 Ja'itasü müin tü nüche'ekat: “Süka nnojolüin no'uin taya, nno-
jotsü che'ojaain taya nümüin chi wayuukai”, nnojotsü akatalaain suulia
nukuaippa. Ayateeria nünain waneepia.
17 Müleka eere no'u sümüiwa, iseerü nüchiki aapaa sünüiki wayuu.
Müleka eere nüche'e sümüiwa, iseerü nüchiki aataa sheejuu niküin.
18 Soto jaa'in chi Maleiwakai sünain nükumajüin waya sünain
nünouktüin wakuaippa sulu'u tü nüchekakat wapüleerua.
19 Müleka eere wekii sümüiwa ne'e nütüma, isasü wachiki katüinjatüin
wo'u.
20 Mayaasüje waneesüin wakuaippa, nükumajüin waya sünain wain-
main wa'ülia wanain, je nnojotsü eein wa'ülia wanain nnojotkat che'ojaain
wamüin.
21 “Nnojotsü kasain paamüin tamüin”, nnojoleerü müin tü wo'ukot
sümüin tü wajapükat, je nnojoleerü müin tü wekiikat sümüin tü
woo'uikat.

22 Akaajaa tü wa'ülia eekai maamüin wamüin saa'in wamüin,
che'ojaashaatasü.
23 Je tü wa'ülia eekai nnojolüin kasajatüin wamüin saa'in wamüin,
ayatsia waa'inmajüin. Oo'ulaka tü nnojotkat shi'rüinjatüin wayuu wanain,
wa'atüin washe'in saa'u.
24 Je tü eekai shi'rüinjatüin wayuu wanain, ayatsia ma'atujuin kuluulu
saa'u. Aka'aya wayakana anoujashiikana, anouktünüshii waya nütüma
chi Maleiwakai sulu'u tü nüchekakat wapüleerua. Chi mojutsai sütüma
wayuu, kojutshi nia nütüma chi Maleiwakai.
25 Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua nnojolüinjanain wakata-
jiraain. Akaaliijiraainjana ne'e waya saa'u aijiraain waya wapüla
wapüshua.
26 Müleka eere eekai müliain wa'aka, müliajiraajeena waya wapüshua
nümaa. Akaajaa müleka eere eekai kojutüin sütüma wayuu wa'aka,
talateerü waa'in wapüshua nümaa.
27 Otta jiakana anoujashiikana chakana Corinto, shiimüin sünain jiain
nüpüshin Cristo wane'ewaire jukua. Müleka wanaawajiraale jaa'in,
jiajiraajeena jüpüshua maa aka sukuaippa wane wayuu waneesia.
28 Waya anoujashiikana wapüshua, e'itaanüshii waya sulu'u tü outka-
jaaleekat nütüma chi Maleiwakai süpüla wa'yataainjanain nümüin Cristo.
Aapünüsü atüjaa wamüin wane'ewaire wakua nütüma chi Naa'inkai
Maleiwa süpüla wakaaliijiraainjanain wapüshua sünain tü wanoulakat.
Nüneeküin chi Maleiwakai na Aluwataaushikana palajana. Je süchikijee
tia, nüneeküin waneeirua süpüla saapiee wayuu nünüiki. Je süchikijee
tia, nüneeküin waneeirua süpüla ekirajaa na nawalayuukana. Otta
nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa
süpüla naa'inrüin wane kasa anasü nütüjakat apüleerua chi Maleiwakai
nümüiwa. Eeshi aapünakai amüin atüjaa eiyajaa eekai ayuulin. Eeshi
aapünakai amüin atüjaa akaalinjaa wayuu. Eeshi atüjakai aluwatawaa
sulu'u tü outkajaaleekat. Eeshi atüjakai a'waajaa chi Maleiwakai süka tü
pütchi me'raajuukat sütüma wayuu.
29 ¿Nüneeküin chi Maleiwakai wayuu süpüshua süpüla nayain na
Aluwataaushikana? Nnojo. ¿Nüneeküin süpüshua süpüla saapieein
wayuu nünüiki? Nnojo. ¿Nüneeküin süpüshua süpüla ekirajaa?
Nnojo. ¿Atüjashii napüshua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüleerua
naa'inrüinjatüin tü nütüjakat apüleerua chi Maleiwakai nümüiwa?
Nnojo.
30 Nnojotsü atüjain wayuu süpüshua eiyajaa wayuu. Nnojotsü atüjain
wayuu süpüshua a'waajaa chi Maleiwakai süka tü pütchi me'raajuukat
sütüma wayuu. Nnojotsü atüjain wayuu süpüshua ayaawataa tia
pütchikat.
31 Jia chakana Corinto, anakaja shiale kee'ireein jaa'in atüjaa süpüla
akaaliijaa na juwalayuukana sünain tü nanoulakat. Je tü takü̈jeetkat
achiki joolu'u jümüin, alana'aleesia ma'i sünain anasüin süpüla
jaa'inrüinjatüin shia waneepia saa'u jükaaliijuushin nütüma chi Naa'inkai
Maleiwa.

13

Alii apüla wayuu

1 Müleka maalinre wayuu tapüla, nnojoleerü kasain saapüin tü tamakat
sümüin. Ja'itairü keme'eriain tanüiki, maa aka saa'in nünüiki wane wayuu
eekai nütüjain ma'i je nünüiki wane aapiee eejeejachi Maleiwa, meerü aka
ne'e saa'in shi'ira türoompa sünain maamüinsat wamüin.

2 Müleka maalinre wayuu tapüla, nnojoleerü tountüin takaaliijain naya
sünain tü nanoulakat. Ja'itairü tayaawatüin saa'u tü kasa mayaawatujukat
aa'u sütüma wayuu, mayaasüje aapünüin tamüin atüjaa süpüleerua
e'itawaa taa'in sünain anoujaa süpüla taa'inrüin tü kasa isakat süchiki
wayuu, je mayaasüje te'itaanüin nütüma Maleiwa süpüla saapiee wayuu
nünüiki, müleka maalinre wayuu tapüla, nnojoleerü kasain saapüin tü
taa'inrakat.
3 Ja'itairü taapajiraain tekii süpüla ouktaa sünainjee anoujaa, ja'itairü
tasülajüin tü tokorolokolüirua süpüshua sümüin eekai che'ojaain kasa
sümüin, müleka maalinre wayuu tapüla, nnojotsü kasain saapüin tamüin,
mayaasüje kojuteechin taya sütüma wayuu sünainjee.
4 Müleka shiimüinre sünain alin tapüla wayuu, nnojoleerü akulajaain
taa'in sünain kamanewaa namüin, je nnojoleerü achunjain taa'in sümaa
ta'waataain sulu'u takuaippa no'upala sünain pülayaain taa'in noulia.
5 Nnojoleechi ji'iyein taya noulia, je nnojoleechi e'rülin wayumüin
namüin. Nnojoleechi taya aashichijaain maalü namüin sümaa nnojolüin
motüin taa'in süpüshua tü kasa mojusü naa'inrakat paala tamüin.
6 Müleka shiimüinre sünain alin tapüla wayuu, talateerü taa'in taapapa
nachiki sünain ayatüin naya sünain tü shiimüinkat, akaajasa mojule
nachiki, mojeerü taa'in.
7 Chi wayuu eekai alin tapüla, ayateechia taa'inmajüin je tanoujeerü
waneepia tü nüküjakat tamüin. Ja'itashi kaainjalain nia, nnojoleechi
taleejüin, süka kee'ireein ma'i taa'in naa'inrüinjatüin tü anasükat
nüchikua.
8 Tü aliikat apüla wayuu, ayateerü che'ojaain waneepia. Akaajasa
tü wayuu eekai aapieein nünüiki Maleiwa, je eekai su'waajüin chi
Maleiwakai süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, oo'ulaka eekai
niyaawatüin saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai wapüleerua, nnojoleena
che'ojaain so'uweena wane ka'i.
9 Je maa'ulu yaa, che'ojaayülia wamüin ekirajünaa sünain tü
nüchekakat chi Maleiwakai wapüleerua, je che'ojaayülia wamüin aap-
innaa süka nünüiki.
10 Otta so'uweena wane ka'i, nnojoleerü che'ojaain shia wamüin, süka
eejeenain waya nümaa.
11 Maa aka jintüliiwa'aya taya, jo'uweesü taa'in süka tanüiki je süka tü
jülüjapü'ükat taa'in. Mayaasü miyo'upa taya, alaüle'etshi taya taa'in.
12 Aka'aya maa'ulu yaa, saa'u matüjaain waya saa'u süpüshua nüchiki
chi Maleiwakai, müshii aka waya saa'in tepichi. Otta so'uweena tü ka'i
washa'walaajatkat o'u nümülatu'u chi Maleiwakai, we'raajeechi nia maa
aka ni'raajüin wayakanaya.
13 Anakaja joolu'u müleka ayatüle we'itaain waa'in sünain wanoujain
nünain chi Maleiwakai, sünain kee'ireein ma'i waa'in tü kasa anasü
naa'inreetkat wamüin, je sünain alin wapüla tü wayuukolüirua süpüshua
waneepia. Otta tü alana'aleekat sulu'u anain süpüla waa'inrüin, shia alii
apüla wayuu.

14

Tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu je tü aapiraakat süka nünüiki chi Maleiwakai

1 Tamüshii paala jia jüchikua: Tü alana'aleekat sulu'u anain süpüla
jaa'inrüin, shia alii apüla wayuu. Je anakaja müleka shiale kee'ireein
jaa'in aapünaa amüin atüjaa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Je tü

atüjaa wanaakat süpüla kee'ireein jaa'in, shieesü tü atüjaakat süpüleerua aapiraa wayuu süka nünüiki chi Maleiwakai.

2 Süka jamüin, chi a'waajakai chi Maleiwakai süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, nnojoishi aashajaashin namüin na nuwalayuukana, nia naashajaaka amüin chi Maleiwakai nümüiwa. Mayaasüje akaaliijuushin nia sünain a'waajaa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, tü pütchi nu'waajakat aka, nnojotsü nayaawata aa'u na aapakana shia.

3 Chi wayuu aapirakai wayuu nütüma chi Maleiwakai, nükaaliijain na nuwalayuukana süpüla katsüinjatüin naa'in sünain anoujaa su'unnaa tü müliaa ne'rakat.

4 Akaaliijünüshii nütüma napüshua'ale na sulu'ukana tü outkajaaleekat. Otta chi a'waajakai süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, süpülainjatü ne'e nütsüin nümüiwa sünain anoujaa.

5 Je sükajee tia, müleka eere wane wayuu cha'aya eekai niyaawatüin saa'u tia pütchikat, anasü müleka nüküjale shia namüin na nuwalayuukana süpüla katsüinjatüin naa'in sünain anoujaa sütüma. Müleka jütüjaleje jüpüshua süpüleerua a'waajaa chi Maleiwakai süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, anasü tia tamüin. Otta müleka jütüjaleje jüpüshua süpüleerua aapiraa wayuu süka nünüiki chi Maleiwakai, alana'aleesia ma'i sünain anain, süka sükaaliijeenain waneepia na wayuukanairua sulu'u tü outkajaaleekat.

6 Tawalayuwaa, müleka tantataarüle joolu'u jünainmüin sünain ta'waajüin chi Maleiwakai süka pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, ¿kaseerü saapaka jümüin? Wanaa sümaa chapü'üin taya ja'aka sünain ekirajaa, takaaliijüin jia süpüla jiyaawatüin saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua, sükajee taapirüin jia nütüma chi Maleiwakai, je sükajee takujain jümüin tü nii'iyatakat paala tamüin.

7 Soto jaa'in sukuaippa wane maasü. Mayaasüje nnojolüin waneein kasa kato'u shia, wacheküin watüjaweein saa'u tü shii'irajakat achiki. Müleka nnojorule ja'yashin sulu'u tü shii'irainkat, nnojoleerü watüjaain aa'u tü jayeechikat.

8 Akaajaa sukuaippa wane jontoroyoi. Müleka nnojorule ja'yashin sulu'u shii'irain, nnojoleerü sütüjaain aa'u tü surulaatkalüirua tü aluwataanakat anain naya.

9 Aka'aya jiakana sünain ekirajaa na juwalayuukana sünain tü nanoulakat, müleka nnojorule ja'yashin sulu'u jünüiki, nnojoleerü kasain saapüin tü pütchikat namüin süka nnojolüin ne'raajüin shia.

10 Soto jaa'in sünain naata'awain sünüiki wayuu sainküin mmakat süpüshua suulia wanüiki. Müleka kache'ere waya sünüiki wane wayuu, watüjaajeerü aa'u tü saashajaakat achiki.

11 Otta müleka mache'ere waya nanüiki, meena aka waya saa'in wayuu naatajatü namüin. Aka'aya mache'ere naya wanüiki, meena aka naya saa'in wayuu naatajatü wamüin.

12 Saa'u kee'ireein jaa'in aapünaa amüin atüjaa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, anakaja müleka shiale jücheküin tü jükaaliijiainjatkat na juwalayuukana sünain anoujaa.

13 Chi a'waajakai süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, anashi müleka nüchuntüle aapünaa amüin atüjaa süpüla niyaawatüin saa'u tü pütchikat süpüla nüküjain shia namüin na nuwalayuukana sulu'u tü outkajaaleekat.

14 Müleka jaashajaale nümaa chi Maleiwakai süka tü pütchi
me'raajuukat sütüma wayuu, nnojoleerü jiyaawatüin aa'u mayaasüje
jüle'eru'ujeejatüin shia.
15 Je sükajee tia, ¿kasa anaka süpüla jaa'inrüin? Müleka jaasha-
jaale nümaa chi Maleiwakai sünain jii'irajüin nümüin süka tü pütchi
jüle'eru'upünaajatkat, acheküsü jülüjain jaa'in shia süpüla jiyaawatüin
saa'u süpüla jüküjain shia namüin na juwalayuukana.
16 Müleka jaapüle analu'ut nümüin chi Maleiwakai süka tü pütchikat,
¿jameechi chi juwala nnojoikai ayaawatüin saa'u jünüiki? Nnojoleechi
"Amén, shiimüin tia", müin nia, süka nnojolüin ni'raajüin shia.
17 Anasü sulu'u jaapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai süka tia
pütchikat. Shia mojuka alu'u nnojoliin jükaaliijain na juwalayuukana
süka.
18 Taapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai süka ta'waajüin nia wain-
matua juulia süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu.
19 Otta sulu'u tü outkajaaleekat, ta'waajüin nia waneepia süka pütchi
ja'yakat, süka tacheküin süpüleerua nayaawatüin saa'u na tawalayuukana
tü tekirajakat anain. Mayaasüje palitchoin tü pütchi ja'yakat, anasü saa'in
tamüin suulia wainma pütchi eekai me'raajuuin sütüma wayuu.
20 Tawalayuwaa, anakaja müle aka jia wane jo'uu sünain jükatannüin
suulia kaainjalaa. Otta sünain tü jülüjakat jaa'in sulu'u tü outkajaaleekat,
juu'ulaa suulia jo'uweein jaa'in. Shia anaka alu'u jülaüle'erüle jaa'in.
21 Soto jaa'in tü nünüikikat chi Maleiwakai ashajuushikat paala
sümaiwa:
"Na wayuu achiajaajeenakana tatüma na tapüshikana, naatajateerü
nanüiki.
Ja'itaka'a tachiaain naya nakajee, nnojoleena oonooin sümaa tanüiki".
22 Nii'iyatüin chi Maleiwakai sünain jashichin namüin na watuushikana
süka nüchiajaain naya sükajee wayuu naatakat anüiki. Otta maa'ulu
yaa, ekirajünüshii waya nünain chi Maleiwakai sükajee aapinnaa süka
nünüiki.
23 ¿Jameena müleka jutkatüle jia sulu'u tü outkajaaleekat sünain
ju'waajüin chi Maleiwakai jüpüshua süka tü pütchi me'raajuukat sütüma
wayuu? Na jeketkana antüin ja'akamüin, eekai anoujashin otta eekai
manoujain, "maa'insalii naya", meena naya süka nnojoliin nayaawatüin
saa'u tü jaashajaakat achiki.
24-25 Otta müleka shiale naapajüin jünüiki jüpüshua sünain aapiraa
nütüma chi Maleiwakai, nayaawateerü aa'u sünain kaainjaraliin naya je
sünain kasalajaneerüin namüin tü naainjalakat sünainjee tü jüküjakat
achiki namüin. Nayaawateechi aa'u chi Maleiwakai sünain nütüjaain
saa'u süpüshua tü jülüjapü'ükat naa'in, je sünain shiimüin sünain eein
nia ja'aka. Je nasapainyo'ukeena naya sünain na'waajüin chi Maleiwakai
wanaa jümaa.

*Anakaja lotüle sukuaippa süpüshua tü aa'innakat sulu'u tü outka-
jaaleekat.*

26 Tawalayuwaa, jülüja jumaala jaa'in tü tashajüitpakat jümüin süpüla
katsüinjatüin naa'in na juwalayuukana sünain tü nanoulakat sütüma
süpüshua tü jaa'inrakat wanaa sümaa jutkatüin. Eeshii ja'aka sulu'u
tü outkajaaleekat eekai nee'irajüin jayeechi, eekai nekirajüin jia, eekai
naküjüin süchiki tü nii'iyatakat chi Maleiwakai, eekai na'waajüin süka
tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, oo'ulaka eekai niyaawatüin saa'u
tia pütchikat süpüla nüküjain shia sümüin tü nuwalayuukalüirua.

27 Müleka eere eekai na'waajeein chi Maleiwakai süka tü pütchi
me'raajuukat sütüma wayuu, anashii müleka na'waajüle maa aka piama
oo'ulaka apünüin shiale, shia ne'e, sünain pachukuatüin naya. Otta
eeweeshi wane ja'aka eekai niyaawatüin saa'u tia pütchikat süpüla
nüküjain shia sümüin tü nuwalayuukalüirua.
28 Akaajasa müleka nnojoire wane eekai niyaawatüin saa'u süpüla
nüküjain shia sümüin tü juwalayuukalüirua, anakaja ko'utüle naya sulu'u
tü outkajaaleekat sümaa na'waajüin chi Maleiwakai sulu'u naa'in ne'e.
29 Je na juwalayuu atüjakana süpüla saapiee wayuu nünüiki chi
Maleiwakai, wanaa sümaa jutkatüin jia sulu'u tü outkajaaleekat, anashii
müleka nekirajüle maa aka piama oo'ulaka apünüin shiale. Je na wayuu
aapakana nanüiki, anashii müleka jülüjale ma'i naa'in shia natüjaaiwa
saa'u müleka shiimüinre nünüikin chi Maleiwakai shia.
30-31 Je wanaa sümaa nikirajüin wane juwala, müleka nii'iyatüle chi
Maleiwakai wane kasa nümüin wane awalaa ja'aka, anashi müleka
nuu'ulaale chi wane nüpüleerua süpüla nekirajüinjanain wane'ewaire
nakua. Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua jikirajiraain jüpüshua
süpüla katsüinjatüin jaa'in sünain anoujaa.
32 Jiakana atüjakana süpüleerua saapiee wayuu nünüiki chi Malei-
wakai, anakaja müleka jülüjale jaa'in tü jikirajakat anain. Süka jamüin,
jülüjasü ma'i naa'in na juwalayuukana süchiki tü jikirajakat anain naya
süpüla natüjaain saa'u müleka shiimüinre nünüikin chi Maleiwakai shia.
33 Jiakana aapajakana nanüiki, müleka jüsakireere soo'opünaa tü eki-
rajünakat anain jia, anashii jüsakirüle sünain nnojolin jü'ülüjaain. Nno-
jotsü nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua wa'ülüjaajiraainjanain, shia
nüchekaka loteein wakuaippa sünain jutkataa. Tüü, shia taluwataaka
anain na anoujashiikana sulu'upünaa tü outkajaaleekat süpüshua.
34-35 Je wane awalaa jierü, müleka süsakireere soo'opünaa tü eki-
rajünakat anain, anasü süsakirüle chi su'wayuusekai süchikijee nepi-
alu'umüin. Shia anaka alu'u müleka sotüle saa'in tü nüshajakat Moisés
soo'opünaa jüüjüüinjatüin wane jierü nümüin chi su'wayuusekai.
36 Eeshii ja'aka cha'aya Corinto eekai nayain namüiwa ne'e saa'in namüin
sünain atüjawaa saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai. Nnojotsü shiimüin
tia.
37 Saa'u atüjain jia jaajüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla aapiraa
wayuu nütüma, jütüjaajeerü saa'u tü tashajakat jümüin sünain shiain tü
nuluwataakat anain chi Maleiwakai.
38 Müleka jiyouktüle tanüiki, nnojoluja shiimüin sünain atüjain jia
nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.
39 Tawalayuwaa, tamüshii paala jia jüchikua: Anakaja müleka shiale
kee'ireein jaa'in atüjaa süpüla aapiraa wayuu süka nünüiki chi Malei-
wakai. Je müleka eere wane ja'aka eekai na'waajeein chi Maleiwakai
sulu'u tü outkajaaleekat süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu,
nnojo juu'ule'erüin naya suulia.
40 Anakaja müleka lotüle sukuaippa süpüshua tü jaa'inrakat sulu'u tü
outkajaaleekat sümaa nnojoliin jü'ülüjaajiraain, süpüla talatüin naa'in chi
Maleiwakai.

15

Wanaa sümaa nüso'iraain aa'in Cristo

1-2 Tawalayuwaa, anakaja joolu'u toso'irüle jaa'in sünain nüchiki Cristo,
chi O'tte'erüikai, tü takükjapü'ükat paala jümüin, tü jaapaakat süpüla
ju'tte'ennüinjanain sütüma. Jüchechereerü jaa'in sünain anoujaa müleka

ji'itaale jaa'in sünain anoujaa waneepia tü shiimüinkat taküjapü'ükat jümüin. Akaajasa müleka jiyouktüle shia, nnojoleerü kasain saapüin jümüin.

3 Tü ee'iyatünakat tamüin, tekirajüin jia sünain. Alana'aleesia ma'i shia sümaa anain, je anasü süpüla aapaanüin sütüma wayuu süpüshua. Müsü nüchiki Cristo taküjapü'ükat jümüin: Ouktüshi nia saa'u waainjala.

4 Ojoitünüshi nia sütüma wayuu, je süchikijee so'u apünüin ka'i, süso'iraakalaka naa'in nütüma chi Maleiwakai. Shia tü ashajünakat paala nüchiki Cristo sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa.

5 Je süchikijee nüso'iraain aa'in, nii'iyataakalaka nümüin Pedro, oo'ulaka mapa, namüin na waneeirua Aluwataaushikana.

6 Shiasa süchikijee tia, nii'iyataakalaka namüin maa aka 500 wawalayuu wanaa sümaa jutkatüin naya. Anaayülia wainma no'utku katüin o'u maa'ulu yaa, otta eeshii eekai ouktüinain.

7 Je süchikijee tia, nii'iyataakalaka nümüin Santiago oo'ulaka mapa namüin na Aluwataaushikana napüshua'aya.

8 Je mapa kakalia nachikijee nayakana, ee'iyataashi Cristo tamü'inya, mayaashije nnojolin nümaajachin taya paala maa aka nakuaippa nayakana.

9 Otta müsia joolu'u, mayaashije aneekuushin taya nütüma Cristo süpüla tayainjachin wane Aluwataaushikai maa aka nayakana, nnojotsü sükajeejatüin aa'inraa kasa anasü. Saa'in tamüin, nnojotsü wanaain sümaa kojutüin taya sütüma wayuu maa aka nayakana, saa'u te'rapü'üin wayumüin namüin na anoujashiikana nünain chi Maleiwakai sulu'upünaa tü outkajaaleekat sainküin mmakat süpüshua. Müliashii naya tatüma sümaa to'utirüin naa'in.

10 ¿Kasa aneekünaka anainjee taya? Aneekünüshi taya nütüma chi Maleiwakai süka anamiain ne'e nia tamüin. Je süka nii'iyatüin na'anasia tamüin, emetutsü ma'i ta'yataain nümüin noulialee napüshua na Aluwataaushikana. Tountüin ta'yataain nümüin, süka nükaaliijain taya waneepia.

11 Tü nüchikikat chi O'tte'erüikai taküjapü'ükat jümüin, shia'a ne'e tü nüchiki jaapaaitpakat süpüla ju'tte'ennüinjanain sütüma. Shia tü naküjakat na waneeirua Aluwataaushikana.

Tü oso'irawaakat aa'in süchikijee ouktaa

12 Wekirajüin wayuu süpüshua sünain süso'iraain naa'in Cristo süchikijee ouktaa. Je sükajee tia, nnojo jaapaain sünüiki wayuu “matüjüinsat oso'irawaa saa'in wayuu” makat.

13 Müleka matüjüinreje oso'irawaa saa'in wayuu, nnojoishije oso'iraain aa'in Cristo.

14 Je müleka nnojoruleje nuso'iraain aa'in Cristo, nnojotsüja'a kasain saapüinjatüin jümüin tü nüchiki waküjakat jümüin. Akaajaa ne'e sukuaippa tü jünoulakalüya.

15 Müleka matüjüinreje oso'irawaa saa'in wayuu, nnojoishije nüso'ire'erüin aa'in Jesucristo chi Nüchonkai Maleiwa, je alawaaje ne'e tü waküjakat jümüin nüchiki chi Maleiwakai sünain nüso'ire'erüin naa'in chi Nüchonkai.

16 Müleka shiimüinreje sünain matüjüin oso'irawaa saa'in wayuu, nnojoishije oso'iraain aa'in Cristo.

17 Je müleka nnojoruleje nuso'iraain aa'in Cristo, nnojotsüja'a kasain saapüin jümüin tü jünoulakat, je nnojotsüja'a ala'ajaanüin jaainjala juulia,

18 otta na juwalayuu anoujakana nünain Cristo eekai ouktüin,
amülouishiija'a naya.
19 Müleka nnojoruleje shiimüin sünain süso'iraainjatüin waa'in
süchikijee ouktaa, nnojoluja'a mata kasain anain apüla wanoujain nünain
Cristo.
20 Je joolu'u tamüshii paala jia süka süpüshua taa'in: Shiimüin ma'i
sünain nüso'iraain aa'in Cristo süchikijee ouktaa. Je sükajee süso'iraain
naa'in, watüjaa aa'ut sünain süso'iraainjateerüin waa'in wayakanaya
süchikijee ouktaa.
21-22 Soto jaa'in nüchiki Adán paala sümaiwa. Ouktüshi nia saaliijee
naainjala. Maleeirüma'aka ouktüin wayuu süpüshua saa'u saainjala maa
aka naa'in. Otta nünainjee Cristo, suuntüin joolu'u wayuu katüin so'u.
Oso'iraajeerü waa'in waya anoujashiikana wapüshua süka wanaawaji-
raain waa'in nümaa.
23 Oso'iraasü naa'in Cristo palajana. Je oso'iraajeerü waa'in wayakanaya
süka nüpüshin waya. Je sükajee süso'iraain naa'in palajana, watüjaa
aa'ut sünain süso'iraainjateerüin waa'in so'uweena tü ka'i niitaainja-
teetkat o'u nüchikua.
24-26 Süchikijee nüle'ejüin Cristo, aluwataajeechi nia süpüla
nükanajüinjanain na nü'ünüükana. Ja'itaina pülashin na sülaülakana
yolujaa, akanajuweena napüshua nütüma. Je süchikijee nükanajüin
na nü'ünüükana napüshua, oo'ulaa meeria tü ouktaakat nütüma. Je
wayakana anoujashiikana, sünainjee wayain nüpüshin Cristo, o'uneena
waya nütüma nüma'anamüin chi Washikai Maleiwa chaa iipünaamüin
eere nuluwataain. Aja'lajaa meeria tü kasa we'rakat yaa mmolu'u je tü
chakat cha'aya iipünaa sirumatu'u so'uweena tia ka'ikat.
27 Ashajünüsü paala süchiki tüü: “Akanajuweerü tü kasakat
süpüshua'aya süpüla jüüjüüinjatüin shia nümüin Cristo”. Mayaasüje
“kasa süpüshua” sümüin tü pütchikat, nnojotsü aashajaain nüchiki chi
Maleiwakai sünain jüüjüüinjachin nümüin Cristo. Saa'u pülashin chi
Maleiwakai, nia akanajitka Cristo tü kasakat süpüshua.
28 Je jüüjüüpa kasakat süpüshua nümüin Cristo chi Nüchonkai Maleiwa,
jüüjüüjeechi nia nümüin chi Nüshikai. Nieechikalaka Maleiwa laülaain
saa'u kasakat süpüshua'ale.
29 Soto jaa'in sukuaippa tü wayuu manoujainsatkalüirua o'oojakana
namüin na eekai ouktüin. Müleka matüjüinreje oso'irawaa saa'in wayuu
süchikijee ouktaa, nnojotsüje naa'inrüin shia.
30-31 Je müshia tayakai, mayaainje takaaliijünüin nütüma chi
Wasenyotsekai Jesucristo süpüla ta'yataainjachin ja'aka, te'rüin müliaa
sünainjee. Müleka matüjüinreje oso'irawaa saa'in wayuu, nnojoishije
taya achecherüin taa'in su'unnaa tia
32 oo'ulaka su'utpünaa tü ne'ralakat wayumüin tamüin na wayuu
jashichikana tamüin yaaya Éfeso.
“Anashii wemi'ijaale ne'e,
süka sülü'ülüin wakalia süpüla ouktaa”,
müshije ne'e taya jümüin.
33 Nnojo jaapaain pütchi eekai müin aka tüü.
34 Anakaja müleka japüire jia saa'u tü kasa mojusü jaa'inrakat, süka
eeyülüinya wayuu eekai manoujain nünain chi Maleiwakai ja'aka.
Juu'ulaa jumaala suulia kaainjalaa je suulia jüüjüüin jia namüin na
ekirajüliikana sünain alawaa süchiki tü oso'irawaakat aa'in sütüma
wayuu.

Wakuaippa waso'iraapeena aa'in

35 Joolu'u, naya tasouktajanaka e'ipajee na asakitkana sünain
jamüinjatüin nukuaippa chi Maleiwakai sünain nüso'ire'erüin saa'in
wayuu, je sünain jamüinjatüin sukuaippa wane wayuu süchikijee
süso'iraain saa'in.
36 Na'alainyaakai saa'in tamüin türa asakiraakat. Soto jaa'in sukuaippa
wane waüyee süchikijee sojoitünüin mmaapü. Müleka nnojorule
süpottüin tü sütakat, nnojoleerü osotüin shia.
37 Tü ojoitünakat yaa mmaapü, nnojotsü shiain tü pünajütkat, shia tü
waüyeekat ne'e, maa aka maikki je pitshuushi.
38 Chi Maleiwakai, ni'itaain tü pünajütkat sünain naata'awain sukuaippa
nütüma.
39 Akaajaa waya wayuukana, naatajatü wakuaippa suulia mürüt, suulia
wuchii oo'ulaka suulia jime. Naata'awai sukuaippa kasa süpüshua.
40 Akaajaa tü kasa anakat ma'i we'rüin chaa iipünaa, naata sukuaippa
suulia tü we'rakat anain ma'i yaa mmalu'u.
41 Naatajatü nukuaippa chi ka'ikai suulia nukuaippa chi kashikai.
Akaajaa tü jolotsükalüirua, eesü eekai miyo'uin no'u sünain chuwatüin,
je eesü eekai jo'uuchoin no'u.
42-43 Aka'aya wayakana, pejepa waya süpüla ouktaa, matsüinsat waa'in.
Otta wojoitünapa süchikijee ouktaa, aja'lajaasü tü we'irukukat yala, je
mojutsat sütüma wayuu süka saja'lajaaitpain. Otta so'uweena tü ka'i
süso'iraainjatkat o'u saa'in wayuu, ee'iranajaweerü wakuaippa süpüla
nnojolüin saja'lajaain. Katsüinjeerü waa'in. Je kojuteena waneepia waya
süpüla ka'ikat süpüshua nütüma chi Maleiwakai.
44 Tü sükuaippakat wayuu yaa mmalu'u, naata suulia akuaippaa cha'aya
iipünaa nüma'ana chi Maleiwakai. Ke'irukushii waya kataiwa'aya wo'u
yaa mmalu'u, otta süchikijee süso'iraainjatüin waa'in, ee'iranajaweerü
wakuaippa süpüla katüinjatüin wo'u nümaa chi Maleiwakai waneepia.
45 Je Adán, aapünüsü kataa o'u nümüin, maa aka sümakat tü ashaju-
ushikat: “Akumajünüshi Adán, chi palajachikai wayuu, sünain saapünüin
kataa o'u nümüin”. Otta Cristo, nia aapaka kataa o'u sümüin wayuu.
46-47 Chi eweetakai palajana, nia Adán. Müshi aka saa'in wayuu
süpüshua yaa mmalu'u sünain naapünüin amüin kataa o'u. Je chi
eweetakai chiirua, nia Cristo. Nüma'anajeejachi nia chi Maleiwakai je
antüshi süpüla naapüinjachin kataa o'u sümüin wayuu.
48-49 Kataiwa'aya wo'u, müshii aka waya naa'in Adán sünain wayuuin
waya. Je süso'iraapeena waa'in, meena aka waya naa'in Cristo, süka
shii'iranajaajeerüin wakuaippa süpüla ayateenain waya nümaa cha'aya
iipünaa.
50 Tawalayuwaa, tamüshii paala jia jüchikua: Sünain wayuuin waya,
aja'lajaajeerü tü we'irukukat ouktapa waya. Je müleka nnojorule
shii'iranajaain wakuaippa, nnojoleena waya ayatüin nümaa chi Malei-
wakai waneepia chaa eere nuluwataain.
51-52 Taküjeerü achiki joolu'u jümüin tü nnojotkat atüjaanüin aa'u
paala: Eejeena eekai kateenain no'u wanaa sümaa nüle'ejüin Cristo.
Je waya anoujashiikana eekai kateenain wo'u nüpüla, namaa na eekai
ouktüin paala, ee'iranajaweerü wakuaippa waapapa shi'ira wane jon-
toroyoi chajee iipünaajee. Oso'iraajeerü naa'in na eekai ouktüin sümaa
shii'iranajaweerüin nakuaippa. Je wayakana katakana o'u, ee'iranajaa
meeria wakuaippa wanaa namaa, süpüla nnojoliinjanain aja'lajaain
wakuaippa süchikijee tia.
53 Müina nnojoliin ouktüin waya piantua, süka taasheerüin tü wakuaip-
pakat suulia aja'lajawaa.

54 Je so'u tü ka'i taasheetkat o'u wakuaippa suulia aja'lajawaa,
watüjaajeerü aa'u sünain nnojoleenain ouktüin waya piantua. Je so'u
tia ka'ikat, ekeraajeerü tü nünüiki Maleiwa makat: “Nnojo mmolüin jia
seema tü ouktaakat, süka takanajüitpain shia”. Je wane'e:
55 “Nnojoliinapa joolu'u waya mmolüin seema tü ouktaakat, süka
nükanajüitpain shia chi Maleiwakai”.
56 Mmotshii waya paalainka seema tü ouktaakat, süka kaainjaraliin
waya wapüshua, je süka ouktajachin chi eekai kaainjaralin saashin tü
nünüikikat chi Maleiwakai nüshajakat Moisés paala.
57 Otta sünainjee süpüshua tü naa'inrakat chi Wasenyotsekai Jesucristo,
nükanajüitpa tü ouktaakat chi Maleiwakai wapüleerua. Joo'uya waa-
paiwa miyo'ushaata analu'ut nümüin saa'u tü naa'inrakat.
58 Tawalayuwaa, jia aikana tapüla, süka nükanajüitpain chi Malei-
wakai tü ouktaakat, anakaja jüchecherüle jaa'in sünain anoujaa, süpüla
ji'yataainjanain nümüin chi Senyotkai waneepia süka süpüshua jaa'in.
Soto jaa'in sünain nnojoleerüin sümalajaain tü anasükat jaa'inrakat
nümüin.

16

Tü amüliajiajatkat na anoujashiikana

1 Soo'opünaa tü jüsakitkat anain taya sünain tü neerü
akotchajünajatkat namüin na wawalayuu müliakana cha'aya Judea,
anasü müle aka jütüma maa aka tü tamakat paala namüin na
anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüirua cha'aya Galacia.
2 Riminko'ulu'uwai, anakaja jükatarüle süpüshi tü jüntakat anain
süpüla sünaajünüinjatüin napüla na juwalayuu müliashiikana. Müleka
eere kasa jüma'ana, anakaja jüsülajüle süpüshi. Jükotchajeerü shia
nama'anajee napüshua sulu'u tü outkajaaleekat süpülapünaa tantüin
suulia jükotchajüin ne'e shia tantapa.
3 Je tantapa cha'aya ja'akamüin, taapeerü wane karaloukta namüin na
jüneekakana süpüla e'ikajawaa tü jüsülainkat chamüin Jerusalénmüin,
süpüla natüjaanüin aa'u sünain ajünalaain naya jütüma.
4 Je müleka anale to'unüinjachin wanaa sümaa no'unüin, anashii
tamaainjanain naya.

Tü nüchuntakat Pablo namüin

5 Je to'unapeena jünainmüin, chapünaainjachi taya Macedoniapünaa,
je süchikijee, o'unaa meechia taya jünainmüin.
6 Eweesü takalia cha'aya jümaa. Ta'atapeerü cha'aya jümaa shiji-
malaain suulia shi'itüin tü juyakat. Acheküshii jükaaliijain taya sünain
tü che'ojaweetkat tamüin to'unapa chajee jüma'anajee.
7 Müleka to'unüleje jünainmüin joolu'u maa'ulu yaa süpülapünaa
to'unüin Macedoniamüin, motso'ojeerü ne'e tama'a jümaa. Nnojotsü
tacheküin sulu'u mayaa. Kakalieeshi taya jümaa müleka nücheküle chi
Maleiwakai tapüleerua.
8-9 Otta müshia tayakai joolu'u, makateechi taya yaa sulu'u tü pueulokat
Éfeso, süka wainmain a'yatawaa tapüleerua sünain aküjaa nüchiki chi
O'tte'erüikai, mayaasüje wainmain eekai shiyouktüin tanüiki. Keraa-
jeechi taya saa'in tamüin süpüla o'unaa sülü'ütpa sükalia tü mi'iraakat
kanüliakat “Pentecostés”
10 Je nüntapeena Timoteo jünainmüin, anakaja müleka kamaneere jia
nümüin, süka ni'yataain nümüin chi Senyotkai maa aka taa'in tayakai.

11 Nnojo ji'iyein jia nuulia. Shia anaka alu'u müleka jükaaliijüle
nia süpüla nüle'ejüin nüchikua tanainmüin, je süpüla anain naa'in
jümaa. Ta'atapajüin nia namaa na wawalayuu o'unakana paala nümaa
jünainmüin.
12 Otta müshia chi wawalakai Apolos jüsakirakai anain, nnojoishi
o'uneein nia so'u ka'ikat tia. Teme'ejüinyaaje'e paala naa'in shii'iree
nu'uneein jünainmüin namaa na wawalayuukana. O'unajachi nia naajüin
so'u wane ka'i nüchekakat o'u nu'uneein.
13 Otta jiakana jüpüshua, anakaja jülüjüle jaa'in tü ka'i niitaainjatkat o'u
chi Senyotkai sünain jüchecherüin jaa'in sünain anoujaa tü shiimüinkat
ekirajünakat anain jia. Nnojo mmolüin jia seema eekai shiyouktüin
jünüiki, katsüin ma'i jaa'in.
14 Je sünain süpüshua tü kasa jaa'inrakat, anasü aire jüpüla tü
wayuukolüirua süpüshua.
15-16 Maa aka jütüjaain naa'u chi juwalakai Estéfanas sümaa tü
nüpüshikalüirua sünain nayain palajanain sünain anoujaa nünain Cristo
ja'aka jiakana chakana Acaya, je sünain nakaaliijain jia anoujashiikana
süka süpüshua naa'in, anakaja jüüjüüle jia nümüin je namüin na eekai
müinya aka naa'in sünain na'yataain nümüin chi Senyotkai.
17-18 Talatüsü taa'in nantapaatapa tanainmüin Estéfanas, Fortunato je
Acaico, na jüjütakana süpüla nakaaliijain taya. Anashii kojutule naya
jütüma je wayuu eekai müin aka naya, süka katsüin taa'in sütüma tü
naa'inrakat, maa aka paala jiakana natüma cha'aya.

Nüpütaaya Pablo

19 Nasaküin jia na anoujashii outkajaakana yaa sulu'u tü mmakat Asia,
oo'ulaka Aquila sümaa Priscila tü nu'wayuusekat, oo'ulaka na wawalayuu
koutkajaalekana namaa sulu'u nepia sünain a'waajaa chi Maleiwakai.
Aishii ma'i jia napüla.
20 Nasaküin jia na wawalayuukana napüshua'aya yaaya sulu'u tü
pueulokat Éfeso. Anakaja jüsakiraale jüpüshua süka aijiraain jia jüpüla
sünainjee anoujaa nünain Cristo.
21 Pütchikat tüü tasakakat aka jia, tashajala nüka tajapü, nnojotsü
nüshajalain chi ashajüikai tamüin.
22 Soto jaa'in wane kasa. Chi eekai maalin chi Senyotkai nüpüla,
tachuntüin nümüin Maleiwa süpüla kasalajanainjatüin nümüin nütüma.
Otta wayakana, anashii wamüle waneepia, “Senyotkalee, kasataalejese
püle'ejüin maalü”.
23 Achunteechi joolu'u taya jaa'u nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo
süpüla nii'iyatüinjatüin na'anasia jümüin.
24 Aishii jia tapüla, saa'u wayajiraainapain sünain tü wanoulakat nünain
Cristo Jesús. Amén, shiimüin tia.

Chiiruajatkat Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana
CORINTO

1 Taya, Pablo, Aluwataaushika nütüma Cristo Jesús. Chi Maleiwakai, nüneeküin taya süpüla nuluwatawaa, süka nücheküin taya süpüleerua. Otta joolu'u, tayakai nümaa chi wawalakai Timoteo, wasaküin jia anoujashiikana nünain Maleiwa chakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Corinto otta napüshua na wawalayuukana nüchooinkana Maleiwa sulu'u tü mmakat Acaya.

2 Achuntüshii waya jaa'u nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjanain wane anaa jümüin.

Kaalinyüü nüpüla Maleiwa su'unnaa tü müliaakat

3 Anashii wa'waajüle chi Maleiwakai, Nüshikai chi Wasenyotsekai Jesucristo. Nia Washika'aya, amüliajaka waya. Nia Wamaleiwaseka'aya, akaaliijaka waya.

4 Je müleka müliale waya, akaaliijüneena waya nütüma süpüla wakaaliijainjatüin wayuu eekai müliain. Katsüinjeerü waa'in süpüla akaaliijaa wayuu, süka wakaaliijünüin palajana nütüma chi Maleiwakai.

5 Shiimüin sünain müliain waya sünainjee waküjain nüchiki Cristo, maa aka naa'in niakai müliapü'üin paalainka. Otta su'unnaa müliain waya, akaaliijünüshii waneepia nütüma chi Maleiwakai süka nümaain waya Cristo.

6 Akaweenia jiakana müliakana wanaa wamaa, akaaliijüneena jia sünain anoujaa süpüla jüchecherüinjatüin jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat, maa aka wayakana sünain wakaaliijünüin su'unnaa müliaa.

7 Ja'itaina jia müliain maa aka waa'in, watüjaa aa'ulu sümaa nnojoleenain juu'ulaain suulia anoujaa, süka jükaaliijünüin nütüma chi Maleiwakai wanaa wamaa.

8 Tawalayuwaa, taküja achiküt paala jümüin wane müliaa miyo'u ma'i te'rakat cha'aya sulu'u tü mmakat Asia sünainjee ta'yataain nümüin chi Senyotkai. Isasü tachiki tachecherüin taa'in su'utpünaa. Ouktajachiya taya taajüin.

9 Shiimüin saa'in tamüin sünain to'utinnüinjachin aa'in sükajee kapüleein tamüin ojuittaa suulia tü müliaakat tamüiwa. Oo'ulaka müliaakat tüü, shikirajüin taya sünain nnojolinjachin teirakaajiraain tamüin tamüiwa, niainjachi Maleiwa, chi oso'ire'etkai saa'in wayuu.

10 Nu'tte'erüin taya suulia ouktaa sa'akapünaa tü müliaakat. Je müleka müliale taya tachikua, ayateechi taya nu'tte'erüin. Tatüjaa aa'uchi nia sünain naa'inmajeechin taya waneepia suulia ouktaa.

11 Müinka jüchuntüle nümüin taa'u, wainmeerü wayuu tü aapakat analu'ut nümüin chi Maleiwakai sünainjee tü anasü naa'inreetkat tamüin shi'ipajee tü süchuntakat wayuu wainma.

Alatüsü nükalia Pablo süpüla antaa

12 Anasü saa'in tamüin ta'waataain nu'upala chi Maleiwakai sulu'u taa'inrüin waneepia tü anasükat jümüin je sümüin wayuu süpüshua. Sükajee nnojolüin piamain takuaippa, lotüsü ma'i tanüiki jümüin waneepia. Nnojoishi taya aashajaain pütchi tale'eru'ujeejatü maa aka

nekirajia na manoujainsaliikana. Je tüü, nnojotsü takajatüin, nükajatü
Maleiwa saa'u anamiain ma'i nia.
13-14 Ja'yasü ma'i süpüshua tü tashajapü'ükat achiki jümüin süpüla
jaashaje'erüinjatüin shia sümaa jiyaawatüin saa'u. Ja'itairü nnojolüin
jiyaawatüin aa'u paalainka süpüshua tü tachekakat jüpüleerua, kasa-
taalejese jiyaawatüin saa'u maa'ulu yaa, süpüla talateerüin jaa'in tamaa,
maa aka tayakai sünain talateerüin taa'in jümaa, so'u tü ka'i nüle'ejeetkat
o'u chi Wasenyotsekai Jesucristo.

15-16 Saa'u jüüjüüpü'üin jia sümüin tanüiki, jülüjasü taa'in paala
tanatpünaaweein jia to'unajachipa Macedoniamüin. Oo'ulaka
jükaaliijüinjacheechi taya talenapa tachikua chajee süpüla o'unaa
Judeamüin. Talateerü jaa'in süka ji'rüinjachin taya tachikua.
17 Otta joolu'u, süka nnojolin tale'ejüin paala jünainmüin chajee Macedo-
niajee, “Jo'uwee aa'inchi” müshiija eera jia tamüin saa'u “Ale'ejeechi taya”
tamüin sünain male'ejüin taya. Müshija aka taya saa'in wayuu piamakai
akuaippa jaajüin, eekai nnojolüin lotüin sünüiki jümüin jaajüin.

18-19 Tayakai Pablo nümaa Silas je Timoteo, shiimüin sünain lotüin
wanüiki jümüin, süka lotüin nünüiki chi Maleiwakai wa'yataakai amüin.
Otta Jesucristo chi Nüchonkai Maleiwa wekirajakai achiki jümüin,
matüjainsai nia aküjaa alawaa. Pansaasü nünüiki jümüin waneepia.
20 Je sükajee naa'inrüin Jesucristo süpüshua tü nüküjakat achiki chi
Maleiwakai paala, “Amén, anasü ma'i” müshii waya sünain wa'waajüin
chi Maleiwakai saa'u pansaain nünüiki wamüin.

21-22 Nia chi akaaliijaka wayakana wapüshua sünain wachecherüin
waa'in sünain anoujaa nünain Jesucristo. Nia chi aneekaka waya süpüla
naapüin chi Naa'inkai wamüin, süpüla sütüjaainjanain wayuu waa'u
sünain wayain nüchooin Maleiwa. Je süka eein chi Naa'inkai sulu'u
waa'in, watüjaa aa'uchi nia sünain naa'inrüinjatüin waka süpüshua tü
nüküjakat achiki paala.
23 Müleka alawaale tanüiki, süsaleechi taya nütüma chi Maleiwakai.
Nütüjaa aa'uchi sünain jamüin male'ejüinka'a taya chajee Macedoniajee
jünainmüin maa aka tamüin paala jümüin, suuliajana tachiaja'alaain jia.
24 ¿Taluwataajeena jia pejeewa sünain anoujaa? Nnojo. Alu'ujasa
takaaliijeena jia süpüla talatüinjatüin jaa'in. Tü achecherajatkat jaa'in,
nnojoleerü shiain tü taa'inrakat, shia jünoula nünain Cristo.

2

1 Müsü taa'in süchikijee to'unüin Corintojee: “Anakaja müleka nno-
jorule tale'ejüin nanainmüin joolu'u suulia mojujaain naa'in nachikua
tatüma maa aka paala wanaa sümaa chejeema'ain taya”.
2 Müleka mojuleje jaa'in tatüma, iseerü jüchiki talatüin taa'in jütüma.
3 Tashajüin tia karalouktakat jümüin shii'iree sünouktaweein
jukuaippa, suulia mojujain taa'in jütüma so'uweena tü ka'i tanteetkat
o'u tachikua jünainmüin. Müleka talatüle taa'in, talateerü jaa'in wanaa
tamaa. Je na talatakana atüma taa'in, jia jiakana.
4 Tashajüin shia jümüin sümaa ta'wüira süka mojuin ma'i taa'in jaalii.
Nnojotsü tashajüin süpüla mojuinjatüin jaa'in. Süpülajatü jütüjaainjatüin
saa'u sünain alin ma'i jia tapüla.

Tü motookat aa'in naainjala wane wayuu

5 Takükjainjatü joolu'u jümüin tü anakat süpüla jaa'inrüinjatüin nüka chi
wayuu e'rakai wayumüin tamüin wanaa sümaa chejeein taya ja'akajee.

Mojusü taa'in sütüma tü naa'inrakat, je mojusü jaa'in jiakanaya. Otta tü naa'inrakat, nnojotsü alanaain ma'i sünain mojuin.

6 Sütümajee nüchiaanüin jütüma wainma jiakana anoujashiikana, eesü süpüla niyaawatüitpain saa'u sünain mojuin tü naa'inrakat.

7 Otta müsia joolu'u, anakaja motüle jaa'in naainjala nuulia sümaa kamaneeinjanain jia nümüin, suulia nuu'ulaajüin suulia anoujaa sütümajee mojuin naa'in.

8 Teme'eja aa'inchii jia joolu'u süpüla jii'iyatüinjatüin süchikua nümüin sünain alin ma'i nia jüpüla.

9 Je tia tashajakat paala jümüin, tashajüin süpüla tatüjaainjanain jaa'u müleka joonoole sümaa tanüiki waneepia.

10 Müleka motüle jaa'in tü kasa mojusü naa'inrakat chi wayuukai, moteerü taa'in shia'aya, mayaashije nnojolin kaainjalain nia toulia. Nütüjaa aa'uchi taya Cristo sünain motüin taa'in tü naainjalakat süpüla wanaawajiraainjatüin jaa'in.

11 Ee jumata jaa'in sünain tü mojusü naa'inreekat Satanás chi sülaülakai yolujaa naka na anoujashiikana sainküin mma. Motüsü waa'in naainjala chi wayuukai suulia nükana'alüin waya Satanás.

E'itaanüshi Pablo süpüla aküjaa nüchiki Cristo

12-13 Takü̈jain joolu'u süchiki tü alatakat tamüin wanaa sümaa to'unüin chajee Éfesojee. O'unüshi taya palajana sulu'umüin tü pueulokat Troas süpüla takü̈jainjatüin nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, chamüin je süpüla ta'atapajüin chi tawalakai Tito sünain nüntüin tanainmüin chajee ja'akajee Corintojee. Wainma wayuu tapüla yapasü nütüma chi Senyotkai süpüla saapajüinjatüin nüchiki. Shiasa süka nnojolüin nüntüin Tito, ashapalaasü ma'i taa'in naa'u. Tapütaakalaka napüla na wayuukana chajee süpüla antaa yaamüin Macedoniamüin eere eein taya maa'ulu yaa.

14 Anashi ma'i chi Maleiwakai. Ja'itaichi taya müliain saa'u ta'yataain nümüin, taapüin analu'ut nümüin saa'u nükanajuuin Satanás tapüleerua. O'tte'enneerü wayuu sainküin mmakat süpüshua, sükajee nükaaliijain taya chi Maleiwakai sünain aküjaa nüchiki Cristo namüin.

15 Maa aka saa'u ta'yataain na'aka na o'ttaashiikana, maa aka na'aka na amülouishiikana, talatüsü naa'in chi Maleiwakai tamaa süka takü̈jain nüchiki Cristo namüin napüshua.

16 Namüin na anoujashiikana, keme'eriasü saa'in tanüiki, süka takü̈jain nüchiki chi Maleiwakai sünain shii'iranajaainjatüin saa'in wayuu nütüma. Akaajasa namüin na eekai manoujain, mojulu'utsü saa'in tanüiki namüin, süka takü̈jain nachiki sünain süsaleenain naya. Müleka nnojoire nükaaliijain taya chi Maleiwakai, iseerü tachiki aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai sa'akapünaa wayuu.

17 Nütüjaa aa'uchi taya chi Maleiwakai sünain takü̈jüin tü shiimüinkat waneepia, süka tayain aluwataaushin nütüma. Nnojoishi taya aküjain nünüiki saa'u neerü, maa aka saa'in wayuu wainma, süka nüpüshin taya Cristo.

3

1 ¿Ayatshia taya a'waataain sulu'u takuaippa? Nnojo. Nnojoishi taya a'waataain sulu'u takuaippa. ¿Che'ojaasü tamüin karaloukta süpüla tatüjaanüinjachin aa'u jütüma sünain aluwataaushin taya jünainmüin maa aka saa'in wayuu ekirajülii maa'ulu yaa? Nnojo. Je nnojotsü che'ojaain talü'üjain karaloukta jüshajakat.

2 Müshii aka jia saa'in wane karaloukta, süka wainmain jia cha'aya
sünain jünoujain nünain Cristo sütüma tü takükjakat achiki. Je na
wayuu atüjaakana jaa'u sünain jünoujain, natüjaweechi aa'u taya sünain
aluwataaushin nütüma chi Maleiwakai, süka jünoujain sütüma tanüiki.
3 Sünain naapüin jüchiki, nayaawateerü aa'u sünain ju'tte'ennüin
nütüma Cristo sünainjee tü shiimüinkat tekirajakat anain jia. Nnojoliishii
o'tte'ennüin jia sünainjee tü ashajünakat sütüma wane wayuu ne'e, shia
nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Nnojotsü sünainjeejatüin tü nüshajakat
Moisés, shia süka shii'iranajaain jaa'in nütüma Maleiwa.
4 Sünainjee süpüshua tü naa'inrakat Cristo, a'waataashi taya nu'upala
chi Maleiwakai sulu'u tü ta'yataapü'ükat anain ja'aka.
5 Tountüin taa'inrüin tü kasa anasükat ja'aka sükajee nükaaliijüin taya
chi Maleiwakai. Otta müleka nnojoireje nükaaliijain taya, iseerü tachiki
taa'inrüin shia ja'aka.
6 Chi yalayalakai atüma taya süpüla ta'yataain ja'aka, nia Maleiwa
nümüiwa. Je tü tekirajakat anain jia, nnojotsü müin aka saa'in
tü nüshajalakat Moisés. Süka jamüin, saa'u isain nachiki oonowaa
sümaa, ouktüshii naya. Tekirajüin jia sünain wane pütchi jeket
e'itaanakat nütüma chi Maleiwakai süpüla katüinjatüin so'u wayuu
sütüma. Saashin tü pütchi jeketkat, aluwataanüshi chi Naa'inkai Maleiwa
süpüla shii'iranajaainjatüin saa'in nütüma.

Anajiraasü wayuu sütüma tü pütchi jeketkat

7-8 Mayaasüje anashaatain tü nüshajalakat Moisés, alana'aleesia ma'i
sünain anain tü pütchi jeketkat suulia. Soto jaa'in sünain nüshajüin
chi Maleiwakai tü pütchi nuluwataakat anain sünain wane ipa paala
sümaa naapüin shia nümüin Moisés. Warattusü ma'i nu'upünaa Moisés,
süka nüntüin chi Maleiwakai nünainmüin. Ja'itairü süchikijee ne'e
süshakajapa tü suwaralakat nu'upünaa, isasü süchiki shiirakaain wayuu
nümüin. Chi eekai nnojolin naa'inrüin süpüshua tü aluwataanakat anain,
ouktüshi. Otta müshi'iya wayakana maa'ulu yaa, nükaaliijain waya chi
Naa'inkai Maleiwa süpüla waa'inrüinjatüin tü nüchekakat wapüleerua.
9 Anasü saa'in namüin tü pütchi aapünakat paala mayaasüje e'itaanüin
wayuu sütüma süpüla süsalaa saainjala sümaa sükatannüin nuulia
Maleiwa. Otta tü pütchi jeketkat, alana'aleesia ma'i sünain anain, süka
anajiraain waya nümaa chi Maleiwakai sütüma.
10 Tü nüküjakat Maleiwa nümüin Moisés paala sümaiwa, anasü ma'i
saashin wayuu so'u ka'ikat tia. Otta tü jeket naa'inrakat maa'ulu yaa,
alana'aleesia ma'i sünain anain shia.
11 Müleka anale tü aja'ttüitpakat, alana'aleesia ma'i sünain anain tü
maja'ttiainjatkat.
12 Nnojoliishii waya mmolüin sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai,
süka watüjaain saa'u sünain anajiraainapain waya nümaa chi Maleiwakai
sütüma.
13 Nnojoliishii waya müin aka naa'in Moisés e'itaakai kuluulu
nu'upünaanain suulia ne'rajüin na wayuukana Israelkana tü suwaralakat
nu'upünaa sünain süshakajüin.
14-15 Wayuukana naa, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü nüchekakat chi
Maleiwakai napüleerua. Maa'aya aka na judíokana maa'ulu yaa. Wanaa
sümaa naashaje'erüin tü nüshajakat Moisés, nnojotsü nayaawatüin aa'u.
Alu'ujasa chi judío eekai naapaain Cristo, nieechi ayaawataka saa'u tü
nüchekakat nüpüleerua.

16 Akaweeria wayuu sainküin mmakat süpüshua, eekai sünoujain
nünain chi Senyotkai, shiyaawateerü aa'u tü nüchekakat süpüleerua.
17 Otta chi Senyotkai, nia chi Naa'inkai Maleiwa aapakai wamüin taashii
suulia kaainjalaa.
18 Je süka niain Wasenyotsein, nii'iratüin wakuaippa. Koo'omüinwaisü
wamüin müinjanain aka waya naa'in Cristo. Je süka taashiinapain waya
suulia kaainjalaa, atüjaaneechi aa'u chi Maleiwakai sütüma wayuu sünain
naa'inrüin waneepia tü anasükat.

4

Nia Jesús nüküjakat achiki Pablo

1 Je sükajee nülatirüin taainjala chi Maleiwakai, nüneeküin taya süpüla
aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu. Nnojoleechi joolu'u taya
oo'ulaain suulia a'yatawaa nümüin chi Senyotkai.
2 Tü tekirajakat anain jia, nnojotsü taattajaain aa'u juulia süka nnojolin
japülin taya süka. Je nnojotsü ta'wanajüin nünüiki chi Maleiwakai süka
alawaa jümüin. Shia taküjaka tü shiimüinkat waneepia jümüin nu'upala
süpüla tatüjaanüinjachin aa'u sütüma wayuu süpüshua sünain lotüin
ma'i tanüiki.
3-4 Otta müsia namüin na wayuukana amülouishiikana, nnojotsü ja'yain
ma'i tü nüchikikat chi O'tte'erüikai taküjakat namüin. Isasü nachiki
nayaawatüin saa'u, süka nnojoliin nanoujeein tü shiimüinkat. Satanás,
chi aluwataakai sa'aka wayuu manoujainsat, nüsürülüin nekii suulia
nayaawatüin saa'u. Nnojotsü nücheküin napüleerua ne'raajüinjachin
Jesucristo, chi wanaawakai nümaa Maleiwa sünain anashaatain ma'i,
suulia no'tte'ennajüin nütüma.
5 Tü taküjapü'ükat achiki jümüin, nnojotsü shii'ireejachin tayain ko-
jutüin jütüma, shia shii'iree niainjachin kojutüin jütüma chi Waseny-
otsekai Jesucristo waneepia. Otta tayakai, jüchepchia ne'e süpüla
takaaliijüinjanain jia sünain anoujaa nünain.
6 Sükajee taapaaichipain Jesucristo, taküjeerü nüchiki chi Maleiwakai
sümüin wayuu süpüshua sünain anashaatain ma'i nia. Otta chi
Maleiwakai, nia ne'e nümüiwa nayaawataka atüma saa'u nüchiki chi
O'tte'erüikai. Soto jaa'in tü nünüikikat Maleiwa ashajünakat paala:
“Anakaja müleka ja'yale tü ka'ikat”, müshi. Maa aka ja'yain paala tü
mmakat nütüma chi ka'ikai, akaajaa joolu'u tü shiimainkat sünain ja'yain
nütüma chi Maleiwakai.

Yalayatshi Pablo nükajee Maleiwa

7 Nüneeküin taya chi Maleiwakai süpüla nii'iyatüin sünain
nükajeejatüin niakai nümüiwa tü yalayalaakat, süka nütüjaain saa'u
takuaippa sünain matsüin taa'in tamüiwa. Nia alana'aleeka sünain
pülain nümüiwa.
8 Je süka eein nia tamaa, mayaainje te'rüin müliaa waneepia, nno-
jotsü ayo'ujaain taa'in. Mayaasüje nnojolüin tatüjaain saa'u tü anasü
taa'inrüinjatkat, nnojoleechi taya shapawa'ain müin.
9 Mayaasüje jashichin wayuu tamüin sünainjee tanoujain nünain Cristo,
nnojoleechi taya niyüülajüin Maleiwakai. Mayaasüje e'rülüin wayumüin
wayuu tamüin, nnojoleechi taya amalajaain sütüma.
10-11 Kataiwa'aya to'u, te'rüin müliaa waneepia sünain jashichin wayuu
tamüin sünain su'uteein taa'in, maa aka naa'in Cristo sünain nu'utinnüin
aa'in. Otta sünainjee süso'iraain naa'in Cristo, ayatshi'iya taya a'yataain
nümüin mayaashije taya müliain. Ja'itaichi ouktüin taya so'uweena wane

ka'i, müleka tachecherüle taa'in su'unnaa tü müliaa te'rakat maa'ulu yaa, sütüjaajeechi aa'u wayuu Cristo sünain katüin no'u je eejeerü süpüla sünoujain nünain.

12 Nnojoleechi taya anujulaain suulia tü müliaakat sünainjee su'uteein taa'in wayuu, süka nücheküin chi Maleiwakai tü müliaakat tapüleerua süpüla takaaliijüinjatüin wayuu süpüshua sünain anoujaa süpüla shii'iranajaainjatüin saa'in.

13 Soto jaa'in tü pütchi ashajünakat paala sümaiwa: “Mayaainje taashajaain süchiki müliaa jümaa, ayatajachia taya sünain anoujaa sünain nünüiki Maleiwa waneepia”. Aka'aya tayaka'iya, mayaasüje taashajaain jümaa süchiki tü müliaa te'rakat, nnojoleechi taya oo'ulaain suulia anoujaa nünain Cristo sütüma.

14 Nnojoishi taya mmolüin seema ouktaa, süka tatüjaain naa'u chi Maleiwakai sünain süso'iraweerüin taa'in so'uweena wane ka'i nütüma, maa aka nüso'ire'erüin naa'in chi Wasenyotsekai Jesucristo. Wayakana, otta jiakana, eenaküneena waya nütüma chi Maleiwakai chamüin süpüla eeinjanain waya nümaa Cristo sünainjee wanoujain nünain.

15 Nüneeküin taya chi Maleiwakai süpüla tü müliaa te'rakat süpüla takaaliijainjanain jia sünain anoujaa. Je nücheküin süpüleerua wainmainjatüin tü anoujasükalüirua sainküin mmakat süpüshua süpüla naapüinjanain analu'ut nümüin sümaa na'waajüin nia saa'u anamiain nia namüin.

16 Süka wainmain tü anoujasükalüirua sainküin mmakat süpüshua, nnojoleechi taya oo'ulaain suulia a'yatawaa nümüin chi Senyotkai. Ja'itairü ashakajüin sütsüin te'iruku, shieerü koo'omüinka tamüin sütsüin taa'in, süka eein chi Maleiwakai tamaa.

17 Motsomüin ne'e saa'in tamüin tü müliaa te'rakat maa'ulu yaa, nnojotsü waneepiain, süka tatüjaain saa'u sümaa nümaajeechin taya Cristo so'uweena wane ka'i sünain talateerüin ma'i taa'in nümaa süpüla ka'ikat süpüshua. Nümaa Cristo, alana'aleejeeria ma'i sünain anasüin shia suulia tü müliaa te'rapü'ükat.

18 ¿Kasa anaka süpüla jaa'inrüinjatüin suulia jiyo'uja'alaain aa'in su'utpünaa tü müliaa ji'rakat? Anasü jülüjale jaa'in tü kasa chakat iipünaa eere chi Wasenyotsekai sünain eeinjanain jia nümaa. Juu'ulaa suulia jülüjain ne'e jaa'in tü kasa ji'rakat yaa mmolu'u sümüiwa. Tü we'rakat yaa mmolu'u, aja'lajaajeerü so'uweena wane ka'i. Otta tü kasa chakat iipünaa, ja'itairü nnojolüin we'rüin joolu'u, nnojoleerü aja'lajaain. Ayateeria waneepia.

5

Aapüneerü wamüin wane akuaippaa jeket maja'ttiasat

1 Koo'omüinsü wamüin sütsüin waa'in süka watüjaain saa'u tü eekat wapüla süchikijee ouktaa. Mayaasüje saja'lajaweerüin tü we'irukukat ouktapa waya, aapüneerü wamüin wane'ewai wakua wane akuaippaa jeket maja'ttiasat, süpüla eeinjanain waya nümaa chi Maleiwakai waneepia chaa iipünaa. Nnojoleerü aapünüin wamüin sütüma wayuu, nieechi Maleiwakai aapaka.

2-3 Süka eeyülüinya müliaa wapüla yaa saa'u mmakat kataiwa'aya wo'u, kee'ireesü waa'in saapüneein wamüin tü akuaippaa jeket iipünaajeejatkat. Je saapünapa wamüin tü akuaippaa jeketkat, oo'ulaajeerü woulia müliaa.

4 Tü wakuaippa ouktajatkat so'uweena wane ka'i, ee'iranajaajeerü shia süpüla ayatüinjanain waya waneepia nümaa chi Maleiwakai.

Shiasa joolu'u sünain katayülüin wo'u, ashapataasü waa'in shii'iree saapüneemaatüin wamüin tü akuaippaa jeketkat, süka miyo'uin ma'i tü müliaa we'rakat.
5 Chi Maleiwakai kakumalakai waya, nücheküin wapüleerua nülo'irüin wakuaippa. Je nuluwataain wamüin chi Naa'inkai süpüla eeinjachin nia wamaa süpüla watüjaain saa'u sünain shiimainyeerüin sünain naa'inrüinjatüin wamüin süpüshua tü nüküjakat achiki paala.

6 Wachechereein joolu'u waa'in su'unnaa tü müliaa we'rakat, süka saapüneerüin wamüin wane akuaippaa jeket so'uweena wane ka'i. Nnojotsü motüinjatüin waa'in sünain nnojoliiyüli'iyain waya nümaain chi Wasenyotsekai Jesucristo cha'aya iipünaamüin. Katayülia wo'u yaa mmolu'u eere wainmain müliaa.
7 Ja'itaichi nnojolin we'rüin Cristo maa'ulu yaa, ayatsia waa'inrüin tü nüchekakat wapüleerua, sükajee wanoujain nünain.
8 Tamüshii jia tachikua: Mayaasüje kee'ireein waa'in chamaateein waya nümaa chi Senyotkai chaa iipünaa, ayatsia wachecherüin waa'in su'unnaa tü müliaa we'rakat kataiwa'aya wo'u yaa mmolu'u.
9 Müsüjese'e waa'inrüin tü nüchekakat wapüleerua süpüla ta-latüinjachin nia wamaa, maa aka eeinjanain waya nümaa chaa iipünaa, maa'aya aka katüin wo'u yaa saa'u mmakat eere wainmain müliaa.
10 Waa'inreein tü anasükat, süka washa'wale'enneenain wapüshua nümülatu'umüin Cristo so'uweena wane ka'i. Asakinneena waya nütüma sünain tü waa'inrapü'ükat kataiwa'aya wo'u. Aapaajeena waya wane'ewai wakua saa'u tü waa'inrapü'ükat, müleka waa'inrüle kasa anasü, müleka waa'inrüle kasa mojusü.

Tü aküjaakat süchiki anajirawaa nümaa Maleiwa

11 Süka kee'ireein taa'in sünain tü nüchekakat tapüleerua chi Senyotkai, a'yataashi taya waneepia nümüin sünain teme'ejüin saa'in wayuu shii'iree sünoujeein nünain. Nütüjaa aa'uchi taya chi Maleiwakai sünain nnojolin taküjain alawaa sümüin wayuu. Kasataalejese jiyaawatüin saa'u tü taküjakat jümüin sünain shiimüin.
12 Nnojotsü tashajüin tü pütchikat jümüin süpüla ta'waataainjachin sulu'u takuaippa ju'upala, shia süpüla kojuteein taya jütüma sünainjee tü kasa anasü taa'inrakat, wanaa sümaa jüchiaain tü wayuu eki-rajütkalüirua eekai su'waataain sulu'u sukuaippa wayuu ne'e sümaa nnojolüin sütüjaain saa'u tü sulu'ukot saa'in.
13 Eesü wayuu eekai maa'in taya saashin, otta eekai laülaain taa'in saashin. Tia, nnojotsü kasajatüin tamüin, süka taa'inrüin süpüshua süpüla kojutüinjachin chi Maleiwakai tatüma je süpüla takaaliijainjanain jia sünain anoujaa.
14 Süpüshua tü kasa anasü taa'inrakat, taa'inrüin süka alin ma'i waya nüpüla Cristo süka ouktüin nia saa'u waainjala süpüla taashinjanain waya suulia.
15 Ouktüshi nia saa'u waainjala sümaa süso'iraain naa'in shii'iree waa'inreein tü anasükat waneepia. Sükajee shii'iratüitpain waa'in nütüma, anakaja nnojoliire waa'inrüin tü wachekakat wamüiwa, shiain-jatü tü talatakat atüma naa'in.

16 Jalia jia suulia mojujain jünüiki namüin na juwalayuukana, otta tamüin tayaka'iya, maa aka sünüiki eekai manoujain wamüin. Je tayakai manoujainwa'aya taya nünain Cristo, mojutpü'üsai nia tatüma maa aka sütüma wayuu manoujainsat. Je müsia joolu'u, nnojolüitpa taa'inrüin.

17 Waya anoujashiikana, jekennuuinapa süka waapaain Cristo sümaa
wanaawajiraain waa'in nümaa. Oo'ulaaitpa tü wakuaippapü'ükat paala
süka shii'iratüitpain.
18-19 Je chi ee'iratakai wakuaippa, nia Maleiwa. Anajiraainapa waya
nümaa sünainjee tü naa'inrakat Cristo sünain ouktüin nia waa'u. Je
joolu'u, aneekünüshii waya anoujashiikana wapüshua nütüma chi Malei-
wakai süpüla weme'ejüinjatüin saa'in wayuu shii'iree anajiraainjatüin
shia nümaa. Waküjeerü nüchiki namüin sünain nülatirüin naainjala
sünainjee tü naa'inrakat Cristo je sünain nücheküin süpüleerua anaji-
raainjanain naya nümaa.
20 Aluwataanüshii waya anoujashiikana wapüshua nütüma chi Malei-
wakai süpüla waapirüinjatüin wayuu süka nünüiki Cristo, je süpüla
weme'ejainjatüin naa'in shii'iree anajiraainjanain naya nümaa, maa aka
tü nümakat chi Maleiwakai waneepia sümüin tü manoujainsatkalüirua
süpüshua. Je tü wamakat namüin na eekai manoujain ja'aka: “Anakaja
müleka anajiraale jia nümaa”, müshii waya.
21 Ja'itaichi maainjalain Cristo, amaünajüna amüinchi nia nütüma chi
Maleiwakai maa aka wane eekai kaainjaralin. Awalaajüshi Cristo waain-
jala süpüla anajiraainjanain waya nümaa chi Maleiwakai nünainjee.
Shiimüin sünain anajiraainapain waya nümaa nütüma.

6

1 Je joolu'u tayakai a'yataakai nümaa chi Maleiwakai, tachiajaain jia
atüjaakana ne'e naa'u Cristo sünain nuwalaajüin saainjala wayuu, jia
mekerolüinkana sünain anoujaa nünain. Tüü, nnojoleerü kasain saapüin
jümüin.
2 “Ekeroleena waya sünain anoujaa nünain watta'a”, nnojo jümüin.
Soto jaa'in sünain nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua jikerolüin
sünain anoujaa so'u ka'ikat tüü, maa aka nümakat paala: “Je so'u
tü ka'i tee'iyatüinjatkat o'u tamanee jümüin, taapeerü jünüiki süpüla
to'tte'erüinjanain jia”.

Tü müliaa ni'rakat Pablo sünain aküjaa nüchiki Cristo

3 Suulia mojujain sünüiki wayuu tamüin sünain nnojolüin nanoujain tü
takü jakat namüin, taa'inreein tü anasükat waneepia no'upala.
4 Anakaja jiyaawatüle saa'u sünain shiimüin sünain tayain
nüchepchiain chi Maleiwakai, sükajee ayatüin taya sünain anoujaa
su'unnaa tü müliaa te'rakat. Mayaasüje mojuin taa'in sütüma tü kasa
mojusü alatakat tamüin, ayatshija'a taya achecherüin taa'in sünain
a'yatawaa nümüin chi Senyotkai.
5 Mayaasüje sushutüin wayuu wainma taa'u, na'yaatüin taya,
napüreesajüin taya, je ja'itaichi taya matunküin, meküin, ayatshi'iya
taya a'yataain süka süpüshua taa'in nümüin chi Senyotkai.
6 Anakaja jiyaawatüle saa'u sünain tayain nüchepchiain chi Maleiwakai,
sükajee wulein taa'in su'upala wayuu, sükajee tayaawatüin saa'u tü
shiimüinkat, sükajee masütaajuin taya sünain ekirajaa tü shiimüinkat
soo'opünaa shiyouktünüin sütüma wayuu, je sükajee kamaneein taya
sümüin. Nnojoishii aiya'alaashiin ne'e naya tapüla. Shia süka eein chi
Naa'inkai Maleiwa tamaa.
7 Je süka pülashin chi Maleiwakai, nükaaliijain taya sünain tekirajüin
tü shiimüinkat waneepia. Ja'itairü mojuin sünüiki wayuu sümüin tü
tekirajakat anain, nnojotsü kasajatüin tamüin sünüiki, süka taa'inrüin
waneepia tü anasükat nu'upala chi Maleiwakai.

8 Mojutsai taya natüma sümaa mojuin nanüiki tamüin, süka taküjain
alawaa naajüin. Alu'ujasa na wayuu ayaawatakana saa'u tü taküjakat,
kojutshi taya natüma süka nanoujain tü tekirajakat anain.
9 E'nnaajünüshi taya natüma na kamalainkana amüin tü tekirajakat
anain. Akaajasa na mamalainkana amüin tü tekirajakat anain, nnojoishi
taya kasajachin namüin. Ja'itaichi taya no'uteein aa'in, ayatshia taya
katüin o'u. Ja'itaichi taya na'yaatüin, nnojoishi taya ouktale'einya natüma.
10 Mayaasüje mojuin taa'in saaliijee jashichin wayuu wainma tamüin,
ayatshia ne'e taya talatüin aa'in. Je ja'itaichi nnojolin washirüin taya,
aapünüsü waneepia tamüin tü che'ojaakat tamüin nütüma chi Maleiwakai
süpüla takaaliijain jia anoujashiikana süpüla katsüinjatüin tü jünoulakat.
Nnojo motüin jaa'in sünain shiimüin sünain tayain nüchepchiain chi
Maleiwakai.
11 Jiakana aishiikana tapüla chakana Corinto, lotüsü tanüiki jümüin,
sünain alin ma'i jia tapüla süka süpüshua taa'in.
12 Nnojoliishii maalinsaliin jia tapüla, alu'usa jiakana, motsosü taalin
jüpüla.
13 Teme'eja aa'inchii jia maa aka naa'in wane tachon: Anakaja aire taya
jüpüla süka süpüshua jaa'in, maa aka alin jia tapüla.

Achiajaanaa suulia wanaawaa sümaa wayuu manoujainsat

14 Toso'irüin paala jaa'in sünain wane kasa tekirajapü'ükat anain jia
paala: Sünain ji'yataain nümüin chi Senyotkai, nnojo wanaawajiraain
jia sümaa wayuu eekai manoujain. Jiakana jüüjüükana sümüin tü
nuluwataakat anain chi Maleiwakai, nnojotsü süpüla wanaawainjatüin
jaa'in sümaa wayuu eekai shiyouktüin nünüiki. Saa'u juu'ulaainapain
suulia jaainjala, nnojotsü süpüla wanaawainjatüin jaa'in namaa na
kaainjaraliikana.
15 ¿Wanaawasü naa'in Cristo nümaa chi Yolujaakai? Nnojo. Müinjana
wayakana anoujashiikana sünain nnojolüinjatüin wanaawajiraain waa'in
namaa na manoujainsaliikana.
16 Na wayuukana manoujainsaliikana, na'waajüin tü namalei-
waseyaasükat. Otta chi wa'waajakai wayakana, nia Maleiwa nümüiwa,
matüjainsaikai ouktaa. Müshii aka waya nipia chi Maleiwakai, süka eein
nia waneepia wamaa. Maa aka nümüin paala:
“Kepiainjachi taya na'aka na anoujashiikana tanain süpüla yootüinjachin
taya namaa.
Nayaawateechi aa'u taya sünain tayain Namaleiwasein je sünain nayain
tapüshin”.
17-18 Je saa'u eeichipain chi Maleiwakai wamaa, müsü nünüiki wamüin,
tü ashajünakat paala:
“ ‘Juu'ulaa suulia jaa'inrüin tü kasa mojusü saa'inrakat tü manoujain-
satkalüirua.
Müleka juu'ulaale suulia tü yarüttakat atüma jaa'in,
kamaneejeechi taya jümüin.
Jiyaawateechi aa'u sünain tayain Jüshin otta sünain jiain tachooin’,
müshi chi Maleiwakai Pülashikai ma'i”.

7

1 Tawalayuwaa, süka pansaain nünüiki chi Maleiwakai wamüin,
anakaja woo'ulaale suulia tü yarüttakat atüma waa'in, tü mojukat atüma
wakuaippa. Je müleka shiimüinre kojutüin chi Maleiwakai watüma,
anakaja müleka woo'ulaale suulia kaainjalaa süpüla wuleinjatüin waa'in
nu'upala.

Talatüsü naa'in Pablo süka nanoujain na Corintojanakana

2 Tamüshii paala jia jüchikua: Anakaja aire taya jüpüla süka süpüshua
jaa'in süpüla wanaawajiraainjatüin waa'in süchikua. Nnojoishi taya
e'rülin wayumüin jümüin. Nnojoishi taya aa'inrüin kasa yarüttakat
atüma jaa'in. Je nnojoishii te'ike'erüin jia süka ta'alain saa'u jükorolo.
3 Je tü takükjaitpakat jümüin, nnojotsü sünainjeejatüin kasa jaa'inrakat.
Shia soto jaa'in tü tamapü'ükat jümüin sünain alana'aleeinya ma'i sünain
alin jia tapüla. Mayaasüje te'rüin müliaa sünainjee takaaliijain jia,
mayaashije oukteechin taya, ayateena jia alin tapüla.
4 Tatüjaa aa'uchii jia sünain joonooinjanain sümaa tanüiki. Je
a'waataashi taya sulu'u jukuaippa, saa'u jükaaliijapü'üin taya su'unnaa
tü müliaa te'rapü'ükat süpüla ayatüinjachin taya talatüin waneepia.

Talatüsü naa'in Pablo süka nüntüin Tito nünainmüin

5 Otta tantapa yaamüin Macedoniamüin, mojusü ma'i taa'in, süka
nnojolin nüntüin Tito chajee jüma'anajee Corintojee sümaa tü jüchikikat
tamüin. Ashapalaasü taa'in shii'iree tatüjaamaateein jaa'u. Je sünain
takükjain nüchiki chi O'tte'erüikai yaaya sümüin wayuu, müliasü ma'i
taa'in süka na'ülükjain tamüin na ayouktakana tü tanüikikat.
6 Otta chi Maleiwakai, akaaliijakai wayuu eekai mojuin saa'in,
nüchecherüin taa'in. Oo'ulaaitpa tü mojuukat aa'in toulia, süka
nüntüichipain Tito.
7 Talatüsü ma'i taa'in te'rapa nia sümaa taapüin nüküjala sünain
jükaaliijain nia. Alana'aleesia ma'i taa'in sünain talatüin, süka nüküjain
jüchiki tamüin sünain jusukaain tapüla, sünain jülükjain taya jaa'in wa-
neepia, otta sünain mojuin jaa'in saaliijee tü naa'inrakat chia wawalakai
tamüin.
8 Tatüjaa aa'uchii jia sünain mojuin jaa'in sütüma tü tashajakat jümüin
paala. “Anasüje müleka nnojoruleje tashajüin namüin”, müsü taa'in
süchikijee taluwataain tü karalouktakat jümüin. Otta müsia joolu'u,
“Anasüja tü taa'inrakat”, müshi taya, süka motsomüin ne'e mojuin jaa'in
sütüma.
9 Mayaainje mojuin jaa'in sütüma tü tashajakat jümüin, joonooinapain
sümaa tanüiki süpüla juu'ulaainjanain suulia jaainjala. Je talatüsü
ma'i taa'in sükajee tia. Tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua,
mojuinjatüin jaa'in sütüma tü tashajakat jümüin sümaa nnojolüin
amalaje'eriainjatüin tü jünoulakat sütüma.
10 Müleka juu'ulaale suulia jaainjala sükajee mojuin jaa'in nütüma
Maleiwa, o'tte'enneena jia nütüma sümaa talatüin ma'i jaa'in. Akaajasa
müleka mojule jaa'in ne'e sünain nnojolüin juu'ulaweein suulia jaainjala,
nnojotsü kasain saapeerüin jümüin. Ayateena jia ouktüin sümaa jaainjala.
11 Otta jiakana joolu'u, süka mojuin jaa'in saaliijee jaainjala, oso'iraasü
jaa'in sünain asouktaa saa'u tü tashajakat jümüin, süka ji'reein ma'i
taya sünain jülükjain taya jaa'in waneepia. Patatsü ma'i jaa'in sütüma
tü naa'inrakat chi juwalakai, sümaa jashichin jia nümüin. Je joolu'u,
süka kasalajanaitpain nümüin jütüma tü naa'inrakat, atüjaana aa'uchii
jia sütüma wayuu sünain nnojoliin kaainjalain jia wanaa nümaa.
12 Tia karalouktakat, nnojotsü tashajüin nünainjee chi kaainjaraikai, je
nnojotsü tashajüin nünainjee chi mülia aa'inchikai atümaa. Tashajüin
shia jümüin shii'iree jiyaawatüinjatüin saa'u nu'upala Maleiwakai sünain
alin ma'i taya jüpüla.
13 Je joolu'u su'unnaa tü müliaa te'rakat, tachecherüin taa'in, süka
tatüjaaitpain saa'u sünain alin ma'i taya jüpüla. Je talatüsü ma'i taa'in,

süka te'rüin Tito sünain talatüin ma'i nia sükajee kamaneein ma'i jia
nümüin.
14 Süpülapünaa taluwataain nia cha'aya jünainmüin, a'waataapü'üshi
taya sulu'u jukuaippa nu'upala. Je joolu'u süka nütüjaaitpain jaa'u sünain
shiimüin tü tamakat paala nümüin, nnojoishi taya japülin. Pansaasü tü
tamakat paala nümüin, maa aka tü tekirajapü'ükat anain jia sünain lotüin
ma'i shia waneepia.
15 Je Tito paalainka, naapapü'ü achikichii ne'e jia. Otta joolu'u, aishii ma'i
jia nüpüla süka ni'raajüinapain jia. Sotüsü ma'i naa'in jümanee nümüin
je sünain joonooin sümaa tü nümakat jümüin süka kojutüin jütüma chi
Maleiwakai.
16 Otta müshia tayakai joolu'u, talataleeichipa'aya ma'i taya süka
tatüjaain saa'u sünain joonooin sümaa tü tekirajapü'ükat anain jia.

8

Aso'innüsü naa'in süpüla asülajaa namüin na müliashiikana cha'aya Judea

1-2 Tawalayuwaa, anakaja toso'irüle jaa'in sünain nachiki na anou-
jashii judíokana chakana Judea, na müliakana sütüma jamü. Akaal-
injünüinjana naya joolu'u natüma na anoujashii yaakana sulu'u tü out-
kajaleekalüirua yaaya Macedonia. Na wawalayuu yaakana, nnojoliishii
ji'iyein saa'u tü kasa eekat nama'ana. Mayaasüje eein ja'ijawaa, eein
müliaa, nasülajüin süpüshi tü nantakat anain sümaa talatüin naa'in saa'u
natüjaaitpain saa'u sünain anamiaichipain chi Maleiwakai namüin.
3 Shiimüin sünain nasülajalain süka naa'in namüiwa, nnojotsü
sükajeejatüin münajalaain shia namüin. Nasülajüin tü eekat nama'ana.
Alana'aleesia tü nasülajakat saa'in tamüin, mayaasüje'e palitchoin tü
nama'anakat.
4 Wainmatua nachuntüin wamüin süka süpüshua naa'in shii'iree
nakaalinjeein na anoujashii chakana Judea.
5 Ponusü ma'i waa'in, süka naapüin palajana nakuaippa nümüin chi
Senyotkai süpüla noonooinjanain sümaa nünüiki, je süka jüüjüüin naya
wamüin sulu'u tü nüchekakat chi Maleiwakai.
6 Otta müshi'iya jiakana chakana Corinto, anakaja müleka ayatüle jia
sünain akotchajaa süpüla jükaaliijain na juwalayuu judíokana, maa aka
paala wamüin nümüin Tito süpüla niainjachin müin jümüin.
7 Maa aka te'raajüin jia sünain anain ma'i, sünain wayuuin lotüshii ma'i
sünain anoujaa nünain Cristo, sünain kamalain jümüin aküjaa nüchiki
süka jiyaawatüin saa'u tü shiimüinkat, sünain wayuuin a'yataashii jia
süka süpüshua jaa'in nümüin, je sünain alin ma'i waya jüpüla waneepia,
kee'ireesü taa'in müinjanain jia sünain tü jüsülajalajatkat süka süpüshua
jaa'in.
8 Je tü takü jaitpakat jümüin nachiki na anoujashiikana yaakana Mace-
donia, nnojotsü takü jain süpüla taluwataainjanain jia sünain asülajaa.
Shia süpüla sotüinjatüin jaa'in sünain müinjanain aka jia naa'in sünain
alin napüla chi Senyotkai.
9 Soto jümata jaa'in nüchiki chi Wasenyotsekai Jesucristo sünain
nüpütüin süpüshua tü kasa anasü nünainjeejatkat chi Nüshikai süpüla
nu'tte'erüinjanain jia. Otta jiakana, süka anajiraainapain jia nümaa
chi Maleiwakai sünainjee tü naa'inrakat Cristo saa'u anamiain ma'i nia
jümüin, anakaja kamaneere jia namüin na juwalayuukana.
10-11 Saa'u jiain palajanale'einya sünain akaalinjeein na juwalayuu
chakana Judea so'u juyakat tiainka, anasü müleka jikeraajüle joolu'u

tapüla tü jüsülajüinjatkat. Chi eekai washirüin ja'aka, anashi müleka naapüle kojuya, je chi eekai müliain, anashi müleka naapüle palit.
12 Müleka kee'ireere jaa'in jüsülajeein, talateechi chi Maleiwakai jümaa, nümaa eekai washirüin müleka naapüle kojuya, je nümaa eekai müliain ja'itashi aapüin palit.
13 Nnojotsü shiain kee'ireein waa'in jüpüleerua müliainjanain jia süchikijee tü jüsülajakat namüin na juwalayuukana. Shia shii'iree nakaaliijiraweein na anoujashiikana napüshua.
14 Süka eein jüma'ana kasa maa'ulu yaa, anashii müleka jükaaliijüle na müliakana aa'in cha'aya Judea süpüla wanaawajiraainjanain jia anoujashiikana cha'aya Corinto je na chakana Judea, sümaa nnojolüinjatüin kasain che'ojaain jümüin. Otta jiapa müliain, nakaalinjeena jia,
15 maa aka sümakat tü ashajuushikat süchiki naa'inmajünüin na judíokana paala nütüma Maleiwa: “Chi eekai nükotchajüin wainma eküülü, maamüinsat nümüin tü süputaalakat. Je chi eekai nükotchajüin palit ne'e, nnojotsü che'ojaain eküülü nümüin”.

Ajütünüshi Tito Corintomüin nüchikua

16 Taapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai naa'u Tito, süka wanaawain naa'in tamaa sünain akaalinjaa jia sünain jünoula.
17 Kapülasü ma'i naa'in tajütüin nia, süka jülüjatüjülüinya naa'in ale'ejaa Corintomüin.
18 Je nümaa Tito, tajüteechi wane wawalakai kanüliakai ma'i sütüma tü anoujasükalüirua sainküin tü outkajaaleekat süpüshua yaaya Macedonia sünainjee tütüin ma'i nia sünain a'yatawaa nümüin chi Senyotkai.
19 Nia aneekünaka natüma süpüla o'unaa wamaa sünain e'ikajawaa tü jüsülajüinjatkat chamüin Judeamüin. Wakaaliijeein jia chakana Corinto sünain akotchajaa tü jüsülajüinjatkat sulu'u nünülia chi Senyotkai Jesucristo.
20 Süka wainmeerüin tü neerü akotchajüneetkat, keisalashii waya sünain wakotchajüin shia suulia wayoujünajüin sütüma wayuu.
21 Loteesü watüma sukuaippa tü waa'inrakat, süka waa'inreein tü anasükat waneepia, maa aka nu'upala chi Maleiwakai, otta su'upala tü wayuukolüirua süpüshua.
22 Otta tajüteechi namaa wane wawalaka'iya. Tatüjaa aa'uchi nia sünain tütüin ma'i sünain a'yatawaa yaa wamaa. Je joolu'u, süka nütüjaainapain jaa'u sünain jüüjüüin jia nümüin chi Senyotkai, alana'aleesia ma'i nümüin nükaalinjeein jia sünain akotchajaa tü jüsülajüinjatkat.
23 Otta Tito, nia tatünajutka'aya sünain ni'yanaajiraashin tamaa sünain wakaaliijain jia sünain anoujaa. Otta na wane piamashiikana, ajünalaa naya natüma na jutkatshiikana yaaya Macedonia süpüla o'unaa Judeamüin, saa'u kojutüin Cristo waneepia natüma.
24 Tawalayuwaa, jia chakana Corinto, kaalin jüpüla na apünüinshiikana nantapa jünainmüin, süpüla natüjaainjatüin jaa'u na anoujashii kajünalakana naya sünain alin ma'i chi Senyotkai jüpüla, je sünain shiimüin tü tamapü'ükat jüchiki.

9

1 Jiakana chakana Corinto, nnojotsü ja'ijaain jümüin taso'irüin jaa'in sünain asülajaa namüin na juwalayuukana chakana Judea.
2 Süka jükaaliijeein ma'i, a'waataashi taya waneepia sulu'u jukuaippa no'upala na wayuukana yaa Macedonia. Takü jain jüchiki namüin, jiakana

chakana Acaya, sünain waneinain jia juya sünain akotchajaa. Je sütüma
tü tamakat namüin, kee'ireeitpa naa'in nayakana asülajaa.
3 Tajütüinjana joolu'u na apünüinshiikana wawalayuu jünainmüin
süpüla nakaalinjain jia sünain akotchajaa tü jüsülajüinjatkat süpüla
keraainjatüin shia jütüma. Müleka keraale shia, natüjaweerü aa'u
na wayuu yaakana Macedonia sünain pansaain tü tamapü'ükat jüchiki
namüin sünain “yapeena naya” tamüin namüin.
4 Je müleka no'unule wane wayuuinnua tamaa Macedoniajee to'unapa
jünainmüin, japüijeechi ma'i taya otta japüijeena jia wanaa tamaa
müleka nnojorule kettaain tapüla tü jüsülajüinjatkat, süka taasha-
jaapü'üin jüchiki no'upala.
5 Müshiijese tasakajüin na tawalayuukana süpüla no'unüinjanain
tapüleerua jünainmüin Corintomüin süpüla keraainjatüin natüma tü
jüsülajüinjatkat. Anakaja jüsülajüle sümaa talataa aa'in, nnojotsü
sükajeejalainjatüin münajalaain ma'i jümüin.

Achiajaanüshii naya suulia ji'iyee

6 Soto jümata jaa'in wane kasa: Wane apünajüi, müleka nüpünajüle
wainma waüyee, wainmeerü nü'ttia, akaajasa müleka nüpünajüle palit,
nnojoleerü wainmain shia nümüin. Akaajasa jiakana, müleka jüsülajüle
sümüin wayuu sümaa nnojoliin ji'iyein jia saa'u, nükaaliijeena jia
Maleiwa. Otta müleka ji'iyere jia, nnojoleena jia nükaaliijüin.
7 Anakaja müleka jaapüle süka jaa'in wane'ewai jukua tü
jüsülajüinjatkat süpüla keraajüinjatüin shia. Nnojotsü jaapüinjatüin
mojusheeka otta süka münajalaain ma'i jümüin, süka talatüin naa'in chi
Maleiwakai nümaa chi wayuu asülajakai süka naa'in.
8 Sükajee tia, chi Maleiwakai, naapeerü jümüin waneepia tü
jükaaliijiainjatkat wayuu eekai müliain. Nnojoleerü kasain che'ojaain
jümüin süpüla juuntüin jükaaliijain na wayuu müliakana.
9 Maa aka sümakat tü ashajuushikat paala nüchiki chi eekai nüsülajüin
süka naa'in:

“Wane wayuu, müleka nüsülajüle sümüin eekai müliain sünain nnojolin
ji'iyein nia,
atüjaaneechi aa'u waneepia sünain talatüin chi Maleiwakai nümaa”.

10 Chi Maleiwakai, nia aapeechika tü che'ojaakat jümüin süpüla
jaa'inrüinjatüin tü anasükat sümüin wayuu, maa aka naapüin tü juyakat
süpüla koo'omüinjatüin tü a'ttieekat sütüma wayuu.
11 Nükaalinjeena jia süpüla nnojoliinjanain ji'iyein jia suulia eekai
müliain. Je joolu'u we'ikapeena tü jüsülajüinjatkat chamüin Judea,
aapeerü wayuu analu'ut nümüin chi Maleiwakai jaa'u.
12 Je so'uweena tü ka'i süntinneetkat o'u tü jüsülajüinjatkat
nama'anamüin na nüpüshikana chi Maleiwakai chakana Judea,
aapünayaa meerü analu'ut nümüin chi Maleiwakai natüma na
anoujashiikana eekai eein saa'u nakaaliijünüinapain na juwalayuukana
cha'aya su'unnaa tü müliaa ne'rapü'ükat.
13 Sünainjee jüsülajüin namüin na wayuu müliakana aa'in, nayaawa-
teerü aa'u sünain jüüjüüin jia nümüin Cristo je joonooin sümaa
nünüiki. Je na'waajeechi chi Maleiwakai sünainjee tü jaa'inrakat sünain
jükaaliijain naya oo'ulaka wayuu eekai eein ne'e.
14 Je achunteena naya jaa'u süka süpüshua naa'in, süka aliinapain
ma'i jia napüla. Nayaawateerü aa'u sünain niain Maleiwa kakajatüin tü
jünainjeejatkat saa'u anamiain nia sümüin wayuu süpüshua.

15 Soto jaa'in wane kasa. Eesü wayuu eekai saapüin kasa anasü.
Otta Maleiwakai, alana'aleesia ma'i tü naapakat wamüin suulia kasakat
süpüshua. Naapüin wamüin Jesucristo chi Nüchonkai, tü soteekat waa'in
waneepia nümüin Maleiwa.

10

Asouktüshi Pablo saa'u tü ni'yataainkat nümüin Maleiwa

1 Nnojotsü shiain takuaippain maa aka nakuaippa na ekirajüliikana
sünain alawaa. Ayoujünüshi taya natüma sünain yaletayaain taa'in wanaa
sümaa wattain taya juulia naajüin je sünain manüle'oyaain taya wanaa
sümaa jümaain taya naajüin. Cristo, sünain niain chi Nüchonkai Maleiwa,
nnojoishi yaletayaain aa'in suulia wayuu. Shia eeka kamaneein ma'i nia
sümüin. Aka'aya ne'e takuaippa jümüin.
2 Tachuntüin jümüin nnojoliinjanain joonooin sümaa nanüiki na
ekirajüliikana sünain alawaa, suulia jashichijüin taya jümüin tantapa
chamüin ja'akamüin. Akaajaa müleka masütaajule naya sünain ne'reein
wayumüin tamüin, tayeechi majiraaka namaa.
3 Wayakana anoujashiikana, mayaashiije kepiain waya sa'aka wayuu
kaainjarannuu, anashii müleka nnojoliire e'rüliin waya wayumüin
sümüin wayuu maa aka tü naa'inrakat tamüin na ekirajüliikana sünain
alawaa.
4 Sünain nnojolüin lotüin tü nekirajakat anain, eesü süpüla tanouktüin
shia, nnojotsü sükajeejatüin kekiin taya, shia sükajee nükaaliijain taya
Maleiwa.
5 Tountüin tee'iyatüin sümüin wayuu süpüshua sünain nnojolüin
shiimüin tü nekirajakat anain na ekirajüliikana sünain alawaa. Mayaainje
na'waataain sulu'u atüjawaa saa'u tü nümakat Maleiwa, nnojotsü shi-
imüin tia. Tachiajaain wayuu wainma suulia kapülajüin naa'in tü
alawaa nekirajakat anain na wayuukana. Müleka noo'ulaale tü alawaa
aküjünakat namüin, eesü süpüla noonooin nachikua sümaa nünüiki
Cristo.
6 Süchikijee tekeraajüin süpüshua tü a'yatawaakat tapüleerua ja'aka
süpüla takaaliijain jia sünain tü jünoulakat, kasalajaneerü tatüma sümüin
wayuu süpüshua cha'aya eekai nekirajüin sünain alawaa.
7 Mojusü ma'i taa'in jaalin süka jüüjüüinapain jia namüin na eki-
rajüliikana sünain alawaa, süka anain ma'i tü nekirajakat anain saa'in
jümüin. “Wayakana, waya ajütünaka ne'e wamüiwa nütüma Cristo”,
mapü'üshii naya jümüin sünain a'waatawaa sulu'u nakuaippa. Anakaja
natüjaale saa'u sünain tayain wane ajütüüshiya.
8 Jütüjaa aa'uchi taya sünain nnojolin ta'waataapü'üin sulu'u takuaippa.
Alu'ujasa joolu'u, a'waataajeechi taya sulu'u takuaippa sünain nnojolin
japülin taya, sünain nuluwanaajalain taya chi Senyotkai süpüla takaalin-
jainjanain jia sünain anoujaa. Je nnojoleerü amalajaain jünoula sütüma
tü tekirajakat anain jia.
9 Je tü tashajakat jümüin, tashajüin süpüla takaalinjainjanain jia sünain
anoujaa, nnojotsü süpülajatüin mmolüinjanain jia teema sükajee tü
tashajakat jümüin.
10 Tatüjaaitpa aa'u tü namakat na ekirajüliikana sünain alawaa sünain
nayoujain taya. Müshii naya: “Pablo, wanaa sümaa wattain nia, emetutsü
nünüiki sünain nüchiajaain waya süka tü nüshajakat wamüin. Otta
wanaa sümaa eein nia wamaa, nnojotsü müin aka nünüiki sulu'u tü
nüshajakat wamüin, sünain nnojolüin kamalainkai saa'in wamüin”,
müshii naya tamüin.

11 Shiimüin sünain tatüjain achiajawaa süka tü tashajakat jümüin
yaa wattajee. Otta tantapa jünainmüin, nayaawateechi aa'u taya na
wayuukana sünain tatüjain achiajawaa süka tanüiki no'upalaya.
12 Mayaasüje ta'waataain sulu'u takuaippa, nnojoishi taya müin aka
naa'in na ekirajüliikana sünain alawaa. A'waataashii naya sulu'u neki-
rajüin tü shiimüinkat saa'in namüin. Nnojotsü shiimüin tü nekirajakat
anain, müsia aka ne'e saa'in tü nekirajakat anain na natünajunnuukana
sünain alawaain shia. Nnojotsü anain tü naa'inrakat.
13 Tü ta'waataakat alu'u, shia tü ta'yataainkat ja'aka, süka naapajalain
tamüin shia chi Maleiwakai, je süka niain aluwataain taya chamüin eere
kepiain jiakana. Müleka nnojoireje niain aapüin tamüin tü ta'yataainkat,
nnojoishije taya a'waataain sulu'u takuaippa.
14 A'waataashi taya sulu'u takuaippa süka tayain chi antakai wattamüin
jünainmüin chamüin Corintomüin sünain aküjaa nüchiki Cristo, chi
O'tte'erüikai. Müleka nnojoireje tantüin jünainmüin, nnojoishije taya
a'waataain sulu'u takuaippa.
15 Tü ta'waataakat alu'u, shia tü ta'yataainkat ja'aka, nnojotsü ni'yataain
wane wayuu naatajachi. Otta müsia joolu'u, wanaa sümaa emetutpa jia
sünain anoujaa, kee'ireesü ma'i taa'in o'unaa wattamüin juulia sünain
aküjaa nüchiki Cristo.
16 Je keraapa ta'yataain ja'akajee, o'uneechi taya sulu'umüin wane
mma wattamüin sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai eere nnojolüin
saapünüin nüchiki, süka taneekünüin süpüla aküjaa nüchiki Cristo
cha'aya eere nnojolin nüntüin wane aküjai, süpüla nnojolinjachin
ta'waataain sulu'u naata a'yataalee.
17 Ekirajünüshii waya paala wapüshua sütüma wane ashajuushi, müsü
mayaa: “Nnojo ju'waataain sulu'u jukuaippa. Alu'usa shiale ju'waataain
alu'u tü naa'inrakat chi Maleiwakai jümüin”.
18 Chi wayuu a'waataakai sulu'u nukuaippa ne'e nümüiwa, nnojotsü
kasain saapüin nümüin süpüla talatüinjachin chi Maleiwakai nümaa.
Alu'ujasa müleka shiale naa'inrüin tü nüchekakat chi Maleiwakai
nüpüleerua, shiimüin sünain talatüin chi Maleiwakai nümaa.

11

Achiajaanaa noulia na ekirajüliikana sünain alawaa

1 Jia kapülakana aa'in tü namakat na ekirajüliikana sünain alawaa,
anakaja nnojorule jiyouktüin tü tamüinjatkat joolu'u jümüin.
2 Nücheküin chi Maleiwakai jüpüleerua sünain maainjalainjanain jia
nu'upala so'u tü ka'i nüntajatkat o'u Cristo nüchikua. Je sükajee
tia, jülüjasü taa'in waneepia jukuaippa süpüla lotüinjanain jia sünain
tü jünoulakat, süka taneekünüin süpüla takaalinjainjanain jia sünain
anoujaa.
3 Nnojotsü anain taa'in jaa'u müleka juu'ulaale suulia jüüjüwaa nümüin
Cristo, maa aka saa'in Eva nütüma Satanás paala sümaiwa sünain
nnojolüin jüüjüüin nümüin Maleiwa.
4 Shiimüin sünain jaapajeein ma'i nanüiki na antakana ja'akamüin
sünain aküjaa alawaa. Mayaainje naküjain nüchiki Jesús jümüin,
nnojotsü wanaawain tü naküjakat sümaa tü waküjapü'ükat jümüin.
Mayaainje naküjain nüchiki chi Naa'inkai Maleiwa jümüin, wane sümüin
suulia tü waküjapü'ükat. Je mayaainje nekirajüin jia sünain süchiki
wane o'tte'ennaa, nnojotsü wanaawain sümaa nüchiki chi O'tte'erüikai
wekirajapü'ükat anain.

5 Otta na aküjaliikana alawaa, müshii: “Alana'aleeshi'iya ma'i waya
sünain wayain anain süka shiimüin wayain Aluwataaushin nütüma
Cristo”. Otta saa'in tamüin, nnojoliishii nayain alanaain toulia.
6 “Nnojotsü kamalain nünüiki Pablo wamüin”, müshii naya tamüin.
Otta jia aapajapü'ükana tanüiki, jütüjaa aa'uchi taya sünain tayaawatüin
saa'u tü shiimüinkat nikirajapü'ükat anain Cristo.
7 “¿Jamüshi Pablo nnojoika'aka nuchuntüin sujut ni'yataain sünain
nikirajüin jia maa aka nakuaippa eekai yalayalain sünain ekirajaa?
Wayuu e'rüi wayumüin nia jümüin”, müshii na ekirajüliikana sünain
alawaa. Nnojoishi taya e'rülin wayumüin jümüin. Takküjapü'üin nüchiki
chi O'tte'erüikai jümüin sünain nnojolin tachuntüin sujut ta'yataain
jümüin, süka kojutüin jia tatüma.
8-9 Tü che'ojaakat tamüin wanaa sümaa takaalinjain jia, asülajünüsü
natüma na anoujashiikana wane namüin juulia, maa aka na
yaaje'ewaliikana Macedonia. Nnojotsü tayouktüin tü naapakat tamüin. Je
süka eein tü teküinjatkat aa'u natüma, nnojoishi taya achuntüin jümüin.
Je müichia taya machuntüin jümüin.
10 Anasü tamüin ta'waataain joolu'u sulu'u nnojoipü'üin tachuntüin
sujut ta'yataain jümüin. Eesü süpüla ta'waataain, süka sütüjaain saa'u
wayuu süpüshua cha'aya sulu'u tü mmakat Acaya sünain lotüin takuaippa
sünain aküjaa nüchiki Cristo jümüin.
11 ¿Jamüshi saa'in jümüin nnojoipü'üka'a tachuntüin sujut ta'yataain
jümüin? ¿Shia süka maalin jia tapüla? Nnojo. Nütüjaa aa'uchi taya chi
Maleiwakai sünain alin ma'i jia tapüla.
12 “Wanaawashii waya nümaa Pablo sünain wa'yataain nümüin chi
Senyotkai”, müshii na aküjaliikana alawaa jümüin sünain na'waataain
sulu'u nakuaippa. Süka müin aka saa'in wayuu süpüshua naya sünain
saapünüin sümüin sujut shi'yataain, nnojoliishii naya wanaawain tamaa.
Je suulia majüin aka naa'in taya, nnojoleerü tachuntüin sujut ta'yataain
jümüin.
13 Ja'itaina müin na ekirajüliikana sünain alawaa sünain maa: “Waya
Aluwataaushika'aya nütüma Cristo”, aküjashi'iya ne'e naya alawaa wa-
neepia sünain nekirajüin jia. Nnojoliishii aneekuushin nütüma chi
Wasenyotsekai. Noo'ulaküin tü wakuaippakat süpüla müinjanain aka
waya na Aluwataaushikana.
14 Soto jaa'in nukuaippa Satanás, sünain nuu'ulaküin nakuaippa na
aapiee chaje'ewaliikana eejee Maleiwa shii'iree wanoujeein nünüiki.
15 Süka jütüjaain saa'u nukuaippa Satanás, nnojoleerü patatüin
jaa'in sütüma nanüiki na nüchepchiakana aküjaliikana alawaa jümüin.
Noo'ulaküin wakuaippa wayakana nüchepchiakana Maleiwa shii'iree
wanoujeein nanüiki. Shiimüin sünain süsaleenain naya mapeena
nütüma Maleiwa.

A'waataashi Pablo sulu'u müliain sünain nüküjain nüchiki Cristo

16 Nnojoishi taya jo'uweein aa'in sünain ta'waataain sulu'u takuaippa.
Mayaashije maa'in aa'in taya jaajüin, anakaja jaapajüle tanüiki maa
aka jaapajüin nanüiki na ekirajüliikana sünain alawaa wanaa sümaa
na'waataain. Sünainjee tü naa'inrakat chi Maleiwakai tamüin, ayateechia
taya sünain a'waatawaa sulu'u takuaippa yaa sulu'u tü tashajakat jümüin.
17-18 Alu'ujasa na ekirajüliikana sünain alawaa, a'waataashii naya
waneepia sulu'u tü naa'inrakat ne'e namüiwa. Süka nnojolüin anain
wa'waataale sulu'u wakuaippa wamüiwa ne'e, meechi aka taya naa'in
wane wayuu maa'inkai aa'in müleka ayatüle taya sünain a'waatawaa
sulu'u takuaippa ju'upala, nnojoleechi taya müin aka naa'in chi Senyotkai.

19 Saa'u kekiin ma'i jia jaajüin, ¿jamüshii jaapajeeka'a tü alawaa
naküjakat na wayuu maa'inkana aa'in?
20 Kapülasü jaa'in tü naküjakat jümüin, ja'itaina jia naluwataain müin
aka saa'in wane nachepchia, ja'itaina ne'ike'erüin jia shii'iree na'luwajeein
tü kasa eekat jüma'ana, ja'itaina pülain aa'in juulia sünain ne'rüliin
wayumüin süka nanüiki jümüin.
21 Otta müshi'iya wayakana, nnojoipü'üshii müin aka na ekirajüliikana
sünain alawaa, na e'rüliikana wayumüin jümüin joolu'u.

Mayaashije maa'in aa'in taya jaajüin, anakaja jaapajüle tanüiki. Saa'u
na'waataain na wayuukana sulu'u nakuaippa sünain ajünalaain nütüma
Cristo naajüin, nnojoleechi taya japülin müleka ta'waataale sulu'u
takuaippa wanaa namaa.
22 ¿Wayuu hebreo naya? Wayuu hebreo taya'aya. ¿Wayuu Israel
naya? Wayuu Israel taya'aya. ¿Nuu'uliwo'u naya Abraham? Nuu'uliwo'u
Abraham taya'aya.
23 (Aisha'ajaa, nnojotsü tacheküin a'waatawaa sulu'u takuaippa maa
aka wane wayuu eekai maa'in naa'in.) ¿Nüchepchia Cristo naya?
Alana'aleesia ma'i sünain anain tü ta'yataainkat nümüin Cristo suulia tü
na'yataainkat nayakana naajüin, süka te'rapü'üin tü müliaakat waneepia
saaliijee aküjaa nüchiki. Püreesashi taya kojuyatua. A'yaatünapü'üshi
taya emetut, ouktajachichi taya sütüma.
24 Ja'raitua taya a'yaatünüin süka paa'ata natüma na judíokana
laülaayuukana. Apünüintuawai shikii mekietsalümüin tü wwatuakat
a'yaatüshi.
25 Otta apünüintuaichi na'yaatüin taya na laülaayuukana
Romaje'ewaliikana süka sütüna wunu'u. Je wwatua, sü'itüin taya
wayuu wainma süka ipa shii'iree su'uteein taa'in. Je sünain taküjain
nüchiki Cristo sümüin wayuu sainküin mmakat supüshua, o'unüshi
taya wainmatua chaa waneemüin sa'ata palaakat. Maa aka apünüintua
sükua, shimetuuin tü we'ejenakat wamaa sünain müliain ma'i waya. Je
apütünüshi taya shiroku palaakat tamüiwa wane ka'i sünainmüin wane
ai.
26 Okolojoopü'üshi taya waneepia. Ja'itaichi taya mmolüin aa'in
seema alataa waneemüin sa'ata süchi eekai miyo'u ma'i, ayatshia'aya
taya alatüin. Je wanaa sümaa waraittüin taya sainküin mma, eipin-
napü'üshi taya natüma na tapüshikana judíokana oo'ulaka natüma na
“gentilekana”. Su'uteepü'ü aa'inchi taya wayuu shii'iree su'uwajeein taya.
Eepü'üshii eekai jashichin tamüin sulu'u tü pueulokat oo'ulaka sainküin
mmakat oo'ulaka sünain o'unaa shirokupünaa palaakat. Otta sulu'u tü
outkajaaleekalüirua, jashichipü'üshii tamüin na anoujayaashiikana.
27 Maa akaapü'üle wainmale a'yatawaa tapüleerua, matunküinpü'üsai
taya. Aka'aya wattale mma tapüleerua, müliashi taya jamü je müliashi
taya miyaasü sünain o'unaa. Maa'aya aka püreesale taya, kaka'iyashi taya
meküin, müliapü'üshi taya jemiai süka mashe'in taya.
28 Shiimüin sünain te'rapü'üin müliaa. Otta müsia joolu'u,
müliasü taa'in waneepia shii'iree laülaainjanain sünain anoujaa na
tawalayuukana sainküin mma.
29 Müleka nnojoire waneepiain wane tawala sünain anoujaa, mojeerü
ma'i taa'in naaliijee. Müleka kaainjarale wane tawala nütüma wane
wayuu, jashicheechi taya nümüin chi kaainjalakai atüma nia.

30-31 Tü ta'waataainjatkat alu'u, shia tachiki sünain che'ojaain tamüin
akaalinjünaa nütüma chi Maleiwakai. Ta'waajüin chi Maleiwakai,
Nüshikai chi Wasenyotsekai Jesucristo, süka takaalinjünüin nütüma

waneepia. Takü̈jeerü joolu'u jümüin süchiki tü alatakat tamüin sümaiwa paala, jütüjaaiwa saa'u sünain che'ojaain tamüin akaalinjünaa nütüma chi Maleiwakai. Sünain takü̈jeerüin tü süchikikat jümüin, nütüjaa aa'uchi taya chi Maleiwakai sünain nnojolinjachin takü̈jain alawaa.

32 Eejachi taya sulu'u tü pueulokat Damasco. Je süka tekerolüichipain sünain anoujaa, jashichishii na laülaashii judíokana tamüin. (Otta chi aluwataashikai wayuu süpüshua so'u ka'ikat tia, nia chi kanüliakai Aretaskai münüin.) Na laülaashii judíokana, nachuntüin nümüin wane sülaülakai mma süpüla nuluwataain wane surulaalüirua tanainmüin sünain nata'ülirüin taya.

33 Otta tayakai, ashakatinnüshi taya sulu'u wane shaaula sulu'upünaa wane wentaana süpütcho'umüin tü sükulaatsekat tü pueulokat. Shiimüin sünain niain Maleiwa akaaliijakai taya süpüla ojuittaa.

12

A'waataashi Pablo sulu'u akaaliijünaa nütüma chi Senyotkai

1 Takü̈jeerü joolu'u jümüin süchiki tü kasa anasü nii'iyatakat chi Senyotkai tamüin, sükajee sükü̈jünayaain jümüin süchiki kasa anasü natüma na ekirajüliikana sünain alawaa. Ayateechia taya a'waataain sulu'u tia, mayaasüje nnojoleechin kojutüin taya jütüma sünainjee a'waatawaa.

2 Taya shiimüinshika'aya ma'i sünain anoujaa nünain Cristo. Je müirü aka poloo pienchimüin juya, ayalennüshi taya chaa sirumatu'umüin eemüin chi Maleiwakai. Nnojotsü tatüjaain aa'u sünain jamüin takuaippa sünain o'unaa. Nia Maleiwakai atüjaaka saa'u. Mataasü aka ta'lapüinkai saa'in.

3-4 Shiimüin sünain tayalennüin cha'aya iipünaamüin nüma'anamüin Maleiwa. Nia Maleiwakai atüjaaka saa'u jamüin takuaippa sünain o'unaa. Je cha'aya eejeere taya, taapüin pütchi anashaatasü ma'i, sümaa taluwataanüin sünain nnojolüinjatüin takü̈jain shia sümüin wayuu.

5 Takü̈jaitpa jümüin tachiki sünain to'uninnüin iipünaamüin, süka anain saa'in tamüin ta'waataain sulu'u tia. Otta joolu'u tü ta'waataajeetkat alu'u ju'upala, shia tü takuaippakat sünain che'ojaain tamüin akaalinjünaa nütüma chi Maleiwakai.

6 Müleka ayatüle sünain ta'waataain sulu'u to'uninnüin iipünaamüin, nnojoleechi taya sümaa'injüin wayuu süka shiimüin tü takü̈jakat. Otta nnojoleechi taya ayatüin sünain a'waatawaa sulu'u tia, suulia koo'omüinjain tamüin kojutuu sütüma wayuu sünainjee tia. Anashi müleka kojutule taya jütüma sünainjee ne'e tü tekirajakat anain otta sünainjee tü kasa anasü taa'inrapü'ükat.

7 Suulia pülajüin taa'in sulu'u tü kasa anasü ee'iyatünüitpakat tamüin chajee sirumatu'ujee, anasü nümüin Maleiwa müleka saapünüle tamüin wane ayuulii. Antinnüsü tü ayuuliikat tanainmüin nütüma Satanás süpüla müliainjachin taya sütüma.

8 “Taataa, anashi müleka pülatirüle toulia tü müliaakat”, achuntüshi taya apünüintua nümüin chi Senyotkai süka süpüshua taa'in.

9 Otta nünüiki te'ipajee: “Süka anamiain ma'i taya sümüin wayuu, tachechereerü paa'in su'utpünaa tü müliaa pi'rakat. Süka pütüjaain saa'u sünain che'ojaain pümüin akaalinjünaa tatüma, alana'aleejeechia ma'i pia sünain katsüin paa'in tatüma”, müshi tamüin. Je joolu'u sünainjee tü nüküjaitpakat tamüin, a'waataajeechi taya sulu'u che'ojaain tamüin akaalinjünaa nütüma. Shiimüin sünain nükaalinjeechin Cristo taya süka pülashin ma'i nia.

10 Keraashi joo taya süpüla te'rüinjatüin tü müliaakat süpüshua
shii'iree kojutüinjachin Cristo. Aneerü taa'in mayaasüje antüin ayuulii
tanainmüin, mayaasüje mojuin sünüiki wayuu tamüin sümaa jashichin
tamüin sünainjee tanoujain, je mayaasüje alatüin tamüin kasa mojusü
sünainjee ta'yataain nümüin chi Senyotkai. Süka tayaawatüin saa'u
sünain che'ojaain tamüin akaalinjünaa nütüma Cristo, shiimüin sünain
nüchechereerüin taa'in.

Yapashi Pablo süpüla o'unaa nanainmüin

11 Müshi aka maa'inkai taa'in, saa'in tamüin, süka müin tanüiki jümüin.
Aküjashi taya süchiki takuaippa jümüin, süka nnojolin kojutüin taya
jütüma maa aka naa'in na ekirajüliikana sünain alawaa sünain nayain
kojutüin jütüma. Yalayalashii naya naajüin saa'u nayain aluwataaushin
nütüma Cristo naajüin. Otta tayakai, mayaashije nnojolin jamajachin taya
jümüin, nnojotsü shiimüin sünain nayain alanaain toulia.

12 Jütüjaa aa'uchi taya sünain tayain Aluwataaushin nütüma Cristo
sünainjee tountüin taa'inrüin tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa
nümüiwa, maa aka anain wayuu tatüma. Je nükaaliijain taya Maleiwa
süpüla taa'inrüinjatüin kasa eekai müin aka tia ju'upala shii'iree
jünoujeein nünain.

13 Eesü ja'aka eekai nnojolüin anain nanüiki tamüin süka kachekalain
taya su'utku wayuu naajüin. Eesü süpüla nayoujain taya sünainjee
nnojolüin tachuntüin sujut ta'yataain jümüin wanaa sümaa ta'yataain
ja'aka. Müleka mojule shia namüin, anakaja motüle naa'in shia.

14 Yapashi joolu'u taya süpüla o'unaa chamüin jünainmüin Corintomüin.
Apünüintuairü joo takua sünain to'unüin jünainmüin. Je tantapa
chamüin, nnojoleechi taya achuntüin sujut ta'yataain jümüin. Shia
tachekaka jüpüleerua kojutüinjachin taya jütüma, nnojotsü tacheküin
sünain juwalaajüinjachin taya. Maa aka wane ashii sünain nnojolüin
nüchuntüin neerü namüin na nüchooinkana süka nayain nükaaliijain,
akaajaa tayakai jümüin süka müin aka jia saa'in wane tachonnii.

15 Yapashi taya süpüla takaalinjainjanain jia waneepia süka süpüshua
taa'in. Mayaasüje saja'tteerüin tanneetse, ayateechia taya sünain takaali-
ijain jia. Je mayaainje maalin taya jüpüla, ayateenia jia alin tapüla
waneepia.

16 Jütüjaa aa'ulu sünain shiimüin sünain alin jia tapüla je sünain
nnojolüin tachuntüin sujut ta'yataain jümüin. Otta nanüiki na eki-
rajüliikana sünain alawaa jümüin: “Ja'itaichi nnojolin achekajüin Pablo
sujut ni'yataain, ni'ike'erüinya ne'e jia saa'u jükorolo”.

17 Nnojotsü shiimüin tü namakat tamüin. Na wayuu tajütakana
jünainmüin, ¿ne'ike'erüin jia saa'u jükorolo? Nnojo.

18 Soto jaa'in Tito wanaa sümaa nüntüin jünainmüin nümaa chi
wawalakai tajütakai nümaa. ¿Ne'ike'erüin jia saa'u jükorolo? Nnojo.
Müshii aka takuaippa sünain ta'yataapü'üin cha'aya ja'aka sünain anain
ma'i tü taa'inrakat ju'upala waneepia.

19 Tawalayuwaa, jia aishiikana ma'i tapüla, tü tashajakat jümüin,
süpülajatü takaaliijüinjanain jia sünain anoujaa, nnojotsü süpülajatüin
ta'waataainjachin sulu'u takuaippa ju'upala. Je talatüshi chi Maleiwakai
tamaa waneepia, süka aleewain taya nümaa Cristo.

20 Otta müsia to'unapa jünainmüin, müleka tantüle nanain wane
wayuuirua ja'aka eekai nnojolüin noo'ulaain suulia naainjala, mojeerü
ma'i taa'in sütüma tia, je müleka jashichire taya jümüin, nnojoleena
jia talatüin tamaa. Müleka jü'ülüjaajiraale sünain juchunjain aa'in,
anashii müleka juu'ulaale suulia tia. Nnojo kee'ireein jaa'in akatajirawaa

sünain pülayaain jaa'in suulia wayuu je sünain ji'rüliiyaain wayumüin süka jünüiki. Müleka jiperulaajiraale, nnojoleerü kasain saapüin jümüin süpüla anajirawaa.

21 ¿Jameechi taya tantapa müleka nnojorule suu'ulaain tü wayuukolüirua suulia kaainjalaa, suulia aa'inraa tü yarüttakat atüma saa'in, suulia a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, je suulia asülüü? Japüijeechi taya nu'upala chi Maleiwakai tantapa ja'akamüin. Mojeerü ma'i taa'in naaliijee na wayuukana kaainjaraliikana ja'aka, süka nnojoliin noo'ulaain suulia.

13

Tü nüchekakat Pablo napüleerua na anoujashiikana

1 Apünüintuairü joolu'u takua sünain o'unaa jünainmüin. Je tantapa ja'akamüin, kasalajaneerü tatüma naainjala na wayuukana sünainjee tü pütchi ashajuushikat paala sümaiwa sünain müin mayaa: “Süpüla kasalajanain naainjala wane wayuu, acheküsü atüjaanaa aa'u tü naainjalakat sütüma wayuu maa aka piama je apünüin”.

2 Je paala so'u tü piantuakat takua, tachiajaapü'üin eekai kaainjalain ja'aka sünain: “Müleka nnojoliire juu'ulaain suulia, kasalajaneerü tatüma tale'ejapa tachikua”, sünain tamüin namüin. Müshi joolu'u taya tachikua: “Shiimüin sünain süsalamaateenain naya tatüma maa aka sümüin süpüshua tü kaainjaratkalüirua cha'aya”.

3 Je nanüiki wane ja'aka: “¿Shiimüinjasa'aya piain aneekuushin süpüla ekirajaa nünüiki Cristo wamüin?”, müshii naya tamüin. So'u tü ka'i kasalajaneetkat o'u tatüma naainjala na wayuukana, jütüjaweechi aa'u taya sünain aneekuushin nütüma Cristo. Jiyaawateechi aa'u taya so'u tia sünain pülashin taya ja'aka, süka takaaliijünüin nütüma.

4 Wanaa sümaa ouktüin Cristo saa'u waainjala, mapülainsai nia saashin wayuu. Otta süchikijee, oso'iraasü naa'in nütüma chi Maleiwa Pülashikai süpüla katüinjatüin no'u waneepia. Müshi aka tayakai sünain mapülain naashin na aküjaliikana alawaa, süka jüüjüüin taya nümüin Cristo. Otta süka nükaaliijeechin taya chi Maleiwakai, ayateechi taya sünain ta'yataain ja'aka.

5 Anakaja müleka jiyaawatüle saa'u tü jaa'inrakat wane'ewaire jukua süpüla jütüjaainjatüin saa'u müleka shiimüinre sünain jaa'inrüin tü nüchekakat Cristo jüpüleerua. Chi wayuu eekai nnojolin naa'inrüin tü nüchekakat Cristo nüpüleerua, atüjaaneechi aa'u sünain nnojolin Cristo nümaa.

6 Kasataalejese jiyaawatüin taa'u sünain shiimüin taa'inrüin waneepia tü nüchekakat Cristo tapüleerua.

7 Otta müleka nnojorule taa'inrüin tü nüchekakat Cristo saajüin wane wayuuirua, nnojoleerü kasajatüin tamüin tü nanüikikat. Achuntüshi joolu'u taya nümüin Maleiwa jaa'u süpüla nükaaliijainjanain jia suulia kaainjalaa. Tacheküin süpüleerua juu'ulaain suulia kaainjalaa süpüla nu'waajünüinjachin Maleiwa sütüma wayuu saa'u tü kasa anasü jaa'inrakat, mayaasüje nnojolinjachin tayain a'waajünüin sütüma wayuu.

8 Takaaliijeein jia jüpüshua süpüla jünoujain tü shiimüinkat. Aka'aya na eekai kaainjalain ja'aka, müleka nanouktüle nakuaippa süpülapünaa tantüin, nnojoleena süsalain naya tatüma.

9 Achuntüshi taya waneepia nümüin chi Maleiwakai shii'iree laülaweein jaa'in sünain anoujaa. Mayaasüje mojuin sünüiki wayuu tamüin, nnojotsü kasajatüin shia tamüin. Müleka jüüjüüle jia nümüin Cristo, talateerü ma'i taa'in, süka nnojoleenain süsalain jia tatüma.

10 Tü tashajüitpakat jümüin, tashajüin yaajee wattajee süpüla
jünouktüinjatüin jukuaippa süpülapünaa tantüin, suulia jashichijüin
taya jümüin tantapa sünainjee nnojoliin juu'ulaain suulia jaainjala.
Nnojotsüyaaje tachekalain süpüla süsalainjanain jia tatüma. Tü
aluwataanakat anain taya, shia süpüla takaalinjainjanain jia sünain
anoujaa.

Apütaashi Pablo

11 Je joolu'u tawalayuwaa, kettaasü tü tashajakat jümüin. Apütaashi
taya jüpüla sünain teme'ejüin jaa'in süpüla laülaainjatüin jaa'in waneepia
sünain anoujaa. Anakaja müleka joonoole sümaa tü tamakat jümüin
süpüla nnojoliinjanain jü'ülüjaajiraain. Chi Maleiwa aikai apüla jia,
aapakai anaa jümüin, nükaaliijeena jia süpüla wanaawajiraain jaa'in.
12 Anakaja jüsakiraale jüpüshua süka aijiraain jia jüpüla sünainjee
anoujaa nünain Cristo.
13 Je nasaküin jia napüshua na nüpüshikana chi Maleiwakai yaakana
yaa.
14 Achuntüshi joo taya jaa'u nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla
nii'iyatüin na'anasia jümüin, je nümüin chi Washikai Maleiwa süpüla
jiyaawatüin saa'u sünain alin jia nüpüla, je nümüin chi Naa'inkai Maleiwa
süpüla nükaaliijain jia sünain wanaawajiraain jaa'in jüpüshua.

Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana
GALACIA

Ashajüshi Pablo namüin na anoujashii chakana Galacia

1-2 Taya, wane chi Aluwataaushikai nütüma Cristo Jesús, Pablokai anülia, namaa na tawalayuu yaakana tamaa, wasaküin jia anoujashiikana nünain Jesucristo chakana sulu'u tü outkajaaleekalüirua chakat Galacia. Nnojoishi ajütüüshin taya sünain tü a'yatawaakat sütüma wayuu. Na kounejalakana taya nia Jesucristo oo'ulaka chi Washikai Maleiwa oso'ire'etkai naa'in süchikijee ouktaa.

3 Achuntüshii waya nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjanain wane anaa jümüin.

4 Saa'u naa'inreein Cristo tü nüchekakat chi Washikai Maleiwa nüpüleerua, naapajiraain nikii süpüla ouktaa saa'u waainjala süpüla taashinjanain waya suulia müin aka waya naa'in wainma wayuu maa'ulu yaa sünain süchepchiain saainjala.

5 Anakaja wa'waajüle chi Maleiwakai waneepia süpüla ka'ikat süpüshua sükajee tia. Amén.

A'wanajaasü süküjia tü nüchikikat chi O'tte'erüikai natüma na ekirajüliikana sünain alawaa

6 Oponojooshi ma'i taya sükajee ju'ttüinapain sünain oo'ulawaa nuulia Maleiwa chi eenakakai jia sünainjee na'anasia Cristo. Süka jamüin, kapülasü joolu'u jaa'in wane nüchiki chi O'tte'erüikai sulu'u naatain sukuaippa,

7 wane sümüin suulia tü nüchikikat Cristo chi O'tte'erüikai shiimüinsü takü̈japü'ükat jümüin. Eesüja'a süpüla süntüitpain ja'akamüin tia ekirajünnüükat sünain alawaa. Nnojolüitpa jütüjaayaain aa'u ne'e tü shiimüinkat natüma. Je su'wanajaanüitpain nüchiki chi O'tte'erüikai natüma.

8 Chi eekai nikirajüin wayuu sünain wane nüchiki chi O'tte'erüikai naata suulia tü waküjapü'ükat paala jümüin, ja'itaichi tayain, ja'itaichi niain wane aapiee chajee iipünaajee, e'itaaneechi nia süpüla süsalaa tüü sümaa nükatannüin nuulia Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.

9 Shia tü waküjakat achiki jümüin paala wanaa sümaa eepü'üin waya ja'aka, sünain müin wanüiki: Müleka eere wane wayuu eekai nikirajüin jia sünain wane nüchiki chi O'tte'erüikai wane sümüin suulia tü jünoujakat anain, e'itaaneechi nia süpüla süsalaa tüü sümaa nükatannüin nuulia Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.

10 Saa'u tashajüitpain jümüin süchiki kasalajanainjatüin namüin naainjala na ekirajüliikana sünain alawaa, jiyaawatüinapa taa'u sünain nnojolüin tachajaain süchiki talateein saa'in wayuu tamaa. Müleka shiimüinreje sünain tachajaain a'waajünaa sütüma wayuu, nnojoishije nüchepchiain taya Cristo. Shia kee'ireeka taa'in talateein naa'in Maleiwa sümaa tü ta'yataainkat nümüin.

Ounekuushi Pablo süpüla ekirajaa na “gentilekana”

11 Tawalayuwaa, anashii müleka jütüjaale saa'u tü nüchikikat
Cristo, chi O'tte'erüikai, taküjakat sümüin wayuu sünain nnojolüin
süle'eru'ujeejatüin shia wayuu.
12 Chi ekirajakai taya sünain, nnojoishi wayuuin nia, nia Jesucristo. Nia'a
ne'e nümüiwa ee'iyatakai shia tamüin.
13 Jaapa achikit tü taa'inrapü'ükat wanaa sümaa toushikajaain
süchiirua nakuaippa na judíokana, sünain tolojüin nachiirua na
anoujashiikana nünain Jesús sainküin tü outkajaaleekalüirua shii'iree
taja'laje'erüinjatüin tü anoujasükalüirua süpüshua.
14 Alana'aleeshia ma'i sünain kachiiruain ma'i taa'in sünain
tashatüin nakuaippa na tatuushi judíokana noulia wainma na tapüshi
wanaawakana amaa touyase.
15-16 Otta müshia chi Maleiwakai, nüneeküin taya süpülapünaa jemein
süpüla to'tte'ennüinjachin nütüma Cristo. Je miyo'upa taya, saa'u
anamiain ma'i nia, neenaküin taya süpüla a'yatawaa nümüin. Anasü
saa'in nümüin nii'iyatüin chi Nüchonkai tamüin süpüla te'raajüinjachin
nia je süpüla taküjainjatüin nüchiki sümüin wayuu nnojotkot judíoin, tü
“gentilekalüirua” münakat. Je wanaa sümaa tia, nnojoishi yootüin taya
sümaa wayuu süchiki tü alatakat tamüin.
17 Je nnojoishi taya o'unüin Jerusalénmüin süpüla taashajaain namaa
na Aluwataaushikana e'itaanakana tapülapünaa. O'unüshi taya yaawala
sulu'umüin tü mmakat Arabia. Je mapa süchikijee, ale'ejüshi taya
Damascomüin.
18 Je sülatapa apünüin juya, o'unüshi taya Jerusalénmüin süpüla
aashajawaa nümaa Pedro. Ni'iyoushi taya maa aka piama semaana
cha'aya.
19 Otta Santiago, nuwalakai chi Wasenyotsekai, aashajaashi taya
nüma'aya. Otta na waneeirua Aluwataaushikana, nnojoliishii tapüla.
20 (Nütüjaa aa'uchi taya Maleiwa sünain nnojolüin tashajüin joolu'u
alawaa jümüin.)
21 Je süchikijee tia, o'unüshi taya cha'aya sulu'umüin tü mmakat Siria
oo'ulaka tü mmakat Cilicia.
22 Otta na anoujashiikana nünain Cristo sulu'u tü outkajaaleekalüirua
sainküin tü mmakat Judea, ja'itaichi nnojolin taya ne'raajüin,
23-24 na'waajüin Maleiwa sükajee naapüin tachiki, sünain müin sünüiki
wayuu: “Olojünapü'üshii waya nütüma chira wayuukai saaliijee tü
wanoulakat nünain Cristo. Otta müsia joolu'u, aküjüshi tü nüchikikat
Cristo, chi O'tte'erüikai, sainküin mmakat süpüshua”.

2

Achekünüsü tü nikirajakat anain Pablo natüma na anoujashii judío chakana Jerusalén

1-2 Müirü aka poloo juya pienchimüin süchikijee chajachin taya
Jerusalén, nüjütüin taya chi Maleiwakai tachikua chamüin cha'aya süpüla
aashajawaa namaa na laülaashiikana na'aka na anoujashii judíokana.
Otta Bernabé je Tito, o'unüshii tamaa. Taküjain namüin na laülaashiikana
süchiki sukuaippa tü nüchikikat chi O'tte'erüikai tekirajakat anain na
gentilekana. Aashajaashi taya namaa sujuuna wayuu, sükajee müin
taa'in: “Eesü süpüla shiyouktünüin tü tekirajakat anain natüma na
gentilekana müleka shiyouktünüle natüma na anoujashii judíokana”.

3-4 Otta wanaa sümaa eein waya cha'aya Jerusalén, wanta anainchii wane ekirajülii sünain alawaa na'aka na anoujashii judíokana. Naashin nala wayuukana, che'ojaasü shi'yotoonüin ata tü anoujasükalüirua maa aka sukuaippa wayuu judío. Ekerotshii naya wa'akamüin, sünain wawalayuuin naya naajüin, süpüla ne'rajüin waa'u. Nayoujain waya süka wekirajüin sünain nnojolüin kapülain naa'in Maleiwa wayuu sünainjee ashataa sukuaippa judío süka shiain sünainjee tü naa'inrakat Cristo sümüiwa. Nacheküin süpüla ni'yotoonüinjachin ata Tito, chi gentile wamaajachikai, shii'iree anajiraainjatüin naa'in nümaa Maleiwa naajüin. Shia nachekaka wapüleerua süchepchiainjanain waya nakuaippa na judíokana wachikua. Akaajasa na laülaashiikana na'aka na anoujashii judíokana, süka anain saa'in namüin sukuaippa tü tekirajakat anain na gentilekana, nnojoliishii napüleeruain aa'in Tito süpüla o'yotoonaa ata.

5 Wayouktüin süpüshua tü nachekakat wapüleerua na ekirajüliikana sünain alawaa. Müleka kapüraleje waa'in shia, shiimüin sünain mojeerüin süküjia tü shiimüin wakújakat jümüin, tü nüchikikat chi O'tte'erüikai. Shia wachekaka süpüleerua lotüinjatüin tü nüchikikat Cristo waneepia jüpüla.

6 Na laülaashiikana na'aka na anoujashii judíokana chakana Jerusalén, nnojoliishii neke'ejüin aa'in taya süchiirua ta'wanajaain tü tekirajakat anain na gentilekana. (Mayaashiije miyo'uin naya na'aka na judíokana, nnojotsü kasajatüin tamüin tia, süka nnojolin kachekala'atain wayuu Maleiwakai.)

7 Nnojotsü na'wanajeein tü tekirajakat anain, süka natüjaaichipain taa'u sünain e'itaaushin taya nütüma Maleiwa süpüla aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai namüin na gentilekana, maa aka naa'in Pedro sünain e'itaaushin nütüma süpüla aküjaa shia namüin na judíokana.

8 Tü kasa anasü naa'inrakat chi Maleiwakai sünain akaaliijaa Pedro, chi Aluwataaushikai namüin na judíokana, naa'inrüin shia tamü'inya, tayakai chi Aluwataaushikai namüin na gentilekana.

9 Na laülaashii taashajaakana amaa so'u ka'ikat tia, Santiago, Pedro je Juan, na kojutkana natüma na anoujashii judíokana, nayaawatüitpa saa'u sünain aneekuushin taya nütüma Maleiwa süpüla tü a'yatawaakat. Namakalaka tamüin je nümüin Bernabé: “Acheküsü wanaawajiraain waa'in jümaa sünain ji'yataain sa'aka tü gentilekalüirua oo'ulaka sünain wa'yataain sa'aka tü judíokalüirua”.

10 Shia'ala nachuntüin ne'e wamüin saa'u wamüliajüinjatüin tü anoujasükalüirua chakat Judea eekai müliain. Taa'inreein tia tayaka'iya.

Achiajaanüshi Pedro nütüma Pablo saaliijee piamain nu'upünaa

11-12 Shiasa süchikijee tia, antüshi Pedro yaamüin Antioquíamüin. Je wanaa sümaa eein nia wamaa, ekaapü'üshi nia namaa na anoujashiikana eekai nnojoliin judíoin, mayaashiije achiajaanüin na judíokana suulia tia. Otta wanaa sümaa nantüin yaamüin yaa wane wayuuirua ajütüüshi nütüma Santiago chajee Jerusalénjee, o'ttüshi Pedro sünain akatalawaa yaawala'aya suulia ekawaa namaa na gentilekana. Mmotshi nia sheema ayoujünaa natüma na wayuu antapaatashiikana, na ekirajuushikana sünain anajirawaa nümaa Maleiwa sünainjee o'yotoonoo ata naajüin. Je süchikijee tia, tachiajaain Pedro su'upala tü anoujasükalüirua saaliijee tü naa'inrakat, süka nnojolüin anain tü naa'inrakat saa'in tamüin.

13 Wainma na judíokana yaaya ashatakana nukuaippa Pedro sünain piamain nu'upünaa saaliijee mmolüin naya neema na laülaayuu judíokana.

Otta ojutuushi Bernabé sünain aa'inraa tia'aya, ja'itairü nütüjaain saa'u
sünain mojuin shia.
14 Nnojotsü anain tü naa'inrakat na judíokana oo'ulaka Bernabé, je
nnojotsü lotüin nakuaippa, süka nnojolüin wanaawain sümaa tü shiimüin
nüchikikat chi O'tte'erüikai. Sünain tachiajaain Pedro saa'u nükatalaain
suulia ekawaa namaa na gentilekana, müshi taya nümüin no'upala
na anoujashiikana napüshua: “Ja'itaichi judíoin pia, oo'ulaaichipa pia
suulia sukuaippa judío wanaa sümaa pikaain namaa na gentilekana.
¿Jamüshii juluwataaka'a na gentilekana sünain ashataa sukuaippa
judío?”, tamakalaka nümüin Pedro.
15-16 Tamakalaka namüin napüshua na anoujashii judíokana eejanakana
wamaa: “Waya judíokana, nnojoliiwa'aya wanoujain nünain Cristo,
saa'u saapünüin wamüin paala tü nüshajakat Moisés, a'waataapü'üshii
waya sulu'u jemein sünain judíoin je sulu'u nnojolüin gentilein kaain-
jaralii waya. Wayaawatüitpa aa'u joolu'u sünain anajiraain wayuu
nümaa Maleiwa, nnojotsü sünainjeejatüin aa'inraa tü nuluwataakat anain
Moisés, alu'ujasa sünainjee anoujaa nünain Jesucristo. Je nüküjain
wamüin Maleiwa sünain nnojolüin anajiraainjatüin wayuu nümaa
sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés. Je sükajee tia, anou-
jainapa wayakanaya nünain Jesucristo süka kachiiruain waa'in süpüla
anajirawaa nümaa Maleiwa nünainjee Cristo, nnojotsü sünainjeejatüin
tü nuluwataakat anain Moisés”.
17 Eesüja'a süpüla jümüin tamüin: “Wanaa sümaa wachajaain süchiki
anajirawaa nümaa Maleiwa sünainjee anoujaa ne'e nünain Cristo, müleka
nnojorule waa'inrüin tü nuluwataakat anain Moisés, mojeerü sünüiki
wayuu wamüin”, müshii jia tamüin. Otta tanüiki ji'ipajee: Nnojoishi niain
Cristo kaainjalain atüma wayuu. Süka jamüin, sünain nnojolüitpain eein
waa'in sünain tü nüshajakat Moisés, nnojotsü kaainjalaain tia nu'upala
Maleiwa.
18 Akaajasa müleka woo'ulaale suulia wachajaain süchiki tü anaji-
rawaakat nümaa Maleiwa nünainjee Cristo süpüla wachajaainjanain
wachikua süchiki wane anajirawaa sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat
anain Moisés, shiimüin sünain kaainjaleenain waya sükajee tia.
19 Süka tatüjaain saa'u tü nuluwataakat anain Moisés sünain nnojolüin
anajiraain taya sütüma, müshi aka ouktakai taya suulia saa'u nnojolüin
kasain saamüin tamüin süpüla anajirawaa nümaa Maleiwa. Je taashi-
ichipa taya joolu'u süpüla taa'inrüinjatüin tü nüchekakat chi Maleiwakai
tapüleerua.
20 Müshi aka ouktiraakai taya nümaa Cristo wanaa sümaa nu'utünüin
aa'in saa'u wane kuruusa. Nnojolüitpa jülüjain taa'in oonowaa sümaa
nünüiki Moisés süpüla anajirawaa nümaa Maleiwa. Shia jülüjaka
waneepia taa'in tü nüchekakat Cristo tapüleerua. Saa'u katüichipain
no'u, eejeechi nia waneepia tamaa. Je süpüshua tü taa'inrakat, taa'inrüin
sükajee tanoujain nünain Cristo, chi Nüchonkai Maleiwa, chi aikai apüla
taya sümaa naapajiraain nikii süpüla ouktüin taa'ujee.
21 Saa'u anamiashaatain chi Maleiwakai tamüin, müichia nno-
jolüin tayouktüin tü naa'inrakat süpüla nu'tte'erüinjachin taya nükajee
Cristo. Müichia nnojolüin tachajaain tachikua süchiki wane anajirawaa
sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés. Müleka wountüleje
anajiraain waya sünainjee oonowaa sümaa tü nüshajakat Moisés, nno-
joleerü kasain saapüin wamüin tü naa'inrakat Cristo sünain ouktüin nia
waa'ujee.

3

Tü anajirawaakat nümaa Maleiwa nünainjeejatü Cristo

1 Tawalayuwaa, jia chaje'ewaliikana Galacia, aisha'ajaa jia. Shiimüin
sünain maa'in jaa'in. Ja'itairüja'aya takükjapü'üin jümüin tü shiimüinkat,
tü nüchikikat Jesucristo sünain ouktüin saa'u kuruusa, ¿jamaka'a
kapülaka'a joo jaa'in wane pütchi eekai nnojolüin shiimüin, tü naküjakat
jümüin na ekirajüliikana sünain alawaa?
2 Tasakirüin paala jia sünain wane kasa: ¿Kasa aapünaka anainjee
jümüin chi Naa'inkai Maleiwa? ¿Shiataapa sünainjee jaa'inrüin tü
nuluwataakat anain Moisés? Nnojo. Aapünüshi nia jümüin sükajee
jünoujain ne'e nüchiki chi O'tte'erüikai aküjünakat jümüin.
3 Je paala, jekennuuiwa'aya jia sünain anoujaa, jücheküin süpüleerua
jükaaliijünüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla jaa'inrüinjatüin tü
nüchekakat Maleiwa jüpüleerua. Otta müsia joolu'u, shiimüin sünain
maa'in jaa'in süka juuntüin jaa'inrüin jümüiwa tü nüchekakat Maleiwa
jüpüleerua saa'in jümüin.
4 Soto jaa'in wanaa sümaa kachiiruapü'üin jaa'in akaaliijünaa nütüma
chi Naa'inkai Maleiwa. ¿Eesü joolu'u süpüla nnojolüitpain kasain
saamüin jümüin tü nükaaliijakat anain jia saa'in jümüin?
5 Otta chi Maleiwakai, ¿kasa naapaka anainjee chi Naa'inkai jümüin?
¿Je kasa naa'inraka anainjee tü kasa anasükat ju'upala, tü nütüjakat
apüleerua niakai nümüiwa? ¿Shiataapa sükajee jaa'inrüin tü nu-
luwataakat anain Moisés? Nnojo. Shia süka jünoujain ne'e nüchiki chi
O'tte'erüikai aküjünakat jümüin.
6 Soto jaa'in tü ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat
Maleiwa noo'opünaa Abraham, chi watuushikai wayakana judíokana.
Müsü mayaa: “Nücheka achikit Maleiwa anajiraain Abraham nümaa
sünainjee nünoujain nünüiki”, müsü.
7 Anakaja jiyaawatüle saa'u wane kasa: Waya anoujashiikana
wapüshua, nüchooin ma'i waya Abraham, nnojotsü sünainjeejatüin
nuu'uliwo'uin waya, shia sünainjee wanoujain nünain Maleiwa maa aka
tü naa'inrakat paala Abraham.
8 Je paala sümaiwa, aküjünüsü süchiki kasa anasü nütüma Maleiwa
nümüin Abraham wainma juya süpülapünaa sülatüin tü aküjünakat
achiki nümüin. Tü aküjünakat nümüin Abraham so'u ka'ikat tia,
ashajünüsü süchikijee sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa. Shia
tü nachikikat na gentilekana sünain anajiraainjanain nümaa Maleiwa
sünainjee nanoujain nünain. Anuu nünüiki chi Maleiwakai nümüin Abra-
ham: “Shiimüin sünain kamaneejeechin taya sümüin wayuu sainküin
mmakat süpüshua eekai sünoujain tanain maa aka pia”, müshi nümüin.
9 Sütüma tü ashajuushikat, watüjaa aa'ulu sünain kamaneein chi
Maleiwakai joolu'u sümüin wayuu süpüshua sünainjee tü sünoulakat,
maa aka kamaneein paala nümüin Abraham sünainjee tü nünoulakat.
10 ¿Jameechi chi wayuu eekai nüchajaain süchiki wane anajirawaa
nümaa Maleiwa sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés? Süka
nnojolüin nuuntüin nikeraajüin süpüshua tü nümakat Moisés, shiimüin
sünain kasalajaneerüin nümüin naainjala nütüma Maleiwa. Shia tü
ashajünakat achiki paala sümaiwa sünain müin mayaa: “Süsaleerü
nümüin naainjala chi wayuu eekai nnojolin naa'inrüin süpüshua'aya tü
nuluwataakat anain Moisés”, müsü.
11 Müshi taya tachikua jümüin: Nnojoishi anajiraain wane wayuu
sünainjee oonowaa sümaa tü nümakat Moisés. Soto jaa'in tü ashajünakat

achiki paala sümaiwa sünain müin mayaa: “Chi wayuu eekai nünoujain nünain Maleiwa, anaawashi nümaa kataiwa'aya no'u. Je ouktapa nia, ayatshi anaawain nümaa”.

12 Chi eekai nüchajaain süchiki wane anajirawaa sünainjee tü nümakat Moisés, nnojotsü che'ojaain nümüin tü anoujaakat nünain Cristo saa'in nümüin, süka noonooin sümaa tü ashajuushikat münakat nümüin paala sünain maa: “Chi eekai naa'inrüin süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés, anaaweechi nümaa Maleiwa”, müsü.

13 Otta tü tasakirakat anain joolu'u jia: ¿Jameechi chi eekai nnojolin naa'inrüin süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés? Süsaleechi naainjala, ¿aashi müin? Müshi paala taya jümüin: Taashiinapa waya anoujashiikana nütüma Cristo suulia süsalainjanain waainjala, süka niaichipain süsalain waainjala nütüma Maleiwa. Shia tü ashajünakat achiki paala sünain müin mayaa: “Atüjaana aa'uchi chi eekai akachennüin sünain wane wunu'u sünain süsalaichipain naainjala nütüma Maleiwa”, müsü.

14 Saa'u taashiinapain jia gentilekana nütüma Cristo suulia süsalainjanain jia jaainjala, jiyaawata aa'ut joolu'u sünain kamaneeichipain Maleiwa jümüin maa aka kamaneein nia paala nümüin Abraham. Je aapünüichipa chi Naa'inkai Maleiwa wamüin wapüshua sünainjee tü naa'inrakat Jesucristo. Shia tü nüküjakat achiki paala chi Maleiwakai sünain pansaain nünüiki.

Tü nuluwataakat anain Moisés, shii'iyatüin wamüin waainjala

15 Tawalayuwaa, saa'u pansaain nünüiki chi Maleiwakai paala nümüin Abraham, nnojoleechi oo'ulaain Maleiwa suulia aa'inraa tü nümakat süpüla naa'inrüinjatüin. Maa aka sukuaippa wayuu süpüshua, müleka lotüle nünüiki wane wayuu soo'opünaa tü naa'inrüinjatkat, nnojotsü anain müleka nuu'ulaale suulia naa'inrüin tia. Je nnojotsü anain müleka nu'wanajaale tü pütchi ni'itaakat paala sünain pansaain. Acheküsü nikeraajüinjatüin shia so'ujee tia.

16 Tü pütchi nüküjakat paala chi Maleiwakai nümüin Abraham sünain pansaain nünüiki, nüküjain nümüin chi nuu'uliwo'uka'iya. Saashin tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa, nnojotsü aküjünüin tü pütchikat namüin na nuu'uliwo'ukana napüshua, alu'ujasa nümüin waneeshia ne'e chi nuu'uliwo'ukai, nia Cristo.

17 Anuu tü takü̈jeekat joolu'u jümüin: Tü pütchi e'itaanakat nütüma Maleiwa sünain pansaain nünüiki nümüin Abraham, nnojotsü amalaje'ennüin sütüma tü nuluwataakat anain Moisés. Süka jamüin, aapünüsü tü nuluwataakat anain Moisés maa aka 430 juya süchikijee naashajaain Maleiwa nümaa Abraham.

18 Ayatsia pansaain tü nümakat paala Maleiwa nümüin Abraham süpüla anajiraainjatüin wayuu nümaa sünainjee anamiashaatain chi Maleiwakai namüin. Müleka anajiraaleje waya sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés, nnojoleerüje kasajatüin wamüin tü nümakat chi Maleiwakai nümüin Abraham.

19 ¿Kasa kapülajatka tü nuluwataakat anain Moisés? Aapünüsü wainma juya nüchikijee Abraham süpüla shii'iyatüinjatüin sümüin wayuu sünain shiimüin sünain aainjalaain tü kasa mojusü saa'inrakat. Nücheküin Maleiwa süpüleerua shikettaajünüin sütüma wayuu tü nümakat Moisés sünainmüinre'eya nüntüin Cristo chi nuu'uliwo'ukai Abraham aküjünakai achiki paala. Je süpüla nikirajüinjanain Maleiwa na wayuu Israelkana sünain tü nüchekakat napüleerua, nüküjain shia nümüin Moisés süpüla müinjachin aka nia wane pütchipü'ü sünain nüküjain tü nümakat Maleiwa namüin na Israelkana. Je süpüla

ni'yataainjachin Moisés sünain tia, akaaliijünüshi nia sütüma wane aapieeirua chaje'ewat iipünaajee.
20 Otta chi Maleiwakai sünain naashajaain paala sümaiwa nümaa Abraham, aashajaajiraashi nümaa. Nnojoishi aashajaain nümaa nüka wane pütchipü'ü.
21 ¿Aapünüsü tü nuluwataakat anain Moisés süpüla sümalaje'erüin tü nümakat paala Maleiwa sümaiwa nümüin Abraham sünain pansaain nünüiki nümüin? Nnojo, nnojotsü aapünüin süpüla tia. Süka jamüin, nnojotsü suuntüin tü nümakat Moisés anajiraain wayuu sütüma. Müleka anajiraaleje wane wayuu nümaa Maleiwa sütüma aa'inraa tü aluwataanakat anain, anajiraainjatüje wayuu süpüshua sünainjee oonowaa ne'e sümaa tiairua.
22 Ashajünüsü sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa süchiki wayuu süpüshua sünain süchepchiain naya kaainjalaa. Otta chi eekai niyaawatüin saa'u sünain nnojolüin nuuntüin anajiraain nia sünainjee tü naa'inrakat niakai nümüiwa, taashishi nia süpüla anoujaa nünain Jesucristo. Je tü kasa anasü aküjünakat achiki paala sümaiwa nütüma Maleiwa sünain pansaain nünüiki, aapünüsü maa'ulu yaa sümüin wayuu süpüshua eekai sünoujain nünain Cristo.
23 Wayakana, wayuu wapüshua'aya süpülapünaa nüntüin Cristo süpüla wanoujainjanain nünain, kapüpü'üshii waya sütüma tü nümakat Moisés wane'ere'eya niweetapa Cristo süpüla anajiraainjanain waya nümaa Maleiwa nünainjee.
24 ¿Kasapülajatü tü nümakat Moisés? Süpülajatü süntirüin waya nünainmüin Cristo süpüla anajiraainjanain waya sünainjee wanoujain nünain.
25 Je joolu'u, saa'u anajiraainapain waya sünainjee tü wanoulakat, nnojoliinapa suupünaain waya tü nümakat Moisés.

Nüchonsü Maleiwa wayuu eekai sünoujain nünain Cristo

26 Jia wayuu jüpüshua chakana Galacia eekai jünoujain nünain Jesucristo, nüchooinapa jia Maleiwa.
27 Je wanaa sümaa sa'aniraain jukuaippa nümaa Cristo, müshii aka jia naa'in Cristo sünain anainapain no'ulu'u Maleiwa.
28 Ja'itakaje judíoin jia oo'ulaka gentilein jia, ja'itakaje süchepchiain jia wayuu oo'ulaka laülaain jia jümüiwa, ja'itakaje tooloin jia oo'ulaka jieyuuin jia, müshii aka jia naa'in Cristo jüpüshua no'ulu'u Maleiwa.
29 Saa'u nüpüshinapain jia Cristo, nuu'uliwo'u ma'i jia Abraham, je kamüinjeena jia nütüma Cristo tü kasa anasü nüküjakat achiki Maleiwa nümüin Abraham sünain pansaain nünüiki.

4

1 Anuu tü takü̈jeekat jümüin: Nüchon wane wayuu, aapüneerü nüpaala chi nüshikai nümüin so'u wane ka'i. Otta müleka ayatayü'ire nia tepichin, müshi aka ne'e wane achepchiee süka maapujuyülüin nümüin tü apaalaakat.
2 Je sünain müin aka naa'in wane achepchiee, nnojoishi laülaain nümüiwa. Aluwataanüshi natüma wane aa'inmajülii nia sümaa tü nuwashirüinkat chi nüshikai wane'ere'eya kettaain tü juya ni'itaakat paala chi nüshikai süpüla taashinjachin chi nüchonkai noulia.
3 Aka'aya wayakana wapüshua süpülapünaa anoujaa nünain Cristo, süchepchiashii waya tü kasa shikirajakat anain wayuu manoujainsat.

4 Otta chi Maleiwakai, keraapa tü ka'i nüneekatüjütkalia o'u paala
süpüla nuluwataain chi Nüchonkai sa'akamüin wayuu, nüjütüin Cristo
sünain wayuuin nia je sünain noonooinja'a sümaa tü nuluwataakat anain
Moisés, maa aka waya nüpüshikana judíokana.
5 Ajütünüshi nia wamüin süpüla taashinjanain waya suulia tü
nuluwataakat anain Moisés. Nuluwataain chi Nüchonkai süpüla
nüchooinjanain waya judíokana oo'ulaka jiakana gentilekana.
6 Je saa'u nüchooinapain jia Maleiwa, ajütünüshi chi Naa'inkai jümüin
nütüma süpüla eeinjachin nia sulu'u jaa'in. Je joolu'u, juuntüin "Taatchee"
jümüinjanain nümüin Maleiwa, maa aka naa'in Cristo saa'u niain chi
Nüchonkai.
7 Nnojoliinapa joolu'u jia achepchieein, alu'ujasa nüchooinapa jia
Maleiwa. Je saa'u nüchooinapain jia, kamüinjeena jia nütüma wanaajiraa
nümaa Cristo.

Ashapataasü naa'in Pablo naalii na anoujashiikana

8 Je paala, nnojoliiwa'aya ji'raajüin chi Maleiwakai, süchepchiashii jia
tü maleiwayaasükalüirua ma'i.
9 Otta müsia maa'ulu yaa, saa'u ji'raajüin nia je saa'u ni'raajüin ma'i
jiakana, ¿jamüshii jia ju'ttaka'a jüchikua sünain juushikajaain süchiirua
tü shikirajakat anain wayuu manoujainsat? ¿Keejiasü jümüin achepchi-
awaa jüchikua sütüma tia? Nnojoleena akaaliijünüin jia sütüma sünain
jaa'inrüin tü kasa anasü nüchekakat jüpüleerua Maleiwa.
10 Taapa achikichii jia sünain ju'ttüin sünain jüshateein nakuaippa na
judíokana, maa aka jeemeraain so'u sükalia neemeraakat o'u, maa aka
jimi'ijaain so'u sükalia nemi'ijaakat o'u, maa aka jikaain so'u sükalia
nekaakat o'u. Jaa'inreein kasa eekai müin aka tia süpüla talatüinjachin
Maleiwa jümaa jaajüin.
11 Ashapalaasüle ma'i taa'in jaa'u. Kasataalejese nnojolüin sümalajaain
tü ta'yataainkat ja'aka sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai.
12 Tawalayuwaa, jütüjaa aa'uchi taya sünain müichipain aka taya
jaa'in jiakana gentilekana. Je sükajee tüü, tachuntüin joolu'u jümüin
süka süpüshua taa'in shii'iree jüshatüin takuaippa sünain nnojolüin su-
upünaain takuaippa tü nüshajanainkat Moisés. Mayaashiije kamaneein
jia tamüin paala, nnojotsü anain tü jaa'inreekat joolu'u tamüin sünain
juu'ulaweein suulia tü anajirawaakat nünainjee Cristo.
13 Soto jaa'in wanaa sümaa tantüin ja'akamüin palajana paala.
Mayaainje tantüin sümaa ayuulii ja'akamüin, ayatshia taya aküjüin
nüchiki chi O'tte'erüikai jümüin.
14 Ja'itaichi nnojolin anain taya ju'upala saa'ujee tü ayuulii tanainjatkat,
nnojoliishii e'rüliin wayumüin jia tamüin, nnojoliishii jime'erainpalain
taya. Alu'ujasa, kamaneeshii jia tamüin müin aka tayakaije wane aapiee
chajeejachikai iipünaajee, müin aka tayakaije Jesucristoin jümüin.
15 Müleka tantüleje sümaa mo'uu ja'akamüin, eesüje süpüla jaakatüin
tü jo'ukot süpüla ji'itaain tanain. Otta müsia joolu'u, ¿jamaka'aka
nnojolüitpaka'a talatüin jaa'in tamaa?
16 Saa'in tamüin, jü'ünüüichipa taya saaliijee taküjain tü shiimüinkat
jümüin.
17 Otta na ekirajüliikana sünain alawaa, kee'ireesü naa'in jüüjüweein
jia namüin shii'iree kojutüinjanain naya jütüma. Nacheküin süpüleerua
jiyouktüinjatüin tü ekirajünakat anain jia tatüma, ja'itairü nnojolüin
kasain saapüin jümüin tü nekirajeekat anain nayakana.

18 Müleka kojutüle jütüma wane wayuu eekai nükaaliijeein jia, anasü tia. Otta nnojotsü anain müleka kojutüle jütüma wane eekai nnojolüin shiimüin sünain nükaaliijeein jia. Je müshia tayakai, saa'u takaaliijeein jia waneepia, anakaja ayatüle kojutüin taya jütüma, mayaashije nnojolin jümaain taya maa'ulu yaa.
19-20 Jia tachonnii aishiikana tapüla, nnojotsü tatüjaain aa'u tü taa'inrajatkat jüka. Kee'ireesü taa'in to'unüin jünainmüin süpüla taashajaainjachin jümaa süpüla tee'iyatüin jümüin sünain mülo'uin jaalii tatüma. Maa aka wane wayuu jierü jemeyulüin sümaa süchon, aka'aya tayaka'iya sünain müliain taya jaa'ujee shii'iree müinjanain aka jia naa'in Cristo.

Taashishii waya maa aka naa'in chi süchonkai Sara

21 Jia jüüjüweekana aa'in sümüin tü nuluwataakat anain Moisés, tasakirüin paala jia sünain wane kasa: Saa'u jiain gentilein, ¿shiimüin jiyaawatüin saa'u tü shikirajakat anain tü nüshajakat Moisés?
22-23 Soto jaa'in nüchiki Abraham ashajünakat paala sümaiwa nütüma Moisés, tü nachikikat na piamashiikana nüchooin. Chi wane, süchon süchepchia tü nu'wayuusekat. Jemeishi nia maa aka sukuaippa wayuu süpüshua. Otta chi wane'e, süchon Sara tü nu'wayuusekat. Nnojotsü achepchiaain shia sütüma wayuu. Mayaainje wainmain suuyase, kachonsü shia süka pansaain nünüiki Maleiwa paala sümüin je nümüin Abraham chi su'wayuusekai.
24-25 Tü nüchikikat Abraham, aküjasü süchiki wane kasa, anuu shia: Na suu'uliwo'ukana tü süchepchiakat Sara, tü kanüliakat Agar, achepchiaashii naya maa aka shia. Akaajaa na wayuu jüüjüükana maa'ulu yaa sümüin tü nüshajakat Moisés shii'iree anajiraain nümaa Maleiwa sütüma, meena aka naya saa'in süchepchia wayuu, maa aka naa'in na judío chaje'ewaliikana Jerusalén, je maa aka naa'in na wayuu aküjünakana amüin paala tü pütchi e'itaanakat nütüma Maleiwa, tü aapünakat nümüin Moisés saa'u tü uuchi kanüliakat Sinaí sulu'u tü mmakat Arabia. Je tü pütchi e'itaanakat nütüma wainma juya nüpülapünaa Moisés, tü aapünakat sümüin Sara oo'ulaka Abraham noo'opünaa chi nachoinjachikai, pansaasü shia'aya.
26 Je joolu'u, müshii aka waya saa'in Sara sünain laülaain waya wamüiwa, süka taashiinapain waya suulia aluwataanaa sütüma tü nümakat Moisés.
27 Watüjaa aa'ut sünain nüchooin ma'i waya Abraham oo'ulaka Sara sütüma tü ashajünakat achiki paala. Müsü mayaa:
“Pia wayuu machonsotkot süka maralüin pia,
ja'itairü nnojolüin kachooin pia maa'ulu yaa,
anakaja müleka talatüle pia süka süpüshua paa'in.
Ja'itairü ayouktünüitpain pia nütüma chi pu'wayuusekai,
wainmeerü püchooinrua suulia wayuu eekai ka'wayuusein”.
28 Soto jaa'in nüchiki Isaac, chi nüchonkai Abraham sümaa Sara, sünain jemein nia sünainjee pansaain nünüiki Maleiwa namüin. Akaajaa jia tawalayuwaa, müshii aka jia Isaac süka nüchooinapain jia Maleiwa sünainjee tü pütchi nüpansaajakat paala nümüin Abraham.
29 Otta müshia chi süchonkai Agar, chi jemeikai maa aka wayuu ne'e, jashichishi nümüin Isaac, chi jemeikai sünainjee tü naa'inrakat chi Naa'inkai Maleiwa. Akaajaa waya anoujashiikana maa'ulu yaa, müshii aka waya naa'in Isaac sünain jashichin wamüin na ekirajüliikana sünain alawaa.

30 Otta tü anasükat süpüla waa'inrüin, aküjünüsü sulu'u tü karaloukta
nüchikimaajatkat Maleiwa. Anu'usa nünüiki chi Maleiwakai nümüin
Abraham:
“Püjüta puulia tü achepchieekat nümaa chi süchonkai,
süka nnojolüin niainjachin aapaain tü taapüinjatkat pümüin.
Niainjachi aapaaka chi süchonkai Sara”.
31 Müshi taya tachikua jümüin tawalayuwaa: Saa'u nnojoliinapain
suupünaain waya tü nuluwataakat anain Moisés, nnojoliishii waya müin
aka naa'in chi süchonkai Agar, tü achepchieekat. Müshii aka waya naa'in
chi süchonkai Sara sünain taashiinapain waya süpüla oonowaa sümaa
nünüiki Maleiwa.

5

Tü taashika apüla waya anoujashiikana

1 Taashiinapa waya sütüma tü naa'inrakat Cristo sünain ouktüin
waa'ujee süpüla nnojoliinjanain kachepchiain waya wane kasa. Je sükajee
tia, anakaja joolu'u müleka jüchecherüle jaa'in nünain Cristo süpüla
nnojoliinjanain suupünaain jia kasa eekai müin aka shia jüchikua.
2 Ee jümaala jaa'in sünain tü takújainjatkat jümüin, süka shiimüin
sünain ajütüüshin taya nütüma Maleiwa. Müleka ji'yote'erüle jüta
süka jüchajaain süchiki wane anajirawaa sünainjee tü nümakat Moisés,
atüjaaneena aa'u jia sünain jiyouktüin tü naa'inrakat Cristo süpüla
anajiraainjanain jia nümaa Maleiwa.
3 Müshi taya tachikua: Chi wayuu eekai ni'yote'erüin nüta shii'iree
anajiraain nümaa Maleiwa, achekúshi noonooin sümaa süpüshuale'eya
tü nuluwataakat anain Moisés.
4 Müleka jüchajaale süchiki wane anajirawaa sünainjee tü nüshajakat
Moisés, akatalaainapaja'a jia nuulia Cristo sükajee tia, süka nnojolüitpain
kasajatüin jümüin tü kasa anasü naa'inrakat Maleiwa sünainjee anamiain
nia jümüin.
5 Akaajasa wayakana, watüjaa aa'ulu sünain anajiraainapain waya
nümaa Maleiwa sünainjee tü wanoulakat nünain Cristo sümüiwa.
Je akaaliijünüshii waya nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süma'inru'u
wa'atapajüin keraainjatüin süpüshua tü naa'inrüinjatkat wapüla
Maleiwa.
6 Tü nüchekakat chi Maleiwakai wapüleerua waya anoujashiikana
nünain Cristo, shia müleka aijiraale waya wapüla sükajee wanoujain
nünain. Nnojotsü kasajatüin nümüin müleka wo'yotoonüle ata je müleka
mo'yotoojule.
7 Aisha'ajaa jia. Achecherapü'üshii jia jaa'in sünain anoujaa. Otta müsia
joolu'u, oo'ulaainapa jia suulia joonooin sümaa tü shiimüinkat tekirajakat
anain jia. ¿Jaraliyuu oo'ule'etka jia suulia anoujaa?
8 Nnojoishi niain Maleiwa oo'ule'erüin jia, süka niain eenaküin jia
süpüla anoujaa.
9 Mayaasüje palirüin ne'e tü pütchi alawaa aküjünakat jümüin, wainma
ma'i tü anoujasükalüirua ja'aka eekai suu'ule'ennüin suulia tü shiimüinkat
süpüla suushikajaain süchiirua alawaa.
10 Otta saa'u sa'aniraaitpain jukuaippa nümaa chi Senyotkai, tatüjaa
aa'uchii jia sünain ayatüinjanain kache'ein waneepia sünain tü shi-
imüinkat. Je na ekirajüliikana jia sünain tü alawaakat, mayaasüje
nnojolüin tatüjaain saa'u jaraliin naya, shiimüin sünain süsaleenain naya
tü naainjalakat.

11 Tawalayuwaa, müleka tekirajüleje jia sünain o'yotoonoo ata, nnojoleerü mojuin namüin na judíokana nüchiki Jesús sünain ouktüin saa'u kuruusa. Je nnojoleerü e'rüliin wayumüin naya tamüin.
12 Je na ekirajüliikana sünain alawaa, aisha'ajaa, kasataalejese nakatalaain ja'akajee.

13 Tawalayuwaa, eenakünüshii jia nütüma Maleiwa süpüla taashinjanain jia suulia suupünaajüin tü nüshajakat Moisés. Nnojoliishii jia taashin süpüla kale'eru'uin süchiki kaainjalaa. Shia taashika apüla jia, jükaaliijiraain süka aijiraain jia jüpüla.
14 Anuu tü nuluwataakat anain Moisés, tü alana'aleekat sünain anain sa'akajee tü aluwataanakat anain waya. Müsü mayaa: “Anakaja müleka aire püpüla wayuu süpüshua, maa aka alin pia püpülajiraa”, müsü.
15 Jalia jia suulia a'ülüjaajirawaa. Müleka masütaajule jia sünain e'rüliin wayumüin namüin na juwalayuukana, amalajaajeerü tü jünoulakat sükajee tia.

Nukuaippa chi wayuu jüüjüükai nümüin chi Naa'inkai Maleiwa

16 Tamüshii paala jia: Suulia kale'eru'uin jia süchiki kaainjalaa, anakaja müleka jüüjüüle jia waneepia nümüin chi Naa'inkai Maleiwa.
17 Tü kasa mojusü keejiakat nümüin chi eekai kale'eru'uin süchiki kaainjalaa, naata suulia tü nüchekakat chi Naa'inkai Maleiwa. Je tü kasa anasü keejiakat nümüin chi eekai jüüjüüin nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, wane sümüin suulia tü naa'inreekat chi eekai kale'eru'uin süchiki kaainjalaa. Tü naa'inreekat chi wane'e, naata suulia tü naa'inreekat chi wane'eya. Müleka kale'eru'uin jia süchiki kaainjalaa, iseerü jüchiki jaa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua.
18 Otta müleka jüüjüüle jia nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, nnojoleena suupünaain jia tü nümakat Moisés.

19 Atüjaana aa'ulu sütüma wayuu süpüshua tü naa'inrakat chi eekai kale'eru'uin süchiki kaainjalaa. Naa'inrüin tü mojusükat: maa aka a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo,
20 maa aka kamaleiwaseyaain nia, maa aka ee'irajiraa ouutsü, maa aka kanainwaa aa'in wayuu, maa aka a'ülüjaajirawaa, maa aka achumujaa aa'in, maa aka ülü'üttaa aa'in, maa aka yaletayaa aa'in su'upala wayuu, maa aka akatajirawaa,
21 je maa aka eperuwawaa. Chi eekai aa'inrüin kasa eekai müin aka tia, müichia nnojolin ekerolüin nüma'anamüin Maleiwa eere nuluwataain. Shia tü tamapü'ükat paala jümüin.

22 Otta jiakana, ¿jameena jia müleka jüüjüüle jia nümüin chi Naa'inkai Maleiwa? Shiimüin ma'i akaaliijüneena jia nütüma süpüla aijiraain jia jüpüla, je talateerü jaa'in mayaasüje ji'reerüin müliaa. Je su'unnaa tü müliaa ji'reetkat, eimalaajeerü jaa'in nütüma. Je atüjeena jia a'atapajaa mayaainje nnojolüin jaa'a müin wayuu jümüin. Kamaneejeena jia sümüin wayuu süpüshua sümaa aa'inraa tü kasa anasükat waneepia sümüin. Je jikettaajeerü waneepia tü e'itaanakat jüpüla.
23 Anamieena jia sümüin wayuu eekai jashichin jümüin. Je jüchechereerü jaa'in suulia aa'inraa kasa mojusü süka laülaain jaa'in. Meeria jukuaippa müleka jüüjüüle jia waneepia nümüin chi Naa'inkai Maleiwa. Je nnojoleerü jaralüin laülaain jaa'ü, tü achiajaainjanakat jia suulia aa'inraa tia.

24 Chi eekai sa'aniraain nukuaippa nümaa Jesucristo, saa'ujee müin aka
ouktiraakai nia nümaa, nnojotsü naa'inrüin tü kasa mojusü keejiapü'ükat
nümüin, süka nnojolichipain kale'eru'uin süchiki kaainjalaa.
25 Maa aka waluwataanüin joolu'u nütüma chi Naa'inkai Maleiwa,
anakaja woonoole sümaa tü nümakat wamüin.
26 Anakaja nnojorule alaayaain waa'in suulia wayuu sünain kasakaar-
aliin woo'omüin a'ülüjawaa je sünain wachunjiraain saa'u eekai eein.

6

Akaaliijaa wayuu süpüshua

1 Tawalayuwaa, jiakana jüüjüükana nümüin chi Naa'inkai Maleiwa,
müleka kaainjarale wane juwala, anashii müleka jime'ejüle naa'in süpüla
nujuittinnüinjachin suulia tü kaainjalaakat. Je wanaa sümaa jükaaliijain
nia, ayata jia kamaneein nümüin. Kaainjalajayaa jia wanaa nümaa.
2 Anakaja müleka jükaaliijiraale wane'ewai jukua su'unnaa tü müliaa
ji'rakat, süpüla jikeraajüinjatüin tü nüchekakat Cristo jüpüleerua.
3 Je nnojotsü anain müleka yaletayaale jukuaippa su'upala wayuu.
Nnojo motüin jaa'in sünain che'ojaain akaaliijirawaa jümüin.
4 Anakaja eere jaa'in sünain tü jaa'inrakat süpüla jütüjaainjatüin saa'u
müleka anale je müleka mojule. Maa aka analeje'e tü jaa'inrakat,
talateeshiija'a jia sümaa. Je nnojolu jiyoujireerüin tü jaa'inrakat namaa
juwalayuu.
5 Jütüjaa saa'u wasouktinneenain wane'ewai wakua nu'upala Maleiwa
so'uweena wane ka'i saa'u süpüshua tü waa'inrakat, müleka anale,
müleka mojule.
6 Na ekirajünakana sünain nünüiki Maleiwa, anakaja naapawaire
süpüshi tü kasa eekat nama'ana nümüin chi ekirajakai naya.
7 ¿Kaseerü naa'inraka chi Maleiwakai nümüin chi wayuu mache'ekai
süchiirua tü mojusükat? ¿Nnojoleerü cheje eera jamajatüin nümüin?
Jamüsüja'a shia, jülüjeerü naa'in süpüshua. Chi aa'inrakai tü kasa
anasükat, walaajeechi nütüma. Otta chi aa'inrakai tü kasa mojusükat,
nnojoleechi walaain nütüma.
8 Chi wayuu eekai ayatüin sünain kale'eru'uin süchiki kaainjalaa,
oukteechi nia saaliijee tia. Otta chi aa'inrakai tü nüchekakat chi Naa'inkai
Maleiwa, ee'iranajaaneerü naa'in nütüma süpüla eeinjachin nia nümaa
Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.
9 Je sükajee tia, anakaja makulajaainre waa'in sünain aa'inraa tü
anasükat sümüin wayuu. Müleka ayatüle waya sünain tia, walaajeena
waya nütüma chi Maleiwakai so'uweena wane ka'i.
10 Müleka watüjaale saa'u tü anasükat süpüla aa'innaa, anakaja
waa'inrüle tia namüin na wawalayuukana palajana je mapa sümüin
wayuu süpüshua.

Achiajaashi Pablo nüchikua noulia na ekirajüliikana sünain alawaa

11 Ja'apü süshajia tatüma tü karalouktakat süka tayain kashajalain tü
pütchi takü jüinjatkat joolu'u jümüin.
12 Anuu joo tanüiki tachikua jümüin: Jalia jia suulia juushikajaain
nachiirua na wayuu aluwataakana sünain o'yotoonaa ata. A'waataashii
naya sulu'u tü nekirajakat anain süpüla kojutüinjanain naya sütüma
wayuu. Müleka nnojoliireje nekirajüin sünain tia, mojutsaliije naya
natüma na judíokana sünainjee tia.

13 Na wayuu eekai o'yotoonüin ata, nnojoliishii ainküin oonowaa
sümaa tü nuluwataakat anain Moisés. Shia kee'ireeka naa'in ne'e
shi'yotoonüinjatüin jüta jiakana süpüla na'waataainjanain sulu'u jüüjüüin
jia sümüin tü nekirajakat anain.
14 Otta tayakai, kasataalejese nnojolin ta'waataain sulu'u takuaippa.
Shia ta'waataainjatka alu'u nukuaippa chi Wasenyotsekai Jesucristo, süka
ouktüin nia saa'u taainjala. Je sükajee tia, müichipa aka ouktiraakai
taya nümaa sünain nnojolüitpain kasajatüin tamüin tü keejiakat sümüin
wayuu manoujainsat. Je süka anajiraaichipain joolu'u taya nümaa
Maleiwa sünainjee tü naa'inrakat Cristo, nnojolichipa kasajachin taya
sümüin tü wayuu manoujainsatkalüirua.
15 Nnojoliishii waya kojutüin nütüma Maleiwa sünainjee sukuaippa
wata, müleka shi'yotoonüle otta mo'yotoojule. Shia nüchekaka
wapüleerua su'wanajaanüinjatüin wakuaippa nütüma.
16 Jia a'wanajaainapakana akuaippa nütüma Maleiwa, gentilekana
oo'ulaka judíokana, saa'u jüüjüüin jia sümüin tü tekirajakat anain,
achuntüshi joo taya nümüin Maleiwa süpüla nümüliajüinjanain jia je
süpüla naapüinjatüin anaa jümüin.
17 Je joolu'u süka keraaitpain tü tashajakat jümüin, müshi paala taya
namüin na eekai e'rüliin wayumüin tamüin: Kettshia taya. Taya'a
nuchepchiaka Cristo je kamojulashi taya sünainjee aküjaa nüchiki.
18 Tawalayuwaa, achuntüshi joolu'u taya nümüin chi Wasenyotsekai
Jesucristo süpüla nii'iyatüinjatüin na'anasia waneepia jümüin. Amén,
kasataalejese nikeraajüin tia.

Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana
ÉFESO

1 Taya, Pablo, Aluwataaushika'aya nütüma Cristo Jesús, taya
aneekünaka nütüma chi Maleiwakai süka nücheküin taya süpüleerua
nuluwatawaa. Tashajüin joolu'u jümüin jia nüchooinkana chi Maleiwakai
chakana Éfeso, jia aa'inrakana waneepia tü nuluwataakat anain süka
nümaain Cristo Jesús.
2 Achuntüshi taya nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi
Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüin na'anasia waneepia jümüin je
süpüla naapüinjanain wane anaa jümüin.

Tü kasa anasü naapakat Maleiwa wamüin

3 Anakaja wa'waajüle chi Nüshikai, Nümaleiwasekai chi Wasenyotsekai
Jesucristo. Süka nümaainapain waya Cristo, naa'inrüin chi Maleiwakai
wapüleerua chajee iipünaajee kasa anashaatakat ma'i, nükaaliijakat aka
waya sünain anoujaa.
4 Otta müsia paala sümaiwa nnojolüiwa'aya kasain akumajünüin yaa
soo'opünaa mmakat, nüneekatüjüli'iya waya chi Maleiwakai süpüla tü
naa'inrajatkat Jesucristo wamüin. Nükatalüinjana waya suulia waainjala
süpüla lotüinjatüin wakuaippa nu'upala,
5 süka aletüjülü'inya nünüiki Maleiwakai sünain nüchooinyaainjanain
waya sünainjee tü naa'inrakat Cristo. Je süka alin waya nüpüla, talatüsü
naa'in sümaa tü naa'inrüinjatkat chi Nüchonkai wamüin.
6 Wa'waajeein nia waneepia saa'u anamiashaatain nia wamüin je
saa'u nnojolin na'alijiraain suulia nuluwataain wamüin chi Nüchonkai
Jesucristo aishikai ma'i nüpüla.
7 Sünainjee anamiain chi Maleiwakai wamüin, nülatirüin waainjala
woulia. Taashiinapa waya suulia, süka nuwalaajüitpain Jesús süka nüsha
amülakat wanaa sümaa ouktüin, süka niain amaünajüna amüin.
8 Aishaatashii waya nüpüla chi Maleiwakai, nuluwataakalaka chi
Nüchonkai wamüin. Je süka kekiin ma'i nia, nütüja aa'ut sünain shik-
eraajeerüin tü nüchekakat süpüleerua naa'inrüinjatüin chi Nüchonkai.
9 Talatüsü naa'in chi Maleiwakai saa'u nii'iyatüinjatüin wamüin joolu'u
nünainjee Cristo tü nnojotkat atüjaanain aa'u paala.
10 Ekettaajeerü nütüma Maleiwa so'uweena wane ka'i sünain
nükotchajeerüin kasakat süpüshua tü chasükat iipünaa otta yaasükat
saa'u mmakat, süpüla niainjachin Cristo chi Nüneekajalakai aluwataain
saa'u, süka ni'itaatüjülü'inya tü sükaliakat paala.
11 Aneekünüshii wayakana judíokana nütüma chi Maleiwakai
süpüla nüchooinjanain waya sümaa wakatannüin nütüma süpüla
nümaainjanain Cristo, maa aka süpüshua tü naa'inreekat paala,
12 süka wayain palajanain sünain a'atapaa Cristo jüpüleerua ji-
akana “gentilekana”. Nücheküin wapüleerua waa'inreein waneepia tü
nüchekakat je wa'waajeein nia saa'u anashaatain ma'i wamüin.
13 Otta jiakana gentilekana, nüchooinyaainapa jia Maleiwa saa'u
jünoujaitpain sünain tü shiimainkat, tü nüchikikat Cristo, chi
O'tte'erüikai. Nümaashii joolu'u jia Cristo je aapünüshi jümüin chi

Naa'inkai Maleiwa, chi nüküjakai achiki paala, chi wayaawaseinjachikai,
maa aka sukuaippa wane jeerü.
14 Maa aka naapüichipain chi Naa'inkai Maleiwa wamüin waya
nüpüshikana, meeria nütüma süpüshua tü naapajatkat wamüin
mapeena. Wa'waajeechi chi Maleiwakai saa'u taashireejeenain waya
nütüma suulia süpüshua waainjala so'uweena tia ka'ikat.

Achuntüshi Pablo naa'u na anoujashiikana

15-16 Wanaa sümaa taapüin jüchiki sünain miyo'uin jünoula nünain chi
Senyotkai Jesús je süchiki naalin napüshua na anoujashiikana jüpüla,
waneepiashi taya achuntüin nümüin chi Maleiwakai jaa'u sünain taapüin
analu'ut nümüin saa'u süpüshua tü naa'inrakat jümüin.
17 Tachuntüin waneepia nümüin chi Nümaleiwasekai chi Waseny-
otsekai Jesucristo, chi Washikai Maleiwa anashaataleekai ma'i, süpüla
jiyaawatüinjachin naa'u nükajee chi Naa'inkai. Müleka jülüjüle jaa'in
tü nii'iyateetkat chi Naa'inkai jümüin, kekiijeena jia nütüma süpüla
jütüjaainjatüin saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua.
18 Tachuntüin nümüin jaa'u süpüla nükaaliijainjanain jia chi Naa'inkai
Maleiwa süpüla jütüjaainjatüin saa'u tü kasa anasü eenakünakat apüla
jia nütüma Maleiwa, tü kasa anasü naa'inrüinjatkat namüin napüshua
na anoujashiikana achechetkana naa'in sünain a'atapaa.
19-20 Tachuntüin jaa'u nümüin chi Maleiwakai süpüla jiyaawatüinjachin
naa'u sünain pülashin ma'i nia süpüla nükaaliijain na anoujashiikana
nünain. Nnojotsü kasain isain nüchiki, müshijese'e nüso'ire'erüin naa'in
Cristo süchikijee ouktüin süpüla nüikkale'erüin chamüin nikialu'ujee
süpüla aluwatawaa wanaa nümaa chaa iipünaa eere nuluwataain.
21 Otta Cristo, kojutshi ma'i nütüma chi Maleiwakai suuliale'eya tü
aapieekalüirua süpüshua nümaajatkat chaa iipünaa sirumalu'u, je suu-
liale'eya tü yolujaakalüirua süpüshua, je nouliale'eya na laülaayuukana
napüshua yaa mmolu'u, nouliale'eya naya napüshua, na eekai
naluwataain maa'ulu yaa je na eekai naluwataajeenain mapeena.
22 E'itaanüshi nia nütüma süpüla nuluwataainjatüin wayuu süpüshua
je süpüla kojutüinjachin sütüma suuliale'eya tü kasakat süpüshua. Je
aneekünüshi nia nütüma chi Maleiwakai süpüla sülaülainjachin tü
anoujasükalüirua sainküin mmakat süpüshua sünain süpüshua tü kasa
saa'inrakat.
23 Wayakana anoujashiikana, süka niain Cristo wekiipü'üin joolu'u,
wayajiraainapa, maa aka sukuaippa wane wayuu waneesia. Akaajaa
müleka nnojolin niain Cristo wekiipü'üin, katata'aweena waya.

2

O'tte'ennüshii waya sükajee anamiain Maleiwa wamüin

1 Otta jiakanaya paalainka, nnojotsü joonooin amaa nünüiki chi Malei-
wakai sütüma kaainjalapü'üin jia, maa aka ne'e wane wayuu eekai
ouktüin sünain moonooin sümaa nünüiki sülaamain.
2 Kaainjalapü'üshii jia so'u ka'ikat tia, süka keejiapü'üin jümüin tü kasa
mojusü naa'inrakat na wayuu manoujainsaliikana, süka joonooin sümaa
nünüiki chi sülaülakai yolujaa yaa iipünaapünaa, chi ootakai wayuu
sainküin mma sünain ayouktaa nünüiki Maleiwa maa'ulu yaa.
3 Shiapü'ü wakuaippa paala wamaiwa, wo'unapü'üin süchiirua tü
naa'inrakat na wayuu ayouktakana nünüiki Maleiwa. Süchepchiapü'üin
waainjala süka waa'inrüin kasa mojusükat waa'inreekat. Sükajee tia,

nü'ürülashii waya Maleiwa wanaa namaa napüshua na kaainjaraliikana sünainjee waainjala.

4-5 Otta chi Maleiwakai, saa'u alin ma'i waya nüpüla, je süka nümüliajeein wayuu süpüshua shii'iree suu'ulaweein suulia saainjala, nujuittirüin waya suulia süchepchiaa waainjala. Mayaasüje nnojolin kasajachin nia wamüin sütümajee kaainjaraliin waya, nii'iratüin waa'in sükajee tü naa'inrakat Cristo. Nu'tte'erüin waya süka anamiain nia wamüin.

6 Maa aka nüso'iraain aa'in Cristo süchikijee ouktaa, müshi'iya wayakana, ojuittüinapa waya suulia süchepchiaa waainjala nütüma chi Maleiwakai, süka shii'iranajaaitpain waa'in. Je maa aka nu'unüin Cristo iipünaamüin süpüla nuluwataainjachin wanaa nümaa chi Nüshikai, akaweenia wayakana, o'uneena süpüla aluwatawaa wanaa nümaa Cristo chaa iipünaa.

7 Chi Maleiwakai, nii'iratüin waa'in süpüla sütüjaainjachin naa'u wayuu mapeena sünain anamiashaatain ma'i nia wamüin saa'u nu'tte'erüin waya suulia waainjala sünainjee tü naa'inrakat Cristo Jesús.

8-9 O'tte'ennüshii jia suulia jaainjala sükajee anamiain ma'i chi Maleiwakai jümüin je sükajee nükaaliijain jia süpüla jünoujainjanain nünain Cristo. Nnojoliishii jia o'tte'ennüin sünainjee aa'inraa kasa anasü, suulia ju'waata'alaain sulu'u jukuaippa jümüiwa.

10 Aluwataanüshi Cristo Jesús wamüin nütüma chi Maleiwakai süpüla nu'tte'erüinjanain waya nükajee je süpüla nii'iratüinjatüin waa'in süpüla waa'inrüinjatüin tü anasükat, maa aka tü kee'ireetüjütkat naa'in paala sümaiwa süpüleerua waa'inrüin.

Wanaawajiraasü wakuaippa nünainjee Cristo

11 Jia gentilekana nnojoliikana judíoin, “mo'yotooju atachiikana” jümünüin natüma na judíokana “o'yotoona atachiikana”. Tia o'yotoonaakat ata, aa'innüsü ne'e namüin sütüma wayuu, nnojotsü nütümain chi Maleiwakai.

12 Paalainka, nnojoishi jütüjaain aa'u Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa, süka nnojoliin kasapünaain jia nanain na judíokana Israelkana anülia. Wayuu naatajana jia noulia. Nnojotsü kasapünaain jünain paala tü pütchi e'itaanakat nütüma chi Maleiwakai napüla, süka nayain pansaain amüin nünüiki. Shiimüin sünain makaaliijuuin paala jia nütüma chi Maleiwakai, süka nnojoliin ji'raajüin nia.

13 Je paalainka, wattashii jia nuulia. Otta müshi'iya joolu'u, nünainjee Cristo, sünainjee amülain nüsha saa'ujee jaainjala, antinnüinapa jia nünainmüin chi Maleiwakai süpüla nümaainjanain jia.

14 Waya judíokana jümaa jiakana gentilekana, aleewainapa waya joolu'u nütüma Cristo. Oo'ulaainapa waya suulia pa'ünüüwajirawaa, süka ouktüin nia waa'ujee wapüshua.

15 Süka ouktüin Cristo waa'ujee, maamüintpa nütüma tü nüshajakat Moisés paala süpüla nakuaippain na judíokana, süpüla wanaawainjatüin wakuaippa süpüla nümawaa Cristo waneepia, maa aka judío otta gentile. Kolotüinapa joo waya nütüma. Nnojoliinapa pa'ünüüwain.

16 Sünain wanaawajiraaitpain wakuaippa, waya judíokana oo'ulaka jia gentilekana, nücheküin chi Maleiwakai wapüleerua anajiraainjanain waya nümaa. Mayaainje nü'ünüüpü'üin waya saalin waainjala, oo'ulaainapa waya suulia pa'ünüüwajirawaa nümaa sükajee ouktüin Cristo waa'ujee wapüshua.

17 Antüshi Cristo wanainmüin wayakana judíokana nüpüshikana chi
Maleiwakai, maa aka jünainmüin jiakana gentile wattakana paala nuulia,
sünain aküjaa süchiki tü anajirawaakat wamüin.
18 Je nünainjee Cristo, jutatüitpa wapüleerua wanaawaa sünain antaa
nümülatu'umüin chi Washikai Maleiwa nükajee chi Naa'inkai.
19 Otta müshi'iya jiakana gentilekana joolu'u maa'ulu yaa, sünainjee
tü naa'inrakat Cristo, nnojoliinapa wattain jia nuulia chi Maleiwakai,
nnojoliinapa naatain jia woulia. Nüpüshinapa jia Maleiwa wanaa wamaa.
Kottüinapa waya sünain waneesia e'irukuu, tü nüchonwaakat Maleiwa.
20 Waya anoujashiikana wapüshua, waya judíokana oo'ulaka jia gen-
tilekana, müshii aka waya saa'in wane miichi süka wayajiraain sünain tü
wanoulakat. Akaajaa tü pütchi naküjakat wamüin na Aluwataaushikana
je na aapirüliikana süka nünüiki Maleiwa, müsü aka saa'in tü ipa
e'itaanakat mmolu'u süpüla sükumajünüinjatüin tü miichikat saa'u. Otta
Cristo, saa'u niain o'tte'erüin waya, müshi aka saa'in tü palajatkat ipa
e'itaanüin sünain tü miichikat.
21-22 Nünainjee Cristo, otta sünainjee eeichipain chi Naa'inkai Maleiwa
sulu'u waa'in waya akataluushikana suulia waainjala, müshii aka waya
saa'in wane miichi sünain wa'waajiraain otta sünain wa'yanaajiraain
wapüshua waneepia nümüin chi Senyotkai.

3

Ajütünüshi Pablo nanainmüin na gentilekana

1 Püreesashi taya sünainjee aküjaa nüchiki Cristo Jesús jümüin jiakana
gentilekana. Je sünainjee tü anasü naa'inrakat chi Maleiwakai wamüin,
achuntüshi taya waneepia jaa'u.
2 Jütüjaa jümata saa'u sünain kamaneein chi Maleiwakai tamüin maa
aka nüneeküin taya süpüla takaaliijainjanain jia gentilekana.
3 Tü kasa naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai, tü nnojotkat sütüjaain aa'u
wayuu paala nütüma, nii'iyatüin tamüin, maa aka tü tamayütkat jümüin.
4 Jütüjaweerü aa'u joolu'u jaashaje'etpa tü karaloukta tashajakat
jümüin, sünain tayain atüjaaichipain saa'u joo tü naa'inrüinjatkat chi
Maleiwakai nüka Cristo, tü nnojotkat sütüjaain aa'u wayuu paala.
5 Tü nnojotkat nüküjüin achiki chi Maleiwakai paala sümüin wayuu,
ee'iyatünüsü joolu'u nütüma chi Naa'inkai namüin na Aluwataaushikana
oo'ulaka namüin na aapirüliikana süka nünüiki Maleiwa, na akatalu-
ushikana suulia naainjala.
6 Tü ee'iyatünakat tamüin joolu'u, shia sünain kamüinjeenain jia wanaa
namaa na judíokana, na Israelkana anülia, tü nüpansaajakat achiki paala
chi Maleiwakai namüin. Aapüneerü jümüin nünainjee Cristo Jesús süka
jünoujain nünain sünain ouktüin süpüla nu'tte'erüin jia suulia jaain-
jala. Wayajiraajeena joolu'u wayakana anoujashiikana wapüshua, waya
judíokana oo'ulaka jia gentilekana, süka wanaawajiraain wakuaippa.
7 Sünainjee anamiain tamüin chi Maleiwakai, nüneeküin taya süpüla
nüchepchiaa sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu.
Süka pülashin ma'i chi Maleiwakai, tountüin taa'inrüin tü nuluwataakat
anain sükajee nükaaliijain taya.
8 Mayaashije tamülatüin taa'in na'akajee napüshua na nüchooinkana
Maleiwa, je saa'u anamiain nia tamüin, ayatshia taya naapaain
süpüla takújainjatüin nüchiki Cristo jümüin jiakana gentilekana, sünain
alana'aleein ma'i nia sünain anain.

9 Nuluwataain taya chi kakumalakai kasakat süpüshua süpüla tekirajüinjatüin wayuu süpüshua sünain süchiki tü naa'inrakat joolu'u, tü matüjaajuukat aa'u paala, süka nnojolüin nücheküin paala nii'iyateein sümüin wayuu.
10 Nanainjee na anoujashiikana napüshua sainküin mmakat, nii'iyateein joolu'u chi Maleiwakai maa'ulu yaa sünain niain kekiin sünain süpüshua tü naa'inrakat süpüla sütüjaainjatüin naa'u tü aapieekalüirua chaa iipünaa sirumalu'u.
11 Otta süpüshua tü naa'inrakat chi Maleiwakai maa'ulu yaa nükajee Cristo chi Wasenyotsekai, shia tü naa'inrüinjattüjütkalia paala sümaiwa.
12 Sünainjee wanoujainapain nünain Cristo, nnojoliinapa waya mmolüin seema arütkawaa nünainmüin chi Maleiwakai süpüla aashajawaa nümaa.
13 Nnojo mojuin jaa'in taalin saa'u müliain taya jünainjee sulu'u tü kaatsetkat, süka tounteerüin takaalinjain jia sütüma tü alatakat tamüin.

Achuntüshi Pablo nüchikua naa'u na anoujashiikana

14-15 Saa'u tü anasü naa'inrakat chi Washikai Maleiwa wamüin, tasapainyo'ukashi taya nümülatu'umüin süpüla aashajawaa nümaa, süka niain Süshin tü anoujasükalüirua süpüshua maa'ulu yaa, maa aka tü chakat iipünaa oo'ulaka tü yaakat saa'u mmakat.
16-17 Je saa'u anashaataleeichipain chi Maleiwakai wamüin, achuntüshi taya nümüin jaa'u süpüla katsüinjatüin jaa'in nütüma chi Naa'inkai je süpüla jüchecherüinjatüin jaa'in sünain anoujaa nünain Cristo süpüla eeinjachin nia jümaa waneepia. Aijeechi chi Maleiwakai jüpüla nütüma. Otta aijiraweena jia.
18-19 Maülesat saalin tü wayuukolüirua süpüshua nüpüla Cristo, nnojotsü wainküin wayaawatüin saa'u. Achuntüshi taya jaa'u nümüin chi Maleiwakai süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u tü jaalinkat nüpüla Cristo, süpüla aijiraainjanain jia jüpüla maa aka alin jia nüpüla Maleiwakai.
20-21 Wa'waajeein chi Maleiwakai süka pülashin ma'i nia. Nnojotsü kasain isain nüchiki. Naa'inrüin tü kasa anasükat wamüin waneepia, waya a'yataashiikana nümüin, tü wachuntakat maa'aya aka tü kee'ireekat waa'in nnojotkat wachuntüin nümüin. Kasataalejese kojutüin chi Maleiwakai watüma waya anoujashiikana sainküin mmakat süpüshua sünainjee süpüshua tü naa'inrakat Cristo Jesús. Kojuteeshi nia watüma waneepia maa'ulu yaa je mapeena süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

4

Tü atüjünakat nütüma chi Naa'inkai Maleiwa

1 Taya püreesashikai sünainjee aküjaa nüchiki chi Senyotkai, teme'eja aa'inchii jia süpüla ayatüinjanainya sünain tü nüneekakat apüla jia chi Maleiwakai.
2 Anakaja müleka nnojorule pülayaain jaa'in noulia na juwalayuukana. Jümüliaja eekai mojuin naa'in. Nnojo jukulajaain aa'in sümaa akaalinjirawaa. Jaa'inra tü anasükat ni'ipajee chi juwalakai eekai ni'rülüin wayumüin jümüin, saa'u alin jia jüpüshua nüpüla chi Maleiwakai.
3 Nnojo jü'ülüjiraain. Nnojo jütkaajiraain. Soto jaa'in sünain eeichipain chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u jaa'in, chi akaalinjüinjachikai jia süpüla wanaawajiraainjatüin jaa'in.
4 Je maa'aya aka tü aneekünakat apüla waya, wanaawasü wakuaippa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süka waneeshiain nia.

5 Otta chi Wasenyotsekai, nia ne'e Jüsenyotseka'aya süka waneeshin nia. Je tü wanoujakat anain wayakana, shia tü jünoujakat anain jiakana. Je tü woutiisakat anainjee waya, shia ne'e tü woutiisakat anainjee jiakana.

6 Otta chi Washikai Maleiwa, nia ne'e Jüshika'aya je nia ne'e Jümaleiwaseka'aya. Nia nümüiwa a'waajüneeka watüma wayakana wapüshua, süka niain laülaain saa'u wayuu süpüshua. Nia akaaliijaka waya sünain aa'inraa kasa anasü sünain eein nia waneepia sulu'u waa'in.

7 Aapünüsü wamüin wane'ewaire wakua tü watüjakat apüleerua nütüma Cristo. Ka'yataainshii joo waya nütüma, süpüla waa'inrüinjatüin tü kasa anasü nüchekakat wapüleerua sükajee anamiain nia wamüin.

8 Maa aka sümakat tü ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat chi Maleiwakai:

“Süchikijee nükanajüin tü nü'ünüükalüirua,
naapüin tü nüsülajeekat sümüin tü nüpüshikalüirua
sümaa nu'unüin iipünaamüin eemüin chi Maleiwakai”.

9 ¿Jamalu'ut tü pütchi “nu'unüin iipünaamüin” makat? Shia süka nüshakatüin Cristo paala yaa saa'u mmakat.

10 Chi antakai paala yaa saa'u mmakat, nia ne'e chi o'unakai iipünaamüin waneemüin sa'ata sirumakat süpüla laülaainjachin nia saa'u kasakat süpüshua.

11 Otta niakai, nüneeküin su'utku tü anoujasükalüirua je naapüin namüin atüjaa süpüleerua tü a'yatawaa naa'inrüinjatkat nümüin. Je naapale'einya wane anüliee namüin wane'ewai nakua sükajee tü na'yataainkat. Müsü mayaa: na Aluwataaushikana, na aapirüliikana süka nünüiki Maleiwa, na aküjaliikana nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin tü manoujainsatkalüirua, je na aa'inmajüliikana sünain ekirajaa na anoujashiikana.

12 Nüneeküin naya chi Maleiwakai süpüla nakaalinjüinjanain waya anoujashiikana wapüshua sünain wa'yataain nümüin chi Senyotkai, süpüla koo'omüinjatüin wamüin sütsüin waa'in sünain anoujaa.

13 Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua wountüinjatüin tü aleewaakat sünain anoujaa nünain chi Nüchonkai, je süpüla wayaawatüin saa'u süpüshua tü kasa anasü naa'inrakat wamüin, süpüla müin aka waya naa'in Cristo sünain laülaain waa'in sünain anoujaa.

14 Je sükajee tia, nnojotsü jo'uweeinjatüin jaa'in, suulia joojüin süpüla e'ike'ennaa süka alawaa sütüma tü anoujayaasükalüirua.

15 Shieesü wo'unaka achiirua tü shiimüinkat waneepia süpüla aleewainjanain waya namaa na wawalayuukana, süpüla müinjanain aka waya naa'in Cristo sünain süpüshua tü waa'inrakat, chi aluwataakai saa'u süpüshua tü anoujasükalüirua.

16 Cristo, nüko'omüinjüin waneepia wamüin tü aijiraakat atüma waya wane'ewai wakua wanaa sümaa wa'yataain nümüin.

Nukuaippainjatkat wane anoujashi

17 Joolu'u tachuntüin jümüin sulu'u nünülia chi Senyotkai süpüla juu'ulaain suulia jaa'inrüin tü kasa mojusü saa'inrakat tü wayuu manoujainsatkalüirua otta tü jülüjakat saa'in, tü maa'inkat atüma saa'in.

18 Süka mee'iranajaain saa'in tü wayuukolüirua nütüma chi Maleiwakai, isasü süchiki shiyaawatüin saa'u sukuaippa tü anasükat. Je süka shiyouktüin tü shiimainkat, nnojoishi jamajachin nia sümüin. Müshi aka saa'in wayuu naatajatü noulia.

19 Je süka keejiain namüin tü mojulawaakat, kee'ireesü naa'in
naa'inreein waneepia tü kasa yarüttakat atüma naa'in. Maapülinsalii
sünain aa'inraa.
20 Akaajasa jiakana, nnojotsü shiainjatüin jukuaippain tia, süka nno-
joliin ekirajuushin jia sünain nütüma Cristo.
21 Tü aküjünakat jümüin, shia tü shiimainkat nikirajakat anain Jesu-
cristo je süchiki süpüshua tü naa'inrakat.
22-23 Je jiakana paala, süchepchiapü'üshii jia jaainjala, süka kee-
jiain jümüin oonowaa sümaa alawaa, je süka jaa'inrüin tü mojusü
yarüttakat atüma jaa'in. Je joolu'u saa'u jünoujain nünain Cristo, anashii
müleka juu'ulaale suulia tü kasa mojusü jaa'inrapü'ükat je tü mojusü
jülüjapü'ükat jaa'in.
24 Je saa'u shii'iranajaaitpain jukuaippa, anakaja jaa'inrüle waneepia tü
nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua süpüla müinjanain aka jia naa'in
sünain jaa'inrüin tü anasükat saa'u jükatannüinapain suulia jaainjala.
25 Je sükajee tia, juu'ulaa jumata suulia aküjaa alawaa wane'ewai
jukua. Anakaja müleka jüküjiraale tü shiimainkat waneepia namaa na
juwalayuu anoujashiikana, süka jiajiraainya ne'e sünain tü anoujaakat
nünain Cristo.
26-27 Müleka jashichire jia nümüin wane juwala, juu'ulaa suulia jashiee
süpülapünaa atunkaa suulia kaainjalajüin jia sulu'ujee nütüma Satanás
chi sülaülakai yolujaa.
28 Chi eekai ka'ruwaralin, anakaja müleka nuu'ulaale joolu'u suulia
a'luwajaa. Anashi müleka ni'yataale süpüla tü niküinjatkat aa'u je süpüla
tü nümüliajiainjatkat wayuu eekai müliain.
29 Nnojo jaashajaain süka pütchi eekai airu'ulüin sümüin wayuu.
Jaashajaa namüin süka pütchi analu'ut akaaliijüinjatkat naya sünain tü
anasükat.
30 Akaajasa jaashajaale süka pütchi mojulu'ut, mojeerü ma'i naa'in chi
Naa'inkai Maleiwa, chi jiyaawaseinjachikai maa aka sukuaippa wane jeerü
süpüla jütüjaanüinjanain aa'u so'uweena wane ka'i sünain taashinjanain
jia suulia jaainjala.
31 Juu'ulaa suulia ülü'üttaa aa'in sümüin wayuu je suulia kanain jaa'in
eekai jü'ülüjaain sümaa. Nnojo juwoorolooin sümüin wayuu süka pütchi
mojulu'ut.
32 Shia anakaja alu'u müleka anamiajiraale jia jümüin jüpüshua sümaa
aijiraain jia jüpüla. Anakaja müleka motüle jaa'in naainjala wane juwala,
maa aka naa'in chi Maleiwakai motüin naa'in jaainjala sünainjee tü
naa'inrakat Cristo sünain ouktüin nia jaa'ujee.

5

1 Anakaja müleka jüshatüle nukuaippa chi Maleiwakai, süka
nüchooinapain jia je süka alin ma'i jia nüpüla.
2 Anakaja müleka aijiraale jia jüpüla jüpüshua, maa aka alin jia nüpüla
Cristo. Watüjaa aa'uchi nia sünain alin waya nüpüla, süka naapajiraain
nikii süpüla ouktaa waa'ujee süpüla talatüinjatüin naa'in chi Maleiwakai.
3 Saa'u jükataluushin suulia jaainjala süpüla nüchooinjanain jia chi
Maleiwakai, juu'ulaa jümata suulia a'luwajirawaa akuaippaa sümaa
wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, suulia aa'inraa kasa
yarüttüsü, otta suulia kee'ireein jaa'in washirüü.
4 Nnojo jaashajaain süka tü pütchi japüikat atüma wayuu, oo'ulaka süka
sünüiki'ipala wayuu eekai maa'in saa'in. Je nnojo jime'erainpalain wayuu

süka pütchi yarüttüsü. Shia anaka alu'u müleka jaapüle analu'ut nümüin chi Maleiwakai waneepia.

5 Nnojoleerü eein apashii wayuu eekai kaainjaralüin na'aka na aluwataainjanakana chaa iipünaa so'uweena tü ka'i nuluwataainjatkat o'u Cristo nümaa Maleiwakai. Nnojoleerü eein apashii wayuu eekai keejiain nümüin a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, chi aa'inrakai kasa yarüttüsü waneepia, chi kee'ireekai naa'in washirüü, otta chi kamaleiwaseyaashikai.

6 Nnojo joonooin sümaa pütchi eekai eein ne'e suulia ji'ike'ennüin je suulia süsalajüin jia nütüma chi Maleiwakai wanaa namaa na moonooinkana sümaa nünüiki.

7 Nnojotkalaka anain süpüla ja'aleewajaain namaa sünain aa'inraa kasa mojusü.

8 Otta jiakana paala nnojoliiwa'aya jünoujain, müshii aka piyuusho'ukai jia, süka nnojolüin ji'raajüin tü shiimainkat nünüikikat chi Maleiwakai. Alu'ujasa joolu'u süka nüchooinapain jia, nuwaralo'ushii jia sükajee ji'raajüitpain tü shiimainkat. Anakaja müleka jülüjale jaa'in waneepia tü shiimainkat süpüla nuwaralo'uinjanain jia Maleiwakai waneepia.

9 Müleka waraittüle jia sa'akapünaa nuwarala chi Maleiwakai, jaa'inreerü tü anasükat sümüin wayuu, tü nuluwataakat anain, je jüküjeerü waneepia tü shiimainkat.

10 Teme'ejüin jaa'in shii'iree jiyaawatüin saa'u tü nüchekakat chi Senyotkai jüpüleerua süpüla jaa'inrüinjatüin shia.

11 Anakaja müleka nnojoliire wanaawain jaa'in namaa na wayuu sa'akakana tü piyuushikat, süka maamüin sümüin wayuu tü naa'inrakat. Shia anaka alu'u müleka jaa'inrüle tü anasükat natüjaaiwa na wayuukana saa'u sünain kaainjalain naya.

12 Tü mojusü naa'inrakat na sa'akakana tü piyuushikat, kalu'usü japülii ne'e yootüle süchiki, mayaasüje naa'inrüin shia sujuuna wayuu.

13 Otta müleka naapaale tü shiimainkat, natüjaajeerü aa'u sünain kaainjalain naya.

14 Chi eekai naapaain, ee'iranajaajeerü naa'in süpüla aa'inraa kasa anasü maa aka sümakat tü jayeechi wee'irajakat:

“Püchijiraa maala,
püso'iraa maala paa'in suulia ouktaa,
süpüla süntüinjatüin nuwarala chi Maleiwakai pünainmüin nütüma Cristo”.

15 Otta müshi'iya jiakana, anakaja müleka jülüjale jaa'in süpüshua tü jaa'inrakat saa'u kekiinapain jia nütüma chi Maleiwakai süpüla jaa'inrüin tü nuluwataakat anain. Jalia jia jümalaja'alaajayaa.

16 Sükajee wainmain na aküjakana alawaa maa'ulu yaa, nnojo juu'ulaain suulia aküjaa sümüin wayuu tü shiimainkat nünüikikat chi Maleiwakai.

17 Nnojo maa'in jaa'in. Shia anaka alu'u müleka jiyaawatüle saa'u tü nüchekakat chi Senyotkai jüpüleerua.

18 Nnojo jiperüin. Maa'inyüü tia. Shia anaka alu'u müleka jüüjüüle jia waneepia nümüin chi Naa'inkai Maleiwa süpüla jaa'inrüinjatüin tü nüchekakat chi Senyotkai jüpüleerua.

19 Wanaa sümaa juutkajaain, yooto jumaala süchiki tü jayeechi kanüliakat Salmos, je tü nüchikikat Maleiwa ee'irajünakat paala, je tü jayeechi wa'waajakat aka nia maa'ulu yaa. Jii'iraja nümüin süka süpüshua jaa'in.

20 Saa'u jünoujain nünain chi Wasenyotsekai Jesucristo, jaapa analu'ut
saa'u kasakat süpüshua nümüin chi Maleiwakai Washikai.

Nakuaippainjatkat na ka'wayuuseshiikana

21 Je müleka kojutüle Cristo jütüma, anashii müleka jüüjüüjiraale jia
jümüin jüpüshua.
22 Jia jieyuukana ka'wayuuseshiikana, anashii müleka jüüjüüle jia
wane'ewa'ire jukua namüin ju'wayuuse maa'aya aka jüüjüüin jia nümüin
chi Senyotkai.
23-24 Maa aka sünain jüüjüüin waya anoujashiikana sainküin mmakat
süpüshua nümüin Cristo chi O'tte'erüikai süka niain wekiipü'üin, akaain-
jana jia jieyuu ka'wayuuseshiikana wane'ewa'ire jukua namüin na
ju'wayuusekana süka nayain laülaain jaa'u.
25 Aka'aya jiakana tooloyuukana, anakaja müleka aire jüpüla
ju'wayuuse wane'ewa'ire jukua, maa aka naa'in Cristo sünain alin nüpüla
na anoujashiikana napüshua sainküin mmakat. Je watüjaa aa'uchi Cristo
sünain alin waya nüpüla, süka naapajiraain nukuaippa waa'ujee süpüla
ouktaa,
26 shii'iree woonooin sümaa nünüiki chi Maleiwakai süpüla
waa'inrüinjatüin tü anasükat. Nükatalüin waya suulia waainjala sümaa
nüla'ajaain woulia süpüla wuleinjatüin waa'in.
27 Naapajiraain nukuaippa Cristo süpüla maainjalainjanain waya
so'uweena tü ka'ikat washa'wale'enneetkat o'u nü'ütpa'amüin sünain
anashaatain ma'i waya nu'upala Maleiwa süka wuleinjatüin waa'in.
28 Otta jia tooloyuukana, anakaja müleka aire jüpüla ju'wayuuse
wane'ewa'ire jukua, maa aka naa'in Cristo sünain alin nüpüla na
anoujashiikana, je maa aka alin jia jüpülajiraa. Chi wayuu eekai alin
nüpüla nu'wayuuse, aijiraashi nia nüpüla süka tia.
29-30 Wane wayuu, nnojotsü kanain naa'in ni'iruku, shia eeka
naa'inmajüin shia. Akaajaa waya nütüma Cristo, naa'inmajüin waya süka
kottüin waya nünain.
31 Maa aka sümakat tü pütchi ashajünakat paala sümaiwa sulu'u
tü nüchikimaajatkat chi Maleiwakai: “Ka'wayuusepa wane wayuu,
acheküshi nükatalaain shipialu'ujee nii je nipialu'ujee nüshi, süpüla
sa'aniraainjatüin nukuaippa sümaa nu'wayuuse. Kakata'awaishii naya
paala. Je joolu'u, kottüinapa joo naya süpüla waneesüinjatüin
nakuaippa”.
32 Tü ashajuushikat, shikirajüin waya sünain wane kasa anashantasü
ma'i, kasa nnojotkat atüjaanüin aa'u paala sümaiwa. Shia tü nüchikikat
Jesucristo namaa na anoujashiikana nünain.
33 Otta shikirajüin waya sünain wane kasaya: Jia tooloyuukana
wane'ewa'ire jukua, anakaja müleka aire jüpüla ju'wayuuse maa aka alin
jia jüpülajiraa. Aka'aya jiakana jieyuukana, anakaja müleka kojutule
jütüma ju'wayuuse.

6

Nakuaippainjatkat na achooinkana otta na kachooinkana

1 Je jia achonlu anoujashiikana nünain chi Senyotkai, anakaja müleka
joonoole sümaa sünüiki jii je nünüiki jüshi, süka shiain nücheküin chi
Maleiwakai jüpüleerua,
2-3 süka sümüin paala sümaiwa tü pütchi aluwataanakat anain na
watuushikana nütüma Maleiwa: “Kojut pütüma püshi otta püi, süpüla

pi'rüinjatüin miyo'uwaa otta kasa anasü yaa saa'u mmakat”. Shia pala-
jatkaja ma'i aluwatawaa tüü sünain ke'ipainjatüin nümüin chi aa'inrakai.
4 Otta jia kachooinshiikana, anakaja müleka juluwataale na
jüchooinkana süka anakat akuaippa suulia jashichijüin naya jümüin
sünainjee achiajaanaa waneepia. Anashii jikirajüle naya sünain tü
nuluwataakat anain chi Maleiwakai. Ji'itaa napüleerua tü pütchikat
sünain jüchiajaain naya süpüla noonooinjanain sümaa.

Nakuaippainjatkat na piuunakana otta na laamakana

5 Otta jia piuunakana, anashii müleka joonoole sümaa nanüiki na
jülaamainkana sümaa kojutüinjanain naya jütüma. Nnojoishii naya
kojutuyaainjanain ne'e. Shiimainjatü jütüma, sümaa joonooin sümaa
nanüiki maa aka joonooin sümaa nünüiki Cristo.
6 Anakaja müleka joonoole sümaa nanüiki waneepia sünain jaa'inrüin
tü nuluwataakat anain jia, ja'itaina nnojoliin. Nnojotsü jaa'inrayaainjatüin
ne'e no'upala shii'iree anain jüchiki natüma, shia saa'u nipiuunaseinapain
jia Cristo sünain aa'inraa waneepia tü nüchekakat chi Maleiwakai
jüpüleerua.
7 Ji'yataa namüin na jülaamainkana süka süpüshua jaa'in, maa aka
ji'yataain nümüin chi Senyotkai,
8 süpüla juwalaajüneenain nütüma saa'u tü kasa anasü jaa'inrapü'ükat
maa aka na eekai nnojoliin piuunain.
9 Otta jiakana laamakana, anakaja müleka kojutule jütüma na jipiu-
unasekana, maa aka naa'in nayakana kojutüin jia natüma. Je nnojo
müliain naa'in jütüma shii'iree noonooin sümaa jünüiki. Soto jaa'in chi
Maleiwakai chakai iipünaa sünain nnojolin kachekalain nia na'aka na
anoujashiikana. Nia nalaamainka na piuunakana otta jia laamakana.

Tü korolo nütkaayainjatkat wane anoujashi

10 Alü'ütsü joolu'u süpüla keraain tü tashajakat jümüin. Anakaja
müleka katsüinre jia waneepia sükajee nütsüin chi Senyotkai akaalinjakai
jia.
11 Je sünain jütkaain nümaa Satanás sülaülakai yolujaa, nükaaliijeena
jia chi Maleiwakai süpüla jiyouktüinjatüin tü mojusükot nüchekakat
jüpüleerua Satanás. Jaapaa jumaala tü korolo aapünakat jümüin nütüma
chi Maleiwakai süpüla jütkaayain nümaa Satanás.
12 Nnojoliishii waya atkaashiin sümaa wayuu. Atkaashii sümaa tü
yolujaa mojulaasükalüirua, tü aluwataakat saa'u tü manoujainsatkalüirua
sainküin mmakat, je saa'u tü wayuukolüirua sa'akakat piyuushi sütüma
saainjala, aainjinnakat kasa mojusü sütüma yolujaa.
13 Je sükajee tia, jaapaa jümaala tü korolo aapünakat jümüin nütüma
chi Maleiwakai süpüla jütkaain nümaa Satanás, süpüla katsüinjatüin
jaa'in so'u tü ka'i sünteetkat o'u tü mojulaasükalüirua jünainmüin, süpüla
jiyouktüinjatüin tü mojusü jaa'inreekat nütüma Satanás, otta süpüla
jüchecherüinjatüin jaa'in sünain atkawaa nümaa.
14 Anakaja joonoole waneepia sümaa tü shiimainkat nüchikikat chi
Maleiwakai süpüla yapainjanain jia süpüla atkawaa, maa aka na'atüin
wane surulaat chaje'ewaikai Roma tü si'ira je tü she'in kachueerakat
naa'into'upünaa suulia na'apüla'ü na nü'ünüükana.
15 Maa aka na'atüin wane surulaat tü nüsapaatse atkaayakat süpüla
yapainjachin nia süpüla atkawaa, anakaja yapale jiakana süpüla akujaa
tü nüchiki Maleiwa anakat atüma saa'in wayuu.

16 Maa aka wane taapüla najapulu'ukat wane surulaat suulia sülanüin
najatü na nü'ünüükana nünainmüin, anakaja müleka jüchecherüle jaa'in
sünain anoujaa süpüla jiyouktüinjatüin tü mojusü nüchekakat Satanás
süpüleerua jaa'inrüin.
17 Je maa aka na'atüin wane surulaat tü uwon kachueerakat sünain
nikii süpüla atkawaa suulia sheewa'alaain, anakaja müleka ju'tte'ennüle
jüpüshua nütüma Cristo süpüla jiyouktajatüin tü alawaa nüküjakat
Satanás jümüin. Je maa aka najapulu'uin wane chajaruuta atkaaya,
anakaja jaapaale nünüiki chi Maleiwakai akaaliijünakat aka jia nütüma
chi Naa'inkai nuulia Satanás.
18 Anakaja müleka jüchecherüle jaa'in sünain achuntaa nümüin chi
Maleiwakai süpüla naa'inmajüinjanain jia nüka chi Naa'inkai sünain
süpüshua tü jaa'inrüinjatkat je sünain atkawaa nümaa Satanás. Je
juchunta waneepia sa'wai je so'uka'i saa'u tü anoujasü nüchooinkolüirua
Maleiwa.
19 Juchunta taa'u tayaka'iya süpüla nnojolinjachin mmolüin taya sünain
aküjaa sümüin wayuu nüchiki chi O'tte'erüikai, tü nnojotkat sütüjaain
aa'u paala, je süpüla naapüinjatüin chi Maleiwakai tamüin tü pütchi
taküjainjatkat sümüin.
20 Ja'itaichi püreesain taya maa'ulu yaa, juchunta taa'u süpüla nno-
jolinjachin mmolüin taya sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai, süka
taneekünüin nütüma süpüla tia.

Nüpütaaya Pablo

21-22 Otta müshia Tíquico, chi wawala aishikai wapüla, nüchepchiakai
chi Senyotkai sünain naa'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain nia,
tajütüinjachi nia jünainmüin süpüla nütütajainjanain jia sünain anoujaa.
Nüküjeerü wachiki jümüin je süchiki tü takuaippakat yaa sulu'u tü
kaatsetkat.
23 Achuntüshi taya jaa'u jiakana wawalayuukana nümüin chi Washikai
Maleiwa je nümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla naapüinjatüin wane
anaa jümüin. Anakaja müleka aijiraale jia jüpüla jüpüshua saa'u
jünoujainapain nünain chi Maleiwakai.
24 Achuntüshi taya nümüin chi Maleiwakai süpüla nii'iyatüinjatüin
na'anasia sümüin wayuu süpüshua eekai alin chi Senyotkai Jesucristo
napüla waneepia süka süpüshua naa'in.

Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana
FILIPOS

Asakiraashi Pablo namaa na anoujashiikana

1 Taya Pablo, nümaa Timoteo, waya na nüchepchiakana Cristo Jesús, washajüin joolu'u jümüin jüpüshua jia wawalayuukana chakana Filipos, jia nüchooinkana Maleiwa sünainjee jünoujain nünain Jesucristo. Je washajüin jümüin jia laülaashiikana oo'ulaka jia aa'inmajüliikana chakana sulu'u tü outkajaaleekat.
2 Achuntüshii waya nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjanain wane anaa jümüin.

A'waataashi Pablo nalu'u na anoujashiikana

3 Aapüshi taya analu'ut nümüin Maleiwa jaa'u jüpüshua jülüjapa jia taa'in.
4 Je wanaa sümaa tachuntüin nümüin jaa'u, talatashaatasü ma'i taa'in
5 süka sotüin taa'in sünain jükaaliijain taya sünain aküjaa nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, wanaa sümaa tantüin ja'akamüin. Je ayatayüli'iya jia sünain akaaliijaa taya maa'ulu yaa.
6 Tatüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain nu'ttüichipain sünain aa'inraa kasa anasü jümüin süpüla juuntüin aküjaa nüchiki Cristo wanaa tamaa. Nnojoleechi oo'ulaain nia suulia aa'inraa tü anasükat jümüin wane'ere'eya keraain süpüshua nütüma so'uweena tü ka'i nüle'ejüinjatkat o'u Cristo.
7 Aishii ma'i jia tapüla, je nnojoishi japülin taya süka a'waatawaa julu'u süka jükaaliijain taya waneepia. Jütüjaa aa'uchi taya sünain sükajeejachin anamiain chi Maleiwakai tamüin nüneekakalaka taya süpüla aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai. Je nnojoishi jiyüülajüin taya wanaa sümaa takaaliijain wayuu sünain anoujaa tü shiimüinkat sümaa tasouktüin sümüin eekai shiyoujain tü tekirajakat anain. Je joolu'u sünain püreesain taya saaliijee takújain nüchiki Cristo, ayatshia jükaaliijain taya.
8 Nütüjaa aa'uchi taya chi Maleiwakai sünain shiimüin te'reein ma'i jia, süka alin ma'i jia tapüla maa aka alin jia nüpüla Cristo.
9 Anuu tü tachuntakat apüla jaa'u nümüin chi Maleiwakai: Achuntüshi taya nümüin süpüla koo'omüinjatüin jaalinjiraa jüpüla. Je achuntüshi süpüla jütüjaainjatüin saa'u tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua, sümaa jiyaawatüinjatüin saa'u tü jaa'inrakat müleka analein je müleka mojulein,
10 süpüla shiainjatüin jaa'inrüin tü kasa anasükat waneepia. Kasataalejese wulein jaa'in sümaa lotüin jukuaippa nu'upala Maleiwa süma'inru'u ja'atapüin tü ka'i nüle'ejajatkat o'u Cristo.
11 Nünainjee Jesucristo, juunteerü jaa'inrüin waneepia tü anasükat sümüin wayuu süpüshua. Je kojuteechi chi Maleiwakai sütüma wayuu wainma sümaa nu'waajüneechin sünainjee tü kasa anasü jaa'inrakat.

Mayaainje püreesain Pablo, ayatüsü aküjünüin nüchiki Cristo

12 Tawalayuwaa, acheküshii jiyaawatüin saa'u wane kasa. Mayaainje püreesain taya, nnojotsü sümalaje'erüin tü wa'yataainkat sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai. Süka jamüin, aapünüitpa joolu'u nüchiki sütüma wayuu eepünaale nnojolüin süküjünüin paala.

13 Süpüshua wayuu yaaya sulu'u nipia chi sülaülashikai mma, tü
nuwaariasekalüirua oo'ulaka tü surulaatkalüirua, nayaawatüitpa joo
saa'u saaliijeejachin takü jain nüchiki Cristo püreesakalaka taya.

14 Je sükajee püreesain taya, katsüintpa naa'in wainma na wawalayuu
yaakana Roma nütüma chi Senyotkai süpüla aküjaa nünüiki chi Malei-
wakai. Alana'aleesia ma'i joolu'u sünain yalayalain naya je sünain
nnojoliin mmolüin seema aküjaa.

15-16 Tatüjaa aa'uchii naya sünain lotüin nakuaippa sünain aküjaa.
Aküjüshii naya nüchiki Cristo süka alin ma'i taya napüla, je süka
natüjaain saa'u sünain püreesain taya süpüla teme'ejüinjanain naa'in
na laülaashiikana yaaya sünain shiimüin nüchiki chi O'tte'erüikai.
Otta eeshii wane wawalayuu yaaya Roma, a'ülüjaweeshii ma'i naya
tamaa. Müshii aka nayoujire'etkai nakuaippa wanaa tamaa sünain aküjaa
nüchiki Cristo.

17 Na'waataain sulu'u aküjaa nüchiki Cristo sümüin wayuu wainma
wanaa sümaa eein palitchon ne'e takü jakat amüin süka püreesain taya.

18 Otta müshi'iya nayakana, nnojoishii jamajanain tamüin. Mayaasüje
nnojolüin wanaawain naa'in tamaa sünain aküjaa nüchiki Cristo, ta-
latüsü taa'in süka ayatüinya süküjünüin. Ayatsia aküjünüin natüma na
wayuukana maa aka natüma na eekai wanaawain naa'in tamaa.

Je ayateechia ne'e taya waneepia talatüin aa'in,

19 süka tatüjaain saa'u tajuitteechin sulu'ujee tü kaatsetkat süka
jüchuntüin taa'u nümüin Maleiwa je süka nükaaliijain taya chi Naa'inkai
wanaa sümaa talatirüin tü müliaakat.

20 Tacheküin taa'inrüin waneepia tü kojutkat atüma Cristo, müleka ay-
atüle taya sünain katüin to'u, otta müleka to'utinnüle aa'in. Kasataalejese
yalayalain taya süpüla nnojolinjachin taa'inrüin wane kasa japüijeechikat
akajee taya.

21 Müleka to'utinnüle aa'in, nnojotsü mojushiin tamüin, süka cheechin
taya nümaa Cristo süpüla ka'ikat süpüshua sükajee tia. Akaajasa müleka
ayatüle taya sünain katüin to'u, tacheküin talateein naa'in Cristo sütüma
süpüshua tü taa'inrakat.

22 Je tounteerü ta'yataain nümüin chi Senyotkai sünain takaaliijain
wayuu wainma. Nnojotkalaka tatüjaain aa'u jaralüin anain saa'in tamüin.

23 Otta müleka to'utinnüle aa'in, alana'aleesia ma'i tia sünain anain shia
saa'in tamüin, süka to'uneechin eemüin Cristo.

24 Otta alana'aleesia ma'i sünain anain jümüin müleka ayatüle taya
sünain katüin to'u, süka che'ojaain jümüin takaaliijain jia.

25 Sükajee tia, tatüjaa aa'ut sünain nnojolin ouktamaatajachin taya.
Eekalaka süpüla takaaliijain jia sünain anoujaa süpüla talatüinjatüin ma'i
jaa'in waneepia.

26 Je tale'ejapa jünainmüin süpüla takaaliijain jia, talatashaateerü ma'i
jaa'in sünain jaapeerüin analu'ut nümüin Cristo saa'u nüle'ejireechin taya
tachikua jünainmüin.

27 Otta süma'inru'u ja'atapajüin tü kasa alateetkat tamüin, saa'u
jünoujainapain tü nüchikikat Cristo, chi O'tte'erüikai, shiainjatü
jaa'inraka tü nüchekakat jüpüleerua. Ja'itaichi mo'unüin taya
jünainmüin, taapee achikichii jia sünain katsüin jaa'in je sünain
paa'inwainjanain jia sünain ekirajaa tü shiimüinkat nüchikikat chi
O'tte'erüikai.

28 Nnojo mmolüin jia neema na wayuu e'rüliikana wayumüin jümüin.
Je ne'rapa jia sünain nnojoliin mmolüin jia neema, nayaawateerü aa'u

sünain eein chi Maleiwakai jümaa sünain o'tte'eraa jia. Otta nayakana, amülouleena mapeena.

29 Tü müliaa jülatirakat, antüsü jünainmüin süka jüneekuushin nütüma Maleiwa süpüla jünoujainjanain nünain Cristo otta süpüla ji'rüinjana'inya tü müliaakat nünainjee.

30 Müshii aka jia joolu'u taa'in sünain müliain saa'ujee tü jünoulakat. Tamaapü'üshii jia paala wanaa sümaa te'rüin müliaa saa'ujee ta'yataain nümüin Maleiwa, je jaapüin joolu'u tachiki sünain ayatüin tü müliaakat tamüin yaa sulu'u tü kaatsetkat.

2

Ashataa nukuaippa Cristo sünain nnojolüin kapülain ne'e naa'in nukuaippa nümüiwa

1 Talatüsü ma'i taa'in jütüma, süka jüchecherüin jaa'in waneepia sünain anoujaa sütümajee sa'aniraaitpain jukuaippa nümaa Cristo. Tatüjaa aa'ulu sünain jükaaliijünüin waneepia nütüma wanaa sümaa mojuin jaa'in, süka alin ma'i jia nüpüla. Tatüjaa aa'ulu sünain wanaawa-jiraain jaa'in nümaa chi Naa'inkai Maleiwa, je sünain jümüliajüin na juwalayuukana eekai müliain.

2 Je joolu'u, süpüla koo'omüinjatüin tü talataa eekat tama'ana, tachuntüin joolu'u jümüin süka süpüshua taa'in süpüla paa'inwainjanain jia otta müsia süpüla aijiraainjanain jia jüpüla sünain ji'yataain nümüin chi Senyotkai.

3 Tü kasa anasü jaa'inrakat sümüin wayuu, nnojo jaa'inrüin shia süpüla ju'waajüneein süka oo'ulaka süpüla ju'waataainjanain sulu'u sümaa pülayaain jaa'in suulia wayuu. Je nnojo yaletayaain jukuaippa su'upala wayuu. Shia anaka alu'u kojutule napüshua na juwalayuukana jütüma.

4-5 Meeshii aka jia naa'in Cristo Jesús sünain kapülain jaa'in nakuaippa na juwalayuukana, nnojo kapülain jaa'in jukuaippa ne'e jümüiwa. Anuu wane jayeechi aküjünakat alu'u nüchiki Cristo:

6 Mayaainje wanaawain nukuaippa Cristo nümaa Maleiwa,
nnojotsü kachiiruain naa'in laülawaa wanaa nümaa.
7 Nnojolüitpa kasajatüin nümüin kojutüinjachin wanaa nümaa Maleiwa.
Shia kee'ireeka naa'in wayuuinjachin nia,
maa aka naa'in achepchiaa süpüla nükaaliijain waya.
8 Je sünain wayuuin nia,
nnojoishi yaletayaain nukuaippa su'upala wayuu,
ayatshia jüüjüüin nümüin Maleiwa sünain ouktajachin nia.
Mayaainje mojutajachin nia sünain o'utinnaa aa'in sünain wane kuruusa,
nnojotsü niyouktüin tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua.
9 Je saa'ujee tü naa'inrakat Cristo,
e'itaanüshi nia nütüma Maleiwa süpüla kojutüinjachin sütüma wayuu süpüshua.
Aapünüsü laülawaa nümüin sünain kojutüinjachin nia sütüma wayuu
noulia napüshua na sülaülashiikana mmakat,
otta suulia kasakat süpüshua eekai eein.
10 Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua süsapainyo'ukainjatüin wayuu süpüshua nümülatu'umüin Cristo
sünain nee'iyatüin sünain kojutüinjachin nia natüma,
na eekana katüin o'u maa'ulu yaa
oo'ulaka na ouktüinapakana,

otta müshi'iya natüma na aapiee chakana iipünaa.
11 “Pia Wasenyotseka”, meena napüshua nümüin Jesucristo
sümaa na'waajeenain chi Washikai Maleiwa sükajee tia.

Na anoujashiikana, shia nee'iyateeka nünüiki Maleiwa sünain anain ma'i

12 Tawalayuwaa, aishiikana ma'i tapüla, ja'itaichi nnojolin taya jümaa maa'ulu yaa, tatüjaa aa'uchii jia sünain joonooin sümaa tanüiki maa aka paala wanaa sümaa chajachin taya jümaa. Anakaja joolu'u ayatüle jia sünain jaa'inrüin süpüshua tü kasa nüchekakat Maleiwa jüpüleerua sümaa kojutüinjachin nia jütüma süpüla sütüjaainjatüin wayuu jaa'u sünain shiimüin sünain ju'tte'ennüin.
13 Nia Maleiwa nümüiwa juuntakai atüma aa'inraa tü kasa anasü nüchekakat jüpüleerua, maa aka saa'in tü kee'ireekat jaa'in sünain tü talatakat atüma naa'in.
14 Jaa'inra süpüshua tü nuluwataakat anain sümaa nnojolüin mojuji-raain jünüiki je sünain nnojoliin jü'ülüjiraain,
15 süpüla lotüinjatüin jukuaippa su'upala wayuu. Je sükajee nnojolüin jaa'inrüin tü kasa yarüttakat atüma jaa'in, maa aka saa'inrakat süpüshua wayuu eekai manoujain, atüjaaneena aa'u jia sütüma wayuu sünain nüchooin jia Maleiwa. Meena aka jia saa'in tü jolotsükalüirua chakat iipünaa chuwatuuin sa'akapünaa tü piyuushikat,
16 sükajee jii'iyatüin sümüin wayuu sünain anain ma'i tü nünüikikat chi Maleiwakai katakat atüma o'uu. Je so'u tü ka'i nüle'ejajatkat o'u Cristo, a'waataajeechi taya sulu'u nnojolüin sümalajaain tü ta'yataainkat ja'aka.
17 Ja'itashi taya o'utinneechin aa'in je amüleerüin tasha atümawaa saa'u takaaliijain jia sünain tü jünoulakat, müleka katsüinre jaa'in te'rüin sünain anoujaa, ayateechi taya sünain talatüin taa'in.
18 Je anakaja müleka talatüle jaa'in wanaa tamaa ja'itashi taya o'utinnüin aa'in.

Ajütüneechi Timoteo süpüla analawaa namüin na anoujashiikana

19 Anasü saa'in tamüin tajütüle Timoteo maalü jünainmüin, müleka nücheküle chi Senyotkai Jesucristo, süpüla jütütülaainjanain aa'in. Tacheküin taa'inyaka taapeein jüchiki süpüla tatütülaainjachin aa'inya.
20 Nnojoishi eein tamaa wane wayuu makai aka naa'in Timoteo, eekai kapülain ma'i naa'in süpüshua tü kasa anasü aamüinjatkat jümüin.
21 Na wayuukana yaakana yaa, shia kapülaka ne'e naa'in nakuaippa namüiwa, nnojotsü kapülain naa'in nukuaippa Jesucristo.
22 Jütüjaa aa'uchi Timoteo sünain lotüin ma'i nukuaippa nu'upala Maleiwa. Maa aka wane wayuu eekai ni'yataain nümaa nüshi, aka'aya nia tamaa sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai.
23 Je sükajee tia, tacheküin tajütüinjachin nia jünainmüin. Tajütamaateechi nia tatüjaapa saa'u takuaippa, müleka tojuittinnajachire je müleka to'utinnajachire aa'in.
24 Müleka nücheküle chi Maleiwakai tapüleerua sünain tajuittinnüin, tatüjaa aa'ulu sünain to'unamaateechin jünainmüin.

Ajütüneechi Epafrodito nüchikua Filiposmüin

25 Otta müsia joolu'u, anasü saa'in tamüin müleka nüle'ejüle nüchikua jünainmüin chi wawalakai Epafrodito, chi jüjütakai paala tanainmüin süpüla naa'inmajüin taya. A'yataashi nia tamaa nümüin chi Senyotkai sünain eejiraain waya nuulia chi Kama'üraikai.

26 Ni'reein ma'i jia je shapaasü ma'i naa'in süka jaapüin nüchiki sünain
ayuulin.
27 Shiimüin sünain ayuulin nia paala, mayeinshi ma'i. Otta chi
Maleiwakai, nümüliajüin nia sümaa niiyajüin. Je sükajee tia, nümüliajüin
tayaka'iya suulia koo'omüinjain mojuu aa'in tamüin.
28 Saa'u anaichipain nia, anasü saa'in tamüin müleka tajütamaatüle nia
nüchikua jünainmüin süpüla talatüinjatüin jaa'in nümaa ji'rapa nia je
süpüla nnojolüinjatüin shapaain taa'in jaa'u.
29 Saa'u nünoujiraain wanaa jümaa nünain chi Senyotkai, anakaja
müleka kamaneere jia nümüin sümaa talatüin ma'i jaa'in nümaa.
Anakaja kojutüle jütüma wayuu eekai müinya aka nia.
30 Saa'u ni'yataweein ma'i nümüin Cristo, mayaashije ouktajachichin nia
sünainjee naa'inmajüin taya, ayatsia naa'inrüin tamüin tü kasa anasü
isakat jüchiki süka wattain jia toulia.

3

A'waataashi Pablo nulu'u Cristo

1 Tawalayuwaa, süpülapünaa kettaain tü tashajakat jümüin, tamüshii
paala jia: Anakaja müleka talatüle jaa'in saa'u sa'aniraaitpain jukuaippa
nümaa chi Senyotkai. Je mayaashiije tachiajaain jia paalainka noulia
na ekirajüliikana sünain alawaa, nnojotsüyaaje mojuin tamüin joolu'u
tachiajaain jia jüchikua.
2 Jalia jia noulia na wayuu masütaajukana sünain no'yotooin süta
wayuu, makana aka saa'in erü sümaa jashiee, sümaa mojulawaa je sümaa
ne'rüin wayumüin sümüin wayuu wainma.
3 Na wayuu shiimüinkana sünain nüpüshin Maleiwa, nnojoliishii nayain
na wayuu ekirajüliikana sünain o'yotoonoo ata, waya wayakana anou-
jashiikana nünain Cristo. Wa'waajüin Maleiwa nükajee chi Naa'inkai, je
nnojoishii waya a'waataain sulu'u tü kasa anasü waa'inrakat, shia tü kasa
anasü naa'inrakat Cristo waa'ujee.
4 Tayakai, müleka ta'waataweere sulu'u tü kasa anasü taa'inrapü'ükat,
wainma ma'i tü ta'waataweetkat alu'u suulia wayuu süpüshua:
5 A'waataweechi taya sulu'u tayain wane wayuu Israel, je sulu'u
Benjamín te'iruku, je sulu'u kache'ein taya pütchi “hebreo” maa aka na
tatuushikana napüshua. Otta jo'uuiwa'aya taya, o'yotoona atachi taya
so'u tü mekiisatkat ka'i. Je miyo'upa taya, saa'u tayain wane fariseo,
kachiiruapü'ü aa'inchi taya süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés.
6 Je e'nnaajünüshi taya paala sünain toonooin ma'i sümaa tü nümakat
Moisés, süka eipirapü'üin na anoujashiikana nünain Cristo. Saa'u
jüüjüüin taya sümüin süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés, lotüsü
takuaippa nu'upala Maleiwa, saa'in tamüin.
7 Otta müsia joolu'u, sükajee tü kasa anasü naa'inrakat Cristo tamüin,
nnojolüitpa kasain saamüin tamüin tü kasa ta'waataapü'ükat alu'u.
8 Saa'in tamüin, tü wanaawajirawaakat aa'in nümaa Cristo Jesús
chi Tasenyotsekai, alana'aleesia ma'i sünain anain shia suulia tü
kasa süpüshua eekai eein ta'waataapü'ükat alu'u. Je joolu'u, süpüla
te'raajüinjachin ma'i Cristo, oo'ulaaichipa taya suulia kachiiruaa aa'in
süpüshua tü kasa ta'waataapü'ükat alu'u. Müitpa aka saa'in wane
shi'yarüla mma tamüin. Chi kachiiruakai joolu'u taa'in, nia Cristo.
9 Achekü shi tayaawatüin saa'u sünain shiimüin sa'aniraain takuaippa
nümaa Cristo je sünain shiimüin anajiraain taya nümaa Maleiwa
sünainjee anoujaa nünain Cristo, nnojotsü sünainjeejatüin aa'inraa

tü nuluwataakat anain Moisés. Naapüin tamüin chi Maleiwakai tü anajirawaakat sünainjee tü tanoulakat.

10 Je joolu'u saa'u anajiraaichipain taya nümaa Maleiwa, tacheküin wanaawajiraain taa'in waneepia nümaa Cristo. Je maa aka nüso'iraain aa'in Cristo sütüma tü nüpülainkat Maleiwa, anasüje tamüin takaali-ijünüinjachin nütüma. Je maa aka paala ni'rüin Cristo müliaa sünain noonooin sümaa nünüiki Maleiwa, yapashi taya süpüla müliaa sünain taa'inrüin tü nüchekakat tapüleerua. Je maa aka ouktüin Cristo saa'u taainjala, meechi aka ouktiraakai taya wanaa nümaa saa'u tajuittinnüin suulia süchepchiaa taainjala.

11 Je sükajee süpüshua tüü, a'atapajüshi taya joolu'u tü ka'i süso'iraajeetkat o'u taa'in.

O'unaa süchiirua tü o'tte'ennakat apüla waya

12 Tü toushikajaakat achiirua, shia e'raajaa ma'i Cristo. Shia o'tte'ennaka'aya apüla taya nütüma. Nnojoishi müin taya jümüin sünain tasa'wajüitpain shia. Aniiyü'iya taya masütaajuin sünain o'unaa süchiirua.

13 Tawalayuwaa, nnojoliyülia tasa'wajüin tü tachekakat tapüleerua saa'in tamüin. Otta süma'inru'u toushikajaain süchiirua, nnojolüitpa jülüjüin taa'in tü kasa mojusü ta'waataapü'ükat alu'u paalainka. Shiaitpa jülüjaka taa'in tü kasa anasü tasa'wajeekat amüin.

14 Shiaitpa kachiiruaka taa'in joolu'u tü kasa anasü nünaajakat tapüla chi Maleiwakai, tü eenajünakat apüla taya nütüma chaa iipünaamüin saa'u to'tte'ennüichipain nütüma Cristo Jesús.

15 Otta müshi'iya jiakana, müleka laülaale jaa'in sünain anoujaa, anakaja müleka juushikajaale süchiirua e'raajaa ma'i Cristo maa aka tayakai. Otta müleka nnojorule wanaawain jaa'in tamaa soo'opünaa tüü, nükaaliijeena jia Maleiwa süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u.

16 Anasü müleka ichere jia waneepia sünain tü shiimüinkat eki-rajünakat anain jia.

17 Tawalayuwaa, soto jaa'in nakuaippa na wayuu aa'inrakana tü wekira-japü'ükat anain wanaa sümaa chajanain waya jümaa. Je joolu'u anakaja müleka jüshatüle wane'ewai jukua tü takuaippakat sünain aa'inraa tü nüchekakat chi Senyotkai tapüleerua.

18 Tacheküin tüü jüpüleerua, süka eein wayuu ja'aka nnojotkat oonooin sümaa ouktüin Cristo saa'u kuruusa süpüla wo'tte'ennüin. Naya na tachiajaapü'ükana oulia jia wainmatua paalainka. Otta müsia joolu'u, tachiajaain jia jüchikua suulia, je a'yalajüshi taya süka mojuin ma'i taa'in saaliijee tia.

19 Amülouleena naya sünain nakatannüin nuulia Maleiwa. Shia jülüjaka ne'e naa'in tü neküinjatkat sümüiwa, shia na'waataaka alu'u tü kasa japüikat atüma wayuu, shia kamaaka naa'in waneepia tü kasa yaakat saa'u mmakat.

20 Otta waya anoujashiikana, saa'u wayain nüpüshin Maleiwa chakai iipünaa, shia kachiiruaka waa'in tü kasa nüma'anakat cha'aya iipünaa. Je wa'atapüin ma'i nüle'ejüin wanainmüin chajee cha'aya chi O'tte'erüikai, chi Wasenyotsekai Jesucristo.

21 Sükajee nuuntüin Cristo niyamülüin kasakat süpüshua süpüla nuluwatawaa, nii'irateerü tü we'iruku jookot süpüla ouktaa süpüla müinjatüinya aka nukuaippa sünain anashaatain ma'i shia.

4

Aso'inna aa'inchii na anoujashiikana nütüma Pablo

1 Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, jia te'reekana ma'i, jia ta-
latashaatakana atüma taa'in, jia ta'waataakana alu'u, sünainjee süpüshua
tü tashajüitpakat jümüin, jüchechera jaa'in sünain anoujaa nünain chi
Senyotkai.
2 Je joolu'u, jia tawalayuu Evodia oo'ulaka Síntique, tachuntüin jümüin
süpüla anajiraainjanain jia jüchikua saa'u sa'aniraaitpain jukuaippa
nümaa chi Senyotkai.
3 Otta pia tatünajutkai a'yataajiraakai waneepia tamaa, tachuntüin
pümüin süpüla pükaaliijainjanain na jieyuukana süpüla anajirawaa
nachikua. Pütüjaa aa'una naya sünain na'yataajiraapü'üin tamaa süka
süpüshua naa'in sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai. Sotüshii jia
taa'in jüpüshua, maa aka chi wawalakai Clemente oo'ulaka napüshua
na a'yataajiraapü'ükana tamaa. Tatüjaa aa'una jiakana jüpüshua sünain
shiimüin süshajünüin tü jünüliakalüirua cha'aya sulu'u tü karaloukta
kalu'ukat nanülia na wayuu ee'iranajaainapakana aa'in nütüma Cristo.
4 Otta müshi'iya jiakana jüpüshua, saa'u sa'aniraaitpain jukuaippa
nümaa chi Senyotkai, taso'ira aa'inchii jia süpüla talatüin ma'i jaa'in
waneepia. Tamüshii paala jia jüchikua: Talata jümata jaa'in.
5 Je sükajee jütüjaain saa'u sünain sülü'ülüin nükalia chi Senyotkai
süpüla nüle'ejüin, anakaja müleka ayatüle jia sünain kamaneein sümüin
wayuu süpüshua.
6 Nnojo jüshapataain aa'in soo'opünaa wane kasa. Shia jaa'inra
achuntaa nümüin Maleiwa soo'opünaa kasa süpüshua. Jüküja nümüin tü
shapaakat atüma jaa'in. Otta nnojo motüin jaa'in aapaa analu'ut nümüin
saa'u tü anasü naa'inrakat jümüin.
7 Müleka masütaajule jia sünain achuntaa nümüin Maleiwa, aapüneerü
wane anaa jümüin nütüma. Isasü wachiki wayaawatüin saa'u tia anaa
naapakat wamüin, saa'u wayuuin ne'e waya. Otta sükajee sa'aniraaitpain
wakuaippa nümaa Cristo Jesús, jutateena waya suulia shapawaa aa'in je
suulia jülüjaa aa'in kasa mojusü wanaa sümaa anain waya nütüma.
8 Tawalayuwaa, alü'ütsü joolu'u süpüla kettaain tü tashajakat jümüin.
Taso'ira aa'inchii joolu'u jia süpüla masütaajuinjanain jia sünain jülüjaa
aa'in tü anasükat: maa aka tü shiimüinkat, maa aka tü kasa anasü
kojutkat sütüma wayuu, maa aka tü lotokat atüma wakuaippa, maa aka
tü wulekat atüma waa'in, maa aka tü kasa anasü kamalainkat wamüin,
maa aka tü wa'waataakat saa'u anain ma'i shia.
9 Je sükajee jiyaawatüin saa'u tü tekirajakat anain jia, anakaja müleka
jüshatüle tü takuaippakat. Jaa'inra tü taa'inrakat, tü ji'rapü'ükat, je joonoo
sümaa tü tekirajakat anain, tü jaapapü'ükat. Je chi Maleiwakai aapakai
jümüin anaa, eeweechi jümaa waneepia.

Aapüshi Pablo analu'ut saa'u nükaaliijünüin natüma na anoujashii chakana Filipos

10 Jii'iyatüitpa süchikua tamüin sünain jaa'inmajeein taya süka
sa'aniraaitpain wakuaippa nümaa chi Senyotkai. Alana'aleesia ma'i
joolu'u sünain talatüin taa'in sükajee tia. Kaka'iya ma'i sünain nnojolüin
jaa'inrüin wane kasa anasü tamüin. Tüü, nnojotsü sükajeejatüin maalin
taya jüpüla, shia süka isain jüchiki saa'u wattain jia toulia.
11 Tü tamakat jümüin, nnojotsü sükajeejatüin che'ojaain kasa tamüin.
Mayaasüje eein tü o'ttaakat tamüin, nnojotsü ponüin taa'in, süka talatirüin
tü müliaakat wainmatua.

12 Te'raaja aa'ut tü che'ojawaakat amüin wane kasa maa'aya aka tü
kama'anaakat süpüshua tü tachekakat. Tountakalaka sünain talataa aa'in
maa aka keküinre taya oo'ulaka aire jamü tamüin, maa aka kaletsere taya
oo'ulaka maletsere taya.
13 Nükajee Cristo, tountüin talatirüin süpüshua tü o'ttaakat tamüin,
süka naapeerüin waneepia tamüin sütsüin taa'in.
14 Mayaasüje tountüin joolu'u sünain talataa aa'in wanaa sümaa müliain
taya, anasü ma'i tü jaa'inrakat joolu'u sünain juluwataain tamüin tü kasa
che'ojaakat tamüin yaa sulu'u tü kaatsetkat.
15-16 Tayaawata aa'ulu sünain sotüin jaa'in tü takuaippakat
taküjaiwa'aya paala nüchiki chi O'tte'erüikai jümüin. Süchikijee
to'unüin ja'akajee chamüin Tesalónicamüin, juluwataain tü che'ojaakat
tamüin piantua. Ja'itakaja tojuittapa suulia Macedonia, jia ne'e jümüiwa
aa'inmajaka taya süka tü kasa juluwataakat tamüin.
17 Nnojotsü shiain kee'ireein taa'in asülajünaa amüin, shia shii'iree
juwalaajünüin nütüma chi Senyotkai saa'u ji'yataajiraain tamaa waneepia
nümüin.
18 Nnojolüitpa kasain che'ojaain tamüin joolu'u süka juluwataain
tamüin soo'omüin nümaa chi juwalakai Epafrodito. Tü juluwataakat
tamüin, müsü aka saa'in wane asülajuushi talatakat atüma naa'in
Maleiwa.
19 Saa'u sa'aniraaitpain jukuaippa nümaa Cristo, aapüneerü jümüin
nütüma chi Tashikai Maleiwa süpüshua tü che'ojaakat jümüin süpüla
ji'yataain nümüin.
20 Anakaja joolu'u kojutüle watüma chi Washikai Maleiwa süpüla ka'ikat
süpüshua. Amén, joo'uya wa'waajaiwa nia weinshi.

Süpütaaya nünüiki Pablo napüla na anoujashiikana

21 Tayakai nümaa Timoteo, wasaküin jia nüchooinkana Maleiwa
cha'aya, jia anoujashiikana nünain Cristo Jesús. Napüshua na tawalayuu
yaakana sulu'u Roma, asakitshii naya jünain,
22 otta na tawalayuu yaakana a'yataain nümüin chi sülaülashikai mma.
Asakitshii jünain napüshua na nüchooinkana Maleiwa yaakana Roma.
23 Achuntüshi joolu'u taya nümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla
nii'iyatüinjatüin na'anasia waneepia jümüin. Amén, kasataalejese
naa'inrüin tia.

Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana
COLOSAS

Tü nüchuntakat Pablo naa'u na anoujashiikana

1-2 Taya, wane chi Aluwataaushikai nütüma Cristo Jesús, Pablokai anülia, aneekuushi taya nütüma chi Maleiwakai süka nücheküin taya süpüleerua nuluwatawaa sünain aküjaa nüchiki chi Nüchonkai. Ashajüshi joo taya jümüin jia nüchooinkana chi Maleiwakai chakana Colosas, jia tawalayuu a'aniraakana akuaippa nümaa Cristo, jia aa'inrakana tü nuluwataakat anain. Otta nüsaküin jia chi wawalakai Timoteo. Achuntüshii waya jaa'u nümüin chi Washikai Maleiwa süpüla nii'iyatüinjatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjachin wane anaa jümüin.

3-4 Je joolu'u süka waapüin jüchiki sünain miyo'uin jünoula nünain Cristo Jesús je sünain alin jüpüla napüshua na anoujashiikana, waneepiashii waya achuntüin jaa'u nümüin Maleiwa, chi Nüshikai chi Wasenyotsekai Jesucristo, sünain waapüin analu'ut nümüin saa'u süpüshua tü naa'inrakat jümüin.

5 Aapüshii waya analu'ut nümüin süka ayatüin jia sünain anoujaa nünain Cristo je sünain alin jüpüla wayuu. Juuntüin shia süka jüchecherüin jaa'in sünain a'atapajaa tü anasü naa'inreetkat chi Maleiwakai jümüin so'uweena wane ka'i. Jiyaawatüitpa aa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua, süka jikirajünüinapain sünain tü shiimainkat, tü nüchikikat Cristo, chi O'tte'erüikai.

6 Jiyaawatüitpa aa'u joolu'u sünain nnojoliin ju'tte'ennüin sünainjee tü anasü jaa'inrakat, sünainjeejatü anamiain chi Maleiwakai jümüin. Je shiasa süchikijee tü ka'i jikirajünakat o'u sünain nüchiki chi O'tte'erüikai, o'ttüshii jia sünain awainmalawaa sünain anoujaa nünain. Maleesia sainküin mmakat süpüshua sünain awainmalawaa.

7 Ekirajünüshii jia sünain nüchiki chi O'tte'erüikai nütüma chi wawalakai Epafras aishikai wapüla, chi a'yataaikai nümüin Maleiwa wanaa wamaa. Nia aa'inraka waneepia tü nüchekakat Cristo sünain ni'yataain ja'aka.

8 Waapa achikichii jia nütüma sünain aijiraain jia jüpüla jüpüshua sükajee jükaaliijünüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.

9 Je waapapa jüchiki, o'ttüshii waya sünain achuntaa jaa'u nümüin chi Maleiwakai. Je maa'ulu yaa, ayatshi'iya waya achuntüin süpüla kekiinjanain jia nütüma süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u nukuaippa nükajee chi Naa'inkai süpüla jütüjaainjatüin saa'u tü nüchekakat jüpüleerua.

10 Je müleka kapürale jaa'in tü nüküjakat chi Maleiwakai jümüin, jiyaawateerü aa'u nukuaippa. Ayateena jia sünain aa'inraa süpüshua tü nüchekakat jüpüleerua süpüla talatüinjatüin naa'in jümaa. Je ayateena jia sünain aa'inraa tü anasükat sümüin wayuu je sünain koo'omüinjatüin tü jütüjaakat aa'u noo'opünaa chi Maleiwakai.

11 Je ayateena jia sünain katsüin jaa'in sünain anoujaa nükajee chi Maleiwakai Pülashikai ma'i süpüla jüchecherüinjatüin jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rüinjatkat sünain nnojoleerüin süshapalaain jaa'in. Talateerü jaa'in,

12 otta jaapeerü analu'ut nümüin chi Washikai Maleiwa süka niker-
aajüinapain jia süpüla nümaainjanain jia cha'aya eere nuluwataain,
eere warattuulin nütüma kasa süpüshua, eere nnojolüin kaainjalaa.
Kettaainapa jia süpüla kamüinyüü apashii tü kasa anasü naapüinjatkat
chi Maleiwakai wamüin wapüshua na nüchooinkana.
13 Waya anoujashiikana wapüshua, ayu'nnüshii nütüma chi Maleiwakai
sa'akajee tü piyuushikat, eepü'üle waluwataanüin paala nütüma Satanás.
Ojuittüshii waya nuulia süpüla wo'uninnüin nünainmüin Jesucristo chi
Nüchonkai Maleiwa aishikai nüpüla süpüla niain aluwataain waya.
14 Taashiinapa waya joolu'u nütüma Cristo sümaa sülatinnüin waainjala
woulia nütüma.

Cristo, laülaashi soo'opünaa kasakat süpüshua

15 Ja'itaichi matüjain e'nnaa chi Maleiwakai, watüjaa aa'uchi nia süka
ni'nnüin paala Cristo. Süka jamüin, wanaawasü nükuaippa nümaa
Maleiwa. Nia Nüchonka'aya. Nia e'itaanaka'aya süpüla laülawaa
soo'opünaa kasa süpüshua,
16 süka niain aluwataanüin nütüma Maleiwa süpüla akumajaa tü
kasakalüirua süpüshua chakat iipünaa je yaa mmolu'u, tü shi'rakat wayuu
je tü nnojotkat shi'rüin, je süpüla e'itawaa sukuaippa laülawaa yaa
mmolu'u otta cha'aya iipünaa. Akumajünüsü süpüshua nükajee Cristo
süpüla kojutüinjachin nia sütüma.
17 Shiimüin sünain eetüjüli'inya nia süpülapünaa sükumajünüin kasa
süpüshua'aya. Je maa'ulu yaa, ayatshia nia sünain anaataa sukuaippa
kasakat süpüshua.
18 Nia laülaaka'aya saa'u tü anoujasükalüirua nünain chi Malei-
wakai yaakat sainküin mmakat süpüshua. Je sünain niain wekiishin,
a'aniraaitpa wakuaippa nümaa, maa aka wane wayuu sünain waneesiain.
Nia kataka atüma wo'u. Je watüjaa aa'ut sünain süso'iraainjatüin waa'in
so'uweena wane ka'i sükajee suso'iraaitpain naa'in. Shiimüin sünain
laülaain ma'i Cristo waa'u wayakana wapüshua.
19 Wanaawashaatasü ma'i nukuaippa nümaa chi Nüshikai. Shia
nüchekaka'aya chi Maleiwakai nüpüleerua.
20 Je nücheküin süpüleerua anaawainjatüin nümaa süchikua tü kasakat
süpüshua nünainjee Cristo, tü yaakat mmolu'u je tü chakat iipünaa,
sünainjee amülain nüsha sünain ouktüin saa'u wane kuruusa.

Nnojolüitpa pa'ünüüwain wayuu nümaa Maleiwa

21 Je paala manoujainwa'aya jia, nnojoipü'üshi kasajachin chi Malei-
wakai jümüin. Pa'ünüüwapü'üshii jia nümaa, süka jülüjain jaa'in tü
mojulawaakat waneepia sümaa jaa'inrüin shia.
22 Akaajasa joolu'u nünainjee Cristo, süka naapajiraain nukuaippa
sünain ouktüin, nnojoliinapa jia pa'ünüüwain nümaa Maleiwa. Anaji-
raainapa jia nütüma sümaa jükatannüin suulia jaainjala. Je sükajee tia,
juunteerü arütkawaa nünainmüin Maleiwa so'uweena wane ka'i sümaa
lotüin jukuaippa nu'upala.
23 Otta süpüla jürütkaainjanain nünainmüin, anakaja joolu'u müleka
jüchecherüle jaa'in sünain anoujaa süma'inru'u ja'atapajüin tia kasa
anasü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai jümüin so'uweena wane ka'i.
Nnojo juu'ulaain suulia jünoujain sünain tü shiimüin sünainjeejatkat tü
nüchikikat chi O'tte'erüikai aküjünakat paala jümüin je sümüin wayuu
sainküin mmakat süpüshua. Shia nüchikika'aya tü takükjakat sainküin
mma, süka aneekuushin taya süpüla ta'yataainjachin nümüin Maleiwa.

Tü kee'ireekat naa'in Pablo napüleerua na anoujashiikana

24 Maa aka müliain Cristo waa'u wayakana anoujashiikana nünain chi
Maleiwakai eekana sainküin mmakat süpüshua, na wayajiraakanaya maa
aka sukuaippa waneesia wayuu, we'reerü mülia'aya sünain wa'yataain
nümüin. Mayaainje te'rüin müliaa saaliijee takaaliijain jiakana sünain
tü jünoulakat, nnojotsü mojuin taa'in sütüma tia. Alatajachia ne'e
taya sa'akapünaa tü müliaa te'rakat, maa aka Cristo sünain nülatüin
sa'akapünaa tü müliaa ni'rakat.
25 Nüneeküin taya chi Maleiwakai süpüla takaaliijüinjanain na anou-
jashiikana sainküin mmakat süpüshua. Achekúshi tekeraajüin tü
ta'yataainkat nümüin Maleiwa sünain takújainjatüin jümüin süpüshua tü
nünüiki
26 süchikimaajatkat tü anasü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai, tü
nnojotkat atüjaanüin aa'u paala kaka'iya ma'i süka nunujulüin shia
suulia wayuu. Otta müsia joolu'u, aküjünüitpa wamüin wayakana na
nüchooinkana.
27 Anashaataleesia ma'i tü naa'inrakat chi Maleiwakai sünain ni'itaain
Cristo süpüla eeinjachin nia waneepia wamaa waya anoujashiikana
nünain. Je sükajee eeichipain nia wamaa, meena aka waya naa'in
sünain anain so'uweena wane ka'i. Je joolu'u, kapülasü naa'in chi
Maleiwakai sünain ni'itaain taya süpüla takújainjatüin nüchiki Cristo
sainküin mmakat süpüshua sümüin tü wayuu “gentile” münakat, wayuu
nnojotkat judíoin.

28-29 Je sükajee tia, ayatshia taya aküjain nüchiki Cristo sümüin
wayuu süpüshua. Yalayalashi taya nütüma chi Maleiwakai süpüla
tekirajüinjatüin tia wayuukolüirua sümaa taashalaain sümaa. A'yataashi
ma'i taya waneepia sünain takaaliijain shia süka süpüshua taa'in,
sünain kee'ireein taa'in laülaweein saa'in sünain anoujaa nünain Cristo
so'uweena tü ka'i sürütkaajeetkat o'u nünainmüin Maleiwa sümaa lotüin
sükuaippa nu'upala. Tountüin taa'inrüin tüü nünainjee Cristo, süka
katsüin taa'in nütüma.

2

1 Anashii müleka jütüjaale saa'u takuaippa sünain ta'yataain waneepia
sünain akaaliijaa na anoujashiikana sainküin mma, mayaashije nnojolin
ne'raajüin taya, maa aka jiakana chakana Colosas oo'ulaka na wayuu
chakana Laodicea sünain nnojolin ji'raajüin taya.
2 Kee'ireesü ma'i taa'in jüchechereein jaa'in jia anoujashiikana
jüpüshua. Müleka wanaawajiraale jaa'in sünain aijiraain jia jüpüla,
jiyaawateerü aa'u süpüshua tü kasa anasü naa'inrakat chi Maleiwakai
jümüin jiakana anoujashiikana jüpüshua nünainjee Cristo, ja'itairü
matüjaajuuin aa'u paala sütüma wayuu. Müleka shiimüinre sünain
ji'raajüin Cristo, ji'raajeechi chi Maleiwakai wanaa nümaa.
3 Kekiijeena jia nütüma Cristo süpüla ayaawataa saa'u tü nikirajakat
anain.
4 Tashajüin tü karalouktakat jümüin süpüla nnojolüinjatüin kapülain
jaa'in sünüiki wane wayuu eekai süküjüin alawaa jümüin, mayaasüje
keme'eriain ma'i tü shikirajakat anain.
5 Mayaashije nnojolin taya jümaain maa'ulu yaa, jülüjashii jia taa'in.
Talatüsü taa'in süka taapüin jüchiki sünain jüchecherüin jaa'in sünain
anoujaa nünain Cristo, sümaa wanaawajiraain jaa'in sünain ji'yataain
nümüin.

Nnojoliinjanainapa oonooin sümaa tü nekirajakat anain na manoujainsaliikana

6 Saa'u niain Cristo Jüsenyotsein, jaliale'eyan. Iche jia nünain
7 süpüla katsüinjatüin jaa'in waneepia sünain tü ekirajünakat anain jia
nütüma. Acheküshii jaapüin waneepia analu'ut nümüin.
8 Tamüshii paala jia jüchikua: Kamalainchonsü ma'i nanüiki na
aküjüliikana alawaa jümüin. Jalia jia jükanaju'ulaajayaa sütüma tü
namakat. Tü nekirajakat anain, pütchi alawaa ne'e, nale'eru'ujeejatü ne'e,
shia tü shikirajapü'ükat anain tü natuushi manoujainsatkalüirua.
Nnojotsü müin aka tü pütchi shiimüin nüküjakat Cristo wamüin.
9 Alana'aleesia ma'i tü nikirajakat anain waya Cristo sünain anain, süka
wanaawain nukuaippa nümaa chi Maleiwakai. Wayuu nia sünain nia'inya
ma'i Maleiwain.
10 Otta müshi'iya jia anoujashiikana nünain Cristo, müleka ayatüle
sünain wanaawajiraain jaa'in nümaa, juunteerü ji'yataain nümüin sümaa
katsüin jaa'in nütüma, süka pülashin ma'i nia suulia tü aapieekalüirua
chakat iipünaa je tü yolujaakalüirua süpüshua.
11 Nnojoliinapa süchepchiain jia jaainjala, süka taashiinapain jia su-
ulia nütüma Cristo. Nnojoliishii taashin jia suulia jaainjala sünainjee
o'yotoonoo ata, shia sünainjee shii'iranajaaitpain jaa'in nütüma Cristo.
12 Wanaa sümaa juwoutisaajünüin, müshii aka ouktiraakai jia nümaa
Cristo, müshii aka jojoitünakai wanaa nümaa. Je maa aka nüso'iraain
aa'in Cristo süchikijee ouktaa nütüma chi Nüshikai Pülashikai ma'i,
aka'aya jiakana maa'ulu yaa, sükajee jünoujain nünain, müshii aka
jüso'iraakai aa'in wanaa nümaa.
13 Jiakana paala, müshii aka naa'in na manoujainsaliikana
napüshua sünain nnojolin jamajachin chi Maleiwakai jümüin, süka
süchepchiapü'üin jia kaainjalaa. Otta müsia joolu'u, ojuittinnüinapa jia
nütüma Maleiwa suulia süchepchiaa jaainjala. Nülatirüitpa jaainjala
juulia süpüla eeinjanain jia waneepia nümaa Cristo.
14 Mayaainje kaainjalapü'üin jia paalainka süka moonooin sümaa tü
nuluwataakat anain Moisés, nnojolüitpa kasalajaneerüin jümüin jaainjala
nütüma Maleiwa, süka ouktüin Cristo sünain tü kuruusakat saa'u jaain-
jala.
15 Ayamünnüshi Satanás oo'ulaka tü yolujaakalüirua nütüma chi Malei-
wakai. Ee'iyatünüinapa naya sümüin wayuu süpüshua sünain mapülain
sükajee tü naa'inrakat Cristo sünain tü kuruusakat.
16 Je sükajee tia, jalia jia suulia jüüjü'ülaajüin sümüin sünüiki
wane wayuuirua soo'opünaa tü jiküinjatkat oo'ulaka tü jüsüinjatkat, je
soo'opünaa tü ka'ikalüirua ju'waajüinjatkat o'u chi Maleiwakai oo'ulaka
tü jeemeraainjatkat o'u oo'ulaka tü jimi'ijaainjatkat o'u, maa aka wanaa
sümaa wopujeein kashikai.
17 Tüü, shia ne'e aluwataanakat anain na judíokana paala sümaiwa
süpüla keraajüinjanain naya süpüla tü shiimüin antajateetkat mapeena.
Otta maa'ulu yaa, nnojolüitpa waa'inrüin shia, süka nüntüichipain Cristo
sünain nikirajüin sünain süpüshua tü shiimüinkat wamüin.
18 Na ekirajüliikana sünain alawaa, kamaneeyaashii naya, anayaashii
naya wanaa sümaa nekirajüin wayuu sünain a'waajaa tü aapieekalüirua
chakat iipünaa. Kaashajaaralii ma'i naya süchiki tü ne'rakat
na'lapüinru'u. Je süka kaainjaraliin naya, na'waataain sulu'u tü
nale'eru'ujeejatkat ne'e jülüjakat naa'in. Jalia jia suulia ji'ike'ennüin
natüma suulia amülouijüin juulia tü anasü naapüinjatkat chi Maleiwakai
jümüin so'uweena wane ka'i.

19 Nnojotsü kasajatüin namüin tü nikirajakat anain Cristo. Alu'ujasa
Cristo wamüin waya anoujashiikana, nia laülaaka'aya waa'u. Nia
wanaawajiraaitpaka'aya anainjee waa'in. Nia katsüinka'aya atüma waa'in
sünain anoujaa. Shia tüü, e'itaanaka'a apüla Cristo nütüma Maleiwa.
20 Saa'u müin aka ouktiraakai jia nümaa Cristo sükajee jünoujain
nünain, nnojolüinjatü kasajatüin jümüin tü shikirajakat anain wayuu
manoujainsat. ¿Oonooinjana jia sümaa nanüiki, maa aka saa'in ayatakai
jia wanaawain aa'in namaa? Nnojo.
21 Eeshii namüle: “Nnojo jiküin tüü. Nnojo ji'itaain jajapü sünain tüü”.
22 Tü nekirajakat anain tü wayuukolüirua, sünüiki wayuu ne'e süchiki
kasa tü atüjakat aja'ttaa.
23 Atüjasü wayuu sütüma tü pütchi nekirajakat anain saashin wayuu
wainma. Kapülasü saa'in wayuu tü pütchikat, süka saashajaain süchiki
a'waajaa tü aapieekalüirua, je süka kamaneeyaain na ekirajüliikana,
je süka talateerüin naa'in Maleiwa saashin wayuu müleka saapajiraale
wayuu sukuaippa süpüla müliaa. Otta tamüshii paala jia: Süpüshua tü
nekirajakat anain na wayuukana, nnojotsü kasain saamüin sümüin wayuu
süpüla sujuittinnüinjatüin suulia süchepchiaa kaainjalaa.

3

Oo'ulawaa suulia tü kasa mojusü keejiapü'ükat paala süpüleerua kee'irewaa aa'in tü nüchekakat Maleiwa

1 Saa'u müinapain aka jüso'iraakai aa'in wanaa nümaa Cristo, anakaja
müleka shiale kachiiruain jaa'in tü kasa nüma'anakat chi Maleiwakai
cha'aya iipünaa, eere joyotüin Cristo nikialu'ujee sünain laülawaa saa'u
kasa süpüshua.
2-3 Juu'ulaa suulia jülüjain jaa'in tü kee'ireekat saa'in tü manoujain-
satkalüirua yaa mmolu'u, süka müin aka ouktakai jia nümaa Cristo.
Nia jülüja jümaala jaa'in chi Maleiwakai chakai iipünaa je tü kasa
nüchekakat jüpüleerua. Je saa'u sa'aniraaitpain jukuaippa nümaa Cristo,
nüpüshinjana jia Maleiwa waneepia.
4 Je nüntapeena Cristo nüchikua, chi katakai atüma jo'u, nümaajeena
jia sünain anashaatain ma'i maa aka naa'in.
5 Je sükajee tia, juu'ulaa jümata suulia süpüshua tü kasa mojusü
keejiapü'ükat paala jümüin, tü süchepchiakat atüma jia tü kaainjalaakat,
maa aka a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü
nümaa wane toolo, maa aka kee'ireein jaa'in tü mojusükat, je maa aka
kachiiruaa aa'in washirüü sünain müin aka saa'in jümaleiwase shia.
6 Sükajee saa'innüin tüü sütüma tü wayuu moonooinkat sümaa nünüiki
Maleiwa, jashichishi ma'i nia namüin je süsaleena naya nütüma.
7 Mapü'üshii jia aka naa'in na kaainjaraliikana paalainka sünain
kee'ireepü'üin jaa'in tü kasa mojusükat.
8 Otta müsia joolu'u, juu'ulaa jümata suulia süpüshua tü kasa mojusü
keejiapü'ükat paala jümüin, maa aka ülü'üttaa aa'in sünain wayuu sümaa
kanain jaa'in, maa aka mojuin jünüiki sujuuna wayuu, je maa aka
jaashajaain süka tü pütchi japüikat atüma wayuu.
9 Je nnojo jüküjiraain alawaa, saa'u juu'ulaainapain suulia süpüshua tü
kasa mojusü keejiapü'ükat paala jümüin, tü süchepchiakat atüma jia tü
kaainjalaakat.
10 Anakaja jaashajiraale pütchi shiimüin, süka shii'iranajaaitpain
jukuaippa nütüma Maleiwa akumajakai kasa süpüshua. Je joolu'u
shiainjatü kee'ireeka jaa'in tü nüchekakat jüpüleerua. Je süma'inru'u

koo'omüin aleewain jia nümaa Maleiwa, a'wanajaasü tü jukuaippakat shi'ipa'aya nütüma süpüla müinjatüin aka shia nukuaippa.

11 Je tü wayuu a'wanajaanakat akuaippa, eenakuushi nütüma Maleiwa sa'akajee wayuu maleekalia: na'akajee na judío o'yotoonokana ata je na'akajee na gentile mo'yotoojukana ata, sa'akajee tü wayuu süchi'rakat mma, sa'akajee tü wayuu naatakat sünüiki, sa'akajee tü wayuu achepchiaakat oo'ulaka tü laülaasükat sümüiwa. Je eeshi Cristo wamaa waya anoujashiikana wapüshua. Anakaja kojutule nia watüma waneepia süka süpüshua tü waa'inrakat.

12 Saa'u nüchooin jia Maleiwa, jia aishiikana nüpüla, sümaa aneekuushin nütüma süpüla jükatannüinjanain suulia jaainjala, anakaja müleka kachiiruale jaa'in tü nüchekakat jüpüleerua, maa aka kamaneein jia sümüin wayuu süpüshua, maa aka jümüliajüin eekai müliain, maa aka nnojolüin pülayaain jaa'in suulia wayuu je maa aka nnojolüin juu'ulaain suulia akaaliijaa shia mayaashiije nnojolüin jaa'a müin jümüin.

13 Jaa'inra tü anasükat shi'ipajee eekai shi'rülüin wayumüin jümüin, sümaa motüin jaa'in saainjala maa aka naa'in chi Senyotkai motüin naa'in jaainjala.

14 Müleka aijiraale jia jüpüla, alana'aleejeeria ma'i sünain anain shia suulia süpüshua tü kasa anasü jaa'inrakat, süka paa'inwajiraajeenain jia sünain anoujaa sütüma. Je talateerü naa'in chi Maleiwakai sütüma tia,

15 süka neenaküin waya süpüla wayajiraainjanain maa aka sukuaippa waneesia wayuu. Saa'u aleewajiraainapain jia nünainjee Cristo, jalia jia suulia pa'ürülaawajirawaa. Shia anaka alu'u müleka jaapüle analu'ut waneepia nümüin chi Maleiwakai.

16 Anakaja müleka jülüjüle jaa'in waneepia tü nikirajakat anain Cristo, süpüla jüüjüüinjanain jia sümüin süka süpüshua jaa'in. Saa'u kekiinapain jia sütüma, anakaja müleka jikirajiraale, je anashii sotojiraale jaa'in aapaa analu'ut nümüin chi Maleiwakai sümaa ee'irajaa süka süpüshua jaa'in. Ju'waaja nia süka jayeechi süpüshua, maa aka tü ee'irajuushi kanüliakat Salmos je maa aka tü wee'irajakat maa'ulu yaa sünain a'waajaa Maleiwa.

17 Je wanaa sümaa jaapüin analu'ut nümüin chi Washikai Maleiwa, soto jaa'in sünain niain Cristo aa'innüin anainjee tü kasa anasü aa'innakat jümüin nütüma Maleiwa. Je saa'u tia, anakaja müleka kojutüle chi Wasenyotsekai Jesucristo jütüma süka süpüshua tü jaa'inrakat je süpüshua tü jümakat.

Tü nakuaippainjatkat na anoujashiikana yaa nepialu'u

18 Jia jieyuu ka'wayuuseshiikana, saa'u jünoujainapain nünain chi Senyotkai, anashii müleka jüüjüüle jia wane'ewa'ire jukua namüin ju'wayuuse.

19 Aka'aya jiakana tooloyuukana, anakaja müleka aire jüpüla ju'wayuuse wane'ewa'ire jukua sümaa nnojoliin jashichin jia namüin.

20 Je jia achooinkana, anakaja müleka joonoole waneepia sümaa sünüiki jii je nünüiki jüshi, süka shiain talatüin atüma naa'in chi Senyotkai.

21 Otta jia kachooinshiikana, anakaja müleka jikirajüle na jüchooinkana süka anakat akuaippa suulia jashichijüin naya jümüin otta suulia mojujain naa'in sütüma jünüiki.

22 Otta jia piuunakana, anashii müleka joonoole sümaa nanüiki na jülaamainkana sünain jaa'inrüin süpüshua tü naluwataakat anain jia, ja'itaina nnojoliin. Nnojotsü jaa'inrayaainjatüin ne'e no'upala shii'iree aneein jüchiki natüma. Joonoo sümaa nanüiki waneepia süka süpüshua jaa'in süpüla kojutüinjachin chi Senyotkai jütüma sükajee tia.

23 Je süpüshua tü jaa'inrakat, jaa'inra shia süka süpüshua jaa'in. Soto
jaa'in sünain niain ji'yataain amüin chi Senyotkai, nnojotsü sümüinjatüin
wayuu ne'e.
24 Nia Cristo jülaamainka, ji'yataaka amüin. Je soto jaa'in sünain
juwalaajüneenain nütüma chi Senyotkai so'uweena wane ka'i süka tü kasa
anasü anaajuushikat nütüma chi Maleiwakai napüla na nüpüshikana.
Aapüneerü shia jümüin saa'u ji'yataain namüin na jülaamainkana süka
süpüshua jaa'in.
25 Otta chi eekai naa'inrüin waneepia tü mojusükat, süsaleechi nütüma
Maleiwa so'uweena wane ka'i, maa aka na laamakana, maa aka na
piuunakana nayale, süka nnojolin kachekalain nia sa'akajee wayuu.

4

1 Otta jiakana laamakana, saa'u niain waneeshin Maleiwa
jülaamainjiraashi wanaa namaa na jipiuunasekana, anakaja müleka
lotüle jukuaippa namüin sümaa jaa'inrüin tü anasükat namüin.

Soo'omüin tü kasa anasükat süpüla naa'inraa na anoujashiikana

2 Anakaja müleka jüchecherüle jaa'in sünain achuntaa nümüin chi
Maleiwakai, sümaa eeinjatüin jaa'in sünain. Je nnojo juu'ulaain suulia
aapaa analu'ut nümüin.
3 Otta too'opünaa tayakai, püreesashi taya maa'ulu yaa saaliijee takü̈jain
nüchiki Cristo sümüin wayuu, tü achikii nnojotkat atüjaanüin aa'u paala.
Juchunta nümüin chi Maleiwakai taa'u, süpüla yapainjanain nütüma
tapüleerua na wayuu aapeenakana takü̈jala.
4 Juchunta taa'u süpüla lotüinjatüin tanüiki sünain akü̈jaa otta süpüla
ja'yainjatüin ma'i shia sümüin wayuu, süka shiain tü aneekünakat apüla
taya.
5 Anakaja müleka kekiire jia sünain tü jaa'inrakat su'upala tü manou-
jainsatkalüirua, süpüla yapainjanain jia süpüla akü̈jaa nüchiki Cristo
namüin.
6 Anakaja müleka keme'eriale jünüiki sümüin wayuu süpüshua sümaa
kamaneein ma'i jia namüin süpüla yapainjanain jia süpüla asouktaa
namüin.

Süpütaaya nünüiki Pablo napüla na anoujashiikana

7 Otta müshia Tíquico, nüküjeerü tachiki jümüin. Nia wawala aishikai
wapüla, nüchepchiakai chi Senyotkai wanaa tamaa sünain naa'inrüin
waneepia tü aluwataanakat anain nia.
8 Tajütüinjachi nia jünainmüin süpüla nütüjaainjatüin saa'u jukuaippa
je süpüla nütütülüinjatüin jaa'in.
9 Chi o'uneechikai nümaa Tíquico, nia wane juwala Onésimokaisa,
aishikai jüpüla, cheje'ewaikai cha'aya Colosas, aa'inrakai waneepia tü
aluwataanakat anain nia. Naküjeerü jümüin süchiki süpüshua tü alatakat
yaaya.
10 Asakitshi jünain Aristarco, chi yaakai püreesain wanaa tamaa. Je
asakitshi jünain Marcos, nüpüriimasekai Bernabé. Aapinnüshii jia
paala tatüma süpüla kamaneeinjanain jia nümüin müleka nu'unule
jünainmüin.
11 Oo'ulaka asakitshi jünain Jesús, chi kanüliakai Justo. Namüliajüin
taya na tawalayuu apünüinshiikana. Naya namüiwa na judío
a'yataashiikana tamaa sünain akü̈jaa süchiki nukuaippa Maleiwa sünain
aluwatawaa.

12 Otta asakitshi jünain chi juwalakai Epafras, cheje'ewaikai cha'aya
Colosas, nüchepchiakai Jesucristo. Achuntüshi nia waneepia jaa'u
nümüin chi Maleiwakai süka süpüshua naa'in süpüla jüchecherüinjanain
jaa'in sümaa laülaainjatüin jaa'in sünain anoujaa. Achuntüshi
süpülamüin joonooinjanain waneepia sümaa tü nüchekakat chi Malei-
wakai jüpüleerua.
13 Tatüjaa aa'uchi nia sünain nüchuntüin waneepia jaa'u jiakana
chakana Colosas oo'ulaka naa'u na wawalayuu chakana Laodicea oo'ulaka
naa'u na chakana Hierápolis.
14 Asakitshi jünain Lucas chi tottootkai aishikai wapüla, oo'ulaka Demas.
15 Tasaküin jia tawalayuu chakana Laodicea oo'ulaka tü tawalakat
Ninfas namaa na anoujashii outkajaakana cha'aya shipialu'u.
16 Tü karaloukta tashajakat jümüin, süchikijee saashaje'ennüin jümüin,
anakaja müleka saashaje'ennüle namüin na wawalayuukana chakana
sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Laodicea. Oo'ulaka tü karaloukta
tashajakat namüin nayakana, anakaja müleka saashaje'ennüle jümüin
jiakanaya.
17 Je joolu'u, anakaja jüso'irüle naa'in Arquipo süpüla nikettaajüinjatüin
tü a'yatawaa aluwataanakat anain nia nütüma chi Senyotkai.
18 Taya Pabloka, tashajeerü joo jümüin wane pütchi palit süka tajapü
süpüla tasaküinjanain jia. Nnojo motüin jaa'in sünain püreesain
taya. Achuntüshi taya nümüin chi Maleiwakai süpüla nii'iyatüinjatüin
na'anasia jümüin.

Palajatkat Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana
TESALÓNICA

Aapüshi Pablo analu'ut naa'u na anoujashii chakana Tesalónica

1 Tayakai Pablo, namaa na tawalayuukana Silas oo'ulaka Timoteo, tashajüin joolu'u jümüin jiakana anoujashiikana nünain chi Washikai Maleiwa otta chi Wasenyotsekai Jesucristo, jia chakana sulu'u tü outka-jaaleekat cha'aya Tesalónica.

Achuntüshii waya jaa'u nümüin chi Maleiwakai süpüla nii'iyatüinjachin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjachin anaa jümüin.

2-3 Wanaa sümaa wachuntüin jaa'u, waapüin analu'ut waneepia nümüin jaa'u jüpüshua, süka sotüin waa'in wanaa sümaa jikerolüin sünain anoujaa nünain chi Wasenyotsekai Jesucristo, je süka ji'yataain nümüin maa'ulu yaa. Saa'u alin ma'i tü wayuukolüirua jüpüla, ayatüshii jia sünain jaa'inrüin tü kasa anasükat sümüin sükajee tia. Je saa'u jütüjaain naa'u chi Wasenyotsekai Jesucristo sünain nüle'ejüinjachin, achecheraasü ma'i jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat maa'ulu yaa.

4 Tawalayuwaa, jia aishiikana nüpüla Maleiwa, watüjaa aa'uchii jia sünain jüneekuushin nütüma süpüla nüpüshinjanain jia.

5 Soto jaa'in wanaa sümaa waküjapü'üin nüchiki chi O'tte'erüikai jümüin. Kapülasü jaa'in tü waküjakat jümüin, nnojotsü sükajeejatüin keme'eriain ne'e wanüiki, shia süka wakaaliijünüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa Pülashikai ma'i je süka watüjaain saa'u sünain shiimüin tü wekirajakat anain. Jiyaawata aa'ut sünain keisalain wakuaippa ju'upala süpüla wakaaliijüinjanain jia sünain tü jünoulakat.

6 Je sünain jünoujain, jüshatüin wakuaippa je nukuaippa chi Senyotkai. Je mayaainje ji'rüin wainma müliaa sünainjee jünoujain tü wekirajakat anain, ayatshi'iya kapülain jaa'in tü waküjakat achiki süka naapüin chi Naa'inkai Maleiwa wane talataa aa'in jümüin.

7 Je naapapa jüchiki na anoujashiikana chakana sulu'u tü mmakat Macedonia je yaakana sulu'u tü mmakat Acaya, nashateein jukuaippa.

8 Atüjaana aa'uchii jia sütüma wayuu sainküin mmakat süpüshua sünain jünoujainapain nünain Maleiwa, süka saapüin nüchiki chi Seny-otkai jüküjapü'ükat cha'aya sulu'u Macedonia oo'ulaka Acaya. Nnojotsü che'ojaain wa'walakajüin jüchiki,

9 süka nayain na anoujashiikana aküjain shia wamüin. Naküjain jüchiki wamüin sünain kamaneein jia wamüin so'u tü ka'i wantakat o'u ja'akamüin. Je naküjain jüchiki wamüin sünain juu'ulaainapain suulia tü jümaleiwaseyaasükalüirua süpüla ji'yataainjanain nümüin Maleiwa, chi matüjainkai ouktaa, chi aküjakai tü shiimüinkat waneepia.

10 Je naküjain jüchiki wamüin sünain ja'atapajüin Jesús, chi Nüchonkai Maleiwa, sünain nüle'ejüinjacheechin iipünaajee, chi oso'ire'ennakai aa'in nütüma chi Nüshikai süchikijee ouktaa, chi o'tte'erakai waya suulia kasalajanajüin wamüin waainjala so'uweena tü ka'i süsalainjatkat o'u naainjala na manoujainsaliikana.

2

Nukuaippapü'ü Pablo no'upala na wayuu chakana Tesalónica

1 Tawalayuwaa, jütüjaa aa'ut sünain nnojolüin amalajaain tü kasa anasü
waa'inrapü'ükat wanaa sümaa eejanain waya ja'aka.
2 Soto jaa'in tü kasa mojusü alatakat wamüin paala cha'aya sulu'u
tü pueulo Filiposkat anülia süpülapünaa wantüin ja'akamüin. Süka
nayouktüin ma'i wainma wayuu chajanakana Filipos tü wekirajeekat
anain, e'rülii ma'i wayumüin naya wamüin. Otta mayaainje we'rüin tü
müliaakat natüma cha'aya, achechennüsü waa'in nütüma chi Wamalei-
wasekai süpüla aküjaa tü nüchikikat chi O'tte'erüikai jümüin wantapa
ja'akamüin.
3 Jütüjaa aa'ulu sünain shiain tü shiimüin weme'ejapü'ükat aka jaa'in je
sünain lotüin wakuaippa ju'upala sümaa nnojolüin we'ike'erüin jia süka
pütchi.
4 Tü wakuaippakat sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin
wayuu, nnojotsü süpülajatüin talatüin saa'in wayuu wamaa, alu'ujasa
süpüla talatüin naa'in chi Maleiwakai wamaa, süka niain e'itaain waya
süpüla aküjaa nüchiki chi Nüchonkai. Ni'rajüin waneepia saa'u waa'in
wanaa sümaa wa'yataain süpüla nütüjaainjatüin saa'u müleka wulere
shia.
5 Jütüjaa aa'uchii waya sünain nnojoliin kamaneeyaashiin ne'e jümüin
süka wanüiki. Je nütüjaa aa'uchii waya chi Maleiwakai sünain nnojolüin
kachiiruain waa'in tü washirüükat je sünain nnojoliin we'ike'erüin jia
süka wane alawaa saa'u tü juwashirüinkat.
6 Nnojotsü kee'ireepü'üin waa'in a'waajünaa sütüma wayuu, jütüma
jiakana je sütüma wayuu eekai eein.
Mayaainje wayain waneeinnua na Aluwataaushikana nütüma Cristo,
nnojotsü wachajaapü'üin süchiki kojutüin ma'i waya jütüma.
7 Alu'ujasa waya, kamaneepü'üshii jümüin maa aka saa'in wane eyüü
wanaa sümaa saa'inmajüin tü süchooinkalüirua.
8 Süka mapü'üin aka jia wapüshi sünain aishaatain ma'i jia wapüla,
achekapü'üshii waya kepiaa ja'aka süpüla aküjaa jümüin tü nüchikikat
chi O'tte'erüikai naapakat wamüin Maleiwa.
9 Shiimüin sotüin jaa'in tawalayuwaa sünain wa'yataapü'üin waneepia
so'uka'i je sa'wai saa'u tü wekünjatkat aa'u wanaa sümaa wakujüin
nüchiki chi O'tte'erüikai jümüin, suulia wachuunajüin kasa jümüin.
10 Nütüjaa aa'uchii waya chi Maleiwakai sünain wulein waa'in wanaa
sümaa eepü'üin waya ja'aka, sümaa waa'inrapü'üin tü anasükat jümüin
je sümaa lotüin wakuaippa ju'upala. Je jütüjaa aa'ulu shia jia anoujashi-
ikanaya.
11 Jütüjaa aa'uchii waya sünain wakaaliijapü'üin jia wane'ewai jukua,
maa aka naa'in wane ashüü sünain nükaaliijain tü nüchooinkalüirua.
12 Wakatchinjapü'üin jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rapü'ükat süpüla
jülatirüinjatüin shia. Wachuntapü'üin jümüin süka süpüshua waa'in
shii'iree jaa'inrüinjatüin waneepia tü nüchekakat jüpüleerua Maleiwa,
chi eenakakai jia süpüla eeinjanain jia nümaa chaa iipünaa eere
anashaatain ma'i nia sünain aluwatawaa.
13 Waapüin analu'ut waneepia nümüin chi Maleiwakai jaa'u, süka
sotüin waa'in wanaa sümaa jaapaain tü nünüiki waküjakat jümüin
paalainka. Kapülasü jaa'in shia süka jiyaawatüin saa'u sünain nnojolüin
süle'eru'ujeejatüin wayuu ne'e. Shia olo'itka jukuaippa sünain anoujaa.
14 Shia jüchechetka atüma jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat, maa
aka nakaaliijünüin sütüma tü nünüikikat Maleiwa na anoujashiikana
nünain Jesucristo sulu'u tü outkajaaleekalüirua cha'aya Judea wanaa
sümaa müliain nayakanaya. Maa aka jiakana sünain e'nna amüin natüma

na wayuu chakana Macedonia sünainjee jünoujain nünain Cristo, akaajaa
nayakanaya e'nna amüinchii natüma na wayuu judíokana chakana Judea.
15 Na judío laülaayuukana, no'utirüin naa'in chi Senyotkai Jesús,
maa aka na natuushikana no'utira aa'inchii na nünüikimaajanakana
Maleiwa paala sümaiwa. Je napüshi na judío laülaayuukana, nojuittirüin
wayakana ja'akajee sulu'ujee Tesalónica suulia waküja'alajüin nüchiki
Cristo jümüin cha'aya. Mojusü ma'i naa'in chi Maleiwakai sütüma tü
naa'inrakat. Pa'ünüüwajiraashii naya sümaa wayuu süpüshua.
16 Noo'ule'erüin waya suulia aküjaa nüchiki Cristo süka nnojolüin
nacheküin süpüleerua no'tte'ennüinjanain na gentilekana. Koo'omüinsü
ma'i naainjala süka tia, je kasalajanaitpa shia namüin nütüma chi
Maleiwakai.

Ni'reein ma'i Pablo na anoujashii chakana Tesalónica

17 Tawalayuwaa, süchikijee wajuittinnüin chajee ja'akajee natüma
na judío laülaayuukana, kee'ireepü'üsü waa'in wale'ejüin wachikua
jünainmüin. Isasü wachiki. Mayaasüje kojuyain kashi sünain nnojoliin
jümaain waya, jülüjashii ma'i waa'in jia süka we'reein ma'i jia.
18 O'uneepü'üsü ma'i waa'in jünainmüin, tayakai Pablo oo'ulaka namaa
na tawalayuu yaakana. Isasü wachiki süka woukünüin achiki nütüma
Satanás.
19 Shiimüin sünain jiain achecherüin waa'in su'unnaa tü müliaa
we'rakat maa'ulu yaa, süka talatashaatain ma'i waa'in waapapa süchiki tü
jünoulakat. Je so'uweena tü ka'i nüle'ejüinjachikat o'u chi Wasenyotsekai
Jesús, shiimüin sünain jieenain wa'waajüin akajee nia.
20 Je maa'ulu yaa, shiimüin sünain wa'waajüin chi Maleiwakai jaa'u
waneepia sümaa talatashaatain ma'i waa'in süka laülaaitpain jaa'in
sünain anoujaa.

3

1-2 Süka kama'airüin waa'in shii'iree waapeein jüchiki, wajütüin
jünainmüin chi wawalakai Timoteo süpüla nüchecherüinjatüin jaa'in
sünain anoujaa. Nia a'yataaika wanaa wamaa nümüin Maleiwa
sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai sainküin mma. Anasü saa'in
wamüin makatüle waya wamüiwa sulu'u tü pueulokat Atenas süpüla
nu'unüinjachin.
3 Eesü waa'in jaa'u suulia juu'ulaain suulia anoujaa sükajee jainkuuin
aa'in sütüma tü müliaa ji'rakat sünainjee tü jünoulakat. Jütüjaa
aa'ulu sünain e'itaaushin waya wapüshua süpüla walatirüinjatüin tia
müliaakat.
4 Soto jaa'in wanaa sümaa eepü'üin waya ja'aka sünain waapirüin jia
sünain tü müliaa we'reetkat wapüshua sünainjee tü wanoulakat. Otta
müsia joolu'u, jütüjaaitpa aa'u ma'i sünain sülatüin maa'utpünaa.
5 Sükajee tüü, je süka kama'airüin taa'in shii'iree tatüjaweein saa'u
jukuaippa, tajütüin Timoteo jünainmüin süpüla taapinnüinjachin nütüma
sünain sukuaippa tü jünoulakat. “¿Jameenakajasa'a naya müleka
naainjinnüle kasa mojusü nütüma Satanás? Müleka nayouktüle tü
nanoujakat anain, amalajaajeerü tü wa'yataapü'ükat anain na'aka”, müsü
taa'in tale'eru'u joo'opünaa.

Aapinnüshi Pablo nütüma Timoteo nachiki na anoujashiikana

6 Talatüsü ma'i waa'in joolu'u süka nüntüichipain Timoteo jüma'anajee
sümaa nüküjain jüchiki wamüin sünain katsüin jaa'in sünain anoujaa je
sünain aijiraain ma'i jia jüpüla. Talatüsü jaa'in naajüin wanaa sümaa

jülüjüin waya jaa'in süka kee'ireein jaa'in ji'reein waya, maa aka wayakana sünain we'reein ma'i jia.

7 Tawalayuwaa, süka waapüitpain joolu'u jüchiki sünain ayatüinya jia sünain anoujaa, süchecherüitpa waa'in tü jüchikikat su'unnaa tü müliaa we'rakat sa'akapünaa shi'rala wayumüin wayuu wamüin.

8 Talataleesia ma'i waa'in süka watüjaaitpain saa'u jukuaippa sünain ichein jünoula nünain chi Senyotkai.

9 Wanaa sümaa waashajaain nümaa chi Maleiwakai, talatüsü ma'i waa'in jükajee. Waapüin analu'ut nümüin jaa'u waneepia,

10 je achuntüshii waya nümüin jaa'u so'uka'i je sa'wai süka süpüshua waa'in shii'iree wale'ejüinjanain jünainmüin süpüla wekirajüinjanain jia sünain tü che'ojaakat jümüin süpüla laülaainjatüin jaa'in sünain anoujaa.

11 Tachuntüin joolu'u nümüin chi Washikai Maleiwa oo'ulaka nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla no'unirüinjanain waya jünainmüin.

12 Je tachuntüin nümüin chi Senyotkai jaa'u süpüla koo'omüinjatüin jümüin nütüma sünain aijiraain jia jüpüla. Je anakaja müleka aire jüpüla tü wayuukolüirua süpüshua maa aka alin jia wapüla.

13 Soto jaa'in sünain nüle'ejüinjachin chi Wasenyotsekai Jesucristo namaa na anoujashiikana nünain, na akataluushikana suulia naainjala. Kee'ireesü ma'i taa'in jüchechennüin aa'in joolu'u sünain anoujaa nütüma Cristo süpüla maainjalainjanain jia nümülatu'u chi Washikai Maleiwa so'uweena ka'ikat tia, sümaa nnojoleerüin kasain mojuin atüma naa'in Cristo soo'opünaa tü jaa'inrapü'ükat.

4

Tü akuaippaa talatüinjaikai amaa Maleiwa

1-2 Tatüjaa aa'uchii jia sünain jaa'inrüin tü talatakat atüma naa'in chi Maleiwakai sünain nnojolüin motüin jaa'in tü wekirajapü'ükat anain jia. Tawalayuwaa, saa'u tekeraajeein joolu'u tü tashajakat jümüin, tayakai wane Aluwataaushikai nütüma chi Senyotkai Jesús, tachuntüin jümüin joolu'u süka süpüshua taa'in süpüla koo'omüinjatüin jütüma aa'inraa tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua.

3 Anakaja taso'irüle jaa'in sünain tü nüchekakat chi Maleiwakai sünain jükatalaain nümüin süpüla nnojoliinjanain ju'luwajiraain jukuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo.

4 Ee jumata jaa'in süpüla jiyouktüinjatüin tü yarüttakat atüma jukuaippa, sünain juu'ulaain suulia kaainjalaa süpüla kojutüinjachin chi Maleiwakai jütüma.

5 Jalia jia suulia süchepchiaa yarüttaa akuaippaa maa aka naa'in na manoujainsaliikana me'raajüinkana Maleiwa.

6 Akaajaa müleka püma'üjiraale sümaa nu'wayuuse wane puwala, shiimüin sünain kaainjaleechin pia nuulia. Soto jaa'in tü wekirajapü'ükat anain jia paalainka sünain wachiajaain jia suulia kasa eekai müin aka tia, süka kasalajaneerüin süpüshua aainjalaakat tia sümüin wayuu nütüma chi Senyotkai.

7 Nnojoliishii waya eenakünüin nütüma chi Maleiwakai süpüla yarüttüinjatüin wakuaippa, shia süpüla wakatalaainjanain nümüin sümaa woo'ulaain suulia kaainjalaa.

8 Soto jaa'in sünain aapuushin wamüin chi Naa'inkai Maleiwa süpüla nükaaliijüinjanain waya suulia yarüttajüin wakuaippa. Je sükajee tia, chi wayuu eekai moonooloin sümaa tü wekirajakat anain, shia niyouktaka nünüiki Maleiwa süka nnojolüin sünüikin wayuu ne'e shia.

9 Saa'u jikirajünüinapain nütüma chi Maleiwakai süpüla aijiraainjanain
jia jüpüla namaa na juwalayuukana, nnojotsü che'ojaain tashajüin jümüin
süchiki tia.
10 Tawalayuwaa, saa'u shiimüin sünain alin jüpüla na anoujashi-
ikana napüshua chakana sulu'u tü mmakat Macedonia, tachuntüin
joolu'u jümüin süka süpüshua taa'in süpüla koo'omüinjatüin naalin na
juwalayuukana jüpüla.
11 Soto jaa'in tü wekirajakat anain jia paala sünain nnojoliin
jü'ülüjaajiraain je sünain eein jaa'in sünain tü ji'yataakat anain sümaa
nnojoliin jukulajaain aa'in.
12 Müleka ayatüle jia sünain tü tekirajakat anain, kojuteena jia sütüma
tü manoujainsatkalüirua. Nnojoleerü che'ojaain jümüin tü jiküinjatkat
aa'u je nnojoleena jia ojulija'ain müin sainküin wayuu.

Nakuaippa na anoujashiikana nüntapeena Cristo

13 Tawalayuwaa, tacheküin joolu'u süpüleerua jütüjaain saa'u tü
alateetkat nüntapeena Cristo. Müleka jütüjaale saa'u tia, ouktüle
wane jüpüshi, nnojoleena müin aka jia naa'in na manoujainsaliikana
mamülialuuin nütüma Cristo wanaa sümaa mojuin naa'in ouktapa wane
napüshi.
14 Watüjaa aa'uchi Cristo sünain ouktüin paala je sünain süso'iraain
naa'in nütüma chi Maleiwakai. Je sünainjee tü naa'inrakat chi Maleiwakai
nüka Jesús, watüjaa aa'ut sünain nüso'ire'ereerüin naa'in na anoujashi-
ikana eekai ouktüin.
15 Tü takü jüinjatkat joolu'u jümüin, shia tü ekirajünakat anain taya
nütüma chi Senyotkai. Müsü mayaa: So'uweena tü ka'i nüle'ejeechikat
o'u Cristo, o'uninneena waya anoujashiikana wapüshua nünainmüin.
Otta na anoujashiikana eekai ouktüshiin wanaa sümaa tia, o'uneena naya
nünainmüin wapüleerua wayakana kato'uchiikana.
16 Ashakateechi chi Senyotkai Jesús chajee iipünaajee eejee chi Malei-
wakai. Je wanaa sümaa weenaküneenain nütüma Cristo, aapüneerü
shi'ira nojontoroyoise chi Maleiwakai oo'ulaka nünüiki chi sülaülakai tü
aapieekalüirua. Je na anoujashiikana nünain Cristo eekai ouktüshiin,
oso'iraajeerü naa'in palajana.
17 Je süchikijee tia, o'uninneena waya kato'uchiikana süpüla
kottüinjanain waya namaa chamüin sirumatu'u süpüla we'riraainjanain
wapüshua nümaa chi Senyotkai cha'aya. Shiimüin sünain eeinjanain
waya waneepia nümaa süpüla ka'ikat süpüshua.
18 Anakaja joolu'u jütütülaajiraale süka tü pütchi taküjaitpakat jümüin
nachiki na juwalayuu ouktüshiikana.

5

Yapajaa nüpüla Cristo nüntapeena

1 Tawalayuwaa, nnojotsü che'ojaain tashajüin joolu'u jümüin
soo'opünaa joujaleerüin sülatüin tü taküjüitpakat achiki jümüin, süka
taküjain paala jümüin süchiki sukuaippa nükalia chi Senyotkai sünain
ale'ejaa.
2 Maa aka wane wayuu nipiajachi sünain nnojolüin nütüjaain saa'u
joujaleechin nüntüin wane ka'ruwarai nünainmüin, meeria aka tü
wayuukolüirua süpülapünaa tü nükaliakat chi Senyotkai, nnojoleerü
sütüjaain aa'u joujaleechin nüntüin.
3 Je maa aka wane wayuu ipoolu sünain süntalaa sümüin tü saaliikat
sümüin, akaweeria tü wayuukolüirua süpülapünaa tü nükaliakat chi

Senyotkai. Wanaa sümaa saashaja'alaataain süchiki anaa akuaippa, anta meeria wane müliaa miyo'ushaata nanainmüin sünain süsaleenain naya tü naainjalakat. Nnojoleena ojuittüin naya suulia tü müliaa ne'reetkat.

4 Chi nipiajachikai, ainkuusü ma'i naa'in nüntapa chi ka'ruwaraikai, ¿aashi müin? Otta jiakana tawalayuukana, nnojoleerü ainkuuin jaa'in süntapa nükalia chi Senyotkai süka eein jaa'in sünain nükalia suulia majüin aka jia naa'in na wayuu kaainjaraliikana me'raajüinkana chi Maleiwakai.

5 Sükajee ji'raajüin nia, nnojoleena jia mmolüin seema süsalainjanain jia jaainjala nütüma chi Senyotkai nüntapa.

6-7 Maa aka wane epetshi sünain nnojolüin eejüin naa'in sünain tü alatakat nü'ünnaa, akaajaa wane manoujainsai sünain nnojolüin eejüin naa'in sünain nükalia chi Senyotkai sünteetkat nünainmüin. Otta jiakana, anakaja nnojoliire müin aka jia naya, alu'ujasa eeinjatü jaa'in sünain nüntajachin chi Senyotkai süpüla laülaainjatüin jaa'in sünain süpüshua tü jaa'inrakat.

8 Nnojoliishii müin aka waya naa'in na manoujainsaliikana sünain aa'inraa tü mojusükat, süka eein waa'in sünain sülü'ülüin nükalia chi Senyotkai. Anakaja joolu'u müleka ayatüle waya sünain laülaain waa'in. Je suulia wakanaju'ulaajüin sütüma tü mojusükat, anashii ayatüle waya sünain katsüin waa'in sünain anoujaa je sünain aijiraain wapüla wapüshua. Je anashii wachecherüle waa'in sünain anoujaa süka watüjaain saa'u sünain wo'tte'ennüinapain nütüma chi Senyotkai.

9 Nnojoliishii waya e'itaanüin nütüma chi Maleiwakai süpüla süsalainjanain waya waainjala, alu'ujasa süpüla wo'tte'ennüinjanain sünainjee tü naa'inrakat chi Wasenyotsekai Jesucristo.

10 Müleka wayale wane na ouktüshiikana so'u tü ka'i niitaainjachikat o'u Cristo, müsia aka ne'e wayale na kato'uchiikana, ayateena waya anoujashiikana wapüshua nümaa waneepia, süka shiainja'a ouktüin apüla nia.

11 Je joolu'u, süka watüjaain saa'u sünain eeinjanain waya wapüshua nümaa waneepia, anakaja müleka ayatüle jütütüjüin na juwalayuukana sünain anoujaa süpüla laülaajiraainjatüin jaa'in sünain anoujaa jüpüshua.

Tü wakuaippainjatkat namüin na wawalayuukana

12 Tawalayuwaa, tachuntüin joolu'u jümüin sünain kojutüinjanain jütüma na laülaayuukana jaa'u cha'aya sulu'u tü outkajaaleekat, süka e'itaaushin naya nütüma chi Senyotkai süpüla tia. A'yataashii naya waneepia jümüin sünain naso'ijirüin jaa'in sünain tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua.

13 Anakaja müleka aire naya jüpüla sümaa kojutüin naya jütüma waneepia süka na'yataain ma'i jümüin. Jalia jia suulia jü'ülüjaajiraain namaa je sümaa tü juwalayuukat süpüshua.

14 Tawalayuwaa, tamüshii jia süpüla jükaaliijainjanain na juwalayuukana sünain kamaneein jia namüin napüshua. Chi eekai shukulain, anakaja müleka jüchiajaale nia suulia. Je chi eekai japülin sünain a'yatawaa nümüin chi Maleiwakai, anakaja müleka jime'ejüle naa'in. Je chi eekai matsüin naa'in sünain anoujaa, anakaja müleka jüchecherüle naa'in.

15 Anakaja müleka jüchiaale na juwalayuukana suulia pasalaweejüin na napüshikana natüma. Ja'itaichi aa'inrüin wane juwala tü mojusükat jümüin, anakaja müleka jaa'inrüle tü anasükat nümüin shi'ipajee otta sümüin wayuu süpüshua.

16 Talata jaa'in waneepia.
17 Nnojoleena jia oo'ulaain suulia achuntaa nümüin chi Maleiwakai, ayata jia sünain waneepia.
18 Jaapa analu'ut nümüin chi Maleiwakai su'unnaa tü kasa alatakat jümüin, müleka mojule, müleka anale. Shia nüchekaka'aya chi Maleiwakai jüpüleerua saa'u jünoujain nünain Jesucristo chi Nüchonkai.
19 Jalia jia suulia mache'eyaajüin suulia nünüiki chi Naa'inkai Maleiwa jümüin.
20 Je müleka jaapinnüle süka nünüiki chi Maleiwakai nütüma wane juwala, nnojoleerü jime'erainpalain shia.
21 Anakaja müleka jülüjüle jaa'in sünain tü jaa'inrakat, jütüjaaiwa saa'u müleka anale, müleka mojule. Tü eekai anain, shia jaa'inrüinjatka waneepia,
22 jiyouktajüinjatü tü eekai mojuin süpüshua.
23 Achuntüshi taya nümüin chi Maleiwakai joolu'u jaa'u, chi aapakai anaa jümüin, süpüla jükatalaainjanain suulia kaainjalaa süpüla lotüinjatüin tü jülüjakat jaa'in, tü kee'ireekat jaa'in, je tü jaa'inrakat. Je achuntüshi taya nümüin süpüla nükaaliijain jia sünain tü jünoulakat suulia eejüin jütüma kasa mojuinjatkat atüma naa'in chi Wasenyotsekai Jesucristo so'uweena tü ka'i nüle'ejüinjachikat o'u nüchikua.
24 Tü tachuntüitpakat jaa'u nümüin Maleiwa chi eenakakai jia, shiimüin sünain naa'inrüinjatüin shia süka pansaain nünüiki waneepia.
25 Tawalayuwaa, anakaja müleka jüchuntüle waa'u wayakana.
26 Anakaja jüsakiraale jüpüshua süka aijiraain jia jüpüla sünainjee anoujaa nünain Cristo.
27 Je sünainjee tajütüüshin nütüma chi Senyotkai, tachuntüin jümüin süka süpüshua taa'in süpüla jülatirüinjatüin tü karaloukta tashajakat jümüin süpüla saashaje'ennüinjatüin namüin na juwalayuukana napüshua.
28 Achuntüshi joolu'u taya nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla nii'iyatüinjatüin waneepia na'anasia jümüin.

Chiiruajatkat Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana

TESALÓNICA

1 Tayakai Pablo, namaa na tawalayuukana Silas oo'ulaka Timoteo, tashajüin joolu'u jümüin jiakana anoujashiikana nünain chi Washikai Maleiwa otta chi Wasenyotsekai Jesucristo, jia chakana sulu'u tü outka-jaaleekat cha'aya Tesalónica.

2 Achuntüshii waya jaa'u nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla nee'iyatüinjanain na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjanain anaa jümüin.

Achuntüshi Pablo naa'u na anoujashiikana

3 Acheküshii waapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai jaa'u waneepia, süka sükoo'omüinrain sütsüin tü jünoulakat je süka sükoo'omüinrain aijiraain jia jüpüla wane'ewai jukua.

4 Wa'waajüin jia no'upala na anoujashiikana sainküin mmakat süpüshua süka jüchecherüin jaa'in su'unnaa na'ürüla na manoujainsaliikana otta tü müliaa ji'rakat.

5 Je sükajee tüü, kamaneejeechi chi Maleiwakai jümüin mapeena süpüla eeinjanain jia nümaa cha'aya eere nuluwataain. Soteerü naa'in jüchecherapü'üin jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rapü'ükat sünainjee anoujaa nünain. Je so'u ka'ikat tia, jütüjaweerü aa'ut sünain pansaain tü nümapü'ükat jümüin sünain naapüinjatüin tü anasükat jümüin saa'u tü müliaa ji'rapü'ükat.

6 Alu'ujasa na e'rüliipü'ükana wayumüin jümüin, süsaleena naya naainjala nütüma chi Maleiwakai mapeena, süka pansaain ma'i tü nümapü'ükat sümüin wayuu süpüshua sünain kasalajanainjatüin saainjala sümüin.

7 Otta jiakana eekai müliain, maa aka wayakana müliakana wanaa jümaa, oo'ule'enneena waya suulia tü müliaakat so'u tü ka'i nii'iyataainjachikat o'u chi Wasenyotsekai Jesucristo sümüin wayuu chajee iipünaajee namaa na aapiee pülashiikana ma'i pasanain sünain wane suwarala siki chuwatsü ma'i.

8 Otta na me'raajüinkana chi Maleiwakai saa'u nnojoliin kapülain naa'in nüchiki chi O'tte'erüikai chi Wasenyotsekai Jesucristo, süsaleena naya naainjala so'u ka'ikat tia.

9 Ne'reerü müliaa süpüla ka'ikat süpüshua. Je müina naya nnojoliin antüin nüma'anamüin chi Senyotkai, chi pülashikai ma'i, chi anashaatakai akuaippa.

10 Otta so'u ka'ikat tia, anteechi chi Senyotkai süpüla kojutüinjachin nia natüma na anoujashiikana napüshuale'eya. Otta jiakana, eejeena apashii sünain ju'waajüin nia sükajee joonooin sümaa tü wekirajapü'ükat anain jia.

11 Süka jülüjüin waa'in ka'ikat tia, achuntüshii waya waneepia jaa'u nümüin chi Washikai Maleiwa süpüla jaa'inrüinjatüin tü jeenakünakat apüla nütüma. Achuntüshii waya nümüin chi Maleiwa Pülashikai ma'i süpüla juuntüin jikeraajüin nütüma tü kasa anasü jaa'inreekat sünainjee tü jünoulakat.

12 Je juunteerü jaa'inrüin süka nee'iyatüin na'anasia jümüin chi
Washikai Maleiwa je chi Wasenyotsekai Jesucristo. Je sünainjee tü kasa
anasü jaa'inrakat, kojuteechi chi Wasenyotsekai Jesucristo sütüma wayuu
je kojuteena jiakana mapeena nütümaya.

2

Nüchiki chi E'rüikai Wayumüin

1 Tawalayuwaa, soo'opünaa nüntajachin chi Wasenyotsekai Jesucristo
sümaa wokolochijünüinjanain nünainmüin, wachuntüin jümüin
2 süpüla nnojoliinjanain jüshapataain aa'in sütüma sünüiki wane
wayuu sünain saapirüin jia soo'opünaa nüntüichipain chi Senyotkai
saajüin. Saajüin tü wayuukolüirua, aküjünüsü tia nütüma wane aapirüi
süka nünüiki Maleiwa oo'ulaka sulu'u wane karaloukta washajalakat.
3 Tamüshii paala jia tachikua: Jalia jia jünouja'alajayaa tü namakat
süka alawaain ne'e shia. Aküjashi paala taya süchiki wane kasa:
Süpülapünaa tü ka'i nüntüinjachikat o'u chi Senyotkai, ayouktüneechi nia
sütüma wayuu wainma oo'ulaka ee'iyataajeechi chi E'rüikai Wayumüin,
chi e'itaaushitüjüika'iya süpüla amüloulinjachin.
4 E'rüijeechi ma'i wayumüin nia nümüin chi Maleiwakai je sümüin
tü sümaleiwaseyaasükalüirua wayuu. Ekeroleechi nia sulu'u tü
a'waajüleekat Maleiwa sümaa nüikkalaain süpüla aluwatawaa wayuu
chaa sulu'u süka niain Maleiwain naajüin.
5 Soto jaa'in sünain taashajaapü'üin jümüin süchiki tüü wanaa sümaa
eepü'üin taya jümaa.
6 Chi E'rüikai Wayumüin, nnojoyülia ee'iyataain. Otta jiakana, jütüjaa
aa'uchi chi a'alijitkai nia suulia nii'iyataainjachin wane'ere'eya so'u tü ka'i
nüchekakat o'u chi Maleiwakai.
7 Shiimüin sünain koo'omüin kaainjalaa maa'ulu yaa sütüma tü
naa'inrakat chi E'rüikai Wayumüin. Otta nnojoyülia emetulüin tü
kaainjalaakat süka sa'alijinnüin nuulia. Je chi a'alijitkai nia, ayateechia
sünain na'alijirüin wane'ere'eya nüsünne'ennapa nuulia.
8 Je so'uweena ka'ikat tia, taashi meechia chi E'rüikai Wayumüin süpüla
nii'iyataainjachin. Otta so'uweena tü ka'i nüntakat o'u chi Senyotkai
Jesús, eewoleechi chi E'rüikai Wayumüin sütüma nünüiki Jesús süka
pülashaatain ma'i nia. Oukta meechija'a nia nütüma sünain saja'lajaain
tü nüpülainkat.
9 Je süchikijee nii'iyataain chi E'rüikai Wayumüin, naa'inreerü tü
mojusükot nüchekakat Satanás nüpüleerua. Poneerü ma'i naa'in na
wayuukana tü naa'inrakat, süka naa'inreerüin tü kasa eekai müin aka
saa'in tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, süka pülashinjachin
nia nütüma Satanás.
10 Chi E'rüikai Wayumüin, süka nüküjeerüin alawaa soo'opünaa tü
kasa mojusü naa'inreetkat, oushikajaajeena nüchiirua na wayuu eekai
nanoujain tü alawaa nüküjeetkat namüin. Naya na amüloulinjanakana
saa'u nayouktüin paala tü shiimüin nümakat chi Maleiwakai namüin, tü
o'tte'ennüinjanakat akajee naya.
11 Süka nayouktüin chi Maleiwakai, nuu'ulaainapa naya süpüla ayatüin
sünain tü alawaakat.
12 Shiimüin sünain süsalainjanain naya naainjala nütüma chi Malei-
wakai sümaa kakatüinjanain naya nuulia süka nayouktüin tü shiimüinkat
süpüla naa'inrüinjatüin tü kasa mojusü keejiakat namüin.

Eme'ejüna aa'inchii na anoujashiikana süpüla yalayalainjanain

13 Tawalayuwaa, jia aishiikana nüpüla chi Senyotkai, aapüshi analu'ut
taya jaa'u waneepia nümüin chi Maleiwakai. Süpülapünaa saainjünüin
tü mmakat, aneekajuushitüjüli'iya jia nütüma süpüla ju'tte'ennüinjanain.
Je joolu'u saa'u joonooinapain sümaa tü shiimüin nünüikikat chi Malei-
wakai, akatannüshii jia nünainmüin nütüma chi Naa'inkai suulia kaain-
jalaa.
14 Ajütünüshii waya paalainka nütüma chi Maleiwakai
jünainmüin sünain aküjaa nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, shii'iree
ju'tte'ennüinjanain nütüma. Nücheküin chi Maleiwakai süpüla
eeinjanain jia nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo sünain anashaatain
ma'i jia no'ulu'u.
15 Je sükajee tia, tawalayuwaa, anakaja müleka katsüinre jaa'in sünain
anoujaa süpüla jaa'inrüinjatüin tü wekirajapü'ükat anain jia, maa aka tü
wakujakat oo'ulaka tü washajakat jümüin.
16-17 Waapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai süka alin ma'i waya
nüpüla sünain anamiain ma'i nia wamüin. Ayatshi'iya waya sünain
wachecherüin waa'in, süka watüjaain naa'u sünain naa'inrüinjatüin
süpüshua tü nüküjakat achiki wamüin paala. Je sükajee tia, achuntüshii
waya jaa'u nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo je nümüin chi Washikai
Maleiwa süpüla natütüjüinjanain jia süpüla katsüinjatüin jaa'in sünain
aa'inraa tü anasükat sümüin wayuu je sünain jüküjain tü shiimüinkat
namüin.

3

Kee'ireesü naa'in Pablo achuntünaa aa'u

1 Tawalayuwaa, saa'u tekeraajeein joolu'u tü tashajakat jümüin, toso'iree
aa'inchii jia süpüla juchuntüin waa'u süpüla su'walakajaamaatüin nüchiki
chi O'tte'erüikai watüma, süpüla kojutüinjatüin shia sütüma wayuu
wainma maa aka paala jütüma jiakana.
2 Soto jaa'in sünain wainmain wayuu eekai e'rülüin wayumüin nnojotkat
anoujain nünain Cristo. Anakaja jüchuntüle waa'u süpüla nnojolüin
sümalajaain natüma tü wa'yataainkat ja'aka.
3 Akatsa'a watüjaain aa'u sünain nikeraajüinjatüin chi Maleiwakai
tü naa'inrüinjattüjütkalia ja'aka. Katsüinjeerü jaa'in nütüma sümaa
jaa'inmajünüinjanain suulia sümalajaain tü jünoulakat.
4 Je sükajee tüü, watüjaa aa'uchii jia sünain jaa'inrüin joolu'u tü
waluwataakat anain jia je sünain nnojoleerüin juu'ulaain suulia.
5 Achuntüshi taya jaa'u nümüin chi Maleiwakai süpüla
nükaaliijainjanain jia sünain aijiraain jia jüpüla maa aka alin jia nüpüla,
je sünain jülatirüin tü müliaa ji'rakat, maa aka nülatirüin Cristo tü müliaa
ni'rakat.

Achiajaanüshii naya suulia shukulajüin

6 Tawalayuwaa, sükajee tajütüüshin nütüma chi Wasenyotsekai Jesu-
cristo, taluwataain joolu'u jia sünain nnojolüin wanaawajiraain jaa'in na-
maa na juwalayuu akulajaakana aa'in sünain a'yatawaa süka moonooloin
naya sümaa tü wekirajapü'ükat anain jia.
7 Soto jaa'in wanaa sümaa tachuntapü'üin jümüin süpüla
jüshatüinjatüin tü wakuaippakat. Wanaa sümaa eepü'üin waya ja'aka,
nnojotsü akulajaain waa'in sünain a'yatawaa,
8 alu'ujasa a'yataapü'üshii waya so'uka'i, sa'wai suulia weke'ejüin jaa'in
süchiirua tü weküinjatkat.

9 Anasüyaaje müleka wawalaajünüle jütüma wanaa sümaa tia saa'u
waküjain nüchiki chi O'tte'erüikai jümüin. Akatsa'a nnojotpü'üin
wachuntüin awalaajünaa jümüin, süpüla jüshatüinjatüin wakuaippa
sünain nnojoliin shukulain waya.
10 Soto jaa'in tü waluwataapü'ükat anain jia wanaa sümaa eepü'üin
waya ja'aka: “Chi eekai shukulajaain naa'in sünain a'yatawaa, nnojoleechi
ekinnüin”, mapü'üsü tü wamakat jümüin.
11 Taapa achikit sünain eein ja'aka eekai nakulajaain aa'in sünain
a'yatawaa. Waraittüshii ne'e sainküin miichi sünain eperulajawaa namüin
na nawalayuukana.
12 Sükajee ajütüüshin waya nütüma chi Wasenyotsekai Jesucristo,
wachiajaain na shukulashiikana süpüla noo'ulaainjanain suulia tia süpüla
na'yataainjanain saa'u tü nekajatkat aa'u.
13 Otta jiakana, tawalayuwaa, nnojo jukulajaain aa'in sünain jaa'inrüin
tü kasa anasükat waneepia.
14 Jülüja jaa'in chi juwala moonooinkai sümaa tü taluwataakat anain jia
sulu'u tü karalouktakat. Anakaja müleka nnojorule wanaawajiraain jaa'in
nümaa süpüla japülinjachin nia sütüma tü naa'inrakat.
15 Otta nnojoleechi jü'ürülaain nia, alu'ujasa jüchiajaa nia süka juwalain
nia.

Apütaashi Pablo napüla na nuwalayuukana

16 Achuntüshi taya jaa'u nümüin chi Senyotkai, chi anajiraakai atüma
waya, süpüla naapüinjatüin anaa jümüin waneepia su'unnaa tü alatakat
jümüin, eekai mojuin je eekai anain. Jütüjaa aa'uchi chi Maleiwakai
sünain eein nia waneepia jümaa jüpüshua.
17 Anuu tashajüin joolu'u tü tanüliakat süka tajapü, süpüla
jütüjaainjatüin saa'u sünain tama'anajeejatüin tü karalouktakat, tayakai
Pablokai, maa aka tü takuaippapü'ükat sünain ashajaa.
18 Achuntüshi taya nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla
nii'iyatüinjatüin waneepia na'anasia jümüin.

Palajatkat Karaloukta nütüma Pablo nümüin TIMOTEO

Nüsakia Pablo nümüin Timoteo

1 Taya, Pablo, wane chi Aluwataaushikai nütüma Jesucristo chi
wa'atapajakai, otta nütüma chi Maleiwa O'tte'erüikai waya,
2 ashajüshi joolu'u taya pümüin Timoteo, pia tachonkai sünainjee
pünoujain nünain Cristo takujapü'ükai achiki pümüin. Achuntüshi
waneepia taya nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Wasenyot-
sekai Jesucristo süpüla namüliajüinjachin pia, süpüla nee'iyatüinjanain
na'anasia pümüin, je süpüla naapüinjanain wane anaa pümüin.

Achiajaanüshii na anoujashiikana noulia na aküjaliikana alawaa

3 Soto paa'in tü tamakat paala pümüin wanaa sümaa tojuittüin
püma'anajee süpüla to'unüinjachin chamüin cha'aya Macedoniamüin.
Tachuntüin kojuyatua pümüin shii'iree makatüinjachin pia cha'aya Éfeso.
Otta müsia joolu'u, ayatüsü tacheküin püpüleerua makatüin pia cha'aya,
süpüla püchiajaainjanain wane wayuuirua cha'aya süpüla noo'ulaain
suulia ekirajaa sünain alawaa,
4 je süpüla noo'ulaain suulia kapülaa aa'in aküjalaa ne'e oo'ulaka
süchiki ne'iruku na natuushinuukana. A'ülüjaajiraasü wayuu wanaa
sümaa süsakiraajiraain sünain kasa eekai müin aka tia. Nnojotsü kasain
saamüin namüin süpüla na'yataainjanain nümüin Maleiwa süka matsüin
tü nanoulakat sütüma.
5 Taluwataain pia sünain tüü, süka tacheküin süpüleerua aijiraain
napülajiraa na anoujashiikana napüshua chakana cha'aya. Noun-
teerü naa'inrüin tia müleka wulere naa'in, müleka natüjaale saa'u tü
naa'inrakat sünain anasüin nu'upala Maleiwa, je müleka laülaale naa'in
sünain anoujaa nünain Cristo.
6 Eeshii wayuu eekai akatalaain suulia tü nanoulakat sütüma tü alawaa
ekirajünakat anain. Je tü na'ülüjaajiraakat achiki, nnojotsü kasain
saamüin namüin na anoujashiikana.
7 Kee'ireesü naa'in ekirajaa sünain tü nuluwataakat anain Moisés.
Otta mayaasüje na'waataain sulu'u kekiin ma'i naya naashin, nnojotsü
nayaawatüin aa'u tü nekirajakat anain.
8 Wayaawata aa'ulu sünain anain ma'i tü nüshajakat Moisés. Acheküsü
ekirajünüin shia süpüla shii'iyatüinjatüin sümüin wayuu sünain kaain-
jalaain tü kasa mojusü saa'inrakat.
9 Na wayuu che'ojaakana amüin achiajaanaa suulia aa'inraa kasa
mojusü, nnojoliishii nayain na wayuu anamiakana, naya na wayuu
kaainjaraliikana, maa aka na e'rüliikana wayumüin nümüin Maleiwa
sümaa moonooin sümaa nünüiki süka nnojolin kojutüin nia natüma, maa
aka na o'utakana naa'in nashi oo'ulaka nei je na o'unaliikana wayuwa'in,
10 maa aka na wayuu a'luwajiraakana nakuaippa sümaa wayuu jierü
otta wane jierü nümaa wane toolo, maa aka na tooloyuu ama'üjiraakana
sümaa tooloyuu, maa aka na oikküliikana wayuu süpüla achepchiaa, maa
aka na aküjüliikana alawaa, je maa aka na wayuu eekai müin aka tiairua
sünain nayouktüin tü shiimüin tekirajakat anain,
11 tü nüchikikat chi O'tte'erüikai aapünakat tamüin nütüma Maleiwa
chi a'waataanakai waneepia watüma saa'u anashaatain ma'i nia.

Anamia ma'i chi Maleiwakai nümüin Pablo

12 Taapüin analu'ut nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süka
katsüintpain taa'in nütüma süpüla ta'yataain nümüin. Nüneeküin taya
paala süka nütüjaain saa'u sünain tekeraajeerüin waneepia tü kasa
e'itaanüinjatkat tapüla.
13 Ni'itaain taya süpüla aküjaa nüchiki sümüin wayuu süpüshua,
eereje e'rüipü'üin wayumüin taya nümüin süka tanüiki je mayaashiije
teipirapü'üin na anoujashiikana. Nümüliajüin taya süka anayaain tü
taa'inrakat saa'in tamüin süka manoujain taya nünain.
14 Anamiashaatale'eya ma'i chi Wasenyotsekai Jesucristo tamüin. Je
joolu'u, saa'u sa'aniraaitpain takuaippa nümaa, akaaliijünüshi taya
nütüma süpüla taikkale'erainjachin taa'in sünain anoujaa je süpüla
alinjatüin tapüla tü tawalayuukalüirua.
15 Anuu wane pütchi shiimüin süpüla kapülainjatüin saa'in wayuu
süpüshua, müsü mayaa: “Antüshi Jesucristo sa'akamüin wayuu süpüla
nu'tte'erüinjatüin shia süka kaainjalain süpüshua”, müsü. Otta
müshia tayakai, alana'aleepü'üshi taya sünain kaainjaralin suulia wayuu
süpüshua.
16 Saa'u tamüliajünüichipain nütüma Maleiwa, mayaashije kaain-
jaraipü'üin ma'i taya, sütüjaajeerü aa'u tü kaainjaratkalüirua süpüshua
sünain nücheküin ma'i Jesucristo süpüleerua sünoujainjatüin nünain.
Mayaashije kaainjalain ma'i wane wayuu, maa aka tayakai, nuuntüin
Cristo nii'iratüin naa'in süpüla eeinjachin nia nümaa Maleiwa süpüla
ka'ikat süpüshua.
17 Sükajee tüü, anashii wa'waajüle chi Maleiwakai waneepia. Nia'aya
chi aluwataashikai paala sümaiwa je süpüla ka'ikat süpüshua süka
matüjain ouktaa nia. Me'rujusai nia sütüma wayuu. Nia'aya ne'e
Maleiwaka nümüiwa. Kasataalejese kojutüin nia sütüma wayuu süpüla
ka'ikat süpüshua. Amén.
18 Je joolu'u Timoteo, pia tachonkai, soto paa'in tü aküjünakat paala
pümüin natüma na aapirüliikana süka nünüiki Maleiwa. Shia tü
taluwataakat anain joolu'u pia. Müleka sotüle paa'in tü nanüikikat,
ounteechi pia eejirawaa sümaa tü mojusükat,
19 sümaa laülaalain paa'in sünain anoujaa je sümaa pütüjaain saa'u
tü paa'inrakat sünain anain nu'upala Maleiwa. Otta chi wayuu eekai
nnojolüitpain eein naa'in sünain tü naa'inrakat, müleka anale, müleka
mojule, amalajaajeerü tü nünoulakat.
20 Meechi aka nakuaippa Himeneo oo'ulaka Alejandro na mojukana
anüiki nümüin Maleiwa. Ayüülajünüshii naya tatüma nüpüla Satanás
süpüla nayaawatüinjatüin saa'u sünain mojuin ma'i tü naa'inrakat.

2

Tü nakuaippainjatkat na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat

1 Tamüshi paala pia palajana: Anakaja pikirajüle na wayuukana cha'aya
sünain nachuntüin waneepia nümüin Maleiwa saa'u tü wayuukolüirua
süpüshua. Anashii nachuntüle saa'u tü che'ojaakat sümüin tü
wayuukolüirua sümaa naapüin analu'ut waneepia nümüin Maleiwa.
2 Anasü müleka nachuntüle naa'u na aluwataashiikana sainküin mma
je napüshua eekai laülaain saa'u wayuu. Anakaja nachuntüle nümüin
Maleiwa süpüla anainjatüin mmapa'a wapüleerua, süpüla keisalain-
janain waya sümüin wakuaippa nu'upala Maleiwa, je süpüla lotüinjatüin
wakuaippa su'upala wayuu.

3 Müleka waa'inrüle tüü, anasü tia je talateerü ma'i naa'in chi Maleiwakai O'tte'erüikai waya,
4 süka kee'ireein ma'i naa'in su'tte'ennüinjatüin wayuu süpüshua sümaa sütüjaainjatüin saa'u tü shiimüinkat.
5 Anuu wane pütchi shiimüin: Chi Maleiwakai, nia Maleiwaka nümüiwa. Otta Jesucristo, saa'u wayuuin nia, nia nümüiwa ountaka jutatüin nütüma wapüna nünainmüin Maleiwa.
6 Naapajiraain nikii süpüla ouktaa süpüla taashinjatüin wayuu süpüshua suulia saainjala.
Wanaa sümaa ouktüin Cristo, nii'iyatüin chi Maleiwakai sümüin wayuu süpüshua sünain nu'tte'ereein shia.
7 Otta tayakai, sünain tayain wane chi Aluwataaushikai nütüma Maleiwa, aneekünüshi taya nütüma süpüla takü̇jainjatüin sümüin wayuu süpüshua nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai. Shiimüin tü tamakat joolu'u pümüin, nnojotsü alawaain. E'itaaushi taya nütüma süpüla tekirajüinjatüin tü wayuu “gentilekalüirua” sünain tü shiimüinkat süpüla sünoujainjatüin nünain Cristo.
8 Otta na tooloyuukana chakana sulu'u süpüshua tü outkajaaleekat sainküin mma, anashii müleka nachuntüle waneepia nümüin chi Maleiwakai. Je wanaa sümaa nayalerüin najapü sünain na'waajüin Maleiwa, anakaja nakatalaale suulia kaainjalaa sümaa nnojoliin naashichijaajiraain je sümaa nnojoliin na'ülüjaajiraain.
9-10 Otta müshi'iya na jieyuu a'waajakana chi Maleiwakai, tü anainjatkat atüma nayolojo su'upala wayuu, nnojolüinjatü sükajeejatüin na'anaain süka kuluulu kojutkat ma'i, nnojolüinjatü sükajeejatüin aa'inraa kasa sünain na'wala, je nnojolüinjatü sükajeejatüin na'anaain che'esaa je aüliijanaa eekai kojutüin ma'i. Tü e'nnajatkat nanain na jieyuukana, shiainjatü tü kamanewaakat sünain aa'inraa kasa anasü sümüin wayuu süpüshua.
11 Je na jieyuukana, wanaa sümaa jutkatüin wayuu sulu'u tü outkajaaleekat süpüla ekirajünaa, anashii müleka eere naa'in süpüla naashajaala na laülaashiikana sümaa nnojolüin nasakiijain soo'opünaa tü ekirajünakat anain.
12 Je nnojotsü tacheküin napüleerua nekirajüin na jieyuukana wayuu sulu'u tü outkajaaleekat sümaa laülaainjanain naya naa'u na tooloyuukana.
13 Süka jamüin, sümaiwa paala nükumajaiwa'aya wayuu Maleiwakai, akumajünüshi Adán palajana oo'ulaka Eva nüchikijee.
14 Je tü anoujakat tü alawaa aküjünakat nütüma Satanás, shia Eva, nnojoishi niain Adán. Je wanaa sümaa sünoujain tü alawaakat, kaainjalasü shia nuulia Maleiwa.
15 Na jieyuukana eekai jemeyulüin sümaa jo'uu, acheküshii talatüin naa'in sünainjee. Je tü anasükat süpüla naa'inrüinjatüin na jieyuukana napüshua, shia ayatüin naya sünain anoujaa, sünain alin wayuu süpüshua napüla, sünain nakatalaain suulia kaainjalaa, je sünain naa'inrüin kasa anasü su'upala wayuu.

3

Nakuaippainjatkat na laülaashiikana sulu'u tü outkajaaleekat

1 Anuu wane pütchi shiimüin, müsü mayaa: “Chi wayuu eekai kee'ireein naa'in laülawaa napüleerua na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat, anashaatasü ma'i tü nüchekakat nüpüleerua”, müsü.

2 Chi laülaashikai sulu'u tü outkajaaleekat: Niainjachi chi eekai
lotüin akuaippa no'upala na nuwalayuukana. Müleka ka'wayuusere nia,
waneesüinjatü ne'e nu'wayuuse. Niainjachi chi eekai laülaain aa'in süpüla
kojutüinjachin sütüma wayuu. Niainjachi chi eekai kapülain naa'in
ni'iyou. Niainjachi chi eekai atüjain süpüla ekirajaa wayuu.
3 Nnojoishi wayuuinjachin eperüi nia. Nnojoishi wayuuinjachin
katkaarai nia. Nnojoishi wayuuinjachin ka'ülüjaarai nia, alu'ujasa
wayuuinjachi anamia. Nnojoishi kachiiruainjachin aa'in washirüü.
4 Niainjachi chi eekai laülaain süpüleerua nüpüshi kepiakat nümaa. Je
müleka kachonle nia, kojutüinjatü nünüiki sütüma nüchonnii.
5 (Süka jamüin, müleka matüjainre nia laülawaa süpüleerua tü
nüpüshikalüirua, ¿jamataaleechi nia süpüla laülawaa napüleerua na
nüpüshikana Maleiwa?)
6 Nnojolinjachi wayuuin jekechi nia sünain anoujaa suulia yaletayaajüin
nukuaippa no'upala na nuwalayuukana. Je kasalajaneerü tia nümüin
nütüma Maleiwa, maa aka paala chi Yolujaakai sünain ajuittinnaa nuulia
Maleiwa saaliijee yaletayaain nukuaippa.
7 Chi laülaashikai sulu'u tü outkajaaleekat, müleka nnojorule lotüin
nukuaippa su'upala wayuu eekai manoujain, eejeechi süpüla naa'inrüin
tü nüchekakat chi Yolujaakai nüpüleerua, tü japüijeechikat atüma chi
wayuukai.

Nakuaippainjatkat na aa'inmajüliikana sulu'u tü outkajaaleekat

8 Aka'aya na “diáconokana”, na aa'inmajüliikana kasa sulu'u tü out-
kajaaleekat, nayainjana na eekai kojutüin sütüma wayuu süka shiimüin
nakuaippa su'upala. Nnojoliinjana wayuuin eperülii naya. Nnojoliinjana
kachiiruain aa'in washirüü.
9 Anakaja müleka ichere naya sünain tü shiimüin nii'iyatakat Maleiwa
namüin süpüla natüjaainjatüin saa'u tü naa'inrakat nayakana sünain
anasüin nu'upala Maleiwa.
10 Je süpülapünaa ni'itaanüinjachin wane wayuu sünain tü
a'yatawaakat, anakaja müleka ni'nnüle akuaippa palajana. Müleka
lotüleje'e nukuaippa, anashi ni'itaanüle.
11 Aka'aya na jieyuu aa'inmajüliikana, nayainjana na eekai kojutüin
sütüma wayuu sünainjee nnojoliin perulaayuuliin naya, na eekai laülaain
aa'in sünain aa'inraa waneepia tü e'itaanakat apüla naya.
12 Je chi aa'inmajüikai, müleka ka'wayuusere nia, waneesüinjatü
nu'wayuuse. Niainjachi eekai nuuntüin laülawaa süpüleerua nüpüshi
kepiakat nümaa. Je müleka kachonle nia, kojutüinjatü nünüiki natüma.
13 Chi eekai anain atüma tü a'yatawaakat, kojuteechi natüma na
nuwalayuukana. Je nnojoleechi mmolüin seema aküjaa sümüin wayuu
nüchiki Jesucristo chi nünoujakai anain.
14 Timoteo, o'uneeshi ma'i taya maalü püma'anamüin. Otta müsia
joolu'u, tashajüin tü karalouktakat pümüin.
15 Müleka kaka'iyale taya, pütüjaajeerü aa'u sütüma tü tasha-
jakat pümüin sünain jamüinjatüin pütüma nakuaippa na nüpüshikana
Maleiwa sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya. Waya anoujashiikana
nünain chi Maleiwakai matüjainkai ouktaa, e'itaanüshii waya süpüla
waa'inmajüinjatüin tü pütchi shiimüinkat naapakat wamüin Maleiwa.
16 Tü shiimüin nii'iyatakat chi Maleiwakai wamüin, anashaataleesia
ma'i. Anuu tü pütchi ashajünakat süchiki:
Eweetüshi Jesús sünain wayuuin nia.
Lotüsü ma'i nukuaippa saa'u niain Maleiwain.

E'nnüshi nia sütüma tü aapieekalüirua nüma'anajeejatkat Maleiwa.
Aküjüna achikichi nia sümüin wayuu sainküin mma.
Anoujüna anainchi nia sütüma wayuu wainma.
Ayalennüshi nia iipünaamüin eemüin chi Maleiwakai.

4

Nukuaippainjatkat Timoteo sünain ekirajaa na anoujashiikana

1 Aashajaashi chi Naa'inkai Maleiwa paala sümaiwa naka na nünüikimaajanakana Maleiwa sünain aküjaa sümüin wayuu süchiki tü alateetkat so'uweena tü ka'i alü'ütkat süpüla saja'ttüinjatüin tü kasakat süpüshua. Naküjain süchiki wane wayuuirua ayouktüinjatkat tü sünoulakat süpüla jüüjüüinjatüin sümüin wane alawaa ekirajünakat sütüma yolujaa.
2 Je maa'ulu yaa, na wayuu eekai nekirajüin sünain kasa eekai müin aka tia, piama o'upünaachii je aküjashii naya alawaa. Sükajee jüüjüüinapain naya nümüin Satanás, isasü nachiki nayaawatüinjatüin saa'u tü nekirajakat anain sünain mojuin ma'i shia nu'upala Maleiwa.
3 Nekirajüin sünain mojuin ka'wayuusee. Je nekirajüin sünain eein wane ekuülü eekai mojuin süpüla ekünaa, ja'itasü e'itaaushin shia nütüma Maleiwa süpüla ekünaa. Shiimüin sünain taashin waya süpüla weküinjatüin ekuülü eekai eein ne'e sümaa waapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u, süka wanoujain nünain je süka watüjaainapain saa'u tü shiimüinkat.
4 Anasü süpüshua'ale tü kasa nükumajakat chi Maleiwakai süpüla waapüinjatüin analu'ut saa'u. ¿Jamaka'a wayouktüinjatka'a shia?
5 Müleka eere waa'in sünain nünüiki Maleiwa je müleka wachuntüle nümüin, watüjaajeerü aa'u tü waa'inrakat müleka anale je müleka mojule.
6 Otta piakai Timoteo, müleka pikirajüle na puwalayuukana waneepia sünain tü taküjakat pümüin, talateerü ma'i naa'in Jesucristo chi ka-neekajalakai pia süpüla a'yatawaa nümüin. Otta na puwalayuukana, natüjaajeechi aa'u pia sünain ichein pia sünain tü pütchi shiimüin ekirajünakat anain pia.
7 Jalia pia suulia kapülain paa'in tü aküjalaa naatajatü aküjünakat sütüma wayuu mojutkat atüma Maleiwa, süka nnojolüin kasain saamüin namüin na anoujashiikana. Shia anaka alu'u müleka kachiiruale paa'in keisalaa sümüin pukuaippa nu'upala Maleiwa. Müinjachi aka pia naa'in wane wayuu ayoujiraai sünain niki'rajaain waneepia süpüla kalainjachin nia.
8 Tü nükanajeekat chi ayoujiraaikai, anasüyaaje motso'o ne'e. Otta müleka keisarale pia sümüin pukuaippa nu'upala Maleiwa, akaali-ijüneechi pia sütüma maa'ulu yaa je talateechi chi Maleiwakai pümaa eepa pia nümaa so'uweena wane ka'i.
9 Shiimüin tü taküjaitpakat pümüin süpüla kapülainjatüin saa'in wayuu süpüshua.
10 Je joolu'u, a'yataashii waya süka süpüshua waa'in, süka watüjaain naa'u chi Maleiwa katakai atüma so'u wayuu sünain nuuntüin nu'tte'erüin wayuu süpüshua. Chi eekai nünoujain nünain Cristo, shiimüin nu'tte'enneechin nütüma.
11 Anashi pikirajüle na anoujashiikana sünain tü taküjakat pümüin sulu'u tü karalouktakat, je puluwataa naya sünain nekettaajüin shia.
12 Anakaja nnojorule kasajatüin pümüin eekai pülain naa'in puulia saalii jintülin pia noulia. Shia anaka alu'u müleka keisarale pia sümüin

pukuaippa su'upala wayuu süpüla süshatüinjatüin pukuaippa: maa aka
tü paashajaakat achiki, maa aka tü kachiiruakat paa'in, maa aka tü
saaliikat wayuu püpüla, maa aka tü pünoulakat, je maa aka tü paa'inkat
sünain wulein.
13 Je süpülapünaa tantüin pünainmüin, anakaja ayatüle pia sünain
aashaje'eraa tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sulu'u tü outka-
jaaleekat. Anashi ayatüle pia sünain ekirajaa wayuu sünain nünüiki
Maleiwa süpüla nayaawatüin saa'u. Anashi ayatüle pia sünain eme'ejaa
naa'in shii'iree noonoweein sümaa.
14 Soto paa'in wanaa sümaa ne'itaain najapü na laülaashiikana paa'u
sümaa saapünüin wane pütchi pümüin nütüma chi aapirüikai süka
nünüiki Maleiwa. Paa'inmaja tü atüjaakat aapünakat paala pümüin
nütüma chi Naa'inkai Maleiwa so'u ka'ikat tia.
15 Soto paa'in tü taluwataaitpakat anain pia süpüla paa'inrüinjatüin
shia süka süpüshua paa'in. Müleka tütüle pia sünain pi'yataain nümüin
Maleiwa, nayaawateechi aa'u pia na puwalayuukana sünain laülaain
paa'in sünain anoujaa.
16 Ee paa'in sünain tü pukuaippakat suulia paa'inrajüin kasa mojusü
je suulia pikirajüin sünain kasa naatajatü. Müleka püchecherüle paa'in
sünain tüü, o'tte'enneena na aapajakana pünüiki. Je müshia piaka'iya,
o'ttaweechi.

5

Nakuaippainjatkat na anoujashiikana namüin na oukta a'wayuusechiikana

1 Müleka püchiajaale wane anoujashi eekai laülaaichin, nnojo
paa'ayajaain naa'in. Pime'eja naa'in maa aka püshi pümüin. Otta na
jima'aliikana, müinjana aka naalii wane pimülia pütüma.
2 Je na jieyuu laülaainakana, müinjana aka saalii püi pütüma. Je na
majayünnüükana, müinjana aka saalii wane püshunuu pütüma sünain
wulein paa'in waneepia no'upala.
3 Anakaja kojutule pütüma na jieyuu eekai ouktüin na'wayuuse.
Müleka nnojorule wane wayuu aa'inmajüinjatkat shia, anasü müleka
saa'inmajünüle sütüma tü anoujasükalüirua.
4 Otta müleka kachooinre je kalüinre shia, naya aa'inmajüinjanaka shia,
süka anain nümüin Maleiwa tia. Je anakaja naa'inmajüle shia süpüla
nawalaajüinjatüin tü shi'yataainkat namaa paala. Shia talataka atüma
naa'in Maleiwa tia.
5 Alu'ujasa tü wayuu oukta a'wayuuset eekai sümüiwa'ain sünain
makaaliijuuin shia, shiain ne'e sa'atapajüin nümüliajüin Maleiwa.
Achuntüsü waneepia nümüin sa'wai, so'uka'i süpüla naa'inmajüinjatüin
shia.
6 Otta tü wayuu oukta a'wayuuset eekai saa'inrüin waneepia tü
süchekakat ne'e sümüiwa, mayaasüje katsüinyüliain shia süpüla
a'yatawaa nümüin Maleiwa, nnojolüitpa kasajatüin sümüin tü
nüchekakat süpüleerua.
7 Anashi müleka puluwataale na anoujashiikana sünain tü
takü jaitpakat pümüin, suulia mojujain sünüiki wayuu namüin saa'u
nnojolüin naa'inmajüin tü napüshikat eekai ouktüin su'wayuuse.
8 Wane anoujashi, müleka nnojorule naa'inmajüin na nüpüshikana,
na kepiakana nümaa maa aka eekai nnojoliin kepiain nümaa, niy-
ouktüinja'a, sükajee tia, tü nünüikikat Maleiwa ekirajünakat anain nia.
Mojuleesia ma'i tü naa'inrakat nuulia wane manoulasai.

9 Je tü wayuu oukta a'wayuuset aa'inmajünüinjatkat natüma na anoujashiikana, shiainjatü eekai laülaain suulia aippirua shikii juya suuyase je shiainjatü eekai mama'ülain kataiwa'aya no'u su'wayuuse.

10 Anasü müleka shi'nnaajünüle sünainjee aa'inraa waneepia kasa anasü: maa aka saa'inmajüin süchooin, maa aka kapülain naa'in na shi'iyoukana, maa aka su'lojooin noo'ui na anoujashiikana, maa aka sümüliajüin eekai müliain, je maa aka saapajiraain sukuaippa süpüla saa'inrüinjatüin wainma kasa anasü sümüin wayuu.

11 Otta wane wayuu oukta a'wayuuset eekat nnojoyülüinya ekettaajüin suuyase, nnojolüinjatü aa'inmajünüin natüma na anoujashiikana. Süka jamüin, eein süpüla sükulajaweerüin aa'in sünain ma'wayuusein shia, je kee'ireejeerü saa'in ka'wayuusee.

12 Je ka'wayuusepa, nnojoleerü saa'in sünain a'yatawaa nümüin Cristo, maa aka tü sümakat paala sünain pansaain sünüiki. Je kasalajaneerü sümüin tia nütüma Maleiwa.

13 Müleka saa'inmajünüle tü wayuukot natüma na anoujashiikana, eesü süpüla ki'reerüin sünain shukulaa. Waraitta'ain meerü sainküin shipia wayuu sünain eperulajaa sümaa yootüin süchiki tü kasa nnojotkat anain süpüla saashajawaa.

14-15 Mojusü ma'i taa'in sükajee eein wayuu oukta a'wayuuset eekat nayouktüin tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua süpüla noushikajaain nüchiirua Satanás. Wane wayuu oukta a'wayuuset eekat nnojoyülüin aippiruain shikii juya suuyase, anasü saa'in tamüin müleka ka'wayuusere shia süpüla kachooinjatüin sümaa saa'inmajüinjatüin na süpüshi kepiakana sümaa. Müleka saa'inrüle tia, nnojoleerü mojuin nanüiki na manoujainsaliikana sümüin.

16 Tamüshi paala pia tachikua: Wane wayuu anoujasü, anasü müleka saa'inmajüle tü süpüshikat eekai ouktüin a'wayuuset. Nnojotsü anain müleka süchuntüle namüin na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat süpüla nayainjanain aa'inmajüin tü süpüshikat. Naya e'itaanaka na süpüshikana süpüla nayainjanain aa'inmajüin shia. Na aa'inmajünüinjanakana natüma na anoujashiikana, nayainjana na eekana namüiwa'ain sünain makaaliijuuin naya.

Nakuaippainjatkat na anoujashiikana namüin na laülaashiikana

17 Na laülaashiikana napüleerua na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat, saa'u tütüin naya sünain ekirajaa wayuu sünain nünüiki Maleiwa, anasü shipiantünüle nawalaajia saa'u tü na'yataainkat.

18 Shia tü ashajünakat achiki sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa sünain maa: “Wanaa sümaa shi'yataain tü jüsachiratkat sünain asaichijaa tü jüpünajüinkat, anasü müleka nnojorule keimataalajain shia jütüma, süpüla shiküinjatüin süpüshi tü süsaichijüinkat”, müsü. Oo'ulaka wane ashajuushi, müsü maya'aya: “Chi a'yataakai, acheküshi nuwalaajünüin”, müsü.

19 Müleka “kaainjalashi chira laülaashikai”, pümünüle sütüma waneesia wayuu ne'e, nnojotsü kasajatüinjatüin pümüin. Alu'usa müleka pümünüle natüma piamashii je apünüinshii wayuu eekai natüjaain naa'u chira laülaashikai, anakaja paapajüle nanüiki.

20 Je müleka shiimüinre sünain kaainjalain nia, anakaja püchiajaale nia no'upala na anoujashiikana napüshua suulia naa'inrajüin nayakana kasa eekai müin aka tia.

Wane pütchi nümüin Timoteo

21 Timoteo, te'itaain joolu'u tü pütchikat püpüleerua no'upala chi
Maleiwakai oo'ulaka Jesucristo oo'ulaka tü aapiee aneekajuushikalüirua:
Paa'inra süpüshua'ale tü taluwataaitpakat anain pia sünain nnojolin-
jachin katata'awain saalii wayuu pütüma.
22 Je süpülapünaa peenaküin wane wayuu süpüla wane a'yatawaa
sulu'u tü outkajaaleekat sümaa pi'itaain pajapü naa'u, anakaja pütüjaale
naa'u müleka tütüle nia süpüla tü a'yatawaakat. Je jalia pia suulia
wanaawain paa'in sümaa tü kasa mojusü naa'inrakat wane kaainjarai.
Shia anaka alu'u müleka wulere paa'in waneepia no'upala na anoujashi-
ikana.
23 Tawalachee, taapa achikichi pia sünain ayuulin pejeewa. Suulia alin
püle'e sütüma tü eküülü pikakat, anasü saa'in tamüin müleka nnojorule
püsüin wüin ne'e sümüiwa. Anasü püsüle yootchon wiino.
24 Tamüshi paala pia wane kasa: Eeshi wayuu eekai e'nnaajünüin
sünain kaainjaralin. Kasalajaneerü nümüin naainjala. Oo'ulaka eeshi
eekai kaainjalain sümaa nnojolüin nütüjaanüin aa'u sütüma wayuu.
Atüjaaneechi aa'u so'u wane ka'i.
25 Akaajaa eeshi wayuu eekai e'nnaajünüin sünain aa'inraa kasa
anasü. Oo'ulaka eeshi eekai matüjaajuuin saa'u tü anasü naa'inrakat.
Atüjaaneechi aa'u so'u wane ka'i.

6

Nakuaippainjatkat na achepchieekana

1 Otta na puwalayuukana eekai süchepchiain wayuu, anakaja kojutüle
natüma na kachepchiakana naya, suulia mojujain sünüiki wayuu nümüin
Maleiwa je sümüin tü wekirajakat anain.
2 Je na eekai süchepchiain wayuu anoujasü, nnojoliinjana oo'ulaain
suulia kojutüin natüma saa'ujee nawalain nia. Shia anaka alu'u müleka
tütüle ma'i naya sünain a'yatawaa nümüin sümaa alin nia napüla süka
anoujashin chi na'yataakai amüin.

Achiajaanüshii na anoujashiikana suulia kachiiruaa aa'in washirüü

Nnojo motüin paa'in pikirajaa wayuu sünain tü takükjakat pümüin
sümaa pime'ejüin naa'in sünain tü taluwataakat anain.
3-4 Na wayuu eekai nekirajüin sünain kasa naatajatü, yaletayaasü
nakuaippa su'upala wayuu mayaasüje'e maa'awain tü nekirajakat anain.
Shia sükajee nnojolüitpain kapülain naa'in tü nikirajakat anain chi
Wasenyotsekai Jesucristo oo'ulaka tü shiimüinkat wekirajakat anain
noo'opünaa. A'ülüjaweeshii ma'i naya süka natüjaain ma'i naajüin.

Müshi'iya na wayuu kapülakana aa'in nanüiki sünain na'ülüjaajiraain
sünain tü ekirajünakat anain. Je sükajee tia, achunjasü naa'in sümüin
wayuu. Mojusü nanüiki sümüin wayuu je nayoujain wayuu.
5 Aashichijaajiraashii ma'i naya sümaa jülüjain naa'in tü kasa mojusükat
waneepia. Süka nnojolüitpain nayaawatüin saa'u jaralüin shiimüin,
washireena naya saa'in namüin müleka keisarale nakuaippa.
6 Eekai keisalain sümüin nukuaippa nu'upala Maleiwa, müleka talatüle
naa'in sümaa tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua, anashaatasü ma'i tia.
7 Jemeishii waya sümaa makoroloin. Je ouktapa waya, nnojoleerü kasain
walü'üjain.
8 Je maa'ulu yaa, müleka eere tü wekakat, eere washe'in, talatüinjana
waya sümaa tia.

9 Otta chi wayuu eekai kachiiruain naa'in washirüü, naa'inreerü tü
nüchekakat chi Yolujaakai nüpüleerua sünain kee'ireein ma'i naa'in kasa
mojusü waneepia. Amülouijeerü tü nukuaippakat sükajee tia.
10 Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain neerü, naa'inreerü kasa
eekai eein shii'iree washirüinjachin nia. Eesü wayuu anoujasü eekai
sükatalaain suulia tü sünoulakat sünainjee tia. Je sütüma tia, mo-
jushaatasü ma'i naa'in.

Tü pütchi ni'itaakat Pablo nüpüleerua Timoteo

11 Timoteo, saa'u shiain kee'ireein paa'in tü nüchekakat chi Maleiwakai
püpüleerua, anakaja müleka paa'inmajüle pukuaippa suulia aa'inraa kasa
mojusü. Shiainjatü kachiiruaka paa'in kasa anasü: maa aka paa'inrüin tü
nuluwataakat anain Maleiwa, maa aka keisalain pia sümüin pukuaippa
nu'upala Maleiwa, maa aka paa'inmajüin tü pünoulakat, maa aka alin
püpüla wayuu, maa aka püchecherüin paa'in sünain anoujaa, je maa aka
kamaneein pia sümüin wayuu.
12 Anakaja müleka katsüinre paa'in sünain anoujaa, maa aka naa'in
wane wayuu kalaain süpüla ayamülaa chi ni'ipolokai. Soto paa'in
tü ka'i püküjakat o'u süchiki tü pünoulakat sümüin wayuu wainma
wanaa sümaa peenakünüin nütüma chi Maleiwakai süpüla eeinjachin
pia waneepia nümaa. Anakaja masütaajule pia sünain tü nüchekakat
Maleiwa pupüleerua.
13 Paa'inra tia nu'upala Maleiwa, chi katakai atüma so'u kasa süpüshua,
je nu'upala Jesucristo, chi anakai anüiki paala nu'upala Poncio Pilato.
14 Paa'inra tü nüchekakat Maleiwa püpüleerua wane'ere'eya niweet-
aleepa chi Wasenyotsekai Jesucristo.
15 Ee'iyatüneechi nia nütüma chi Maleiwakai so'uweena tü ka'i
e'itaanatüjütkalia nütüma süpüla niweetajachin. Anakaja wa'waajüle
joolu'u chi Maleiwakai süka niain aluwataain nümüiwa saa'u kasa
süpüshua je süka niain alana'aleein sünain anain noulia napüshua na
aluwataashiikana saa'u mma.
16 Nia ne'e waneeshika'aya sünain matüjain ouktaa. Matüjainsat
arütkawaa wayuu nünainmüin süka kawaralain ma'i nü'ütpünaa. Nno-
jotsü eein wayuu e'rakat chi Maleiwakai süka matüjain nia e'nnaa.
Kasataalejese kojutshaatain ma'i nia sütüma wayuu wainma süpüla
ka'ikat süpüshua, süka pülashaatain ma'i nia je süka laülaain nia
waneepia. Amén.
17 Püma nümüin chi wayuu eekai washirüin sünain nnojolinjachin
pülain naa'in nuulia Maleiwa je sünain nnojolüinjatüin ni'itaain naa'in
sünain tü washirüükat. Süka jamüin, tü washirüükat, nnojotsü süpülain
ka'ikat süpüshua. Chi kachiiruainjachikai naa'in, niainjachi Maleiwa
nümüiwa, süka naapüin wamüin süpüshua tü che'ojaakat wamüin,
süpüla talatüinjatüin waa'in nümaa.
18 Puluwataa naya sünain aa'inraa waneepia kasa anasü sümüin wayuu.
Je püchiajaa naya suulia ji'iyee, süpüla asülajüliinjanain naya sümüin
wayuu eekai müliain.
19 Je nayaawateerü aa'u sünain shiimüin eejeenain naya nümaa Maleiwa
chaa iipünaa süpüla ka'ikat süpüshua. Je so'uweena wane ka'i, walaa-
jeena naya saa'u tü naa'inrakat nütüma Maleiwa.
20 Timoteo, anakaja taso'irüle paa'in sünain paa'inmajüin tü pütchi
shiimüin ekirajünakat anain pia suulia pikiraja'alayaain pütchi naatajatü.
Anakaja nnojorule kasajatüin pümüin tü shikirajakat anain tü wayuu
mojutkat atüma Maleiwa. Jalia pia suulia kapülainjain paa'in tü alawaa

nekirajakat anain na wayuukana, mayaasüje na'waataain sulu'u kekiin ma'i naya saa'in namüin.

21 Eesü eekai sünoujain tü na'alainkat sümaa suu'ulaain suulia tü sünoulakat sükajee tia.

Tachuntüin joolu'u nümüin chi Maleiwakai süpüla nii'iyatüinjatüin na'anasia waneepia pümüin.

Chiiruajatkat Karaloukta nütüma Pablo nümüin TIMOTEO

1 Taya, wane chi Aluwataaushikai nütüma Jesucristo, Pablokai anülia,
aneekuushi taya nütüma chi Maleiwakai. Nücheküin taya süpüleerua
nuluwatawaa sünain aküjaa sümüin wayuu süchiki ee'iranajawaa aa'in
nünainjee Jesucristo, tü nüküjakat achiki paala sünain pansaain nünüiki.
2 Ashajüshi taya joolu'u pümüin Timoteo, pia tachonkai aishikai tapüla,
pia tachonkai sünainjee pünoujain nünain Cristo chi taküjapü'ükai achiki
pümüin. Achuntüshi waneepia taya nümüin chi Washikai Maleiwa je
nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla namüliajüinjachin pia je
süpüla nee'iyatüinjanain na'anasia pümüin je süpüla naapüinjanain wane
anaa pümüin.

Nukuaippainjatkat Timoteo su'upala wayuu

3 Timoteo, achuntüshi taya nümüin chi Maleiwakai paa'u waneepia
sa'wai je so'uka'i sünain taapüin analu'ut nümüin. Nia ta'yataaka amüin,
maa aka naa'in na tatuushinuukana, sümaa tatüjaain saa'u tü taa'inrakat
sünain anasüin nu'upala.
4 Saa'u sotüin taa'in tü pu'wüirakat wanaa sümaa tapütaain paala
püpüla, kee'ireesü joolu'u taa'in te'reein pia püchikua süpüla ta-
latüinjatüin taa'in pümaa.
5 Shia sotoka ma'i taa'in sünain lotüin ma'i tü pünoulakat. Ayatsü
sukuaippa tü poushikat pütüma sünain anoujaa, tü kanüliakat Loida
münüin. Maja'a aka sukuaippa tü püikat Eunice sünain anoujaa. Tatüjaa
aa'ut sünain müin aka pia naa'in nayakana sünain anoujaa.
6 Je sükajee tüü, taso'irüin joolu'u paa'in süpüla paa'inmajüinjatüin tü
atüjaa aapünakat paala pümüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa wanaa
sümaa te'itaain tajapü paa'u.
7 Je chi Naa'inkai Maleiwa, nnojoishi aapuushin wamüin süpüla
weimolojooinjanain seema wayuu, alu'ujasa süpüla katsüinjatüin waa'in
je süpüla aijiraainjanain wapüla je süpüla laülaainjatüin waa'in.
8 Je sükajee eein chi Naa'inkai Maleiwa pümaa, nnojo japülin pia süka
aküjaa sümüin wayuu süchiki pünoula nünain chi Wasenyotsekai. Je
nnojo japülin pia taka saa'u püreesain taya sulu'u tü kaatsetkat. Shia
anaka alu'u müleka katsüinre paa'in nütüma süpüla puuntüinjatüin
pülatirüin müliaa maa aka müliain taya saaliijee aküjaa nüchiki chi
O'tte'erüikai.
9 Nnojo motüin paa'in sünain nu'tte'erüin waya Maleiwa je sünain
neenaküin waya süpüla wakatalaainjanain suulia kaainjalaa. Nnojotsü
naa'inrüin tia sünainjee tü kasa anasü waa'inrakat, shia sünainjee
naa'inrüin tü kasa naa'inrüinjattüjütkalia paala sümaiwa je sünainjee
anamiain nia wamüin. Nnojolüiwa'aya kasain eein yaa soo'opünaa tü
mmakat, nütüjaatüjülia aa'u chi Maleiwakai sünain anamiainjachin nia
wamüin nükajee Jesucristo.
10 Je müsia maa'ulu yaa, eweetüshi Jesucristo chi O'tte'erakai waya,
süpüla nüyamülüinjatüin süpülain tü ouktaakat. Sükajee tia, sütüjaa
aa'ulu wayuu sünain anamiaichipain nia wamüin. Je sütüma tü
nüchikikat chi O'tte'erüikai, wayaawatüitpa aa'u sünain wountüin joolu'u
waa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua je sünain eejeenain waya
nümaa mapeena süpüla ka'ikat süpüshua.

11 Taya Aluwataaushika nütüma süpüla takü̈jainjatüin nüchiki chi
O'tte'erüikai sümüin wayuu je süpüla tekirajüinjanain naya sünain,
12 tü anuu te'rüin anainjee müliaa joolu'u. Otta mayaainje müliain
taya yaa sulu'u tü kaatsetkat, nnojoishi taya japülin, süka te'raajüin
Jesucristo chi te'itaakai anain taa'in. Tatüjaa aa'uchi nia sünain
nainküin naa'inmajüin tü taa'inrakat nümüin suulia amülajüin ne'e shia.
Naa'inmajüin shia süpüla tü ka'i wasouktüinjatkat o'u nümüin saa'u tü
kasa waa'inrapü'ükat kataiwa'aya wo'u.

13 Pütüjaaitpa aa'u sukuaippa tü kasa anasü pikirajüinjatkat anain, süka
paapüitpain süpüshua tü pütchi shiimüin tekirajakat anain tayakai. Je
pütüjaaichipa aa'u taya sünain taikkale'erüin taa'in sünain anoujaa je
sünain alin tapüla tawalayuu sükajee sa'aniraaitpain takuaippa nümaa
Jesucristo. Anakaja joolu'u müleka puushikajaale süchiirua takuaippa.
14 Anakaja müleka paa'inmajüle tü pütchi shiimüin aapünakat pümüin
suulia amülajüin ne'e shia. Chi akaaliijakai waya sünain waa'inmajüin tia
pütchikat, nia chi Naa'inkai Maleiwa süka eein nia sulu'u waa'in.

15 Pütüjaa aa'uchi taya sünain tayüülajünüichipain joolu'u sütüma
wainma tü anoujasükalüirua chaje'ewatkat sulu'ujee tü mmakat Asia
eekai eepü'üin tamaa yaaya sulu'u tü pueulokat Roma. Ja'itakaje'e na
tawalayuukana Figelo oo'ulaka Hermógenes, nayüülajüin taya.
16 Niaja'a ne'e Onesíforo nümüiwa nnojoika ayüülajüin taya. Kasa-
taalejese nümüliajüin Maleiwa nia sümaa tü nüpüshikalüirua saa'u tia.
Kamaneeshi nia tamüin mayaainje püreesain taya.
17 Antüshi nia yaa Romamüin sünain nüchajaain ma'i tachiki süpüla
naa'inmajüinjachin taya.
18 Maa aka pütüjaain saa'u, wainma tü kasa anasü naa'inrapü'ükat
paala tamüin cha'aya Éfeso. Achuntüshi taya nümüin chi Maleiwakai
naa'u süpüla nümüliajüinjachin nia so'uweena tü ka'i wasouktüinjatkat
o'u nümüin Maleiwa saa'u tü kasa waa'inrapü'ükat kataiwa'aya wo'u.

2

1 Tachee, saa'u anamiaichipain pümüin Jesucristo, anakaja müleka
katchinre paa'in waneepia nütüma.
2 Je tü pütchi tekirajapü'ükat anain pia paala su'upala wayuu wainma,
anakaja pi'itaale joolu'u shia napüleerua na anoujashiikana eekai
ne'nnaajünüin sünain aa'inraa waneepia tü aluwataanakat anain naya je
eekai tütüin süpüla ekirajaa. Anakaja pi'itaale shia napüleerua süpüla
nekirajüinjatüin wayuu sünain.
3 Anakaja müleka püchecherüle paa'in su'unnaa tü müliaa pi'rakat
saaliijee pi'yataain nümüin Jesucristo, maa aka wane surulaat eekai
ni'rüin müliaa saaliijee aa'inraa tü aluwataanakat anain nia.
4 Wanaa sümaa surulaalüin nia, nnojoishi aa'inra'ain müin wane kasa
naatajatü suulia tü ni'yataainkat, süka naa'inreein tü talatakat atüma
naa'in chi nülaülashikai.
5 Akaajaa wane wayuu ayoujiraai. Müleka naatajatüin nukuaippa
sünain niyoujiraain, nnojoleechi awalaajünüin mayaainje nükanajüin.
6 Akaajaa wane wayuu apünajüi, müleka ni'yataale waneepia süka
süpüshua naa'in sünain tü pünajütkat, nieechi palajachika sünain aa-
pawaa süpüshi tü a'ttieekat.
7 Müleka jülüjale paa'in tü takü̈jaitpakat pümüin, akaaliijüneechi pia
nütüma chi Senyotkai süpüla piyaawatüinjatüin saa'u.

8 Anakaja müleka sotüle paa'in nüchiki chi O'tte'erüikai tü takükjakat
waneepia sümüin wayuu noo'opünaa Jesucristo sünain nüso'iraain aa'in
süchikijee ouktaa, chi nuu'uliwo'ukai David chi sülaülashikai mma paala
sümaiwa.
9 Je sünainjee takükjain nüchiki Cristo, te'rashaatain ma'i tamüliala otta
püreesain taya atümaa maa aka naa'in wane ka'ruwarai. Mayaainje
apüreesajünüin taya, nnojoleerü oo'ulaain suulia akükjünaa nünüiki
Maleiwa sainküin mmakat süpüshua.
10 Tatükjaa aa'una na tawalayuukana sainküin mmakat sünain aneeku-
ushin naya nütüma Maleiwa süpüla o'tte'ennaa sünainjee anoujaa
nünain Jesucristo süpüla eeinjanain naya nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat
süpüshua. Je müshijese'e taya, achecherüin taa'in su'unnaa süpüshua tü
müliaa te'rakat maa'ulu yaa shii'iree nashateein tü takuaippakat süpüla
sütsüin tü nanoulakat.
11 Anuu wane pütchi shiimüin, müsü mayaa:
Saa'u müin aka ouktakai waya nümaa Cristo,
ayateena waya katüin o'u nümaa.
12 Müleka wachecherüle waa'in sünain anoujaa nünain,
aluwataweena waya wanaa nümaa.
Akaajasa müleka japüire waya nüka,
japüijeechi nia waka'ya.
13 Ja'itasü nnojolüin wekeraajüin tü nüchekakat wapüleerua,
ayateerü naa'inrüin tü nüküjakat achiki paala wamüin
süka pansaain nünüiki waneepia.

Achiajaanüshi Timoteo suulia nü'ülüja'alaain

14 Anakaja müleka püso'irüle naa'in na anoujashii chakana cha'aya
sünain tü takükjaitpakat pümüin. Püchiajaa naya nu'upala Maleiwa suulia
na'ülüjira'alaajüin soo'opünaa pütchi ne'e, tü nnojotkat kasain saamüin
namüin. Amalajaweerüle'e sünoula tü wayuu eekai saapüin nanüiki
sünain a'ülüjirawaa.
15 Otta piakai, anakaja müleka ayatüle pia sünain pi'yataain nümüin
Maleiwa süka süpüshua paa'in, süpüla "Anashi ma'i" nümüinjachin
pümüin. Nnojoleechi pia japülin nu'upala müleka lotüle pukuaippa
sünain ekirajaa tü shiimüinkat.
16 Anakaja müleka nnojorule kasajatüin pümüin tü pütchi mojusü
naashajaakat achiki na wayuu mojutkana atüma Maleiwa, süka shiain
no'unüin ma'i alu'u mojutüin Maleiwa natüma süka tü naashajaakat
achiki.
17 Je tüü, müsü aka saa'in wane aja'ttaa ata süka sümalaje'erüin nanoula
na wayuukana. Oo'ulaka na'aka na wayuu mojukana anüiki, eeshi
Himeneo oo'ulaka Fileto.
18 Oo'ulaashii naya suulia ekirajaa sünain tü shiimüinkat süpüla ekira-
jaa sünain wane alawaa. Nekirajüin sünain süso'iraaitpain aa'in wayuu
naajüin. Je na kapülakana aa'in nanüiki, amalajaasü tü nanoulakat
sütüma.
19 Otta tü kapülainjatkat waa'in waya anoujashiikana wapüshua, shia
tü shiimüinkat aapünakat wamüin nütüma Maleiwa. Katsüinsü tü
wanoulakat süka pansaain nünüiki. Eesüsa'a wane pütchi shiimüin,
müsü mayaa: "Na nüpüshikana Maleiwa, e'nnaajünüshii napüshua
nütüma". Otta wane'eya, müsü mayaa: "Chi wayuu akükjakai sümüin
wayuu sünain nünoujain nünain chi Senyotkai, anashi müleka nuu'ulaale
suulia kaainjalaa".

20 Sulu'u wane miichi eekai shipiain washinnuu, eesü iita eekai kojutüin
ma'i süpüla mi'iraa anasü oo'ulaka eekai jayain süpüla ekiain ne'e
miichipa'a.
21 Chi wayuu eekai niyouktüin tü pütchi nekirajakat anain na eki-
rajüliikana sünain alawaa, meechi aka nia saa'in tü iita kojutsükat, süka
nükatalaaichipain suulia kaainjalaa süpüla naa'inrüinjatüin kasa anasü
sünain a'yatawaa nümüin Maleiwa.
22 Je meechi aka pia tü iita kojutsükat müleka piyouktüle tü kasa mojusü
keejiakat namüin na jima'alii manoujainsaliikana. Shia anaka alu'u
müleka kachiiruale paa'in tü nüchekakat püpüleerua Maleiwa, maa aka
paa'inrüinjachin tü nuluwataakat anain pia, maa aka paa'inmajüinjatüin
tü pünoulakat, maa aka alinjatüin wayuu püpüla, je maa aka nnojolin-
jachin pütkaain sümaa wayuu. Anakaja wanaawajiraale paa'in namaa na
anoujashii achuntakana nümüin Maleiwa sünainjee wulein naa'in.
23 Jalia pia suulia pü'ülüjira'alaajüin sümaa wayuu eekai maa'in saa'in
sünain a'ülüjaa, süka nnojolüin kasain saamüin namüin na anoujashi-
ikana. Pütüjaa aa'ut shia sünain kalu'uin atkawaa.
24 Je saa'u nüchepchiain pia Maleiwa sümaa pütüjain süpüleerua
ekirajaa wayuu, anakaja müleka kamaneere pia namüin na pikirajakana
sümaa nnojolüin pütkaain namaa sünainjee natüjain pi'rüin.
25-26 Anasü müleka pime'ejüle naa'in eekai nayouktüin tü pümakat,
sümaa anamiain pia namüin. Na kapülakana aa'in tü alawaakat,
aa'inreena tü nüchekakat chi Yolujaakai napüleerua. Müleka pime'ejüle
naa'in, eeshii süpüla nakaaliijünüinjanain nütüma Maleiwa süpüla
su'wanajaainjatüin naa'in süpüla naapaainjatüin tü shiimüinkat pikira-
jakat anain, süpüla najuittinnüinjanain nuulia chi Yolujaakai.

3

Tü sukuaippainjateetkat wayuu mapeena

1 Anakaja piyaawatüle saa'u jamüinjatüin tü ka'ikat mapeena sülü'ütpa
sükalia saja'ttüinjatüin tü kasakat süpüshua. Shiimüin sünain
müliainjatüin ma'i wayuu süpüshua so'u ka'ikat tia.
2 Eejeerü wainma wayuu eekai kapülain naa'in nakuaippa ne'e
namüiwa, eekai kachiiruain naa'in tü washirüükat, eekai na'waataain
sulu'u nakuaippa, eekai ne'rüin wayumüin sümüin wayuu, eekai
moonooloin sümaa nanüiki nashi je nei, eekai matüjain aapaa analu'ut, je
eekai mojutüin Maleiwa natüma.
3 Eejeerü wainma wayuu eekai maalin wayuu napüla, eekai
mamülialain amüin wayuu, eekai mojuin nanüiki sujuuna wayuu, eekai
maa'in naa'in sümaa jashiee, je eekai nayouktüin tü anasükat.
4 Eejeerü wainma wayuu eekai naa'inreein kasa mojusü, eekai nay-
ouktüin aluwataanaa, eekai yaletayaain nakuaippa su'upala wayuu, je
eekai shaitteein waneepia saa'u maalin Maleiwa napüla.
5 Piama akuaippachii naya sükajee nanoujayaain nünain Maleiwa
sümaa nnojoliin noonooin sümaa nünüiki. Jalia pia noulia.
6 Jalia pia noulia, süka kamaneeyaain naya sümüin wayuu shii'iree
kapülain saa'in tü alawaa nekirajakat anain. Ne'ike'erüin wayuu wainma,
maa aka na jieyuu jo'uweekana aa'in, na jookana süpüla anoujaa kasa
eekai eein ne'e süka süchepchiain naya kaainjalaa.
7 Ekirajaashii na jieyuukana waneepia sünain kasa jeket. Otta isasü
nachiki nayaawatüin saa'u tü shiimüinkat.

8 Soto paa'in nachiki na ekirajüliikana sünain alawaa kanüliakana
Janes oo'ulaka Jambres, na ayouktakana nünüiki Moisés paala sümaiwa.
Na wayuu kaainjaraliikana taküjüinapakana achiki pümüin, müshii aka
naa'in sünain nayouktüin tü shiimüinkat süka shiain jülüjüin naa'in tü
kasa mojusükat waneepia. Otta ayouktüneena naya mapeena natüma na
anoujashiikana,
9 je süsaleena naya naainjala nütüma Maleiwa, süka
shiyaawatüneerüin aa'u sünain maa'awain tü nekirajakat anain, maa
aka Janes oo'ulaka Jambres.

Nukuaippainjatkat Timoteo sünain ekirajaa wayuu

10-11 Alu'usa piakai, nnojoishi müin aka na ekirajüliikana sünain
alawaa, süka puushikajaain süchiirua takuaippa waneepia. Pütüjaa
aa'ut takuaippa sünain tekirajüin tü shiimüinkat, sünain taa'inrüin tü
kasa anasü tekirajakat anain, sünain kachiiruain taa'in tü nüchekakat
Maleiwa tapüleerua, sünain laülaain taa'in sünain anoujaa, je sünain alin
tapüla wayuu. Pütüjaa aa'ut takuaippa sünain tachecherüin taa'in sünain
anoujaa sa'akapünaa tü kasa mojusü saa'inrakat wayuu tamüin saaliijee
taküjain nüchiki Cristo, maa aka tü müliaa talatirakat cha'aya sulu'u tü
pueulokalüirua Antioquía, Iconio oo'ulaka Listra. Akaisa ajuittinnüin taya
nütüma chi Senyotkai sa'akapünaa tia müliaakat süpüshua.
12 Soto paa'in wane kasa: Chi wayuu eekai keisalain sümüin nukuaippa
nu'upala Maleiwa, shi'reechi amüin nia wayuu saaliijee nünoujain nünain
Jesucristo.
13 Otta na wayuu e'rüliikana wayumüin oo'ulaka na e'ike'erüliikana
wayuu, nnojotsü nountüin ekirajaa sünain tü shiimüinkat süka
masütaajuin naya sünain anoujaa tü alawaakat. Koo'omüinsü ma'i
waneepia namüin tü ekirajaakat sünain alawaa.
14 Alu'ujasa piakai, anakaja müleka ayatüle pia sünain tü ekirajünakat
anain, tü pünoujakat anain, süka pütüjaain saa'u sünain shiimüin tü
wamakat wayakana na ekirajakana pia.
15 Jintüliiwa'aya pia, pütüjaatüjülia aa'u tü ashajuushikat sulu'u tü
karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, tü kekiikat atüma wayuu süpüla
o'tte'ennaa sünainjee anoujaa nünain Jesucristo.
16 Aapünüsü tia pütchikat wamüin waya anoujashiikana wapüshua
nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla wekirajüinjatüin wayuu sünain.
Je na aapaakana shia, achiajaaneena naya sütüma suulia kaainjalaa,
anouktüneena akuaippa sütüma, je akaaliijüneena naya sütüma sünain
aa'inraa tü kasa anasükat.
17 Nounteetkalaka naa'inrüin süpüshua tü kasa anasü talatakat atüma
naa'in Maleiwa sütüma.

4

1 Watüjaa aa'uchi Jesucristo sünain niweeteechin nüchikua so'uweena
wane ka'i süpüla aluwatawaa saa'u wayuu je süpüla kasalajanaa atüma
saainjala wayuu sümüin, wayuu eekai katüin no'u oo'ulaka eekai ouktüin.
Sükajee tüü, te'itaain joolu'u püpüleerua wane pütchi nu'upala Maleiwa
otta nu'upala Jesucristo:
2 Püküja pümata waneepia tü nünüikikat Maleiwa sümüin wayuu.
Anakaja ayatüle pia sünain aküjaa shia, ja'itasü nnojolüin kapülain saa'in
tü wayuukolüirua. Püchiajaa eekai kaainjalain. Pümüliaja eekai mojuin
naa'in. Anashi müleka lotüle pukuaippa sünain ekirajaa sümaa nnojolüin
pukulajaain aa'in sünainjee nnojolüin jaa'a sümüin pümüin.

3 So'uweena wane ka'i, shiyoukteerü wayuu wainma tü shiimüinkat
ekirajünapü'ükat anain naya. Eenakeena naya wainma ekirajünnüü eekai
alaain süpüla aküjaa namüin wane pütchi keme'eriakat ma'i, tü anakat
saa'in namüin süpüla naapajaa.
4 Nnojoleerü kasajatüin namüin tü shiimüinkat, süka shiaitpain ne'e
kapülain naa'in tü aküjalaakat.
5 Otta piakai, anakaja müleka laülaale paa'in waneepia sümaa
püchecherüin paa'in su'utpünaa tü müliaa pi'rakat saaliijee pi'yataain
nümüin Jesucristo. Anakaja ayatüle pia sünain aküjaa nüchiki niakai,
chi O'tte'erüikai, sümüin tü manoujainsatkalüirua. Je süpüshua tü
aluwataanakat anain pia saa'u aneekuushin pia süpüla a'yatawaa nümüin,
paa'inra pümata tia.
6 Je müshia tayakai, alü'ütsü takalia süpüla to'utünajachin aa'in sütüma
wayuu, süpüla amüleerüin tasha atümawaa saa'u takaaliijain wayuu
sünain tü sünoulakat.
7 Katsüinsü waneepia taa'in sünain anoujaa nünain Cristo, maa aka
naa'in wane wayuu eekai kalaain süpüla ayamülaa wane ni'ipolo. Je
maa aka naa'in wane wayuu ayoujiraai, tekeraajüitpa tü kee'ireekat paala
taa'in. Shiimüin sünain tekeraajüin süpüshua tü tamakat paala nümüin
Maleiwa sünain pansaain tanüiki.
8 Je so'uweena tü ka'i wasouktüinjatkat o'u nümüin Maleiwa soo'opünaa
süpüshua tü kasa waa'inrapü'ükat kataiwa'aya wo'u, awalaajüneechi
taya saa'u taa'inrüin waneepia tü kasa anasü nüchekakat tapüleerua.
Awalaajüneechi taya nütüma chi Senyotkai Jesucristo, chi lotokoi
akuaippa sünain kasalajanaa atüma saainjala wayuu sümüin. Nnojoleechi
tayain ne'e tamüiwa awalaajünüin. Meena'a napüshua na anoujashiikana
a'atapajakana Cristo sünain niweetüinjachin nüchikua.

Na nütünajutkana Pablo cha'aya Roma

9 Otta müsia joolu'u, anakaja müleka eewaatüle paa'in süpüla
püntamaatajachin tanainmüin,
10 süka nu'unajaaichipain Demas toulia chamüin Tesalónicamüin süka
shiain kachiiruain naa'in tü washirüükat. Je Crescente, tajütüin nia
chamüin Galaciamüin. Oo'ulaka Tito, tajütüin nia chamüin Dalmaci-
amüin.
11 Nia ne'e Lucas makataka tamaa. Otta müsia püntajachipa yaamüin,
anashi müleka pümaale Marcos tamüin, süka nükaaliijapü'üin taya
paalainka sünain tü a'yatawaakat nümüin Maleiwa.
12 Otta müshia Tíquico, tajütüichipa nia chaa pünainmüin Éfesomüin.
13 Otta müshia piakai püntajachipa yaamüin, anakaja müleka püntirüle
tamüin tü tashe'in tapütakat cha'aya nipialu'u Carpo chi kepiakai sulu'u tü
pueulokat Troas. Je püntira tamüin tü takaralouktase, tü tashajakat alu'u
oo'ulaka tü nashajakat alu'u na anoujashiikana paala.
14 Otta chi Alejandrokai anülia, chi kachueerapü'ükai, e'rüipü'ü ma'i
wayumüin nia tamüin. Süsaleechipaja'a nia nütüma Maleiwa tü kasa
mojusü naa'inrapü'ükat tamüin.
15 Jaliwalaa pia naa'in, süka niyouktüin ma'i waneepia tü wekirajakat
anain wayuu.
16 Je wanaa sümaa tasha'wale'ennüin namülatu'u na laülaashiikana
sulu'u tü pueulokat Roma, ayüülajünüshi taya so'u ka'ikat tia sütüma tü
tatünajutkalüirua. Nnojoishi taya akaaliijünüin natüma. Kasataalejese
nnojoliin süsalain naya tia.

17 Otta chi Senyotkai, nnojoishi niyüülajüin taya. Katsüinsü taa'in
nütüma je tountüin takujain nüchiki niakai, chi O'tte'erüikai, namüin
napüshua na laülaashii gentilekana. Aa'inmajünüshi taya nütüma suulia
to'utinnajachin aa'in so'u tia.
18 Je joolu'u, tatüjaa aa'uchi chi Senyotkai sünain nujuittireechin
taya sa'akajee wayuu eekai shi'rülüin wayumüin tamüin, süpüla
nüntirüinjachin taya chamüin iipünaamüin eere nuluwataain. Kasataale-
jese kojutüin nia sütüma wayuu wainma maa'ulu yaa je süpüla ka'ikat
süpüshua. Amén.

Asaküshi Pablo

19 “Asakitshi pünain”, pümawalai sümüin Priscila je nümüin Aquila chi
su'wayuusekai oo'ulaka namüin na nüpüshikanairua Onesíforo.
20 Otta müshia chi Erastokai anülia, makatüshi nia cha'aya sulu'u tü
pueulokat Corinto. Je chi Trófimokai anülia, tapütüin nia cha'aya sulu'u
tü pueulokat Mileto süka ayuulin nia.
21 Otta piakai, anakaja müleka eewaatüle paa'in süpüla
püntamaatajachin tanainmüin süpülapünaa juyapuulin mmakat süka
aijeerüin tü jemiaikat. Je joolu'u yaajee yaa, asakitshii pünain Eubulo,
Pudente, Lino je Claudia. Je asakitshii pünain na wawalayuukana
napüshua yaakana.
22 Shiataaja'a ne'e tü tashajüinjatkat pümüin. Tatüjaa aa'uchi chi Seny-
otkai sünain eeinjachin nia pümaa waneepia je sünain nii'iyatüinjatüin
na'anasia waneepia pümüin.

Karaloukta nütüma Pablo nümüin TITO

1 Taya, Pablo, nüchepchiakai Maleiwa je Aluwataaushikai nütüma
Jesucristo, e'itaaushi taya süpüla tekirajüinjanain na aneekajuushikana
nütüma Maleiwa sünain tü shiimüinkat süpüla katsüinjatüin tü
nanoulakat sütüma. Nücheküin Maleiwa süpüleerua keisalainjatüin
wayuu sümüin sukuaippa nu'upala.
2 Katsüintpa naa'in na anoujashiikana nünain Cristo je kapülaitpa
naa'in tü shiimüinkat, süka natüjaain saa'u sünain shii'iranajaaitpain
naa'in süpüla eeinjanain nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.
Paala sümaiwa nnojolüiwa'aya kasain eein yaa soo'opünaa mmakat,
pansaatüjülia nünüiki Maleiwa sünain naapüinjatüin kataa o'u namüin.
Je nnojoishi aküjüin alawaa nia.
3 Je joolu'u so'u tü ka'i nüneekatüjütkat paala, ajütünüshi taya nütüma
süpüla aküjaa nüchiki niakai, chi O'tte'erüikai waya, sümüin wayuu
süpüla su'tte'ennüinjatüin.
4 Anuu tü tashajakat pümüin Tito, pia tachonkai sünainjee wayaji-
raain sünain anoujaa nünain Cristo, chi takü japü'ükai achiki pümüin.
Achuntüshi taya waneepia nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi
Wasenyotsekai Jesucristo süpüla nee'iyatüinjanain na'anasia pümüin je
süpüla naapüinjanain wane anaa pümüin.

Tü apütünakat apüla Tito cha'aya Creta

5 Tapütüin pia cha'aya sulu'u tü mmakat Creta süpüla pikeraajüinjatüin
tü kasa nnojotkat taa'inrüin otta süpüla püneeküinjanain wane laülaashii
napüleerua na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat sainküin tü pueu-
lokalüirua cha'aya. Soto paa'in tü takü jakat pümüin paala soo'opünaa tia:
6 Chi laülaashikai sulu'u tü outkajaaleekat, niainjachi chi eekai lotüin
nukuaippa no'upala na nuwalayuukana. Müleka ka'wayuusere nia,
waneesüinjatü ne'e nu'wayuuse. Je müleka kachonle nia, anoujashiin-
jana naya sümaa nnojoliin ne'nnaajünüinjanain sütüma wayuu sünain
maa'inyaain naa'in je sünain e'rüliin wayumüin naya nümüin nashi
oo'ulaka nei.
7 E'itaaushi nia nütüma Maleiwa süpüla laülaainjachin saa'u tü
a'yatawaakat nümüin sulu'u tü outkajaaleekat. Niainjachi chi lotokoi
akuaippa sünain nnojolin kaluwanaajaralin nia sümaa jashiee. Nnojoishi
wayuuinjachin eperüi. Nnojoishi wayuuinjachin katkaarai nia. Nnojoishi
kachiiruainjachin aa'in washirüü.
8 Niainjachi chi eekai kapülain naa'in ni'iyou sümaa kachiiruain naa'in
aa'inraa kasa anasü sümüin wayuu. Niainjachi chi eekai laülaain aa'in,
eekai aa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua, je eekai akatalaain
suulia kaainjalaa.
9 Anakaja müleka ichere nia sünain tü shiimüin ekirajünakat anain
nia, süpüla nüchecherüinjatüin naa'in na anoujashiikana süka tü pütchi
shiimüinkat je süpüla nii'iyatüin sünain alawaain tü ekirajünakat anain
natüma na ayouktakana tü shiimüinkat.
10 Pütüjaa aa'ut sünain wainmain wayuu yala na'aka na anoujashiikana
eekai nayouktüin tü shiimüinkat. Ayatshii wainmain na judíokana
cha'aya sünain müin aka naa'in sünain nayouktüin tü shiimüinkat.
Kaashajaaralii ma'i naya, e'ike'erülii wayuu süka nanüiki.

11 Mojusü ma'i tü naa'inrakat. Ekirajüshii naya sünain kasa eekai
nnojolüin lotüin shii'iree washirüü. Je na kapülakana aa'in nanüiki,
amalajaasü tü nanoulakat sütüma. Puu'ule'era naya suulia ekirajaa
sünain alawaa.
12 Müshii aka naya saa'in tü wayuu aküjünakat achiki nütüma wane
atüjüshi Cretaje'ewai sünain maa: “Na Cretaje'ewaliikana, wayuu alaa.
Wayuu e'rünnüü wayumüin. Wayuu kasa ale'et sümaa shukulain”, müsü
nünüiki.
13 Shiimü'inya tia pütchikat saa'in tamüin. Sükajee tia, püchiajaa
na anoujashiikana suulia anoujaa tü alawaa nekirajakat anain nala
wayuukana. Kasataalejese noo'ulaain tü alawaakat süpüla jüüjüüinjanain
nachikua sümüin tü shiimüinkat,
14 sümaa nnojolüin kasajatüinjatüin namüin naküjala na judíokana
oo'ulaka tü naluwataakat anain na moonooinkana sümaa tü shiimüinkat.
15 Pütüjaa aa'ut sünain anain ma'i tü kasa naa'inrakat wane wayuu
eekai wulein naa'in. Otta isasü nüchiki aa'inraa tü anasükat wane eekai
manoujain, eekai kaainjaralin. Je nnojotsü nütüjaain aa'u sünain mojuin
tü naa'inrakat no'ulu'u Maleiwa süka nnojolüin kachipünaain naa'in tü
anasükat.
16 Ni'raajüin Maleiwa naajüin, otta watüjaa aa'uchi nia sünain nno-
jolin ni'raajüin, süka nnojolüin naa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa
nüpüleerua. Isasü nüchiki naa'inrüin tü anasükat süka moonooin sümaa
nünüiki Maleiwa. Je süpüshua tü naa'inrakat, shia mojuka atüma naa'in
Maleiwa.

2

Tü nikirajüinjatkat anain Tito na anoujashiikana

1 Tito, lotüinjatü pukuaippa sünain ekirajaa na anoujashiikana. Je tü
pikirajüinjatkat anain, shia tü pütchi shiimüin tekirajapü'ükat anain pia.
2 Otta na tooloyuukana eekai laülaayuuin, pikiraja naya sünain
nalaüle'erüin naa'in süpüla kojutüinjanain sütüma wayuu, je sünain
alinjatüin napüla wayuu süpüshua, je sünain nachecherüinjatüin naa'in
sünain anoujaa.
3-4 Akaajaa na jieyuu eekai laülaayuuin, pikiraja naya sünain keisalain
sümüin nakuaippa süpüla ne'nnaajünüinjanain sütüma wayuu sünain
nakatalaainapain suulia kaainjalaa. Püchiajaa naya suulia aasha-
jawaa süchiki wayuu sujuuna, je suulia keejiain namüin eperaa.
Shia anaka napüleerua nekirajüle na majayünnüükana oo'ulaka na
ke'irumayünnüükana
sünain nee'iyatüinjatüin naalii na na'wayuusekana oo'ulaka na nachonni-
ikana,
5 sünain laülaainjatüin naa'in,
sünain wuleinjatüin naa'in,
sünain naa'inmajüinjatüin nepia,
sünain kamaneeinjanain sümüin wayuu,
je sünain jüüjüüinjanain namüin na na'wayuusekana.
Anasü nekirajüle naya sünain tiairua suulia mojujüin sünüiki wayuu
sümüin nünüiki Maleiwa.
6 Akaajaa na jima'aliikana, anakaja müleka püchiajaale naya suulia
jo'uweein naa'in.
7-8 Anashi müleka keisarale pia sümüin pukuaippa no'upala sümaa
paa'inrüin waneepia tü anasükat. Lotüinjatü pukuaippa sünain ekirajaa
süpüla kojutüinjachin pia sütüma wayuu. Je na ekirajüliikana sünain
alawaa, japüijeena süka nnojolüin kasain nayoujüin akajee waya.

9 Otta müshi'iya na puwalayuukana eekai süchepchiain wayuu, pikiraja
naya sünain jüüjüüinjanain waneepia namüin na kachepchiakana naya
sümaa nnojolüin asouktakuu müin ne'ipajee. Naa'inrüinjatü süpüshua tü
aluwataanakat anain naya süpüla talatüinjatüin naa'in namaa.
10 Anakaja keisarale naya sümüin nakorolo na kachepchiakana sümaa
nnojolüin na'luwajüin shia. Müleka lotüle nakuaippa no'upala, eesü
süpüla kapülain naa'in tü pütchi wekirajakat anain, tü nüchikikat chi
Maleiwa O'tte'erüikai waya.
11 Müinjatü pukuaippa sünain ekirajaa na anoujashiikana, süka
nii'iyatüitpain na'anasia chi Maleiwakai sümüin wayuu süpüshua je
sünain nu'tte'erüinjanain naya sünainjee tü naa'inrakat Jesucristo süka
ouktüin saa'u saainjala.
12 Nüchiajaain waya chi Maleiwakai suulia süpüshua tü kasa mojutkat
akajee nia watüma je suulia kachiiruain waa'in tü kasa mojusü keeji-
akat namüin na manoujainsaliikana. Tü nüchekakat chi Maleiwakai
wapüleerua maa'ulu yaa, shia laülaainjatüin waa'in, waa'inrüinjatüin
tü nüchekakat wapüleerua, je keisalainjanain waya sümüin wakuaippa
nu'upala.
13 Waa'inrüinjatü tüü süma'inru'u wa'atapajüin tü ka'i talatashaa-
teetkat o'u waa'in saa'u niweetüinjachin Jesucristo sümaa anashaateerüin
ma'i nukuaippa wo'upala süka niain Wamaleiwasein miyo'ushikai, chi
O'tte'erüikai waya.
14 Naapajiraain nikii waa'ujee süpüla ouktaa süpüla taashinjanain
waya suulia süpüshua waainjala je süpüla nüla'ajaain waainjala woulia.
Nükatalüin waya nünainmüin süpüla nüpüshinjanain waya süpüla
aa'inraa tü kasa anasükat.
15 Tito, pikirajüinjatü anain tü takü̈jaitpakat pümüin. Pütütüla naa'in
sünain anoujaa na puwalayuukana. Je püchiajaa na eekai kaainjalain,
süka laülaain pia naa'u. Je nnojoleechi kasajachin pümüin chi eekai
pülayaain naa'in puulia.

3

Tü jülüjainjatkat naa'in na anoujashiikana waneepia

1 Tawalachee, püso'ira naa'in na anoujashii chakana süpüla
jüüjüüinjanain naya namüin na sülaülashiikana mma je süpüla
yapainjanain naya süpüla aa'inraa kasa eekai anain.
2 Püchiajaa naya suulia mojujain nanüiki sümüin wayuu sujuuna,
suulia na'ülüjiraain, je suulia pülayaain naa'in suulia wayuu. Anakaja
kamaneere naya sümüin wayuu süpüshua.
3 Süpülapünaa wanoujain nünain Cristo, maa'inpü'ü aa'inchii waya
sümaa moonooloin sümaa nünüiki Maleiwa süka wayouktapü'üin tü shi-
imüinkat. Saa'u süchepchiapü'üin waya kaainjalaa, kachunraliipü'üshii
waya. Kanainpü'üsü waa'in wayuu je kanainpü'ushii waya saa'inya.
4 Otta chi Maleiwakai, anamiaichipa ma'i nia wamüin. Wanaa
sümaa nuluwataain Cristo sa'akamüin wayuu, nii'iyatüin sümüin wayuu
süpüshua sünain alin ma'i naya nüpüla.
5 Nu'tte'erüin waya, nnojotsü sünainjeejatüin waa'inrüin kasa anasü,
sünainjeejatü nümüliajüin waya. Je joolu'u, saa'u nüla'ajaaitpain waain-
jala woulia, jeketüitpa wakuaippa süka shii'iranajaaitpain waa'in nütüma
chi Naa'inkai Maleiwa.
6 Talatüsü ma'i naa'in chi Maleiwakai sünain naapüin chi Naa'inkai
wamüin nünainjee Jesucristo chi O'tte'erüikai waya.

7 Saa'u anajiraainapain waya nümaa Maleiwa sünainjee anamiain
nia wamüin, nükaaliijain waya chi Naa'inkai süma'inru'u wa'atapajüin
süpüla eeinjanain waya nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.
8 Tü takü̈jaitpakat pümüin, pütchi shiimüin. Je tacheküin süpüleerua
püso'ijaain naa'in na anoujashiikana nünain Maleiwa sünain tü tekira-
jakat anain, süka anain ma'i shia. Müleka kachiiruale naa'in aa'inraa tü
anasükat, katsüinjeerü tü nanoulakat.
9 Jalia pia suulia a'ülüjirawaa namaa na ekirajüliikana sünain alawaa,
süka yooteein ma'i naya süchiki ne'iruku na natuushinuukana je süka
na'ülüjaweein ma'i süchiki tü nuluwataakat anain Moisés. Nnojotsü
kasain saamüin tia namüin na anoujashiikana.
10 Wane wayuu, müleka nükatajire'erüle na puwalayuukana cha'aya,
anashi püchiajaale nia suulia tü naa'inrakat. Müleka nnojorule
nuu'ulaain süchikijee püchiaain nia piantua, nnojoi kasajachin nia
pümüin.
11 Pütüjaa aa'uchi wayuukai chia sünain kale'eru'uin süchiki kaainjalaa.
Shiimüin süsaleechin nia nütüma Maleiwa saaliijee nnojolüin niyaawa-
jaain.

Wane pütchi nüpütaaya Pablo

12 Otta tayakai, o'unajachi cha'aya Nicópolismüin süpüla chainjachin
taya juyapuupa mmakat süka aijeerüin tü jemiaikat. Je joolu'u taluwataa-
jeechi pünainmüin Artemas je nieechire Tíquico. Je nüntapa pünainmüin,
anakaja müleka pu'unüle Nicópolismüin tanainmüin.
13 Otta müshia Zenas chi pütchipü'ükai oo'ulaka Apolos, anakaja
müleka pükaaliijüle naya süpüla o'unaa sümaa paapüin namüin tü kasa
che'ojaakat.
14 Je na wawalayuukana napüshua cha'aya, anashii müleka ay-
atüle naya sünain aa'inraa tü anasükat je sünain tütüin süchiirua
a'yatawaa süpüla nasülajüinjatüin süpüshi tü nakanainkat namüin na
nawalayuukana eekai müliain.
15 Na wawalayuu yaakana tamaa, asakitshii pünain. “Asakitshii
jünain”, pümawalai namüin na wayuu aikana apüla waya cha'aya sükajee
wanaawajiraain naa'in wamaa sünain anoujaa.
Shiairia ne'e tü tashajakat pümüin. Tatüjaa aa'uchi chi Senyotkai sünain
nii'iyatüinjatüin na'anasia waneepia jümüin jiakana jüpüshua.

Karaloukta nütüma Pablo nümüin
FILEMÓN

1 Taya, Pablo, chi püreesakai sünainjee aküjaa nüchiki Jesucristo,
nümaa chi wawalakai Timoteo, washajüin joolu'u tüü pümüin piakai
Filemón, wawala aishikai wapüla, pia a'yataajiraakai apashii wanaa
wamaa nümüin chi Senyotkai.
2 Tü tashajakat pümüin, sümüinjatü shia tü wawalakalia kanüliakat
Apia oo'ulaka nümüin Arquipo, chi eejiraakai apashii wanaa wamaa,
oo'ulaka namüinjatü na anoujashii nünain Cristo chakana outkajaain
pipialu'u.
3 Achuntüshi taya nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi
Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüinjanain na'anasia waneepia jümüin
je süpüla naapüinjanain wane anaa jümüin.

Pablo, aapüshi analu'ut nümüin Maleiwakai sünain achuntaa naa'u Filemón

4 Taapüin analu'ut waneepia nümüin Maleiwa wanaa sümaa tachuntüin
nümüin paa'u,
5 süka taapüin pünülia sünain kanoulain nünain chi Senyotkai Jesús je
sünain alin püpüla süpüshua tü nüchooinkalüirua Maleiwa.
6 Anasü saa'in tamüin tachuntüin paa'u süka tacheküin püpüleerua
piyaawatüin saa'u süpüshua tü kasa anasü aapünakat pümüin nütüma
Cristo saa'ujee sa'aniraain pukuaippa nümaa. Müleka jülüjüle paa'in shia,
ayateechi pia sünain wanaawajiraain paa'in namaa na puwalayuukana
sünain a'yataajirawaa nümüin Maleiwa süka süpüshua paa'in.
7 Tawalachee, talataleesia ma'i taa'in pütüma sümaa tachecherüin taa'in
su'unnaa tü müliaa te'rakat maa'ulu yaa, sükajee tatüjaain saa'u sünain
pükaaliijain na nüchooinkana Maleiwa saa'u tü naaliikat püpüla.

Aashajaashi Pablo nümaa Filemón naa'u Onésimo

8-10 Je saa'u alin na anoujashiikana püpüla, anasü saa'in tamüin müleka
tashajüle joolu'u pümüin süpüla tachuntüin pümüin piite'erüinjachin chi
pipiuunasekai Onésimo. Nnojoishiyaaje'e pia taluwataweein soo'opünaa
tü tamüitpakat pümüin, mayaainje ajütüüshin taya nütüma Cristo.
Miyo'uichi taya, püreesashi taya'aya saaliijee aküjaa nüchiki Jesucristo.
Je tatüjaa aa'uchi pia sünain alin taya püpüla. Je sükajee tüü, anasü
saa'in tamüin tachuntüle pümüin süpüla kamaneeinjachin pia nümüin
chi tachonkai Onésimo nüntapa chamüin. Nia tachonka'aya nünain
Cristo, süka nüntawalin tanainmüin süpüla nükaaliijain taya yaa sulu'u
tü kaatsetkat. Je ekerotshisa'a joo nia sünain anouja'aya nünain chi
O'tte'erüikai, chi taküjakai achiki nümüin.
11 Wanaa sümaa ni'yataapü'üin pümüin, nnojoipü'üshi a'yataain
pümüin süka süpüshua naa'in. Otta müshia joolu'u, kaaliichipa taya
nüpüla, je nüle'ejapa püma'anamüin, kaaliijeechi pia nüpüla.
12 Tajüteechi joolu'u Onésimo pünainmüin nüchikua, chi aishaatakai
tapüla.
13 Saa'u püreesain taya saaliijee taküjain nüchiki chi O'tte'erüikai,
anasüyaaje saa'in tamüin müleka makatüle nia tamaa. Akaaliijünüichipa
taya nütüma maa aka piakaije yaain tamaa.

14 Je nnojotsü tacheküin süpüleerua makatüinjachin nia tamaa müleka
nnojorule pücheküin piakai. Otta müleka pücheküleje süpüleerua
makatüin nia, anasü tamüin tia.
15 Mayaashije motuuin paala nia puulia so'u palit ka'i, a'laküsü süpüla
eeinjachin nia pümaa waneepia.
16 Nnojolinjachichipa joo nia müin aka wane pipiuunase ne'e,
müinjachichipa aka wane puwala. Maa aka alin nia tapüla,
alana'aleejeeria sünain alin nia püpüla saa'u pipiuunasein nia je saa'u
nünoujain nünain chi Senyotkai wanaa pümaa.
17 Anashi müleka kamaneere pia nümüin Onésimo maa aka kama-
neepü'üin pia tamüin saa'u wayajiraain waya sünain a'yatawaa nümüin
chi Senyotkai.
18 Müleka naa'inrüle paala pümüin wane kasa mojusü, je müleka
kojuyaarale nia puulia, tawalaajeerü shia pümüin süchikua.
19 Tayakai Pablo, saa'u tashajüin joolu'u tanülia sulu'u tü karalouktakat
tashajirakat pümüin, pütüjaweerü aa'u sünain shiimüin tawalaajeerüin
shia pümüin, mayaashije kojuyaalain pia toulia saa'u takü̈jain paala
nüchiki chi O'tte'erüikai pümüin, chi ee'iranajaakai atüma paa'in.
20 Kasataalejese jüüjüüin pia sümüin tü tachuntakat pümüin
nüpüleerua Onésimo, süpüla talatüinjatüin taa'in saa'u pawalaawashiin
waya sünain anoujaa nünain chi Wasenyotsekai Jesucristo.
21 Je joolu'u sünain kettaain tü tashajakat pümüin, tatüjaa aa'uchi pia
sünain sülana'aleeinjatüin sünain paa'inrüin tü tachuntakat nüpüleerua
Onésimo.
22 Eesü süpüla tajuittinneechin maalü sulu'ujee tü kaatsetkat müleka
ayatüle pia sünain achuntaa taa'u nümüin Maleiwa. Sükajee tia,
tachuntüin joolu'u pümüin süpüla yapainjatüin tapüla pütüma wane paü
pipialu'u süka pi'iyoujeechin taya mapeena saa'in tamüin.
23 Asakitshi jünain Epafras, chi püreesakai wanaa tamaa saaliijee
aküjaa nüchiki Cristo Jesús.
24 Asakitshii jünain Marcos, Aristarco, Demas oo'ulaka Lucas, na
a'yataashiikana wanaa tamaa nümüin chi Senyotkai.
25 Achuntüshi joolu'u taya nümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla
nii'iyatüinjatüin na'anasia waneepia jümüin. Amén, kasataalejese
naa'inrüin tia.

Karaloukta namüin na Anoujashii
HEBREOKANA

Nia alana'aleeka ma'i chi Nüchonkai Maleiwa noulia na aapieekana

1 Sümaiwa paala, aashajaashi chi Maleiwakai wainmatua namaa
na watuushikana nakajee na nünüikimaajanakana sulu'u naata'awain
sukuaippa nüsouktia.
2 Otta müsia joolu'u mapainka, aashajaashi wamüin nükajee Jesucristo
chi Nüchonkai, chi nüneekakai süpüla naapaa amüin kasakat süpüshua,
chi nükumajakai akajee tü mmakat sümaiwa paala je tü jolotsükalüirua
süpüshua.
3 Je sütüma nünüiki chi Nüchonkai, kato'ulu tü kasakalüirua süpüshua
yaa mmolu'u je chaa iipünaa süka nuluwataain sünain pülashaatain ma'i
nia. Müshi aka ma'i nia naa'in chi Nüshikai sünain wanaawain nukuaippa
nümaa je sünain anashaatain ma'i nia. Je süchikijee nüla'ajaain
waainjala woulia, o'unüshi cha'aya iipünaamüin süpüla joyotüinjachin
nia nikialu'ujee chi Maleiwa Pülashikai süka kojutüin ma'i nia nütüma.
4 Kojutuleeshia ma'i nia noulia na aapiee nüma'anajeejanakana
Maleiwa, maa aka tü nünülia “Tachon” makat, e'itaanakat nütüma chi
Nüshikai, sünain anale'ein ma'i suulia nanülia na aapieekana.
5 Je tü pütchi:
“Pia Tachonka'aya.
Süpüla ka'i tüü, te'itaain pia su'upala wayuu süpüshua'a
süpüla puluwataainjachin saa'u süka piain Tachoin”,
münakat paala nütüma chi Maleiwakai, nnojotsü münüirüin nümüin
wane aapiee. Maa'aya aka tüü:
“Pia'a Tachonkai,
otta tayakai, taya'aya Püshikai”,
nnojotsü eein aapiee münakat amüin.
6 Je chi Maleiwakai sünain nüntirüin chi Nüchon e'irumaakai sa'akamüin
wayuu, müshi nia:
“Anakaja müleka nasapainyo'ukale na aapieekana napüshua nümülatu'u
chi Tachonkai
sünain na'waajüin nia”.
7 Je müsü nünüiki Maleiwa noo'opünaa na aapieekana:
“A'yataashii naya tamüin
sünain müin aka naya tatüma saa'in jouktai oo'ulaka suwarala siki”.
8 Otta nünüiki nüchiki chi Nüchonkai, müsü:
“Aluwataajeechi pia süpüla ka'ikat süpüshua
süka piain Maleiwain wanaa tamaa.
Paa'inreerü tü anasükat waneepia sümüin tü wayuu puluwataakalüirua,
9 je püchekeerü süpüleerua shiakalüiruaya saa'inrüinjatüin tü
anasükat.
Müleka saa'inrüle tü mojusükot, pülerajeerü tia.
Je sünainjee tia, kojutshi pia noulia na pümaajanakana tatüma tayakai
chi Pümaleiwasekai.
Je joolu'u, süka taneeküin pia süpüla puluwataainjachin,
talatüsü ma'i paa'in”.
10 Otta wane pütchiya, nünüiki chi Maleiwakai nüchikimaa chi
Nüchonkai:

“Senyotkalee, pi'itaala paala sümaiwa tü mmakat nnojolüiwa'aya kasain eein,
je pükumajüin süka pajapü tü jolotsükalüirua chakat iipünaa.
11 Mayaasüje'e amülouleerüin shia so'uweena wane ka'i, maa aka sututüin wane kuluulu,
ayateechi pia waneepia.
12 Pükolochijaweerü tü mmakat oo'ulaka tü jolotsükalüirua süpüla pujutüinjatüin shia.
Pii'irateerü shia maa aka nii'iranajaain nüshe'in wane wayuu yarüttapa shia.
Alu'usa piakai, müichia nnojolin ee'iratüin.
Kateechi o'u pia süpüla ka'ikat süpüshua”.
13 Je tü pütchi,
“Püikkalaapa puluwataaiwa yaa tekialu'ujee
süka kojutüin pia tatüma”,
münakat paala nütüma Maleiwa, nnojotsü münuushin nümüin wane aapiee, nia nümaka amüin chi Nüchonkai.
“Yaajeechi pia joyotüin ta'ütpa'a
süma'inru'u takanajüin süpüshua tü pü'ünüükalüirua”,
müshi nümüin.
14 Soto jaa'in tü saa'inrakat tü aapieekalüirua. Ja'itaina nnojoliin wayuuin naya, a'yataashii naya waneepia nümüin chi Maleiwakai je aluwataanüshii naya nütüma süpüla nakaaliijüinjanain na wayuu o'tte'ennüinjanakana.

2

Achiajaanaa suulia sheemiaja'alaain naalin chi O'tte'erüikai

1 Je joolu'u saa'u süküjünüitpain nünüiki chi Maleiwakai wamüin nütüma chi Nüchonkai, taso'irüin jaa'in sünain jüüjüüinjatüin jikii sünain tü pütchi jaapüitpakat, suulia sheemiaja'alaain naalin Cristo, chi O'tte'erüikai, jütüma.
2 Soto jaa'in sünain kasalajanapü'üin nümüin chi wayuu eekai niyouktüin tü pütchi shiimüin aküjünakat paala sümüin wayuu süpüshua natüma na aapieekana. Süsalashii süka moonooin naya sümaa tü nuluwataakat anain Maleiwa.
3 Müshi'iya wayakana wapüshua maa'ulu yaa. Kasalajaneerü wamüin we'rala wayumüin müleka wayouktüle tü pütchi wo'tte'ennajatkat aka. Jülüja jaa'in tü naa'inrakat chi Maleiwakai süpüla nu'tte'erüinjanain waya nükajee Cristo. Anashaataleesia ma'i tia. Aküjüna achikit palajana paala nütüma chi Senyotkai Jesucristo. Je na wayuu aapakana nünüiki, naküjain nüchiki wamüin sünain shiimüin ma'i.
4 Je nii'iyatüin shia wamüin chi Maleiwakai sünain shiimüin tü pütchikat saa'ujee tü kasa anashaatasü naa'inrakat na aküjakana wamüin nüchiki Cristo, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa ne'e nümüiwa. Je tü kasa anasü naa'inrakat na wayuukana, naa'inrüin shii'iree sünoujainjatüin tü wayuukolüirua nünain Cristo. Je watüjaa aa'ut shia sünain shiimüin saa'ujee tü kasa anasü naa'inrakat chi Naa'inkai Maleiwa sünain nükaaliijain waya anoujashiikana wane'ewai wakua sünain a'yatawaa nümüin Maleiwa.

Ke'irukuichipa Jesús maa aka wayuu

5 Tashajüin joolu'u jümüin süchiki jamüinjatüin tü mmakat so'uweena wane ka'i. Na aneekuushikana nütüma Maleiwa süpüla naluwataainjanain saa'u tü kasakat süpüshua so'u ka'ikat tia, nnojoliishii nayain na aapieekana. Nayainjana na wayuukana.
6 Ashajünüsü süchiki wayuu sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat chi Maleiwakai:
“Maleiwakalee, ponosü ma'i waa'in süka jülüjain waya paa'in.
Ja'itaina wayuuin ne'e waya, aa'inmajünüshii waya waneepia pütüma.
7 Alanaashii paala sünain aluwatawaa pütüma motso'o na aapieekana woulia,
je joolu'u, kojutuleeshi'iya ma'i waya pütüma noulia sümaa anain ma'i pünüiki wamüin.
8 Je püneeküin waya süpüla sülaülainjanain kasa süpüshua sainküin mma”.
Shiimüin sünain süneekünüin paala tü wayuukolüirua süpüla suluwataainjatüin mapeena saa'u kasakat süpüshua. Akaajasa maa'utpünaa yaa, nnojoyülia we'rüin sünain suluwataain saa'u kasa süpüshua. Otta müsia so'uweena wane ka'i, shiimüin sünain suluwataainjatüin. Nnojoleerü eekai maluwataajuuin aa'u natüma.
9 Mayaasüje nnojoyüliain suluwataain wayuu saa'u kasa süpüshua maa'ulu yaa, watüjaa aa'uchi Jesús sünain kojutuleeichipain nia noulialee na aapieekana nütüma Maleiwa saa'ujee naapajiraain nikii süpüla ouktaa, mayaashiije alanaain paala na aapieekana nuulia motso'o. Je süka ouktüin nia saa'u saainjala wayuu, nnojoleerü aapünüin shikii süpüla ouktaa, nümüliajeerü chi Maleiwakai.
10 Tü müliaa nülatirakat Jesús, süpülajatü shikettaajüin tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua sünain nu'tte'erüinjatüin wayuu. Kee'ireeka naa'in chi Maleiwakai, shia suluwataainjatüin wayuu wainma wanaa nümaa cha'aya iipünaa so'uweena wane ka'i. Nia kakumalaka tü kasakat süpüshua süpüla nu'waajünüinjachin waneepia sütüma wayuu.
11 Je nnojoishi japülin Jesús süka tü wayuu o'ttaasükalüirua. “Naya na tawalayuukana”, müshi Jesús namüin, süka nakatannüin nütüma suulia naainjala süpüla nayainjanain nüpüshin chi Maleiwakai wanaa nümaa.
12 Shia tü ashajünakat paala noo'opünaa sünain maa:
“Maleiwakalee, takújeerü namüin na tawalayuukana süchiki süpüshua tü paa'inrakat
sümaa ta'waajeechin pia no'upala wanaa sümaa jutkatüin naya”.
13 Otta müsia nünüiki namüin na nuwalayuukana:
“Nieechi chi Maleiwakai tanoujaka anain waneepia”.
Otta müsia nünüiki nüchikua nümüin chi Nüshikai:
“Anii taya namaa na püpüshi pi'itaakana tajapulu'u süpüla taa'inmajüin”.
14 Otta müshia Jesús, aapajiraashi nikii süpüla ouktaa süpüla nükanajüinjachin chi Yolujaakai, chi eimolojookai wayuu seema ouktaa. Ke'irukuichipa Jesús maa aka shi'iruku wayuu. Wayuukalaka nia
15 süpüla taashinjanain nütüma na wayuu süchepchiakana waneepia tü mmoluukat seema ouktaa, sükajee ouktüin nia saa'u saainjala.
16 Tü nükaaliijüinjatkat Jesús, nnojotsü shiainjatüin tü aapieekalüirua, shiainjatü tü wayuu nuu'uliwo'ukalüirua Abraham.
17 Süpüla nükaaliijüinjatüin shia, acheküsü ni'rüinjatüin tü müliaakat maa aka wayuu süpüshua. Sünain wayuuin nia, a'yataashi nümüin chi Maleiwakai maa'ulu yaa. Je saa'ujee niain chi sacerdote mülo'ushikai, naa'inrüin waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua. Nuuntüin nümüliajüinjatüin tü wayuukolüirua süpüshua sükajee naapajiraain nikii

süpüla ouktaa saa'u saainjala süpüla anajiraainjatüin shia nümaa chi Maleiwakai.
18 Je sünain wayuuin Jesús, sümaa nülatirüin tü müliaakat saaliijee niyouktüin naa'inrüin tü nüchekalakat chi Yolujaakai nüpüleerua, nu-unteerü nükaalinjüin waya müleka waainjinneere kasa mojusü maa'ulu nütüma chi Yolujaakai.

3

Nia alana'aleeka ma'i Jesucristo nuulia Moisés

1 Tawalayuwaa, jia aneekuushikana nütüma chi Maleiwakai süpüla jükatannüinjanain suulia jaainjala, anashii joolu'u müleka jülüjale jaa'in waneepia Jesús, süka niain aluwataaushin nütüma Maleiwa süpüla nüküjainjachin nünüiki wamüin. Je sünain niain chi sacer-dote mülo'ushikai, nükaaliijüin waya sünain arütkawaa nünainmüin Maleiwa, maa akaapü'ü paala nümaiwa chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana.
2 Naa'inrüin Jesús waneepia süpüshua tü nuluwataakat anain chi kaneekajalakai nia, maa akaapü'ü Moisés paala nümaiwa na'aka na nüpüshikana Maleiwa.
3-4 Kojutshaatashi ma'i chi Maleiwakai natüma na nüpüshikana maa'ulu yaa. Je maa aka kojutüin nia, kojutshi chi Nüchonkai Jesucristo. Je kojutshi Jesús nuulia Moisés.
5 Je Moisés, saa'u nüchepchiain nia Maleiwa, naa'inrüin süpüshua tü aluwataanakat anain nia saa'ujee laülaain napüleerua na nüpüshikana Maleiwa. Je joolu'u sülatüitpa wainma juya süchikijee ouktüin nia, ayatshia nia kojutüin sütüma wayuu.
6 Alu'ujasa Cristo, saa'ujee naa'inrüin tü aluwataanakat anain, alana'aleeshia sünain kojutüin nütüma chi Maleiwakai, süka laülaain nia nütüma napüleerua na nüpüshikana sünainjee Nüchoin nia. Je wayakana, waya nüpüshika'aya maa'ulu yaa müleka wachecherüle waa'in sünain anoujaa sümaa nnojoliin mmolüin waya seema tü müliaa we'rakat.

Achiajaanaa suulia manoulaa

7 Anuu wane pütchi ashajünüsü paala, nünüiki chi Naa'inkai Maleiwa:
“Jaapa jumaala so'uka'i nünüiki chi Maleiwakai.
8 Nnojo jiyouktüin shia
majüle aka jia naa'in na jutuushikana paala sümaiwa waraitta'ain namaiwa'aya cha'aya sainküin isashiikat.
Younakuu müshii naya waneepia nümüin chi Maleiwakai
sünain noo'ulaküin naa'in shii'iree naapüin maalü tü kee'ireekat naa'in.
9 Noo'ulaka aa'inchi chi Maleiwakai
sünain moonooin naya sümaa tü nuluwataakat anain,
mayaainje ne'rüin tü kasa anasü naa'inrapü'ükat namüin,
je mayaainje naa'inmajünüin nütüma cha'aya isashiipa'a so'u pienchi shikii juya.
10-11 Je sükajee tia, aashichijaashi chi Maleiwakai namüin:
‘Ja'itaina aa'inmajünüin naya tatüma,
ayatshi'iya kaainjalain,
ayatsia nayouktüin tanüiki.
Müinama'aya mekerolüin naya sulu'u tü mma neemeraainjatüyaakat alu'u tatüma’,

müshi nia sünain pansaain nünüiki namüin”.

12 Tawalayuwaa, jalia jia suulia eejüin ja'aka eekai kaainjalain je nuu'ulaweein suulia anoujaa nünain Maleiwa, chi katakai atüma so'u wayuu. Anakaja jükaaliijiraale jüpüshua suulia nümajüin wane ja'akajee: “Nnojolichipa kasajachin tamüin chi Maleiwakai”, süka keejiain nümüin kaainjalaa.

13 Anakaja jüchechejiraale jaa'in waneepia suulia kaainjalajüin jia. Jalia jia suulia “Anasü tü waa'inrakat” jümajayaale sümaa mojuin tü jaa'inrakat. Jükaaliijiraa jümaala jüpüshua, süka saja'tteerüin maalü tü ka'i eekat süpüla o'tte'ennaa o'u wayuu.

14 Jiakana a'yataajiraakana wamaa nümüin Cristo, anakaja jüchecherüle jaa'in sünain anoujaa nünain waneepia süpüla ka'ikat süpüshua, maa akaapü'ü jukuaippa paala ju'ttaiwa'aya sünain anoujaa.

15 Soto jaa'in tü pütchi takü̈jaitpakat jümüin:

“Jaapa jumaala so'uka'i nünüiki chi Maleiwakai.
Nnojo jiyouktüin shia
majüle aka jia naa'in na jutuushikana sünain younakuu namüin waneepia”.

16 ¿Jaralii na wayuu younakuu makana soo'opünaa naapüin nünüiki Maleiwa? Naya na nujuittitkana Moisés chajee Egipto.

17 ¿Je jaralii na wayuu jashichika amüin chi Maleiwakai so'u tü pienchikat shikii juya? Naya na eekai kaainjalain so'u tia, na ouktakana saaliijee naainjala cha'aya eepünaajanale naya waraittüin jalaalashiipa'a.

18 ¿Je jaralii na wayuu pansaakana amüin nünüiki Maleiwa sünain nnojoliinjanain nekerolüin sulu'u tü mma neemeraainjatkat alu'u nütüma? Naya na moonooinkana sümaa tü nuluwataakat anain.

19 Niyouktüin chi Maleiwakai süpüleerua nekerolüin na wayuukana sulu'umüin tü mmakat süka nnojoliin nanoujain nünain.

4

Eemerawaa napüla na nüpüshikana Maleiwa

1 Je joolu'u maa'ulu yaa, pansaasü nünüiki chi Maleiwakai wamü'inya süpüla wekerolüinjanain cha'aya eemüin nia süpüla eemerawaa nümaa. Je sükajee tia, jalia jia suulia eejüin ja'aka eekai “Müichia mekerolüin pia” nümajüin amüin Maleiwakai.

2 Aküjünüsü wamüin maa'ulu yaa süchiki tia eemerawaakat maa aka süküjünüin achiki paala namüin na watuushikana. Akatsa'a nnojolüin kasain saapüin namüin, süka nnojolüin nanoujain sünain shiimain tü nümakat chi Maleiwakai namüin.

3-5 Pansaasü nünüiki chi Maleiwakai paala sünain nümüin sümaa jashiee namüin na watuushikana manoujainkana:

“Müina'aya mekerolüin naya sulu'u tü mma neemeraainjatüyaakat alu'u tatüma”.

Soto jaa'in nüchiki chi akaratshikai ka'i ashajünakat paala: “Eemeraashi chi Maleiwakai no'u chi akaratshikai ka'i süchikijee süpüshua tü ni'yataakat anain”. Je mapa wainma juya süchikijee sükumajünüin tü mmakat, müshi nia: “Müina'aya mekerolüin naya sulu'u tü mma neemeraainjatüyaakat alu'u tatüma”. Mayaasüje eein paala wanaa namaa na watuushikana tü eemerawaa naapakat Maleiwakai paala süchikijee nükumajüin tü mmakat, nnojoliishii naya ekerolüin sulu'umüin. Wayeena wayakana anoujashiikana wapüshua ekeroloka wamüiwa sünainmüin tia eemerawaakat.

6 Mayaashiije nnojoliin ekerolüin na watuushikana aküjünakana
amüin süchiki tü eemerawaakat saaliijee moonooin naya sümaa tü
aluwataanakat anain, watüjaa aa'ut sünain eejeerüin wayuu eekai
shikeroleerüin.
7 Wainma juya süchikijee ouktüin na watuushikana, aashajaashi chi
Maleiwakai süchiki tü ka'i seemeraainjatkat o'u wayuu nümaa sünainjee
anoujaa nünain. Shia tü nüshajakat achiki David:

“Jaapa jumaala nünüiki chi Maleiwakai so'u ka'ikat tüü.
Nnojo jiyouktüin shia”.

8 Watüjaa aa'ut sünain nantüin sulu'umüin tü mmakat Canaán na
nachooinkana na watuushikana nümaa Josué chi nalaülashikai. Nno-
jotkalaka shiain tü eemerawaa nüshajakat achiki David wanaa sümaa
nüküjain süchiki tü ka'i sünoujakat o'u wayuu nünain chi Maleiwakai.
9 Je sükajee tia, yapasü wane eemerawaa nütüma Maleiwa wapüla
wayakana nüchooinkana, maa aka neemeraainkain niakai no'u chi
akaratshikai ka'i süchikijee nükumajüin tü mmakat.
10 Je so'uweena ka'ikat tia, eemeraweena waya suulia tü wa'yataakat
anain, maa aka neemeraainkain chi Maleiwakai süchikijee nükumajüin
tü mmakat.
11 Je süka yapain wane eemerawaa wapüleerua, anashii eere waa'in
süpüla wountüinjanain wekerolüin wapüshua'ale sünainmüin tü eemer-
awaakat, suulia eejüin wa'aka eekai “Müichia mekerolüin pia” nümajüin
amüin chi Maleiwakai saaliijee moonooin nia sümaa tü nuluwataakat
anain, maa aka naa'in na watuushikana.

12 Tü nünüikikat chi Maleiwakai, ja'yasü ma'i wamüin süpüla
watüjaainjatüin saa'u müleka woonoole sümaa je moonooinre waya
sümaa. Müleka kaainjarale waya, shii'iyatüin wamüin. Je sütüma,
wayaawata aa'ut tü jülüjakat waa'in, müleka shiimüinre oo'ulaka nno-
jorüle shiimüin, müleka analein oo'ulaka nnojorüle anain. Je sütüma tü
nuluwataakat anain, watüjaa aa'ut tü anasükat süpüla waa'inrüin shia je
tü mojusükot süpüla wayouktüin shia.
13 Nnojotsü eein sa'aka tü nukumajalakat chi Maleiwakai eekai sunuju-
laain nuulia. Otta wayakana, wasouktüinjatü aa'u nümüin süpüshua tü
waa'inrakat.

Jesucristo, chi sacerdote mülo'ushikai ma'i

14 Chi wanoujakai anain, nia Jesús chi Nüchonkai Maleiwa, chi sacerdote
mülo'ushikai, anashaatakai ma'i, ekerolokai nünainmüin Maleiwa süpüla
chain na'ato'u. Anashii müleka wachecherüle waa'in sünain tü wanoula
waküjakat achiki sümüin wayuu, süka nüsouktüin Jesús waneepia waa'u
nümüin Maleiwa.
15 Süka matsüin waa'in sünain anoujaa, che'ojaasü wamüin akaaliijünaa
waainjinneepa kasa mojusü, süpüla nnojoliinjanain kaainjalain. Nieechi
Jesús amüliajaka waya saa'u nülatirüitpain süpüshua tü oo'ulakünaakat
aa'in süka kasa mojusü, saa'u wayuuin nia maa aka waya. Otta
müshia niakai süka maainjalain, alana'aleeshia nuulia chi laülaashikai
napüleerua na sacerdote judíokana sümaiwa paala.
16 Je sükajee tia, anakaja müleka warütkaale nünainmüin chi Malei-
wakai süpüla nükaaliijüinjanain waya. Nnojo kaa'in waya neema, süka
nümüliajeein waya. Je sünainjee na'anasia, nükaaliijeena waya so'u tü
ka'i wachuntakat o'u nümüin.

5

1 Soto jaa'in nakuaippa na watuushikana paala sümaiwa. Na sacerdote judíokana, naneeküin waneeshia wayuu na'akajee süpüla laülaainjachin napüleerua. Aneekünüshi nia süpüla niain a'yataainjachin nümüin Maleiwa süpüla asouktaa saa'u tü wayuukolüirua, süpüla naapawalinjatüin nümüin chi Maleiwakai tü kasa anasü saapakat wayuu sünain saapüin analu'ut nümüin, je süpüla naapüinjatüin nümüin tü sümü'ünüin ouktakat saa'u saainjala tü wayuukolüirua.

2 Je chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana, saa'u müin aka nia saa'in wayuu süpüshua, nnojoiyaaje maainjalain. Nuuntüin kamaneein nia sümüin tü wayuu eekai saa'inrüin wane kasa mojusü eekai matüjaajuuin saa'u sünain mojuin tü saa'inrakat.

3 Je saa'u nnojolin maainjalain nia, süpüla naapüinjatüin tü sümü'ünüinkat wayuu nümüin chi Maleiwakai saa'u saainjala, asülajüinjachi niaka'iya saa'u naainjala.

4 Chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana, makai aka naa'in Aarón sümaiwa paala, nnojoishi aneekajiraain nümüiwa. Nnojoishi kojutshin ne'e süpüla tüü süka nücheküin naa'in süpüleerua. Nia keenakajalaka chi Maleiwakai.

5 Müshia Cristo, nnojoishi aneekajiraain nümüiwa süpüla kojutshaataleein ma'i nia sünain niain chi sacerdote mülo'ushikai. Nnojotsü naa'inkajatüin nümüiwa. Nia keenakajalaka chi Maleiwakai, maa aka nii'iyatüin paala sünain niain Nüchoin, maa aka tü nümakat nümüin:

“Pia Tachonka'aya.
Süpüla ka'i tüü, te'itaain pia su'upala wayuu süpüshua'a
süpüla puluwataainjachin saa'u süka piain Tachoin”.

6 Nüneeküin Cristo sünain nümüin:

“Teenaküin pia süpüla piainjachin sacerdote waneepia süpüla ka'ikat süpüshua
maa aka nukuaippa Melquisedec”.

7 Kataiwa'aya no'u Jesús yaa mmolu'u, achuntapü'üshi nümüin Maleiwa sünain ni'yalajüin sümaa emetuluin nünüiki shii'iree nükaaliijain nia su'utpünaa tü müliaa ni'rüinjatkat naapapa nukuaippa sünain ouktaa. Je shiimüin sünain nükaaliijain, süka jüüjüüin nia nümüin chi Maleiwakai otta kojutüin nia nütüma.

8 Cristo, ja'itaichi niain chi Nüchonkai Maleiwa, nütüjüinya ne'e oonowaa sümaa nünüiki chi Nüshikai sükajee tü müliaa ni'rakat.

9 Je niainjachi Jesús chi o'tte'erüinjachikai süpüla ka'ikat süpüshua tü wayuu oonookat sümaa nünüiki. Nuuntüin nu'tte'erüin wayuu sükajee kettaaitpain süpüshua tü kee'ireekat naa'in chi Maleiwakai nümüin,

10 je sükajee e'itaaushin nia nütüma chi Maleiwakai süpüla niainjachin sacerdote mülo'ushikai maa aka naa'in Melquisedec.

Achiajaanaa suulia oo'ulawaa suulia anoujaa

11 Je joolu'u, takü̈jeein ma'i jümüin soo'omüin nüchiki Cristo sünain niain sacerdote mülo'ushikai. Otta süka sukulajaain ma'i jaa'in sünain tü ekirajünakat anain jia, isasü tachiki tee'iyatüin shia jümüin maa'ulu yaa.

12 Kaka'iyaina ma'i jia sünain jütüjaain naa'u Jesús. ¿Jamüshii jia nnojoliyüliika'a juuntüin ekirajaa wayuu nünain? Che'ojaayütta'aya ne'e jümüin ekirajünaa waneepia sünain nünüiki Maleiwa, tü ekirajünakat anain jia paala ju'ttaiwa'aya sünain anoujaa. Müshii aka jia naa'in wane

jo'uu sünain ekajinnaa süchira nii süka isayüliain nüchiki ekaa eküülü ka'üsü.
13 Mayaawatüinyüliita'aya jia saa'u tü ekirajünakat anain jia soo'opünaa tü anasükat süpüla jaa'inrüinjatüin shia je tü mojusükot süpüla jiyouktüinjatüin shia. Nnojotsü jiyaawata aa'u, süka shukulain ma'i jia sünain ashataa.
14 ¿Jaralii yapaka ja'aka süpüla nashatüinjatüin tü tekirajeekat anain jia joolu'u? Nia chi eekai laülaain naa'in sünain anoujaa, süka eeinja'a ne'e naa'in waneepia sünain tü anasükat süpüla naa'inrüinjatüin shia je sünain tü mojusükat süpüla niyouktüinjatüin shia.

6

1-3 Je joolu'u, süpüla jülaüle'erüinjatüin jaa'in sünain anoujaa, anakaja müleka nnojorule shiain jülüjain jaa'in ne'e waneepia tü nüchikikat Cristo ekirajünakat anain paala jia ju'ttaiwa'aya sünain anoujaa. Ekirajünapü'üshii jia sünain oo'ulawaa suulia tü kasa mojusü ouktakat atüma wayuu, sünain tü anoujaakat, sünain tü woutiisaakat, sünain e'itawaa ajapüü saa'u wayuu, je sünain süso'iraainjatüin saa'in wayuu ouktüsü. Je ekirajünapü'üshii jia sünain kasalajaneerüin sümüin wayuu saainjala sümaa müliainjatüin shia süpüla ka'ikat süpüshua. Anashii tekirajüle jia joolu'u sünain tü jeketkat. Shia taa'inreetka müleka nücheküle chi Maleiwakai tapüleerua. Je müleka jüshatüle tü jeketkat, koo'omüinjeerü jümüin jiyaawatüin saa'u tü ekirajünakat anain jia paala.
4-6 Chi eekai niyouktüin tü shiimain ekirajünakat anain nia, mayaasüje ee'iyatünüin nümüin paala kasa anasü nütüma Maleiwa, müiria nnojolüin jülüjain naa'in süpüla nünoujainjachin sünain. Müichia moo'ulaain nia suulia kaainjalaa, mayaashije ekirajünüin paala nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, ja'itairü niyaawatapü'üin saa'u tü kasa anasü süküjakat nünüiki Maleiwa nümüin, tü kasa anasü naa'inrüinjatkat so'uweena wane ka'i chi Maleiwa Pülashikai. Je sükajee ayatüin nia sünain kaainjalaa, nnojoija mmata o'tte'eruushin nütüma Maleiwa. Mojutsai Cristo nütüma su'upala wayuu süpüshua, maa aka paala natüma na jutuushikana wanaa sümaa nakacherüin nia sünain tü kuruusakat süpüla no'utüin naa'in.
7 Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain tü shiimainkat ekirajünakat anain, naa'inrüin kasa anasü. Müshi aka nia saa'in wane yüüja eere süsotüin tü apünajuushikat kouyasepa tü mmakat. Je chi Maleiwakai, ayateechi a'itirüin juya saa'u türa yüüjakat süpüla koo'omüinjatüin tü apünajuushikat.
8 Otta chi eekai niyouktüin tü shiimainkat ekirajünakat anain nia, naa'inrüin wainma kasa mojusü. Müshi aka nia saa'in wane yüüja eere süsotüin ne'e mojuui keimsesü, mayaasüje a'itüin juya saa'u. Nnojotsü kasain saamüin sümüin wayuu türa yüüjakat. Süchikijee kaka'iya sa'atapünüin, mojeerü sünüiki tü wayuukolüirua sümüin tü yüüjakat sünain sa'ajeerüin shia.
9 Mayaasüje taküjaitpain jümüin süchiki wayuu ayouktakat tü shiimainkat, tatüjaa aa'uchii jia aishiikana tapüla sünain jaa'inreerüin tü kasa anasükat süka shiimüin sünain ju'tte'ennüin.
10 Süka naa'inrüin chi Maleiwakai tü kasa anasükat waneepia sümüin wayuu, tatüjaa aa'uchi nia sünain nnojoleerüin motüin naa'in tü kasa anasü jaa'inrakat jii'iyatakat aka nümüin tü naaliikat jüpüla. Sotüshii jia naa'in sünain ji'yataain paala je sünain ayatüin jia a'yataain sünain akaalinjaa tü nüchooinkalüirua.
11 Je joolu'u, tü kee'ireekat taa'in jüpüleerua, shia tü ayatüinjanain jia sünain jaa'inrüin wane'ewai jukua tü anasükat sümüin wayuu süka

süpüshua jaa'in. Müleka juu'ulaküle tia süpüla ka'ikat süpüshua kataiwa'aya jo'u, naapeerü chi Maleiwakai jümüin so'uweena wane ka'i süpüshua tü kasa anasü ja'atapajakat.

12 Anakaja'a müleka jüshatüle nakuaippa na wayuu achechetkana naa'in sünain anoujaa sümaiwa paala. Müleka nnojorüle sukulajaain jaa'in sünain tü aluwataanakat anain jia, meena aka jia naa'in sünain jüchecherüin jaa'in sünain ja'atapajüin tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai jümüin saa'u pansaain nünüiki jümüin.

Shiimüin sünain pansaain nünüiki Maleiwa waneepia

13-14 Soto jaa'in tü nüküjakat chi Maleiwakai nümüin Abraham chi watuushikai paala sümaiwa sünain maa nümüin: “Kamaneweechi ma'i taya pümüin. Watteerü saalin puu'uliwo'u tatüma. Pansaasü tanüiki waneepia, süka tayain Maleiwain. Nnojotsü che'ojaain tamüin wane wayuu süpüla ‘Shiimüin nünüiki’ süpüla sümüin tamüin, süka matüjain taya aküjaa alawaa”.

15 Süpüshua tü nüküjakat achiki chi Maleiwakai nümüin Abraham sünain pansaain nünüiki nümüin, aapünüsü nümüin süka shiimüin ma'i tü aküjünakat nümüin, je na'atapajüin shia.

16 Je wayuu, müleka süküjüle süchiki saa'inrüinjatüin wane kasa, che'ojaasü wane wayuu sümüin atüjaainjatkat saa'u tü sümakat. Maa aka nüchechajaale saa'u nünüiki, nnojoleerü eein a'ülüjaajirawaa saa'ujee tia. Aluwataaneechia ne'e nia sünain naa'inrüinjatüin tü nümakat paala su'upala wayuu.

17 Je chi Maleiwakai, süka nücheküin süpüleerua sütüjaainjatüin naa'u wayuu sünain nikeraajüin tü naa'inrüinjattüjütkalia paala, nii'iyatüin sümüin sünain pansaain nünüiki je sünain naa'inrüinjatüin tü nümakat süka niain Maleiwain.

18 Süka pansaain nünüiki waneepia, nnojoluja'a alawaain tü nümakat. Je süka niain Maleiwain süpüla ka'ikat süpüshua, nüküjeerü waneepia tü shiimainkat. Je naa'inrüin tü nümakat süpüla nüchecherüinjatüin waa'in sünain anoujaa su'unnaa tü müliaa we'rakat. Je watüjaa aa'ut sünain naa'inreerüin chi Maleiwakai tü nümakat wamüin. Pansaasü nünüiki wamüin, je matüjainsai nia aküjaa alawaa.

19-20 Je sükajee tia, watüjaa aa'uchi nia sünain nüikkale'erüin nikii süpüla tü wamakat nümüin. Maa aka tü kachueera ajapulu'ujiakat anua, akaajaa nünüiki Maleiwa sünain sajapulu'uinjatüin waa'in. Ja'itaichi chain chi Maleiwakai iipünaa, nnojoishi wattain woulia. Müichia nnojolin anujulaain nia woulia, süka nu'unüichipain Jesús nümülatu'umüin süpüla nüsouktüinjachin nümüin waa'u, maa aka chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana paala sulu'u tü a'waajüleekat chi Maleiwakai sünain nikerolüin nünainmüin waneemüin sa'ata tü kuluulu sütaüjiakat tü paükat. Nia Jesús chi sacerdote mülo'ushikai süpüla ka'ikat süpüshua maa aka naa'in Melquisedec sünain ni'yataain nümüin Maleiwa.

7

E'itaaushi Melquisedec nütüma Maleiwa

1 Otta müshia Melquisedec, nia aluwataashika paala sümaiwa saa'u wayuu sulu'u tü pueulo kanüliakat Salem, nia wane sacerdote e'itaaushikai nütüma chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i. Soto jaa'in wanaa sümaa nüntiraain nümaa chi watuushikai Abraham wanaa sümaa nüle'ejüin Abraham süchikijee nükanajüin tü wane

laülaayuusükalüirua. Nüchuntakalaka Melquisedec nümüin chi Maleiwakai naa'u süpüla naapüinjatüin na'anasia nümüin.

2 Otta müshia Abraham, asülajüshi nümüin Melquisedec polo'owai sünainjee tü polookot shikii süpüshi tü nüsitkat sünainjee atkawaa. Otta müsia tü anüliee "Melquisedec" makat, "naa'inrüin tü anasükat sünain aluwatawaa" malu'ut. Je sünülia tü pueulokat "Salem" makat, "jimatüsü tü mmakat eere nuluwataain" malu'ut.

3 Nnojotsü watüjaain aa'u nüchiki nüshi, süchiki nii, süchiki nutuushinuu, nüchiki sünain jemeishin, otta nüchiki sünain ouktüin. Shia'ala watüjaaka aa'u tü nüchikikat sünain sacerdotein nia, maa aka nükuaippa chi Nüchonkai Maleiwa sünain sacerdotein süpüla ka'ikat süpüshua.

4 Jiirakaa sümüin nukuaippa Melquisedec sünain kojutuleein ma'i nia. Watüjaa aa'ut sünain kojutüin ma'i nia nütüma chi wekiishikai Abraham, süka nüsülajüin nümüin süpüshi tü nüsitkat sünainjee atkawaa, wane poloo sünainjee poloo shikii.

5 Je na'aka na Levíkana e'iruku, wane nuu'uliwo'ukalüirua Abraham, eeshii eekai na'yataain sünain sacerdotein. Saashin tü nüshajakat paala Moisés, acheküsü akotchajünajatüin süpüshi suwashirüin tü wayuukolüirua, tü polookot sünainjee poloo shikii, natüma na sacerdote Levíkana nama'anajee na nawalayuukana, mayaashiije'e nüchooin naya Abraham napüshua.

6 Je Melquisedec, mayaainje nnojolüin Levíin ni'iruku, asülajüshi Abraham nümüin tü polookot sünainjee poloo shikii. Je Abraham, mayaashije kojutüin nia nütüma Maleiwa sümaa aashajaanapü'üin amaa nia nütüma sünain pansaain nünüiki Maleiwakai nümüin, watüjaa aa'uchi sünain niain alana'aleein Melquisedec sünain kojutüin nuulia, süka niain achuntüin shii'iree naapüinjatüin chi Maleiwakai na'anasia nümüin Abraham.

7 Shiimüin sünain alana'aleein nüpülain chi achuntakai nuulia chi achuntünakai aa'u.

8 Na wayuu sacerdote Levíkana okotchajapü'ükana süpüshi suwashirüin wayuu, antüsü ouktaa namüin maa aka sümüin wayuu süpüshua. Otta müshia Melquisedec, mayaashije müin aka saa'in nakuaippa na Levíkana sünain aapünaa amüin süpüshi suwashirüin wayuu, aküjünüsü nüchiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sünain katayüliain no'u.

9-10 Na sacerdote Levíkana, naya okotchojüliika süpüshi suwashirüin tü wayuukolüirua. Mayaashiije'e nnojoliin jemelin na Levíkana nuu'uliwo'ukana Abraham wanaa sümaa nüsülajüin süpüshi tü nuwashirüinkat nümüin Melquisedec, müshii aka eejanakai naya sünain asülajaa nümüin wanaa nümaa chi natuushikai.

Jesucristo, müshi aka naa'in Melquisedec

11 Saashin tü ashajünakat nütüma Moisés, acheküshii naneekünüinjanain na sacerdote judíokana na'akajee na nuu'uliwo'ukana Aarón, na Levíkana. Otta nayakana, süka isain nountüin naa'inrüin süpüshua tü nüchekakat chi Maleiwakai, aneekünüichipa joolu'u wane sacerdote müin aka naa'in Melquisedec. Je watüjaa aa'uchi Melquisedec sünain nnojolin nuu'uliwo'uin nia Aarón.

12 Je joolu'u, sünainjee su'wanajaaitpain nakuaippa na sacerdote judíokana, ee'iranajaanüinjatü joolu'u wapüleerua tü aluwataanakat anain waya.

13-14 Chi takü̈jakai achiki, nia chi Wasenyotsekai. Je we'raajü̈in nia
sünain nuu'uliwo'uin Judá. Naatajatü ni'iruku noulia na sacerdote
Levíkana. Nnojoishi aashajaain Moisés süchiki naneekünüinjanain
na nuu'uliwo'ukana Judá sünain sacerdoteinjanain naya. Je nno-
jotsü eepü'üin na'akajee nuu'uliwo'u Judá eekai na'yataapü'üin nümüin
Maleiwa sünain sacerdotein.
15 Shiimüin sünain niweetüichipain chi Wasenyotsekai sünain niain
wane sacerdote maa aka naa'in Melquisedec.
16 Tü aneekünaka anainjee nia süpüla sacerdotein, nnojotsü
sükajeejatüin nayain sacerdotein na nutuushinuukana, shia sünainjee
matüjüin nia ouktaa.
17 Maa aka tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat chi
Maleiwakai:
“Teenaküin pia süpüla piainjachin sacerdote waneepia süpüla ka'ikat
süpüshua
maa aka nukuaippa Melquisedec”.
18-19 Nnojotpü'üsü akaaliijünüin wayuu sütüma tü nuluwataakat anain
Moisés süpüla suuntüin tü wayuukolüirua tü nüchekakat chi Maleiwakai
süpüleerua. Mayaasüje noo'ulaküin shia, ayatshi'iya mekettaajuuin
namüin tü naa'inreekat chi Maleiwakai. Otta wayakana, alana'aleesia
ma'i sünain anain tü wa'atapajakat, süka jutatüitpain wapüleerua süpüla
warütkaainjanain nünainmüin Maleiwa.
20-21 Je wane kasa anasüya: Wanaa sümaa nüneekünüin Jesús, pansaasü
nünüiki chi Maleiwakai nümüin:
“Shiima'inya ma'i tanüiki pümüin süka Maleiwain taya.
Taneeküin pia süpüla piainjachin sacerdote waneepia tamüin süpüla
ka'ikat süpüshua.
Je süka tayain Maleiwa,
nnojoleerü ta'wanajaain tanüiki”,
müshi nia nümüin. Otta na sacerdote Levíkana, nnojotsü majatüin
nünüiki chi Maleiwakai namüin.
22 Saa'u pansaain nünüiki chi Maleiwakai nümüin chi Nüchonkai, watüjaa
aa'uchi chi Maleiwakai sünain shiimüin sünain nikeraajüinjatüin wapüla
süpüshua tü nümakat wamüin, tü pütchi jeket e'itaanakat nütüma sünain
pansaain. Alana'aleesia ma'i tü nümakat chi Maleiwakai wamüin joolu'u
suulia tü nümakat paala sümaiwa namüin na watuushikana. Je shiimüin
ma'i sünain nükaaliijain waya Jesucristo süpüla waa'inrüinjatüin tü
nüchekakat chi Maleiwakai wapüleerua.
23 Wainma ma'i tü sacerdote judíokalüirua sümaiwa. Nnojoishii ayatüin
naya waneepia sünain sacerdotein süka ouktawalin naya. Ouktapa wane,
aneekünüshi wane nii'irakaya.
24 Alu'usa Jesús, kato'uchi süpüla ka'ikat süpüshua süka matüjüin
ouktaa nia. Kapüleejeetkalaka aneekünüin wane nii'iraka süpüla sac-
erdotein.
25 Süka nnojoleechin nuu'ulaain suulia sacerdotein nia, asoukteechi
waneepia nümüin chi Maleiwakai saa'u tü wayuukolüirua arütkaakat
nünainmüin Maleiwa sünainjee nüsouktüin saa'u. Je süka katüin no'u
süpüla ka'ikat süpüshua, nuuntüin nu'tte'erüin tü wayuukolüirua süpüla
katüinjatüin so'uya süpüla ka'ikat süpüshua.
26 Je Jesús, sükajee niain chi sacerdote mülo'ushikai, nükaaliijain
waya waneepia sünain süpüshua tü che'ojaakat wamüin. Talatashaatasü
naa'in chi Maleiwakai nümaa, süka lotüin nukuaippa sümaa maainjalain
nu'upala. Akataluushi nia noulia na wayuu kaainjaraliikana kepiakana

yaa mmolu'u. Je eeshi nia joolu'u nümaa Maleiwa chaa iipünaa sümaa kojutüin ma'i nia nütüma.

27 Jesús, nnojoishi müin aka naa'in chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana. O'utapü'üshi nia saa'in mürüt waneepia nümüin chi Maleiwakai saa'u naainjala niakai palajana, je süchikijee, saa'u saainjala tü wayuukolüirua. Otta müshia Jesús, wwatua ne'e aapajiraashi nikii süpüla ouktaa saa'u saainjala wayuu. Kettaaitpa shia. Nnojotsü che'ojaain nümüin nuu'ulaküin nüchikua.

28 Saashin tü nuluwataakat anain Moisés, aneekünawaisü wayuu süpüla laülaainjatüin napüleerua na sacerdotekana. Otta sa'aka wayuu süpüshua, nnojotsü eein eekai katsüin saa'in waneepia sünain anoujaa süpüla a'yatawaakat tia. Otta chi nüneekakai chi Maleiwakai mapa süchikijee nükalia Moisés sünain pansaain nünüiki nümüin, nia'a ne'e chi Nüchonkai, süka niain atüjain waneepia süpüleerua naa'inrüin süpüshua tü nüchekakat chi Maleiwakai.

8

Nikeraajüin Jesús tü pütchi jeket ni'itaakat Maleiwa

1 Otta Jesús, chi sacerdote mülo'ushikai, nia tashajaka achiki jümüin sünain nu'unüin chaa iipünaamüin eere nuluwataain chi Maleiwa Pülashikai süpüla joyotoo na'ato'u nikialu'ujee sünain kojutüin ma'i nia nütüma je süpüla asouktaa waa'u waneepia nümüin.

2 Nia a'yataaka nümüin chi Maleiwakai maa'ulu yaa sünain sacerdotein sulu'u tü a'waajüleekat. Tü a'waajülee chakat iipünaa, lotüsü ma'i sukuaippa. Nia ke'inaajalaka Maleiwa, nnojotsü sükumajalain wayuu maa aka saa'in tü a'waajüleekat yaa mmolu'u natüma na judíokana.

3 Je chi laülaakai napüleerua na sacerdote judíokana, aneekünüshi süpüla naapawalinjatüin nümüin Maleiwa tü kasa anasü saapakat wayuu sünain saapüin analu'ut nümüin je tü sümü'ünüin ouktajatkat saa'u saainjala. Akaaja'a Jesús nüneekünaiwa'aya sünain sacerdotein, che'ojaasü naapüinjatüin kasa nümüin chi Maleiwakai.

4 Je müleka yaaleje Jesús wa'aka yaa mmolu'u, nnojoishije aneekünüin nia süpüla sacerdotein, süka eeinapain na aneekünakana süpüla. Je saashin tü nuluwataakat anain Moisés, nayainjana nayakana asülajaka nümüin Maleiwa tü kasa anasü saapakat wayuu.

5 Je tü a'waajüleekat yaa mmolu'u eere ni'yataain chi sacerdote judíokai, ja'itairü meemain aka saa'in tü a'waajülee iipünaakat, nnojotsü shiain. Su'uyaakua ne'e. Je süpüla shiainjatüin su'uyaakua tü iipünaajatkat, münüshi Moisés nütüma chi Maleiwakai süpülapünaa naainjain tü a'waajüleekat paala sümaiwa: “Jalia paa'inra ma'i shia maa aka saa'in sukuaippa tü tee'iyatakat paala pümüin saa'u tü uuchikat”.

6 Je jiakana joolu'u, nnojo motüin jaa'in sünain sülana'aleein sünain anain tü naa'inrakat chi Maleiwakai wamüin nükajee Jesús suulia tü naa'inrakat paala namüin na watuushinuukana. Shiimüin sünain nikeraajüinjatüin Jesús wapüla süpüshua tü nümakat chi Maleiwakai wamüin, tü pütchi jeket e'itaanakat nütüma sünain pansaain nünüiki. Je maa aka sülana'aleein sünain anain tü nümakat chi Maleiwakai wamüin suulia tü nümakat namüin na watuushinuukana, müsia tü ni'yataakat anain Jesús nümüin Maleiwa sünain alana'aleein suulia tü na'yataakat anain na sacerdote judíokana.

7 Mayaasüje'e ni'itaalain chi Maleiwakai tü pütchi nümakat namüin na watuushinuukana sünain pansaain nünüiki namüin, isasü nachiki

naa'inrüin süpüshua tü nuluwataakat anain. Je sükajee tia, acheküsü ni'itaainjatüin wapüla wane pütchi jeket saa'ujee pansaain nünüiki wamüin.
8 Saa'u nnojolüin noo'ulaweein na wayuukana suulia naainjala, asouktüshi chi Maleiwakai sünain aküjaa süchiki tia pütchi jeketkat, sünain maa:
"Je so'uweena wane ka'i,
te'itaajeerü napüla na wayuu Israelkana oo'ulaka na Judákana
wane pütchi jeket sümaa pansaajeerüin tanüiki namüin.
9 Nnojoleerü müin aka saa'in tü pütchi te'itaakat paala
napüla na natuushinuukana tojuittiraiwa'aya naya chajee Egiptojee.
Too'ulaain naya, süka moonooin sümaa tanüiki.
10 ¿Otta kaseerü saa'inraka namüin tü pütchi jeket
te'itaainjatkat tayakai chi Maleiwakai süpüla tü wayuu Israel-kalüirua?
Kee'ireweerü sulu'u jülüjain naa'in tü taluwataakat anain so'uweena tia,
süka takaaliijeenain naya.
Je sünain Namaleiwasein taya,
tayeechi na'waajaka waneepia süka taa'inmajeenain naya meinshi.
11 Nnojoleerü che'ojaain namüin nekirajiraain tachiki
sünain 'Anakaja jüshatüle nüchiki chi Maleiwakai' namajiraain,
süka shi'raajeechin taya wayuu süpüshua,
makai aka chira eekai washirüin je chira eekai mojuin.
12 Tamüliajeena naya ja'itaina kaainjaraliin,
je müiria nnojolüin sotüin taa'in süpüshua tü kasa mojusü naa'inrakat".
13 Je süka tü "pütchi jeket" nümakat chi Maleiwakai, watüjaaitpa aa'u sünain nnojolüitpain kasain anain apüla tü pütchi ni'itaakat paala napüla na wayuu judíokana. Je tü kasa eekai nnojolüitpain kasain saamüin nümüin, amoukteerü maalü.

9

Tü nakuaippapü'ükat na judíokana sünain a'waajaa Maleiwa

1 Je sa'aka tü pütchi e'itaanakat paala nütüma chi Maleiwakai napüla na wayuu judíokana, aküjünüsü namüin jamüinjatüin sukuaippa tü a'waajülee nakumajüinjatkat yaa mmolu'u, je jamüinjatüin nakuaippa sünain a'waajaa chi Maleiwakai.
2-3 Je sulu'u tü a'waajüleekat, tü akumajünapü'ükat natüma, kataüjiasü wane kululu süpüla akatalaa pasanainpünaa. Je sünülia tü palajatkat paü eere nikerolüin palajana chi sacerdote judíokai, "Nü'ütpa'a Maleiwa" münüsü. Je yaa sulu'u, eesü wane rampara aküjünakat achiki paala nütüma Maleiwa oo'ulaka müsia wane meesa e'itaanakat aa'u tü pan a'waajiakat Maleiwa. Shiasa tü paü shiinalu'usükat, "Nümülatu'u Maleiwa" münüsü.
4 Je yaa sulu'u tü paükat, eesü wane a'ajülee wunu'u jemeta eejuut, o'oojiruushi süka ooro. Eesü wane juraskeerü süpüla sotüinjatüin naa'in wanaa sümaa ni'itaain paala chi Maleiwakai tü pütchikat namüin. Oorole'eya sütoutajee. Je sulu'u tü juraskeetkat, eeshi wane pachiishichon oorole'eya kalu'ukai süpüshi tü eküülü kanüliakat "maná" münüin nekakat paala na natuushikana. Eesü tü nuwaraaratsekat Aarón awü'itkat paala sümaa julaa. Je eesü tü piamasükat ipa makat aka saa'in taapüla ashajünakat anain paala tü pütchi e'itaanakat nütüma Maleiwa napüla.

5 Je yaa saa'ujee tü juraskeetkat, eesü nayaakua wane kasa eekai
katünain. Wayawayatsü tü natünakat saa'u shirouse tü juraskeetkat
eepü'üle sütülüittinnapü'üin süsha tü mürüt o'utinnapü'ükat aa'in süpüla
sülatinnüinjatüin saainjala wayuu. E'itaanüsü tü shiyaakuakat suulia
motüin naa'in na wayuukana sünain eein chi Maleiwakai namaa. Keraasü
joolu'u süchiki tü kasa yaakat sulu'u tü a'waajüleekat yaa mmolu'u
natüma na judíokana.

6 Keraapa tü a'waajüleekat sümaa tü korolokot sulu'u, ekerotpü'üshi
chi sacerdote judíokai weinshi sulu'umüin tü palajatkat ne'e paü süpüla
ni'yataainjachin nümüin Maleiwa.
7 Otta sulu'umüin tü paü shiinalu'usükat, nia ne'e ekerotka nümüiwa
chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana. Wwatua ne'e nukua
süpüla juyakat. Je nikerolapa, alü'üjawalinjachi süsha mürüt o'utinnakat
aa'in süpüla naapüin nümüin Maleiwa saa'u naainjala niakai je saa'u
aainjalaa nnojotkat natüjaain aa'u na wayuukana sünain mojuin.

8 Nüso'irüin joolu'u waa'in chi Naa'inkai Maleiwa sünain nnojoliin
nountüin ekeroloo na wayuukana chamüin nünainmüin chi Maleiwakai
sulu'u tü a'waajüleekat chakat iipünaa, sükajee ayatüin tü a'waajüleekat
yaa mmolu'u.

9 Müleka jülüjüle waa'in sukuaippa tü a'waajüleekat yaa mmolu'u
natüma na judíokana je tü naa'inrakat chi sacerdote aapüikai yaa sulu'u,
shia ne'e kayaakuaka tü kasa ekirajünakat anain waya maa'ulu yaa.
Shii'iyatüin wamüin sünain nnojolüin kasain anain apüla nümüin chi
aapüikai tü nasülajakat na wayuukana nümüin chi Maleiwakai süpüla
anainjatüin naa'in niakai oo'ulaka naa'in na wayuukana nümaa Maleiwa.
10 Aluwataanüshii ne'e naya sünain jamüinjatüin nakuaippa sünain
tü ekawaakat je tü asawaakat je tü o'lojowaakat ajapüü. Nnojotsü
sükaaliijain naya süpüla wuleinjatüin tü naa'inkat nu'upala Maleiwa.
Aluwataanüshii naya sünain kasa eekai müin aka tia süma'inru'u naapüin
chi Maleiwakai namüin tü pütchi jeket e'itaaneetkat napüla.

Alana'aleesia ma'i tü nüshakat Cristo suulia tü süshakat mürüt

11 Otta müsia joolu'u, jeketüitpa süpüshua. Eweetüshi Cristo sünain
niainjachin chi sacerdote mülo'ushikai süpüla naapüinjatüin wamüin
wulee aa'in nu'upala Maleiwa süpüla jutatüin waa'in ja'itaina kaain-
jaraliin waya. Ekerotüshi nia sulu'umüin tü a'waajüleekat cha'aya
iipünaa, tü nnojotkat sukumalain wayuu. Alana'aleesia ma'i shia sünain
anasüin suulia tü a'waajüleekat yaa mmolu'u natüma na jutuushikana, tü
akumajuushikat ne'e sütüma wayuu süpüla motso'o.
12 Cristo, nnojoishi müin aka naa'in chi laülaashikai napüleerua na
sacerdote judíokana ekerolopü'ükai juya'wai sulu'umüin tü paü shi-
inalu'usükat, “Nümülatu'u Maleiwa” münakat. Wwatua ne'e nikerolüin
Cristo sulu'umüin tü a'waajüleekat cha'aya iipünaa. Je tü isha naapakat
nümüin chi Maleiwakai, nnojotsü nüshain kaa'ula toolo, nnojotsü nüshain
wane paa'achon, maa aka tü naapawaitkat chi sacerdote judíokai paala.
Shia naapaka nüsha niakai. Je amülapa nüsha sünain ouktüin nia,
nuuntüin taashin waya nütüma suulia waainjala. Müina'aya waya
nnojoliin süsalain waainjala nütüma Maleiwa.
13 Chi sacerdote judíokai, nütülüittitpü'üin naa'u na wayuu yarüttakana
akuaippa nu'upala Maleiwa nüsha wane kaa'ula toolo, nüsha wane
paa'a toolo, otta wane wüin ka'akasü süpali'ise wane paa'achon, süpüla
anouktaa nakuaippa süpülapünaa narütkaainjatüin tü a'waajüleekat.

14 Otta müshia Cristo, sünain naa'inrüin waneepia tü nüchekakat chi
Maleiwakai nüpüleerua, je sünain katsüin naa'in nütüma chi Naa'inkai
matüjainkai ouktaa, aapajiraashi nikii süpüla ouktaa nümüin chi Malei-
wakai. Maa aka nakaalinjünapü'üin na watuushikana süka süsha
mürüt ne'e süpüla sünouktaain nakuaippa, alana'aleeshi'iya ma'i sünain
anain waya sütüma nüsha Cristo amülakat waa'ujee. Je sünainjee
ouktüin nia saa'u waainjala, nuuntüin naapüin wamüin jutataa aa'in
ja'itaina kaainjaraliin waya, tü nnojotkat aapünüin namüin na watu-
ushikana soo'opünaa süpüshua tü naa'inrakat. Je süka wuleitpain waa'in,
acheküshii wa'yataain waneepia nümüin chi Maleiwa katakai atüma wo'u.

15 Nünainjee Cristo, ni'itaain chi Maleiwakai wane pütchi jeket
wapüla waya ounejuushikana, süpüla naapüinjatüin wamüin süpüshua
tü nüküjakat achiki paala wamüin sümaa pansaain nünüiki, tü kasa
anasü wama'aneetkat süpüla ka'ikat süpüshua. Akaajaa na watuushi
e'itaanakana apüla paala tü palajatkat pütchikat nütüma Maleiwa,
mayaainje kaainjalain naya sünainjee moonooin sümaa tia, taashiinapa
naya joolu'u suulia naainjala süka ouktüichipain Cristo.

16 Maa aka sukuaippa sütüma wayuu sünain karalouktalu'uin süchiki
jaralüinjatüin aapünüin amüin tü nükorolokot wane wayuu ouktapa nia,
nnojoliiwa'aya ouktüin chi wayuukai, nnojotsü aapünüin tü korolokot.

17 Otta nütüjaanapa aa'u sünain ouktüin nia, ekeraajüsü süpüla
sünoujünüin tü ashajuushikat. Aapüna münüsia tü korolokot.

18 Müsia aka tü pütchi e'itaaushikat paala nütüma Maleiwa napüla
na watuushikana. Ekeraajüsü shia amülapa süsha wane mürüt. Nno-
jolüiwa'aya sütülüittinnüin isha, nnojotsü kettaain tü pütchikat.

19 Soto jaa'in tü naa'inrapü'ükat Moisés. Süchikijee nüso'irüin naa'in na
watuushikana sünain süpüshua tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai, tü
ashajünakat paala nütüma Moisés sulu'u karaloukta, naapaakalaka wane
sütüna wunu'u kanüliakat “hisopo” ke'ichiru'usü soi anneerü ishotot. Je
süka tüü, nütülüittirakalaka isha paliraasü sümaa wüin, nüsha wane
paa'a oo'ulaka nüsha wane kaa'ula, saa'u tü karalouktakat oo'ulaka saa'u
tü wayuukolüirua süpüshua,

20 sünain nümüin namüin: “Anuu tü isha shikeraajakat atüma tü
pütchi ni'itaakat jüpüla chi Maleiwakai, tü nuluwataakat anain jia süpüla
joonooinjanain sümaa”.

21 Je müsia aka sukuaippa nütüma sünain nütülüittirüin tü ishakat saa'u
tü a'waajüleekat oo'ulaka saa'u süpüshua tü korolokolüirua yaakat sulu'u,
tü ni'yataakat aka nümüin chi Maleiwakai.

22 Saashin tü ashajuushi aluwataanakat anain na watuushi judíokana
nütüma Maleiwa, alatinnüsü saainjala tü wayuukolüirua müleka
sütülüittinnüin süsha mürüt naa'u. Nnojolüiwa'aya ouktüin wane mürüt
sümaa sütülüittinnüin süsha naa'u, nnojotsü alatinnüin naainjala.

23 Saa'u shiyaakuain ne'e shia tü a'waajülee chakat iipünaa,
che'ojaawaisü uleinjatüin shia sükajee su'utinnawalin saa'in mürüt
süpüla saapünüin tü süshakat nümüin Maleiwa. Otta süpüla tü
a'waajülee chakat iipünaa eere chi Maleiwakai, acheküsü aa'innaa
kasa eekai alana'aleein sünain anain suulia.

24 Nnojoishi ekerolüin Cristo sulu'umüin wane a'waajülee eekai
sükumalain wayuu ne'e yaa mmolu'u, sulu'umüin tü shiyaakua ne'e tü
shiimainsü chakat iipünaa. Otta ekerotshi nüma'anamüin chi Malei-
wakai chaa iipünaa süpüla asouktaa waa'u waneepia nümüin süpüla
nükaaliijain waya.

25 Je Cristo, nnojoishi müin aka naa'in chi laülaashikai napüleerua
na sacerdote judíokana ekerolowaikai juya'wai sulu'umüin tü paü shi-
inalu'usükat “Nümülatu'u Maleiwa” münakat, süpüla naapawalinjatüin
nümüin chi Maleiwakai wane isha nnojotkat nüshain. Nnojotsü ko-
juyatuain nukua Cristo sünain ekeroloo nüma'anamüin Maleiwa sünain
aapajirawaa nikii nümüin.
26 Müleka kojuyatualeje naapajiraain nikii, ouktüshije nia wainmatua
süchikijee sükumajünüin tü mmakat. Shiasa joolu'u mapainka pe-
jepa sünain saja'lajaainjatüin tü ka'ikalüirua süpüshua, antüshi Jesús
wwatua ne'e wa'akamüin süpüla motüinjatüin naa'in waainjala Maleiwa
sünainjee aapajiraain nikii Jesús süpüla ouktüin waa'u. Shiairia ne'e,
nnojoleechi aapajiraain nikii nüchikua.
27 Maa aka wayuu süpüshua sünain wwatuainjatüin ouktüin sümaa
süsouktüinjateerüin nümüin chi Maleiwakai süchikijee ouktaa,
28 akaajaa Cristo sünain wwatuain ne'e naapajiraain nikii süpüla ouktaa,
motüinjatka akajee naa'in saainjala wayuu wainma. Shiimüin sünain
nünteechin Cristo nüchikua wa'akamüin. Otta nnojoleechi ale'ejüin
nia süpüla nuwalaajüinjachin waainjala nüchikua, alu'ujasa süpüla
naapüinjatüin tü o'ttawaakat sümüin süpüshua tü wayuu a'atapajakat
sünain nüntajachin.

10

Cristo, naapajiraain nikii wwatua ne'e süpüla anajiraainjatüin wayuu

1 Tü nüshajakat Moisés, nnojotsü antiraain sümaa süpüshua tü kasa
anasü naapeetkat chi Maleiwakai wamüin waya o'ttaashiikana nütüma
Cristo. Sükajee shiyaakuain ne'e tia, maamüinsat shia namüin na wayuu
arütkaweekana nünainmüin Maleiwa. Nnojotsü suuntüin anajiraain-
janain naya nümaa chi Maleiwakai, ja'itairü aapünawalin süsha mürüt
juya'wai.
2 Müleka anajiraaleje naya sütüma saapünüin tü süshakat mürüt,
noo'ulaainje suulia naapüin. Ayatshi'iya naya aapüin süka nnojoyüliain
süla'ajünüin noulia tü naainjalakat. Müleka shiimüinreje sünain
saakatünüin tü naainjalakat noulia sütüma sütülüittinnüin tü süshakat
mürüt, ¿jamaka'a naya ayataka'a sünain mojuin naa'in saalii naainjala?
3 Akaajaa sütüma tü naa'inrapü'ükat sünain naapawalin tü ishakat
juya'wai, suso'ira aa'inchii sünain kaainjaraliin naya,
4 süka nnojolüin saakatünüin saainjala wayuu sütüma sütülüittinnüin
süsha mürüt.
5 Je sükajee shiimüin tüü, pejepa süpüla nüntüinjachin Cristo yaa
mmolu'u sa'akamüin wayuu, müshi nia nümüin chi Maleiwakai:
“Tatüjaa aa'uchi pia sünain piyouktüin
süpüleerua saapünawalin pümüin tü süshakat mürüt.
Shia püchekaka tapüleerua jemeinjachin taya
maa aka sukuaippa wayuu süpüshua
süpüla ouktajachin taya saa'u.
6 Nnojotsü shiain talatüin atüma paa'in
tü süshakat mürüt saapakat wayuu saa'u saainjala”.
7 Shiasa süchikijee tia, nümakalaka Cristo nümüin:
“Maleiwakalee,
maa aka paala tü tachiki ashajünakat nütüma Moisés,
yapaichipa taya süpüla taa'inrüinjatüin waneepia süpüshua tü
kee'ireekat paa'in tapüleerua”.

8 Mayaasüje aluwataanüin wayuu paala sütüma tü nüshajakat Moisés
sünain saapawalinjatüin tü kasakat nümüin Maleiwa, nnojotsü nücheküin
tia maa'ulu yaa saashin tü nümakat Cristo sümaa sümüin: “Nnojotsü
shiain talatüin atüma paa'in tü süshakat mürüt saapakat wayuu saa'u
saainjala”.
9 Mojutüitpa nümüin Cristo tü saa'inrapü'ükat paala tü judíokalüirua.
Nii'iyatüitpa wamüin wane jeketkat shii'iraka süpüla warütkaainjanain
nünainmüin Maleiwa. Shia sünainjee tü naa'inrakat Cristo, maa aka tü
nümakat: “Yapaichipa taya süpüla tü püchekakat tapüleerua”.
10 Je joolu'u, süka naa'inrüitpain Jesucristo süpüshua tü nüchekakat
chi Maleiwakai nüpüleerua sünain aapajirawaa nikii wwatua ne'e
süpüla ouktaa waa'u, taashiinapa waya suulia waainjala süpüla
warütkaainjanain nünainmüin chi Maleiwakai.
11 Na sacerdote judíokana, sünain na'yataain nümüin chi Maleiwakai,
mayaasüje naapawalin wainmatua tü kasakat nümüin Maleiwa, nnojotsü
aakatünüin naainjala na wayuukanairua noulia sütüma.
12 Otta müshia Cristo, aapajiraashijachi nikii wwatua ne'e süpüla
ouktüinjachin saa'u saainjala wayuu. Nnojoleechi aapajiraain nikii
nüchikua. Je maa'ulu yaa, ichaa nia joyotüin nikialu'ujee chi Maleiwakai
süka kettaaitpain tü ni'yataainkat.
13 A'atapajüshi nia cha'aya iipünaa süma'inru'u sükanajuuinjatüin
süpüshua tü nü'ünüükalüirua nütüma Maleiwa.
14 Sünainjee naapajiraain nikii Cristo süpüla ouktaa, anajiraainapa
nümaa Maleiwa waneepia na wayuu ala'ajaanakana oulia naainjala.
Wwatua ne'e naapajiraain nikii süpüla ouktajachin nia.
15 Je nii'iyatüin wamüin chi Naa'inkai Maleiwa sünain shiimüin tia. Shia
tü nüküjakat achiki Maleiwa sünain nümüin:
16 “So'uweena wane ka'i, te'itaajeerü wane pütchi jeket napüla na
wayuukana
sümaa pansaajeerüin tanüiki namüin
süpüla kee'ireeinjatüin naa'in waneepia tü taluwataakat anain naya”.
17 Je nii'iyatüin wamüin wane'eya nümakat Maleiwa:
“Müiria motüin taa'in naainjala”.
18 Je joolu'u, süka süla'ajaanüitpain waainjala woulia sümaa taashiina-
pain waya suulia nükajee Cristo, nnojolüitpa che'ojaain wamüin aapaa
kasa nümüin Maleiwa saa'u waainjala.

Eme'ennaa aa'in süpüla achecherawaa sünain anoujaa

19-20 Je joolu'u tawalayuwaa, sünainjee naapajiraain nikii Jesús süpüla
ouktaa saa'u waainjala, taashishii waya süpüla arütkawaa nünainmüin
Maleiwa süka jutatüitpain wapüleerua tü wopukot nüma'anamüin, maa
aka jutatüin paala nüpüleerua chi sacerdote judíokai süpüla ekerolaa
sulu'umüin tü paü shiinalu'usükat kanüliakat “Nümülatu'u Maleiwa”.
Süttüsü paala woulia suulia warütkaain nüma'anamüin chi Maleiwakai,
maa aka süttüin tü paü shiinalu'ujatkat suulia wayuu sütüma tü ku-
luulu sütaüjiakat. Otta müshia joolu'u, ouktüichipa Cristo süpüla
wekerolüinjanain nünainmüin Maleiwa süpüla katüinjatüin wo'u.
21 Je Cristo, chi sacerdote mülo'ushikai, shiimüin sünain anashaatain,
je niaichipain laülaain wapüleerua wayakana na nüpüshikana chi
Maleiwakai.
22 Je sünainjee süpüshua tü kasa anasü naa'inrakat Cristo, anakaja
warütkaale nünainmüin Maleiwa sümaa nnojolüin japüliwain waya
sünain anoujaa nünain, nnojotsü piamainjatüin waa'in. Taashiinapa

waya süpüla warütkaainjanain nünainmüin, süka shiimüin su'lojoonüin waainjala woulia sükajee ouktüin Cristo waa'u, suulia mojuin waa'in saalii waainjala.

23 Sümaa waküjaain sümüin wayuu sünain wa'atapajüin tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai wapüla, anakaja wachecherüle waa'in süma'inru'u nikeraajüin shia, süka watüjaain naa'u sünain pansaain nünüiki waneepia.

24 Anakaja müleka wakaaliijiraale wapüshua sünain kamaneejiraain je sünain waa'inrüin tü anasükat.

25 Je anakaja müleka nnojoliire müin aka waya naa'in na wayuu akulajaakana aa'in sünain jutkatirawaa. Shia anaka alu'u müleka jutkatiraale waya süpüla ekirajirawaa süpüla wachecherüin waa'in sünain anoujaa. Anakaja wachiaajiraale waneepia, süka sülü'ülüin nükalia chi Senyotkai süpüla nüle'ejüinjachin nüchikua.

26 Müleka masütaajule wane wayuu sünain naainjala süchikijee niyaawatüin saa'u tü shiimainkat nüchikikat chi Maleiwakai, nnojoleerü kasain saapüin nümüin süpüla sülatinnüin naainjala nuulia.

27 A'atapeechi ne'e sümaa mmoluu seema tü ka'i kasalajaneetkat o'u tü aainjalaakat. Aja'lajaajeerü tü nü'ünüükalüirua chi Maleiwakai so'u ka'ikat tia süka wane siki chuwatashaanasü.

28 Nnojo motüin jaa'in nakuaippa na watuushi judíokana paala sümaiwa. Müleka masütaajule wane wayuu sünain ayouktaa tü nuluwataakat anain Moisés, je müleka süküjüle wayuu piama je apünüin nüchiki sünain natüjaain naa'u sünain kaainjalain chi wayuukai, nnojoipü'üshi amüliajünüin. O'utinnapü'ü aa'inchi.

29 Je maa'ulu yaa, ¿jameechi chi eekai ni'rüin wayumüin nümüin chi Nüchonkai Maleiwa? ¿Jameechi chi eekai nnojolüin kasajatüin nümüin tü nüsha Cristo amülakat süpüla süla'ajaanüin saainjala wayuu saashin tü pütchi e'itaanakat wapüla nütüma Maleiwa? ¿Jameechi chi eekai mojuin nünüiki nümüin chi Naa'inkai Maleiwa anamiakai ma'i? Alana'aleejeeria ma'i sünain mojuin tü süsalajeejatkat nümüin suulia tü alatakat nümüin chi judío kaainjaraikai paala sümaiwa.

30 Soto jaa'in tü nümakat chi Maleiwakai sünain nümüin: “Shiimüin sünain mülieenain jia tatüma saaliijee tü kasa mojusü jaa'inrapü'ükat”. Mataalashi joo nia'aya: “Jia tachonniikana, kasalajaneerü jümüin jaainjala tatüma”.

31 Kato'uchi chi Maleiwakai, je müleka süta'ünnüle wane wayuu nütüma, ayo'ujaajeerü ma'i saa'in sümaa mmoluu neema.

32 Tawalayuwaa, soto jaa'in jukuaippa paala jikeroloiwa'aya sünain anoujaa. Watta saalin tü müliaa jülatirakat so'u ka'ikat tia saaliijee tü jünoulakat. Mayaainje ji'rüin müliaa, achechetshii jia jaa'in sünain anoujaa.

33 Eeshii wane juwalayuu eekai mee'erapalain su'upala wayuu sümaa ne'rüin müliaa sütüma wayuu. Otta jia eekana nnojolüin ne'rüin müliaa, jümüliajüin ma'i naya.

34 O'unüshii jia nanainmüin na eekai püreesain süpüla jümüliajüinjanain naya. Otta jiakana jüpüshua, wanaa sümaa shime'raanüin aa'u tü jükorolokot sütüma wayuu, ayatsia talatüin jaa'in nümaa Maleiwa, süka jütüjaain saa'u sünain saapüneerüin jümüin tü nüküjakat achiki paala jümüin sünain pansaain nünüiki. Je tü naapeetkat jümüin, alana'aleesia ma'i sünain anain suulia tü jükorolo amülouikat.

35 Anakaja joolu'u ayatüle jüchecherüin jaa'in sünain anoujaa sümaa nnojoliin mmolüin jia seema tü müliaa ji'rakat, süka shiimüin

saapüneerüin jümüin sünainjee tü jünoulakat süpüshua tü kasa anasü nüküjakat achiki chi Maleiwakai.
36 Anakaja nnojorule juu'ulaain suulia anoujaa. Müleka jüchecherüle jaa'in süma'inru'u ja'atapajüin tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai jümüin, juunteerü jaa'inrüin tü nüchekakat jüpüleerua, je naapeerü jümüin tü nüküjakat achiki sümaa pansaain nünüiki.
37 Soto jaa'in tü ashajuushikat sulu'u tü nüchikimaajatkat chi Maleiwakai:
“Shiimüin sünain nüntamaatajachin chi antajachikai.
38 Je kateerü no'u na tachonnii aa'inrakana tü tachekakat napüleerua.
Otta chi eekai niyouktüin tü nünoulakat,
mojeerü ma'i taa'in nümaa”.
39 Wayakana, nnojoliishii wayain na oo'ulaakana suulia anoujaa süpüla amüloulii. Waya na wayuu achechetkana naa'in sünain anoujaa süpüla o'tte'ennaa nütüma.

11

Nachiki na wayuu kanoulakana paala

1 Süka tü wanoulakat, atüjaashii waya naa'u chi Maleiwakai sünain naa'inrüinjatüin tü kasa anasü nüküjakat achiki wamüin. Wayaawatüin sütüma sünain shiimüin tü kasa me'rujukat.
2 Soto jaa'in sünain talatüin ma'i naa'in chi Maleiwakai namaa na watuushikana paala sümaiwa müleka nanoujale waneepia tü nümakat namüin.
3 Je süka tü wanoulakat, wayaawata aa'ulu sünain sükumajuushin sümaiwa tü mmakat je tü jolotsükalüirua süpüshua süka nünüiki chi Maleiwakai. Tü kasa we'rakat maa'ulu yaa, aainjuushi nütüma süka tü kasa nnojotkat e'nnüin paala.
4 Ekirajünüshii waya maa'ulu yaa sünain tü anoulaakat sütüma nüchiki Abel, mayaashije kaka'iyaichin ouktüin. Shiimüin sünain kanoulain nia nünain Maleiwa. Je süka nünoujain nünain, nüsülajüin nümüin tü talatakat atüma naa'in. Je sükajee tia, müshi chi Maleiwakai nümüin: “Pia aa'inraka tü tachekakat püpüleerua”. Otta sümaa tü nüsülajakat Caín, chi nipayakai, nnojoishi talatüin nia.
5 Otta paala sümaiwa Enoc, nnojotsü ni'rüin ouktaa. Süka shiimüin nünoula nünain Maleiwa, asaajaanüshi nütüma sa'akajee tü wayuukolüirua yaa mmolu'ujee, nnojoikalaka nüntüna anain sütüma wayuu süchikijee tia. Sütüma tü ashajuushikat sulu'u tü nüchikimaajatkat chi Maleiwakai, watüjaa aa'uchi Enoc sünain nünoujain. Nnojoliiwa'aya nüsaajaanüin Enoc sa'akajee wayuu, talatüsü naa'in chi Maleiwakai nümaa.
6 Je maa'ulu yaa, kamaneeshi chi Maleiwakai namüin na eekana nümaain saa'u nanoujain nünain sünain niain Maleiwain. Otta nnojotsü talatüin naa'in namaa na manoujainsaliikana.
7 Otta Noé paala sümaiwa, süka shiimüin nünoula nünain Maleiwa, oonooshi sümaa tü naapirakat achiki nia soo'opünaa tü kasa alateetkat, tü nnojotkat sütüjaain aa'u wayuu. Süka noonooin sümaa nünüiki, nükumajakalaka wane anua kalu'uinjatkat tü nüpüshikalüirua süpüla su'tte'ennüinjatüin. Tü kasa anasü naa'inrakat Noé sünainjee tü nünoulakat, suturaajaain tü kasa mojusü saa'inrakat tü wayuukolüirua süpüshua. Je Noé, süka nünoujain nünain Maleiwa sünain naa'inrüin tü nüchekakat nüpüleerua, anajiraaichipa nia nümaa süpüla ka'ikat süpüshua.

8 Otta paala sümaiwa Abraham, süka shiimüin nünoula nünain
Maleiwa, naapaain nünüiki wanaa sümaa nüjütünüin nütüma sulu'ujee
nuumain sulu'umüin wane mma naata aapünajatkat nümüin nütüma
Maleiwa. Mayaasüje nnojolüin nütüjaain saa'u Abraham jalainjachin
no'otüin, ayatshia o'unüin.
9-10 Je nüntapa sulu'umüin tia mmakat, kepiashi nia sulu'u maa
aka wayuu naatajatü, mayaainje pansaain nünüiki Maleiwa sünain
saapünüinjatüin tü mmakat nümüin. Süka kanoulain nia, talatüsü naa'in
sünain kepiayaain kuluulu ne'e, süka nütüjaain naa'u chi Maleiwakai
sünain nükumajüinjatüin nüpüla wane pueulo kepiainjachikat alu'u nia
cha'aya iipünaa nümaa, wane pueulo matüjainsat ojuttaa. Akaajaa ne'e
Isaac oo'ulaka Jacob, kepiayaashii kuluulu, mayaasüje pansaain nünüiki
chi Maleiwakai sünain saapünajatüin tü mmakat namüin.
11 Mayaainje laülaachoin ma'i Abraham süpüla kachonwaa, je maralüin
Sara, tü nu'wayuusekat, nünoujain tü nümakat paala Maleiwa nümüin
sünain pansaain nünüiki. Je saa'ujee nünoujain Abraham, kachonshii
naya laülaalu'u.
12 Sükajee nünoula chi waneeshikai wayuu, watta ma'i saalii tü
nuu'uliwo'ukalüirua mapa, mayaashije laülaain nia süpüla kachonwaa.
Isasü süchiki ayaawajünaa, maa aka isain achikii shiyaawajünüin tü
jolotsükalüirua chakat iipünaa je tü jasai sotpünaajatkat palaa.
13 Je na wayuu takü̈jüinapakana achiki jümüin, pejepa naya süpüla
ouktaa, naashajaa achikit sümüin wayuu sünain naatajanain naya yaa
saa'u tü mmakat. Mayaasüje maapujuin namüin tü nüküjakat achiki
paala chi Maleiwakai sümaa pansaain nünüiki, ouktüshii naya sümaa
talatüin naa'in sünain anoujaa, süka nanoujain sümaa naa'inrüinjatüin
chi Maleiwakai shia so'uweena wane ka'i.
14-15 Na wayuu makana anüiki, watüjaa aa'uchii sünain moumain.
Achajaashii süchiki wane mma jeket eeinjanale kepiain naya.
Male'ejüinsaliijase naya nachikua cha'aya sulu'umüin eejeere paala
nojuittinnüin.
16 Tü naashajaakat achiki, shia wane noumain alana'aleekat sünain
anain suulia tü kepiapü'ükat alu'u paala naya. Jülüjasü naa'in wane
noumain jeket, tü chakat iipünaa nüma'ana Maleiwa. Je nikeraajüin tia
noumainkat napüla süka nnojoliin japülin naya sünain niain Namaleiwa-
sein.
17-18 Otta Abraham, wanaa sümaa nuu'ulakünüin aa'in nütüma Maleiwa
müleka shiimüinre tü nünoulakat nünain, naapaain nünüiki Maleiwa
sünain naapüinjachin Isaac nümüin süpüla ouktajachin, chi waneeshikai
nüchon, chi akü̈jünakai achiki paala nümüin nütüma Maleiwa sünain
pansaain nünüiki nümüin sünain maa: “Tü puu'uliwo'ukalüirua, nanain-
jeeinjateerü na nüikeyuukana Isaac”. Je wanaa sümaa nünoujain
Abraham nünain Maleiwa, nu'utüinjachia aa'in waneepia chi nüchonkai
19 süka nütüjaain aa'u sünain nuuntüin Maleiwa nüso'irüin saa'in
wayuu eekai ouktüin. Je chi Maleiwakai, na'alijirüin nuulia Abraham
nu'utüinjachin naa'in chi nüchonkai. Mataashi maa aka nüso'innakai
aa'in nümüin nüchikua.
20 Otta Isaac, süka shiimüin nünoula nünain Maleiwa, pansaasü nünüiki
sünain nüküjain namüin na nüchooinkana Jacob oo'ulaka Esaú süchiki tü
kasa anasü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai naka so'uweena wane ka'i.
21 Otta Jacob, pejepa süpüla ouktaa je sünain nüsha'walaain süka tü
nuwaraaratsekat sünain nu'waajüin Maleiwa, süka shiimüin nünoula
nünain, pansaasü nünüiki sünain naapirüin José chi nüchonkai süchiki

tü kasa anasü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai so'uweena wane ka'i naka na nüchooinkana José.

22 Otta José, pejepa süpüla ouktaa, süka shiimüin nünoula nünain Maleiwa, naashajaakalaka nachiki na Israelkana sünain najuittinnüinjanain so'uweena wane ka'i sulu'ujee tü mmakat Egipto. Nüküjaleein namüin tü naa'inrüinjatkat süka tü niimsekat no'unapa.

23 Otta chi nüshikai je tü niikat Moisés, nanujulüin nia süchiki jemelin so'u apünüin kashi suulia o'utinnaa aa'in nütüma chi sülaülakai mma, süka ne'rüin chi nachonkai sünain anashichoin nia je nnojoliishii mmolüin seema tü nuluwataakat anain chi sülaülakai mma.

24 Otta miyo'upa Moisés, süka shiimüin nünoula nünain Maleiwa, niyouktüin süpüleerua ayataa sünain süchonyaain nia tü nüchonkot chi sülaülakai mma.

25 Anasü saa'in nümüin müliajiraain namaa na nuwalayuu nüpüshikana Maleiwa suuliale'eya talataa aa'in palit juya sa'aka kaainjalaa.

26 Süka jülüjüin naa'in Moisés waneepia tü kasa anasü naapeetkat chi Maleiwakai nümüin so'uweena wane ka'i, anasü saa'in nümüin e'nnaa amüin saaliijee niain nüpüshin Maleiwa. Nütüjaa aa'ut sünain shiain tü wayuukolüirua nünteetka a'akajee chi Nüneekajalakai Maleiwa. Je mayaasüje ni'rüin müliaa maa aka müliainjachin chi Nüneekajalakai Maleiwa, alana'aleesia ma'i shia sünain anain suulia tü washirüü Egiptoje'ewatkat aapünapü'ükat nümüin.

27 Je saa'ujee tü nünoulakat, ajuittüshi sulu'ujee Egipto. Nnojoishi sükajeejachin mmoluu seema naashichin chi sülaülakai mma, shia süka jülüjain naa'in waneepia chi Maleiwakai, mayaashije nnojolin ni'rüin. Jülüjasü naa'in tü naa'inrajatkat chi Maleiwakai so'uweena wane ka'i, sümaa nüchecherüin naa'in sünain anoujaa süma'inru'u na'atapajüin shia.

28 Otta süka nünoujain Moisés, süpülapünaa najuittinnüin, nuluwataain na Israelkana sünain natülüittirüinjatüin süsha anneerü sotpünaa so'u tü nepiakat suulia nüntajüin nanainmüin chi aapiee ajütünakai nütüma chi Maleiwakai süpüla o'utaa naa'in na tooloyuu e'irumaakana cha'aya Egipto. Shia e'nnaajünaka maa'ulu yaa süka “Pascua” münüin.

29 Otta na wayuu Israelkana, süka shiimüin nanoula nünain Maleiwa, nountüin nalatüin pasanainpünaa sünain tü palaakat maa aka soo'opünaa mma jososü, tü kanüliakat Palaa Ishosü. Otta tü surulaat Egiptoje'ewatkalüirua, nnojotsü nountüin nalatüin. Kettüshii naya, shimiralüin tü palaakat.

30 Otta na judíokana, sünainjee tü nanoulakat, naa'inrüin tü nuluwataakat anain Maleiwa sünain naleeyalüinjatüin süsepo'upünaa tü pueulokat Jericó kepiakana alu'u na na'ünüükana. Je süka shiimüin nanoula nünain chi Maleiwakai, kettaapa tü akaratshisükat ka'i, ojunnajaasü tü süsepkat süpüla nekerolüinjanain sulu'umüin.

31 Otta Rahab tü wayuu maa'insatkat, kamaneesü shia namüin na judío ajayajüshiikana sünain sunujulüin naya. Süka shiimüin sünoula nünain Maleiwa, nnojotsü o'utünüin aa'in wanaa namaa na wayuu kepiakana a'aka, na manoulakana nünain Maleiwa.

32 Eesü süpüla takükjain soo'omüin jümüin. Akatsa'a suulia kama'ajeechin taya sünain, taso'ireena aa'in jia joolu'u sünain nachiki na anoujashiikana maa aka Gedeón, Barac, Sansón oo'ulaka Jefté, makai aka David, Samuel oo'ulaka na nünüikimaajanakana chi Maleiwakai.

33 Sükajee tü nanoulakat, nayamülüin tü na'ünüükalüirua süpüla
nasütüin suumain suulia. Je naa'inrüin tü anasükat sümüin tü wayuu
laülaakana aa'u naya. Ekeraajüsü tü nümakat chi Maleiwakai namüin
sünain pansaain nünüiki. Ja'itaina ojutünüin sütüma tü na'ünüükalüirua
sa'aka kalaira, nüsürülüin saanükü chi Maleiwakai.
34 Ja'itaina ojutünüin so'u siki, nnojoliishii jotüin sütüma. Ja'itaina
ashutünüin aa'u süka chajaruuta, nalatirüin noulia. Mayaainje
matsüin naya, katsüinshii nütüma Maleiwa süpüla na'walakajüin tü
na'ünüükalüirua.
35 Otta wane jieyuu sünainjee shiimüin nanoula nünain Maleiwa,
aapünüshii na napüshikana namüin sümaa kataa o'u süchikijee o'utünaa
aa'in. Oo'ulaka wane wayuukana, nnojoliishii taashin sütüma tü
na'ünüükalüirua, süka nnojoliin noo'ulaweein suulia tü nanoujakat anain.
Je süka masütaajuin naya sünain nanoula nünain chi Maleiwakai,
ouktüshii naya sütüma a'yaatünaa natüma na na'ünüükana. Nnojotsü
nayouktüin anoujaa, süka natüjaain saa'u sünain süso'iraainjatüin naa'in
so'uweena wane ka'i sümaa alana'aleeinjatüin sünain anain nakuaippa
süchikijee.
36 Eeshii eekai mee'erapalain sümaa na'yaatünüin. Püreesashii naya
sümaa kapüin süka kaleena.
37 Eeshii eekai no'utünüin aa'in sümaa na'ina'annüin süka ipa. Eeshii
eekai ouktüin sükajee shi'yotoonüin nase'eru'upünaa. Eeshii eekai
o'utünüin aa'in süka chajaruuta. E'rünna amüinchii sütüma tü manou-
jainsatkalüirua. Süka müliain ma'i na anoujashiikana, a'atüshii süta
anneerü je süta kaa'ula nanain.
38 Waraitta'ain müshii naya sainküin isashii je saa'upünaa wutai sümaa
natunkapü'üin sulu'upünaa ipa je sulu'upünaa yoroloma. Mayaainje
wayuuin anashii naya, kanainshi'iya ne'e saa'in tü manoujainsatkalüirua.
39 Mayaainje talatüin ma'i naa'in chi Maleiwakai namaa na anoujashii
takü jaitpakana achiki jümüin, sünain ayatüin naya sünain anoujaa
su'unnaa tü müliaa ne'rakat, nnojotsü aapünüin namüin süpülapünaa
ouktaa tü nüküjakat achiki paala chi Maleiwakai sünain pansaain nünüiki
namüin.
40 Süka jamüin, nüchekalaka chi Maleiwakai, shia saapünüinjatüin tia
namüin wanaa wamaa. Kettaaitpa joo tü nüchekakat chi Maleiwakai
napüleerua nayakana je wapüleerua wayakana süpüla warütkaainjanain
wapüshua nünainmüin nünainjee Cristo. Alana'aleesia ma'i tü kasa
aapünakat wamüin joolu'u sünain anain suulia tü kasa aapünakat paala
namüin.

12

1 Süso'irüitpa waa'in nachiki na watuushikana süka nachecherüin
naa'in sünain anoujaa su'unnaa tü müliaa ne'rakat. Je joolu'u müitpain
tü nanoulakat, anakaja müleka masütaajule waa'in wane'ewai wakua
sünain waa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua su'unnaa tü
müliaa we'rüinjatkat. Süpüla wachecherüinjatüin waa'in, acheküsü
woo'ulaainjatüin suulia waainjala oo'ulaka suulia tü kasa eekai eein isakat
atüma wachiki woonooin sümaa nünüiki Maleiwa.
2 Shia anaka alu'u müleka jülüjale waa'in Jesús waneepia. Na
watuushikana, nachecherüin naa'in sünain anoujaa süka natüjaain saa'u
sünain nünteechin Cristo, chi Nüneekajalakai Maleiwa, so'uweena wane
ka'i. Je wayakana maa'ulu yaa, anakaja müleka wachecherüle waa'in
su'unnaa müliaa maa akaapü'ü nayakana, süka eeichipain Jesucristo
wamaa. Nnojotsü niyouktajaain amaa ouktaa saa'u tü kuruusakat

mayaasüje nütüjaain saa'u mee'erapaleechin nia sünainjee. Nütüjaa aa'ut
sünain talatüinjatüin ma'i naa'in Maleiwa nümaa süchikijee. Je maa'ulu
yaa, shiimüin sünain nuluwataain wanaa nümaa chi Maleiwakai, sünain
joyotüin nia nikialu'ujee sünainjee kojutüin ma'i nütüma.
3 Anakaja sotüle jaa'in tü müliaa nülatirakat Jesús wanaa sümaa
niyouktünüin sütüma wayuu kaainjarat e'rütkat wayumüin nümüin.
Anashii müleka jülüjale jaa'in Jesús, suulia malainjain jaa'in sünain
anoujaa su'unnaa tü müliaa ji'rakat müinma'a.

Ekirajünüshii waya nütüma Maleiwa süka tü müliaa we'rakat

4 Jiakana, sünain ja'alijirüin jukuaippa suulia aa'inraa tü mojusü
nachekakat jüpüleerua na wayuu kaainjaraliikana, ja'itairü ürüttüin
naa'in jünain, nnojoliiyülia jia ouktüin natüma saaliijee tia.
5 Sükajee jiain nüchonnii Maleiwa, nnojo motüin jaa'in tü pütchi
ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat süpüla
süchecherüinjatüin jaa'in:
"Tachee, ee mmata paa'in nikirajapa pia chi Maleiwakai sünain tü kasa
anasükat süpüla paa'inrüinjatüin
je tü mojusükat süpüla piyouktüinjatüin.
Je müleka paa'inrüle kasa mojusü,
nnojo alin pümüin müleka nüchiajaale pia saaliijee.
6 Tü wayuu eekai shiimüin sünain alin nüpüla Maleiwa,
ekirajünüsü nütüma sünain tü anasükat süpüla saa'inrüinjatüin.
Je müleka saa'inrüle tü mojusükot,
süsalasü nütüma süpüla nünouktüinjatüin sukuaippa süka
nüchoin".
7 Jüchechera jaa'in süpüla tü müliaa ji'rakat sütüma tü wayuu manou-
jainsatkalüirua. Sükajee tü müliaa ji'rakat, kalio'ushii jia nütüma chi
Maleiwakai. Je sünainjee tia, jütüjaa aa'ut sünain jiain nüchonnii chi
Maleiwakai. ¿Jarai chi achonlu nnojoikai kalio'uin nütüma nüshi?
8 Atüjeeshii nütüma chi Maleiwakai napüshua na nüchooinkana süka
tü müliaa ne'rakat. Müleka malio'uleje nütüma Maleiwa, nnojoliija jia
nüchooin. Wayuuja ne'e ojunalaa jia.
9 Soto jaa'in nakuaippa na washikana yaa mmolu'u. Ja'itaichii kalio'uin
waya natüma, ayatshii jüüjüüin waya namüin je kojutüshii naya watüma.
Shialeeka nümüin chi Washikai Maleiwa chakai iipünaa, alana'aleesia
ma'i sünain anain müleka jüüjüüle waya nümüin süpüla eeinjanain waya
nümaa joolu'u je süpüla ka'ikat süpüshua.
10 Kalio'upü'üshii waya tepichiiwa'aya natüma na washikana, süka
kee'ireein naa'in tü anaakat wapüleerua. Akaajaa tü kee'ireekat naa'in
chi Maleiwakai wapüleerua süka tü müliaa we'rakat, shia aneein waya
sükajee tia. Tü nüchekakat wapüleerua, shia süka müinjanain aka waya
naa'in süpüla ka'ikat süpüshua.
11 Je süma'inru'u nikirajüin waya chi Maleiwakai süka tü müliaa
we'rakat, nnojotsü kalu'uin talataa aa'in wamüin, mojusü waa'in sütüma.
Otta so'uweena wane ka'i, walatitpeena tü müliaakat, "Tü alatakat
wamüin paala, kalu'usü anaa", wameerü süka saapüneerüin wamüin
jutataa aa'in sümaa wountüin waa'inrüin waneepia tü anasükat sümüin
wayuu.
12-13 Je joolu'u süka teme'ejüitpain jaa'in, anakaja müleka sotüle jaa'in
tü juwalayuukolüirua eekai malain naa'in sünain anoujaa. Jükaaliijiraa
jümaala jüpüshua süpüla süchecherüinjatüin jaa'in. Anakaja müleka
lotüle jia sünain anoujaa napüleerua na juwalayuukana süpüla
katsüinjatüin naa'in nachikua suulia noo'ulaajüin suulia anoujaa.

Achiajaanüshii na manoujainsaliikana suulia ayatüin sünain ayouktaa

14 Ee jümata jaa'in nanain na juwalayuukana jükaaliijiraaiwa süpüla
jutatüinjatüin jaa'in jüpüshua. Jaapa jümaala jukuaippa nümüin chi
Maleiwakai waneepia saa'ujee jükatannüin joolu'u suulia kaainjalaa. Chi
eekai nnojolin nükatannüin suulia naainjala, müichia nnojolin ni'rüin chi
Senyotkai.
15 Ee jumata jaa'in süpüla jüchecherüinjatüin naa'in chi juwala eekai
malain naa'in ja'aka, chi oo'ulaweekai suulia anoujaa nünain chi Maleiwa
anamiakai. Anakaja jüchiajaale chi eekai masütaajuin sünain kaainjalaa
suulia nashatüin na nuwalayuukana tü mojusü naa'inrakat sümaa amala-
jaain tü nanoulakat sütüma.
16 Je anakaja müleka jüchiaajiraale suulia a'luwajirawaa akuaippaa
sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo suulia ki'rajüin jia
sünain tia. Otta chi eekai nnojolüin jamajatüin nümüin tü nüchekakat
chi Maleiwakai nüpüleerua, anakaja müleka jime'ejüle naa'in süpüla
kojutüinjachin Maleiwakai nütüma nüchikua, suulia majüin aka naa'in
Esaú paala sümaiwa sünain nuikküin sujut e'irumaa saa'u ekküülü ne'e.
17 Watüjaa aa'uchi nia sünain isain ma'i naa'in süchiirua süchikijee tia.
Ja'itaichi a'yalajüin ma'i, nnojotsü nuuntüin nu'wanajüin tü naa'inrakat.
Achuntüshiyaaje nümüin chi nüshikai shii'iree nükujainjatüin nümüin
süchiki tü kasa anasü anteetkat nümüin sünainjee e'irumawaa, müichia
nnojolin kojutüin atümaa maa aka nujut wane eekai e'irumaain.
18 Nnojoliishii antüin jia nünainmüin chi Maleiwakai maa aka nantüin
nünainmüin na wayuu Israelkana paala sümaiwa cha'aya eere wane
uuchi kanüliakat Sinaí, eejatüle süpülajain sümaa süchuwajaain je
sümaa kojoin ma'i tü sirumakat je sümaa kayaain.
19-20 Je wanaa sümaa emetutpa shi'ira wane jontoroyoi, aapünüsü
nünüiki chi Maleiwakai sünain maa: “Müleka so'otoole wane wayuu je
wane mürüt ne'e soo'omüin tü uuchikat, o'utinnajatü aa'in süka ipa”,
müshi nia. “Nuu'ulaachon numata joolu'u suulia aashajawaa”, müsü tü
wayuukolüirua, süka shiimolojooin ma'i saa'in sütüma tü saapakat.
21 Akaajaa Moisés sünain mmolüin. “Tüntüsü ma'i taa'in sümaa
mmoluu”, müshi.
22 Alu'ujasa jiakana, chi jüntakai anainmüin maa'ulu yaa, nia Maleiwa
eere nuluwataain chaa iipünaa. Nnojoliishii antüin jia sünainmüin
wane uuchi maa aka paala na jutuushikana. Anashaatasü ma'i cha'aya,
müsü aka saa'in Jerusalén sünain anain. Antüshii jia nünainmüin chi
Maleiwakai katakai atüma so'u wayuu, eere jutkatüin wane aapieeirua
wattakat ma'i saalii sünain ee'irajaa süka talatüin ma'i saa'in.
23 Antüshii jia na'akamüin na nüchooinkana Maleiwa, na ashajünakana
anülia cha'aya iipünaa saa'u nayain nüpüshin Maleiwa je saa'u müin
aka nujut wane e'irumaa naya. Antüshii jia nümülatu'umüin chi
Maleiwakai chi süsouktüinjacheechikai amüin wayuu süpüshua saa'ujee
tü saa'inrapü'ükat, maa aka anale je mojule. Antüshii jia na'akamüin na
juwalayuu ouktakana, sünain keraaitpain naka süpüshua tü nüchekakat
paala Maleiwa.
24 Antüshii jia nünainmüin Jesús chi keraajakai atüma tü pütchi jeket
e'itaanakat nütüma Maleiwa, chi amülakai asha sünain ouktüin waa'ujee
süpüla saapünüinjatüin wamüin tü nümakat paala chi Maleiwakai
sünain pansaain nünüiki. Tü nüshakat Cristo amülakat waa'u süpüla
süla'ajaain waainjala woulia, alana'aleesia ma'i shia sünain anain suulia
tü nüsülajakat Abel nümüin chi Maleiwakai.

25 Je sükajee tia, jalia jia jüpüshua suulia jiyouktaja'alüin tü nu-
luwataakat anain jia chi Maleiwakai. Maa aka no'utinnüin aa'in na watu-
ushikana sütümajee nayouktajüin nünüiki wanaa sümaa nüchiajaain
naya cha'aya saa'u uuchi, akaajaa wayakana maa'ulu yaa müleka
wayouktajüle nünüiki nüchiajaapa chajee iipünaajee eere nuluwataain,
miyo'uleejeeria ma'i süsalajana wamüin nütüma.
26 Akutkujaasü tü mmakat paala sütüma nünüiki chi Maleiwakai chajee
saa'ujee tü uuchikat. Je joolu'u maa'ulu yaa, pansaaitpa nünüiki wamüin
sünain: "Akutkujaajeerü tü mmakat süchikua tatüma, je amojujaajeerü
sukuaippa tü jolotsükalüirua süpüshua wanaa sümaa", sünain nümüin.
27 Je tia pütchi "süchikua" makat, aküjünüsü wamüin süpüla watüjaain
saa'u sünain sükutkujaajeerüin nütüma süchikua süpüshua tü kasa
nükumajalakat paala sümaiwa. Je aja'lajaajeerü shia nütüma. Otta tü
kasa matüjainkat akutkujawaa, müiria nnojolüin aja'lajaain.
28-29 Shiimüin sünain pülashin chi Maleiwakai süpüla saja'lajaainjatüin
nütüma kasa süpüshua, maa aka saja'lajaain kasa süpüshua sütüma wane
siki. Je sükajee tia, anakaja kojutüle nia watüma sümaa waa'inrüin tü
talatakat atüma naa'in. Je anakaja müleka waapüle analu'ut nümüin
sümaa wa'waajüin nia waneepia, süka waneekuushin nütüma süpüla
waluwataainjanain wanaa nümaa so'uweena wane ka'i.

13

Aso'innaa aa'in sünain tü nüchekakat Maleiwa

1 Anakaja müleka ayatüle jia sünain aijiraain jüpüla jüpüshua süka
pawalaawajiraain jia sünainjee anoujaa nünain Cristo.
2 Anakaja müleka kamaneere jia sümüin wayuu antakat sünain ji'iyouin
jipialu'umüin ja'itairü nnojolüin ji'raajüin. Ja'itashi wayuuin ne'e saa'in
jümüin chi ji'iyoukai so'u wane ka'i, eeshi süpüla waneein aapiee
nüma'anajeejachi Maleiwa.
3 Anakaja müleka jükaaliijale na wayuu eekai püreesain, müinjana aka
püreesakai jia wanaa namaa. Je tü wayuukolüirua eekai müliain, anashii
müleka jümüliajüle naya, müinjana aka müliajiraakai jia wanaa namaa.
4 Anakaja müleka kojutule jütüma jüpüshua sukuaippa ka'wayuusee.
Je jia ka'wayuusekana, kojut jütüma na ju'wayuusekana. Kasalajaneerü
nütüma chi Maleiwakai naainjala chi wayuu eekai nüma'üjaain sümaa
wayuu nnojotkat nu'wayuusein otta nnojoikai su'wayuusein, je naainjala
chi wayuu a'luwajiraakai nukuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü
nümaa wane toolo.
5 Anakaja müleka nnojoliire kee'ireein jaa'in washirüü. Shia anaka
alu'u müleka talatüle ne'e jaa'in wane'ewai jukua sümaa tü eekai eein
jüma'ana, sükajee nümüin wamüin chi Maleiwakai:
"Nnojoleechi taya o'unüin jüma'anajee.
Nnojoleena tapütüin jia jümüiwa".
6 Je joolu'u saa'ujee eein chi Maleiwakai waneepia wamaa, anasü müleka
wachecherüle waa'in nünain süpüla müinjatüin wanüiki sümüin wayuu:
"Nia teenakaka chi Maleiwakai süpüla nükaalinjain taya.
Nnojoleechi taya mmolüin seema tü saa'inreetkat tü ta'ünüükolüirua".
7 Motojoyoo jaa'in na wayuu mülo'ushiikana jüpüleerua, na aküjakana
paala nüchiki chi Maleiwakai jümüin. Jülüja jümata jaa'in tü nakuaip-
papü'ükat süpüla juushikajaain nachiirua, kataiwa'aya no'u ja'aka
oo'ulaka ouktapa naya, süpüla müinjanain aka jia naa'in.
8 Eesü wane pütchi aküjuushi:
"Jesucristo, chi wanoujakai anain, matüjainsai a'wanajawaa.

Je tü nukuaippakat paala, müsia aka tü nukuaippakat maa'ulu yaa.
Meeria ayatüin shia süpüla ka'ikat süpüshua”.

9 Je süka ma'wanajaanüin Jesús, anakaja müleka nnojoliire jüpütüin
tü shiimain jikirajaapü'ükat anain paala suulia jüüjüüin jia sümüin
pütchi ne'e naatajatü, tü nnojotkat wanaawain sümaa tü nüchikikat
chi O'tte'erüikai. Süka kamaneein chi Maleiwakai wamüin, katsüinsü
waa'in nütüma. Akaajaa chi jüüjüükai sümüin pütchi naatajatü,
süchikimaajatkat ne'e nemi'irain na judíokana, nnojoishi akaaliijünüin
sütüma.

10 Nakuaippa na sacerdotekana sulu'u tü a'waajüleekat yaa mmolu'u
natüma na judíokana, wane sümüin suulia wakuaippa waya anoujashi-
ikana nünain Cristo sünain wa'waajüin nia saa'ujee naapajiraain nikii
süpüla ouktaa saa'u waainjala.

11 Chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana, ekerotpü'üshi
wwatua so'u wane juya sulu'umüin tü paü shiinalu'usükat süpüla
naapüinjatüin süsha mürüt o'utinnakat aa'in saa'u saainjala tü
wayuukolüirua. Otta tü shi'irukukat tü mürütkat, a'ajünapü'üsü
anooipa'a ka'yatamüin suulia shipia tü wayuukolüirua.

12 Müsia aka nukuaippa Jesús sünain nu'utünüin aa'in cha'aya
ka'yatalu'u suulia tü pueulokat, süpüla nüla'ajaainjatüin saainjala wayuu
sükajee tü nüsha amülakat wanaa sümaa ouktüin nia.

13 Je sükajee tü naa'inrakat waa'u, anakaja müleka wo'unule
nünainmüin sünain wapütüin süpüshua sukuaippa tü a'waajüleekat yaa
mmolu'u, mayaashiije e'rüliin wayumüin wayuu wamüin saaliijee wayain
nüpüshin Cristo.

14 Süka nnojolüin pueulo yaa saa'u tü mmakat kepiainjanakat alu'u waya
süpüla ka'ikat süpüshua, kee'ireesü waa'in tü pueulo chakat iipünaa,
matüjainsatkat aja'ttinnaa, kepiainjanakat alu'u waya so'uweena wane
ka'i.

15 Je wayakana, saa'u we'nnaajünüin sünain anoujaa nünain Cristo,
anakaja müleka waapüle analu'ut waneepia nümüin chi Maleiwakai saa'u
tü naa'inrakat Jesús, maa akaapü'ü paala na judíokana naapapü'üin tü
mürütkat no'utakat aa'in nümüin Maleiwa.

16 Je soto jaa'in aa'inraa kasa anasü sümüin wayuu sümaa jükaaliijiraain
jüpüshua. Talateerü naa'in chi Maleiwakai sütüma tia suuliale'eya tü
mürüt naapapü'ükat na judíokana paala.

17 Anakaja müleka jüüjüüle jia namüin na juwalayuu laülaayuukana
jüpüleerua sümaa joonooin sümaa nanüiki, süpüla talatüinjatüin naa'in
süka tü na'yataainkat. Müleka mojule naa'in saaliijee moonooin jia sümaa
nanüiki, nnojoleerü kasain anasü saapüin tia jümüin. Aneekünüshii naya
süpüla naa'inmajüinjanain jia, je nasouktüinjanain nümüin Maleiwa saa'u
tü na'yataainkat.

18 Nnojo juu'ulaain suulia achuntaa waa'u nümüin chi Maleiwakai.
Anasü saa'in wamüin tü waa'inrapü'ükat, süka waa'inreein waneepia tü
kojutkat atüma Maleiwa.

19 Tachuntüin süka süpüshua taa'in süpüleerua jaashajaain nümaa
Maleiwa taa'u shii'iree tale'ejüinjachin tachikua maalü jünainmüin.

20-21 Achuntüshi joo taya jaa'u nümüin chi Maleiwa jimatakai atüma
waa'in, süpüla nünouktüin jukuaippa süpüla jaa'inrüinjatüin waneepia
tü nüchekakat jüpüleerua. Je sünainjee ouktüin Cristo, e'itaashi
chi Maleiwakai wane pütchi süpüla nu'tte'erüinjanain waya süpüla
ka'ikat süpüshua. Je watüjaa aa'ut sünain pansaain tü pütchikat süka
nüso'ire'erüin naa'in chi Wasenyotsekai Jesucristo süchikijee ouktaa. Otta

Cristo, müshi aka naa'in wane anneetpü'ü anashaatashi ma'i sünain naa'inmajüin waya. Je süpüshua tü naa'inrakat chi Maleiwakai waka nünainjee Cristo, shia süpüla talatüinjachin nia wamaa je süpüla wa'waajüinjachin Jesucristo süpüla ka'ikat süpüshua. Amén, anashi wa'waajüle nia.

22 Tawalayuwaa, anakaja müleka eere jaa'in sünain tü palit pütchi tashajüitpakat jümüin süpüla tachiaain jia süpüla lotüin jünoula.

23 Je joolu'u, taapirüin jia sünain nujuittinnüichipain chi wawalakai Timoteo sulu'ujee tü kaatsetkat. Müleka nüntüle maalü tanainmüin, o'uneechi nia tamaa chamüin cha'aya süpüla wo'unajaain jaa'u.

24 Anakaja jüsaküle na wawalayuu laülaayuukana jüpüleerua wane'ewaire nakua je na anoujashiikana napüshua chakana jümaa. Asakünüshii jia natüma na juwalayuukana yaakana wamaa sulu'u tü mmakat Italia.

25 Achuntüshi joo taya jaa'u nümüin chi Maleiwakai süpüla nii'iyatüin na'anasia jümüin jüpüshua.

Karaloukta nütüma
SANTIAGO

1 Tayakai Santiago, wane suwala'ata tanülia Jacobo. Taya chi
nüchepchiakai Maleiwa otta chi Senyotkai Jesucristo. Tashajüin joolu'u
jümüin jiakana anoujashiikana nünain Cristo walakatakana sainküin
mmakat süpüshua sa'akajee tü poloosükot piammüin e'irukuu, na
nuu'uliwo'ukana Israel.

Jamüinjatü wakuaippa su'unnaa tü müliaa we'rüinjatkat

2 Tawalayuwaa, müleka ji'rüle müliaa sütümajee kasa wainma, anakaja
müleka talatüle jaa'in su'unnaa tia.
3 Antüsü tü müliaakat jünainmüin süpüla jütüjaanüinjanain aa'u
sütüma wayuu sünain lotüin jia sünain anoujaa nünain Jesucristo.
Müleka jülatirüle tia müliaakat sünain jüchecherüin jaa'in sünain
anoujaa, katsüinjeerü ma'i jaa'in süchikijee.
4 Je müleka katsüinre jaa'in, nnojoleena jia jo'uweein aa'in sünain
anoujaa. Laülaweerü jaa'in.
5 Je müleka eere ja'aka eekai che'ojaain nümüin kekiinjachin nia
wanaa sümaa süntüin tü müliaakat nünainmüin, anakaja müleka
nüchuntüle nümüin Maleiwa soo'opünaa tia. Naapeerü nümüin, nno-
joleerü na'alijirüin shia nuulia, süka naapeein ma'i shia. Nnojoleechi
niyoujain nia sünainjee achuntaa.
6 Otta wanaa sümaa nüchuntüin, anakaja nünoujale süka süpüshua
naa'in sünain naapeerüin Maleiwa nünüiki je sünain naapeerüin nümüin
tü nüchuntakat aa'u. Müleka matsüinre naa'in sünain anoujaa wanaa
sümaa nüchuntüin, meechi aka nia saa'in sukuaippa süshi palaa sünain
nnojolüin jimatüin.
7-8 Mayaasüje saapüneerüin nümüin nütüma Maleiwa tü nüchuntakat,
saa'in nümüin, nnojoleerü aapünüin nümüin süka keiwa'alain naa'in chi
wayuukai je süka jo'uweein naa'in sünain süpüshua tü naa'inrakat.
9 Je wane juwala eekai mojuin, anakaja müleka talatüle naa'in süka
nüpüshin nia Maleiwa.
10-11 Aka'aya chi juwala eekai washirüin, anakaja müleka talatüle naa'in
süka nia'inya wane nüpüshin chi Maleiwakai. Otta nnojoishi nüpüshin
sünainjee tü nuwashirüinkat, shia sünainjee tü nünoulakat. Anakaja
müleka nnojorule motüin naa'in chi washitkai sünain saja'lajaweerüin tü
nuwashirüinkat so'uweena wane ka'i. Maa aka sujutuuin süsii wunu'u
ja'ipa ka'i, akaweeria tü nuwashirüinkat sünain saja'lajaain maalü.
12 Tamüshii paala jia tachikua: Chi eekai nülatirüin tü müliaakat
sümaa nüchecherüin naa'in, alana'aleejeechia sünain talataa aa'in. Je
chi Maleiwakai, nuwalaajeechi nia süka pansaain nünüiki paala sünain
naapeerüin wane kataa o'u namüin napüshua na eekai alin apüla nia.
13 Chi wayuu eekai naa'inreein kasa mojusü, nnojotsü anain müleka
“Nia Maleiwa kaainjalaka atüma taya” nümüle. Watüjaa aa'uchi chi
Maleiwakai sünain nnojolin kaainjaleein je sünain nnojolüin naa'inrireein
wayuu kasa mojusü.
14 ¿Kasa kaainjaleeka atüma wane wayuu? Kaainjaleeshi nia süka
noonooin sümaa tü kasa mojusü kee'ireekat naa'in.
15 Müleka naa'inrüle tü mojusükat kee'ireekat naa'in, kaainjalaa tia. Je
müleka nnojoire nuu'ulaain suulia kaainjalaa, oukteechi nia.

16 Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, nnojo jünoujain tü alawaakat
sünain kaainjaleein jia nütüma Maleiwa jaajüin.
17 Süka jamüin, anasü süpüshua tü nüsülajakat chi Maleiwa kaku-
malakai tü kasa warattuuitkat chakat iipünaa. Je müichia nnojolüin
aapüin nia wamüin kasa mojusü süka matüjüin a'wanajawaa nukuaippa.
18 Je aneekünüshii waya nütüma süpüla shii'iranajaainjatüin waa'in
sütüma tü shiimüin nüchikikat chi O'tte'erüikai süpüla nii'iyatüinjachin
wanainjee sünain anashaatain ma'i süpüshua tü nukumalakat.

Tü akuaippaa talatakat atüma naa'in Maleiwa

19 Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, jülüja jaa'in tü taküjüinjatkat
jümüin joolu'u: Anakaja müleka eere jaa'in sünain tü nüküjakat wane
juwala jümüin sümaa nnojolüin jüsouktüin pejeewa sünainmüin tü
nümakat. Nnojo jaashichijaain nümüin.
20 Chi eekai jashichin nümüin chi nuwalakai, iseerü nüchiki aa'inraa tü
kasa anasü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua.
21 Juu'ulaa jümata suulia jaa'inrüin tü yarüttakat atüma jaa'in je
suulia jaa'inrüin kasa mojusü, maa aka tü saa'inrakat wayuu sainküin
mmakat süpüshua. Shia anaka alu'u müleka joonoole sümaa tü pütchi
nünüikikat chi Maleiwakai ni'itaakat sulu'u jaa'in, tü aa'inmajakat jia
suulia kaainjalaa.
22 Joonoo jümata sümaa nünüiki Maleiwa sünain jaa'inrüin süpüshua
tü sümakat. Nnojo müin aka jia naa'in chi eekai talatüin naa'in saa'u
aapajülin ne'e nünüiki sünain nnojolin naa'inrüin tü suluwataakat anain.
23-24 Chia wayuukai moonoolosai, müshi aka naa'in eekai ni'raain
nu'upünaa paala süka rouya sünain motüin naa'in shia süchikijee.
25 Otta chi eekai jülüjüin naa'in nünüiki Maleiwa süpüla
naa'inrüinjatüin waneepia tü suluwataakat anain, sümaa nnojolüin
motüin naa'in shia, alana'aleejeeria ma'i sünain talatüin naa'in sünain
süpüshua tü naa'inrakat, süka shiain nünüiki Maleiwa taashika atüma
wayuu suulia kaainjalaa.
26 Wane wayuu eekai talatüin Maleiwa nümaa naajüin, müleka nno-
jorule nülaüle'erüin naa'in süka nünüiki, mayaashije nu'waataain sulu'u
tü nünoulakat, nnojotsü kasain saamüin nümüin tia no'ulu'u Maleiwa.
27 ¿Kasa talataka atüma naa'in chi Washikai Maleiwa? Talatüsü
naa'in müleka waa'inmajüle na wayuukana eekai mapüshin, maa aka
na tepichi moo'utshiikana oo'ulaka na jieyuu oukta a'wayuusechiikana.
Je nücheküin chi Maleiwakai nnojorule waa'inrüin tü yarüttakat atüma
waa'in, maa aka tü naa'inrakat na wayuu manoujainsaliikana.

2

Achiajaanüshii waya suulia kachekala'ataliin wayuu

1 Tawalayuwaa, jia anoujashiikana nünain chi Wasenyotsekai Jesucristo
chi anashaatakai ma'i, anakaja müleka nnojoliire jia kachekalain su'utku
wayuu.
2 ¿Jameena jia müleka nantüle piamashii wayuu jünainmüin sulu'u tü
outkajaaleekat? Chi wane, anashaatasü ma'i nüshe'in je sittiija sünain
najapü oorole'eya ne'e. Oo'ulaka chi wane, mojusü nüshe'in süka mojuin
nia.
3 Müleka kachekalain jaa'in nümüin chi ana ashe'inchikai sünain
jümüin nümüin: “Püikkalaa saa'u tü einasee anasükat”, wanaa sümaa
jümüin nümüin chi moju ashe'inchikai sünain “Sha'wata ne'e pia yala'aya”

je sünain “Püikkalaa mmalu'u”, sünain jümüin nümüin, ¿kasa mojuka
sünain tia?
4 Shiimüin sünain kachekalain jia su'utku wayuu. Ja'itaichi kapülain
jaa'in antaa ja'akamüin chi mojushikai, nnojoishi jamajachiyaain ne'e nia
jümüin.
5 Jaapa tanüiki tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla. Wainma na wayuu
mojushiikana so'ulu'u wayuu. Otta katsüinsü naa'in sünain anoujaa
sükajee aneekuushin naya nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa wanaa
nümaa so'uweena wane ka'i. Shia tü nüküjakat achiki paala Maleiwa
sünain pansaain nünüiki noo'opünaa na wayuu eekai alin apüla nia.
6 Otta jiakana, müleka kachekarale jia su'utku wayuu, e'rülii wayumüin
jia namüin eekai mojuin sükajee tia. Na washinnuu kojutkana
jütüma, nayayaain e'ike'erüin jia maa'ulu yaa, nayayaain o'unirüin jia
namülatu'umüin na laülaayuukana süpüla saapünüinjatüin jikii natüma,
7 nayayaain na mojukana anüiki nümüin Cristo, chi kojutkai jütüma, chi
aneekakai jia süpüla nüpüshin.
8 Soto jaa'in tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat chi
Maleiwakai, tü nüküjapü'ükat Cristo sümüin wayuu sünain müin mayaa:
“Anashii aire jüpüla wayuu süpüshua maa aka alin jia jüpülajiraa”.
Müleka joonoole sümaa tü pütchikat, anasü ma'i tü jaa'inrakat.
9 Alu'ujasa müleka kachekarale jia su'utku wayuu, shiimüin sünain jiain
kaainjaraliin sükajee tia. Je kasalajaneerü jümüin tia süka moonooloin jia
sümaa tü ashajuushikat.
10 Wane eekai oonooin sümaa tü nuluwataakat anain Maleiwa, kaain-
jalaichipa'aya nia ja'itairü wwatuain ne'e tü naainjalakat.
11 Soto jaa'in tü nuluwataakat anain sünain nümüin wamüin: “Nnojo
püma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojoikai
pu'wayuusein”, je “Nnojo pu'utüin saa'in wayuu”, makat. Ja'itairü nno-
jolüin püma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojoikai
pu'wayuusein, müleka pu'utüle saa'in wayuu, kaainjalaichipa'aya ne'e pia
nu'upala Maleiwa sükajee tia.
12 Jülüja jaa'in tü jaa'inrakat je süpüshua tü jümakat, süka jütüjaain
saa'u sünain asouktinneenain jia ni'ipajee Maleiwa so'uweena wane ka'i
soo'opünaa tü jaa'inrapü'ükat, müleka joonoole sümaa tü nuluwataakat
anain Cristo süpüla aijiraain jia jüpüla. Je soto jaa'in sünain taashiinapain
jia sütüma tü nümapü'ükat Jesús süpüla ji'yataainjanain nümüin Maleiwa
süka süpüshua jaa'in.
13 Müleka mamüliajüinre jia saa'in wayuu, nnojoleena amüliajünüin jia
nütümaya. Akaajasa na amüliajüliikana saa'in wayuu, talateerü naa'in
so'u ka'ikat tia nu'upala Maleiwa.

E'nnajatü nünoula wane wayuu sünainjee tü naa'inrakat

14 Tawalayuwaa, ¿jameechi chi wayuu eekai nümüin: “Anoujashi taya
nünain Cristo”, sünain nnojolüin naa'inrüin tü kasa anasü nüchekakat
chi Maleiwakai nüpüleerua? ¿O'tte'enneechi sünainjee tia jaajüin?
15 ¿Jameerü eera nukuaippa chira wayuukai nümüin wane nuwala eekai
che'ojaain nüshe'in, eekai che'ojaain eküülü nümüin?
16 Müleka nümüle nümüin: “Eeshi Maleiwakai pümaa, kashe'injeechi
pia, emireechi pia”, sünain nnojolüin nüsülajayaain tü kasa che'ojaakat
nümüin, nnojotsü jaloulin nümüin chi mojushikai tü nümakat nümüin.
17 Mayaasüje müin nünüiki chi anoujashikai naajüin sünain “Anoujashi
taya nünain Cristo” nümüin, nnojotsü kasain anain apüla tü nünoulakat

nu'upala Maleiwa, süka nnojolüin naa'inrüin tü kasa anasü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua.

18 Eeshiija'a süpüla jümüin tamüin: “Eeshii wawalayuu eekai ne'nnaajünüin sünainjee tü kasa anasü naa'inrakat, otta wane e'nnaajünüshii ne'e sünainjee na'waataain sulu'u tü nanoulakat”.

Tamüshii paala jia: Süka nnojoliin te'rüin jia sünain aa'inraa tü kasa anasü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua, nnojotsü tatüjaain aa'u müleka shiimüinre sünain jünoujain nünain Cristo. Otta tayakai, jütüjaa aa'uchi taya sünain shiimüin tanoujain nünain, süka ji'rüin tü kasa anasü taa'inrakat.

19 Anoujashii jia sünain waneeshin chi Maleiwakai. Shiimüin sünain waneeshin nia. Otta müsia tü yolujaakalüirua, nanouja anainrü tia'aya, je mmotshii naya neema Maleiwaya. ¿O'tte'enneena na yolujaakana sünainjee tia jaajüin?

20-21 Maa'inyüü tü jülüjakat jaa'in. Takü jeerü joolu'u jümüin nüchiki Abraham chi watuushikai süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u sünain nnojolüin kasain anain apüla tü sünoulakat wane wayuu nu'upala Maleiwa müleka nnojorule saa'inrüin tü kasa anasü nüchekakat chi Maleiwakai süpüleerua. ¿Kasa anajiraaka anainjee Abraham nümaa Maleiwa? Shia süka naapüin Isaac chi nüchonkai nümüin süpüla nu'utajachin naa'in saa'u tü a'ajüleekat.

22 Yapashi nia süpüla nu'utüinjachin naa'in chi nüchonkai. Süka jamüin, shiimüin sünain nünoujain nünain Maleiwa. Je nütüjaaichipa aa'u Maleiwa sünain shiimüin nünoujain sükajee tü naa'inrakat.

23 Ekeraajüsü nütüma Abraham tü ashajuushikat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat chi Maleiwakai: “Nücheka achikit Maleiwa anajiraain Abraham nümaa sünainjee nünoujain nünüiki”, müsü. Je süka shiimüin sünain nünoujain Abraham, aleewashi chi Maleiwakai nümaa.

24 Jiyaawata aa'ulu joolu'u tü tamakat jümüin. Watüjaa aa'ulu müleka anajiraale nümaa Maleiwa wane wayuu sünainjee tü kasa anasü naa'inrakat, nnojotsü sünainjeejatüin ne'e tü nümakat sünain “Anoujashi taya” sünain nümüin.

25 Soto jaa'in süchiki Rahab tü wayuu maa'insatkat paala sümaiwa sünain anajiraain shia nümaa Maleiwa sünainjee tü kasa anasü saa'inrakat. Kamaneesü shia namüin na judío ajayajüshiikana sünain suunjulüin naya noulia na na'ünüükana sümaa shi'itaain naya sulu'u wane wopu wane sümüin.

26 Maa aka wane ouktüsü, watüjaa aa'ulu sünain nnojolüin katüin so'u süka nnojolüin sükutulaain sünain aa'inraa wane kasa. Akaajaa chi wayuu nnojotkai kasain anain apüla tü nünoulakat nu'upala Maleiwa, watüjaa aa'ulu sünain manoujain nia süka nnojolüin naa'inrüin tü kasa anasü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua.

3

Achiajaanüshii waya suulia mojuin wanüiki sümüin wayuu

1 Tawalayuwaa, jia kee'ireekana aa'in ekirajaa wayuu, soto jaa'in wane kasa: Waya ekirajüliikana, saashajaajeena waya wayuu müleka mojushiire tü wamakat sümüin.

2 Nnojotsü wayuu eekai aa'inrüin tü anasükat waneepia, ¿aashi müin? Otta chi wayuu eekai nnojolin kaainjalain süka nünüiki, wayuu anashi ma'i nia. Laülaa aa'inchi nia saa'u süpüshua'aya tü naa'inrakat sükajee tia.

3 Müleka we'itaale wane juleena nünain wane ama we'ejena, jüüjüüshi
wamüin eepünaale wacheküin waralin nia.
4 Je wane anuaya su'unnaa wane jouktai, ja'itairü miyo'uin tü anuakat,
apalaitaasü süka wane ojununtia jo'uuchon nütüma chi süpü'üyakai.
5 Je tü wayeekat, mayaasüje jo'uuchoin shia wanain, watta ma'i saalin
tü kasa ojuittakat waanükülu'ujee sütüma. Maa aka wane siko'u sünain
jotüin alama wattapünaa sütüma,
6 akaajaa tü wayeekat sünain kaainjalain waya sütüma. Nücheküin
Satanás süpüleerua kaainjalainjanain waya waneepia süka wanüiki
süpüla yarüttüinjatüin waa'in sütüma tü wamakat.
7 Jülüja jaa'in tü kasa kepiakat wuna'ainküin, tü wuchiikalüirua, tü
wüikalüirua, je tü jimekalüirua. Ja'itairü simaluunain süpüshua, eesü
eekai sümaüsijünüin sütüma wayuu.
8 Otta tü wayeekat, matüjainsat amaüsijünaa. Kaainjaleeshii waya
süka waneepia. Je na wayuu wakü̈jakana amüin wane pütchi mojulu'ut,
eewaajeerü tü nakuaippakat sütüma, maa aka ouktüin wayuu sütüma
weneena.
9 Wayakana na a'waajakana Maleiwa, müleka wo'ulejüle wane wayuu,
wo'ulejüin Maleiwa wanaa nümaa, süka aainjuushin nia nütüma
Maleiwa.
10 Waapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai so'u wane ka'i je wo'ulejüin
wayuu so'u wane'eya. Tawalayuwaa, shiimü'inya sünain mojuin tü
waa'inrakat sükajee tia.
11-12 Jülüja jaa'in wane jasalira. ¿Eweetüsü wüin palaasü sümaa wüin
jemetüsü sulu'ujee? Nnojo. Otta wane wunu'u kanüliasü “higuera”
münüin, ¿kachonsü “aceituna”? Nnojo. Otta müsia wane “vid”,
¿kachonsü “higo”? Nnojo. Tawalayuwaa, müsia aka tü waanükükat
müleka sujuittirataarüle pütchi analu'ut sümaa wane pütchi mojulu'ut.

Nukuaippa chi eekai kekiin nütüma chi Maleiwakai

13 Chi wayuu eekai kekiin ja'aka süka nütüjaain saa'u tü anasükat süpüla
naa'inrüinjatüin sümüin wayuu, kamaneeshi nia sümüin sünain nnojolüin
pülayaain naa'in suulia.
14 Otta müleka kanainre jaa'in na juwalayuukana sümaa jüchunjain
aa'in saa'u nakorolo, je müleka kee'ireere jaa'in a'waajünaa waneepia
sütüma wayuu, nnojo ju'waataain sulu'u kekiin jia, je nnojo ju'waataain
sünain jütüjaain saa'u tü shiimüinkat jaajüin.
15 Shiimüin sünain jülüjüin jaa'in tü jülüjakat naa'in na manoujainsali-
ikana je jaa'inreein tü naa'inrakat. Chi ekirajakai jia sünain tia, nnojoishi
niain Maleiwa chakai iipünaa, nia kekirajanainka jia chi Yolujaakai.
16 Müleka nnojorule juu'ulaain suulia achunjaa aa'in je suulia kee'ireein
jaa'in a'waajünaa, nnojoleena jia paa'inwain sünain a'yatawaa nümüin
Maleiwa sütüma tia, je aa'inreena jia kasa mojusü waneepia.
17 ¿Jameerü nukuaippa chi eekai kekiin nütüma chi Maleiwakai
chakai iipünaa? Wuleerü naa'in. Nnojoleechi a'ülüjiraain namaa
na nuwalayuukana, anamieechi nia namüin, jüüjüüjeechi nia namüin.
Amüliajeechi nia waneepia na eekai ni'rüin sünain müliaa. Naa'inreerü
kasa anasü sümüin wayuu süpüshua. Nnojoleechi kachekala'atalin nia
wayuu. Je nnojoleechi piamain o'upünaa.
18 Chi wayuu ja'aka eekai nükaaliijain na nuwalayuukana süpüla
aijiraainjanain napülajiraa, nükaaliijain naya süpüla naa'inrüinjatüin
waneepia kasa anasü.

4

Achiajaanüshii waya suulia ashataa nakuaippa na manoujainsaliikana

1 ¿Jamüshii jia jü'ülüjaajiraaka'a? Shia süka kee'ireein jaa'in tü
jüchekakat jümüiwa.
2 Je müleka nnojorule juuntüin tü kee'ireekat jaa'in, a'ürülaajiraasü
jaa'in je o'uniraweeshii jia jaa'in. Atkaajiraashii jia süka kachiiruain jaa'in
tü nama'anakat na juwalayuukana. Otta tü nüsülajeekat chi Maleiwakai,
nnojotsü aapünüin jümüin süka nnojolüin shia juchuntüin nümüin.
3 Otta mayaasüje juchuntüin nümüin, nnojoleerü aapünüin jümüin,
süka nnojolüin anain jukuaippa namüin na juwalayuukana. Juchuntüin
tü jüchekalakat ne'e jaa'in jümüiwa.
4 Jia wayuu nnojoliikana ichein nünain Maleiwa, jalia jia. Müleka
kee'ireere jaa'in tü kasa mojusü naa'inrakat na manoujainsaliikana,
atüjaaneena aa'u jia sünain kanain jaa'in Maleiwa je sünain niaichipain
joo jü'ünüüin.
5 Nnojo motüin jaa'in tü ashajuushikat sulu'u tü nüchikimaajatkat
Maleiwa: Ni'itaain chi Naa'inkai sulu'u waa'in süka nücheküin tü
aleewaakat wamaa. Je chi Naa'inkai Maleiwa, nücheküin süpüleerua
icheinjanain waya waneepia nünain.
6 Shiimüin sünain nükaaliijüin waya suulia kee'ireejüin waa'in kasa
mojusü. Shia tü ashajünakat achiki sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa
sünain müin mayaa:
“Chi wayuu eekai pülain naa'in nuulia Maleiwa,
nnojoleechi akaaliijünüin nütüma.
Nia akaaliijünaka nütüma
chi eekai jüüjüüin nümüin”.
7 Sükajee tüü, anakaja jüüjüüle jia nümüin Maleiwa waneepia. Müleka
jüleejüle chi Yolujaakai, o'unamaateechi juulia.
8 Je müleka jürütkaale nünainmüin Maleiwa, arütkaajeechi nia
jünainmüin. Jia kaainjaraliikana, juu'ulaa suulia jaainjala. Jia piamakana
o'upünaa, juu'ulaa suulia yarüttaa aa'in.
9 Jia talatakana aa'in wanaa sümaa jaa'inrüin tü kasa mojusükot,
anakaja joolu'u müleka mojule ma'i jaa'in saaliijee tia.
10 Shiimüin sünain kojuteenain jia nütüma Maleiwa müleka jüüjüüle jia
nümüin.
11 Tawalayuwaa, juu'ulaa suulia mojuu anüiki namüin na
juwalayuukana. Müleka jiyoujüle tü naa'inrakat chi juwalakai je süsalain
nia jütüma, jiyoujainja'a mmata tü nuluwataakat anain Maleiwa sükajee
tia. Shiimüinja'a nnojolüin jikeraajüin shia.
12 Nnojoliishii e'itaanüin jia süpüla jiyoujainjachin chi juwalakai. Nia
ne'e nümüiwa Maleiwa aa'inrüinjaika tia. Maleiwa, chi aapakai nünüiki
wamüin süpüla woonowaa amaa, nia kapülainka süpüla o'tte'eraa waya
anoujashiikana, je kapülainshi süpüla süsalainjatüin nütüma saainjala tü
manoujainsatkalüirua.

Achiajaanüshii waya suulia a'waatawaa sulu'u tü waa'inrüinjatkat

13 Jalia jia suulia a'waatawaa sulu'u tü jaa'inrüinjatkat mapeena jaashin,
sünain müin mayaa: “O'uneena joo waya mapeena sulu'umüin wane
pueulo süpüla a'yatawaa maa aka wane juya, sünain oikkawaa wane kasa
shii'iree washirüü”.
14 Tamüshii paala jia: Nnojotsü jütüjaain aa'u tü alatajateetkat jümüin
mapeena. Maa aka tü mannuuyakat watta'a maalü sünain kerashiin tü

alamakat sütüma je soosojooin ja'ipa ka'i, akaajaa wayakana, palit ka'i
sünain katüin wo'u, je oukteena waya mapeena.
15-16 Mojusü ju'waataain sulu'u jukuaippa. Shia anaka alu'u müleka
jümüle: “Tü waa'inreekat, wounteerü waa'inrüin shia müleka nücheküle
chi Maleiwakai wapüleerua. Müleka nnojorule nücheküin wapüleerua
shia, aneerü waa'in sümaa tia”.
17 Tashajüitpa joo jümüin tü pütchikat süpüla joonooinjatüin sümaa.
Je joolu'u, süka jütüjaain saa'u tü kasa anakat süpüla jaa'inrüin, müleka
nnojorule jaa'inrüin shia, kaainjaleena jia sükajee tia.

5

Achiajaanüshii wayuu washinnuu suulia ji'iyee

1 Jiakana washinnuukana, jaapa jumaala tü takujüinjatkat joolu'u
jümüin. Anakaja ju'ttüle sünain mojushaatain jaa'in saaliijee tü müliaa
ji'reetkat mapeena.
2 Nnojoleerü kasain saamüin jümüin tü juwashirüinkat so'uweena wane
ka'i. Tü jüshe'in anashaatakat, rulumairü maa'ulu.
3 Je tü oorokat oo'ulaka tü pülaatakat, o'ttüitpa sünain ittüin. Shii'iree
washireein ma'i jia, nnojotsü jükaaliijain wayuu eekai müliain. Je
saa'ujee tia, süsaleena ma'i jia so'uweena tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasa
süpüshua.
4 Na wayuu a'yataapü'ükana jümüin, na nnojoliipü'ükana juwalaajüin,
nnojoleerü motüin naa'in tia. Je chi Maleiwa Pülashikai, ni'rüin tü
namülialakat je naapüin tü ne'irakat.
5-6 Shia jülüjaka jaa'in ne'e ayalajaa kasa kojutsü. Ji'iyepü'üshii jia
suulia wayuu, je aapapü'üshii jia shikii wayuu süpüla o'utünaa aa'in,
ja'itaina maainjalapü'üin naya juulia, ja'itaina nnojoliin jü'ünüüin naya.
Je nnojotsü jülüjayaain jaa'in sünain nüntajachin Cristo mapeena süpüla
süsalainjanain jia nütüma.

Tü wakuaippainjatkat su'unnaa müliaa

7 Tawalayuwaa, anakaja jüchecherüle jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat
süma'inru'u ja'atapajüin nüle'ejüin Cristo. Maa aka wane apünajüi
sünain a'atapajaa sü'itüin tü juyakat je sünain nnojolüin süshapajaain
naa'in süma'inru'u kachoin tü nu'ttiakat,
8 akaweenia jiakana sünain jüchecherüin jaa'in su'unnaa tü müliaa
ji'rakat. Jüchechera jumata jaa'in sünain anoujaa süka sülü'ülüin tü ka'i
nüle'ejüinjatkat o'u Cristo nüchikua.
9 Je tawalayuwaa, mayaashiije jia müliain, jalia jia suulia
jaashaja'alaajayaain na juwalayuukana, süpüla nnojoliinjanain
jüsouktüin nümüin Cristo saaliijee tia. Je soto jaa'in sünain
nüntamaatajachin nüchikua.
10 Tawalayuwaa, wanaa sümaa tü müliaa ji'rakat, soto jaa'in nakuaippa
na nünüikimaajanakana chi Maleiwakai paala sümaiwa. Mayaainje
ne'rapü'üin namüliain sünainjee akujaa nünüiki Maleiwa, ayatshi'iya
sünain akujaa süka nachecherüin naa'in.
11 Watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain naa'inrüin wainma kasa anasü
sümüin wayuu eekai süchecherüin saa'in su'unnaa sümüliala, maa aka
nümüin chi watuushikai Job paala sümaiwa. Mayaashije müliain ma'i
nia, nüchecherüin naa'in. Je nümüliajüin nia Maleiwa wanaa sümaa tia.
12 Tawalayuwaa, tamüshii paala jia: Suulia süsalajüin jia nütüma
Maleiwa, nnojo jümüin: “Pansaasü ma'i tanüiki süka takujain sulu'u

nünülia chi Maleiwakai chakai iipünaa”, nnojo jümüin. Shia anaka alu'u lotüle jünüiki waneepia.

Achuntüinjana waya nümüin Maleiwa waa'ujiraa

13 ¿Eeshi eekai müliain ja'aka? Anakaja nüchuntüle nümüin Maleiwa saa'u tia. Je chi eekai talatüin aa'in, anakaja müleka nii'irajüle sünain nu'waajüin Maleiwa.

14 Je chi eekai ayuulin, anakaja müleka neenajirüle na laülaashiikana sulu'u tü outkajaaleekat süpüla nachuntüin nümüin Maleiwa naa'u saa'u nünülia chi Senyotkai sümaa nashulerüin seita nünain.

15 Müleka nachuntüle, sünain kanoulain ma'i naa'in, aawalaajeechi nütüma Maleiwa chi ayuuishikai. Je müleka kaainjarale nia, alatinneerü tü naainjalakat nuulia nütüma.

16 Je sükajee tüü, anakaja müleka jüküjiraale süchiki tü jaainjalakat sümaa jüchuntiraain jaa'u nümüin Maleiwa. Anainjanakalaka na eekana ayuulin ja'aka. Shiimüin sünain naapeerüin chi Maleiwakai nanüiki na wayuu anajiraakana nümaa, je nücheküin süpüleerua naa'inrüin tü anasü nachuntakat nümüin.

17 Soto jaa'in nüchiki Elías nünüikimaajachikai Maleiwa paala sümaiwa sünain müin aka nia waa'in wayakana wapüshua. Nüchuntüin süka süpüshua naa'in nümüin Maleiwa süpüla nnojolüinjatüin sü'itüin tü juyakat. Ma'itüinkalaka tü juyakat maa aka saa'in apünüin juya shiat-apünaamüin.

18 Nüchuntakalaka süchikijee tia süpüla sü'itüinjatüin süchikua. A'ita müsia shia süpüla ka'ttiainjatüin wayuu sainküin mmakat süpüshua.

19-20 Tawalayuwaa, ¿jameechi jütüma wane juwala müleka niyouktüle tü shiimüinkat sümaa nuu'ulaain suulia tü nuluwataakat anain Cristo? Müleka jükaaliijüle nia süpüla niitaainjachin nüchikua sünain oonowaa sümaa, o'tte'enneechi nia suulia akatalawaa nuulia Maleiwa. Ja'itairü wainmain tü naainjalakat, alatinneerü shia nuulia süpüshua nütüma Maleiwa.

Shiairia ne'e tü tashajakat jümüin.

Palajatkat Karaloukta nütüma
PEDRO

Pedro ashajüshi namüin na anoujashiikana nünain Jesucristo walakatakana sainküin mma

1 Taya, wane chi Aluwataaushikai nütüma Jesucristo, Pedrokai anülia,
ashajüshi joo taya jümüin, jia aneekajuushikana nütüma Maleiwa, jia
walakatakana sainküin mma sünain kepiain joolu'u sulu'upünaa tü
mmakat Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, oo'ulaka Bitinia.
2 Aneekünüshii jia nütüma chi Washikai Maleiwa süpüla tü
naa'inrüinjattüjütkalia paala sümaiwa. Akatannüshii jia nütüma
chi Naa'inkai süpüla nüpüshinjanain jia. Nücheküin süpüleerua
joonooinjatüin sümaa nünüiki Jesucristo chi Nüchonkai, chi aapajiraakai
nukuaippa süpüla amülain nüsha waa'ujee süpüla nüla'ajaainjatüin
waainjala woulia.
Achuntüshi taya jaa'u nümüin Maleiwa süpüla nii'iyatüinjatüin
na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjachin wane miyo'u anaa
jümüin.

Anaajaanüsü kasa anasü napüla na anoujashiikana

3 Anakaja müleka wa'waajüle chi Maleiwakai saa'u niain nüshin chi
Wasenyotsekai Jesucristo otta saa'u niain Nümaleiwaseinya. Jeketüitpa
wakuaippa sümaa shii'iranajaaitpain waa'in nütüma Maleiwa, süka
nümüliajashaatain waya. Je joolu'u sünainjee süso'iraain naa'in Je-
sucristo süchikijee ouktaa, watüjaa aa'ulu sünain naa'inrüinjatüin chi
Maleiwakai süpüshua tü nüküjakat achiki wamüin sünain pansaain
nünüiki.
4 Pansaasü nünüiki wamüin waya nüpüshikana sünain nünaajaain
wapüla wainma kasa anasü nüma'anakat cha'aya iipünaa. Nnojotsü
müinya aka saa'in tü kasa eekat wama'ana maa'ulu yaa süka matüjain
aja'ttaa shia, matüjain yarüttaa, je ayateerü sünain anain sukuaippa
waneepia.
5 Otta jiakana, shiimüin sünain saapüneerüin jümüin tia kasa anasükat.
Otta müsia maa'ulu yaa, sükajee ji'itaain jaa'in sünain anoujaa,
aa'inmajünüshii jia nütüma chi Maleiwa Pülashikai ma'i. Ayateena
aa'inmajünüin jia wane'ere'eya nikeraajüin süpüshua tü kasa anasü
naa'inrüinjattüjütkalia paalainka nu'tte'eraiwa'aya jia. Alü'ütsü joo
sükalia süpüla saja'ttüinjatüin tü kasakat süpüshua. Nii'iyateerü Maleiwa
so'uweena ka'ikat tia tü kasa anasü apütaakat, tü naapeetkat jümüin.
6 Anakaja müleka talatashaatale ma'i jaa'in saa'ujee süpüshua tü kasa
anasü naa'inrakat Maleiwa jümüin. Otta müsia joolu'u, eesü süpüla
mojuin jaa'in motso'o ne'e saaliijee juu'ulakünüin aa'in süka süpüshua
tü kasa mojusü alatakat jümüin.
7 Jülüja jaa'in sukuaippa tü oorokot wanaa sümaa sojojünüin süpüla
sujuittajatüin tü shi'yarülakat. Watüjaa aa'ulu sünain shiimüin ooroin
müleka suuntüle sülatirüin wane siki eekai ja'ishaatain. Tü oorokot
süpüshua, aja'tteerü so'u wane ka'i. Akaajasa tü jünoulakat, alana'aleesia
sünain anain suulia tü oorokot. Je sükajee tia, tü kasa mojusü alatakat
jümüin, antüsü jünainmüin süpüla jütüjaainjatüin saa'u müleka shi-
imüinre sünain ayatüin ji'itaain jaa'in sünain anoujaa. Je müleka ayatüle

sünain katsüin tü jünoulakat, a'waajüneena jia nütüma Maleiwa sümaa kojutüin nütüma so'uweena tü ka'i nii'iyataajeetkat o'u Jesucristo.
8 Ja'itaichi nnojolin ji'rüin Jesucristo paala, ayatshia ne'e nia alin jüpüla. Otta müsia maa'ulu yaa, ja'itaichi nnojoyülin ji'rüin, ayatshi'iya ne'e jia e'itaain jaa'in sünain anoujaa nünain. Je alana'aleesia sünain talatashaatain ma'i jaa'in,
9 sükajee ju'tte'ennüinapain nütüma sünainjee jünoujain nünain.
10 Otta müshi'iya na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa, süka natüjaain naa'u Maleiwa sünain anamiain ma'i nia, nountakalaka aküjaa süchiki su'tte'enneerüin wayuu nütüma. Otta nnojotpü'üsü nayaawatüin aa'u sünain jamüinjatüin nukuaippa Maleiwa sünain o'tte'eraa wayuu. Jülüjapü'üsü ma'i naa'in waneepia shia.
11 Ee'iyatünüsü namüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa sulu'ukai naa'in sünain ni'rüinjatüin Cristo müliaa oo'ulaka sünain kojuteechin nia süchikijee tia. Je sükajee tia, natüjawee aa'ulu ma'i sünain jamüinjatüin shia oo'ulaka joujaleerüin shia ekettaajüin.
12 Nii'iyatüin chi Maleiwakai wane kasa namüin na nünüikimaajanakana paala soo'opünaa tü naküjakat sümüin wayuu sünain su'tte'ennüinjatüin wayuu nütüma Maleiwa mapeena. Nii'iyatüin namüin sünain nnojolüin napülajatüin nayakana tü pütchi naküjakat sümüin wayuu, jia kapülajanaka jiakana maa'ulu yaa. Tü naküjakat achiki paala soo'opünaa tü alateetkat mapeena, shia'a ne'e tü aküjünüitpakat jümüin natüma na aküjüliikana nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, na akaaliijünakana nütüma chi Naa'inkai Maleiwa ajütüüshikai chajee iipünaajee. Sükajee sülana'aleein ma'i sünain anain tü aküjünakat jümüin, kapülasü saa'in tü aapieekalüirua nüma'anajeejatkat Maleiwa sünain saapeein süchiki.

Achiajaanüshii suulia mache'ejüin süchiirua kaainjalaa

13 Otta müsia joolu'u, sünainjee süpüshua tü naa'inrakat chi Maleiwakai süpüla nu'tte'erüin jia, ee jümata jaa'in süpüla lotüinjatüin waneepia tü jaa'inrajatkat maa'ulu yaa. Müleka laülaale jaa'in, jaa'inmaja jukuaippa suulia aa'inraa kasa mojusü. Shiainjatü kachiiruaka jaa'in sümüiwa tü kasa anashaatasü aapüneetkat jümüin so'uweena tü ka'i nii'iyataajeetkat o'u Jesucristo.
14 Joonoo jümaala sümaa nünüiki Maleiwa saa'u nüchooinapain jia. Nnojo jüshatüin tü jukuaippakat paala nnojolüiwa'aya jütüjaain saa'u nüchiki chi O'tte'erüikai, wanaa sümaa kaainjalapü'üin jia.
15 Saa'u maainjalain chi Maleiwa kaneekajalakai jia, anakaja müleka juu'ulaale suulia kaainjalaa süpüla jüüjüüinjanain jia nümüin sünain süpüshua tü jaa'inrakat,
16 süka shiain nünüiki Maleiwa ashajuushikat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa sünain müin mayaa: “Juu'ulaa suulia kaainjalaa süka maainjalain taya”.
17 Anakaja müleka kojutüle chi Jüshikai Maleiwa jütüma, chi jüchuntakai amüin waneepia, süka nütüjaain saa'u tü jaa'inrakat, müleka anale oo'ulaka mojule shia. Jaa'inra tü anasükat nu'upala Maleiwa süka nnojolin kachekala'atalin naa'in wayuu. Je saa'u kepieenain jia so'uweena wane ka'i nümaa Maleiwa, anakaja müleka jüüjüüle jia waneepia nümüin maa'ulu yaa,
18 süka jütüjaain naa'u sünain niain ojuittirüichipain jia suulia jaainjala. Soto jaa'in sünain kaainjalapü'üin jia wanaa sümaa jüshatapü'üin nakuaippa na jutuushikana sünain jaa'inrüin kasa eekai mojuin, eekai nnojolüin saamüin jümüin. Je tü awalaajünakat nütüma Maleiwa

süpüla taashinjanain jia suulia kaainjalaa, nnojotsü shiain wane kasa
amüloulinjatkat, maa aka pülaata oo'ulaka ooro,
19 shia wane kasa alana'aleekat ma'i sünain anain suulia tia. Taashishii
jia suulia kaainjalaa sünainjee nüsha Cristo, tü amülakat waa'ujee
wanaa sümaa ouktüin nia. Lotüsü nukuaippa maa aka nukuaippa chi
anneetchon o'utinnapü'ükai aa'in natüma na watuushikana Israelkana
süpüla nawalaajüin naainjala.
20 Aneekajuushitüjü'iya Cristo nütüma chi Maleiwakai paala sümaiwa
nnojolüiwa'aya kasain akumajünüin yaa soo'opünaa tü mmakat süpüla
ouktaa. Otta müsia maa'ulu yaa, wanaa sümaa su'ttüitpain sükalia
süpüla saja'ttüinjatüin tü kasakat süpüshua, antüshi Cristo mmalu'umüin.
Ee'iyatünüichipa nia nütüma Maleiwa süpüla nu'tte'erüinjanain jia.
21 Otta müshi'iya jiakana, sünainjee tü naa'inrakat Cristo, ji'itaain
jaa'in joolu'u sünain anoujaa nünain Maleiwa oso'ire'etkai naa'in
chi Nüchonkai süchikijee ouktaa sümaa ni'itaain nia süpüla ko-
jutüinjachin sütüma wayuu. Tü nücheküinjattüjütkalia Maleiwa
jüpüleerua, shia jünoujainjanain nünain sümaa ja'atapajüin tü kasa
anasü naa'inrüinjatkat jüpüla.
22 Je joolu'u, saa'u joonooinapain sümaa tü pütchi shiimüin aküjakat
nüchiki chi O'tte'erüikai, juu'ulaaitpa suulia tü yarüttakat atüma jaa'in. Je
nnojoliishii aiyaain ne'e na juwalayuukana jüpüla, alu'ujasa shiimüinsü
tü naaliikat jüpüla. Saa'u wuleitpain jaa'in, anakaja joolu'u müleka
koo'omüinre alin naya jüpüla.
23 Tü pütchi joonookot amaa, shia tü nünüiki Maleiwa matüjüinkat
aja'ttaa. Shiimüinsü tia pütchikat süpüla ka'ikat süpüshua. Je sükajee
tia pütchikat, jeketüitpa jukuaippa nütüma Maleiwa, maa aka jemeikai
jüchikua. Nüchooinapa joolu'u jia chi Maleiwa katakai o'u süpüla ka'ikat
süpüshua, nnojoishi nüchooin jia ne'e wane jookai süpüla ouktaa.
24-25 Je tü pütchikat nüchiki chi O'tte'erüikai aküjünakat jümüin, müsü
soo'opünaa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sünain müin
mayaa:
“Wayuu süpüshua, müsia aka ne'e saa'in tü alamakat sünain sujulujaa-
jeerüin.
Mayaasüje kojutüin wane wayuu,
ayatsia shia müin aka saa'in süsii wunu'u eekai alaawain sünain
sujunuujeerüin mmolu'u.
Alu'ujasa tü pütchi nünüikikat chi Maleiwakai,
ayateeria sünain shiimüin süpüla ka'ikat süpüshua”.

2

1 Je saa'u nüchooinapain jia Maleiwa, juu'ulaa suulia kanain jaa'in
wayuu, suulia aküjaa alawaa, suulia wayuuin jia piama akuaippachii,
suulia achunjaa aa'in süchiirua sukuaippa wayuu, je suulia mojuin jünüiki
sujuuna wayuu.
2 Shia anaka müleka kee'ireere jaa'in tü pütchi shiimüin
nüchikimaajatkat chi O'tte'erüikai, maa aka naa'in wane jo'uu sünain
kee'ireein naa'in süchira nii, süpüla katsüinjatüin jaa'in sünain tü
jünoulakat,
3 süka jiyaawatüinapain naa'u chi Senyotkai sünain anamiain ma'i nia.

Na wayuu anoujakana nünain Cristo, nüpüshinapa naya Maleiwa

4 Sükajee jiajiraain jia anoujashiikana jüpüshua, müshii aka jia saa'in
wane müchi akumajünakat nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Arütkaashii
joolu'u jia nünainmüin chi Senyotkai Jesucristo, süka niain aapüin

kataa o'u jümüin. Kojutshaatashi ma'i nia nütüma Maleiwa sümaa nüneekünüin nütüma, ja'itaichi ayouktünüin paala sütüma wayuu wainma. Müshi aka nia saa'in tü ipa ekeraajakat sünain anain ma'i süpüla akumajaa tia miichikat.

5 Je jiakanaya, saa'u katüitpain jo'u nütüma Cristo, müshii aka jia saa'in ipa akumajia tia miichikat wanaa nümaa. Je saa'u jükatannüinapain suulia kaainjalaa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa sünainjee tü naa'inrakat Jesucristo, juuntüin joolu'u jüsülajüin nümüin Maleiwa tü talatakat atüma naa'in, maa aka naa'in na sacerdote judíokana paala sünain no'utapü'üin saa'in mürüt süpüla nasülajüin nümüin.

6 Shia tü ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. Anuu tü nümakat chi Maleiwakai noo'opünaa Cristo:

"Taneeküin wane ipa, tü kojutkat ma'i tatüma,
süpüla te'itaainjatüin shia cha'aya Jerusalén
süpüla süsa'ainjatüin tü tepiakat,
tü sha'watüinjatkat atüma sümaa lotüin.
Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in nünain,
nnojoleechi japüliwain süka tia".

7-8 Jiakana e'itaakana jaa'in nünain Cristo, kojutshi ma'i nia jütüma. Nia chi ashajünakai achiki paala, müsü mayaa:

"Tü ipa ayouktünakat natüma na akumajüliikana miichi,
ekeraajüitpa sünain anain ma'i shia süpüla akumajaa tia miichikat".

Alu'usa na wayuu eekai nnojoliin nanoujain nünain Cristo, nayeena japüika. Amülouleena naya süka moonooin sümaa tü nünüiki Maleiwa aküjünakat namüin. Shia tü naa'inrüinjattüjütkalia chi Maleiwakai naka. Anuu tü ashajünakat nachiki: "Ashanaajeena naya saa'ujee tü ipakat süpüla amüloulii".

9 Nnojoliishii jia müin aka naya süka jiain nüneekajalain Maleiwa. Jia sacerdoteka a'yataakana nümüin Maleiwa chi aluwataashikai ma'i saa'u wayuu. Jia akatannaka nütüma süpüla nüpüshinjanain je süpüla jüküjainjatüin süchiki tü naa'inrakat jümüin sünain anashaatain ma'i shia. Neenaküin jia süpüla jujuittinnüin sa'akajee tü piyuushikat eepü'üle kaainjalain jia süpüla jikerolüinjanain nünainmüin sa'akamüin tü nuwar-alakat.

10 Je paala, nnojoliipü'üshii jiain nüpüshin Maleiwa. Alu'usa joolu'u, shiimüin sünain jiain nüpüshin. Nnojotpü'üsü jiyaawatüin naa'u Maleiwa paala sünain anamiain nia. Alu'usa joolu'u, jiyaawatüitpa aa'u sükajee nümüliajüinapain jia.

Kojutüinjana atümaa na sülaülakana mma

11 Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, soto jaa'in sünain kepieenain jia so'uweena wane ka'i nümaa Maleiwa. Je sükajee tia, tachuntüin jümüin süka süpüshua taa'in suulia jüle'eru'ujain süchiki kaainjalaa süpüla jüyamülüinjatüin tü mojusükot.

12 Shia anaka alu'u müleka jaa'inrüle waneepia tü kasa anasükat no'upala na manoujainsaliikana. Ja'itaina nayoujain jia joolu'u saaliijee jaa'inrüin kasa mojusü naajüin, nayaawateerü aa'u sünain shiimüin anain tü jaa'inrakat. Je so'uweena tü nükaliakat chi Maleiwakai süpüla kasala-janainjatüin sümüin saainjala wayuu nütüma, a'waajüneechi Maleiwa natüma na mojukana anüiki jümüin maa'ulu yaa.

13 Süpüla nu'waajünüinjachin chi Senyotkai sütüma wayuu wainma, anakaja müleka jüüjüüle jia namüin napüshua na wayuu sülaülakana mma. Jüüjüü jümaala nümüin chi aluwataashikai saa'u wayuu süpüshua,

14 je namüin na sülaülashiikana mma e'itaanakana nütüma süpüla
süsalainjatüin natüma wayuu eekai saa'inrüin kasa mojusü je süpüla
na'waajüin eekai saa'inrüin kasa anasü.
15 Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua jaa'inrüin waneepia tü
anasükat. Müleka lotüle jukuaippa su'upala wayuu, nnojoleena antüin
sünain wane kasa nayoujakat anainjee jia na perulaayuuliikana.
16 Eesüja'a süpüla jümüin tamüin: "Saa'u taashiinapain waya suulia
waainjala nütüma Cristo, müleka moonooinre waya sümaa nünüiki chi
sülaülashikai mma sünain aa'inraa kasa mojusü, nnojoleerü kasalajanain
shia". Tamüshii paala jia: Saa'u taashiinapain jia suulia kaainjalaa,
juuntüin joolu'u ji'yataain nümüin Maleiwa süka süpüshua jaa'in.
17 Je sükajee tia, anakaja müleka kojutüle wayuu süpüshua jütüma
sümaa alin jüpüla na juwalayuukana anoujashiikana wanaa jümaa.
Anakaja kojutshaatale Maleiwa jütüma sümaa ju'waajüin nia waneepia.
Je anakaja kojutüle chi aluwataashikai saa'u wayuu süpüshua jütümaya.

Alatiraa müliaa saaliijee aa'inraa ne'e kasa anasü

18 Otta jia piuunakana, anakaja müleka jüüjüüle jia nümüin chi
jülaamainkai. Kojutu jütüma eekai jashichin jümüin maa aka eekai
anamiain.
19 ¿Jameena jia müleka müliale ne'e jia saaliijee tü jaa'inrakat ja'itairü
nnojolüin mojuin shia? Müleka jiyaawatüle saa'u tü müliaa ji'rakat sünain
shiain nüchekalain Maleiwa, juunteerü jüchecherüin jaa'in su'utpünaa.
Je nii'iyateerü Maleiwa na'anasia jümüin su'utpünaa.
20 Otta müleka jüchecherüle jaa'in su'utpünaa süsalain jia tü kasa
mojusü jaa'inrakat, ¿jarai a'waajaka jia? Akaajasa müleka jüchecherüle
jaa'in su'utpünaa wane müliaa eekai ji'rüin saaliijee aa'inraa ne'e kasa
anasü, shiimüin a'waajüneechin pia nütüma Maleiwa sükajee tia.
21 Saa'u müliain Cristo paala jaa'ujee, eenakünüinapa jia nütüma süpüla
müliainjanain wanaa nümaa. Nücheküin süpüleerua juushikajaain-
janain süchiirua nukuaippa sünain alatiraa müliaa, maa aka tü müliaa
nülatirakat saaliijee ne'e aa'inraa kasa anasü. Müsü tü ashajünakat:
22 "Maainjalasai Cristo
je matüjainsai aküjaa alawaa nia".
23 Wanaa sümaa müliain nia sütüma wayuu sünain neme'erainpalain
nia, nnojotsü mojuin nünüiki ne'ipajee. Wanaa sümaa müliain nia saa'u
e'rüliin naya wayumüin nümüin, nnojotsü nücheküin pasalaweein nia,
alu'ujasa naapajiraain nukuaippa najapulu'u Maleiwa chi kasalajanakai
atüma saainjala wayuu süka tü akuaippaa lotokot. Je jiakana, anakaja
juushikajaale süchiirua nukuaippa Cristo.
24 Je joolu'u, sükajee ouktüin Cristo, anaitpa wakuaippa. Müliashi nia
sünain ouktüin saa'u wane kuruusa saa'ujee wayuu süpüshua süpüla
nüla'ajaainjatüin saainjala suulia. Ouktüshi nia waa'ujee süpüla nno-
jolüinjatüin kasajatüin wamüin kaainjalaa, otta süpüla waa'inrüinjatüin
tü kasa anasü nüchekakat Maleiwa wapüleerua.
25 Paala, müshii aka waya saa'in anneerü eekai sükatalaain suulia
süpüshi. Otta müsia joolu'u, ouyantünüshii waya wachikua nünainmüin
Cristo, chi aa'inmajakai waya maa aka wane anneetpü'ü sümaa
na'anneetse.

3

Nakuaippainjatkat na anoujashiikana namüin na na'wayuusekana

1 Jia jieyuukana ka'wayuuseshiikana, anashii müleka jüüjüüle jia
wane'ewa'ire jukua namüin ju'wayuuse. Mayaashiije naya ayouktüin
nünüiki Maleiwa, eesü süpüla jime'ejüin naa'in sümaa nnojolüin
jü'ülüjaain namaa, süka jaa'inrüin kasa anasü waneepia no'upala.
2 Eesü süpüla kapülain naa'in nünüiki Maleiwa müleka nayaawatüle
saa'u sünain kojutüin nia jütüma waneepia je müleka ne'rüle jia sünain
shiimüin anain jukuaippa no'upala nayakana.
3 Tü kamalainkat namüin na ju'wayuusekana, nnojolüinjatü
sükajeejatüin ja'anaain no'upala süka kuluulu eekai kojutüin ma'i,
nnojolüinjatü sükajeejatüin ja'anaain che'esaa ooro je aüliijanaa
eekai anain ma'i, je nnojolüinjatü sükajeejatüin anain ma'i ju'wala
no'upalapünaa.
4 Tü kamalainkat namüin, shiainjatü tü jukuaippakat sünain anami-
ashaatain je sünain kamaneein ma'i jia. Shia kojutka no'ulu'u Maleiwa
tiairua.
5 Anakaja jüshatüle nakuaippa na jieyuukana paala sümaiwa, na
akataluushikana suulia kaainjalaa. Anoujashii naya nünain Maleiwa
sünain nikeraajüinjatüin süpüshua tü nümakat namüin. Anasü ma'i
nayolojo no'upala na na'wayuusekana sükajee kamaneein ma'i naya
sümaa jüüjüüin namüin.
6 Soto jaa'in süchiki Sara paala sümaiwa. Soonoo amaat nünüiki
Abraham chi su'wayuusekai sümaa “Nashi tachee” sümapü'üin nümüin.
Otta jia jieyuukana, müleka nnojoliire mmolüin jia sheema aa'inraa
tü kasa anasü saa'inrapü'ükat Sara nu'upala chi su'wayuusekai, “Wei
shia'aya” juunteerü jümüin.
7 Aka'aya jiakana tooloyuukana, süpüla wanaawajiraain jaa'in namaa
na ju'wayuusekana sünain achuntaa nümüin Maleiwa, anakaja müleka
kojutule naya jütüma waneepia. Mayaasüje nnojorule wanaawain
sütsüin naa'in jümaa, soto jaa'in sünain shii'iranajaaitpain naa'in nütüma
Maleiwa wanaa jümaa. Je süma'inru'u jümaain naya maa'ulu yaa,
anakaja müleka kapürale jaa'in naya.

Nukuaippainjatkat wane anoujashi shi'ipajee wayuu eekai aa'inrüin kasa mojusü nümüin

8 Süpülapünaa kettaain tü tashajakat jümüin, toso'ira aa'inchii paala jia
jüpüshua süpüla jiajiraainjanain sümaa jümüliajiraain. Ai jüpülajiraa
maa aka naa'in wane wayuu sünain alin nüpüla nuwala, sümaa kama-
neejiraain jia jümüin, nnojoliijana jia pülajiraain aa'in.
9 Nnojo kee'ireein jaa'in pasalawaa. Müleka e'rüire wayumüin wane
wayuu jümüin, nnojotsü anain müleka e'rüliire wayumüin jia nümüin
shii'iraka tia. Müleka mojule nünüiki wane wayuu jümüin, nnojotsü anain
müleka mojule jünüiki ni'ipajee. Shia anaka alu'u müleka jüchuntüle
nümüin Maleiwa naa'u chia wayuukai süpüla nii'iyatüinjatüin na'anasia
nümüin. Soto jaa'in sünain neenaküin jia Maleiwa süpüla nii'iyatüinjatüin
na'anasia jümüin jüpüshua'ale.
10 Shia tü ashajünakat achiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat
Maleiwa sünain müin mayaa:
“Müleka kee'ireere jaa'in anaa akuaippa sümaa talatüin ma'i jaa'in,
anakaja müleka juu'ulaale suulia e'raa wayumüin
je suulia aküjaa alawaa.
11 Anakaja juu'ulaale suulia jaa'inrüin tü mojusükot
süpüla jaa'inrüinjatüin waneepia tü anasükat sümüin wayuu.
Anakaja kachiiruale jaa'in jükaaliijeein wayuu süpüshua
süpüla anainjatüin mmapa'a.

12 Naa'inmajüin Maleiwa waneepia chi wayuu eekai aa'inrüin tü anasü
nüchekakat nüpüleerua,
je naapüin nünüiki wanaa sümaa nüchuntüin nümüin.
Akaajasa chi wayuu eekai masütaajuin sünain aa'inraa tü mojusükot,
a'ürülaajeechi Maleiwa nümüin saaliijee tia”.

13 ¿E'reerü wayumüin wayuu jümüin müleka jaa'inrüle tü anasükat
süka süpüshua jaa'in?
14 Ja'itairü ji'rüin müliaa sütüma wayuu e'rülü wayumüin saa'ujee
jaa'inrüin tü anasü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua, anata'aleeshiija'a
ma'i jia nütüma. Nnojo mmolüin jia sheema, nnojo jüshapajaain aa'in
saa'u.
15 Shia anaka alu'u müleka ju'waajüle Cristo waneepia süka süpüshua
jaa'in süka niain Jüsenyotsein. Kojutu jütüma nia waneepia. Ee
jümata jaa'in süpüla asouktaa nümüin wane wayuu eekai nüsakirüin
jia süchiirua tü jünoujakat anain, süpüla jüküjainjatüin nümüin sünain
jamüin jütüjaaka'a naa'u Maleiwa sünain naa'inrüinjatüin tü nümakat
jümüin. Je wanaa sümaa jüsouktüin, jii'iyata nujut chi asakirakai jia
sümaa kamaneein jia nümüin.
16 Müleka jütüjaale saa'u tü jaa'inrakat sünain anasüin nu'upala
Maleiwa, japüijeechi chi eekai niyoujain tü kasa anasü jaa'inrakat
nüpüla Cristo sütüjaanapa aa'u sünain shiimüin nnojolüin jaa'inrüin kasa
mojusü.
17 Müleka nücheküle Maleiwa süpüleerua ji'rüin müliaa sünainjee
jaa'inrüin kasa anasü, alana'aleesia sünain anain tia suulia ji'rüin
jümüliala sünainjee aa'inraa kasa mojusü.

Oso'iraasü naa'in Cristo süchikijee ouktüin nia saa'u saainjala wayuu

18 Jülüja jaa'in nukuaippa Cristo wanaa sümaa ni'rapü'üin müliaa.
Ja'itaichi maainjalain nia, ouktüshi nia saa'u waainjala waya kaainjarali-
ikana. Je nnojoleechi ouktüin piantua, süka kettaaitpain tü naa'inrakat
süpüla anajiraainjanain waya nümaa Maleiwa. Shia ouktaka ne'e tü
ni'irukukat sütüma wayuu. Kato'uchi nüchikua nütüma chi Naa'inkai
Maleiwa.
19 Je nükajee chi Naa'inkai Maleiwa, o'unüshi Cristo sünainmüin tü
ouktüsükalüirua eejatüle shia püreesain süpüla nüküjainjatüin namüin
nüchikijiraa.
20 Naya na ayouktakana paala sümaiwa nünüiki Maleiwa wanaa sümaa
sükumajünüin tü anuakat nütüma Noé. Mayaainje na'atapajüin Maleiwa
kaka'iya shii'iree nanoujeein, o'tte'ennüshii palit ne'e süka tü anuakat,
eeshii maa aka mekiisatshii wayuu ne'e. Wüinsitkalaka süpüshua tü
apütaasükat süpa'apünaa tü mmakat süpüshua.

21 Tü wüinkat, süso'irüin waa'in wanaa sümaa wowoutisaajünüin.
Je sütüma wowoutisaajünüin, sotüsü waa'in sünain wo'tte'ennüinapain
nütüma Maleiwa sünainjee süso'iraain naa'in Jesucristo süchikijee
ouktaa. Owoutisaajünüshii waya, nnojotsü süpülajatüin su'lojooyain
wata shia, süpülajatü ee'iyatia wakuaippa su'upala wayuu sünain
sülatinnüitpain waainjala nütüma Maleiwa.
22 Otta müshia Cristo, süchikijee süso'iraain naa'in, o'unüshi nia
chaa iipünaamüin nünainmüin chi Maleiwakai, süpüla eeinjachin nia
nikialu'ujee sünain laülaain nia saa'u kasa süpüshua, sünain jüüjüüin
nümüin na aapieekana je na laülaayuushiikana napüshua.

4

Alinjana napüla na nawalayuukana

1 Saa'u nüchecherüin naa'in Cristo su'utpünaa tü müliaa ni'rakat ouktapa nia, anakaja müle aka jia naa'in sünain jüchecherüin jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat maa'ulu yaa. Katsüinsü waa'in sünain anoujaa sütüma tü müliaa we'rakat, süka nnojolüitpain kasajatüin kaainjalaa nümüin chi wayuu eekai ni'rüin müliaa.

2 Je sükajee tia, süma'inru'u waraittüin jia süpa'a mma, anakaja müleka juu'ulaale suulia süchepchiaa jaainjala süpüla nüchepchiainjanain jia Maleiwa süpüla jaa'inrüinjatüin waneepia tü nüchekakat jüpüleerua.

3 Kaka'iya ma'i jia paalainka sünain juu'ulaküin tü mojusükot wanaa namaa na manoujainsaliikana. Juu'ulaa jumaala suulia kasa müin aka tia, maa aka jüma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat ju'wayuusein, maa aka jiperüin sümaa maa'in jaa'in sünain emi'ijaa, je maa aka aa'inraa kasa mojushaatain sükajee jüüjüüin jia namüin na maleiwayaashiikana.

4 Otta müsia joolu'u, patatshii na wayuu manoujainsaliikana sükajee nnojoliinapain ja'aleewajaain namaa sünain aa'inraa kasa eekai mojushaatain. E'rüliishii wayumüin ma'i naya jümüin saaliijee jiyouktüin tü kasa mojusü naa'inrakat.

5 Soto jaa'in sünain sülü'ülüin tü ka'i kasalajaneetkat o'u saainjala wayuu nütüma Cristo, eekai ouktüin maa aka eekai katayülüin so'u. Otta na e'rüliikana wayumüin jümüin, asha'wale'enneena nümülatu'u Cristo süpüla nasouktüinjanain nümüin soo'opünaa süpüshua tü kasa mojusü naa'inrapü'ükat.

6 Saa'u e'itaaushin Cristo süpüla kasalajanainjatüin nütüma sümüin saainjala wayuu, aküjünüsü paala nüchiki sümüin wayuu shii'iree su'tte'ennüinjatüin. Ouktüshii naya maa aka wayuu süpüshua maa'ulu yaa. Nüküjüna achikit namüin süpüla eeinjaneenain naya nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.

7 Otta jiakana joolu'u, sükajee sülü'ülüin tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u tü kasa we'rakat maa'ulu yaa, anakaja müleka laülaale jaa'in süpüla eeinjatüin jaa'in sünain achuntaa nümüin Maleiwa.

8 Müleka aire na juwalayuukana jüpüla, moteerü jaa'in müleka kaainjarale naya juulia. Sükajee tia, müleka aijiraale jia jüpüla waneepia süka süpüshua jaa'in, alana'aleesia ma'i tia sünain anain suulia süpüshua tü anasü jaa'inrakat.

9 Anakaja müleka eere jaa'in süpüla ke'iyouin jia na juwalayuukana sünain nnojolüin mojushiin jümüin.

10 Naata'awaisü tü atüjaa aapünakat jümüin nütüma Maleiwa. Anakaja müleka jükaaliijiraale süka tü atüjaa aapünakat jümüin wane'ewa'ire jukua, maa aka wane a'yataai eekai naa'inrüin waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua.

11 Saa'u sa'aniraaitpain jukuaippa nümaa Jesucristo, müleka piale aapünüin amüin atüjaa süpüla aküjaa nünüiki Maleiwa, jalia pia suulia aküjaa wane pütchi eekai naatajatüin suulia. Je müleka piale aapünüin amüin atüjaa süpüla akaaliijaa na puwalayuukana, chi katsüinjachikai atüma paa'in, nieechi Maleiwa. Anakaja nu'waajünüle sükajee tü paa'inrakat süka tü atüjaa aapünakat pümüin. Süka laülaain nia saa'u kasa süpüshua, nieechi kojutka sütüma wayuu wainma süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

Nnojoleena japülin na anoujashiikana eekai müliain nünainjee Cristo

12 Tatünajutumuyuwaa, jia aishiikana tapüla, nnojo jainkuuin aa'in
sütüma tü müliaa miyo'u ji'rakat maa'ulu yaa sükajee juu'ulakünüin
aa'in sütüma tü kasa mojusü naa'inrakat jümüin na wayuu e'rüliikana
wayumüin jümüin. Je nnojo jümüin: “¿Jamüshii waya makalaka su'ttaain
wamüin tüü?”.
13 Shia anaka alu'u müleka talatüle ma'i jaa'in su'utpünaa, süka jamüin,
tü jukuaippakat sünain müliain, müsü aka saa'in nukuaippa Cristo sünain
müliain. Je so'uweena tü ka'i nii'iyataajeetkat o'u Jesucristo sünain
anashaatain ma'i nukuaippa, alana'aleejeeria ma'i sünain talatüin jaa'in.
14 Müleka shi'rüle wayumüin wayuu jümüin sümaa shime'erainpalain
jia sünainjee juushikajaain nüchiirua Cristo, anata'aleeshiija'a jia.
Sütümajee tia, jütüjaajeerü aa'u sünain shiimüin sulu'uin jaa'in chi
Naa'inkai Maleiwa anashaatakai ma'i.
15 Otta müleka ji'rüle müliaa saaliijee jaa'inrüin kasa mojusü, maa aka
uwomoyuuin, maa aka ka'ruwaralin, maa aka perulaayuulin, müliashii jia
süsalajee tü kasa mojusü jaa'inrakat.
16 Akaajasa müleka shiale e'rülüin wayumüin wayuu jümüin sünainjee
juushikajaain nüchiirua Cristo, anakaja nnojorule japülin jia süka tia. Shia
anaka alu'u müleka jaapüle analu'ut nümüin Maleiwa süka müliain jia
sünainjee jiain nüpüshin Cristo.
17 Waya nüpüshikana chi Maleiwakai, kalio'upaje'e waya maa'unnaa
yaa nütüma sükajee tü müliaa we'rakat, otta na eekai moonooin sümaa
tü nüchikikat chi O'tte'erüikai, shialeekaja'a jameematüin namüliala
so'uweena tü ka'i kasalajaneetkat o'u namüin naainjala nütüma Maleiwa.
18 Shia tü ashajünakat achiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat
Maleiwa sünain müin mayaa:

“Wane wayuu eekai naa'inrüin tü kasa anasükat,
ayatshia ne'e ni'rüin müliaa,
nnojoishi ajuittinnüin maalü suulia nütüma Maleiwa.
¿Jama na wayuu nnojotkana oonooin sümaa tü kasa anasü nüküjakat
Maleiwa namüin?
¿Jameerü nakuaippa mapeena?”.

19 Malu'ulu tü takü̈jaitpakat jümüin: Müleka nücheküle Maleiwa
süpüleerua ji'rüin müliaa, anakaja müleka jaapajiraale jukuaippa na-
japulu'u niakai, chi akumajakai kasa süpüshua. Je anakaja müleka
ayatüle jia sünain aa'inraa kasa anasü süka jütüjaain naa'u sünain
nikeraajüinjatüin süpüshua tü nümakat jümüin.

5

Acheküshii nakaaliijiraain na anoujashiikana

1 Ashajüshi taya jümüin jiakana eekai laülaain napüleerua na anou-
jashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüirua cha'aya, süpüla taso'irüinjanain
jaa'in saa'u wane kasa, süka jamüin, laülaa taya wanaa jüma'aya, oo'ulaka
süka eejachin taya sünain e'rajaa nukua Cristo wanaa sümaa ouktüin nia
saa'u wane kuruusa. Je eejeechi taya wanaa jümaa sünain e'rajaa nukua
so'uweena tü ka'i nii'iyataajeetkat o'u sünain anashaatain ma'i nukuaippa.
2 Maa aka wane anneetpü'ü sünain naa'inmajüin tü na'anneetsekat,
meeria jukuaippa sünain jaa'inmajüin na anoujashii e'itaaushikana ja-
japulu'u nütüma Maleiwa. Jükaaliija naya süka jaa'in jümüiwa, süka
shiain tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua. Talatüinjatü jaa'in sümaa
süka jüchekalain shia, nnojotsü sükajeejatüin walaain jia sünain.

3 Nnojo jülanaain ma'i sünain aluwatawaa na juwalayuukana, shia
jaa'inra tü anasükat waneepia no'upala süpüla nashatuinjatüin tü jukuaip-
pakat.
4 Otta niweetapa Cristo chi Anneetpü'ü Miyo'ushikai, nuwalaajeena
jia süka tü kasa anasü nüma'anajeejatkat cha'aya iipünaa, tü ayatakat
sümaa anaa akuaippa waneepia.
5 Aka'aya jia jima'aliikana, anakaja müleka jüüjüüle jia namüin na
wayuu laülaayuu wainma ouyasechiikana. Otta jia anoujashiikana
jüpüshua, wanaa sümaa jükaaliijain na juwalayuukana, jalia jia suulia
ju'waata'alaain sulu'u jukuaippa, süka wachiajaanüin suulia tia sulu'u tü
ashajuushikat paala sünain müin mayaa:
“Aashichijaashi Maleiwa namüin na eekai yaletayaain naa'in sulu'u
nakuaippa namüiwa,
otta kamaneeshi nia namüin eekai nnojolüin pülain naa'in suulia
wayuu”.
6 Je sükajee tia, anakaja müleka jüüjüüchenre ma'i jia nümüin chi
Maleiwa Pülashikai ma'i sünain nnojolüin pülayaain jaa'in nuulia, süpüla
kojutüinjanain jia nütüma mapeena so'u tü ka'i ju'waajüneetkat o'u
nütüma.
7 Saa'u jütüjaaichipain naa'u Maleiwa sünain nuuntüin naa'inmajüin jia,
jüküja jümaala nümüin süpüshuale'eya tü ashapataakat atüma jaa'in
süpüla suu'ulaainjatüin juulia tü ashapatawaakat aa'in.
8 Anakaja müleka laülaale jaa'in süpüla eeinjatüin jaa'in sünain
tü alatüinjatkat mapeena. Je nnojo motüin jaa'in sünain nülü'ülüin
jünainmüin chi jü'ünüükai Satanás, chi sülaülakai yolujaa. Müshi
aka nia saa'in wane kalaira sünain waraittüin ja'akapünaa süpüla
nümalaje'erüinjatüin tü jünoulakat.
9 Anakaja ayatüle jia sünain katsüin jaa'in sünain anoujaa nünain
Maleiwa, süpüla nnojolüinjatüin jaa'inrüin tü nüchekakat jüpüleerua
Satanás. Je nnojo motojüin jaa'in nakuaippa na juwalayuukana sainküin
mmakat süpüshua sünain ne'rüin müliaa maa aka tü müliaa ji'rakat
jiakanaya.
10 Je mayaainje ji'rüin müliaa maa'ulu yaa, motso'o ne'e tia. Nnojo
motüin jaa'in sünain anamiain ma'i chi Maleiwakai je nümüliajeein jia
su'unnaa süpüshua tü alatakat jümüin. Otta süchikijee jülatirüin tü
müliaakat, katsüinjeerü jaa'in sünain anoujaa saa'u jümüliajünüinapain
nütüma Maleiwa. Je nnojo motüin jaa'in sünain sa'aniraaitpain jukuaippa
nümaa Cristo, je sünain jeenakuushiinapain nütüma Maleiwa süpüla
eeinjanain jia nümaa Cristo süpüla ka'ikat süpüshua süpüla ji'rüin nia
sünain anashaatain ma'i nia.
11 Kasataalejese jüüjüüinjatüin nümüin Maleiwa tü kasakat süpüshua
eekai yaa saa'u mmakat waneepia. Amén.

Apütaashi Pedro

12 Nükaaliijain taya chi tawalakai Silvano sünain ashajaa tü pütchi pal-
itkat jümüin. Naa'inrüin waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua.
Tashajüin jümüin süpüla jütütülaainjanain aa'in sünain anoujaa.
Taso'irüin jaa'in süka tü karalouktakat sünain shiimüin ma'i tü tekirajakat
anain, tü nüchikikat Maleiwa sünain anamiain ma'i nia sümüin wayuu.
Sükajee tüü, jüchechera jümata jaa'in sünain anoujaa nünain Cristo.
13 Na juwalayuukana yaakana Babilonia, aneekuushikana wanaa jümaa,
oo'ulaka Marcos chi tatünajutchonkai, nasaküin jia.
14 Anakaja müleka kamaneere jia sünain jüsakiraain namaa na
juwalayuukana.

Achuntüshi joo taya nümüin Maleiwa jaa'u jüpüshua saa'u sa'aniraaitpain jukuaippa nümaa Cristo süpüla naapüinjatüin anaa jümüin.

Chiiruajatkat Karaloukta nütüma
PEDRO

Ashajüshi Pedro namüin na anoujashiikana

1 Taya, wane nüchepchiakai Jesucristo, wane chi Aluwataaushikai
nütüma, Pedrokai anülia, ashajüshi joo taya jümüin jia anoujashiikana
nünain wanaa wamaa. Cristo, nia Wamaleiwasekai, nia O'tte'erüika'aya
waya. Anata'aleeshiija'a ma'i waya süka lotüin ma'i nukuaippa sünain
nu'tte'erüin waya sünainjee tü naa'inrakat.
2 Achuntüshi taya jaa'u nümüin chi Wamaleiwasekai süpüla
nii'iyatüinjatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjachin
wane miyo'u anaa jümüin sünainjee wanaawajiraain jaa'in nümaa
oo'ulaka nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo.

Alaüle'erüinjana naa'in sünain tü nanoulakat

3 Chi Maleiwa Pülashikai ma'i, saa'u neenaküin waya süpüla
we'rüinjatüin nukuaippa sünain anashaatain ma'i nia, naapüitpa tü
che'ojaakat wamüin süpüla shii'iranajaainjatüin waa'in. Je joolu'u, saa'u
koo'omüin wamüin tü aleewaakat nümaa, nükaaliijain waya waneepia
süpüla keisalain waya sümüin wakuaippa nu'upala.
4 Süka pülashaatain ma'i Maleiwa, alana'aleesia ma'i sünain anain tü
nümapü'ükat wamüin sünain pansaain nünüiki süpüla nujuittirüinjanain
waya suulia tü yarüttakat atüma waa'in, tü kaainjaleekat atüma tü
wayuukolüirua kepiakat a'aka waya, süpüla müinjanain aka waya naa'in
Maleiwa sünain anain.
5 Otta jiakana joolu'u saa'u naa'inrüitpain kasa anasü chi Maleiwakai
jümüin, shiainjatü jükuaippa:
Anakaja müleka kachiiruale jaa'in aa'inraa tü nüchekakat jüpüleerua
süpüla koo'omüinjatüin sütsüin tü jünoulakat.
Anakaja müleka yalayalale jaa'in süpüla aa'inraa waneepia tü anasükat
sümüin wayuu.
Anakaja jiyaawatüle saa'u tü jaa'inrakat müleka anale, müleka mojule.
6 Anakaja müleka jülaüle'erüle jaa'in süpüla jaa'inrüin waneepia tü
anasükat.
Je wanaa sümaa ji'rüin müliaa, anashii müleka jüchecherüle jaa'in
sünain anoujaa.
Anakaja juushikajaale süchiirua tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua.
7 Anakaja ayatüle jia sünain kamaneein namüin na juwalayuu anoujashi-
ikana.
Ai jüpüla wayuu süpüshua.
8 Müleka kachiiruale jaa'in tüüirua sünain jülaüle'erüin jaa'in sünain
anoujaa, nnojoleerü amalajaain tü jaa'inrakat nümüin chi Wasenyotsekai
Jesucristo, alu'ujasa akaaliijüneerü waneepia wayuu jütüma sükajee
ji'raajüin ma'i nia.
9 Akaajasa'a chi wayuu eekai nnojolüin kachiiruain naa'in shiairua, eekai
malaüle'erüin naa'in sünain anoujaa, müshia aka naa'in wane mo'usai,
süka nnojolüin niyaawatüin saa'u tü kasa anasü naa'inrakat Maleiwa
nümüin. Je nnojotsü sotüin naa'in sünain süla'ajaanüin naainjala nuulia
nütüma Maleiwa süpüla wuleinjatüin naa'in.
10 Tawalayuwaa, shia anaka alu'u müleka kachiiruale jaa'in aa'inraa tü
nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua. Müleka laülaale jaa'in sünain

anoujaa, nnojoleerü amalajaain tü jünoulakat. Je sünainjee tü kasa anasü jaa'inrakat, jütüjaa aa'ulu sünain shiimüin aneekuushin jia nütüma Maleiwa süpüla nüpüshinjanain jia.

11 Müleka masütaajule sünain aa'inraa tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua, talatashaateerü ma'i jaa'in wanaa sümaa jikerolüin so'uweena wane ka'i nüma'anamüin chi O'tte'erüikai waya, chi Wasenyotsekai Jesucristo, cha'aya eere nuluwataain süpüla ka'ikat süpüshua.

Pansaasü tü nashajakat na nünüikimaajanakana Maleiwa

12 Je sükajee tia, taso'ireerü jaa'in waneepia sünain tü anasükat süpüla jaa'inrüin, mayaasüje jütüjaain saa'u otta jüchecherüin jaa'in sünain anoujaa tü shiimüin ekirajünakat anain jia.

13-14 Saa'u taapinnüin nütüma chi Wasenyotsekai Jesucristo saa'u sülü'ülüin takalia süpüla ouktajachin taya, anasü saa'in tamüin müleka taso'irüle jaa'in süma'inru'u katüin to'u sünain tü kasa anasü jaa'inrüinjatkat.

15 A'yataashi ma'i taya sünain takaaliijain jia süka süpüshua taa'in, süpüla sotüinjatüin jaa'in waneepia tachipünaa ouktapa taya tü shiimüin tekirajapü'ükat anain.

16 Jütüjaa aa'ulu sünain nnojolüin wale'eru'ujeejatüin tü pütchi wekirajapü'ükat aka jia nüchiki chi Wasenyotsekai Jesucristo sünain nüle'ejüinjachin so'uweena wane ka'i süka pülashin nia. Shiimüin tü wamapü'ükat jümüin, süka we'rüin paala nia sünain anashaatain ma'i niyolojo so'u tü ka'i shii'iranajaakat o'u nu'upünaa oo'ulaka nüshe'in.

17 Watüjaa aa'uchi sünain kojutüin nia nütüma Maleiwa wanaa sümaa tia, süka waapüin wane pütchi chejee eejee Maleiwa Pülashikai ma'i sünain müin: “Anii chi Tachonkai aishikai tapüla. Talatüsü ma'i taa'in nümaa”, müsü.

18 Shiimain sünain waapüin tia pütchi iipünaajeejatkat, süka ee-janain waya nümaa Jesús so'u ka'ikat tia naa'u chi uuchikai eejachire nu'waajünüin nütüma chi Nüshikai.

19 Je sütüma tü nünüiki Maleiwa waapakat so'u ka'ikat tia, watüjaaitpa aa'u joolu'u sünain pansaain ma'i tü naküjapü'ükat achiki paala na nünüikimaajanakana Maleiwa. Müsü aka wane anakia süpüna wayuu sa'wai, süka wo'ttüinapain sünain wayaawatüin saa'u tü shiimüinkat sütüma. Je sükajee tia, anakaja müleka eere jaa'in sünain tü nashajakat. Otta so'uweena tü ka'i nii'iyataajeetkat o'u Jesucristo, wayaawateerü aa'u süpüshua'aya tü shiimüinkat.

20-21 Soto jaa'in sünain nnojolüin nale'eru'ujeejatüin ne'e na nünüikimaajanakana Maleiwa tü namapü'ükat, je nnojotsü nachekalain ne'e namüiwa tü ashajaakat. Watüjaa aa'ulu sünain shiain tü nünüikikat Maleiwa, süka nashajüin tü nüchekalakat chi Naa'inkai Maleiwa süpüleerua nashajüin.

2

Aja'ttinneena na ekirajüliikana sünain alawaa

1 Otta sa'aka tü wayuukolüirua paalainka, eejana wane nünüikimaajanayaakana Maleiwa, na aküjapü'ükana alawaa. Eejeerü mapeena ja'aka jiakana wane ekirajülii eekai müin aka naya sünain aküjaa alawaa. Keme'erieerü ma'i nanüiki je nnojoleerü shiyaawatüin aa'u wayuu sünain shiain alawaain tü nekirajakat anain. Amalajaajeerü sünoula tü wayuu kapülakat aa'in nanüiki, süka nnojoleerüin lotüin tü

nekirajeetkat anain noo'opünaa Cristo. Antaleejeena sünain ayüülajaa chi Senyotkai awalaajakai naainjala oo'ulaka nayoukteechi süpüla laülaainjachin nia naa'u. Kasalajana meeria namüin naainjala mapeena süpüla naja'ttinneenain nütüma.

2 Wainmeerü tü wayuu oushikajaakat süchiirua tü kasa mojusü nekirajeetkat anain sümaa süshatüin sukuaippa tü kasa mojusü naa'inrakat. Je mojeerü sünüiki wayuu sümüin tü pütchi shiimüin nikirajapü'ükat anain Jesús sükajee tia.

3 Nala ekirajüliikana sünain alawaa, saa'u kachiiruain naa'in washirüü, naküjeerü jümüin pütchi nale'eru'ujeejatü ne'e süpüla ne'ike'erüinjanain jia süka na'alain saa'u jükorolo. Otta saa'u shiimüin sünain kasalajaneerüin namüin naainjala nütüma Maleiwa, aja'ttinneena naya nütüma maalü.

4 Soto jaa'in chi Maleiwakai sünain nnojoliin naawalüin na aapiee kaainjalashiikana. Nüjünajaain naya eemüin süpülee tü ouktüsükalüirua kanüliakat Hades, süpüla püreesainjanain naya sa'aka piyuushi wane'ere'eya süntapa tü nakalia kasalajaneetkat o'u naainjala.

5 Maa'aya aka nukuaippa Maleiwa sümaiwa paala sünain nnojoliin naawalüin na wayuu mojutkana atüma nia. Nü'itirüin wane juya naa'u miyo'ushaata ma'i süpüla ouktajanain naya sütüma. Achiajaanüshiiyaaje naya nütüma Noé, chi wayuu aa'inrakai kasa anasü nu'upala Maleiwa, suulia süsalajüin naya tü naainjalakat nütüma Maleiwa. Niakalaka ne'e o'tte'ennüin namaa akaratshishii na kepiakana nümaa suulia wüinsirüin naya.

6 Maa'aya aka nukuaippa Maleiwa sümaiwa paala sünain nnojolüin naawalüin tü wayuukolüirua mojutkat atüma nia kepiasükat sulu'u tü pueulokat Sodoma oo'ulaka Gomorra. Na'ajüin tü pueulokalüirua süka siki süpüla shiyaawatüinjatüin wayuu saa'u tü alatajatkat sümüin süpüshua tü eekai müin aka naya sünain mojutüin Maleiwa natüma.

7-8 Otta müshia Lot, chi wayuu aa'inrakai kasa anasü, ajuittinnüshi nütüma Maleiwa sulu'ujee Sodoma eejachire kepiain nia sa'aka wayuu kaainjarannuu. Mojusü ma'i naa'in Lot sütüma naainjala na wayuukana süka yarüttüin ma'i shia. Müliasü ma'i naa'in süka kaainjalain naya nu'upala je süka naapüin süchiki süpüshua tü kasa mojusü saa'inrakat waneepia.

9 Saa'u no'tte'ennüinapain Noé oo'ulaka Lot nütüma Maleiwa, shiimüin sünain nuuntüin Maleiwa niyu'lüin waya sa'akajee oo'ulakünaa aa'in, waya aa'inrakana tü anasükat. Otta na kaainjaraliikana, shiimüin sotüinjatüin naa'in Maleiwa tü naainjalakat wane'ere'eya süntapa tü ka'i kasalajaneetkat o'u tü naainjalakat.

10 Shiimüinre'eya ma'i sünain süsaleenain na ekirajüliikana sünain alawaa so'u ka'ikat tia, süka kale'eru'uin süchiki kaainjalaa je süka naa'inrüin waneepia tü yarüttakat atüma naa'in. E'rülii wayumüin naya nümüin Maleiwa süka nayouktüin süchiki laülaain nia naa'u. Püla aa'inchii naya waneepia suulia wayuu süpüshua. Je mojusü nanüiki namüin na laülaayuushii chakana iipünaa.

11 Otta na aapieekana nüma'ana Maleiwa, eereje pülashin ma'i noulia na laülaayuushiikana chakana iipünaa, nnojotsü mojuin nanüiki namüin nu'upala Maleiwa.

12 Na ekirajüliikana sünain alawaa, mojulaashaatashii ma'i naya. Mojusü ma'i nanüiki süchiki kasa eekai nnojolüin natüjaain saa'u. Müshii aka saa'in mürüt sünain aa'inraa tü nachekalakat ne'e namüiwa. Je maa

aka süta'ünnüin mürüt süpüla su'utinnüin aa'in süpüla ekünaa, meena naya aja'lajaain.

13 Na ekirajüliikana sünain alawaa, ne'reerü müliaa saaliijee müliain wayuu natüma paala je saaliijee maa'in naa'in wanaa sümaa naa'inrüin kasa mojusü su'upala wayuu wainma je wanaa sümaa nekaain jümaa. Mee'erapalashii jia sütüma wayuu sükajee tia.

14 Kale'eru'ushii naya süchiki kaainjalaa. Jülüjasü waneepia naa'in ama'üjawaa sümaa wayuu nnojotkat na'wayuusein. Otta na eekai jo'uuin sünain anoujaa, aa'inreeshii kasa mojusü sütüma ne'rüin tia. Na ekirajüliikana sünain alawaa, ne'ike'ereerü wayuu süka na'alain saa'u sükorolo süka kachiiruain naa'in washirüü. Shiimüin sünain süsalainjaneenain naya nütüma Maleiwa sükajee tia.

15 Nayouktüin tü shiimain ekirajünakat anain naya, maa aka naa'in chi nünüikimaajachikai Maleiwa paala sümaiwa kanüliakai Balaam chi nüchonkai Beor, chi aa'inrakai kasa mojusü shii'iree walaain nümüin.

16 Achiajaanüshi nia nütüma wane püliikü. Ja'itaichi manülin chi ne'ejenakai saa'u mürülüin nia, ayatshia aashajaain süka sünüiki wayuu süpüla nuu'ulaainjachin chi nünüikimaajachikai suulia mache'ein nia sünain tü kasa mojusü naa'inrüinjatkat.

17 Na ekirajüliikana sünain alawaa, müshii aka naya saa'in wane ishi eekai me'wiirain eere nnojolüin wüin süpüla wayuu. Müshii aka naya saa'in wane siruma eekai sülatüin ne'e sümaa nnojolüin sü'itüin tü juyakat sütüma. Ajütüneena naya cha'aya shiinalu'umüin tü mmakat sa'akamüin tü piyuushikat nütüma chi Maleiwakai süsala naainjala.

18 A'waataashii ma'i na ekirajüliikana sünain alawaa sulu'u nakuaippa süka pütchi nale'eru'ujeejatü no'upala na wayuu ajuittüinapakana na'akajee na manoujainsaliikana. Shii'iree kachiiruain naa'in süchiki kaainjalaa na anoujashiikana natüma, a'waataashii no'upala, süka pütchi eekai keme'eriain, sulu'u tü kasa saa'inrakat wayuu kaainjarannuu.

19 Na ekirajüliikana sünain alawaa, ja'itaina naya'inya ne'e süchepchiain tü kaainjalaakat, ekirajüshii naya wayuu sünain laülawaa namüiwa süpüla aa'inraa eekai nacheküin. Na'alain ne'e tü namakat. Maa aka wane wayuu eekai naapajiraain nukuaippa süpüla a'yatawaa nümüin nülaamain, akaajaa na ekirajüliikana sünain alawaa sünain süchepchiain kaainjalaa süka naapajiraain nakuaippa sünain aa'inraa waneepia kasa mojusü.

20 Eere wane wayuu, saa'u aleewain nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo chi O'tte'erüikai, müleka nujuittüle sa'akajee tü kaainjarannuukat sünain süchepchiain kaainjalaa nüchikua, alana'aleejeeria ma'i sünain mojuin nukuaippa suulia palajana paala.

21 Anasüje nümüin müleka nnojoruleje nütüjaain saa'u tü anasükat, tü aluwataanakat anain nütüma Maleiwa, suulia nütüjaain saa'u sümaa niyouktüin shia.

22 Shiimüin tü ashajünakat achiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sünain müin mayaa:

“Wane erü eekai sheetüin,
shiküin sheenüin süchikua.

Akaajaa wane püülükü müleka so'oojinnüle paala,
ale'ejaasü süchikua sünain shi'yarülajaain süta sa'aka pootshi”.

3

Katsüinjatü waneepia naa'in na anoujashiikana süma'inru'u na'atapajüin niitaainjachin Cristo

1 Tatünajutumuyuwaa, jia aishiikana tapüla, piantuaichi joo taya ashajüin karaloukta jümüin. Anasü saa'in tamüin toso'irüle jaa'in süpüla jülüjüinjatüin jaa'in waneepia kasa anasü.

2 Acheküsü süpüla sotüinjatüin jaa'in tü namakat na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa. Je tacheküin süpüleerua jiyaawatüin saa'u süpüshua tü nuluwataakat anain chi Wasenyotsekai Jesucristo, chi O'tte'erüikai, tü aküjünakat jümüin natüma na Aluwataaushikana ajütünakana jünainmüin.

3 Anakaja jiyaawatüle saa'u wane kasa. So'uweena wane ka'i pejepa süpüla niitaainjachin Cristo, wainmeerü wayuu eekai kale'eru'uin süchiki kaainjalaa. Neme'erainpaleena jia saaliijee tü jünoulakat sünain maa jümüin:

4 “¿Pansaayaasükalaje'e tü namakat na nünüikimaajanakana Maleiwa sünain niitaainjachin Cristo? ¿Jalaka'a nia? Nnojotsü kasain ee'iranajaayaain süchikijee ouktüin na watuushinuukana. Müsü wanaawakai saa'in wamüin kasa süpüshua maa aka paala sümaiwa sükumajaiwa'aya tü mmakat”, meena naya.

5 Tamüshii paala jia: Natüjaa aa'ulu sünain nnojolüin shiimüin tü namakat jümüin. Nnojotsü nanoujeein nüchiki chi Maleiwakai sünain nükumajüin tü kasa chakat iipünaa. Otta nnojotsü nanoujeein sünain nükumajüin tü mmakat shirokujee tü palaakat süpüla eeinjatüin shia pasanain sünain. Shiimüin nükumalain Maleiwa tü kasakalüirua, je naa'inrüin shia süka nünüiki.

6 Je shiimüin nü'itirüin paala wane juya miyo'ushaata ma'i saa'u tü wayuu kaainjaratkalüirua süpüla ouktajanain naya sütüma je süpüla saja'ttüinjatüin kasa süpüshua so'u ka'ikat tia.

7 Maa aka shiain nünüiki tü nükumajakat aka kasa süpüshua, shieerü kasalajanainjatka aka mapeena saainjala wayuu sümüin. Otta a'atapajüshi maa'ulu yaa chi Maleiwakai süpüla naja'ttirüinjatüin süka siki so'u ka'ikat tia tü mmakat oo'ulaka na wayuukana mojutkana atüma nia oo'ulaka tü kasakalüirua süpüshua chakat iipünaa.

8 Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, te'itaainjatü joolu'u jüpüleerua wane pütchi jülüjüinjatkat jaa'in. Je 1.000 juya, müsia aka saa'in wane ka'i ne'e nümüin chi Maleiwakai. Je wane ka'i, müsia aka saa'in 1.000 juya nümüin.

9 Eesüja'a süpüla sümüin wane wayuu: “Aawalaashi chi Maleiwakai suulia nikettaajüin tü nümakat sünain pansaain nünüiki”. Tamüshii paala jia: Nnojoishi aawalaain nia suulia. Nnojoyü'iya eitaain Cristo süpüla süsalainjatüin saainjala wayuu, süka nücheküin Maleiwa süpüleerua shiyaawajaainjatüin wayuu süpüshua suulia saainjala. A'atapajüshi nia süka nnojolüin nücheküin süpüleerua eeinjatüin wayuu eekai amüloulin saaliijee manoujain.

10 Otta shiimüin niitaainjachin Cristo mapeena. Je tü ka'i niweeteetkat o'u, meeria aka saa'in nüntia wane ka'ruwarai sünain matüjaajuuin naa'u. Je so'uweena ka'ikat tia, aja'ttinneerü tü kasakalüirua süpüshua chakat iipünaa sümaa miyo'ushaatain sütürüla. Maa'aya aka tü jolotsükolüirua süpüshua chakat iipünaa, a'ajüneerü. Maa'aya aka tü mmakat sümaa tü kasa eekalüirua yaa soo'opünaa, a'ajüneerü shia'aya.

11-12 Otta müsia joolu'u, saa'u saja'ttinneerüin kasakat süpüshua, maa aka tü takükjaitpakat achiki jümüin, ¿jamüinjatü jukuaippa süma'inru'u

ja'atapajüin nükalia Cristo? Ee jümata jaa'in süpüla ka'ikat tia sümaa jükatalaain suulia kaainjalaa. Je anakaja jaa'inrüle waneepia tü kasa anasü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua. Eesü süpüla süntajatüin maalü tü nükaliakat. Anakaja müleka yapaleje jia süpüla. Shiimain sünain sa'ajünüinjatüin tü kasakalüirua chakat iipünaa oo'ulaka tü jolotsükolüirua sünain saja'lajaainjatüin so'u ka'ikat tia.

13 Otta ja'itairü aja'lajaajeerüin tü kasakalüirua süpüshua, akumajüneerü wane jeket shii'iraka, wane mma oo'ulaka wane kasakalüirua chakat iipünaa. Je napüshua na wayuu kepieenakana cha'aya, nayeena na jüüjüüshiikana nümüin Maleiwa. Watüjaa aa'ulu sünain sülateerüin tia, süka shiain tü nüküjakat achiki paala Maleiwa sünain pansaain nünüiki.

14 Tatünajutüirua, jia aishiikana tapüla, saa'u eein jaa'in sünain ja'atapajüin tü ka'i nüle'ejüinjatkat o'u Cristo, anakaja müleka kachiiruale jaa'in sünain wuleinjatüin jaa'in sümaa lotüinjatüin jukuaippa no'ulu'u Maleiwa sümaa wanaawajiraain jaa'in nümaa.

15 Müshi taya tachikua: Nnojoyü'iya eitaain Cristo, shia süka na'atapajüin chi Maleiwakai süpüla su'tte'ennüinjatüin wayuu wainma. Otta chi wawalakai Pablo, chi aishikai wapüla, saa'u kekiin ma'i nütüma Maleiwa, ashajüshi nia'aya nüchiki Maleiwa sünain na'atapajüin.

16 Shia tü nüshajakat achiki sulu'u tü nükaralouktasekat süpüshua. Eesü pütchi eekai kapüleein sulu'u. Je na wayuukana eekai matüjain, eekai nnojolüin lotüin anüiki, mojusü süküjia natüma tü nüshajakat Pablo. Je mojusü süküjia natüma süpüshua tü ashajuushikat sulu'u tü nüchikimaajatkat chi Maleiwakai. Shiimüin sünain naja'ttinneenain maalü süsalajee tia nütüma Maleiwa.

17 Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, saa'u jüchiajaanüin tatüma noulia na ayouktakana nünüiki Maleiwa, na ekirajüliikana sünain alawaa, jalia jia suulia kapülajüin jaa'in nanüiki. Müleka jüshatüle nakuaippa, amalajaajeerü tü jünoulakat.

18 Shia anaka alu'u müleka kachiiruale jaa'in sünain koo'omüinjatüin sütsüin tü jünoulakat sütüma na'anasia Maleiwa aapünakat jümüin. Anakaja müleka juushikajaale süchiirua koo'omüinjatüin jümüin tü aleewaakat nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo, chi O'tte'erüikai. Kasataalejese kojutüinjachin nia sütüma wayuu wainma maa'ulu yaa je süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

Palajatkat Karaloukta nütüma
JUAN

Chi nüshajakai achiki Juan

1-2 Washajüin joolu'u jümüin nüchiki Jesucristo, chi kanüliakai “Pütchi”
münüin. Niale'e aapaka kataa o'u sümüin wayuu. Eetüjü'iya nia paala
sümaiwa nnojolüiwa'aya kasain eein soo'opünaa tü mmakat. Eweetüshi
nia sa'akamüin wayuu süpüla nii'iratüinjatüin waa'in süpüla eeinjanain
waya waneepia nümaa Maleiwa. Nia chi we'rakai süchikijee niweetüin,
je watüjaain saa'u tü nukuaippakat saa'ujee nümaapü'üin waya je
süka waapajapü'üin nünüiki. Nia eetüjüika'aya nümaa chi Maleiwakai
sümaiwa je eweetüichipa nia wa'akamüin. Waküjakalaka joolu'u tü
nüchikikat sümüin wayuu, makalaka washajüin joolu'u jümüin.
3 Chi we'rapü'ükai, chi waapajapü'ükai anüiki, nia waküjainjachika
achiki joolu'u jümüin süpüla wanaawajiraainjatüin jaa'in wamaa. Je
wanaawajiraain waa'in wapüshua nümaa chi Maleiwakai oo'ulaka nümaa
Jesucristo chi Nüchonkai.
4 Washajakalaka jümüin tüü süpüla talatashaatainjatüin ma'i jaa'in
wanaa wamaa.

Waraittaa süpa'apünaa nuwarala Maleiwa

5 Anataasü waküjüle joolu'u jümüin tü nikirajakat anain waya chi
kanüliakai “Pütchi” münüin, müsü yaa: “Nukuaippa chi Maleiwakai,
müsia aka saa'in suwarala ka'i saa'u shiimüin nünüiki. Je sükajee
maainjalain nia, nnojotsü piyuushi cha'aya eere nia. Warattuuisü
waneepia”.
6 Alu'ujasa wayakana, müleka ayatüle sünain kaainjalaa, makateena
waya sa'aka tü piyuushikat. Nnojoleetkalaka wountüin waa'inrüin tü
shiimüinkat nikirajakat anain waya. Je wanaa sümaa sa'akain waya tü
piyuushikat, müleka wamüle: “Wanaawajiraasü waa'in nümaa Maleiwa”,
alawaa ne'e tü wamakat.
7 Alu'ujasa müleka woo'ulaale suulia waainjala, ayateena waya nümaa
Maleiwa sa'aka tü nuwaralakat. O'lojüneerü süpüshua tü waainjalakat
woulia sükajee amülain nüsha Jesucristo chi Nüchonkai waa'u. Je
wanaawajiraa müsia waa'in wayakana wapüshua.
8 Müleka “Maainjalasalii waya”, wamüle, aküjüshii waya wa'alain,
ja'itairü shiimüinyaain tü wamakat saa'in wamüin.
9 Alu'ujasa müleka waküjale süchiki tü waainjalakat nümüin Maleiwa,
pansaasü nünüiki wamüin sünain nülatirüinjatüin shia woulia, je
nu'lojeerü woulia tü yarüttüsü eekat sulu'u waa'in. Naa'inrapaja Maleiwa
waneepia tü anasükat sümüin wayuu maa aka soonoole sümaa nünüiki.
10 Otta müleka wamüle: “¿Kasapa waainjalain?”, shia ne'e süka
nnojolüin jamajatüin wamüin tü nikirajakat anain waya chi Maleiwakai.
Wayouktüin ne'e tü nünüikikat, mayaasü aka saa'in alawaa ne'e wamüin.

2

1 Tachonniwaa, jia anoujashiikana nünain Cristo wanaa tamaa, anuu
tashajüin joolu'u tüü jümüin süpüla nnojoliinjanain ayatüin jia sünain
kaainjalaa. Akaasa müleka kaainjarale wane juwala ja'aka, achunteechi

Jesucristo noo'opünaa nümüin chi Nüshikai, chi Maleiwakai. Saa'ujee maainjalain Jesús nu'upala chi Nüshikai,

2 nuuntüin nuwalaajüin waainjala sünain nüla'ajaainjatüin shia woulia saa'ujee ouktüichipain nia saa'u. Nnojoitpaja ouktüin ne'e saa'u waainjala wamüiwa, aashin ouktüin saa'u saainjala wayuu süpüshuale'eya.

3 ¿Jamüsü watüjaaka'a saa'u we'raajüin Maleiwa sümaa anajiraain waya nümaa? Shia süka jaa'a wamüin sümüin tü nuluwataakat anain waya.

4 Otta chi wayuu eekai "Te'raajüin Maleiwa" makai sümaa niyouktajüin tü nuluwataakat anain nia, alawaa ne'e tü nünüikikat.

5 Müleka laülaale naa'in chi wayuukai sünain mülo'uin naalii chi Maleiwakai nüpüla, jülüjüseje naa'in aa'inraa tü nümakat nümüin. ¿Jamüsü watüjaaka'a saa'u wanaawajiraain waa'in nümaa Maleiwa?

6 Maa aka wamüle: "Kee'ireesü waa'in wanaawajiraain waa'in nümaa", wamüle, anakaja washatüle nukuaippa Jesucristo waraittaiwa'aya nia yaa mmolu'u sa'akapünaa wayuu.

7 Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, tü tashajakat achiki jümüin, shia tü nuluwataakat anain jia Maleiwa. ¿Naatajatü saa'in jümüin tü pütchi tashajakat? Nnojo. Pütchi shiimüin, kakaliairü. Shia tü aluwataanakat anain wayuu paala sümaiwa. Shia joolu'u tü ekirajünakat anain waya wapüshua maa'ulu yaa.

8 Ayatsia joo tia pütchikat sünain jeketüin jümüin jiakana anoujakana nünüiki Cristo sünain nümüin jümüin: "Shiimüinya tü pütchikat, müsü aka anakia süpüla ja'yainjatüin jümüin tü jüpünakat". Jümataakalaka ni'ipajee: "Aa, shiimüinya tia pütchikat". Je saa'ujee nnojolüin ayatüin jia sünain kaainjalaa, nnojoliinapa jia eein sa'aka tü piyuushikat.

9 Otta chi wayuu makai yaa: "Ayatüshi taya sa'aka tü nuwaralakat Maleiwa", sümaa maalin tü nuwalayuukalüirua nüpüla, ayatayü'iya ne'e nia sa'aka tü piyuushikat sümaa naainjala.

10 Alu'ujasa chi wayuu eekai alin na nuwalayuukana nüpüla, waraittüshi sa'akapünaa tü nuwaralakat Maleiwa. Saa'ujee ja'yaitpain nütüma Cristo tü nüpünakat, nnojoleechi aainjinnüin nia kasa mojusü.

11 Otta chi wayuu eekai maalin na nuwalayuukana nüpüla, ayatayü'iya ne'e waraittüin sa'akapünaa tü piyuushikat sümaa maa'awaa, süka mayaawatüin saa'u tü shiimüinkat sütüma tü piyuushikat.

12 Tashajüin jümüin jiakana tachonnii aishiikana tapüla,
süka motüitpan naa'in Maleiwa jaainjala sünainjee ouktüin Jesús jaa'ujee.

13 Tashajüin jümüin jiakana laülaayuukana,
süka ji'raajüin chi Maleiwa eetüjüikai paala sümaiwa.
Je tashajüin jümüin jiakana jima'aliikana oo'ulaka jümüin jiakana majayünnüükana,
süka jüyamülüin chi Kama'üraikai.
Tachonniwaa aishiikana tapüla, jia tashajaka amüin,
süka ji'raajüin chi Washikai Maleiwa.

14 Jia laülaayuukana, jia tashajaka amüin,
süka ji'raajüin chi Maleiwa eetüjüikai paala sümaiwa.
Jima'aliyuwaa je majayünnüwaa, jia tashajaka amüin,
süka katsüin jaa'in sünain anoujaa saa'u tütüin jaa'in waneepia sünain nünüiki Maleiwa süpüla jüyamülüinjachin chi Kama'üraikai.

Nnojo keejiain jümüin nakuaippa na manoujainsaliikana.

15 Nnojo keejiain jümüin tü kasa mojusü naa'inrakat na manoujainsali-
ikana. Jiyouktajaa sümaa tü kasa mojusü kee'ireekat naa'in. Chi wayuu
eekai nüshateein nakuaippa na manoujainsaliikana, maalinsai Maleiwa
nüpüla je nnojoleerü naa'inreein tü nüchekakat nüpüleerua.
16 Tü nakuaippakat na manoujainsaliikana, nnojotsü ni'ikalain chi
Maleiwakai namüin. Tü kasa mojusü naa'inrakat, keejiasü namüin süka
kaainjaraliin naya. Kee'ireesü naa'in kaainjalaa. Nachuntüin naa'in tü
neirakaakat amüin je a'waatawaa sulu'u nawashirüin oo'ulaka sulu'u tü
naa'inrakat.
17 Je tü nakuaippakat na manoujainsaliikana sümaa tü kasa mojusü
kee'ireekat naa'in, yüü'ülaa meerü so'uweena wane ka'i. Alu'ujasa chi
wayuu aa'inrakai tü nuluwataakat anain Maleiwa, ayateechi nümaa
süpüla ka'ikat süpüshua.

Ee jaa'in noulia na ni'ipolokana Cristo.

18 Tachonniwaa, alü'ütsü joo tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u tü kasakalüirua
süpüshua. Aashin aapinnüin jia paala sünain niweetajachin chi
Ni'ipolokai Cristo sülü'ütpa ka'ikat tia. Je joolu'u, süka joulüinapain na
nü'ünüükana Cristo, watüjaa aa'ulu sünain shiimüin sülü'ülüin tia ka'ikat.
19 Ayu'laashii wa'akajee na ni'ipolokana Cristo, süka nnojoliin nekirajüin
sünain tü shiimüinkat maa aka tü wekirajakat anain wayakana. Müleka
wanaawaleje tü kasa nekirajakat anain sümaa tü wekirajakat anain,
yaashiije naya wamaa. Otta süka no'unüin wa'akajee, atüjaana aa'uchii
naya sünain waneein sümüin tü kasa nekirajakat anain.
20 Alu'ujasa jümüin jiakana, aapünüshi chi Naa'inkai Maleiwa nütüma
Cristo chi Maainjalasaikai. Je saa'ujee eeichipain chi Naa'inkai Maleiwa
jümaa, jütüjaa aa'ut jüpüshuale'eya tü shiimüinkat.
21 Tashajüin joolu'u jümüin süka jütüjaain saa'u tü shiimüinkat,
nnojotsü sükajeejatüin matüjaain jia. Nnojoliishii jia müin aka naa'in
na ekirajüliikana sünain alawaa, sünain nnojolüin jamajatüin namüin tü
shiimüinkat.
22 ¿Jarai chi wayuu alaaka? Nia chi ayouktakai Jesús sünain ni-
ain Cristoin Nüneekajalakai Maleiwa. Je süka niyouktüichipain chi
Nüchonkai Maleiwa, niyouktüin chi Maleiwakai wanaa nümaa, chi
Nüshikai Jesús. Watüjaakalaka naa'u sünain ekirajülin alawaa süka niain
wane chi ni'ipolokai Cristo.
23 Chi ayouktakai Jesús chi Nüchonkai Maleiwa sünain niain Cristoin,
nnojoishi nuuntüin wanaawajiraain naa'in nümaa chi Maleiwakai
Nüshikai Jesús. Alu'usa chi wayuu eekai nünoujain sünain niain Jesús
chi Nüneekajalakai Maleiwa, je müsia nüküjain nüchiki sümüin wayuu,
wanaawajiraasü naa'in nümaa Maleiwa.
24 Anashii müleka ayatüle jia jülüjüin jaa'in tü shiimüin ekirajünakat
anain jia paala, süpüla wanaawajiraain jaa'in waneepia nümaa chi
Nüchonkai Maleiwa je nümaa chi Washikai Maleiwa.
25 Jalia motojoyoo jaa'in sünain pansaain nünüiki Maleiwa jümüin
süpüla nii'iratüinjatüin jaa'in süpüla eeinjanain jia nümaa weinshi.
26 Tü karaloukta tashajakat joolu'u jümüin, süpülajatü aapiria jia süpüla
eein jaa'in noulia na ekirajüliikana sünain alawaa, süka jamüin, kee'ireein
ma'i naa'in jüüjüüinjanain jia sümüin nanüiki.
27 Otta süka naapünüin chi Naa'inkai Maleiwa jümüin nütüma Cristo
chi Nüchonkai Maleiwa, ee jümata jaa'in sünain ayatüinjanain jia sünain
wanaawajiraain jaa'in nümaa. Chi Naa'inkai Maleiwa, müichia nnojolin
o'unüin juulia. Waneepiashi nia sulu'u jaa'in süpüla nikirajüinjanain jia
sünain tü pütchi shiimüinkat, tü nüchikimaajatkat Maleiwa. Nnojoleechi

akükjain alawaa jümüin. Je süka jümaain nia waneepia, nnojotsü che'ojaain jikirajünüinjanain sütüma wayuu naatajatü.

Wanaawajirawaa aa'in nümaa Cristo

28 Tachonniwaa, jia aishiikana tapüla, anashii ayatüle jia sünain wanaawajiraain jaa'in nümaa Cristo, süpüla talatüinjatüin waa'in wapüshua niitaapa nüchikua, suulia japülijain waya nu'upala nüntapeena.
29 Soto jaa'in Cristo sünain naa'inrüin tü anasükat waneepia. Je jütüjaa aa'ulu sünain shiimüin niain nüchoin Maleiwa chi wayuu aa'inrakai tü kasa anasü nikirajakat anain Cristo.

3

1 Mülo'ushaata ma'i tü waaliikat nüpüla chi Maleiwakai. “Tachonnii jia”, nümakalaka wamüin. Shiimüinpaja nüchooin waya. Oo'ulaka na manoujainsaliikana, süka mochoojüin no'u chi Maleiwakai, nnojotsü nayaawatüin aa'u sünain nüchooin waya.
2 Tawalayuwaa, mayaainje nüchooin waya Maleiwa maa'ulu yaa, nnojoliyülia ee'iyatünüin wamüin jamüinjatüin wakuaippa so'uweena wane ka'i. Shia'la watüjaaka aa'u sünain meenain aka waya naa'in Cristo sünain anain so'uweena tü ka'i niweeteetkat o'u nüchikua, sünain we'reerüin nu'upünaa.
3 Je maa'ulu yaa, saa'u meenain aka waya naa'in Cristo so'uweena ka'ikat tia, anakaja joolu'u müleka woo'ulaale suulia tü yarüttakat atüma waa'in, maa aka Cristo wulein naa'in nu'upala Maleiwa.
4 Tü kaainjalaakat, shia tü ayouktaakat tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai. Chi wayuu kaainjaraikai, moonoolosai sümaa tü nümakat Maleiwa nümüin.
5 Jütüjaa aa'uchi Jesucristo sünain maainjalain nia, je sünain nüntüin wa'akamüin süpüla nüla'ajaainjatüin waainjala woulia.
6 Chi wayuu eekai wanaawajiraain naa'in nümaa Cristo, nnojoishi ayatüin sünain kaainjalaa, nuu'ulaain suulia. Alu'ujasa chi wayuu ayatakai sünain kaainjalaa, shiimüin sünain nnojolin ni'raajüin Cristo. Mochoojüshi no'u.
7 Tachonniwaa, jia aishiikana tapüla, jalia jia suulia anoujaa alawaa. Chi wayuu eekai naa'inrüin tü kasa anasü nikirajakat anain Cristo, wayuu anashi no'ulu'u Maleiwa, maa aka naa'in Cristo no'ulu'u.
8 Alu'ujasa chi wayuu eekai ayatüin sünain kaainjalaa sümaa naa'inrüin kasa mojusü, nüpüshi Satanás, chi sülaülashikai yolujaa. Aletüjülia chi Yolujaakai sünain kaainjaralin paala nümaiwa, ayatshia sünain kaainjaralin maa'ulu yaa. Eweetüshijese chi Nüchonkai Maleiwa süpüla naja'laje'erüinjatüin tü kasa mojusü naa'inrakat chi Yolujaakai.
9 Chi wayuu eekai nüchoin Maleiwa, nnojoishi ayatüin sünain kaainjalaa, süka shii'iranajaaitpain naa'in nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Oo'ulaashi nia suulia naainjala, süka nüchoinchipain Maleiwa.
10 Tü nakuaippakat na nüchooinkana Maleiwa, wane'e sümüin suulia nakuaippa na nüpüshikana chi Yolujaakai. Chi wayuu nnojoikai aa'inrüin tü kasa anasü nikirajakat anain Cristo, sümaa maalin nüpüla na anoujashiikana, nnojoishi nüchoin Maleiwa nia.

Sukuaippa na anoujashiikana sünain aijirawaa

11 Otta jiakana, ¿kasa aluwataanaka anain jia nütüma Maleiwa paala jikeroloiwa'aya sünain anoujaa nünain? ¿Kasasa joolu'u ekirajünaka

anain jia nütüma? Aluwataanüshii waya wapüshua waneepia sünain aijiraainjanain wapüla.
12 Soto jaa'in paala sümaiwa nüchiki chi wayuu kanüliakai Caín, chi nüpüshikai chi Kama'üraikai. Soto jaa'in chi nimüliakai kanüliakai Abel, chi aa'inrakai waneepia tü anasükat nu'upala Maleiwa. Otta Caín, e'rüi wayumüin ma'i. O'utüna aa'inchi Abel nütüma süka süchunjain naa'in naa'u. Jalia jia majayaa aka jia naa'in Caín.
13 Tawalayuwaa, jainkuujayaaka aa'in müleka jü'ürülaanüle anain natüma na manoujainsaliikana, maa aka kanain naa'in Caín chi nimüliakai.
14 Nnojoliiwa'aya wanoujain, müshii aka waya saa'in wayuu ouktüsü süka nnojolin kasajachin wamüin Maleiwa. Otta müsia joolu'u, süka alin wapüla na wawalayuukana, müinapa aka waya saa'in wayuu kato'ulu sünain wanaawajiraaitpain waa'in nümaa Maleiwa. Alu'ujasa chi wayuu eekai maalin nüpüla na nuwalayuukana, müshi aka saa'in wayuu ouktüsü.
15 Chi eekai kanain naa'in nuwalayuu, uwomuyuushi, maa aka naa'in Caín. Je mee'iranajaainyülia naa'in süpüla eeinjachin nia nümaa Maleiwa waneepia.
16 Cristo, sünain naapajiraain nikii süpüla ouktaa saa'u saainjala wayuu, nii'iyatüin wamüin jamüinjatüin wakuaippa süpüla aijiraainjanain waya wapüshua. Je joolu'u, müleka shiimüinre alin wapüla wane wawala, anakaja müleka waapiraale wekii noo'opünaa.
17 Müleka kokoroloin jia sümaa nnojolin jümüliajüin wane chi juwalakai che'ojaakai amüin kasa, ¿aapiraashii cheje jikii noo'opünaa? Nnojo. ¿Aishi cheje jüpüla chi juwalakai maa aka alin wayuu süpüshua nüpüla Maleiwa? Nnojo. Maalinsai nia jüpüla.
18 Tachonniwaa, jia aishiikana tapüla, anakaja nnojorule “Aishi pia tapüla” wamüin ne'e süka wanüiki. Shia anaka alu'u waa'inrüle tü kasa anasükat namüin na wawalayuukana süpüla natüjaainjatüin saa'u sünain shiimüin naalii wapüla.
19-20 Müleka shiimüinre sünain aijiraain waya wapüla, watüjaajeerü aa'u sünain nüchooin waya Maleiwa. Ja'itairü nütüjaain saa'u waainjala sümaa nüchiajaain waya suulia, nümüliajüin waya weinshi. Müleka mojule tü waa'inkat saaliijee waainjala, naapüin Maleiwa anaa aa'in wamüin süka wee'iyatüin naalii na wawalayuukana wapüla.
21 Tawalayuwaa, müleka sotüle waa'in sünain nümüliajüin waya Maleiwa, ja'itaina kaainjaraliin waya, nnojoleena waya mmolüin seema arütkawaa nümülatu'umüin süpüla achuntaa nümüin.
22 Naapeerü chi Maleiwakai wamüin tü wachuntakat, saa'ujee waa'inrüin tü nuluwataakat anain otta tü talatakat atüma naa'in.
23 ¿Kasa nuluwataaka anain wayuu süpüshua? Nuluwataain waya sünain wanoujainjanain nünain Jesucristo, chi Nüchonkai, je sünain aijiraainjanain wapüla wawalayuu, maa aka tü nikirajakat anain Jesús.
24 Eeshi Maleiwa namaa na wayuu aa'inrakana tü nuluwataakat anain, je wanaawajiraasü naa'in nümaa. Je chi Naa'inkai Maleiwa, chi aapünakai nütüma wamüin, nükaaliijain waya süpüla watüjaainjatüin naa'u Maleiwa sünain eein nia wamaa.

4

Ee jaa'in noulia na ekirajüliikana sünain alawaa.

1 Tawalayuwaa, jalia motojoyoo jaa'in na nünüikimaajanayaakana
Maleiwa. Jalia jia suulia jünoujajüin süpüshua tü nikirajeekat anain wane
wayuu eekai nüntüin ja'akamüin. Shia anaka alu'u müleka jülüjüle jaa'in
palajana tü pütchikat süpüla jütüjaainjatüin saa'u müleka shiimüinre
sünain nünüikin Maleiwa tü nikirajakat anain. Süka jamüin, wainma na
nünüikimaajanayaakana Maleiwa sainküin mmakat maa'ulu yaa.
2 ¿Jamüsü süpüla watüjaainjatüin saa'u sünain eein chi Naa'inkai
Maleiwa nümaa wane ekirajüi? Shia müleka nikirajüle sünain wayuuin
Jesucristo sünain antaa sa'akamüin wayuu, wayaawatakalaka naa'u
sünain eein chi Naa'inkai Maleiwa nümaa.
3 Akaajasa müleka nunujulajüle nüchiki Jesús sünain wayuuin nia,
watüjaa aa'ulu sünain nnojolin chi Naa'inkai Maleiwa nümaa. Tü pütchi
alawaa nikirajakat anain, e'itaaushi nikiiru'u nütüma chi Ni'ipolokai
Cristo. Otta jiakana, jaapapü'ü achikichi nia sünain nüntajachin
sa'akamüin wayuu. Je joolu'u maa'ulu yaa, eeichipa wa'akamüin.
4 Tachonniwaa, jia aishiikana tapüla, süka nüpüshinapain jia
Maleiwa, juuntüin jükatalaain suulia tü alawaa nekirajakat anain na
nünüikimaajanayaakana Maleiwa. Süka jamüin, chi Naa'inkai Maleiwa
jümaakai waneepia, alana'aleesia ma'i nüpülain nuulia Yolujaakai
sümaakai tü wayuu manoujainsatkalüirua.
5 Kamalainsü nanüiki na nünüikimaajanayaakana Maleiwa sümüin tü
manoujainsatkalüirua, süka napüshin naya je süka naashajaain süchiki
tü kasa keejiakat namüin.
6 Saa'ujee nüpüshin waya Maleiwa, maa aka eere wane wayuu ka-
malainkat amüin wanüiki, nia eekai shiimüin sünain ni'raajüin Maleiwa.
Je chi ayouktakai tü wekirajakat anain, nnojoishi nüpüshin Maleiwa.
Shiakalaka watüjaain aka saa'u jaralüin ekirajüin sünain tü shiimüinkat
je sünain tü alawaakat.

Ayatüinjana aijiraain na anoujashiikana

7 Tawalayuwaa, süka alin waya nüpüla chi Maleiwakai, anashii müleka
aijiraale waya wapüla. Wane wayuu, müleka aire tü wayuukolüirua
nüpüla, atüjaaneechi aa'u sünain ni'nnaajünüin Maleiwa nütüma je
nüchoinchipain nia.
8 Müleka maalinre nüpüla wayuu, nnojoishija ni'raajüin chi Maleiwakai,
süka nii'iyatüin wamüin waya nüchooinkana jamüinjatüin wakuaippa
süpüla alinjatüin wayuu süpüshua wapüla, maa aka alin waya nüpüla.
9 ¿Jamüsü watüjaaka'a saa'u alin waya nüpüla Maleiwa? Shia
süka nuluwataain chi waneeshikai Nüchon yaa mmolu'umüin süpüla
nii'iratüinjatüin waa'in süpüla eeinjanain waya nümaa chaa iipünaa.
10 ¿Washatüin tü aijirawaakat saa'ujee alin ma'i chi Maleiwakai wapüla?
Nnojo. Washatüin saa'ujee alin ma'i ne'e waya nüpüla chi Maleiwakai.
Nuluwataainjese chi Nüchonkai süpüla ouktüinjachin saa'u waainjala
süpüla nüla'ajaainjatüin woulia.
11 Tawalayuwaa, anuu tanüiki jümüin süchikua: Saa'u alin ma'i waya
nüpüla chi Maleiwakai, anakaja aijiraale waya wapüshua.
12 Wainma wayuu eekai nnojolüin sütüjaain saa'u saalii nüpüla Maleiwa
sükajee nnojolin shi'rüin nia. Müleka aire na wayuukana wapüla,
nayaawateerü aa'u sünain eein chi Maleiwakai wamaa je alin naya
nüpülaya. Je sükajee tia, kettaasü tü nüchekakat chi Maleiwakai
wapüleerua.
13 Watüjaa aa'ulu sünain wanaawajiraain waa'in nümaa chi Maleiwakai
je sünain eein nia wamaa, süka naapüin chi Naa'inkai wamüin.

14 Je saa'u te'rüin chi Nüchonkai Maleiwa, takükjakalaka nüchiki
sümüin wayuu sünain ajütüüshinkain nia nütüma chi Nüshikai süpüla
nu'tte'erüinjatüin wayuu yaa sulu'u mmakat süpüshua.
15 Sünainjee wakükjain nüchiki Jesús sümüin wayuu sünain niain
chi Nüchonkai Maleiwa, watükjaa aa'ulu sünain wanaawajiraain waa'in
nümaa Maleiwa je sünain eein nia wamaa.
16 Shiimüin ma'i sünain alin waya nüpüla Maleiwa.
Nikirajüin waya chi Maleiwakai sünain jamüinjatüin saaliipala wayuu
wapüla maa aka waalii nüpüla niakai. Chi aikai apüla wayuu, wanaawa-
jiraasü naa'in nümaa Maleiwa süka eein nia nümaa.
17 Maa aka nii'iyatüin Cristo sümüin wayuu sünain alin nayakana
nüpüla chi Maleiwakai, akaajaa wayakana, anakaja washatüle no'upala
tü nukuaippakat Cristo. Müleka waa'inrüle tia, kettaasüja tü nüchekakat
Maleiwa wapüleerua sünain alin wayuu süpüshua wapüla. Je nnojoleena
waya mmolüin neema so'u tü ka'i wasouktinneenakat o'u ni'ipajee saa'u
tü kasa waa'inrapü'ükat kataiwa'aya wo'u.
18 Nnojoliishii waya mmolüin neema, süka watüjaain saa'u sünain
shiimüin nüchooin waya je alin waya nüpüla. Chi wawala eekai mmolüin
neema, nnojotsü niyaawatüin aa'u naalii nüpüla Maleiwa je nnojotsü
niyaawatüin aa'u sünain masalajanaitpain naainjala.
19 Wayakana, aijiraashii wapüla wapüshua je aishi wapüla chi Malei-
wakai süka alin waya nüpüla palajana.
20 “Aishi tapüla chi Maleiwakai”, nümüle wane wayuu sünain kanaain
naa'in nuwalayuu, akükjashi ne'e na'alain. Nnojoliireje alin nüpüla na
nuwalayuukana nümaakana, nialeekaja aijeematüin Maleiwa nüpüla,
nnojoishija ni'rüin.
21 Soto jaa'in tü nuluwataakat anain waya chi Maleiwakai: Na wayuu
aikana apüla Maleiwa, ai napüla na nawalayuukana wanaa nümaa.

5

Nayamülüin na anoujashiikana tü mojusükat sükajee tü nanoulakat

1 Waya na nüchooinkana Maleiwa, waya anoujakana nünain
Jesús sünain nia'inya Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa. Müleka
“Aishi wapüla chi Maleiwakai” wamüle, anakaja aire wapüla na
wawalayuukana saa'u nüchooin naya Maleiwa wanaa wamaa.
2 ¿Jamüsü watüjaaka'a saa'u naalii na nüchooinkana Maleiwa wapüla?
Shia süka alin wapüla Maleiwa, je süka waa'inrüin waneepia tü nu-
luwataakat anain waya.
3 Müleka waa'inrüle tü nuluwataakat anain waya chi Maleiwakai,
shiimüin alin nia wapüla. Je tü nuluwataakat anain waya, nnojotsü isain
wachiki. Wounteerü waa'inrüin süka nüchooin waya.
4 Süka nüchooin waya chi Maleiwakai, nnojoleena kaainjalain
waya mayaasüje napüleeruain waa'in na manoujainsaliikana. ¿Kasa
wayamülaka aka tü mojusükat? Wayamülüin sükajee tü wanoulakat.
5 ¿Jarai ayamülaka tü mojusükat saa'u mmakat? Niaja ne'e chi
anoujakai nünain Jesús sünain niain Nüchoin Maleiwa.
6 Wanaa sümaa nuwoutisaajünüin Jesús süka wüin, niatüjülia chi
Cristokai anülia Nüneekajalakai Maleiwa. Je wanaa sümaa naa-
pajiraain nikii süpüla ouktaa sümaa amülain nüsha, ayatshia niain
chi Nüneekajalakai. Watüjaa aa'uchi niain Nüchoin Maleiwa süka
nüküjünüin achiki nütüma chi Naa'inkai Maleiwa aküjakai shiimüin
weinshi.

7-8 Watüjaa aa'ulu sünain shiimüin tü nümakat chi Naa'inkai Maleiwa wamüin, süka we'rüin Jesús yaa mmalu'u sünain nuwoutisaajünüin je sünain nu'utinnüin aa'in. Tü nüküjakat chi Naa'inkai Maleiwa wamüin, wanaawasü sümaa tü nümakat chi Washikai Maleiwa chakai iipünaa oo'ulaka tü nümapü'ükat Jesucristo, chi kanüliakai "Pütchi" münüin.

9 Maa aka wanoujain tü süküjakat wamüin wane wayuu, alana'aleesia sünain anain süpüla anoujünaa tü nüküjakat chi Naa'inkai Maleiwa wamüin süka shiain nünüiki Maleiwa. Je nüküjain chi Maleiwakai nüchiki Jesús wamüin sünain shiimüin niain Nüchoin.

10 Chi eekai nünoujain nünain chi Nüchonkai Maleiwa, nütüjaweerü aa'u sünain shiimüin tü nüküjakat Maleiwa sünain niain Jesús chi Nüchonkai. Chi ayouktakai nüchiki Jesús sünain niain Nüchoin Maleiwa, a'alaajünüshija Maleiwa nütüma.

11 Je nünüiki chi Maleiwakai sümüin wayuu süpüshua, müsü mayaa: "Sünainjee tü naa'inrakat chi Tachonkai ouktaiwa'aya saa'u jaainjala, tee'irateerü jaa'in süpüla eeinjanain jia tamaa waneepia".

12 Chi wayuu eekai wanaawajiraain naa'in nümaa chi Nüchonkai Maleiwa, nütüjaweerü aa'u sünain shiimüin shii'iranajaain naa'in. Alu'ujasa chi eekai nnojolüin wanaawajiraain naa'in nümaa chi Nüchonkai Maleiwa, anashi niyaawatüle saa'u sünain mee'iranajaainyülüin naa'in. Maleeichija nnojolin eein nümaa chi Maleiwakai.

Nnojoliishii ayatüin kaainjalain na anoujashiikana

13 Jia anoujakana nünain Jesucristo sünain niain chi Nüchonkai Maleiwa, tashajüin jümüin tüü süpüla jütüjaainjatüin saa'u sünain shii'iranajaain jaa'in süpüla eeinjanain jia weinshi nümaa Maleiwa.

14-15 ¿Jamüinjatü wakuaippa sünain arütkawaa nümülatu'umüin chi Maleiwakai süpüla achuntaa nümüin? Müleka wachuntüle nümüin tü nüchekakat wapüleerua, ja'itairü wachuntüin kasa eekai eein, watüjaa aa'ulu sünain naapüin wanüiki. Je süka watüjaain naa'u sünain naapüin wanüiki, watüjaa aa'uchi nia sünain naapeerüin tü kasa wachuntakat nümüin.

16-17 Süka jütüjaaitpain saa'u shii'iranajaain jaa'in, anakaja jüchuntüle naa'u wane juwala müleka kaainjarale nia. Müleka naa'inrüle kasa mojusü, kaainjalaichipa süka tia. Eesü aainjalaa eekai ouktajachin sütüma. Nnojoishi taluwataain jia sünain achuntaa saa'u. Akaajasa müleka naa'inrüle aainjalaa eekai nnojolin ouktajachin sütüma, anashii jüchuntüle naa'u. Je chi Maleiwakai, nükaaliijeechi chi juwalakai süpüla anaawainjachin nia nümaa nüchikua.

18 Watüjaa aa'ulu sünain nnojolin ayatüin kaainjalain chi wayuu eekai nüchoin Maleiwa. Aa'inmajünüshi nia nütüma chi Nüchonkai Maleiwa suulia nüta'ünnüin nütüma chi Kama'üraikai.

19 Watüjaa aa'ulu sünain shiimüin nüchooin waya Maleiwa. Otta tü wayuu manoujainsatkalüirua sulu'u mmakat süpüshua, nia aluwataaka saa'u chi Yolujaakai.

20 Je watüjaa aa'ulu sünain nüntüin chi Nüchonkai Maleiwa wa'akamüin süpüla we'raajüinjachin chi Nüshikai nütüma, aküjakai shiimüin, je süpüla wayaawatüinjatüin saa'u tü nikirajakat anain. Je sünainjee tü naa'inrakat Jesucristo chi Nüchonkai Maleiwa, wanaawajiraasü joolu'u waa'in nümaa je nümaa chi Nüshikai. Wanoujain nünain Jesucristo chi waneeshikai sünain Maleiwain. Je nünainjee Cristo, ee'iranajaasü waa'in süpüla eeinjanain waya waneepia nümaa Maleiwa.

21 Tachonniwaa, jia aishiikana tapüla, saa'u ji'raajüin chi Maleiwakai,
chi waneeshikai Maleiwa, jalia jia suulia jüüjüüjüin namüin na malei-
wayaashiikana aküjünakana achiki natüma na ekirajüliikana sünain
alawaa. Amén.

Chiiruajatkat Karaloukta nütüma
JUAN

1 Taya, chi laülaakai napüleerua na anoujashiikana nünain Jesu-
cristo sulu'u tü outkajaaleekat yaaya, tashajüin joolu'u pümüin wawala
aneekuushikat nütüma Maleiwa, oo'ulaka namüin na püchooinkana, na
a'waajüshiikana Maleiwa jutkatshiikana cha'aya, jia aishiikana tapüla
saa'u jünoujain tü shiimüinkat wanaa tamaa. Je nnojoliishii jia alin ne'e
tapüla tamüiwa. Aishii jia süpüla tü wayuukolüirua süpüshua eekai
sütüjaain saa'u tü shiimüinkat.
2 Tashajüin jümüin süka jikirajuushin sünain tü shiimüinkat. Tacheküin
süpüleerua jülüjüin jaa'in tü shiimüinkat süpüla jünoujainjatüin shia
waneepia.
3 Achuntüshi taya jaa'u nümüin chi Washikai Maleiwa otta nümüin
Jesucristo chi Nüchonkai süpüla nee'iyatüin na'anasia jümüin, süpüla
namüliajüin jia, je süpüla naapüin wane anaa jümüin. Kasataalejese
ayatüin jia sünain tü shiimüinkat sümaa aijiraain jia jüpüla jüpüshua.
4 Talatashaatasü ma'i taa'in süka taapüin jüchiki sünain ayatüin jia
sünain anoujaa tü shiimüinkat, maa aka saa'in tü nuluwataakat anain
waya chi Washikai Maleiwa.
5 Tawalayuwaa, jiakana aishiikana tapüla, tü tashajakat achiki joolu'u
jümüin, shia tü nuluwataatüjütkalia anain jia Maleiwa. Nnojotsü
waneein pütchi naatajatü. Aluwataanüshii waya paala sümaiwa süpüla
aijiraainjanain waya wapüla wapüshua. Shia ne'e tachekaka jüpüleerua
maa'ulu yaa.
6 Müleka waa'inrüle süpüshua tü kasa nuluwataakat anain waya
Maleiwa, watüjaajeerü aa'u shiimüin alin nia wapüla je aijiraain waya
wapüla. Je tü waapakat achiki wekeroloiwa'aya sünain anoujaa, shia tü
aijirawaakat wapüla wapüshua waneepia.
7 Ekerotüsü wainma ekirajünnüü sünain alawaa sa'akamüin wayuu
sainküin mmakat süpüshua. Naya na anujulajakana nüchiki Cristo sünain
nüntüin sünain wayuuin sa'akamüin wayuu. Naya na nüpüshikana chi
Ni'ipolokai Cristo, chi Ekirajüikai Alawaa.
8 Jalia jia suulia sümalaja'alaain tü ji'yataakat apüla saaliijee jüüjüwaa
namüin na ni'ipolokana Cristo. Jüchechera jaa'in sünain anoujaa tü
shiimüinkat, süpüla juwalaajüneenain jia so'uweena wane ka'i nütüma
Maleiwa saa'u tü kasa anasü jaa'inrakat.
9 Watüjaa aa'ulu jaraliin na ekirajülii nnojoliikana wanaawajiraain aa'in
nümaa Maleiwa. Naya na eekana nekirajüin sünain wane kasa naata
suulia tü shiimüinkat nikirajakat anain Cristo. Otta na ayatakana sünain
nekirajüin tü shiimüinkat nikirajakat anain Cristo, wanaawajiraasü naa'in
nümaa Maleiwa otta nümaa chi Nüchonkai.
10 Müleka nüntüle wane wayuu jünainmüin eekai nnojolin nikirajüin
tü shiimüinkat nikirajakat anain Cristo, nnojo kamaneein jia nümüin.
11 Chi eekai kamaneein nümüin, nükaaliijüin nia sünain tü mojusükat.
12 Kettaasü tü tashajüinjatkat joolu'u jümüin sulu'u tü karalouktakat,
ja'itairü isain wainma tü tashajeekat jümüin. Kasataalejese tountüin
to'unüin jünainmüin süpüla taashajaainjachin jümaa jümülatu'u. Tatüjaa
aa'ulu sünain talateerüin ma'i taa'in müleka too'ulaküle tia.

13 Asakitshii jünain na a'waajüshiikana Maleiwa, na jutkatshiikana yaaya, na aneekuushikana nütüma Maleiwa maa aka jiakana.

Apünüintuaitkat Karaloukta nütüma
JUAN

1 Taya, chi laülaakai napüleerua na anoujashiikana nünain Jesucristo sulu'u tü outkajaaleekat yaaya, tashajüin joolu'u pümüin tawala Gayo, pia aishikai tapüla saa'u pünoujain tü shiimüinkat wanaa tamaa.

2 Tawalachee, tatüjaa aa'ulu sünain talatüin Maleiwa pümaa. Kasataalejese ayatüin lotüin pia sünain anoujaa otta sünain nnojolin ayuulin pia.

3 Talatüsü ma'i taa'in taapaiwa'aya püchiki aküjünakat tamüin natüma wane wawalayuu ale'ejakana yaamüin chajee püma'anajee. Naküjain püchiki tamüin sünain pünoujain tü shiimüinkat waneepia otta sünain paa'inrüin tü nüchekakat chi Maleiwakai püpüleerua süka pütüjaain saa'u sünain shiimüin tü nümakat pümüin.

4 Talataleesia ma'i taa'in taapapa nachiki na tachooinkana, na takaaliijalakana sünain tü nanoulakat, sünain noonooin waneepia sümaa tü shiimüinkat ekirajünakat anain naya, maa aka paa'inrüin piaka'iya.

5 Tawalachee, tatüjaa aa'uchi pia sünain kamaneein waneepia namüin na wawalayuukana eekai nantapünaain pünainmüin, mayaashiije nnojoliin pi'raajüin.

6 Je nale'ejapa chajee na wawalayuukana yaamüin, naküjain püchiki sümüin tü a'waajüsükalüirua Maleiwa yaaya sünain pii'iyatüin namüin sünain alin ma'i naya püpüla. Je nale'ejapeena pünainmüin so'uweena wane ka'i sünain pi'iyouin naya, tatüjaa aa'uchi pia sünain pükaaliijainjanain naya nachikua süpüla na'yataain nümüin Maleiwa.

7 Sünain no'unüin nepialu'ujee süpüla aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai, nnojoliishii achuntüin sümüin tü manoujainsatkalüirua tü kasa che'ojaakat namüin süpüla o'unaa.

8 Je sükajee tia, anashi müleka ayatüle pia sünain kamaneein namüin na puwalayuu eekai nantapünaain pünainmüin sünain a'yatawaa nümüin chi Senyotkai, süpüla wanaawajiraainjatüin paa'in waneepia namaa sünain ekirajaa tü shiimüinkat.

9 Tü taluwataakat anain sulu'u tü karaloukta tashajakat paala jümüin jia a'waajüshiikana Maleiwa cha'aya, ayouktünüsü nütüma chi wayuu ja'akakai, Diótrefeskai anülia. Nnojoliishii jamajanain waya nümüin, süka nücheküin sülateein nujut puulia sünain laülawaa jüpüleerua jia anoujashiikana jüpüshua.

10 Je müleka to'unule jünainmüin, taashajaweerü achiki jümaa tü naa'inrakat sünain niperulajüin waya sümaa ni'rülin wayumüin wamüin. Nnojotsü shiain ne'e sümüiwa tü kasa mojusü naa'inrakat. Mamaneesai nia namüin na wawalayuu aküjüliikana nüchiki chi O'tte'erüikai, na chapünaakana jünainmüin. Je na wayuukana ja'aka eekai kamaneein namüin na antakana jünainmüin, achiajaanüshii naya nütüma sümaa najütünüin nütüma sulu'ujee tü outkajaaleekat.

11-12 Taluwataain joolu'u pünainmüin wane wawala kanüliashi Demetrio. Kojutshi nia sütüma tü anoujasükalüirua sainküin mmakat süpüshua, sünain “Anashi ma'i nia süka nikirajüin waya waneepia sünain tü shiimüinkat” sünain maa nümüin. Akaajaa wanüiki wayakana yaaje'ewaliikana nüchikiya. Je pütüjaa aa'ulu sünain shiimüin süpüshua tü waküjakat pümüin. Tawalachee, nnojo püshatüin tü kasa mojusü saa'inrakat tü wayuukolüirua eekai müin aka naa'in Diótrefes. Shia

anaka alu'u müleka püshatüle tü kasa anasü saa'inrakat wayuu eekai müin aka naa'in Demetrio. Chi wayuu eekai naa'inrüin waneepia tü anasükat, nüchon Maleiwa nia. Otta chi eekai naa'inrüin waneepia tü mojusükat, nnojoishi ni'raajüin Maleiwa süka nnojolin nüchoin.

13 Kettaasü tü tashajüinjatkat joolu'u pümüin sulu'u tü karalouktakat, ja'itairü isain wainma tü tashajeekat pümüin.

14 Kasataalejese tountüin to'unüin pünainmüin maalü süpüla taashajaainjachin pümaa pümülatu'u.

15 Tachuntüin joolu'u nümüin Maleiwa paa'u süpüla naapüinjachin wane anaa pümüin. Asakitshii pünain na puwalayuukana yaaya. “Asakitshii jünain”, pümawalai namüin na wawalayuukana cha'aya wane'ewaire nakua.

Karaloukta nütüma
JUDAS

1 Taya, wane nüchepchiakai Jesucristo, Judaskai anülia, nuwalakai
Santiago, ashajüshi joo taya jümüin jia eenakuushikana nütüma chi
Washikai Maleiwa sümaa alin jia nüpüla, jia aa'inmajuushikana nütüma
Jesucristo.
2 Achuntüshi joo taya jaa'u nümüin chi Maleiwakai süpüla nümüliajüin
jia je süpüla naapüin wane miyo'u anaa jümüin. Kasataalejese
jiyaawatüin saa'u sünain shiimüin alin ma'i jia nüpüla Maleiwa.

Süsaleena na ekirajüliikana sünain alawaa saaliijee naainjala

3 Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, kee'ireepü'üsü taa'in tashajeein
jümüin süchiki tü o'tte'ennakat anainjee waya. Otta müsia joolu'u,
anasü saa'in tamüin teme'ejüle jaa'in süpüla eejiraainjanain jia noulia na
ekirajüliikana sünain alawaa süpüla nnojolüinjatüin sümalaja'alaajüin
tü jünoulakat nünain Cristo, chi O'tte'erüikai. Aapünüitpa jümüin tü
shiimüinkat nüchikikat, maa aka saapünüin namüin na nüchooinkana
Maleiwa napüshua. Jalia jia joolu'u suulia kapülajüin jaa'in eekai
waneejatüin suulia.
4 Ashajüshi taya jümüin tüü süka süntüitpain ja'akamüin wane eki-
rajünnüü sünain alawaa. Nnojotsü sütüjaain aa'u wayuu sünain alawaain
tü nekirajakat anain. Mojutsai chi Maleiwakai natüma je nnojoishi
jamajachin namüin chi Wasenyotsekai Jesucristo, süka nnojolin niain
laülaain naa'u saa'in namüin. Nnojoleena süsalain naainjala süka
anamiain Maleiwa naajüin. Naa'inrakalaka waneepia kasa mojusü, maa
aka a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa
wane toolo. Shiimüin süsaleenain naya tü naa'inrakat nütüma Maleiwa
so'uweena wane ka'i, maa aka tü ashajünakat achiki paala.
5 Anasü saa'in tamüin taso'irüle jaa'in joolu'u sünain nachiki na
nüpüshikana Maleiwa wanaa sümaa nojuittinnüin nütüma sulu'ujee
tü mmakat Egipto. Aja'ttüshii naya nütüma napüshua eekai nnojoliin
noonooin sümaa nünüiki.
6 Akaajaa no'utku na aapiee chaje'ewaliikana eejee Maleiwa, ja'itaina
e'itaaushin naya nütüma süpüla laülawaa, nayouktüin tü e'itaanakat
apüla naya sümaa no'unüin chajee eepü'üle na'yataain nümüin
Maleiwa. Je sükajee tia, nnojoliishii aawannüin naya nütüma Maleiwa.
Nüjünajaain naya chaa wattamüin süpüla püreesainjanain waneepia
sa'aka piyuushi wane'ere'eya süntapa tü nakalia süsalainjatkat o'u naya.
7 Akaajaa paala sümaiwa na wayuu yarüttakana aa'in sulujunakana
tü pueulokalüirua Sodoma oo'ulaka Gomorra je eekai pejein sü'ütpa'a,
kaainjalashii naya waneepia, maa aka a'luwajirawaa akuaippaa sümaa
wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, je maa aka na tooloyuu
ama'üjiraakana sümaa tooloyuu. Na'ajüin Maleiwa tia wayuukolüirua
süka siki süsala saainjala, süpüla shiyaawatüinjatüin saa'u wayuu kaain-
jarannuu sünain meenain aka naya süsala naainjala süka wane siki
matüjainsat oyokujawaa.
8 Akaajaa na ekerotshiikana jünainmüin sünain ekirajaa sünain alawaa,
sünainjee kasa eekai ne'rüin na'lapüinru'u, naapüin ne'iruku süpüla
naa'inrüin kasa mojusü yarüttakat atüma naa'in. Nayouktüin chi
Senyotkai suulia laülaain nia naa'u otta e'rüliiyaain wayumüin namüin
na laülaayuushii chakana iipünaa süka nanüiki.

9 Otta Miguel sümaiwa paala, mayaainje niain sülaülain tü
aapieekalüirua, nnojoishi müin aka naa'in na ekirajüliikana sünain
alawaa ja'akakana. Wanaa sümaa nü'ülüjaain Miguel nümaa Satanás
saa'ujee ni'iruku Moisés: “Nüchiajaajeechi pia Maleiwa”, müshi ne'e
nümüin sümaa nnojolin e'rüliyaain wayumüin nia nümüin süka nünüiki.
10 Otta na ekirajüliikana sünain alawaa, mojusü nanüiki sümüin
tü kasa nnojotkat natüjaain aa'u. Müshii aka naya saa'in mürüt
sünain naa'inrüin ne'e tü nachekakat namüiwa sünain nnojolüin jülüjüin
naa'in tü naa'inrakat, müleka anale, müleka mojule. Shiimüin sünain
aja'ttinneenain naya saaliijee tia so'uweena wane ka'i.
11 Aisha'ajaa na ekirajüliikana sünain alawaa süka kasalajaneerüin
namüin tü mojusü naa'inrakat. Nayouktüin Maleiwa maa aka naa'in
Caín paala sümaiwa, chi e'rüikai wayumüin sümüin tü nünoulakat
chi nimüliakai. Na ekirajüliikana sünain alawaa, kachiirua aa'inchii
washirüü, maa aka naa'in Balaam chi nünüikimaajachikai Maleiwa paala
sümaiwa, chi aa'inrakai kasa mojusü shii'iree walaain nümüin. Je
nayouktüin na eekai aneekünüin süpüla laülaain naa'u, maa aka naa'in
Coré paala sümaiwa, chi o'utinnakai aa'in saaliijee niyouktüin Moisés
süpüla laülaain naa'u. Meena aka naya naa'in Coré sünain no'utüneenain
aa'in mapeena.
12 Mee'erapalashii jia sütüma wayuu, süka maa'in naa'in na eki-
rajüliikana sünain alawaa wanaa sümaa nekaain jümaa tü ekawaa
sotüinjatkat aka jaa'in chi Senyotkai. Je nnojoliishii japülin naya sükajee
tia. Naa'inmajeein jia naashin. Na'alain ne'e, shia kapülaka ne'e naa'in
nakuaippa sümüiwa. Je süka nnojolüin pansaain nanüiki, müshii aka
naya saa'in wane siruma eekai sülatüin ne'e sümaa nnojolüin sü'itüin
tü juyakat sütüma. Je süka nnojolüin jükaaliijünüin süka tü nekirajakat
anain, müshii aka naya saa'in wane wunu'u eekai machoin so'u sükalia
süpüla kachoinjatüin, tü atu'utünakat süka ouktüitpain shia.
13 Süka yarüttüin saa'in wayuu müleka sünoujale tü alawaa nekirajakat,
müshii aka naya saa'in tü süshikat palaa sünain süpütüin kasa wainma
eekai yarüttüin yaa sotpa'a. Müshii aka naya saa'in awalaasü eekai
sülatüin sünain kettatüin sa'akamüin tü piyuushikat, süka najütüneenain
sa'akamüin tü piyuushikat nütüma chi Maleiwakai süsala naainjala.
14 Tü takükjaitpakat jümüin, nüküja achikit Enoc chi nuu'uliwo'ukai
Adán maa aka 200 juya süchikijee ouktüin Adán. Müsü nünüiki Enoc:
“Shiimüin sünain nüntajacheechin chi Maleiwakai
sünain eeinjaneenain watta naalin na aapieekana nümaa, na akatalu-
ushikana nütüma.
15 Iseeichi nia süpüla kasalajaneerüin sümüin saainjala wayuu süpüshua
nütüma.
Na wayuu kaainjaraliikana, na mojutkana atüma Maleiwa,
nayaawateerü aa'u so'uweena ka'ikat tia sünain e'rüliin ma'i naya
wayumüin nümüin
otta sünain mojushaatain ma'i nanüiki nümüin”.
16 Na ekirajüliikana sünain alawaa, saa'u nnojolüin talatüin naya sümaa
tü naa'inrakat Maleiwa, keke'eralii naya nümüin. Naa'inrüin waneepia
tü kasa mojusü nachekakat ne'e namüiwa sümaa na'waataain sulü'u.
Müleka kamaneere naya sümüin wane wayuu, süpülajatü ne'e nakaali-
ijünüin nayakana namüiwa sükajee tia.

Kaaliijiraainjana napüla na nawalayuukana

17 Otta müsia tawalayuwaa, soto jaa'in tü naküjapü'ükat achiki
paalainka sümüin wayuu na Aluwataaushikana nütüma chi Wasenyotsekai Jesucristo, sünain naapirüin shia soo'opünaa tü alatajateetkat
so'uweena wane ka'i.
18 Mapü'üsü nanüiki: “So'uweena wane ka'i pejepa süpüla niitaainjachin Cristo, wainmeerü wayuu eekai kale'eru'uin süchiki kaainjalaa.
Neme'erainpaleena jia saaliijee tü jünoulakat”.
19 Shia nachiki na antakana ja'akamüin maa'ulu yaa. Naa'inrüin ne'e
tü nachekakat namüiwa, süka nnojolin eein chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u
naa'in. Je jia anoujashiikana, nnojoliinapakalaka paa'inwain jia sünain
anoujaa sütüma tü nekirajakat anain.
20 Otta müsia tawalayuwaa, anakaja müleka ayatüle jia sünain ekirajaa
tü shiimüinkat süpüla jükaaliijiraain sünain koo'omüinjatüin jümüin
sütsüin jaa'in sünain anoujaa. Je saa'u eein chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u
jaa'in, anakaja jüüjüüle jia nümüin süpüla juuntüin achuntaa nümüin
Maleiwa.
21 Iche jia nünain Cristo süpüla jiyaawatüinjatüin waneepia jaalin
nüpüla Maleiwa. Je saa'u nümüliajüinapain jia chi Wasenyotsekai Jesucristo, anakaja jüchecherüle jaa'in süma'inru'u ja'atapajüin nikeraajüin
tü naa'inrakat süpüla eeinjanain jia nümaa süpüla ka'ikat süpüshua.
22 Anakaja müleka jümüliarüle na juwalayuukana eekai matsüin aa'in
sünain anoujaa süpüla katsüinjatüin naa'in.
23 Je müleka eere ja'aka eekai kale'eru'uin süchiki kaainjalaa, anakaja
müleka jüchiajaale nia suulia tia süpüla nnojolinjachin süsalain nia
nütüma Maleiwa süka tü siki matüjainkat oyokujawaa. Jükaaliija
jümaala na juwalayuukana napüshua eekai kaainjalain süpüla najuittüinjanain suulia. Otta jalia jia yarüttajayaa aa'in sütüma tü kasa
mojushaatakat naa'inrakat.

Wane pütchi a'waajia chi Maleiwakai

24 Achuntüshi taya jaa'u joolu'u nümüin chi Maleiwakai süka niain aa'inmajüin jia suulia ojutuwaa. Nia aa'inmajaka jia süpüla
jüsha'walaajeenain nü'ütpa'a so'uweena wane ka'i sünain lotüin
jukuaippa no'ulu'u. Talataleejeeria ma'i jaa'in so'u ka'ikat tia, süka
anashaateechin ma'i nia ji'rüin.
25 Anakaja joolu'u wa'waajüle chi Maleiwa waneeshikai ma'i sünain
o'tte'erüin waya sünainjee tü naa'inrakat chi Wasenyotsekai Jesucristo.
Kojutuleeshia ma'i chi Maleiwakai watüma süka pülashin ma'i nia sünain
aluwatawaa maa'ulu yaa, maa aka nuluwataapü'üin paala sümaiwa je
maa aka nuluwataajeechin süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

Süchiki tü
ALATEETKAT MAPEENA

Tü nüshajakat achiki Juan

1 Anuu tü tashajakat, taya Juankai anülia, süchiki tü kasa alatajatkat
maalü ee'iyatünakat tamüin nütüma wane aapiee nüma'anajeejachi
Maleiwa ajütünakai tanainmüin nütüma Jesucristo. Ee'iyatünüsü shia
paala nümüin Jesucristo nütüma Maleiwa süpüla nüküjirüinjatüin
namüin na anoujashiikana nünain.
2 Tashaja achikit süpüshua tü te'rakat, maa aka soo'opünaa nünüiki
Maleiwa je soo'opünaa tü shiimüin nüküjakat tamüin Jesucristo.
3 Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu eekai naashaje'erüin sümüin tü
wayuukolüirua tü anuu tashajüin achiki sulu'u tü karalouktakat. Je
anata'aleeshiija'a ma'i napüshua na oonookana sümaa tü pütchi naapakat.
Süka jamüin, alü'ütsü joo sükalia süpüla keraainjatüin shia.

A'waajünüshi Jesucristo nütüma Juan

4 Taya Juankai anülia, ashajüshi taya jümüin jiakana anoujashiikana
nünain Jesucristo chakana sulu'u tü akaratshisükat outkajaalee sulu'u
tü mmakat kanüliakat Asia. Achuntüshi taya jaa'u nümüin chi Malei-
wakai süpüla nii'iyatüinjachin na'anasia waneepia jümüin je süpüla
naapüinjachin anaa jümüin. Shiimüin sünain eein nia maa'ulu yaa,
sünain eetüjülin nia nümaiwa, je sünain eeinjachin nia waneepia süpüla
ka'ikat süpüshua. Je achuntüshi taya jaa'u nümüin chi Naa'inkai
Maleiwa, chi eekai nümaa sümülatu'u tü niinasekat chakat iipünaa
eere nuluwataain, chi eekai jüma'aya wane'ewaire jukua chaa sulu'u tü
akaratshisükat outkajaalee.
5 Je achuntüshi taya jaa'u nümüin Jesucristo, chi lotokai akuaippa
sünain aküjaa nünüiki chi Maleiwakai, chi palajachikai sünain oso'irawaa
aa'in süchikijee ouktaa, chi mülo'ushikai napüleerua napüshua na
sülaülashiikana mma.
Anakaja wa'waajüle Jesucristo, süka alin ma'i waya nüpüla, je süka
taashiinapain waya nütüma sünainjee ouktüin nia waa'ujee suulia
süsalajüin waya waainjala.
6 Anakaja wa'waajüle nia, süka ni'itaain waya wane'ewaire wakua
süpüla a'yatawaa nümüin Maleiwa chi Nüshikai aluwataakai waa'u.
E'itaaushi waya nütüma süpüla akaalinjaa na anoujashiikana sünain
a'waajaa chi Maleiwakai. Kasataalejese kojutüinjachin Jesucristo sütüma
wayuu wainma süpüla ka'ikat süpüshua, süka laülaain nia saa'u kasa
süpüshua. Amén, anakaja wa'waajüle nia.
7 Anteechi Jesucristo nüchikua sa'aka tü sirumakat.
E'nneechi sütüma wayuu süpüshua.
Otta ne'reechi nia na noo'uliwo'ukana na wayuu o'utakana naa'in
paala.
Je so'uweena ka'ikat tia,
a'yalajeerü ma'i sümaa mmoluu tü wayuukolüirua sainküin mmakat
süpüshua.
Amén. Shiimüin sünain nüntajachin nüchikua.
8 Je nünüiki chi Maleiwa Aluwataakai, müsü mayaa: “Taya kakumalaka
kasa süpüshua, taya ekeraajaka'aya shia. Taya chi Pülashikai ma'i. Eeshi

taya maa'ulu yaa, eetüjü'iya taya tamaiwa, je eeinjachi taya waneepia süpüla ka'ikat süpüshua”.

Aluwataanüshi Juan sünain ashajaa tü ni'rakat

9 Taya Juan chi juwalakai, wanaawajiraasü takuaippa jümaa sünain waluwataaushin nütüma Maleiwa je sünain wachecherüin waa'in su'unnaa tü müliaa we'rakat saaliijee wanoujain nünain Jesús. Takü jainjatü joolu'u jümüin tü te'rakat wanaa sümaa püreesain taya chaa sulu'u wane mma kanüliasü Patmos pasanainkat sünain palaa. Püreesashi taya saaliijee tanoujain nünüiki Maleiwa je saaliijee aküjaa sümüin wayuu sünain niain Jesús Tasenyotsein.

10 Je so'u wane ka'i riminko, na'anaain taya chi Naa'inkai Maleiwa. Taapakalaka joo nünüiki wane wayuu yaa tapücho'ujee sünain emetuluin ma'i, müsü aka saa'in shi'ira konneeta,

11 sünain nümüin tamüin: “Tü pi'reetkat joolu'u, anakaja müleka püshajüle shia sulu'u wane karaloukta süpüla pujütüinjatüin shia sümüin tü anoujasükalüirua tanain sulu'u tü akaratshisükat outkajaalee chakat sulu'u tü pueulokalüirua:

Éfeso,
Esmirna,
Pérgamo,
Tiatira,
Sardis,
Filadelfia, je
Laodicea”.

12 Ojununtaashi joo taya süpüla tatüjaainjachin naa'u jaralin chi aashajaakai tamaa. Te'rakalaka akaratshisü rampara oorole'eya sütoutajee.

13 Je pasanain sünain tü ramparakalüirua, te'rakalaka wane müshi aka saa'in wayuu. Kashe'inyouleshi nia. Je nuluuwainpünaa, eesü wane kuluulu oorole'eya.

14 Je müsia nu'wala, kasuushaatasü ma'i. Otta no'u, müsü aka saa'in süchuwala siki.

15 Je tü nuu'uikat, müsü aka saa'in paira eekai eerolojuushin. Otta tü nünüikikat, emetutsü ma'i maa aka saa'in su'lotüin palaa.

16 Je najapulu'u yaa nikialu'ujee, eesü akaratshisü jolotsü. Otta naanükülu'ujee, ojuittüsü wane chajaruuta piama asalü, kasasü ma'i. Otta nu'upünaa, müsü aka nuchuwala chi ka'ikai sütsüinru'upa.

17 Je te'rapa nia, müichipa aka taya saa'in wayuu ouktüsü palastüin yaa nümülatu'u. Ni'itaakalaka tü najapü nikiakat taa'u sünain maa tamüin: “Nnojo mmolüin pia. Eetüjü'iya taya süpülapünaa kasakat süpüshua je eeinjachi taya meinshi.

18 Taya kataka atüma so'u wayuu. Mayaashije ouktüin taya paala, anii taya pi'rüin sünain katüin to'u je ayateechi taya katüin o'u süpüla ka'ikat süpüshua. Eesü tama'ana tü shiyaaweinkat tü Hadeskat tü süpüleekat tü ouktüsükalüirua.

19 “Pi'reerü joolu'u tü alatajatkat maa'ulu yaa je tü alateetkat mapeena. Anakaja müleka püshajüle shia.

20 Takü jeerü joolu'u pümüin tü nnojotkat sütüjaain aa'u wayuu paala soo'opünaa kasain kayaawasein tü akaratshisü jolotsü pi'rakat sulu'u tü tajapü tekiakat je kasain kayaawasein tü akaratshisükat rampara: Tü akaratshisükat rampara, shiyaawase tü akaratshisükat outkajaalee. Je tü akaratshisükat jolotsü, nayaawase na akaratshishiikana aapiee aa'inmajakana tü anoujasükalüirua sulu'u tia outkajaaleekalüirua.

2

Tü karaloukta sümüinjatkat tü anoujasükalüirua chakat Éfeso

1 “Püshaja nümüin chi aapiee aa'inmajakai tü anoujasükalüirua tanain sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Éfeso:

“Anuu nünüiki chi kajapulu'ukai tü akaratshisükat jolotsü nikialu'u, chi sa'akakai waneepia tü akaratshisükat rampara:

2 Tatüjaa aa'uchii jia anoujashiikana chakana Éfeso sünain jaa'inrüin kasa eekai anain. Ta'waajüin jia süka jüchecherüin jaa'in sünain a'yatawaa tamüin. Tatüjaa aa'uchii jia sünain jüjünajaain jüma'anajee chi eekai kama'üralin. Kayaawaseshii jia namüin na antakana ja'akamüin süpüla ekirajaa nünüiki Maleiwa naashin sünain nnojolüin shiimüin aluwataaushin tatüma.

3 Sotüsü taa'in sünain jüchecherüin jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat saaliijee tü jünoulakat tanain. Mayaainje müliain jia, ayatshi'iya jia ichein tanain.

4 “Akaajaa tachiajaaka oulia jia, shia sünain nnojoliin alin jüpüla na juwalayuukana maa aka alin jüpüla naya paalainka jikeroloiwa'aya sünain anoujaa tanain.

5 Soto jaa'in anapü'üin ma'i jukuaippa namüin na juwalayuukana. Anakaja joolu'u müleka juu'ulaale suulia maalin naya jüpüla sümaa jaa'inrüinjatüin jüchikua tü kasa anasü jaa'inrapü'ükat namüin. Akaajasa nnojorule jaa'inrüin, antamaateechi taya süpüla taakatüinjatüin ja'akajee tü ramparakat aapünakat paala jümüin.

6 Otta mayaashiije tachiajaainapain jia, sotüsü taa'in sünain jiyouktüin wanaa tamaa tü naa'inrakat na nikirajüinkana Nicolás, na wayuu ekirajüliikana sünain alawaa.

7 “Müleka kapürale jaa'in tanüiki, anasü jülüjüle jaa'in tü nümakat joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa jümüin jia anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüirua süpüshua. Je chi eekai nükanajuuin chi Kama'üraikai nütüma, te'itaajeechi nia süpüla niküinjatüin süchon tü wunu'u sulu'ukot tü na'apainsekat Maleiwa, tü süchon katakat atüma so'u wayuu.

Tü karaloukta sümüinjatkat tü anoujasükalüirua chakat Esmirna

8 “Püshaja nümüin chi aapiee aa'inmajakai tü anoujasükalüirua tanain sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Esmirna:

“Anuu nünüiki chi eetüjüika'iya süpülapünaa kasakat süpüshua, chi eeinjachikai meinshi, chi ouktakai paala sünain süso'iraain naa'in süchikijee:

9 Tatüjaa aa'uchii jia sünain müliain ma'i maa'ulu yaa je sünain wayuuin mojushii jia. Otta soto jaa'in sünain wayuuin anashii jia nu'upala Maleiwa. Je tatüjaa aa'uchii jia sünain mojuin sünüiki wayuu jümüin. Na wayuu, nüpüshikana Maleiwa naajüin. Na'alainpaja'a ne'e shia, aluwataaushi ne'e nütüma Satanás.

10 Nnojo mmolüin jia seema tü müliaa anteetkat jünainmüin maalü. Tamüshii paala jia: Eejeena eekai nata'ünneenain ja'akajee süpüla püreesain nütüma chi Yolujaakai süpüla nüpüleeruain jaa'in shii'iree jiyouktüin taya. Ji'reerü müliaa süpüla poloo ka'i. Otta jiakana, mayaasüje su'utinnüin naa'in waneeirua ja'akajee sünainjee tü nanoulakat, anakaja jüchecherüle jaa'in jüpüshua sünain anoujaa waneepia. Soto jaa'in sünain juwalaajüneenain tatüma. Teenakeena jia tanainmüin süpüla eeinjanain jia waneepia nümaa Maleiwa.

11 “Müleka kapürale jaa'in tanüiki, anasü jülüjüle jaa'in tü nümakat
joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa jümüin jia anoujashiikana sulu'u tü out-
kajaaleekalüirua süpüshua. Je chi eekai nükanajuuin chi Kama'üraikai
nütüma, ja'itaichi ouktüin maa aka wayuu süpüshua, nnojoleechi
akatalaain nuulia Maleiwa süchikijee.

Tü karaloukta sümüinjatkat tü anoujasükalüirua chakat Pérgamo

12 “Püshaja nümüin chi aapiee aa'inmajakai tü anoujasükalüirua tanain
sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Pérgamo:
“Anuu nünüiki chi kama'anakai tü chajaruuta piamakat süsa kasakat
ma'i:
13 Tatüjaa aa'uchii jia sünain kepiain cha'aya sulu'u tü pueulo eere
nuluwataain Satanás saa'u wayuu sainküin mma. Ja'itasü kaainjalain
wayuu wainma cha'aya, ayatshi'iya jia sünain anoujaa tanain. Sotüsü
taa'in wanaa sümaa nu'utinnüin aa'in cha'aya chi juwalakai Antipas, chi
aküjapü'ükai tanüiki meinshi. Mayaashiije mmolüin jia wanaa sümaa tia,
nnojoliishii jia oo'ulaain toulia.
14 “Akaajaa tachiajaaka oulia jia, shia sünainjee sa'aleewajaain wa-
neeirua ja'aka namaa na oushikajaakana süchiirua tü nikirajapü'ükat
achiki Balaam, chi ekirajakai sünain alawaa sümaiwa paala wanaa
sümaa nuluwataain Balac. Balaam, nii'iyatüin nümüin Balac tü
naa'inrüinjatkat süpüla kaainjalainjanain na wayuu Israelkana nuulia
Maleiwa. Je Balac, nimeejakalaka na Israelkana süpüla neküinjatüin
tü asalaa aapünakat paala sümüin tü maleiwayaasükalüirua, je süpüla
a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa
wane toolo.
15 Otta wane tachiajaaka oulia jia, shia sünainjee sa'aleewajaain
waneeirua ja'aka namaa na nikirajüinkana Nicolás, na ekirajüliikana
sünain alawaa.
16 Jiyaawajaa jümata suulia kapülaa aa'in tü nekirajakat anain.
Müleka nnojolíire jiyaawajaain suulia tia, antamaateechi taya jünainmüin
süpüla tatkaainjachin jümaa süka tü chajaruuta tawaralu'ukot.
17 “Müleka kapürale jaa'in tanüiki, anasü jülüjüle jaa'in tü nümakat
joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa jümüin jia anoujashiikana sulu'u tü out-
kajaaleekalüirua süpüshua. Je chi eekai nükanajuuin chi Kama'üraikai
nütüma, taapeerü nümüin süpüshi tü ekuülü kanüliakat maná, tü anu-
junnakat paala sümaiwa. Je taapeerü nümüin wane ipachon kasuutat
ashajünakat anain wane anüliee jeket atüjaanakat aa'u nütüma ne'e
chi aapünakai amüin.

Tü karaloukta sümüinjatkat tü anoujasükalüirua chakat Tiatira

18 “Püshaja nümüin chi aapiee aa'inmajakai tü anoujasükalüirua tanain
sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Tiatira:
“Anuu nünüiki chi Nüchonkai Maleiwa, chi kachuwalakai o'u, chi
jorottokai oo'ui.
19 Tatüjaa aa'uchii jia sünain jaa'inrüin tü kasa anasükat sümüin
wayuu sünain alin shia jüpüla. Süka ichein jia tanain, koo'omüinsü
joo tü kasa anasü jaa'inrakat sünain ji'yataain tamüin suulia paala
jikeroloiwa'aya sünain anoujaa tanain. Je joolu'u, mayaainje müliain jia,
jüchecherüin jaa'in su'unnaa tia.
20 “Akaajaa tachiajaaka oulia jia, shia süka nnojolüin jüleejüin Jezabel,
tü jierü aküjatkat alawaa, tü nünüikimaajatkat Maleiwa saashin.
Shime'eja aa'inchii na anoujashiikana tanain süka tü alawaa shikirajakat
anain süpüla kaainjalainjanain naya, maa aka na'luwajiraain nakuaippa

sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, je maa aka
neküin tü asalaa aapünakat paala sümüin tü maleiwayaasükalüirua.
21 Watta süma'a ta'atapajüin shia shii'iree suu'ulaweein suulia kaain-
jalaa. Ayouktajaasia ne'e. Ayatsia shia wayuuin maa'insat.
22 Tajüteerü wane ayuulii sünainmüin süpüla müliainjatüin shia
saaliijee shiyouktüin taya. Je na wayuu aa'inrakana tü kasa mojusü
saa'inrakat tü jietkat, müleka nnojorule noo'ulaain suulia naainjala,
meena aka tatüma saa'in tü jietkat sünain müliashaatain.
23 To'uteena aa'in napüshua na eekai masütaajuin sünain naa'inrüin
tü shikirajakat anain. Je na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat
süpüshua, natüjaweechikalaka taa'u sünain nnojolüin sunujulaain
saainjala wayuu toulia süka te'raajüin saa'in wayuu süpüshua süpüla
süsalainjatüin saainjala tatüma.
24 “Taashajaain joolu'u jümüin jiakana chakana Tiatira nnojoliikana
oonooin sümaa tü alawaa shikirajakat anain Jezabel, jiakana nnojoli-
ikana ashatüin tü kasa mojusü nii'iyatakat Satanás sümüin wayuu, tü
‘kasa anasükat’ naajüin na ashatakana shia. Nnojoleerü koo'omüin
joolu'u tatüma jümüin tü taluwataakat anain jia.
25 Shia tamaka ne'e jümüin tüü. Otta tacheküin jüpüleerua ayatüin
katsüin jünoula waneepia süma'inru'u ja'atapajüin tale'ejüin tachikua.
26 “Je chi eekai nükanajuuin chi Kama'üraikai nütüma sümaa
ayatüin naa'inrüin tü tachekakat nüpüleerua süntaleepa'a sükalia tü
saja'lajaainjatkat o'u kasakat süpüshua, laülaajeechi nia tatüma saa'u
wayuu sainküin mmakat süpüshua,
27 maa aka ni'itaain taya chi Tashikai süpüla laülawaa sünain nümüin
tamüin:
‘Te'itaain pia süpüla aluwatawaa saa'u wayuu süpüshua
sünain me'rujuinjachin amüin pia.
Eekai shi'rüin pümüin su'unnaa puluwataain,
asaichijaweerü pütüma maa aka saa'in amüchi eekai süsottüin’.
28 Je so'u tia süpüla sütüjaainjatüin wayuu saa'u sünain
jükanajüichipain chi Kama'üraikai, taapeerü jümüin tü jolotsü
eweetakat watta'a maalü.
29 Müleka kapürale jaa'in tanüiki, anasü jülüjüle jaa'in tü nümakat
joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa jümüin jia anoujashiikana sulu'u tü outka-
jaaleekalüirua süpüshua.

3

Tü karaloukta sümüinjatkat tü anoujasükalüirua chakat Sardis

1 “Püshaja nümüin chi aapiee aa'inmajakai tü anoujasükalüirua tanain
sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Sardis:
“Anuu nünüiki chi kajapulu'ukai tü akaratshisükat jolotsü, chi eekai
amaa chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u tü akaratshisükat outkajaalee:
E'nnaajünüshii jia sütüma wayuu sünain wayuuin yalayatshii je sünain
jaa'inrüin kasa anasü saashin. Otta tatüjaa aa'uchii jia sünain wattain
jaa'in toulia.
2 Nnojotsü jikeraajüin tü ji'yataainkat no'ulu'u chi Tamaleiwasekai.
Ee jümata jaa'in sünain tü a'yatawaa e'itaanakat paala jümüin nütüma
süpüla nnojolüin sümalajaain tü nüchekakat jüpüleerua.
3 Soto jümata jaa'in tü pütchi shiimüin ekirajünakat anain jia.
Juu'ulaa suulia mashapalaa aa'in sünain ekeraajaa tü nüchekakat chi

Maleiwakai jüpüleerua. Je joonoo jümaala jüchikua sümaa tü shiimüinkat. Akaajaa müleka nnojorule jiyaawajaain, antalaa meechi taya jünainmüin süpüla süsalainjanain jia tatüma. Maa aka matüjaajuuin naa'u joujaleechin nüntüin wane ka'ruwarai, akaweechia tayakai tantapa.

4 “Otta tatüjaa aa'uchii sünain eein ja'aka cha'aya Sardis palit wayuu eekai nnojolüin yarüttüin naa'in nu'upala Maleiwa. Eejeena naya tamaa sünain kasuuin ma'i nashe'in, süka nekeraajüin tü nüchekakat Maleiwa napüleerua.

5 Je chi eekai nükanajuuin chi Kama'üraikai nütüma, meechi aka naa'in na wayuu a'atakana tü ashe'inyüü kasuukat ma'i. Nnojoleerü tala'ajaain nünülia sulu'ujee tü karaloukta kalu'ukot nanülia na wayuu ee'iranajaainapakana aa'in tatüma. Je so'uweena tü ka'ikat tasha'walaweechikat o'u nümülatu'u Maleiwa namaa na aapieekana, ‘Te'raajüin chira wayuukai’, meechi taya nümüin.

6 Müleka kapürale jaa'in tanüiki, anasü jülüjüle jaa'in tü nümakat joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa jümüin jia anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüirua süpüshua.

Tü karaloukta sümüinjatkat tü anoujasükalüirua chakat Filadelfia

7 “Püshaja nümüin chi aapiee aa'inmajakai tü anoujasükalüirua tanain sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Filadelfia:

“Anuu nünüiki chi Maainjalasaikai, chi aküjakai tü shiimüinkat, chi kama'anakai tü niyaaweinkat David süpüla nikerotirüinjanain namüiwa na anoujashiikana nünainmüin Maleiwa. Na manoujainsaliikana, nnojoleena nikerotirüin. Otta na anoujashiikana, naya nikerotireenaka.

8 Tatüjaa aa'uchii jia anoujashiikana sünain jaa'inrüin kasa eekai anain. Ja'itaina mojutüin jia tanainjee sütüma wayuu cha'aya, nnojoliishii jia aattajaain taa'u. Ayatshi'iya jia oonooin sümaa tanüiki. Tamüshii paala jia: Jutatüsü tatüma ekerotoo nünainmüin Maleiwa jüpüleerua je nnojoleena jia aleejünüin nütüma.

9 Je nnojotsü motüin taa'in tü kasa mojusü naa'inrakat jümüin na wayuu aluwataaushikana nütüma Satanás. Judíokana naashin, nüpüshikana Maleiwa naashin. Na'alainpaja'a ne'e shia, nnojoliishii naya nüpüshin. Tantireena naya jünainmüin süpüla namülialaainjanain jümülatu'u süpüla nayaawatüin saa'u sünain alin jia tapüla.

10 “Otta jiakana, süka joonooin sümaa tanüiki sümaa jüchecherüin jaa'in su'utpünaa tü kasa mojusü naa'inrakat na wayuukana jümüin, taa'inmajeena jia su'unnaa tü müliaa antajatkat sünainmüin tü wayuukolüirua süpüshua apüleeruainjatkat aa'in sainküin mmakat.

11 “Shiimüin sünain tale'ejeechin tachikua maalü. Ayata jia sünain katsüin jünoula. Jalia jia suulia süsütünüin juulia tü taapüinjatkat jümüin saa'u jükanajüin chi Kama'üraikai.

12 Je chi eekai nükanajuuin chi Kama'üraikai nütüma, te'itaajeechi nia süpüla eeinjachin nümaa Maleiwa waneepia. Müichia mayu'laain nüma'anajee. Je süka nüpüshin nia chi Tamaleiwasekai, tashajeerü nünülia nünain. Je süka kepiainjachin nia sulu'u wane Jerusalén jeket, tashajeerü tü sünüliakat nünain. Shia tü pueulo nuluwataakat alu'u Maleiwa, tü ashakateetkat maalü chajee iipünaajee nüma'anajee. Je süka nu'tte'ennüichipain tatüma, tashajeerü tü tanülia jeketkat nüna'inya.

13 Müleka kapürale jaa'in tanüiki, anasü jülüjüle jaa'in tü nümakat joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa jümüin jia anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüirua süpüshua.

Tü karaloukta sümüinjatkat tü anoujasükalüirua chakat Laodicea

14 “Püshaja nümüin chi aapiee aa'inmajakai tü anoujasükalüirua tanain
sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Laodicea:
“Anuu nünüiki chi kanüliakai Amén, chi lotokai akuaippa sünain
aküjaa tü shiimainkat nüchiki Maleiwa, chi nükumajakai anainjee
kasakat süpüshua Maleiwa:
15 Tatüjaa aa'ut sünain akulajaain ma'i jaa'in sünain a'yatawaa
tamüin. Mayaasüje nnojolüin mojuin jünüiki tamüin, nnojoliishii jia
yalayalain aa'in. Müleka nnojorule jücheküin süpüleerua yalayalain jia,
anasüje saa'in tamüin müleka mojule jünüiki tamüin wwatuo'ushi.
16 Shiimüin sünain jukulajaain ma'i aa'in. Je sünainjee müin ne'e
jukuaippa, mojushaatasü taa'in jütüma.
17 “A'waataashii jia sulu'u juwashirüin sünain maa: ‘Anaajaashii
waya neerü wainma. Nnojotsü kasain che'ojaain wamüin’, müshii
jia. Tamüshii paala jia: ¿Jamüshiikai jia nnojoliika'a jiyaawatüin
saa'u jukuaippa sünain wayuuin müliashaatashii jia no'ulu'u Maleiwa,
sünain mojushaatain ma'i jaa'in maa aka saa'in wayuu eekai maletsein,
eekai mo'uin je eekai mashe'in?
18 Tachuntajatkalaka joo jümüin sünain jiyalajüinjanain toulia tü
che'ojaakat ma'i jümüin. Je tü taapeetkat jümüin, meerü aka shia
jümüin ooro ojojünakat süka siki süpüla sujuittajatüin tü shi'yarülakat.
Meerü aka shia jümüin ashe'inyüü kasuutot ja'atajatkat suulia japülijain
jia sütüma mashe'inyüü. Meerü aka shia jümüin wunu'u o'upinasee
o'yotünakat sulu'u tü jo'u ma'ülasükat süpüla ko'uinjanain jia jüchikua.
19 “Tachiajaain jia joolu'u süka alin jia tapüla. Je napüshua na aikana
tapüla, kalio'ushii tatüma. Je sükajee tia, anakaja jiyaawajaale suulia
kaainjalaa süpüla ji'yataainjanain tamüin süka süpüshua jaa'in.
20 Jaapaja tanüiki, anii taya antüin jünainmüin maa aka tantakai
jipialu'umüin. Müleka eere ja'aka eekai naapajeein tanüiki sümaa
nikerotirüin taya, ekeroteechi taya nünainmüin süpüla tekaain nümaa
sümaa wanaawajiraain waa'in.
21 “Je chi eekai nükanajuuin chi Kama'üraikai nütüma, te'itaajeechi
nia süpüla aluwatawaa wanaa tamaa, maa aka e'itaaushin taya nütüma
Maleiwa chi Tashikai süpüla aluwatawaa wanaa nüma'aya saa'ujee
takanajüichipain chi Kama'üraikai.
22 Müleka kapürale jaa'in tanüiki, anasü jülüjüle jaa'in tü nümakat
joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa jümüin jia anoujashiikana sulu'u tü outka-
jaaleekalüirua süpüshua.
“Tü takükjaitpakat pümüin, püshajüinjatü sümüin tü anoujasükalüirua
tanain sulu'ukat tü akaratshisü outkajaalee”, nümakalaka tamüin.

4

Tü niinase Maleiwa chakat iipünaa eere nuluwataain

1 Shiasa süchikijee kettaapa tatüma tü karaloukta ashajinnakat taya
sümüin tü akaratshisükat outkajaalee, eirakaashi taya chaa iipünaamüin.
Shii'iyataakalaka tamüin wane kasa maa aka saa'in so'u miichi jutatüin
cha'aya eere Maleiwa. Je chi wayuu aashajaakai tamaa paala, chi makai
aka saa'in shi'ira konneeta nünüiki, nümakalaka aa'in tamüin: “Jalaichi
yaamüin, tee'iyataiwa pümüin tü alatajateetkat”.
2 Shiasa mapa yaaulerü, na'anaain taya chi Naa'inkai Maleiwa.
Shii'iyataakalaka tamüin chaa iipünaa wane einasee süpülajatü
aluwatawaa, je eeshi chi Maleiwakai joyotüin saa'u.

3 Chinatüshi nia maa aka saa'in tü kakuuna kanüliakat “jaspe” oo'ulaka
“cornalina”. Je tü niinasekat, pasanainsü shia sünain wane kaspolüin
jorottüsü ma'i, müsü aka saa'in tü kakuuna kanüliakat “esmeralda”.
4 Je pasanaintaasü joo shia'aya sünain piama shikii pienchimüin einasee.
Eeshii joyojoyolüin saa'u tü einaseekalüirua piama shikii pienchimüin
laülaayuu. Kasuujasü ma'i nashe'in. Otta sünain nekii wane'ewaire
nakua, eesü wane kotse oorole'eya maa aka nakotse na sülaülakana mma.
5 Je sünainjee tü niinasekat chi Maleiwakai, sümachetaakalaka shiyaa
juya sümaa sütüttaain. Je joo sümülatu'u tü niinasekat, eesü akaratshisü
rampara chuwachuwatsü. Tiairua, shia niyaawaseka'aya chi Naa'inkai
Maleiwa sulu'ukai tü akaratshisükat outkajaalee.
6 Je sümülatu'u tü niinasekat, eesü wane kasa jamatüin müsü aka saa'in
wüin sulu'u wane laa, jorottüsü ma'i maa aka saa'in wane rouya.
Je sü'ütpa'a tü niinasekat, eesü pienchisü kasa kato'ulu. Pasanainsü tü
niinasekat sünain. Ko'uyaa müsüirua süpüleeruajee je süchiiruajee.
7 Wane, müshi aka saa'in kannajapüt. Je wane'e, müshi aka naa'in paa'a
toolo. Otta nu'upünaa chi wane'e, müsü aka saa'in su'upünaa wayuu. Je
joo chi wane'eya, müshi aka saa'in warulapai sünain waawataa.
8 Katünayaa müshii naya maa aka saa'in sütüna wuchii. Aippiruasüwai
natüna wane'ewai nakua. Je ko'uyaa müsü'üya sütoutajee je sütu'ujee tü
natünakat. Meemerüinsalii naya sünain ee'irajaa nümüin Maleiwa, chi
joyotokai saa'u niinase. Ee'irajüshii sa'wai je so'uka'i sünain namüin:
“Shiimüinshaata sünain maainjalain chi Maleiwa Aluwataakai Pülashikai
ma'i.
Eetüjü'iya nümaiwa, eeshi nia maa'ulu yaa, je eeinjachi nia waneepia
süpüla ka'ikat süpüshua”.
9-10 Mawaisü nee'irain na pienchishiikana kasa kato'uchii na'waajapa
Maleiwa, chi joyotokai saa'u tü einaseekat, chi matüjainkai ouktaa.
Je wanaa sümaa na'waajüin nia sümaa naapüin analu'ut nümüin,
a'wachiraawaishii nümülatu'u Maleiwa na laülaayuu piamakana shikii
pienchimüin je ne'ita'awalin tü nakotsekalüirua nümülatu'u süpüla
nee'iyatüin nujut nümüin sünain namüin nee'irainru'u:
11 “Maleiwakalee, wa'waajüin pia süka piainja'a ne'e piakai aluwataain
waa'u.
Alana'aleeshia ma'i pia sünain anain je sünain pülashin,
süka piainja'a kakumalain kasakat süpüshua sulu'u tü püchekakat
paa'inyaka.
Je ayatsüja'a shia waneepia maa'ulu yaa
süka alejatüinja'a shia pütüma”.

5

Chi Anneetchonkai e'itaaushikai süpüla eerulaa tü karalouktakat

1 Te'rakalaka joo wane karaloukta apalapatuushi yaa sulu'u najapü
nikiakat chi Maleiwa joyotokai saa'u tü einaseekat. Ashajuushi sulu'ujee
je süsapo'ujee. Süttüsü shia süka akaratshitua shipekia.
2 Je te'rakalaka wane aapiee pülashi ma'i sünain asakiraa emetut
soo'opünaa tü karalouktakat: “¿Jarai e'itaanaka süpüla aakataa shipekia
tü karalouktakat süpüla saashaje'ennajatüin?”, nümakalaka.
3 Shiasa nnojoyüikalaka jaralin e'itaaushin süpüla aakataa shipekia tü
karalouktakat, ja'itakaja'a süpüla ne'e eirakawaa sümüin, nnojotsü cha'aya
iipünaa, nnojotsü yaa mmalu'u, nnojotsü cha'aya suupünaa tü mmakat.
4 Ta'yalajakalaka ma'i süka mojuin taa'in süka nnojoyülin eeyaain chi
aakatajachikai shipekia tü karalouktakat je süpüla eirakawaa sümüin.

5 Niasa wane no'uluku na laülaayuu piamakana shikii pienchimüin,
nümakalaka tamüin: “Nnojo pi'yalajüin. Anii Jesús, chi Kannajapüt
münakai nuu'uliwo'ukai Judá, chi Pülashikai ma'i nuu'uliwo'ukai David.
Nia e'itaaushika süpüla naakatüinjatüin tü akaratshisükat shipekia
sümaa neerulüinjatüin tü karalouktakat, süka niyamülüin süpüshua tü
nü'ünüükalüirua”.
6 Te'rakalaka joolu'u Jesús, chi Anneetchonkai anülia, sünain müin
aka nia saa'in wane anneerü eekai o'utuushiirüin aa'in. Sha'watüshi nia
nü'ütpa'a Maleiwa joyotakai saa'u tü einaseekat, pasanainshi nanain na
pienchishii kato'uchiikana je na laülaayuukana. Je chi Anneetchonkai,
akaratshisü nu'uwa je akaratshisü no'u. Tü akaratshisükat no'u,
niyaawase chi Naa'inkai Maleiwa sulu'ukai tü akaratshisükat outkajaalee,
chi ajütünakai süpa'apünaa mmakat süpüshua.
7 Shiasa nürütkaakalaka joo chi Anneetchonkai sünainmüin tü
einaseekat sünain naapaain tü karaloukta najapulu'ukat nikialu'ujee chi
joyotakai.
8 Je naapaapa shia, a'wachiraashii na pienchishii kato'uchiikana
oo'ulaka na piamakana shikii pienchimüin laülaayuu yaa nümülatu'u
chi Anneetchonkai sünain nee'iyatüin nujut nümüin. Je najapulu'u na
laülaayuukana wane'ewai nakua, eesü wane “arpa” süpüla atalejünaa. Je
eesü najapulu'u wane iita oorole'eya eere sa'ajünüin wane wunu'u jemeta
eejuut. Je tü sümüsainkat, shiyaawase naashajaala na anoujashiikana
nümaa Maleiwa.
9 Nee'irajakalaka joo wane jayeechi jeket nümüin:
“Anneetchonkalee, e'itaaushi pia süpüla paapaainjatüin tü karalouktakat
sümaa paakatüinjatüin tü shipekiakat.
Süka jamüin, o'utüna aa'inchi pia
süpüla taashinjatüin wayuu suulia kaainjalaa
süpüla shi'rajiraainjatüin nümaa chi Maleiwakai.
Pu'tte'erüin wayuu suulia saainjala sa'akajee e'irukuukat süpüshua
sainküinjee mmakat süpüshua,
10 süpüla shiajiraainjatüin sünain a'yatawaa nümüin chi Wamalei-
wasekai,
maa aka na sacerdote judíokana sünain na'yataapü'üin nümüin.
Je na o'ttaashiikana, sülaüleena naya wayuu pütüma sainküin mmakat”.
11 Te'rakalaka wane aapieeirua wattashaata ma'i saalii je taapüin
nee'irain. Pasanainsü nachiki tü einaseekat je na pienchishii
kato'uchiikana je na laülaayuukana.
12 Emetutsü ma'i nee'irain sünain maa:
“Anneetchonkalee, pia o'utinnakai aa'in,
alana'aleeshija'a ma'i pia sünain anain.
Wa'waajakalaka ma'i pia,
süka kekiin ma'i pia, pülashin ma'i pia, washirüinya ma'i pia nütüma
Maleiwa”.
13 Taapakalaka joo sünüiki tü aapieekalüirua chaa iipünaa je sünüiki
süpüshua tü wayuukolüirua, na kato'uchiikana je na mmaapüshiikana,
otta shi'ira süpüshua tü kasa katakat o'u sainküin mma je shiroku palaa.
Ee'irajüshii naya sünain maa:
“Anashi wa'waajüle chi joyotakai saa'u tü einaseekat oo'ulaka chi An-
neetchonkai,
süka nalana'aleeinya ma'i sünain pülashiin naya.
Kojutüinjana naya waneepia watüma süpüla ka'ikat süpüshua”.
14 Otta na pienchishii kato'uchiikana, “Amén, anashii wa'waajüle naya”,
müshii. Je na laülaayuukana, wachiwachitshii naya nümülatu'u chi

Anneetchonkai oo'ulaka nümülatu'u chi joyotakai saa'u tü einaseekat sünain na'waajüin naya.

6

Aakatinnüsü tü shipekiakalüirua

1-2 Teirakaakalaka nümüin chi Anneetchonkai wanaa sümaa naakatüin tü palajatkat shipekia süttakat atüma tü karalouktakat. Taapakalaka joo nünüiki waneeshia no'uluku na pienchishii kato'uchiikana sünain emetuluin ma'i maa aka saa'in sütürüla juya sünain maa: “Jalaichi”, müshi nia. Eweeta müshia wane ama kasuutai je wane wayuu naa'u. Je chi naajuchikai, kajapulu'ushi wane uraichi sümaa jatüirua. Saapünakalaka joo nümüin chi amaajuchikai wane kotse maa aka nakotse na sülaülakana mma. Nuwate'etkalaka ma'i chajee iipünaajee maa aka naa'in wane surulaat eekai nüshutüinjachin saa'u nü'ünüü süpüla nüyamülüinjatüin.

3 Je naakatapa chi Anneetchonkai wane shipekiaya, taapüin joo nünüiki chi wane'eya pienchishii kato'uchiikana: “Jalaichi”, müshi nia.

4 Nujuittakalaka joo wane ama'aya, ishotoi ma'i. Je aapünüsü nümüin chi naajuchikai wane chajaruuta miyo'ushaata ma'i. E'itaanüshi nia süpüla nütke'erüinjatüin wayuu yaa mmalu'u je süpüla su'uniraainjatüin saa'in wane'ewai sükua.

5 Naakatawalaja'a joo wane shipekiakat chi Anneetchonkai. Taapakalaka joo nünüiki wane'eya chi pienchishii kato'uchiikana: “Jalaichi”, müshi nia. Eweeta müshia joo wane ama'aya, mütsiiya ma'i. Je najapulu'u chi naajuchikai, eesü wane pesa.

6 Je pasanainjee nanain na pienchishii kato'uchiikana, taapüin wane pütchi müsü aka saa'in sünüiki wayuu sünain maa: “Süka aliitpain jamü sainküin mma, eisalajüneesü tü seitakat je tü wiinokat. Kojutüitpa ma'i tü eküütkat süpüshua. Maa aka tü wanekat poote trigo, ketta'alaasü sümaa ni'yataainjut wane wayuu süpüla wane ka'i”, malu'utsü tü pütchikat.

7 Naakatawalaja'a joo wane shipekiakat chi Anneetchonkai. Taapakalaka joo nünüiki wane'eya chi pienchishii kato'uchiikana: “Jalaichi”, müshi nia.

8 Eweeta müshia joo wane ama'aya, atsaana. Otta nünülia chi naajuchikai, “Ouktaa”. Otta tü kanüliakat “Hades”, tü süpüleekat tü ouktüsükalüirua, oushikaasü nüchiiruajee. E'itaanüshii naya süpüla no'una'alirüinjatüin saa'in wayuu watta saalin, tü shiatapünaakat tü shiatapünaakat wayuu eekat saa'u mmakat. Eejeerü wayuu eekai su'utünüin aa'in sütüma wayuu, eejeerü eekai ouktüin sütüma jamü, eejeerü eekai ouktüin sütüma ayuulii, je eejeerü eekai su'utünüin aa'in sütüma wasashi.

9 Naakatawalaja'a joo wane shipekiakat chi Anneetchonkai, te'rakalaka naa'in wane wayuuirua joyotüin yaa sü'ütpa'a tü a'ajülee sulu'ujeepü'ükat tü a'waajüleekat Maleiwa. Naya na o'utinnakana aa'in paala saaliijee nanoujain nünüiki Maleiwa je saaliijee naküjain sümüin wayuu sünain niain Jesús Nasenyotsein.

10 Emetutsü ma'i joolu'u nanüiki sünain namüin: “Maleiwakalee, pia Pülashika ma'i. Kasataalejese kasalajanain pütüma maalü saainjala tü o'utakat waa'in, süpüla pasalaainjanain waya pütüma, süka piain maainjalain je süka piain aküjüin waneepia tü shiimüinkat”, namakalaka nümüin.

11 Nüsouktakalaka joo chi Maleiwakai namüin: “Anakaja müleka ja'atapüle ne'e paala motso'o. Nnojoliyülia kettaain tü ka'i pasalaainjatkat o'u jia tatüma. Ta'atapüin no'utinnüin aa'in na wane juwalayuukana

a'yanaajiraashiikana wanaa jümaa. Je keraapa sünain jerainjanain naya, pasalaajeena jia tatüma wanaa namaa”, müshi chi Maleiwakai namüin sünain naapale'einya namüin wane'ewai nakua wane nashe'in, kasuujasü ma'i.

12 Naakatawalaja'a joo wane shipekiakat chi Anneetchonkai. Eirakaashi joo taya nümüin. Akutkujaayaa müsü tü mmakat. Otta chi ka'ikai, epiyuushijaashi sümaa kojoin ma'i tü piyuushikat. Otta chi kashikai, eishojooshi maa aka saa'in wane isha.

13 Otta müsüya tü jolotsükalüirua, ojunuujaasü chajee iipünaajee yaa mmalu'umüin, maa aka saa'in süchon wunu'u eekai sututuuin sütüma wawai ja'itasü nnojolüin jewain.

14 Je tü siruma wüitakat, awatuusü maa aka saa'in wane karaloukta. Je tü uuchikalüirua süpüshua, ojunnajaasü. Oo'ulaka tü mmakalüirua pasanainkat sünain palaa, emerojoosü shiinalu'umüin.

15 Otta tü wayuukolüirua süpüshua, anujulaasü shia saa'upünaa tü uuchikat, sulu'upünaa tü ipakalüirua. Anujulaashii na sülaülashiikana mma, na laülaayuushiikana, na sülaülakana surulaat, na washinnuukana, na yalayatshiikana, je napüshua na achepchieekana oo'ulaka na laülaayuukana namüiwa.

16 Na'waatakalaka sümüin tü uuchikalüirua je sümüin tü ipakalüirua sünain namüin: “Kasataalejese jujunnajaain waa'u süpüla junujulüin waya suulia we'nnajünüin nütüma chi joyotakai saa'u tü einaseekat je suulia süsalainjanain waya waainjala nütüma chi Anneetchonkai.

17 Aisha'ajaa, eweetüitpa tü ka'i kasalajanainjatkat o'u wamüin waainjala natüma. ¿Jaraleechi wayuu o'ttaaka süchikijee tüü?”, müshii naya.

7

Aa'inmajünüsü tü nüchepchiakalüirua Maleiwa

1-2 Shiasa süchikijee tia, eirakaashi taya yaa mmalu'u. Ee'iyataashii tamüin wane pienchishii aapiee sha'washawalüin süshekeinru'u tü mmakat, wane palaajeeru'u, wane uuchijeeru'u, wane wopujeeru'u, otta wane wüinpejeeru'u. E'itaaushi naya nütüma Maleiwa süpüla najütüinjatüin süchiki pienchisü jouktai süpüla saja'laje'erüinjatüin tü mmakat je tü palaakat je tü wunu'ukolüirua. Akatsa nnojoliyülüin najütüin achiki tü jouktaikat. Te'rakalaka joolu'u wane aapieeka'iya isee wüinpejeekat. Najapulu'usü wane e'inaajia nejeetse chi Maleiwakai matüjainkai ouktaa. Nuwoorulaakalaka joo chi aapieekai namüin na pienchishiikana aapiee, sünain nümüin namüin:

3 “Jiyatta paala, nnojo jüjütüin paala tü pienchisükat jouktai aja'laje'erüinjatkat tü mmakat je tü palaakat je tü wunu'ukolüirua wane'ere'eya jüjütüin shia shi'itaanapa watüma nejeetse chi Wamaleiwasekai ne'ipo'unain na nüchepchiakana”, nümakalaka namüin.

4 Süküjünakalaka tamüin süchiki sünain shi'itaanüitpain nejeetse chi Maleiwakai shi'ipo'unain 144.000 wayuu sa'akajee süpüshua tü polookat piammüin e'irukuu nanainjee na wayuu Israelkana.

5 Tü wayuu e'itaanakat anain tü nejeetsekat, müsü mayaa:

Na'akajee na ni'irukukana Judá, 12.000.
Na'akajee na ni'irukukana Rubén, 12.000.
Na'akajee na ni'irukukana Gad, 12.000.
6 Na'akajee na ni'irukukana Aser, 12.000.
Na'akajee na ni'irukukana Neftalí, 12.000.
Na'akajee na ni'irukukana Manasés, 12.000.

7 Na'akajee na ni'irukukana Simeón, 12.000.
Na'akajee na ni'irukukana Leví, 12.000.
Na'akajee na ni'irukukana Isacar, 12.000.
8 Na'akajee na ni'irukukana Zabulón, 12.000.
Na'akajee na ni'irukukana José, 12.000.
Je na'akajee na ni'irukukana Benjamín, 12.000.

Watta saalin wayuu sha'washawatsü chaa iipünaa

9 Shiasa süchikijee tia, eirakaashi taya chaa iipünaa sünain shii'iyataain tamüin wane wayuuirua watta ma'i saalii sha'washawatsü nümülatu'u chi joyotakai saa'u tü einaseekat je nümülatu'u chi Anneetchonkai. Isasü achikii nayaawajünüin süka wainmashaatain ma'i naya. Eesü wayuu sa'akajee shi'irukukat tü wayuukalüirua süpüshua, sainküinjee mmakat süpüshua. Kashe'injashii naya wane'ewai nakua kuluulu kasuujasü ma'i, je kajapulu'ushii naya alanatüna süka talatüin ma'i naya.

10 A'waatüshii naya emetut ma'i sünain maa:
“Wamaleiwasekalee, piakai joyotakai saa'u tü einaseekat,
o'ttaashii waya pütüma je nütüma chi Anneetchonkai”.
11 Otta na aapieekana, sha'washawatshii naya napüshua pasanainsü nachiki tü einaseekat, na laülaayuukana, oo'ulaka na pienchishii kato'uchiikana. A'wachiraashii naya sünain na'waajüin chi Maleiwakai
12 sünain maa nümüin:
“Wamaleiwasekalee, alana'aleeshija'a ma'i pia sünain anain.
Wa'waajüin pia
süka kekiin ma'i pia
je süka pülashin ma'i pia.
Waapüin pümüin analu'ut
saa'u kojutüin pia watüma süpüla ka'ikat süpüshua.
Amén, anashi wa'waajüle pia”.

13 Otta wane chi laülaashikai, eirakaashi tamüin sünain nüsakirüin taya: “¿Pütüjaa aa'uchii jaraliin na wayuu kasuukana ashe'in, otta jalaje'ewaliin naya?”, nümakalaka tamüin.

14 Tasouktakalaka nümüin: “Laülaashikalee, nnojoishi tatüjaain aa'u. Pia piakai atüjaaka saa'u”, tamakalaka nümüin.

“Naya na ountakana nalatirüin tü müliaa müle'oshaata antakat sünainmüin wayuu sainküin mma. Kasuusü nashe'in süka ala'ajaaushin naainjala noulia sütüma tü nüshakat chi Anneetchonkai.
15 Müshiijese naya eein waneepia nümaa Maleiwa, chi joyotakai saa'u tü einaseekat.
Je na'yataain nümüin waneepia so'uka'i je sa'wai cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat nia.
Je aa'inmajüneena naya waneepia nütüma.
16 Müiria nnojolüin alin jamü namüin, müiria nnojolüin alin münyaasü namüin.
Je nnojoleena e'rüin müliaa sütüma suturula ka'i je sütüma tuttuishii eekai eein.
17 Nümülialeena naya Maleiwa sümaa nüla'ateerüin na'wiira noulia.
Aa'inmajüneena naya nütüma chi Anneetchonkai sha'watakai sü'ütpa'a tü einaseekat,
maa aka saa'inmajünüin wane anneerü nütüma wane anneetpü'ü sümaa nu'unirüin sünainmüin wüin anasü”.

8

Aakatünüsü tü shipekia saja'ttapshimüinjatkat

1 Naakatawalaja'a joo chi Anneetchonkai tü shipekia saja'ttapshimüinjatkat. Ko'uko'utsü kasa süpüshua cha'aya iipünaa maa aka shiatapünaa oora.

2 Te'rakalaka na akaratshishiikana aapiee sha'washawatkana waneepia nümülatu'u chi Maleiwakai sünain saapünüin wane konneeta namüin wane'ewai nakua.

3 Otta wane aapieeka'iya, antüshi sünainmüin tü a'ajülee sümülatu'ukat tü einaseekat sümaa sha'watüin nia sü'ütpa'a. Otta najapulu'u wane iita oorole'eya kalu'usü wainma wunu'u jemeta eejuut aapünakat nümüin süpüla sa'ajünüinjatüin saa'u tü a'ajüleekat. Je tü sümüsainkat, shiyaawase naashajaala na anoujashiikana nümaa Maleiwa.

4 Shiasa nijitapa tü wunu'ukot saa'u tü a'ajüleekat, akalitsü tü sümüsainkat iipünaamüin nünainmüin chi Maleiwakai süpüla sotüinjatüin naa'in tü nachuntapü'ükat na anoujashiikana.

5 Shiasa mapa, najapatakalaka chi aapieekai tü shimechakat siki süka tü iitakat sünain nü'itüin mmakat süka. Sümachetaakalaka shiyaa juya sümaa sütüttaain. Akutkujaa müsia tü mmakat.

A'yalajinnüsü wane konneetairua

6 Je na akaratshishiikana aapiee aapünakana amüin paala konneeta wane'ewai nakua, yapakalaka naya süpüla na'yalajirüin tü konneetakalüirua.

7 Chi palajachikai aapiee, ni'yalajirüin tü konneeta najapulu'usükat. A'ita müsia tü juyakat sünain kayeeloin saa'u tü mmakat sümaale'eya siki oo'ulaka isha. Ajütünüsü shia mmalu'umüin nütüma chi aapieekai. Joto müsia kasa süpüshua sütüma tü sikikat sünain süsa'wajüin süse'eru'uweematapünaain tü mmakat. Je chaa eere jotüin tü mmakat, aja'lajaasü tü wunu'ukolüirua oo'ulaka tü alamakalüirua süpüshua ja'itasü eekai wüitüin.

8 Je ni'yalajitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapulu'usükat, sujutünakalaka wane müsü aka saa'in uuchi miyo'u ma'i sümaa jotüin shirokumüin tü palaakat. Ishalaa sümakalaka süse'eru'uweematapünaain tü palaakat sütüma.

9 Je chaa eere ishain tü palaakat, ouktüsü tü she'ekalüirua sütüma. Je ojuichijaasü tü anuakalüirua sütüma.

10-11 Je ni'yalajitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapulu'usükat, ojutuu müsia wane jolotsü miyo'u ma'i chajee iipünaajee sünain chuwatüin ma'i shia. Ojutuusü saa'u süse'eru'uweematapünaain tü süchikalüirua otta tü su'wüirakalüirua wüin. Ouktüsü wayuu wainma süsapa tü wüinkat süka süma'amaaitpain tü jolotsükot. Je sünülia tü jolotsükat, “Ouktasiro'ut”.

12 Je ni'yalajitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapulu'usükat, nikuukalaka chi ka'ikai, chi kashikai, otta tü jolotsükalüirua süse'eru'uweematapünaa. Piyuushikalaka ma'i watta'ajee maalü sünainmüin kale'oweematüin ka'ikai. Je sa'wai, piyuushikalaka ma'i süse'eru'ujee aikat sünainmüinree eeiwa'aya aikat.

13 Wanaa sümaa teirakaain namüin na aapieekana, taapakalaka nünüiki wane warulapai chashi waawatüin iipünaa sirumatu'upünaa. Müshi emetut: “Aisha'ajaa, mülialeweetkalaja'a ma'i saa'in tü wayuu manoujainsat yaakat saa'u tü mmakat shi'yalajapeena tü apünüinsü konneeta isayütkalia, tü a'yalajeetkat joolu'u”, müshi.

9

1 Je ni'yalajitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapulu'usükat,
te'rakalaka wane aapiee müshi aka saa'in jolotsü eekai sujutuuin
iipünaajee. Aapünüsü nümüin nütüma Maleiwa shiyaawein shirouse tü
Ishi miyo'ukat ma'i.
2 Shiasa naakatapa shirouse tü Ishikat, ojuittüsü wane sümüsain miyo'u
ma'i maa aka sümüsain siki. Je süka kojoin ma'i tü sümüsain ojuittakat
sulu'ujee tü Ishikat, epiyuushijaasü chaa iipünaa sütüma je oukuushi chi
ka'ikai sütüma.
3 Je sa'akajee tü sümüsainkat, shiweetakalaka wane yolujaairua kaasha-
payaasü saa'umüin tü mmakat. Jashichisü shia atümaa maa aka saa'in
je'yulu.
4 Achiaanüsü tü kaashapakalüirua suulia sheewainjüin tü ala-
makalüirua je tü a'ttieekalüirua je tü wunu'ukalüirua eekat saa'u mmakat.
Nayainjana sheewainka na wayuu nnojoliikana e'itaana anain nejeetse chi
Maleiwakai ne'ipo'unain.
5 Nnojotsü e'itaaushin süpüla su'una'alajatüin naa'in na wayuukana,
süpülajatü müliainjanain sütüma so'u ja'rai kashi. Sü'lena'alüinjana naya
maa aka sü'lenio'u je'yulu.
6 Je tia wayuukolüirua so'u tü ja'raikat kashi, kee'ireesü ma'i naa'in
oukteein naya. Nnojoishii ouktüin, süka maapujuin tü ouktaakat namüin
nütüma Maleiwa.
7 Je sukuaippa tü kaashapakalüirua, müsü aka saa'in sukuaippa ama
eekai yapain süpüla atkaayaa. Sünain nekii, eesü wane kasa müsü aka
saa'in kotse oorole'eya shia. Je no'upünaa, müsü aka saa'in su'upünaa
wayuu.
8 Je tü na'walakat, müsü aka saa'in su'wala jieyuu. Je tü naikat, müsü
aka saa'in sai kannajapüt.
9 Je naa'into'upünaa, eesü wane müsü aka saa'in kachueera
naa'into'upünaakat wane surulaat. Je shipijana tü natünakat, müsü
aka saa'in suu'uipsana'ira wainma ama eekai sajaralajüin ayat atkaaya.
10 Tü kaashapakalüirua, kasisü, müsü saa'in süsi je'yulu, süpüla
müliainjatüin saa'in tü wayuukolüirua sütüma so'u tü ja'raikat kashi.
11 Je chi aluwataakai naya, nia chi aapiee laülaashikai saa'u tü Ishikat.
Je nünülia süka pütchi hebreo, Abadón, oo'ulaka süka pütchi griego,
Apolión. (Je tü pütchikat, “O'unaikai wayuwa'in” malu'ut.)
12 Keraaitpa joolu'u tü palajatkat müliaa ajütünakat sünainmüin tü
wayuukolüirua nütüma Maleiwa. Otta isayülia piamasü soo'omüin.
13 Je ni'yalajitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapulu'usükat,
taapüin wane pütchi müsü aka saa'in sünüiki wayuu yaa sü'latira
tü makat aka su'uwa paa'a sünainkat tü a'ajülee oorokot sütoutajee
nümülatu'ukat chi Maleiwakai.
14 Müsü nümüin chi aapiee a'yalajitkai tü konneetakat: “Anakaja
müleka püsiwatüle napü na pienchishii aapiee kapükana atümaa chaa
sotpa'a tü süchi miyo'usükat kanüliakat Eufrates”, müsü nümüin.
15 Süsiwatünakalaka napü na pienchishiikana aapiee süpüla
no'utirüinjatüin saa'in maa aka süse'eru'uweematapünaain wayuu eekat
saa'u mmakat. Ekeraajuushitüjüli'iya naya süpüla tia. E'itaaushitüjülia
tü juyakat, kashikat, je tü ka'ikat naa'inrajatkat o'u.
16 Wattashaata ma'i saalii surulaat amaajut ajütünakat joolu'u natüma
na aapieekana süpüla no'utüinjatüin saa'in tü wayuukolüirua. Aküjünüsü
tamüin sünain jerain naya, eetaashiija'a maa aka “doscientos millones”.

17 Na surulaat amaajunakana te'rakana aa'in, eesü kachueera naa'into'upünaa, eesü eekai ishoin maa aka suwarala siki, je eesü eekai wüitüin, je eesü eekai maloukatüin maa aka saa'in so'u “azufre”. Je shikii tü ne'ejenakalüirua, müsü aka saa'in shikii kannajapüt. Ojuittüsü siki saanükülu'ujee sümaa sümüsain oo'ulaka “azufre”.
18 Ouktüsü süse'eru'uweematapünaain wayuu eekat yaa saa'u mmakat sütüma tü ojuittakat saanükülu'ujee. Tü o'utakat saa'in tü wayuukolüirua, shia tü sikikat, je tü sümüsainkat, je tü “azufrekat”.
19 Je süsi, müsü aka saa'in wüi. Kekiisü süpüla süchotüin tü wayuukolüirua. Pülasü ma'i tü amakalüirua süpüla o'utaa saa'in wayuu süka saanükü je süka süsi.
20 Otta na wayuu ayatakana katüin o'u süchikijee tüü, mayaasüje ne'rüin tü kasa mojusü alatakat, nnojoliishii naya oo'ulaain suulia akumajaa tü namaleiwaseyaasükalüirua. Ayatshi'iya naya sünain a'waajaa tü yolujaakalüirua. Ayatshi'iya naya sünain a'waajaa tü namaleiwaseyaakat akumajuushikat süka ooro, süka pülaata, süka kachueera paira, süka ipa, je süka wunu'u. Na'waajüin shia ja'itairü me'rüin kasa, ja'itairü maapüin pütchi, je ja'itairü makutulaain.
21 Je ayatshi'iya naya sünain o'utaa wayuwa'in, sünain ee'irajiraa ouutsü, sünain a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, je sünain o'uwajaa sükorolo wayuu.

10

Chi aapiee kajapulu'ukai wane karaloukta jo'uuchon

1 Te'rakalaka wane aapieeka'iya pülashi ma'i sünain nüshakatüin iipünaajee eejee Maleiwa. Je nüshe'in, müsü aka saa'in wane siruma. Eesü wane kaspolüin iipünaa sünain nikii. Otta nu'upünaa, müsü aka naa'in chi ka'ikai. Otta nüsa'a, müsü aka saa'in süsa'a wane miichi eekai miyo'uin. Chuwatsü ma'i.
2 Eesü wane karaloukta jo'uuchon najapulu'u awastuushisü. Je tü nüsa'a nikialu'ujeekat, ni'itaain saa'u tü palaakat, je tü nüsa'a nipe'eru'ujeekat, ni'itaain saa'u mmakat.
3 Owoorulaashi nia emetut maa aka saa'in sulonüin wane kannajapüt. Je nuwoorulaapa, atüttaasü wane sütürüla juya akaratshitua.
4 Je taapapa tü sütürülakat juya, anaataashi taya süpüla tashajüinjatüin tü sümakat tü sütürülakat juya. Je wanaa ma'i sümaa tia, taapakalaka wane pütchi chajee iipünaajee sünain maa tamüin: “Nnojo püshajüin tü aküjünüitpakat pümüin sütüma tü sütürülakat juya. Punujulaja süchiki”, müsü.
5 Otta chi aapiee te'rakai sünain sha'watüin saa'u tü palaakat je saa'u tü mmakat, niyalerakalaka tü nütüna nikiakat chaa iipünaamüin sünain maa:
6 “Tamüshii paala jia: Alü'ütsü joolu'u süpüla shikeraajüinjatüin nütüma Maleiwa tü naa'inrüinjattüjütkalia paala. Tamüsü tüü jümüin nu'upala Maleiwa chi matüjüinkai ouktaa, chi kakumalakai kasakat süpüshua'aya chakat iipünaa, yaakat mmolu'u, je tü eekat shiroku palaakat.
7 So'u tü ka'i ni'yalajireetkat o'u konneeta chi waneeshia aapiee isayüika'iya, nikeraajeerü chi Maleiwakai süpüshuale'eya tü kasa naa'inreetüjütkalia, maa aka nüküjüin paala namüin na nünüikimaajanakana, tü nnojotkat ayaawatünüin aa'u sütüma wayuu”, nümakalaka chi aapieekai.

8 Taapakalaka joo tü pütchikat süchikua chajee iipünaajee, tü taa-
pakat paala, sünain maa tamüin: “Pu'una nünainmüin chi aapieekai
sha'watakai saa'u tü palaakat je tü mmakat, süpüla paapaainjatüin tü
karaloukta jutatakat najapulu'u”, müsü tamüin.
9 To'unakalaka nünainmüin chi aapieekai sünain tachuntüin nümüin
tü karaloukta jo'uuchonkot. Otta chi aapieekai, nümakalaka te'ipajee:
“Na, paapaapa, pikapan. Meerü aka saa'in mapa shia pikaaiwa'aya
süka püsiain shia. Je pimiralapa shia, ishiraa meerü püle'eru'umüin”,
nümakalaka tamüin.
10 Taapaakalaka tü karaloukta jo'uuchonkot najapulu'ujee chi aapieekai
sünain teküin shia. Püsiasü ma'i shia tekaaiwa'aya, maa aka saa'in mapa.
Otta temiralapa shia, ishiraa müsü shia tale'eru'umüin.
11 Nümakalaka chi aapieekai tamüin: “Anakaja püküjale püchikua
süchiki tü naa'inrüinjateetkat chi Maleiwakai naka na wayuu
aluwataanakana natüma napüshua na sülaülashiikana mma sa'akajee
e'irukuukat süpüshua sainküinjee mmakat süpüshua”, nümakalaka
tamüin.

11

Na piamashii nünüikimaajanakana Maleiwa

1 Saapünakalaka tamüin wane koushat emiriijia. Je chi Maleiwakai,
nümakalaka tamüin: “Pu'una chamüin Jerusalénmüin sünainmüin tü
a'waajüleekat taya, pimiriijaiwa tü a'waajüleekat oo'ulaka tü a'ajüleekat.
Je piyaawaja na wayuu chakana a'waajüin taya.
2 Otta tü süpaatiasekat, nnojoleerü shia pimiriijain, süka saapünüin
paala namüin na gentilekana, na anteenakana so'uweena wane ka'i süpüla
napümüin saa'in tü wayuu sulu'ukat tü pueulokat so'u apünüin juya
shiatapünaa, tü 1.260 ka'i.
3 Tajüteena piamashii tanüikimaajana süpüla o'unaa sa'akamüin
wayuu süpüla naküjainjatüin tanüiki sümüin su'unnaa tü 1.260 ka'i.
Ka'lesü ma'i nashe'in na'atüinjatkat saa'u mojuin ma'i naa'in sütüma
tü kasa taa'inrüinjatkat sümüin tü wayuukolüirua”, nümakalaka chi
Maleiwakai tamüin.
4 Na piamashiikana nünüikimaajana, naya kayaawaseka tü piamasükat
wunu'u “olivo” münakat oo'ulaka tü piamasükat rampara sulu'upü'ükat
tü a'waajüleekat Maleiwa Aluwataakai saa'u wayuu süpüshua.
5 Je tü wayuu eekai su'uteein naa'in na nünüikimaajanakana, aja'tteerü
natüma süka siki ojuittakat naanükülu'ujee. Meerü nütüma Maleiwa
süpüshua eekai su'uteein naa'in.
6 Je e'itaanüshii naya nütüma Maleiwa süpüla nata'ülüinjatüin tü
juyakat suulia sü'itüin süma'inru'u naküjüin nünüiki. Je e'itaanüshii
naya nütüma süpüla na'wanajaainjatüin tü süchikalüirua sünain ishain
je süpüla najütüinjatüin ayuulii je müliaa sünainmüin wayuu sainküin
mmakat eepünaakai jeratuain nachekakat.
7 Shiasa süchikijee kettaain naküjain nünüiki Maleiwa, eweeteechi chi
wanülüü sulu'ujeejachikai tü Ishikat. Amutteechi naa'u na piamashiikana
sünain ouktaleeinya naya nütüma, süka katsüin ma'i nia noulia.
8 Süchikijee tia, napüteena naya palastüin yaa pülaasüpa'a sulu'u
tü pueulo müle'osükat, tü akachennakat alu'u paala chi Nasenyotsekai
sünain wane wunu'u süpüla ouktaa. Na wayuu yaakana sulu'u, müshii
aka saa'in tü wayuukolüirua paala sümaiwa chajatkalüirua sulu'u tü
pueulokat Sodoma oo'ulaka sulu'u tü mmakat Egipto sünain e'rüliin
wayumüin naya namüin na nüpüshikana Maleiwa.

9 Je so'u apünüin ka'i shiatapünaamüin, ayateena naya palastüin.
Shi'rajaweena wayuu sa'akajeejatü tü e'irukuukat süpüshua sulu'ujee
mmakat süpüshua. A'alijinneena naya suulia ojoitünaa.
10 Je tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua, emi'ijaajeerü
sümaa süsülajiraain kasa anasü süka ouktüinapain na piamashii
nünüikimaajanakana Maleiwa müliapü'ükana atüma wayuu sainküin
mmakat süpüshua.
11 Shiasa süchikijee tü apünüinkat ka'i shiatapünaamüin, oso'iraasü
naa'in na piamashiikana nütüma chi Maleiwakai. Mmotkalaka ma'i tü
wayuukolüirua shi'rapa na ouktüshiikana paala sünain sha'washawalüin
yaa pasanain nanain.
12 Je na piamashii nünüikimaajanakana Maleiwa, naapakalaka joo wane
pütchi chajee iipünaajee sünain emetuluin ma'i shia sünain maa namüin:
"Jalaina yaa iipünaamüin", sümakalaka namüin. Je wanaa sümaa
eirakaashiin na na'ünüükana namüin, ayaleraashii naya iipünaamüin
no'upala sa'aka wane siruma.
13 Akutkujaa müsia joo tü mmakat sümaa sujuttüin miichi wainma
mmolu'umüin sütüma, waneesüwai sünainjee poloosü miichi sulu'u tü
pueulokat. Ouktüsü wayuu wainma sütüma, maa aka 7.000. Je na wayuu
apütaakana sünain katüin no'u, eimolojooshii naya sütüma tü ne'rakat je
nee'iyatakalaka nujut chi Maleiwakai chakai iipünaa.
14 Keraaitpa joolu'u tü chiiruajatkat müliaa ajütünakat sünainmüin tü
wayuukolüirua nütüma Maleiwa. Otta alü'ütsü waneesia soo'omüinya.

A'yalajinnüsü joo tü konneeta saja'ttapshimüinjatkat

15 Je ni'yalajitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapulu'usükat,
eweetüsü sünüiki wane aapieeirua chajee iipünaajee eejee chi Maleiwakai
sünain emetuluin ma'i nanüiki sünain maa:
"Naapaain joolu'u chi Maleiwakai nümaa chi Cristo Nüneekajalakai
tü aluwatawaakat saa'u wayuu süpüshua.
Aluwataajeechi joolu'u chi Maleiwakai waneepia süpüla ka'ikat
süpüshua".
16 Je na piamakana shikii pienchimüin laülaayuu, na joyojoyotkana
nümülatu'u chi Maleiwakai, ashakatüshii naya saa'ujee tü neinasekat
süpüla na'wachiraainjanain sünain na'waajüin chi Maleiwakai.
17 Müshii naya nümüin:
"Maleiwakalee, Aluwataakai Pülashikai ma'i,
shiimüin sünain eein pia maa'ulu yaa,
sünain eetüjülin pia sümaiwa,
je sünain eeinjachin pia waneepia süpüla ka'ikat süpüshua.
Waapüin pümüin analu'ut,
süka pu'ttüin sünain aluwatawaa
sümaa pii'iyatüin sümüin wayuu sünain piain laülaain.
18 Jashichisü ma'i tü wayuu manoujainsatkalüirua sainküin mmakat
süpüshua pümüin.
Otta müsia joolu'u, pii'iyateerü sümüin wayuu süpüshua sünain
jashichishaatain ma'i pia saa'u naainjala.
Antüitpa sükalia süpüla kasalajanainjatüin pütüma saainjala tü wayuu
ouktüsükalüirua.
Je aja'tteena pütüma na wayuu o'utapü'ükana saa'in wayuu sainküin
mma.
Je antüitpa sükalia süpüla puwalaajüinjanain na anoujashiikana pünain,
na eekai ne'nnaajünüin sütüma wayuu je eekai me'nnaajuuin.

Awalaajüneena pütüma napüshua na eekai na'yataain pümüin saa'u
kojutüin pünülia,
maa aka na pünüikimaajanakana sümaiwa paala”.
19 Otta müsia joolu'u, ojutalaaitpa tü a'waajüleekat chi Maleiwakai
chakat iipünaa. Je chaa sulu'u, ja'yashiitpa tü juraskeerü sulu'upü'ükat
tü a'waajüleekat Maleiwa yaa mmalu'u. Sümachetaakalaka shiyaa juya
sümaa sütüttaain. Je akutkujaa müsia tü mmakat. Je a'ita müsia tü
juyakat sünain kayeeloin saa'u tü mmakat.

12

Tü jietkat oo'ulaka chi kayuushikai

1 Ee'iyataasü joolu'u wane jierü chaa iipünaa sirumatu'u, ponosü ma'i
saa'in wayuu. Je tü süshe'inkat, müsü aka naa'in chi ka'ikai. Je suupünaa
suu'ui, eeshi chi kashikai. Je sünain shikii, eesü wane kotse maa aka
nakotse na sülaülakana mma, kanainsü poloo piammüin jolotsü.
2 Ipootsü shia. A'yalajüsü ma'i shia sütüma saalin tü jo'uukot süka
yapain süpüla jemeyulaa.
3 Ee'iyataasü joolu'u wane kasaya keemasü ma'i chaa sirumatu'u, wane
kayuushi miyo'ushaata ma'i sünain ishoin ma'i nüta. Ponotooshi saa'in
wayuu chii'iya. Akaratshisü nikii je poloosü nu'uwa. Je saa'u tü
akaratshisükat nikii, eesü kotse jo'uuchen.
4 Nipitakalaka süse'eru'uweematapünaain tü jolotsükalüirua cha-
jee iipünaajee süka nüsi yaa mmalu'umüin. Otta yaa mmalu'u,
nüsha'walaakalaka sümülatu'u tü jietkat shii'iree nikeein chi süchonkai
jemeipa.
5 Jemeyutkalaka joolu'u tü jietkat nümaa wane jo'uu toolo. Chi
jo'uu anii jemein, e'itaaushitüjü'iya paala süpüla nuluwataainjacheechin
saa'u wayuu sainküin mmakat süpüshua, sünain me'rujuinjachin amüin
nia. Niweetapa chi süchonkai, asaajaanüshi nia nütüma Maleiwa chaa
iipünaamüin süpüla chainjachin nümaa eere nuluwataain.
6 Su'luwataakalaka tü jietkat sulu'umüin wane mma maa'inyatuuisü, tü
yapatüjütkalia nütüma Maleiwa süpüla, eeinjatüle saa'inmajünüin so'u
1.260 ka'i.
7 Je eesü wane atkawaa cha'aya iipünaa eere chi Maleiwakai. Chi aapiee
müle'oshikai kanüliakai Miguel je na aapiee nümaajanakana nütüma
Maleiwa, atkaashii naya nümaa chi kayuushikai je sümaa tü aapiee
nümaajatkalüirua. Otta nayakana, eejiraashii naya nümaa Miguel.
8 Otta chi kayuushikai je na nümaajanakana, ayamüluushi nütüma
Miguel. Nujutüin naya chajee iipünaajee. Male'ejüinreesalii naya
chamüin.
9 Chi kayuushi miyo'ushaata ojutünakai nüma'anajee Maleiwa, nia
chi wüi nümaiwajaikai, chi sülaülakai yolujaa kanüliakai Satanás, chi
e'ike'erakai wayuu sainküin mmakat süpüshua. Ojutünüichipa nia yaa
mmalu'umüin namaa na aapiee nümaajanakana.
10 Taapakalaka wane pütchi chajee iipünaajee sünain emetuluin ma'i
shia sünain maa:
“Ekeraajeerü joolu'u tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai
süpüla nu'tte'erüinjanain na nüpüshikanairua.
Sütüjaajeerü aa'u joolu'u wayuu süpüshua
sünain niain pülashin süpüla aluwatawaa.
Akaajaa Cristo chi Nüneekajalakai, o'ttüichipa nia sünain aluwatawaa.
Süka jamüin, nnojolichipa eein chi Yolujaakai nümülatu'u Maleiwa

sünain eperulajaa waneepia nachiki na wawalayuukana so'uka'i je sa'wai.
Ajutünüichipa nütüma Maleiwa chajee nüma'anajee.
11 Je yaa mmalu'u süma'aya, akanajuuichipa nia natüma na wawalayuukana
sükajee tü nüshakat chi Anneetchonkai amülakat paala saa'u saainjala wayuu,
je sükajee naküjain nachiki sünain no'tte'ennüin nütüma Cristo.
Nnojoliishii mmolüin seema o'utünaa aa'in sünainjee aküjaa nachiki sünain anoujaa nünain.
12 Je sükajee nujutünüichipain chi Yolujaakai,
anakaja müleka talatüle waa'in wapüshua waya yaakana iipünaa nümaa Maleiwa.
Otta müshi'iya jia kepiakana sainküin mmakat süpüshua'ale,
müle'o ma'i tü müliaa ji'reetkat,
süka nujutünüichipain chi Yolujaakai ja'akamüin.
Je jashichishaatashi ma'i nia, süka nütüjaain saa'u sünain sülü'ülüin nükalia süpüla ata'ünnaa”.
13 Shiasa ni'rapa chi kayuushikai sünain nujutünüin mmalu'umüin, nülojokalaka süchiirua tü jietkat jemeyulüitpakat nümaa chi jo'uukai.
14 Shiasa tü jietkat, aapünüsü katünaa sümüin, maa aka saa'in warulapai, süpüla suwatüinjatüin nüpüleerua chi kayuushikai sulu'umüin tü mma maa'inyatuuisükat, tü yapatüjütkalia nütüma chi Maleiwakai süpüla, eeinjatüle saa'inmajünüin so'u apünüin juya shiatapünaa.
15 Niasa chi kayuushikai, neetakalaka wane wüin miyo'u ma'i, müsü aka saa'in süchi, süchiirua tü jietkat süpüla süsaapünaainjatüin sümaa.
16 Sükaaliijünakalaka tü jietkat sütüma tü mmakat, sujutalüin saanükü süpüla tü wüin neetakat chi kayuushikai.
17-18 Jashichishaatakalaka joo chi kayuushikai sümüin tü jietkat. Nu'unakalaka süpüla nütkaainjachin namaa na wane süchooinkana, na oonookana waneepia sümaa tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai, na aküjakana nüchiki Jesús sümüin wayuu sünain niain Nasenyotsein.

13

1 Sha'watüshi chi kayuushikai sotpa'amüin tü palaakat.

Chi wanülüü shirokujeejachikai palaa

Te'rakalaka wane wanülüü sünain nujuittaain shirokujee tü palaakat. Poloosü nu'uwa oo'ulaka akaratshisü nikii. Eesü kotse jo'uuchen sünain wane'ewai sükua tü poloosükat nu'uwa. Je sünain wane'ewai sükua tü akaratshisükat nikii, ashajünüsü wane anüliee airu'ut nümüinjatü Maleiwa.
2 Je chi wanülüükai, müshi aka naa'in wane kalaira. Otta tü nuu'uikat, müsü aka saa'in suu'ui jeesü. Otta tü naanükükat, müsü aka saa'in saanükü wane kannajapüt. Pülashi ma'i nia nütüma chi kayuushikai. Je süka laülaain chi kayuushikai saa'u mmakat süpüshua, ni'itaain chi wanülüükai süpüla aluwatawaa wanaa nümaa.
3 Je wane tü nikiikat chi wanülüükai, kasipalasü maa aka süsipala shikii wayuu eekai o'utuushin aa'in. Oo'ulaka müsia tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua, ponüshi ma'i saa'in chi wanülüükai süka katüin no'u süchikijee mayalii. Soonookalaka sümaa nünüiki.
4 Nasapainyo'ukakalaka naya sünain na'waajüin chi kayuushikai süka ni'itaain chi wanülüükai süpüla aluwatawaa. Akaajaa nümüin chi wanülüükai sünain na'waajüin nia sünain maa: “Nnojoishi eein wane

makai aka naa'in chi wanülüükai sünain pülashin ma'i. Nnojotsü jaraleerüin ayamülüin nia”, namakalaka.

5 Chi wanülüükai, oo'ulaanüshi nütüma Maleiwa sünain aluwatawaa so'u apünüin juya shiatapünaamüin. Nuu'ulaain sünain mojuin nünüiki nümüin je sünain pülain naa'in nuulia.

6 Mojukalaka nünüiki nümüin Maleiwa, sümüin tü a'waajüleekat nia, je namüin napüshua na eekana nümaa chaa iipünaa. Airu'utsü ma'i nünüiki nümüin waneepia.

7 Oo'ulaanüshi nütüma Maleiwa sünain aluwatawaa saa'u e'irukuukat süpüshua sainküin mmakat süpüshua. Otta na nüpüshikana Maleiwa, ayamütshii naya nütüma chi wanülüükai süka nuu'ulaanüin nanain.

8 A'waajünüshi chi wanülüükai sütüma wainma wayuu sainküin mmakat, tü nnojotkat ashajünüin anülia sulu'u tü karaloukta kalu'ukot nanülia na wayuu ee'iranajaakana aa'in nütüma chi Anneetchonkai o'utinnakai aa'in, chi eetüjüika'iya achiki sükumajaiwa'aya tü mmakat sünain ouktajachin.

9 Tayakai Juan, tamüshii paala jia: Müleka kapürale jaa'in tanüiki, anasü jülüjüle jaa'in pütchikat tüü:

10 Chi eekai e'itaaushin nütüma Maleiwa süpüla püreesaa, püreeseechi. Chi eekai e'itaaushin nütüma süpüla o'utinnaa aa'in, o'utüneechi aa'in.

Je sükajee tia, jia anoujashiikana jüpüshua, anakaja müleka jüchecherüle jaa'in sünain anoujaa su'unnaa tü müliaa ji'rakat.

Chi wanülüü mmaapüjeejachikai

11 Te'rakalaka joo wane wanülü'üya sünain nujuittaain shiinalu'ujee tü mmakat. Piamasü nu'uwa jo'uuchen maa aka saa'in nu'uwa wane anneetchon. Otta emetutsü ma'i nünüiki sünain nuwoorolooin, maa aka saa'in nünüiki wane kayuushi.

12 E'itaanüshi chi wanülüü antüshikai nütüma chi palajachikai wanülüü süpüla nükaalinjüinjachin nia sünain aluwatawaa. Aluwataanüsü tü wayuu manoujainsatkalüirua nütüma chi chiiruajachikai wanülüü sainküin mmakat sünain süsapainyo'ukainjatüin shia sümaa su'waajüin chi palajachikai wanülüü, chi katakai o'u süchikijee mayalii.

13 Naa'inrüin chi chiiruajachikai wanülüü wainma kasa maa aka tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü ponokat saa'in wayuu, maa aka nujutüin siki chajee iipünaajee yaa mmalu'umüin su'upala wayuu wainma.

14 Je tü kasa naa'inrakat, naa'inrüin süpüla kojutüinjachin sütüma wayuu chi palajachikai wanülüü. Je chi chiiruajachikai wanülüü, ni'ike'erüin tü wayuu manoujainsatkalüirua sainküin mmakat. Nuluwataain na wayuukana sünain akumajaa niyaakua chi palajachikai wanülüü süpüla kojutüinjachin nia natüma, chi kasipalakai nikiinain süka wane chajaruuta. A'waajünüshi nia natüma na wayuukana süka katüin no'u süchikijee tü kasipalakat atüma.

15 Chi chiiruajachikai wanülüü, oo'ulaanüshi nütüma Maleiwa sünain naapüinjatüin kataa o'u sümüin niyaakua chi palajachikai wanülüü je süpüla saashajaainjatüin. Otta süpüshua tü wayuukolüirua eekai nnojolüin su'waajüin tü ayaakuaakat, o'utinna aa'in nütüma.

16 Aluwataanüsü tü wayuukolüirua süpüshuale'eya nütüma chi chiiruajachikai wanülüü süpüla shi'itaanajatüin wane jeerü sünain tü najapü nekiakat je ne'ipo'unain shiale. E'itaanajatü tü jeetkat sünain wayuu süpüshua, sünain wayuu eekai kojutüin, sünain eekai mojutüin, sünain eekai washinnuuin, sünain eekai müliain, sünain wayuu eekai achepchieein, je sünain wayuu eekai laülaain sümüiwa.

17 Je chi eekai nnojolüin ni'itaanüin anain tü jeetkat, nnojoleerü taashin
nüpüla oikkaa je ayalajaa wane kasa. Je tü jeerü e'itaanakat sünain tü
wayuukolüirua, shia nünülia chi palajachikai wanülüü oo'ulaka wane
“número” shiyaawase.
18 Tamüshii paala jia: Tü nejeetsekat chi palajachikai wanülüü, 666.
Kasataalejese kekiin jia süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u kasain kayaawa-
sein tü nünumerosekat. Shiyaawasesa'a shia nünülia wane wayuu.

14

Chi Anneetchonkai je na wayuu taashishiikana suulia naainjala

1 Eirakaataalasü joo taa'in iipünaamüin. Te'rataalakalaka joo chi
Anneetchonkai sha'watüin cha'aya saa'u tü wutai kanüliakat Sion sümaa
wayuu watta saalii, maa aka 144.000 wayuu. Naya na ashajünakana
e'ipo'unain nünülia chi Anneetchonkai je nünülia chi Nüshikai.
2 Taapakalaka joo wane ee'irajaa chajee iipünaajee müsü aka saa'in
su'lotüin süchi eekai müle'oin, müsü aka saa'in sütürüla juya eekai
emetuluin, müsü aka saa'in shi'ira wane “arpairua” atalejuushi.
3 Je tü wattakat saalii wayuu, asha'walaashii naya nümülatu'u chi joy-
otüshikai saa'u tü einaseekat, je namülatu'u na pienchishii kato'uchiikana,
je namülatu'u na piamakana shikii pienchimüin laülaayuu. Nee'irajüin
wane jayeechi jeket. Naya namüiwa atüjaka ee'irajaa tü jayeechikat
süka nayain taashiinapain nütüma Maleiwa suulia naainjala sa'akajee
wayuukot süpüshua.
4 Naya na nnojoliikana yarüttüin aa'in sütüma ama'üjawaa sümaa
jieyuu. Wulesü naa'in, süka ichein naya waneepia nünain chi An-
neetchonkai soo'opünaa tü alatakat namüin. Je saa'u taashiinapain
naya nütüma Maleiwa sa'akajee wayuu, kee'ireesü naa'in süpüshua
tü nüchekakat napüleerua je tü nüchekakat chi Anneetchonkai
napüleerua.
5 Matüjüinsalii aküjaa alawaa, lotüsü nakuaippa nu'upala Maleiwa.

Tü naküjakat wane aapiee apünüinshii

6 Te'rakalaka wane aapiee waawatüin iipünaa sirumatu'upünaa.
E'itaaushi nia süpüla aküjaa sümüin wayuu nünüiki chi Maleiwakai, tü
pütchi shiimüinkat süpüla ka'ikat süpüshua. Nüküjainjatü shia sümüin
e'irukuukat süpüshua sainküin mmakat süpüshua.
7 Nümakalaka sünain emetuluin ma'i nünüiki: “Anakaja kojutule
jütüma chi Maleiwakai sümaa ju'waajüin nia, süka sülü'ülüin nükalia
sünain süsalainjatüin saainjala wayuu nütüma. Anakaja müleka
jüsapainyo'ukale jia nümülatu'u sünain jii'iyatüin nümüin nujut, süka
niain kakumalain kasakat süpüshua cha'aya iipünaa, je süka niain
kakumalain tü mmakat je tü palaakat oo'ulaka tü su'wüirakalüirua wüin”,
müsü nünüiki chi aapieekai.
8 Ee'iyataataalashi joolu'u wane aapieeka'iya sünain maa: “Ajuttamaa-
teerü joolu'u tü pueulo kanüliakat Babilonia, kojutpü'ükat sütüma wayuu.
Na kepiakana cha'aya, kaainjaralii napüshua. Nayouktüin chi Maleiwakai
süpüla o'unaa süchiirua tü maleiwayaasükat natüma. Je naainjirapü'üin
kasa mojusü tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua süka tü
maleiwayaasükat”, nümakalaka.
9 Ee'iyataataalashi joo wane aapieeka'iya. Emetutsü ma'i nünüiki
sünain maa: “Chi wayuu eekai nüsapainyo'ukain sümaa nu'waajüin
chi palajachikai wanülüü, chi kasipalakai nikiinain, oo'ulaka nu'waajüin

tü niyaakuakat sümaa kanain tü nejeetsekat ni'ipo'unain oo'ulaka na-
japünain shiale,
10 süsaleechi nia nütüma Maleiwa. Jashicheechi ma'i chi Maleiwakai
namüin na wayuu aa'inrakana tia. Müliashaateena naya nütüma.
Ojutüneena naya nütüma Maleiwa so'umüin tü siki ka'akakat ‘azufre’.
Mülieena ma'i naya sütüma tü sikikat no'upala na aapiee eekana nümaa
Maleiwa je nu'upala chi Anneetchonkai.
11 E'reena naya müliaa waneepia so'uka'i je sa'wai. Müiria moyokojooin
tü siki müliakat atüma naya”, nümakalaka chi aapieekai.
12 Tamüshii paala jia anoujashiikana, jia oonookana waneepia sümaa tü
nuluwataakat anain Maleiwa, jia ichekana nünain Jesús: Anakaja müleka
jüchecherüle jaa'in sünain anoujaa. Jiyaawata saa'u sünain süsaleenain
maalü nütüma Maleiwa naainjala na kaainjaraliikana.
13 Taapakalaka joolu'u wane pütchi chajee iipünaajee sünain maa
tamüin: “Püshaja tüü: No'ujee ka'ikai chii, anata'aleeshija'a ma'i chi
wayuu ouktakai sünain anoujaa nünain chi Senyotkai”, müsü tamüin.
Otta nünüiki chi Naa'inkai Maleiwa: “Shiimain ma'i tia. Eemeraajeena
naya suulia tü müliaakat. Je nnojoleerü motüin taa'in tü kasa anasü
naa'inrapü'ükat kataiwa'aya no'u”, müshi.

Süsalasü wayuu saainjala nütüma Maleiwa

14 Eirakaataasü joo taa'in iipünaamüin. Te'rataalakalaka wane siruma
kasuusü je wane wayuu joyotüin saa'u. Eesü wane kotse oorole'eya sünain
nikii oo'ulaka wane rüi najapulu'u, o'yonoojia pünajüt, kasasü ma'i.
15 Nujuittaakalaka wane aapiee sulu'ujee tü a'waajüleekat Maleiwa.
Nu'waatakalaka nümüin chi joyotüshikai saa'u tü sirumakat sünain
maa nümüin: “Anakaja pu'unüle joolu'u sünain pajapulu'uin tü rüikat,
süpüla pükotchajüinjatüin tü wayuukolüirua, maa aka sükotchajünüin
tü pünajütkat. Süka jamüin, keraaitpa sükalia süpüla okotchajünaa
sainküinjee mmakat süpüshua”, nümakalaka chi aapieekai nümüin.
16 Je chi joyotüshikai saa'u tü sirumakat, o'yonoojoo müshia nia sümaa
nükotchajüin shia sainküinjee mmakat.
17 Nujuittaakalaka joo wane aapieeka'iya sulu'ujee tü a'waajüleekat.
Kajapulu'utaashia chii'iya rüi o'yonoojia pünajüt, kasasü ma'i.
18 Otta wane aapieeka'iya, chi aa'inmajüikai siki saa'ukat tü a'ajülee
sulu'ukat tü a'waajüleekat, nujuittaakalaka sü'ütpa'ajee tü a'ajüleekat.
Nümakalaka sünain emetuluin nünüiki nümüin chi aapiee kajapulu'ukai
tü rüikat: “Paapaa pümata tü pürülia kasakat ma'i. Pu'una
pükotchajaiwa tü wayuukolüirua, maa aka sütpajünüin uuwa, süka
jamüin, keraaitpain sükalia süpüla okotchajünaa sainküinjee mmakat
süpüshua”, nümakalaka nümüin.
19-20 Nükotchaja nümüsia chi aapieekai tü manoujainsatkalüirua
sainküinjee mmakat. Nu'utüin saa'in anouipa'amüin suulia tü pueulokat.
Amülakalaka tü nashakat na wayuukana, na wayuu süsalashiikana
naainjala nütüma Maleiwa. Palantüsü süpa'apünaa tü mmakat maa aka
saa'in süchi. Süsa'watüin maa aka 300 “kilómetro”. Otta süka'lein saa'u
mmakat, shi'iyeinsepünaasü wane ama.

15

Yapashii akaratshishii aapiee süpüla ajütaa nü'ürüla Maleiwa saa'u wayuu

1 Ee'iyataasü joolu'u wane kasa chaa iipünaa sirumatu'u, ponüsü ma'i
saa'in wayuu. Akaratshishii aapieeirua yapashii süpüla ajütaa akaratshisü
müliaa sünainmüin wayuu. Je süjütünapeena süpüshua, keraajeerü
tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai sümüin tü wayuukolüirua süsala
saainjala.
2 Te'rakalaka joo wane kasa jamatüin müsü aka saa'in palaa, jorottüsü
ma'i maa aka saa'in wane rouya. Chuwatüsü ma'i süpa'apünaa müsü aka
suwarala siki. Te'rakalaka joo na wayuu eekai nayouktüin a'waajaa chi
wanülüü kasipalakai nikiinain, eekai nayouktüin a'waajaa tü niyaakuakat,
eekai nayouktüin e'itaanüin anain sünumerose tü nünüliakat süka
noonooin nümaa Jesús. Sha'washawatshii naya sotpa'a tü palaakat sünain
kajapulu'uin wane'ewai nakua wane "arpa" naapajala Maleiwa namüin.
3 Ee'irajüshii naya wane jayeechi kojutkai atüma chi Anneetchonkai,
maa aka saa'in tü jayeechi kojutkat atüma chi Maleiwakai sümaiwa
paala nütüma Moisés, chi a'yataapü'ükai nümüin Maleiwa, sünain müin
nanüiki:
"Maleiwakalee, pia chi Aluwataakai Pülashikai ma'i,
wa'waajüin pia süka alana'aleein ma'i pia sünain anain tü paa'inrakat.
Pia Aluwataakai saa'u wayuu sainküin mmakat süpüshua,
je lotüsü ma'i pukuaippa sünain paa'inrüin tü anasükat waneepia
sümüin wayuu.
4 Maleiwakalee, kojuteechi pia sütüma wayuu süpüshua je na'waajeechi
pia
süka waneeshinya piain maainjalain.
Shiimüin sünain sünteerüin tü wayuukolüirua pünainmüin sainküinjee
mmakat süpüshua,
süpüla nasapainyo'ukain pümülatu'u sünain na'waajüin pia,
süka ne'rüin tü kasa lotüsü paa'inrakat".
5 Shiasa süchikijee tia, teirakaakalaka chaa iipünaa. Te'rakalaka
sulu'upünaa tü a'waajüleekat Maleiwa sünain jutatüin tü paü shi-
inalu'usükat.
6 Najuittaakalaka na akaratshishiikana aapiee sulu'ujee tü a'waajüleekat
sünain yapain süpüla ajütaa tü akaratshisükalüirua müliaa sünainmüin
wayuu. Wulejashaatasü ma'i nashe'in, wane kuluulu kanüliasü "lino"
sünain chinatüin shia. Je naluuwainpünaa, eesü wane kuluulu oorole'eya.
7 Je wane na pienchishii kato'uchiikana, naapakalaka wane iita oo-
role'eya namüin wane'ewai nakua na akaratshishiikana aapiee. Kalu'usü
nü'ürüla chi Maleiwakai matüjainkai ouktaa süliainjatkat wayuu süsala
saainjala.
8 Je tü a'waajüleekat, warattuuisü ma'i süka eein chi Maleiwa Pülashikai
ma'i sulu'u. Isasü süchiki shikerolüin wayuu sulu'umüin tü a'waajüleekat
wane'ere'eya shikeraajapa tü akaratshisükalüirua müliaa ajütünajatkat
sünainmüin wayuu natüma na akaratshishiikana aapiee.

16

Tü akaratshisükat iita müliaamaajatkat

1 Taapakalaka joo wane pütchi emetutsü ma'i sulu'ujee tü a'waajüleekat
chaa iipünaa sünain maa namüin na akaratshishiikana aapiee: "Ju'una
jumata ji'yotoiwa saa'u wayuu süpüshua sainküin mmakat tü müliaa
sulu'ukot tü akaratshisükat iita, tü naashichinkat chi Maleiwakai",
sümakalaka.
2 Nu'unakalaka chi palajachikai aapiee sünain ni'yotüin tü sulu'ukat tü
iita najapulujutkat saa'u wayuu sainküin mmakat süpüshua. Je na wayuu

kanainkana nejeetse chi wanülüükai, na eekai na'waajüin tü niyaakuakat, eweetüsü nanain wane yooi kajükat atüma ma'i nata sümaa alin ma'i namüin.

3 O'yototoojo'o joolu'u chi wane aapieeka'iya tü sulu'ukat tü iita najapulujutkat saa'u tü palaakat. Ishalaa müsia tü palaakat sütüma, müsü aka saa'in nüsha wane müliashii. Ouktakalaka süpüshua tü she'ekat palaa sütüma.

4 O'yototoojo'o joolu'u chi wane aapieeka'iya tü sulu'ukat tü iita najapulujutkat saa'u tü süchikalüirua je tü su'wüirakalüirua wüin. Ishalaa müsia tü wüinkat sütüma.

5 Taapakalaka joo nünüiki chi aapiee aa'inmajüikai tü wüinkat süpüshua sünain maa:

“Pia Maleiwa Maainjalasaikai.
Eeshi pia maa'ulu yaa, eetüjü'iya pia sümaiwa.
Anasü tü paa'inrakat joolu'u sünain kasalajanain naainjala na wayuukana pütüma namüin.
6 Süka jamüin, amülasü nasha na püpüshikana je na pünüikimaajanakana natüma.
Je joolu'u, püsirüinjana naya isha süka kaainjalainja'a naya puulia”.

7 Taapakalaka wane pütchi ni'ipajee chi aapieekai eejee tü a'ajüleekat sünain maa:

“Maleiwakalee, pia Aluwataakai Pülashikai ma'i,
shiimüin sünain lotüin ma'i pukuaippa joolu'u sünain kasalajanain naainjala na wayuukana namüin pütüma”.

8 O'yototoojo'o joolu'u chi wane aapieeka'iya tü sulu'ukat tü iita najapulujutkat naa'u chi ka'ikai. Koo'omüin müsia naa'ira chi ka'ikai nütüma Maleiwa süpüla jotüinjatüin tü wayuukolüirua sütüma tü nuchuwalakat.

9 Ishakalaka ma'i nata na wayuukana nütüma chi ka'ikai süka ja'in ma'i. Mojukalaka nanüiki nümüin Maleiwa, süka nüjütüin tü müliaakat nanainmüin. Je nnojoliishii oo'ulaain suulia naainjala süpüla na'waajüin Maleiwa.

10 O'yototoojo'o joolu'u chi wane aapieeka'iya tü sulu'ukat tü iita najapulujutkat saa'u tü einasee eere nuluwataain chi wanülüükai. Epiyuushijaa müsia eere kepiain na a'waajakana nia. Je koo'omüinsü ma'i namüin na wayuukana müliaa.

11 Mojukalaka ma'i nanüiki nümüin chi Maleiwa chakai iipünaa süka müliain ma'i naya saalii tü yooi nanainkat, otta nnojoliishii naya oo'ulaain suulia noonooin sümaa nünüiki chi wanülüükai.

12 O'yototoojo'o joolu'u chi wane aapieeka'iya tü sulu'ukat tü iita najapulujutkat saa'u tü süchi miyo'usükat kanüliakat Eufrates. Oosojoo müsia tü wüinkat süpüla anashinjatüin alataa napüleerua na sülaülashiikana mma chaje'ewaliikana wiinnaa.

13 Te'rakalaka wane apünüinsüirua yolujaa sünain müin aka saa'in eperü'üi, ojuittüsü wane naanükülu'ujee chi kayuushikai, oo'ulaka wane naanükülu'ujee chi palajachikai wanülüü, chi kasipalakai nikiinain, oo'ulaka wane naanükülu'ujee chi chiiruajachikai wanülüü, chi e'ike'erüikai wayuu.

14 Je na apünüinshiikana yolujaa, nountüin naa'inrüin kasa, maa aka tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, shii'iree sünoujeein wayuu tü alawaa nakujakat sümüin. O'unüshii na yolujaakana nanainmüin napüshua na sülaülashiikana mma süpüla nakotchajiraain na wayuu namaajanakana süpüla atkawaa nümaa chi Maleiwa Pülashikai ma'i so'uweena tü ka'i kasalajaneetkat o'u saainjala wayuu sümüin.

15 (Tayakai Juan, tamüshii paala jia: Müsü nünüiki chi Wasenyotsekai Jesucristo: “Jalia jia suulia motojüin jaa'in sünain teitaainjachin tachikua. Maa aka matüjaajuuin naa'u joujaleechin nüntüin wane ka'ruwarai, akaweechia tayakai tantapa. Je so'u ka'ikat tia, talateechi ma'i taya nümaa chi eekai eein naa'in tapüla sünain naa'inrüin waneepia tü tachekakat nüpüleerua. Nnojoleechi japülin nia tantapa”, nümakalaka.)

16 Nakotchajinnakalaka na sülaülashiikana mma, je na wayuu namaa-janakana, natüma na yolujaakana sulu'umüin wane mma kanüliasü süka pütchi hebreo, Armagedón.

17 O'yototoojo'o joolu'u chi chiiruajaikai aapiee tü sulujutkat tü iita najapulujutkat yaa iipünaapünaa. Shiweetakalaka joo nünüiki Maleiwa emetut ma'i sulu'ujee tü a'waajüleekat eere nia joyotüin saa'u tü ni-inasekat, sünain maa: “Kettaaitpa tatüma tü müliaakat süpüshua”, müshi nia.

18 Sümachetaakalaka shiyaa juya sümaa sütüttaain sünain emetuluin ma'i. Akutkujaa müsia tü mmakat. Nnojotsü eewaajüin paalainka otta nnojotsü aapünaajünüin sütüma wayuu yaa saa'u tü mmakat süchiki eekai müin aka tüü.

19 Je sükutkujaapa tü mmakat, ojunnajaasü mmolu'umüin tü pueu-lokalüirua sainküin mmakat süpüshua. Otta tü pueulo müle'osükat kanüliakat Babilonia, awakajaasü sünain apünüinsü sü'ülia. Süka jamüin, sotüsü naa'in chi Maleiwakai naainjala na kepiakana sulu'u. Üttashaatasü ma'i naa'in chi Maleiwakai noo'omüin. Süsalashiikalaka naya nütüma.

20 Je sükajee sükutkujaain tü mmakat, amouktaasü tü uuchikalüirua süpüshua. Oo'ulaka tü mmakalüirua pasanainsükat sünain palaa, emerojoosü shiinalu'umüin.

21 A'ita müsia tü juyakat sünain kayeeloin saa'u wayuu. Müle'oyuu ma'i tü shiyeeloinkat, maa aka pienchi shikii ja'ralimüin “kilo” saawain. Otta na wayuukana, mojusü nanüiki nümüin Maleiwa süka müliashaatain ma'i naya sütüma tü ajütünakat nanainmüin.

17

Tü jierü aainjirapü'ükat kasa mojusü tü wayuukolüirua

1 Nüntakalaka tanainmüin wane aapiee na'akajee na akaratshishi-ikana aapiee kajapulu'ukana iita sünain nümüin tamüin: “Jalaichi yaamüin tee'iyataiwa pümüin tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai süpüla süsalainjatüin nütüma tü wayuu maa'insatkat ma'i, tü jierü joyotokot sotpa'a süchi wainma.

2 Na aluwataashiikana sainküin mmakat süpüshua, kaainjalashii naya süka nashatüin tü kasa mojusü saa'inrakat tü jietkat. Akaajaa tü manoujainsatkalüirua sainküin mmakat, kaainjalashii sünain nashatüin tü kasa mojusü saa'inrakat, süka saainjirapü'üin naya kasa mojusü”, nümakalaka chi aapieekai tamüin.

3 Shiasa mapa tia, nu'unitkalaka taya chi aapieekai süpümüin wane isashii sünain na'anaain taya chi Naa'inkai Maleiwa. Te'rakalaka saa'in wane jierü joyotüin naa'u wane wanülüü ishotoi. Je chi wanülüükai, akaratshisü nikii oo'ulaka poloosü nu'uwa. Je nütoutajee süpüshua, ashajünüsü wane anülieeirua airu'ut nümüinjatü Maleiwa.

4 Je süshe'in tü jietkat, jepisiiyaa je ishosü. Kanainsü ooro, tu'uma oo'ulaka kaa'ürüi. Je yaa sajapulu'u, eesü wane iita oorole'eya, piratsü ma'i tü kasa mojusü saa'inrapü'ükat.

5 Eesü wane ashajuushi yaa shi'ipo'unain. Shia tü sünüliakat, matüjaajuu aa'ulu jamalu'ulüin. Müsü tü ashajuushikat mayaa: “Babilonia, tü pueulo kojutkat sütüma wayuu, tü shiikat süpüshua wayuu maa'insat, tü shikiisükat kasa mojusü saa'inrakat wayuu sainküin mmakat”.
6 Patatsü ma'i taa'in te'rapa tü jietkat, süka talatüin ma'i saa'in saa'u su'utüin naa'in na anoujashiikana nünain Maleiwa saaliijee ichein naya nünain Jesús.

7 Nümakalaka chi aapieekai tamüin: “¿Jamüsü patataka'a paa'in sütüma tü jietkat je nütüma chi wanülüü akaratshisükai nikii je poloosü nu'uwa? Taküjeerü joolu'u pümüin sünain kasasüin wayuu tü jietkat otta chi wanülüü she'ejenakai.
8 Chi wanülüü pi'rakai aa'in, kato'uchi nia paala. Je müshia maa'ulu yaa, ouktüshi. Otta so'u palitchon ka'i, ojuitteechi sulu'ujee tü Ishikat. Je süchikijee, ojutüneechi sa'akamüin tü siki matüjüinsatkat ayokujawaa. Je na wayuu manoujainsaliikana sainküin mmakat, poneechi ma'i naa'in chi wanülüükai ne'rapa nujuittüin sulu'ujee tü Ishikat sünain katüichipain no'u. Naya na nnojoliikana ashajünüin anülia sulu'u tü karaloukta kalu'ukot nanülia na wayuu ee'iranajaakana aa'in nütüma Maleiwa, na eetüjüliikana anülia sulu'u tü karaloukta sükumajaiwa'aya tü mmakat.
9 “Tamüshi paala pia: Kasataalejese kekiin pia süpüla piyaawatüinjatüin saa'u kasain kayaawasein chi wanülüükai. Tü akaratshisükat nikii, shiyaawase akaratshisü namüna joyotokot aa'u tü jietkat.
10 Otta shiyaawase shia'aya wane akaratshisü aluwataasüirua. Na ja'raishiikana, maa'ulu yaa, nnojoishii aluwataain süka ouktüinapain naya. Oo'ulaka wane, nia chi aluwataakai maa'ulu yaa. Oo'ulaka chi wane, meweetüinyü'iya süpüla aluwatawaa. Otta niweetapeena, aluwataweechi ne'e motso'o.
11 Otta müshia nüchikijee, aluwataweechi wane napüshi na akaratshishiikana. Nieechi chi wanülüü katakai o'u paala, chi ouktakai maa'ulu yaa, chi ojuittinneechikai süpüla ojutünüinjachin mapeena sa'akamüin tü siki matüjüinsatkat ayokujawaa.
12 “Je tü poloosükat nu'uwa pi'rakat, nayaawase polooshii wayuu aluwataashii. Nnojoyülii o'ttüin sünain aluwatawaa. Otta e'itaaneena naya mapeena süpüla aluwatawaa nümaa chi wanülüükai so'u palit ka'i ne'e.
13 Wanaaweerü naa'in na polooshiikana sünain jüüjüüin naya nümüin chi wanülüükai.
14 Niasa chi wanülüükai oo'ulaka na polooshiikana aluwataashii, atkaajeena nümaa chi Anneetchonkai je na eekana nümaa. Otta chi Anneetchonkai, nüyamüleena naya. Süka jamüin, pülashi ma'i nia, chi kanüliakai chi Senyotkai Aluwataakai Pülashikai. Na eekana nümaa, naya na neenakakana, na nüneekakana, na ichekana nünain”, nümakalaka chi aapieekai tamüin.
15 Je nümakalaka joo tamüin chi aapieeka'iya: “Tü süchikalüirua eere joyotüin tü jierü maa'insatkat, shiyaawase wayuu eekat sainküin mmakat süpüshua je e'irukuukat süpüshua.
16 Otta chi wanülüükai je na polooshiikana aluwataashii, naja'ttirüin tü pueulo kaainjaratkat kayaakuakat tü jietkat. Na'luwateerü süpüshua kasa sulu'ujee tü pueulokat. Yüütüüjeerü ma'i natüma. Je mala'aleejeeria shia natüma sümaa na'ajeerüin.
17 “Nikeraajüinjatü Maleiwa tü naa'inrüinjattüjütkat naka na wayuukana. Tü naa'inreetkat na polooshiikana aluwataashii sünain

jüüjüüin naya nümüin chi wanülüükai, aleinjatü nütüma Maleiwa namüin. Aluwataajeena naya nümaa chi wanülüükai kettaaleepa'aya tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai.
18 Je tü jierü pi'rakat, shiyaawase tü pueulo müle'osükat, tü kapümüinkat naa'in napüshua na sülaülashiikana mma sainküin mmakat süpüshua”.

18

Aküjünüsü süchiki Babilonia sünain sujutteerüin

1 Shiasa süchikijee tia, te'rakalaka wane aapieeka'iya sünain nüshakatüin chajee iipünaajee. Müle'oshi sünain aluwatawaa chaa iipünaa. Warattuuisü tü mmapa'akat nütüma süka nüntüshin nüma'anajee Maleiwa.
2 Owoorolaashi nia sünain emetuluin nünüiki sünain maa:
“Ajuttüsü tü pueulo kanüliakat Babilonia,
tü kojutkat sütüma wayuu manoujainsat.
Yüütü'üleesia shia.
Shipiasü yolujaa ne'e,
je shipiasü wuchii eekai nülerajüin Maleiwa.
3 Na kepiapü'ükana cha'aya, kaainjaralii napüshua.
Nayouktüin chi Maleiwakai süpüla o'unaa süchiirua tü maleiwayaasükat natüma.
Je naainjirapü'üin kasa mojusü tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua süka tü maleiwayaasükat.
Na aluwataashiikana sainküin mmakat süpüshua,
kaainjalashii naya wanaa namaa na kepiakana cha'aya sulu'u tü pueulokat.
Je na oikkaaliikana sainküinjee mmakat süpüshua,
washinnuushii naya sünainjee tü shiyalajakat tü wayuu sulu'ukot tü pueulokat noulia”.
4 Taapakalaka joo nünüiki Maleiwa chajee iipünaajee:
“Jia tapüshikana, jujuitta jumaala chajee sulu'ujee tü pueulokat Babilonia,
süpüla nnojoliinjanain jaa'inrüin tü kasa mojusükot makat aka tü saa'inrakat tü wayuukolüirua cha'aya,
je süpüla nnojoliinjanain süsalain jia wanaajiraa sümaa süka tü müliaa antajatkat sünainmüin saaliijee saainjala.
5 Wattairü ma'i saalii tü saainjalakat to'upala.
Shiimüin sünain nnojolüin motüin taa'in tü kasa mojusü saa'inrakat.
6 Anakaja müliale joolu'u tü pueulokat
saaliijee saainjirapü'üin kasa mojusü tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua.
Anakaja müleka sülataleere müliaa sümüin
saaliijee tü kasa mojusü saa'inrapü'ükat sümüin wayuu.
7 Maa aka koo'omüinpü'üin talataa sümüin sütüma tü suwashirüinkat,
anakaja müleka koo'omüinre joolu'u mojuu aa'in sümüin.
A'waataapü'üsü shia sulu'u sukuaippa sünain maa:
‘Talatüsü ma'i taa'in maa aka wane sülaüla mma,
nnojotsü müinya aka taya saa'in wayuu oukta a'wayuuset mojukat aa'in waneepia’.
8 Saalinjee tü saainjalakat, antalaa meerü müliaa sünainmüin.
Je sütüma tü müliaakat, mojeerü ma'i saa'in tü wayuukolüirua cha'aya
süka ouktüin süpüshi
je süka alin jamü.

Aja'lajaa meeria washirüükat sütüma.
Ta'ajireerü suulia süka pülashin ma'i tayakai chi Maleiwakai
süsalakai atüma saainjala”.
9 Je na aluwataashiikana sainküin mmakat süpüshua, na kaain-
jalapü'ükana wanaa sümaa tü wayuukolüirua chakat Babilonia, na
washinnuukana sünainjee tü saa'inrakat tü wayuukolüirua, a'yalajeena
ma'i naya ne'rapa sümüsain tü pueulokat kaittataain.
10 Sha'wateena naya ka'yata suulia süka mmolüin seema sülanüin
namüin tü alatakat sümüin tü pueulokat. Majateena naya sümaa mmoluu:
“Aisha'ajaa, mülialeekalaja'a ma'i tü wayuukolüirua sulu'u tü pueulokat
Babilonia,
tü kojutpü'ükat sütüma wayuu wainma.
Kama'ajaataayai shia saja'lajaapa”.
11 Je na oikkaaliikana sainküinjeejanakana mmakat süpüshua, mojeerü
ma'i naa'in saalin tü pueulokat süka nnojolüitpain jaralin ayalajüinjatüin
noikkaain noulia.
12 Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin ooro, pülaata, tu'uma, oo'ulaka
kaa'ürüi. Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin tü kuluulu anashaatasü
kanüliakat “lino”, oo'ulaka kuluulu kojutsü maa aka seera je kuluulu
jepisiiyaa je ishosü. Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin tü wunu'u
jemetakat sheejuu oo'ulaka tü kasa anasü akumajünakat süka su'uwa
“elefante”, süka wunu'u eekai kojutüin, süka paira je kachueera, oo'ulaka
süka ipa eekai eerolojuushin.
13 Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin tü she'ejükat eküülü maa aka
“canela”. Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin tü wunu'u jemetakat seejuu
sa'ajünapa, je tü wunu'u jemetakat eejuut kanüliakat “mirra”, je tü
perfumekat. Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin wiino, seita, jaliina eekai
anain ma'i, oo'ulaka “trigo”. Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin paa'a,
anneerü, je ama sümaa kareeta. Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin
süchepchia wayuu je wayuu eekai süta'ünnüin sünainjee atkawaa.
14 Na oikkaaliikana sainküinjeejanakana mmakat süpüshua, meena
naya: “Jiakana kepiakana sulu'u tü pueulokat Babilonia, aja'lajaaitpa
süpüshua tü kasa anasü kachiiruakat jaa'in. Amülouitpa juulia tü
washirüükat je süpüshua tü korolo kojutkat ma'i jütüma. Müiria
nnojolüin jüntüin anain”, meena naya
15 sünain sha'washawalüin naya wattalu'u suulia, süka mmolüin naya
seema sümaayajüin naya. A'yalajeena ma'i naya sümaa mojuu aa'in süka
nnojolüitpain jaralin ayalajüinjatüin noikkaain.
16 Majateena naya:
“Alu'uleekalaja'a ma'i tü wayuukolüirua sulu'u tü pueulokat Babilonia,
tü kojutpü'ükat sütüma wayuu wainma.
Kashe'inpü'üshii naya kuluulu anashaatasü kanüliakat ‘lino’ je tü kuluulu
jepisiiyaa je ishosü.
Kanainpü'üshii ooro, tu'uma oo'ulaka kaa'ürüi.
17 Kama'ajaataayai saja'lajaapa nawashirüin”.
Je na wayuu sülaülashiikana anua, oo'ulaka na a'yataashiikana
nümüin sünain alü'üjaa korolo shirokupünaa palaa sainküinjee
mmakat süpüshua, oo'ulaka na o'unakana sulu'u anua, oo'ulaka
napüshua eekai ne'ikajiraain korolo sulu'u wane anua süpüla oikkünaa,
sha'washawaleena naya ka'yata suulia tü pueulokat.
18 Je ne'rapa sümüsain tü pueulokat kaittataain, majateena naya: “Nno-
jotsü eein wane pueulo makat aka saa'in Babilonia sünain sülana'aleein
ma'i sünain kojutüin sütüma wayuu”, meena naya.

19 Je nejiteerü mma nekiyuutajee shiyaawase mojuin ma'i naa'in sünain
na'yalajüin sümaa maa:
“Aisha'ajaa, mülialeekalaja'a ma'i tü wayuukolüirua sulu'u tü pueulo
kojutpü'ükat paala sütüma wayuu wainma,
eere wantapü'üin sulu'u anua sümaa oikkaa korolo sümüin shii'iree
washirüü.
Kama'ajaataayai saja'lajaapa nawashirüin”.
20 Taya, Juankai, tamüshii paala jia: Anakaja talatüle joolu'u jaa'in
jüpüshua jia kepiakana chaa iipünaa nümaa Maleiwa, oo'ulaka
jiakana anoujashiikana, jiakana Aluwataaushikana, otta jiakana
nünüikimaajanakana Maleiwa, süka kasalajanaitpain nütüma Maleiwa
sümüin tü pueulokat shi'rapü'üin wayumüin jümüin.
21 Niweetakalaka joolu'u wane aapiee pülashi ma'i. Naapaakalaka joo
wane ipa miyo'u ma'i, müsü aka saa'in tü amoliinajiakat “trigo”, sünain
nujutüin shia shirokumüin tü palaakat sümaa jashichishaatain ma'i nia
sünain nümüin:
“Babilonia, pia tü pueulo kojutkat paala sütüma wayuu,
meeria pia sümaa jashiee nütüma chi Maleiwakai nujuttitpeena pia.
Müiria pia makumajuuin püchikua.
22 Müiria pia maapajuuin maasi'ira pulu'u,
müiria maapajuuin shi'ira ‘arpa’, shi'ira konneeta, oo'ulaka jayeechi.
Müiria ma'yataain pulu'u wayuu eekai natüjain süpüleerua akumajaa
korolo eekai anain.
Je nnojoleerü aapünüin shipijana moliina.
23 Müiria machuwajaajuuin rampara pulu'u.
Je nnojoleerü aapünüin nasira na jekennuukana ka'wayuusein.
Na ayalajüliikana pulu'u,
e'nnaajünapü'ushii naya sünain washinnuuin sütüma wayuu
wainma.
Je na ouutshiikana chaa pulu'u,
naainjirapü'üin kasa mojusü tü wayuukolüirua sainküin mmakat
süpüshua.
24 Süsalasü joo tü pueulokat su'utirapü'üin naa'in wainma na
nünüikimaajanakana Maleiwa
oo'ulaka wainma na anoujashiikana
oo'ulaka wainma wayuu sainküin mmakat süpüshua”.

19

A'waajünüshi Maleiwa saa'u sujuttüin Babilonia

1 Shiasa kettaapa nünüiki chi aapieekai, taapakalaka wane mataasü
aka saa'in shii'irain wayuu wattashaata saalin chaa iipünaa eere chi
Maleiwakai sünain emetuluin ma'i shia sünain maa:
“Aleluya,
anakaja wa'waajüle chi Wamaleiwase Pülashikai ma'i, chi O'tte'erakai
waya.
2 Shiimüin sünain lotüin ma'i nukuaippa
sünain kasalajanain naainjala na wayuukana namüin nütüma.
Kasalajanaitpa nütüma sümüin saainjala tü jierü maa'insat kaainjaratkat
sünainjee saainjirapü'üin kasa mojusü tü wayuukolüirua sainküin
mmakat süpüshua.
Pasalaashii na nüchepchiakana nütüma
süka tü jierü maa'insat o'utirapü'ükat naa'in”.
3 Namakalaka nachikua sünain emetuluin:

“Aleluya, anakaja wa'waajüle chi Maleiwakai.
Naja'ttirüin tü pueulokat.
Kaitteerü tü sümüsainkat waneepia”.
4 Otta na piamakana shikii pienchimüin laülaayuu je na pienchishii
kato'uchiikana, a'wachiraashii naya nümülatu'u chi Maleiwa joyotüshikai
saa'u tü einaseekat sünain maa nümüin:
“Amén, Aleluya,
anakaja wa'waajüle pia”.
5 Shiweetakalaka joo wane pütchi sü'ütpa'ajee tü einaseekat sünain
maa:
“Anakaja müleka wa'waajüle chi Wamaleiwasekai,
jia a'yataashiikana nümüin,
jia kojutkana atüma nia,
jia e'nnaajünakana sütüma wayuu, je na me'nnaajuukana”.

Wane talataa aa'in saa'u ka'wayuusein chi Anneetchonkai

6 Taapakalaka joo wane mataasü aka saa'in shii'irain wayuu wattashaata
saalin sünain emetulüin ma'i, müsü aka saa'in su'lotüin wüin je sütürüla
juya sünain maa:
“Aleluya, anakaja wa'waajüle chi Maleiwa Aluwataakai Pülashikai ma'i
süka sülü'ülüin tü ka'i ni'itaainjatkat o'u tü aluwatawaakat nütüma.
7 Anashi wa'waajüle nia süka süpüshua waa'in
saa'u alana'aleeinya nia sünain pülashin.
Je anakaja müleka talatüle waa'in,
süka süntüitpain nükalia chi Anneetchonkai süpüla ka'wayuusein
nia.
Je tü nu'wayuuseinjatkat, yapasü süpüla nümaain shia.
8 Aapünüitpa sümüin tü süshe'injatkat nütüma Maleiwa,
tü kuluulu anasükat, tü kanüliakat ‘lino’,
wane kuluulu kasuusü sümaa wulein ma'i”.
(Je tü “lino” kanainjatkat, shia shiyaawase tü kasa anasü naa'inrapü'ükat
na anoujashiikana kataiwa'aya no'u.)
9 Nümakalaka chi aapieekai tamüin: “Anakaja püshajüle tüü:
Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu eenajinnakai sünainmüin tü mi'iraa
shikiirakat ka'wayuusein chi Anneetchonkai”, müshi. Je nümakalaka joo
nüchikua tamüin: “Shiimüin tüü, süka shiain nünüiki Maleiwa”.
10 Ta'wachiraakalaka joo nümülatu'u chi aapieekai süpüla
ta'waajüinjachin nia. Otta nümakalaka joo tamüin: “Puu'ulaa suulia.
Shia anaka alu'u müleka niale Maleiwa pu'waajüin nümüiwa. Tayakai,
wane a'yataai ne'e nümüin Maleiwa maa aka piakai je maa aka na
puwalayuukana, na oonookana sümaa tü shiimüin nikirajapü'ükat anain
Jesús, tü ekirajünakat anain maa'ulu yaa natüma na aküjakana nünüiki
Maleiwa”.

Akanajuushi chi wanülüükai nütüma chi Nüneekajalakai Maleiwa

11 Teirakaakalaka. Te'rakalaka saa'in jutatüin chaa iipünaa eere chi
Maleiwakai. Eweeta müshia wane ama kasuutai ma'i. Je nünülia chi
naajuchikai, “Lotokai Akuaippa” münüsü. Lotüsü ma'i nukuaippa sünain
kasalajanain saainjala wayuu sümüin nütüma, je sünain nütkaain sümaa
tü nü'ünüükalüirua.
12 Otta no'u, müsü aka saa'in süchuwala siki. Je sünain nikii, eesü
wainma kotse maa aka saa'in nakotse na sülaülakana mma. Je eesü
wane anüliee ashajuushi nünain, me'raajuusat sütüma wayuu. Nia ne'e
e'raajaka niakai nümüiwa.

13 Je na'atüin wane kuluulu ajüjüüshi süka isha. Je tü nünülia
e'nnaajünakat sütüma wayuu, “Pütchi, Nünüiki Maleiwa” münüshi.
14 Je na nusurulaatsekana, ke'ejenajüshii naya ama kasuutannuu.
Kashe'injashii naya kuluulu “lino” anashaatasü, kasuusü je wulesü ma'i.
15 Otta chi amaajuchikai, ojuittüsü wane chajaruuta kasasü ma'i
naanükülu'ujee, tü nükanajeetkat aka na nü'ünüükana sainküin mmakat
süpüshua. Je nuluwataapa saa'u wayuu, me'rujeechi amüin. E'itaaushi
nia nütüma Maleiwa süpüla süsalainjatüin saainjala wayuu nütüma, chi
Maleiwa jashichikai ma'i sümüin tü kaainjarannuukat.
16 Otta sünain tü nüshe'inkat je nüpü'ünain, ashajuushisü nünülia
mayaa: CHI SENYOTKAI ALUWATAAKAI PÜLASHIKAI.
17 Te'rakalaka joo wane aapieeka'iya sha'watüin chaa naa'u chi ka'ikai
sünain nuwoorolooin sümüin süpüshua tü samutkalüirua chaa iipünaa
sünain maa: “Jüshakata jumaala sünainmüin wane ekawaa müle'o ma'i
yapasü jüpüla nütüma Maleiwa,
18 jikaiwa asalaa, ne'iruku na aluwataashiikana, ne'iruku na
sülaülashiikana surulaat oo'ulaka tü surulaatkalüirua, shi'iruku
ama oo'ulaka tü amaajutkalüirua, je shi'iruku tü wayuukolüirua
süpüshua, eekai achepchieein oo'ulaka eekai laülaain sümüiwa, eekai
shi'nnaajuushin oo'ulaka eekai me'nnaajuuin”, nümakalaka.
19 Te'rakalaka chi wanülüükai kasipalakai nikiinain namaa na
aluwataashiikana sainküinjee mmakat süpüshua je na nasurulaatsekana.
Outkajaashii naya süpüla natkaainjanain nümaa chi naajuchikai chi ama
kasuutaikai ma'i oo'ulaka na nusurulaatsekana.
20 Otta chi amaajuchikai namaa na nusurulaatsekana, nata'ülakalaka
chi wanülüü kasipalakai nikiinain nümaale'eya chi wanülüü e'ike'erüikai
wayuu. Wanülüükai chii, nia chi aluwataanakai paala sünain aa'inraa
wainma kasa, maa aka tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü
ni'ike'erakat aka tü wayuu e'itaanakalüirua anain nejeetse chi wanülüü
kasipalakai nikiinain, tü a'waajakalüirua tü niyaakuakat. Naairua pia-
male, ajutünüshii naya sünain katüin no'u shirokumüin tü sikikat makat
aka saa'in laa eekai sa'ajünüin alu'u “azufre”.
21 Je napüshua na aluwataashiikana oo'ulaka na nasurulaatsekana,
o'utüna aa'inchii naya nütüma chi amaajuchikai süka tü chajaruuta
ojuittakat naanükülu'ujee. Emirakalaka joo tü samutkalüirua sütüma
ne'iruku.

20

Kapüshi chi Yolujaakai so'u 1.000 juya

1 Shiasa süchikijee tia, te'rakalaka wane aapieeka'iya sünain
nüshakatüin chajee iipünaajee. Najapüipasü shiyaawein shirouse tü
Ishikat oo'ulaka wane kaleena miyo'u.
2 Nüntakalaka nünainmüin chi kayuushikai süpüla nüta'ülüin nia,
süpüla kapüinjachin nütüma süka tü kaleenakat so'u 1.000 juya.
(Chi kayuushikai, nia chi wüi nümaiwajaikai, chi sülaülakai yolujaa
kanüliakai Satanás.)
3 Nujutünakalaka joo chi kayuushikai nütüma chi aapieekai sulu'umüin
tü Ishikat. Je chi aapieekai, nüsülajaain tü shirousekat nümaa süka wane
kantaawa je ni'itaain wane ashajuushi sünain suulia sujutannüin. Nno-
jolüitpa e'ike'ennüin wayuu nütüma chi kayuushikai sainküin mmakat
süka alawaa wane'ere'eya shikeraajapa tü 1.000 juya. Otta kettaapeena
shia, ojuittinneechi nia süpüla taashinjachin so'u palit ne'e ka'i.

4 Te'rakalaka wane einaseeirua, müsü aka neinase na sülaülakana mma.
Je na wayuu joyotakana saa'u, e'itaaushi naya nütüma Maleiwa süpüla
aluwatawaa. Je te'rüin na wayuu o'yotoonakana paala anutpünaa saaliijee
aküjaa sümüin wayuu sünain niain Jesús Nasenyotsein je saaliijee nanou-
jain nünüiki Maleiwa, na nnojoliikana a'waajüin chi wanülüükai oo'ulaka
tü niyaakuakat, na ayouktakana süpüleerua shi'itaanüin ne'ipo'unain
oo'ulaka najapünain shiale tü nejeetsekat. Oso'iraaitpa naa'in süpüla
aluwatawaa wanaa nümaa Cristo so'u tü 1.000 juya.
5-6 Naya palajanaka naa sünain oso'irawaa aa'in nütüma Maleiwa.
Anata'aleeshiija'a ma'i naya. Müina naya nnojoliin ojutünüin
sa'akamüin tü sikikat maa aka nojutünüinjanain na manoujainsaliikana.
Nounteerü arütkawaa nünainmüin Maleiwa je nünainmüin Cristo
chi Nüneekajalakai süpüla wanaawajiraain naa'in namaa je süpüla
aluwatawaa waneepia nümaa Cristo so'u tü 1.000 juya. Otta na waneeirua
ouktüshiikana, wane'ere'eya süso'iraain naa'in shikeraajapa tü 1.000 juya.

Tü alatajatkat nüka chi Yolujaakai mapeena

7 Shiasa süchikijee keraapa tü 1.000 juya, ojuittinneechi Satanás
sulu'ujee tü Ishikat eejachire paala püreesain,
8 süpüla o'unaa sainküin mmakat süpüshua chamüinre'eya noumain
Gog oo'ulaka Magog süpüla ni'ike'erüinjatüin tü wayuukolüirua süpüshua
sümaa nükotchajirüinjatüin shia süpüla wane atkawaa. Watta ma'i saalii
tü wayuukolüirua maatsü aka jasai sotpünaajatü palaa, isasü achikii
shiyaawajünüin.
9 Nantapaatakalaka wattajee sü'ülümüin Jerusalén, tü pueulo aisükat
nüpüla Maleiwa, eere kepiain na nüpüshikana. Pasanainsü tü pueulokat
nachiki. Otta süpülapünaa nashutüin saa'u tü pueulokat, anta müsia wane
siki chajee iipünaajee nütüma Maleiwa sünain saja'ttirüin naya.
10 Je chi Yolujaakai, chi e'ike'erapü'ükai naya süka alawaa, ojutünüshi
shirokumüin tü sikikat makat aka saa'in laa eekai sa'ajünüin alu'u
“azufre”, eere nujutünüin paala chi wanülüü kasipalakai nikiinain
oo'ulaka chi wanülüü e'ike'erüikai wayuu. Mülieena naya sütüma tü
sikikat waneepia so'uka'i je sa'wai süpüla juyakat süpüshua.

Asakiijünüsü nütüma Maleiwa tü ouktüsükalüirua

11 Te'rakalaka chi Maleiwakai joyotüin saa'u wane einasee kasuutot
miyo'u ma'i. Yüütüüitaasü nütüma Maleiwa süchiki tü mmakat oo'ulaka
tü kasakalüirua süpüshua chajatkat iipünaa.
12 Te'rakalaka joolu'u napüshua na wayuu ouktakana paala
sha'washawalüin nümülatu'u chi joyotüshikai saa'u tü einaseekat, wayuu
eekai shi'nnaajuushin sütüma wayuu oo'ulaka eekai me'nnaajuuin.
Oso'iraaitpa naa'in nütüma chi Maleiwakai süpüla nantüinjanain
nümülatu'umüin. Sujutannakalaka joolu'u wane karalouktairua
süchikimaajatkat süpüshua tü naa'inrapü'ükat na wayuukana
kataiwa'aya no'u. Ajutannataalasü joo wane karalouktaya, tü kalu'ukot
nanülia na wayuu ee'iranajaakana aa'in nütüma Maleiwa. Asakiijünüshii
nütüma chi Maleiwakai wane'ewai nakua napüshua na ouktüshiikana
soo'opünaa tü kasa naa'inrapü'ükat kataiwa'aya no'u, eekat achiki sulu'u
tü karalouktakalüirua.
13 Tü wayuu eekai ouktüin paala shiroku tü palaakat, je tü
wayuukolüirua sulujutkat tü Hadeskat, tü süpüleekat tü ouktüsükalüirua,
ojuittinnüsü nünainmüin Maleiwa süpüla asakinnaa nütüma. Nasakin-
nakalaka wane'ewai nakua napüshua nütüma soo'opünaa tü kasa
naa'inrapü'ükat kataiwa'aya no'u.

14 Je napüshuale'eya na e'itaanakana nütüma Maleiwa süpüla süsalaa
naainjala, ojutünüshii naya sa'akamüin tü sikikat. Süchikijee tia, aja'ttüsü
tü ouktaakat. Katateena naya nuulia Maleiwa sünain mülieenain süpüla
ka'ikat süpüshua sa'aka tü sikikat,
15 eere nojutünüin napüshua na wayuu nnojoliikana anülia sulu'u tü
karalouktakat kalu'ukot nanülia na ee'iranajaakana aa'in nütüma.

21

Ee'iratünüsü kasa süpüshua chaa iipünaa je yaa mmolu'u

1 Te'rakalaka saa'in sünain shii'iratünüin kasa süpüshua chaa iipünaa
je yaa mmolu'u. Akumajünüsü wane jeket shii'iraka süka aja'ttüitpain tü
mmakat oo'ulaka tü palaakat oo'ulaka tü kasakalüirua süpüshua chajatkat
iipünaa.
2 Te'rakalaka wane Jerusalén jeket, tü pueulo aisükat nüpüla Maleiwa,
sünain süshakatüin chajee iipünaajee eejee chi Maleiwakai. Anashaatasü
ma'i sukuaippa tü pueulokat, maa aka wane jierü a'anaaushikat nüpüla chi
su'wayuuseinjachikai.
3 Taapakalaka joo wane pütchi eejee tü einaseekat sünain emetuluin
ma'i sünain maa: “Eejeechi joolu'u chi Maleiwakai sümaa wayuu je
kepiainjachi nia namaa. Nüpüshinjana naya. Eeinjachi nia namaa
waneepia süka niain Namaleiwasein.
4 Nümülialeena naya. Müiria nnojolüin ouktaa, mojuu aa'in, a'yalajaa,
je saalii ayuulii, süka sülatüitpain süpüshua'ale makat aka tia”.
5 Nümakalaka joo chi Maleiwa joyotüshikai saa'u tü einaseekat: “Anuu,
jeketüitpa tatüma kasa süpüshua”, müshi nia. “Püshaja pümata tü
tanüikikat süpüla kapülainjatüin saa'in wayuu shia süka shiimüin”,
nümakalaka tamüin.
6 Ayatshi joo nia aashajaain tamaa: “Kettaaitpa tatüma joo süpüshua
tü te'itaatüjütkalia paala süpüla müinjatüin. Taya kakumalaka kasa
süpüshua, taya ekeraajaka'aya shia. Chi wayuu eekai kee'ireein naa'in
kataa o'u waneepia, teenajaain nia süpüla nünoujain tanain je süpüla
eeinjachin nia tamaa masaloule süpüla ka'ikat süpüshua.
7 Na eekai nayamülüin chi Kama'üraikai, taapeerü namüin tü
kataa o'u takü jüitpakat achiki. Tayeechi Namaleiwaseka, je nayeena
tachooinka'aya.
8 Otta na kaainjaraliikana, ojutüneena naya sa'akamüin tü siki
makat aka saa'in laa eekai sa'ajünüin alu'u ‘azufre’. Ojutüneena
napüshua, makana aka na naa'uwakana saa'u anoujaa, na manoulakana,
na yarüttakana aa'in, na o'unaliikana wayuwa'in, na a'luwajiraakana
nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, na
ouutshiikana, na kamaleiwaseyaakana, je napüshua na aküjüliikana
alawaa. Katateena naya toulia sünain müliain naya sa'aka tü sikikat
waneepia”.

Tü Jerusalén jeketkat

9 Soo'opünaa tü Jerusalén te'rakat, müsü yaa: Arütkaashi tanainmüin
wane aapiee no'uluku na akaratshishii aapiee kajapulu'ukana paala tü
iita kalu'ukot tü akaratshisükat müliaa, sünain nümüin tamüin: “Jalaichi
yaamüin tee'iyataiwa pümüin tü süpüleekat tü nüpüshikalüirua chi
Anneetchonkai”, nümakalaka.
10 Nu'unirakalaka taya saa'umüin wane uuchi müle'o ma'i, sünain
na'anaain taya chi Naa'inkai Maleiwa. Nii'iyatakalaka tamüin tü

Jerusalén jeketkat, tü pueulo aisükat nüpüla Maleiwa, sünain süshakatüin
iipünaajee eejee Maleiwa.
11 Je süka eein chi Maleiwakai yala sulu'u, warattuuisü ma'i shia maa aka
sümachera kakuuna eekai kojutshaatain ma'i, maa aka saa'in tü kakuuna
kanüliakat “jaspe” jorottokat maa aka saa'in rouya.
12-13 Yaletüsü ma'i iipünaamüin sükulaatse tü pueulokat. Poloosü
piammüin so'u, apünüin wüinpejeeru'u, apünüin palaajeeru'u, apünüin
uuchijeeru'u, je apünüin wopujeeru'u. Je so'ulu'u wane'ewai sükua, eeshi
wane aapiee sha'watüin. Je sünain tü so'ukot, ashajünüsü wane'ewai
sükua sünülia tü polookat piammüin ne'iruku na wayuu Israelkana.
14 Je tü sükulaatsekat tü pueulokat, polootuasü piammüin tü
süchechejiakat. Je ashajünüsü sünain wane'ewai sükua nanülia
na polookana piammüin Aluwataaushi e'itaanakana nütüma chi An-
neetchonkai.
15 Je chi aapieekai aashajaakai tamaa, kajapulu'ushi wane emiriijia oo-
role'eya süpüla nimiriijainjatüin tü pueulokat, tü sükulaatsekat, oo'ulaka
tü so'ukolüirua.
16 Nimiriijakalaka chi aapieekai tü pueulokat. Tü süpa'akat süpüshua,
sulu'u uuchimüin, palaamüin, wopumüin, wüinpümüin, eesü maa aka
2.200 “kilómetro”. Je tü saja'apüinkat iipünaamüin, eesü maa aka 2.200
“kilómetro”.
17 Je süchikijee, nimiriijakalaka tü süka'lein tü sükulaatsekat. Eesü
maa aka aippirua shikii ja'ralimüin “metro”. Je tü emiriijia nüma'anakat
chi aapieekai, müsü aka ne'e saa'in tü emiriijia süma'anakat wayuu
maa'ulu yaa.
18 Je müsia tü sükulaatsekat, aainjuushi süka wane kakuuna kanüliasü
“jaspe”. Oo'ulaka tü pueulokat, aainjuushi süka ooro anasü, jorottokalaka
ma'i shia maa aka saa'in rouya.
19 Je müsia tü polookot piammüin süchechejia yaakat suupünaa
sükulaatse, anashaatasü ma'i süka aainjuushin sünain kanain wane'ewai
sükua kakuuna kojutüsü:
“jaspe”,
“zafiro”,
“ágata”,
“esmeralda”,
20 “ónice”,
“cornalina”,
“crisólito”,
“berilo”,
“topacio”,
“crisoprasa”,
“jacinto”,
“amatista”.
21 Otta müsia tü shirousekalüirua tü polookat piammüin so'u, aainjuushi
wane'ewai sükua süka wane kaa'ürüi. Je tü kaaye pasanainpünaakat
sünain tü pueulokat, aainjuushi süka ooro anasü, jorottokalaka ma'i shia
maa aka saa'in rouya.
22 Nnojotkalaka te'rüin wane a'waajülee chi Maleiwakai chaa sulu'u tü
pueulokat. Nnojotsü che'ojaain süka eeinjachin chi Maleiwa Aluwataakai
Pülashikai ma'i oo'ulaka chi Anneetchonkai waneepia sulu'u tü pueulokat.
23 Je nnojotsü che'ojaain nuwarala chi ka'ikai je nuwarala chi kashikai,
süka warattuuin ma'i tü pueulokat nütüma chi Maleiwakai je süka
chuwatuuin shia nütüma chi Anneetchonkai.

24 Tü wayuukolüirua sainküinjee mmakat süpüshua, suwaralaapeena
tü pueulokat. Je na aluwataashiikana sainküin mma, nantireerü tü
nawashirüinkat sulu'umüin tü pueulokat.
25 Je süka nnojoleerüin tü piyuushikat cha'aya, jutateerü tü so'ukat tü
pueulokat waneepia sa'wai je so'uka'i.
26 Je antinneerü sulu'umüin tü pueulokat wainma kasa anajüsü
sainküinjee mmakat süpüshua.
27 Nnojoleerü ekerotinnüin sulu'umüin tü pueulokat kasa eekai
nülerajüin Maleiwa, maa aka na eekai naa'inrüin kasa mojusü sünain
a'waajaa maleiwayaasü oo'ulaka eekai naküjain alawaa. Nayeena
ekerotka namüiwa na wayuu ashajünakana anülia sulu'u nükaralouktase
chi Anneetchonkai, tü kalu'ukot nanülia na wayuu ee'iranajaakana aa'in
nütüma Maleiwa.

22

Tü wüin katakat atüma so'u wayuu

1 Nii'iyatakalaka tamüin chi aapieekai wane süchi jorotto'ulu ma'i, maa
aka saa'in rouya, tü katakat atüma so'u wayuu. Kekiisü eejee niinase chi
Maleiwakai je chi Anneetchonkai.
2 Palatüsü tü süchikat pasanainpünaa sünain tü kaaye
pasanainpünaakat sünain tü pueulokat. Je sotpünaa tü süchikat sulu'u
piamale sa'ata, eesü tü wunu'ukalüirua katakat atüma so'u wayuu.
Kachonsü kashiwai. Otta tü süpanakat, ayatüsü sünain anain tü
wayuukolüirua cha'aya sütüma.
3 Je yala sulu'u tü pueulokat, nnojotsü kasain nülerajüin Maleiwa.
Tü eekat sulu'u tü pueulokat, shia niinase chi Maleiwakai oo'ulaka chi
Anneetchonkai, eere na'waajünüin natüma na anoujashiikana,
4 na e'reenakana nu'upünaa, na kanainkana nünülia ne'ipo'unain.
5 Nnojoleerü piyuushi cha'aya. Je nnojoleerü che'ojaain namüin suwar-
ala rampara je nuwarala chi ka'ikai, süka warattuuleerüin tü mmapa'akat
nütüma chi Maleiwa Aluwataakai. Je aluwataajeena na anoujashiikana
wanaa nümaa waneepia süpüla ka'ikat süpüshua.

Eitaajeechi Jesús nüchikua

6 Nümakalaka chi aapieekai tamüin: “Shiimüin ma'i süpüshua
tü pütchi aküjünüitpakat pümüin. Kapüleesüja'a saa'in wayuu
shia. Süka jamüin, chi Maleiwa Aluwataakai, nüjütüin chi aapieekai
pünainmüin maa aka nüjütüin paala chi Naa'inkai nanainmüin na
nünüikimaajanakana, sünain aküjaa namüin na nüpüshikana süchiki tü
kasa alateematüitpakat”, nümakalaka chi aapieekai tamüin.
7 Müshi Jesús: “Jaapa jumaala tanüiki. Eitaamaateechi taya tachikua.
Anata'aleeshiija'a ma'i na wayuu eekai noonooin sümaa tü ashajünakat
achiki sulu'u tü karaloukta süchikimaajatkat tü kasa alateematüitpakat”.
8 Tayakai Juan, taya aküjünaka amüin, taya ee'iyatünaka amüin
süpüshua tü ashajünakat yaa sulu'u tü karalouktakat. Shiasa süchikijee
kettaapa taapüin je te'rüin shia, ta'wachiraakalaka nümülatu'u chi aapiee
ee'iyatakai tamüin shia süpüla ta'waajüinjachin nia.
9 Otta nümakalaka joo tamüin: “Nnojo paa'inrüin tüü. Nia Maleiwa
pu'waajüinjachika nümüiwa. Tayakai, wane a'yataai ne'e nümüin
Maleiwa maa aka piakai je maa aka na puwalayuukana, na aküjüliikana
nünüiki Maleiwa, je maa aka napüshua na oonookana sümaa tü
ashajünakat sulu'u tü karalouktakat”, nümakalaka tamüin.

10 Ayatshi aashajaain chi aapieekai tamüin sünain maa tamüin: “Nnojo punujulajüin saa'u tü pütchi sulu'ukot tü karalouktakat, süchiki tü kasa alateematüitpakat, süka sülü'ülüin sükalia süpüla shikeraajüinjatüin.

11 Je süka sülü'ütchoin ma'i tia ka'ikat, eeshii süpüla nantu'ulaain aa'u na wayuu kaainjaraliikana, na yarüttakana aa'in, sünain ayatüin sünain aa'inraa tü mojusükat. Otta na aa'inrakana waneepia tü anasü nüchekakat Maleiwa napüleerua, antuujeena aa'u sünain aa'inraa tü anasükat”, nümakalaka chi aapieekai tamüin.

12 Müshi Jesús: “Jaapa jumaala tanüiki. Eitaamaateechi taya tachikua. Anteechi taya süpüla tawalaajüin wayuu je süpüla süsalainjatüin wayuu tatüma tü kasa saa'inrapü'ükat kataiwa'aya so'u wane'ewaire sükua.

13 Eetüjü'iya taya süpülapünaa tü kasakat süpüshua je eeinjachi taya meinshi. Taya kakumalaka kasa süpüshua, taya ekeraajaka'aya shia”, müsülee nünüiki Jesús.

14 Alana'aleejeenia ma'i sümaa talatüin ma'i naa'in na alatinnakana oulia naainjala nütüma Maleiwa. E'itaaushinapa naya nütüma Maleiwa süpüla nekerolüin sulu'upünaa so'u tü pueulokat süpüla neküinjatüin süchon tü wunu'u katakat atüma so'u wayuu.

15 Otta müshi'iya na wayuu malatirujukana oulia naainjala, nnojoleena ekerolüin naya. Naya na wayuu yarüttakana aa'in, maa aka na ouutshiikana, na a'luwajiraakana nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, na o'unaliikana wayuwa'in, na a'waajakana maleiwayaa, oo'ulaka na aküjüliikana waneepia alawaa.

16 Müshi Jesús tamüin: “Taya Jesúska'aya, taya nuu'uliwo'uka'aya David, chi sülaülakai mma paala sümaiwa. Maa aka tü jolotsü eweetakat eeiwa'aya ai, akaajaa tayakai sünain tee'iyatüin tü nüchekakat Maleiwa sümüin wayuu wainma. Tamüshi paala pia: Süpüshua tü aküjünakat pümüin nütüma chi aapiee tajütakai pünainmüin, napülajatü na anoujashii sulu'ukana tü outkajaaleekalüirua”, müsülee nünüiki Jesús tamüin.

17 Chi wayuu eekai kee'ireein naa'in kataa o'u waneepia, anakaja nünoujüle nünain Jesús süpüla eeinjachin nia nümaa masaloule süpüla ka'ikat süpüshua. “Jalaina”, müshi chi Naa'inkai Maleiwa. Maja'a aka nanüiki na anoujashiikana, na kanüliakana nu'wayuusein chi Anneetchonkai: “Jalaina”, müshii. Je na wayuu aapakana tü ashajünakat sulu'u tü karalouktakat, anakaja namüleya: “Jalaina”.

Nüchiajaain Juan na aapakana sünüiki tü karalouktakat

18 Tayakai Juan, tamüshii paala jia jüpüshua aapakana joo tü pütchi tashajakat sulu'u tü karalouktakat, süchiki tü kasa alateematüitpakat, suulia ju'wanaja'alaain tü pütchikat: Chi eekai nükoo'omüinjain tü pütchi sulu'ukot tü karalouktakat, süsaleechi nütüma Maleiwa süka tü müliaa aküjünakat achiki sulu'u tü karalouktakat.

19 Oo'ulaka chi wayuu eekai nunujulajüin süpüshi tü pütchi sulu'ukat tü karalouktakat, nuu'ule'ereechi Maleiwa suulia ekeroloo sulu'upünaa so'u tü pueulokat süpüla niküinjachin süchon tü wunu'u katakat atüma so'u wayuu, tü aküjünakat achiki sulu'u tü karalouktakat.

20 Nütüjaa aa'ut Jesús sünain shiimüin süpüshua tü tashajakat achiki jümüin jia anoujashii sulu'ukana tü outkajaaleekalüirua. Je nünüiki jümüin: “Shiimüin sünain teitaamaateechin tachikua”, müshi nia jümüin.

Je tamakalaka ni'ipajee: “Senyotkalee Jesús, anakaja püle'ejüle maalü. Amén”.

21 Je süma'inru'u wa'atapajüin chi Wasenyotsekai Jesús, tachuntüin
nümüin süpüla naapüinjachin na'anasia waneepia jümüin jia anoujashi-
ikana jüpüshua. Kettaasü joolu'u tü tashajakat jümüin. Amén.